

Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a religious or historical document. The text is arranged in multiple lines within a rectangular frame. The script is dense and characteristic of the period.

Süleyman - U. Kültür Varlıkları
K. Hacı Hüsni P.
V. 1001
Eski No. 1001

(*) الله حسي وبه تقني (*)
هذا شرح من نقوش الخطاء محروس* ومنه أثر الصواب محروس* يشهد على ان مؤلفه الرشيد
العارف* بجري في العلوم والمعارف* جعل الله سعيه مكورا* ونيل

ما يحاوله مسرورا*
تمقه الفقير عبد القادر المشرف برتبة
القاضي بعسكر روم ايلي
غفر له

(*) حسي الله وكفي (*)
لا تخلو شيفض الحق عن فرسان الادب الزوايا* كما نطق به هذا الشرح الابهي الذي جاد به براع
الزبيل بقرينة يايا* شكر الله سعيه الام* واسره بنيل اللطف

من الرتبة والتم*
حرره الفقير شيخ زاده السيد محمد اسعد كاتب الوقايع
للدولة العلية متشرفا برتبة القاضي
بعسكر روم ايلي غفر
لهما

(*) باسمه تبارك وتعالى (*)
لما كان هذا الشرح مطرزا بطراز تقر يضات بعض اولي الالباب* شغقت بقرطة القبول
والانتخاب* درمانيه مرصعة بلاكي العبارات الفصيحة* وغرر معانيه منقبة بايدي الفكرة
الصحيحة* لله درجامة الرشيد حيث لفق وتفرد* وعلى فن البلاغة

غرد* نفعه الله بجل همته* ومنعه
بخلوص نيته*

رفقه الفقير محمد جمال الدين العريف
بين الموالى بقارص زاده المصحح
لتقويم الوقايع

(*) باسمه سبحانه سائلا احسانه (*)
الحمد لله الذي جعل العلماء حلالا المشكلات* وصاحبي الملكات* وكشافا المعضلات* خصوصا
حقايق العقليات ودقائق النقليات* والصلاة والسلام على من ارسله بالايات والمجربات اليينات*
وعلى آله واصحابه الذين اقتبسوا من انواره المعارف الباهرات* ونشروا للتابعين بالافادات الواضحات
(وبعد) فان العلوم كلها نافعة اى علم كان لكن العلوم العربية اساس العلوم والاصول* ونصب
عين الفحول* اذ بها يكشف اسرار الادلة الاربعة* ودقائق العلوم الادبية* ولذلك كانت اكثر
التصنيفات واوفر التدوينات نورا ونظما* ومن المنظومات نخبة الوهي وهي احسن المنظومات
تكون ناظمها التحرير المرحوم صاحب الجوده والقرمحات* لم يسبق اليه السلف والخلف وكان
مقبولا بين الافاضل الكرام والعلماء الاعلام لكنها محتاجة الى الشرح والتحقيق ولم يتعمد لشرحه
الى الان احد من العلماء فبقيت مكشورة الغامضة مع رغبات الخاصة والعامة مستورات فرجونا من الاخ
المعنوي من تلامذة ابي خليل المفتي بمدينة مغنيها حجت عن الضراء والبأساء احمد رشيد الفاضل
الكامل ابن الحاج على الفاضل التحرير المستغنى شهرتها عن التوصيف والتعريف قرق اغايجي
زبيل قرية يايا من نواحي مغنيها هو المدرس باسلامبول بالامتحان والبرهان ان يشرحها بجل

مشكلاتها

مشكلاتها وكشف مستوراتها فقبل رجاءنا فشرع وشرح شرحا لطيفا يزيل معضلاتها
وبشير الى ابصار غامضاتها واتمه بحسن الختام بعون الله الملك العالم ليال خير
الدعاء من الانام والحمد لله على التمام وصلى الله تعالى على سيدنا

محمد خير الانام وعلى آله واصحابه
الكرام

العبد الداعي السيد احمد اسعد المفتي
بمدينة مغنيها المدرس
باسلامبول

(*) بسم الله الرحمن الرحيم (*)
الحمد لله البالغ نظم كلامه الى اعلى طبقات الاجاز* والجامع لعل علماء البيان واقفين على من اياها بالاطناب
والاجاز* والصلاة والسلام على سيدنا محمد الذي هو افصح من نطق بالضاد باشرف اللغات*
وعلى آله واصحابه الفائزين بحقايق الدلالات ودقائق الاشارات (وبعد) فان المنظومة الوهبية
المسماة بالنخبة اللغوية* كانت في قفها نسخة نفيسة* وحق لها ان تكون لكل غريب من
الطلبة ائمة لم تشغف بملها الاذان* ولم يأت بما يدانيها انس ولا جان* وكانت معتزة لشرح مفصح
عن مبانيها* وموضح لمعانيها* في اوله الفاضل الاديب الالمعي* والكامل الارب اللوذعي* مولانا
الشيخ احمد افندي الساكن في قرية يايا* وفقه الله تعالى لما يحبه بحسن العطايا* فجاء بحمد الله تعالى
شرحا يدع المشال كثير النوال* حدائق ذات بهجة وشقايق ذات لهجة* حقيق بان يتفق في مثله
الاعمار بصرف الافكار في طول الليل والنهار جعله الله تعالى منشرا في البلاد ومنفعه للعباد
مقبولا بين الانام* ومرغوبا الى يوم القيام* لما شغفني ما حواه من فرائد الفوائد* قلت بذهن قاصر
مفعول* وفكر قاصر من نوايب الدهر مكبول*

(نظم)

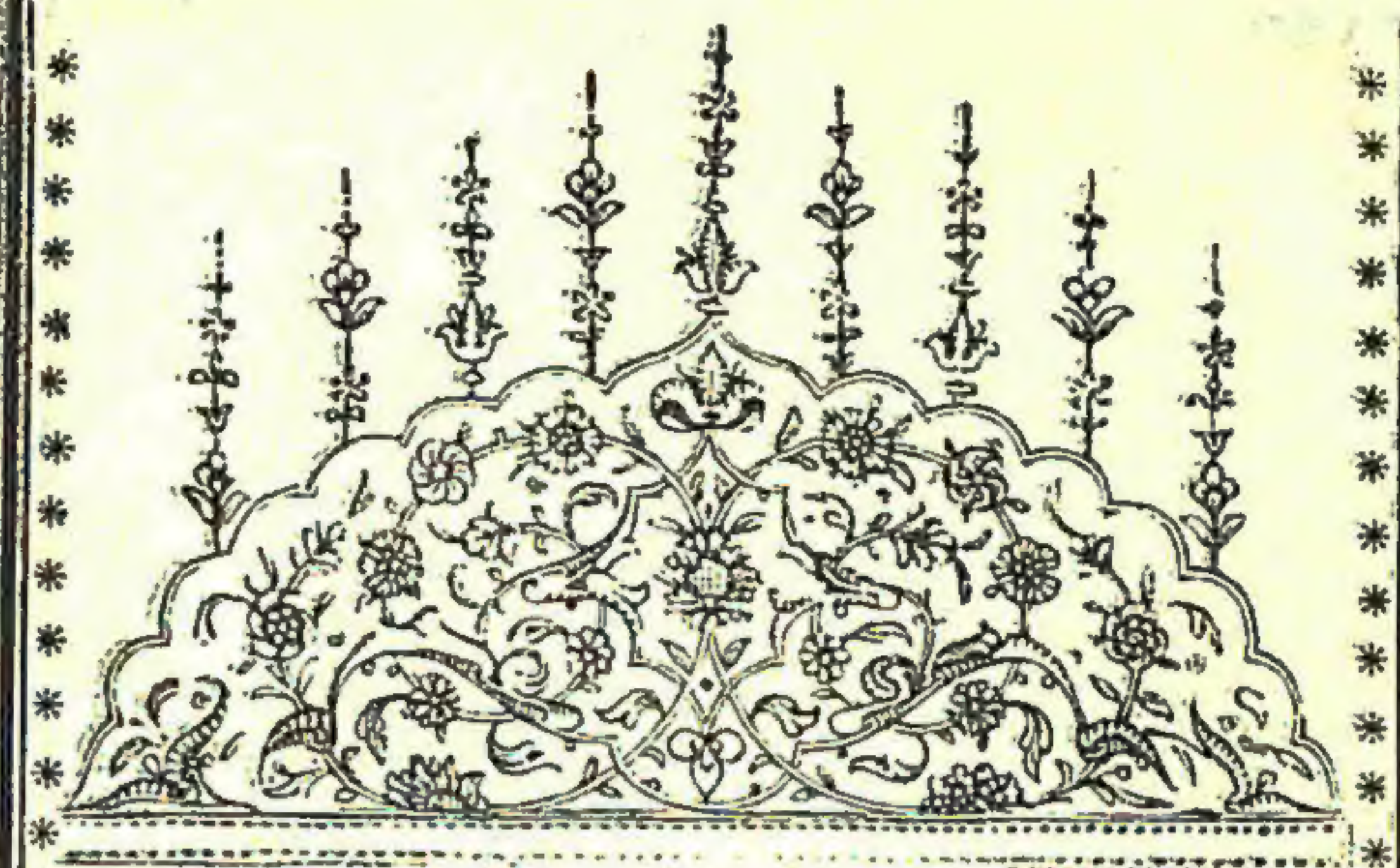
بشرحك هذا النظم زاد ابتهاجه	ومن ذهنك الوقاد يشرق كالبدر
فما هو الاروضة ذات بهجة	وعنه اذا حدث حدث عن البحر
تأملت فيه وابتهجت بحسنه	وزدت سرورا بالذي فيه من دد
على منسله فليفتق المرء عمره	فنه اصول القن تحينه كالزهر
وانا لزوجوا وافر الاجر للذي	ازال نقابا عن خرائده الغر
بك الدهر يامولاي ابدى سروره	وايدلنا عسرا مضى فيه بالسر
وهيهات يلقي الدهر منك فاضلا	له شرف يعلو على الانجم الزهر
فلازلت معمور الجنان وسيدا	تجبر لك العلبا لواء من النصر
مدى الدهر فردي يحن مؤملا	دعاء من الاستاذ في السر والجهر

قاله بقمه ورقه بقلمه العبد الفقير عبد الله الفردي

الحالدي التقني عايله الله تعالى

بلطفه الحفي والجلي

جدنا آله العالمين مصليا	على سيد الكونين ماح وناصر
وبعد يقول العبد ذوا الافتقار	دحا نخبة الوهي بين النظائر
مخدرة ابكارها وعروسها	مقنعة تحت الحجاب بسائر
ومشحونة بالاصطلاحات واللغني	بنظم اناها جملة في السواطر

(*) (*) بسم الله الرحمن الرحيم (*) (*)

الحمد لمن احسن كل شيء انشاء ويجادا * وخص الانسان بالبيان رجة منه وارشادا * وعلما
ما لم تكن تعلم من الاسماء والافعال بفضل العظم * وقوم الشئنا بالنطق والتعبير عما في الضمير
بلطفه العليم * والصلاة والسلام على من ارسله رجة للعالمين * وازل عليه القرآن بلسان عربي
مبين * وعلى آله واصحابه الذينهم لبوث الحماسة وغبوث السجادة * ولا يشق عليهم غبار في مضمار
البلاغة والفصاحة * بعد ما معلوم اوله كه لغت عربيه علوم شرعيه نك اصل واساسي *
وقنون ادبيه نك موقوف عليهاسي * اولديني يعني اصولا وفروعا اسرار شريعتي كشف وبارزه
ذريعه * وتحصيل ادبياته آلت لازمه ووسيله * بولنديني رسيد رتبة بدايت اولفله علماء
اعلام وفضلاء ذوي الاحترام * سلفا وخلفا محافظه امر شريعت * وخدمه كذاري كتاب
وسنت نيت خالصه سبله فن مزبوره منظوم ومثوره * لا يعدم ولا يحمي كتب مؤلفه تدوينه
سعي موفور * وبذل مقدور ابتديلر (يعني بعض ارباب همت ضبط ابواب وفصول * وبروجه
سهولت مطلبه وصول غرضيله شهره نثره * وبعض اصحاب مكنت دخی طلابه تسهيل
حفظ لغت طباع متعلميه لطافت واداء مراده تحصيل طرافت * وحسن تعبيره سلاست ابرائي
قصديله تنكناي نظمه كنديلر * سلك نظمه كتيده اولنان جان ككر انمايه لطافت زمان
جله سندن اشيو عاجزانه وقاصراته شرحه خامه كش افتتاح اولديني غمزنخبة وهي سائر
منظومه لردن وجوه شتي ايله الطيف واحسن * ومنقح ومهذب ومنحسن * اولوب سلاست نظمه
مقارن حسن تعبير ايله رنگين * ومحسنات بدعيه به رعایت ايله بغایت دلبيسندولشين * واقع
اولغين خواهشگران كنز معارف * وخواستكاران هنر ولطائف * سائر منظومه هاي معتبره لري
طاق ذهول ونسيانه طرح والقا * وبومنظومه منتخبه نك تعليم وتعلمه زانوزن اكباب واعتنا *
ايتدك لري واضح وروغدار * لكن بوعدراه بهمتانك منظر محاسن بيكرى هنوز پوشيده نقاب
اختجاب اولديغندن * يعني حين نظمندن بر والي الاخر خرايد فرآندي سدف صدقده نهفته
ومكنون قالد يغندن هر كه عرض ديدار ايله مديكي بديدار * وسهل تمتع قيلندن اولديني
امر آشكار * اولفله الفاظ ومباني بني اعراب وانجام ايله قيد وضبط * ومرموزات ومعانيستك
مكرده وشواري بني قبض وربط * وامثال وكاياتي حل وايضاح * ومركبات ومصطلحاتي

كشف

كشف وايضاح * ايله ارباب استخر اجه الخطار وتذكرة * واصحاب استعداده نبييه وتبصره *
اولمق اوزره بيشرحه محتاج اولديني مذاكره سي انماستنده بعض خلان معارفشاس * بوقه
بريقه قليل البضاء عددن اول صوب صوابه سوق سمند همت اولمق عرض والتماس * ايتكله
مستولنه اسعاف ومساعد * بائنده درگاه اجايسته قياض مطلقندن توفيق وحنانيه قبضاتي
استدعا ونيان * باقي خلان بوقه ده برخوش صدا ايمش * ما لنجه موجب بقاي نيك نام * وبعد
قضاء الحب مستوجب استرحام * اوله جقي برار جيل مزيه سني اخراذ * مطالعه سبله معرفه بالبحر
والغافه * على قدير الوسع والطافه * شروغ وانا زاولندي (و بعنايه الملك العلام حال اولمق آراي
سلطنت عظمي * وار يكه پيراي خلافت كبرى * غره ناصبه شريعت غرا * شجر اغ افسر ملت
يضاه * مظهر بجلي * انا جعلناك خليفة في الارض) باسط بساط الامن والعدل بالطول والعرض
سلطان البرين وخاقان البحرين خادم الحرمين المحترمين السلطان ابن السلطان ابن السلطان
السلطان المفطر (عبد المجيد خان) ابن السلطان محمود خان ابن السلطان عبد المجيد خان
ابن الله ملكه وسلطانه * وايد بالنصر الدائم جنوده وابعوانه * وصير سبفه وسنانه قامعا لاهل
الشرك والملك * ماسبح السمك ودار الفلك وطار الملك * افنديمن حضرت تيريك باليمن والسعاده
سرب ر خلافت صبر عثمانى اوزره شرف افكن جلوس * ونشر معدلت واحسانه كافة عالماني
امن وآسايشه مانوس * بيورد قلري هنكام فرخ انجام ميامن ارشاده بذير فقه ختام * ورسيده اقليم
اولفله نام باهي همايون * واسم سامي عظمت غمون * ظفر مقرر نلرله عنوان طرازي * وديبايه
برازي قيلندي * شايد خاور سعد آور جهانير ورلندن نسيم لحاظه قبول وزان * ونيم نگاه عاليتاه
خديو امل بنه منظر وشايان * سور يلور ايسه سهو وخطاسي عين هنر * وذره ناجير ايكين همتاب
آفتاب ضيا كسر * اولمق امر مقرر در (غب ذا معلوم عالماندر كه بر مقتضى حكمت ربانيه طبائع
انسانيه مياننده تضاد وتخالف در كار بنا برين بعض طبائع تفصيل واطنايه طالب * وبعض آخر
ايجاز واختصاره راغب * وبعضيلر فهم دقايقه قدر تياب اولمق مد يغندن ديدن سخنوران اوزره
تأديه اولسان كلام بليغ النظامي تكلف ونشده جل ايله استكراه واستقباح ايدر (وبعض
ديكر كنه شاس * ودقايق استنباس * اولفله زبانه اولان الفاظ خاينه ايله اداء مراحي اصوات
بهائمه الحق ايله مسلك بلاغت استحسن واستصلاح روشندن كيدر يس لاجاله عند البعض
مقبول ومنحسن * اولان كلام زرد بكر انده مد خول ومنهجن * اولفله كافة طباعه اوفق
سخن ترتيب واملاسي طوق بشردن خارج بر معني اولديني مجزوم ومبني وكلام مخلوق هر قدر
تنقيح وتهذيبه صرف مكنت وبذل نقدينه همت اولونسه دخی به سهو وخطادن خالي
اولمق جقي منصوص ومبرهن اولفله ابناء زمان واخوان انصاف نشادن متوقع ومنستجادر كه
بر مقتضى ايشريت جايجاسر زده ظهور اولان سهو وذل دامن غفور وصفح ايله محفوف ومنستور *
وتهاجم نواب كردون وتفاقم رب المنون كونا كوندن دولاي اولديني ملايسه سبله معفو ومعذور *
بيور بلوب وقوع عيافته اولان خطا وخطل * مهممامكن اصلاح اولمق ايله جبر نفعان وسد خلل *
بيور لمق نیاز کرده فقير بر قصور در (بوند نصكره معلوم اوله كه ناظم بحر رحامه الله بطايفه
الخطير حضرت لري سرانده منظومه سته سرتاج سور قرآنيه اولان بسمله شريعه في نيت واملا ايله
(ابدؤا بحمد الله) امر شريفه امثال واقندا وحديث ابتدائه اقتفا واجاج سلفه اعتنا ايله
كاتبی نظر شرعه معتد به ومعتا وخور وقصائد ن سالم ومبرا ايدوب بعده واجبه عهده
ليغانه * ولازمه ذمت عبيدانه لري * اولان جد موفور * وسپاس نا محضوري * ادا مقامنده بيورد
(*) جد في غايه در الله سزا * كه انك نعمت دري احصا (*)

۹ حك قهنتيله ناسدن
ارازل واشقا زمره سته
ديور مده

(احد) حالك فحقى وميك سكوبله شاء جيل معنائه در كه فارسيد ستودن وسواس و تركيد او كاك
 وابولكنى سويلك تعبير اولون و بوجده ليله مدح وشكر بنكرنده مورد و متعلق جهت ليله و معنای
 لغوی و عرفی اعتباری به اولان فروع تفاسیرده و دیباچ کتب سائر ده مبسوط و مشروح
 اولغه طری طور مار مقال اولندی (بی غایه) ترکیبی فارسید اداة فی اولان بی غایه آخر و نهایت
 معنائه اولان غایت لفظندن مرکب اوله رق حدسیر و نهایتسز معنائه در (الله) اسم جلال
 کبریا دیوقطعه شرعیه مک مطلقه کلور (سزا) روا و زننده فارسیدر شایسته و لایق و مناسب
 و موافق معنائه (که) کافک کسری وهاء غیر موقوفه ایله ادات تعلیلدر زیرا معنائه (نعمت)
 نونک کسری به نفیس و فراوان اولان عطیه واحسانه دینور (بی احصا) ترکیبده بی اداة تقدیر
 کافرا آفا احصاء همزه نك کسری به محدود اوله رق برسنه نك انواعی یا خود افرادنی تعداد
 ایدوب صایق معنائه در (محصول بیت) غایتسز و نهایتسز شاء جیل وشکر جزیل انجیق
 کافه مصنوعاتك صانع و خالق و عامه ذوی الارواحك نعم و رازق اولان جناب واجب الوجود
 حضرت تکریمه لایق و سزادر زیرا انك قوللری اوزرنده اولان احسان بی پایانی لایعده و لا یحصا در
 (ناظم بحر) بر راء قافیه سنك بشی قطعه سنده علی وجه الاقتباس تصریح ابتدکی * وان تعدوا
 نعمة الله لا تحصوها * نظم کریمه بویننده تلمیح دخی * لاحصی شاء عابك انت کما انبت علی
 نفسك * حدیث شریفه ایما وتلوح ایتکله نعم الهیه بی علی وجه التفصیل احاطه طوق بشردن
 بمراحل دور و حق جدی ادا و ایفایه اظهار بجزدن غیر طریقی مجهور اولدیغن ایدان بیور مشدر
 (* قلوب اول حضرت فیاض کریم * نوع انسانی محقق تکریم *)
 (حضرت) حالك حرکات ثلاثی وضادك سکوبله برذاتك قرب وجواره و مجلس و پیشگاهنه
 اطلاق اولنور بوندندر که اصحاب مر اسله و ارباب محاوره مکاتیب و محاوراته متلافلان افندی
 حضرت تکریمه سلام و تبار اولنور تعبیر ایدر یعنی سلام و ثنای انك محل حضوری اولان مجلس
 و نشیمنکاهی جواره ایصال ایله کال تعظیم و توقیر قصد ایدر لربناء علیه اجمال و تفخیمه
 مساع شرعی اولیان اهل کفره اطلاق محضا ضعف ایماندر (فیاض) شداد و زننده خلقه
 بر واحسانی ماء غزیر جاری کی شامل اولان ذاته دینور (کریم) امیر و زننده لطف واحسان
 و انعام فروان صاحب اولان ذاته اطلاق اولنور (نوع انسان) اضافت بیانیه ایله جنس حیواندن
 پردلو و بر بلوک اولان معشر بشردن عبارت اوله رق حضرت آدم علیه السلام و من جاء
 من ذریته الی یوم القیام مجموعه اطلاق اولنور (محقق) تحقیق در اسم مفعول صیغه سبله واقع
 و ثابت و متین و مستحکم معنائه در (تکریم) حرمت و تعظیم ایتک معنائه در ناظم علامه
 بویننده * ولقد کرمانی آدم * آیت جلیله سنك مضمونی درج ایلندر و تفصیل بعد الاجال
 طریقیه بعض جلائل نعمك تعداد و تذککاری مسلکند کتمدر فله دره
 (* محض لطفیله هم ابتدی انعام * بشره لهجه و ترین کلام *)
 (محض) ممیک فحقى و حالك سکوبله خالص و صافی معنائه در (لطف) لامك ضمیمه رفیق
 و ملائمت اوزره معامله ایتک و حق تعالی عبادینک مراد لری بسر و سهولت ایله کندیلره اعطا
 ایتکدن عبارتدر (انعام) همزه نك کسری به نعمت و برک و برکیمه بی مسرور و فرحناک
 قلیق و برسنه بی رونق و طراوت و قلیق معنائه در (بشر) قحطنله انسان مراد فیدر که
 حیوان ناطقک مذکرینه و مؤنثیه و واحد و جمع اطلاق اولنور و انسانک ظاهر جلدینه
 یعنی در دینک طشره یوزینه ده دینور (لهجه) جزء و زننده آلت تکلم اولان لسانه دینور
 و بعضی عرندنده کلام سوبلرکن لسانک استعمال اولان محکم تخصیص ایدر که مراد عضو

نمونه کاتبی خط نستعلیق
 حرف و بیاض و کمال
 کمال و بیاض

اسندن مخارج حروف و لان برادر و بعضی لحن تکلمده اسانه لهجه دیلور ساکت اولدیغی حالده
 اطلاق اولنور دیدیلر (ترین) تحسین و زننده برسنه زین و زینت و یروب بزه مک معنائه در
 (کلام) معلوم خواص و عوامدر (مفهوم بیت) جمیع ازمنه و مجموع السنه ده جلال ذات و کمال
 صفات ایله محمود و موصوف اولان جناب و اهب المواهب محض لطف واحسانیه نوع بیشتره
 آلت تکلم اولان لسان فصیح البیاق و اداة مرآمده ترتیل حروف و حین صوت مثلاً و محسنات ایله
 تحسین کلامی انعام ابتدی دیمکدر (ناظم فهامه بویننده و ایات آینه سنده براعت استهلال
 طریقیه لسانه و لغته متعلق نعم جلیله کثیره بی اراد ایله محمود علیهی تخصیص بعد التعمیم ایلندر
 (* کیمسن شانه حسان ابتدی * کیمی فخر ایله سبحان ابتدی *)
 (حسان) شداد و زننده ابو الحسام حسان بن ثابت الخزرجی رضی الله تعالی عنه حضرت تکریمدر که
 شعراء محضرمین جله سنده ندر یعنی جاهلیتده و اسلامده مشاهیر شعراء دینار سن شریفلری
 یوز بکرمی ساهه بالغ و اوب التمس سنه سی زمان جاهلیتده کذران و شعری اساطین شعراء جاهلیه دن
 نابغه الذیاتی واعشی تقریض کرده استخسان ایتکدر و التمس سنه دخی جایزه اسلامه مجلی
 اوله رق بهره حسن زندگانیدن حائر المرام و مدت مزبوره بی مدح جناب رسول کبریا و اعلا
 کلمه الله العلیایه دارا شعار بلیغه انشادیه انعام ایدوب هجرتك اللی در نبی سالتده طازم دارالسلام
 اولندر اشعار بلاغت عارلری زدر سالتناهیده مقبول و دلیندر اولغله مدح و ح حبیب خدا
 و بین الناس شان و شرف صاحبی او ایدفته ناظم بحر بر ایا ایلندر (سبحان) سلمان و زننده وائل
 ابن قاسط قبیله سندن بر مشهور و مخنور اسمدر که فصاحت و بلاغتی ضرب مثلدر بودخی
 جاهلیتی ادراك ایدوب و شرفیاب اسلام اولندر اکثر اشعارى اشبو * لقد علم الحی البشائون
 انی * اذا قلت اما بعد انی خطیها * مثلاً و فخریه به دار اولدیغی ایا کرده ناظمدر
 (* کیمی شوکت ذی شان اولدی * کیمی صائب و سلمان اولدی *)
 ناظم مرحوم بلغاء عربك منتخب و ممتاز لیدن بعضی تخصیص بالذکر عقیدنده شعراء فرسك
 سرآمد و بهتر لیدن بعضی اراد ایتکله هر اقلده فصاحت ایله ترین کلام و تعبیر عن المرام محض
 موهبه جناب علام اولدیغن اعلام ایدر (شوکت) جوهر و زننده شعراء عجمك آتش زبانندن
 (صائب) صاحب و زننده سخنوران ابرانك سخن کو باندن (سلمان) ساوی میدان قصائدك فرسان
 بلاغت خوانندن دواوین مشهوره اصحابی ذوات کرامدر
 (* نطقی تخصیص ایدوب انسانه * قیلدی فائق انی هر حیوانه *)
 (نطق) نونک ضمیمه کل لفظی عبره عمافی الضمیر مفردا کان او مرکا ایله تعریف اولنور بوکا کوره اسم
 اولور و کذبیه معافی فهم اولنور حروف و اصواته سوز سوبلک معنائه مصدر اولور مجلس و زننده
 منطق و قعود و زننده نطق کی و علی التقدير بن نوع انسانه اختصاصی و انسانک نطقله سائر حیوانه
 رجحانی ظاهر اولور (انسان) اسندن مشتق اوله رق آدم علیه السلام و اولادنه اطلاق اولنور
 (فائق) هر سنه نك کزیده و اعلا سنه دینور (حیوان) قحطنله زنوان و زننده جنس الحی یعنی ذی
 روح و جانلور اولان مخلوقاتك جنسی اوله رق بحری و بری و وحوش و طیور و انسان و هوام انواعه
 شاملدر و بعضی انك سکوبله حیران و زننده حیوان تلفظی تخفیف با خود ضرورت وزنه مجمولدر
 (* نطقدر مایه تقریر و بیان * نه شرفدر یله سن اول احسان *)
 (مایه) سایه و زننده فارسیدر برسنه نك اصل و اساسنه دینور مفردات سائر معلومه و معروفدر
 یعنی نعمت جلیله نطق و کفایت تقریر کلام و بیان مرام نعمتینک بنیاد و اساسی و جناب

نمونه کاتبی خط نستعلیق
 حرف و بیاض و کمال
 کمال و بیاض

برورد کارک نوع انسانی کند یصله مشرف و مکرم قبلدینی احسان و عطاسی اولد یغین
 یصله من و شکر نشه مواظبت ایله سن دیکدر
 (عقل) عینک قحی و فافک سکونله برنور و خابدر که انسان آنک واسطه سیله علوم ضروری
 و نظریه فی ادراک و اذعان و اشیاک حسن و فحشه و کال و تفصیل و منفعت و مضرت دلیل اموری
 تمیز و ایقان ایدر (ادراک) همزه تک کسر یله برشمک و بنشمک معنایه در که ذهنگ امور معقولیه ادراک
 و احاطه و حقوقه اطلاق اولنور (اعطا) و یرمک معنایه در (تفهیم) تعلیم و زننده بیلدرمک و اکتفی
 معنایه در (مال) مقال و زننده مرجع معنایه در (اسماء) همزه تک قحی و الف بمدوده ایله اسمک جعیدر
 مال اسماء اسمک معنای و الفاظ موضوعه تک معنایه در (و علم آدم الاسماء) نظم کریمه تلمیحدر
 (پاره) پاره علم ایکن از جمله زبان * اولدی اقرارده مقر ایمان *
 (پاره) جاره و زننده فارسیدر قطعه و جزء و بعض معنایه در (لم) لامک قحیه اته دینور که
 معر و قدر فارسیده کوشد دینور (از) همزه تک قحیه فارسیدر عربیده من جاره معنایه ابتداء
 غایت ایچوند (جمله) مجموع معنایه در (زبان) زمان و زننده فارسیدر دل و لسان معنایه
 (اقرار) همزه تک کسر یله حق اعتراف و اثبات ایلمک معنایه در (مقر) میلم و فافک
 قحیه ل یله اسم مکاندر برنسته تک محل و قرارگاهنه دینور (ایمان) همزه تک کسر یله مؤمن بهلری
 لسانله اقرار و قلبه تصدیق و رهبر دارالسلام علیه الصلوة و السلام حضرت نرینک شریعتی
 قبول و تحقیق ایتمک دینور حاصل کلام جناب منم حقیقینک نعم لایحصاسی جمله سندن بریده
 اولدر که اعضا انساندن لسان کوشناره ناجیز ایکن آقی نطق و بیان ایله نامدار و مایه ایمانی
 اقرار و اعتراف ایله ایمانه محل و مدار قبلدی و دخی مقر میلم قحی و فافک کسر یله اقراردن اسم
 فاعل اوله رق اقرار ایدیی معنایه اولوب و ایماندن مؤمن به معنایه مراد اولنق بعدد کلدر
 * (کوسر و صکره کال حکمت * و یردی هر قومده بشقه قدرت) *
 (حکمت) حاکم کسر یله عدل و علم و حلم و اشیا فی غایت احکام و منات اوزره ایجاده عتال نه کلور (قوم)
 نوم و زننده اسم جعیدر بالمعیه رجال و ناسا جاعته اطلاق اولنور یا خودر جال جاعته مخصوصدر
 نسا بالتبعیه داخل اولور (قدرت) فافک ضمیه کوچ قوت معنایه معر و قدر (کال) تمام معنایه در
 * (اولدی بویه مخالف کلمات * هر یری سویله رک غیر لغات) *
 (مخالف) مخالفدن اسم فاعل بنیه سیله مختلف معنایه در که متوافق و متحده قایلدر (کلمات)
 کلمه تک جعیدر کلمه کافک قحی و لامک کسر یله معنایه موضوع اولان لفظ واحده دینور (لغات)
 لامک ضمیه افنگ جعیدر لغت طوائف ناسدن هر طائفه مقصود و مراد لردن کند یله
 تعبیر ایدیکری الفاظ و اصواتدن عبارتدر (مال) بتین جناب آفریننده انام عزشانه حضرت نری
 نوع انسانی علی العموم آت تکلم اولان لسان ایله بکام قیلد قد نصکره عرب و فرس
 و یونان و ترک و هند و چین و سودان مثلاً هر طائفه فی لغت دیکره مخالف برنوع لغت
 تکلمنه سوق و الهام و اولوجهله کال حکمتن جمله به اظهار و اعلام ایلدی و یو بتلرده
 (ومن آياته خلق السموات والارض واختلاف الستمک) انظم جلیله نوح و ایما و ایدر
 * (لیک امر یله لسان عربی * اولدی هر السنه تک متخی) *
 (لیک) لامک کسر یله لیکن مخفی اوله رق فارسیده اداة استناد و اداة استدراک اولور عربیده لیکن کی
 (امر) همزه تک قحی و میلم سکونیه بوراده حکم و اراده معنایه در (لسان) کتاب و زننده جارحه تکلمه
 اطلاق اولنور و هر طائفه آنک لغته دینور بوراده معنای ثانی مراد در (عربی) جمعی و زننده

لسان لفظک فارسیه
 و ترکیه مرادفاری اولان
 زبان و دل افکاری یوایی
 مساده مستهلدر *

و مقابلدر که عربی ثابت و متحقق اولان کیمه به و عربی ظاهری و عین اولان لسانه دینور
 عرب قحیه تکلمه عینک خلایق اولان طائفه معر و قدر در بوراده عیندن مراد عربک ماحد اسبدر که
 ترک و فرس و روم و هندی و سائر طوائف در (السنه) السنه و زننده لسانک جعیدر لغات مراد در
 (منخب) انخب بدن اسم مفعول صیغه یصله کنیده و مختار اولان سنه دینور تخد کلمه
 * (امتیاز) امتیاز بن ایدر البته عیان * اولسان اوزره نزول قرآن *
 (امتیاز) همزه تک کسر یله برنسته تک آخردن آری بلوب مجله دینور (البته) همزه تک قطعی
 و بانک قحی و بانک تشدید یله معرف اوله رق قطعی المفاد اولوب تردد و اشباه اولیان ماده فی تا کید
 ایچون ایراد اولنور (عیان) عینک کسر یله معنایه کی مصدر در برشی شبهه سز اچندن کورمک
 معنایه لکن محاوراته ظاهر و واضح معنایه و کشف و ابضاح معنایه استعمال اولنور
 (نزول) هبوط و زننده و مراد قدر که برنسته تک یوقارودن اشیا عینک دینور (قرآن) قرآن
 و زننده خاتم الانبیاء علیه افضل الخایا اوزرنه منزل اولان کتاب عظیم الشانک اسم شریقدر
 * (احادیث) احادیث جناب نبوی * نطق معجز آر مصطفوی *
 (احادیث) اقاویل و زننده غیر قیاس اوزره حدیثک جعیدر حدیث امیر و زننده مطلقاً سور و کلام
 و خاصه پیغمبران ذوی الاحترامک لسان کوهر فشانلردن صادر اولان پیام بلوغ النظام معنایه
 اولدیی تاه قافیه سنده مرئومدر (جناب) سحاب و زننده سربایک و خانه تک حوزه سی و حو لیبی
 و برنسته تک سمع و جانی معنایه در محاوراته ذات معنایه استمالی شایعدر (نبوی) مدنی و زننده
 نبی علیه السلام منسوب دیکدر (نطق) نیت سادسک شرحنده مسطور اولان ایکن معنایندن
 معنای اوله مجولدر (معجز) اعجازدن اسم فاعل صیغه سیله مثالی ایراددن غیر بلری عاجز و ناجار قحی
 معنایه در (اثر) قحیه علامت و نشانه دینور و حدیث و خبره اطلاق اولنور (مصطفوی)
 میلم قحیه برکزیده کروه انبیا محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم حضرت نرینه منسوب دیکدر
 * (کتاب فقه و کلام و تفسیر * هر فنونده اولسا نر نحریر) *
 (کتاب ضمیمه کتابک جعیدر (فقه) فافک کسر ی و فافک سکونیه برنسته فی اعمال فکر و ایمان
 نظر ایله کرکی کی اکلیوب بیک معنایه موضوعدر بعده بویه فقه و فهمه سز اولان علم احکام
 شریعتده علم غالب اولدی (کلام) سلام و زننده اصل لغتده اسنادی متضمن نام و مفید اولان
 سوزده بنور بعده کلام اللهدن بحث معطیات ایماندن اولان علم اصول دینه بالغلم علم اولدی
 (تفسیر) بقدر الطاقه البشریه و بحسب ما یقتضیه القاعده العربیه نظم قرآنک معنای شریقتدن
 بحث ایدن علم اطلاق اولنور (فنون) عبون و زننده فنک جعیدر فن فافک قحی و فافک تشدید یله
 صنفت و گونه و درلو معنایه در (نحریر) کتب و املا معنایه در
 * (اولان اوزره مرتب بکسر * اودر انواع علومه زیور) *
 (مرتب) برنسته بی بریده ثابت و متمکن ایلمک معنایه اولان تربیدن اسم مفعول بنیه سیله
 مثبت و مدون و بایدار معنایه در (بکسر) افسر و زننده فارسیدر باشند باشه و یو بتلردن
 معنایه در که نوعک افرادنی استیعاب و استقرار افاذه ایدر ممراسر و سمراسر و سمراسر
 کلاه کی ناظم نحریرک اکثر موقعنده بکسر ابرادی اکثر ایچون حکم کل اولنق قاعده سنه
 بنیدر و الاقنون مزبوره فارسی و سائر اقنونا ایلر مرتب و مدون کتب ایلر چوقدن (انواع)
 همزه تک قحیه ضرب و صنفت و درلو و گونه معنایه اولان نوع لفظک جعیدر (نوع)
 دیکر و زننده زیب و زینته و رونق و بهجت و اسباب آرایش دینور

شکرین ایضاً بیده من کیم آدم * اولدیلر علمه عالمده عی *
 (شکر) شکر ضعی و کاف سکونیه منعمک احسائی قلبه تصور و تأمل ایدوب بتلک ولسان ایل
 منعمه نل و ستایش ایتک و اعضا سائر ایل منعمه بقدر الاستحقاق خدشت و بحکافات ایلکه
 دینور (ایضا) همزه نیک کسرله برنسنده وافی و نام اوله رقی ادا ایتک معنسنده در (آدم) بوراده نوج
 انسانک هر بروردی معنسنده مستعملدر (عل) معلومدر (عالم) عالم ورننده یوجیهانه و مجموع
 مخلوقات اطلاق اولنور (عل) جل ورننده بر اعد و سنجاعده و مرتفع طاعده و بر قوم و جماعتک
 سید و ذیشانته دینور جعی اعلام کلور
 (هم صلات صلوات فائق * اول نی عربی به لایق *
 (ناظم) محاسنکوبای بعد اداء الحمد والثناء مقرر بر ایا و مظهر عطایا علیه افضل الصلوات و اکل
 انجاء حضرت تلمیذ بر موجب فرموده خدا واجبه ذمت بلغانه لری اولان صلواتی ادا به شریوع
 و ابتدای (صلوات) صادق کسرله صفات ورننده صله نیک جعیدر صله عده ورننده و ضل
 معنسنده در که برنسنده آخر نسنده اولدیروب بیشتر مک دینور و وصلت معنسنده در که
 برنسنده واصل و بالغ اولوب ابرسوب بنسبکه دینور (صلوات) فضائله صلا لفظنک جعیدر
 بوراده مراد رجعت و استغفار و دعا معنسنده اولان صلا علی النبی در صلات صلوات
 مضافدر (مقادیرک الله تعالی حضرت تلمیذ قبل اعلا سندن نی آخر الزمان حقنده صادر
 اولان انواع شاه جبل و اصناف عطاء جز بیک جناب نی علیه السلام وصول و بلوغی لایق
 و جسان اولدین اخبار و بیان ضمننده انشاء نصیبه در (فائق) مرفی السابق لیکن مقتضای
 قاعده نائنه فائده اولموایدی ناظم مسامحه ابتدای فائق موقعنده علیا با خود والاولایق
 موضعنده آخری با خود اول دینسه اول اولوردی (نی) غنی ورننده احکام الهیدی
 و نی طریقه خلقه انبا و اخبار ایدن ذاته اطلاق اولنور (عربی) مرانفا (لایق) یعنی سزا و مناسب
 (* عالمیه اورسول الثقلین * جانب حقندن اولوب رحمة عین *)
 (عالمین) لامک و مین قحله عالم لفظنک نینه سی اوله رقی عالم دنیا و عالم آخرت مر ادر
 با خود مین کسرله عالمک جعی اوله رقی مجموع ماسوی نک تحننه مندرج اولان اجناس
 مختلفه و انواع متکثر مر ادا اولور (رسول الثقلین) اضافله انس و جنه مبعوث پیغمبر دیمکدر
 (رحمة عین) عین رحمت و محض احسان معنسنده بوینده * و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین *
 نظم جلیله تلخیص و ایما واردر
 (* بری فرغانه ارشاد ابتدی *) (* سالک مساک اسعاد ابتدی *)
 (فرغان) برهان ورننده ایکی ننه ارانی فصل ایدوب آرمق معنسنده مصدر در حق و باطل
 و حلال و حرام ینلری فرق ایلدیکون قرآن کریمه اطلاق اولنور مبالغه تسبیح بالمصدر در
 (ارشاد) همزه نیک کسرله طوعری بول کوسرمک معنسنده در (سالک) ذاهب ورننده بوله کبروب
 کیدیی کیمه به دینور (مساک) مین قحله منهج ورننده و مراد فیدر که بوله دینور (اسعاد)
 ارشاد ورننده بر کیمه بی سعادتلو قیلق یعنی نیکخت و خوب طالع اوغورلو و میملو قیلق
 معنسنده در سالک مساک اسعاد تابع اضافات قیلکندر
 (* ذات اکندر او ممدوح جلیل * ایلدی دین نمیل *)
 (ذات) برنسنده عین و حقیقنده و نفس و خاصه سنده استعمال اولنور (اکل) افضل ورننده
 کاهل اقل تفضیلدر (ممدوح جلیل) اضافله جناب جلالنا ب حضرت تلمیذ (والک لعلی خلق
 عظیم انشالی آیت قرآینه ایل مدح و ثنسنده مظهر دیمکدر (دین مبین) جلیله حسن و استقامتی

ظاهر اولان دین اسلامدر (دین) قطعه شرعیه ده مذکوردر (نکمل) برنسنده جعی
 اجزائی بر لورنده اوله رقی تام و تکامل قیلق
 (* چون اودر ابلغ جله بلغا * نطقدر معنی و جی بوسی *)
 (ابلیغ) افضل ورننده بلاغندن قبل تفضیلدر زیاده سیله بلیغ کیمه دینور (بلغا) ظرفه
 ورننده بلیغک جعیدر بلیغ شول متکلمه دینور که الفاظ فصیح و عبارات سلبه ایلکه کنه
 ضمیری و نصیبت مرانی ادا به قادر اوله (و جی بوسی) ده جز اول اعراب حکایه ایل مشغول
 اوله رقی (و یانطق عن الهوی ان هو الاو جی بوسی) نظم جلیله تلخیص و بوجهله دخی
 مظهر ستایش رب جلیل اولدین توضحدر
 (* که فصاحت اولنور کن تقریر * انا افصح دیوانندی تعبیر *)
 (فصاحت) سماحت ورننده متکلم اجق سوزلو و طلاقلو اولوب کلامی لحن و خطا و لگندن سالم
 و خاص اولغده دینور (افصح) ازاده فصیح معنسنده اقل تفضیلدر فصیح مرادال محررا و زره تقریر
 کلام و ادا به مرام ایتکه قادر اولان متکلم و سفیدر (مال ینت بعضی اصحاب کرام حضرت ایل
 ایل مجموعه جوامع الکلم حضرت تلمیذ حضور فصاحت طوریله فصیح عربک فصاحتی
 تقریر و بیان و بعضی افصح العرب سخبان و بعضی بفر بن قطان مثلاً قبل و قال و وسط
 مقال ایدر ایلکن سلطان سخن سخبان مجز کوحسم ماده گفتگویوروب (انا افصح من نطق
 بالصاد باخود) انا افصح العرب یسدا فی من قریش (یور دفرینه اشارت اوله جقدر
 (* وصف قرآنده پیوردی اورسول * احرف سبعه ایلدین تزل *)
 (احرف) افلس ورننده حرفک جعیدر حرف حاک قحی و رانک سکونیه مقطعات کلات
 اولان حرف هجایه دینور و کله به اطلاق اولنور و معنی به دینور وجهت معنسنده کلور
 سبعه) اعداد دن بدی عد دت ایدر (تزل) مر سبعا یعنی جناب ابلغ انشاء علیه صلوات
 الماک الاعلی حضرت تلمیذ قرآن عظیم الشانک کیفیت تزلونی وصف و بیان خصوصنده
 (تزل القرآن علی سبعه احرف) پیوردیفنه کله روه جمع کثیر من الصحابه و عثمان بن عفان
 رضی الله عنه دن بر ورننده (القرآن تزل علی سبعه احرف کله شاف کاف) پیوردیفنه
 ایما و تلخیص و احرف سبعه مروی اولان اقوال دن مختار نی ینت آئیده نصیرج ایدر
 (* چونکه وارآنده قبائل لغتی * غیری و جهله ادای صفی *)
 (قبائل) مساجد ورننده قبیله ک جعیدر قبیله سبعه ورننده بر بدک ذریندن منشعب
 اولان جماعته دینور (غت) مر سبعا (وجه) واول قحی و چمک سکونیه سمت و جهت و طریق
 معنسنده در (اداء) صحاب ورننده برنسنده بی محلیله ایصال ایتکه دینور (صفت) صادق
 کسرله وصف معنسنده در که برنسنده احوال و علاماتی زهداد و بیان ایتکدن عیاندر
 ناظم بحر ربوبیتله ینت سابقده مذکور اولان احرف سبعه دن مراد قبائل سبعه لغتی دیمک
 اولدین بیان ایدر (امام سبوطی انشاء به این جابندن نقلا احرف سبعه نک معنسنده اهل
 علمک و توفیقش و وجهه اوزره اخذ فلرین نصیرج و اقوال مختلفه بی بکان یکان ایراد و توضیح
 ایلدر و وجهه مزبور دی بری الله انشدن ابو عبیده و ثعلب و ازهری و مقصیر یندن عید الله
 ابن عطیه و محدثین بیهتی و سائر انک مختاری اوزره نظم جلیل قبائل عربک فیهجاسندن
 بدی قبیله انبی اوزره منزل اولمدر یعنی بعضی الفاظی قریش لغتی اوزره و بعضی دیگر
 عن لغتی اوزره و بعضی آخری هذیل و هو ازن و قضا عده و نیم و طی اقلری اوزره اولمندن

عبادت و بعضی هذیل بدلی جرحی قبیلہ سی لغتی اولی اوزرہ بت استبدیل
 (* یعنی اول مهبط نور الہام * کاشف راز کاب علام *)
 (مهبط) مجلس وزندہ محل هبوط وموضع نزول معنایند در (نور) الف قافیه سنک قطعہ
 رابعہ سی عنوانی شرحندہ کلور (الہام) ہمنک کسر یلہ قلبہ القا اولان خبرلو نستہ بہ دینور
 میہ قافیه سنک آخر قطعہ سنک اولندہ کلور (کاشف) صاحب وزندہ کشف و اظہار ایدیی
 معنایند در (راز) باز وزندہ فارسیدر کرلوسر معنایند در (کاب علام) کاب اللہ دیمکر نور الہام
 مشبہ بہک مشبہ اضافتی قبیلنددر لجن الماء کی (مصراع ثانی) تنایع اضافتہ جیع اشیایہ
 علمی شامل اولان اللہ تعالی حضرت تریک کابنک اسرار خفیہ سن اظہار و رازنہان
 ابراز ایدیی دیمک اولور مقصود ناظم براعت استہلال ایلہ اجرای نعت نبویدر
 (* قلیدی اول نطق بلیغ ایلہ ہمان * وجہ انواع قراءتی عیان *)
 (نطق) بورادہ معین مزبور بندن معنای اولہ مجہولدر (بلیغ) مرآفہ (انواع) ہمنک
 فقہیہ نوعک جعیدر نوع مرابقا (قراءات) قیاسات وزندہ قراءہ لفظنک جعیدر قراءہ
 تلاوہ وزندہ و مراد فیدر کہ او قومق معنایند در (بعض کلماندہ قراء سبعہ وعشرہ
 واصحاب شواذک مہموز وغیر مہموز اولہ رق ومد وقصر وتضعیف وتخفیف وادغام
 وفک ادغام وابدال ووجوہ سائر ایلہ قراءہ مختلفہ لری لسان مجز بیان نیویدن صدورہ
 لسانی و منہج بلاغندن جاری و مروی اولدینن افادہ در
 (* لیک قرآندہ کی بالجلہ لغات * افصح اللفظ بلیغ الکلمات *)
 (لیک) ادادہ استدر اکدر کما مر (جلہ) عرفہ وزندہ برنستہک جسامتہ ومجموعہ دینور
 (یعنی قرآن عظیم السانہ) کرجہ قبائل عدیدہ لغاتی وارددر لکن اندہ موجود اولان
 الفصاحت مفرداتی من حیث الفصاحہ رتبہ علیادہ و مرکباتی دخی من جہتہ البلاغہ غایبہ
 قصووادہ اولمخلکہ سادہ تزییل مانع فصاحت ومخل بلاغت اولان مواددن بالکلبہ مصون
 وانواع محسنات ایلہ مملو ومشخون اولدینن یسائر
 (* مجزاتی بلی بی پایاند * جلہ دن اعظمیدہ قرآندر *)
 (مجزات) محسنات وزندہ مجزہک جعیدر مجزہ انجازدن اسم فاعل بلیہ سبلہ انبیاء عظام
 علیہم السلام حضرت اندن صادر اولان خارق عادہ بہ اطلاق اولنور کہ اکثر بانوت
 ورسالتی انکارہ تصدی ایدن خصم معاندی عاجز فلقی ایچون اظہار ایدر آخرندہ کی
 ہما مبالغہ ایچوندر (بلی) بانک قعی ولاہک کسر یلہ ترکیبہ ادادہ تصدیقہ عربیدہ نعم واجل
 کی مصمون جلہ فی تصدیق وتحقیق افادہ ایدر (بی) ادادہ فی فارسیدر (پایان) باہ فارسیدہ ایلہ
 غایت ونبایت معنایند در (یعنی سلطان سر بر لولاک علیہ صلوات اللہ مادارت الافلاک
 حضرت تریک دھوائی نبوتہ صدقہ دلالت ایدن مجزات باہراتی مبالغہ حد کترندہ اولمخلکہ
 لا یبعد ولا یخصی قبیلندن اولدینن مصلحت میردن استفاددر (اصحاب کرام حضرت اندن
 روایت صحیحہ ایلہ مروی اولان مجزات اوج نیکہ بالغ اولدینن مرحوم یازیی زیادہ محمدیدہ
 بیان ایدون * مجزاتہ آنک بقدر عدد ایجرہ حساب * استبدیل اما صحابہ اوج یکینی اجناس *
 بیوز مشدو و بوجہ مجزاتک اعظم وافضلی و بین الانام الی یوم القیام باقی اولان اشہر
 واکلی قرآن عظیم الشاندر و قرآن مینک ہر اوج آتی بر مجزہ اولمخلکہ ذات قرآن دخی تقریباً
 ایکینک ایکوز یکری مجزہ بی مجاوز اولمخلکہ عدد مجزات بشیکدن مجاوز و ایش اولور

(*) اولمخلکہ بدلیہ سالہ یسائر * وحی حق اولدینن کون کی عیان *
 (معانی) معنی وزندہ معنایک جعیدر معنی ماوی وزندہ کلمہ وکلامک اولدینن اولان صورت
 زہدیہ بدلیہ نور (بدلیہ سالہ) بدلیہ معنایک بدلیہ بدلیہ بدلیہ نور و زندہ نمونہ سمر ومثال سمر انشا
 وایجاد اولان لستیدہ دینور (شیان) معنایک وزندہ بر معنی ومقصودی ابضاح و اظہار
 ایچوندر و چونکہ بلا غلہ غلہ سنک ثلاثہ سنک اسمعیلی دخی اولمخلکہ یومصر اعدہ ہر اعات
 نظیرہ و صاحت طاهرہ و (وحی) قطعہ سمر عیدہ کلور (حق) حاکم قعی وقافک نشد بدلیہ
 اسماعیل حاکم ایدر (بلی) قطعہ سمر عیدہ و بلاغت ومقتضای حالہ مطابقت ومجہات
 بدلیہ بہ رعایت اکمل وجہ ایلہ ابقا اولان نظام نظم بلیغ النظامک وحی حق وکلام قادر
 دخی مطلق اولدینن اظہار من الشمس و ابرہ من الانس و از دیمک اولور
 (* اولمخلکہ جزیدر زہد اعجاز * یوقی اکامل ونظیر و انجاز *)
 (اعجاز) ہمنک کسر یلہ جزئی عاجز فلقی معنایند در وسبب مجز اولان قرآن عظیم الشانہ
 وسائر خاص عبادہ اطلاق اولنور (مثل) معنایک کسر یلہ (ونظیر) امیر وزندہ برنستہک مشابہت
 ویکرہ وینا دینور (انجاز) دینان وزندہ فارسیدر بشریک واور تاقی معنایند در (یعنی نظم فزول
 من انب التجار دن حریمہ عطیادہ اولمخلکہ غنیل ونظیر یی ابتا و ایزاد طوق ایچوندر مہموز
 سائر ایلہ کرجہ قدرت قاصرہ مخلوقدن دورادور در دیمکدن
 (* کرجہ اولدینن خدی اصلا * اکامل وتحدی اصلا *)
 (تحدی) مثال ونظیر کرجہک معنایند در (تحدی) تعدی وزندہ بر خصوصندہ غالب اولنن ایچون
 منازعہ ومعارضہ ایلک معنایند در یعنی سلاست نظم وجزالت معنی ومغنیات ماضیہ وآتہ دن
 واقعہ مطابقی اختیار وانتہا وطرز عجیب واشلوب غریب ایلہ مراتب بلاغندن رسیدہ غایت
 قصوی اولان محکم تریک وحی الہی اولدینن انکارہ تصدی ایدن معاندین زمرہ سہ خطایا
 * وان کسم فی رب ہما تریک علی عبدنا نوا بسورہ من مثله * نظم معجزیہ اقصر سورہ سنک
 مثلی ابتا و ایزاد خصوصندہ تعدی اولندقدہ فصحاء عدنان و بقاء خطان سر کسر مہموز
 ومفہم وکافہ عرب غریبا معارضند دن عاجز و ملزم اولدینر دیمکدر
 (* اولمخلکہ فخر ایلہ معنوی اوی * اوشرف فخر لسان عربی *)
 (فخر) فاک قعی وخاء معجزہ نک سکونلہ ترکیبہ متصف اولدینن خصال وفضائل ایلہ مباحات
 وتذخ ایدوب او کوتمک معنایند در لکن مجازاً سبب معارضہ ومباحات اولان مجاہدای مز فنیہ
 وفضائل ذاتیہ دخی اطلاق اولنور و بورادہ معنای مجازی مراددر (زیر اسر و رانام علیہ الصلاہ
 والسلام حضرت تریک کرجہ خلقا وخلقاً مابہ الا فخر اولان کافہ کالات بشریہ نک جہت
 جامعہ فی اولدینن اثبات کردہ نص قرآن ومعلوم عامہ عالمیاندر لکن * اناسید ولید آدم ولا فخر *
 دخی * آدم ومن دونه تحت لوائی یوم القیمہ ولا فخر * مملو احادیث صحیحہ مرویہ ایلہ ذات
 برکیدہ صفات علیہ زندن فخر وتقدحی ومباحات نجحی فی وسلب بیورد قری دخی جز مکررہ
 اہل ابقاندر (معنوی) مخدوم وزندہ حساب کبریا جابندن سبیل صوابہ رہما اولنن ایچون
 کے وندلش ذاتہ اطلاق اولنور (شرف فخر) ترکیبی و فارسیدن مرکب اولہ ذوق
 ومفہم وکافہ شان وشرق وقدر ورفقت ویریجی معنایند در (شرف) معنایند در
 (* وزیدی چونکیم اولسانہ زینت * مکررہ دن استبدیل وضع لغت *)
 (یعنی) اشرف الانبیاء علیہم السلام اکمل الحیا حضرت تریک اضافت متوعہ انسانیت جلہ سندن
 صف عز بندن معنوی اولمخلکہ * کم من اب قد علایان ذری شرف * کا علا بر رسول اللہ عدنان *

تشیه منجه صنف عربك اصناف سازه دن افضل اولسه دليل واضح اولديني كي لسان
 مهن يانلر نيك وافضل كتب الهيه به اولان قرآن عظيم الباتك لسان عرب في مبن اورزده
 منزل اولسي دني لغت عربك جيع لغاتدين اشرف واعذب اولسه برهان فاطمدر زيراعر بدن
 افضل برقوم وجاعت اولسي اولديني افضل الانبياء اول (جاعتدن ككوردن) ولسان عرب بدن
 اشرف لسان بولندي اشرف الكتيب اولسان اورزده منزل اولوردي بس لغت عرب جيع
 لغاتك اوسعي واعذب وقواعد مرعيه مضبوطه اليه اوفق واحسن اولغله بولندي احسن لسان
 وضعي طوق بشردن زاراج اولديني آخر كونه لغت وضعه قصدي ايجدير ديك اولور
 (كلام) آل واصحاب كرامينه هم * اوله صيد كونه سلام اسلام *
 سلطان كشور رسالت صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتي حبيب مقدس كبريا الله عباد خرام
 اعتياد برخطا ايعانده واسطه عقده هدايت اولغله بعض حقوق نعمتي ادا نموده نصليه
 وتسلیم واجبه ذمت امت اولديني كي آل اطهار واصحاب اخيار رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
 حضراتي ديني باعث سعادت سرمديه اولان انوار شرايعي مشكات نبوتان اقتباس وطلحه كده
 جهل وغوايت اولان قلوب قاسيه ده ايقاد براس اليه نفوس موحدني خضوض هلاك وردادن
 اوج حياتيه وهدايه ايساله بدن مقيدور وسعي موفور مشكور ايندك كرى مقابلته مانله دني
 نعت وتعظيم اداء حق نعمتي تكميل وتعيم قيلندن اولغله ناظم نحرر صلاه وسلامى آل واصحاب
 كرامه دني تعيم پيوردن لله تدره (آل) حال وزنده لفظا مفرد ومعني جمع اولان كماندندرو آل النبي
 عليه السلام جناب بنمبرك اقربا ومتعلقاته واولاد وذرياته وازواج طاهراته دينور وامتندن
 علما وعجلا وحالا كندويه اقتدا واتباع ايدن فقهاء مجتهدينه وهر بر مؤمن منفي به اطلاق اولور
 (اصحاب) همريك فقيله صحبك جمعيد فرخ وافراخ كي وصحب صاحبك جمعيد رك وركاب
 كي بوتقد رجه اصحاب جمع الجمع اولور واصحاب النبي عليه السلام شول ذوات كرامدركه
 مؤمن اولدقلى خالده ني عليه السلامي بعد النبوه حال حياتيه مشاهده برله شرف صحابه
 مشرف اولوب وايمان اورزه ارحال دار بقا ايش اوله (كرام) عظام وزنده كريك جمعيد كرم
 امير وزنده اخلاق حيده وافعال بسنديده صاحبي عز يزوشريف كجهيه دينور (صد) قد
 وزنده فارسده بوز عده دينور مراد افاده كترندر (كونه) كاف فارسبك ضمه نوع ودرلو
 معناسنه اطلاق اولور (سلام) كلام وزنده معروف اولديني اورزه نجه الاسلامدر بوراده
 تعظيم وكرام مراد در (اسلم) افعل تفضيل صيغه سبله شوايب نقصاندر زبانه سالم ديمدر
 (كلام) هر برى نورنبولنه منير * قيلد بار عالم ديني تنوير *
 (نور) نونك ضمه جواهر واعراض كنديسيله ظاهر ومنكشف اولان ايدن لغه دينور كه ظلمك
 شديدر وپوتور ايكي نوعدر برى عين باصره اليه محسوس دركه شمس وفر وسراج كي اجسام
 نيره دن عبارتدر وپري عين بصيرت اليه ادراك اولور كه انوار الكيه دن منشرا اولان نوردر
 نور علم ونور ايمان ونور نبوت ونور قرآن كي كه حقايق اشياي كاهي كشف واطهار ايدر مانحن فيه
 بوقيلدندر (نبوت) فتوت وزنده بنمبرك معناسنه در (منير) اناره دن اسم فاعل صيغه سبله
 روشنى وضيا دار معناسنه در (عالم) لامك فقيله ذات اجل واعلاي سلكه وسيله وسبب اولان
 شبه دينور (دين) طين وزنده مجموع احكام شرعيه به دينور (تنوير) تصور وزنده برسنه بي
 روشن ومنور فلق معناسنه در يعني آل واصحاب افرادندن هر برى منبع الانوار ومخرن
 الامصار اولان جناب نبوتداردن استفاضه انوار اليه استكمال نفسى تحصيل واحكام
 شريعته بسان واطهار اليه دين مبنى احبا ونفوس قاصر مي تكميل اينديدر ديمكدر

(نجم) جمله سي نجم هداي حقد ر * هادي راه رضاي حقد ر *
 (نجم) بلندن ديو قطعه رايحه ده ككورد (هدى) هالك ضمه عقايد حقه دن عبارت اولان ايمانه
 وبمجموع احكام شرعيه دن عبارت اولان دينه اطلاق اولور مقابل ضلالدر (هادي) وادي
 وزنده بول كوستري رهبره دينور راه مانه وننده فارسده بوله دينور طريق معناسنه (رشد)
 رانك كسري وضمي واليك قصير يله خوشنود اولقي معناسنه در رضوان ومريضه كبر راه
 رضاي حقدن مراد * ورضيت لكم الاسلام ديننا * نصي حظو فقه دين اسلامدر عبارت
 اولان حراط مستقيدر وبويته * اعجابي كالبحر بابه اهدنتم * حديث شريفه
 مدال (انما اوتيتكم الدين بالهدى والبر) *
 (كرامت) سلامت وزنده معاصي ومكاره دن منزله ومجانب واتواع طاعته اخلاصه ملازم
 ومواظب اولان عارف بالله هندن صادر اولان خارق عاده دينور (كشف) كافك قعي وشيك سكونه
 آجق معناسنه در (اسرار) كز لونه معناسنه اولان سر ك جمعيدر (نجان) جهان وزنده فارسده
 كز لونه معناسنه در اسرار نهان بك جني ديك اولور
 (نفس) امير وزنده مقبول وخر غوب اولان فاجر نسنه به دينور (سبط) بالك فقيله برنسنه
 نشر ايدوب يامق معناسنه در كه قبض مقابلدر (عبارات) عينيك كسري يله مافي الضمير دن
 كنديله تعبير اولان عباره بك جمعيدر (سلبس) امير وزنده سهل وملايم ومنقاد
 اولان نسنه به دينور كشف وزنده سلس كي
 (راوي) راز احاديث ني * اول كرام بلغاي عربي *
 (راوي) غريك كلامي نقل وروايت ايدني معناسنه در وبوندن غري ايكي معناسي دني واردر
 با قافيه سنك قطعه اولسنده ككورد (راز) كز لوسر معناسنه كجدي (احاديث) وسائر الفاظ
 يفت ماسبقده سبق ومروايتدي (يعني آل واصحاب دن هر برى نطق نفيس و بسط سلبس اليه
 احاديث نبويه بي نقل واخبار ومعاني خفيه سن اظهار اينديدر ديمكدر
 (جار) باران معالي عنوان * جاراز كان باني ايمان *
 (جار) بار وزنده فارسده اعداد دن درت عددك اسميدر (باران) فارسده اذات جمع اولان
 الف ونونه بارك جمعيدر (بار) جار وزنده دوست ومحب ومعين و سلس واشتامعنا رينه در
 (معالي) موالى وزنده معلا لغظك جمعيدر معلا معناه وزنده مصدر مهي اولور كسب الشرف
 معناسنه واسم مكان اولور مكسب الشرف معناسنه ومجبه ومخله لفظلري باعث جن و باعث
 بخل معناسنه اولدقلى كي معلا باعث علو وشرف معناسنه ده ككورد (عنوان) عينيك ضمه
 وكسري له مكتوبك سرنامه سنه وكلك دياجه سنه وبرشك اولنه ومطلعه دينور و برسنه بك
 وجود و ظهورنه كنديسيله استدلال اولسان شبه دينور مثلا بر كجه بك ظاهر حاليله باطن
 حالته استدلال اولور ديه جك محله الظاهر عنوان الباطن دربار (اركان) همريك فقيله ركك
 جمعيدر ركن رانك ضمه برسنه بك قوي ومحكم اولان جايته وكوشه سنه دينور ومدار قوت
 اولان نسنه به اطلاق اولور (بنا و ايمان) معلومدر (ناظم) ناظم مرخوم آل واصحابه علي وجه التعميم
 اجراي نعت وتعظيم ايندك نصكره قدوه اصحاب كنن ومدار قوت دين مبن اولان خلفا و اشدن
 رضوان الله عليهم اجمعين حضراتي تخصص بالذ كرايدوب مصراع اول ميندا ومصراع ثاني
 خبر موقعده اوله رقي بيوردر كه جار بار ركز يده مصطفي يعني صديق اكبر وفاروق اعظم

و ذوالنورین بر حق و حیاء الله الغالب جلال علی المرتضیٰ حضرت ائمه علیا امین و امامان
اولان حصین حصین ائمه انک از کان قویة البقیات اولاد قلین بیان و اعلاقی بذر (نور)
(دو) * آنکه قدری در عالمه و قیام اولاد و هی عاصی به شقیع *
(دو) دالک ضعیفه و وادگستوبه غیر موقوفه الله فارسیه ابکی عیدک استعیدان (رفع) انیر و زنده
عالی و مرتفع معاشنه در (وهی) ناطم بحر ملک محضی در اسمی محمد بن راشد بن محمد المرحوم علی در
کتبه سی سبیل زاده در (عاصی) مجرم و کاه کان معاشنه در (شقیع) رفع و زنده مجرم و کاه
و عصبانی مقابلده اقتضا ایدن عقوبتک صفو و ترکی ذیلک ایلین کجسته به دستور که شفا عجبی
تعبیر اولنور (یعنی عمو مال و اصحاب کرامک) با خود خصوصاً جابر یار ذوی الاحترامک ابکی عالمه
قدر و شرفی قدری عند الله تالیله و وهی خطا کار حقیقه شفا عیازی حر جود رد نمکدر
(بعد از) * بعد ذاکل حریری تحریر * او و خنجر از عیوی تغییر * (نور)
(بعد از) ترکیب اضافی ثانی معاشنی معید اولان بعد کله سیه اسم اشارت اولان ذاکله معید
مرکب اوله ترکیب مؤلفه خطبه زنده فضل الخطاب نصیر اولان اما بعد کی بوند لک و کله و کله
منعم حقیق به حد و شایسته و سول خدایه خلایق صلات بادیه و ایفا و اله و اصحابه سلام و تعظی
اداد لک و کله اولور (کله) کاف عیونک کسری و لامک سکونی و آخره بند کافه فارسیه
آلت کاتب اولان قله دیور خامه کی (حریری) تحریری و زنده فصاحت و بلاغته بیگا و فزون
از بنده به معاش اولان معاشات نام کاب بلاغت طایک معنی و کوره العواص فی او هام الخواص
نام کاب فصاحت طایک مولی ابو الفاسم محمد بن علی بن محمد بن عثمان الحریری البصری در
(تحریر) یازمق معاشنه در (سخن ساز) سخندان و زنده و صف ترکیب فارسیه سوز و کلام
معاشنه اولان سخن ابله خداوند و صاحب معاشنه اولان ساردرن مرکب اولور سه که رامعیه در
سوز صاحبی دیمک اولور با خود رونق و لطافت معاشنه اولان سازدن ترکیب اولنور است که
زای مجمه ابله در سوز حسن و رونق و بریجی دیمک اولور (عیری) حریری و زنده عیر
منسوبدر عیر امیر و زنده نافه مشک و غیر و ماورد مثالو بر طاقم رایحه طیبه صاحبی اجناس
مختلفه در ترکیب اولان طیبه دیور (تعبیر) الفاظ و عبارات اله اداء مزاج اتمک دیور یعنی
دست معارفیه معده اولان خامه بلاغیه تحریر عباراتده خامه حریری آسا نادره نویس
و قایق کک و تعبیر دلیری همیوی مشک و غیر مشام از واهی تعظی ابله نقوش سامعیه
طریقا اوله ده در دیو قلم و بیستی رفتن وصف و اطرا ایلر مراد ذات هنرمندینه دار محمد حیدر
قلم بر آند

(*) ایدمک راز درون اراز * سبب نظمه قیلون آغاز *

(راز) قلیده مصمرا اولان سر معاشنه در کامر (درون) دیور و زنده داخل و ایچر و معاشنه در که
بوراده مراد اعضا داخله دن اولان قلب در (اراز) همزه ک کسر ابله اظهار معاشنه در آغاز
همزه ک مدله فارسیه برسته به شروع و ابتدا معاشنه در (یعنی صاحب قلم فضائل
نوام سر برسته درون اراز و بو منظومه تعریفه ک نظم و تألیفه به کونه خاطره باعث و سبب
اولدین بیبا به آغاز قیلون دیمکدر

(*) خواجکا تلفقه بو خاطر و بران * اولیجی ایلجی سوی ایران *

(خواجکان) کاشنده ثابت و تلفظه ساقط و اومعدوله و اداه جمع فارسی اولان الف و تونه
خاندان و زنده خواجکی لفظنک جعیدر خواجکی خانکی و زنده دیوان همایون کشته سنک
سر آمد و متعینلر به و بر بلور ربه رفیع معروفه در (خاطر و بران) منکسر القلب تحریر و ن

و بریشان معاشنه در (ایلجی) لفظی نور کیدر ابکی قومک میانشده اولان منافسه و منافری ازاله
و اصلاح ایچون توسط اولان کیمه به دیور عیریده وفد و سفیر دیلور (سوی) روی و زنده
فارسیه طرف و جانب معاشنه (ایران) همزه مدوده ک کسر ابله مجموع ولایت عراق و فارس
و آذر بایجان و خراسان و اهواز ملک کنلریدر (ناظم) مر جوم بوییت و بعدنده واقع چند
ایاتله بیک یوز طقسان حدودنده سلاطین عثمانیه عظام ابدالله خلا قتم الیوم القیام
حضراتش در دور عبد الحمید خاند شاه ایران ک کرم خان طرفه ایلجی تعیین
اولنوب کتدیکنی و امر سفارتی لایقله اجرا ایتدیکنی بیان ایدر
(*) نسخه طبع ایدی بی شیرازه * چاره نه کندی بی شیرازه *

(نسخه) غرفه و زنده کندیکن آخر کاب استنساخ اولان اصل منقول منه دیور و مطلقا
کتابه اطلاق اولنور (طبع) طایک قحیله انسان کندی اوزره مجبول و مفطور اولدیغی خوی و خلق
معاشنه در اسلوب فارسی اوزره نسخه ک طبعه اضافتی لجین الماء کی مشبه بهک مشبهه
اضافتی قیلنددر (بی) اداه تغیر کامر (شیرازه) پیرایه و زنده برنسته نک اجزاء متفرقه سنک
بعضی بعضی آخره ربط و بند ابله ابکی طرفی دیو شیریلوب بناشدیر لغه دیور مجلدک کابی
شیرازه لمسی کی (مصراع) نایده اولان شیراز ملوک پیشداد بیان تعبیر اولان سلاطین محمد بن
طهمورث نام شاهک شیراز نام شهرزاده سنک بنا و کندی اسمیه اسمیه ایتدیکنی شهر عظیم معروفدر که
سلفده فارس اقلینک پای تختی و قاعده الملکی ایدی خواجه حافظک مولدی و مد فیدر
(*) واریجق دولتمه شان ویره رک * شاهد دانسته آن ویره رک *

(شاهد) حاضر و زنده و مراد فیدر و برنسته ک حقیقه کرکی کی علم و اطلاعدن ناشی شهادت
ایدوب خبر و برن کچسبه دیور و فاسیده دلیر و محبوب معاشنه مستعملدر بوراده معشای
آخر مراد اولدیغنه آن شاهددر (دانش) شاهد و زنده فرس لغته بیلک معاشنه اولان
دانشن لفظنک امر حاضری اولان دان کله سنک آخرینه ماقبلی مکسور شین معیه الحاقیه
اسم مصدر در علم و استعداد معاشنه و قاعده فارسیه اوزره شاهدک دانسته اضافتی
لجین الماء قیلنددر (آن) جان و زنده فارسیه قطعه ثابته ده کله جک ملاحظت کی جمال
با کمال خور و بالده کانی بر حالت روحانیه و جاذبه و جدانیده در عبارتدر (یعنی فر و اجسام
سفارت ابله آستانه سعادتدن عزیمت و طی منازل و قطع مراحل ابله رک صوب مأموری
اولان نزد کرم خانه وصول مبرسر اولدقده دولت علیه عثمانیه نک شان و شرف و شوکتی
قطان ابراهه اظهار و اعلان و کندیکن فضل و کالسه حسن و آن ویردیکن بیان ایدر
(*) نامه ده بسط اولان مدحی * هر معارفده اولان قدرعی *

(نامه) خامه و زنده فارسیه بر مجلدن محل آخره ارسال اولان فرمان و یورلدی و مکتوب
مقوله سی مکاتب و مراسلاته اطلاق اولنور (مدحت) نعمت و زنده ستایش و اوکک معاشنه در
مدح و امتداح کی (هر) هاتک قحیله فارسیه و ترکیده عموم افراد معاشنی افاده ایدر عیریده
کلی کله سی کی (معارف) معرفتک جعیدر معرفت معلومه در و بوییت ما بعدنه مرهونددر
(*) افتخارانه بیان ایتدیم * هنرم خلی عیان ایتدیم *

(افتخارانه) فخر و مباهات طریقه دیمکدر (هنر) هنر و زنده علم و معرفه اطلاق اولنور
(خلی) افاده ک کبریت ایچونددر

(*) نیجه ایچات اولنوب هر فنده * پلدر و پل جدی هر فرزند *

(ایچات) همزه ک قحیله یحک جعیدر (یحد) بایک قحیله لغته تفشیش و تفحصه دیور

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

اصطلاحده ششین بنده اولان نسبة ایجابیه فی باخود نسبة سلبیه فی بطریق الاستدلال اثبات ایجابیه دینور (قن) فاک قن و نوک تشدیدیه نوع وصف معنایه در کوه درلو و جشید تغییر اولنور (فرزند) در بند وزنده فارسیده اوغل معنایه اولنغله ایله فرسه فرزند عجم تغییر اولنور یعنی حین مباحثه ده انله غلبه ایله مقدار رین بیلدرم دیمکدر *

(*) باخصوص ایلرایدم هب الزام * شعر وانشاده مینارته تمام *

(با) حراق فارسیده مصاحبت ایچوندن عرییده مع ترکیده ایله کی (باخصوص) خصوص ایله دیمک اولور (زام) همزه نك کسریله اشاء مباحثه ده خصمی سکونه ملازم قیلوب صوصدرم معنایه در (شعر) شبنك کسریله کلام موزون و مقفایه دینور (انشا) همزه نك کسریله کلمات منتظمه مصطلحه موبلکه دینور (مهارت) حذافت وزنده و مراد فیدر *

(*) فارسیجه اولنوردی گفتار * نوبنو بسط نکات اشعار *

(فارسی) باا نسته پارسی معریدر که پارس بن سام بن نوح علیه السلام ذرینندن منشعب اولان عجم لسانجه دیمکدر باخود قاعده بلادی شیراز و اصفهان اولان ممالک فارسیه اهل البی لغتجه دیمکدر (گفتار) کاف فارسیك ضمیمه ماضی آخرینه الف و را الحاقیه اسم مصدر ذر تکلم و محاوره معنایه (نو) نوک قحجیه یکی و جدید معنایه در ایکی نوکله رینك پشته برپاه موحده انتها توسطیه یکیدن یکی به دیمکدر عرییده کوه بعد اولی و مره بعد آخری عباره ری کی قیود و استراری افاده ایدر (نکات) نوک کسریله نکتته نك جعیدر نکتته نقطه وزنده و مراد فیدر (وفعوای کلامدن مستفاد اولان نکتته علیه بودن مأخوذ در که مدلول منطوقدن زائد لطیفه و معنادر (اشعار) همزه نك قحجیه بیت سابقده بکن شعرك جعیدر *

(*) انلرك نیجه لغته اما * بشقه در و ردیکی رضامعنا *

(رعنا) معنی وزنده الف قافیه سنك التبی قطعه سنده کلور (معنی) کله و کلامک مدلول اولان صورت تنقلیه در (یعنی حقوق الفاظ فارسیه نك لغته معنایه بشقه و اصطلاح و استعمالده مالی بشقه اولنغله انلرمحلده ایراد ایدر دیمکدر *

(*) طرز دیکره در استعمال * فهم ایدنجه بوخنی احوالی *

(طرز) طناك قن و راه مهمله نك سکونیه شکل و هیئت و صورت معنایه در (دیکر) دالک کسری و کاف فارسیه نك قحجیه زیور وزنده غیری و بشقه معنایه در (مفردات سائره معروفه در و بوییت ما بعدنه مرهوند *

(*) هب تراکت ایله قلدیم تکمیل * ایدم اصلی اما نصیرم *

(تراکت) لطافت وزنده کیاست و ظرافت معنایه مستعملدر (تصحیح) سقیم نسته فی صحیح و درست فطقی و برسنه نك صحت و سدادنه واقف اولق معنایه در (تصحیح) برسنه فی ظاهر و عیان فطقی معنایه در *

(*) واقف اولدم قن و افرارزه * بعد زین کتبه لم شیرازه *

(واقف) علم و اطلاع معنایه اولان و قوفدن اسم فاعلدر (وافر) کثیر و جوق معنایه در رازکن لو سر معنایه تکدی (بعد زین) بعد از این ترکیندن مختصر اوله رقی بودند نصکره معنایه در (ز) زای مکسوره در که عرییده من جاره معنایه اولان از کله شدن خطمدر (این) همزه مدوده نك کسریله فارسیه قریه موضوع اسم اشارتدر بوواشته و شو معنایه (شیراز) بلده معروفه نك اسمی دیو یکدی *

(*) لوزبان انلره چون مادر زاد * خوش بختله ایدر لایزاد *

و بعض اصحاب تاریخ پارس بن یحیی بن سام بن نوح علیه السلام و بعض پارس بن مامور بن یاقوت بن توح علیه السلام در بیان ایندیلر *

(زبان) بیان وزنده فارسیدر جارحه تکلمه دینور و هر طائفه نك لغته دینور بوراده معنای ثانی مراددر (چون) جیم فارسیك ضمی و و او مجهوله ایله اداة تعلیلدر زیر معنایه (مادر زاد) ترکی فارسیده والده و انا معنایه اولان مادر لفظیه طوغدی باخود طوغش معنایه اولان زاد لفظندن مرکب اولورق والده لرندن کنندیلر ایله برابر طوغش دیمکدر که لسانزده اناسی بیایسی دبی تغییر اولنور یعنی لسان فارسی انلرك کندی لغتلی اولنغله ما وضع لهنی و موارد استعمالاتی بیلورل و محل لایقنده استعمال ایدر دیمکدر *

(*) عون حقله اولنجه عودت * جله خاطرده ایدی اول حالت *

یعنی عهد عجزانه مه احاله اولسان خدمت سفارتی ادا دکنکره لطف و عنایت حقله اقلیم ابراندن عودت و قفول و آستانه علیه به وصول مبسر اولدقده ایله فرسندن تراکت و ظرافتله اخذ و تصحیح ابتدیکم لغات و موارد استمالات با الجمله صحیفه خاطرده منتفش و محفوظ اولان حالتدن ایدی دیمکدر *

(*) یاد کار اولنجه چون دنیایه * کتوروب انلری هب املایه *

(یاد کار) دالک سکونی و کاف فارسی ایله تاجدار وزنده احبا و اصداقا طرفندن کلان تحفه و هدیه دینور (دنیا) دالک ضمیمه بوجهانه دینور مراد ایله دینادر (املا) همزه نك کسریله عن ظهر القلب یا زمره دینور *

(*) بر لغت یا زمشیدم تازه زبان * اوله تا نادره دور زمان *

(تازه زبان) ترکی فارسیدر عرییده لغت جدید و ترکیده یکی دل معنایه تازه ایکی دیار رومده ظهوری اعتباریه در (نادره دور زمان) ترکیك مفرداتی عرییه در لکن اسلوب فارسی ایله یعنی مضافلرك آخری مکسور اوله رقی تناسع اضافاته زمانك دورینك نادری معنایه کوه دنیاده نظیری قلیل اوله باخود بولیمه دیمکدر *

(*) نامیده تحفه و هی ایدی هم * کهر بی بدل ملک عجم *

(نام) جام وزنده برسماتک ازاسنه وضع و تخصیص اولنان اسم معنایه فارسیدر ترکیده آد دینور (تحفه) غرضه وزنده یاد کار و ارمان معنایه در (کهر) کاف فارسیه ایله زهر وزنده معری جوهر اولان کوهر مخفیدر و جوهره مراد قدر که بذاته قائم اولان نسنه دینور مقابلی عرضدر و برسنه نك اصلنه و طینته دینور و جوهر بان اصطلاحده انجو و الماس و یاقوت مثالو ذی قیمت طاشلره دینور بوراده بطریق التشبیه معنای اخیر مراددر (بی بدل) مثلی و نظیری اولمان شیشه دینور (ملک) میمک کسریله مملکت معنایه در (عجم) عربک ماعداسی اولان اصناف انسانیه در بوراده مراد ایله فارسیدر و مصراع ثانی اسلوب فارسی اوزره تناسع اضافات قیلندندر *

(*) اولدی نزد بلغاده مطبوع * ایندیلر نسخته یا کن مطبوع *

(نزد) نوک قن و زانک سکونیه فارسیدر عرییده عند کله سی کی قرب و حضور معنایه در ترکیده اندن بان و تافک کسریله قن ایله تعبیر اولنور (بلغا) حرفی السابق مصراع اولده کی مطبوع لفظی طبعه موافق و مقبول معنایه در مصراع ثانیده کی طبعخانه طامره سلطانیه ده طبع اولمش و یا اصلش معنایه اولنغله جناس تامدر *

(*) انی شرح ایلدی هم برنجیر * ایدر نك تراکتان تحریر *

(تحریر) را قافیه سنك قطعه اولی سنده کله چکی اوزره نوک کسریله قطمیر وزنده حاذق و ماهر و عاقل و امور دیده و صاحب تجربه و حقایق آموزه آگاه کیمسه به دینور کونا که جنس علم و معرفتی قبضه قدرته الوب بحر و ذبح ایلدر مفردات سائره سابقده بشرحه در تحریر

مر بوردار الخلافة العلية مدرسارند ن فضيلتو السيد احد حياتيدركه ناظم علامه نك حال
 حياتنده تحفة مزبور به شرح ايلشدر
 (*) وردی شهرت او قدر آفاقه * نامی چقدی ذلک نه طاقه (*)
 (شهرت) شیک ضمی وهانک سکونیه بر نسته بین الناس شایع وفاش و ظاهر اولغه دینور
 (آفاق) همزه نك مدیه افقك جعیدرافق ضمتنه ناحیه وطرف وجانب معناسنده در (فلک)
 قحنتله کوه دینور سماء معناسنه (نه) نونک ضمی وهانک سکونیه فارسیده طقوز عددك
 اسمیدر (طاق) ساق وزنده مقوس بنایه وکره دینور وک معناسنه اولور که جفت مقابلدر
 وطاق فاق معناسنه کلور و بومعای اخیر مقامه انشدر یعنی شرح مزبور تحفة نك رازنهان
 کشف و بیان و دقایق و نکاتك ایضاح و اعلان اتمکله تحفة نك شهرت شایعه سی طنین انداز
 سامعه آفاق و نام والاسی رسیده کنبده طاق اولدی دیمکدر مقصود مبالغه در
 (*) هر دباره طاغیلوب نسخه ری * ابتدایر تحفة اوو لاکهری (*)
 (دیار) دالک کسر به شهر و بلده معناسنه اولان دارک جعیدر (والا) بالا وزنده فارسیدر اعلم معناسنه
 (کهر) مر آفاقو بیت بیت سابقه مذکور اولان اشتهاری بیان و اومد عابه اقامه برهان قیلنددر
 (*) قلیوب غیر لغاته رغبت * از بر اتمکده در اهل غیرت (*)
 (یعنی) تحصیل کماله سعی و غیرت ایدن طلاب معارفدن هر بری فارسی لغتی منظومه (زند)
 تحفة حسام و تحفة شاهدی مثلاً منظومه ره میل و رغبت ایتوب بزم تحفة مزی خواهش
 و رغبت ایله حفظ و از بر اتمکده ملازمدر دیمک اولور
 (*) انی ایسه عجله یازمشیدم * اولقدر کیم باکله یازمشیدم (*)
 یعنی حسن صیتی بسطت عبادن قبه خضرایه یوسته اولان تحفة مزبوره بی بن ایسه
 اولقدر عجله نظم و تالیف اتمش ایدمکه * تیر رفتار اولانک پاشنه دامن طولاشور * مضبوط
 خطا و غفلت ایدوب باکله یک قریب اولمش ایدم دیمکدر
 (*) جله آفاقه چونکیم اوکاب * اولدی بومرتبده شهرتیب (*)
 (آفاق) مر آفاقا (شهرتیب) ترکینده شهرت قریبیکدی باب لفظی فارسیده بولق معناسنه
 اولان یافتن لفظندن امر مخاطب یا خود اسم فاعل مخفدر معنای ترکیب شهرت و بری
 دیمکدر بوندن بویه چند ابیات بری بر نسته هر هوند
 (*) پیرلنکدن و ازایکن ضعف و قنور * خاطر فازه ایلردی خطور (*)
 (پیر) باه فارسیده ایله شیر وزنده قوجه مش من و اختیار کیمیه دینور (ضعف) ضادک قحی
 و ضعیفه بدنده اولان بولغه و قوتسز لکه و عقل و فکره اولان کوشکلکه و فرسز لکه دینور
 (قنور) ظههور وزنده بر کیمه نك مفاسل و اعضاسی کوشوب بدنی سست و بی تاب اولغه دینور
 (خاطر) صاحب وزنده انساك دروننده جولان ایدن فکر و اندیشه به دینور رأی صوابه
 و وسوسه به شاملدن جی خواطر کلور و مجاز اعل خواطر اولان قلبه دخی اطلاق اولور و ماضی فیه
 کبی (قنور) قنور مز بوردن اسم فاعلدر (خطور) قنور وزنده بر نسته قلبه و درونه کک معناسنده در
 (*) اولیه بر وادی مستشاده * خوش ادا صورت بیمنشاده (*)
 (وادی) هادی وزنده محاورانده متداول اولدی یعنی اوزره طرز و طور و اسلوب معناسنده
 مستعملدر (مستشاده) عینک ضمیبه مستوف و زنده کزیده و ممتاز و اعلا معناسنده مستعملدر (خوش ادا)
 و ضعیف ترکیبی اولورق مر ای کوزل ادا ایدر یعنی دیمکدر (صورت) شکل و هیئت معناسنده در
 (بیمنشاده) ترکیمی فارسیدر مثل و نظیری بوق معناسنده

یازیم (*) یازیم بر عریض نظم بدیع * اوله توأم ایا اوله حسن صنیع (*)
 (عربی) مر سابقا (نظم) نونک قحیه نغمه مقابله نك کلام موزون و مقفا به دینور (بدیع) امیر
 وزنده مثالسر اوو و کیمه از اجزای اولان شیده دینور (توأم) جعفر وزنده بر یعلتدر لکیر طوغان
 و لکیر نك بر یعلت اطلاق اولور (حسن صنیع) لطف بدیع وزنده اسلوب فارسی اوو نه طین الماء
 (نظم) نونک قحیه نغمه مقابله نك کلام موزون و مقفا به دینور (بدیع) امیر
 (کشف وراز) مر امایره (علم الاشیاء) و علوم ادبیه شول علمدیر که کلام عربک تلفظنده یا خود
 کاتبنده و قنوع بولان عظم و خلدن کندیسه اجزای اولان و بر ادبیاتك اصول علم لغت
 و صرفی و اشتقاق و نحو و معانی و بیان و عروض و قافیه در و قریب علم خط و قریض الشعر و انشا
 و محاضرات و توارخ و بدیعدر (منجبت) انجایدن اسم مفعولدر کزیده و اعلا اولان شیده دینور
 (منجبت) انجایدن اسم مفعولدر کزیده و اعلا اولان شیده دینور
 (*) که لیسان عربیده نایب * اوله رنگین ادا فصل خطاب (*)
 (نایب) نادان وزنده فارسیده ادا نایب اولان ناکله سله یافتن لفظنک احسن فاعل مخفی اولان
 باب لفظنک نمرکت اوله رقی بولمیشی دکل دیمک اولور و شلی نك آن بولان نادر الوجود نسته به
 اطلاق شایعدر (رنگین) سنگین وزنده فارسیده لون و بویه معناسنه یا خود فائده و منفعت
 معناسنه یا خود رونق و لطافت معناسنه اولان نك لفظنک آخر نسته به نیت و نونک ایدن نیت
 الحاقیه ادا معانی مر بوره دن بر نسته نیت اولور که ادا سی زباده کوزل و لطافتلو یا خود غایت
 مقید و مقفولدر دیمک اولور (فصل خطاب) مصطفی خصوصه اضافتیه خطاب فاعل معناسنده در
 (*) لیک اهل الله هر صبح و مسا * دیه رنک لیت و لعل و عسی (*)
 (لیک) لامک که سری یا خود بین الفتح و الکسر اماله سی و بانک سکونیه ادا ن استدر اکدر
 کامر (اهمال) همزه نك کسر یله بر نسته بی ترک ایدوب بوشلاقی معناسنده در (صباح) صادق ضمی
 و بانک سکونیه اول نهاره دینور (منا) عصا وزنده اخشام و قنیه دینور (لین) لیس وزنده
 کله تمشدر که بر نسته بی مأمول ایدوب اومق معناسنده دن فارسیده کاشکی و ترکیده تولیدی
 و شوله اولیدی دیمک مفهومده مستعملدر کاشکی فی القطعة البادیه (لعل) لامک و عینک
 و شوله لام ممدد نك قنیه لیه کله طبع و ر جادر که مر جو مأمولی توقع و امید ایدوبدر (عسی)
 عینک و شینک قنیه لری و الفک قنیه لیه کله ترجیدر خبر نك اسمعده حصول مر جو اولان محله
 استعمال اولور و بولعل ایله عینی دن هر روزی امر مکر و هدیه اشفاق و حذر ایدوبده استعمال اولور
 (*) بو تصور له ایلردی کذران * ماء جاری کبی وقت و ازمان (*)
 (تصور) تهور و زنده عقابده حاصل اولان صورته و ملحوظ اولان مفهومه دینور (کذران)
 کاف فارسیه نك ضمی و ذال معین نك قحیه فارسیده صفة مشبهه صیغه سیدر ایلر و کیدی
 و صاوشوب کیمی معناسنده (ماء جاری) آقچی سودیمکدر (وقت) واولق قنی و فافک
 سکونیه زماندن بر معنای مغرواضه دینور (ازمان) همزه نك قحیه زمانک جعیدر زمان
 سحاب وزنده عطر و دهر ضکی و قنک قلیل و کثیرانه اطلاق اولور (مأل ایسات لغات)
 علمدیر معنای ترکیب سی افاده و بیان خصوصتده منوال مجرور اوزن بر نظم بدیع ترتیب
 و تحریر اتمک نیت خلاصه بی خجلی و قنیه و حیا طایفه خاطرده جا کیم ایدر لکن طایفه
 تکامل نك اشو * ان البطالة و الکسل * اخلی جی من العسل * مقال کاسده ری مفاد نجه

تکامل و اتمام الیه تصویف و هر بار لفظی گفته و بعد از آن بر روی آن یو فنی نظمه
مثلاً خاطره را باینه امر اوقات ایتمده ایتم دیکدر
(*) ناکهسان فیض خدای علام * ایلدی قلم بر کون الهام (*)
(*) ناکهسان کاف فارسیه تک قلمه ناکه معنایست در که بی وقت و انستین تغییر اولنور (فیض)
فانک قلمه احسان فراوان معنایست در (خدا) حاکم قلمه فارسیه اسماء حسنی دندر
(علام) مبالغه اسم فاعلدر کعبه العی معنایست (الهام) همزه تک کسرله قلبه القلاوانان
خیر لوفته دیویم قافیه سنک قلمه اخیره سنده کلور
(*) دندی کوباک اول ملهم غیب * عبیدرای قوجه و هی صدغیب (*)
(کوبا) کاف فارسیه تک قلمه و مدله مثلاً و غالباً موقفلرته اراد اولنور ترکیده سنانه دینور
(ملهم) الهام مرزوردن اسم فاعلدر (غیب) غین مجمه تک قلمه کوزدن نهان اولان
سنه به دینور (غیب) غین مهمله ایله غیب و زننده بر کیمسه یا خود بر نسته کند وسیله لوم و تغییر
اولنه حق نقضه به دینو (صد) بوزعدن معنایست بکدی
(*) که چکوب عالم فایده تعب * کسب و تحصیل علوم باینده هب (*)
(عالم فانی) دینانی بنادر (تعب) قلمه تحت و مشقت معنایست دن کسب و تحصیل
و علوم معلوملر
(*) کیدر الله سنکه هنرک * نه روا قالمه وافر ترک (*)
(الله) همزه تک قطعی و یا تک قلمی و تانک تشدیدیه قطعی المضاف اولوب شهید و تردد
احتمالی اولان مضمون جمله بی تا کیدر ایچون اراد اولنور (هنر) علم و معرفت معنایست در کام (نه روا)
ترکی فارسیه ادات فنی اولان نه کله سیه جاز و لائق معنایست اولان روا کله منندن مرکب
اوله رق لایق و مناسب دکلدر دیک اولنور (وافر) صاحب و زننده جوق معنایست در (اثر)
قلمه بر نسته تک وجود نه دلالت ایدن علامت و نشانه دینور
(*) اول اثرایسه سنرا وار قبول * فارسیدن عز یدن مقبول (*)
(سنرا وار) ترکی لایق و حقیق معنایست اولان سنرا کله سیه ادات لیاقت اولان وار
کله منندن مرکب اوله رق زیاده البق و آخری معنایست در (قبول) قبول و زننده هبه
و نصیحت و علم و معرفت مقوله سی نشسته بی بالوع و الرضا الوی در عهده ایتمکد دینور
(یعنی نظم و ترتیب ملحوظ و منوی اولان اثر که اشوبخیه مرز بوندن اقدم کشیده سلاک نظم
اولسان تحفه مرز دن زیاده تلقی بالقوله شایسته و آخری در زرا بونک موضوعی آنک
موضوعندن اشرف و اولی در دیک اولنور (عربیک فارسی اوزره) جهان و مرتب و جهات
مقبولیت و مرغوبی اینان آیه دن مستبان و لغات سازه دن اولویننه بطریق الاولی برهاند
(*) اولسان اوزره دکل فرقان * اکا محتاجدر الله جهان (*)
مغزاتی سابقده مشروحدر (جهاندن مراد تقدیر مضاف ایله اهل جهان و ابناء زماندن
(*) اولساندر فضلا به الزم * حل اشکالی آنک امر اهم (*)
(فضلاء) علماء و زننده فاضلک جمیدر که علم و معرفت و فضل و مرتبت صاحبی کیمه زدر
(الزم) انهم تفضیل صیغه سیه زیاده لازم و مقتضی اولان نسته به دینور (حل) حاکم قلمی
و لامک شده سیه عقد و دو کوم مقوله سی نسته لری جوز و با جقدر (اشکال) همزه تک کسرله
القیاس و اشتباه معنایست در (امر) همزه تک قلمه امورک مغزدی اوله رق شی معنایست در (اهم)
اهم و زننده شانه زیاده اهتمام اولنه حق شی دینور

(*) انده بر نیمه حقایق در کار * لفظ و معنای دقیق آثار (*)
(حقایق) شقایق و زننده حقیقتک جمیدر نایبه و واقعیه اولان نسته و اصل و ضعی اوزره
نایت و مستعمل اولان کله ره دینور (در کار) بر کار و زننده فارسیدر موجود و تحقیق موقفده
ایراد اولنور (دقایق) دقیق تک جمیدر حق و غامض اولان امور و خصوصیه دینور (آثار)
ایجادیه جمیدر (آثار) آثار مشروح اولان اثرک جمیدر (آثار) آثار
(*) نیت خیری جعفر فعلیه همان * یکمده دن غفلتله وقت و زمان (*)
(نیت) نونک کسری و یا تک تشدیدیه و تحفیه بر سیه عزم و قصد ایلمک یعنی بر عزم
شروع و مباشرت عقیده قلب ایلمکدن عبارتدر (یعنی اوقات عمر عزیز غفلتله کیدر ان اغتر دن
اقدام خیر لوفته قوه دن فعلیه جعفر دیکدر
(*) باینه خصوص ایتمه بودورک شاهی * قدر دان جضرت ظل الهی (*)
(دور) دالک قلمه عصر و زمان معنایست در (شاه) فارسیدر سلطان معنایست (قدر دان)
و صفت ترکی اوله رق اهل معارف قدر و شایسته سلوب مقادیر کوره حرمتور عایت ایدری
معنایست (ظل الله) قطعه نائمه کله چکی اوزره سلطان عادل اطلاق اولنور امام فخر رازی
حضر تری تک تفسیر کیده بانی اوزره اولان بلاد مریده ظل ظلیل اسباب حضور و راحه
معظمی اولنه سابه معدنلوانیه ملوکانه لرنده خلق جهان راحه نشین امن و امان
اولان سلطان عبد التتشان حضرت تری نه علی طریق الحکمایه ظل الله اطلاق اولنور
(*) همزه معارف ایله پیراسته در * زب عرفانه آراسته در (*)
(معارف) همزه تک جمیدر (پیراسته) به فارسیه تک کسری و مدی و سنک سکونیه پیراسته
مضمر دن اسم مفعولدر دوزنشی و قوشولش و مرتب و منظم و مصیقل و بجملا معنایست در
(زب) زانک کسری و مدیه بوده فارسیدر بک اوزرینه معنایست (عرفان) عمران و زننده
معرفت معنایست در (آراسته) همزه تک مدی و سنک سکونیه فارسیه بر نغمش و طو ناغمش
مرزین و محلی معنایست اطلاق اولنور
(*) در سکه دولت با جلال * عالم قلمه که آمال (*)
(در که) در که مخفی اوله رق فارسیه قیو محلی معنایست در زرا در دالک قلمه قویه
دینور (کاه) کاف فارسیه تک قلمی و مدی و اظهاریه ایله ادات اسم مکاندر لکن عرفده
اکار و اشرفدن اولان ذات قیوینی اشکی معنایست تخصیص اولنور (دولت) شوکت و زننده
ملک و سلطنت اطلاق اولنور (با) مصباحیت ایچوندر (با جلال) همزه تک کسرله تعظیم
و بجمیل معنایست در (قلمه که) قلم که محققدر توجه و استیصال اولنه حق جهته دینور (آمال)
همزه تک مدیه امید و رجاء معنایست اولان املاک جمیدر
(*) قدر و رفعت به بولور دی شای * اولسه دارا در تک در بانی (*)
(قدر) و رفعت و شان معروفدر (دارا) خارا و زننده ملوک کان تغییر اولسان سلاطین
بجمک طوقونچیه اولان داران به من بن اسفند یاردر که دارای اکبر و داراب دخی در (در)
قیویه دینور صک سامر آنفا (در بان) فارسیدر قیو بکیمیه و قیو محفاظی معنایست در
اکبر داره لری بک قیویمیه و دولت علیه تک قیویمی باشیلرته اطلاق اولنور (یعنی دارای اکبر
و قدر شکوه و شوکتی ترک ایدوب در رفعتدارنده بر قیویمی اولاندی اسکندر مغلوب و مغهور
اولوب بلکه مظفر و منصور اولنور دی دیکدر
(*) جمع اوایب انده خصال العمرین * طلعت ذاتی جمال العمرین (*)

(خصان) جبال وزنده . خوی و خلق معاشه اولان خصلتک جمیدر کاسیجی . فی اول قافیه اللام
(عزین) تنبیه سیه علی طریق التعلیل خلفاء راشدین حضرت اتین حضرت علی بکر الصدیق
ایله حضرت عمر الفاروق رضی الله تعالی عنهما به اطلاق اولنور (طلعت) رغبت وزنده رؤیت
و دیدار معاشه و یوز و جهره و منظر معاشه در (ذات) برشته نک نفس و حقیقت اطلاق اولنور
(جبال) کمال وزنده حسن و ملاح و رونق و لطافت معاشه در (قرین) تنبیه صیه سیه تعلییا

(*) آل عثمان و بر قدر و شرف * نسل اجداده اودر خیر خلف (*)
(آل عثمان) جله نک معلومی اولدیغی اوزره سلاطین عدل آیین جهان و خواقین کشورستان
دارادریان اید الله ملکهم و سلطنتهم الی یوم الحشر و المیزان حضرت اتین دینور جد اعلای
اولوب الشور طغتنان طغوز تار منته اتفاق آرایله مرستم عقد بیعت اجرا و اولونک آرای خلافت
کبری اولان عثمان غازی خان علیه الرحمة و الرضوان حضرت تریک سلاله طاهره زی اولغله
آن عثمان اطلاق اولغله (قدر و شرف) علو و رفعت و شان و شهرت موقدده مستعلا در
(نسل) اولونک فقی و سیک سکونیه و لد و ذریعت معاشه در (اجداد) هر ملک فقیله اب الاب
معاشه اولان جلدک جمیدر (خیر) معز و قدر که ناسک میل و رغبت ایدلکی نافع و مرغوب شیه
دینور (خلف) فقیله بد زنده نصره قائم مقامی اولان ولد صالحه اطلاق اولنور
(*) او کرم ابن کرم * یعنی کیم حضرت سلطان سلیم (*)
(کرم) امیر وزنده اخلاق حیده و افعال پسندیده صاحبی اولان ذات دینور کرم ابن کرم
حسب و نسب و عرق طاهر و نجیب و پاک طینت معاشه در حقیقت جرفه اولمشدر (یعنی
ایشان سیه شایقه ایله موصوف اولان سلطان مکارم عنوان سلطان سلیم خان ثالث ابن سلطان
مضطقی خان ثالث ابن سلطان احمد خان ثالث حضرت تریک دیمک اولور (و بیست مابعدنه
هر هون و من یوطدر

(*) سر بسر روی زمینک شاهی * آسمانک دخی مهر و ماهی (*)
(سر بسر) در بد زنده فارسیدر معنای واحده موضوع اولان لفظین فینانیه یعنی باش
معاشه اولان ایکی عدد سر کله لریک یشنه عزیزنه الی و فارسیده تا کی انتهای غایت ایچون
اولیجی بریا الحاقیه لسانمده باشدن و بوسیتون تعبیری کی احاطه و استیجاب افاده ایدر
(زوی زمین) فارسیده یوز معاشه اولانک روی لفظنک ارض و زمین لفظنه
استاقیه بر روی دیمکدر (آسمان) هرزه نک مدی و سیک ضعی یا خود سکونیه کولک معاشه در
فلک و سما هر اد فی اولغله فارسیدر (مهر) سیک کسری و هانک سکونیه فارسیده کوفته دینور
آفتاب کی (ماه) تپاه وزنده فارسیده آیه دینور بوسیت سر بسر مبالغه در

(*) چشم انجم ایله چرخ کردان * کورمدی اولیه شد عالیشان (*)
(چشم) جیم فارسینک فقی و سیک سکونیه کوزه دینور (انجم) افلس وزنده بلد معاشه
اولان جیمک جمیدر چشمک انجمه اضافی جیم الما قیلنددر فلک کوزی مثله سنده اولان
بلد ز ایله دیمک اولور (چرخ) جیم فارسیده نک فقی و واک سکونیه فلک معاشه در و مطلقا
دولابی دور ایدن لینه (دینور) دگرمن چرخ و عریه نکرلکی کی (کردان) کاف فارسیده نک
فقیله دینوی معاشه در عزیزه دوار کی (شه) شیک فقی و اظهارها ایله شاه مخفیدر که پادشاه
دیمکد یعنی آفرینش و فلک کوزی بوبله پشاه عالیم کورمدی دیمک استر
(*) او شه شاه مکرم فرماک * اوجها نبان فلک عنوانک (*)

(شاهنشاه) ایکی الفله شهنشاه تخفیف الفری حذفه شاهنشاه الف اول اثبات و ثانی فی اسقاطله
شهنشاه بوراده اولدیغی کی اولی اسقاط ثانی فی اثباته جله سی هاء اولی نک کسری و نونک
سکونیه اول اولوبادشاهه دینور که عصریده اولان ملوکک جله سندن قوت و شوکتی و سطوت
و سلطنتی زیاده اوله اصلی ترکیب اضافی اوله رق شاه شاهان ایدی مضاف الیه مضافه تقدیم
اولنوب و بعض حروفی دخی حذف اولنوب شاه اعظم و سلطان معظم معاشه وصف ترکیبی
اولدی (مکرم فرما) ترکیبی عطا و احسان معاشه اولان کرم لفظیه بیورمق معاشه اولان
فرمودن مصدرندن امر حاضر یا خود اسم فاعل تخفف اولان فرما لفظندن مرکب اوله رق
وصف ترکیبی در کرم بیورمق و انعام و احسان ایدیجی معاشه در (جهانبان) کر انجان وزنده
وصف ترکیبی اوله رق جهانبانک بلداتی و سکان و قطاتی و قلمر و سلطنتی اولان اولکا و اقلیمی
تعرض اعدادن و قایه و محافظه ایدیجی معاشه در زیر بان لفظی ادات صغه مشبه و ادات
اسم فاعلدر اکثری ملازمت و محافظه معناسی مفید اولور و دائما کله نک آخرینه لاحق اولور
باغبان و کشتیان و پاسبان کی (فلک عنوان) بوده وصف ترکیبی اوله رق فلک مرتبه لو
وقدر و شایق مبالغه عال و رفعتلو معاشه در * فائده هر ترکیب که بعد التبدیل و التخییر کتبدن
اسم فاعل یا خود اسم مفعول یا خود صغه مشبه یا خود اسم منسوب معناسی منقسم اوله قاعده
فرس اوزره وصف ترکیبی درل

(*) مهر احسانی ایله سرتاپا * تابناک اوله ده زیر و بالا (*)
(مهر) کونش دیو آتفا کیدی (سرتاپا) فارسیده باش معاشه اولان سر لفظیه ایاق معاشه
اولان بالفطنک مایشه انتهای غایت ایچون اولیجی تالفطنی توسط ایله باشدن المغه نک دیمکدر که
مر ادا حاطه و استیجابدر (تابناک) بانک سکونیه فارسیده نور و ضیا معاشه اولان تاب لفظیه ادات
نسبت اولان تاب لفظندن مرکب اوله رق وصف ترکیبی در روشن و نور و معاشه (زیر) زانک کسری
و مدیده اشاعی معاشه (بالا) حالا وزنده یوقاری معاشه فارسیده فارسیدر یعنی کونش کی ظاهر
اولان احسانیه اعلا و ادنا فرخناک اوله ده در دیمک اولور

(*) خدا وند تریا اقبال * اولدیجیچون شرف آرای کمال (*)
(خداوند) حاکم ضعی و واولک فقی و نونک سکونیه فارسیدر ملک صاحبی معاشه (تریا) نامنک نک
ضمی و بانک تشدیدیه فارسیده پروین و ترکیده اولکر دیدگلری طوب کواکدن عبارتدر که
نور بر جنده واقع و منازل قمر دندر (اقبال) هرزه نک کسریه طالع و تحت معاشه مستعلا در
تریا و اقبال لفظلری عربی ایکن اسلوب فارسیده اوزره وصف ترکیبی قیلنوب عال بخلف و طالعی
قوتلو موقعده اراد اولنور (شرف آرا) ترکیبی علو و رفعت و مجد و عزت معاشه اولان شرف
کله سله فارسیده بزه مک و زینت و یرمک معاشه مصدر اولان آرا سندن امر مخاطب یا خود
اسم فاعل تخفف اولان آرا کله سندن مرکب وصف ترکیبی و کاله مضاف اولغله علم و هنر میل
و رعیت و اهل معارفه اعتبار و رعایت ایتمکله فضل و کمالک شان و شرفنه زینت و یرمق دیمکدر

(*) جله آتار هر مقبول * کهر اولن اوقدر مقبول (*)
(یعنی) اول خدا وند قدر دانک نزد همایوننده هر نوع آتار هیز انواع مجوهراتدن زیاده
مرغوب و مقبول تر در دیمکدر
(*) نه طور رسن کنور کلک و دواب * اولیه برطرز ایله قیل نظم لغات (*)
(کلک) کافک کسریه قلم دیو کیدی (دواب) حصاء وزنده یازو یازه حق آلک معروقه در که
ترکید دینویت تعبیر اولنور (طرز) طانک فقی و واک سکونیه شکل و هیئت و اسلوب و صورت
معاشه در (نظم) معلومدر

(*) که اوله کاله زینده نما * بسط درگاه شهنشاه سزا (*)
 (کاله) لاله و زینده فارسیده قاش و بساط و متاع معناسه در که نقد مقابلدر کالاجی ماه
 رسمیه اوزرنده اولان همزه مکسوره علامت اضافتدر (زیننده) زای مکسوره بمدوده ایله
 باقشقی و تناسب معناسه مصدر فارسی اولان زیندن لفظندن اسم فاعلدر مناسب الصوره
 و باقشقلو معناسه در زیبا کچی (نما) نوک ضمیمه فارسیده کوسرتمک معناسه مصدر اولان
 نمودن لفظندن امر حاضر یا خود اسم فاعل مخفف اوله رق مافیلنه ضم ایله وصف ترکیبی
 اولور (زیننده نما) زیاده باقشقلو کوسرتمک و کوزل کورنشی دیمک اولور (بسط) بایمق و دوشه مک
 معناسه کامر (درگاه) قیو (شهنشاه) سلطان معظم و (سزا) لایق کامر فی السابق
 (*) نکته داندراو شه والا شان * تا اوله حسن قبوله شایان (*)
 (نکته دان) وصف ترکیبی اوله رق دقایق شناس و لطائف آشنا کچی معنای دقیق بیلچی
 و مرزای کلامی فهم ایدیمی معناسه در (والا) بالا و زنده اعلا معناسه (شایان) شایسته
 و لایق معناسه فارسیدر
 (*) او قود بجه علما و فضلاء * ایده اول داور دورانه دعاء (*)
 (داور) خاور و زنده پادشاه عادل و حقانیت اوزره فصل قضا ایدن حاکم دینور اصلی
 داد و ر ایدی صاحب عدل معناسه تخفیف دال حذف اولندی (دوران) دالک فحقی و واوون
 سکونیه وقت و زمان معناسه در
 (*) تخت اجلالده باعمر اید * دولت و شوکتی اولسون سرمد (*)
 (تخت) معلومدر که سریر پادشاهی به دینور (اجلال) همزه تک کسر به تعظیم معناسه در
 (باعمر اید) بام مصاحبه ایله طول حیات و اوزون اوزادی عمر اید دیمکدر (شوکت) دولت و زنده
 حدت و شدت و قدرت معنای نه دیوقطه ناله ده کاور (سرمد) جعفر و زنده مستمر و مبدید
 و دائم و جاوید معنای نه در
 (*) آتی هر حالده منصوب ایده حق * جله اعداسنی مقهور ایده حق (*)
 یعنی حق تعالی حضرت تری اول داور دورانی دائما غالب و مظفر فی ایتسون و کافه اعداسنی
 مغلوب و مدمر ایتسون دیمکدر
 (*) هر غزاسنده قیله رب مجیب * کامیاب ظفر و فتح قریب (*)
 (غزای) غنیک و زانک فتحدر به دشمنه جنک و قتال ایلمکه کتمکه دینور (رب) زانک فحقی و بانک
 تشدیدیه الامعاء حسنی دندر (مجیب) اجابتدن اسم فاعلدر داعینک دعاسنی قبول ایدیمی
 دیمکدر (کامیاب) فارسیده مطلوب و مراد معناسه اولان کام لفظیه بولمق معناسه مصدر
 اولان یافتن کله سندن امر مخاطب یا خود اسم فاعل مخفف اولان یاب لفظندن مرکب اوله رق
 توصیفی در مراد ایدیمی معناسه در (ظفر) فتحینه مطلوبه دسترس و نائل اولمق معناسه در
 (فتح) فانک فحقی و تانک سکونیه نصرت و امداد معناسه در و قمر و غلبه ایله کفاردن اولکه
 و ممالک الحق معناسه مستعظمدر (قریب) امر و زنده بعید مقابلدر * قریبه ناظم فحقی
 * دیدی کویا بکا اول ملهم غیب * یتشدن بورایه قدر یکریمی سکر یتشک مضمون و مالی
 قولک مقول یعنی جناب ملهمک سرناظمه القا و الهام ایدیمی کلام مقبول اولدیمی فحقی دکلدر
 (*) اولیحق خیر ایله یو کفت و شنید * طبعه کلدی عجب شرق جدید (*)
 (کفت و شنید) بویانکی لفظلر فارسیده ماضی صیغه سی اوزره اسم مصدر (در اولک اصلی
 کاف فارسیه تک ضمی و فانک سکونیه کفتن در سو بیک معناسه و تانیک اصلی شنک و نوک

کسر مل به شنیدن در ایشتمک معناسه بویانکی فعلین متقابلینک برابر افاده سی مراد اولند قده
 مصدریت خرق اولان نون حذف اولنوب کفت و شنید و کفت و کوز دینور سوزله و ایشتم
 معناسه تکیم بیع و شرا و آتش و وریش مفهومینی برابر افاده قصد اولند قده داد و ستد دینور
 و کله و کتمه مفهومینی معا افاده ده آمد و رفت و آمد و شد دینور یعنی بویکلام نفسی بی
 سمع قواید ایله استماع ایشتمکیده درونیه یکی باشند برتریه میل و خواهش صکله بکه
 تا یتشدن تعجب اولنور دیمکدر
 (*) فهم ایدوب رای صواب اولدیمی * مایه بر و ثواب اولدیمی (*)
 (فهم) فانک فحقیه الکلامی معناسه در (رای) زانک فحقی و همزه تک سکونیه اعتقاد و فکر
 و اندیشه معنای نه در (صواب) صحاب و زنده راست و طوغری معناسه در (مایه) دایه و زنده
 فارسیدر اصل و اساس و ثروت و سامان و بضاعه معنای نه در (بر) بانک کسری و زانک
 تشدیدیه عبادت و طاعت و خبر و احسان معنای نه در (ثواب) صحاب و زنده عمل مقابلنده
 و بریلن اجر و جزایه دینور
 (*) اول جهانیه دعا جلی ایچون * تا اید شکر و ثنا جلی ایچون (*)
 (جهانیان) قریا یکدی (تا اید) لفظنده تا فارسیده انتهاء غایت ایچوندر اید فتحینه
 زمان طویل واحد مدوددن عبارت اولغه دیناده بواثر بای اولدیمه افراد متعین دن
 خیر دعا و شکر و ثنا حاصل و سوی خدیوانه زینده و اصل اولمق ایچون دیمکدر
 (*) اله پیرانه سرالدم قلمی * نوجوانلر کی قیلدم همی (*)
 (پیرانه سر) ترکیبی فارسیده مسن و اختیار کیمه معناسه اولان پیر لفظندن آخرینه ادا
 لیاقت اولان الف و نون و یاء رسمیه الحاقیه و باش معناسه اولان سر کله سنی ضم ایله
 شیخانه و قوجه واری معناسه مستعظمدر که اختیارلق هنگامنده و قوجه لقی باشه
 کلدیمی زمانده دیمکدر (نو) نوک فحقیه فارسیده یکی و جدید معناسه در (جوان) جمک
 ضمیمه دل قایلویکت معناسه در (هم) هانک کسری و میم اولانک فحقیه همک جمعدر
 (*) ایتدم انشایه همان آغازی * اوله بر تو اثر ممتازی (*)
 (انشاء) همزه تک کسر به بر کیمه کندیلکندن بر نسته بی پیدا و ایجاد انک معناسه در
 (آغاز) یعنی الشروع کامر فیماتقدم (نو) آنفا یکدی (اثر) موجیک و جوده دال اولان علامته
 دینور (ممتاز) منتخب و کزیده معناسه در
 (*) یوز یکریمی کینک زیده سیدر * انلرک حل اولتان عقد سیدر (*)
 (کتب) ضمیمه کتابک جمیدر (زیده) عده و زنده کره باغنه و سودک قیماغه دینور و هر نسته تک
 خلاصه سته دینور (حل) حانک فحقی و لامک تشدیدیه دو کوم مقوله سنی جوزیمکه و مطلق و بیهم
 نسته بی ابضاح ایتمکه دینور (عقد) زیده و زنده دو کوم دینور و صعب المنال اولان مطلق
 و مشکل نسته به دینور مانحن فیه اولدیمی کی ناظم فاضل بونظم و جیرک تالیق خصوصیه
 صحاح جوهری و فائق زنجشیری و قاموس فیروز آبادی و مغرب مطرزی و مفردات راغب اصفهانی
 و تهذیب ازهری و جامع ازهری و مصباح منیر و نهایه ابن اثیر و لسان العرب و مجرد و منتخب
 و شمس العلوم و بیحه اللغات مثلا و کتب لغاتین و سایر ادبیاتدن یوز یکریمی عده کتایه مر اجعت
 ایتمکه نظم من بور غایت منظم و منتخب و منقح و مهذب اولدیمی اشعار و طلا بی زغبیه
 آغاز و ایتدار ایلدی
 (*) یازیلوب مشکل قرآن و حدیث * نعمت خالق ایتدم تحدیث (*)

اولنور (ادبیات) ادبیه نك جعیدر علوم ادبیه نك بیانی كجدي
 (* تخفد ترتیبی كبی حرف هجا * اولدی بونده دخی رونق پیرا *)
 (ترتیب) هر شبی موضع لابندہ فیلق معنایه در (حرف هجا) کسا و زننده الفدن یا به قدر
 حروف نهجی و حروف مبانی اطلاق اولسان حرفله دینور که امام مبرد کی همزه ایله النی
 بر حرف عدایده نه کوره بکرمی سکر و کافه بصریون کبی بونردن هر برخی حرف مستقل
 عدایده نه کوره بکرمی طفوز حرفدر (رونق پیرا) باه فارسیه نك کسری و مدیه رونق دوزی
 و حسن و لطافت و بریعی معنایه وصف ترکیبدر یعنی بوندن اقدام نظم ایندیگر تخفد
 قطعله نك فافیلدی ترتیب حروف هجایه مبانی اولدینی کبی بونخبه مزده دخی ترتیب مزبوره
 رعایت باعث ازدیاد لطافت اولدی دیمکدر
 (* ایندیجک قطعله دیکرده کذار * ایلم وزن عروض تکرار *)
 (قطعله بیانی قطعله اول نك عنوانی شرحنده کلور (دیکر) دالک کسری و مدی و کاف فارسیه نك
 قحیله غیر و بشقه معنایه در (کذار) کاف فارسیه نك ضمیمه کچمک معنایه در (وزن) و اولک
 قحیله اهل عروض اصطلاحنده بحور عروضیه دن بر بحر موافق شعر نظم و تقطیع ایلمک
 معنایه در (عروض) صبور و زننده میزان شعره اطلاق اولنور که تقاعیل و مقاصیلدن عبارتد که
 شعر انکه معارضه و مقابله اولنوب موزونی ناموزوندن مجمر اولور و عروض شعر دن هر بیتک
 مصراع اولنک جزء اخیرنه دینور شه کیم مصراع ثانیک جزء اخیرنه ضرب اطلاق اولنور
 کرک بوجزه رعل و زحافاتن سالم اولسون فاعلاتن و مقاعیلن کبی و کرک معلول و معبر اولسون
 فاعلات و فاعلات و مقاعیلن و فاعلاتن کبی یعنی رقطعله نك وزن عروضیه مبانی الاجزاء یاخود
 میدس الاجزاء یاخود مربع الاجزاء اوله رق قتی مجردن اولدینی بردفه ذکر و بیان اولندقد
 بیت اول مجردن اوله رق نظم اولسان قطعله دیکرده وزن اعاده و تکرار اولناز مثلاً قطعله اولی نك
 مقطعه فاعلاتن فاعلاتن دره بحر رمل دیمکله قطعله مزبوره نك بحر رمل مبانی الاجزاء دن
 اولدین اشعار اینکله قطعله ثالثه و رابعه ده تعرض ایلمدی کذلک قطعله ثانیه نك مقطعه
 مقاصیلن مقاصیلن بودر مأمولز اینجک دیمکله (قطعله مرقومه نك بحر هزج مبانی الاجزاء دن
 اولدین افاده اینجک اولغله دالک قافیه سنک ایکنی و سین قافیه سنک اولنکی قطعله ری دخی
 بحر مزبور دن اینده تکرار بیان وزن ایلمدی و قش علی هذا
 (* طبع موزونه احاله ایده رم * ذهن دراه که حواله ایده رم *)
 (طبع موزون) استقامت فہم ایله موصوف اولان اهل سلیقه نك طبیعت و فہاد نه دینور
 (احاله) همزه نك کسریله (وحواله) محابه و زننده برنسنه بر کچمسه تقویض و سبارش ایلمک
 معنایه عرف اولنددر (ذهن) دالک کسریله فہم و عقل و ذکا و قوۃ حافظه معنایه در
 (دراک) شداد و زننده سریع الادراک معنایه ذهنک صفتدر
 (* قنندہ مفهوم و مآل دیر ایسم * اوله بر مرزخی اینر ایسم *)
 (مآل) مقال و زننده مرجع معنایه در (مرز) عمر و زننده اشارت معنایه در (خنی) غنی و زننده
 کز لونسه دینور بوییت مابعدہ مرهوندر
 (* مقصدم ژبده معنایه در * ایله دقل اصکا اما دیمه در *)
 (یعنی) مثلاً حاد قافیه سنده توبید صادقہ مفهومی نصوص (وقافیه زاده مآل حافره اول
 امرده تجمکدر) دیدیکی کبی جابجیا قطعله زده و کثیر اما مشوایات امثال و اصطلاحات ظرافت
 اشتمالده مفهوم و مآل تعبیردن ناظم بحر برک مراد و مقصودی معنای مرسوم لفظ مرقومک

زیدہ و خلاصہ سی و حاصل معناسیدر بومقامده تدقیق نظر ایله دیمک اولور
 (* التزامیله تناسب هنرین * دخی انواع صنایع کهرین *)
 (التزام) اهل بدیع اصطلاحنده محسنات لفظیه دن لزوم مالا یلزم واعضات نسجه اولسان
 نخبه در که شاعر قافیده و ناثر سمیع و فاصله ده حرف روینک ما قبلندہ بر یا اینکی حرف
 مخصوصک تکافیز ایدنی تعهد و التزام اینکله دینور مثلاً بومفظومہ نك اوآخر
 قطعله اولان یاہ مثلاً نخبه قافیه سنک اوج قطعله سنده دخی حرف روی یا اولور برنده آوی
 حاوی طاوی کبی قبل الباء سرا یا واو والف (و دیکرنده آری بازی تازی کبی زای مجہ
 والف و قطعله اخیرده بادی جادی حادی کبی دال مہملہ والف التزام اولدینی کبی (واہل)
 بدیع اصطلاحنده التزام دیو کاتب یاخود شاعر کلامنک هر کله سنده حروف هجادن بحر فک
 ایدنی التزام اینکده دینور شه کیم قافیه سنک اول قطعله سنک مقطعه مذکور اولان التزام
 بومعنايه مجمولدر (تناسب) سنک ضمیمه محسنات معنویہ دن مراعات نظیر و توفیق و ابتلاف
 و توفیق نسجه اولسان صنعت بدیعہ در که معنای یبندہ تناسب تضادک غیر متناسب
 بولسان لفظی یاخود الفاظ عیدیه بی جمع اینکدن عبارتدر (ناظم بحر رقطعله شرعیه
 و قطعله سجاویہ و قطعله ارضیه و تاء قافیه سنک قطعله ثانیہ سی کبی بعض قطعله زننده
 سر سر و سائر قطعله لک و مشوایات اکثر ایستاده اشو تناسب صنعتہ رعایت بیوردینی
 اظہر من ان یخفی در (صنایع) بدایع و زننده حرفت معنایه اولان صنعتک جعیدر بومقامده
 مراد صنایع بدیعہ در که التزام و تناسب اخوات اولان طباق و جناس و رد العجز علی الصدر
 و تلویح و تلویح و توریہ منالو محسنات لفظیه و معنویہ دن عبارتدر (هنر و کهر ماسبقده مشروحدر
 (* نادرآت ادبیت جعین * مشکلات عربیت جعین *)
 (یعنی) علوم ادبیه نك نوادرندن اولوب اکثراً کتب لغتہ بولنمان قرآن فوائدی و فہون
 عربیہ نك صعب المنال و غریب الاستعمال اولان فوائد شواردن جمع و تدوین و حل
 و تبیین خصوصندہ دیمکدر و ییت سابق ایله بوییت مابعدہ مرهوندر
 (* خبلی اتعاب وجود اینشیم * ره نارفقه ره کیشیم *)
 (اتعاب) همزه نك کسریله بر کچمہ کندی وجود نه یعنی روح مع البدن بجموعندن عبارت
 اولان ذاتہ یاخود غیریه زجت و ربوب یورمق معنایه در (ره نارفقه) ترکیب اضافیسنده
 (ره) رانک قحی و هاء ماقوظه نك فی الاصل سکونی و بومقامده من اجل الاضافه کسریله
 فارسیدر بول معنایه اولان راه مخفقدر (نا) ادات نفیدر (رفقه) هفتیه و زننده کتک
 معنایه مصدر اولان رفق لفظندن اسم مفعول منفیدر پس ره نارفقه طریقت غیر
 مبلوکہ کبی کیدلمش بول معنایه در (یعنی) نظم انشیدہ بومساک دشواره کچمہ کتاش
 و بونک مثلی هیچ بر فرد نظم و املا اینجاش دیمکدر
 (* عون حق ایندی خلمن احسان * خارق عاده دینور سه شایان *)
 (عون) عینک قحیله مبد و یار دم معنایه در (حتام) کاک و زننده برنسنه بی تمام ایدوب آخر لکه
 دینور (خارق عاده) خلاف معناد دیو قطعله اخیرده کلور (شایان) پایان و زننده لایق و روا معنایه در
 (* بعض فخریه دخی یازدم ایسم * نفس و شیطانہ او بوب آزدم ایسم *)
 (فخریه) بحر یه و زننده بر کچمہ منصف اولدینی خصال و فضائل ابرار ایدہ رک مباهات
 ایدوب او کونمک دینور
 (* حاش لله کہ دکل عجب عجیب * مقصدم نظمہ خلقی زغیب *)

(حاشا لله) الفک قصریله (وحاشا لله) الفک حذفه معاذالله موقعه یعنی متکلم نفسی
 باخود آخر کشته بی بر مکروه و متکدرن تیرنه و تنزیه ضمیمه ایراد اولنور (عجب) عینک ضمیمی
 و جیک سکوتیله اخلاق ذمیه مهلکه دن کبر معنایه در که کندی بی کویوب و کندی سنی
 بکشدن عبارتدر فارسیده پندار دینور (عجب) غریب و زننده یک تعجب اولنوب طمکنه جق
 شنبته دینور (مال یتین مرهونین مثلاً صاد قافیه سیک عنوانده * رتلی صادر صین
 خطل الغیر رصاص * نشده سی و قطعه عینه یک مقطعده * بنم اول عین عن فانکیم دلم
 در یای معنادر * مقالهی و قطعه قافیه یک ختامده * باوه کویان زمانه بکاتیلیده مر *
 تعبییری مثلاً جابجا تمدح و تباهی به دایره مقاله از تحریر ایتدم اینده اولو جهله ظاهره هوای
 نفس مطاوعت و اول المتکبرینه متابعت صورتده راه ضلال اولان ترکیه نفس وادینه
 سکندم اینده ده مقصود و مر اتم حاشا عجب و تفاخر و زهو و تکبر د کلدن بلکه نعمت
 پروردگاری تحذیر و بونظمک تعلیم و تعلیمه ناسی تحریض و ترغیب غرض صحیحنه
 منیدر دیک اولور

(*) رسم انصافی ایدنلردر پیش * اولیان اهل حسد بداندیش (*)
 (رسم) خطم و زننده علامت و نشان و شیوه و عادت متعارفه معنایه در (انصاف) همزه یک
 کسریله عدل و داد ایلک معنایه معروفدر (در پیش) یاه فارسیه ایله درویش و زننده
 اوکده و ایلروده دیکدور (حسد) ضاد قافیه سنک مقطعی و لام قافیه سنک عنوانی شرحلرنده کلور
 (بداندیش) نودرویش و زننده فنا فکر او ویرا زکتور ایلو و سقیم و یکلس ملاحظه لوکیسه
 معنایه وصف ترکیبی درو بویت مرهوندر

(*) ایجاب طعنه بی بردن درکار * حسن آدایله ایلر اقرار (*)
 (طعنه) تمیز و زننده بوراده طعن بالقول مراد در که بر کیسه بی اطالده لسان ایله قدح و تعیب
 ایلک معنایه در (درکار) بردار و زننده ایش کوچ و صنعت معنایه در و احزابت و محقق
 الوقوع معنایه در بوینده مرهوندر

(*) غری مصرعی بر وجه کمال * ترجمه ایتده و وارد اشکال (*)
 (مصرع) منبر و زننده مصراع مخفی اوله رقی بیتک ایکی قافیه بی مشتمل اولان ایکی جزو نون
 هر برزیت وینور تنبیه سنده مصراعان دینور (ترجمه) در ترجمه و زننده بر لسانی آخر لسان ایله
 تعبییری بیان ایلکه دینور بوینده مرهوندر

(*) عین اتیان بغایت معسور * واریسه بعض تسامع معذور (*)
 (عین) یوراده شبتک ذاتی و کندی معنایه در (اتیان) حرفان و زننده کلک معنایه لازمدن
 مقتضای مقام ایتد کتور یک معنایه دال اولان لفظ متعدی کتور وین عین ایراد باخود عین ایتد
 بغایت معسور دیکدی ایدی مکرر ایتد اتیان طبعان قیاسیخ باخود ناظم تحریر کلامی شارح
 قاموسک اتی کلامی جایی بعضی متعدی اوله رقی استعمال اولنور دیدیکنه بنا ایش اوله
 (معسور) معسور و زننده معسور در برایش ضعیف و جازز اولنور معنایه و غیر کی کوچ
 و دشوار اولان ایش معنایه مشتملدر (تسامع) تناسب و زننده شمول و مساعد و وجهله معادله
 ایتکه دینور (معتور) مقبول و زننده عفو قصوری ختمده ایراد ایتدیکنی عذر و بهانه می
 مقبول اولان کیسه به دینور بویت دخی و ایتده مرهوندر

(*) جابجا حاصل معنای اولدی * اولیله ایکی یله رعنا اولدی (*)
 (جابجا) ایلک فحیه فارسیده اصل معنای مکان بیکان محل محل بیکدور لکن بعض کره وارانلی

ارالی معنایه عرف اولنلدر (رعنا) قطعه سیاه سنده کلور (مال ایتد) مرهونه سبالک
 مسالک انصاف اولان اخوان مشکل شناسان اول امر و طعن و تشنلی ایتد باعینول حسن
 آدایله رغایت ایله اقرار و اعتراف ایدر که غری اولان مصرعی لسان آخر ایله علی و جی الکمال
 ترجمه و تفسیرده ضعیف و اشکال در کاردر زیر بر مصراع غریبتک ترجمه سنده و زنه رعایتله
 یله ترکیبتک عینق کتور مکده بغایت غسیرت وارد مثلاً * جهانده خبر ناس اولدر که نفع
 ناسده سعی ایلر * فخر الناس فی الاکوان من یسعی لنفع الناس * ییتده مصراع اول ثانیک ترجمه
 و تفسیری اولنر حبیبله مفرداتی ترکیه اولنر مقتضای ترجمه دن ایکن فارسی اولان جهان لفظی
 و غری اولان خبر و ناس و نفع و سعی لفظله تغییر اولنمی مع محافظه الوزن الفاظ مر بوره یک
 عین ترکیلری ایراد غایتله متعسر بلکه متعذر اولدیغن اشعار و بوالفاظ مر بوره یک لسانلرنده
 شیوعه منی وقوع اولان مساعددن اعتذار و جابجا مفهوم و مال ایله تغییر و تشکیک یته رنگین
 و رعنا اولدیغن بیان و اخطاردر

(*) چونکه بو نظم لغات غریبی * اولدی بی حد کتیک منجی (*)
 (بی حد) حدسز و نهایتسز معنایه در لکن بو مقامده زیاده کثرت افاده سیمون مبالغه به
 محمولدر مفردات سائر سابقده مشروحدر

(*) بوکاده دینسه سزا دنیاده * نجبه و هی سنبیل زاده (*)
 یعنی سابقا بسط و بیان اولنلدیغی اوزره بوندن اقدم لغت فارسیه ده نظم اولتان منظومه مر
 نجفه و هی دیکله مشهور و بنام اولدیغی کی بو منظومه نجبه معنیه مر دخی نجبه و هی دیو
 معروف انام اولنقه سزا و شایاندر اصل مقصود اشو منظومه یک اسمی نجبه اولدیغن
 افاده و اخباردر تکیم بیت سابق وجه تشبیه بی ایل و اشعاردر و هی ناظمک خلصی سنبیل زاده
 کتیده منی اولدیغی کجیدی

(*) اولدی هم نجفه به رعنا توأم * دو برادر کی کو یا توأم (*)
 (توأم) جوهر و زننده بر بطندن ایکی طوفان و لیلردن هر رینه دینور و ایکسته بردن توأمان
 دینور (دو برادر) دالک ضمیمی و واکتوبه غیر ملفوظه ایله و باد موجدده یک کسر یله ایکی
 قرداش دیکدور (کویا) کاف فارسیه یک ضمیمه مقام تمثیلده ایراد اولنور مثلاً کی ایکی کی توأم
 موافق و مناسب معنایه اولنر متانیدر

(*) انلری مرغ دل پر بلبلان * ایلدی اوچقه ایکی شهبال (*)
 (مرغ) میمک ضمیمی و راک سکونیه فارسیده قوش جلیسه دینور عریده طیرکی (دل) دالک
 کسریله قلب و کوکل معنایه در مرغک دله اضافتی مشبه بهک مشبه اضافتی قبیلنددر
 (پر) یام فارسیه یک ضمیمه طول و معلو معنایه در که کثرت لازمدن (بلبلان یاه) موجدده لک فحیه
 قلبه عارض اولان غم و غصه و حزن و تاشه به دینور پس پر بلبلان ترکیبی کثیر الحزن و شدید
 اللهم معنایه دل لفظک صفتی اولنور (شهبال) بلبلان و زننده فارسیده قناد و جناح معنایه در
 بال و پرکی ناظم تحریرک اوچاغه تعبیرنده محسنات معنویه دن توریبه مر نجفه وارد زیر
 سیاق و سباق قریب سیه معنای قریب میبادری طیراندر که قوش مقوله سنک اوچده سیدر
 و معنای بعدی لسان ترکیده اسمی اوچاغ اولان روضه جنت و بهشت دایم التعداد
 و بو مقامده مراد معنای بعددر

(*) کانتا فی اللعین سندا * شکر الله یسعی ایدل (*)
 (کانتا) افعال ناقصه دن کان کله سنک تنبیه مؤنیدر تنبیه ضمیری اسمی اولنر اوزره

سابق الذكر نخبه ايله تحفه به راجع در (فی اللغتين) مؤخر سندك ظرفيدر ايتين دن مراد عربى وفارسيدن (سند) فحشيتله بر كيميه نك حسي ياخود معنوى اعتماد واستناد ايدوب طيباندينى مستند و معتمدى معناسنه فعل ناقصك خبريدر و توتوى تعظيم ايجوندر (شكر الله) تركينده شكر نصير و زننده فعل ماضيدر اسم جلال فاعليدر و بوشكر حق تعالى حضرت تاريته اسناد اولنده عبادك افعال حسنه و اعمال مرضيه لى مقابلنده مكافات و مجازات مراد اولنور (بسعبي) قولنده باء جار ه مقابله ايجون و جازى معناسنه اولان شكر فعلته متعلقدر (سعي) سبك فتحى و عييك سكوبيله قصد و كسب و عمل معالزندن بر بنه محمول اوله رقى باء متكلمه مضاف و فاعلك مفعول به غير صريحيدر و بوشكر الله جمله سى لفظا خبر معنى انشاء صادر (ابدا) همزه نك و باء موحده نك فحشيله وقت يغباه مستقبلده مستعمل ظرف زمان اوله رقى شكر و مجازاتك ظرفيدر و ايد لفظى هميشه و دائما معناسنه ده مستعملدر

(*) قد كفت منتخبان نظمي * زمن البحث لكم مستندا (*)

(قد) قافك فتحى و دالك سكوبيله مدخول اولان جمله ماضويه نك مضمتوى تحقيق ايجوندر (كفت) فعلى كفايتدن ماضى مؤنثدر كفايت كابت و زننده بر بنه بر كيميه به وفا ايدر و بشور اولق معناسنه در كه اول كيميه انك سبيله مستغنى اولوب سائر احتياجي قالماز اولور (منتخبان) انتخابدن اسم مفعول جمع مؤنث اوله رقى صحيح و معتبر لغتار معناسنه فاعلك فاعلى و باء متكلمه مضاف اولان نظمه مضافدر جمله مضارعيه موقوعنده ماضويه ايرادى تفاؤل و قوعنه اظهار حرص ايجوندر (زمن) فحشيتله زمان مخفى اوله رقى حوادث كندنده وقوع بولان وقت معناسنه كفايتك ظرفيدر (بحث) بانك فتحى و حاك سكوبيله شينين ييشنده اولان نسبتى بطريق الاستدلال اثبات ايتك معناسنه زمانك مضاف اليهيدر جمعى ابحاث كلور كاسبق (لكم) قولنده لام جار ه كفت فعلته متعلقدر ضمير خطابك محل بعيدى منصوب فاعلك مفعول غير صريحيدر (مستندا) لفظى استناددن اسم مفعولدر مستند اليه و معتمد عليه معناسنه منتخبان دن حالدن مأل قطعه بنم منظومين مزبور ييشندن هر بر رلى متكفل اولدقلى لغتارده طلاب لغته سند عظيم و مستند قويمدر بونلرى انشاء و املا خصوصنده مدى الدهور مشاب و مأجور وجد و سعي عند الله مقبول و مشكور اواق مستندا و مأمولدر و بونظيريك متضمن و مشتمل اولدينى لغات منتخبه مباحث لغويه ده مباحثه و مناظره زماننده سرك ايجون معتمد عليه اولدينى حالده كفايه و بونلر ايله سائر منظومه لردن استغنا حاصل اولغله معرفت لغته و افيه در ديمك اولور

(*) قطعه شرعية الفيتا للابنداء (*)

(قطعه) قافك كسر يله قبله و زننده لغته بر بنه دن بلوك و جزه و باره معناسنه در قطعه الحجر و قطعه الثوب كى اصطلاح اهل عروضده ايكى ييشدن طقوز ييشنه قدر اولان شعره اطلاق اولنور زياته به اطلاق عموم مجاز طريقيله قطعه دن و قصيده دن اعم معنى مراد ايتكه مبيددر ياخود قطعه نك معنای لغويسته محمولدر بوعنوانده قطعه مبتدای محذوفه خبردر هذه قطعه تقدیرنده در (شرعية) شرعه منسوب معناسنه قطعه نك صفتيدر شرع بوقطعه ده دين يولو ديوكله جكددر (الفيتا) تركينده مؤنث ضميرى قطعه به راجعدر (القيت) و جدد كى بولدم ديمكددر (ناظم بحر بونظومه ده هر قافيه نك اولكى قطعه سنده حرفدوى يى با نصريح ياخود ايعا طريقيله ايراد ايلكى التزام ايتكه الفيت لفظى مراد قارى اولان و جدد و ضادفت مثلوزك اوزر بنه ايتار ايلدى (الابنداء) ده لام جار ه لياقت و استحقاق

ايجوندر (ابتداء) افتعال ياندن مصدر در بر بنه به شروع و آغاز يعنى بىلحق معناسنه (حاصل معنى) بوقطعه شرعه منسوب و متعلق اولان الفاظك معانى لغويه و حقايق شرعية لى ياتى متضمن بوقطعه نفيسه درين بوقطعه به ابتدای نظمه لايق و مناسب بولدم ديمكددر چونكه امور شرعية امور سائر دن اشرف اولدينى براهين قنعه ايله ثابت و مدلل و اكثر اشياك اعتماد و اعتبارى شرع شرع موقوف و محمول اولغله شريعت غرايه مستعمل اولان الفاظك شريفه نك معانى لطيفه سن بيان اهم و الزم و انشاء سائر نك ياندن اقديم اولد بيجون سائر قطعه ل اوزر بنه تقديمه شايسته و شايان اولدينى نمايان و رسيه نفوقى غنى عن البياندر

(*) اول الله يلى اسم جلال كبريا * لاله غيره يوق ابدن اوزه كه هيچ خدا (*)

معلوم اوله كه اول ما يوجب على المكلف معرفة الله مفاديه ناطم بحر شرعيه بىلحق حاوى اولان قطعه نك اولده الله تعالى حضرت تاريته وجود و وحدانيتى اعلام بعده جند ايات ايله بعض صفات ذاتيه و صفات فعليه لى افهام بعد ذاكيفيت عله متعلق اولان امور شرعية نك حقيقت شرعيدر لى حسن بيان ايله نظم و الاسنى احسن النظام قيلدى (الله) اسم جلال كه جناب معبود بالخلق جميع صفات كالى مستجمع و حاوى و جلال و كبريا سنى مفيد و محتوى اولان علم خاص ذات واجب الوجود در اشتقاق و عدم اشتقاق خصوصنده اولان اقوال مختلفه خبرتقا كتب تفاسيرده و غير يارده مبسوطه در (لا اله غيره) تركينده لافى جنس ايجوندر (الله) كابت و زننده معبود كه لسانزده تكري تعير اولنور (غيره) ضمير آكهه راجعدر غير سوى و ماعدا معناسنه در كه تركيده اوزه كه و يشقه ايله ادا اولنور (خدا) فارسيدر تركيده شيعى حسييله الله كليمه سته تفسير واقع اولدى (مأل معنى) جمله دن مقدم معلومك اولسونكه الله لفظ شريفى عظمت و كبريا ذات جليل بيهمتاسنه شخص اولان معبود بالخلق اسم شريفيدر و ابدن غيرى معبود بالحق اوله رقى معبود يوقدر انجى عبادته لايق و مستحق اولدر بر اوجوب وجود و تدبير عالم و خلق اجسام و استحقاق عبادت و سائر خواص الوهيت انداد و امثالدين مزه و مقدس اولان ذات كرمه مختصدر

(*) قل هو الله احد سن سويله بر در اول كه * الصمد غايته اولو ذات رفيعى دائما (*)

(قل) امر حاضر در سن سويله معناسنه خطاب من يصلح الخطاب در (هو) ضمير غايددر اوزات و اوشى ديمكددر بومفاسمه ضمير شاندر يعنى مرجعى جميع اذهانده مركز و موجود و كافه ضمائرده مشهود اولدينى ايدان و اشعار ايجون ذكرى سبق ايتكه حاجت من ايتد يكدندن مقدر شاندن عبارت اوله رقى مبتدای اولدر (الله) مبتدای نايددر (احد) همزه سى و اودن مبدل اوله رقى اصلى و جدد ياخود اصلى و احدايدى و اوهمزه به ابدال و تخفيف ايجون الف حذف اولنوب احد اولدى ذاتنه و صفاتنه بر يعنى شريكى و نظيرى يوق معناسنه مبتدای ثانيا نك خبريدر مبتدای ثانى مع خبره ضمير شانك خبرى و تفسيريدر (الله احد) جمله سى مبتدای اولك عبنى اولغله عائدن مستغيدر (صمد) فحشيتله محتاج اليه اولان سيد معناسنه و دائم و رفيع الشان معنار يته در بنه كيم ناطم معانى ثلاثيه اشارت ايلدى امور مذكوره نك كالى ذات رفيع الاياتى غايت مجد ايله متصف اولدينى اظهر من السراج الوهاج يعنى جميع موجوداتدن غناى مطلق ايله مستغنى و عامه مصنوعات وجودنده و يقاسنده ذات فيوضات بخشنده اشدا محتاج ايله محتاج اولان جناب فعال لما يريد حضرت تاريته مختص اولوب صمدانيت ايله موصوفى اولغله استحقاق نام انجى آفريننده جهان و جهاتيان اولان جناب و اهب المواهب سزا و شايان اولغين اسماء حسنان قيلدى

(*) زياده ياك قدوس ايله در سوح هم * سى صاع قيوم باقى كيم اكا يوقدر فنا (*)

(قدوس) قافك و دال مشدده نك ضمير ليله و قافك فحشيتله جواز يله طهارت معناسنه اولان

قدس در ما خود صیغه مناسبت اوله رقی شواذب تقاضا در ناله و مینه اولان حق جل و علا
 حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام در غیوب تقاضا در ناله و مینه اولان حق جل و علا
 شریک صبی و قبحک ایوانیله قدوس و زنده تیره و تعید معانیله اولان تسبیح در ما خود
 انبیا صلی الله علیه و آله و اسما صفت الیه دندر هر لسانده و حج زمانده تسبیح و تقدیس اولدیغیچون
 (شی) حاکم قبی و ناله تشبیهله خیانت صفة مشبهه در دیری وزنده معانیله که مبتک
 صفتین یعنی علم و قدرت محیی اولان صفة حیات الیه متصف دیمکدر (جناب واجب
 الوجود و اوزرینده موت و فنا ایچون شکیل اولوب حیات حقیقیه الیه متصف اولدیغیچون
 اسماء حسنا دندر (قیوم) قاذق قبی و ناله تشبیهله (وقیام) علام وزنده ابداد و انشادن
 و حدودین معزه و معرا و ذات قدیمه زوان و فناطر یانندن معرا و مخلوقات تدبیر و حفظنده
 علی الدوام قائم یاخود بدانه قائم و غیر یاری مقوم معنایله اسماء حسنا دندر
 (عفو) * (عفو) و ناله تشبیهله صبور و زنده اوزان مبالغه دندر مبتک اسما یعنی زیاده عفو
 و محو و عفو و عفو حق اولنرک عفو یعنی مبالغه الیه ترک ایدی معنایله اسماء الیه دندر (عفو) غیور
 و زنده (و غفار) و زنده انبیا مبالغه دندر مبتک ذوقی مبالغه الیه ستر و اخفا ایدی معنایله
 اسماء حسنا دندر (برید) مضارع غائبه قصد و مراد ایدر دیمکدر (ماشاء) ده ماموصوله در
 یشاء مضارع غائبه مراد ایدر و دیر معنایله موصول صله سیدر عائد مفعول محذوف و
 ما شاء تقدیرنده در یعنی الله تعالی اراده نامه ازلیه الیه متصفدر خلقی واجب و اعدام و افنا
 و منع و اعطا و اشرافان هر نه که اراده الیه سی تعلق ایدر ایسه اراده نك و فی اوزره قدرت
 قاهره سی تعلق ایدوب مراد حاصل اولور دیمکدر
 (*) باری و فاطر برادیمی دیمک خالق کی * و ارایدیمکدر مکنون ارض برکوکدر سما *
 (باری) مخلوقات تفاوتدن بری اولور خلق و ایجاد ایدی (فاطر) مصنوعات عدمدن وجوده
 اخراج ایدی (خالق) مکنوناتی مقتضای حکمتی اوزره تقدیر ایدی دیمکدر بوصفات ثلاثه نك مالی
 برادیمی دیمک اولور (مکنون) ایجاد معنایله اولان نكوتدن اسم فاعلدر و ارایدیمی دیمکدر (ارض)
 مؤمن سماعی اولورق اسم جلددر کره ارضک مجموعه و اطراف و نواحیسندن هر بر جانه اطلاق
 اولنور (سما) مفرددر طبقات افلاکدن یعنی یدی فات کوکدر هر بر زینه اطلاق اولنور
 جمعی کرامات وزنده سماوات واجحه وزنده اسمیه کلور قطعه شرعیه ده نظم کلام باری
 تعالی حضرت نلرینک خلق و تکوین صفتلرینه منجر اولوب خلق و ایجاد ایسه مخلوقات
 و مکنوناته تعلق ایتمکله اعظم مصنوعاتدن اولان اجسام سفلیه و اجرام علویه نك لغتاری بیانه
 تعرض اولندی یاخود بوقطعه شرعیه اطلاق تغلیب طریقله در قافهم
 (*) شارح اولوبول دخی شرع و شرعیتدن بولو * کتک اولشدر سلوک ایمان ایناتق بی ربا *
 (شارح) صاحب وزنده مسلک نافذ قوم و جاده اولان طریق و اصح مستقیم معنایله در
 و واضع الشرع معنایله الله تعالی حضرت نلرینه و بین الشرع معنایله انبیا عظام علیهم
 السلام حضرتان و عالم بالشرع معنایله فقهاء کرام حضرتان شارح اطلاق اولنور
 (شرع) فرغ وزنده (شریعت) طریقت وزنده الله تعالی حضرت نلرینک عبادتی دارالسلامه
 هدایت ایچون وضع و تعیین و یغمران عظام علیه السلام و تعیین یوردینی تکالیف
 شرعیه و احکام الیه در که ترکیه دین بولو تعیر اولنور (دین) دخی غریبدر شیوعی حبیه
 تقدیردن جزه قیلندی (سلوک) دخول و زنده مصدر در محسوس و معقول بزنسه به کیرنک

و مقتضای اوزره کتک معنایله (ایمان) افعال بایندن مصدر در لغته و ترکیبیه بی
 سوبله کی سوزده تصدیق ایتک معنایله صکه ایناتق تعیر اولنور عرفی شرعه بی
 ذی شاک جانب مقدس رب العزتدن خبر و یردیمی امورک جمعی ربا و نفاقدن هاری
 اوله رقی تصدیق ایتکدر
 (*) ایلمچی و ش کوندر دیمی حق کتابله رسول * هم بی یغمر جمع شریعی انبیا *
 (رسول) لغته واسطه به و بر جابندن جانب آخره کوندر یلن کیمه به دیر که ترکیه ایلمچی
 تعیر اولنور بوضوئده فاعول یعنی اسم مفعولدر مرسل معنایله لسان شرعه انساندن اولورق
 الله تعالی حضرت نلرینک کندیه وحی و الهام ایندیکی احکام شرعیه بی ستر خلقه تبلیغ ایچون
 شرع جدید الیه مبعوث اولان ذاتدر جمعی ضمتله رسل و علماء وزنده رساله کلور (وش)
 لفظی و اواک فحیله فارسیده ادات تشبیهدر کی معنایله (بی) لغته نیا نیا دن فعل یعنی
 اسم فاعلدر منبی معنایله که خبر و یریمی دیمکدر شریعتده جمهور اشاعره عندنده بی رسولدن
 اعم مطلق الیه اعددر بر رسول فقط جانب رب عزتدن کاب سماوی ازلیله یاخود شرع جدید
 اعطاسیله مبعوث اولان ذات شریفه اطلاق اولنور اما بی شرع جدید صاحبیه اطلاق
 اولدی بی کی کنیدین مقدم کلن رسول کریم شریعتی خلقه تبلیغ الیه وحی اولسان ذات
 ملکی الصفاته دخی شاملدر اکثر انبیا بی اسرائیل کی جمهور معتزله عندنده رسول الیه بی
 یننده مساوات واردر شیخ ابو منصور ماتریدی تأویلاتنده ینلرینه عموم و خصوص من وجه
 اولده ذاهدر زیرای ایچو انساندن اولور ملکدن اولماز اما رسول ملکندن اولور
 * جاعل الملائکه رسلا * نظم جلیلنده اولدی بی کی و الحاصل بی جانب حقندن کندیه وحی
 و الهام اولنان احکام شرعیه بی خلقه تبلیغ و خلقی حقه دعوت ایچون مبعوث اولان
 انساندر (انبیا) بی لفظک جمیدر نبیون کی (یغمر) فارسیدر ترکیه شیوعی حبیه تفسیر
 واقع اولدی بونده الف زیاده سیله یغمر و غنی حذفه پیامبر و الی حذفه پیروخی لغتدو کلام
 ایلمچی و حقندن خبر کتور بخلق تبلیغ ایدی دیمک اولور
 (*) دیدی ک مدوحه احد هم محمد اولور * ک کزیده مصطفی مجتک یکمک اصطفای *
 ناظم نحریر خلعت فاخره نبوت دوش لیاقتلرینه زینت و زبور اولان یغمران عظامک رسالت
 و نبوتلرینک معانی منیهلرینه ایماعقیننده و تاج براتهاج رسالت سر صیادت مقررینه افسر
 برکوه اولان سر لوحه مشر انبیا علیه اکمل التحایا افندیمرک اشهر اسمی شریفه سنک
 معانی لطیفه سنی انبیا بلدی (احد) افعال تفضیل بیله سنی اوزره قیاسا اشتقاقی فاعل ایچون
 زیاده حد ایدی معنایله اولق صحیح و طاهر ایسه ده (محمد) اسم شریفیه معنایله محمد
 اولق اظهر اولغله اعرف و اشهر واجب کی مفعول ایچون اولغله جل ایدوب حد الیه
 مدحک ترادفنده یاخود مدحک عمومیه منی ک مدوح عباره صله تعیر ایلدی (محمد) تفعیل
 بایندن اسم مفعولدر باب مزبورک بنامی تکثیر ایچون اولغله زیاده محمود و مدوح معنایله
 اولسی ظاهر در (جناب سلطان الانبیا علیه افضل التحایا حضرت نلرینک کثرث مدوحیتی یعنی
 انس و جن و ملائکه کرام علیهم السلام عندلنده محمود بی موجب مدح و ثنا اولان اوصاف
 حیده و اخلاق پسندیده بی زیاده جامع اولسیله در بومعنایه محکم تزیلنده (و اناک لعی خلق
 عظیم) آیه کریمه سی کوا بی اشتباهدر (مصطفی) لغتعال بایندن اسم مفعولدر کزیده
 و منتخب و مختار معنایله سلطان سر بر لولاک علیه صلوات الله علیه دارالافتلاک عند الله
 کانه مخلوقاتدن مختار و ممتاز و عانه مصنوعاتدن منتخب و سر فرار اولدی بی (و اناک لعی خلق

الارحة للعالمين) نظم جليلندن بیدار دخی (فكيف اذا جئنا من كل امة بشهيد وجنتناك على هؤلاء شهداء) نص کریمندن آشکار (وامام مسلم وترمذی وسائر اهل حدیثك والله رضى الله تعالى عنه حضرت تریزندن تخریج ابتدکری حدیث شریف که قال ان النبي صلى الله عليه وسلم قال (ان الله اصطفى كائنة من بني اسرائيل واصطفى من بني كائنة قريشا واصطفى من قريش بنی هاشم واصطفاني من بني هاشم) وفي رواية (ان الله اصطفى من ولد آدم ابراهيم واتخذ خلیلا واصطفى من ولد اسماعيل) الحديث (وامام احمد بن حنبلک عایشه صديقه رضى الله عنها وعن ابیها حضرت تریزندن تخریج ابتدکی حدیث لطیف که قالت قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال جبریل علیه السلام قلبت مشارق الارض ومغاربها فوجد رجلا افضل من محمد صلى الله تعالى علیه وسلم) احادیث شریفه سندن و نظائر تریزندن مستاندر (کزیده) کاف فارسیه نیک صمیمه هر نوعک منجی و مختاری معانسه فارسیدر ترکیده شیوعی حسیه تفسیر قلندی (اصطفا) افتعال با نیدن مصدر در بر نوعک افرادندن ممتاز اولانی انتخاب ایدوب سیمک واعلاسنی اختیار ایتمک معانسه در

(*) کدرت رسول الله اولولعزم ایشنه بوقول اصح * نوح و ابراهیم و موسی و محمد مصطفی (*) (اولوالعزم) شول پیغمبران ذوی الحزمه دینور که شریعتی تأسیس و احکامه سخی بلخ ایدوب تبلیغ و تفریزنده بذل مجهود و مشاق کثیره به صبر و قومک جفا و اذاسه تحمل ایله بمدوح و محمود اوله عد دنده اهل تفسیر اختلافات کثیره ایله اختلاف ابتدای (ناظم تخریر هر نه قدر اصح اقوال اوزره در تدر دیمش ایه ده اصحی و اشهری سلطان المفسرین عبد الله بن عباس رضى الله عنهما حضرت تریزندن مروی اولدینی اوزره نظیده مذکور اولان اثبائه اریعه علیهم السلام حضرتاته جناب روح الله عیسی علیه السلامی دخی ضم ایله بشدر حتی بعض محققین طبق فرموده سلطان المفسرین اوزره نظم ایدوب * اولوالعزم نوح و الخلیل المودود * و موسی و عیسی و الحبيب محمد * پیوردینی قاضی محبسی شیخ الاسلام سعدی علیه رجه الباری حضرت تریزندن حاشیه سنده مسطوردر (و بعضی علمائندیده اولوالعزم و الثبات رسل کرامدن شول ساداتدر که امر تبلیغه و خصوصیات سائر ده کندولره اصابت ایدن بلیاته صبر جلیل ایله صبر ایدوب مخلوقه بش شکوی ایتمه بوتقدیرجه مشارالیههم حضرتاته جناب ذیح یعنی اسماعیل یاخود اسحاق و یعقوب و یوسف و داود و ایوب علیهم السلام حضرتاتی دخی منظم اولور (بوعشره مبشره کامله نیک کیفیت ابتلازی و طوق بشردن خارج اولان اذا وجفایه صبر جیلاری محکم تریزنده مذکور و کتب تفاسیرده و قصص انبیاده مفصلا مسطوردر (*) کبر لوسر داس اولدی ناموس و دخی جبریل آدی * و بی الهام اکثر ازاله ملک مامورا کا (*) (ناموس) قاموس و زنده بر کیمه نیک احوال باطنه سته واقف و مطلع اولان محرم اسرارنه دینور (و انبیاء عظام علیهم السلام حضرتاتک حالات باطنه مستحسنه لینه اطلاع تام و کافه پیغمبرانه محرم اسرار اولغله مشهور و بشام اولان ناموس اکبر یعنی رسل ملائکه مقرینندن امین الوحی حضرت جبریل علیه السلام علم اشهر اولیدر (و بی) لغته اشارت و کایت و مکتوب و رسالت و کلام خفی و غیره الفا اولان شی و الهام معنای یه در (الهام) خبر محض اولان معنای تلقین و تفهیم در بین الناس الهام و حی دن اجرف و اشهر اولغله تفسیر قلندی و بی الهی بعضا منکم تعالی حضرت تری جبر و وف و لفظ و صوتن عاری اولان کلامی ملک واسطه اولقصرین موحی البهه اسماع ایله اولور حضرت کلیم الله وادی مقدس طوی ده و جناب حبیب الله لیه اسراده فوق السجوات العلی ده اولدینی ککی

(وبعضا) ینه ملک توسط ایتمکسزین موحی البهه قلبه امور خبریه و احکام غیبیه الکا و افهام ایله اولور (وبعضا) حضرت امین الوحی جناب مقدس کبریا دن تلقی ابتدکی احکام الهیه بی ازال و بی ذیشانک سمعنه القسا و ایصال ایتمکله اولور بواوواع ثلاثه نیک اعلی نوع ثالث اولدینی ناظم تصریح ایلدی

(*) فاتحه سبع المتانی ام قرآن دیندی هم * محکم اول آیت که تاویل اولیده روا (*) (سبع المتانی) سر لوحه کلام قدیم و اشهر اقوال اوزره بنامها نزولده سور قرآنیه نیک جمله سنی اوزرینه تقدیم پیوریلان سورۀ فاتحه نیک اسم سندن (سبع) پیورلدینی بالاتفاق بدی آیت اولدینیغیون (ثانی) ایله بیان اولدینی مشاق تشیه و تکریردن اولدینی تقدیرجه رکعات صلاته قراتی تکرار اولغی و احب اولدینیغیوندر ثادن اولدینی تقدیرجه یوسوره جلیله ده الله اعلی جل و علا حضرت تریزه اوصاف عظمی و اسماء حسنی ایله حد و شفا اولدینیغیوندر (ام القرآن) سورۀ فاتحه شریفه نیک اسماء عیده سندن اسم دیگر در ام القرآن نسیمه اولدینی یوسوره جلیله قرآن عظیم البرهانک مفتی و مبدائی ازلغله کانه قرآن باهر البیانک اصلی و منشا بدر (و یوسوره جلیله سورۀ الکثر و سورۀ الحمد و سورۀ الصلاه و سورۀ الشفاء و سورۀ تعلیم المسئله نسیمه اولور بوا اسماء شریفه ایله نسیمه نیک وجهاری و پیورلدن ماعدا اسمی سائر سنی و وجوه نسیمه سی کتب تفاسیرده مسطوردر (محکم) آیات قرآنیندن اول آیه اطلاق اولور که نظم کریمک معنای قویته دلالتی ظاهر و کندیدن مراد اولان معنی تبدیل و تغیردن مصون یعنی تخصیص و تاویل و نسیمه مأمون اوله (ان الله بكل شی علم) نص حینی و واجب الوجودک ذات و صفاته دلالت ایدن نصوص متا تفسیر صلیکی (روا) جازر معانسه فارسیدر شیوعی حسیه تفسیردن جزء قلندی یعنی محکم اول آیتدر که نظم شریفندن مشنان اولان معنای مننی ظاهرندن صرف اولغی ایله تاویل جازر اوله (*)

(*) حکم قطعی ایله حقک امری فرض و مفترض * نهی منع ایتمک دخی منکرده فعل نامسرا (*) (فرض) عرض و زنده و فریضه عریضه و زنده (و مفترض) افتعال بابندن اسم مفعول صیغه سی اوزره احکام شرعیندن اولان وجوددر که کتاب اللهیون یاخود سنت متواتره دن یاخود اجاج مجتهدیندن حکم قطعی و دلیل یقینی ایله ثابت اوله مثلا صلاتک و زکاتک فرضیه کتاب اللهیون (اقیموا الصلاه و آتوا الزکوة) آیه جلیله منک دلالتی کی (نهی) امرک مجتهدین منع ایتمک یعنی قائل کننیدن دون مرتبه اولان کیمسه شریفه البشله دیمکدر مثلا * فلا تجعلوا الله اندادا * نص جلیلک اشتر اکدن نهی ایچون اولدینی کبی (منکر) افعال باندن اسم مفعول اولان اقوالدن و فاعلندن و یادت اوله رق الله تعالی حضرت تریزندن رضا سته مخالف اولان بشیرک کلیمه شافیلدر (مذکرک) ضعیفی معروفندر (ناسزا) فارسیده ادات فی اولان تاویل لایق معانسه اولان سزا دن مرکه ر فعل نامسرا لایق اولان فعل و مجکدر

(*) یا کلاک اولدی طهارت غسل یقینق دیمک * مفصل بر حاض او بر کیم غسله ایلزاقصا (*) (طهارت) نظافت و زنده مسطوردر توبدن و بنددن جایی و حدی ازاله ایدوب نیک و طهارت اولی معانسه (غسل) غیثک ضحله لازمدر اغتسال کبی یقینق معانسه در اما غیثک غیثله غسل میده بیدر بر نسیه بی یونی و یقینق و یا کلاک ایتمک معانسه در (مفصل) افتعال بابندن اسم مفعول بیدر سنی اوزره اسم مکاندر غسل ایچون غیثه اولان غسل معانسه (مفصل) غیثک کسر بله بصاد و زنده مفصل کبی غیث اولغله جی مؤصده در جام و غیظانه کبی

(*) آید سات المی تودی آیدسته دی و حنی * هم غار اولدی ضلالت و اهل معنای غلطه (*)

(توضیح) ضامن بوده که کسر به تصدی و زننده طهارت اسلام د اولان وضوء علی
 یسئلک یعنی بدست المی معنایه لغتدر لکن ضامنک ضعی و آخرده همزه باه تلاً او و زننده
 توضو افصحدر (وضوء) و اوک ضمیمه مهموز اوله رق ابدست اطلاق اولسان فعل که
 اعضای ثلاثه بی غسل ایه مسح راسدن عبارتدر (اما و اوک فحیله وضوء کندیله
 ایدست النان صویه اطلاق اولنور (مضاه) میک کسریله منشاء و زننده ابدست
 اله حق موضع دینور که ابدست خانه تعبیر اولنور (صلوة) عرف شرعه ارکان معلومه و افعال
 مخصوصه دن عبارتدر که فارسیده و ترکیده نماز تعبیر اولنور افند صلوة نماز معنایه متفولات
 شرعه دندر معنای لغوی د عباد که ادنی اعلادن تضرع و نیاز طریقه مطلوب و مقصودی
 استمک معنایه در معنای منقول ایه منقول عنه یعنی علاقه صلوة شرعیه نک صلوة
 لغوی به بی اشتمالیدر

(*) معنی ماهوز کوه و طاعته در ردی * ترکیه پاک ایلک خوشحلقه و برکیده عطا (*)
 (ماعون) صابون و زننده زکوة معنایه و طاعت و انقیاد و مطلقا معروف و احسان و لغوی
 وضو و مطلقا کندیله انتفاع اولنه حق شته دینور (زکوة) دخی عریدر اصلی صدقه
 و زننده زکوة در قاعده تصرف اوزره و اوی الفه قلب اولنوب حصاة و زننده اولدی
 معنای لغوی طهارت و نما و برکت معنایه اولوب شرعه حوائج اصلیه دن فضله و دیودن
 فارغ اولان نصایک بعد حولان الحول ربع عشرینی نیت ایه فقرایه اعضا ایتکدن عبارتدر
 زکوة شرعیه اوساخ مالی ازاله و نما و برکت سبب اولسی علاقه نقلدر (ترکیه) نعطیه و زننده
 تفعل بایک مطرد اوله رق مصدر یدر تطهیر و پاک ایلک معنایه (عطا) مقصور اوله رق عصا
 و محدود اوله رق جزاء و زننده طیب نفس ایه آخره و برین شیء مرغوبه دینور عطیه کبی
 (*) حج طواف کعبه در هم بره دیندی زمزمه * یثرب و طیبه مدینه مکه در ام القری (*)
 (حج) حاکم فحی و حجک تشدیدیه لغتده مطلق قصد باخود شیء معطی قصد ایتکه دینور
 شرعه اشهر حجه شرائط مخصوصه به ملابس اوله رق کعبه معطی بی قصد و طواف ایتکدر
 ناظمک ظاهر عباره سندن حج فقط بیت معطی طوافدن عبارت اولسی متفهم اولور مع هذا
 حجک ارکان ثلاثه سی اولان احرام و وقفه عرفه و طواف زیارتدن بریسی اواسه حج اولوز
 یوتقد برجه (حج طواف و وقفه و احرام زمزم بره در) دینله اول اولوردی لکن وضوح مراده
 بناء اشهر ارکان حج ایه اکتفا ایلدی (طواف) برنستنه اطرافنده دوران ایتکدر (بره)
 بایک فحیله جره و زننده افضل میاه الارض اولان زمزم شریفک اسمیدر (یثرب) یاه مفتوحه
 بیل همزه مفتوحه ایه ارب مدینه النبی صلی الله تعالی علیه و سلم اسم قدیمدر (طیبه)
 طایک فحی و یاه منشاء تحیه نک سکونیه و یایی الفه قلبه طایه و یایک تشدیدیه طیبه و میک
 ضعی و یایک تشدیدیه معطیه اسماء مدینه منوره دندر (ام القری) قافک ضمیمه مکه مکرمه
 شرفها الله تعالی الی یوم القیمه نک کینه سیدر قبله الانام اولغله جیع جهاندن کندیسه قصد
 و توجه اولند یغیون باخود بلد حرام کافه بلداندن رفیع الشان اولدیغیون باخود کمره
 ارضی دجو و بسط مکه مشرفه دن اولدیغیون جیع بلادک اصل و مجدائی مثابه سنده اولغله
 ام القری اطلاق اولندی نسخ مطبوعه ده مصراع اولده کعبه بیلکه مکه و مصراع ثابده
 مکه مقامده کعبه واقع اولدی ظاهر یوک قلم طایعدن باقم نامحذدن سهوا اوله زیبرا طواف
 اولنن ذات کعبه در مکه دکل ام القری مکه در فقط کعبه دکل
 (*) عبد اضعی موسی قر بالده کی برامدر * بحر و اضعی دخی قر بان بروقی رضا (*)

(عبد اضعی) شهر ذی الحجه نک اونضی اون برنجی اون ایکی کونلرند اولان عید سعید مؤمنیندر که
 قربان میراجی تعبیر اولنور (بحر) بحر و زننده انساندن و سائر حیواندن صدرک اعلانی باخود
 موضع قلاده در و بحر باب الیدین مصدر اوله رق حیوانی موضع قلاده دن ذیح ایلک معنایه
 کلور عبد اضعی به یوم البحر سمیه اولندیغی اول کونلرند لایعده و لایحی قراین بحر و ذیح
 اولندیغیوندر ناظمک قربان اولسان حیوانه بحر اطلاق ذیح بحرندن یعنی یوغازندن ذیح
 اولندیغنه بناء محازدر (اضحیه) همزه نک ضمیمه و کسری نک جواز یله شته و وقتک اسمیه
 سمیه قیلندن اوله رق ایام بحرک اکثر یا ضحوه رنده تقرب الی الله قصدیه اصناف ار بعد
 حیواندن ذیح اولسان حیوان مخصوصک اسمیدر اضحیه نک جعی ابادی و زننده اضحی کلور
 مفردنده و جمعه بایک تشدیدیه و قربان مزبوره اضحیه دینلیدی کی ضحیه ده دینلور تحیه
 و زننده جعی تحایا و زننده ضحایا کلور و ضحیه مرغوبه همزه نک فحیله اضحیه ده دینلور
 جعی اضحی کلور یوم بحر عبد اضعی دینلیدی کی یوجهندندر (قربان) قرآن و زننده کندیله
 الله تعالی حضرت نرینه تقرب اولنان ذیح نک اسمی اوله رق عریدر جعی قراین کلور
 ترکیده شیوعی حسیله تفسیر قیلندی (بروقی رضا) ترکینده برافطی فارسیده علی معنایه استغلا
 ایچوندن جناب رب العزتک رضاء شریفه موافقت اوزره دیمکدر

(*) صائمون اورج طویخیلر اورج صوم و صیام * فطراورج آجیدی شیدراهل صومک اولا (*)
 (صائمون) صائمک جمع صامیدر جمع مکسری صادرک ضعی و واو و یازک تشدیدیه صوم و صیام
 و صوم و صیم کلور صائم اورج طویخی دیمکدر (صوم) یوم و زننده (وصیام) قیام و زننده لغتده
 مطلقا امساک معنایه که طعامدن و کلامدن و سائر افعالدن کف نفسه ایدر شرعه
 طلوع فجردن غروب شمس قدر اهلندن صادر و نته بحاور اوله رق مفطرات ثلاثه دن
 امساکدر که ترکیده اورج فارسیده روزه دینور (فطر) قافک کسریله صومک صمدیدر
 یعنی صائمک اکل و شربدر یوجهندن عید صیامه عید فطر دینور و فطر صائمک کندیله
 افطار ایدوب اورج آجیدی ما کول و مشروبه اطلاق اولنور صبور و زننده فطور کی
 ناظم بحریر اهل صوم تعبیریه اهل کفرک و حائض و نسا اولان نساء مؤمنانک اول حلاله
 صومه اهل اولاد قلدندن انلرک مفطرات مزبوره دن امساکلرینه شرعه صوم اطلاق
 اولندیغنه ایمانیوردی
 (*) نگیری خوفله حرامدن احتراز ایتکد و رع * اتم اولشدر کاه اسمی صافقنی اتقا (*)
 (ورع) و اوک و رانک فتحه لریله تقوی معنایه در که الله تعالی نک عیباندن خوف ایدوب
 محرمات و مناهیدن نفسی وقایه و شهباندن احتراز واجتناب ایتکدن (اتم) همزه نک کسری
 و ناه مثله نک سکونیه باب رابعدن مصدر در مطلقا ذنب و کناه و شرعه ایشله سی حلال
 اولسان شئی ایشلک و خصوصا بحر و قار معنایه در بجی همزه نک مدیه آتام کلور
 صفی نام و زننده آتم والیم و زننده اتم و ایام و زننده اتم و جهول و زننده اتم کلور (اتقا)
 افتعال بایندن مصدر در لغتده مطلقا برشیدن احتراز ایدوب صافقنی معنایه در عرف شریعتده
 آخرتده مضر اولان عذابدن و مناقشه فی الحسابدن نفسی وقایه و محافظه ایتکد معنایه در
 اسم فاعلی متعیدر که نشاء اولیده حسن اعتقاد و اخلاصه مقارن اعمال صالحات و ترک
 منکرات ایه آخرتده نفسی عذابدن و سوء حسابدن وقایه ایدن کیمسه به دینور متقی نک مراتب
 ثلاثه سی کتب تفاسیرده مذکور در
 (*) بوستان فردوس و جنت یاغنه در ردی * حق زه قیلسون مبسر یسر الله لنا (*)

بوستان موشکاف و زننده
 فارسیده رایحه معنایه
 اولان بو لغتده ادات
 کثرت اولان سناندن
 سبب اوله رق کلزار کی
 سبب یاغنه سنه و انواع
 کل یاغنه سنه اولان
 از هاری مشتمل اولان
 شکوفه زاره و خوشبو
 میوه حاصل اولان
 یاغنه به اطلاق اولنور
 تخفیفله بوستان دخی
 بویله در

(فردوس) فانك كسری و دالك فحيلة انواع فواكهی واصناف سبزواتی جامع و مشتمل
اولان باغچه به دینور جعی فرادیس کلور و سکر جندن اعلا درجات الجنان اولان جند
جنان ثمانية اشهر اقوال اوزره جنة النعيم جنة عدن دارالخلد دارالقرار دارالسلام جنة المأوی
جنة الفردوس و وسیله در (یسر الله لنا) الله تعالی جنت فردوسی برزه یسر و سهولتله یعنی
بلا عذاب ولا حجاب نصیب انسون دیمکدر یسر هاله تقدیرنده مفعول ضمیری محذوف در یسر
تغییل بابتدن ماضی مفرد غائبدر یسر الله جله سی لفظا خبر در معاده انشاء و دعاء و وقوعه اظهار
حرص ایچون خبر صیغه سیله ایراد یور دی

(*) هم قیامت ساعت انده شبهه یوق لاریب فیه * هاویه نار جهنمدر بری حفاظت قنا (*)
(ساعت) قیامتدن عبارتدر که نفخه نایه یاخود ناله دنصکره تافرقه ایمان جخانه وزمره
طفیان تیرانه دخول ابدنجه قدر که احباء اموات ووقفه عرصات و محاسبه اعمال و ابتاء دواوین
و نصب موازین کنندیده واقع اوله جق یوم التاد طویل الامتدادک استمیدر (قیامت) دخی
عربیدر ترکیده شیوعی ایچون ترجمه واقع اولدی فارسیده رستخیز و رستاخیز و روز شمار دیرلر
(لاریب فیه) ترکیبده لاریب جنددر ریب شک و شبهه معانسته در فی ظرفیت ایچونددر
ضمیر مجرور ترکیب مزبورک قبلنده مذکور اولان شبهه راجعدر مثلاً هذا الکلام لاریب فیه کی
یاخود یوم اعتباریه ساعته یاخود قیامت راجعدر یعنی یوم قیامتک وقوعی مخبرین صادقین
اولان انبیاء عظام علیهم السلام حضراتک وحی الهی الله متفق الکلام اوله رق خبر متواتری ایه
مسجل و براهین نقلیه و عقلیه ایه ثابت و مدلل اولغله اصلا ریب و شک محمل و محتمل دکلدر
(هاویه) درکات جهنمدر برینک اسمی یاخود مطلقا اسماء جهنمدر خطمه و لظی و سقر و سعیر
و جیم کی (قنا) لفظنده ق لغیف مفروق اوله رق و فی یق دن امر حاضر صیغه سیله دعاءدر
حفظ ایت معانسته اصلی همزه نک کسریه اوق ایدی قاعده تصریف اوزره اعلا دنصکره
ق قالدی نا متکلم مع الغیر ضمیری اوله رق فعل امرک مفعولدر بری دیمکدر

(*) طوغری یول انجیق هدایت شاهراهی سمیدر * الصراط المستقیم انما صوب الهدی (*)
مصراع اول ثانیک تفسیر و ترجمه سیدر (صراط) سراط و زننده و مراد فیدر طریق و سبیل کی
یول دیمکدر (مستقیم) استقامت ایه متصف یعنی طوغری اولان شبهه دینور (انما) حروف مشبهه
بالفعلدن اولان ان کله سیله ماه کافه دن مرکب اوله رق طرق قصرددر انجیق معناسنی
افاده ایدر و ذاتاً جمله خبریه اوزرینه داخل اولور ناظمک بو کلامنده انماک قد دخول اولان
جمله نک مبتداسی محذوف در انما هو صوب الهدی تقدیرنده در (صوب) ثوب و زننده سمت و طرف
و جانب معانسته در (هدی) خدا و زننده هدایت یعنی مطلوبه موصل دلالت معانسته در (شاهراه)
فارسیدر آجق و ابشاک اولور یول و طریق جاده معانسته ترکیده ده زبانزددر

(*) فاعلاتن فاعلاتن دره بحرمل * افهموا سزاکله یک وزنی بو هذا وزنها (*)
یعنی بوقطعه بحرمل مثنی الاجزادندر که هر بر مصراعی تقطیع اولند قدده درت کره فاعلاتن
وزننده اولور لکن بوقطعه ده حذف علی وارددر یعنی عروض و ضربتک آخرندن سبب
خفیف که فاعلاتن لفظندن تن در اسقاط اولوب فاعلا قالدقدنصکره فاعلن اولدی ایدی
هر بر مصراع فاعلاتن فاعلاتن فاعلن اولوب بحرمل محذوف اولور (دره) دالك
ضمی و رانک تشدیدیه یوک انجودانه سند دینور در نیم و در شهوار کی لکن بومقامده دره دن
مراد استعاره طریقله بوقطعه نک حاوی اولدیغی الفاظ نفیسه مرغوبه در الفاظ مذکور مدن
ناظمک دره ایه تعیری بحرک معنای اغویسی اولان در بایه ایهام ایه مرعات نظیره ربابت

ایچونددر (افهموا) فهمدن امر مخاطب جمع منصکر در سز فهم ایدک یعنی اکله یک دیمکدر
(هذا وزنها) ترکیبده ها حرف تنبیه دامتار ایه مفرد مذکره موضوع اسم اشارتدر بو
و شود دیمکدر و زناده مؤنث ضمیری قطعه به راجعدر یعنی بوقطعه مؤنونه نک وزنی
و تقطیعی بوددر دیمکدر

(*) فهذا در نظم فی لغات الحلیة العلیا (*)
(فهذا) ده فا اسنیاف نحوی یاخود محذوفدن مبی فاه فصیحدر اذ اعرفت القطعة الشرعیة
فهذا آه دیمکدر هذاده ها کلمه سی قصریه حرف تنبیهدر که انکله مضمون کلامه آگاه اولوب
القاء سمع و صرف ذهن ایدک ضمینه مخاطبه تنبیه و تآکید اولور ذامفرد مذکره موضوع
اسم اشارتدر و مرقوع المحل اوله رق مبتدادر مشار الیهی کلام منظوم اعتباریه مابعدنده کی
قطعه در (در) دالك ضمی و رانک تشدیدیه انجودانه مبتدایک خبریدر (نظم) لغتده
دیرمک معانسته مصدردر لکن بومقامده اسم مفعول معانسته در منظوم یعنی دیرلش معانسته
درک نظمیه اضافتی موصوفک صفتیه اضافتی قیلنددر ادات تشبیهی حذفله تشبیه بلغیدر
(فی لغات) ترکیب جارع المجرور ظرف مستقر اوله رق در منظومک صفتی یاخود مبتدایک
خبر بعد خبریدر (لغات) لغتک جمعدر لغت اصناف انساندن هر صنف و هر طایفه غرض
و مراد املندن کنیده تعبیر ایدک لری اصوات و الفاظدن عبارتدر (حلیه) حالک کسریه
خلقت و صورت و صفت معنارنده مستعملدر (علیا) عینک ضمیه اعلاک مؤنثی اوله رق
حلیه نک صفتیدر (محصول عنوان) شوقطعه آیه خلقت علیای نبی علیه السلام و صورت
مستثنای یغیر کافه انماک لغاتی بیان خصوصتده در منظوم ککی مقبول و مرغوبدر
دیمک اولور

(*) صفتدر حلیه اما صورت حلیه در معنا * ملجج اوله کوزلدر کیم خوش اسلوب اوله سر تاپا (*)
(حلیه) حالک کسریه خلقت حسنه و صورت مسجینه و صفت جمله معنارینه در (ملجج) امیر
وزننده ملاحظندن صفت مشبهه در مناسب الاندام خوب و دلیر معانسته در (خوش) فارسیدر
این و کوزل دیمکدر (اسلوب) طرز و طور دیمکدر (سر تاپا) فارسیدر باشند یاغده قدر دیمکدر
یعنی اریکه نشین قصر جال صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تارینک جسد شریفاری من
الرأس الی القدم جهت جامعه حسن و جمال ایدی تنکیم خاقانی حلیه پاک نبی علیه السلامده
یورر * اهل حسنک ابکن اعلاسی ایدی * قی شیرین و دلاراسی ایدی * اکل الخلق ایدی اول
خوب خصال * ذوالجلال ایتس ایدی فیض جال *

(*) ملاحظ اول کوزل لکدر که ارتحسنی باقدنجه * بسیم اولدر که کولدکجه کل خندان اولور کوبنا (*)
(ملاحظ) باب اولدن و ثالثندن اوله رق مصدردر فارسیده آن و حسن روز افزون تعبیر
اولان معنایه در که جذب قلوب عشاق اکا منوط بر حالت روحانیه و بر کیفیت وجدانیه در
لسان ایه تعبیر و قلم ایه تحریر اولنر انجیق مشاهده ذوق سلیم و مکاشفه طبع مستقیمه معلوم
اولور حسن خداداددر ناظم من حومک ارتحسنی باقدنجه تعبیری شاعرک * بزدک وجهه حسنا
اذا ما زدتہ نظرا * مصراعته ایما در یعنی ذات بهمتای نبی علیه السلامده مودع و موجود اولاند فایق
حسن و جمال امعان نظر و دقت اولندجه آن با آن من حیث الظهور و مزاد اولور دیمکدر
(بسیم) باب ثانیندن صفت مشبهه در حسن الضحک و لطیف التسم معانسته که کولدکجه
هنوز آجلش کل ککی مرغوب و مطبوع القلوب اولور تنکیم خاقانی حلیه صند یورر
* کولسه اعزاز ایل اول فخر ملک * نه فلک دیر ایدی العزله لک * کل خدانه دونوب آجسه دهان *

فیض نور انبیا و اولاد داندان * باغ حسن لجره اوروی رنگین * بر آجلش کله بکر دی هین *
 ظاهرا و اولور دی حیات انوار * عکس دیواره دوشردی هر بار (خندان) کولبی و آجیلی معاشه
 (کوتا) مثال معاشه فارسیدر شوی خبیله خرجه دن جزه قلندی
 * (دو چشمی فار در نور سه و شاد معنی العین) * لاج اول اینجه قشلو کم چکلمدر هلال آسا *
 (ادع العین) اضافه کوزلی قاره دیمکدر زور (ادع) باب رابعدن اوله ق اجرو زنده
 صفت مشبهه دو دمع قمتنبله طلب وزنده و دمع دالک صمی و عینک سکونله غرقه وزنده
 مصدر زدر کوز و اسع اوله رق سیاهی شدید اولقی معاشه در که محاسن عیوندر آهو کوزی
 کی ناظم هر حرمک یانی بومعاشه میندر بعض کتب افتد دمع و دمع کوزک بیاضی
 زاده بیاض و سیاهی غایتده سیاه اولقله میندر حورالعین کوزلی کی خاقانی فرحوم حلیه شده
 * کوزیک آقی بیاض ایدی قی * رخاری صافی ایدی صافی صفتی * هم سیاهی ایدی غایتده شدید *
 بر ایدی اکثرب ایله بعد * واسع و خوب لطیف ایدی کوزی * نور محض ایدی سعادتلی یوزی *
 یوزدقی معنای نالی به معنی (عین) کوز معاشه اولان عینک ثلثه سیدر (دو چشمی) عبارته شده
 اولان دو لفظی فارسیده اسماء عدد دندر ایکی معاشه چشم فارسیدر کوز معاشه (نور) ظاهر
 بتلوه مظهر لغیره معاشه اولدیغی ظاهر در (سه) فارسیدر سیاهدن محققدر (وش) لفظی و اولک
 قحیله فارسیده ادات تشبیه کچی معاشه الفاظ مذکور هر تقدیر یکی دکل اینه ده السنده
 زبان زدا اولقله تفسیر واقع اولدی (ازج) باب رابعدن اوله رق صفت مشبهه در هم اینجه هم
 اوزون قاشلو کیمیه دینور که الله ده قل قاشلو و هلال قاشلو تعبیر اولور محاسن خور و باندندر
 مؤنثه و زجاده یلور بقال رجل ازج و امرأة زجاء ای دقیق الخاجین قی طول (یعنی جامع
 محاسن عالم صلی الله تعالی علیه وسلم ادع العین اولدیغی کی ازج الحاجین ایدیکه مبارک
 قاشلری ماه نوکی دقیق و طویل ایدی شکیم خاقانی حلیه سنده بیور * بویه نقل ایدی حکیم
 بن حرام * خم یزوی رسولی علام * کوز یلور ایدی هلال ایلله شریک * ماه نوکی طویل و باریک *
 جکسه برکار ازل اکه مثال * قشلی برکار شه بکر دی هلال * قات قوسین تذکره عیان *
 غرض اول قاشی کان ایدی همان (هلال) ماه نوکی یکی آی معاشه در (آسا) فارسیده وش لفظی
 و چون لفظی کی ادات تشبیه

* (قیافه سیه کر بکری چوق اهدب الاشعار) * کوزی قدریدن اولان سرمه لی اکل زهی رعنا *
 (اهدب الاشعار) اضافه کوزیک کر بکری چوق کیمیه دینور و اوزون کر بکلو کیمیه دینور
 ز را اهدب احذب وزنده باب رابعدن اوله رق صفت مشبهه در (اشعار) همزه مک قحیله ابرار وزنده
 شینک صمی و فاک سکونله شفره مک جعیدر که کوز قیافه کر یک بن یک امیدر (اکل) باب
 رابعدن صفت مشبهه در مصدری طلب وزنده کلد که کر بکر بتدیکی برده خلق اولان سیاهله
 دینور کوزی آهو کوزی کی قدریدن سرمه لی کشی به اکل دینور مؤنثه کلاه کاور کوزه
 و صاحبیه وصف اولور بقال رجل اکل و امرأة کلاه و عین کلاه (زهی) زانک کسر یله لغت
 فرسده نه کوز معاشه کله تحسیندر (رعنا) بجهول المبی اوله رق محبوب و اعلام معاشه شایعدر
 یعنی احسن المخلوقات علیه اکل الحیات حضرت نرینک مبارک کوزیک قیافه سیه کر بکری
 جوق ایدی و مبارک کوزلی قدریدن سرمه لی ایدی شه کیم خاقانی حلیه سنده بیور * تیرم کانی
 سیاه ایدی انک * تار کسوسی کی حور انک * قره کر یک دکل ای اهل اصول * سرمه لیه معراج ایدی
 اول * ملک جان و دل عشاقه مکر * ناولک انداز ایدی اول کر بکر * میل کحل انجرا ایدی قی تکلیف *
 اکل العین ایدی اول ذات شریف * کحل قدرله مکمل ایدی اول * هر خصوصیه مکمل ایدی اول *

* بیاض صاف چشمی جایشانر بلوجه اشکل * اجق قاشلو در المیج کیم اوله غایت جین آرا *
 (اشکل) اجرو زنده صفتدر کوزیک بیاضنده قرمز بلق اولان آومه دیتور که قرمز آرا
 اولور محاسن عیوندر (المیج) اعر ج وزنده صفتدر ایکی قاشلک اراسی واضح و اجق اولان
 آومه دینور که اجق قاشلو تعبیر اولور شه کیم جق قاشلو به اقرن دیرل یعنی سرور خوبان
 عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک عین رحمت اولان دیده حق دیده لریک بیاض
 خاصی اتاسنده اراق اراق قرمز بلق و ارایدی و مبارک قاشلک مایینی بودن عاری اوله رق
 صاف و براق و ضیا کسرایدی و مبارک جهه سته بغایت زیب و فرو و مشید شه کیم خاقانی
 بیور * مست عشق اولمغین اول چشم خیار * جرمه فانی ایدی بر مقدار * دیده سنده نه ایدی دیر سک
 اوآل * دخی چشمده ایدی جام وصال * کور عیوندری و صدانکیر قدر * کوزلی کی خدای کوزلی *
 دخی مانکله ابو هاله دیدی * ماه نوکی اجق قاشلو ایدی * قاشلک کوشه بیج و نابی * جامع حسنک
 ایدی محرابی * ایکی ابر و لریک آره سی هم * سیم خالص کی ایدی هر دم * الفاظ تفسیر معنای
 شرحدن متفهم اولور

* (اسیل الخد و کرمی رخاری طولانی بر مقدار * تلا لویبارلق مانند در آسمان ببرا) *
 (اسیل الخد) اضافه تله یوزی یک مدور اولیوب بر مقدار طولانی و سنورک اولان کیمیه به
 دینور (زرا لفظ اسیل امیر وزنده باب خامس دن صفتدر طویل معاشه (خد) تشبیه ایلله رخ
 یعنی یکاق معاشه (تلا لوی) ضیاء و لعانکه بارلق تعبیر اولور یعنی ارجل الانام علیه الصلاة
 و السلام حضرت نرینک وجه منور مدور لری بر مقدار طوله مائل و لیلله بدره فرك افلاک زینت
 و ضیا و یردی کی وجه تی علیه السلامه مودع اولان ضیا و انوار در و دیواره شامل اولور دی
 شه کیم خاقانی بیور * روی رخشانی دکر میدی انک * شه کیم جرمی نه تابانک * کون کی بقیلک اوروی
 اکل * سنورک کی کور یزوری سهل * شویله بر نور ایدی اول وجه جین * اکا با ایلر ایدی شوقندن
 واضح ایتدی او یوزدن فتاح * نیدو کن آیه فیها مضیاج * آفتاب رخ رخشان ایدی * ماهتاب
 ایلر ایدی تیره شبی * الفاظ سائر بیت حاصل معنای منسبات اولور

* (منور یوزنک اورناسی رفعلوجه اقی الاتف) * یوزی کارک اولاندر اهر اللون ملک سیمار *
 (اقی الاتف) اضافه قله قصیه انک اورناسی فی الجملة رفعلو و یو کیمیه اوله رق دلکری
 نوعا طارجه اولان کیمیه به دینور بقال فی انفسه قی و هو نور وسط القصبه و صینی القصرین
 ز بر اقی اجرو زنده و صفتدر مصدری ضیا وزنده خنادر که برونک اورناسی بر مقدار تو مسکیم
 و دلکری جزئی طارجه اولمقدن عبارتدر محاسن انفسه در (اتف) برون تعلیم اولان عضو
 معاشه در یعنی اسد شام رواج قرب خدای ازج قات پاک عطر و لک همایون نرینه مخصوص
 و سلم اولان بی علیه السلام مبارک یوزنک اورناسی نوبه یو کیمیه اولان ایدی کا اوضعه
 الخاقانی * مه جین ایلله اویینی شریف * اخون و انوار ایدی حور و ن و انضیفه * حاجیه قریب
 اولدیغی بر * بر سل یو کیمیه ایدی و بر جبار * کون یزوری اویینی هر یی * فر شوقدن جرمه الاتف کی
 (اهر اللون) اضافه لونی به غایت حسن و طه و ن اورن آق اولان مشبهه و یلور حور و ن و اهر ل
 کاور بنت النبی علیه السلامه فاطمه الزهراء سیمیه سنی یلور ایتدندر (یعنی مظهر نور جلال علیه
 صلوات الملك المتعال حصه نرینک ذات ملک سیمار همایون لوی غایتده صفت و الفاظ اورن آق
 و براق و جهره دلکشالی سراج و هاج کی ضیا ناسی و ذات القمر ای سوزی حله و نورانی ایدی
 کایده الخاقانی * اتفاق ایدی بونه خاد مام * اهر اللون ایدی هر علم * یوزنک خالص ایدی اقی
 قی * رخاری صافی ایدی صافی صفتی * رنگ و لری کل ایلله مکمل ایدی * کل کی قرمز قی بیاض ایدی

آنی حق آینه ذات ابتدی * ذات یکسانه مراتب ابتدی *

(*) ضلع الغم اولان شوق دهاننده راز وسعت * اودر ایشل که ایچودیشاری صافی و بی مشا (*)

(ضلع الغم) اضافتله ایضاً شوق شوقه معتدله وسعت اولان کیمسه به اطلاق اولنور (اشتب)

اجره و زنده و صفتی دیشاری ایچود کیم آیدان و تابدار و ایچره و صافی و هوار اولان کشتی به

دیشور (یعنی مرکز که نه دایره بکون و مکان علیه صلوات الرحمن حضرت تباریک منیع جوامع الکلم

اولان دهان فیض ایشارلری محاسن فین اولان وسعت معتدله ایله واسع و مشارک دیشاری

درمکون صافی و براق و بی نظیر ایدی کافال الحاقانی فی الحلیه * حرز حسن ایچره

اواسان کزین * سین باشین ایدی کوبا که همین * یعنی اولمشیدی اودر مکتون * عالمه باعث

بصریح عیون * سالت جوهر کی اول عقد لاک * شعله دار ایدی دیش اهل مقال * اولسه دیشاری

مصابح ظلم * ظلمات ایچره فالوردی عالم *

(*) دردندان سیرکده زلمش افلیج الاسان * بنایازیر و بالادرت عدد اولک دیش که یک زیبا (*)

(افلیج الاسان) اضافتله سیرک دیشلی کشتی به دیشور زرا افلیج فحینه باب رابعک مصدری

اولان فلیج دن صفتیه مشبهه در (اسنان) دیش معنایه اولان سنک جعیدر (ثایا) برابا و زنده

ثیه نیک جعیدر دیش ایکی اشاعیدن ایکی بوقار و دندرت عدد اولک دیشارک هر بر زینه

دیشور یعنی اول افصح نام علیه الصلوة والسلام حضرت تباریک هر یک در نظم اولان

مشارک دیشاری یک صیق اولوب میسانلرینه خلال حلولی ممکن اولور درجه آجق و سیرکجه

ایدی (و ثایا اطلاق اولنات التلی و اوستلی درت عدد اولک دیشاری یک زیبا و رایشلو ایدی

تد کیم خاقانی بیورر * دیشاری صافی ایدی هم سیرک ایدی * رشتنه دانه دردن یک ایدی *

کوبیا اول در دندان نفیس * ایکی مضراع ایدی موزون و سلس * لعله و برمش ایدی حسن

و جمال * دیشاری ایکی دیری ایچودیشال * انک اولک دیشاری ایتدیکه ظهور * ظاهر اولوردی همان

سینه موطوب صفا لیلی دانه کت الیمدیر لیم * رازموی سفید الود اولان اکهل ایش اما (*)

(کت الیمه) کافک فضی و اضافتله صیق و کور صفا لیلی کیمسه به دیشور میانه اهدن و مشارکدن

و قرالندن اعدیر یوسورنده سینه موزونک تفصیرده مدخلی بوقار ایچق احلیه سعاده

واقعی بیان ایچون ابراد اولمشیدی (اکهل) صفا لیلی قیریبوب وجود و اوصاعده شجرت

اماره صی ظاهر اولان کیمیه به دیشور یعنی نای مر جومک * خازن جنت اولور و جنت افلاک یکف *

کترین موزین ایدر لیمه جنت ایچره مراد * بیت بلغیه و صفت بیوردی موی عالمه لیمای

رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم بعض اولان لیمه معیار کدری حیات و اصول صیق

اوکون اولور قی طوبی ایدی یعنی قورچی ده دکل ایدی و طویل مسترکله دکل ایدی و مشارک

لیمه بته اصنع اقولک اوزره اون بدی عذبه تار میاض ظاهر اولمش ایدی حکیم خاقانی موشکاف

یو غنائی ایضاح ایدی * ریش را کیمیه اصولی جوق ایدی * قی جوق نایز ایچدی یو غنیدی *

شیه قید ایدی اودیش مقبول * یا مکر موره و اللیل ایدی اول * نه قورچی نه دانا ایدی قی *

میه بالی (مکر موره) اعتدال اوزره ایدی هر جهتی * نه مکر موره و اللیل ایدی اول *

(*) فالیمه اخلاص لیمه قوی ضخیم العظام اودی * هم اوزره بونا و تام القه مثال سر و مشا (*)

(ضخیم العظام) اضافتله لیمای و لایم کیکلو قوی الیمه کیمیه به دیشور زرا افلیج فحینه

و خالت میکونیه عظام معنایه (عظام) کولک معنایه اولان عظمک جعیدر (استخوان)

کیمیه و لایم بلغیه و لایم خواجده و خواهر کی و اومدوله ایله کولک معنایه فارسیدر

(نام القید) اضافتله ربع و وسط القامه کیمی اوزره بونا و معنایه در یعنی بخت نشین

قصر خلال و جمال علیه صلوات الماک المتعال حضرت تباریک جسد شری یغاری ایری کولک

مردانه و قوی البیه ایدی وقامت والاری سر و مشا کیمی موزون و منتظم و اوزره ایدی حکیم

خاقانی بیورر * وصف ایدنلر اومغای نسبی * دیدیلر ایری کولکیدی بی * استخوان بدن باکی تمام *

یعنی جسدده اولان جمله عظام * هر بیری ایری و مردانه ایدی * صورت و سیرق شاهانه ایدی *

اوزره بونا و لایم اول سدره مقام * اوزره لایم آنکله بولدی نظام * سیرایدن معجزه قائمی *

دیدیدی هب مدح ایدون حضرتی * کورمک بولجه کلروی کوزل * کوزل بولدی کوزل بولدی کوزل

نه عجب اولسه وسط قد رسول * امتد واسطه حق ایدی اول *

(*) موافق حسن خلقه جسم اندامدرا بجل * که آفاقه اوله نور مجسم و ش میا بجل (*)

(ایجل) اجر و زنده باب خامدن صفتیه مشبهه در عظیم القدر اوله رقی تناسب اعضا

و شکل و شمائل صاحبی وجهه و سید و ذیشان کیمیه به دیشور (یعنی طاموس خوش خرام دار السلام

علیه الصلوة والسلام حضرت تباریک باعث ایجاد عالم اولان ذات همایونلری منتظم حسن خلقت

ایله جسم و سرابا مناسب الاندام و اول شارقی مشرق هدایتک و جود پاک تابنا کیری نور مجسم

و شمس ضعی کیمی ضیاء بخش و برتوانداز اولدیغی اطراف و آفاقده مشهور و بتلم و معلوم نامیدی

* نه کیم خاقانی بیورر * هم جسم ایدی رسول اکرم * یاره شور و روح مجسم دیر الیم * خالصی

خوب ایدی هر عضوی انک * جمله آتای کیمی قرآنک * کوه قلم انوار ایدی اول * صدف لیمه دیشار

ایدی اول * منیع نور ایدی اول ذات همای * یلور بونی خواص ایله عوام *

(*) بو کونه احسن تقوی نه مظهر سرور عالم * اولور نوع بشر ایچنده البت جمله دن اهلا (*)

(احسن تقوی) جنس انسانه خاص اولان صورت و معنی دن عیارند که قامت معنویه

و خلقت معتدله و حیا و علم و قدرت و ازادیت و تکلم و سمع و بصر و سایر آرایش منوریت ظاهره

و سیرت باطنیه شاملدر (مظاهر) محل ظهور دیکندر (کونه) کاف فارشیشک غیمیه و الف

زیاده سیه کونا و جنس و نوع و طرز و روش معنایه در که دور لو تعمیر اولنور (بشر) انسان

مراد فیدر (سرور) رهبر و زنده فارسیدر عید و صاحب زیایسته معنایه (البس) البندن

مخفقتدر لایجرم و لا محاله کیمی مقام جزنده مستملدر (یعنی اول قطعه دیشور کولک اولنسان

محاسن جسمیه ذات والاسنه محض اولمغه معنایه تلم اسم جیل اولان اجلی الاتام علیه الصلوة

والسلام سید عالم و نوع بی آدم و سایر افراد آفریده کجمله سندن اعلی و اعظم اولدیغی

چرا مکرده در باب عرفان و تحقیق کرد * اصحاب اعصابدر (نیک کیم) نای علی طریق الخطایب

بیورر * محتوی جمله کالانی کایا فالتک * اوله مر غیمه مراننده اولان اسلیمه * ابتیا جمله بی

روانه انوار کبر * سن مشای نور فظا کایا خجسته مراد * کیمیه و ارشاد و شیه بی بولنور عالمده *

(*) لایلایک فیه بونی زم چون بونده هیچ شبهه * ایتانق ایلنک تصدیق آقا و صدق (*)

(لایلا) ایلام اخلاص ایله تکلم مع القی ایچون دین کرب طرف مستقر اوله لایق لایک استند

خالده (لا شکی فیه) ترکیبده لایق جنس ایچون استغراق مقیددر (شک) شبهه و کانه معنایه

تین میضای اوله رقی لایک اسم تمیزدر خبری و محذوف موجود (فیدر) لایق مع الجزون لایک

امتنک صفتیه در ایچود فیه لایک خبریدر غیمه مجزور بوقطعه اولمک کونور اولان اموزک

مجموعه و اجدنر تکریم و افراز ملذذ کرا اعتباریه در (یاخود) یلخا خبرک مضبوطه و اجدنر

(آند) افعال بایشکن ماضی متکلم مع القی در ایشلاق معنایه زرا و مضدوی اولان ایمان

ایمانی معنای اولدینی قطعه شرعیه ده یکدی (صدقنا) تفعل بایندن ماضی متکلم مع
الغیر در تصدیق ایندک دیمکدر (تصدیق برکسته کلامی صدقه نسبت اینک یعنی کر چک
سویلدی دیمکدر) حاصل معنی سر لوحه مجموعه حسن و بها علیه ازکی انجیات و ایه اها
حضرت نرینک سلك ایسات سابقه منظم اولان مروارید کر انبیا علیه محلا و کافه مصنوعات
مکرم اولان نوع بشرک جله سندن احسن و اعلا اولدینده معاشر اهل ایمان ایچون اصلا
رب و شبهه اولدینی ظاهر و هویدادر ووصافان راستکویان سید البشر صلی الله علیه وسلمک
حلیه مبارکدارنده وجه مشروح اوزره اخبار و بیاناتی صادق و واقعیه مضایقدر

(*) شایسته فالدق که صایق در صایر سولکله بو * تحیر ناعن الاحصاء ذالناطق لایحیی (*)
(مصرع اول: تفسیر و ترجمه و مصرع ثانی مفسر و مترجم در (تحیرنا) تفعل بایندن ماضی
متکلم مع الغیر در تحیر اولدق یعنی شایق دیمک (عن الاحصاء) تحیر نایه متعلق طرف لغودر
احصاء افعال بایندن مصدر در عددکی صایق معنایه (ذا) قرینه موضوع اسم اشارتدر بودیمک
(بالطلق) مابعدنه متعلق طرف لغودر سولکله دیمک (لایحیی) افعال بایندن فعل مضارع
نی استقبالدر صایق در دیمکدر مفعول بالواسطه اولان بالناطق لفظک عاملی اوزرینه تقدیمی
مجرد و زنی محافظه و حرف روی به مراعات ایچوندر حصر ایچون دکلدر زیر محاسن نبویهک
نطق ایله احصای ممکن اولدینی کبی عقل ایله و قیله تعدادی دخی ممکن دکلدر
(حاصل معنی) آفتاب عالمکیر جلال علیه صلوات الملك المتعال حضرت نرینک منبع الانوار و مخزن
الاسرار اولان ذات ملکجات همایونلرنده ایداع کرده احسن الخالقین اولان صوری و معنوی
احسن تقویم مراتب اعداد دن افزون و طوق بشردن بیرون برحالت حیرتفرزا اولمغله کافه
عقلا تعدد محاسن سید الانبیا علیه السلامی استکناه و استقصاء تحیر در (نیه کیم نابی
مجرد ادا یوزر * نه دیمک رفعتک اول مرتبه دن برتردر * عرشه نسبتله حبابه دینوری بنیاد *
سنگ اوصافکی عدایمک ایچوندر بوخسه * بوقدر اولر ایدی نامتاهی اعداد * سنم خلق
سنگ اچک ایچوندر دیدی حق * بوندن اعلا دخی بر مرتبه اولر مرداد * چون سنگ ذاتک اوله
اصل حیات دارین * اهل دارین نه یلسون سنی ای اصل مواد *

(*) مغایلتی نه اعلین بودر ماملر انجی * حیین روز محشرده شفع ایسون نه مولی (*)
(یعنی) بوقطعه بحر هرج سام منی الاجزادندر که تقطیع اولدقده هر مصرعی درت کره
مغایلتی و زننده اولور (ماملر) اسم مفعولدر مصدری امل در که امید ورجا معنایه در ترکیده
اوجه تعبیر اولور (حیی) فعل معنی مفعول اوله رق محبوب معنایه و فعل بایندن فاعل
اوله رق محب معنایه کلور بو مقامده ایکسیده صحیحدر (روز) فارسیدر عربیده یوم
ترکیده کون دینور و زمان عتد معنایه اطلاق اولور (محشر) جمع کبی اسم مکاندر محل
حشر و جمع دیمکدر که زندان بی در و دیوار اهل جرایم اولان عرصه هائله پرغائله عرصاندن
عبارتدر (شفیع) فعل معنی فاعلدر صاحب شفاعت اولان ذات دینلور (مولی) معین و ناصر
معنایه صفات الهیهدنر چونکه ثابت نادره کونک انشاد ایندیک بعضی نعمت شریفی زیلنده
* جناب کربان جرم احسان ایله عفوایتدر * سوزک کچمزدکل ای پادشاه صورت و عنا *
بوخود مخفی دکل خاک در دولتیکن * که از باب سخن امید همتله اولور کوپا * قصیده و برسه
سلطان شاعر لطیف لایق * سوندر بندکی نقد شفاعتله خداوند * بیوردینی مفادینجه
شاعران جاوید خواهانده دأب قدیم بمدوحک مدح و ستایشی طلب معروف و احسان
لوزرینه تقدیم اولمغله ناظم تحریر دخی اولامدوح الانام علیه الصلاة والسلام حضرت نرینک

حلیه بارکتنی بسط و بیان بعدد روز و کشفات نی الرخه اولدینین اعلان ایدن فلقه قره *
(*) الملک العدل روح العالم یحیی الوری (*)
(ملک) امیر و زننده ملک صاحبیه دینو که مراد پادشاهدر نه کیم بوقطعه کلور (عدل)
ظلمک نقضیدر بودخی بوقطعه ده کله جکدر لکن بو مقامده ملکی عدل ایله توصیف
مبالغیه محمولدر یا خود مصدر اسم فاعل معنایه در (روح) مایه الحیاة اولان ودیعه الهیهدر که
فارسیده و ترکیده جان تعبیر اولور (عالم) مجموع مخلوقاتدن عبارتدر (یحیی) افعال بایندن
مضارعدر احیایدر دیمک (وری) فتا و زننده مخلوق معنایه در (یعنی) ملک عادل عالمک
روحی مایه سنده در نه که بر جسمه روح حلول ایدوب حیات حقیقی ایله متصف اولدقده نشوونما
بولوب قابلیت و استعدادنه لایق منافع ایله انتفاع ایندیک کبی روی زمینده دخی سلطان عادل
متصرف اولوب اصناف عبادی جور و غدواندن وقایه ایندکده اسباب امن و آسایش در کان
و هر کس تحصیل منافع ظفر باب و برخوردار اولمغله کانه ملک عادل اجساد مخلوقاته ساری
و روح بر فتوح بحر استه جاری اولش اولور

(*) پادشاه اولدی امام اول مؤمننه مقتدا * اوله شاهنشاه ظل الله تعالی سیرا (*)
(امام) معانی کثیره یشنده مشترکدر جله معاینسندن بری پادشاه اسلامدر که امام المؤمنین
اطلاق اولور مؤمننه مقتدی به اولدینچون (مقتدا) افعال بایندن اسم مفعولدر مقتدابه
معنایه که کندوبه اطاعت و اتباع اولمش دیمکدر (ظل الله) ترکیب اضافی ایله سایه بزدان کبی
پادشاه عالمیهدر تنکیم حدیث شریفده * السلطان ظل الله فی الارض یاوی الیه کل مظلوم
من عباده * الحديث و فی روایه اخرى * السلطان العادل المتواضع ظل الله و رحمه فی الارض
یرفع له عمل سبعین صدیقا * کذا فی الجامع الصغیر * و اما سیمى ظل الله لانه يدفع الاذى عن الناس
كما يدفع الظل اذى حر الشمس * وقيل معناه عز الله و منعمه * وقيل ستر الله * وقيل خاصة الله
کذا فی الکوکب المنیر شرح جامع الصغیر یعنی بوترکیده ظل لفظک معانی عذیده سندن
ککولکه و عز و منعه و ستر و خاصه و حفظ و جایه معالزندن هر پرور نی اراده جا نردر
معنای اول مجاز منی علی الکتابه طریقه در زیر حرارت شمسدن یتاب اولان کیمیه ن اشجار
و خیام مثل شیلرک سایه راحتیه سنه الحیا ایله ظل ظله کندور دن دفع اذا ایندیک کبی
مظالم متغلبه دن مضطرب اولان مظلومان و ملهوفان دخی سلطان عادلک ظل ظلیل
راقتربنه اتما ایله اذای طاقسوز ظلمدن خلاص اولورر معانی سائر سی ظاهره در
فاهیم (شاهنشاه) شاهان شاه محقق اوله رق فارسیدر ملک الملوک یعنی پادشاهلر پادشاهی
معنایه (سرا) جزا و زننده فارسیدر لایق معنایه (حاصل معنی) امام المؤمنین اولان پادشاه
معظمه ظل الله تعالی لایق و مناسبدر

(*) شاه اسلامه ولی و هم خلیفه دیندی کیم * پادشاهلر در اولو الامر عدالت اتما (*)
(ولی) غنی و زننده باب سادسندن صفتبر معین و نصیر و برسنه به قدرت جهتیله مستقلا
متصرف معنایه در فارسیده خداوندکار تعبیر اولور پادشاهلره ولی اطلاق اولدینی بومعنا
ما صدق اولدقندر (خلیفه) سقیته و زننده های مبالغیه پادشاه اعظمه اطلاق اولور
اصلی خلیف ایدی فعل معنی فاعل اوله رق زیر کندیدن مقیم اولان پادشاهک قائمایدنر
یا خود یعنی مفعولدر زرا حضرت مالک الملك و الملکوت اتی پادشاه سابقک معنایه قائم قیلدی
واصل موقع استعمالی پادشاه اسلامدر خلفاء راشدین کیککه اجرای احکام الهیه ده
خلیفه رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم درلر و بوصفده اولان پادشاه اسلامه خلیفه

اطلاقاً جائز در (اولو الامر) عبدالله متصف اولان پادشاه در قال المولى ابو السعود في تفسير قوله تعالى * يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم * هم ولاة العدل كالخلفاء الراشدين ومن يقتدى بهم من المهتدين * واما امرء الجور فيعزل من استحقاق العطف على الله تعالى والرسول عليه السلام لعدم وجوب الطاعة لهم وقيل هم علماء الشرع (انما) افتعال وزنده انتساب معنائه در يقال * اتقى اليه اذا اتسب * يعنى اولو الامر (عدل) صفتيله متصف وعدالته منسوب اولان پادشاه در

(*) چون خلافت شرع و قانونه موافق سلطنت نص قرأى اليه امرينه واجب اقتدا (*) (خلافت) كتابت وزنده مصدر در خلفاء راشدينك اثرينه اقتفا و شرع و قانونه مطابق سلطنت ايله احكام الهيه في اجراء الحكمدار (شرع) قطعه شرعيه ده كندى (قانون) هارون وزنده سر بانيدر قاعده و رسم و اصل و مقياس و اندازه معنائه السنه ثلاثه ده مستعملدر (نص) نون قفى و صادق تشديديله نصريح و بيان و دليل معنائه و متكم كلامى كندى همچون سوق اينديكى معادن غيرى معنائه محتمل اوليان لفظه اطلاق اولتور نص القرآن و نص الحديث بو معنادهن ما خود در يعنى حوزه حكومتنده اولان رعايا و بر اياه قوانين شرعيه اوزده منصرف اولان خليفه لك امر و نهيته انقياد و احكامه اتباع و اطاعت ايمك نص قرآن ايله عامه مكلفين اوزده يسه و اجدر بو مقامده نص قرآنيدن مراد بيت سابق شرحنده ذكر اولتان * اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم * نظم جليلدر زيرا اطيعوا امرى و وجوب ايجوند

(*) كينم و قد موس غابنده معظم پادشاه * هم ملك ايله ملك اولدى شه شوكتنا (*) (كينم) ياه شانه تحتيه و شاه مجيده ايله حيدر وزنده غايت اولو و عظيم معنائه در و يونكاه ملوك و سلاطين و صفتنور يقال * ملك كينم و سلطان كينم * اى عظيم (قد موس) قافك ضميمه عصفور وزنده سلطان عظيم الشاه دينور (ملك) امير وزنده (ملك) كنف وزنده ملك صاحبه دينور كه مراد پادشاهدر جعي ملوك و ملكا كلور (شوكتنا) قوت معنائه اولان شوكت ايله فارسيد ايم فاعل اولان نمايده دن مرخم غادن مر كيدر قوت و مهابت كوستر جى و عظمت اظهار ايندي ديكر

(*) افسر شاهى به ديندى تاج تيجان جعيدر * هم اوتاج اكليل كيم جوهره اوله برضيا (*) (تاج) لفظى فارسيدن مر بيدر ملوك و سلاطين مخصوص باشرينه كيد كلرى كسوه در كه سلفنده هر اقليلك پادشاهلرى بر كونه ترتيب ايدوب باشرينه كيرلدى (تيجان) تانك كسريه تاج مزبورك جعيدر (اكليل) همزه لك كسريه سلاطين سافندك و ملوك عجمك انجو و الماس و لعل و يا قوت مثل و جواهر مضبته ايله تزيين و زريع ايدوب باشرينه كيد كلرى تاجدر (افسر) فارسيد مطلق تاجدر شاهيده يا نسبت ايجوند

(*) تخت سلطاني سر رجي كشد سرر * هم اريكه تختدر كرسى دخی ديمش اكا (*) (سرر) تخت تعبير اولتان نشينه دينور كه معروفدر تخت ملوكه غالب اولشدر (سرر) ضميمته سرر مزبورك جعيدر و اعزه و زنده اسره ده كلور (اريكه) مغيه وزنده سرر معنائه در جعي ازانك كلور (كرسى) تخت دينور سرر كى پس ايه الكرسيد و اقع * وسع كرسيد لفظ شريفك ضميرى جلالة اضافى استعاره تمثيليه يا خود علمدن كايه يا خود بحجاز مرسل طريقه ملك و سلطنت اراده سنه محموددر

(*) دست صدر اولدى وزيره دينلور دستور كيم * اصل معنائه قوانين دفتر بيدر غالباً (*)

(دست) مجلسك صدرينه دينور صف نعل مقابليدن و بو معناده دست لفظى فارسيدن مر بيدر يعنى فى الاصل فارسى اولوب عرب دخی اخذ و تصرف ايلديلر (دستور) دستور و زنده وزير و مشير معنائه فارسى الاصلدر عرب تعريب ايدوب ضم دالله عصفور و زنده وزير و معتمد عليه و قوانين مملكتى مشكل اولان دفتر مهمه و محتاج اليه اولان امور قيد اولتان جريده معنائه استعمال ايشديلر

(*) يك مقر بقرابين مصاحبدر جا * صدقه معروف اولتور صادق و اصدق (*) (قرابين) قوانين و زنده فرقان و زنده اولان قربانك بجعيدر قربان پادشاهك جليص خاصنه يعنى خدمات پستيديه ايله پادشاهه مقرب اولان همدم و هفتشبه اطلاق اولتور (جبا) سبا و زنده پادشاهك ندعى و مصاحبى و مقرى اولان كيميه دينور جعي اسباب و زنده احباء كلور (صادق) صادقك جعيدر كه كجرك سوز لولكله معروف اولان آد مه دينور (اصدقا) صديقك جعيدر كه دوستيغى متين و مستحكم اولوب محبت صادق ايله موصوف اولان كيميه اطلاق اولتور

(*) بيشكده شدت سلاحك حدتى شوكت ايمش * هم دخی قدرت ديكر و صفت شاه اولمق روا (*) (شوكت) باب رابعدن مصدر اوله ريق جنگ و جداله شدت و سطوت و آلت حرب اولان سلاحده كسكيتك و جدت و دلخواهى اوزده مر امنى اجرايه مكنت و قدرت معنائه در نوع بشر ايجون ممكن اولان قدرتك اقصى غايى سلاطين عظام حضراته مخصوص اولمقه شوكتلو و صفتيله پادشاهلرم و صوف اولمق لائق و رواذر

(*) اقتط و عدل اولمش مظالم دن تخاشي ايلك * هم سياست امر و نهي ايتك اجرا دائما (*) (قسط) قافك كسريه (عدل) عينك قحيله ايكنسده باب تانيندن مصدر اوله ريق جور و ظلم دن تخاشي و مجانيت ايله رك نفوس و عقولده استقامتى در كار اولان داد و الصافي و حالت مستحشده في اجرا ايتك كدن عبارتدر (سياست) سياست و زنده والى و حاكم رعيه پيشنده امر و نهي اجرا ايتك ديكر دينور نقول سنست الرعيه سياست اذا امرتها و نهيتها

(*) زبور فرمان اولان طغرا ايمش توقيع هم * معنى منشور فرمان اطاعت اقتضا (*) (توقيع) تأثير معنائه مستعملدر بو علاقه ايله ريات پادشاهى به و اوامر سلطانيه به كشيده قلان خط همايون و طغرايه اطلاق اولشدر مدار تأثير اولديغيجون (منشور) شول مكتوب و نامه سلاطينه اطلاق اولتور كه محرم و مهور اوليه حالامضمونه اطاعت لازم اولان فرمان و ريات تعبير اولتان نامه شاهيدن كه طغراى خرا ايله مزين و موشع اولور (زبور) كه ديكر و زنده فارسيدن

(*) ملكه اور بلى محله ديدى دارالشرى كيم * نام شاهى انده تقديت اوله رونقنور (*) (دارالشرى) شتر خانه اطلاق اولتان محلك ناميدرك انده تقديت بلى التون و كوش اوزده سكه اور بلوب اولو جهله تقديتك محلك و رونقنور و قنلرى سيم و زور غير حاكم كدن مر داد اولور (سكه) سبك كسرى و كافك تشديديله عربى اوله ريق ايكنى قطعه حديدى در ابعارده كه انلورده مارك اسلاميه لك اسكلورى و دار سلطنت لوى اولان بلانك اسكلورى متقش (زور) زور و زنده فارسيدن

(*) قولر اولمق در محاليلك ملك * مشر المش و مشر و بيدر هم كويلر ديمش قولى (*) (محاليلك) قولر كوله معنائه اولان ملك لفظك جعيدر (محاليلك) محاليله و زنده ملك لفظك جعيدر ملك و ايكنك ملوك استعلاال جهجه صلبه و تعبير فنده اولوبه قلم و سلطنتى بالاقه

اراضی و ایالاته اطلاق اولنور مصر بیوت کثیره واسواق حدیده بی مشعل اولان شهره دینور
 عموما وام الدنیا کتبه سبله مکتی اولان شهر معروفک اسمدر بلد و بلده مصر کتی منازل
 و قریه بی حاوی اولان شهره دینور جعی بلاد و بلدان کک لور (قری) قافک ضعی والف
 مقصوره ایله قریه نک جعبدر قریه ناسک اجتماع ابتدکاری موضعدن عبارتدر بوجهت ایله
 شهردن و کوبدن اعم اولور لکن عرفا شهر مقابلی اولان کوبده استعمال شایعدر
 (*) جفل وجیش و کتبه چند بخش عسکره * اوردمقهوری معسکر جنک ایمنش حرب ووغا (*)
 (جفل) جیم مجبه نک حاد مهمله اوزرینه تقدیمه جعفر وزنده (جیش) جیمک قحیله کتبه
 سفینه وزنده (جند) جیمک ضعی ونونک سکونیه بی آدمدن مجتمع اولان عسکره دینور (عسکر)
 جعفر وزنده السنه ثلاثه ده مستعملدر (معسکر) مدحرج وزنده اسم مکاندر مجمع عسکر
 اولان محله دینور السنه ده اوردمو تعبیر اولنور حرب جنک وجدال ورزم و قتال معناسیده
 معروفدر (وغا) عصا وزنده محاربه به ولازی اولان غر یو و فر یاد دینور
 (*) قائد الاجناد سر عسکر کی باشوغدر * دیندی رایه هم علم بیراغه سنجاقدر اوا (*)
 (قائد الاجناد) اضافله سر عسکر معناسیده که ترکیده باشوغ تعبیر اولنور چونکه قائد دایه
 واعی بدیی آدمه اطلاق اولنور که بدیی دیرل (اجناد) جنود کی عسکر معناسیده اولان جنک
 جعبدر یا خود جمع الجمعدر عسکرک رئیسینه قائد الاجناد دینلبدی که به کعبدر سه عسکر
 کندویه رام و منقاد اوله رقی تابع و پیرو اولدقلری ملاسه سبله در (رایه) خایه وزنده حسن
 منظر معناسیده اولان راه مکسوره ایله ری دن یا خود علامت منصوبه معناسیده رؤیتدن
 مأخوذ اولق ناجزدر بیراق معناسیده جعی رای و رایات کلور (علم) قلم وزنده اعدر بیراغه
 اطلاق اولنور سر کرده و رؤسای عسکر علامتی اولدیفچون و سنجاقه اطلاق اولنور امر انشاق
 ووالیلر علامتی اولدیفچون (لواء) کساء وزنده سر عسکر بیراغه دینور که سنجاق تعبیر
 اولنور جعی للویه کلور بوصورنده رایه و علم ولواء دینلنده فرق شکل و صورت ولون و هیئت
 اعتباریله اولیوب بلکه صاحب اعتباریله در که وزراء و امراء و سر عسکرلر بیراغه لواء وانلره
 تابع و معینده اولان سائر سر کرده لر بیراغه رایه دینلور علم اعدر ایکبسته ده اطلاق اولنور
 ولواء ایله رایه دن هر بریری آخرک مقامیده استعمال اولنور
 (*) فی سبیل الله حق یولنده یعنی دین ایچون * کافرایه جنک ایتمکدر جهاد وهم غزا (*)
 (فی سبیل الله) ترکیبده فی ظرفیت ایچوندر سبیل طریق واضح و اسعیدر که آحق اولوبول
 دیمکدر حقی و معنوبدن اعدر سبیل الله مطلقا تقرب الی الله شرفته موصل اولان امور خیریه
 مسلکدر که قطعه شرعیه ده ایضا اولندی و اکثریا افضل اعمالدن اولان غزا و جهاد ده
 استعمال اولنور (جهاد) قتال وزنده (مجاهده) مقاتله وزنده مفاعله یا تدبیر صیدر لدر
 دشمن دین اولان کفار ایله حرب و قتال ایلمک معناسیده در (غزا) جزا وزنده و غز و ضعیل قحی
 و زانک سکونیه اعلاء کلمه الله قصدیه دشمن ایله جنک و قتال ایلمک کیمکدر
 (*) صلحی بوز مقدمه مخبر لکده بید و انباز * سلم وهم لیم و توادع صلح دینلدر شها (*)
 (شید) نونک قحی و نونک سکونیه عدم اعتباردن ناشی برینمندی اتمی معناسیده در نقص صلحیه
 محازا مستعملدر (انباز) ناظمک بیانیه کوره مخبرک یعنی برآمده مخبر اولق معناسیده در لکن
 صاحب قاموسک الانباز التخی و مخیر کل من الفرقین فی الحرب کالانباز قولنه کوره خایه
 بدله نساء مهمله وزراء مهمله بدله زام مهمله ایله مخبرک اولق فهم اولنور بوقدر وجه انباز ایکی
 طرفک عسکرلر بعد محاربه برز جانیه چکلوب هر بری بر خیرده مخبر اولق معناسیده اولور

نواحه اعم (سلم) مینک قحیله حرب وزنده و سبیل کسریله تعلیم وزنده صلح معناسیده در
 بارشقی و بارشقی تعبیر اولنور (لیم) لامک کسریله بارشقیه دینور صلح معناسیده (توادع)
 تفاعل وزنده بری بریه خصومتی ترک ایدوب ایکی طرف بارشقی معناسیده در صلح دینی بارشقی
 معناسیده عربدر شیوعه بنه تعبیر قلندی (شها) ده کی الف فارسیده حرف نه ادوای شاه عیلمک اولور
 (*) نصر دایله مؤید ایده حق دارامری * ایدالله بنصر دایم سلطانها (*)
 (مصرع اول تائینک) تعبیر و ترجمه سیدر (ایدالله) جمله شی لفظا خبر معنی انشادر الله تعالی
 تأید و تقویه ایلمسون دیو دعادر (بصر) ده یا تعذیه ایچوندر نصر صیقله عسکریه نصر
 کی اعانه و مددکاری معناسیده در (دائم) ثابت و عمتد و برقرار دیمکدر (سلطانها) اید فعلک
 معقول به صر بحدیر (سلطان) برهان وزنده قهر و غلبه و قدرت و سلطوت خواجه اولان ملکه
 اطلاق اولنور (دارا) فارسدر سلاطین فرسک فرق قریه نایبه بی اولان ملوک کاندن ملک تاسع که
 دارا بن بهمن بن اسفندیار در دارای اسکیر و داراب دینی دیرل و دارا زاده جفلنظ ایدیی
 معناسیده کلور پادشاهلر قبضه تسخیرنده اولان مالکک حفظنه اهتمام ایدیکلر بچون
 دارا اطلاق اولنور
 (*) باداوصاف ملوک و پردی رونق نظممه * اولدی کوبایکم نظیر قصه شاه و کدا (*)
 یعنی ملوک منسوب و متعلق اولان اوصاف جملیه بی یاد و ذکر ایلمک نیم بونظممه اولقدیر
 رونق و لطافت و پردیکه گاه حسن و طراوتده شاه و کدا حکایه ستک نظیری اولدی قصه
 مز یوره فقیر معناسیده اولان کدا لقبیه ملقب بر شخص فاضل ایله اخذ شاه لقبیه ملقب
 بدلیبر بری بیکر شیوه کرینلنده کذران ایدن ما جرای عشق عقیال و عاشق و معشوق
 میانلرنده وقوع عیاقه اولان دوری و فراق صوری ملال اشغال و نهاییه الامر * طوتان پردانی
 البته مقصوده بر دیرل * کورنلر یوسفک دامانی دست زلیخاده * نشیده سنجه زلال صاف وصال
 ایله مر فدا الحال و منشرح البال اولدقلری یساننده بر قصه بر حصه دن عبارتدر که آتی شعرای
 فرسندن هلالی و شعراء رومدن بحی بک نام شاعر سخورال لفاظ رنگین و مضامین نو آیین ایله
 نظم ایتملدر بین الشعراء حسن سبک ایله معروفدر
 (*) لامع کالنورانی قلنکم مافی السماء (*)
 (لامع) جامع وزنده لمعان ایدیی و بار لیمبی معناسیده مبتدای محذوفک خبر بدر ماسید کر
 فی هذه القطعه لامع دیمکدر (کالنور) لفظنده کاف تشبیه ایچوندر (نور) نونک ضعیله ضوء و ضیا
 معناسیده در که ظلمک ضدیدر و جنس نور ایکی نوعدر دنیوی و اخروی دنیوی دخی ایکی
 نوعدر بری عین بصیرت ایله مددکنر که انوار الهیه دن منشر اولان نوردر نور عقل و نور قرآن
 و نور ایمان کی و بری عین بصر ایله محسوسدر که اجسام نیره دن عبارتدر شمش و قمر و نجوم کی
 و نور اخروی (بسی نور هم بین ایدیههم) آیه کریمه سنده منصوص اولان نوردر بعض مقبدرین
 اقسام انواری اشو ایسات آتیده درج الیشر * ثلاثة انوار تضي من السماء * وفی سر قلبی
 مثلین مصور * فاوله بدر و ثانیه کوبک * وثالثه شمس منرمدور * علومی نجوم القلب والعقل
 بدره * و معرفه الرحمن شمس منور * اما می کاب الله والیت قلبی * و دینی من الادیان اعلی وافخر *
 شفعی رسول الله والله غافر * ولارب الا الله والله اکبر * انتهى و نور باعث روشنائی عالم
 صلی الله علیه وسلم حضرت نرینه اطلاق اولنور کذا فی ترجمه القاموس (انی) همزه نک کسریله حروف
 مشبه بالفعلدن اولان ان ایله یا متکلمدن مرکب اوله رقی تحقیق بر دیمکدر (قلنکم) سره سو بلیلم
 و خبر و یرم دیمکدر لکن قول و ما یشتق منه کلام معناسیده اولدقده عند الجمهور معقولنده

نصب عمل ایده من بوضوح قلمت لکم تقدیرنده اولور بعضی اعمال ابدی قلمت زید اقامتا
در بر بوضوح تقدیرندن مستغنیدر (ما فی السماء) ده ما موصوله در فی ظرفیت ایچوندر سما
فلک وجهت علوه دینور یعنی بوقطعه ذکر اولان شیر نور کی لمعان ایدیدر تحقیق بن سزه
سمایی و جانب علویه اولان مصنوعاتی اخبار و بیان ایلندیم دیمکدر

(*) زبرقان آیدر فرکی کونش شمس و ذکا * یوح و یوحی و غزاله یوح دیش هم اکا (*)
(زبرقان) زانک و زانک کسریله و باد موجدک سکونیه آیدر یقال طلع الزبرقان ای القمر
جعی زبار یق مصابیح و زنده (فر) فحینه اوجنی کیچمه دن محافه قدر آیه اطلاق اولنور
محافدن اوجنه قدر هلال دینور (شمس) امس و زنده کونش دینور که جله به روشندن (ذکا)
ذال مجیه نک ضعی و قصریله و مدیه اسماء شمسنددر (یوح) یاه مثناه نخیه نک ضعیله نوح و زنده
اسماء شمسنددر یقال اجدک الله اعمر من نوح و انور من یوح ای شمس (یوحی) ینه بانک ضعی و الف
مقصوده ایل کونشک اسماءنددر (غزاله) سمایه و زنده کونش اطلاق اولنور (یوح) یاه مثناه
بدله یاه موجدک اسماء شمسنددر و یونلردن غیری عین و براح و صقعا و جاریه و غوره
و عجز اسماء شمسنددر فارسیده آفتاب و شید و خور و خورشید تعبیر ایدر و قره ماه و ماه و هور و درل
(نجم) نوک و کوکب یلندز اما پارلنی دری آنک * طاروق اول یلندز که وقت صبح اولور یونوما (*)
(نجم) نوک فحی و جیم سکونیه یلندز دینور جعی انجم و نجوم کلور و معرف باللام اولور ق
النجم اولک یلندز نک علیدر که تریا دخی درلر (کوکب) جوهر و زنده و کوکبه دبدبه و زنده
نجم کی یلندز در جعی کوکب کلور فارسیده ستاره و اختر درلر (دری) دالک ضعی و رانک
شدیه نورانی و درخشان اولان کوکبه وصف اولور یقال کوکب دری ای مضی (طاروق)
وقت صبحدن مقدیمه طلوع ایدن یلندز که زیاده براق و نورانیدر السنه ده صباح یلندزی
دینور (یونوما) فارسیدر ضیا کوسری یعنی مضی معنانه طاروق و صغیر النجم الشاقصکی
(*) آی و کوندن ماعدایه سبعة سیاره دن * خنس و کنس بیور شددر کابنده خدا (*)
(خنس) رکع و زنده خانسک جعیدر (کنس) وزن مزبور اوزره کانسک جعیدر علی قول
سبعة سیاره دن خنس مخیره به یعنی زحل و مشتری و مریخ و زهره و عطارد نسیمه اولان بش کوکبه
اطلاق اولنور و براخنوسک معنای رجوع و کنوسک معنای استاردر کوکب مزبور سار کوکب
ثوابت مثل و شرفدن غریبه سیر و حرکت ایتدکاری کی کندنی تدویرلنده بشقه جد حرکت مخصوصه
ری دخی اولمغله کاه شمس و فردن رجعت و تأخر ایتک ایل بارز و ظاهر و کاه دخی نبرین
مزبور ینک جرم و شعاعلر ینک تحتد مختنی و مستر اولمغله خنس و کنس اطلاق اولندی
کا قال الله تعالی فی کابه العزیز (فلا اقسام بالخنس الجوار الكنس) و علی قول مطلقا
کوا که اطلاق اولنور کوندن غائب کیچمه ظهوره راجع اولدقلر یچون

(*) خلق یلندز اوجه درکیم شعله در کوکبه مشهاب * انده یلندز مصابیح اولده زینت فرا (*)
(شهاب) کاب و زنده لامع و رخشان اولان آتش شعله سنه دینور لکن شیطین اخبار
غیبیه سرق ایتدکیچون جایجا جانب سمایه صعود ایتدکلرنده انلری منع ایچون ملائکه
کرامک ری ایتدکاری شعله لو آتش پارچه سنده غالب اولندر خلق اسکایلندز اوجه
و یلندز اقه تعبیر ایدر حقیقته یلندز دکلدر قال الله تعالی (فاتبعه شهاب ثاقب)
(مصابیح) مصباحک جعیدر مصباح مفتاح و زنده سراج و قندیل مثل و اکت تنور
و ضیادر یلندز سمانک مصابیحدر که سمایی تنور و اضائه ایدوب زیب و زینت و برز کا قال
سمانه و تعالی * وزینا السماء الدنيا بمصابیح * ای بالکواکب الثلاثة المضيئة (زینت فرا)

زینت اوزری دیمکدر

(*) قطب اولندز کیم آنک اوزره فلک دوغکده در * ضاحیه کوکدر یه قارشو یوزی یطن السما (*)
(قطب) قافک ضعیله فلکده بر کوکب یلندز در و خط استوانک جانب سمایی سنه اولنور ایدی
الظهور در اکا قطب شمالی دینور که ترکیده یوز قازقی تعبیر اولنور مقابلی اهل جنوبیه ایدی
الظهور و اهل شمالیه ایدی الخفاء اولان قطب جنوبیدر که کره فلک انلر اوزرینه دوران ایدر
(ضاحیه) ناحیه و زنده کوکبه دینور جعی ضواحی کلور سموات و افلاک معنانه و دخی کوکبه
سما و فلک و جریا و خضره دینور فارسیده آسمان و سپهر دینور (یطن السما) فلکک یه
قارشو اولان یوزینه اطلاق اولنور که مقدرده دینور ضدی محیدر

(*) هم بحره کم کشان یعنی صمان اوغریسیدر * کوکب کنار سنه دینور قطر و افق قوشلق ضعی (*)
(بحره) فحینه معره و زنده کیچمه زده فلکده یول شکنده ظاهر و نمایان اولان یا صلیقدر
علی قول خرده کوکب سمایه نک اجتماعندن پیدا اولور اکا عریده فحینه شرح دخی دینور
فارسیده کک هکشان ترکیده صمان اوغریسی درلر (قطر) قافک ضعیله مطلقا ناحیه و جانب
معنانه در جعی اقطار کلور اقطار السموات کوکب کنارلری و اقطار الارض برک طرف
و جانبی دیمکدر (افق) ضعیله قطر کی ناحیه و جانب معنانه در جعی همزه نک مدیه
افاق کلور علی قول فلکک جوانب و اطرافندن ظاهر و مرئی اولان کنار ینیه و اتیکنه
دینور قول اوله کوره مطلق ثانی به کوره فلکک مخصوص اولور (ضعی) هدی و زنده
شمسک ارتفاعی وقتی که قافوشلق تعبیر اولنور

(*) فحیت و قراء ایل ایدلنی اولان کیچمه در * نیران آیه کون کوندن نهار اخشام مسا (*)
(فحیت) بخت و زنده آی آیدنه دینور ضوه القمر معنانه (قراء) جراه و زنده آیک آیدنه
و مهتاب کیچمه به دینور کذلک مقبر محسن و زنده و مقبره محسنه و زنده و قره فرحه و زنده
یونلرده مهتاب کیچمه به دینور یقال لیل قراء و مقبر و مقبره و قره اذا کان فیها القمر (نیران)
سیدان و زنده شی مضی معنانه اولان نیرک تنیه سیدر آی ایل کونش دینور اجسام نورانیه نک
انوری اولدقلری ایچون و خاصه شمس نیر اعظم دینور (نهار) سمایه و زنده راجع اولان
یوم مراد فیدر ککه جحرک طلوعندن شمسک غروبینه قدر زماندن عبارتدر بعضیایر یوم
جحرک طلوعندن شمسک غروبینه قدر که ترکیده کون تعبیر اولنور نهار شمسک طلوعندن
غروبینه قدر که ترکیده کوندن تعبیر اولنور دیو فرق ایتدیلر (مساء) سماء و زنده ظهر و عصر
غروب شمس قدر و قدر که اخشام دینور مقابلی صباحدر

(*) یلندز مدر صاعقه کوک کورلکده رعد ایش * برق شمسکدر ضیاسی پارلق آنک سنا (*)
(صاعقه) جانب سعادتن دوشن آتیه دینور که جو سعادتن ظهور ایدن اصوات شدید به مقارن
اوله رقی نزول و اصابت ایتدیکنی سنه بی احراق و اهلاک ایدر ترکیده یلندز دینور (رعد)
رانک فحی و عینک سکونیه سمایدن سموع اولان صوته دینور که کوک کورلنی تعبیر اولنور
صوت السحاب معنانه دخی رعد مصدر اولور کک کورلده مک معنانه (برق)
رعد و زنده سمایه ظاهر اولان شعله نارددر که لمعان ایدر شمسک تعبیر اولنور
(سنا) سینک فحیه عصا و زنده شمسک آیدلغنه و بارلله سنه دینور تقول * رأیت
سنا البرق * ای ضوه و لمعانه

(*) طول و جد و یلغ فار یوزهم قر اغودر جلد * یغموره غیت و مطردندی بلوط مرین و حیا (*)
(جد) میم سکونیه جد و زنده مطلقا طوکن شبهه دینور و کوکدن یغان یوز یارلری که

طولو تعبیر اولنور اما فختنه جدا قاره اطلاق اولنور و طوکش صوبه دینور که بوز تعبیر
اولنور و دخی طولویه هر یکنه فختنه برد و حب الغمام و حب المزان و حب الفز دینور فارسیده
نکرک و سنکجه و انکرک و زننده سنکرک دینور (تلج) لامک سکونیه قاره دینور جی تلوج
کاور اما فختنه تلج شاد و مسرور اولی و خاطر دغدغه و خله اندن قوریلوب آرام و اطمینان
بولی معنایه در و دخی قاره جد و سقیط و خشیف دینور فارسیده برف دیرل و تلج بوزه ده
اطلاق اولنور (جلد) امیر و زننده فراغی تعبیر اولنور رطوبته دینور که رطوبتو هوا زده
بره دوشنر فارسیده شبنم و زاله دینور (غث) یانک سکونیه (ومطر) فختنه بغموره دینور
ماء السحاب معنایه و دخی بغموره طشیش و نصیضه و رج و رزق و دیمه و باغش و قاحف
و نجاج دینور بعضی اسامیسی ناقافیه سنده و غیر یلده کلور فارسیده باران دیرل بر کجه
قورق دینی نسته دن خیار کن دخی زیاده قورقویه اوغراسه عجم ضرب مثل ایدوب * از باران
کر یخته و زبازدان آمده * دیرل ترکیده بغموردن خیار کن طولویه اوغراسه مثلث مثلیدر
(مزن) میک ضمیمه بولوده دینور سحاب کی (حیا) حاک فخی و قصر یله بغموره و عشاق
اولان بولوده دینور و بولوده صبت و مدرار وظله و غیم و غام و حی و جمل و دلوح دیرل
فارسیده ابر و میغ دینور

(*) هم اودر قوس قرخ کیم دور اودر اورنگه * پای کی ظاهر اولور بغمور صوکنده بر هوا
(قوس قرخ) خوض زفر و زننده علام سماویه غلطی اولان الک صانع تعبیر اولان دائرة
هوائیه در که الوان مختلفه بی مشتمل اوله رق بعض اوقاتده بغمور عقبنده هواده پای رسمنده
ظاهر و نمایان اولور قسط لایه و خضله ده دینور فارسیده تر بره و تراز و ترسه و رنگین کبان
و سرکس و سرویه دینور

(*) حق یورمندریدی قات کوکله سبع شداد * آسماندر اوسمزد السماء فوقا (*)
(سبع شداد) سبع سموات کییدی قات کوکله در عبارتد زراسع بدی معنایه اسماء عدد دندر
(شداد) قوی و محکم معنایه اولان شدیدک جعیدر وجه اطلاق ظاهر در قال الله تعالی
* و بتیا فوقکم سبع اشدادا * ای سبع سموات قویه الخلق بحکمة البناء لایوترفها من الدهور
و کر العصور * کذا فی تفسیر ابی السعود رجه الله (السماء فوقا) سماء کوکله فارسیسی آسماندر
کامر آفشا (فوقا) اوسمزد ده دیمکدر زرافوق جهات شدن جانب علوه دینور
(*) لایع اولندر کابنده بویتلر نوره * فی کابی هذه الایات لاحت بالاضیا (*)

مصراع اول نائینک تفسیری و ترجمه سیدر (فی کابی) کابنده دیمک (هذه الایات) بویتلر دیمک
(لاحت) ماضی مؤنث لایحه و ظاهر اولدی دیمک (بالاضیا) نور یله دیمکدر ضیای نور یله
تفسیر لفظین مترادفین اوللر یکنه منبدر لکن صاحب کشاف ضیای نوردن اقوی اولدیغن
دعوی * و جعل الشمس ضیا و القمر نورا * آیت کریمه سیه اثبات مدعا ایلدی
(*) رویکر نور یله پارلندی کوزیمز کون کی * وجهکم کالشمس بالنوراضات عینا (*)
ینه مصراع اول نائینک تفسیر و ترجمه سیدر (وجهکم) بوزیکر دیمکدر (روی) بوز معنایه
فارسیدر شهرته بناه تفسیر قیلندی (کالشمس) کونش کی معنایه ظاهر در (بالنور)
نور یله دیمکدر نورک تفصیلی عنوان قطعه ده یکدی (اضاءت) افعال بایندن ماضی مؤنث
اوله رق و جهکم میداسنک خبریدر ضمیرک تأنیی و جهدن ذات و نفس مراد اولغه منبدر
(عینا) کوزیمز دیمکدر اضاءت فعلنک مفعولندر

(*) طور میوب تحصیل علمه جالشورسک روز و شب * مهر و ماه آسا اولور سن سنده نورانی لقا (*)

(روز شب) کوندر و کجه دیمکدر (مهر و ماه آسا) شمس و قمر کی دیمکدر (لقاء) کاب و زننده
ملاقات کی زننده به راست کلوب قوشمق و بولوشمق معنایه در یعنی تضییع اوقات اعیوب
دائما علم و معارف تحصیلیه سعی بلیغ یله بدل مفسدور و اهتمام ایدر ایسک نیرین کی نور ملک
عالمی اضاءه و تنویر اتمکله آفاق و اقطارده شهرت شعار و بنام اولوب سکا ملاقی اولنر استفاضه
انوار ایدرلر دیمکدر بوقطعه و ما قیلنده کی قطعه قطعه اولی کبی بحر رمل محد و ف
من الاجزادندر ناظم طبع موزونه احاله ایلدی
(*) قطعه ارضیه نیشکم مایها (*)

(قطعه) بیانی قطعه اولی عنواننده یکدی قطعه مبتدای محذوفه خبردر هذه قطعه دیمکدر
(ارضیه) ارضه منسوب دیمکدر قطعه تک صفتدر (نیشکم) فعلی افعال بایندن مضارع
مؤنثدر فاعلی ضمیر مستتر قطعه به راجع جمله سی قطعه تک صفت ثانیه سیدر یا خود اسنیف
بیاندر جمع مخاطب ضمیری تنبی فعلنک مفعول اولدر (ما) موصوله مفعول ثانیسیدر (نیشکم) ده
با معنی فی تنبی فعلنک متعلقدر ضمیر ارضه راجعدر (حاصل معنی) شو قطعه ارضه منسوب
و متعلق اولان اشیا نیک لغتاری بیاننده بر قطعه در سزه بر یوزنده اولان مصنوعات انا و اخبار ایدر
دیمکدر یعنی قطعه سابقه ده مذکور اولان الفاظ اجرام علویه به متعلق اولدیغی کی
بوقطعه ده مذکور اولانده اجسام سفلیه به متعلقدر

(*) بر یوزیدر ساهره طیراغه دیرل بری * ترب و تراب اوله هم غلوسی اولش نری (*)
(ساهره) ظاهره و زننده نفس ارضه یا خود وجه ارضه اطلاق اولنور و ساهره شول ارضه
اطلاق اولنور که حق جل و علا یوم قیامتده حشر مخلوقات ایچون یجدید ایلیه چکدر که
ارض بیضاء دخی دینور مفسرین عظام * فاذا هم بالساهره * نظم جلیلتک تفسیرنده بیان
یوریدیلر (بری) عصا و زننده طیراغه دینور (ترب) ترب و زننده (تراب) غراب و زننده
(تربه) غرقه و زننده تارک ضمیمه (تراب) صحراء و زننده (تراب) غراب و زننده (ترب)
عصا و زننده (تراب) الف زیاده سیه (ترب) جوهر و زننده (توراب) الف زیاده سیه (ترب)
عصا و زننده (ترب) اهر و زننده (عصا) دوان و زننده (کامع) زبرج و زننده (حاصل) کذلک زبرج
و زننده جمله سی طیراغه اطلاق اولنور فارسیده خالک و تک دیرل (بری) عصا و زننده
رطوبتو و نماله طیراغه دینور

(*) بال اولنه طیب و طیراغه دیندی جمید * اهل بیم ایچون اشته او طیراق سیرا (*)
(طیب) سید و زننده ظاهر و پاکیزه و خوش و کوکله اولان نسته به دینور (صعید) صعد
و زننده تراب کبی طیراغه دینور (بیم) بیم و زننده عرف شرعیه ایدر سبت بدلی طهارت
شرعیه در که یوزی والیری دیر سکره و ارجیم بال طیراغه مسح ایلمکدن عبارتدر ناظم خبردر
بویتلر * فیموا صعدا طیب * نظم جلیلتک تفسیرنده بلعج ایلدی
(*) رمل قومه قوم فاریشان طیراغه دینش نظام * کوفه قزل قوم دخی یلده شهرتا (*)
(رمل) رمل قومی و میمن سکونیه غل و زننده معلومدر که قومه دینور جمعی رمل کلور فارسیده
کاف فارسی ایله ریک دیرل (نظام) سحاب و زننده طیراغه فارسیقی قومه دینور و دخی یوشاق
طیراغه دینور (کوفه) کافک ضمیمه مدور قزل قوملغه دینور علی قول خرده خرده جقلو
قوملغه دینور و دخی کوفه مدینه العراق الکبری که قبه الاسلام و دار هجرة المسلمین نسیمه اولان
بلده مشهوره تک اسمدر که زمان سابقه ده زیاده ریب و زینت و رونق و لطافت ایله متصف
بر بلدة طیبه اولغه حدیثدر دخی نسیمه اولمش ایدی الحاله هذه خراب اولدیغی ناظم

(ج) **طاعت** کی ظهور یافتگی و طوع و تدبیر (سعد) قول تو و فرخنده و همچون و مبارک و مشرف
اولی معنای اولی رقی اطاعت فعلت فاعلتین خالدر (مثل) شبه و مانند کی بر شکت نظیری
و برکن ری معنای در (ریا) ناک خجمله خذیا و زننده فارسیده برین و ترکیده اولکر دیدگری
طوب کو اکدن عبارت در منازل فرزند یکر می درت کوکب اولدی بی مر ویدر
(*) مستغلان اینیم قلدن * آب حیاتی یارانه اجرا (*)
یعنی بوقطعه جمله اجزای هر قل اولان بحر رجز مر بعدر بوراده ترفیل مستغلان آخرینه
برسبب خفیف زیاده انجکدر آب حیات ظلماته کاش چشمه مشهور در که اندن بر کره نوش این
الی آخر الدهر عمر اولوب دوام زندگانی و حیات جاوداتی بولور اسکندر طلب ایدوب ظفر یاب
اوله مدی حضرت خضر علیه السلامه مبسر اولدی و شعرا اصطلاحنده لطیف و رنکین
ودلیند کلامدن کایه اولور بوراده بومعنی مر ادد و محبوبک دهاندن و کلمات روحی شاستدن
دخی کنایه اولنور و اهل بصوف عیننده محبت حقیقی به اشارتدر که باعث حیات جاوداندر
(*) در منظوم لاخوان الصفا (*)
(در منظوم) مبتدای مخدوفه خبر اوله رقی موصوفک صفتی اضافی قیلنددر کلام تشبیه
بلیقه مجملدر (در) ذالک ضمی و رانک تشدیدیه انجی معنای منظوم دیزلس معنای در
(لاخوان) ظرف مستقر باخود منظومه متعلق ظرف لغودر (اخوان) همزه نك كسر یه
و همزه نك خجمله دخی جا زدر حانک تشدیدیه اخ لفظنك و قفا و زننده اخ لفظنك و دلو و زننده
اخو لفظنك اجملدر بر مردی اولان آخ و آخا و آخو قرنداش معنای در فارسیده برادر کی
و یار صديق و محبت صادق معنای ده اطلاق اولنور (صفا) وفا و زننده برین بولایق اولوب
طوری اولی معنای مصدر در بوراده اسم فاعل معنای در اخوان الصفا اضافی یت
موصوفک صفتی اضافی قیلنددر لکن وصف بحال متعلق الموصوفدر حاصل معنی بوقطعه
قلبری غل و عش و حقد و حسد امثال کد و راندن سالم و صافی اولان اخوان یعنی
صادق السریره و پاکیزه دل اولان خلان صنی الجنان انجیون نظم اولمش در منظوم کی
بر رعا قطعه مر غویه در
(*) وسعت اوزره اوله جالک مر جا * دوستم يك خوش ما کی حیدا (*)
(مر حب) مطلب و زننده مصدر می اولور وسعت معنای واسم مکان اولور محل واسع
معنای و منه قولهم مر جا ای صافیت سعة یعنی طائفه عرب ورود ایدن مسافره مر جا
در بر مضایقه دن و استغفالدن عاری مغرور و آبادان بره کلدیکر وسعت قلبیه انس و الفت اوزره
اولوب قطعا دلگیر و متوحش و لافکر ما مولدر دیکدر باخود رجبك الله مر جا تقدیرنده در
بوصورتده مر جا کله سی رخیا لفظنك موضعنه وضع اولمشدر پس بوقصد بر چه مر جا
فعل محذ و قبله جمله دعایه اولور ناطنك مختاری بومقصادر (حیدا) حانک و پای متدده نك
فخجمله نم کی افعال مدحنددر يك خوش و نه کوزل و نه عجب محبت اولنه حق نسته در دیکدر
فی الاصل حب فعل ماضیدر اصلی کرم و زننده حب در صابر محبوبا معنای و ذاکله سی اسماء
اشارتدن بر اسم مهم اوله رقی فاعلدر که مجموعی اسم واحد مزین تزییل اولوب محلا مبتدا
و مابعدی خبر اولی اوزره مر فوعلدر حیدا زید کی زید نه خوش و نه کوزل کیمیه دزد دیکدر
دوستم لفظنك تفسیرده مدخلی بوقدر تکمیل وزن انجیوندر
(*) هضمی خوش اوله هضمی دینه در * هم مر یثا یکما کی اولمش اکا (*)
(هضمی) امر و زننده سهولته معنی به و اصل اولوب علی الفور هضم اولان طعمام خوشکوار

(ج) **طاعت** کی ظهور یافتگی و طوع و تدبیر (سعد) قول تو و فرخنده و همچون و مبارک و مشرف
اولی معنای اولی رقی اطاعت فعلت فاعلتین خالدر (مثل) شبه و مانند کی بر شکت نظیری
و برکن ری معنای در (ریا) ناک خجمله خذیا و زننده فارسیده برین و ترکیده اولکر دیدگری
طوب کو اکدن عبارت در منازل فرزند یکر می درت کوکب اولدی بی مر ویدر
(*) مستغلان اینیم قلدن * آب حیاتی یارانه اجرا (*)
یعنی بوقطعه جمله اجزای هر قل اولان بحر رجز مر بعدر بوراده ترفیل مستغلان آخرینه
برسبب خفیف زیاده انجکدر آب حیات ظلماته کاش چشمه مشهور در که اندن بر کره نوش این
الی آخر الدهر عمر اولوب دوام زندگانی و حیات جاوداتی بولور اسکندر طلب ایدوب ظفر یاب
اوله مدی حضرت خضر علیه السلامه مبسر اولدی و شعرا اصطلاحنده لطیف و رنکین
ودلیند کلامدن کایه اولور بوراده بومعنی مر ادد و محبوبک دهاندن و کلمات روحی شاستدن
دخی کنایه اولنور و اهل بصوف عیننده محبت حقیقی به اشارتدر که باعث حیات جاوداندر
(*) در منظوم لاخوان الصفا (*)
(در منظوم) مبتدای مخدوفه خبر اوله رقی موصوفک صفتی اضافی قیلنددر کلام تشبیه
بلیقه مجملدر (در) ذالک ضمی و رانک تشدیدیه انجی معنای منظوم دیزلس معنای در
(لاخوان) ظرف مستقر باخود منظومه متعلق ظرف لغودر (اخوان) همزه نك كسر یه
و همزه نك خجمله دخی جا زدر حانک تشدیدیه اخ لفظنك و قفا و زننده اخ لفظنك و دلو و زننده
اخو لفظنك اجملدر بر مردی اولان آخ و آخا و آخو قرنداش معنای در فارسیده برادر کی
و یار صديق و محبت صادق معنای ده اطلاق اولنور (صفا) وفا و زننده برین بولایق اولوب
طوری اولی معنای مصدر در بوراده اسم فاعل معنای در اخوان الصفا اضافی یت
موصوفک صفتی اضافی قیلنددر لکن وصف بحال متعلق الموصوفدر حاصل معنی بوقطعه
قلبری غل و عش و حقد و حسد امثال کد و راندن سالم و صافی اولان اخوان یعنی
صادق السریره و پاکیزه دل اولان خلان صنی الجنان انجیون نظم اولمش در منظوم کی
بر رعا قطعه مر غویه در
(*) وسعت اوزره اوله جالک مر جا * دوستم يك خوش ما کی حیدا (*)
(مر حب) مطلب و زننده مصدر می اولور وسعت معنای واسم مکان اولور محل واسع
معنای و منه قولهم مر جا ای صافیت سعة یعنی طائفه عرب ورود ایدن مسافره مر جا
در بر مضایقه دن و استغفالدن عاری مغرور و آبادان بره کلدیکر وسعت قلبیه انس و الفت اوزره
اولوب قطعا دلگیر و متوحش و لافکر ما مولدر دیکدر باخود رجبك الله مر جا تقدیرنده در
بوصورتده مر جا کله سی رخیا لفظنك موضعنه وضع اولمشدر پس بوقصد بر چه مر جا
فعل محذ و قبله جمله دعایه اولور ناطنك مختاری بومقصادر (حیدا) حانک و پای متدده نك
فخجمله نم کی افعال مدحنددر يك خوش و نه کوزل و نه عجب محبت اولنه حق نسته در دیکدر
فی الاصل حب فعل ماضیدر اصلی کرم و زننده حب در صابر محبوبا معنای و ذاکله سی اسماء
اشارتدن بر اسم مهم اوله رقی فاعلدر که مجموعی اسم واحد مزین تزییل اولوب محلا مبتدا
و مابعدی خبر اولی اوزره مر فوعلدر حیدا زید کی زید نه خوش و نه کوزل کیمیه دزد دیکدر
دوستم لفظنك تفسیرده مدخلی بوقدر تکمیل وزن انجیوندر
(*) هضمی خوش اوله هضمی دینه در * هم مر یثا یکما کی اولمش اکا (*)
(هضمی) امر و زننده سهولته معنی به و اصل اولوب علی الفور هضم اولان طعمام خوشکوار

دینور و مشتق از سهولت حاصل اولان شیخ دینور (مری) امیر و زنده هندی آسان اولان طعام و شراب دینور که فارسیه کواری و خوشکوار و ترکیبده سبکی تعبیر اولور ایچندی اکل و شرب ایدن کیسه به هفتا مری بنا قول که نصبه دعار ماک اکل و شرب ایلدیکلک معد کده هضم اولش اوله و غذا و دوا اولوب بدنکه سیکوب عاده عافیت اوله دیمکدر

(یکمال) ماکل بر دیمکدر *

(*) مرة و ش تارة بر کره در * شمعی یکمیش اولدی کونا آقا (*)
(مره) کره و زنده بر کره معنانه در جعی میک کسرله مر از کلوز کران کی (تاره) مره معنانه در که بر کره دیمکدر و وقت و حین معنانه در جعی تارات کلوز بر کره ملافی اولدم دیه جک برده لغیه مره دیرل لغیه لغیه مره سیکنده در و بر کره ایلدم دیه جک محله فعلته تاره دیرل فعلته فعله تاره تقدیرده در بوضورده مره و تاره مصدر محذوفک صفتاری اولوب مصدر مقامه اقامه اولغله مقول مطلق بحازی اولور (وش) لغظی فارسی اوله رق ادات تیهکدر (آف) سابق و زنده و اف کشف و زنده خاله مقارن زمان ماضیدن کایه اولور که پروتکک اوچنده یکن اشوان قریب دیمک اولور یقال قال له آقا و آقا ای فی اول وقت یقرب منا

(*) سحقا و یا دخی تعادیمک * اوله صانکیم لوم و خسرانه سزا (*)
(سحق) سبک ضمیمه بعد و زنده و سحق ضمیمه عنق و زنده باب رابعدن و خامسدن مصدر در ابراق اولق معنانه یقال سحق الرجل سحقا اذا بعد مقام دعاده رجعه الیه دن بعد معنای مراد اولور * سحقا لاصحاب السعیر * نظم جلیله اولدینی کی (تب) تانک فقی و تانک تشدیدیه نقص و خسار و زیان معنانه مصدر در تب و تب خسران علاقه سبیه مطلقا هلاک معنانه ده استعمال اولور و یقال تب تباله علی الدعاء فعلی اوزرینه محمول مصدر اولدینی چون منصوب قبلنور یعنی هلاک و خسران اکلک ملاس اولسون دیمکدر (نفس) تانک فقی و عینک سکونته هلاک اولق معنانه باب ثالثدن و رابعدن مصدر در یقال نفس الرجل اذا هلك و یقال تعاله ای هلاک اصل بوماده ایاق قایوب یوز اوزره یقلق معنانه موضوعدر بوعلاقه ایه هلاک و شر و بعد و زنده ساقط اولق معنانه استعمال اولدی جیع معنانه خطاب صورتده باب ثالثدن تعبت تعسا دیرسن و حکایه و غیبت صورتده باب رابعدن نفس تعسا دیرسن بومصادر ثلاثه لوم و خسرانه لایق اولانر حقیقه مقول اولور

(*) فعل مضمر ایه نصی بونلرک * خواجه نحو اکلدر آئی سکا (*)
یعنی بیت سابقده مذکور اولان مصادر ثلاثه خیه و جدعا کی عاملنک حذفی سماعا واجب اولان مفعول مطلق قبلندن اولدینی کتب نحوه مین اولغله نحو اوقود یفکده خواجه سکا تفهیم ایدر دیمکدر (خواجه) خاه معینه مک بین القبح والضم اماله سی و واو علامت ایه استاد معنانه فارسیدر ترکیبده دخی زیانده و مشهوردر

(*) هم تفرق تفرقه طاعلمدر * صکره جعی کوچ اولان ایدی سبا (*)
(تفرق) تجمیع و زنده و ضدیدر که اشیاء بمجمعه بری برندن اربلوب فرقه فرقه اولق معنانه در افتراق و انفراق کی (تفرقه) تبصره و زنده تفریق کی متعلدن لری بری برندن آبرق معنانه در یقال فرقه تفرقا و تفرقه اذا بدده بوضورده تفرق لازم تفرقه متعدی اولش اولور ناظم نحرر تفرقه فی طاعنقی معنانه جل ایتوب طاعنقی معنانه جل ایتوب کتب لغتده معنانه بوله مدق بوتر وجه (هم تفرق افتراق طاعلمدر) دینه صواب اولور دخی

(تعب تشتت تشتات تبدد تقدیر تاثر کسج انکشاف تفرق کیدر فارسیده پراگندیدن و تلاشیدن درل (ایدی سبنا) ترکیبده ایدی کلمه سی طریق یاخود نعمت یاخود جماعت یاخود بلادین معنانه اولان بدلفظنک جمعدر (وآیدی) جیع الجمعدر بوماده ایدی کلمه سبک مضای الیه اولان سبالفظی عصا و زنده سکون اوزره مینی اولورق شکم اولور اصلی سبک و زنده سبأ در همزه سی الفه ابدال اولندی بعد الاضافه خسته عشر کی اسم واحد چکینده اولدی سبأ بلفظنک بلده سی اسمیدر بانیسی اولان عبد شمس بن یحیی بن یعرب بن یحطیان سبأ لقبیه ملقب اولغله سبأ کرده سی اولان ماریب شهره دخی سبأ سبیه اولندی اشهر بلادیندن ناظم نحرر یو یستله (تفرق و ایدی سبنا) مثل مشهورنک جلته ایلایدر مثل من یور بر جعیتک بریشان و پراکنده اولوب دخی جعیتلری صعوبتلی و امر عسر اولدیفنده شرب اولور و مثل من یورک موردی اولدر که سبأ لغی ایه ملقب اولان عبد شمس مرقوم جلته قبائل یعنی جامع یعنی قبائل یمنک جلته سی اکامسوب و ایدن متفرج و منشعب اولدیرنر یا مرقومک (ازد و کنده و مدحج و اشعر یون و حیر و انار و عامله و غیان و یمن اوچندام نام اون نفر اولادی اولوب هر بری برقیله بدرلری اولغله شخص مرقوم ابو القیائل اولدیر (لقد کان لسانه فی مسکنهم آیه جنتان عن یمن و شمال) نظم جلیلی منظومیه قبائل من یوره ماریب شهرنده پرورده نعم الهیه نامتایه ایکن پیغمبر لری تکذیب ایدوب اشعه عبادت ایتلرله (فارسلنا علیهم سبل العرم) آیه کریمه سی مدلولیجه سبل العرم ظهور ایدوب شهر من یوری غرقاب فنا و ریاض و جناتی بالکلیه اهلاک و افنا ایچکله قبائل مرقومه اقطار ارضه متفرق اولوب حاللری مضرب مثل من یور اولدیر تفصیل تفسیر و توار یخمددر

(*) اولدی اللهم بالله دیمک * صانکه اول آخرده نیم اولده یا (*)
(اللهم) لفظ شریقی قول راجع اوزره اصلی بالله اولوب کثرت استعمالدن ناشی حرف ندا حذف و آخرته نیم شده تعویض اولندی علی قول اصلی بالله آمنا یخبر اولوب تخفیف ایچون حرف ندا واقصد معنانه اولان ام لفظنک همزه سی و متعلقات فعل حذف اولوب اللهم اولدی کذا فی تفسیر قوله تعالی (قل اللهم مالک الملیک) (*)
(طوبی) حال طیب انلر ایچون طوبی لهم * هم خصوصاً دیمدر لاسیما (*)
(طوبی) حسنی و زنده اطیب لفظنک مؤثی اولور حالت طیه معنانه لهم انلر ایچون دیمکدر و بشری و زنده مصدر اولور طیب و کوزلک معنانه و یخت و رفاه حال ایه دیرلک و خیر و راحت و دولت معنانه در و جتده بر شجر مبارکک اسمیدر و علی قول لغت هندیده جتک اسمدر (لاسمیا) ترکیبده لانی جنس ایچوندر (سی) سبک کسری و یاه مشیده ایه منصوب اولورق لانک اسمیدر مانکره یاخود زانده در و بوترکیب استثنایه موقفیه مستعملدر یعنی مابعدنی ماقبله ترجیح ایچون مسوق اولغله مساواتدن تفضیل اخراج اولمش کی اولور ایدن لاسمدرده خصوصاً ایه تغیر اولور مثلاً تسحب الصدقه فی شهر رمضان لاسمایی العشر الاواخر دیکده اعطاء صدقه مک عشر اوخنده استحبایی آکدو افضل اولدینی متبیین اولور و مابعدنده کلن اسمک رفعی و جری و تکره اولور سه نصی دخی جائزدر

(*) معنی لله دره مدحه * حق اکاخوق خیریه قبلسون جزا (*)
(لله دره) ترکیده در دالک فقی و تانک تشدیدیه بر کیمسه دن صادر اولان عمل خوب و اثریکویه اطلاق اولور بومعنایه مینی عرب بر کیمسه بی مدحی متضمن دعا اید کده لله دره دیرل ای جزاء دره و عمله دیمکدر حذف مضافله یعنی عمل من یور مقابلنده رب المجازات حقو خیر ایه

سکا هر بار عالم کلامه اکر ام ايله ديمک ايله تعبير اولنور (اشکر) باب اولدن امر مخاطبدر
 شکر ايت معنائيه شکر شينک ضمي وکافک سکونيه معنک انعام ايلديکي تعني ييلوب يعنى
 معنک تفضل واحسانى قليله اعتقاد ايدوب ولسانيه مدح و ثنا وجوارح سائر ايله بشيدر
 الاستحقاق معناه اطاعت وانقياد ايله مکافات ايلکدن عبارتدر (لرب) تکرى تعالى حضرتنه
 ديمکدر زيرا رب رانک قحى و بانک تشديديله مطلق ذکر اولدوقده کافه مخلوقات مالکي
 وعامة مصنوعاتى بسلوب تربيه ايدن جناب پروردگارک اسماء حسناستنددر (انما) همزه نك
 کسرى ونونک تشديديله طرق قصر دندر يعنى حکمي مذکور ايجون اثبات ماعدادن نفى
 افاده ايدر لسانمزد اندن انجى ايله تعبير اولنور

(*) مرده جى اولش مبشر هم نذير * ککلى تحقيقا بزه قد جاءنا (*)
 (مبشر) تفصيل يابندن اسم فاعل صيغه سيله ومباشر افعال يابندن اسم فاعل بنيه سيله
 وبشر امير وزنده فعل بمعنى فاعل اوله رق برکيسه به باعث فرح ومورث سرور اولان خبر
 مسرت اثرى اخبار وافاده ايدى کسى به دينور که اکا ترکيده مرده جى ومشتوبى ديزل (نذير)
 بشر وزنده ومقابلى اوله رق برکيسه به برآمده فى اعلام واخبار ايله تحذير ونحويف ايدى
 يعنى اول ماده نك مخوف ومخاطره لواولديغن اشعار وافاده ايله اکا قورقور وروب آگاه ايدى
 معنائيه در سياق نظم ايدن ظاهر اولان ترکيده معنای عطفه دال اولان هم لفظيله نذير مبشر
 اوزریشه معطوف اولقدر بوتقد برجه نذير لفظيله مبشر کى مرده جى معنائيه کلکدر ليکن
 کتب لغت بوکا مساعد دکلدر مکرکه * فبشر هم بعداب اليم * نظم کریمى کى استعاره به
 محمول اوله ياخود مقابله قرينه سيله نذيرک معنائيه ظهوريشه مبنى معطوف اولوب
 * قد جاءنا نذير * نظم جليلک معنائيه اينا اوله رق ابتدائيه اوله بو صورتده مصراع ثانی
 اوله مرهون اوله رق * مرده جى اولش مبشر هم نذير * قورقودى ککلى بزه جاءنا * دينسه
 اوضح اولوردى (قد جاءنا) ترکينده قد حرفه تحقيق ايجوندر جاءنا ککلى ديمکدر
 (*) هذه الدنيا ديمکدر بوجهان * ليس بوقدر اوله درهم ما ولا (*)
 (هذه) مخاطبه تبيه وتاكيدى متضمن اولان حرف تبيه ايله مفرد مؤنثه اشاره موضوع
 اولان ده استندن مرکب اوله رق قرينه اشاره موضوعدر بو وايسته شو معنائيه دن
 (دينا) دالک ضمليه عقي واخرت مقابلى اوله رق عريدر ترکيده ده دنيا دينور فارسده
 جهان وکى ديزل (ليس) لامک فتحيله نى ايجون موضوع برکله در اصلى فرح وزنده ليس
 ايدى تخفيف ايجون باسى اسکان اولدى ترکيده بوق وکل معنائيه مستعملدر (ما) کله سى
 حرفه اوله رق وجوه عديده اوزره مستعملدر نافية ومصدر به وكافه وزانده کى بوراده نى
 معنائيه مراددر که ليس کله سته مشابه اولان مادر (لا) حرف نى اولور که جواب محنده
 وسائر محل انکارده ايراد اولنور بوقدر وکلدر معنالى بيه فارسده به لفظيله ادا اولنور
 (*) من بلنى کيم نى تعيب ايدن * ذالك بودر بوده ايله هکذا (*)
 (من بلنى) قوائده من شرطيه بل کله سى لومدن مضارع اصلى بلوم ايدى من شرطيه جزم
 ايدوب اجتماع ساکنين محذوره وواسا قاط اولشدر نون نون وقايه يا ضمير متکيددر هر کيم
 نى تعيب ايدرسه ديمکدر جزا محذوقدر کرچه ناظمک ترجمه سى من کله سى استفهاميه اولنى
 ايهام ايدر ليکن من استفهاميه جازم اولماقله ترجمه من بوره مسامحه به محمولدر (ذالك) مفرد
 مذکره اشاره موضوع اولان ذا لفظيله الخاق اولنان کاف خطابدن مرکب اوله رق بوق
 بودر معنائيه که فارسده همزه نك کسرى ومبدله اين لفظيله ادا اولنور وبواسمه اشاره

سکا هر بار عالم کلامه اکر ام ايله ديمک ايله تعبير اولنور (اشکر) باب اولدن امر مخاطبدر
 شکر ايت معنائيه شکر شينک ضمي وکافک سکونيه معنک انعام ايلديکي تعني ييلوب يعنى
 معنک تفضل واحسانى قليله اعتقاد ايدوب ولسانيه مدح و ثنا وجوارح سائر ايله بشيدر
 الاستحقاق معناه اطاعت وانقياد ايله مکافات ايلکدن عبارتدر (لرب) تکرى تعالى حضرتنه
 ديمکدر زيرا رب رانک قحى و بانک تشديديله مطلق ذکر اولدوقده کافه مخلوقات مالکي
 وعامة مصنوعاتى بسلوب تربيه ايدن جناب پروردگارک اسماء حسناستنددر (انما) همزه نك
 کسرى ونونک تشديديله طرق قصر دندر يعنى حکمي مذکور ايجون اثبات ماعدادن نفى
 افاده ايدر لسانمزد اندن انجى ايله تعبير اولنور

(*) مرده جى اولش مبشر هم نذير * ککلى تحقيقا بزه قد جاءنا (*)
 (مبشر) تفصيل يابندن اسم فاعل صيغه سيله ومباشر افعال يابندن اسم فاعل بنيه سيله
 وبشر امير وزنده فعل بمعنى فاعل اوله رق برکيسه به باعث فرح ومورث سرور اولان خبر
 مسرت اثرى اخبار وافاده ايدى کسى به دينور که اکا ترکيده مرده جى ومشتوبى ديزل (نذير)
 بشر وزنده ومقابلى اوله رق برکيسه به برآمده فى اعلام واخبار ايله تحذير ونحويف ايدى
 يعنى اول ماده نك مخوف ومخاطره لواولديغن اشعار وافاده ايله اکا قورقور وروب آگاه ايدى
 معنائيه در سياق نظم ايدن ظاهر اولان ترکيده معنای عطفه دال اولان هم لفظيله نذير مبشر
 اوزریشه معطوف اولقدر بوتقد برجه نذير لفظيله مبشر کى مرده جى معنائيه کلکدر ليکن
 کتب لغت بوکا مساعد دکلدر مکرکه * فبشر هم بعداب اليم * نظم کریمى کى استعاره به
 محمول اوله ياخود مقابله قرينه سيله نذيرک معنائيه ظهوريشه مبنى معطوف اولوب
 * قد جاءنا نذير * نظم جليلک معنائيه اينا اوله رق ابتدائيه اوله بو صورتده مصراع ثانی
 اوله مرهون اوله رق * مرده جى اولش مبشر هم نذير * قورقودى ککلى بزه جاءنا * دينسه
 اوضح اولوردى (قد جاءنا) ترکينده قد حرفه تحقيق ايجوندر جاءنا ککلى ديمکدر
 (*) هذه الدنيا ديمکدر بوجهان * ليس بوقدر اوله درهم ما ولا (*)
 (هذه) مخاطبه تبيه وتاكيدى متضمن اولان حرف تبيه ايله مفرد مؤنثه اشاره موضوع
 اولان ده استندن مرکب اوله رق قرينه اشاره موضوعدر بو وايسته شو معنائيه دن
 (دينا) دالک ضمليه عقي واخرت مقابلى اوله رق عريدر ترکيده ده دنيا دينور فارسده
 جهان وکى ديزل (ليس) لامک فتحيله نى ايجون موضوع برکله در اصلى فرح وزنده ليس
 ايدى تخفيف ايجون باسى اسکان اولدى ترکيده بوق وکل معنائيه مستعملدر (ما) کله سى
 حرفه اوله رق وجوه عديده اوزره مستعملدر نافية ومصدر به وكافه وزانده کى بوراده نى
 معنائيه مراددر که ليس کله سته مشابه اولان مادر (لا) حرف نى اولور که جواب محنده
 وسائر محل انکارده ايراد اولنور بوقدر وکلدر معنالى بيه فارسده به لفظيله ادا اولنور
 (*) من بلنى کيم نى تعيب ايدن * ذالك بودر بوده ايله هکذا (*)
 (من بلنى) قوائده من شرطيه بل کله سى لومدن مضارع اصلى بلوم ايدى من شرطيه جزم
 ايدوب اجتماع ساکنين محذوره وواسا قاط اولشدر نون نون وقايه يا ضمير متکيددر هر کيم
 نى تعيب ايدرسه ديمکدر جزا محذوقدر کرچه ناظمک ترجمه سى من کله سى استفهاميه اولنى
 ايهام ايدر ليکن من استفهاميه جازم اولماقله ترجمه من بوره مسامحه به محمولدر (ذالك) مفرد
 مذکره اشاره موضوع اولان ذا لفظيله الخاق اولنان کاف خطابدن مرکب اوله رق بوق
 بودر معنائيه که فارسده همزه نك کسرى ومبدله اين لفظيله ادا اولنور وبواسمه اشاره

لاحق اولان كاف خطاب تذكر وتأتيته وافراد وتثنيه وجمعه مخاطب اولان كيه به تابعدر
وكافك ماقبل امور مذكوره ده مشار اليهه تابعدر (هكذا) لفظنده هاحرف تنبيهدر كذا
اسم ميمدر انكه برنسه دن كناه اولنور شو بلجه و بونك كي وشو تجلاين و بوده اوليله ديمكدر
في الاصل كاف تشبيه اسم اشارتدن مر كدر
* (اولدي اول لك سكاشر در يقين * سن بزه ياقلاشمه لاتقرب لنا) *
(اول لك) همزه لك قحيله وعيد ونهيدد ايجون مستعملدر * يقال اول لك * اي قاريك
مايهلكك يعني سكا داهيه مهلكه ومصبت مقارب ونازل اولسون ديمكدر كه بجله دعائيه در
بوتقديرجه قريب معناسنه اولان ايلاء كله سندن فعل ماضي اولوب فاعلي محذوف اولور
بعضيلر اولي كله سني احرى واجدر معناسنه حل ايله اول لك العقاب والهلاك ايله تاويل
ايلدبلر كه عقاب ياخود هلاك سكا هر وجهله اليقدر ديمك اولور وبعضيلر اصلي اولاك الله
مانكره اولمغه لام زائده در حق تعالى سكاخوشلغندنيك حالتني ايقاع ايلسون ديمك اولور
ديدي بومعاني ثلاثة دن اول وثالث دعا ثاني خبردر (لاتقرب) دنو وبقينلق معناسنه اولان
قرب كله سندن نهي مخاطبدر ياقلاشمه و يقين اوليله ديمكدر
* (نحن وانا بزنس انت بن انا * ابن قنده فغني برده حيتا) *
(نحن) متكلم مع الغير ضميردر (انا) كله سنده نامتكلم مع الغير ضميردر حروف مشبهه بالفعلدن
اولان ان ايله مر كبا اوله رق تحقيق بزديمكدر بعضا اصلي اوزره نونات ثلاثة ايله انا دينور
وبعضا تخفيف ايجون ان كله سندن نون ثاني حذف اولنوب انادينور شخص متكلم معينده اولان
كيسه ليله نفسندن تعبير ايلدكده مثلا * نحن فعلنا وانا ذهنا * درلر بعضا متكلم واحد
معظمده ده استعمال اولنور * نحن خلقناكم وانا ارسلنا اليكم * نظم كرميلرنده اولديني كي
لساغزده بلفظيله ادا اولنور (انت) تانك قحيله مذكر مخاطب وتانك كسر يله مؤنث مخاطبه
ضميردر تركيده سن فارسيده نودرلر (انا) متكلم وحده ضميردر بن ديمكدر فارسيده من دينور
(ابن) كيف وزنده مكندن سؤاله دلالت ايدر يعني طرف مكاندر استفهامي متصنندر يقال
* اين زيد * اي في اي مكان هو بوندن تركيده قنده وزه ده لفظلر يله تعبير اولنور فارسيده
كافك ضميله بجا درلر (حيتا) حالك فغني واخرنده حرركات ثلاثة ايله يعني ضم اوزره وقع اوزره
وكسر اوزره بناسنك جواز يله طرف مكان اولان حيث كله سيله ماء كافه دن مر كدز
وبوحيث كله شته ماء كافه متصل اولدقده شرطني متضمن اولوب ايكي فعلني جزم ايدر مثلا
* حيتا تجلس اجلس * ديتلدكده سن نه مكانه وقتني برده جلوس ايدرسك بنده اوراده
جالس اولورم ديمك اولور
* (اذهبوا كيدك دونك هم فارجمعوا * سزرا اتم ايكيكزده اتم) *
(اذهبوا) تائب تالشدن امر حاضر جمع مذكر ذاهب اولك يعني كيدك ديمكدر (فارجمعوا)
تر كينده فا تعقيب ايجوندر ارجعوا باب تالشدن امر مخاطب جمع مذكر در رجوع ايدك يعني
دونك ديمكدر (اتم) جمع مذكر مخاطب ضميردر جاعت نسايه خطابنده انتن دينور تركيده
سز وسزرا ديمكده ادا اولنور (اتم) ايكي مذكوره خطاب ايله ايكي مؤنثه خطاب ينده مشركدر
سز ايكيكز ديمكدر فارسيده تنبيه به وجهه خطابنده شهادينور
* (كل من جاء كلان هب جله سي * راح ككدي بزدن اول قبلنا) *
(كل) كافك ضمني ولا ملك تشديديه الفاظ عمومدر مدخولك جميع افرادنه ياخود جميع
اجزاسنه شمول واستغراقه دلالت ايدر مذكري ومؤنثي مساويدر مثلا * كل رجل وكل امرأه *

دينلور (من) ميك قحيله ذوى العقوله مخصوص الفاظ عمومدر افرادي وجمعي ند كبري
وتأنيلى معاويدر موصوله واستفهاميه وشرطييه وموصوفه اوله رق استعمال كيتب نحو ده
ميندر بوزر كيديه نكره موصوفه اولمعي ظاهر در كل انسان جاء معناسنه ناطك نفس بزه كور
شرطييه اولسيده جائزدر (جاء) فعل ماضيدر ككدي معناسنه مصدر ي محي كور (راح)
اجوف واوي اوله رق فعل ماضيدر مطلقا ككدي معناسنه بومقايده اولديني كي كاه
اولور كز اولدك نكزه ياخود احشام اوسني ككدي معناسنه استعمال اولنور يقال * راح زيد *
اي ذهب في وقت الزواح (قبلنا) ترك كينده قبل كله سي متكلم مع الغير ضمير ينده
مضافه اوله رق ظرفيت اوزره منصوبدر ظاهر اولان راح فعلك ظرف زمانه يندر
* (نجه ديرلدر ري بعينه المات * كيف بجي الارض بعد موتها) *
مصراع اول تالينك ذوقري وزنده سيدر كرجه بعد المات تركيبي عربيدن لكن لغت عربيه به
ادق مارسه سي اولان كيه يه واضح اولديقه ميني مقام تركيده استعمال اولديني (كيف)
اين وزنده غالبيا استفهام ايجون استعمال اولنور اسم بهم غير ممكن در نجه و نه كونه
معناسنه (بجي) افعال بايندن فعل ماضيدر احياء ايدر يعني ديرلدر ديمكدر (ارض)
همزه لك فغني ورايك سكويه مؤنث سماعي واسم جنس اوله رق بزه دينور كه فارسيده زمين
ديرلر جي همزه لك فغني ورايك سكويه ارضات وفروض وزنده اروض وفخيله ارضون
واراضى ككدر (يعني) صكره ديمكدر كه قبل مقابيلدر قبل وبعد كله زي اضافتدن قطع
اولنور ايسه ضم اوزره ميني اولورلر مضاف اولورلر ايسه معرب اولورلر (موت) ميك قحيله
فوت وزنده حياتك فغني اوله رق مصدر در اولك معناسنه كه حالك زوالدر وحيات انواع
عديده ايله مشوع اولديني كي موت دغني متوعبر مثلا قوه ناميه لك زواله اطلاق اولنور
موت الانسان وموت النبات وموت الارض كي وقوه حيلسه لك زواله اطلاق اولنور موت
البصر كي وقوه عافله لك زواله اطلاق اولنور موت القلب كيكي جهالتيدر وحواسي حركه
واذرا كدن تعطيل ايدن نومه موت اصغر اطلاق اولديني كي بومقايده قوه ناميه لك زوال
معناسنه مستعملدر موتك مضافه اليه اولان هاضمري مؤنث سماعي اولان ارضه راجعدر
فارسيده * حيلسه زندگاني وموته حركه درلر
* (ادمه جانك ديفيندر غري يوق * ليس للانسان الا ماسي) *
يه مصراع اول تالينك تفسيره سيدر (ليس) افعال ناقصه دندر (للا انسان) طرف مستقر مقدم
خبردر مؤخر اسمي محذوفدر (الا) ادات استناددر (ماسي) تركيده مصدر يه در مدخوليله
تاويل مصدر يه اولوب الاسعيه معناسنه اولور تقدير نظم شريف ليس للانسان شي من النفع
والجزاء الاجزاء سعيه وعمله ديمكدر الاك مايعدي ليس لك خبري اولقيده جائزدر مكان
للا انسان الاسعيه اي جزاء سعيه ديمكدر نفي واستنساك مفادي اولان قصير اوزرينه وارد
اولان سوال وجواب سورة حنك تفسير ينده مذكوردر ليس كله منك معناسي بوقايده كيدي
* (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن * اهل علك اوليه سعيها) *
اي بوقايده مجرول مسند سندر لكن جروض وميزلر يله سابع ساكي حلقيله مقصوددر
(سعي) رعي وزنده مصدردر ايش ايشك وجلاشمق معناسنه ماضيسي يند سابقيه كيدي
(سعيه) سعيه وزنده عيار كي توزه اطلاق اولور و عدم اجتداد ملائيه سيله معبر اوليان سي
ناجرده ده استعمال ايدرلر بومقايده حرام معناسي تاليدر فافهم

باده الى الباء من افشده نظم العجب
 (باء) باده وزنده ماصيدن مصدرى بانك فتي وواوك سكويه بوه دركه برنسه به واصل اولوب
 وارمن على قول برنسه دن منقطع اولوب شي آخره منقطع اولوب معانسه در بمقامده معنای
 ثانی اظهار در زیر ناظم مرحوم الف قافیه شدن بالکلیه منقطع اولوب باقافیه سه راجع و منقطع
 اولدی (الى الباء) ترکیبده الى انشاء غایت ایچون حرف جر در باده حروف هجاءن حرف ثانی
 اسیدر (من) موصوله باده فعلک فاعلیدر (افشده) افعال باینده ماضی غایبده مستتر اولان فاعل
 ضمیری ایله جمله سی موصولک صله سیدر انشاء شعرا و قومی معانسه در (نظم) کلام منظوم معانسه
 فعلک مفعولیدر نظمک عجبیه اضافتی موصولک صقه اضافتی قیلنددر (عجب) غریب
 وزنده مثلی نادر اولدیغندن یاخود حسن و لطافتده نهایت بالغ اولدیغندن ناشی پک تعجب
 اولنه جی شیه دینور

(*) جعی عنادل کلور بلبل آدی عندلیب * حوجم وورد اولدی کل سوکلوخندن وحبیب (*)
 (عندلیب) سلبیل وزنده الحان مطربه ایله نعمات ایدن بلبل قوشیدر جعی رباعی به ردایله
 (عنادل) کلور مساجد وزنده عنکبوتک جعی عناکب کلدیکی کبی (حوجم) جعفر وزنده
 فرمزی کوله دینور وورد جر معانسه (ورد) فرد وزنده لغتده هر بیکه چیچکنه اطلاق اولنور
 نعهده فارسیده و ترکیده کل تعیر اولسان چیچکده علم غالب اولمشدر (خندن) خاتک کسریله
 برکجه تک ظاهرا و باطنا هر امورنده بار وفاداری اولان محب صادقده دینور امیر وزنده خندن
 کبی (حبیب) لیب وزنده فعلیل یعنی مفعولدر محبوب معانسه که سوکلو دیکندر واسم فاعل
 معانسه اوله رقی محب معانسه کلور

(*) باباصوی بانک اولان کیمیه دیرلر نسب * والدیه سی جائی طاهر اولاندر حسب (*)
 (نسب) امیر وزنده آباء واجدادی کریم الذات و بنشدیده صفات اولان صوی کیمیه
 دینور (حسب) كذلك آباء واجدادی شرف و اصالت و قدر و حیثیت صاحبی اولان کیمیه
 دینور علی قول والدیه سی طرفی عفت و عصمت صاحبی اولانه دینور

(*) عرق طهر در دخی بانک نسلا و عریق * اصله دی جرثومه هم جنسی ایدر نجیب (*)
 (عرق) عینک کسریله انسانده و حیوانده محل جریان دم اولان طهره دینور (عریق) امیر
 وزنده صوی صوی بانک اصلی و نسلی رذائلدن طاهر اولان کیمیه دینور (جرثومه) جیک
 و نای مثله تک ضمیمه برنسه تک اصله و کوکنه دینور ارومه و ضمیمه کبی (نجیب) شریف
 وزنده صوی بانک حسب و اصل اولان انسانه و حیوانه دینور جعی انجاب کلور اشراف کبی
 و نجباء کلور شرفاء و کرما کبی و ضمیمه نجیب کلور نذیرک جعی نذر کلدیکی کبی

(*) فرط ذکادر دهاء اوله ذکیر دهاء * عقله دینور لب کیم عاقل اولاندر لیب (*)
 (دهاء) ذالک فخیله بهاء وزنده زیاده حدت عقل و قوت ذهن وجودت رأی و حسن فکر که
 فرط ذکا و جن فکر لولک تعیر اولنور و باب رابعدن مصدر اولور برکجه پک عاقل و زیرک
 و حسن فکر و تدبیر صاحبی اولق معانسه اسم فاعلی داهی کلور دهاء مزبور ایله متصفه
 معانسه داهی تک جعی ناقصدن اسم فاعلک جعنده مطرد اولدیغی اوزره ذالک ضمیمه
 (دهاء) کلور قضاة و رماء کبی (فرط) فالت فتی و رانک سکویه افراط لغظندن اسم اولور
 حددن زیاده و قیاسدن بیرون معانسه (ذکا) و فاه وزنده برکجه تیز فهم و حدید الذهن
 اولق معانسه عزیمت در غایه الغایه زیرکک و حدت ذهن معانسه لسانمزد مستعمل و شایع اولغله
 ترجمه قیلندی (لب) لامک ضمی و بانک تشدیدیه هر شک خالصنه و جود و باده مثلوا و بجلونسدرک

ایچنه لب و قوشنه قشر دینور و لب عقل و هوشه دینور جعی الیاب کلور (لیب) امیر وزنده
 عاقل و هوشمند اولان کیمیه دینور (عقل) انسان انک و ساطتیه حسن و قبح و منفعت
 و مضرتی تعیر ایتدیکی قوه معنویه یاخود علم و ادراک معانسه شایع اولغله ترجمه قیلندی
 (*) اربه کبی ارب هم عقل و ذکایه دینور * صاحبیدن اولنه عاقله دیرلر ارب (*)
 (اربه) هرزه تک کسریله و ضمیمه لغتدر بیت سابقده مذکور اولان دهاییه و عقل و ذکایه دینور
 (ارب) هرزه تک کسری و رانک سکویه عقل و ذکاودین و ملت خصالینه در (ارب) امیر وزنده
 عاقل و زیرک و دین و دیانت صاحبی کیمیه دینور

(*) راباویکی پایدر رابه اوکی آنه هم * غیریدن اولان ولدی زوج باندنه زیب (*)
 (راب) بانک تشدیدیه اوکی بابیه دینور زوج سنک زوج اولان اولان ولدی تریسه ده قائم
 اولدیغیچون (رابه) دایه وزنده کینک پدرینک زوج سنک دینور کیمیه ترکیده اوکی آنه تعیر
 اولنور (ریب) رقیب وزنده برکجه تک زوج سنک زوج اولان اولان اوغلنه دینور که اوکی
 اوغل تعیر اولنور اوکی قزه ریه دینور زوج ثانیسنک زیر تریسه سنده اولدیغیچون
 (*) قور قعه دی خیفه هم خوف و فرح قور قوردر * قور قوجدر خائف و قور قی اولاندر نجیب (*)
 (خیفه) خاتک کسریله مخافه کبی قور قی معانسه در که امن مقابلیدر (خوف) خوف وزنده
 قور قعه و قور قویه دینور (فرح) فخریه جزع و زننده بلیکلیوب قور قی معانسه در (خائف)
 باب رابعدن اسم فاعلدر قور قی کیمیه معانسه (نجیب) امیر وزنده یور کسر قور قی
 کشی به دینور جان کبی

(*) قس پاپاس باش پاپاس اسقف و هم جائلیق * یعه کلیسا ایش دیرکی حاج صلیب (*)
 (قس) قافک فتی و سنک تشدیدیه نصاری طائفه سنک علم جهتیه ریشلرینه دینور که
 کیش تعیر اولنور و طائفه نصارانک علامته سکین وزنده قسبسنک جعی قسبوندر
 و کیش اوله جقدر قسک جعی قسوسدر کهول وزنده قسبسنک جعی قسبوندر
 (اسقف) هرزه تک و قانک خمدل یله قطرب وزنده نصاری طائفه سنک رتبهده قس و قسبسن
 دینکلرندن یوقری اولان کیشلریدر جعی اساقفه و اساقف کلور (جائلیق) نای مثله تک
 قشیه ملت مسیحیه تک باش پاپا لری اولان پاتریق طرفندن نصب اولان کیشلر که رتبهده
 پاتریقندن دون مطران و اسقف و قسبسن یوقریدر (یعه) بانک کسریله صیغه وزنده
 نصاری معبدی اولان کلیساه دینور جعی عنب وزنده بیع کلور (دیر) دالک فتی و بانک
 سکویه نصرانیلرک مناسرتلرینه دینور کیمیه کلیسادن بشقده مناسرتلرینه رئیس اولان
 پایازه رأس الدیر دینور دیرک جعی ایدازدر (صلیب) امیر وزنده نصاری طائفه سنک حاج تعیر
 ایتدکیری نسنه دینور که فارسیده چلبا دیرلر زعماریه حضرت عباسک هیئت مصلوبه سیدر

(*) بوله میوز حاذق و ماهری قنده حکیم * لایحده الحاذق الماهر این الطیب (*)
 مصرع اول ثانیتنک تفسیر و ترجمه سیدر (لایحده) بولق معانسه اولان و جدانیدن فی استقبال متکلم
 مع الغیردر بوله میوز دیمکدر (حاذق) حذاقتدن اسم فاعلدر برصنعتی کرکد کبی اوکروب مهارت
 پیدا ایدن کیمیه دینور (ماهر) مهارتدن اسم فاعلدر عملنده و صنعتده حاذق و استاد کشی به
 دینور (این) قطعه سابقده بیکدی لکن متضنی اولدیغی استفهام بمقامده استبعاد ایچوند
 (طیب) حبیب وزنده مطلقا عمل و صنعتده استاد کامل و ماهر اولان کیمیه دینور صکره تدبیر
 مرضی و معالجه امراض ایلمکده حاذق اولان حکیمه اطلاقده شایع اولمشدر

(*) لایق نادیب اولور اولنکه ادبسن اوله * اهل ادب کورس سنده اولور سن ادیب (*)

(منشی النظم) اضافت کلام موزون و شعری انشاد و انشائی کلام منظوم کند بکنند
وضع و پیدا این کیمسه به دینور (لوسپی) ترکیبده لوکله سی شرطیه در یعنی بر جله تک
مضمونک حصولی جله اخراک مضمونک حصوله ربط و تعلیق ایچوندر که فارسیده
و ترکیبده کر و اگر لفظیله تعبیر اولنور (سپی) سهودن ماضی مفرد غائبدر سهو بر کیمسه تک
قلبی بشقه شی ملاحظه شده اولغله بر خصوصی غفلت ایدوب اوتقی معنایه در لوسپی
اگر اوتشیدی دیمک اولنور (لایعتاب) ذیل مضارع نفی استقبالدر تعیب و تعبیر اولنور
یعنی لوم اولنوب قناعتدیمکدر

(*) حق بزه کافیکه تحقیقا کوزل مرجع اودر * حسنا الله تعالی انه تم المآب (*)
مصراع اول نایبک تفسیریدر (حسنا الله) حق تعالی بزه کافیدر دیمکدر چونکه حسنا
حسب فی الاصل مصدر در فعل معنای منضمندر محسبنا معنایه که کاف لنا من غیره دیمکدر
و حسنا الله اعتدنا علی الله معنایه کنایه در (انه) تحقیق الله تعالی دیمکدر زیرا ان حروف
مشبهه بالفعلند تحقیقه موضوعدر ضمیر منصوب ان کله سنک اسمی اوله رقی الله تعالی به راجعدر
(تم المآب) جله سی ان تک خبریدر تم نوک کسری و عینک سکونیه افعال مدحنددر
نه خوش و نه کوزل معنایه مآب مرجع معنایه با قافیه سنک ایکنی قطعه سنک
بیت هما یونی شر خنده بکدی

(*) دورا بواب ایلوب اوله جهانده در بدر * در که باری طور کن غیره اتمه انساب (*)
(دورا بواب) اضافتله جرار کی قبوق کزوب طوشقی معنایه در (در بدر) دالارک قحقی
ورارک سکونی وایکی در یشنده باه موحده مفتوحه ابله فارسیدر قبوق و قبودن قویه
دیمکدر زیرا در لفظک قبومعناسته اولدیغی قافیه بآک قطعه نایه سنک آخرنده بیان اولندی
فارسیده باه مفتوحه هر یشده باه جاره مکسوره معنایه کور ودر بدر لفظی بطریق الکتابه
خور وحقیر وذل معنایه ده استعمال اولنور بومقاید بومعناک اراده سی ظاهر در (در که)
در که مخفی اوله رقی فارسیدر الله تعالی بک باب معنوی بی در محازا اکبرک قیوسی اشکینه ده
اطلاق اولنور یعنی جلب منافع و دفع مضار خصوصنده جنس مخلوقه نکاب و رضای بی
جسجوا یله اراقه آب رو وذل وحقاری نفسکه طبیعت و خوی اتمه بلکه نفع وضر قبضه
قدرتنده مستخر اولان خالق القوی و القدر حضرت تبارک در کاهنه الهی ابله دیمکدر

(*) قد اتیناک بنظم مرغوب (*)
(قد اتیناک) ترکیبده قد حرف تحقیقدر داخل اولدیغی فعلک مضمونک نایب و محقق اولدیغنه
دلالت ایدر (اتینا) اتیاندن ماضی متکلم مع الفیدر کاف خطاب فعلک مفعولیدر (بنظم) ده باه
جاره تعدیه ایچوندر نظم کلام منظوم معنایه در (مرغوب) کندینه میل و رغبت اولمش
شی معنایه نظمک صفتیدر یعنی تحقیق بر سکا نزد اهل عرفانده معتبر و مقبول نظم دلپسند
کنور تک دیمکدر

(*) جل کلک آیدر هم یعقوب * بال اریسی بکی اولمش یعسوب (*)
(جل) حاکم و حکم فخر یله کلک قوشنک ارکنده دینور دیشبسته هایل جله دینور (یعقوب)
کذلک جل کی ارک کلک دینور لکن کلک اسمی اولان یعقوب عربی اولغله منصرفدر
اعلام رجا لادن اولان یعقوب عجمه اولغله غیر منصرفدر (یعسوب) یعقوب و زنده امیر الخل
معنایه که ترکیبده بال اریسی بکی واری بکی تعبیر اولنور

(*) ریح بل اسمه سته دیندی هوب * هم شماله اسنی فارشوجوب (*)

بو قطعه دخی قطعه
شرعیه کی محرمل متنی
الاجزانددر و عروض
و ضربی محمد و فیدر یعنی
هر مصرعی فاعلان
فاعلان فاعلان فاعلان
و زنده اولور *

(ریح) راتک کسریله هوای متحرکدن عبارتدر فارسیده باد و ترکیبده بل دیرل جتی ریح کلور
(هوب) قعود و زنده هب و هبب کی روز کارک نموجیکه بل اسمک دینور اما صبور و زنده
هوب شدله اسوب توز و طراق صاوران یله دینور (جنوب) صبور و زنده قطب جنوبی
سمتدن شماله فارشوا سن یله دینور قبله یلی ولدوس دینور

(*) وعدی نقد اتمه در انجیاز اما * دی بلان وعده به وعد عرقوب (*)
(انجیاز) همزه تک کسریله وعدی نقد اتمه یعنی وعده و فایده و سوزینه طور مددر (وعد) عده
و موعده کی بر کیمسه به برنسته بی ایده جکی وایشله جکی قولله خبر ویمک که سوز و یمک تعبیر
اولنور (وعد عرقوب) اضافتله عرقوبک وعدی دیمکدر عرقوب عینک و قافک ضمیر لایه ارض عامه ده
عالمه قومندن عرقوب بن صخر یاخود عرقوب بن معبددر عصر نده کذب و دروغله نامدار
و خلف وعد ابله شهر تشار بر مرد نابکار ایدی (منقولدر که بر کون کندی برادری کلوب
عرقوبدن بر مقدار خرما طلب ایلدکه خر قوم علی الرأس والعین دیر رک نخلستانه اشارت
ایدوب اشبو خرما انا جارم چچکلندکه ویریم دیو وعد و اطماع ایلدی وقت موعود کلدکه
قورق اولسنه تعلیق و قورق اولدقده بسر اولوب یعنی قرار منته تعلیق و قرار دقده رطب
اولسنه و رطب اولدقده کاله رسیده اولوب تمر اولسنه احواله و تعلیق ایلدی وقتا که تمر اولدقده
کیجه ابله مخفیجه دوشروب در انبار ایدوب برادرینه دانه سنی کوسترمدی بو کونه کذب و خلف
و عدلی سبیله السنه انامده ضرب مثل اولوب خلف و بلان اولان وعده و وعد عرقوب و جعنده
مواعید عرقوب و عرقویه دینور

(*) یه راجل دخی برارده راجل * هرینه اولور ایسه بته رکوب (*)
(راجل) کامل و زنده و راجل سبیل و زنده پیاده کیمسه به دینور که بندی اولوب یه اولان
کشیدر (راجل) راتک قحی و جیمک ضمی و بعضا تخفیف ایچون جیمک سکونیه نوع انساندن
حد بلوغه وارمش ارککه دینور که فارسیده مردم و ترکیبده ارکشی تعبیر اولنور جتی راجال
و جمع الجمعی رجالات کلور (رکوب) قعود و زنده آت و دوه و قاتر و جار مثللو حیوانلره
و مختروان و محفه و عربیه مثللوره و انسان ارقه سته و سفینه کی شلره تک و سوار اولقی
معنایه اطلاق اولنور

(*) چیقی خارج و داخل کبری * چیقه هم کبره خروج ابله وقوب (*)
(خارج) بر مکادن طشره چیقه معنایه اولان خروجدن اسم فاعلدر حجره و دار و بلده
مثللو امکنه دن چیقی نسته به دینور (داخل) خارج و زنده و تقبضیدر که طشره دن بر محله
کبری شته دینور (خروج) بروز کی بر محلدن طشره چیقی معنایه در (وقوب) دخول و زنده
مصدر در برنسته بر محله کبرمک و برشی غائب و ناپدید اولقی معنایه در

(*) راعب افسونچی ایش رعب افسون * رعب قورقودخی قورقاق رعبوب (*)
(راعب) کاهن کی رعب شداد و زنده رعبدن اسم فاعلدر رقبه جی و افسونچی و شعبه کار
و سیمیا کر کیمسه به دینور که کوز باغی و کوز باغی تعبیر اولنور (رعب) راتک قحی و عینک سکونیه
سحر و شعبه و سیمیا به دایر رقبه و افسونه اطلاق اولنور که ناظرک کوز بی طولدر یوب قلبی
مرعوب ایدر (رعب) راتک ضمی و عینک سکونیه و ضمتنه ده لغندر قورقویه دینور که انسانک
قلبه عارض اولان خوف و فرعدر بوضوئده رعب اسمر و باب نالیدن مصدر لازم و متعدی
اوله رقی قورققی و قورققی معنایه ده رعب اطلاق اولنور (رعبوب) راتک و بآک ضمی و عینک
سکونیه و رعب راتک کسریله ضعیف و جباتی غالب قورقاق کیمسه به دینور

عرقوب راجل من بود
خیر کان گدوبا
بعد ولایتی قال حمزه
الاصفهان هورجل من
اهل بربضربیه النخل
فی الخلف فینول الخلف
من عرقوب وقبل من
العالمه من شرح
مشقی نامه *

(۱) قشیر جوز اولمش ایسه قوز قبوغی * لب ایچدر که کلور جعی لبوب * (۲) قشیر جوز) اضافله قوز قبوغی دیمکدر زرا جوز چیک قشیری وواوک سکونیه ترکیسه ده جوز وقوز دید کلری میوه تک اسمیدر قشیر فاک کسری و شینک سکونیه جوز بادم و قشیر و قشیر مقوله سی فینک بوشیده سینه دینور که قیوق تعبیر اولنور (لب) لامک ضعیفی و بانک نشیدیدیه جوز ولوز و کشفانه منالوا ایچلی نیندر که ایچنه واوزینه دینور وهر شینک خالصنه دینور و عقان وهوشه اطلاق اولنور (لبوب) لامک ضعیفه لب مز بورک جعیدر ولبک جعی الباب کلور (۳) احساب وزنده و همزه تک قشیری و لامک ضعیفه لب کلور (۴) کوزل ایسه دیدیلر حسن عمل * صاعقه کم خوب کاهک ادی حوب * (۵) (حسن عمل) صفتک موصوفه اضافتی طریقه کوزل ایسه دینور العمل الحسن معنایسته چونکه حسن جانک ضعیفه کوزلایکه دینور جال کی و کوزل اولقی معنایسته کلور دوجال کی لکن بوراده قشیرنه حسن معنایسته در جیل کی (عمل) قشیرنه فعل مراد فیدر یا خود قصدا یله اولان فعله وایسه دینور فعلین اخیدر (خوب) خاه مجیدک ضعیفه فارسیدر کوزل معنایسته (حوب) خاه مهمله تک ضعیفه ام ووبال و جتاج کی کاه معنایسته در حالک قشیرنه حوب و حباب و حبابه دخی حوب کی ام و کناه معنایسته در

(۶) لعب او یون جعی لعب کلدی انک * هم مشقت دیمه در لعب و لغوب * (لعب) لامک ضعیفی و عین مهمله تک سکونیه او یوندر اضحوک و وزنده العوبه کی (لعب) لامک و عینک ضعیفه لبک جعیدر (لعب) لامک قشیری و عین مجیدک سکونیه (لغوب) قعود و وزنده و قبول و وزنده یور بلوب زجت و مشقت چکمه دیرل

(۷) بر طعمکار ایدی اشعب مشهور * اولدی اجناس قائلده شعوب * (اشعب) اجر و وزنده شدت حرص و طعمله معروف بر شخص طعمکارک اسمیدر که مبالغه طمع ایله مشهور اولدیفندن عرب ضرب مثل ایدوب * اطمع من اشعب * دخی لا تکن اشعب فتعب * دیرل مر حومک جله طعمنددر که بعض جیراتک طعمنددر دخان چقدیفنی کورد که بلکه بر طعم مطبوخ کلور خلیا سبله ثرید یا بق ایچون قرو اتمکری قصعه به طوغرا یوب مهیا ایدردی و بر جنازه اردنده ایکی کیمه سر اصحبیت اینسدر غالباً بومیت ماندن بکا بر مقدار شی و صبت اتمک ککرک اتی سو بلشورل دیردی و بلده سنده برولید سوری اولسه شاید غلط ایدوب عروسی بزم خانه به کتوردر و سوسه سبله خانه سنی سلوب سیوروب تنظیم ایدردی (شعوب) شهود و وزنده شینک قشیری و عینک سکونیه شعبک جعیدر شعب اصل واحد منسوب اولان جمع عظیمه اطلاق اولنور که ابوالقباثل اوله جقدر تفصیلی سوره هجر ایدر

* و جعلنا کم شعوبا و قبائل * نظم جلیلک تفسیرنده در

(۸) عفو آنام ایدی حق ایچق * انما الله عفو لدنوب * (عفو) اول نائینک تفسیردر (انما) ایچق معنایسته طرق قصردن اولدیفنی الف قافیه سنک آخر قطعه سنده یکدی (عفو) عفو ایدی معنایسته قطعه شرعیه ده یکدی (ذنوب) شعوب و وزنده ام و کناه معنایسته اولان ذنب لفظک جعیدر اسم جلال مبتدا عفو خبری لدنوب خبرک مفعول به صریحیدر

(۹) فعلا فعلان فعلات * ویرم غیره کایم محبوب * (۱۰) یعنی یو قطعه بحر رمل سدس الاجز اندر لکن صدر و ابتدالر و حشورل مخبون و عروض و ضربلری مخبون و مقصوردر

بانت (۱) قشیر جوز اولمش ایسه قوز قبوغی * لب ایچدر که کلور جعی لبوب * (۲) قشیر جوز) اضافله قوز قبوغی دیمکدر زرا جوز چیک قشیری وواوک سکونیه ترکیسه ده جوز وقوز دید کلری میوه تک اسمیدر قشیر فاک کسری و شینک سکونیه جوز بادم و قشیر و قشیر مقوله سی فینک بوشیده سینه دینور که قیوق تعبیر اولنور (لب) لامک ضعیفی و بانک نشیدیدیه جوز ولوز و کشفانه منالوا ایچلی نیندر که ایچنه واوزینه دینور وهر شینک خالصنه دینور و عقان وهوشه اطلاق اولنور (لبوب) لامک ضعیفه لب مز بورک جعیدر ولبک جعی الباب کلور (۳) احساب وزنده و همزه تک قشیری و لامک ضعیفه لب کلور (۴) کوزل ایسه دیدیلر حسن عمل * صاعقه کم خوب کاهک ادی حوب * (۵) (حسن عمل) صفتک موصوفه اضافتی طریقه کوزل ایسه دینور العمل الحسن معنایسته چونکه حسن جانک ضعیفه کوزلایکه دینور جال کی و کوزل اولقی معنایسته کلور دوجال کی لکن بوراده قشیرنه حسن معنایسته در جیل کی (عمل) قشیرنه فعل مراد فیدر یا خود قصدا یله اولان فعله وایسه دینور فعلین اخیدر (خوب) خاه مجیدک ضعیفه فارسیدر کوزل معنایسته (حوب) خاه مهمله تک ضعیفه ام ووبال و جتاج کی کاه معنایسته در حالک قشیرنه حوب و حباب و حبابه دخی حوب کی ام و کناه معنایسته در

(۶) لعب او یون جعی لعب کلدی انک * هم مشقت دیمه در لعب و لغوب * (لعب) لامک ضعیفی و عین مهمله تک سکونیه او یوندر اضحوک و وزنده العوبه کی (لعب) لامک و عینک ضعیفه لبک جعیدر (لعب) لامک قشیری و عین مجیدک سکونیه (لغوب) قعود و وزنده و قبول و وزنده یور بلوب زجت و مشقت چکمه دیرل

(۷) بر طعمکار ایدی اشعب مشهور * اولدی اجناس قائلده شعوب * (اشعب) اجر و وزنده شدت حرص و طعمله معروف بر شخص طعمکارک اسمیدر که مبالغه طمع ایله مشهور اولدیفندن عرب ضرب مثل ایدوب * اطمع من اشعب * دخی لا تکن اشعب فتعب * دیرل مر حومک جله طعمنددر که بعض جیراتک طعمنددر دخان چقدیفنی کورد که بلکه بر طعم مطبوخ کلور خلیا سبله ثرید یا بق ایچون قرو اتمکری قصعه به طوغرا یوب مهیا ایدردی و بر جنازه اردنده ایکی کیمه سر اصحبیت اینسدر غالباً بومیت ماندن بکا بر مقدار شی و صبت اتمک ککرک اتی سو بلشورل دیردی و بلده سنده برولید سوری اولسه شاید غلط ایدوب عروسی بزم خانه به کتوردر و سوسه سبله خانه سنی سلوب سیوروب تنظیم ایدردی (شعوب) شهود و وزنده شینک قشیری و عینک سکونیه شعبک جعیدر شعب اصل واحد منسوب اولان جمع عظیمه اطلاق اولنور که ابوالقباثل اوله جقدر تفصیلی سوره هجر ایدر

* و جعلنا کم شعوبا و قبائل * نظم جلیلک تفسیرنده در

(۸) عفو آنام ایدی حق ایچق * انما الله عفو لدنوب * (عفو) اول نائینک تفسیردر (انما) ایچق معنایسته طرق قصردن اولدیفنی الف قافیه سنک آخر قطعه سنده یکدی (عفو) عفو ایدی معنایسته قطعه شرعیه ده یکدی (ذنوب) شعوب و وزنده ام و کناه معنایسته اولان ذنب لفظک جعیدر اسم جلال مبتدا عفو خبری لدنوب خبرک مفعول به صریحیدر

(۹) فعلا فعلان فعلات * ویرم غیره کایم محبوب * (۱۰) یعنی یو قطعه بحر رمل سدس الاجز اندر لکن صدر و ابتدالر و حشورل مخبون و عروض و ضربلری مخبون و مقصوردر

دخول و خفاء وصول ايله باصقون ايتك معناسنه اولان اغاره دن اسم فاعل جمع مؤنث سرعت و شتابله كيدوب بقتة اعداي باصق معناسنه اولان اغاره حقيقتده اهل خيول اولان فارسك فعل ايسه ده فعل مزبورك حصولنده اتلر عده اولمغله اسناد مجازي طريقه غزالك فرستارنه اسناد اولندي فافهم غارنكران (اغاره ايديجي) كيمه رديكدر زيرا غارت اغاره دن اسم مصدر در طاعت اطاعتدن اسم مصدر اولديني كي (كر) لفظي كاف فارسيله ايله ادات اسم فاعل الف ايله نون فارسيله ادات جعدر (موريان) جاقق طاشي مقوله سندن آتش جقارتق معناسنه اولان ايرادن اسم فاعل جمع مؤنث غزاة موحدينك فرساري سري سري ايله كيدركن نعلرينك التندن شراره و فليجيم جقرد قلندن موريان اطلاق اولندي (زير) فارسيله تحت معناسنه در

(*) صوي اولنردر جباد و اوج اياغن تام باصوب * ارباغك طرفني اوزره طور انلر صافات (*) (جباد) چيكم كسريله اشكني كوزل و سكرتمعي اعلاصوي آت معناسنه اولان جوادك جعيدر (صافات) اوج اياغني تمام باصوب ارباغك طرفني ديكيكي آت معناسنه اولان صافك جعيدر مصدر ي قعود و زننده صفوندر بوخصلت ات قسمند * خصال عمدوجه دندر اكثر يا عراب خلص و كحل تعير اولنان صوي انلرد * او اور عامه نسخ نخيده بومقامده صوي اولنردر جباد و اوج اياغن قالدروب ارباغك طرفني اوزره دونلر صافات واقع اولمشدر لكن عامه كتب لغته و سورة صادده * اذ عرض عليه بالعتي الصافات الجباد * آيت جليله سنك تفسيرند * اقوال مفسرينه مخالفتندن بشقه ظاهر ايفهم اولان معني محال قيلندن اولمغله ييت مزبوره محو و اثبات واقع اولدي

(*) ارلك آت اولدي حصان و جرو رمكه قصر اغي * مهر طايدير انلك يوكر كدر بدرساجات (*) (حصان) كتاب و زننده ارلك آت ديتور كه ايفر اوله جقدر ياخود صوي اولمغله هر قصر اغه چكلمبوب جنس قصر اقلره چكيلن ايفر آت ديتور (جرو) حالك كسري و چيكم سكونيله دول ايچون انخاد اولنان قصر اغه ديتور (رمكه) قحانله بودني دول ايچون انخاد اولنان قصر اق آت و بار كيره ديتور (مهر) ميمك ضمي و هانك سكونيله آت قحانك ولدنه ديتور كه طاي تعير اولنور مؤنثنده مهره ديتور (ساجات) ساجه نك جعي اوله رف سربع السبر يوكر ك آتله ديتور و در ياده سيج ايدوب بوزن سفينه اطلاق اولنور و يوكر ك آتله سواج دني ديتور (*) فالقنر اعدابه مزراغيله سزاي آتلور * ايها الفرسان قوموا للاعادي بالقنات (*)

مصر ااع اول تائينك تفسير و ترجمه سيدر (ايها الفرسان) تركينده اي اسم مفرد ميم و بحسب الظاهر متاد در چونكه معرف باللام ايله موصوف اولان اي كلمه سندن حرف ندانك حذفي جائزدر هاحرف تنبيهدر (فرسان) آتلور و بني معناسنه اولان فارسك جعيدر فوارس كي (قوموا) قيامدن امر حاضر جمع مذكر مخاطبدر فالقنر ديمكدر (للاعادي) لفظنده لام تعليل ايچوندر اعادي همزه نك قحيله دشمن معناسنه اولان عدوك جعي اولان اعدانك جعيدر پس اعادي جمع الجمعدر و عبارده تقدير مضاف ايله قوموا لمحاربة الاعادي ديمكدر (بالقنات) لفظنده بامصاحبت ايچوندر قنات فافك قحيله مزراغه ديتور و ميم كي جعي قنات كلور قحانله و تانك حذفيه فنا كلور حصا و مها كسي

(*) تنكدر بو وادي نارفته ده آت اويازم * كيم ديدني و هي قوشونده كنديكي ميدانه آت (*) (تنك) جنك و زننده فارسيدر طار ييره ديتور مكان ضيق معناسنه (وادي) طاغلو و تيدل اراننده اولان طاره جق برله ديتور كه دره تعير اولنور (نارفته) لفظنده نارفسيده ادات

صايغ بدعيه به ادني
مارسه سي اولان كيميه به
بوينده اولان جناس نام
وسراجان نظير و محسات
ساره خفي دكلدر *

نفيدر (رفته) هفتنه و زننده فارسيله كيتك معناسنه اولان رفتن دن اسم مفعولدر وادي نارفته طريق غير مسلو كه كي ايشلك و جاده اوليان وادي و طريق معناسنه در (ناظم نادره كوي اسلوب بديع اوزره اولان نظم مجز اداسني صعب المثال اولوب ساير اهل نظيرك اسب فكر زينه رخصت جولان و بربليان منهاج اوزره اولديني نفسنده صعب المسلك اولوب آت اوتيمان وادي نارفته به تشبيه ايله استعاره مكثيه و تنك و طارليني نسبتله استعاره تخييله اعتبار و تجديد نعمتي متضمن فخر به ايله منظومه مر غويه سنه حث و ترعيب طريق اختيار ايلدي قلله دره

(*) ما جواب الحق غير سكوت (*) (ما) ليس كله سنه مشابه اولان مادر (جواب) صواب و زننده سائلك صورديني بني مقابلنده ايراد اولنان كلام معناسنه مرفوع اوله رف ما كله سنك اسميدر (حق) حالك قهي و ميمك كسريله خشن و زننده صفندر خفيف العقل احق و اوغور كيمه معناسنه جوابك مضاف اليهيدر (غير) خبر و زننده الامعناسنه استنا ايچوندر ما كله سنك خيري اولق اوزره منصوبدر (سكوت) قعود و زننده خاموش اولق معناسنه در كه ترك كلامدن عبارتدر تركيده صوصق تعبير اولنور (حاصل معني احق اولان كيمه نك سؤالنه سكوتدن ماعد اجواب باصوب بو قدر زير احقك ياسؤالي بيهوده در ياخود قابل فهم اولديغيندن جوابنه تصدي بيهوده در (*) بالفلك آدي سنك همدني حوت * كوتور يچيسي زميني بهوت (*)

(ممك) قحيتنله بالقدر جعي كسرين ايله سمالك كلور (حوت) قوت و زننده بودني بالفلك اسميدر جعي حيتان و احوات كلور (بهوت) باه موحده نك قهي و هانك سكوني و ميمك ضميله دنياي كوتورن بالفلك اسميدر و باه موحده بدله باه مشاة تحيه ايله بهوت و وزن مزبور اوزره بلهوت حامل ارض اولان بالفلك اسميدر (وهب بن منه حضر تازندن روايت اولنان اترك اجالي بودر كه حق جل و علا حضر تاري بر لري خلق ايتد كده متقرر اولوب سفينه كي حركت ايدرد ي پس بر عظيم الجنه ملك خلق ايدوب امر ايلديكه يك الله كبروب اوموزلي اوزرينه الوب بر ي طوبه ملك مزبور دني مأمور اولديني اوزره ايدوب برالني مشرقدن برالني مغربدن چيقاروب بر ي اطرافدن طوتدي لكن اياقاري قرار ايد * جك محل اولمغله الله تعالى ياقوت احردن بر صخره عظيمه خلق ايدوب اول صخره بي ملك مزبورك قد ميني تحته وضع سيوردقه صخره مزبوره نك دني جاي قرار ي اولمغله جناب باري بر عظيم الجنه او كوز خلق ايلدي و امر حق ايله اول نور عظيم ياقوت احردن اولان صخره عظيمه بي ارقه سي اوزره الدي اول او كوزك اسمي كيونادر او كوزك دني پايلري جا بكي قرار اولمغله جناب خالق الضب و التون بر عظيم الوجود بالق خلق ايلدي كال مرتبه ييوكلكتندن و كوزلرينك شعله و لمعاندن كيمه نظر ايتكه قادر اوله مزحني روايته وارد اولديكه دنيا ده اولان دكلر حوت مزبورك بورننك برديكنه وضع اولنسه بر صخره عظيمه ده اولان دانه خردل قدر انجق اولوردي الله تعالى اول بالغه او كوزك اياقاري التنده طور ديو امر ايلدي اول حوتك اسمي بهوتدر و اول حوته قرارگاه اولمغله چون بر بحر اعظم خلق ايلدي و اول بحر ك نحتنه هوا و هوا نحتنه ظلمات خلق ايدوب بونلرك نحتنه علم مخلوقات منقطع اولمغله ماوراسن قادر خلاقدن غيبي كيمه بلز عزيم

(*) قورقه هم قورقود يچيدر رهوت * رحم ايدني و رحم رجوت (*) (رهوت) رانك و هانك قحله يله ملكوت و زننده قورقق معناسنه اولان رهيدن قورقق معناسنه اسمدر و ناظم بحر يك بيانه كوره رهوت مر هب كي اسم فاعل معناسنه ده كلور قورقود يچي ديمك

اولور لکن قاموسه بومعنی تصریح اولئامشدر (رجوت) ملکوت وزنی اوزره برکیمه
اسرک و رفت و شفقت ایلک معنایه اولان رجوت و مر جتدن مبالغه فی متضمن اسمد
و بورجوت لفظی رهوت لفظه مزدوج و مقارن اولهرق استعمال اولنوب منفردا استعمال
اولنور رهوت خیر من رجوت مثل سارنده اولدییگی کی ان مع الفعل المجهول ایله مؤولدر ان تهرب
خیر من ان ترجم دیمکدر یعنی سنک حوصله ک شفقت و مر جته محمل اولمغله سکا احسان
طغیانکه باعث اولمقدن ناشی دائما خوف و خشیت اوزره اولوق حالکه جساندر واشبور رهوت
ورجوت و ملکوت و جبروت و لاهوت و طاغوت مثل اولر اهل لغات اکثری عندنده مصدر
معنای مفید اسمد و بعضی عندنده مصدر در و بورجوت لفظی اسم فاعل معنایه رجوت
ایندی معنایه استعمال اولوق قاموسدن منبایان دکلدر (ناظم بحر پر رهوت ایله رجوتی
اسم فاعل معنایه استعمال اولنشی امهات سارنده واقف اولوق ظن غالبدر

(*) ک تواضعه خشوع ایله خضوع * طاعت و طول قیام اولدی قنوت (*)

(خشوع) قعود و زننده برکیمه کنندی نفسی ذلیل و الحق عدا ایدوب تواضع و ضراعت ایلکدن
عبارتدر (خضوع) خشوع و زننده و مرادفیدر و علی قول خضوع اعضا و جوارحه
تواضع و انقیاد خشوع صوت و بصرا ایله تذلل و استکانه مخصوصدر (قنوت) قعود و زننده
طاعت و عبادت ایلک معنایه در قیام طویل معنایه در ودعا ایلک معنایه در صلوة و زره
قنوت اطلاق سائر نمازین زیاده دعای مشتمل و حاوی اولدیغیچون یاخود طول قیامی مشتمل
اولدیغیچون صلوة و زره اوقتان دعایه ده قنوت دینور ایلک بعدد اولک نصلی و تسبیح که ایله
افضی غایه الخضوع اولان عبادتی و صلاتی و سجده بی الله تعالی به تخصیصی متضمن اولدیغیچون
(*) منجبر متکبر کیدر * کبره جوره دینور هم جبروت (*)

(منجبر) منجبردن اسم فاعلدر (متکبر) منجبر و زننده و مرادفیدر بوصف ایله عباددن برسی
و صفایه حقیقه ذمیه و قدح در زیر امر ادکبر و خودنور که خودین و خود پسند اولوب هر کس
عندنده لاشی متباه سنده و نفوس زانده اشخاص بی فائده حکمنده اولمغله صفات شیطانیه ک
اخبت و افحیه موصوف دیمکدر اما واجب تعالی حضرت تر بنک جبروت و کبر بای حوصله
عقلدن بیرون اولمغله همان جبار و متکبر اولدیغنی و عظمت و کبر یا ذات جلیله مختص اولدیغنی
اعتقاد ایلک و اجیدر (جبروت) جیمک و یاه مشدده ک فعل ایله و جیمک قتی و یاه مشدده ک ضمایه
(جبروت) ملکوت و زننده و جیمک ضمی و بانک قتیله مبالغه فی متضمن مصدر در کبر و عظمت
و جلالت معنایه فارسیده بزرگی ترکیده اولوق تعیر اولنور

(*) عزت و سلطنت و مملکت * دیدی اصحاب فصاحت ملکوت (*)

(ملکوت) عظمت و زننده قهر و غلبه ده استعمال اولنسان عزت معنایه و قدرت و سطوته
استعمال اولنسان سلطنت معنایه و برنسیه استبداد و استقلال و جهی اوزره متصرف اولهرق
مالک اولوق معنایه اولان میک قتی و لامک حرکات ثلاثیه مملکت معنایه اطلاق اولنور
اشبو ملکوت لفظی اصحاب فصاحت اولان عرب عربا لسانده بومعنی ثلثه مستعملدر
واهل تحقیق عندنده عالم ظاهر عالم شهادت و عالم خلق و عالم ملک دینور و عالم باطنه عالم
غیب و عالم امر و عالم ملکوت اطلاق اولنور واشبو ملکوت و جبروت و رغبت و رهوت
و عظمت مقوله سنده و او و نه مبالغه ایچون زانده در پس ملکوت ملک عظیم معنایه در و قس علیه
(*) جاه بیلده اولان ایکی ملک * بری هاروت و بری ماریوت (*)

(هاروت و ماریوت) طالوت و زننده ناسی ابتلا و سحر ایله معجزه یغنی تعیر حکم ایچون ازال اولنسان

ایکی ملک اسلمدر زرا حضرت سلیمان بن داود علیهما السلام دن صکره سحره فنی سحر دن
ابواب غریبه استنباط ایدوب سحر ایله معجزه یغنی فرق و تمیزه مقتدر اولمان کیم عمل میاننده
دعوی نبوت ایله خلق اضلاله مشغول اولشرایدی الله تعالی بوا یکی ملکی ازال پیوردیکه
ناسه تعلیم سحر ایلکله سحره کذابتک تمویها باطله لرینه فریفته و مقبون اولوب حین
اقتضاده معارضه به اقتدار و سحر و فسون تشبث استیجاب و مزاوله آلات سبیلله نفوس
خیشه دن استمداد و تعلیم و تعلم جریانیله مخلوقدن مستفاد معجزه ایسه بوقیود دن عاری
اولهرق انجمن تأیید ربانی و توفیق سبحانی اوله سن اعتقاد ایدوب سعادت دارین ایله بر مراد
اوله (جاه) فارسیدر قیو معنایه در بزرگی (بابل) باطل و زننده ابالت عراقده بر بلده
اسمیدر دجله و فرات نهاری قرینده واقعدر سلفده ملوک کتعیانین مقری اولوب غرود مر دود
حضرت ابراهیم صلوات الله وسلامه علی نبینا وعلیه حضرت تاریخی اوراده ناره الفایلیدیکی
مر ویدر (ناظم بحر پر بوا یکی ملک جاه بیلده در یعنی ارض بابلده بر قیوده محبوسلدر دیدیکی
طائفه یهوددن محکمه بر قصه مشهوره کاذبه به منیدر تفاسیرده تفصیلی محرر و تزیینی
مصرح و مقرر در

(*) حقد و ضغن اولدی حسود کینی * شخص محسوده دینور مش مأنوت (*)

(حقد) حاک کسری و قتی و قافک سکونیه قلبه امساک و اخفا اولنوب اجر اسنه فرصت
کوزدیلن کیر لوغیظه دینور که کین دینلور جمعی احقاد و حقوق کلور و کیر الحقد اولان کیمیه
حقوق دینور حسود و زننده اندن دوه کیلو و اشترکین تعیر ایدر (ضغن) ضاد کسری و قتی
مجموعه سکونیه معنای مز بورده حقد ایله مرادفدر جمعی اضغان کلور بوحقد و ضغن
اکثر یاغیرده اولان فضل و کمال و مال و منال زائل و مسلوب اولمشی غنی ایدن حاسد بداندیشک
فعلی اولمغله حسود کینی تعیر اولندی (مأنوت) محسود و زننده و مرادفدر که موهبه الکبه
اولان نعمت لرینه حسد اولنمش کیمیه در

(*) افزایتم بهت وهم بهتان * نطقی حیرته طویش مبهوت (*)

(بهت) بانک قتی و هانک سکونیه و قتیله (بهتان) بطلان و زننده برکیمه کیشلیدیکی
فعلی یاخود سو یلمدیکی قول استاد ایله افک و افزایتم معنایه در (مبهوت) مکوت و زننده
متحیر و مدهوش اولوب نطقه قادر اولین کیمیه به دینور

(*) مصطبه اونوره جتی برانده * یعنی دکانه دینور مش حانوت (*)

(مصطبه) میک کسری و طانک قتیله تجار دکانلرنده و یکده لده و قهوه خانه لده و توره جتی یکه
وسکی و یوک قبول اراغنده اولان نشیمنه دینور میک قتیله مصطبه غلط مشهوردر (حانوت)
تابوت و زننده اصحاب حرفت و ارباب تجارت ساکن اولدیغی دکانه دینور

جمعی جوانیت کلور دکان دخی عریسدر

(*) لات و عری دینلن بترهم * اولدی شیطان دخی کاهن طاغوت (*)

(طاغوت) جالوت و زننده زمان جاهلیته عرب مشرک لرندن نفیق قبیله سنک طابدقاری لات
اسمیه سما اولان صحنه و غطفان قبیله سنک پرسش ایندک لری عری نام صحنه دینور و مطلقا
معبود باطل اولان پلره دینور و سر کرده اهل غوایت اولان شیطان لعینه و زعمجه غییدن
خبر و یرن فالجی مقوله سی کاهن بی دینه و عراف بدآینه و هر برضالات شقاوت ریخته
واهل کابک متعذرینه اطلاق اولنور

(*) قوت دین کوزل قوت بزه * قوت الدین لسانم القوت (*)

مضارع اول تا نیک تفسیر بدن (قوت) ضعف مقابله بدن اسلام و طاعت و ملت و شریعت و وزع و تقوی معانی در (لنا) بزه و بزم ایچون دیکدر (نم) افعال مدحند نه کوزل دیکدر (القوت) حوت و زننده زاد و زخمیه دینور مراد آخر آخرتد *

(*) کج ایکن دیکه نصیحتی دیمه بیرانه شاشقن قوت (*)

(پیران) ویران و زننده فارسیده قوجه و اختیار و ساخورد روزگار معنایه اولان بیزک جعیدر (قوت) فرمود و فرسود و زننده عت کتورس و بوناش کیمیه دینور (یعنی ای مخاطب شاب چین شایکده من و اختیار اولان کیمسک بند و نصیحتی قبول ایله و خود بین اولوب اختیار کیمسک معنوه و شاشقن دیوطه و قدح ایله

(*) جنت بالناء الیکم سعة للابحاث (*)

(جنت) جاء فعلک متکلم وحده سیدر مصدری شی و زننده بج و هالیه جیشه و بجی کلور (بالناء) لفظنده یا تعدیه ایچوندر ناه حرف رابع اسیدر الیکم حرف جر اولان الی کله سبله جمع مذکر مخاطب خبریدن مرکب اوله رفی سزه دیکدر سعة سبک فتحیه سته و زننده و سبک کسریله سته و زننده و سعت و کسکک معنایه در (جنت) فعله مفعول اوله اوله رفی منصوبدر (للابحاث) ترکیبده لام جاره سعهیه متعلقدر جار مع المجرور سعة کله سبک مفعول به غیر صریحیدر (ابحاث) همزه ک فتحیه برسته ک کته و حقیقه اطلاع ایچون تفتیش و تفحص ایلم معنایه اولان بحث جعیدر حاصل معنی ای شایسته خطاب اولان معشر عقلا سزه حرف ناء فافیه زننده اولان قطعه آتیه کنوردم ابحاث لغویه بی توسیع و فوائدی تکثیر ایچون دیکدر

(*) کج اولنر دیمه معنایه اولیش احدات * نوخبر المغهده دیرلر ایش استحداث (*)

(احدات) همزه ک فتحیه اکياس و زننده شی حادث معنایه اولان حدثک جعیدر امور حادثه معنایه بواعث اریله انساندن و حیواندن حدیث السن اولان کجازه اطلاق اولنور و حوادث کبی دهرک نو بنو سکون و ظه و رایدن و قایع و نوابسته دینور (استحداث) استخراج و زننده و مراد فیدر بر کیمسکدن خبر صورتی و بر خصوصدن یکی خبر المی معنایه

(*) اولدی امداد طلب اتمه غواث الیه غواث * دخی امداد ایدی بی به دی مغیث و مغیث (*)

(غواث) غینک ضمیمه (غواث) غینک فتحیه فریاد ایدرک امداد استکمه و اعانه و نصرت طلب اتمکده دینور استمداد و اعانه و نصرت دخی اطلاق اولنور (مغیث) اغاثه دن اسم فاعل بنیه سبله فریاده بشوب مدد و نصرت ایدی کیمیه به دینور مغیث مدرار و زننده اوزان مبالغه دندر دائما فریاده بشوب بی کساره معین و ظهیر اولی عادی اولان کیمیه به دینور

(*) استغاثه دیمه مفهومی ایش استمداد * مدد ایتک دخی غوث اولدی او معناده غیاث (*)

(استغاثه) استفعال بایندن مصدر در بر کیمسکدن مدد و نصرت طلب اتمکده دینور استمداد و استمداد کبی (غوث) غینک فتحی و او کسکونله اغاثه دن اسم مصدر در مساعده و معاونت ایتک معنایه (غیاث) کاب و زننده فریاد رس اولوب اعانه و نصرت ایتک معنایه

(*) مجلس مید قح یولداشته دیندی ندیم * یک خباتلو مصاحبا ایدمک اخیات (*)

(ندیم) امیر و زننده ناده نوش و اهل عشرت اولان کیمیه ک مصاحبه دینور که قح یولداشی و بزم شراب همدی تعبیر اولنور و توسع طریقله مطلقا مصاحبه ندیم اطلاق اولنور (اخیات) همزه ک کسریله بر کیمیه طبعی دخی و جلیلی الحق فرومایه مر دار و مکار خبیث و بدکار کیمسکری مصاحب انتخاب ایدوب او مقوله نادان ایله الفت ایتکده دینور

(*) جعی ذکران و ذکر اولدی ذکر ارککدر * دیندی ایشی دیشیه جعی انک کلدی اثاث (*)

(ذکر) فتحیه انساندن و سایر حیواندن ارکک قسمته دینور که ایشی مقابلیدر جعی ذالک ضمیمه ذکران و ذکر کلور و ذالک کسریله ذکر و ذکر کلور و قوام ذکر و ذکر اوله ملاسه سبله آلت تناسله ده ذکر اطلاق اولنور (ایشی) خشی و زننده انساندن و غیر بدن دیشی قسمته دینور (اثاث) همزه ک کسریله ایشی لفظنک جعیدر

(*) قبله اویمک توقان اوله ایشی ک مشتاق * هم جاع اتمه وقاع و رفت ایله ارفاث (*)

(قبله) غرقه و زننده تقبیل و ایشی اویمک و یوس ایتک معنایه در (توقان) قبحاله حیوان و زننده برشته زیاده خواهشگر و آرزومند و مشتاق اوله دینور طوق و زننده (توق) و کابه و زننده تباغه کبی (وقاع) جاع و زننده و مراد فیدر که زن و شوهر یعنی عورت ایله اربنده اولان معامله ازدواج اوله جقدر که مجامعت و موافقت و وطی تعبیر اولنور (رفت) فتحیه (ارفاث) همزه ک کسریله جاع ایتک معنایه در و فحش کلام سولیک معنایه در

(*) کبه جلی دخی اثاث طوغر مقدر قز * دائما قز طوغران عورته دیرلر مشتاق (*)

(جلی) ایشی و زننده بطمنده ولد اولان کبه خاتونه دینور جعنده جلیات کلور حانک ضمیمه و جلی کلور حانک و لامک فتحیه لایله (اثاث) همزه ک کسریله دیشی طوغور می معنایه در (میث) میث کسری و همزه ک سکونله دائما قز طوغور می عادی اولان خاتونه و هر بار دیشی طوغور می معنایه اولان حیوانه دینور بونده یا ایله میثانده جائز در

(*) قور یسی باشی قرشمش اوتده ضغث دینور * دوشلر احلام ایشی اما قار بشقرا ضغاث (*)

(ضغث) ضاغط کسری و غینک سکونله قور یسی باشی قاریشق بر دعت اوتد دینور جعی اضغاث کلور (احلام) اقلام و زننده او یقوده اولان کیمیه ک عالم خیالده مشاهده ایلدی یکی مثالندن عبارت اولان رؤیا معنایه اولان حلم لفظنک جعیدر دوشلر دیکدر (اضغاث) احلام و زننده اختلاط و رطب و بایسدن عبارت اولان ضغثک جعیدر ته که ذکر اولندی پس تعبیر و تأویل صلاحیتی اولیان قاریشق رؤیایه اضغاث احلام تعبیری بوندن مأخوذه در

(*) سحر ایدوب اوفله یچیلر دو کومه نقانات * هم دو کوملر عقد و اوفله یچیلر نقاش (*)

(نقانات) نوک فتحی و فانک تشدیدیه ایشی و ایشی و کرش مقوله سی شیلری دو کوملر یوب و افسونله اکا و فله مکله سحر ایدن نفوس ساحرله اطلاق اولنور سحاره و زننده نقاشه ک جعیدر تا نبی موصوفی نفس اولی اعتباریه یا خود بوفعل خبیث محظور اکثر یا نسوان منشیطنه میجاسر اولی ملاسه سبله در (عقد) عینک ضمیمه نقط و زننده عقده ک جعیدر ایشی و قبطان مثالو شیلر اولان دو کوملر دینور (نقات) فانک تشدیدیه خناس و زننده هر یضلر اوزرینه رقیه اوقیوب اوفورلر کبی اوفله یچی و افسونچی به دینور

(*) اریق اولماغه غشائه دینور غث اریغه * اریق ات المله دخی بدخبر المی اغشاث (*)

(غشائه) غینک فتحیه برسته ضعیف و مهزول یعنی اریق و زبون اولی معنایه در (غث) غینک فتحی و فانک تشدیدیه ضامر و مهزول کبی صفتدر لاغرو اریق اولان شیشه دینور سمیر مقابلیدر (اغشاث) همزه ک کسریله لحم مهزول یعنی اریق و زبون ات المی معنایه و مورت تخدیش درون اوله جقی موحش کونو خبر المی معنایه کلور

(*) آتمه صوغانه عنصل صوغانه دیندی بصل * قوم و قوم اولدی صرمسق راصه هم کرات (*)

(عنصل) صاغط ضمیمه عنصر و زننده و فتحیه جذب و زننده بصل بری و بصل الفار و اسفیل دیکلری دواء معروفدر که ترکیبده آتمه صوغانی و فارسیده یامش دیرلر و بین الاطباء اسفیل دیکله معارفدر (بصل) عمل و زننده جله ک معلومی اولان صوغاندر که فارسیده سوخ

دینور (نوم) فایک ضمیمه صر مساعده دینور و بغدادیه و نخوده و انکه دینور واریه و داری
مثلا و کنیدن انک بایلان حیوانه دینور (نوم) قوم و زننده و معنای اولده و مراد فیدر صر مساعده
دینور (حرث) زمان و زننده و کان و زننده پراصه تعبیر اولان سر به دینور فارسیده کنده دینور
(*) بجهت و قتی حصاد و کنه حرث دینور * هم اوراق محصدا عیش اولدی آکین حرث (*)
(حصاد) بحساب و زننده و کتاب و زننده آکین بجه و قتی دینور و اکین و جابر مقوله سنی
بجهت معنای دینور اوراقی به حاصد و حصاد دینور (حرث) اکنه و اکین آککه و تارلا سورمه که
دینور زرعدن اعدر (محصد) بجهت کسر به منجل و زننده و مراد فیدر که اکین بجهت جک
اکنه دینور اوراق تعبیر اولور (حرث) کان و زننده آکین و رنجیره دینور
(*) نسر کرکس کروان بعضه کوره طوشجیل * و انقولیده دیدی کرکس کی بر قوشه بغاث (*)
(نسر) نوک قتی و سینگ سکوتله جوارح طيور دن کرکس دیدکاری قوشدر که تر کیده
تحریر بقیه کرکس دینور قوش نوعدن در شاهین و طغان مقوله سنی دخی آلور جی انسر و نسور
کک لور (کروان) کافک قتی و رانک سکوتله سلمان و زننده ارکک کلکه دینور و طوی قوشی
نوعدن جاغرفان طوی قوشه دینور و عند البعض عقاب و کاسر دینور قوشه دینور که طوشجیل
دیدکاری بر قی قوش اوله جقدر (بغاث) بانک حرکات ثلاثی و غین میجه ایه بوزر نکلو اقا بابا قوشی
کی بطلال و جیفه خوار بر نوع قوشدر ترکیده لوری قوشی تعبیر اولور صیاد دکلدر
(*) ام قشع اولومه کنیه منیه دخی موت * دیدیلر قیره جی کلور مشاجدات (*)
(ام قشع) ام جعفر و زننده اولومک کنیه سیدر عرب عربا بر کیمیه اولدی دیه جک برده جلت به
ام قشع دینور و ام قشع جک و قتالک دخی کنیه سیدر (منیه) غنیه و زننده موت و سام کی
اولومه دینور که معلومدر فارسیده مرک دینور جی مایا کلور (جسد) حدث و زننده قیره
و مزاره دینور (اجداث) جندک جعفر قیر معنایه
(*) مستحق ترک و ارث امش میتدن * اولدی میراث بقیده ترک و ارث (*)
(وارث) ترک و میت مستحق اولان یعنی وفات ایدن کیمیه مال متروکی کلا با خود بعضا کنده به
اصابت ایدن کیمیه دینور جی ورثه کلور (بقیه) بانک تشدید به تقیه و زننده کشته کشته بعد الموت
ابقا ایلدیکی شیشه دینور که میراث اوله جقدر (ترک) تانک قتی و رانک کسر به بوده میت ترک
و ابقا ایلدیکی میراث و خلفتیه اطلاق اولور فعلیه بمعنی مقوله در (ارث) همزه کسر به
وده ترک موروثه معنایه در (وارث) و ارث کی مصدرده اولور میت ترک ایتدیکی ماله و ارث
اولوب الملق معنایه (تراث) تانک ضمیمه بوده میراث معنایه در میراث دخی عریدر شیوعه
بنادرکی مقافیه اقامه اولندی اصلی موراثدر میت کسر به
(*) جائلی هم جائسز اولان ماله دی ناطق صامت * اومتاعیه دینور هر نه ایه جله اثاث
(ناطق) مالدن حیوان و مواشی فسمه اطلاق اولور و متکلم بمعنی سوبلجی معنایه در (صامت)
ایکی معنایه در ناطق مقابلدر که التون و کش و سائر جائسز اولان مال فسمه اطلاق اولور
و خاموش و صامت معنایه در ناطق غیر بر بوراده محسنات بدیعیدن لف و نشر مرتب صنعتی
اختیار ایلدی (اثاث) سحاب و زننده اومتاعیه دینور که خانه ک لوازم و مهماتی اولان مفروشات
و اوائی و سائر مالزمه سی اوله جقدر
(*) حق بکاخیر ممد کار و فقط داد رسم * انما الیه معنی هوی خبر غیاث (*)
مضارع اول تانک تفسیر و ترجمه سیدر (انما) فقط و انجی معنایه ادات قصردر (رب)
حق تعالی حضرت تانک اسماء حسنا سندن در (معنی) یاه متکلمه اضافله اغانه دن اسم قاعلدر

بجایه رک امدادینه ابریشوب اغانه و نصرت ایدن ذاته دینور بو معنایه فارسیده دادرس
عبارت سینه تعبیر اولور (هو) ضمیر غایبدر او معنایه (لی) لام جاره ایه یاه متکلمدن خبر کب
اوله رق بکا و نیم ایچون معنایه در (خبر غیاث) اضافله حقیقت معنایه و فایده لو یاز دخی
و مدد کار دیکدر خبر با قافیه سنک قطعه تانیه سنک عتوانده بکدی غیاث یو قطعه ده کدی
(*) صافک نیکت اسرافدن ایدک جدری * اتقوا و احتزوا نیکات الاقعات (*)
بته مضارع اول تانک تفسیر در (اتقوا) ترنشته دن نفسی حفظ و وقایه ایدوب صافقی معنایه
اولان اتقادن امری مخاطب جمع مذکر در (احتزوا) بوده جدر ایدوب ترنشته دن نفسی محافظه
ایدوب صافقی معنایه اولان احترازدن امری مخاطب جمع مذکر در (من) جاره در علی سبیل ایدل
اتقا و احترازدن هر روز بته متعلقدر (نیکات) قیامیه مضییبت و محنت و مشقت معنایه اولان
نیکت لفظنک جعفر (اقعات) همزه نک کسر به امری اصراف و زننده و غیر ایدر که مال مقوله سنی
حدی متجاوز خرج و صرف ایدک معنایه در علی قول جناب بار نک رضایه بخلاف پره مالی
صرف ایدوب بهوده اتلاف و تبذیر ایدکدر حاصل معنی معلومدر
(*) فعلا نفعلا نفعلا فعلن * طبعه بویه سخن اعز می لطافت ابراث (*)
یعنی یو قطعه بحر رمل مثنی الاجزادندر لکن صدر و ابتدال و حشور و تخمین و عروض و ضمیر بک
بعضی محذوف و تخمین و بعضی اصلدر معانی الفاظ معلومدر استفهام تقریر در یعنی
بویه سلاستلی کلام موزون و سخن لطائف مشحون اهل داک طبعه البته دقت و تراکت
افاده و اعطا ایدر دیکدر
(*) نور عین جالشوب کسب ایده کورسن یو خسه * پدرک علم و کالی سکا قالمیراث (*)
یعنی ای کورنم نوری سعی بلیغ ایدوب علم و کال کسب و تحصیل ایلدیر علم و معارف
میراث قالمیراثی دکلدر
(*) بلغه الجیم کشفد پرواج (*)
(بلغه) غرقه و زننده کفایت ایده جک مقداری رزقه دینور (جیم) حروف هجاءن حرف خامس
اسمیدر و حریر نوعدن دیبا تعبیر اولان فاشک اسمیدر (نقد) نوک قتی و فافک سکوتله
نسته مقابلدر که اشتر اولان شبنم غنی پیش و یرمک معنایه (کاف) ادات تشبیهدر (پرواج)
لفظنده یاه جاره ملا یسه ایچوندر (رواج) رانک قحطیه کساد و زننده و مقابلدر که اجه و متاع
مقوله سنی بین الناس رائج اولوب بجهت معنایه در حاصل معنی قافیه جیدن اهل لغته مقدار کفایه
علم رزق نقد رائج مثللو معتبر اولور قی شبنم و مجلا اعطا اولمیشدر
(*) شمع و شبار لیمیدر و هاج * دی چراغ دخی نبراس و سراج (*)
(وهاج) هانک تشدید به و هاب و زننده بال مومی و قندیل و کونش کی شعله و ضیا صاحبی یار لیمی
نسته دینور (نبراس) قرطاس و زننده چراغ دینور مصباح کی (سراج) کاب و زننده قندیل
یانا چراغ دینور موم و قندیل و چراغی جی ضمیمه سراج کلور و چراغ نهار اولان آفتاب
حالتیه در سراج اطلاق اولور متنا اطلاق اولندی کی
(*) آبنوس اغاجی نوعدن ساج * دخی فیک کیکی اولمش عاج (*)
(ساج) هندستانده بر و اطراف و کافه اورادن جلب اولور بر نوع سبله و سخت یعنی سرت
وقتی اغاجدر که بته منبتی دیار هند اولان آبنوس اغاجی نوعدن لکن آبنوس اغاجی قوزغونی
سیاه و ساج اغاجی سیاهه مائل قرمز اولغه یئلنده فرق اثبات ایتدیلر (عاج) فیل کیکنه
دینور که بود یار زده فیل دینی دیدکدر

(*) اولدی حیوانی طغور تق انتاج * دولی المغده دیندی نتاج (*)
 (انتاج) همزه ک کسر یله بهام قسمی طغور تق معناسه در و حیوانات وضع جل ایده جکی
 زمانده ایله ک ایدوب معاونه طغور تق معناسه در (نتاج) سحاب وزنده کیمسه معاونت
 (*) مضغفات یارجه سی قانی علقه * مر در نطفه در یدر امشاج (*)
 (مضغه) عرقه وزنده برجه مقداری ات یارجه سینه دینور (علقه) فضائله دم جامد در که
 قوی و طغور قانی در غرض ناظم سوره مؤمنینک اولانده مین اولان خلق انسانک مبدائی
 و اطوار خلقیده تعلیمی تفسیره اشارتدر (امشاج) همزه ک کسر یله سحاب وزنده شی آخر ایله
 مختلط و قاریشق سینه معناسه اولان مشیج و مشیج لفظلریدن جعدر مطلقا مختلط شیار
 معناسه هر بر مزوج و مختلط اولان شیاره وصف اولور ننه که * انا خلقنا الانسان من نطفه
 امشاج * قطع جلینده جنس نطفه به وصف اولدیغی کی کلام ناظم ظاهرندن متفهم اولان
 لفظ امشاج اصلا ب رجالدن خروج ایدن نطفه لک ایمنی اولقدر لکن بومعنایه کتب لغات
 و تفاسیر مساعد کلدن مکرکه مراد ناظم رجال معناسه اولان هر در ایله نوع بی آدم اولوب
 نطفه لایله ده وجود انسان کننیدن نکلون ایدن نطفه اوله بوضوئیده مایه خلقت انسان
 اولان نطفه ل اصلا ب رجال و ارحام انساندن خروج و نزول ایدن مایه مختلطیدن عبارت
 (*) فذو توایله دخی و ترایله فرد * ک دیمک چغت اولنرا زواج (*)
 (فد) فاک فخی اولدالک تشدیدیه بالکز معناسه و ک معناسه در جی فذو و اقداد کلور (تو)
 ناک فخی و واک تشدیدیه فذو و یکا معناسه که ک دیمکدر (وز) واک کسری و فخیله
 بالکز و یکانه معناسه در و عدددن چغت اولیانه دینور که ک تعبیر اولنور (فرد) فاک فخی
 و راک سکونیه بالکز یکانه و یکدانه اولان شبه و مثل و نظیری اولیان کیمسه دینور بیهمتا
 معناسه و مساویته متقسم اولیان عدد دینور که ک تغییر اولنور زوج مقابلیدر (ازواج)
 همزه ک فخیله چغت معناسه اولان زوج لفظنک جعیدر حیواندن و سایر اشیا دن ایکی قرینک
 (*) سواد ناظر و جوجو قار اطفال * دخی امرز که دیندی املاج (*)
 (ظرف) طانک کسری و همزه ک سکونیه شول خاتونه و سایر حیوانه دینور که غیرک ولدی امرز اوله
 انسانده اولانه دایه و امرزکی و شود انا تعبیر اولنور و جوجو عک سواد انسانک زوجنه ده ظرف
 اطلاق اولنور جی افس وزنده اطور و طبور وزنده طون کلور (اطفال) همزه ک فخیله
 طفلاک جعیدر طفل طانک کسریله نوزادونی سوار اولان کوچک مولوده دینور که جوجو
 تعبیر اولنور فارسیده کودک دینور و هر شبک کوچک و هر حیوانک ولدینه دخی طفل اطلاق
 اولنور (املاج) ارضاع وزنده و مراد فیدر که مولود رضعی امرز مکرر
 (*) عورنی جوق آلان آدم منکاح * قوجه به جوق واریجی زن مزواج (*)
 (منکاح) منک کسریله مدرار وزنده اوزان مبالغه دندر کیرالکناج معناسه که نکاح ایله جوق
 خاتونلر عقد و تزوج ایدن کیمسه دینور که کثیرالطلاق اولان یعنی جوق عورت بوشیان
 کیمسه به مطلق اطلاق اولدیغی کی (مزواج) وزن مزبور اوزده کیرالکناج اولان خاتونه
 یعنی بزواجدن بوشانوب زوج آخره و ارمق علقی اولان جاشی مقوله سی امرأه و قاجیه
 دینور ام خارجه نام امرأه جاهلیه کی

ام خارجه بجه قبله مند
 بر خاتون ایدیکه (امرأه)
 من نکاح ام خارجه منک
 منک ای دی هر کیمیکه
 کندینه کلوب اداه عقد
 نکاح جاهلی اولان خطب
 لفظنی دیسه ام خارجه سی
 ق الحال نکاح دیوب زوجیه
 اولور ایدی و جاهلیسده
 ملاق نسوان ینده اولنله
 بواج کوننصره بوشانوب
 بلاعه برینه دخی و ارنله
 نکاحی بغایت جوق اولان
 و ولد اولنله کنن اختلاط
 طغور سینه اولادری ققی
 قبله دین و کین نطفه مند
 اولدیغی متقین اولامشدر

(*) بلجیدر طاوغک فروجه * هم خروس ایله طاوق دیک و دجاج (*)
 (فروجه) فاک فخی و تاء وحدت ایله توره وزنده طاوق بلجینک بردانه سینه دینور جمع جنسی
 توره وزنده فروج و فاک ضمیمه سبوح وزنده فروج در بموز طه دن انفراج و انفصالی باعث
 تسمیه اولمشدر (دیک) دالک کسریله خروسه دینور جی دالک ضمیمه دیوک و دالک کسریله
 دیکه در قرده وزنده و طاوغده دیک اطلاق اولنور (دجاج) دالک فخی و ضم و کسریک
 جوازیه معروف اهل قوشک ارگکته و دبسته دینور ترکیده ارگکته خروس دیشی سینه طاوق
 دینور کلام ناظمک ظاهری لف و نشر ایسه ده مقصودی دیک و دجاجدن هر بری خروس ایله
 طاوقدن هر بری سینه اطلاق اولنله یغه اشارتدر
 (*) باغش از باغشی اولان یغمور * جوق یغاندر دخی قاحف شجاج (*)
 (باغش) فاحش وزنده خرده قطره لوصیف یاغی یغموره دینور ترکیده چستی و اوغوز
 اصلدان دینور و بومقوله مضر ضعیفه قطره وزنده یغشده دینور (قاحف) صاحب وزنده
 اکسری ظهیر ایدن شدتلو یغموره دینور که آئیده حاصل اولان سیل نه اولور سه سیلوب
 سپوروب کوتور اوله جی فاک ضمیمه خف کلور (شجاج) شداد وزنده و ابل و صب
 و ساحه کی ایری دانه لو و شدتلو اوله رقی جوق یغان یغموردر
 (*) طنلوصوبه دیدلر عذب و فرات * ملح طوزدر اچی صوملح اجاج (*)
 (عذب) عینک فخی و ذالک سکونیه خوشکوار و لذتلو صوبه دینور و هضمی آسان حلاوتلو
 نفیس طعامده دینور (فرات) فاک ضمیمه ک عذو بتلو و غایت طنل و لطیف صوبه اطلاق
 اولنور جی فاک کسریله فرات کلور غراب ایله غراب کی (ملح) میک کسریله طعامه قاتیلان
 طوزدر بری اولسون بحری اولسون و ملح آچی و طوزلی صوبه دینور دکر صوفی کی عذب
 مقابلیدر (اجاج) همزه ک ضمیمه طعمنده آجیلقله طوزلوق اولان صوبه دینور فارسیده
 شوراب و تخاب دینور
 (*) نهج و منهج دیمه در یول دخی هم * آشکاره یوله دغش منهج (*)
 (نهج) نونک فخی و هانک سکونیه اچی و بلاو یوله دینور و یوله سلوک ایلمک معناسه کلور (منهج)
 مفعدوزنده (منهج) مرصاد وزنده آشکاره و ایشلاک جاده یوله دینور ضحوک و محبه کی طریق
 واضح معناسه
 (*) اولدی ایکی طاع اراسنده که یول * فچ کیم کلش انک جی فجاج (*)
 (فج) فاک فخی و جیم تشدیدیه (فجاج) غراب وزنده ایکی طاعک ارالنده اولان واسع
 یوله دینور مازم کی (فجاج) فاک کسریله فج لفظنک جعیدر میان جبالده اولان واسع و جاده
 یولره دینور
 (*) ارتقا و ش بوقرو جیمه عروج * زردبان سل امش هم معراج (*)
 (ارتقاء) افعال وزنده شجر و جبل و مناره و سطح مثلونستلر صعود ایدوب چیمق معناسه در
 تفعل وزنده ترقی و راک ضمی و قافک کسری و یاه مشدده ایله رقی کی (عروج) صعود وزنده
 بوده بر محل مرتفعه جیمق معناسه در (وش) لفظی فارسیده ادات تشبیهدر کامر فی القطعه
 الشرعیه (سلم) سکر وزنده کننیه امکنه عالییه صعود اولنان زردبانه دینور درجه کی جی
 مساجد وزنده سلاط و مصایح وزنده سلاط کلور (معراج) میک کسریله مرقا و وزنده
 و مراد فیدر که زردبانه دینور منیر وزنده معراج کی
 (*) عجب و ش کبر دیمکدر خیلام * کبر و عنوان ایدیمکدر نقاج (*)

(عجب) عینک منی و جیک سکونله اخلاق ذمیه منیه دن زهو و کبر معناسه در که کندوی کوزوب و کینه سنی بکنکدن جبارتدر (خیله) نساء و زننده اجد و زننده اخیل و مسیره و زننده بخیه کی صفات رذیله دن اولان کبر و زهو معناسه در (نفاق) شداد و زننده انتفاجدن اسم فاعل صیغه سببه منتفع کی دجاجة هندیه آساقاری منکر کیمیه اطلاق اولور

(*) عینک عین فی و ملغوس هم انیض * بشعه نضج اولدی بشرمک انضاج (*)

(فی) نونک کسری و بانک سکونی و آخرده همزه ایله لحدن و سائر طعامدن و میوه مقوله سندن جیک و ناخسته و خام اولان شیعه دینور (ملغوس) عینک ضعی و لامک قتی و عین معیه نک سکونی و واول قتی آخرده سین مهمله ایله فی کی جیک و خام معناسه در نسخ مطبوعه ده سین مهمله بدله بانه مثله و قوی تحریف طابعدن (انیض) امیر و زننده کالیه بشعاش خبکی نازی آه دینور (نضج) نونک ضعی و قتی و ضاد معیه نک سکونیه میوه و ات مقوله سی کرکی کی نصای بولوب کاله رسیده اولق معناسه در فارسیده بانه فارسیه نک ضعیله بخیه ترکیده بشعه واولق وایرنک دینور (انضاج) همزه نک کسریله برنسته فی کرکی کی بشوروب نصای بولدرمق معناسه در

(*) منکسر اولدی قمرش نسه * شبه فاروره دخی دیندی زجاج (*)

(منکسر) قیرلق معناسه اولان انکساردن اسم فاعلدر کاشا ما کان قیرلش شی معناسه کرک انکسار محسوس ایله منکسر اولسون عظم وعود و زجاج و سفال مقوله لی کی کرک انکسار معقول ایله شکسته اولسون قلب کسیر و خاطر منکسر کی (فاروره) شبه و صرجه نوعدن اینجه مشروبات مقوله سی قونیل بللور برداق و کاسه و فرشق و بوقال مثل و ظرفاره دینور جمعی قواریر کور فارسیده آیکینه دینور (زجاج) غراب و زننده صرجه به دینور

(*) قتی مس صاخه ورجس و صخه * دخی پک چغیراندر عجاج (*)

(صاخه) خانک تشدیدیه شول هولناک شدید صخه به و آوازه دینور که شدتدن قولقاری صاغر ایته درجه سنده اوله (رجس) رانک قتی و جیک سکونیه سمجادن صادر اولان صوت شدید دینور که کوک پک کورلده مک معناسه و مطلقا قتی آوازه ده دینور صاخه و هایعه و صخه کی صوت ضعیف معناسه اولان ورجس و زوهمس مقابلدر (صخه) ضانک قتی و جیک تشدیدیه بوده صخه و فریاد ایله اولان صوت هائله دینور (عجاج) عینک فحیه بلال و زننده و عجاج شداد و زننده بلند آواز ایله پک صخه ایدوب چغیران کیمیه به دینور

(*) سرج اگر در که کلور جمعی سروج * دی اگر اورمه آه اسراج (*)

(سرج) سینک قتی و رانک سکونیه آت اگرینه دینور که معروفدر جمعی سینک ضعیله سروج کلور فارسیده رانک کسریله زین دیر (اسراج) همزه نک کسریله آتی و سائر دایه فی اگر ملک معناسه در اگر بیان کیمیه به سراج دینور

(*) دشمنی بوزمه امش هزم عدو * جنک هیجا و قتال اولدی هیاج (*)

(هزم) هزم و زننده دشمن عسکری بوزوب صندرمق معناسه در (عدو) عینک فحیه دشمنه دینور جمعی اعداء و جمع الجمعی اعادی کلور نه که تافیه سنک ایکنی قطعه سنک بیت همایونده یکدی (هیجا) قصر ایله سنی و زننده و مدیه صحراء و زننده جنک و جدال و حرب و قتال معناسه در (هیجا) قتال و زننده و مراد فیدر که مقاتله معناسه

(*) قویاروب ده جیقرک منهی * اخرجوا المتهم بالازجاج (*)

(مصراع) اول تائینک ترجمه سیدر (اخرجوا) اخرجدن امر مخاطب جمع مذکر در طشره

جیقرک و دفع اینک دیمکدر (منهم) انهمادن اسم فاعل صیغه سببه تمهل و جنجه لو آلوده دامن ولا ابالی مشرب کیمیه به دینور (ازجاج) اخرج و زننده برنسته برندن قویارمق و مکانندن طرد و تبعید اینک و بر کیمیه فی مضطرب و یقار اینک معناسه در

(*) قیل دعا ایتمسون ای نور بصیر * صاع کوزی صول کوزه الله محتاج (*)

(دعا) و نور و بصیر و محتاج لفظ اینک معنای ما وضع له لی ظاهر و مثال معنی جمع اذهانبه حاضر در

(*) حانت الهاء کراح عبقا للافراح (*)

(حانت) فعل ماضی مفرد مؤنثدر مصدری حازک فحیه حین و حینوتدر برشیک و قتی کلوب جاتقی معناسه (حاء) حروف نهجیدن حرف سادسک اسمی اوله رفی حانت فعلنک فاعلدر (کراح) لفظندن کاف تشبیه ایچوندر (راح) باده معناسه در خر کبی و فرح و سرور معناسه در ارتیاح کی و ال آه سنده دینور راحه و کف کی بوراده معانی ثلاثه دن هر بری اراده محتملدر جارمع المجرور فعلنک فاعلندن حال یاخود مبتداء محذوفه خبردر هی کراح تقدیرند

(عبق) عینک قتی و بانک کسریله کتف و زننده شول کیمیه به دینور که جزئیچه طیب ایله تطیب اشد که برمدت رایحه سی بدندن زائل اولیه اما فحیه عبق مسک و عنبر و ادهان طیب مقوله سی طیلر بدنه ملترق اولوب بابشقی معناسه در بومقامده بومعناک اراده سیده محتملدر ایکی وجهه کوره ده نصی تمیز اولق اوزر در (افراح) همزه نک کسریله بر کیمیه به فرح و یروب سرور و شادان اینک معناسه در تفریح کبی لام جاره مجرور به حانت فعلنک مفعول ایدندر (حاصل معنی قطعه جمیه انجامه رسیده اولوب قطعه حائیه نک نظمه شروعن و قتی تقرب ایدوب زمانی کلدی جاندی حافیه سنده سلاک نظمه کشیده اولان لغتدره طالبک در قتی تفریح و تشبیه ایچون طیب آلود باده به یاخود نفس سرور و نشاطه یاخود نشسته آنکیر اولان محبوبک دست عطرناکه مشابه اولدینی حالدیه دیمکدر مقصود سلاست نظمه قطعه فی مدح اوله جقدر

(*) پک کرم ایدی معطو و جومر دلکده سماح * شیخ امش بخل و طمع شخص بخل اولدی شجاج (*)

(معطاء) مدرار و زننده اوزان مبالغه دندر کثیر العطا معناسه که بدل و اتفاق عادی اولوب و برکوسی جوق اولان کیمیه به دینور (سماح) سماح و زننده و کتاب و زننده سخی و جومر و اولق معناسه در سینک فحیه سماحت و سبیلک ضعیله سموح و سموحت کی (شیخ) شینک حرکات ثلاثی و حانک تشدیدیه حرص و طمعه مقارن بخل و امساک معناسه در که طبیعی اولان خبسلک اوله جقدر (شجاج) صباح و زننده و شخج قبیح و زننده حرصه مقارن بخل و امساکله متصف اولان خبسل و ناکه دینور جمعی اشخه و اشخاء کلور

(*) ایچدر آمده تعظیم ایله اکرام ابراح * خور لقدر تذلیل و مذلت اسماح (*)

(ابراح) همزه نک کسریله بر کیمیه به تعظیم و اکرام اینک معناسه در (تذلیل) تخفیر و زننده و مراد فیدر که برنسته بی ذلیل ایدوب خور و حقیر اینک معناسه (اسماح) همزه نک کسریله سرکش انسان و حیوان و اشیوب ذلول و مطیع و منقاد اولق معناسه در و اسماح بر کیمیه سماحت صفتیه متصف اولوب سخی و جوا نمرد اولق معناسه در

(*) ایرمکه وقت صباحه دینور مش اصباح * اویله دنصکره ده اخشامه قدر اولدی رواج (*)

(اصباح) همزه نک کسریله دخول فی الصباح معناسه که وقت صباحه کیرمکه و ایرمکه دینور و اول نهاره ده دینور صباح کی (رواح) صباح و زننده اخشام و قته دینور علی قول زوالدن

اختصاص قدر وقت دینور مقابل غدودر

(*) طاریه لاج دینور دوزیرایش هم صمداج * جای راجنده مرآج دخی بول بول رحراج (*)
 (لاج) مکان ضیق معنایه که طاره جق به دینور فارسیه تنکنا درلر (صمداج) قرطاس
 وزنده و صمدج جعفر وزنده دهه که مکان مستوی معنایه که دوزیر تغییر اولنور (مرآج)
 مینک قحیله راحت معنایه اولان روحن اسم مکاندر جای راحت و محل استراحت معنایه
 واخشام وقتی معنایه اولان رواحنده اسم مکان اولور وقت رواحه کندینه واریلان وقت
 مزبورده کشیدن رحلت اولتان به دینور (رحراج ورحج) رالک قحیله بول وگکش بول
 دینور طریق واسع معنایه و مطلقا واسع و منبسط اولان نسته به دینور منزل رحراج وعبش
 رحراج کی

(*) دی خلاص ایتمکه انجاء خلاص اولدی نجاه * هم ظفر بولغه قورتلغده دیندی نجاه (*)
 (انجاء) همزه نک کسرله انقاد وزنده و مرادفیدر که برکیده کی گرفتار اولدیغی داهیه دن
 تخلیص ایدوب قورتلر معنایه در فارسیه رهاس کردن دینور (نجاه) فلاح وزنده
 و مرادفیدر که خلاص اولوب قورتلر معنایه در فارسیه رستن و رهیدن و وارستن دینور
 (نجاه) نجاه وزنده برکیده کنندی حاجنه ظفر یاب اولتی و مامول و مطلوبه نائل اولغله
 خلیجان درون واضطرار قلبدن خلاص بولوب قورتلر معنایه در

(*) سخت معنایه حرام اولدی کنه ذنب و جناح * دیندی زانی به مسافح که زنا آدی سفاح (*)
 (سخت) سبک ضمی و طاک سکونله حرام معنایه در که کسی محظور واکل و تناول ممنوع
 اولان نسته دن عبارتدر (ذنب) ذالک فقی و نونک سکونله کاه معنایه در قطعه شرعیه ده
 یکن اتم لفظیله مرادفیدر (جناح) وزنا و معنی کاه کیدر (مسافح) مفاعله باندن اسم فاعل
 بنیه سیله جمیع ادیانده حرام اولان زنا فاعلی مرتکب اولان کیمسه به دینور زانی کی (سفاح) قتال
 وزنده زنا ایلمک معنایه که حرام فرج تصرف ایلمکدن عبارتدر

(*) فرح ایله فرج و راج و مرآج جله ساوینج * ارتیاج اولدی ساوینک سویندر مرآج (*)
 (فرح) فالک و رانک قحیه زی و آخرده حاء مهمله ایله سرور و خور مرادفیدر که ترکیده
 ساوینج فارسیه شادی دینلور (فرح) فرح وزنده آخرده جیم ایله مطلقا سرور معنایه
 استعمال اولنور و برداهیه و مصیبتک انکشاف و انجلاستند نصکره حاصل اولان فرح و سروره ده
 دینور (راج) سرور و شادی معنایه در کامر فی عنوان هذه القطعه (مرح) فرح وزنده
 و مرادفیدر (ارتیاج) ابتهاج وزنده و مرادفیدر که سرور و نشاط و انبساط معنایه که ترکیده
 ساوینک فارسیه شادیدن دینور (مرآج) مصباح وزنده سرور و شادان کیمسه به دینور
 کتف وزنده فرح و عطشان وزنده فرحان و فارح و مفروح کی

(*) دیندی صاحبی آینه سرخوش اولاندر سکران * باده نک آدی ریحی ایله عقار و دخی راج (*)
 (صاحبی) سرخوش آیلر معنایه اولان صحودن اسم فاعل بنیه سیله سرخوشلنی زائل اولان
 کیمسه به دینور که ترکیده آیین فارسیه هشیار و هوشیار دینور (سکران) عطشان وزنده
 مست و سرخوش اولتی معنایه اولان سکر دن صفتدر سرخوش آینه دینور جچی الف
 قافیه سنک التینی قطعه سنده یکدی فارسیه مست و سر مست دینور (رحیق) رفیق وزنده
 (عقار) غراب وزنده (راج) دار وزنده خر کی باده به دینور مرادفاری الف قافیه سنده
 قطعه مزبوره ده ذکر اولدی

(*) التیاج ایله لواح اولدی اگر چه صوصامق * خالص و صاف اولان صویه دینور ماء قراح (*)

(التیاج) همزه نک کسرله ارتیاج وزنده ظمأ کی صوصامق معنایه در (لواح) غراب وزنده
 (لواوح) قعود وزنده (لواحان) توان وزنده صوصامق معنایه در (ماء قراح) ترکیده
 ماء صوصامق معنایه در (قراح) محلات وزنده هر بر خالص و صافی نسته به که اکاشی آخر
 قار شامش اوله پس ماء قراح فارسیه آب نایب کی خالص صودر

(*) سختیان اوزره دینوب بونجی نسوان عرب * یونسته طاقدینی آویزه تراکتله و شاح (*)
 (وشاح) کتاب و غراب و نلر زنده شول حلی وزنده دینور که عرب خاتونلری بر عریض سختیان
 اوزرلی وسعه کور کیمی الوان بونجی ایله و کیمی اینجو و لعل و سایر مجوهراته ترصیع و زین
 ایدوب محال طاقنور و وادی همزه به ابدال ایله اشاح دخی دیرر جچی کتب وزنده و شح
 واجحه وزنده اوشحه کلور و و شاح اینجودن و سایر خواهر لادن انتخاب اولتان قارده و کردانغده
 دینور آویزه قار سیدر اصق معنایه در

(*) کوز اوجیله نظر ایتمه دینه دل لفظ و شفون * التیاج اولدی هم آویزه الماح (*)
 (لفظ) لایمک فقی و طاک سکونله بر نسته به کوز قور غیله نایب معنایه در توان وزنده
 لفظان کی (شفون) قعود وزنده بوده بر شیه کوز اوجیله باقی معنایه در کوز قور غیله بیان
 کیمسه به شافن دینور و صبور وزنده شفون دینور (التیاج) التیاج وزنده بر نسته به اختلاص
 نظر ایله جالوب ایله باقی معنایه در لفظ کی (الماح) همزه نک کسرله بودخی لغه برق کی جالوب
 ایله باقوب کوز خرسر لینی باقی معنایه در

(*) نوروش پارلیان آیدینلق ایلمش ضوه و ضیاء * شمعدان مشعه هم دیندی چراغه مصباح (*)
 (ضوه) ضادک فقی و ضعیله آیدینلق و نوردر که کونش و آوی و یلدر و آتش کی اجرام نورانیه دن
 ظاهر اولور (ضیاء) ضادک کسرله بوده آیدینق و روشانی معنایه در و یونده یانک و او
 ابدالیه ضواء دخی لغتدر فارسیه تاب و تابش و روشانی دینور (مشعه) مینک کسرله مکنسه
 وزنده موم و شمع دیکلن شمعدان دینور که معروفدر (مصباح) مفتاح وزنده قطعه جیمیه ده کین
 سراج و نبراس مرادفیدر که قندیل و چراغه کی آلت تنوره دینور فارسیه شمع ایزان و چراغ دینور
 (*) و طی و عقد اولدی نکاح یعنی مناکح نسوان * طالب اولغده نکاح ایچکچون اسنکاح (*)
 (نکاح) نونک کسرله و طی معنایه در که جاع ایلمکدر و عقد معنایه در که جاع میاج
 اولتی ایچون شرعده انشایه موضوع اولان زوجت و زوجت قوللرله بر خاتونی کندوبه
 زوج و اش ایلمکدر (وطی) و اوک فقی و طاک سکونله (عقد) عینک فقی و طاک سکونله
 عریلدر شیوع و شهرتی حسبله ترجمه قیلندی (مناکح) مساجد وزنده طایفه نسوانه
 اطلاق اولنور بالفعل یا خود بالقوه منکوح اولدقلری ایچون (نسوان) نونک کسرله
 نساء کی لفظنک غیزیدن مرآه کله سنک جعفریدر (یعنی) اریده و اقصد معنایه تکمیل
 وزن ایچون کنورلدر (اسنکاح) استیاج وزنده خاتونی نکاح ایلمکه طالب اولتی
 معنایه و عقد و نکاح ایلمک معنایه در

(*) نکتہ آمیر سوزه دیندی لطیفه اما * خراطه ایتمه فکاهه دخی هم مزاج و مزاح (*)
 (لطیفه) دقیقه وزنده عرف لغتدر شول کلامه اطلاق اولنور که نکتہ و مزیه بی یعنی
 معنای دقیق مثل اوله (آمیر) همزه نک مدیه فارسیه آمیزش و آمیخته معنایه در که
 قاریش و مخلوط دیکدر و اتصال و آمیزاج معنایه کلور (فکاهه) فلک ضعیله لطیفه به
 و سامعه انبساط ورن خوش کلامه دینور که ترکیده خراطه و فارسیه باتک قحیله یله دینور
 (مزاج) مدح وزنده (مزاج) کتاب وزنده بونلرزه لطیفه و شفا ایلمک معنایه در

(*) غائب اولمغه دی غیوبه حضورك یتندی * وجه یوزدر یوزه یوز اولمغه ده دیندی کفاح (*)
 (غیوبه) غیبت قحطیه برشته غائب و نابید اولق معناسنه در که حاضر و موجود اولق
 معناسنه اولان حضورك یتندی (وجه) واولق قحی و حیک سکونیه اعضادن یوزه دینور
 حیا کی سائر مراد قاری الف قافیه سنده ذکر اولندی (کفاح) قتال و زننده مکافه
 (وجه) و مواجعه کی یوزه یوز اولق معناسنه در غار سیده رو یوز دینور
 (*) طیر قوش جعی طیر و طیران اوچقدیر * جعبه اچمه کلش که قناد اولدی جناح (*)
 (طیر) خیر و زننده قوش جنسك اسیدر واحده و کثیره اطلاق اولتور طائر لفظی فقط واحده
 اطلاق اولتور فارسیده مرغ دینور (طیر) ضمیمه طیرك جعبدر طیار کی اختیار و زننده
 فارسیده مرغان دینور قحطیه جولان و زننده جو هواده اوچق معناسنه در صیغه یوز زننده
 طیروره کی فارسیده بریدن دینور (اچمه) اجوبه و زننده یحیا حیک جعبدر قنادل معناسنه
 (جناح) سحاب و زننده قوشك قنادینه دینور فارسیده بال و پر در (جناح) *
 (*) جعبه دیندی مقابله و ناختر مقلد * دخی اقلید دیک اولیه مثال مقاح (*)
 (مقالید) مضامین و زننده و مقالید مساجد و زننده مقلد جعبدر (مقلد) منبر و زننده
 (ومقلاد) مقفاح و زننده (اقلید) همزه نك کسر یله اکیل و زننده (مقاح) مضاح و زننده
 کلید و افعال کند و سیه قح اولان ناختر در مقفاح جعی مقفاح و مقفاح کلور
 (*) دی اوچوزلوغه رفاغه هم اودر خصب و رخاء * قط قتل دخی قتل سنه نك ادی کلاح (*)
 (رفاغه) رانك قحطیه رخاوه و زننده و رفع نفع و زننده (خصب) خانك کسر یله حزب و زننده
 (رخاء) عطاء و زننده الفاظ مترادفه دندر اوچوزلوق و بوللق و رفاه و سعت و فراخی عیش
 معناسنه در فارسیده ارزاق و شایکائی دینور (خف) وزنا و معنی کف و جذب و محل کیدر که
 احتیاس معطر سبیلله ذرع و نبات قلیل اولوب قتل اولق معناسنه در (کلاح) غراب و زننده
 قتل یله دینور سنه مجدیبه کی
 (*) حق فصاحت فیضانی بزه انعام یتدی * انم الله الینا فیضان الافصاح (*)
 مصراع اول نائیک تفسیر و ترجمه سیدر (انم) افعال یابندن اولان انعامدن فعل ماضیدر
 اسم جلال فاعلیدر (الینا) حرف جر اولان الی مجروری اولان متکلم مع الغیر ضمیر یله فعلک
 مفعول به غیر صریحیدر (فیضان) سیلان و زننده فیض و فیوض و فیوضه کی کثر تندن
 ناشی صوغای ککی طاشوب افق معناسنه و برسته کثیر اولوب جو خالق معناسنه فعلک
 مفعول به صریحیدر (افصاح) همزه نك کسر یله متکلم کلامی طلاق لسان یله لحن و خطا
 و لکنتدن سالم و خالص اوله رق واضح و آجق عباره ایله تکلم ابلک معناسنه فیضا نك
 مضاف الیهیدر (حاصل معنی الله تعالی حضرت ناری بزه اعذب الالسنه اولان کلام عربی بی
 فصاحت و بلاغت اوزره آجق و ظاهر ادا ایلکی لسان مزده ماء جاری کی فیضاتی انعام
 و احسان ایلدی دیمکدر
 (*) برامش علم و عمل حرفه ایله دقت * علمه عامل اولان بوله دو عالمه فلاح (*)
 یعنی علمه علم حروف جانیده اتحادی علمک علمدن انفکاک کثک عدم جوازی اشعار و علم بلا عمل
 علم ابلک آسا موجب هلاک و خسار و مورث ضلال و تیار و معرض غضب پروردگار اولمغه
 علوم نافعہ بی اکساب و تحصیل و موجب و مقضائی اولان اعمال صالحه ایله نفکی
 و زلمات داریندن تخلص و تکمیل قیل زیر دنیا و آخرتد فوز و فلاح علم و عملی جمعه
 اولدینی * قد افلح المؤمنون * ایله متصو صدر

(*) سیرنا الله انصر و قنوح (*)
 (سیرنا) ترکینده (سیر) مد و زننده سیر و رهن فعل ماضی متعدی در متکلم مع الغیر ضمیر بی مفعول به
 صریحدر اسم الجلاله فاعلیدر جمله سی لفظا جبر معنی انشاء دما در (نصر) لفظی
 باه جازه سیر فعلته متعلقدر نصر لفظا مجرور محلا منصوب مفعول به غیر صریحیدر فعلک
 (قنوح) دم و او عالمه قنوح فاعلک و نائک ضمیر یله قحیک جعی اولان قنوح نصر اوزره مفعولدر
 مال عنوان الله تعالی بزی یعنی معنایش مؤمنی نصر عظیم الله فی جان و قنوحات جلیله
 ظاهره و باطنه ایله منبر و نشان لیلسون دیکدر
 (*) بعضی نام خدا یتدی بدوح * یوز ملک طرز نك اکتله بدوح (*)
 (بدوح) صبور و زننده بعضی اهل لغت عینده الله تعالی ضمیر یله نك اکتله بدوح
 غالباً بر شئی بالداهه و اکسرین الیشک معناسنه اولان بدوح صیغه مبالغه اولق اوزره
 الله تعالی به اطلاق صحیح اولمغه منیدر زرا جیح مخلوقات مدیت و مطا و اوده بلکه ازمنه غیر
 متاهیه ده ایشکدن عاجز اولد قاری امر عسیری الله تعالی آن غیر متعینده انشاء و احسان
 یوز دینی عین اعتبار یله دائماً محسوس و مشاهددر و بعضی عینده بدوح مکاتب و امر اسلاقی
 مرسل الیه ایصاله اعانه عهدیه لیاقتیه احاله اولتان ملکک امیدر نیکه علیه مکتوب یلرک
 ظهیر یتد تحریر اولتور (بدوح) قعود و زننده تدح ککی دلبرانک نازکانه طرز و ادا ایله
 رفتن ایدوب یوز یمک کیدر
 (*) آشکار اولمغه دیندی وضوح * ظاهر اولمغه بداهته سوح (*)
 (وضوح) ظهور و بروز و زننده و مراد قاری در که برنسته ظاهر و عیان و آشکار اولق معناسنه در
 (سوح) وضوح و زننده بر کینه نك خاطر یتد بالداهه اکسرین بر رای یا خود بر مصلحت
 ظاهر و بدیهه اولق معناسنه در
 (*) چنانک طولی سی غایتده طفوح * صراحتیه قافیه ده دیندی قنوح (*)
 (طفوح) طانك ضمیمه وضوح و زننده طلس و تجره و جیح مثل لوقاب مقوله سی طاشوب
 د و کلک درجه سنده نك طلو اولق معناسنه که فارسیده سرشار و لیر زردینور (قنوح)
 قافک قحطیه صو اچوب قافیه ارتق اچمه جکی اشرا ب اچون باشی یوقاری قالدیران
 انسانه و حیوانه دینور
 (*) کیمه ایله اچیلن باده غبوق * صبحه قارشو اچیلن اولدی صبح (*)
 (غبوق) صبور و زننده اخشام وقتی اچیلن باده و سود مقوله سنه دینور (صبح) وزن مز یوز
 اوزره غبوق مقابلیدر که صباغ وقتی اچیلن باده مقوله سنه اطلاق اولتور و صباغله اوکندن
 صاعیلن سوده دینور
 (*) چون پشیمان اولاندر نادم * توبه صادق مقهوری نصوح (*)
 (نادم) خادم و زننده ندامتدن اسم فاعلیدر ایشلیدیکی فعله یا خود سویلیدیکی قوله اسف ایدوب
 پشیمان اولان کیمه یه دینور (نصوح) صبور و زننده خلوص و نفا معناسنه اولان نصح
 لفظندن صفتدر موصوفی توبه اوله جقدیر یعنی توبه نصوح توبه صادق دیمکدر حضرت
 علی کرم الله تعالی وجهه حضرت یلر توبه نصوحین سوال ایشلیدیکی توبه یوزدر که
 شوالی سنه دن عبارتدر که ذنوب ماضیه به ندامت و فراغش فائده بی قضا و در مظالم
 و استخلال خصما و سابقده ایشلیدیکی ذنوبه بر دخی خود و رجوع اتمکه عنایت یوزدر نصکره
 نفسی طاعات اکیمه به قصر اتمکدر

(*) روحه منسوب اولان روحانی * جان و جبریل ایله عباد روح (*)
 (روحانی) رانک حکیمه راوخته منسوب اولان نسه در که کندی روح و حیات اولان
 جان و روحی در روحانی معانی مقابلیدر که بلا حسید روح اولان ملائکه به و جن طائفه سده
 دینور جلی روحانیون کلور (روح) رانک حکیمه ماده حیات اولان و دیعه الهیه به دینور که
 جان تعیر اولنور کینه حقیقتیه و قوف جناب غلام القویه مختص اولغله عقول بشریه
 ادراک کندن عاجز در روح امین الوحی اولان جبریل علیه السلامه اطلاق اولنور و جناب
 عیسی صلوات الله و سلامه علی نبینا وعلیه حضرت ترنیه اطلاق اولنور و وحی الهی به
 و امر نبوت و قرآن عظیم الشانه روح اطلاق اولنور باعث حیات روحانی اولدقلر بیچون
 و حضرت رب العالمینک حکم و امر به اطلاق اولنور و غرضدن ماعدا جمیع مخلوقاتدن
 روحانی اولان اولان ملک اسیدر (*)
 (اختصاص) افتخار اولدی اعانت طلبی * فتح اچقدراچلش متوج (*)
 (اختصاص) افتخار و زنده فتح معنانه و برسته به آغاز و ابتدا ایلمک معنانه در واعداد
 و اعانت و تصرف طلب ایلمک معنانه کلور استغنا کبی (فتح) فافک فتحی و ناک سکونیه
 قائلو نسته بی آجی و بر معلق نسته ناک اخلاقی ازاله ایلمک معنانه در حسی اولسون عقلی
 اولسون (مفتوح) آچلش شی معنانه محسوس و معقوله شاملدر
 (*) هم مدح طلب مدح ایلمک * امتداح اوکه اوکلش مدوح (*)
 (مدح) تکلف و زنده مدح اولمقدن محفوظ اولغله تکلفه مدحه شایسته بعض اطوار
 و اوضاع اظهار ایدوب مدح اولغی ایستک معنانه در و مالک اولدیغی اشیا و متصف
 اولدیغی اوصاف ایله فخر ایدوب اوکوتمک معنانه در (امتداد) افتعال و زنده مدح
 معنانه در که بر کیمه بی خلقیه یا خود اختیار به اولان صفات جلیله سی سبیل حسی ثنا
 ایدوب اوکلک معنانه در مدح کبی (مدح) محمود و زنده اوصاف جلیله و اخلاق پستیده سی
 طایفه طایفه حسیله اوکلش کیمه به دینور
 (*) لوم و تعیر دیکدر قسامق * دخی رسوایله دیندی فضوح (*)
 (لوم) نوزم و زنده غزل و عتاب معنانه که ترکیده قسامق تعیر اولنور فارسیده سرزنش
 دیر (تعیر) یاتین ایله تعیب و زنده بر کیمه دن صادر اولان فعل قبیحی بوزینه اورمغه
 عارلندرقی و قسامق معنانه در تریب و تانیب و تعیر کبی (فضوح) قعود و زنده
 (فضوح) سر ذالت و رسوایلی معنانه در
 (*) کیش قوجدر که کلور جعی کباش * بو نوزیله اورجی اولدی نطوح (*)
 (کیش) کافک فتحی و ناک سکونیه ایتمک اراک قیونه دیر که ترکیده قوج تعیر اولنور
 جعی کافک کیشیله کباش و همزه ناک قحیه اکباش کلور (نطوح) نصوح و زنده
 صغر و قیون و کچی و کیک مثلاً بو نوزلی حیوانلردن بو نوزیله اوروب سوسجی حیوانه دینور که
 سوسکن تعیر اولنور
 (*) بو کرک آت قید الاواید آوایچون * تبه کن آه دخی دیندی ضروح (*)
 (قید الاواید) اضافله ضعیف الاوانب و زنده بو کرک اولوب قوعدیغی طوتان آه اطلاق اولنور
 کاه بو کرک کلکی سبیل طوشان و جبران مقوله سی وحشی حیوانلره بنشوب قایچقدن
 و حرکتدن قید و منع ایتمک بیچون چونکه قید بوقایغی و باغ معنانه اولغی مناسبیه منع
 معنانه ده استعمال اولنور (اواید) باغ موحدن ناک کسر یله عاید و زنده آبدک جعیدر وحشی

جانورله اطلاق اولنور (ضروح) نطوح و زنده ایغله نیمی آت و قاتر و سبائر
 طواره دینور که ترکیده تبه کن فارسیده لکد کوب دیر
 (*) یک سکر دوب قوشاق اولدی جوم * باشی یک یاوز آنک آدی جوح (*)
 (جوم) جهول و زنده شول آه دینور که سکر نمکدن قور عارض اولوب تکرار تکرار سکر دوب
 قوشاق عادی اوله (جوح) جهول و زنده باشی یک سیرت و سرکش اولوب راکبی
 صایمان آه اطلاق اولنور
 (*) تکریم ظاهر و جوقدر کرمی * ربنا الله کرم سبوح (*)
 مصراع اول تائینک ترجمه سیدر (رب) رانک فتحی و ناک تشدیدیه جمیع مخلوقات بسلیوب
 تریه ایدن حضرت پروردگارک اسماء حسناستنددر متکلم مع الغیر ضمیر به مضافدر (الله)
 اسم جلال کبریا در کافر فی عنوان القطعة الشرعیة (کرم) امیر و زنده عزت و شرف صاحبی
 اولان ذات اطلاق اولنور بومقامده لطف و انعام و احسان صاحبی اولان حضرت باری
 مراددر (سبوح) زیاده طاهر معنانه قطعه شرعیه ده یکدی (ربنا میتدا اسم جلال
 بدل کل کرم خبر سبوح خبر بعد خبردر
 (*) اوله مغرور فنا دنیاه * یک یازسک دخی مانده نوح (*)
 (مغرور) مغیون و زنده باطل و یهوده نسته به میل و هوس ایله فریفته اولوب الدائم کیمه به
 دینور (فنا) بقاء و زنده و مقابلیدر که یوقلق و منعدم اولغی معنانه در بوراده فانی معنانه
 مستعملدر (دنیا) دالک ضمیمه فعلی و زنده قرب معنانه موضوع اولان دنودن مأخوذ اوله رق
 آخرت مقابلیدر آخرت نسبتله قریب اولدیغیچون یا خود قریب الزوال اولدیغیچون دنیا
 نسیمه اولدی و بودنیانک حقیقی بوغبهده به حقیقتیه اختلاف اولوب بعضیایر عالم
 متاهینک مجموعنک اسیدر دیدی و بعضار قبل الاخره موجوده و مخلوقه اولان مجموع
 جواهر و اعراضک اسیدر بحا زاهر را جزا سنده اطلاق اولنور دیدیلر و بعضیایر حس ایله
 ادراک متعلق اولان دنیا عقل ایله ادراک متعلق اولان آخرتدر دیدیلر (نوح) روح و زنده
 ابوالبشرانی نوح بن ملک بن متوشلح بن ادریس علیهما الصلاة والسلام در که عمر
 شریفلرینک مدة متطاو له امتدادی بین الانام متواتر و مشهور اولو العزم جله سندن برنی
 ذی شان و دعوتیه اجابتدن روگردان اولان طایفه خذلان تبار کرده طوفان اولدقلری مقاد
 قرآن عظیم الشاندر عمر شریفلرینده اختلاف اولدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما قولی
 اوزره سن شریفلری قرق سنیه بالغ اولدقدن نبوت ایله بعث اولوب طقوز یوز الی سنه قومنی
 دینه دعوت اوزره قیام و بعد الطوفان ایکوز الی سنه تمامنده عمر شریفلری رسیده انجام
 اولوب حظیره قدسه خرام اولغله مدة بقاری یک ایکوز قرق سنه اولشدر و هب بن منه
 قولی اوزره یک درتیز سنه مقاتل بن سلیمان روایتی اوزره یک درتیز الی سنه عمر اولشدر
 مثال بیت ظاهر در
 (*) جاءت الخلاء بنظم مر سوح (*)
 (جاءت) فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در کلدی معنانه (خاء) حروف هجاءن حرف سابع
 اسیدر و جاءت فعلنک فاعلیدر (بنظم) کله سنده باه ملا به جاء فعلته متعلقدر نظم مصدر در
 کلام منظوم معنانه (مر سوح) محلنده ثابت و استوار اولغی معنانه اولان رسوخدن
 اسم مفعولدر ثابت و راسخ معنانه اوله رق فعلک مفعول به غیر صریحی اولان نظمک صفتدر
 فعل لازمدر اسم مفعول بنا قلمد یغندن مر سوح کله سی فصیحه دکدر حاصل معنی جاه مهمله

الملك بفتح اللام وسكون
 الهم بعدها كاف ابن
 متوشلح بفتح الهم وتشديد
 التاء المضمومة بعدها
 الواو وقع التنوين المجبة
 واللام بعدها خاء مجبة
 ابن اخنوخ وهو ادريس
 عليه السلام كما سيجي
 في اول القطعة الالية

قافیه بی انجام بولوب شاه مجیه قافیه سنده اولان لغتاری قطعه خایه هر روزی موضع لایقند
 راسخ و ثابت نظم مرغوب ایله سلك وزنه دیزدی دیمکدر
 (*) دیندی ادریس بی به اخوخ * پیراولان شیخ کلور جی شیوخ (*)
 (اخوخ) همزه نك فتحی و شاه مجیه نك سکونی و نونك ضمیمه و خنوخ صبور و زننده حضرت
 ادریس علی نبینا و علیه السلام حضرت نونك سربانی اسم شریف لریدر و الا آن حیاته اولان
 ادریس علیه السلام نبوت و حکمت و سلطنت جلالی جامع اولغله مثلث بالعمه اطلاق
 اولمیشدر (شیخ) شبنك فتحی و بانك سکونیه و شیخون سیحون و زننده سیاننده پیرك و قوجدلق
 علامتاری ظاهر اولان کیمسه به دینور و حل و وقار مثلث اخلاق حیده شیوخ ایله متصف
 اولدقلر چون هنوز ساخوردن روزگار اولدق شاب عالمده شیخ اطلاق اولنور (شیوخ)
 شبنك ضمیمه و کسر یله شیخ مزبورك جمعیدر اشباح کبی
 (*) راسخون ثابت اولنور ایودن * ثابت اولغله دیندی رسوخ (*)
 (راسخون) بر جسم بر محله یاخود بر صفت بر موصوفه کرکی ثابت و محکم اوله معناسنه
 اولان رخك جمعیدر (رسوخ) قعود و زننده بر سنه برنده ثابت و استوار اولق معناسنه باب اولدن
 و نالیدن مصدر در
 (*) نسخ بر سنه بی زائل ایتك * حکمی زائل اولان آیت منسوخ (*)
 (نسخ) مسخ و زننده بر سنه بی برندن زائل فلق معناسنه باب نالیدن مصدر در و زننده بی
 تغییر ایدوب بوزق معناسنه و بر مکتوبك صورتی صحیفه اخزایه نقل معناسنه که بر کابی
 قرشونده نسخ اندوب صورتی یا زعفران و بر سنه نك صورتی اقیح صورتی تحویل ایلک
 معناسنه کلور بومعا ذکر آتی مسخ ایله مراد قدر (منسوخ) شول آیه کریمه و حدیث
 شریفه اطلاق اولنور که تحلییل و تخریم و سائر احکامدن اولدینی حالده کندیدن مستفاد
 اولان حکم شرعی زائل اولوب حکم مذکورك مدتنك انتهای بیان اولمش اوله آیت متار که
 آیه مقاتله ایله منسوخ اولدینی کبی بوکه منسوخ الحکم دیرر و آیه جلبله نك قرائتیه تعبدك
 انتهای بیان ایچون اولور بوکه منسوخ التلا و دیرر
 (*) دری صوماعه دینور سلخ اما * دری صوبلان اولمش سلوخ (*)
 (سلخ) سبنك فتحی و لامك سکونیه حیوان مقوله سبنك دریسی یوزوب چقرمق معناسنه باب
 اولدن و نالیدن مصدر در قناره به سلخ خانه تعبیری یوندندر و مذبحدن یوز بلوب چیقار یان
 دری به دینور و مطلقا بر سنه بی شی آخردن صیروب چیقارمغه دینور سلخ اللیل من النهار کبی
 و ایک آخر کونه اطلاق اولنور (سلوخ) دریسی یوز بلوب چقرمق قیون و یکی
 و صغر مقوله سنه دینور
 (*) انتفاخ اولدی اگر چه ششمك * بک سمرقاری بیوکده منفوخ (*)
 (انتفاخ) افتعال و زننده انسان و حیوان مقوله سی بر علت حادثه دن ناشی یاخود بعد الموت منتفخ
 اولوب ششمك معناسنه در (منفوخ) سمرقاری بیوک شمشان کیمسه به اطلاق اولنور
 (*) صورت اولی تحویل اولان * اقیح صورتی اولمش مسوخ (*)
 (مسوخ) بر شبنك صورتی بر قیح و جرکین صورتی تحویل ایلک معناسنه اولان مسخ لفظندن
 اسم فعه و لدر صورت اولی اقیح صورتی تبدیل اولان شیخه دینوریم و طاقه سندن اصحاب سبنك مایمون
 صورتیه یاخود جوانلری مایمون صورتیه یاخود جوانلری مایمون صورتیه و پیرلری خنر صورتیه

وهو اخوخ بن بر بن
 مهلا یل بن انوش بن
 قیان بن شبت بن آدم
 صلیم السلام کنا
 فی متعاج السعاده
 لطائفی زاده

ایک معتزله دن جاخف
 زیاده قیچ الوجه و زننده
 روی اولغله انك مذمتی
 خصوص مننده بر شاعر
 * لومسوخ الحنر بر شاعر
 * نایا * ما کان الادون قیچ
 الجاحظ * دیدی کنا
 فی المستطرف *

و مائده عیسا علیه السلائی تکذیب ایدنلر خنر بر صورتیه مسوخ اولدقلری کبی و کریمه المنظر اولان
 کیمسه به مسخ و مسوخ اطلاق اولنور
 (*) قولاعك كندوسنه متفقه * ایشیدن دیدی صماخ و اصموخ (*)
 (صماخ) کاب و زننده (اصموخ) اسلوب و زننده قولاعك كندوسنه دینور عریده اذن فارسیده
 کوش کبی و قولاعك متفقیته یعنی دلکینه ده دینور ناطک بونلری اهل سمعه نسبتده
 لطافت وارد
 (*) آخغه دیرر ایش دون دخی * بوجهك اولدی علویله شیوخ (*)
 (دون) دالك ضمیمه فوق کله سبنك ضدیدر مکانه الحق و رتبه ده و قییده اشاغی اولان شبنه
 اطلاق اولنور و بعضافوق معناسنه استعمال اولغله اضداد دندر و دون کله سی شریف
 و تقیس و کتر و خسب معنایه کلکله بوجهندن دخی ضد اولور و امام کبی اولک معناسنه و خلف کبی
 اکسه معناسنه مستعمل اولغله بوجهله ده ضد اولور و کاف خطابه (دونك هذا) کله اغرادر
 خذ هذا و الزمه و احفظه دیمکدر (علو) سمو و زننده بر سنه مر تفع و یوکسك اولق معناسنه در
 عطاء و زننده علا و ترقی و زننده تعلی کبی و بر کیمه شان و شرف صاحبی اولق معناسنه کلور
 (شوخ) قعود و زننده بک یوکسك و بلند اولق معناسنه باب نالیدن مصدر در شبنك فتحی
 و مینك سکونیه شیخ کبی شامخ عالی و مر تفع شبنه دینور
 (*) ایکی همسن و ایکی مثل اولنه * دیندی شیرخان کلور جی شروخ (*)
 (شیرخان) شیخان و زننده باشد و باشد معناسنه اولان شرح لفظنك تنبیه سیدر ایکی
 باشد اشار معناسنه و مثل و مائده معناسنه اولان شرح لفظنك متنا سیدر مثلال معناسنه
 و شرح وقت شبایک اول هنکا منه دینور جی شیوخ و زننده شروخ کلور عریده اتراب
 و امثال معناسنه (همسن) فارسیده معیت معناسنی مفید اولان هم لفظیه باش معناسنه اولان
 سن لفظندن مر کب اولغله باشد معناسنه اولور عریده لامك کسر یله لده و ترب فارسیده
 همزاد و همسال کبی
 (*) رأس باش اکسه قفادر اما * نیمك اوسنه دیرر یافوخ (*)
 (رأس) رانك فتحی و همزه نك سکونیه اعضا حیوانیه دن باشد دینور فارسیده سر دیرر
 و هر شبنك یوقرینه اطلاق اولنور و بر قومك سید و سر کرده سنه اطلاق اولنور رئیس کبی
 جی رؤس و رؤس کلور افلس و زننده (قفا) عصا و زننده بو یونك آردینه دینور که اکسه تعبیر
 اولنور قذال مراد قیدر فارسیده فراروی و هیره دیرر نسخ مطبوعه ده اکسه قفادر موقعنده
 کله قفادر وقوی نایجاد ز را کله فارسیده و ترکیده باشك طو یوندن عبارتدر (یافوخ)
 یاقوت و زننده باشك مقدمه به مؤخر نك ککلی قاشدینی بره دینور که موضع مزبور اطفالده
 یومشق اولغله حرکت ایدر ترکیده بنقله یق و ایمك تعبیر اولنور جی یوافیج کلور و یافوخ
 اللیل کیمه نك تمام ظلمتی و قننه دینور
 (*) طیح وشی اولدی بشرمك چونیم * دینلور یشمه مشوی مطبوخ (*)
 (طیح) طانك فتحی و بانك سکونیه مطلقا بشورمك معناسنه در کرک بر یان و کباب و قاورمه
 جهنیه اولسون و کرک تجره مقوله سنده بشورمه ایله اولسون (شی) شبنك فتحی و بانك
 تشدیدیه اتی کباب و بر یان اتمه جهنیه بشورمك معناسنه در (مشوی) کباب اولمش لجه
 (مطبوخ) بشمش طعامه دینور
 (*) وکن وکر اولمش ایسه قوش یوه سی * فرخ قوش یاور یسیدر جی فروخ (*)

(وکن) واک فعی وکاف سکونیه وکنه واک حرکات ثلاثیه قوش یوه سنه دینور عس کبی
(وکر) وزن مزبور اوزره (وکره) تیره وزننده یونلرده قوش یوه سنه دینور ایچنده قوش
اولسون اولماسون فارسیده لانه وایشان دینور (فرخ) فرق وزننده قوش یاور یسنه دینور
وهر حیوانک یاور یلرینه اطلاق اولنور و اناجلرک دیلرندن ییتوب چیقان فلیرزه دینور (فروخ)
ضمیمه فرخک جمیدر افرخه و افرخ کبی

(*) تنک کس جلوهی خاتون رصوف * بایلان ذوق جاعبله ربوخ (*)
(رصوف) صبور وزننده و رصفاء حراء وزننده هر صوفه بحویه وزننده فرجی غایت طار
اولان عوزیه دینور (تنک) جنک وزننده فارسیده طار وضیق معناسنه (کس) کافک ضمیمه
فرج معناسنه زبازرد اولغله ترجمه قیلندی (ربوخ) صبور وزننده وقت مجامعده شدت
شهوته مقارن رخاوندن ناشی بایلوب بخود اولان عوزیه دینور فحتمبله (ریخ) خاتون ربوخ
اولق معناسنه در

(*) صافلنور سعی و ثابته علوم * بحفظ العلم یجد و رسوخ (*)
مصرع اول ثابته ترجمه سیدر (بحفظ) حفظدن مضارع مجهولدر حفظ برسنه بی حراست
ایدوب صافلیق و برک لای از برابک و برشبی کوروب کوزتمک معنای یسه در (العلم)
الفاظ عمومندن اولان مفرد محلی باللام اولغله علوم معناسنه اولوب فعلک نائب فاعلیدر
(یجد) لفظنده ناسبینه بحفظ فعلنه متعلقدر (جد) جیک کسریله سعی ایدوب جالشمق معناسنه
فعلک مفعول به غیر صریحیدر (رسوخ) صدر قطعه ده کجیدیکی اوزره دوام و ثبات
معناسنه جد اوزرینه موقوفدر

(*) ویرمه تعلت ظرفا جمعه * بزم عرفانده اول غایت شوخ (*)
(ظرفا) شرفا وزننده ظریفک جمیدر ظریف ظرافتو آدمه یعنی ذکی و بزرگ و بلاغت
و اطافت اوزره خوش کلام سوبلیجی کیمسه به و ملاحظو و خوب هیئتو و نازک قیافتو شخصه
دینور (جمع) محشر وزننده اسم مکاندر محل جمع معناسنه (بزم) عزم وزننده فارسیدر مجلس
جمعیت معناسنه (عرفان) اذعان وزننده برشبی تفکر و تدبر طریقه معرفتدن عبارتدر بوراده
حذف مضاف طریقه اهل عرفان مراددر (شوخ) فارسیدر ناطقک تحفه ده بیانی اوزره
آچق مشربلو نازک طبع حاضر جواب کیمسه به دینور
(*) دلت الدال عیاناً لحصول المقصود (*)

(دلت) برکیمسه بی برسنه به طوغری بول کوسر و ب قولاعوزلق ایلک معناسنه اولان
دلالتدن ماضی مؤشدر (دال) حال وزننده حروف هجادن حرف ثامنک اسمی اولق اوزره
فعلک فاعلیدر (عیان) عینک کسریله مفاعله دن مصدر در برسنه بی شبهه سر آچقدن
کورمکدر و فعلک مفعول مطلق مجاز یسیدر (حصول) لفظنده علی معناسنه اولان لام جاره
دلت فعلنه متعلقدر (حصول) وصول وزننده مصدر در حاصل و نائب اولق معناسنه فعلک
مفعول به غیر صریحیدر (مقصود) کندی جاننه عزم و توجه اولنان نسته به دینور حصولک
مضاف الیهی در مثال معنی خفی دکلدر

(*) بویلو خندق کبی یارلمش اولان براخدود * نارآشدر اودنلی دیمدر ذات وقود (*)
(اخدود) اسلوب وزننده یرده اولان اوزون یاریغه و خندقه دینور جعی اخادید کلور (نار)
دار وزننده آتیه دینور معروفدر و مؤنث سماعیدر (وقود) صبور وزننده و وفاد کاب وزننده
ووقیدر ایدر وزننده آتش بقاچق اودونه و سائر جور چویه دینور که طورق تعیر اولنور (ذات)

صاحب معناسنه اولان ذولفظنک مؤشدر جعی ذوات صکالوز ذوات برسنه تک عین
و لفظنده استعمال اولنور

(*) هود معناسنی هود ایدیی انکار جود * جمع خائن خونه منکر لفظنده کینود (*)
(هود) هود وزننده فی الاصل ثابت معناسنه اولان هایدک جمیدر ثابتون معناسنه صکره هود
طایفه سنه اتم جنس اولشدر عبادت مجلدن ثابت اولنور حلالیه سبیل و بر یغیردی شان
اسمیدر که هود بن عابر بن شالح بن فالغ بن ارفخشذ بن سام بن نوح علیه السلام ایدر (یهود)
یعود وزننده ماده هر قومه دن مضارعدر طایفه جوده علم اولشدر وزن فعل و علم اولغله
غیر متصرفدر نسته یهودی دینور (جود) صبور وزننده اوزان حسیله دینور برسنه بی
یقینا یلورکن انکار مصر اولان کیمسه به دینور زبراجید و جود قصود وزننده سبیل انکار اتمکه
دینور پس طایفه مسقوره به جود اطلاق (و جودوا بها) و استیغتها انفسهم (نظم جلیلی
مصدق اجمعه خاتم الانبیاء صلی الله علیه و سلم حضرت ناریک رسالتی علم البقین یلورلر ایکن حسیله جعی
انکار ایلانکر یچوندر بوسورنده جیک فحیمه در اما جیک ضمیمه جود دیدکری محرفدر لسنه
عوامده دوزان ایدن جفید غلط فاحشدر (خونه) قحاطله خائک جمیدر و مان وزننده خوان کبی
خائن امانته و عهد غدر و خیانت ایدن کیمسه به دینور (کینود) غنود وزننده متممک لغتی
انکار ایلان کفران نعمت ایدن کیمسه به و کافره و عامی به و بخله دینور

(*) سکود اغاچی خلاف و دخی صفصاف اوله * کولکه درطل و جککشدن اوزا تمش عمدود (*)
(خلاف) کاب وزننده سکود اغاچدن برنوعک اسمیدر که بلخی سکود و سالقم سکود دیدکریدر
(صفصاف) سنسال وزننده مطلقا سکود اغاچنه دینور شجر خلافدن اعدر فردی صفصافدر
(طل) طانک کسری و لامک تشدیدله صبح مقابلیدر که مطلقا کولکه به دینور کرک (اصلا
کونش کورمکده اولسون کرک ضوء شمسه شجر و بنا فشاو برسنه حائل اولغله اولسون
اماق معنای ثانی به خاصدر (عمدود) هر نه دن اولورسه جککلوب اوزا تمش نسته به دینور
مدیدکی و اوزن شیشه اطلاق اولنور طویل کبی

(*) سامدون اولدی اعالی دخی سامی عالی * بوجه لک اولدی سمودهم اومعاده سمود (*)
(سامدون) سامدک جمیدر سامدعالی و هر تفع معناسنه در و متکبر اولان کیمسه به دینور و تحسیر
وسرکردان اولان کیمسه به و عینه اشتغال ایلان لهو و لعب ایدیی کیمسه به دینور اعالی اعلالانک
جمیدر ترکیده متعارف اولغله ترجمه قیلندی (سامی) علو و ارتفاع معناسنه اولان سمودن
اسم فاعلدر عالی و بوجه معناسنه در شامخ کبی (سمو) علو وزننده و مراد فیدر که بویک کلک
معناسنه (سمود) قعود وزننده علو و تکبر و تحیر معنای یسه در

(*) آتیه تحت اوسته دینور فوق رفیع اولدی بوجده * اشاعه ایغه هیبوط و یوقاری جیفه صعود (*)
(تحت) تانک فعی و جاء مهمله تک سکونیه جهات تحت اقسامندن التدی بیکدر که فارسیده زیر دینور
(فوق) تحت وزننده و مقابلیدر که برسنه تک اوسته دینور زمانده و مکانده و عددده و رتبه
و شرفده استعمال اولنور (رفیع) امیر وزننده بوجه و بویک کتک نسته به و شریف القدر عالیشان
کیمسه به دینور (هیبوط) قعود وزننده بویک ایدن اشاعه ایغه ایلک معناسنه در (صعود) هیبوط
وزننده و مقابلیدر اشاعیدن بوقاری جیفه معناسنه در ارتفاع و عروج کبی

(*) کرجه محمود مدح اولمش اما * ذکر ی فرآئیده اولان فیلک آدیبه محمود (*)
(محمود) مدح و وزننده و مراد فیدر که ذکر جیل ایلان تا اولمش و یسنیده اولتوب یکنلش
نسته به دینور و محمود سوره قیلده مذکور اولان فیلک اسمیدر که ملوک یندن ابره بن الصباح

Handwritten marginal note in Persian script, likely a commentary or correction related to the text on the left.

کعبه معظمه در هند و تخریب قصده مکرمه اوزرینه هجوم آید که استصحاب آید یکی
 قیلدر تفصیلی تفاسیرده مسطور در

(*) او یقودر نوم انک اولنه دیندی نعلاس * او باقلار دی ایفاظ او یومیلار دینورود *

(نوم) یوم وزنده بدین انسانک مدارا حتی اولان او یقویه دینور رقاد کی فارسیده خواب دینور
 (نعلاس) غراب وزنده او یقونک اولی معنایه در که امر غنق و او یوقلق تعبیر اولنور وزن
 من یور اوزره زکاس کی فارسیده سیر خواب و کوشاسب دینور (ایفاظ) اکاس وزنده بانک
 فقی و فافک جمله یقظ و کتف وزنده یقظ و سکران وزنده یقظان ایفاظ یقظ جعیدر او یاق
 کیمسه لره دینور فارسیده بیداران دینور (دخود) در کوع وزنده نام معنایه اولان راقدک
 جعیدر نک وزنده رفد کی او یومش کیمسه لره دینور فارسیده خوابیده در

(*) صب و هاوی دیمه عاشق دخی دلبرده بهج * عشقه حالی همان کیمه عید و محمود *

(صب) صابک فقی و بانک تشدیدله حب مفراط ایله آشفته دل اولان عاشقه دینور (هاوی)
 باب رابعدن مصدر اوله رقی عشق و محبت معنایه اولان هوی ایفاظدن اسم فاعلدر عاشق
 معنایه در (عاشق) و امیق وزنده و فرادق اوله رقی افراط اوزره محبت معنایه اولان عشقه مبتلا
 و کرفار اولان کیمه به دینک اوزره عریضه ترکیده شیوعی حبیلله ترجمه قیلندی (بهج) امیر
 وزنده یک کوزل متناسب الاعضاء دلبر اولان محبوبه دینور و دایمیسور و شادان اولان کیمه به
 دینور (عید) امیر وزنده (محمود) محمود وزنده عشق و محبت زار و یون اولانه دینور
 (*) اقتضاض اولدی ای یوزمه که قزل عذره * عفره یک کوزلی تازه جواریدر خود *

(اقتضاض) همزه یک کسر به افتراع وزنده و مرادفیدر قزل بکارتی ازاله ایتمک دینور
 (عذره) غرقه وزنده قیر لقه دینور بکارت معنایه و ازاله بکارت معنایه کلور اقتضاض کی
 (عفره) خیده وزنده جاریدن یک کوزل اولان نسمیه دینور (خود) خانک ضمیمه
 جعیدر خودات کی مفردی خانک فقی و واولک سکونیه خوددر خلقت و اندامی خوب نرم و نازک
 تازه محبوبه چار بهاره و قراره دینور

(*) عرب اول ارلی یی یک سورجی خاتونلر * هم اوزون یو یلوسی عطبول و محبتی و دود *

(عرب) ضمیمه جعیدر مفردی صنوبر وزنده عرویدر زوجنه یک محبتی اولوب زوجدن غیریه
 اصلا اماله نظر ایتمن خاتونه دینور (عطبول) عینک ضمیمه عتفود وزنده و عطبوله ها ایلله و عطبل
 سنبل وزنده اتلو و جانلو اوزون یو یلو و اوزون کردانلو دلبر و نازنین خاتونه دینور (ودود)
 صنوبر وزنده اوزان مبالغه دینور یک محبتی دوستلخی محکم کیمه به دینور و عباد صالحین رضاسی
 و رحنی کبر اولان جناب کبر بانک اسم شریفیدر فعلول یعنی فاعلدر و بمعنی مفعول اوله رقی قلوب
 اولیاده محبوب معنایه جمله جازدر

(*) مرأ معورنکه کلور جی نسا و نسوان * جو جوعی جوق طوغران عوریه هم دیندی ولود *

(مرأه) ممیک فقی و رانک سکونیه جزء وزنده و اولنه همزه وصل ادخالیه امرأه
 خاتون و عورت معنایه در مذکری ممیک حرکات ثلاثیه و رانک سکونیه مرأ و همزه
 وصل ایلله امری که ارکشی به دینور رجل معنایه (نساء) کساء وزنده (ونسوان)
 غلمان وزنده و نسوه کسوه و شعبه و نازنده مرأه کله سنک لفظنک غیریدن جعیدر
 مرأ و امری کله ای لفظنک غیریدن رجال ایلله جعیدر کی (ولود) صنوبر وزنده
 اوزان مبالغه دینور فعلول یعنی فاعل اوله رقی جوق جو جوق طوغران عوریه دینور و مطلقا
 والد و والده معنایه کلور

چون و فرهاد و جبل و کعبه
 و بانک ایشال کی *

(*) استخیادن صابور سن ایده کوز وعده وفا * اوف بالوعده بندونک من اهل الجود *

مضارع اول ثانیک ترجمه سیدر (اوف) غدر مقابل اولان وفاه لفظنک امر حاضر در
 فاعلی نخنده مستتر ضمیر خطابدر (بالوعده) لفظنکه باز جاره فعل امره متعلقدر (وعده) واولک
 فقی و غینک سکونیه قول ایلله برسنه فی ایده جک اولی معنایه در که بر کیمه به سوز و ریمک و برسنه
 آده مق تعبیر اولنور عینک کسر به عده و موعده کی جار مع المجر و رفعک مفعول به غیر صریحیدر
 (بغدونک) ترکیبده بعدون اعدادی بری برینه ضم ایدوب صایق معنایه اولان عد لفظنک
 فعل مضارع جمع مذکر غائبدر کاف خطاب من یصلح له الخطا بدین عبارت اوله رقی فعلک
 مفعولدر (من) جاره تبعضیه بعدون فعلته متعلقدر (اهل) همزه یک فقی و هانک سکونیه
 بر کیمه یک عشرته یعنی اولاد و عیالنه و سائر اقربانسته و متعلقانسته دینور و اهل برنسب
 یا خود برین بایر مذهب بایر صنعت بایر بیت بایر بلده جمع آیدد کی کیمسه لره دینور مانحن فیه
 صناعه محموده سخاک جمع آیدد کی کیمه لردن عبارتدر (جود) جیمک ضمیمه بذل و عطا
 و کرم صاحبی جوامعرد اولی معنایه در صفی جواد کلور حاصل معنی وعده و فایدن اصحاب
 جود دن مددور در دیمکدر

(*) شرف جدایله فخر اتمه همان جدایله * کیمه عالم اوله مرآتیه بذل محمود *

(جد) جیمک فقی و دالک تشدیدله اب الاب معنایه که دده تعبیر اولنور (جد) جیمک کسر به
 سعی و کوشش ایدوب جالشمق معنایه در ناظم تحریر یومصر اعده محسنات لفظیه دن جناس
 محرف صناعته رعایت آیددی حبه البرد جنة البرد ترکیبده اولان بر دو بر کی (محمود) تاب و طاقت
 و محنت و مشقت معنایه اولان جهندن اسم مفعولدر حاصل معنی آبا و اجداد کلک جمع
 و تحصیل آیدد کی علوم و معارف ایلله افتخار ایدوب تضییع اوقات اتمه بلکه جهد جهید
 وسیع بلع ایدوب تحصیل هنر و کسب کمال ایلله بر محنت و مشقت جکوب صرف مقدور اتمه دیکه
 بر کیمه عالم و فاضل اوله مز دیمکدر یعنی کن عصامیا و لاکن عظامیا معنایه عامل اول دیمکدر
 (*) البنا نقد کثر العلم موروث من الاجداد *

(البنا) جار مع المجرور مؤخر موروث لفظنه متعلقدر بزه دیمکدر تقدیم مجرد وزنه رعایت ایچونددر
 حصره محمول اولمده بمحکدر (نقد) نونک فقی و فافک سکونیه اشترا اولنسان متاعک تمنی
 یشین و فی الحال و یرمک معنایه و آنچه نك و سائر نسنه یک زیوف و ردیسی محبوب آیتلی
 و آیرمق معنایه و تام الوزن و کامل الغیار التون و آنچه معنایه کلور مانحن فیه معنای ثالثدن
 مستعاردر (کنز) کاف فقی و نونک سکونیه مال مدفون معنایه و مطلقا التون و کوش
 معنایه کلور کنز علمه مضافدر (علم) معلومدر (موروث) متروک و زنده وفات ایدن کیمسه نك
 ترک آیدد کی مالنه و مخلفانسته دینور (من) کله سی موروثه متعلقدر (اجداد) همزه یک فقی
 اب الاب معنایه اولان جملک جعیدر تغلیب طریقیله اب اجداده داخلدر ناظمک جدر لی
 محمد مر عشی علمادن اولوب شارح الاشباه والنظائر اولدینی بحرف ها قافیه شده اولان
 قطعه اولانک او اخرنده مصر حدی یعنی تغیر و تقبیل و بلا تکلف نائل اولی متصور اولمده
 مال مدفونه مشابه اولان علم یا خود بین الانام مقبول و مرغوب اولمده سیم وزنه مشابه اولان
 علم خزینده سی بزه آبا و اجداد مردن متعلقدر یا خود آبا و اجداد مردن بزه مال اشتغال ایچوب انجی
 علم انتقال آیددی دیمکدر بوقطعه نك عنوانیه قطعه مانعده نك مقطعی و قطعه مانعده نك
 علم و کمال سا که قالمز میراث مصرعی یشنده اولان شایه تناقضک دفعی سیدر
 (*) تلظی اود علونک علوندرمه در ایقاد * شواظ و هم الهب بالک بالکلا نیچیدر وقاد *

چون و فرهاد و جبل و کعبه
 و بانک ایشال کی *

(نلفظی) تفعل پائیدن مصدر اولی اوزره آتش بالکتاب علولک معنایه در (ایفاد)
 ایجاد و زنده آتشی یا قوب علولدر مک معنایه در (شواظ) غراب و کتاب و زنده آتش
 دوشیز صافی بالکینه دینور (لهب) تعب و زنده بودنی آتش دخاندن صافی شعله سته
 و بالکینه دینور امیر و زنده لهب و غراب و زنده لهاب صکی (وقاد) شداد و زنده مبالغه در
 بک علولچی و شعله لیبی معنایه در
 (*) قوانیدر خلیه محل اری شهد و غسل بالدر * شکر در قند و سکر کیم شکرچی به دینور قناد (*)
 (خلیه) غنیه و زنده و هاستر خلی غنی و زنده اری قووانه دینور که معروفدر (محل) نونک
 فنی و حاء مهمله نك سکونیه بال اریسته دینور (شهد) مهد و زنده باله دینور و بونده شبنک
 ضمی دخی جا زدر جعی شبنک کسر به شاهد کلور (عسل) عینک و شبنک قندهر به باله
 دینور فارسیده انکین دیر (قند) قافک فنی و نونک سکونیه شکر قامشی تعیر اولسان نیانک
 عصاره سندن معمول اولان شکره دینور (سکر) شبنک ضمی و صکاف مقو حه نك تشدید به
 حلاوتده ضرب مثل و هر برشی احلی به مشبه به و مثل قیلان شکر ک اسمیدر (قناد) شداد
 و زنده شکر اعمال ایدنه و آلوب صاتنه دینور که شکرچی دینور
 (*) ترصددر رقب و ش کوزنک انتظار ایه * رصیدبول کوزنن بردار و لو بوله دینور مرصاد (*)
 (ترصد) تفعل و زنده برنسته به کوز دیکوب دقتله نظر ایتک معنایه در (ترقب) وزن مزبور
 اوزره برنسته به کوزنک و منتظر اولی معنایه در ارتقاب کی (وش) لفظی ادات تشبیه فارسیدر
 (رصد) قنینه فی الاصل راصدک جمعیدر خدم خادمک جعی اولدینی کی بوضوئده رصد
 طریق جاده دن عبارت اولان مرصادی ساعی بالفساد اولان قطاع طریفدن حفظ و حراست
 ایتکله ایتاه سبیلی و قایه ایچون یول اوزرنده اوتوران پاساناره و در بند بکچلرینه اطلاق
 اولنور صکره حالک اسمیه محله نسجه قیلندن اوله رق مزبور پاسانارک آرامگاهی اولان
 موضعه رصد نسجه سی حقیقت عرفیه اولغله ناظم نحر بر موضع مزبور ایه تفسیر ایلدی
 (بعد ذامر کوا کیده کوا کیک سیر و حرکتلری و مواضع معینه به بلوغلری ترصد ایچون
 قونیه ده افلاطونک و مراغه ده خواجه نصیر الدین طوسینک و سمرقنده الوغ بک بنا کرده سی
 اولوب غیاث الدین چشید و علی قوشی و قاضی زاده رومینک متولی اولدقاری دور بین کی هند سه
 اوزره موضوع یولک بلورلر ایه مصنوع ابنیه مکلفه ده حقیقت عرفیه مثابه سنده اولمدر
 بودمه حالک اسمیه محله نسجه قیلنددر (مرصاد) منهاج و زنده و مراد فیدر که جاده و اولو بوله دینور
 (*) الولک هم الولک ایلچیلک اولمش سفارت و ش * دینور ایلچی به وفدو جعی کلندر وفودا وفاد (*)
 (الوک) قبول و زنده (الوک) ها ایه شخصین بینه یا خود جاعتین بینه یا خود واحد ایه
 جاعت بینه واقع منافسه و منافرتی کشف و ازاله ایه اصلاح ذات البین ایچون توسط ایدن
 کیمسه به دینور که لسانتزمده شخص مزبور ایلچی و کار مر قومه ایلچیلک تعیر اولنور والوک
 ایلچینک حامل اولدینی نامه به و رساله به ده اطلاق اولنور (سفارت) شبنک قنینه نظارت
 و زنده و کسر به کتایت و زنده قومک میاند و قوع بولان و حشی دفع ایه مایتنلری
 اصلاح ایتک معنایه در که ایلچیلک اوله جقدر (وقد) و اولک قنچی و فاک سکونیه بردولندن
 آخر دولته ایلچیلک یا خود سائر مصلحت ضمنده کلن آدمه و قوی طرفدن تنظیم مصلحت
 ایچون سلاطین و امرا به کلن کیمسه دینور (وفود) شهود و زنده (وفاد) اوتاد و زنده
 و فک جعیدر
 (*) شباک آویجی دوزاقلاری شرک هم ایلاری آنک * قصص آو صید معنایه آویجی قانص و صیاد (*)

شباک

و بور صیدک باسی بروجه
 قصه بن نصف خزینه ایه
 ایچون وجود نیر اولی
 بعض ارباب و قوفدن
 منقولدر

(شباک) شبنک کسر به سمک و بطور صیدی ایچون ایت مقوله سندن اورلش بالی آغی و آویجی
 دوزاغی معنایه اولان شبکه نك جعیدر (شرک) قنینه ایدن اورلش آغی و دوزاغی و آنک
 اجزاء مشبکه سی اولان ایلارینه دینور (قصص) قافک و نونک قنیه لیه شکار اولان آوه
 دینور قنص کی (صید) قید و زنده آو اولامق معنایه و صید مصید معنایه کلور که ری
 و بحری اولان وحشی حیوانه آو جینک ظفر بولوب قنیه تملکینه مسندن عبارتدر (قانص)
 آویجی معنایه در قنص کی (صیاد) شداد و زنده آو جیدر قبول و زنده صیود کی
 (*) اسیرلدر سبایسی و استرقاق اسیر آنک * رقیق و قن و عید اولمش قول اعتناق ایتدر آزاد (*)
 (سبایا) هدایا و زنده غنی و زنده اولوب مذکره و مؤنثه اطلاق اولسان سی لفظنک جعیدر
 (سی) شبنک فنی و بانک سکونیه اسیر ایتک معنایه در (استرقاق) قول و جاریه بی اسیر
 ایتک معنایه در (رقیق) امیر و زنده قول و جاریه مقوله سی بملوکه دینور مذکره و مؤنثه
 مفرد و جمعه اطلاق اولنور (قن) قافک کسری و نونک تشدید به کندیده مدبرک و مکاتیک
 مثلاً شائیه حریت اولمش قول دینور خالص العبودیت اولان عبد محض اوله جقدر عبد مطلقدن
 اخصددر (عبد) قول جنسته دینور بملوک معنایه که جز مقابلیدن فارسیده بند دیرلر (اعتناق)
 همزه نك کسر به قول و جاریه فنی رقیقندن اخراج ایدوب آزاد ایلکدر آزاد اولمش قول
 عتیق و عاتیق و معتق دینور
 (*) غلام وزن کوریجی به اهل فسق بدکاره * مؤنث اینه قواده دینور ازک ایه قواد (*)
 (قواد) غداره و زنده شول عورت نه دینور که اهل فجور اولان زانیله عورت جلب ایدیوروب
 بزونکک ایتک عادی اوله بومقوله قاری به السنده هاسی ایه تعیر اولنور (قواد) شداد و زنده
 شول مرد نابکاره دینور که بدکار یعنی کونو فعلو اهل فسق لو طیاره و زانیله اوغلان و عورت
 جلب ایدیور بملکه بزونکک ایتک عادت فحشه سی اوله و بوقواد لفظی فی الاصل آخرک بنه جکی
 حیوانی بدن بدجکی معنایه اولوب کارمه هودک معنای مزبور مناسبی باعث اطلاق اولمدر
 (*) مقید اولدی باغلش دخی باغلامه در تقید * بوقاغو کی قید و بندلدر جمله سی اصفاد (*)
 (مقید) اسیر و عید آبق و طوناق مثلاً لوری باغلدر قری باغ و بوقاغو مقوله سی شیلر معنایه
 اولان قید ماده سندن اسم مفعول بنیه سی اوزره باغلش نسجه در (تقید) تفعل و نانی اوزره
 آنفا مذکور اولان مقید لفظنک مصدری اوله رق باغلق معنایه در (اصفاد) همزه نك
 فخیله بوقاغو و زنجیر و طومرق و ایت کی اهل جرم و جنایت کندیسته قید و بند اووب
 باغلندی نسجه معنایه اولان صفت لفظنک جعیدر و بوصفد لفظی بند و باغ معنایه
 کلدیکی کچی عطیه و احسان معنایه ده کلور (بالر یستعبد الحیر) خواججه عطیه قید
 معنوی اولدی ایچون لفظ مزبورک معنایی جمع قیلندن اوله رق الصفد صفد دینلدی العطاء
 قید معنایه و صاحب الکشافک نوابغ الکلم نام رساله سنده (صفد فی لیان) صفد فی لیان دیدیکی
 عطاء فیه مطلق و تأخیر قید فیه عقد تان دیمکدر
 (*) شبه و شبه ایکسیده بکر مک تشبیه بکر مک * دینور هر نسجه نك مثلیه ند و جعیدر انداد (*)
 (شبه) قنینه (وشبه) شبنک کسری و بانک سکونیه مثل و نظیر معنایه در که بکر مک لازم
 کلور شبه کی و مطابقت بکر مک معنایه موضوع اولان مشابهندر (تشبیه) تفعل و زنده
 بکر مک معنایه در (ند) نونک کسری و دالک تشدید به مثل و مانند معنایه در ندیک کی
 و بعض اهل لغت قولیجه مانند معادی و مثل مخالفه اطلاق اولنور (انداد) همزه نك قنینه
 ند لفظنک جعیدر مطلقا امثال یا خود امثال مخالف معنایه

آزاد فارسیدر ترکیده شیوعی
 بلکه ملک و جن و شیطان
 نالای لسان ترکیده سر ادقی
 بو لایقه منی ترجمه قیلدی
 زن لفظی فارسیدر عورت
 معنایه ترکیده دخی زبانه
 اولغله ناری مقامده استعمال
 اولدی

(*) دیشار میخند طوقاغه حفت ویک ووق فافق * جوی به قازغه دیندی وندجی کلور اوتاد (*)
 (میخند) میک کسری وندی چیک وونک فافق آخرده هایلله جوی و قازق کبی نیستد
 کندیلله دق اولتوب قاقلان طوقاقدیر جی مواجن کلور مساجد و زننده فارسیده کزنده دیور
 (حفت) حاه مهنتله نک فقی فافق سکونی آخرده تایلله جوی و قازق مقوله سی شیلری قاقق
 معنانه در (یک) به موحده نک فقی و کافک تشدیدله حفت کی فافقدیر (دق) دالک فقی فافق
 تشدیدله و زنا و معنی یک کبیر قزع و و هس و هرس حفت و زننده اوله رق مراد قلدیر
 (وند) قحینه و کتف و زننده اغاجدن یا بلوب به یاخود دیواره قاقلان شیه دینور که قازق
 تعبیر اولتور مجوزدن مصنوع اولان جوی به معمار دینور (اوتاد) همزه نک قحینه و نک جعیدر
 و اوتاد الارض طاغره و اوتاد البلاد رؤساره اطلاق اولتور
 (*) اگر چه نقد راسباغ اولدی معناده و کتک هم * دو کتک هم دو کتک هر نه سی اولور سه انقاد (*)
 (نقد) قحینه و ونوک فقی و فافق سکونی به برسنه بتوب دو کتک معنانه در سحاب و زننده نقاد کی
 (اسباغ) همزه نک کسری به ناظمک یا نه کوره بودخی نقد و نقاد کله ری کبی دو کتک معنانه در
 لکن غالباً تفسیر باللازم قیلندن اولمیدر ز بر کتب لغته بولد یغیره کوره اسباغ لفظی متعدی
 اوله رق انعام و اکال معنانه مستعملدر راسخ الله النعمه و اسخ فلان الوضوء ترکیلرنده اولدیغی
 کبی (انقاد) همزه نک کسری به برسنه بی افتاد یوب دو کتک معنانه متعدی و لازم
 اوله رق دو کتک معنانه کور
 (*) محقق اول کریم الله هیچ وعدنده خلف ایتر * هوالرب الکرم انه لا یخلف المیعاد (*)
 مصراع اول ثانیک تفسیر و ترجمه سیدر (هو) ضمیر فائب مفرد مذکر در الله تعالی به راجعدر
 (رب) اسماء حسنا در کامر مرارا (کریم) عز و شرف معنانه اولان کرم لفظندن صفت
 مشبه در بو وصفه واجب تعالی حضرت تبری صفتلنده لطف و انعام و احسان مراد اولور
 (انه) لفظنده ان مکسوره مدخول اولان جمله نک مضبوطی تحقیق و تأکید ایچوندر ضمیر
 منصوب متصل رب کریمه راجعدر (لا یخلف) ترکیلنده لانی ایچوندر بخلف وعده و فایجابوب
 خلف ایلمک معنانه اولان اخلافتدن فعل مضارعدر (میعاد) میقات و زننده بر و احسانه
 متعلق برسنه بی قولله ایده جک وایشله جک اولق معنانه اولان وعدکی مصددر حاصل
 معنی مسلمان و کتب کلامیه ده میره ندر
 (*) اوکیم نم ایده خلق سور مکبله اول ابراع اندن * فن کان یدم الناس جنبه بالاطراد (*)
 ینه مصراع اول ثانیک ترجمه سیدر (فن) لفظنده فاستنباف نحویدر (من) موصوله درا و کیکه
 معنانه (کان) افعال ناقصه دندر اسمی تخیلنده مستتر ضمیر اوله رق من موصوله به راجعدر
 (یدم) مدح مقابلی اولوب طعن ایدوب یرمک معنانه اولان دم لفظندن مضارع مذکر
 غائبدر فاعلی اولان ضمیر مستتر کان کله سنک استمه راجعدر کان اسمیه خبریه جمله سی موصولک
 ضمه سیدر (ناس) نوع انساندن عبارت اوله رق یدم فعلتک مفعولیدر (جنب) برسنه دن
 یا نلیوب بعید اولق معنانه و برسنه بی نفسکدن بعید و ابراق ایلمک معنانه اولان تخیلندن
 امر بخاطیر (عنه) لفظنده عن کله سی جنب فعلته متعلقدر ضمیر مجرور من موصوله به
 راجعدر (بالاطراد) لفظنده باسبیه در (اطراد) ابعاد و زننده بر کیمه نک طرد و ابعادی
 یاخود بر خلدن نی و اخراجی باینده امر ایلمک معنانه در مال بیت مدت ناس ایله اشتغال
 ایتمک عادی اولان کیمه لایله محالستدن تحذیر و یوخصلت ذمیه دن هر بر صالح خطایی تغییردر
 (*) صبر رخامه صامه وقت تحریرات نظمیده * قلم ایلر المده طعنه حساددن فریاد (*)

(صبر) صبر اوله جعفر (خامه) نامه و زننده فارسیدر قلم معنانه (صبر برات) یا زنی معنانه
 اولان صبر یک جمعیدر (نظم) مظهر در منظوم معنانه که می ادکلام مشهور مقابلی اولان
 کلام منظومدر (طعنه) لسان ایله بر کیمه بی قدح و تعیب معنانه اولان طعن لفظندن
 مصدر بناء مره در (حساد) حجاز و زننده بر کیمه به موهبه الهیه اولان به ظاهر نک یاخود
 دم باطنه نک سلب و زوالی غنی ایدی کیمه معنانه اولان حاسد لفظتک راجعدر (فریاد)
 بریاد و زننده فارسیدر ناله و زاری ایله آموانین ایتمک معنانه (محصول) بیلست حاصلدر (خاطر)
 ناخیا و لایق طعن و تشبیهلندن شکایتی حضمی اوله رق تخیلات شعر اقبیلندن
 (وقف) بر کیمه نک ایضی الله تعالی زاهد کتور وید مطلق یند موافق قیاس معنانه اولان
 توفیق لفظندن فعل ماضی در اسم بحلال فعلک فاعلیدر (لنا) ده لام جاریه اختصاص ایله
 فعل مذکور متعلقدر مجروری اولان متکلم مع الغیر ضمیری فعلک مفعول به غیر می راجعدر
 (هتک) مدخل و زننده بوله کتک معنانه اولان سلوک لفظندن اسم مکاندر (خیر) غیر
 و زننده ناسک قبل و زحمت ایلدی عقال و علم و مال و عدل و احسان کبی لستدر دن عبارتدر
 (رشاد) انتخاب و زننده کرک خشی کرک معنوی طوعری بول بولوب سلوک ایتمک یعنی طریق
 مسقیمه بهتدی اولوب کتک معنانه در (خیر) لفظی مسلکک مضاف الیهی رشاد لفظی خیر
 او زرنه معطوفدر جمله ماضویه لفظاً خبر معنی انشاء دعادر (محصول عنوان الله تعالی بری
 خیر و رشاد مسلککته موفق قیلسون دیمکدن
 (*) منتقل اولغه هر شده دینور استبداد * طوغر و سوز قول تشدید سوز ایلمک آبی اسناد (*)
 (استبداد) استقلال و زننده و عرافیدر که تجارت و مال و منصب مثل و شلارده و زای و تدبیر
 کبی لستدره مشاری اولیوب باشلوباشنه اولق معنانه در (قول) فافق قحینه کلام کی
 سوز معنانه در و کلاندن اعددر (سدید) شدید و زننده مستقیم و طوغر و اولان شیه دینور
 (اسناد) همزه نک کسری به طوغر و سوز سوز بولک و راست و صواب اولان شیه اصابت ایلمک
 و برسنه نک طوغر و سوزی طلب ایلمک معنانه کور و سوز
 (*) عده و اجه کبی بات براغه دیندی عتاد * حاضر ایتمک دیمه معنانه اولمش اعتاد (*)
 (عده) عینک ضمی و راک تشدیدله سیر و سفر و حرب مثل و لستدر لک لوازم و مهماتندن عبارتدر که
 قبا ترکیله ده بات و براق تعبیر اولتور (اهبه) همزه نک ضمی و هاتک سکونی و قح با ایله عده
 مراد فیدر (عتاد) عینک قحینه تدارکی لازم و اهم اولان لوازم و مهمات دینور و برسنه حاضر
 و آماده اولق معنانه کلور (اعتاد) همزه نک کسری به حاضر و مهماتک معنانه در تعید کبی
 (*) شعله آتشی سوند رنکه در راخداد * جره و جرح کوزا و لیش کولک آدیده زفاد (*)
 (اخداد) همزه نک کسری به آتش قوری سوند بر لبوب فقط خلوق نسکین ایدوب بصدر بق
 معنانه در (جره) عمره و زننده بر دانه آتش قورینه دینور که کوز دینی تعبیر اولتور (جره)
 عمر و زننده جنددر کوزک قلبیه و کثرته اطلاق اولتور و جرحه اوقاق جاققل طاشلرنده دینور
 حصه کبی جرحه لفظتک جرحی جرات و جرح کلور و ناسک جرحه اولان زنی جرحه علی
 قول معنای ثانی بهتدی و بر قوله کوزه طرد و تبعید معنانه اولان جرحدن مأخوذدر که زنی
 جرات اولت دقده شیطان لعین طرد و تبعید اولتد دقده فارسیدر معنای اولجه جرحیه
 اخگر و ناخیه خرده سنک و ناخیه دور کردن دینور (زفاد) ایجاد و زننده ناسک کولله دینور

(*) یکی مال طارف ایش اسکینه دیندی تلامه * صرف خرج ایتمک دیرل که دو کتمکده نفاذ (*)
 (طارف) صارف وزنده یکی نائل اولمش ماله دینور طریق کی مال حادث معنایسته (تلامه)
 کتاب وزنده بر کیمه نیک جوق زماندن بر مالک اولدینی ماله اطلاق اولنور تلبید کی مال قدیم
 معنایسته (صرف) حرف وزنده جو بروب دوندیرلک یعنی بر نسته فی بحالتدن حالت آخری به
 تحویل ایلک معنایسته و انقیه خرج و اتفاق ایلک معنایسته در (خرج) سرج وزنده
 کیمه دن چقان مصرفه دینلور که دخل و ابراد مقابلدر لسانتزد دخی خرج اطلاق اولنور
 بنام علیه ترکی مقامنده استعمال اولدینی (نفاذ) حساب وزنده مال مقوله سنک دو کتمکدیر
 (*) مجید غش کریمه ذات کریم اولدی مجید * شرف ذاتی اولان اهل کراما مجید (*)
 (مجد) میل قتی چیک سکونته بر کیمه شان و شرفه و کرم و جلالت نائل اولق معنایسته در که
 لسانتزد اولوق لغیر اولنور (کرم) قحچته عزت و شرف معنایسته در که لوم و خجاست
 و دناوت مقابل اولغله مجید لفظیه مترادف با خود متعارفدر (مجید) امیر وزنده مجید و اولوق
 صاحبی اولان کیمه به دینور که ذات کریم دینلور (ذات کریم) لفظی ترکیب توصیفی سکینه
 اوله لوق موصوف ایلک صفندن هر کیدر ذات لفظی اصل وضعنده صاحب معنایسته اولان
 نوکله سنک مؤنیدر بخارا بر نسته نیک عین و حقیقتنه و نفس و خاصه سنده مستعملدر کریم مجید
 وزنده شرف ذاتی ایلک متصف اولان کیمه به دینلور جی علماء وزنده کرام و عظام وزنده کرام
 کلور و نوکر ملک و ضقیله جناب واجب الوجود صقلنسه افعام و احسانی مراد اولور انسان
 صقلنسه موصوفندن صادر اولان افعال جیل و اخلاق جیده مراد اولور و آثار کرم ظاهر
 اولدینه کریم اطلاق اولنور بناء علیه کرم اصول جهتیه یعنی آبا و اجدادک شرف و مفاخری
 اعتبار ایلک اولوب کینک کنیدی ذاتنده اولان عز و شرف و بونک آثاری اولان مکارم اخلاق
 و محاسن افعال مراد اولور (امجاد) همزه نیک قحچله شرف ذاتی ایلک متصف معنایسته اولان
 مجیدک جمیدر

(*) دیندی جوهرده جواد و بر مجیدر معطی * رفد ایش بخش و عطا بخش و برک ارفاد (*)
 (جواد) حساب وزنده صفندر جود و سخا و سماحت و عطا ایلک متصف مذکره و مؤنثه
 اطلاق اولنور (معطی) میل ضعیله محسن وزنده اعطا ایدیجی یعنی کتینه میل و محبت اولنان
 نشدی و بر می معنایسته در مبالغه سنده مجرب وزنده معطا دینلور (رفد) رانک کسری فانک
 سکونته اسندر بخشش و عطا معنایسته که و برکی لغیر اولنور (عطا) عصا وزنده و مدایه سما
 وزنده و برکی معنایسته عزیدر ترکیبه شیوعی حبیبیه تعریف لفظی واقع اولدی (ارفاد)
 همزه نیک کسریله و برکی مقوله سنی و برک معنایسته دینور و بر کیمه به یاردم و اعانه ایلک معنایسته
 کلور

(*) اقتصاد اولدی نه افراط نه تفریط دخی * بدل و تقیر میانه دیمکدر اقتصاد (*)
 (اقتصاد) افتعال وزنده بر امرده افراط و تفریط دیمکدر لیدن مجانبت ایدوب اعتدال اوزره
 حرکت ایلک معنایسته در افراط همزه نیک کسریله بر امرده حدی تجاوز ایلک معنایسته در
 (تفریط) تقصیر وزنده و مراد فیدر که بر خصوصیه معتبر اولان خدمتوسطدن قاصر و ناقص
 ایلک معنایسته در و بر افراط و تفریط و اقتصاد اعتقاد جهتیه اولور افعال عباد خصوصنده
 قدر به نیک افراطی جیره نیک تفریطی اشاعره نیک اقتصادی کی و اخلاق جهتیه اولور نهور
 و جین و شجاعت کی و افعال اعتبار ایلک اولور مثلا وضو و اعضا وضوئی غسله مرات
 نلکه بی تجاوز ایلک اسراف و اعضا مزبوره فی غسله عدم اهتمام و سن وضو به رعایت ایلک اسراف

وضو کی و الحاصل کلا طرفی الامر ذمیم مدلول و خیر الامور و اساطمها مفهوم اوزره افراط و تفریط
 منعموم و مدخول و اقتصاد و اعتدال شرعاً و عرفاً معتبر و مقبول اولدینی غنی عن البیان و التفصیلدر
 (اقتصاد) همزه نیک کسریله ناطمک بیانیه کوره مالی اتفاق خصوصنده تذبذب و اسراف ایلک تقیر
 و امساک یسنده وجه معروف ایلک انفاذدر

(*) اولولوغه دی سیادت دخی سود و سود * شهر هم مال کسیر و فره لقی اولدی سواد (*)
 (سیادت) کاتب وزنده (سود) هود وزنده (سود) صورت وزنده بر کیمه قومی یسنده
 اولو و عظیم القدر و نافذ الکلم اولمقدن عبارتدر سید لفظی بونلردن صفتدر که اولو و شان
 و شرف صاحبی رفیع القدر و عظیم المنزله اولان رئیس و سرکرده دینور (سواد) حساب
 وزنده شهره و شهرک اطرافنده اولان کوی کندو چقنلکدرینه دینور و مال کیمه اطلاق
 اولنور و انساندن جمعیت لوعده کیمه وجه غفیره و وجهور عظیمه دینلور که * علیکم بالسواد الاعظم *
 حدیث شریفی بومعابه مجملدر و سواد سیاه لونه دینور که قره لقی تعیر اولنور و هر شبنک شخصه
 و شبنه دینور که قرالتی دینور

(*) قلیجه سیف کی دیندی حسام و مصصام * ککشی صارم ایش باغی دخی اولدی نجاد (*)
 (سیف) ضیف وزنده آلات حریدن اولان قلیجه دینور که معلومدر فارسیده تیغ و شمشیر دینور
 (حسام) غراب وزنده ککین قلیجه دینور (مصصام) صادق قحچیه و مصصامه ها ایلک اصلا
 بر نسته دن بوزی و غیبوب کلوب بوکوان اولان کسیمی قلیجه دینور (صارم) قاطع وزنده زیاده کسیمی
 قلیجه دینور سیف قاطع معنایسته (نجاد) کلب وزنده قلیج یاغنه دینور حائل السیف معنایسته
 (*) یورت ماوی دخی یورت طومغه دی استیطان * قنده اولور سه مقیم اولغنه دیش ارناد (*)
 (ماوی) میل و واک قحچله مثنوی وزنده و مراد فیدر که مسکن اتخاذ اولنان یورده و مکانه
 دینلور واک کسریله محوی وزنده ماوی دخی دینلور (استیطان) همزه نیک کسریله ابطان
 و قوطین و قوطن ککی انسان بر محلی وطن اتخاذ ایدوب کندوبه آرامگاه و منزل اقامت قلیق
 معنایسته در (ارناد) همزه نیک کسری و ناء مثله ایلک برجاعت بر برده مقیم اولق معنایسته مصدر در
 بر برده مقیم اولان جاعته رانک کسریله رشد دینور

(*) ام راشد صحنک کنیه سی راشد عاقل * حقه سوق ایلک ارشاد و صواب اولدی رشاد (*)
 (ام راشد) صحن دیکلری مؤنثنک کنیه سیدر اسم علی فاره در فارسیده موش دینور (راشد)
 طوغری یوله سلوک ایدیجی کیمه دیمکدر که عاقل و زبرک اولق لازم کلور (ارشاد) همزه نیک
 کسریله بر کیمه کرک حسی و کرک معنوی طوغری بول کوسرتوب طریق مستقیم سوق ایلک
 معنایسته در (رشاد) حساب وزنده صواب و طوغری معنایسته و طوغری بول بولوب سلوک ایلک
 معنایسته در دالک ضعیله رشد و قحچته رشد کی

(*) هم بشک هم دوشه مک مهد و دوزنلک تمهید * دوشن نسته ده مانند فراش اولدی مهاد (*)
 (مهد) میل قتی هانک سکونته کوچک جوجق یاتراق ایچون یا بلان نسته به دینور که ترکیده
 بشک فارسیده کهواره دینلور و مهد فراش و بساط مقومه سی شیری بساط ایدوب دوشه نیک معنایسته
 کلور (تمهید) تمهید وزنده بر نسته فی دوزلدوب دوشه مک و برایشی تسویه و تنظیم و اصلاح
 ایلک معنایسته مستعملدر (مهاد) کتاب وزنده فراش مثلاً دوشکه و دوشه میسه
 دینور و مهاد و مهد روی ارضه ده دینلور

(*) معب کوچ خرط اغاج قابوغنی صومقد * برکوان ککی دیکلی اغاجک آدی قتاد (*)
 (صعب) ضانک قتی عینک سکونته کوچ و جین و غیر اولان شیخه دینور فارسیده دشوار

دیر که آسان و قولای مقابلیدر (خرط) صعب و زننده کسبش اغاجك ودالك قیوغنی صیوب
دو زنك معنایند و اغاجك دالیردن بیراق صیرمق معنایند در (قناد) سحاب و زننده بر اغاج
استبیدر که غایت سخت و يك اولوب ایکنه کی دبکنری اولور ترکیده کوان دید ککری شجرک
کیر قسمی یا خود اکا شییه بر اغاجدر و بویته ناظم بحر بر (اصعب من خرط القناد) مثلنک
مفرداتی حل و ایضاح ایتمدر

(*) انکا اولدی طبیعتکه توسد کیدر * یصدیغ آدی وساده هم او معناده وساد (*)
(انکاه) همزه نك وناه مشدده نك کسریله بر نسته به سو یکنوب طبیعت معنایند در تفعل و زننده
(توکو) افعال و زننده (ایکاه) کی وسو یکنوب طیاتن کیمیه اسم فاعل صیغه سیله متکی دینلور
و کندویه اعتماد اولوب طیانلن شینه اسم مفعول بنیه سیله متکاه دینو (توسد) فعل و زننده
یصدیق مقوله سنه استناد ایدوب طبیعت معنایند در (وساده) واولک حرکات ثلاثیه خاصه
باش یصدیغه دینور خنده کی (وساد) کاب و زننده یصدیغه دینور وساده کی و مطلقا سو یکنوب
یصدانه جی نسته به دینور متکاه معنایند جملری وسدو وساد کلور

(*) طلاغ آدی طحال و دخی بو کرک کلبه * جکره دیندی کد جعی کلور مش اکاد (*)
(طحال) کاب و زننده جوف حیوانده احشاء طیانلن اجزاء باطنیه دن طلاق اطلاق اولان
عضوه دینور (کلبه) غرفه و زننده اجزاء داخلیه حیوانیه دن بو کرک تغییر اولان عضوه
دینور که ایکی طرفلو بو کرکله قریب ارقه کیکنه یا بشق ایکی دانه لجه در ایچ یاغندن ایجه
ظرف ایجه صارلش اولور نشیه سنده کلیان دینور کافک ضبله جعنده کلیات و کلی کلور
(کبد) کافک فنی و کسری بانک سکونیه جد و غند و زننده و کافک فنی بانک کسریله کشف
و زننده انسانک و سائر حیوانک اجزاء جوفیه سندن جکره دینور (اکاد) همزه نك قحبله کبدک

جمعیدر

(*) هم سویده بورک نقطه کی قاره دی * بورک قلب و جنان دیندی کوکل آدی فؤاد (*)
(سویده) تصغیر صیغه سیله بورکده سیاه نقطه کی اولان قانه دینور که حبه القلب دخی دینلور
(قلب) حلب و زننده اعضاء باطنیه دن شکل صنوبری رسمنده یعنی جام اغاجك دخی آچلمش
نازه قوزاغی هیئتده اولان قطعه لجه دینور که لسانمزه بورک تغییر اولور جعی قلوب کلور
(جنان) سحاب و زننده بودخی صنوبری الشکل اولان مضغه دن عبارتدر که بال و خلد قحبتله
وزوع رانک ضبله مراد فلیدر (فؤاد) غراب و زننده بورک دینور قلب معنایند جعی افتده
کلور و بو قلب ایل فؤاد مشهوره کوره بر در دائما بر خاطر مدن خاطره اخرايه تقلی اعتبار ایل قلب
و تفاد و توقدی اعتبار ایل فؤاد اطلاق اولور و زم لسانمزه بورک دیدیمز احشاء باطنیه دن
صول طرفده معلق اولان مضغه صنوبریه در و کوکل دیدیمز حرکت و سکون و میل و رغبت
و استکراه و نفرت مقوله سی حالاتک مداریدر ناظمک کلامی قلب بورک فؤاد کوکل اولمین
ناظمدر

(*) شاهنک جعی شهود و دخی حاضر اولق * هم شهادت طلب ایتمک دیمه در استشهاد (*)
(شهود) شهود و زننده غائب مقابل اوله رق حاضر معنایند اولان شاهنک جمعیدر و شاهد
بر مدح یا به شهادت ایدیمی اولان کیمیه ده دینور فارسیده کواه و ترکیده طانق معنایند بوک جعی
شهد کلور صاحب جعنده صحب کی وجع الجمعی شهود و اشهاد کلور (و شهود) قعود و زننده مصدر
اولور بر محله حاضر اولق معنایند که غایت مقابلیدر (استشهاد) بر کیمیه دن بر ماده به شاهنک
الطبیعی ایتمک معنایند در و مجهول دن مصدر اوله رق شهید اولق معنایند کلور

(*) قردما بونکه کلور جعی قرد و قرد * کته دید ککری قوریک آدیده اولدی قراد (*)
(قرد) قافک کسری رانک سکونیه مایمون دید ککری جانور فارسیده بوک یکنه دینور
(قرد) شهود و زننده (قرد) عنبه و زننده و قرد عنب و زننده و اقرا د اجبار و زننده و قرد
قردک جملیدر (قرد) غراب و زننده کته تغییر اولان بو جکه دینور که قیون و کچی و صغیر
ودوه مقوله سنه یا بشور جعی قافک کسریله قردان در

(*) هم تسافدیمه بر رلینه آشمیدر * یعنی حیوانلرک دیندی جاعینه سفاد (*)
(تسافد) تافک و زننده ارکک حیوانلرک دیشلری اوزرینه آشوب جفتلننه دینور تراه و زننده
کی (سفاد) کاب و زننده ارکک حیوان دیشی به آشمق و جفتلننک معنایند در انسانده
بجایزا مستعملدر

(*) قاعد اول زن که اوله حیض و ولد دن قالمش * هم اوتور مقده قعود اولدی اوتور مقی اقعاد (*)
(قاعد) قویه مش اولمغه ولدن و حیضدن قالمش اولان خاتونه دینور و بوقاعد و حیاض
وطامت و طالق مثلور دن کوفیونه کوره ناک سقوطی مؤنه مخصوص اولان صفاتدن
اولدیغه منیدر سبویه عیندنده بوصفیلرک موصوفی اولان امرأه انساندن یا خود شیدن
عبارت اولمغه امرأه قاعد ترکیبی انسان قاعد قوه سنده اولمغه جاده مسلو کدن اولان حل
علی المعنی به محمولدر (قعود) جلوس و زننده و مراد فی اولق اوزره مطلقا اوتور مق معنایند در
و بعضی اهل لغت قول اوزره قعود ایاق اوزرنده اولان کیمیه نك اوتور مقنی و جلوس یا تورکن
یا خود سجدده ایکن فالقوب اوتور مقدن عبارتدر که قعود بوقارودن اشاغی به انتقال و جلوس
اشاغیدن بوقارویه انتقال ایل اولور (اقعاد) همزه نك کسریله اوتور مق معنایند در

(*) شرعده رخصتی و ارکیم ایدیمک زوجی و فاق * عورتک زینتی ترک ایغه سی اولش احداد (*)
(احداد) همزه نك کسریله خاتون زوجی و فاقند نصکره عدنی انسانده یاس طوتوب آرایش
وزینتی ترک ایتمک معنایند در کاب و زننده حداد کی و احداد بر نسته بی کسکین ایتمک معنایند در
کلور مؤمن و مؤنه ایچون مصائب سائر نك اصابتده یاس و ماتم طومق شرعده محظور ایلده
کرک متوفی عنها زوجها و کرک بان طلاق ایل مطلقه اولان خاتون نعمت نکاحک فوته تا سف
ایچون عدت ایچنده یاس طومق جعی شرعدر

(*) یول سن بوک کی نحد اگر بیسی اولش شاطب * جاده اولو یول ایش جمعیده کلش جواد (*)
(سن) سینک حرکات ثلاثی و نونک قحبله و سینک و نونک ضبله که درت اقتدر طوغری بوله
دینور (نحد) نونک فنی جیک سکونیه اطراف و حوالی سندن مر تفع بر اولوب بوک ککنده اولان
آحق و ایشلک بوله دینور (شاطب) کاب و زننده و طولا شم اولان اکری بوله دینور
(جاده) دالک تشدید ایل اولو و ایشلک بوله دینور شارع و محتاج کی فارسیده شاهراه درل
(جواد) جیک ضمی واولک تشدید ایل جاده نك جمعیدر

(*) صوفیلرکی ایدر لری یا اهل عفاف * هل براؤن اولو العفة مثل الزهاد (*)
مصراع اول ناینک ترجمه سیدر (هل) بل و زننده کلمه استغفار مدر (براؤن) کلمه سی مقاعله
یا نیک مصدری اولان مر آله و رآه لفظلر تدین فعل مضارع جمع مذکر فاعل و بویها
و زننده مر آله و قتال و زننده رآه شول خصلت ذمیه به دینور که بر کیمیه عمل صالحی
ایتمکده اخلاص نیت ایچوب یعنی اول عمل ایله تقرب الی الله و تحصیل رضای الهی کورنوب
ملکه خلقه کوسریش اوله رق بین الناس مدوح و معتبر و خیانت دروینه سنک کتم و اخفا
سیر اولق قصد ایلده (اولو) صاحب معنایند اولان ذو کله سنک لفظنک غیر بدن جمعیدر

(عفت) خفت وزنده وعفاف عجاب وزنده وعفاف عجاب وزنده قیام حیدر وحرماندن
 پرهریز کار اولوب اجتناب واحترار ایتک معیاسه در وپوراؤن اولوالعفة ترکیبی من حیث
 الاصراب اکتونی العراغیت قیلنددر (مثل) میک کسری ناک سکونیه وفتحتله مثل وانبر
 وزنده مثل لفظا ومعنی شبه وشبه کیدر که زنسه ناک مانندی ویکری دیکنر که
 لسانزده اولک کی دینلور (زهاد) حساد وزنده امر دینده پرهیز کار وورعکار و دفع ضرورت
 ایدمک معقداری رزقندن فضله وزاند اولاندن اعراض ایدیچی کیسه معیاسه اولان زاهد
 لفظنک جمیدر لکن بومقامده زهاد لفظیه معنای تحقیقی میراد اولوب مؤهده اولان
 مرآت صوفیانه ادر وکلامده اولان استفهام انکار یدر (حاصل معنی اهل عفت اولان کیسه
 مرآت صوفیانه کی شرک خفی اولان زبانی اینتر دینکدر

(*) کرخده حالده خوش خفه توکل اما * کوچ ایمش اولیحق مصرقه غالب ایراد *

(توکل) فعل وزنده هر خصوصده حضرت مولای متعاله اعتماد وانقیاد وهرامری مرجع
 امور اولان عتاب حقه تقویض ایدوب اصرارلق معیاسه در (ایراد مصرف) جمله ناک معلومیدر
 (محصول بیت سرا وضراده حق تعالی حضرت نرینه توکل کوزل خصلندر لکن مصرف ایراده
 غالب اولوب بلکه امر بالعکس اولدقده حق توکل ایله متوکل اولیان کیسه به صعودیت
 وکوجک درکاردر دینک اولور

(*) نیده الذال من الغیب اتکم بنیاد *

(نیده) طلحه وخرقه وزنده آرنسه به دینور شی قلیل ویمبر معیاسه (ذال) حروف
 هجاند حرف ناسعک اسیدر (من الغیب) ترکیبده من چاره مابعدده اولان اتکم فطنه منقطعدر
 (غیب) عیب وزنده بلورسز وناپیدا اولان شیه دینور (اتکم) ترکیبده انت لفظی کلک معیاسه
 اولان ایماندن فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه در فاعلی اولان ضمیر مستتر بنده به راجعندر
 جمع مذکر مخاطب ضمیری فعلک مفعولیدر (بنیاد) لفظنده با کلمه سی تعدیه اینجوند (بنیاد)
 کرام وزنده نیتک جمیدر (حاصل معنی ذال قافیه سندن اوله رزق بوقطعه ده مذکور اولان
 لغات بسیره ستره یعنی بوقطعه بی اوقیانله جانب عیدن نیز عمر کی نشسته وانبساط ایزات ایدر
 دینکدر قطعه ناک آخر بیتی دیخ بومعنای مؤید در

(*) تقصیه تجیه فور تارحه ایمش هم انقاد * حصن مانندی تحصن برینه دیندی ملاذ *

(تقصیه) تزییه وزنده برنسه بی آخردن تبعید ایدوب اوزاقلددر معیاسه در که
 احد همسایه آخردن خلاص ایدوب فور تارحق لازم کلور (تجیه) وزن من بور اوزره نجاة
 ویروب فور تارحق معیاسه متعدی اولور و نجات بولوب فور تارحق معیاسه لازم دخی اولور
 (انقاد) همزه ناک کسری یله تخلیض ایدوب فور تارحق معیاسه در تنقید واستفاد کی (حصن)
 حاک کسری صادق سکونیه قلعه وحصار و صعود و هبوطی متغیر اولان صرب جبال کی
 تحصن اولور صاقلده حق و صغیه جی بره دینور (ملاذ) مکان وزنده بویخی الجا ایدوب
 ملاذ (ملاذ) صغیه جی محله دینور ملجأ کی

(*) جیون صغیه دیمه معنای ایمش عود و عباد * ملجأ * ومن صغیه جی بره آید معاد *

(عود) ملجأ کی واول سکونیه (عباد) کات وزنده برنسه الجا ایدوب صغیه معیاسه در
 تعود واستفاد کی (ملجأ) مکان وزنده صغیه معیاسه اولان الجاء دن اسم مکان اولی
 اوزره صغیه جی محله دینور ملجأ و معقل صغیه (معاد) ملاذ وزنده و مراد دینر که تحصن
 دینور و صغیه جی محله دینور و صغیه جی محله دینور و صغیه جی محله دینور

اکثر انفرادیه و اغلب
 احواله مصرف ایراد
 اوزره غالب اولد یعنی نای
 مرحوم * حوض صد
 رنجه مصرف بر اولوری
 نای کسب دستک ایکی
 قواره ایراددن * بنیه
 کوزل تمیل اینجند *

(*) هرزه اولور ایسه اولسون اوزاق ایتک اشقاد * دخی بر طاقه دن آریلن اولمشدر شاد *

(اشقاد) هرزه ناک کسریله انساندن ومار حیواندن برنسه بی برخلدن طرد و تبعید ایدوب
 قوغتی واوزاق ایتک معیاسه در که فارسیده دور کردن دینور (شاد) ذالک تشبیه یله اسم
 فاعلدر بر طاقه دن وجاعتدن آریلوب جیقان کیسه به دینور واصطلاح علومده حکیم جامدن
 وقاعده کلیه دن خارج و منفرد اولانه دینور

(*) دائماسیر سر یع ایتک ایمش اجلواد * سر عتله یور یکدر دخی جذا جذا جذا *

(اجلواد) هرزه ناک ولامک کسری لری وواوک تشبیه یله انسان و حیوان تیر رفتار اوله رزق
 کتمک یعنی سیر وحر که سنده روز کار کی غایت سرعت ایتک معیاسه در (جذواذ) حاک
 قحطیه (اجذاذ) هرزه ناک کسریله سر عتله یور یکدر دینور

(*) احوذی جمله ایشده متبصر کیسه * غالب اولماغه دی احواد و دخی استخوان *

(احوذی) اشعری وزنده شول کیسه به اطلاق اولتور که هر امورنده متبصرانه حرکت
 ایدوب نه گونه مصلحت اولور ایسه اکا غالب اولماغه بروج کال عهدده سندن کلوب تعبیر
 و متبصر ستمش و رابطه و برار واه (احواد) هرزه ناک کسریله (استخوان) استفعال وزنده
 بر کیسه بر کیسه به باخود برنسه به غالب و مستولی اولی معیاسه در

(*) نقبه و ثقب دلك ثقب و ثقب دلمکدر * کجه معنای نفاذ اولدی کچرمک انقاد *

(نقبه) طلحه وزنده (ثقب) ثمر وزنده بر طرفدن او بر طرفه نافذ و کچمش اولان دلیکه دینور
 فارسیده سوراخ دینلور (ثقب) نوک فنی و قافک سکونیه (ثقب) وزن من بور اوزره اسم اوله رزق
 دلیک معیاسه استعمال اولند قاری کی مصدر اوله ق دلیک دلمک معیاسه ده اطلاق اولتور
 (نفاذ) عجاب وزنده برنسه آخر نسه به اصابت ایدوب طوقید قد نصکره زی طرفندن
 اویه طرفنه کچمک معیاسه در قعود وزنده نفوذ کی (انقاد) هرزه ناک کسریله اوقی نشاندن
 کچرمک مقوله سته دینور و بر کیسه حکمی وامری ناس یشنده اجرا ایلمک دینور

(*) عرف او صامقکه دکشدرمه ده تبدیل ابدال * اولوغه فخذ دینور جی کلور مش انقاد *

(عرف) عین مهمله ناک فنی زای میجه ناک سکونیه ملال و اوصاف معیاسه در وقوف وزنده
 عزوف کی (تبدیل) تکبیل وزنده برنسه بی شی آخره دکشمک معیاسه در و برنسه ناک
 اسکی هیشی بوزوب تغییر ایتک معیاسه در (ابدال) هرزه ناک کسریله برنسه بی و بروب
 آخر نسه بی بدل المقدر که دکشدرمه تعبیر اولتور اسبدال کی (فخذ) ثمر وزنده و کشف وزنده
 اولیق تعبیر اولتان عضوه دینور (انقاد) فخذک جمیدر

(*) فاسقیه دیمه مغمومی ایمش بومره صارق * قاور یغک آدی عماره صار یغکده مشواد *

(فاسقیه) سبک و قافک کسری لری ویاک تشبیه یله برکونه صارق صارغفه دینور که صارغی
 نار کله مار یو جی رسیده بوروب صارغی اوله جقدر که اکثر یا هواسنه متابعت ایدن
 شان بویه بومره صارق صارینور (عمار) عینک قحطیه باشد کیلن کسوه به دینور نقیه
 و قلنسوه وفس کی (مشواد) محراب وزنده صارغفه دینور عامه کی تشوذ صاریق صارغفه
 دینور نیم کی

(*) پاره لماغه تفت دی تقصم کی کیم * انجذاذ اولدی کسملک کسبلن پاره جده جذاذ *

(تفت) تفت وزنده برنسه ناک طوغره نوب اوف قحطی که پاره لقی و پاره لقی تغییر اولتور
 (تقصم) تفت وزنده برنسه قر یلوب آریلق معیاسه در (انجذاذ) انقطاع وزنده و مراد دینر که
 کسملک معیاسه در نسخ مطبوعه ده انجذاذ موقعده واقع اولان انجذاذ فهم عاجزانه ده

کوره نایجاد (جذاذ) چمک حرکات ثلاثیه برنسنه دن کیلوب قرین بارچدره وقرندلوه دیتور قطعه وقراضه کی

(*) طوتیلان کیمه اخید وهم اسیره دیدیلر * استخاذاله ایش اولیه دیمک هم تاخاذ (*).
(اخید) اسیر ورننده فعل بمعنی مقولدر فرار ایدن یاخود فرار اتمک صدندده ایکن طوتیلان کیمه به دیتور واعدادن سنی واسترقاق اولان طوتساعه دیتور که اسیر دینلور و بواسیر دخی ماسور معناسنه یعنی قایش مقوله سی اولان اسارایله محکم باغلمش طوتساق معناسنه عریسدر ترکبده شیوعی حسبیه اخید لفظنک ترجمه سی قیلندی (استخاذ) همزه نک کسریله اصلی همز تین ایله اتخاذ اولان اتخاذ معناسنه در که برنسنه فی الموق وایدنک اوله جقدر و بو استخاذ کله سی افعال بابتدن اولوق اوزره اصلی اتخاذ اولوب نای اولی سینه ایدال اولمغه اعلال علی الاعلال اولش اولور بعضی استفعال بابتدن اولوب ناک بریسی محذوف اولمغه ذاهب اولمگردر (تاخاذ) تذکاد ورننده برنسنه فی المقدر

(*) دانه سی ابری اولان یاغموره وابل دیرر * ازاجق یاغموره هم دیندی رشاش ایله رذاذ (*).
(وابل) کاتب ورننده ابری دانه لو شدله یغان صفانقلی یاغموره دینور وبل کبی (رشاش) سحاب ورننده ازاجق یغان یاغموره دیتور مطر قلیل معناسنه که سریندی وجبستی تعبیر اولنور ومطلقا صومقوله سنک سریندینسه دینور (رذاذ) رشاش ورننده ضعیف یاغموره وقطره ری خرده اولان یاغموره دینور

(*) شط صوری دجله دراولش صوکاری شاطی * دخی زورا کی بغداده دینور مش بغداد (*).
(شط) طالع شده سیله بط ورننده شاطی کبی صوکاری نه دینور و بغداد بهشت آباددن جریان ایدن نهرک اسمدر که معروف اولان نهر دجله اوله جقدر (شاطی) شاطی ورننده قبی وکار معناسنه در که شاطی النهر ابرقی کناری وشاطی البحر ذکر کناری دیمک اولور (زوراء) جراء ورننده خلفاء عباسیه دن منصور دوانقینک بنا کرده سی اولوب دارالملک عراق اولان مدینه السلام اسمدر که الان بغداد اسمیه شهرت باب اولان شهر در تکیم طغرائی لامیه العجم نام قصیده سنده اشبو * قیم الاقامه بازوراء لاسکی * بها ولا نافی فیها ولا جلی * بیننده ابراد ایلشدر (بغداد) دالین مهملتین ایله و بغداد ذالین مجتین ایله و بغداد اولی نک اعجمی ثانیه نک اهمالیله (و بغداد) اولی نک اهمالی ثانیه نک اعجمی ایله و بغداد سحاب ورننده و بغدادین بحرین ورننده و بغدادین میدان ورننده یدی لغندر که جله سی مزبور مدینه السلام اسمدر

(*) یک آجق بللو بلانه دیدیلر فتنه کیم * اصلی یوق لاف وکرافیه یلاچی ملاذ (*).
(فتنه) زلزله ورننده تصدیق اولمق احتمالی اولیان آجق یلاقی افراطله سولمک معناسنه در (ملاذ) شداد ورننده وعدی مواعید عرقوب وادعا ایتدیکی مودت و محبتدن صدق و ثبات مسلوب اولان لافزن یلاچی کیمه به دینور (کراف) فارسدر معرب جیمک حرکات ثلاثیه جرافدر که بیع وشراده ورنسنر وکلسر تخمین واورانله جهنیه الوب صاتمق معناسنه در بول بولدن طلوم آه رق سولنان بلانه اطلاق بوملاسه ایله در

(*) بکایاردیجی حق انجق که اودر خبر نه * انما الله نصیری هولی خبر معاذ (*).
مضراع اول ناینک ترجمه سیدر (انما) انجق معناسنه طرق قصر دن اولدیغی التفافیه سنک قطعه اخیرنده یکدی اسم الجلاله مبتداء (نصیری) یا متکلمه اضافله بکایارد مجید معناسنه خبر اوله رق قصر الصفه علی الموصوف قیلنددر (هو) ضمیر غایبدر الله تعالی به راجع اولوق اوزره مبتدادر

(لی) لام اختصاص ایله یا متکلمدن مرکب اوله رق نیم انجق معناسنه یا بعدد کی خبره متعلقدر (خبر) زیاده مرغوب و منفعتلو معناسنه مبتدایک خبریدر (معاذ) ملجاء و ملای معناسنه خبرک

مضاف الیهی وجهه لراستنافیه در

(*) شکر کیم حقه شکر دنده لذیذ اولدی سوزم * اوقیان قدمکرر وش ایدر استلذاذ (*).
(شکر) شینک ضمیمه منعمک انعام و احسان ایتدیکی نعمتی یلوب ناسه نشر و اظهار ایتکدن عبارتدر (شکر) شینک قبیله معروضدر (لذیذ) عزیز ورننده طعمو تسعه مشهوره دن لذت ایله موصوف اولان نسنه در که طلولو عیر اولنور (قد) شکر دیو ذال قافیه شده یکدی (مکرر) معظم ورننده تکرار اولان شینه دینور قد مکرر دینلن شکر قامشک عصاره سندن خجند اولان شیره بالدفعات طبع وکالیه اصلاح اولمغه غل و غشدن غازی اعلا وخالص شکر دن عبارتدر (وش) لفظی ادات تشبیهدر که مر غیر مر (استلذاذ) برنسنه فی لذیذ بولوق و لذت لو عدا تمک معناسنه در محصول یت لغات عربیه فی بگونه نظم سلیس وادای رنگین و نفیس ایله یتانه اقتدار نعمتی تفضل و احسان ایدن متع حقیقی حضرت تلیرنه شکر و ثنا ولسونکه محض عنایتی سینه بوقطعه ده بلکه بتون نخبه ده کلام شکر دن الذ واحلی اولدی زرا شکر لذتی جنماتی ونظم رنگینک لذتی روحانیدر و لذت روحانیه نک لذت جسمانیه به مزیت و تفوق اتفاق کرده عقلا در بس بوکابی اوقیان قد مکرر تناول ایش کبی تلذذ ایدر

(*) فکن برای مضی مضایا لنور (*).
(فکن) لفظنده فافاه فصیحه اولوق ظاهر در (کن) کان بکون ماده سندن امر مخاطبدر سن اول معناسنه ای اذا عرفت مافی القطعه الذالیه فکن باحاطه مافی القطعه الرأیه المضیه مسا کلا لنور (برای) لفظنده باه ملاسه کن فعلته متعلقدر (رای) دار ورننده اعتقاد و ربط قلب معناسنه هموز العین اولان رای محفیدر و همزه فی الفه ایدال ایله تحقیقن غرض عاشر الحروف اولان حرف رایه تلخیصدر (مضی) تنویر معناسنه اولان اخذات دن اسم فاعلدر (مضاهی) مشابه و مشاکل معناسنه اسم فاعلدر مصدری مباحاه ورننده مضاهاتدر (نور) دردنی قطعه نک عنوانی شرحنده یکدی (مضی) لفظی جرایله رای لفظنک صفیدر (مضاهیا) کان نک خبریدر لنور لفظنده لام جاره مضاهیا لفظه متعلقدر (حاصل مضی) قطعه سابقه ره علم واطلاع ایله ظلمه جهلی ازاله ایتدک ایسه رای مضی و فکر ناقب ایله قطعه رایشی ادراک و احاطه ایدوب قلبی نور علم ایله تنویر و نور کامله مشابهت و مجانسی کا بیننی کسب و تحصیل ایله دیمکدر

(*) خدای منعمه جوق شکر ایدن کیمه شکور * زیاده متکر لطف ونعم اولانده کفور (*).
(شکور) صبور ورننده اوزان مبالغه دندر منعمک انعامی حق معرفتله یلوب لسانله منعمه جوق شاه جیل ایدوب واول نعمتی منعمک رضاسی اولین محله صرف واستعمال دن کمال مرتبه مجانب ایدن کیمه به دینور (کفور) شکور ورننده و مقابلیدر که منعمک لطف و احسانی مبالغه ایله ستر وانکار ایدن کیمه به دینور زیاده کفران نعمت ایدن خبیث اوله جقدر و کفور لفظی وحدانیتی یاخود شریعتی زیاده جحد وانکار ایدن کافره دینور

(*) موانعی یوخیکن هم بلا قصور و قفور * تنا کیم استمین ذات یا که دیندی حضور (*).
(حضور) صبور ورننده شول کیمه به دینور که تسوا الله مجامعته قدرت نامه می وارا یکن اصلا جماعه میل و تأله رغبت ایله حضرت یحیی صلوات الله وسلامه علی نبیا وعلیه کی وقلی طار و عکین و غصه لو کیمه به دینور

(*) كبر الا فقه اولان نسته به دينور محصور * دخی حرام كه ممنوع ايش ادى محذور (*)
(محذور) ضاد مجبه ايله آفتى ومضرتى جوق اولان شيشه دينور (محذور) طاء مجبه ايله
ممنوع معناسنه در بو مناسبتله شرعه ممنوع اولان منهيات ومحرمانه اطلاق اولنور كه شرعا
مخصص اولان مباح مقابلدر

(*) ما ك ديكره مبنى خدايه اطلاقى * زمان وعادته ده دهر ديندى جيجى دهور (*)
(دهر) نهر وزنده مطلقا زمان معناسنه در على قول زمان طويله دينور وعنده بعض مجموع مدت
دينايه دينور (ودهر) دأب وعادت معناسنه مستعملدر كه عادت حياتيه باقى اولور (ودهر) آخر بنده
زمين وزمان اولان جناب واجب الوجود حضرت نرينه اطلاق اولنور اشبو * لانسوا الله
فان الله هو الله * وفى روايه * لانسوا الله فان الله هو الله * حديث شريفنده اولدينى
كبي لكن الله تعالى حضرت نرينه اطلاقى بعضيلر عتد بنده دهر اسماء حسنان اولغه مينيدر
وبعضيلر عتد بنده دهر زماندن عبارتدر لكن اكثر ناس بو عالمده جريان ايدن حوادث يوميه ي
دهر وزمانه نسبت ايتكله زماندن شكابت ودهره ناهموار كلات ايله سب ايتد كلرى بالاخره
حوادث خالق وفاعله راجع اولغه سب دهر دن نهى اولندي پس زعم ناسه كوره دهر فاعل
الحوادث اولغله حديث شريفك تاويلي وما لى شوبله اولور كه * لانسوا فاعل الحوادث
فان الله هو فاعل الحوادث * يا خود فان فاعل الحوادث ومصرفها هو الله تعالى (دهور)

فعود وزنده دهر ك جعيدر
(*) كتاب حضرت داود صكره خاص اولدى * مجله كى كتاب ادى ايدى كچه زبور (*)
(مجله) مجله وزنده شول صحيفه به دينور كه انده نصيح وينده دار وصايا وحكم يازلش اوله
مجله لقمان كى وهر كتابه ومكتوبه اطلاق اولنور (زبور) فعود يعنى مفعول اوله رق مزبور
ومكتوب معناسنه هر كتابه اطلاق اولنور واصله كتب اربعه سماويه مجله سندن حضرت
داود عليه السلامه نازل اولان كتاب جليلك اسميدر

(*) سلف اتى خلفه نقل ايدن حديث دخی * فليج كه جوهر ايله زين اوله اوده مأثور (*)
(مأثور) منقول وزنده سلفك يعنى زمانا متقدم اولان روايت خلفه كه متأخر اولوب ضبط
ورويته انلك قائم مقامى اولان كيمسه ره نقل وروايه ايتد كلرى اخبار واحاديثدن عبارتدر
ادعيه مأثوره كى ومأثور شول قليجه دينور كه بوزنده جوهر وسائر كونه مقبول ومعتبرلكنه
دائر اثر و نشان اوله

(*) كنوم صاقلينه ديندى كبر لو اسراى * او كونه سريده فاش ايلين كيمسه بذور (*)
(كنوم) صبور وزنده كشدنك و آخر كبر لو سرنى زياده كتم واخفاييدوب يك ضاقلين
كيمسه به دينور (بذور) كنوم وزنده ومقابلدر كه سرورازى كتم واخفاييده ميوب افشا الملكه
مجبور اولان كيمسه به دينور

(*) كال وفضله ماهر اولان ايش نحرير * طوبو بده مطلع اولماغه ديندى عثر وعثور (*)
(نحرير) نونك كسريله علوم ومعارفده حاذق وماهر وحقايق ودقايقه آگاه وواقف اولان
كيمسه به اطلاق اولنور كوا كه اجناس علومى قبضه تصرفه الوب نحر و نحر (عثر)
عينك فتى ونای مثلك سكونه (عثر) فعود وزنده برننه نك جستجو سنده وطلبنده دكل
ايكن ناكهاني آگاه ومطلع اولغدن عبارتدر و غير انسانك وحيوانك ابائى سورچوب قبايق
معناسنه در عثار كى

(*) زلال طائلى صولسل دخی انك كيدر * اوشكه پاك اولنور غري شى انكله طهور (*)

(زلال) غراب وزنده وزليل دليل وزنده وزلول صبور وزنده صافى وحفيف وبوغازدن
كيمسه سى سهولتى صغوق وطائلى صوبه دينور جيم قافيه سنده كن عذب وفرات كى (سلسل)
جعفر وزنده وسلسال خلسال وزنده ابججى طقلا لطيف وملايم صوبه دينور (طهور)
صبور وزنده داتنده پاك وطاهر اولوب سائر تطهيره محتاج اولان نسته لرى دخی پاك ايدن اولان
شيشه دينور طاهر ومطهر ديمك اولور

(*) حبور كچه سرور ك مرادى اما * او كيمسه كيم اوله مسرور وشادمان مجبور (*)
(حبور) سرور وزنده ومرادفيدر كه انسانه عارض اولان فرح وانسا طندن عبارتدر لسائزده
سوج وسوئك تعبير اولنور فارسيد شادى وشادمانى دينور (مجبور) يعفور وزنده مجبور
ومسرور معناسنه در كه فرحناك ومسيرتو اولان كيمسه به دينور ومجبور طوى قوشنه دينور
حسارى كى

(*) صبا اول بل كه اسر شمس مطلعندن هم * اكامقابل اسن ريح مقلس اولدى دينور (*)
(صبا) عصا وزنده استواء ليل ونهار هتكائنده كه نير اعظم اولان آفتاب عالمتاب حل وميران
برجلرته حلول ايتديكى زماندر اولوقنده شمسك طلوع ايتديكى طرفدن اسن روزكاره دينور
(ديور) صبور وزنده باد صبايه مقابل يعنى جانب مغربدن اسن باطى يله دينور كه قره بل ايله
لدوس ميانندن اسرور يور ريح ديورم مقلس اطلاق اولندينى اكثر ياسب ارزاق اولان مطردن
خالى اولدي يعينوردر زياده تنك دست وزو كرد اولان كيمسه به افليس من ديور ديدكلرى
بو جهنميدر

(*) سموم كوندز اسن ياد كرم كيم معلوم * انك كيمه اسنى اوله زهر ناك حرور (*)
(سموم) قبول وزنده اكثرا كوندز زده اسن اسحق روزكاره دينور كه سام بلى بصير اولسان
سميتلو بل اوله جعفر (باد) فارسدر عناصرار بعددن عنصر هوايه اطلاق اولنور (كرم) ككاف
فارسيدك فحيله حار اولان شيشه دينور (حرور) سموم وزنده كيمه اسن ريح جاربه اطلاق
اولنور وعنده بعض كوندز اسن اسحق يله دخی دينور (زهر ناك) زهر لودميدر

(*) مولدايه ده مشهور عالم اولميدر * يدي سيجق كونه دغش نمورده باحور (*)
(باحور) باصور وزنده و باحوراء عاشوراء وزنده شهر روميدن مافعوزك اون طقوزندن بكري
التيسنه وارنجه اولان يدي كونه دينور كه اكثرا بو كوندزده شديت حرارت هوا واقع اولور
ويو يدي كونه امام باحور اطلاقى بين الناس مشهوريدر وصاحب قاموسك الباحور والباحوراء
شده الحرقى نموز تعميرى عربى الاصل اولمى امام ايدرسه به اكثرا اهل لغت عربى الاصل
اوليوب مولد اولمسه ذاهلدر وجاه مهمله يدي خاء مجبه ايله باحور دخی زبازدر بو تقديرجه

كوشلى يعنى حرايى تاثيرل كونه معناسنه فارسدر * فليس ل (*)
(*) بلان سو ناك افك وافكه اولميدر * ملايى كاذب ايش كذب وس بلان دخی زور (*)
(افك) همزه نك كسرى وفحيله وافك فعود وزنده مصدرلدر بلان سو ناك معناسنه
فارسيد دروع كفتن دينور (افكه) سقيه وزنده اسعير بلان سوزنه دينور بو تقديرجه ناظم
نحرير (بلان سو ناك افك وافك اولميدر) دغل ايدى باخود بلان سو ناك افك وافكه دي
يلايه دغل ايدى (كاذب) بلان سو ناك كيمسه به دينور كذاب وزنده افك وامر وزنده افك
وصبور وزنده افك كى فارسيد دروع كوى دينور (كذب) فسق وزنده وكشف وزنده
صدق مقابلدر كه خملك مضمونى واقعه مطابق اولميدن عبارتدر فارسيد دروع ولسائزده
بلان دينور مير وخرص مرادفيدر قسغه كذبدين اخصدركمى (زور) زانك صمليه بلان

سوره دینور و اشراك بالله معنای استعمال اولنور که کذب و افتراء است زیادہ اعظمی و افیکه و بهتانک غایت اشعیدر

(*) تمییز کذب ایله افشای قول فاسددر * نباح اورمه سی کلک قدور مسیده عقور (*)
(تمییز) سفینه و زننده ایکی کیمسه یا خود ایکی جاعت بینده القاء فساد ایدوب بری برینه دوشور مک
ایچون نقل اولنان کلام فتنه انکیزه دینور که قوغجیلق تعیر اولنور بوصفت خبیثه ایله موصوف
اولان قوغجی به شداد و زننده تمام و جهول و زننده غموم دینور (نباح) غراب و کاب و زننده
کلک اورمه دینور (عقور) جهول و زننده هر کوردیکنی طلابوب اصرر اولان بری جانوره
دینور کلک عقور و غیر عقور کی که قدور مش دینور

(*) ملوم اودر که انی خلق ایله تعیب * کلال ایله نظری منقطع اولان محسور (*)
(ملوم) مقول و زننده لوم و تعیب اولنوب قنانش اولان آدمه و لوم و تعیر مستحق اولان کیمسه
دینور (محسور) اوزون اوزادی برسنیه باقی سبیل فری کیدوب طوقنانش اولان کوزه
دینور حسیر کی

(*) شدید اولوم دیمه معنوی موت اجر ایش * دینلدی ذل ایله خور اولغه جهانده دخور (*)
(موت اجر) لفظنک معنای ترکیبی قزل اولوم دیمکدر که مقتولک بشره سی قره زنی فان ایله
آلوده اولق مناسبتیه قتل مراد اولور و مطلقا سکرانی شدتلو و غمرانی صعو نلو اولان اولومه
اطلاق اولنور (دخور) خاه معیه ایله ظهور و زننده و جل و زننده دخر ذلیل و خور و حقیر و مبتذل
اولق معنایستدر

(*) بوز اولدی هلاک و کتاده دیش هم * اولانه فاسد و هالک دخی دینلش بوز (*)
(بوز) هلاک و زننده و مراد فیدر که حیوة ایله متصف اولان شبتک هلاک اولسی یا خود برسنه ک
محو و تلف یا خود مقصود اولان منفعتی زائل و ضایع اولغه فاسد اولسه دینور و برمناعه رغبت
اولمه قله رواج اولوب کساد اولسه دینور (بوز) بانک خبیثه شول کیمسه دینور که نیت
و عقیده سی فاسد اولغه معنی هالک اولوب انده دنیا و آخرت متعلق خیر و فلاح اتری اولیه و بونده
مغرر و نشیه و جمع و مذکر و مؤنث مساویدر

(*) قزاقنک آدی خصه چیمک دخی جدری * چیمک چیمر مش اولان کیمسه دینور محذور (*)
(خصه) تمیز و زننده بدن انسانده ظهور ایدن برنوع اوقاق سیولجه در که قزاق
دینور (جدری) چیمک خبیث و فحشی و ابکی صورتده دخی دالک قحیله چیمک تعیر اولنان
قبار جعه دینور که اکثر یا جوج قارده چقار (محذور) چیمک چیمر مش اولان جوج جعه دینور
و چیمک آتاری و دوربکی بوزنده ظاهر اولانه دینور

(*) مال حافره اول امرده دیمکدر * سیولجی چیمش اولان اغر اولدی هم محفور (*)
(حافره) برسنه ک اولنه اطلاق اولنور اول الامر و حاله اول معنایست هلاک بر کیمسه فقیر ایکن خبی
اولوب صکره به فقیر اولد قده یا خود غنی ایکن فقیر اولوب صکره به غنی اولد قده رجوع ال حافره دینور
به حالت اولی به رجوع ایلدی دیمکدر (محفور) دینور که دینور خردم خردم سیولجه جمع غله یا خود
دینور چور یوب فاسد اولوب و فاقوب دو کلمه بری چفور چفور فالس اولان اغر اطلاق اولنور
(*) اگر چه معنی بر فرد و بومر اولس * دی فرد و واحد هم نفسه فاده نامور (*)

(فرد) فرد و فرد مثالو مفرد معنایست در که نالکزد بر دانه اولان شیه دینور و زوج مقابلی
اوله قریک معنایست اطلاق اولنور که مر فی قافیه الجیم (تو) نالک قحی و اوک تشدیدله فرد
و بکا معنایست در (مر) نالک قحی و اوک تشدیدله تو و زننده مره کی برکه معنایست اطلاق

اولنور (نامور) یاغور و زننده و همزه ایله نامور تفعول و زننده فرد و اجنا معنایست در که بر کیمسه
دیمکدر و نفس ناطقه به دینور اماره باعث امر اولدیغیچون و مطلقا فاده دینور دم معنایست
و قلبه اطلاق اولنور و سویداه قلبه دینور که یورک ک فانی اوله جقدر و باده به ووز بره و صوبه
و صوقاینه دینور و صوقاینه دینور

(*) یوزین آجی اولان عورت دینور سیافر * دخی سیافر ایدمی کیمسه مثل سفور (*)
(سیافر) شاعر و زننده کشف الوجه معنایست اولان سیفر لفظنک صفت مختصه لوله قی دالما
یوزین کشف ایدر اولان عورت دینور دخی سیافر ایدمی کیمسه به معنی بریمکدن آخره سیر
و از حال ایدن کیمسه دینور و کاتب معنایست کلور (سفور) صبور و زننده مشافق و مشفوق
بر بدن آخره کیدن کیمسه دینور

(*) قرا کو کیمه دخی لیل مدلهم اولس * دخی کی قرا کو لفته ظلمت و دینور (*)
(لیل مدلهم) ترکیب توصیفیه لیل کیمه معنایست در مدلهم معنایست و زننده بحالعه اقامه ایدر
غایت سیاه و زننده مظلم اولان شیه و کیمیه وصف اولور و مدح و جرح و زننده مدلهم دخی سیاه
نسبه و قرا کو لقی کیمیه دینور (دخی) دالک خبیثی و الفلک قصریله ظلمت و قرا کو لقی
معنایست اولان دیمکدر که جیمدر غرقه و زننده و دخی غنی و زننده مظلم و قرا کو کیمیه دینور
داجیه کی و داجی دالک قحیله کیمیه لک زیادہ ظلمت دینور (ظلمت) ظاه معیه ک ضیله
سیاهلغه و قرا کو لفته دینور صحراء و زننده ظلمت و صحاب و زننده ظلام کی که نور مقابلیدر
(دیمور) طیفور و زننده قرا کو لفته دینور و طیرا غده و قرا متق بوزننده به دینور

(*) جهانده آدی صانی اولیان کیمسه دخی * همیشه او بقویه مألوف اولاندیندی دینور (*)
(دینور) صبور و زننده بین الناس آدی صانی یعنی شهرت و شانی اولمغله درجه اعتباردن ساقط
اولان کیمسه دینور خامل و خول کی شمول و زننده و دالما نومه مألوف او بقویه ملازم تبل
واوشتن کیمیه دینور

(*) قریش مجعنک آدی دارندوه ایدی * دینلدی مجلس فسق و شقاوته حابور (*)
(داراندوه) منزل معنایست اولان دارایله شوری ایچون عقد مجلس ایدن جاعت معنایست
اولان ندوه لفظنک دن مر کب اوله رق مکة مکرمه ده اجداد رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم دن درجه خامسه ده واقع اولان قصی بن کلاب بن ایلدی خانه در که دالما قریش انده
مجمع اولوب مشاوره ایدر لایدی حتی مجمع عالم افروز رسالتی اطفاداعیه باطله سیله صنادید
قریشدن چند عدد مشرک ناباک و ابومره نجدی صورتته ممثل ابلیس برتلیس بوداراندوه ده
عقد حلقه جمعیت پیدا و آراء فاسده لری بالکله مضحک و هیا اولدینی کتب سیرده مبسوطلدر
(حابور) فسقه و اشقیاء مجلسنه و بزم عشرته دینور

(*) صاحبش ایچوکی اولدی نظم دلجوم * فکان نظم لطیفی کلؤ لؤ مشور (*)
مصراع اول ناینک تفسیردر (فکان) لفظنده فافاه فصیحه یا خود اسنیافیه در کان فعل
ناقصدر اولدی معنایست (نظم) کلام منظوم معنایست (لطیف) لطافتلو و دقتلو دلجوری
و مقبول معنایست کاف تشبیه ایچوندر (لؤلؤ) لامرک صمد لری و همزه لک سکونلریله مجوهرات
اقامندن ایچویه دینور در کبی (مشور) منظوم و زننده و مقابلیدر که تفریق اولنوب
صاحبش نسبه دینور و منظوم معنایست اولان نظم ایله مشوری جعده محضات بدیعیه دن
صنعت طباق ظاهر در (حاصل معنی بنم یونظم لطیف دالستدم لطاف نظمه و دقایق شعره
واقف و آشنا اولنره لؤلؤ مشور کی نشاط و انبساط بخش ایدر دیمکدر

(*) مفاعیل فاعلین فعلین * بوشعروک سئلون البیه قدین اهل شعور (*)
 بوقطعه بحر مجتهد بخونند (شعر) کلام موزون در (شعور) علم و ادراک معنایه دو
 بوقطعه بحر مجتهد بخونند (شعر) کلام موزون در (شعور) علم و ادراک معنایه دو
 (*) مرادم اولدی جو خدمت حدیث و تفسیر * امیدم اولیکه خدا اید سعید مشکور (*)
 (حدیث) مظهر خصیصه خواص الکلام صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک لسان کوه
 فشانیدن صادر اولان اقوال شریفه و اخبار لطیفه اطلاق اولنور (تفسیر) لغت و خط
 کشف و اظهار معنی در اصطلاح شریعه آیت قرآنیکه تعالی کریمه سن و قصص
 و احکام و انبیاء نزول کشف و ایضاً در آثار اولان علم و نور چون نظم جلیل بآهرا الاحمال
 اشرف الالسنه اولان لغه عربیه بآله خلعتراز و احادیث خیر البریه علی قائلها اکل الحبه
 ذی اول الحبه مرغوبه بآله خلوه کر ازل اولغسله لغات فصیح عروت عربی جمع و تدوین
 ایله افاده بیان علم تفسیر و نظم حدیث خدمت جلیله اولدینی عیان و علمک معروف علیهی
 و مبادیسی ذلک العبدن معبود اید و مکی بن کاندن (سعی) ری و زنده زنده و خود
 کتورمک ایچون صرف فقد و زایدوب جالشی معنایه در (مشکور) شکر و اهلش معنایه در
 و معنی نعل جالبین شکر صیغه منفرد و رجنله مجازاتدر
 (*) منی من بعض مشهور الکنی ذالخصر (*)
 (منی) مخبر و زنده و مراد فیدر که خبر و بری و افاده و بیان ایدینی دیمکدر (من) ابتدایه در
 (بعض) کل مقابلدر (مشهور) بین الناس معروف و معلوم اولان شبهه دشور (کنی) کاف
 صمیه منی و زنده اب و ام بآله مقصد اولان اسم معنایه اولان کینه کجفیدر (ذا) اسم
 اشارتدر هذا کنی (مختصر) اسم مفعول بنیه سبله اوزون اوزادی اولیوب اجمال و اختصار
 اولسان کلامه دینور و اسم اشارتک مشار الیه منی اولن مؤل اولان قطعه دن
 عبارتدر منی مقدم خبر ذالخصر مؤخر مبتداء من جاره منی لفظنه متعلقدر (حاصل معنی
 شو مختصر نظام یعنی شوق قطعه و جزه بین الناس مشهور و معروف اولان کینه کجفیدر بعضی
 بیان و افاده به داردر دیمکدر
 (*) حضرت آدم صلی الله علیه و آله دیش بوالبشر * هم ابو الجن و ابو مزه و ابلیس اشهر (*)
 (بوالبشر) ابوالبشر دیمکدر وزن ایچون و تخفیف ایچون همزه سی حذف اولنور و بوز کب
 اضافی بدیعنی بابا معنایه اولان اب ایل انسان مرادق اولان بشردن مرکب اوله رق
 افراد آفریده بشردن بعضنک بلا واسطه و بعضنک واسطه واحده یا خود و سائط کثیره
 ایله بدری اولان حضرت آدم صلی الله علیه و آله علی نبینا صلوات الله حضرت تبارک کینه
 شریفه لیدر و بو کینه لده اولان اب لفظی اکثر یا صاحب و ملازم معنایه استعمال اولنور
 بوقطعه ذه ابو الجن و ابو مزه و ابو الاشبالدن غیر کله جک کینه رکبی (ابو الجن)
 ناظم تحریرک بیانیه سکوره ابو الشیاطین اولان ابلیس لعینک کینه خبیثه سیدر لکن
 کتب تفاسیردن ظاهر اولان خلقت آدم علیه السلامدن اقدم روی زنده ساکن اولان
 طایفه نک بدری اولوب نار ستمودن مخلوق اولان جان نام روحانیک کینه سی ابو الجن
 و ابلیس لعینک کینه سی ابو الشیاطین اولقدرد (ابو مزه) میک ضمی و رانک تشدیدله بودنی
 ابلیس خبیثک کینه سیدر غلاظ جره قریش دار الندوه ده عقد خلقة جمعیت ابتد کله زده
 ایقاد ناره فته ایچون لعین مزبور داخل مجلس شوری اولد فته صورتیه متمل اولدینی
 شیخ مجتهد نک کینه سی ابو مزه اولدینی جهندن بو کینه ایله مکی اولدی (ابلیس) قطع امید

معنایه اولان ابلاسدن مأخوذ اولق اوزره شیطانک اسمی اولدینی سین فاقیه سنده کلوز
 (اشهر) زیاده شرلو دیمکدر
 (*) کینه سی صویک ابو حیان ایچم هم بو الغیث * بال ابو منصور در کیم بو الشفا اولمش شکر (*)
 (ابو حیان) شداد و زنده باعث حیات و مازمه حیوان اولان صویه کینه اولمشدر (ابو الغیث)
 کتاب و زنده عطش و تشنه لکدن بی تاب اولنور امدادینه یتشیجی اولان صویک کینه سیدر
 (ابو منصور) عدو مزاج اولان امرضه غلبه ایله منصور اولان کیمسه ره ملازم اولان غسل
 منصوص الشفا (ابو الشفا) مداوات مرضی ایچون ترتیب اولتان معاجین و معالجاتک
 مازمه سندن اولان شکر در
 (*) بو الخصب اندر شرابه بو المهند بندی هم * بو نعیم اتمک ابو بشر اولدی نقل خوبتر (*)
 (ابو الخصب) خطیب و زنده وسعت و بولافه مدار اولان لحک کینه سیدر (ابو المهند)
 اتمی نفعتدن اکبر و شری خبرندن اکثر اولوب هضم طعامه معین و مصاحب اولان شراب
 ام الخبائش کینه سیدر (ابو نعیم) جمع نعیم مأکوله نک اصل و اساسی و سائر مأکولات کندیکنک
 فروغی مثابه سنده اولان تان عزیزک کینه سیدر (ابو بشر) بانک کسریله اهل عشرت
 باده نوش اولدقده مرارت باده سیدله یوزینی دوروب اکشدیکی عقیقته بشارت حاصل
 اولوب یوزی کولمک ایچون اوزرینه تناول ایتدیکی طوزلو و طاتلو مزه تعبیر اولتان
 نواله نک کینه کریمه سیدر (نقل) نولک فنی و ضمی و قافک سکونیه عشرت مزه سنده
 دینور خوبتر فارسیدر زیاده کوزل دیمکدر
 (*) بو الشهی بر بظ ابو الاله وایده طنبوره دینور * بو الکمال اولمش ندیم نکته دان معتبر (*)
 (ابو الشهی) غنی و زنده شهوات نفسانیه به شدت اشتها و عمر کراغایه نفحات ساز ایل
 اصاعه و افایه ملازم اولنور استعمال و استماع ایتد کیری ساز مشهور در که لسان اهل زمانه
 لاغوت و ترکی قدیمه قوبوز و عریده عود و مرزهر دینور (بر بظ جعفر و زنده فارسی معرب
 اوله رق مزبور لاغوت نک اسمیدر قاز کوکینه مشایهته منی اسمیه اولمشدر (ابو الالهو)
 صحو و زنده آلات ملاهیدن اولان طنبور دید کیری ساز مشهور کینه سیدر (ابو الکمال)
 جال و زنده مجالست و مصاحبتده لازمه دن دقایق شناسلق و حاضر جوابلق و کالات
 بشریه دن اولان معلوماتی جامع اولان مصاحبک کینه سیدر (نکته دان) دقایق
 بیلیجی دیمکدر
 (*) سفره به دیرل بساط الرجه کبی بورجا * هم ابو سابع دخی بالوده خلواتر (*)
 (بساط الرجه) بانک کسریله رجت و احسان مقوله سندن اولان طعام اوزرینه وضع اولنوب
 تناول اولنق ایچون بساط اولتان سفره نک کینه سیدر سفره دخی عریدر عریقه و زنده
 فی الاصل مسافر استیجاب ایتدیکی زاد و نواله سی ایچمه ضاروب و اوزرینه تناول ایتدیکی
 مشیدن و مختیاندن مصنوع اولان بساطک اسمی اولوب ضکره مسافرتک و معینک اوزرینه
 طعام ایتد کیری بساطک کینه نعیم اولندی لساعده صفره تعبیر اولنور (بورجا) سماء
 و زنده مزج البرکات اولان یا خود هر کورن اوزرینه اولان طعامه دعوت اولنقنی رجا
 و امید ایدن سفره نک کینه سیدر (ابو سابع) تناول ایدن کیمسه نک خلقومندن سهولته کچن
 حلاوتلو بالوده دید کیری طعامک کینه سیدر
 (*) بو المسافر اولدی پیر آجلیغه بو العمره دی * طوز ابو صابر تره بو الخضر در کیم کانه تر (*)
 (ابو المسافر) استیجابنده سهولت و ما حاضر ادم وقتی اولد ایچون اکثر یا مسافر ملازم

دنا به سنده اولان معروف سیدر که اسمی ضم جیم ایله و مختبئه جین و عتل و زننده
جین در (ابو عمره) جره و زننده مفلسلک کینه سیدر و مفلسلک لازمی اولان آجلغک
کینه سیدر ابو عمره که صالح بن اسحق النخویک * ان اباعمره شرجار * یجری فی الظلم الصحاری *
جر الذباب جیفه الحمار * ارجوزه سی معینه مختلدر و انعرف اباعمره سؤالیه مشول اولان
اعرابیک کیف لا عرفه وهو مر بع فی کیدی جوانی جوع و آجلق معنسانه اولغه میندر
و ابو عمره غایت شوم قلم بر کیمه نک کینه سی ایدیکه قننی قومک دیارینه تزول و قننی قبیله نک
یوردینه حلول ایلسه اوراده البته جدال و قتال یاخود برکونه بلا و فتنه ظهور ایدر ایدی
غالباً بومناسنه خلقک مبعوضی اولان زور کردیکه و آجلغه کینه قلمشدر (ابوصابر) قادر
وزننده بری و یجری طوز انواغک کینه سیدر که اسمی ملح در فارسیده نک دیرل سمک و زننده
یوفقه اتمک معنسانه اولان صیره دنکه سفینه و زننده در یاخود جد و یوز معنسانه اولان
صیردنکه شجر و زننده در یاخود هرزه به کنسه معینده طوز استصحاب ایدر اولان صابر نام
کیمه به ملازمندن تکینه اولمشدر (ابوالخضر) کشف و زننده برودت شانازه لکنی ویشلاکینی
ازاله ایمان تره دیدیکمز سیره نک کینه سیدر

(*) دی ابوطالب ابو منقذ آنک اعلا سته * قورد ابو جعد ابو الاشبال اولمش شیرز (*)
(ابوطالب) کاتب و زننده راکب اولان کیمه طلب ابتدکی یعنی قوغدیغنی بشوب طوتار
اولان اعلی و یوکرک آنک کینه سیدر (ابومنقذ) محسن و زننده راکبی فاجدیفتدن انقاز
و تخلیص ایدر اولان صوی و یوکرک آنک کینه سیدر (ابوجعد) جره و زننده و جیمک ضمیمه
ابوجعاده سباع انواغندن قورد دید کیری بری جانورک کینه سیدر تویی جعودتلی یعنی
چوق و قیورجی اولق ملا بسه سیله یاخود جعدده بی یعنی قیون قوزیسی اکلک حریص
و ملازم اولغه تکینه اولمشدر (ابوالاشبال) همزه نک قحیله ارکک ارسلانک کینه سیدر
و یونده اب کله سی بایامعنسانه در ابو البشرده اولدیغنی کبی زیر اشبال شیلک جعیدر
و شبل شینک کسری ایله آو اولق درجه سنه کلس ارسلان انیکنه دینور (شیر)
تیر و زننده فارسیده سلطان السباع اولان ارسلانک اسمیدر (ز) نوک قحیله ارکک
معنسانه در مقابلی ماده در

(*) ابویوب ابوصفوان دوه مقهومیدر * هم ابو الاخطل فآزدر بوز یاده اما که خر (*)
(ابویوب) رجوع معنسانه یاخود طریق معنسانه اولان اب لفظندن یاخود
بتون کوندز یولده سیر ایلک معنسانه یاخود مرکوب اولان دوه لر بری برینه قیریشوب
معارضه ایده رک کتمک معنارندن مأخوذ اوله رق دوه نک کینه سیدر (ابوصفوان)
سکران و زننده خالص و پاک نسبه معنساندن مأخوذ اوله رق یاخود کثیراللبن اولان ناقد
معنساندن اخذ اوله رق دوه نک کینه سیدر (بو الاخطل) اجر و زننده سیرنده خفت
و سرعت اولان یاخود قوائمی غلظت و خشونت ملا بس فآزک کینه سیدر اسمی بغل در
(ابو زیاد) چهار و زننده آزیوکیله بوله طوغری کتید یکنندن مزایده حله ملا بس حکمنده
اولقندن ناشی یاخود زیاده اسمیه مسمی اولان کیمه دایما کندی به راکب اولغه جارک
کینه سیدر خر فارسیدر چهار معنسانه

(*) بر محقق علی آباریدن الدق طفل ایکن * قد اخذنا العلم من آبائنا حال الصغر (*)
مصرع اول تائینک ترجمه سیدر (قد) کله سی ماضی اوزره داخل اولدقده کاه زمان ماضی بی
حاله تقریب ایچون اولور کاه مجرد مدخولک مضبوطی تحقیق و تأکید ایچون اولور بوراده

معنای ثانی مراد اولدیغنی ترجمه ده واقع محقق لفظندن مستبندر (اخذنا) فعل ماضی متکلم
مع الغیردز بالذق معنسانه (العلم) لفظنده لام تعریف جنس ایچوندر استغراق عرفی به محمول
اولدقده جائزدر علم عینک کسری و لامک سکونیه بر شبتک حقیقتی بیلک معنسانه اولدیغنی
معلومدر مقابلی جهلدر (من) ابتدایه اخذنا فعلته متعلقدر (آبائنا) ترکینده آباء همزه نک
و بانک مدلوله بایامعنسانه اولان ابک جعیدر بطریق التغلیب اجداده شامل اولدیغنه شخص
واحد ایچون آباء عدیده اولمادیغنی قرینه واضحه در اما * ركب القوم دواهم * قیلندن
اوله رق انقسام الاحاد ال الاحاد معنسانه محمول اولق احتمالی مر جوحدر (نا) متکلم مع
الغیر ضعیدر (حال) امور متغیره و عوارض متبدله دن انسانه مختص اولان هیئت و کیفیت
اطلاق اولنور صحت و مرض فقر و غنا صغر و کبرکی (الصغر) لفظنده لام تعریف مذهب
مخصوصه کوره عهد خارجدر مذهب مر جوحه کوره مضاف الیه دن عوضدر فی حال صغرنا
دیگدر صغر صادق کسری غین معیه نک قحیله جرم و جثه ده کو جکلکه دینور مقابلی
وزن مزبور اوزره کبردر مراد لازمی اولان هنکام طفولیت و عنفوان شباب اولدیغنی ترجمه سندن
مستفاددر (حاصل معنی ناظم تحریر هاقافیه سنده * اتی ابن شارح الاشباه * دیو تصریح
و یو مقامده بز حدیث سترده علوم شتی و فنون متداوله بی آبا واجداد مزدن اخذ و تعلم
ایندک دیمه سی پدر لی واجدادی زمهره علمدان اولوب علم عزیز المثال کند ولره صاغرا
عن کابر میراث قیلندن اولدیغنی اعمادر (طفل) طانک کسریله عریدر لسانمز ده جوجقی تعبیر
اولان کوچک مولوده اطلاق شایع اولغه ترجمه به درج اولندی

(*) اوقو خیر اللهیم او غم خیر علی کوره سن * سنده یابادوش هنزه یویه مانندیدر (*)
ناظم تحریر مخدوم نجابوسومنی خیر الله افندی به اشرف کالات بشریه اولان علمی تعلم
و تحصیل ایله امر و علمک خیر و منافعی رؤیت و مشاهده ایده سن دیو دعائمنده کسب کاله
ترغیب ایدوب هنر و معارفده پدرک و هی افندی کی کعبک عالی و قدرک سامی اولسون دیمکدر
چونکه باباواده نسبت ایله یوک اولغه بابا لفظندن جاه و رتبه اعتباریه ییوکلک مراد اولور
و دوشمک سقوط معنسانه اولوب بلکه وقوع و کون معنسانه در فلان شتی کوزل
اولدی دیه چک مقامده کوزل دوشدی دیدیکمز کبی یو یتنده ویت سابقده اب و ابن ذکر
اولدقده کینه لره مناسبت خنی دکلدر

(*) تلك اضداد معانی کلام الاخيار (*)

(تلك) تانک کسری و کافک قحیله مؤنثه اشاره موضوع اولان نه لفظیله یاخود فی لفظیله
کاف خطاییدن مرکبدر اسم اشارتله کاف خطاب یتنه لام ساکنه توسط اولدقده نه لفظندن
ها وی لفظندن یا حذف اولنور و یونده کاف خطاب افراد و تنیه وجع و تذکیر و تائینده مخاطبه
تابعدر و مقابلی مشار الیه سایه تابعدر اسم اشارت ایله ماقبلته اشارت جائز اولدیغنی کبی مابعدنه
اشارت دخی جائز اولغه ای مخاطب شوقطعه آیه دیمکدر (اضداد) همزه نک قحیله ضد
لفظنک جعیدر ضد صادق کسری و دالک تشدیدیه یو قطعده ذکر اولنه جفی اوزره
برسنه نک نظیر و مشابهه دینور و معارض و مخالفنه ده دینور بوراده مخالف معنایی مراددر
واهل لغت عنندنه ضد انواع تقابیلدن اعمدر یعنی تقابیل تضادیه و تقابل تضایفه و تقابل العدم
و الملکه به و تقابل الایجاب و السلبه شاملدر تلك لفظی مبتدا اضداد خبری ما بعدی تابع
اضافات قیلنددر (معانی) کله و کلامک مدلولی یعنی الفاظ کندی ازاسنه وضع اولسان
صورت عقیده دن عبارت اولان معنی لفظنک جعیدر (کلام) سلام و زننده لسان متکلمدن

ضاد اولان سوزه دینور لغتده قائده تامه بی مفید اولقدن واولامقدن اعدر (الایخار)
لفظنده لام عهدخارجیدر ایخار همزه نك فحیله کبس وزنده اولان خیرك یاخود محقق اولان
خیرك جعیدر خیر خیری ونقی کثیر اولان کیمسه به دینور (حاصل معنی شوقطعه لغات عربیه بی
لحن وخطادن عاری اوله رقی افاده و بیان ایتمکله ناسه فائده عظیمه و منافع کثیره حصوله
باعث اولان ذواتک کلامک معانی متضاده دال اولان الفاظی بیاننده در

(*) پادشاهه قوله هم جبردراهل اخبار* قول دخی صاحبی مولی بونی یادایت هر بار (*)
(جبر) ضبر وزنده بر مختل اولان نسنه بی اصلاح معناسنه و بر نسنه بی قهر یعنی غلبه وتذلیل
طریقیه اخذ و گرفت معناسنه در بومعنازه مبنی پادشاهه اطلاق اولنور زیر حکومنده اولان
رعیه بی کندنی مرادی اوزره قهر یاخود اصلاح ایندی یکجیون و جبر قوله دینور رقیه سته دخی
مالک اولیان عبد معناسنه ایمدی جبر لفظی معنیه متضادینه موضوع اولغله اضداددن
اولمش اولور (اخبار) همزه نك فحی وباء موحده ایله خبرك جعیدر اهل اخباردن مراد اهل
لغت اوله جعفر (مول) میمك فحی والف مقصوره ایله معانی کثیره بیننده مشترکدر ازجمله
عبد مملوک اطلاق اولنور و عبدک سیدنه و مالکنه ده اطلاق اولغله اضداددن اولور کذلک
عبدی اعتناق و آزادایدن کیمسه به اطلاق اولنور اسم فاعل بنیه سبله معنی معناسنه و آزاد اولمش
کیمسه به اطلاق اولنور مفعول صیغه سبله معنی معناسنه و انعام ایدن کیمسه به دینور منع معناسنه
و انعام اولمش کیمسه به دینور منع علیه معناسنه بومعنازه کوره دخی اضداددن اولور معانی
سائر سی کتب لغتده مستوفی در (یاد) فارسیدر ذکر ایدوب اکثر معناسنه (هر بار) فارسیدر
الفاظ عمومندن اولان کل معناسنه موضوع هر لفظیه کوره و دفعه معناسنه اولان باردن مر کیدر
(*) هم وزاه آرده اوک دیندیکنی فهم ایله* اولدی هم دغجه مفهومیده اقبال وادبار (*)

(وزاه) مدبیه محباب وزنده اضداد دندر جهات سندن خلفه وامامه یعنی بر جهته
متوجه اولان کیمسه نك اکسه طرفه واولک طرفه اطلاق اولنور مفسرین اشبو
* وکان وزاه هم ملک * آیت کریمه سنده * قدامهم او خلفهم * عبارته سبله تفسیر
ایتمکله بومفامده وراه کله سبله جهت امام و جهت خلفدن هر برر نك اراده سی صحیح
اولدیفن تصریح ایتلردر (دغجه) دحرجه وزنده رباعیدن مصدر در بر کیمسه بری کلک
معناسنه اولان اقباله و اویه کتمک معناسنه اولان ادبار ده اطلاق اولغله اضداددن اولور
واقبال وادبار همزه نك کسریله عریسدر بر کیمسه نك آخره متوجه اولوب یونلمسی واکه سنی
دوندروب کیمسی معنایینه شایع اولمیرله دغجه لفظنه تفسیر واقع اولمیردر و یونلر اجسامده
استعمال اولندیفنی کیمی اقبال جاهک و نعمتک توجهندن عبارت اولان دولته وادبار ضدی
اولان نکتته اطلاق اولنور

(*) از رومنه ایکبسی ضعیف ایله قوت دیمه در* ضعیف ایملش هم یملش اولان هم قوری اولان اشبحان (*)
(ازر) همزه نك فحی وزای معجمه نك سکونیه کوج و قوت معناسنه در و منه قوله تعالی
* اشیدیه ازری * ای احکم به قوی کذا فی تفسیر ابن السعود رجاء الله وازرنا توانلق وضعف
معناسنه ده اطلاق اولغله اضداددن اولور (منه) میمك ضمیمه غنه وزنده قوته دینور یقال
غیه غنه ای قوه وضعفده دینلکله اضداددن اولور (ضمد) جد و زنده سیر و نازه اولان اویه
وانما جده دینور وقور یملش اولان دخی دینلکله ضداولور وقیون و یکی نوعنک کزیده و اعلا سته
و کتر و ادنا سته ده دینلکله بنه ضداولور نسه کیم جعی اولان ضعیفده بوقطعه نك او آخرنده
هم ضعیفده قیونلر که تنومند و زار دیوکه جکدر فاقهم

(*) آرزویه حق صوبه شخص صاحب اولمش تعزیر* دیندی جعفر بیوک اولغله کوچک اولغله انهار (*)
(شخص صاحب) ضادک فحی وحاء مهمله نك سکونیه ازجمله صوبه دینور ماء قبلیل معناسنه
و جوق اولان صوبه ده دینلکله اضداددن اولور (جعفر) جوهر و زنده نهر کیم معناسنه
بیوک ابر معنه دینور و نهر صغیر معناسنه کوچک دره به ده دینلکله اضداددن اولور وایماهی
رجال دندن و شودی جوق ناقیه ده دینلور و منه قولهم رأیت جعفر علی جعفر فی جعفر ای
(جعفر معناسنه) علی ناقه کثیره اللبن فی النهر الصغیر و الکثیر الواسع

(*) معن اوزونه قصیده هم جوغه هم آزه دینور* نبل مظهری دخی اولدی کارایله صغار (*)
(معن) میمك فحی و عینک سکونیه اوزون نسنه به دینور یقال دخی معنی ای طویل و قصه نسنه به
دینور قصیر معناسنه پس بومعنین متضادینه موضوع اولغله اضداددن اولور و جوق
نسنه به دینور کثیر معناسنه و آرنسنه به دینور قلیل معناسنه ایمدی بوجهنله ده اضداددن و دخی
بر کیمسه حقی اقرار ایتمک معناسنه اطلاق اولنور و حقی حقد و انکار ایتمک معناسنه دخی استعمال
اولغله بواعبار ایله ده ضداولمش اولور و معنی بن زاده الشبانی حاتم کبی خود و سخاوه علم و ضرب
میلدر (نبل) فحیته بیوک طاشلره و بیوک کسکله دینور مفردی نیله در و کوچک طاشلره و کسکله
دخی دینلکله ضداولور کذا فی ترجمه القاموس ناظمک کارایله صغاری اطلاقندن تعزیر معناسنه اولور
(نبله) (*) کریمه ترفیل ایله تعزیر بمالی تعظیم* دخی تذلیل ده تادیمنده دینمش نکزار (*)
(ترفیل) نیجیل وزنده بر کیمسه بی تعظیم ایدوب اولولمق معناسنه در و بر کیمسه بی تذلیل
و تحقیر ایدوب خورلوق معناسنه ده اطلاق اولغله اضداددن اولور (تعزیر) بر کیمسه بی
اولولمق یعنی توقیر و تعظیم معناسنه در و بر کیمسه بی ضرب ایله یاخود ضرب شدید ایله تادیب
و تذلیل ایتمکله ده دینلکله ضداولور

(*) هم قوی شیده دخی کوشکه ده دیندی الوث* بول اولان نسنه در الجحجج واولاندر دخی طاز (*)
(الوث) همزه نك فحیله زور و قوت معناسنه اولان لوث کله سندن صفتدر متین و قوی معناسنه در
و ضعف و کوشکک معناسنه اولان لوته دن صفتدر ضعیف و مسترخ و کوشک اولان شی
معناسنه در ضدی در کارد (الجحجج) همزه نك کسریله واسع و بول اولان دره به دینور
وطاره جق درین دره به ده دینلکله ضداولور شارح قاموسدن نقل مترجم دیر که عامه عرب
هر دره به الجحجج دیر و بعض لغتده واسع اولانته و عین لغتده ضیق و عمیق اولانته دینلکله
ضدی مسلم ادکلدر اتمهی زیرا کلاه نك اضداد دن عداولمنده برقیله نك لغتی معتبر اولدیفنی آخر
قطعه ده مصر حدر و ناظمک اطلاق اهل لغتک دره به تخصیصنه منافیدر

(*) ایتمه حقیقه اشاعه یوقاری هم اولدی قنوع* قاب یاقلاشدی دخی دینک ایملش ایندی فرار (*)
(قنوع) صبور وزنده صاحب قاموسک بیانته کوره هانک فحیله هبوط معناسنه در که اندن
اشاعی به نزول ایده جک بره دینور که لسانمژده اینش تعیر اولنور و صادک فحیله صعود معناسنه در که
یوکسکه حقیقه جق یوقشدن عبارتدر ضدی بوجهنله نایسدر غالباً ناظمک یبندده اولان
نسخه ده هانک و صادک ضمدلله هبوط و صعود واقع اولغله اشاعه ایتمه و یوقاری حقیقه
ایله تفسیر ایتلدر و بالجله صبور وزنده اولان قنوع فارسیده شب و فراز و لسانمژده اینش
و یوقش معناسنه در مکر که ناظم بحر رامهات سائر ده اینش بردن ایتمه و یوقش بره حقیقه معناسنه
مطلع اولمش اوله و قنوع مبالغه ایله صاحب قناعت اولان کیمسه به ده دینور اما قافک
ضمیمه قنوع تذلل و خسانسک اسوق اولان دینلکک معناسنه و ترفع و تیزهک احسنی اولان
مالجسابق و زاهت معناسنه ده اولغله بودخی ضداولور ناظمک عبارت سنده واقع اولان

قنوع لفظی دخول و زننده اوقیوب قدر و زنه اعتبار به معنوی ایته چیمه معناسنه محمول
اوله ده احتمال ایعد دکالین (قاب) قال و زننده حاضر مصدری قول و زننده قولند که
زننده دن قور قویب قاجیمه دینور هرب کی و زننده قریب و یقین اولغه ده دینکلکه اضداددن
اولونیس ماضیسی اولان قاب لفظی یقین کلدی و اوزاق کتدی معنای زننده ضددر
(زننده) * زننده کتک دخی کتک دیمه معناسنه دن * دخی ارماز دیمک کتک و جانیده قرار * (زننده)
(زننده) راه مهمله نک و ذال معنی نک قجه ر به روضه و زننده بری اونه کیدوب کتک معناسنه در که
تدد دینور و آمد شد ایتمک و اولطه ایتمک تعیر اولنور اضداد دن و رانک فقی و اول سکونی
آخر ده دال مهمله الله رود لفظی بری اونه کلوب کتک معناسنه و زده لفظی مراضی
اوله رقی اضداد دینور (ارماز) افعال بایندن مصدر اوله رقی ناظمک نسخته کوره بر زننده
مکانیدن زوال و کوه سی معناسنه و مکانیده ثابت و پایدار اولیسی معناسنه اولیسی اضداددن
اولش اولور لیکن قاموسده و ترجمه سنده فضلا عن ضدینه اوماده نک افعال بایندن استعمالی
دخی بولموب بلکه افعالی بایندن ارماز که افشهرار و زننده در بر کیمه بار زننده بریدن
زائل اولی معناسنه در بقال ارماز از جل اذا زال عن مکانه و برندن آریلوب ثابت و ملازم
اولی معناسنه در بقال ارماز الشی اذا لم مکانه ایعدی اضداد دن اولان ارماز از لفظی
اولش اولور ارماز دکل مکر که ناظم امهات سازه ده واقف اولش اوله نظیده واقع ارماز ماضی
اوله رقی ارماز اوقیوب محمل ایسه ده وزن و تفسیر مساعد دکلدن

(*) بسل معناسی حلال الله حرام اولشدر * مدح و ذمه دخی تقریض دیمشرا بار *
(بسل) بانک قهی سبتک سکونیه استعمال و تباولی جائز اولان حلال نسبه دینور و فعل
و تعاطیسی محظور و ممنوع اولان نسبه ده دینکلکه ضد اولور (تقریض) بر کیمه بی مدح
ایتمک معناسنه در بقال قرضه اذامدحه و ذم ایتمک معناسنه دینکلکه ضد اولور اصل معناسی
قطعدر کویا که مادح بمدوحی مدح الله امثالندن قطع و افراز ایدر و ذام قدح و هجو و منعتله
مهمجو عرض و ناموسی قطع ایتمش اولور

(*) کاذب و صادق زعمی اولنور مش اطلاق * زعم شک همدخی حق سوز الله باطل گفتار *
(زعمی) زانک ضمیمه یلاچی کیمه ده دینور بقال جل زعمی ای کذاب و صادق القول کیمه ده
دینور بقال هوزعمی ای صادق (زعم) زانک حرکات ثلاثیه اکثر یار قولک صدق متحقق
اولیوب بلکه مشکوک و مشبه اولان محله استعمال اولنور مثلا برخبرک صدق و کذب مشبه
اولدغه قال کذا دیموب زعم کذا دیر و زعم لفظی حکمی واقعه مطابق اولان حق و صادق
سوزده و واقعه مخالف کذب و باطل سوزده ده مستعمل اولغه اضداد دن اولور گفتار
کاف فارسینک ضمیمه فارسیدر سوز معناسنه

(*) جوق اودنج آلیجی هم و بریجی اولش مدیان * داینه دیندی غریم دخی مدیون ناچار *
(مدیان) مفتاح و زننده جوق جوق استقراض ایدوب اودنج آلیجی آمده دینور و ناسه جوق
جوق اودنج و بریجی اولان کیمه ده دینکلکه ضد اولور (غریم) کریم و زننده الاجی صاحبه
دینور بقال هو غریم ای داینه و بور جلو اولان کیمه ده ده دینور بقال هو غریم ای مدیونه
(ناچار) فارسیدر جاره سزدیمکدر

(*) هم مغازه دیمه قورنیه هلاک اوله بری * فوز قورنیه هلاک اوله دخی یعنی دمار *
(مغازه) میمک قجه اسم مکاندر فوز و نجات بوله جوق محله و قورنیه جوق بره دینور و مهملکه ده
یعنی هلاک اوله جوق محله ده دینکلکه ضد اولور (فوز) جوز و زننده خوف و خطر دن نجات

وسلامت بولوب خبر و مأموله ظفر و فرصت بولق معناسنه در و هلاک اولی معناسنه اولغه
ضد اولور (دمار) هلاک و زننده و مراد فیدر

(*) رهوه یوکسک بره دیر دخی آلیق بر در * زیه یوکسک برایله اولدی جقور رای بار *
(رهوه) قهوه و زننده هر تفع و یوکسک بره دینور و یست و آلیق جقور بره ده دینکلکه ضد
اولور و ها سز سهو و زننده (رهو) دخی رهوه کی معنای متضا دیننده مستعملدر (زیه)
زانک ضمی و باه موحده نک سکونیه غرقه و زننده شول یوکسک نیمه دینور که اکاسیل صوبی
چیمه رایسه کی زیه نک جعی زنی کلورهدی و زننده برامز زیاده هائل و مشتد اولدغه (بلغ
السیل الزبی) مثلی بوکه میندر و زیسه ارسلان مقوله سی حیوانی صید ایچون حفر اولان
جقوره ده دینکلکه ضد اولش اولور

(*) صفوقک هم صجاشک شدنه دیندی مصد * صفوق ایله صجاشک آدی ایکن یارد و حار *
(مصد) قجهته مسد و زننده و صادق سکونیه قصد و زننده هتکام شتاده هوانک برودتی
شدید اولی معناسنه در برد العجز صفوق کی (وایام) صیفده هوانک حرارتی مشد اولی
معناسنه در ایام باحور اسجاشی کی ضدیتی ظاهر در (یارد) بر دکی صفوقه دینور و صفده اولور (حار)
صجاشق شیشه دینور

(*) شیء محبوبه ده مکروهه دخی دیندی بدیع * عرف خوش قوقولو بلدر دخی بدوی آثار *
(بدیع) فعل یعنی مفعولدر مبتدع معناسنه که مثالسر و اورنکسر اختراع اولمش نسبه دن
صبارتدر اول شیء طبع سلیم کندویه میل و رغبت ایتمک عند الناس مقبول و محبوب ایسه اکا
بدیع دینلدی کی طبیعت کندیدن تفرایتمک لدی الانام مکروه و مستقذر اولدیفنده ده بدیع
دینکلکه ضد اولور (عرف) عینک قجهته حرف و زننده رایحه طویه دینور و بونده استعمالی
اکثر در مدینه منوره علی ساکتها افضل الصلوة و التحیه ده لایله مولده تلاوت اولنان مولد
برزنجینک بند لنده واقع اولان (عطر اللهم قیرہ الکریم بعرف شذی من صلاة و تسلیم)
عباره سنده اولدیفی کی و بعضا بدوی یعنی ناخوش رایحه کریمه ده ده استعمال اولمغه ضد
اولور ناظم تحریرک رایحه دن عبارت اولان عرف لفظی ریح ایله تفسیری رایحه نک مشامه وصول
ریاحک تموجیه اولدیفندن مجاورت علاقه سته میندر

(*) هم یقینه اوزاغده ساقب ایدر لر تعبیر * آوجه دیندی قنیص وهم اومعاده شکار *
(ساقب) قریب معناسنه در بقال منزل ساقب ای قریب و بعد معناسنه ده دینکلکه ضد اولور
بقال مکان ساقب ای بعد (قنیص) قنیص و زننده آوجی ده دینور فانیص و قناص و صیاد کی
و شکاره یعنی اولنان صیده دخی دینکلکه ضد اولور و نفس بصیده قجهته قنیص دینلدی کی
دال قافیه سنده یکدی

(*) زوجدن قاجی یا قلاشی خاتون هلوب * زوجه و زوج لباس اولدیفی ایله تدکان *
(هلوب) صبور و زننده زوجندن متجنبه و متباعد اولان ناشره و طاعنسر اولان عورنه
دینور و زوجه مطبوعه و مونسه اولغه متفرقه و رضا جوی اولان خاتونه ده دینکلکه ضد اولور
(ثانی الخلفاء) عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرت نرینک * رحم الله الهلوب و امن الله
الهلوب * قولنده مرحومه مطبوعه فلعونه ناشره اولاندر (زوج) قوج و زننده اش معناسنه در که
جفت اولان شیارک هر برندن عبارتدر بوجهته خاتونک ارینه و ازک خاتوننه ده اطلاق اولمغه
ضد اولش اولور و بعضا حسب الاقتضا تصریح بآیث ایچون ارك خاتونه زوجه ده اطلاق
اولنور (لباس) کتاب و زننده کیمک توبه دینور (زوج) و زوجه دن هر بری آخری ارتکاب

فیهن مانع و سارا و لغله و زوجین بیننده کثرت مخالطه و شدت ملابسه دن ناشی ثوبك صاحبی
اشتمالی کی اشتمال بولغله ینلرنده زوجیت اولان رجل ایله امرأه دن هر برلرینه لباس اطلاق
اولغله معنای مستعاره ضد اولور (تذکار) تکرار و زننده برنسمه بی خاطره طومق معنای مستعاره در
(قره) قره امش حیض دخی باکک اولش اندن * اولدی مسجور و قایکیم بوش اوله هم سرشار *

(قره) قافک قحیله و ضعیفه حیض معنای مستعاره در که طائفه نسوانک نماز سر اولق حالتیدر
و طهر معنای مستعاره در که حیضدن پاک اولق حالتیدر بوجهته اضداددن اولغله * والمطلقات
بتر بصرن بانفسهن ثلثة قروه * نظم جلیلنده امام اعظم حیض و امام شافعی طهر
معنای اخذ ایلدی (قروه) قیور و زننده قره لفظنک جمعیدر (مسجور) مستور و زننده
علولندر لمش آتیه و قز در لمش فرونه دینور و علوی و قز غلغلی ساکن اولسه ده دیتکله ضد
اولدیغی قاموسده مسطور در اما ناظمک ذکر ایتدیکی وجهله ضدیتی قاموسده و اوقیانوسده
مذکور اولوب بلکه صوبی زیاده کثرتده و طاشقین اولان در یاه اطلاقده تعرض اولغله معنای
ناشی به ایاوارد که دریا و حوض و سائر قاب اوزرندن طشار حینتده یک طولوا ولدقده مسجور
دینور صوبی دو کتوب یاد و کیلوب بوش اولدقده دینلر (سرشار) سردار و زننده فارسیدر لر برز
ولالب ککی یک طولو دیمکدر

(*) هم صدافتده خصوصتده علاقه اولش * شف نقصانه دینوردهش دخی ربع بسیار *

(علاقه) سجابه و زننده شخصین بیننده اولان موالات و صداقتده دینور وایکی کجه میاننده
واقع اولان منازعه و خصوصتده دیتکله ضد اولور (شف) شبنک فحی و کسری و فاک تشدیدیه
مال مقوله سنک نقصان بولوب اکسلسنه دینور و فضل و رخ بولوب زیاده اولسه دیتکله
ضد اولور (بسیار) فارسیدر زیاده دیمکدر

(*) قره به قرمزیه ایضه ده چون دینور * قره آتوبه یاضه دخی دیندی دخدام *

(چون) لون و زننده قاره اولان شیشه دینور اسود و سیاه کی و قرمزیه اولان شیشه دینور احمر
و سرخ کی و آق اولان نسنه ده دینور ایض و سفید کی پس معنای اول ایله ثالث بیننده تضاد
حقیقی ناشی ایله طرفین ینلرنده تضاد مشهوری تحقیق ایش اولور (دخدام) دالک فحی و خاء
مجهه نک سکونیه تکرار و زننده صرف قاره اولان ثوبه و قاشه دینور و ساد و بیاض اولان
ثوبه ده دیتکله ضد اولور و بیاض ایله سیاهدن نسج اولمش جیوقلی ثوبه ده دینور نقطهده
دخدام بدلی دخدام و قوی غلغلی ظن اولغله مصراع ناشی تغییر اولمشدر

(*) قلی جوق هم قسلی بوق اوله اهلل دیرلر * هم ضامید قیونلر که تنومندوزار *

(اهلب) اجر و زننده بدنی یک قیلا و اولان کیمیه به دینور مؤنثی هلباء کلور و کوده سنده اصلا
قبل اولبان تو یسر کیمیه ده دیتکله ضد اولور (ضامید) قنابل و زننده قیون و یکی صفتک
قونلو و شوز اولان کن بدله دینور و ضعیف و دوشگون اولان ارقلرینه ده دیتکله ضد اولور
مفردی اولان ضمد بوقطعه دم کیدی تنومند تالک و میمک قحیله و ونوک ضمیله انلو و قونلو
معاينه سنده معنای (زار) کاب و زننده آرق معنای فارسیدر

(*) ضد امش کرچه مخالف دخی مثله دیش * جمع ضدین مالی هله یونده درکار *

(ضد) ضادک کسری و دالک تشدیدیه بر برینه مخالف اولان شیلردن هر برینه اطلاق اولور
و بر برینه مشابه و مماثل اولنلرده دیتکله ضد اولور لفظ ضده ضدینی جمع معنای درکار
معاينه سنده معنای (زار) کاب و زننده آرق معنای فارسیدر

(*) برقیله لغتی اوله در ایش شیطانی * غیری قومک لغتی اوله مترادفه مدار *

یعنی اهل لغت اصطلا حنده بر افظک اضداد دن عد اولمشک شرطی قیما ثل عریدن
برقیله نک لغتده اولغله معنای متضادینه مستعمل اولغله مثلا الفحی لفظی اهل حجاز لغتده
هم واسع معنای مستعاره هم طار و ضیق معنای مستعاره استعمال اولسه ضد دینور اما حجاز لغتده
واسعه یمن لغتده طاره دینله ضد اولر

(*) موجز ایتدک که اوصاندریه جوق سوزله یان * اقتصرنا بیان لملال الاکثار *

مصراع اول ثانیک ترجمه سیدر (اقتصرنا) افعال بایندن ماضی متکلم مع الغیر در اقتصار
و اختصار و ایجاز الفاظ مترادفه قیلیندیر کلامی تفصیلدن عاری قیلوب و زاتعمق معنای مستعاره در
(بیان) ده باعلاسه ایچوندر ایضاح و اظهار معنای مستعاره اولان بیان منصوب المحل اوله رق
فعلک مفعولیدر (ملال) ده لام تعلیل ایچوندر ملال و ملاله اوصتی معنای مستعاره در (الاکثار) ده
لام عهد خارجیدر اکثار همزمه کسریله جوقا لقی معنای مستعاره در تکثیر ککی (حاصل معنی
بیت آتیده اشعار ایده چکی اوزره اضداد دن اولان الفاظ بوقطعه ده بیان اولانه مختصر
اولوب حد کثرتده ایسه ده تطویل مقال مورث ملال اولدیغی چون ذکر اولتان مقدار یله اکتفا
اولدی بنابرین که تخمه نک حفظنه طالب اولنلره شامت و ملال و یریه

(*) کرچه وافر بولنور بویه امتراما * ذهنی تشخیز ایچون ایتدک بوقدرجه اشعار *

(وافر) کنیز معنای مستعاره (ذهن) فهم و عقل و قوه حافظه معنای مستعاره (تشخیز) جاه مهمله ایله
تحدید و زننده کیمز اولان کند آتی یلیوب کسکین ایتک معنای مستعاره در (حاصل معنی کتب لغاتی
تبع ایدنه خنی اولدیغی اوزره لغت عربده اضداد دن اولان الفاظ اکثر من ان یخصی در لکن
اذهان طلابی تشخیز و کندلکنی ازاله ایله فطنت و کیمانی تیر ایتک ایچون اضداد دن بوقدرجه سی
اشعار و اعلام اولنور

(*) اتی اجتنبت الجمل من اغصان نخل الاقتدار *

(اتی) حروف مشبهه بالفعلدن اولان ان ایله یاه متکلمدن مر ککدر و متکلم ضمیری ان نک
اسمی بعدنده واقع جمله فعلیه خبریدر (اجتنبت) افعال بایندن ماضی متکلم وحده در
اجتا اناجک میوه سنی دیرمک و دیوشرمکدر (الجمل) ده لام جنس ایچون اولق ظاهر در جل
حاک فحی و کسری و میمک سکونیه اناجک میوه سنده دینور نمره ککی (من) ابتداء غایت ایچون
حرف جر در (اغصان) همزه نک قحیله جعفر غصون کی مفردی غین معجه نک ضمی و صاد
مهمله نک سکونیه غصن در اناجک دالی بوداغی معنای مستعاره (نخل) نونک فحی و خاء معجه نک
سکونیه خرما اناجده دینور (الاقتدار) ده لام عهد ایچوندر اقتدار افعال و زننده قدرتلو
اولق معنای مستعاره در که کوچی یمک تعبیر اولنور (حاصل معنی تحقیق بن کثرة منافعده نخله مشابه
اولان قدرت علیه نک اغصانندن یعنی فروغ و فتونندن کندیله تلذذ و تفکله اولنه جق ثمراتی
یعنی لذت و حایه دن اولان معلوماتی تناول و یحییه ده بابو قطعهده آماده و مهیا
قیلدم سنده ذاتیه روحی بومقوله مستلذات ایله حلوا مذاق و شیرین کام قلعده طالب و خواهشکر
ایسک بیورو بواسطه کل دائمند حوصله قوادی طویور دیمکدر و براعة استهلال ظاهر در

(*) با کوره در ترفنده سی یعنی بمشردر ثمار * اوله یکی ترفنده بی دیرمک دیمکدر ایتکار *

(با کوره) اول ابریش نسنه به وابتد ایش میوه به ده دینور هسز یا کور کی فارسیده پیشرس
و نو باوه دینلور (ثمار) جبال و زننده ثمرک جمعیدر ثمر قحیله اناجک یمشه دینور و هر نوع
ماله ده دینور (ایتکار) افعال و زننده میوه نک طور فنده سنی دوشورمک معنای مستعاره
و طور فنده بی یمک معنای مستعاره در

اغصان لفظنک نخله اضافتی
لا میه نخلک اقتداره اضافتی
لجین الماء قیلیندیر

(*) اولدی حدایق باغچه یجری افار صولوا مباحه اشجار اغجار در درختی ممر ما کی مباحه دار (*)
(حدایق) حدیقه نیک جعبه در حدیقه سفینه و زنده صولوا و اغجار باغچه به دینور روضه و جنت
و فر دوس کی باغچه فارسیدر بالبر و فالبر کی اسامی زده باغچه دینور ترکی اسمی بوق کیبدر (یجری)
افق معناسنه اولان جری و جریاندن فعل مضارعدر سیلان ایدر افار معناسنه (مباحه) صو
معناسنه اولان ماء لفظنک جعبدر و بوما لفظنک اصلی ماه یا خود مباحه اولوب همزه سی هادن
منقلبه اولدینه جمع قلی امواج و زنده امواج و جمع کثری ریا و زنده مباحه و مضغری مویه و مویه
کلیدیکی شاهد در زیر جمع و تصغیر الفاظی اصلنه ارجاع ایتک قاعده مقرر در (اشجار)
انهار و زنده شجرک جعبدر شجر فحمتله و عتب و زنده نباتات ارضیه دن بنفسه ساق اوزره
قام اولانه دینور کرک کوچک و کرک یوک اولسون فارسیده درخت و ترکیده اغاج تعیر اولنور
و شجرک منقابی نجم در که ساق اوزره قام اولوب پراوزرینه ییلان نباته دینور فارسیده کباب
و ترکیده اوت تعیر اولنور (مثر) محسن و زنده مباحه طوتش اولان اغاجه دینور (مباحه دار)
مباحه طوتیجی و مباحه صاحب معناسنه فارسیدر مباحه طوتش معناسنه (دار) ترکیده اولد قد
صاحب معناسنه در و (دارنده) معناسنه در مال دار و خزینه دار کی

(*) هم فاكهه اولمش بمش مشمش دخی زرد الودر * كثری امر و دایمش اجاص اریك رمان انار (*)
(فاكهه) فاكهه و زننده مطلقا یاش یمه دینور جی فوا كه كلور (مشمش) میلك كسریله
زبرج و زننده و قهقریله جعفر و زننده قایسی و زرد الو تعیر اولتان میوهك اسمیدر زرد الو
فارسیدن صاری معاسته اولان زرد ایله ارك انواعته اطلاق اولتان آلودن مر كب اولغله
صاری اریك دیمك اولور لسانمزده ده فارسسی مستعملدر (كثری) كافك ضعی ویم مشدندك
فتی وئا، مثلثهك سكونی ورائك قحی و الف مقصوره ایله امرود وارمود تعیر اولتان میوهك
اسمیدر (اجاص) همزهك كسری و جیمك تشدیدیه تركیده ارك تعیر اولتان میوهك اسمیدر
(رمان) زنار و زننده تركیده نار و انار تعیر اولتان میوهك اسمیدر كه اوج نوع اولور ظنلو
واكشی و میخوش كه لوفان اطلاق اولنور

(*) تفاح الماذر دخی شفتالو آدی خووخ ایچس * فرصادا وتونکیم قرمزی اوله قزارمق احرار (*) (تفاح) رمان ورنده فواکهدن المایه دینور فارسیده سبب دینور سبب ایله المانک عددلری مساویدر (خووخ) خالک فحی وواوک سکونله میوه اقامندن شفتالو تعیر اولنسان فاکهدنک اسکیدر فارسیده ده شفتالو دینور و شفرنگ وهلو ورنکینا دخی دینور (فرصاد) فانک کسر یله توت ایاچنه دینور علی قول میوه سنه دینور یاخود قرمزی اولانه دینور ناظمک ییاقی معنای نالنه محمولدر نابی مرحومک * ای ایدن جامع اطلسله تفاسخر کوزک آج * سکا اطللس کورینور یزک یحقیر فرصاد * بیی معنای اوله محمولدر (احرار) اصرار ورنده اوزان مبالغه دندر پک قزارمق معنانه دراجبارکی

(*) طلع انك اول ميوه سی خرما اناجیدر نخیل * اولس چیچکله آدیده زهرودخی نورونوار (طالع) طالع فتحی ولامک سکونیه خرما اناجندن ابتدا ظهورایدن طمور جغه دینور علی قول اول چیقان یمنه دینور وناظمک طلع انك اول ميوه سی قولنده اضمار قبل الذکر وارد مطلعده باکوردر ترفنده سی قولنده اولدیغی کی لیکن لفظا مؤخر اولانلار رتبهده مقدم اولمغه جائز اولان قسمندن اولور (نخیل) امیروزنده عنوان قطعده یکن نخل کی خرما اناجنه دینور (زهر) زانك فتحی وهانك سکونیه اولنرك وانا جارك چیچکله دینور اسم جفدر مفردی هایلله ازهردر جعی ازهار کلور (نور) نور ورتنده وتوره هایلله اشجار واعیانك چیچکله دینور

(نوار) رمان وز زنده زهر و نور دهناسند در

(*) خرمايه ديندى غرهم قنوان انك صالقمارى * دوحه سيوك اغاجه دى دلب و صنار اولدى چنار (*)
(غر) تالك فتى و ميگ سكونيله نصيح و كال بولش و قور يدمش خرمايه دينور اسم جنس در
واجدى ترمه در جعي فحائله ثمرات كلور و تازه خرمايه رطب و قور و غنه بسر دينور فارسيدى خرما
اغاجنه تال و خرمايه تگ و فاجام دينور (قنوان) قافك حرکات ثلاثيه خرما صالقمى معناسنه
اولان قنوك جعبدر ثنيه سنده دخی قنوان دينور فرق ثنيه سنده نون اخيره دائما مكسوره و حاله
نصيله جرنده اعرابى باليله اولمغله قنوين دينور جعبنده الف دائما ثابت اولوب نون عاملك
اقتضاسى اوزره حرکات ثلاثيه ايله معرب اولور و وجوه مذ كوره ده بونك نظيرى صنوان لفظيدر كه
بركوكدن ايكي يا خود زياده اوله رقى چئمال اولان اغاجلره دينور (دوحه) لوحه و زننده
اولو اغاجه دينور شجره عظيمه معناسنه (دلب) دالك ضمى و لامك سكونيله چنار اغاجنه دينور
(صنار) كتاب و زننده چنار فارسى معربدر

* ناطور باغ: یکجیسی کرم اصمه در حصرم قورق * اغتاب اوزملر صالقمی عنقود ایش لذت نثار *
(ناطور) ناقور و زننده باغ و باغچه یکجیسته دینور فارسیده باغیان دیرلر باغی کوزه دیچی و حفظ
ایدیچی معناسنه و ناظر. و زننده ناطرده یومعنایه در حمام ناطر ندیده نکهائناق اوله ملاسه سیله
ناظر دینلدی (کرم) کافک فیتی و رانک سکونیه اوزم کئندنه حاصل اولان اصمیه دینور که
اوزم اغابی اوله جقدر باغ کوتوک و او محده تعبیر اولنور (حصرم) حانک و رانک کسرله یله
خرما نک و اوزمک خامنه دینور که قورق تعبیر اولنور (اغتاب) همزه نک قحیله جعدر مقردی
عینک کسری و نونک قحیله عنب در ترکیده باش اوزم و فارسیده انکور دینور قوری اوزمه زیب
دینور (عنقود) عینک و قافک صمد یله خرما و اوزم مثلاً لورک صالقمه دینور (لذت نثار) لذت
طاغیدی و لذت و بریچی دیمکدر نکمیل وزن ایچوندر

(*) ابواسفرجل دیدیلر قطف واکل هم میوهه * بیراق ورق ایشیشلم کده اولمش اخضرار (*)
(سفرجل) زیرجذ و زنده فواکهدن ایوا تعمیر اولتان میوهه دینور جعی سفار ج کلور مفر دنده
سفرجله دینور فارسیده وائی و غرات دیلر (قطف) قافک کسری و طانک سکونله دیلش
میوهه دینور وصالقه دینور عنقودکی اما عطف و زنده قطف انا جدن میوهه دیرمک معناسه در
(اکل) همزه مک ضمیمه و ضمینه میوهه اطلاق اولور عمره کی (ورق) جبل و زنده نباتاتک پیراغه
دینور و کاغده دینور و سکه لو اجمهه دینور کشف و زنده ورق کی جعی اوراق کلور فارسیده
پیراغه برک دینور ترک و زنده آفتابانک بیتده گذران ابتدکی کی (اخضرار) احرار و زنده اوزان
مبالغه دندر برسته کیشل اولق معناسه در اعشیشاب و زنده اخضضار کی

(*) جلفوزه در جام فستی جاو ز فند قدر درخی * دیرلر غیر الیکده به دفته آغاجی غاف و غار (*)
(جلفوزه) جیمک فستی و لامک سکونی و فاک ضعیله شدت و صلابت معانسه اولان جلفر لغظندن
ما خود اوله رق جام آغاجنده بتن فستق اسمی اوله رق لغت مولده اولقی محمدر یا خود جیم
فار سبک کسری و فابلی غین مجیه ایله جلفوزه که جام فستق کوزا غیدر اندن معرب اولقی ده
محمدر لغت اصلیه اوله رق ثبوتنه طغریاب اوله مدق ناظم تحریر جام فستقنی بیان ایدوب شام
فستقه تعرض ائدیکی شام فستق لغتده فاک و تالک ضعیله فستق و فاک ضعی و تالک قحیله
فستق اولمقله ترکیده کسرتین ایله مستعمل اولان فستق اندن محرف اولمقله میندر (جلوز)
سنور و زنده فندق تغییر اولتان میوه به دینور که جام فستقنک برادر یدر فارسیده کلوز دینور
(غیرا) نصغر صیغه سیله ایکده تغییر اولتان شک آغاجنه و غیره میوه سنه دینور یا خود

باله کسدر که غبراء انکده اغاجنه غیره انکده تغییر اولان میوه دینور ناطمک قول قول اخره مبی
اولی ظاهر در (غاف) قاف وزنده ناطمک بیانته کوزه دفته اغاجدر لکن صاحب قاموسک
غایت لذت میوه سی اولور بر شجرک اسمیدر دیمه سی بو که ملائم دکلدر (غار) دار وزنده معانی
عبدیه یننده مشترکدر از جمله دفته اغاجنه دینور که عمره سی عقاننده سیاه دانه لری اولور طبا
خواص کثیره سی وارد اندن استخراج اولان یاغنه دهن الغار ودانه لریته حب الغار
درل

(*) یسیم دیمکدر موشله زعرور الیج انجیردین * حب الملوك اوصافدن وشنه کراس آبدار (*)
(یسیم) بانک قحجیه بر طیل وزنده موشله تغییر اولان میوه انکده اسمیدر ترکیده دونکل دخی درل
انکلدن دونکل یغز مثلنده اولدیی کی فارسیده از کیل وکندس درل کذا فی لهجة اللغات
(زعرور) زانک ضمیمه زنبور وزنده الیج تغییر اولان طایع یمنک اسمیدر فارسیده از دق دینور
زاه فارسیه ایله اجر وزنده (نین) صین وزنده انجیر تغییر اولان میوه معروفیه دینور (حب الملوك)
حق السلوك وزنده فواکهدن وشنه دینلن یمشه وکراس تغییر اولان میوه علی طریق الوصف
اطلاق اولور بجملری صفر ایله کبر میاننده متوسط ولولری قطعه یا قوت کی رنگین و آبدار
اولغله ملوک تناول وتفکهنه شایان دانه لر معناسی مشعر صفة مدحدر و بو ایکسی طعما
مختلف ایسه ده نوعا متحد اولدق لرینه مبی وصفاریده متحد اولدیی کی اسملری دخی متحد
اوله رق عریده قافک فقی وصادک کسریله قراضیا وسین ایله قراضیا دینور فارسیده آلبالو
تعبیر اولور

(*) یاننده اقرب میوه کوندز یکاقلر او یعدر * عندی القطوف الدانیه ثم الحدود فی النهار (*)
مصراع اول تانینک ترجمه سیدر (عندی) حسی یاخود معنوی قرب وحضور معناسنه اولان
عندلطفیه یا متکلمدن حرکب اوله رق فتمده و یاننده واعتقاد مده دیمک اولور (قطوف) قمود
وزنده میوه معناسنه اولان قطف لفظنک جمیدر (دانیه) قرب معناسنه اولان دودن اسم فاعلی
مفرد مؤنث اوله رق قطوفک صفیدر (ثم) لامک فقی و تاء مثله ناک سکونیه او یمک معناسنه در
تقیل کی (الحدود) شهود وزنده خدک جمیدر خد خاک فقی ودالک تشدیدیه یوزده کوزک
خانه سدن چکه تککنه قدر یره دینور ترکیده یکاق فارسیده رخ ورخسار درل نثیه سنده خدان
دینور (فی النهار) ده فی ظرفیه در نهار سحاب وزنده جرك طلوعدن شمس غروبته قدر
زمانک اسمیدر حاصل معنی قدبالای خوبانی نهال موزون میوه داره ورخسار بهشتی غار لذت
نثارل ین سهل المأخذ اولان شفتیک آبداره وتقیل وثلثی اجتنابا تشبیه ایدوب دیمک
استر که نزار باب طبیعتده سیانیم فتمده سهل الاخذ والتناول اولان میوه های شهیه وفواکه
بهیه باعث بروز حسن وآن کلر خان وظهور ملاحظت سبب زخمندان اولان روزوشنده رخسار
عشوه کاراندن صواو شفتالو ایله تمتع وتلذذ ایلکدر که فواکه سازه دن الذ واحلی
واشهی در

(*) علم وادب وش کوردم خوش میوه لی بر باغچه * ایتدم ریاض عالمی نیجه زمان کشت وکذار (*)
(علم) راقافیه سنک ایکنجی قطعه سنده یکدی (ادب) فحشیه ظرافت واصلولق معناسنه در که
خلقه قول وفعلا حسن معامله وحفظ حدود شرعیه وسلوک طریقه مر ضیهدن عبارتدر
(ریاض) رانک کسریله صولو و اغاجلو یاغنه معناسنه اولان روضه ناک جمیدر کشت وکذار
فارسیدر سیر و سفر معناسنه مال معلومدر

(*) مستغلن مستغلن مستغلن * نخل امیدم اولدی باغ جهانده میوه دار (*)

یعنی بوقطعه بحر جز سالم مثنی الاجزادر (نخل) خرما اغاجی دیو بوقطعه ده یکدی امید
رجا و ما مول معناسنه فارسیدر ترکیده مستعملدر اصل ترکیبی اومق در نخلک امیده اضافی
لجین الماء کی مشبه یمک مشبهه اضافی قبیلنددر (حاصل معنی ماکل یا مثنی المره بدر که *
مغز اسجه قدر ما مولنه مساعده ایتدیکنی یاندر

(*) حصر الاعداد عسیر فزکت الا کسار (*)
(حصر) قصر وزنده برسنه بی احاطه واستیعاب ایتک معناسنه در (اعداد) همزه ناک قحجیه
صایی معناسنه اولان عدد لفظنک جمیدر (عسیر) کبر وزنده برایش دشوار وکوج اولق
معناسنه اولان عسیر لفظنک صفتدر (فزکت) جمله سنده فافصحه در ترک ترک ایتدم یعنی
تعرض ایتدم بر اقدم معناسنه ماضی متکلم وحده در (اکسار) احضار وزنده جوفالقی
معناسنه در یعنی مراتب اعداد لاتقف عند حد معناسنه غیر متشاهی اولغله بعض اعدادی
بعضه ضمه حاصل اولان اسماء عددک افرادی استیعاب وجزئیاتی احاطه ایتک متعسر بلکه
متعذر در ایدی ین اصول اعداد اولان آحاد وعشرات ومآت والی بیان واعدادی مقایسه به
ترک ایله اکتفا ایتدم دیمکدر

(*) برایکی اوج احداثین وثلاث ایله شمار * اریعه خسه دیوندرده بشه اولکه صیار (*)
(اخذ) اسد وزنده واحد معناسنه در که فارسیده یک و ترکیده بر تعبیر اولور بعضی عددک
تعبیر فتمده مایع فی العدد یملیه واحد اول الاعداد اولور و بعضی نصف مجموع حاشیه ایله
تعبیر ایتدیله یو که کوره واحد اعداددن اولیوب اول الاعداد اثنین اولیش اولور مؤنثیه
همزه ناک کسریله احدی دینور (اثنین) حالة نصیبه آخرنده یا ایله وحالة رفعنده الف ایله اثنان
و مؤنثیه اثنان و اثنین وحذف همزه ایله اثنان و اثنین واحدک ضعفته یعنی ایکی فتمده دینور فارسیده
دو و ترکیده ایکی تعبیر اولور (ثلاث) سحاب وزنده وثلاثة سحابه وزنده واحد اوزریمه ایکی
مثلی منضم اولغله حاصل اولان عدد دینور فارسیده سنک فقی و هاء مثنی ایله سه و ترکیده اوج
تعبیر اولور و ثلثه دن عشریه قدر اسماء عدد سائر اسملره مخالف اوله رق مذکر ند یا ایله مؤنثیه
تاسم استمال اولور مثلا جانی ثلاثة رجال و ثلاث نسوة دینور وقس علی هذا (شمار) غراب وزنده
فارسیدر صایق معناسنه عریده سنک فقی ودالک تشدیدیه عدد و اخصا کی (اریعه)
اعداددن درت عدد دینور معدود مذکر اولور سه معدود مؤنث اولور سه هاسر اریع دینور
کامر آفا فارسیده چار دینور (خسه) جزء وزنده بش عددک اسمیدر فارسیده یا فارسیه ناک
فقی نونک سکونیه پنج دینور

(*) سته الی بدی سبعة سکره دیندی ثمان * هم طقوز سبعة در ایلر عشره اوند قرار (*)
(سته) سنک کسری و تانک تشدیدیه الی عددک اسمیدر و بونک اصلی سته وزنده سدسه
اولوب سین تابه ایدال ودال تاده ادغام اولغله سته و سبت اولدیفتمه مصغری سدیه و سبب
و جعی اسداس کلدیکی دلالت ایدر فارسیده (شش) دینور بش وزنده (سبعه) حیره وزنده اعداد
جمله سدن بدی عددک اسمیدر فارسیده (هفت) دینور (ثمان) تانک قحجیه سکر عددک اسمیدر
و بونک اصلی آخرده یا ایله ثمانی در یاسی قاضی کله سنک یاسی کی اضافت حالتیه ثابت اولور
ثمانی نسوة کی مضاف اولور سه حذف اولور هذیه ثمان کی مذکر ند ثمانیه دینور فارسیده (هشت)
دینور (تسعه) تانک کسریله طقوز عددک اسمیدر فارسیده نونک ضمی و هاء مملوظم ایله نه
دینور (عشره) عشره وزنده عقود اعدادک اول مر تبه سنک اسمیدر که ترکیبیه اونی و فارسیده
هاه ظاهره ایله ده دینور (له) مملوظم

(*) دیندی عشرین بکری به ثلاثون اوتوزه * اربعون قرق ایسه خسون دهرک الی به وار (*)
 (عشرون) عینک کسریله عشرتان اسمیدر یعنی ایکی کره اون اسمیدر که فارسیده (بیست)
 و ترکیده (بکری) تعیر اولنور و یو عشرین کله سی اعرابه یعنی حاله رفعی و اوابله ونصب و جری
 بالیه اولمده جمع مذکر سالمه ملحق اولان عقود ثمانیه تک اولیدر و عشرین بکری عددک مجموعنه
 و اون طوقوزه ضم اولان واحده یعنی بکرمی بده اطلاق اولنور نظائر سبعه سی دخی بوموال
 اوزره در (ثلاثون) ناک و لامک فتحدر یله اوتوز عددک اسمیدر فارسیده (سی) دینور فی و زننده
 (اربعون) قرق عددک اسمیدر فارسیده (چل) و (چهل) دینور جمع فارسیلر کسریله (خسون)
 الی عدده اطلاق اولنور فارسیده (بجها) تعیر اولنور

(*) الشمس بنجمه ستون یله سبعون دیدیلر * دخی سکسانه ثمانون ایش ایش ایش اشعار (*)
 (ستون) الشمس عددک اسمیدر فارسیده (شصت) دینور (مست) و زننده (سبعون) شمشم عددک اطلاق
 اولنور فارسیده (هفتاد) دینور (ثمانون) سکسان عددک اسمیدر فارسیده (هشتاد) دینور
 (*) صایدیلر طقسائی نسون مائه اولشدر یوز * بیکه کلد کده عدد الف دیش دفتر دار (*)
 (نسون) جمع مذکر سالمه ملحق اولان عقود ثمانیه دن عقد اخبردر که ترکیده طقسان و فارسیده
 صمد و زننده (نود) مرادقیدر (مائه) مبع کسری و همزه تک قحبله اسماء عددک اون ایکی
 اصولدن اون بری اصل اولن اوزره یوز عدد اسمیدر فارسیده (صد) دینور قد و زننده و مائه
 لفظنک تنه سنده مئتان و مائین و جمعده مائت و مئون کلور اوجیوزده ثلاثه دینور مافوق بوکه
 مقبدر (الف) همزه تک فتحی و لامک سکونیه بیک عدد دینور فارسیده (هزار) دینور تنه سنده
 القان و جمعده الوف و آلاف دینور (دفتر دار) دارنده دفتر معنایه دفتر طویجی دیمکدر که اهل
 حساب اوله جقدرد

(*) بر آحاد ایش اما عشرات اولنرد * اولدی یوزلده مائت اشته همان صای تکرار (*)
 (آحاد) همزه تک مدیه احدک جمعدر امل و امل کی باخود واحدک جمعدر شاهد و اشهاد
 کی ایکی اجتماع کوره ده برل دیمک اولور که مراتب اعداد دن مرتبه اولی اوله جقدرد یعنی بدن
 اونه قدر اصول عشره مراد در و یونلر آحاد اطلاق اولنر یعنی هر بری تحتده اولان عدد
 اوزرینه برزیده قیلغله حاصل اولدیغه مبعدر مثلاً واحد اوزرینه بر مثلی ضم اولغله
 اثین اثین اوزرینه بر دخی زیاده قیلغله ثلاثه و ثلاثه اوزرینه بر دخی اضافه اولغله اربعه
 اولدیغی کی و هم جرا (عشرات) قحکاله عئزات و زننده مراتب اعداد دن مرتبه ثانیه ده
 بولتان عقود ثمانیه به اطلاق اولنور اوزره عشره تک جمعدر هر بری تحتده اولان عدد اوزره
 اوزرینه قیلغله حاصل اولدیغه مبعدر (مائت) ثقات و زننده و تیره سابقه اوزره مائه تک
 جمعدر یوزلر معنایه مائین ثمانه اربعه تحتده اولان اوزره یوزر زیاده قیلغله حاصل
 اولان مرتبه ثالثه اعداد دینور و مراتب الوف عدا اولدیغی مقایسه ایل معلوم اولدیغه
 مثلاً در جدول که اصول اعداد معلوم اولدیسه اعداد ساره بولنرک بعضی بعضی آخره ضم
 و ترکیب ایل اولور همان صای دیمکدر

(*) ان تعادوا نعم الله فلا تحصوها * صایه کز حق نعم ایلله مر سز احصار (*)
 (ان تعادوا) ترکیده ان حرف شرط جازمدر تعادوا باب اولدن فعل مضارع جمع مذکر
 مخاطبدر علامه جزم جمع نونک سقوطیدر (نعم الله) ترکیب اضافیه نم عتب و زننده
 نعمتک جمعدر نعمت الهیه جناب فیاض مطلق مخلوقه احسان ایلدیکی عطا دین عبارتدر
 (فلا تحصوها) ترکیده فاجرایه در لا تحصوها احصا دین فعل مضارع ننی استقبال جمع مذکر

مخاطبدر نون جمع سقوطی علامه جزمدر ضمیر بارز منصوب نعم الله را جمعدر و یوم قوله جزایه
 فانک دخول جاز اولدیغی کی فانک حذفیده جازدر لیکن فاداخل اولد قده قاعده نحویه
 فعل مرفوع اولمدر یوقدر برجه فلا تحصونها اقتضایدر دی مکر ضرورت و نه محمول اوله
 مضارع فانی اولک تقصیریدر و یوم مقامده ناظم تحریر تغییر سیر ایل * وان تعدوا نعمه الله
 لا تحصوها * نظم جلیلی اقتباس ایلشدر یعنی جناب منع حقیقتک سزیه انعام و احسان
 ابتدایی نم ظاهره و باطنه فی تعداد اتمک استه سکر افراد غیر متاهیه سنی تفصیل شویله
 طور مومن انواعی علی طریق الاجال احصا و احصار طوق بشردن بمراحل دوردر و یوم معانی
 ابوالسعود مرحوم سوره ابراهیم علیه السلامده وجوه عده ایلله توضیح و تحقیق ایلشدر
 تفصیل طالب اولان مرا جعت ایلسون

(*) صایسز مالی اولنرد فالور صفر ایلد * بولدر یوم حساب اشته انی صای هر بار (*)
 (صفر) صا دحرکات ثلاثی و فانک سکونیه بوش و خالی معنایه در یوم حساب یوم قیامتدر
 عبارتدر یعنی دینده حد و حصردن بیرون اموال کثیره و املاک وفیره صایجی اولنر * یوم لا ینفع
 مال ولا ینون * منطوقندن غافل یعنی حقوق مالیه فی ادا ده مهمل و متکاسل اولوب تغییر
 و امساک یا خود تبذیر و اسراف ایلله اتلاف و اهلاک ایلنر روز حسابده الی بوش قالور ل اشته
 یونی هر زمان صای یعنی خاطر دن جیغار مه دیمکدر

انعم الانعام للناس هو الرب القدر
 (انعم) افعال بایندن ماضیدر اعطایا و احسان ایشدی دیمکدر تحتده مستقر فاعل ضمیری
 اذهانده حاضر اولان منع حقیقی به را جقدرد (انعام) همزه تک قحبله نم لفظنک جمعدر
 نم قحبله دوه و صفر و قیون مقوله سته دینور فعلک مفعول به صریحیدر (لناس) لفظنک
 لام عباره انعم فعلته بتعلقدر بی آدم به معنایه اولان ناس افعلا مجرور محلا منصوب اوله دق
 انعم فعلک مفعول به غیر صریحیدر (هو) ضمیری منع النعم اولان الله تعالی به راجع اوله دق
 مبتدادر (رب) رانک فتحی و بانک تنه سنده مالک و صاحب معنایه مالک الملک حضرت تلمر تک
 اسماء حسنی پندین اولن اوزره خبردر جمله سی استیفاف یسایندر (قدر) جمع بمکات مفعول
 قدرت قاهره سی اولان ذات اجل و اعلاک اسماء صفاتندن اولن اوزره ریک صفتدر یوعنوانده

(*) انکر الاصوات بد سیر اشکر در جیر * آکر بی ناهق و صوتی شهیق و هم زفر (*)
 (انکر الاصوات) قیج آوازدر و کتو سیر معنایه در چونکه انکر زیاده منکر یعنی افع و او حش
 معنایه اسم تفضیلدر اصوات صوتک جمعدر که ترکیده سس و فارسیده بانک و اولور دینور
 صوت جاز صوت کره و آواز قیلغده مللدر (جیر) امیر و زننده جازک جمعدر جاز ذلت القوام
 الاربعه ترکیده اشک و فارسیده خر و الاغ تعیر اولنر حیوان معر وفک اسمیدر (ناهق)
 ناطق و زننده جازک اگر می معنایه اولان نهاقین و صفدر اگر می معنایه (شهیق)
 نهق و زننده و مرادقیدر که جازک صوتی یعنی اگر می معنایه در باخود جاز کر رکن
 صولوغن بحر ی الی رفی سیمکدر حیاردر که اشک اگر میسک صوتی اوله جقدرد
 اگر میسک اشک تمام ایلدر انعامه ایجی حکیم تعیر اولنر بکایدن اطفالده خالنده (زفر)
 امیر و زننده اشک قحبله آواز تک اولن دینور صوتیه یله نفعی اذ حالدر انیسایه کوکس
 کچر مک تعیر اولنر صی شهیق الی زفر صولوغی سلاله رک الووب و میگرد عبارت اولور و زفر
 آفت و دایره و صیبت معنایه در اطلاق اولنور

(*) عیرو علی اولش دخی خرهم جرجع حار * فانیجی طاله اتان بخش اول صبادر کم صغیر (*)
 (عبر) غیر وزنده مطلقه اشکه دینور اهلی اولسون وحشی اولسون اما عینک کسریله غیر
 قافله به وکار به دینور (علی) عینک کسریله بوده عبر و حار صغیر اشکه دینور علی قول قوی
 و سمن اولان حار اهلی و حار وحشی به دینور (خر) خاتک فنی و رانک سکونیه فارسیده حارک
 اسیدر کا مر آفا (جر) ضعیفه حارک جعیدر جبرکی (طه) طاه مهمله تک کسری و لامک
 سکونی و آخرده هایلله دیشی اشکه دینور کذا فی اللهجه نظمه صاحب وزنده طاله و قوعنه
 رهیاب اوله مدق بوصورنده فانیجی طه و اتان اولن ظاهر در (اتان) صاحب وزنده فانیجی
 اشکه دینور جعی آن کلور افلس وزنده و اتن کلور ضعیفه (بخش) جیک فنی و حاء مهمله تک
 سکونیه اشک صیاسه دینور ولد الحار معنانه جعی بخش کلور مؤشی بخش در و یومقوله
 کوچک صیابه تولیده دینور کا سبی

(*) همدخی کسوم خرد در نبل آن نبلی * حاره جاراشکی جی یوک جوقدر کثیر (*)
 (کسوم) عصفور وزنده و عینک سین اوزره تقدیمه کسوم جار مراد فیدر (دنبل)
 جعفر وزنده و دبل دالک ضعیفه و دبل حوقل وزنده اینه یاره مز کوچک خرده اشکه
 دینور (حاره) حامله وزنده لابن و نامر کی اسم فاعل نسیدر ذوالحمار معنانه که اشک
 ایله یوک چکمک معنادی اولان قافله و جاعتدن عبارتدر لسانزده اشکیجی تعبیر اولنور (جار)
 شداد وزنده و حاره هایلله یونلده اشک صاحب رسته یعنی اشکیجی تعبیر اولنور قوم و قافله به
 دینور (جل) خاتک کسریله حیوانک و انسانک ارفه سنده و باشند کتور دیک یوک دینور فارسیده
 بار در (کثیر) کثیر وزنده جوق دیمکدر فارسیده بسیار دینور

(*) اولدی بابانی حارک آدی محمود و فراء * یاور یسی توب حوار اولمیه اما کیم کیر (*)
 (محمود) یعفور وزنده جار بابانی به دینور که فارسیده خردشی و کور خور و ترکیده بیان اشکی
 تعبیر اولنور (فراء) صاحب وزنده بیان اشکه دینور حار الوحش معنانه کل الصيد فی جوف
 الفراء مثلی یونلدر (توب) توب وزنده مطلقا اشک صیاسه دیمکدر حار وحشی صیاسه ده
 شامل اولور (حوار) غراب و کاب وزنده دوه فیمک یکی طوغش کوشکته و جار بابانی تک
 هنوز طوغش کوچک صیاسه دینور

(*) کودنی فاطر دیمکدر بغل و ش جعی بغال * شولکه طغورمز قصر اوله عقیق و هم عقیر (*)
 (کودنی) یاه نسبتله جوهری وزنده و کودن جوهر وزنده دایه اقسامدن قازده دینور و اشکستر کند
 آه و عیمر بار کیرنه دینور (بغل) بانک فنی و عین مجمه تک سکونیه قازده دینور جعی بغال کلور بانک
 کسریله مؤشی بغله کلور فارسیده استر دینور عسکر وزنده (بغال) بغال جعیدر قازده
 دیمکدر (عقیق) عظیم وزنده و عقیقه هایلله جل قبول ایلمن رجه دینور و قصر فالش حیوانه
 وصف اولور و ولدی اولیان ارکشی به ده دینور جعی عقیقه کلور کرماه وزنده و عقیقه کلور
 (عقیر) فقیر وزنده و عاقیر اصلا کتندیدن ولد تولد ایلمن یعنی جوجنی اولیان کشی به دینور
 و عاقیر طغورمز اولان خاتونه و حیوانه دینور که قصر تعبیر اولنور جعی عقیر کلور

(*) ناقه در دیشی دوه جعی کلور نوق و نیاق * ابر یسی بخش و دوه آدی جل بدن و تعبیر (*)
 (ناقه) خاتک فنیله دیشی دوه به دینور فارسیده اشتراک ماده دینور ترکیده ماده بی تحریر بغله
 ماه تعبیر ایدر (نوق) نوق ضعیفه (نیاق) نونک کسریله ناقه تک جعیدر افلس وزنده
 انوق و همزه متوسط ایله انوق و قلب مکان ایله انوق و انیق کبی (بخش) یانک ضعیفه و بخش
 یاه مشده ایلله بوغور تعبیر اولنور انیک اور کلور دوه ایلله عربی دوه یشده تولد ایدن دوه ره

دینور که لسانزده تولودوه تعبیر اولنور یوزده دن ایزی و یجسانلی اولور (جسل) قحطیه
 و عین سکونیه ده جازده ارکک دوه به دینور جعی بخش کلور حرکت ثلاثیه بجاله و جالات
 کلور و جبال وزنده جاک کلور و جیک ضعیفه جل و جبال وزنده بجال کلور (بدن) بانک ضعیفی
 و دالک سکونیه بقره و زنده اولان بدنه تک جعیدر دوه به بدنه اسیدر اوندیجی عظیم البدن
 و کیر الحسد اولی ملایه سیله در (یعنی) بصیر و زنده بدن باشند کیرمش یا خود آزی دیشی
 (بدن) بدن یارمش اولان دوه به دینور و مطلقا یوک کتور حیوانه دینور

(*) بکر دیشی کجند دوشردشی و کرک دوه * یاور یسی اولش فضل و یوک ایچون مخصوصی غیر (*)
 (بکر) بانک فنی و کافک سکونیه ارکک دوه تک کجند دینور انسانده غلام و فنی کبی بکره دیشی
 دوه تک کجند دینور انسانده جاریه و فقه کبی قلو و دخی بکره کیدر و تعبیر انسان منزله سنده
 ارککته و دیشی شاد شاد جل رجان مشابه سنده ناقه امر آه منزله سنده در (دوشر)
 جوهر وزنده عظیم الجثه سریع السیر ارکک دوه به دینور مؤنثده دوسره و داسره دینور
 (فضل) امیر وزنده محمد بن کسلس اولان دوه یاور یسی دینور که ترکیده کوشک و طوزم فارسیده
 شریجه تعبیر اولنور فضیلت جعی فاک کسریله فضال کلور و فاک ضعیفی و کسریله فضال کلور
 (عبر) عینک کسریله ذخیره کتورن دوه ره دینور و کار به ده دینور

(*) اوله وقت بخنده صوت ایدیی حرار کبی * لاکن فی وقت بحث صائیل الحیر (*)
 (نصراع) اول بانک ترجمه سیدر (لاکن) جعی حاضر مقرر مذکر مخاطبدر سن اوله دیمکدر
 خطاب من یضلع له الخطایه عائدزکات ناقصه در (فی وقت ده) فی طرفه در وقت اوله فنی و فاک
 سکونیه زماندن بر مقدار مفر و ضعه دینور وقت طرف زمان اولوب و طرف زماندن مطلقا لفظ
 فی حذف اولمقی قیاس اولمغه بوراده تکمیل وزن ایچون خلاف قیاس زیاده فیلمش اولور وقت
 حرف جزایله مجزور و یحده مضافدر (بحث) وقت وزنده برشته تک حقیقته اطلاع ایچون
 نقش ایدوب صورتب اراشد مقدار (صائت) صامت وزنده و مقابلیدر کسریله سبلی
 معنانه در (مثل) برشته تک نظیری و بکرزی معنانه در که فارسیده مانند ووش و آسا
 و ترکیده کبی تعبیر اولنور (خیر) حارک جعیدر کا مر فی اول القطعه ترجمه ده واقع اولان
 خرفار سیدر حار معنانه کامر (حاصل معنی مباحثه علیه انسانده آداب بحثه منافی اولان رفع
 صوتدن نهی و منهدر

(*) اشتران جکمر اگر چه بار کوه جرمی * عفو حقه نسبت اما ذره دن بلکه حقیر (*)
 (اشتر) همزه تک ضعیفه ری و شینک سکونیه فارسیده دوه به دینور ایل و جل کبی و همزه تک
 حذف و شینک ضعیفه شترده دینور و آن کله سی اسم جامد آخرنده علامه جمع اولور روزان و شان
 و در خاندانه اولدیجی کبی پس اشتران دوه در دیمک اولور بار فارسیده یوک دیمکدر جل معنانه
 (کوه) کاف عریله فارسیده طاعه دینور (جرم) جیمک ضعیفه کاهه دینور (عفو) قطعه سر عده
 کیدی (حق) اسماء حسی جله سیدر (ذره) یوزدانه سی راز به وزنده اولان خرده فرجه به
 دینور و بخره مقوله سی منف ددن نفوذ ایدن شمعاع شیده مرفی اولان اوقاق توزده اطلاق
 اولنور (حقیر) خور و ذلیل و اعتباردن ساقط نسته به دینور (حاصل معنی تجسم و مثلی فرض
 و تقدیر اولنیه جبال شاهقه به معادل اولور حیثیه اولان جرم و آنامی کرچه اشتران عالم بحمله
 ناب آور اوله مزاما * اون سکرینک عالمی غرقاب ایدر بر قطره سی * و ارقیاس ایت وسعت دریای و جت
 ندیکین * مغز اسججه جناب ارحم الراحمین حضرت تباریک عفو عظیم و رحمت غیر متناهی سنده نسبت

ذره دن دخی کتر و حقیر در

(*) بلاغه الزام لکم عین غناء کرکار (*)

(بلغه) حرفه و زننده مقدار وافی و زقه دینور (زاه) حروف هجاء حرق حادی عشره استمیدر (لکم) لام جاره اختصاص ایله جمع مذکر مخاطب ضمیر بدن مرکب اوله رقی سترک ایچون دیمکدر (عین) لفظی القیاض مشترک بک اشهری و معناه جهندن اکثریدر بومقامده برسته تک نفس و حقیقی یا خود کزیده و اعلاسی یا خود مال موجود و نقد حاضر معنای ظاهر در (غناء) غینک فتنی و الف بمدوده ایله سماء و زننده و غینک کسری و الف مقصوره ایله کسا و زننده غنا و زنیکلک معنای در (کرکار) ده کاف ادات تسمیدر رکاز دینه معنای دبو بوقطعه ده کله چکدر (حاصل معنی حرف زاه قافیه سندن مقدار وافی علم و معرفت رزق ایسا الطلاب سترک ایچون آماده اولمش دینه و خزینه به مشابه غنای حقیقی یا خود نقد حاضر

ککیدر

(*) در مال و دخی مال بولنده دیش ارکار (*) کتر مفهومی دینه هم او معناده ارکار (*) (دثر) دالک فتنی و نای مثله تک سکونیه جوق ماله دینور مفردی و نشیه و جی مساویدر یعنی برجنس مال کثیره مال در دینلدیکی کی ایکی و اوج جنبه دخی مالان دثر و اموال دثر دینور (ارکار) همزه تک کسریله رکاز بولمق یعنی مال مدفون بولمق معنای در (کر) کافک فتنی و نونک سکونیه مال مدفون معنای در و مطلقا التون و کوش معنای ده کاور دینه اموال مدفونه معنای عریدر ترکیده ده شایعدر (رکار) کاب و زننده زیر زینه دخی اولنان ماله اطلاق اولنور فارسیده کج و کجینه دینور و معدن ظهور ایدن التونه و کوشه دینور (*) عجز در قوعله کیم قنوجیه دیش غماز (*) خلق تعیب ایدیدر لزه هم لاز (*) (عز) غینک فتنی و نیک سکونیه بر کیمه بی طعن و تعیب ایدوب قوغلق و اهل عرفه سعایت ایله ضرر قصد ایتک و کوزایله و فاش ایله اشارت ایتک معنای در (غماز) شداد و زننده بحالده خلقی ذم و تعیب ایتک و اهل عرفه سعایت ایتک عادی اولان کیمه به دینور عام کی ترکیده بومقوله شخص مذمومه قنوجی و غماز محرق اوله رقی جاز دینور فارسیده سخن چین و دوروی دینور که ایکی یوزلو دیمکدر (لزه) لامک ضمیمه همزه و زننده دائما ناسی تعیب ایدن یا خود یوزینه فارش و تعیب و تشنع ایدر اولان کیمه به دینور نه که همزه ناسی غیابنده طعن و تعیب ایدن کیمه به دینور یا خود بالعکس یا خود همزه و لزه مراد فلدر (لماز) شداد و زننده ناسی مبالغه ایله عینک عادت قبیحه سی اولان بدکاره دینور

(*) همزه همدخی همزه ده تعیب ایدی (*) بک خصوصیت ایدن اعداسنه هم اولدی لاز (*) (همزه) لزه و زننده و مراد فیدر که دائما ناسی تعیب و منعت ایدن کیمه به دینور ناظمک قولی ترادفه میندر آنفا ینلرنده فرق دخی بیان اولندیکه همزه مقاب لزه عیاب اولمقدر یا خود همزه ناسک نفسته متعلق عیوب و نقایصی ذکر ایله طعن و تعیب ایدن و لزه نسبت متعلق حالات جهتیه تعیر و تشنع ایدن کیمه به دینور (هماز) عیاب و زننده و مراد فیدر (راز) کاب و زننده برسته به ملاصق اولمق معنای در و شدید الخصومت دوه کینلو کیمه به دینور بیک کسریله ملز کی

(*) وصف خوبانده ایدر شعر استعمال (*) کرچه سخنر به آلی به دیش طناز (*)

(طناز) همزه و زننده دائما ناسی سخنر به و استهزا ایدن کیمه به دینور اکثر یا دلبران جفا کاران افتادگان و صاحبو بانی عشوه سخنر به آیدر ایله لکد کوب استغنا اولدقلرینه مبنی شعرای دقایقیرا

خوبان

خوبان کلر جان شیوه جویانی مدح و وصفارنده محبوب طناز و دلبر طناز دیول شیوه کار دیمک اولور (*) کویکویه کلینه مشرک اما که عروس (*) کس زن اولدی جهاز و کلین اشیا سی جهاز (*) (عروس) صبور و زننده اوصاف مشترک دینر یکی کویکویه و یکی کلینه دینور لکن کویکویه اطلاق اولنان عروسک جی ختمینه عرس کلور و کلینه اطلاق اولنانک جی عرایس کلور اما عینک کسری و رانک سکونیه عرس زوج و زوجهدن هر ریشه دینور جدید اولسون عتیق اولسون فارسیده کویکویه داماد و کلینه بیو و سنهار دینور و زوجده شوهر و زوجده زن دینور (جهاز) صحاب و زننده نسوانک محل قضای و طر اولان عضو به دینور فرج و حر و حر کبی فارسیده کافک ضمیمه کس دینور تکیم ناظم جهازک ترجمه سنده امر آه معنای اولان زن لفظنه اضافله کس زن تعبیر ایلدی (جهاز) کاب و صحاب و زننده عروس و عیت و مسافر مقوله سنک محتاج اولدقلری لوازم و مهماته دینور

(*) طرز هیئت دیمه در طور دخی حده دینور (*) اولدی قفانده کی زنجفده علامته طراز (*) (طرز) طانک فتنی و رانک سکونیه شکل و هیئت و اسلوب و قیافت معنای در فارسیده بیکر و ترکیده قلیق دینور (طور) طانک قحیله جور و زننده و ضمیمه صور و زننده ایکی نسته ارالغنده اولان حد و فاصله به دینور که ترکیده سنور تعبیر اولنور و قدر و مقداره دینور تجاوز فلان طوره دینور ای حده او مقداره دیمکدر (طرز) لباس و زننده نوبک زنجفده و یک قباغده دینور علم الثوب معنای و اسلوبه دینور

(*) غصن دال اصل دینور مش کوکته هر شینک (*) نخل خرما اغایی کوکاری اولمش اعجاز (*) (غصن) غینک ضمیمه و صادق سکونیه اغاجک دالنه دینور انچه سنه و قالینه اطلاق اولنور جی غصون و اغصان کلور فارسیده شاخ و قاخ دینور ترکیده دال و بوداق تعبیر اولنور (اصل) همزه تک فتنی و صادق سکونیه هر نسته تک وجودینک اشاغبه دینور اغاجک کوکی و طاغک دی و دیوارک تملی کی جی اصول کلور فارسیده بن و بیخ دینور (نخل) خرما اغاجنه دینور نخل کبی کا مر (اعجاز) همزه تک قحیله عجز لفظنک جمعیدر که هر نسته تک مؤخرینه دینور اعجاز النخل خرما اغاجنک کوکارینه اطلاق اولنور و هر اغاجک کوکارینه ده اعجاز دینور

(*) انتخاب اولدی ابوسن آرویده سیمک (*) منتخب اول میچلان نسته آرمق افراز (*) (انتخاب) انتقاء و زننده و مراد فیدر که برجنسک افرادندن اجود و احسنی و اعلا و انفسی محبوب آرمق معنای در (منتخب) اسم مفعول بنیه سیه سچلدش اولان کزیده و مختار نسته به دینور نونک ضمیمه نخبه و منتخب و زننده متقی و مصطفی کی (افراز) همزه تک کسریله برسته بی آخر نسته دن آرمق معنای در فرز و تمیز و تفریق و بنید و ابانه کی فارسیده بشیدن دینور

(*) کتم و کتمان دخی کبر لمدرا خفاوش (*) آشکارا یمه در اظهار کی هم ابراز (*) (کتم) کافک فتنی و نانک سکونیه (کتمان) حرمان و زننده بر خیری یا خود شی آخری کبر لیب صافله در (اخفاء) همزه تک کسریله بر شیبی ستر ایدوب کبر لک معنای در فارسیده پنهان کردن و نهان کردن دینور و بر کیمه کبر لک معنای ده کلور اختفا کی بومعناجه لازم اولور فارسیده پنهان شدن و نهفتن دینور (اظهار) اخفاء و زننده و مقابلیدر که برسته بی کتم و اخفا عیوب ظاهره اخراج ایله آشکاره و عیان ایلکدر (ابراز) اظهار و زننده و مراد فیدر فارسیده واکردن و کشودن دینور

(نعمیه) کبریه مفعول معما کیش * کبر لک سوزده برای لغی الله الغاز *
 (نعمیه) تذکره و زنده برنسته بی ستر و اخفا ایدوب کبر لک معناسه (معما) نعمیه دن اسم
 مفعول بنید سبله کبر لک شسته به دینور شعرا لک ایسات و اشعارده اخفا ایدوب لکری الحما و سائر
 اشایه معما اطلاق السنه ثلاثه ده مشهور دن (لغز) لک ضعی و عینک فحشله و فحشله
 و فحشله و لک ضعی عینک سکونیه شول کلامه دینور که کندی دن مراد اولان لغی نعمیه اولفله
 دستور المرام اوله جعی همزه لک فحشله الغاز کلور فارسیه پردک و جستان و جستان دینور و ترکیده
 بهلجه تعبیر اولتور و لغز لک معما دن فرقی لغز سوال طریقله اولور مثلاً بعض ادبک قال
 لفظی الغازنده * ماعلیل من الافعال * ذروته نعل الجبال * و سفحه ذیل المثال * وینها
 حال مابین طرق الحال * له ولدان من باب واحد لا یطلعان * احدهما یقول بلالسان فی جع
 الازمان * والاخر یقول و یزید فی کل حین و آن * قولی کی اما معما بلا سوال اولور بعض شعرا لک
 * مص و تقبیل و مرارت جور و جفا لک ابتلا و یأس و حرمان منتهی معنا لک بنیعه سنده
 غیری بفاحشه الاعراف تحفه * والصب منک یقع الاعد قد شربا * یا من اذ ارمیت منه الوصل
 فارقی * وقال خطک منی فی اخر سبای * نطقنده اولدیغی کی (الغاز) همزه لک کسر لک
 کلامده مرای ستر و اخفا لک معناسه در

(*) لک فقیرک آدی مسکین و کدا در عائل * معوزه اسکی لباس اولدی فقیرک اغواز (*)
 (مسکین) میک کسر لک و بنی اسید لغتده میک فحشله اصلاً برنسته به مالک اولیان فقیر
 دینور علی قول کفایت مقداری حاله سبای اولیسانه دینور (عائل) سائل و زنده فقیر دینور که
 فارسیه کدا و ترکیده زو کرد تعبیر اولتور (معوزه) ممکنه و زنده و هاسر منبر و زنده
 مبتذل اولان کهشه لباسه دینور جعی معاوز کلور (اغواز) همزه لک کسر لک فقیر و محتاج
 اولوق معناسه در ترکیده بوخسولوق و زو کرد لک دینور

(*) کر به و کر ب و کر ب غصه کی هب طسه در * بنفص اولفله غایتده دینور اشیراز (*)
 (کر به) غریبه و زنده (کر ب) کافک فقی و راک سکونیه (ترج) فرح و زنده (غصه) جبه
 و زنده غم و طسه به دینور که طارض اولدیغی نفسی شدت تأثیری سبیلده دمیته حیرت ایدر
 بلبله و بلبل و غم و هم و شجب و شجب و حزن و ماز کسر لک مراد لک فارسیه لک
 و اندوه و فرم دینور و ترکیده قیغ و طسه دینور (اشیراز) اقشعرار و زنده برنسته دن قلی
 طاره لوب متفعل و منفیض اولوق معناسه در واکسیرین دتره یوب تو یلر اور برک و برنسته دن
 درونه قور قور دوشک و برنسته بی کر به کوروب ایکر لک معناسه کلور اصل اوزرینه
 همزه ایله اشیرازده دینور

(*) یولیدر ابن سبیل اولدی تجاوز کیمک * ییل حقیقده یوله اهل لغت دیدی مجاز (*)
 (ابن سبیل) ابن طریق کی یولچی دیمکدر ز براسیلر امیر و زنده آجق اولو یوله دینور و ابن
 لفظی مضایح و ملازم معناسه مجازا مستعملدر و عرف شرعده زاد و ذخیره سی فالامغله
 بلده سنه رجوعدن عاجز اولان یولچی به دینور که بیت المسالدين حصه سی واردر (تجاوز)
 تفاعل و زنده بر محلدن محل آخره انتقال ایدوب کیمک معناسه در و برنسته ده حد اعتدالی
 کیمک و بر کیمه لک جحه و کناهیله مواخذه ایتوب جرمتدن انقاض ایله عفو و ماسحه
 ایلک معناسه مستعملدر (مجاز) میک فحشله اسم مکان اولورق موضع سیر و سلوک اولان یوله
 دینور بوراده مجاز حقیقت مقابلی اولیوب بلکه محل جواز اولان طریقک علی طریق الحقیقه
 استمداد و مجاز بریری سیر و سفر ایله کچوب کیمک معناسه مصدر مییده اولور جواز و مجاوزه

و تجاوز و مرور و عبور کچی
 (*) جائزه اولدی عطیه برایم صودر هم * رخصت و اذن مآلده ایش لفظ جواز (*)
 (جائزه) عطیه واحسانه دینور که ترکیده و برکی و بخشش دینور و فارسیه بخشش
 و معیازه دینور و جائزه برایم صویه دینور جعی جواز کلور (جواز) صحاب و زنده قیل
 شرعدن برنسته به اذن و رخصت اولوق معناسه در و بریدن کچوب کیمک و مرور
 تذکره سنه ده دینور

(*) دیندی اور کیمک انقار و نفار اور ککدر * اولدی قور قتمده ترعیب و هم اوله افزاز (*)
 (انقار) همزه لک کسر لک بر شخصی یا خود قومی یا خود کرک اهل و کرک و حشی حیوانی
 اور کیمک دینور تغیر کی فارسیه رماییدن دینور (نفار) صحاب و زنده اور لک معناسه کلور
 نقره و نفور و تغیر کی فارسیه رمیدن دینور (ترعیب) ترهیب و زنده و مراد فیدر که بر کیمه لک
 درونته فرج و رعب القا ایتیمکده قور قتمده دینور تخویف و اخافه و توبیل کچی فارسیه
 ترساییدن دینور (افزاز) همزه لک کسر لک بر کیمه بی اخافه ایدوب قور قویه دوشور لک
 معناسه در

(*) هم تغامر بری برینه یا قوب کوز قبی * کوشه جشمه باغده دینور مش اغاز (*)
 (تغامر) تفاعل و زنده بری بر لینه کوز قبی یعنی کوز لک اشارت ایدشک معناسه در
 (اغاز) برنسته به کوز قور و غلبه باقا غه دینور و بر کیمه بی تعیب و تحقیر ایلک
 معناسه کلور

(*) زانی سینه چو یروب مسکره مهندس دیدیلر * برار اولچی جی دهنز ایدی اولچی هنداز (*)
 (مهندس) اسم فاعل صیغه سبله صوبولاری و بناری قیاس و تقدیر اتمه ده مهارتی اولان
 استاده دینور (مهندس) وزنا و معنا مهندس کی بری و بناری اولچوب حساب ایتیمکده حذافتی
 اولان کیمه به دینور و آخرده سیز ایله مهندس لفظ لک اصلی مهندس ایدی هنداز آتیدن
 متصرف اولدیفنه منی لکن کلام عربده ماقبلی دال اوله رق زای مجیه بولغدیقتن عرب
 زانی سینه ابدال ایله مهندس دیدیلر (هنداز) هانک کسر لک جرمان و زنده کندیسیله مذروعات
 و محسوسات مساحه اولته جق اولچویه دینور که اندازه فارسی معریدر معریده قیاس اولان
 هانک فقی ایتیمده کلام عربده مضاعفک غیریده فایک فحشله فعال و زنی شاد و نادر الوقوع
 اولفله های مکسور ایلدیلر اما علوم ریاضیه لک اصول از بعد سندن اولوب احوال مقادیر دن
 بحث ایدن علم که متصل فارذالک احوال و اشکالیدن بحث ایدر اکا هانک فحشله هندیه
 اطلاق اولتور

(*) احتراز ایله سفاقتدن واعزاز بری * فاحترز عن سغه ذالک مقام الاعزاز (*)
 مصرع اول ثانیک ترجمه سیدر (فاحترز) ترکیبده فاحترز سفاقت نحوی به محمول اولوق ظاهر در
 احتراز امر حاضر مخاطب مفرد مذکر در ای مخاطب سن توفی و تحفظ ایله یعنی کنیدیکی صافین
 دیمکدر (عن سغه) لفظنده عن کلمه سی مجاوزه ایچون احرف جر اوله رق احتراز فعلنه متعلقدر
 (سغه) فحشله نقصان عقل سبیل نفس انسانیده اولان خفته استعمال اولتور یا خود جهالت
 و نادانی معناسه در صحاب و زنده سفا و سحابیه و زنده سفاغه کچی و سغه لفظی لفظا مجزور
 محلا منصوب اولورق فعلک مفعول به غیر مصرع سیدر (ذالک) مفرد مذکر اشاره موضوع
 اولان ذالک کافی خطایدن مر کب اولورق ای مخاطب شو دیمکدر بومقامده مشارالیه مجلس علم
 یا خود محفل کبار یا خود توقیر و اختراعی شمار اسلامدن اولان مکان مبارکدن عبارتدر (مقام)

مهندس
 مهندس
 مهندس

مناسی خفی دکلدر

(*) روی توتیایه عطارد دخی قورشونه زحل * دیدار بویه کایاتی ایدوبده تجویز (*)
 احجاب کیمیا خار صبی تعبیر اولنان روی توتیایه عطارد واسرب و آنک اطلاق اولنان
 قورشونه زحل دیدار بویه سبعة سیاره نك اسمی نك دصکر ایدوب ماوضع له لیک غیر
 اولان معادن سبعة بی مراد ایتکله زحل نجه ستر مراد ایدوب کایه مسلکته کندیلریمکندر
 (*) نسبت سبعة سیاره ایدر کویا * لیک صنعتی وش جله ماکي ناجیز (*)

طائفه عزبوره معادن سبعة دن هر بری کواکب سبعة سیاره دن برینه منسوب عدا ایدوب
 منسوبه منسوب الیهک اسمیه اسمیه ایدر بونست فاهرا اثرک مؤثر ظاهری به نسبتی
 قیلندندر که مثلا عالم سفیده کور زک تگون وتولدی علویات دن شمک تأثیر به اولغده
 منبدر وقس علی هذا یاخود معادن دن هر بری سیاره دن هر برینه بوجهه تشبیه ایدوب
 مشبه بهک اسمیه مشبهه نسبه قیلندن اولغده محمدر کویا فارسیدر ظاهر اوغالب موقعزنده
 استعمال اولنور (لیک) دیک وزنده فارسیده ادات استدرک و ادات استندر (ناجیز) فارسیده
 حیر اعتباردن ساقط اولوب معتدیه اولیان شیء حقیقه دینور و بوضع کیمیا کری باعث ثروت
 وسامان اولوب بلکه موجب افلاس و حرمان اولدیغنی ناظم تحریر لطیفه سنده * کیمیا کاری
 کیمی ایدی غنی * سیاسیه باتر مز بدنی * گفته سبله و نابی مرحوم خبریه سنده * کیمیا کاری
 صنعت صانع * مبتلا سوزرینه الدائم * کیمیا صانع که صنعتله اولور * مجزیه یا کرامته اولور *

دیو بیان ایلندر

(*) اصطلاحات غریبه دخی جوق انلرده * عبث اولدیغنی عاندر ایدلم نظمی وجیز (*)
 (اصطلاحات) اصطلاحک جمعیدر اصطلاح برلفظی ماوضع لهک غیری بر معناده قوم
 معینک استعمال اوزره اتفاقلرین عبارتدر یعنی بودای بی دوايه مبتلا اولنر یلکری صنعتی
 اغیاره یلدریمک ایچون معادن سبعة سیارات اسمیه نسبه اوزرینه اتفاق ایتد کیری کیمی
 صنعت مزبوره نك سائر مالزده نك اسمی نك دخی تعبیر ایلده تعبیر ایدوب مبتلا حیویه عبد
 و کوکرده عقرب و حجر مکرم و نشادده عقاب و نسر طائر نسبه لری کیمی لکن بیهوده اولغده
 انلردن کف خامه اولندی

(*) ذل تعبیر ایلده مال اسمه دن نك صافنک * فائقون طلب المال بذل التبعیر (*)
 مصراع اول تا نیک ترجمه سیدر (فاقوا) ده فاصیحه یاخود استغایه ذرا فاقوا صافنق
 و احتراز ایتک معنایه اولان اتقادن امر حاضر جمع مذکر در (من) اتقوا به متعلق حرف جر در
 (طلب) فقیهته برنسته بی آخر دن اسمک معنایه در (مال) حال وزنده نفوس انسانیه
 میل و رغبت و کسب و تحصیل اعتنا و دقت ایلدکری اشیا نك کلسته شاملدر (بذل)
 ترکیبده باجاره طلبه متعلقدر ذل ذالک ضمی و لامک تشدیدیه خورلق و حقیر لک معنایه در
 ذلت و حقارت کیمی (تبعیر) بر کیمیه در مانده و عاجز قلیق معنایه در (خاسل غنی الحاح
 و ابرام طریقه غیری دن مال طلب ایتک موجب حقارت و مستوجب ذلالت و ذلت ایدر ایدر
 بوندن زیاده احتراز ایدک دیو نصیحر

(*) کیمیا فضل و هنر و ارایسه دنیاده * اولور ارباب کمال اهل غنادنده عزیز (*)
 (یعنی) بین الناس کیمیا نمیه مشهور اولان معانفکیمی موجود الاسم مفقود الجسم اوله رقی اسم
 بلا مسمی در اگر کیمیا نك دنیاده وجودی و ارایسه فضل و هنر و علم و معارف در برانحصیل اکبر دن
 غرض عز و شرف و رفعت شاندر احجاب علم و کمالک ارباب مال و مثال اوزره تفویق اینه

غنی

غنی عن الیساندر

(*) سناء السین نور مشرق للجواکالبراس (*)

(سناء) عطاء وزنده رفعت معنایه و آنشک و برقک و شمک شعاع و ضیای معنایه در
 (سین) حرف هجاءن اون ایکنجی حرفک اسمیدر (نور) نونک ضمیمه ضیاء و روشنائی
 معنایه در تفصیلی الف قافیه سنده قطعه سمنایه نك عنوانی شرحنده بیان اولندی
 (مشرق) آله تنور اولان جسم مضبک اطرافنی اضائه و روشن ایتک معنایه اولان اشراقدن
 اسم فاعلدر (الجو) لفظنده لام اختصاص مشرقه متعلقدر (جو) جیمک قتی و واولک تشدیدیه
 هواء معنایه که ارض ایلده سماء اراقتدن عبارتدر واولک و اوطنه نك ایچروسنه دینور (کالبراس)
 لفظنده کاف اداة تشبیهدر نبراس قرطاس وزنده چراغ و مشعله مقوله سی آله تنوره دینور
 سراج و مصباح کیمی (حاصل معنی سین قافیه سی قطعه زنده مندرج اولان لغاتک تابش
 و لغاتی زیاده تابدار و تابشک اولان مصباح کیمی جو و هوای اضائه و اشراق ایدی نور در
 دیمکدر که مراد ظلمت جهلی ازاله ایلده ساحه ذلی پر نور ایلده سیدر

(*) بی آدم بشر هم جنه هم انسه دینور مشناس * بری بریله انس والفت ایتک اولدی اسیناس (*)
 (بشر) بی آدمه یعنی انسانه دینور حیوان ناطق معنایه مفردی و جمعی و مذکری و مؤنثی
 مساویدر (ناس) ذوی العقول اجناسدن جن طائفه سنده و انسانه شاملدر اصلی اولده همزه
 مضمومه ایلده اناس ایدی تخفیفاً همزه حذف اولندی اما انس همزه نك کسریله بشر مراد فیدر که
 آدم اوغلا نی تعبیر اولنور جن و ملاک مقابلیدر مفردی انسی در جن جیمک کسری و نونک
 تشدیدیه روحانیونک اخبار و اشرازی مشتمل اولان قسم اوسطنه اطلاق اولنور ملک و شیطان
 مقابلیدر یاخود مطلقاً حواسک مجموعندن مستر اولان روحانیونه دینور که انس مقابلیدر که
 حواس واسطه سبله ادرک اولان طائفه اوله جقدر (اسیناس) بی آدمدن و سائر حیواندن اوله رقی
 ینلرنده و حش و تنافر زائل اولوب بری بریله انس والفت ایتک دینور

(*) برایاق اوزره صحرار خلق یا با جو جدر یاخود * برالی برایاقلی مسخ اولمش ناسدر نسناس (*)
 (نسناس) و سواس و نبراس وزنده برجنس مخلوقدر که برایاقلری اولغده قوش کیمی سکه رک
 و صحرایرق یورر یاخود یافت بن نوح علیه السلام اولادندن یا جوج و ما جوج قبیله لیدر که
 صفترنده اختلاف اولندی بعضی رغایت صغیر الجنه و قصر القیامه در که فائز لری بزقارشدن
 زیاده دکلدر دیدی و بعضی رغایت عظیم الجنه و طویل القیامه در که قامت بالاری یوزیکری
 ذراعده بالغ اولور و یونلرده سباع و حوش کیمی مخالف و اضراس اولور دیدی و علی کلا التقدر برین
 یونلر ایکی لالو و ایکی ایاقلور لدر یاخود نسناس تعبیر اولنان اشخاص عادقونندن برطاقم کفار
 خا کسار ایدی قبول ایماندن روگردان و کندیله مبعوث اولان پیغمبر ذی شان انواع اذ ایلده عصیان
 ایللرله حضرت حق جل و علا انلرک صورتلرنی اقبیح صورته مسخ و تحویل ایلده اعضا
 و جوارح لرنک نصی و محو و طمس اولنور برال و برایاقلری اولغده قوش کیمی سکه رک صحرایرق
 یورر یوب بهائم کیمی نباتات رقی ایدر لیدی یاخود نسناس انسان صورتنده برنوع مخلوقدر که
 نزع انساندن خارج و اشیاء کثیره ده انسانه مخالفلردن لسانمزده یونلره بیان آدمینی دینور
 حضرت ابوهریره نك * ذهب الناس و بقی النسناس * قوی بوکامیندر

(*) خدا نك رجعتدن ناامید اولدیغیمون شیطان * دینلش آزینه ابلیس نو مید اولدی در ابلاس (*)
 (ابلیس) همزه نك کسریله قطع رجا و طمع معنایه اولان ابلاس آیدن یاخود اولمق
 اوزره جناب ارحم الراحمینک رجعت بی پایاندن قطع امید ایدن شیطان لعنه علی اولشدر

حضرت آدم صلی الله علیه و آله سجده دن استنکاف ایله جبلت خبیثه سنده هر کوز اولان کفر و شقاوت
انهارا تجردن مقدم بین الملائکه اسمی عزاییل ایدی (ابلاس) همزه تک کسر یله مأمول
اولق شاندن اولان نسنه دن یأس کلک و امید کیسک معناسنه در نا امید و نومید لفظاری
فارسیدر یأس و قنوط و خیت معنارنده مستعملدر

(*) درون ناسه القا ایچون وسوسه دائم * اوشیطان لعینک هم دینور مش آدینه وسواس (*)
(وسواس) و اوک قحطیه انسانک قلبه کنیده اصلاخیر و نفع اولوب بلکه مقتضاسیه ۴
باعث خسار و موجب هلاک و تبار اولان وسوسه بی القا ایچک عادت مستمره سی اولان شیطان
لعینک آیدر لکن ابلیس درگاه عزندن مطرود اولان ابوالشیطانک اسمیدر وسواس اولاد
و ذرینته ده شاملدر

(*) کبر و قالمغه دیر رخس کیم حق ذکر اولدجه * کبر و قاجدیچون ابلیس ملعونه دینور خناس (*)
(خناس) خناک فتنی و نوک سکونیه و قعود و زننده خنوس کبر قالمغه دینور تخلف و تأخر کی
(خناس) شداد و زننده الله تعالی ذکر اولدجه تأخر ایچک معنای اولان شیطان اطلاق اولندی
(*) دی اقبال اولانه مقبل ادباری اولان مدبر * تقدم ایلر و کیمک کبر و قالمغه در اقعناس (*)
(مقبل) اقبالدن اسم فاعل بنیه سیه بین الناس معتبر اولان جاه و نعمت مقوله سی نسندر
کننده و سهولته دلخواهی اوزره توجه و اقبال ایدر اولان سعد اختر و طالعی یاور کیمسه به
دینور (ادبار) اقبال و زننده و نقبضیدر که * یاغسه کوکدن بره دائم قطرات آمال *
ینه بد طالع اولان خائب و خاسر بولور * نشیده سنه ماصدق اولان کیمه در (تقدم) تفعل
و زننده ایلر و کیمکه دینور که تقدم بالمکان و تقدم باز مان و تقدم بالشرف و تقدم بالعلیه
و تقدم بالطبع اقسامه شاملدر (اقعناس) همزه تک کسر یله بر جانه متوجه اولوب ایلر و
کیدر کن کبر و قالمغ اکسه به دویمکه دینور

(*) عس کیمه طولاشیق کر دیکندن صید ایچون کیمه (*)

(*) دینور قورده آدینه عس و هم اولبه در ععاس (*)

(عس) قحطیه و عس عینک فتنی و سبنک تشدیدیه کیمه ایله کز و ب طولاشیق
معناسنه در و خاصه کیمه و قنده اهل فساددن بر محلی محافظه و پاسانلق ایدوب هر طرفنی
کز و ب طولاشیق دینور (عس) عرعر و زننده و (ععاس) وسواس و زننده و عس
امیر و زننده و ععاس شداد و زننده سبیدن قورده اطلاق اولور صید ایچون کیمه در طولاشوب
کر دیکچون

(خنیف) اولمش قالن برهم خشیف اسکی بزه دیش * کرایس اولدی جعی خام بزه در ایش کر یاس
(خنیف) خنیف و زننده غلبه و قالدن کان بزینه دینور (خنیف) کهنه لیش اسکی بزه
دینور علی قول یوکدن طغوش اولان اسکی ثوبه دینور (کرایس) قراطیس و زننده کرایس
آینک جعیدر (کرایس) قراطیس و زننده طوق ایلکندن نسج اولتان خام بزه دینور نسنده
کرایسی دینور

(دی معوز) بوخسوله زنکین تری روان غنی آسا * زو کورنلکدر خصاصه لیک زنکین اوله در اقعاس
(معوز) مفلس و زننده فقیر دینور قطعه سابقه کی عوز کی ترکیده بوخسول و زو کورن دینور
(تری) غنی و زننده و مراد فیدر (تروان) سکران و زننده ممتول و زنکین آدمه دینور مؤثی سگری
و زننده ترویدر که معنوله خاتونه دینور و تروان لفظی کثیر و غزیر کی چوق معناسنه در اطلاق اولور
(غنی) سخی و زننده زنکین آدمه دینور که معلومدر آسا همزه تک مدیه فارسیده ادا تشبیر

وش و چرن کی (خصاصه) صحابه و زننده و خصاص صحاب و زننده فقر و احتیاج
مراد فیدر که لسانعزده یوقلق و بوخسول و زو کورنلک دینور (اقعاس) همزه تک
کسر یله زنکین و مالدار اولق معناسنه در استغناء و اغتناء و تغانی کی

(*) بیوک آتشدن آتش المی اولمش اقباس اما * قیس شعله دخی شعله طلب ایچک ایش اقباس (*)
(اقباس) افعال و زننده چوق آتشدن بر قطعه ضیالی و پلاق آتش کوزی المغه دینور و علم
استفاده ایچک معناسنه مستعملدر و اقباس بدیعون اصطلاحده کلام مشوره یا خود کلام
مظومه قرآدن یا خود حدیثدن بر شئی درج و نضین ایچکه دینور (قبس) قحطیه عظیم
آتشدن اخذ اولتان شعله به یعنی پلاق آتش کوزینه دینور مصباح و زننده مقباس کی
(اقباس) همزه تک کسر یله بر کیمه دن آتش باره سی طلب ایچکه دینور و برآدمه علم او کرمک
معناسنه ده مستعملدر

(*) بختر هم ترایغ صالنه صالنه کز مکدر * یورر کن ایکی یانه صالنان کیمه دخی میاس (*)
(بختر) تدرج و زننده صالنه رق خرام و رفتار ایله یورر کن معناسنه در درجه و زننده
بختره کی و داما صالنه رق متکبرانه یورر اولان آدمه بختری دینور اختری و زننده (ترایغ) تمام
و زننده بر طرفنه اکسره رک یورر کن یا خود ایکی طرفنه صالنه رق یورر کن معناسنه در میس
و میسان کی میل و میلان و زننده (میاس) شداد و زننده و میوس صبور و زننده بختر معناسنه
اولان بهس دن و صفلدر صالنه رق یورر کن کیمه به دینور

(*) دینور کبر لوسه و جس و دخی قلبه کلان قورقو * درون قلبه اسنیلا خوف و یجدر ایچاس (*)
(جس) و اوک فتنی و جیم سکونیه کبر لوسه دینور صوت خنی معناسنه و سمعه بر صوت
هائل واصل یا خود قلبه بر خوف معنی واقع اولغله درون قلبه فزع و قورقو عارض اولق
معناسنه کلور خیفه و خشیبه کی (ایچاس) بر عارضه دن ناشی قلبی اسنیلا و احاطه ایدن خوف
مضمردر فارسیده بیم و هراس دینور

(*) زنه هم وزن طرعه در ترازو قورقو * دخی میزان و ش دیش ترازو آدینه قسطاس (*)
(زنه) عده و زننده و (وزن) وعد و زننده بر نسنه تک خفت و نقل جهنیه مقدار نی بیک ایچون
ترازو و قسطاس مقوله سیه طارعه قدر (منجم) منبر و زننده ترازو تک دلی کچور دکلری اوزون مجوره
دینور که ترازو کوزلی ایکی اوجارندن معلق اولور (میزان) مقیاس و زننده آله وزن اولان
ترازویه دینور (قسطاس) قافک ضمی و کسر یله ترازویه دینور یا خود زباده طوغری اولاننه دینور
(*) اصمرق دیشله نهش و زر و عض اولمش اصمرق هم (*)

(*) دیش آدی سن ازی دیش ضررس کیم جعی کلور اضراس (*)
(نهش) نوک فتنی و هانک سکونیه دیشله اصمرق معناسنه در علی قول آزی
دیشلر ایله اصمرق معناسنه در سین مهمله ایله نهش اولک دیشلر ایله اصمرقه خاصدر
و نهش یلان و عقرب اصمرق معناسنه دینور لدغ و لسع کی (زر) زای مجیه تک فتنی و راه
مهمله تک تشدیدیه مطلقا اصمرق معناسنه در (عض) زر و زننده و مراد فیدر که مطلق
اصمرق معناسنه در فارسیده کزیدن دینور (سن) جن و زننده مطلقا دیش دینور جعی استان
واسته کلور (ضررس) ضالک کسر یله سن مراد فیدر که مطلق اوله رق دیش معناسنه در لکن
عرفه آزی دیشده استعمال اولندی (اضراس) ضرر تک جعیدر ضرر و کیم

(*) خریده شول دلکسر انجودر در و جان انجو * زمر دوز ماورد و هم الماس آدی اولمش ماس (*)
(خریده) فریده و زننده دلنرک انجوبه دینور و دامنه دست و جالی طغوش قایت اهل خیا

معناست در و کفایت ایده جک معنای رزقه و غذایه دینور (تیس) مجلیس و زننده و بیس
جیلور و ننده شدید نسته به دینور و شدتله جنگ ایذی بی شجیع و بهادر کجه به دینور کشف
وزننده بیس کی

(*) روح قدس ایندیلر اطلاق ملی جبریه * یا کلاک قدس و دی یاک ایلمکه هم تقدیس (*)
(روح قدس) و روح القدس نفوس عبادی لوٹ عصیانندن مظهر اولان آیات قرآنیست
و فیوضات ربانیه ایل نازل اولان جبریل امینه اطلاق اولنور (قدس) قافک ضعی و دالک
سکونیه و غنیمتله طهر و طهارت کی یا کلاک دینور و یاک اولنق معناست ده کلور (تقدیس)
طهر و زننده و مرادفیدر تقدیس الهی جناب باری بی عیوب و نقایصدن نزهت دال اولان
تعبیراته ذکر و مضبوطی اعتقاد ایلمکدن عبارتدر

(*) چون بنساک علی اس و اساس و مینی * اوحدودینی بیان وضع غلده تأسیس (*)
(اس) همزه نك حرکات ثلاثی و سبتک نشدیده (اساس) مخاب و زننده و استن
سبب و زننده بنساک قاعده سنه و غلده دینور و هر شینک اصلنه و معناست دینور (مینی) معنی
وزننده اولدینه دیوار بنا اولنان غله دینور (تأسیس) تا کید و زننده بنساک اولنه جی خانه نك
حدودینی بیان ایله تمیل آتیق معناستدر

(*) حالت شده باسا دی عذابه دخی باس * اولدی هم خور و حقیر ایتمه مثال تیس (*)
(باس) بانك فقی و همزه نك سکونیه حالت شده و داهیه و آفته دینور (باس) باس و زننده
عذاب معناستدر و جرب و قتالده شده دینور (تیس) تحقیر و زننده بر کجه بی ذلیل
و حقیر ایتمکه دینور

(*) باس امید کیساک دخی امید * کسک امید کی ما یوس ایدوبده تأسیس (*)
(باس) بانك فقی و همزه نك سکونیه قنوط مرادفیدر که ما مولودن تو مید اولنق معناستدر
(امینه) همزه نك ضعی و بانك فقی و نشدیده غنی اولنان و اومولان آرزو
و مقصوده دینور غرقه و سدره و زننده مینه کی (تأسیس) تأسیس و زننده بر کجه بی نامول
و آرزو سبتن ما یوس ایدوب امید کی قطع ایتمک معناستدر (امید) ممکن تحقیر و نشدیده
فارسیدن رجا و امل معناستدر

(*) آکاسیت اولنور ک ایوانر امیلی * شهر بانه اوه در کوردم انی بر امیلیس (*)
(امیلیس) از تینی و زننده قوا کهدن نازک ایری دانه لو و کفایت اوقاق چکر کسک اولدینا
و آیدیا اولان نوعیه دینور (امیلیس) انیق و زننده ایران افلیجده شهر بیان تغییر اولنان
(امینه) همزه نك ضعی و بانك فقی و نشدیده غنی اولنان و اومولان آرزو
(*) اکثر یا اولنور اطعمه استعمال * هر نه اولنور ایست اولسون اوسنی اولدی تقدیس (*)
(تقدیس) امیر و زننده الشیه نالده کتر بالذنه طعمه استعمال استعمال اولنور اطعمه تقدیس
ایستعمالی تو هم اولنور لکن تحضیل و تمککته ناس بری برله تشافس ایدر اولدیلور
من عوایق و فاعلر کشته لکه هر بریسه اطلاق اولنور و مال ککجه و بیکی طومش و لده
اطلاق اولنور

(*) قیونه دیندی غم معر کید و اما * کجیک اوغلاقی جدی و دی ارکک کی بیس (*)
(غلم) قنطنیه قیون جسته و موضوع استدر و مؤنث و مفری لفظنک غریبان اولدیرق شاعر جی
اضام و غنوم و انعام کلور (معنا) جیک فقی و عینک سکونیه قیونق قور قور رازدی اولان کجی
دینور قنطنیه معر و امیر و زننده معر و اسلوب و زننده اطعوز و ککک و زننده معر و کجی

شهریان معریان و زننده
بغدادک جانب شرقیست
خارص نام قصبه
نواحبسته بر قریه در

مفردی ماعر در ارککته و دیشسته اطلاق اولنور فارسیده قیونه کوسفند و بیکی به یزدیلور
(جدی) جیک فقی و دالک سکونیه کجیک یاور یسته دینور ترکیده اوغلاق و فارسیده
بزغاله دینور (تیس) لیث و زننده کجیک و کیکک ارککته دینور ککه تکه تغیر اولنور
جعی تیوس و اتیاس کلور

(*) بکر مک لبس ایملش امادخی تیس کی * ایسته حیلله فارشدر مغه دیش تدلیس (*)
(لبس) لامک ضعیله برنسته آخره ملتیس و مختلط اولوب بکر مک معناستدر (تیس) زور
وزننده و نه وزن مزبور اوزره (تدلیس) باع متاعنک عینی مشتریدن کتم ایتمکه اخذ
و عطاسنه حیلله فارشدر مغه دینور و تیس برنسته بی تخلیط ایله منله فلق معناستدر دینور
* سزه یونظم سلبس ایسته دیرلش اینجو * ذلک النظم لکم در نظم و سلبس (*)

مصراع اول تاینک ترجمه سیدر (ذلک) مفرد مذکره اشاره موضوع اولان ذالیه خطاب
حرفیدن مرکب اوله رق مبتدادر (نظم) کلام منظوم معناستدر اسم اشارتک صفی
و مشار الیهیدر (لکم) لام اختصاص ایله جمع مذکر مخاطب ضمیرندن مرکب اوله رق سزه
و سزک اینچون دیمکدر لام جاره تنازع طریقیله در نظم و سلبس لفظلرینه متعلقدر (در)
اینچودر که هر کسک یسلدیکی در (نظم) فعلیل بمعنی مفعول اوله رق منظوم یعنی دیرلش
معناستدر (سلبس) نفیس و زننده سهل الحصول و متفاد اولان شیشه دینور درک نظیم
اضافتی موصوفک صفتیه اضافتی قیلندن اوله رق مبتدایک خبریدر (حاصل) معنی ایها الطالب
یو کاب منظوم سزه در منظوم کبی مرغوب و نفیس و حفظی سهل و متفاد و سلبسته
(*) سنی کرداب بلایه دوشورر آخر * ذلک دولنده دخی ممکن ایسته اوله ریسن (*)

(کرداب) کاف فارسیده کسر یله وسطا در یاده صونی جوش و غلیان ایدوب جور تی پدا
ایتمکله و رایه دوشن سفینه غرقاب بلا اولور یوکه فارسیده و ترکیده کرداب دینور عرییده عصفور
وزننده در دور دینور (ذلک) بانك ضعی و لامک سکونیه سفینه به دینور که فارسیده کشتی
و ترکیده کی تغیر اولنور (ریسن) امیر و زننده بر قومک سر کرده سنه و باشبوخته دینور ریسن
الکاب و ریسن السفینه کی (حاصل) معنی ممکن اولدینی غرایبه ریاستدن جحالت ایله زرا
احکاب ریاست معندی اولور سه کندی بلا سنی یوله جی در کار معطل اولور سنه حشودان
ید کاران کید و مکر ایله انجام کار پر ورطه به اوزر غمغه اضرار ایده جککری امثال
ارانه فقی واضح و آشکاردر

(*) صارت ارجوز تیار احة روح نفوس (*)
(صارت) رجوع و تحول معناست متضمن اولان صیور و تیدن مشتق اوله رق فعل ناقص مفرد
مؤنثدر (ارجوزه) همزه نك و جیک ضمه ز یله قصیده طرزندن بحر رجزدن ترتیب اولنان
شعره دینور و مطلقا کلام منظومه دینلور (نا) مکلم امع الغیر ضمیریدر لکن یوزاده واحده
مستعملدر ارجوز تیار فعل ناقصک استیدر (راحة) سرور و شادی معناست اوله رق فعل
ناقصک خبر منصوبدر (روح) رانك فقی و واول سکونیه وجوده صفیا و انبساط بخش ایدن
سرین و ملایم روز کاره دینور (النفوس) دلهام جاره راحة لفظنه متعلقدر نفوس روح روان
یعنی بدنه متعلق اولان مهجه و جان معناست اولان نفسک جعبدر (مال) معنی یزم قصیده
روشنده اولان شعر و نظم من نفوس سامعینه باد صبا و نسیم دلر باکی موجب ارتیاح و مورث
سرور و صفیا اولدی دیمکدر

(*) او بقوده ثقلت ایله مضطرب اولنق کابوس * عقلی کتمکده سلاس اوله اولاندر معلوس (*)

ان نصف الناس اعداء
لن ولی الا حکام هذا ان
عدل (من لامه ابن الوردی)

(کابوس) چاسوس و زننده اویقوده عارض اولان ثقلته و آغز لغه دینور نیدلان و خنام کی ترکیده آغز بصره و فارسیده بخت و خفیا و خفتو دینور (سلاس) غراب و زننده عقل زائل اولوق معنایه در (مسلس) بخنون و زننده و مراد فیدر که عقلی کتیش اولان کسه به دینور مسوس و مالوک و مالوق و مخفوق و مخبط کی فارسیده دیوانه و شیفته و شوریده دینور ترکیده دل و اوصی کتیش دینور

(*) بوی کوزلیکی رشاقه کوزله دیندی ملاح * یوزینک رنکی کوزل کند و کوزلدر قابوس (*) (رشاقه) سحابیه و زننده قد و قامتک باقشلی و کوزل اولمنه دینور قامتی سر و سهی کی خوب و موزون اولان کیمسه به رشقی دینور (ملاح) غراب و زننده پک کوزل کیمسه به دینور ملج کی (قابوس) قاموس و زننده چهره سی خوب و لون و بشره سی کوزل جیل الوجه و متناسب الاندام اولان کیمسه به دینور

(*) فطر را اولکه شدید اوله هم اوله فطر * یوزنی اکشیده رک چهره ایدن کیمسه عبوس (*) (فطر) زهر بر و زننده (و فطر) جعفر و زننده و قاطر علابط و زننده سخت و شدید اولان شفته دینور (عبوس) صبور و زننده غضب و انفعالدن ناشی کسکین سرکه انجش کیمسه کی یوزنی اکشیدوب چهره سی دورن کیمسه به دینور و یونعس و بد چهره لک بعضا جیلی اولغله صاحبیه عرض لازم و مرض ملازم مشابه سنده اولور شاعرک صوفی ترش رو و حقنده * اغلش چهره لی صوفی عبوس الوجهک * روینه جسته ده کیرسه بشاشت کلز * دیدیکی کی و عبوس شدت و کبر اهتدن ناشی چهره سی متعس اولان شدید و کر به نسنه به دینور (*) بولاشق لوٹ دخی اطلخ بولاشدر مقدر * یلامق لحس و دی مخموس کشی به لاحوس (*) (لوٹ) روٹ و زننده آلوده و بولاشق معنایه در (اطلخ) لامک فنی و طانک سکونیه برشته مر دار نسنه بولاشدر مق معنایه در تلویث و تلطخ کی (لحس) نحس و زننده لسان ایله برشتی یلامق معنایه در لحظه و زننده لحسه و غرزه و زننده لحسه کی فارسیده لبسیدن دینور (لاحوس) کابوس و زننده مخموس و مشوم یعنی اوغور سوز و فتنه انکیر کیمسه به دینور (*) طالع تیارو صوفی طاشق اولان بحر طیس * دکر اور تاسیدر اسطم و دینور هم قاموس (*) (تیار) شداد و زننده دکرک یاریلوب و جانلیان شدید طالع سته دینور موج مطلقا طالع به دینور (طیس) امیر و زننده صوفی پک چوق و اسع و عمیق دریاه وصف اولور (اسطم) همزه نک و طانک ضمه ری و میک تشدیدیه و (قاموس) قابوس و زننده ایکبیده دکر اور تاسنه دینور

(*) خشت نیرک دخی مزراغه دینور رخ و ستان * جز کرزک ادیدر دیندی طپوزه دیوس (*) (نیرک) خیندر و زننده قصه مزراقد که بر قاج دانه سی برکانه ایچره قونیلوب حین اقتضاده اعدایه ال ایله اتیلور ترکیده خشت و فارسیده نیزه برتاب دینور (رخ) رانک ضمیمه آلات خربدن مزراغه دینور که ترکیبی سنکودر (ستان) کتاب و زننده ناظمک بیانته کوره رخ مراد فیدر که فارغی ایله تمرن مجموعته اطلاق اولور لکن کتب لغاتده مزراغک دمورینه تخصیص اولغله ستان مزراغک قمری اولور (جز) جیمک ضمیمه مصر او دوی رسمنده دمور چوماغه دینور که آتی قدما محاربه ده استعمال ایدر لیدی فارسیسی اولان کرزدن معر بدر (دیوس) تنور و زننده طپوزه دینور

(*) ترس و مخب دخی جته آدیدر قالمق * مغر اول باش کچی زرخه دینور درع و لبوس (*) (ترس) نالک خنی و رانک سکونیه و (مخب) منبر و زننده و (جته) جیمک ضمیمه و نونک

فنی و تشدیدیه محاربه ده کندیله سیرلنوب نرس و تستر اولتان قالمقانه دینور عیارک کسریله جمن و ججه کی فارسیده سیردینور (مغفر) منبر و زننده وها ایله مغفره و کابه و زننده غفاره باش کسره سنک التدن کیلان زره کلاهته دینور فارسیده سر پناه و ترکیده تولغه تعبیر اولور (درع) ذلک کسریله دمور دن مصنوع زرهه دینور که جنک لباسیدر جچی در و عدد و نسوانک تستر لیچون کیدکری فراجه مقوله سته دینور (لبوس) صبور و زننده زرهه اطلاق اولور جوشن کی و کچکک نوبه و جامه به دینور لباس و مجلس کی فارسیده پوش و زره دینور

(*) دیندی طولدر مغه ادهاق طولو کاسه ادهاق * شی ایچیلن چناضه کاس دی کیم جچی کووس (*) (ادهاق) همزه نک کسریله کاسه و یرداق مقوله سنی طولدر مغه دینور و صوفی پردن دوکوب برقطره قالمق اوزره یوشا فنی معنایه اولغله ضد اولور دهق ایکی معنایه ده ادهاق مراد فیدر (دهاق) کاب و زننده طولو برداغه و کاسه به دینور (کاس) کافک فنی و همزه نک سکونیه و تخفیف همزه بی الفه قلب ایله صو و شربت ایچله جنک قابه دینور قدح کی فارسیده جام دینور (کووس) کنوز و زننده کاسک جعیدر

(*) آرامق جس و نجس که تفقد کیدر * اولدی ناصف دخی منهی و طلیعه جاسوس (*) (جس) جیمک فنی و سنک تشدیدیه و (نجس) تکلف و زننده خبر آرامق و بر نسنه بی ادراک ایچون کوزایله باقوب آراشدر مق معنایه در تغیر و تنقیص و تفحص کی فارسیده جستن و جویدن دینور (تفقد) نجس و زننده بر کیمه غائب ایتدیکی نسنه بی آراشدر مق معنایه در افتقاد کی (ناصف) صاحب و زننده و (منهی) منی و زننده و (طلیعه) سفینه و زننده غیرک شر و مضرتنه دار خبر و عبوب تنقیص و نجس ایدن جاسوس دینور جاسوس دخی عریدر ترکیده شیوعی حبسیله ترجمه موقعنده ایراد اولندی فارسیده تلا به دینور و ترکیده شاشود و ایچره قراغول تعبیر اولور

(*) عزایله عالم اولان جله باش اوزره او تور * مجلس العالم بالعر علی کل رؤس (*) (مجلس) او تور مق معنایه اولان جلوسدن مضار عذر (عالم) علوم و مساله واقف و آشنا اولان کیمسه معنایه اوله رق فکاک فاعلیدر (بالعن) ترکیده به ملاسه مجلس فعلته متعلقدر عز عینک کسریله عزت و علوقدر و شرف معنایه در (علی کل رؤس) ترکیده حرف استعلاء فعل مزبوره متعلقدر کل الفاظ عموم دینور رؤس نفوس و زننده باش معنایه اولان رأس لفظنک جعیدر (حاصل معنی عالم و دانا اولان ذات هر کسینک باشی اوزرنده بری وارد دینکدر

(*) نحس اکبر در آنک طالعنه ناظر اولان * بانک اوغرامسون یعنی منج مخموس (*) (نحس اکبر) اهل نحوم اصطلاحیه سبعة سیاره دن فلک مابعدیه منجک و اولان زحل بلندینه دینور طالع بوراده مولودک آن ولادینه بروج آتی عشرک اجزاسندن اوله رق افق بلند دن طلوع و ظهور ایدن جزء دن عبارتدر ناظر اصطلاح منج قومه بر کوکب کوکب آخر ایله یاخود اجزاء فلکیه دن بر جزء ایله هر بری فلکک بر نلنیده یاخود پرر یعنی یاخود سیدینه یاخود تمام مقابله سنده اولغله تثلث یاخود تفسد یاخود ناظر اولستدن عبارتدر که اقضالات فلکیه اتوا عیندر (منج) تخیلیدن اسم فاعل بنیه سیله عالم سفلیده وقوعه کلان حادثات خیرا و شر خراکات افلاک حبسیله حدوث ایدن اقضالات فلکیه لک تأثیری ایله در دیور عم ایدن کذا ایدن عبارتدر (مخموس) مشوم و اوغور ستر معنایه در کما مر آفا (حاصل معنی منج) یاخود مصاحب و کامقار شدن احتراز ایله زیر آنک طالعنه نحس اکبر ناظر اولغله منجست لازمه سیدر

(*) شأن شبنی کهماد منقوش (*)

(شأن) شبنک فنی و همزنگ سکونیه و السنه ده متداول اولدیغی اوزره همزه بی الفه قلبه شان امر و حال معنایست در (شبنی) ترکیبده شین تین وزنده حرف هجاءن اون اوچخی حرفک اسمیدر و منکلم ضمیر به مضاف اوله رق مبتدا اولان شاک مضاف الیه بدر (کهماد) ده کاف اداة تشبیه در عماد کاب وزنده طینه جق نسته به دینور و دیره که دینور ستون معنایست (بطلاء) ده باه ملایه مابعدندکی منقوشه متعلقدر طلاء کاب وزنده برنسته ک اوزرینده سور یلان نسته به دینور بویه و بالذکی (منقوش) مصبوغ وزنده الوان عدیده ایله ملون و محلی نسته به دینور (حاصل معنی شین قافیه سی لغتزدن مرتب اولان قطعه لر یک حال و شانی انواع نقوش عجیه ایله منقش و محلی و التون بالذکیله زرانود و مطلی اولان منند یا خود اسطوره کی شععه باش و موجب تحین و شاباشدر دینور

(*) ظفر طرنق فاشنوب طرملاندن غروش (*) مرش هم طرمله مق او یله ایش خمش و خوش (*) (ظفر) ظانک فنی و فاک سکونیه و ظفر ضمتنه و اظفور اسلوب وزنده انسا ک و سائر طرنقو حیوانک طرناغنه دینور جعی اظفار و اظفر کلور فارسیده ناخن دینور (غروش) طرملامق معنایست اولان خرشدن اسم مفعول بیه سیله فاشمش و طرمله لکش نسته به دینور (مرش) فرش وزنده و (خمش) پنه وزن مزبور اوزره و (خوش) قعود وزنده طرمله مق معنایست در کدح و کدش و خدش کی فارسیده خراشیدن دینور

(*) هس بش اولدی باشا ابله یوزی کولک (*) یوزی کولش دخی مینوش کول یوزلو مینوش (*) (هس) هانک فنی و شبنک تشبیهله شاد و مسرور و فرحناک اولمق معنایست اولان هشا دن وصف اولمق اوزره متبذ و شادان کیمه به دینور (بش) هس وزنده (و باشا) رشا نه وزنده کول یوزلوک معنایست در که کولج یوزلو تعبیر اولور بسم کی فارسیده خندان دینور (مینوش) مسرور وزنده یوزی کولش فرحناک کیمه به دینور (بشوش) صبور وزنده کول یوزلو شاد و خندان کیمه به دینور

(*) طم طاد حلو دیمک طانی ایش مر آجدر (*) حامض اکشی به دینور مزید کدر منقوش (*) (طم) طانک فنیله طاد و جاشنی در که حواس خسه دن قوه ذائقه ایله معلوم اولان کیفیتدر آجیل و طلولوق و اکشیک و طوزلولوق کی جعی طعوم کلور مذوقانک طعوم نسته سی کتب کلاسیه ده کیفیات محسوسه مقصدنده میندر اما طانک ضمتنه طم برنسته نک جاشنی سنی طانق معنایست در (حلو) حانک ضمی و لامک سکونیه طلولو نسته به دینور فارسیده شیرین دینور (مر) میک ضمی و رانک تشبیهله مرارتلی اولان آبی نسته به دینور فارسیده تلخ دینور (حامض) طعمیده حوضت اولان اکشی نسته به دینور (مز) مر وزنده طعمی حلاوت ایله حوضتدن مرکب اولان منقوش نسته به دینور لوفان تعبیر اولان نار کی

(*) ممد زندی و سودایله طلوسیدر حالق (*) زور و صدرا اولدی کو کس همدخی جوش و جوشوش (*) (ندی) نالک فنی و کسری و دالک سکونیه انسان مه سته علی قول خاصه نسوان مه سته دینور فارسیده بستان دیرل سائر حیوانلر که مه سته عرییده ضرع و فارسیده غرم دینور (حالق) حله مهنه نک فنی و لامک سکونیه سودایله طلوسو اولان مه به دینور (زور) زانک فنی و واول سکونیه (صدور) صانک فنی و دالک سکونیه (جوش) جیک فنی و واول سکونیه (جوشوش) عضفور وزنده عضو ممد و قدر که کوکس تعبیر اولور کلکلی و کلکال

(*) لید و عمن و دخی صوف دیمک یوک بیانی (*) آبی حلا جلاک آندیقی اولمش منقوش (*)

(لید) فتنه و (عمن) عینک کسری و هانک سکونیه و (صوف) صادلک ضمتنه قیوند قیرقیلان یوک و بیانی به دینور فارسیده پشم و پریر دینور (منقوش) آلمش و حلا جلمش یوک و بمق مقوله سته دینور

(*) نشر طاغته ایش لف دوروب و دوشرمک (*) دوشه مک فرش و دوشمش دیمه درهم مقروش (*) (نشر) حشر وزنده برنسته بی تفریق ایدوب طاغتی معنایست در و برخبری فاش و شایع ایتمک دینور و می احیا اتمک معنایست در (لف) لامک فنی و فاک تشبیهله نشر مقابلهدر که برنسته بی دوروب دوشرمکه دینور (فرش) عرش وزنده برنسته بی بسط ایدوب بایقی و دوشه مک معنایست در و کلیم و یکم مقوله سی اولان او دوشه سته دینور فراش و بساط کی (مقروش) منقوش وزنده یا لیش و دوشمش نسته له دینور

(*) نچ بغدادی طاریدر دخن و دکرمن طاحون (*) اونه دی طحن و دکرمنده او کوغش مجشوش (*) (نچ) قافک فنی و میک سکونیه حیواندن بغدادیه دینور بر و حنطه کی فارسیده کندم دینور (دخن) دالک ضمی و هانک سکونیه حیواندن طاری به دینور ناظمک اطلاق کوره طاری جنسک انواعته شاملدر ذره کی لکن قاموس ترجمه سته مذکور اولدیغی اوزره حب جاویرس اسمیدر که قره جه طاری و بعض محله قزبل طاری و جواز طاری دید کلری خرده طاری اوله جقدر فارسیده بوکا کایرس دینور و مطلق طاری به ارزن دینور (طاحون) صابون وزنده دکرمنه دینور طاحونه و ریجی کی فارسیده آسیا و آسیاب دینور (طحن) طانک کسریله او کولمش اونه دینور دقبقی کی فارسیده آرد و آرداله دینور اما طانک فنیله طحن مصدر در اون او کوتمک معنایست در (مجشوش) مدقوق وزنده دکرمنده دو کلوب او فادلمش یولغور و یور جاق مثالی نسته له دینور

(*) ارقم و حیه یلان پک یوکیدر نعبان (*) نهش انک صوفه سیدر صوفدیقی اولمش منیوش (*) (ارقم) احر وزنده سائر یلانلردن زهرناک و دالما صوفق ایچون انسان قسمی جسخو ایدن یلان به خود آقلی و قاره لی آلاجه یلان دینور (حیه) حانک فنی و یانک تشبیهله مطلقا یلان دینور فیور یلوب جور کلنسی یا خود طول حیاتی باعث نسیمه اولمندر (نعبان) عثمان وزنده غایت ابری و اوزون یلان دینور که ازدها تعبیر اونور علی قول یلانک ارککنه دینور اخزم و صمه کی و علی قول مطلقا یلان دینور حیه و اسود و رفایش و صیداد و عثمان کی (نهش) و حش وزنده انسانی و سائر حیوانی یلانک اصروب صوفسته دینور سین قافیه سنک اولدی قطعه سته یکدی کی (منیوش) ملدوغ وزنده و مزاد فیدر که یلان صوفش کیمه به دینور

(*) آدمه مونس اولان جانور اولمش اهلی (*) جله حیوانکه بیانی اوله هم دیندی و خوش (*) (اهلی) یاه نسبتله خانه به و آدمه مونس و شنگه مالوف اولان حیوانه دینور که وحشی و بیانی مقابلهدر (و خوش) نقوش وزنده بیانی حیوان معنایست اولان وحشک جعیدر که انسانه مالوف اولمیان حیوانلدر

(*) شاشغه دیندی توله دخی شاشقن و اله (*) اولدی ادهاش شاشقن منقوش (*) (توله) تخر وزنده و مراد فیدر که بر کیمه بر موحش نامزدن فاشی سر اسحه و حیران اولوب شاشقن معنایست در (واله) صاحب وزنده و له و حیرت کلمش منقوش و سر کردن کیمه به دینور فارسیده تیب و شیب و هزاره دینور (ادهاش) همزه نک کیمه یله بر کیمه بی سرکشته و حیران

و بهوش و سرگردان قلیق معنای در که ترکیده شامرق و فارسیده سرگشته کردن دینور
(مدهوش) مفروش و زننده مخیر و طالعین بجماره کیمیه دینور
(*) دینوری سو یلمکه انطاق و دخی استنطاق * سویلیان ناطق ایش ساکت وصامت خاموش (*)
(انطاق) همزه نك كسرله كندندن معنای فهم اولور حر و ف واصواتله سوز سو یلمك
معنایسته در (استنطاق) بر کیمیه دن سوز سو یلمك طلب ایلک معنایسته در که مثال انطاق
اولور فارسیده گفتاریدن دینور (ناطق) سابق و زننده سو یلمی معنایسته در متکلم کی فارسیده
گوینده و کویا دینور (ساکت) و (صامت) سکوت و صموتدن اسم فاعل صیغه ل به کلامه قدری
و ارایکن ترک کلام ایدوب سو یلیان کیمیه به دینور فارسیده خاموش دینور
(*) نظمین نقد اولان سوز در او معشوش دکل * نظمین نقد لبس بقول معشوش (*)
مصراع اول ثانیک ترجمه سیدر (نظمینا) ترکیده نظم کلام منظوم معنایسته مبداء و متکلم
مع الغیر ضمیر بنده مضافدر (مشتق) منتخب و زننده و مراد فیدر که زبوف و ردیسی سبیلوب
طرح اولنوب خالص و جیدی قالمش انچه به وسائر نسته به دینور منقح و منقی کی فارسیده
گزیده و ترکیده اورند لشم تغییر اولور و بومنتقد لفظی مبداء نك خبری و جمله سی ابتدایده در
(لبس) لامك فحیله افعال ناقصه افراندندن مدخولی اولان جمله نك خبرك مضموتی استمدن
نقی و سلبه موضوعدر اسمی اولان ضمیر مرفوع مستتر نظمه راجعدر (بقول) ده باه زانده در قول
فانك فحیله کلام کی سوز معنایسته اوله رق لفظا مجرور و محلا منصوب اوله رق لبس نك خبریدر
(معشوش) خالص اولیان نسته معنایسته قولك صفتیدر (حاصل معنی بو نخبه مز غایت منقح و منقی
ولفات و حشیه غیر مأنوسه الاستعمالدن مصنی و منقح در
(*) سنده برسوله ایکی دكله یلوب حکمتی * چونکه آدنده زبان پردر ایکی اولش گوش (*)
(مثال معنی جناب قادر مختار جلت حکمته حضرت تباری انموزج عالم اکبر اولان وجود انسانیده
ایداغ بیوردینی حکم لایحی جله سندن در که جارحه تکلم اولان لسان فصیح البانی بر و آلت
استماع اولان روزنه صماخی ایکی عدد خلق و ایجاد بیورشدن ایدم مقتضای حکمت و مصلحت
انسان کامل بر کو و مکشیر اولوب اقوال نافعینی یله تکلم و تلفظی اقل و استماع و تلقینی اکثر
اولسی لازمه وضع الهی اولدینی واضح و آشکاردر
(*) احفظوا السنكم عن هذیان الاغشاس (*)
(احفظوا) همزه نك كسرله اعلوا و زننده امر مخاطب جمع مذکر در وقایه و صیانت ایلک دیمکدر
(السنكم) ده السن سنك ضمیه اقلس و زننده آلت تکلم اولان لسانك جعیدر السنه کی فعلك
مفعول اولق اوزره منصوب و جمع مخاطب ضمیر به مضافدر (عن) کلمه سی مجاوزه الجون حرف جر
اوله رق احفظوا فعلته متعلقدر (هذیان) نزوان و زننده نامعقول رابطه سز صاچه سوز
معنایسته در فارسیده هرزه و باوه دینور (اغشاس) همزه نك كسرله زشت و فیهج و نامنزه سوز
سو یلمك معنایسته در (حاصل معنی غنی عن الیساندر
(*) كسبك زوجة منك و حه سنده دیندی فراش * یاغده المده دخی جاریه بی استغشاس (*)
(فراش) کاب و زننده متزوج اولان کیمیه نك زوجة منك و حه سنده دینور بعه و حلیله کی
ودوشک و دوشه مه به دینور (استغشاس) استعمال و زننده جاریه مملو کی فرایسته الوب زوجیت
معامله سی ایتمکه دینور نسری کی ترکیده او طیلق ایدمك دینور
(*) نالی دیبا ایش استبرق و سندن اطلس * عبقری کاله و الا ایدواناید ریاش (*)
(استبرق) همزه نك كسرری و نه فوقیه نك فحیله صرمد و قلابدان ایل طوقعش دیبایه دینور

فارسیده زربفت دینور و ترکیده پتن و سوانی و سلیمیه و التون اولوق کی اسمرا ایله تعبیر
اولور یا خود استبرق دیبا و جریدن قالن اولانه دینور (سندس) سنبل و زننده بر نوع انچه
و نازك اطلسه یا خود انچه و لطیف دیبایه دینور که صندل و جانفس تغییر اولور (عبقری)
عسکری و زننده عبقره منسوبدر عربك زعی اوزره عبقر طائفه نك بلد می اسمی اولغله هر متاع
نقبسی و شی عجیبی اکا نسبت ایدر ل ائمه لغتدن قطرب عبقری نك یایی نسبت ایچون اولوب بلکه
کرسی و یخنی کله نك یاری کی اصل کله دن اولسته ذاهب اولشدر کذافی حاشیه السعدی
علی القاضی (کاله) هاله و زننده فارسیدر مدار ارتفاع اولان زوملی و کرکلو نسته به دینور متاع
معنایسته (والا) حالا و زننده اعلام معنایسته فارسیدر بهتر و بهترین و بهین کی (ریاش) کاب
و زننده لباس فاخره دینور و لباس فاخر معنایسته اولان ریشک جمیده اولور
(*) اغطش ایلدی مظلوم دیمه در معناده * انچه در همدخی اوله قرا کولق اغطشاس (*)
(اغطش) اظلم و زننده و مرادق اولق اوزره افعال یابندن فعل ماضیدر نوری ازاله ایله ظلمت
و قرا کولق احداث ایتدی دیمکدر (اغطشاس) همزه نك كسرله متعدی اولور و ظلم و قرا کولق
معنایسته و لازم اولور کیمیه قرا کوا اولق معنایسته
(*) نم قاپوب جلبد طوبت ایدن اولش مرشوش * دخی سر بندیسی صو کیلرک اولدی رشاش *
(مرشوش) ملول و زننده آیدار نسته دن و هوادن غللوب رطوبت و باشلق جلب ایدن نسته به
دینور (رشاش) سحاب و زننده ماء و دم و دم کی مایع نسته لک صجرا نسته و سر بندینه
اطلاق اولور
(*) صاغ ایکن ضنك معیشت دیمه در طاردر لک * بوجه در لکله دیر لکده معیش ایله معاش (*)
(ضنك معیشت) صفتك موصوفه اضافتی قیلندن اوله رق طاردر لک دیمکدر نك ضنك
ضانك فحی و نونك سکونله مطلقا طار نسته به دینور ضیق و ضائق کی فارسیده نك دینور
(و معیشت) در لکله دینور حیات و زندگانی معنایسته و کند و سیله کچنک نسته به دینور مطعومات
و مشروبات کی که مایه الحیات اوله حق نسته دن عبارتدر در لک تغییر اولور (معیش) معشر
و زننده و (معاش) مرام و زننده در لکله و مدار تعیش اولان نسته به دینور عیش و معیشت کی
لکن معاشه فراخی و وسعت مفهوم معاشدن خارجدر
(*) دید بار مال بقایاسنه کر چه حفشوش * حاله تر عده روحك دخی باقسی حشاش (*)
(حفشوش) کلبوس و زننده غنی ایکن فقیر اولان کیمیه نك بدیده قلان بقیه ماله و دیمه باقی
قلان بر مقدار مبلغه اطلاق اولور (حشاش) غراب و زننده خسته نك و مجروح و مجروحیده
قلان روح بقیه سنده دینور حشاشه و رمق یسیر کی
(*) ناسدن مختلف اجناس دیمك و بش اولش * اولدیرتی سفها زمره سیدر هم او باش (*)
(و بش) وحش و زننده اجناس مختلفه و انواع سفله دن تجمع ایدن نادان و فر و مایه کیمیه زمره
اطلاق اولور (او باش) همزه نك فحیله و بش مزبورك جمعی اوله رق مجمع اولان سفها
زمره سنده و ارادل و اسافل کر و هنه دینور
(*) لص و سارق دینور خر سزه اما که انك * قتی ملعونی کفن صوبی یعنی نیاش (*)
(لص) لامك حرکات ثلاثیه خر سزه دینور جمعی لصوص کلور مؤتی لصدن فارسیده
دزد و اصل ترکیده او غری دینور (سارق) جارب و زننده و مراد فیدر بونلرده خر سزه دینور قبول
و زننده سروق کی (نیاش) شداد و زننده مستور اولان نسته بی کشف و اظهار معنایسته اولان
نشدن مأخوذ اوله رق قبری اجوب مبداء کفنی صوب آلان ملعونه دینور (رحم الله النیاش الاول)

منلی مشهور در

(*) فاحشه اولدی زناهم برامزایشه دینور * اوله ایش ایدی بدسو یلیجدر فاش (*)
 (فاحشه) حاک کسریله کاردن اولان زنایه دینور و غایت قبیح و منکر اولان معصیته و مطلقا شرع نهی ایتدیکی شته دینور (فاحشه) نیش و زننده مبالغه در فعل قبیحی جوق ایشلیجی و قول قبیحی جوق سو یلیجی کیمسه به دینور
 (*) علت ضعف بصره کیمه کورن اخفش * یراسه قوشیده و طواط ایش هم خفاش (*)
 (اخفش) اجر و زننده خلقی اوله رق کوزی کوچک و بصری ضعیف اولغله کیمه کوروب کوندر کورمه کونک بلوتلی کونده کوروب اجیف خلق کونده کورمه اولان کیمسه به دینور جعی اخفش کلور مؤننده خفاش دینور و اخفش ائمه نجاتدن اوج ذالک لقبیدر بری اخفش اکبردر که ابو الخطاب عبدالمجید بن عبدالمجید سبویک اسانده سنددر و دیگر اخفش اوسطدر که ابوالحسن سعید بن مسعود در سبویک تلبیدر و او خجیبی اخفش اصغردر که علی بن سلیمان غم نحوی مبرددن و تعلیم اخذ ایلندر (وطواط) و اوله قحیله یراسه قوشه دینور که معروفدر (خفاش) حاک ضعیله رمان و زننده بوده یراسه قوشه دینور کوزلی کوچک و بصری ضعیف اولدیغی باعث تسمیه اولندر مراد فوری خفاف و طروق و سخاو خفددر

فارسیده شب پره و شب پور دینور

(*) قبل خلوصیه معاشکه توکل حقه * فعلی الله توکل بخلوص لمعاش (*)
 (فعلی الله) ترکینده یا ابتدایه یا خود زانده در علی حرف ج را اوله رق مابعدنده واقع توکل امرینه متعلقدر جازک متعلق اوزره تقدیمی حصری مفیددر (الله) اسم جلالتدر کاسبق فی القطعه الاول (توکل) فعل یابندن امر مخاطب مفرد مذکر اوله رق خدای متعال حضرت نرینه تسلیم امورایله اعتماد و اتقاد ایله دیکدر (بخلوص) دما ملاسه توکل فعلنه متعلقدر (خلوص) جلوس و زننده برینسته صافی و خالص اولق یعنی مغشوش و متکدر و مشوب اولمقدن عبارتدر (لمعاش) بده لام تعلیل توکله متعلقدر معاش بوقطعه ده یکدی حاصل معنی جمیع نفوس منجسده یک ارزاقی تکفل ایدن رزاق عالم حضرت نرینه امر معاش خصوصنده خلوص قلبه امور یکی تسلیم و اعتماد ایدوب مضطرب اوله زیرا * ومن يتوكل على الله فهو حسبه * یورلندر

(*) بویله در بوسقه هم شد جناب پدري * راز پنهانی اخوانکده ایله فاش (*)
 یعنی کتمان اشرا و مقصوده ظفر و سطوات دهر دن سلامته مدار و افشاء سر موجب ندامت و مورت محنت و وخامت اولدیغی زدیبران روشن ضمیرانده واضح و آشکار اولدیغندن حضرت یعقوب علیه السلام بخندوم نبوت موسوملری یوسف صدیق علیه السلام فصیح و بلیغ معرفتنده موضوع خواننده دل آگاهلری اولان سر مکتومی اخوانه افتادن منع ایلدی کال الله تعالی حاکا * قال یابی لا تقصص رؤیاء علی اخوتک * الاية
 (*) انعم الله لنا العلم به نحن نعیش (*)

(انعم) افعال یابندن ماضیدر اعطا و احسان ایتدی معانسه (الله) فعلک فاعلیدر (لنا) بریمچون دیکدر (العلم) فعلک مقولندر جمله منی ابتدایه در (به) ده باه سبیه مؤخر نعیش فعلند متعلقدر ضمیر مجرور جمله راجعدر (نحن) متکلم مع الغیر ضمیر یدر و مبتدادر (نعیش) عاش یعیش دن مضارع متکلم مع الغیر در تحتده مشترک فاعل ضمیر به جمله منی مبتدالک خبر یدر جازک متعلق اوزره تقدیمی حضرت ایچون خبرک فعلتی تقوی حکم ایچوندر (حاصل معنی جناب

واهب

واهب العطایا بزه نعمت علی احسان و اعطا ایلدی برانجیق او علم سبیه حیات ایدی و زننده کانی سرمدی بولور زبا خود او علم سبیه مرزوق اولوب نعیش ایده رزق تکدر
 * جوهری باز دیکه خلط ایتکه دیش نشویش * طوغروس صاحب قاموس یوردی خویش *
 (نشویش) تفعیل و زننده ائمه لغندن جوهر نیک صحاحنده بیان کوره برینسه فی قارش مورش ایلکه دینور خلط و تخلیط کی و بومعنا ده اکثر ائمه لغت دخی جوهری به موافق در لکن صاحب قاموس جوهری بی و غمه نسبت ایدوب صواب اولان معنای من بوده هایلله تهویش اولمقدن دیدی مترجم قاموس نشویشک نزاع و اختلاف معانسه اولان شواشدن اخذینه منی جوهری به نصرت ایلدی

(*) خلقه القای فساد ایلک اولمش توریش * دخی تزویره سلوک ایتکه دیش تریش (*)
 (توریش) تخریش و زننده و مراد فیدر که خلقی بری برینه دوشورب ینلرنده فتنه و فساد القای ایلک معانسه در (تریش) تزویر و زننده و مراد فیدر که کلامه حسن و زینت و یرمکله تنظیم و تزویج ایلکه دینور

(*) راهب قوم نصاری دیمه در زبکه کشیش * دیر عرب باده جوشوب قینامه صوته کشیش (*)
 (راهب) هارب و زننده نصاری طائفه سنک علم جهتیه ریسلرینه دینور که ترکیده کشیش و فارسیده هرید و دانشمند زسانان دینور (کشیش) کبیر و زننده شراب کوبده قینار کن ظهور ایدن خشنده دینور پس کشیش لفظی هم ترکی هم عربی در لکن ترکیده پاپاس معانسه عربیده خیرک غلبانندن حاصل اولان صوت معانسه در

(*) هم عرب دیدی کوچک جسته لیه قوش اما * عش قوشک یوه سیدر یلکی اولمش ریش (*)
 (قوش) قافک ضعیله صغیر الحیم و قصیر القامه بود و ورجل سرآمده دینور فاش و فغانی و قطع کی فارسیده زاد خواست و ترکیده جوجه و جوره دینور (عش) عینک ضعی و شینک تلذذیده شول قوش یواسنه دینور که اناجک دالری ارالغده مخار و خسدن یعنی جور دن چویدن اثنا ذابلیه اما دیوار قنوقلرنده و قباد لکلرنده اولان قوش بوسنه و کر دینور عشک جعی اعشاش و وکرک جعی اوکار کور فارسیده مطلقا یوه به آشیان دینور (ریش) لیف و زننده قوش قنادینک تو یلریدر که بلک تعمیر اولور و لباس فاخره دینور ریش کی

(*) علف اولکیم اتی حیوان یه بملک معلف * او فانی حت و صمان تین و قوری اوند حشیش (*)
 (علف) سلف و زننده آت و قاطر و دوه و صغیر مقوله سی حیوانلرک بمنه دینور (معلف) معقد و زننده حیوانک علف و یم یه جکی بیر دینور که آخورو بملک تعمیر اولور (حت) حاء مهمله نیک ضعی و ثاء مثله نیک تشدید به صمان او فانیسه دینور که صمان توزی تعبیر اولور (تین) تانک کسریله و قحیله صمانه دینور که معلومدر و شریف و سخی کیمه به دینور و مباحدن قورده دینور و یوک کاسه به دینور (حشیش) امیر و زننده قوری اولغله دینور

(*) جمع ایدن بریره نسوان ورجالی دینوب * دی قلدی به دینوب و حرکت اولدی نطیش (*)
 (دینوب) دیوم و زننده (ودوب) صبور و زننده داتار جال و نسوان یننی فاحشه و زنا ایچون جمع ایلکه سعی ایدن عورت بزه و نیکه دینور و قوغچی به وسای بالفساده دینور (دینوب) طیب و زننده باب ملائکه بور یمک معانسه در اطفالک ایمکله رک بور یمسی کی و اکثر حیوان و حشراتک حرکتده مستعملدر (نطیش) امیر و زننده مطلقا حرکت معانسه در که حرکت فی الاین در فارسیده جنیدن دینور

(*) عجله ایلچی کیمه عجل اولمش هم * انکماش ایومه در ابودر که دیش نکبش (*)

قوش لفظی دخی هم ترکی
 هم عربی در لکن عربیده
 جوره و خبر کیمسه
 دینور ترکیده طبر و صغ
 فتنه دینور

(عجول) جهول وزنده بالطح ابو كن كيمسه به دينور كه برنسته بي وقتندن مقدم طلب اجتنك عادي اوله و عجل ولدني ضايح ايمش مخيره عورته و ناعبه دينور تكلي كسي و اولومه دينور منه كي و قهوه التي تعبير اولنان مختصر طعامه دينور سلفه و لهنه كي (انكماش) انتقال وزنده سرعت املك معناسه در نكش و مبادره و مطور كي فارسيد شتايدن و شتاب دينور (نكش) تكميل وزنده ايو در كه و عجله ابتدا بر كه دينور عجل و اسراع و ارتاف كي

(*) طر ملتق اثرى خادشه در خدش كي * قشيق طرمله مق ديمعه خزش و تخديش (*) (خادشه) حادشه وزنده (وخش) خاك فحيله برنسته بي طرني معوله سله فاشيقي و طرمله مقدين حادث اولان طرني باره سي و پره و برني كي ارونشانه دينور خزش كي و خدش طرمله مق معناسه ده دينور خزش كي (خرش) عرش وزنده خاه معجه ايله و حاد ممله ايله (و تخديش) تشويش وزنده طرمله مق معناسه در مرش و نكديج و كدج كي فارسيد خراشيدن دينور

(*) قو عه در عرث و دخي جث قو بارم قدر هم * عتف و شدت ايله اخذ ايلده بطش و بطيش (*) (عرث) حرث وزنده برنسته برندن قو عي معناسه در تقلع و انجناث كي و برنسته بي برندن قو برني معناسه در انجاج و انتزاع كي (جث) جچك فخي و ناك تشديد ايله برنسته بي جكوب قيارمق معناسه در نزاع و قلع و اقتلاع كي فارسيد قو عه شكستن و قو بارمغه بر كندن و انكجستن دينور (بطش) بانك فخي و طانك سكوتيله بر كيمسه بي يا خود برنسته بي باس و قوت و عتف و شدتله قو ايو ب طرني معناسه در و بطش سطوت و قوت معناسه ده كلور (بطيش) نطيش وزنده كو حلو قو تلو شدت بطش اولانه دينور و عتف ايله اخذ دينور

(*) آشكار اولور اراغني دمى مصلح و مفسد * بظهر المصلح و المفسد عند التفهيش (*) مصراع اول ناهيك ترجمه سيدر (بظهر) ظهور دن فعل مضارع در عيان و آشكار اولور ديمكدر (مصلح) محسن وزنده برنسته بي ابو و صالح قبليجي كيمسه به دينور كرك ابتدای امر دن و كرك فسادني ازاله ايله صكره دن قلسون (مقد) مصلح وزنده و مقابليدر كه برنسته بي حد اعتدال دن اخراج ايله فنا و تباه ايديجي كيمسه به دينور (عند) عينك حرركات ثلاثي و نونك سكوت و دالك فحيله حسي و معنوي مكان قرب و حضوره دلاله ايدر ظرفدر عتده مال و عتده علم كي بوندن تركيده قتده ايله و فارسيد نزد ايله تعبير اولور و مقتضاي اضافت اوزره ظرف زمان ده اولور بوتر كيده اولديني كي (تفهيش) تنفر وزنده و مراد فير كه برنسته بي جستجو ايدوب اراشدن مق معناسه در آشكار ظاهر در (دم) فارسيد زمان معناسه در مصلح فعال فاعلي عند ظرفيدر (حاصل معني واضح و آشكار در

(*) اوله يسماعله طر يكمده مثال جهلا * ايله كور بدر قه علم و كال دريش (*) (يسماعيليه) فارسيد اكه معناسه اولان بس لفظي ايله قالمش معناسه اولان مانده لفظندن مركب اوله رقي آرده و كبريه قلان نسته به دينور دمدار و دنباور كسي عريده متأخر و مختلف معناسه (بدرقه) دال ممله ايله و ذال معجه ايله دحرجه وزنده قولا غوزه و رهبره دينور و بول يسا فليغه يعني بول محافظه دينور كه ابناء سيدك او كنه دوشوب قطاع طريفندن محافظه و حياه ايمكلكدر (دريش) درويش وزنده فارسيد او كنده ديمكدر عريده امامك و قدامك معناسه (حاصل معني منزل مقصود اولان سعادت دارينه وصول طريفنده مانند جمال اوقانكي اضاعه ايله تسويق و اهمال * و رهروان حقيقندن كبريه قالب تفكي اذلال ايله بلكه اصكباب معالي و اقتناء ارتفاع و تعالى خصوصنده علم و عرفاني و سازمدا ركال اولان مكارم اخلاقي او كوكده رهتا و رهبر و نفسي بونله يرو قياغه

مراتب عليا احرازينه فوز و ظفر بوله كور ديمك اولور

(*) رتلي صادر صين خطل الغير رصاص (*)

(رتلي) ده رتل جبل وزنده خوب و لطيف و دلکش و رنگين كلامه دينور و برنسته انجيو ديزيسي كي وجه لطيف و اسلوب متناسب اوزره متظلم و مرتب اولمق معناسه در يا متكلم ضمير يدر رتل اضافتله معرفه اوله رقي مبتدادر (صاد) عاد وزنده حروف هجاءن اون در ديجي حرفه دينور كه مقام حسيه معنای قرييدر و معدنيان دن توجه دينور ككه معنای بعيددر و بو معنای بعيد مراد اولمغه محسنات بديعيه دن ايهام صنعتي وارددر و مبتدالك خبريدر (رصاص) امير وزنده قوی و محكم اولان نسته به دينور صادق رصينه اضافتي موصوفك صفته اضافتي قياشنددر (خطل) جبل وزنده سرعت و جابكغه دينور و فاسد اوله رقي چوق كلامه دينور (غير) خير وزنده سوي معناسه در كه ماعدا و بشقه كيمسه ر ديمكدر (رصاص) سخاوت وزنده معدنيان رصاص اسود تعبير اولنان قورشونه و رصاص ابيض تعبير اولنان قلايه دينور خطلي غير مضاف و مبتدادر رصاص خبريدر (حاصل معني بنم انواع محسنات ايله محلي نواد او دلفين كلام توج كي مستحکم و متين در كه سهام حاسدانه غرض و رماح بدخواهانه هدف دخي قيلمه كندیده طعنه حساد بد نهاد اصلا كار و تأثير و روجهله مورث رخنه اولور اثر ايله خلل پذير ايدره مز غير بلك محسنات دن عاري و سلاستدن بري اوله رقي نفوذ و تشديق ايله ديرم و چاغه كلامري رصاص كي رخاوتلي اولمغه شان زباندرا زانه مساومت ايله ميوه متأثر ورخنه دار اولور ديمكدر

(*) صدغ زلف اولدي باشه طو بلنلان صاجده عداص * باشده قبل تدبكي يرغايله ابرد كده قصاص (*) (صدغ) صادق ضميمه كوز ايله قولاغك مايشه دينور و كوز ايله قولاغك ييشه صارقان صاجه دينور كه زلف تعبير اولور (عقاص) كآب وزنده باش اوزره ديو شير بلوب طو بلنلان صاجه دينور سفينه وزنده عقيصه كي و باش اوزره طو بلنلان صاجك باغنه دينور و باش اوزره طو بلنلان صاجه خصله ده دينور غرغه وزنده (قصاص) قافك حرركات ثلاثيه باشك اطرافنده تراش نهايت بولدني يدر كه اندر اشاعيده قبل بنز

(*) دينه رك جنبش ايله اوينا ييجيدور قاص * اتي اوينا تمه دخي شوقله ترقيص ارقاص (*) (رقاص) شداد وزنده حرركات و زونه ايله دونه رك و قالقيه رقي اوينا يي كيمسه به دينور طوشان و كوچك كي (ترقص) تخصيص وزنده (ارقاص) همزه ك كسريله رقاصي رقص ايشد يروب اوينا تمه دينور سازنده و سبرجي حاليدر

(*) ك سرع اولان ايمش كچه كيم امليص و ملاص * قاچغه هم كبر و قالمغه دينور نوص مناص (*) (امليص) انجيل وزنده (ملاص) كآب وزنده زياده سرعت و شتابله اولان سير و حر كنه وصف اولور سير امليص سير سرع معناسه در (نوص) نونك فحيله (مناص) ميمك فحيله قاچغه دينور كه ايريلوب الارغه اولمغدر و كبر و قالمغه دينور تأخر و تخلف كسي و مناص صغيق يره دينور ملأ و ملاذ و موئل كي

(قاچجي) سوط و دخي قراچمه دينور مش عرفاص * خيري بوق شرايديجي كيمسه ايمش هم مناص (سوط) سبك فخي و واوك سكوتيله اوزونه ديلمش در يلدن اورولش و سجنلردن بوسكولش قاچجي به دينور و شدت و محته دينور و قاچجي ايله اوردن معناسه در مصدر اولور (عرفاص) قرطاس وزنده والي و حاك كرك مجرملري دو كد كلري قراچ قاچجي تعبير اولنان قاچيدر سوطك چجي سباط و اسواطدر عرفاصك چجي عرفيص كلور فارسيد قاچجي به

فارسيد زلفه بسونه و كال
دينور *

فارسيد اوينا تمه بازيدن
و اوينا تمه بازيدن دينور *

(*) اوقوسون نظم دلارای هوا بیه خواص * جمله منظومه لایحه بود در خاص الخاص (*)
 (دلارا) فارسیدر کوکله زیب و زینت و سرور و بهجت و برن شبه دینور (خواص) خاک
 فیتی و صادق تشدیدیه سائر افراد انسانی بولمیان علم و فضیلت و شرف مزین و ممتاز و منفرد
 اولان کیمه معنایه اولان خاصه ک جعبدر (عوام) هوام و زنده خاصه مقابل اولان
 عامه ک جعبدر که کالات بشریه دن بهره یاب اولیان کیمه اوله جعبدر (خاص الخاص)
 اضافه اعلی الاعالی ما کزده در مراد ترغیدر
 (*) ضاء نظمی کذکاه بقبوض الفیاض (*)
 (ضاء) جاء و زنده آیدین و روشن اولی معنایه اولان ضوء دن فعل ماضیدر اشراق ایدی
 و نورلندی معنایه (نظمی) ده بامتکلم ضمیریدر نظم کلام منظوم معنایه فعلک فاعلیدر
 (کذکاه) ده کاف تشبیه ایچوندر ذکاه غراب و زنده کوننه دینور شمس کی (قبوض) ده باء
 سببیه ضاء فعله متعلقدر قبوض قعود و زنده جوق نعته دینور قبض معنایه فعلک مفعول به
 غیر صریحیدر (فیاض) فتاح و زنده مبالغه ایله کثیر الاحسان اولان الله تعالی حضرت نکرینه
 اطلاق اولنور (حاصل معنی نیراعظم اولان آفتاب رخشان ضیا باش کون و مکان اولدیغی کی
 بنم بومظومه کوهرفشام دخی فیاض مطلق قبض و احسانیه بر تو نذا فلوب معارف جویان
 اولدی دیمک اولور
 (*) حوض مشهور انک جعبدر احواض و حیاض (*)
 (*) صوبه کرمک دیمه مفهومی دخی خوض و خیاض (*)
 (حوض) خاک فیتی و واولک سکونیه معلومدر که ایچنده صوجع اولوب اقتضایه کوره استعمال
 اولنق ایچون بیارلسا نکرده دخی حوض تعبیر اولور (احواض) اشجار و زنده (حوض)
 نماز و زنده حوضک جعبدر (حوض) حوض و زنده (خیاض) کاب و زنده صوبه کرمک
 معنایه در و باطل نسنه و مخاوفه اقدام ایدوب طلایه دینور
 (*) قرض اولدی اولدی اذیح استه در استراض * قرض هم کیمکه دیرلر که مقصد مراض (*)
 (قرض) قرض و زنده بر کیمه اودی و بریلان نسنه به دینور (استراض) بر کیمه دن
 قرض طلب ایلک و اودی استک معنایه در و قرض اودی معنایه اطلاق اولدیغی کی کیمک
 معنایه کله قطع کی و مجازات ایلک و شعر سو یلک و صاغه صوله صبارق یور یوب کتک
 و بریدن الارضیه صایق و برنسنه دن آخر نسنه و برحاندن آخر حاله تحول و انتقال ایلک
 معنایه اطلاق اولنور (مراض) محراب و زنده مقص و صندی تعبیر اولنن آتیه دینور
 مپک کسری رفاقک فخیله مقص و منیر و زنده فالیه مقرر و مقرر کی فارسیده کار و وکار
 تغییر اولور
 (*) هر شک جزئی ایش بعضی که جعی ابعاض * از احق نسنه دیمکدر دخی هم مرض و براض (*)
 (بعض) بالک فیتی و عینک سکونیه هر نسنه دن بر طایفه یعنی بر جزیه و بر پاره دینور و بعضیه
 یعنی سیوری سنک بر کیمه ای اصروب بختی ایلک معنایه در شاعرک اشو * نعم البیت
 بیت ای دثار * اذما خاف بعض الناس بعضا * یعنی معنی جامعدر (ابعاض) هر شک فخیله
 برنسنه دن بر بلوک و بر مقدار معنایه اولان بعضی لفظنک جعبدر (مرض) قرض و زنده
 (براض) غراب و زنده آرزیه نسنه به دینورشی قلیل معنایه
 (*) اولدی مرضاض سمرقانی یوکدر جزایض * نبل اولقله نقیل اولقله دیمش ارضاض (*)
 (مرضاض) رانک فخیله و مرضاض عرعر و زنده لیم و سمرقانی بیوک ششمان کیمه به

مفرد و مقراض آنکه
 صادر مهمله ایله تیموری
 و قیومی دینور و کوش
 کیمک ایچون قولند قری
 مقاصد
 ابودنار سیوری سنک
 کینه سیدر بیت ای دثار
 اندن محافظه ایچون ایشان
 اولنن نامیه در سله

دینور میوی مرضاضدر (جزایض) قرطاس و زنده قالین کوده لو و یو یوک فارینلو کیمه به
 دینور وارسلا نه دینور (ارضاض) هر شک کسریله نبل لک و او شکنک حبیبیه برندن آغر
 و کج دینور اولی معنایه در و یوک سکرتمک معنایه اولقله ضد اولور
 (*) استعاده دی صفیاعده دخی لود و لیاذ * صفیاجق بر موشل کی هم دیندی اضاض (*)
 (استعاده) هر شک کسریله (لود) لامک فیتی و واک سکونیه (لیاذ) کاب و زنده برنسنه به
 التجا ایدوب صفیاق معنایه در عود و نعوذ و وشل کی (موشل) محفل و زنده (اضاض) کاب
 و زنده صفیاجق بره دینور میلاء و مفرع کی
 (*) پک کوزل نسنه انیق دخی دلبر محبوب * محنت عشقه بر بادلق اولمش احرارض (*)
 (انیق) امیر و زنده شول کوزل نسنه به دینور که کال حسن و لطافتین و بغایت وضاعت
 و ملاحتیدن نظر و تماشا ایدنری تعجب و استغرابه القا ایدر اوله (محبوب) مرغوب و نسنه کندی
 محبت اولنن سوکیلی نسنه به دینور یو علاقه ایله دلبر خوب منظور و دل آرام بری بیکرده استعمال
 فاشی اولمشدر (احراض) هر شک کسریله بر کیمه بی عشق و محبت محنتی زار و زبون و شاشقین
 و دوشکون ایدوب بحال ایتمکده دینور
 (*) شدت و دقتله باقده تحدیق نظر * اولدی کوز کورمه بصیر کوز قیامقدر اغماض (*)
 (تحدیق نظر) تحمیق بشر و زنده برنسنه به دقتله باق معنایه در کک کوزک قاره سنی
 اوینا تمیوب منظور اولان نسنه به دیکوب طور مق ایله اولور و بومعنی فقط تحدیق لفظنک
 معنایه در کک کوزک قاره سندن عبارت اولان حدقه بی مرفی و منظور جانبیه بلا تعقیب و لا تحویل
 صرف و توجه ایتمکدن عبارتدر اما نظر قوه باصره بی برنسنه به صرف ایلک معنایه در که
 مطلقا باققدر یو صورتده اخصک اعمه اضافی قیلندن اولور یوایسه عند الحاة جائز دکلدر
 مکر که نظردم دخی تحدیق کی معنای دقت ملحوظ اولقله حق البقین کی شتک مراد فیه اضافی
 قیلندن اضافه یایه اقامندن اوله یا خود السنه تحدیق نظر ز بازده اولدیغه بنا باطلک
 مساحتندن اوله (بصر) نظر و زنده حواس خمس ظاهره دن حاسه باصره ک حس و ادراکندن
 عبارتدر که کوزک کورمی تعبیر اولنور و بصیر جارحه ناظریه یعنی کوزده اطلاق اولنور
 عین معنایه (اغماض) هر شک کسریله کوز یومق معنایه در و بر خصوصیه مسامحه
 و مساهله ایلکه و او یقویه دینور بخاذا
 (*) اومتاعی کونور بی دویه دیندی حفص * حفصه جعی دخی اولیه حفص و احفاض (*)
 (حفص) فخیله اوزرینه خانه ک اثاث و متاعی یعنی مفروشات و اوانی و سائر مالزمه سی
 یوکلنسان دویه دینور و کوج و قنده دویه و سائر طواره تحمیل اولنق ایچون تهیسه و آماده
 قیلنن اومتاعه اطلاق اولنور (حفصه) حله و زنده (حفاض) کاب و زنده (احفاض)
 احوال و زنده حفصک جعبدر اومتاعی کونورن دویه دینور
 (*) بلع اول شمشک دیش که اوله بی باران * شمشک بلیدره یوب جافه سی اولمش ابعاض (*)
 (بلع) یمنع و زنده سحابدن ظاهر اولوب لمان ایتمکله ناسی یغوره اطباع ایدوب صکره قصر
 چیقوب یغور سز اولان شمشک دینور و سرباه اطلاق اولنور و بتره مشابته کذاب کیمه به ده
 دینور بی باران فارسیده یغور سز دیمکدر (ابعاض) هر شک کسریله شمشک یو لودک اطرافنی
 تجاوز ایلهرک آهسته جه یلا یق معنایه در و مض و و میض کی
 (*) قائم اولی دیمه معنایه در نهض و نهوض * قائمه در نهضت و قائمدر نهض دیمش انهاض (*)
 (نهض) نوک فیتی و هانک سکونیه و (نهوض) قعود و زنده و (نهضت) قدرت و زنده

فایده اولی وایاق اوزره قالمیق معناسنه در قیام کی (اذهاض) اقعاد وزنده و مقابله در که اباضه
 فالد رمق معناسنه در فارسیده قیامه برخواسن و فاند رغه افراختن دینور
 (*) دی روافض اوکروهه که ریسن براغه * روض ترك ائمه در ابرله ایش هم ارفاض (*)
 (روافض) خوارج وزنده رافضه تک جمید رافضه باشو غلری و سر عسکر لری ترك ایدن عسکره
 دینور و شیعه طائفه سندن بر فرقه به اطلاق اولور که مقدم ازیدین علی بن الحسین بن علی المرتضی
 رضی الله عنهم حضرت نرینه بیعت ایدوب بعده زید حضرت نرینک حضرت صدیق وفاروقدن تبری
 الحسنی استدعا ایلرله زید حضرت نرلی جوابده جناب شیخیدن نه کونه تبری ایده یم که انار
 جدا اچدم اولان رسول کبریا علیه افضل التحایا حضرت نرینک حال حیاته زید و زید و زید و زید
 و جوار رب العزت انتقامده کره خلیفه روشن تدبیر لری ایدی دیوشین مکریدن تبری
 الملکدن ابا و مقام صدق موالیده پاریجا اولغله اول کروه مکروه زیدی ترك ایدوب یاندن
 طاعمه لریله زافضه اطلاق اولدی جعنده روافض و نسبتده رافضی دینور (رفض) خفض
 و طلب وزنده بر نسته بی ترك ایلوب براقق معناسنه در فارسیده فکندن و هشت دینور (ارفاض)
 همزه تک کسریله بر نسته دن ابرلق و براغوب کتمک معناسنه در
 (*) مجلس فسق کور رسک یوز یکی دوندیره کور * لوتری مجمع فسق فعلیک الاعراض (*)
 (مصرع اول ناینک ترجمه سیدر (لوتری) ده لوحرف شرطدر لکن لوکله سنک وجوه خسه
 استعمالدن اشهری اولان انتفاء الثاني لاتقاء الاول معناسنه دکدر بلکه ان کله سی کی
 مطلق ربط ایچون یعنی برجه تک مضمونک حصولی جمله آخری تک حصوله زمان مستقبل ده
 ربط و تعلیق ایچون مستمدر که شرطک سببیتی و جوابک مسببیتی افاده ایدر (تری) رؤیدن
 مضارع مفرد مذکر مخاطبدر نحتده مسترانت ضمیری فاعلیدر (حاصلی ان رأیت وان ترکي
 اگر سن کور رسک دیمک اولور (مجمع) محشر وزنده اسم مکاندر ناس کندینده مجمع و نحتده
 ابتدایی یه دینور مجلس و محفل و نادى ککی تری فعلنک مفعول اولی اوزره منصوبدر
 (فسق) فاک کسریله الله تعالی حضرت نرینک امرنی ترك ایتمکله عصیان ایدوب طریق حقندن
 خروج ایلک معناسنه مجمع لفظنک مضاف الیهیدر (فعلیک) فا جوابیه در علبک الزم معناسنه
 اسم فعل امر در البک تبع و امسک و دوک خذ معنایرینه امر معناسنه اولان اسماء افعالندن
 اولدین کی فالدیکه لوشرطیه تک جوابیه فاک دخول جائز اولماقده جیع نجات اتفاق واردر
 زیرا فاه شول برجه اوزرینه داخل اولور که انک موقعده فعل مضارع بولونسه مجزوم اوله
 لوکله سی ایسه اصلا جزم عل ایتمز بنابرین جوابیه فاداخل اولور دیدیلر بوتقدیرجه ناظم
 فعلیک الاعراض مقانده علبک بالاعراض دیسه قول نجاته موافق اولوردی زبراعلیک بعدنده
 واقع اولان اسمک نصبی و حروف جاره دن باه ایله جری جائزدر علبک زید و علبک بزید کی
 لکن اصولیون لوکله سی ان کی حرف شرطدر هر بررلی آخرک معناسنه کلور ایدی لوکله سی
 ان موقعده واقع اولوب جوابیه فاداخل اولی جائزدر دیدیلر بس ناظم نحر برک قول اصولیون
 مذهبه مطابق اولور (اعراض) همزه تک کسریله بر نسته دن یوزدوندیمک و یوز جویمک
 معناسنه در (حاصل معنی اهل فسق و فجورک تجمع و تراکم ابتدایی مجلسی کور رسک اول مجلسه اصلا
 توجه و التفات ایتموب اندن صد و اعراضه ملازمت و اهتمام ایله دیمک اولور
 (*) فرض مقرض محبت ایدوکن قطعی یل * ایتمه احبابکه برجه قدرشی اقرض (*)
 (فرض و مقرض) بوقطعه ده یسان اولندی قطعی مجزوم و شهه سز معناسنه محبت و احباب
 معاولر در جه ادا نه به دینور اربه و بغدادی دانه لری کی اقرض همزه تک کسریله بر نسته یه

اودنچ ایله و سار نسته و برمسکه دینور (حاصل معنی قرضک بر معناسیده قطع و کسمک
 اولدیندن متحابین میاننده وقوع یولان استقراض و اقراض بالآخره علاقه مودتک بریده
 مقرض اولمنده منجر اولور دیمکدر لکن القرض مقرض المحبة قضیه سی قضیه جریه در
 الدین و بریمک معنای اولان اشخاصه کوره در یوخده اقرض محاسن اخلاقندن معبوددر
 (*) ربی جواد عظم بالجود الخیر مفیض (*)
 (ربی) ده رب جیع موجوداتی ایجاد و آن بان تربیه ایله کالنه ابلاغ ایدن جناب پروردگارک
 اسماء حسنا سندن اولی اوزره مبتدا و متکلم وحده ضمیرینه مضافدر (جواد) سخاوت و زنده
 بر کیمسه به جود و کرم جهتیه یعنی بلاغوض و لاغرض نسته اعطای ایدن ذات معناسنه
 مبتدا تک خبریدر (منعم) محسن وزنده انعام و احسان ایدی ذات معناسنه خبر بعد خبردر
 (بالجود) ده یاه مصاحبه مؤخر مفیض لفظنه متعلقدر جود جیمک ضمیمه سخا و سخاوت ایلک
 و کشاده دست اولی معناسنه مفیضک مفعول به غیر صبر مجیدر (الخیر) ده لام زانده در
 خیر علم و مال و جاه مثلاً و ردن ناسک میل و رغبت ایتدیکی نسته لر معناسنه مفیضک مفعول
 بهیدر (مفیض) مفید وزنده کثرت ایله احسان و اناضه ایدی مجیدر دیمکدر مفیضک نحتده
 مستر فاعل ضمیری ربی لفظنه راجعدر جلتین بیتده دواعی فصلدن کال اتصاف بولغله
 عطف ترک اولمشددر (حاصل معنی بنم مالک و پروردگارم جود و کرم ایله متصف و جیع نعمک
 منعمیدر وجود و کرمه مقارن منافع دنیا و عقبای احسان ایدی مجیدر
 (*) تغییر اقمقدر صوبی طائلو اقرار صور فضیض (*)
 (*) آرزو فضیض اولمش دخی آرزو سیدر هم بضیض (*)
 (تغییر) تسبیل وزنده و مراد فیدر که صوبی اجرا ایدوب آفتق معناسنه در (فضیض)
 مدید وزنده طائلو صوبیه دینور ماء غلب کی و افار صوبیه دینور ماء جاری معناسنه (نضیض)
 فضیض وزنده آرزو صوبیه دینور ماء قلیل معناسنه و صوبیک آرزو صوبیه آرزو صوبیه رقی آرزو صوبیه
 دینور نص کی جعی نضاض کلور (بضیض) نضیض وزنده و معنای نایده مراد فیدر که
 صوبیک آرزو صوبیه جریاندن عبارتدر بض و بضوض کی
 (*) اولدی نقاوه پاکلک پاکدی مخموم و ننی * هم یتمقدر شوص و موص یقائمش اولانددر حبض (*)
 (نقاوه) سخاوت و غریبه وزنده بر نسته پاک و طاهر اولی معناسنه در نقابه کی و بر نسته تک
 کزیده و مختارینه اطلاق اولور (مخموم) طاهر و نظیف نسته به دینور اصل معناسی
 سلیمش سبورلش او طه مقوله سته دینور یومناسبتله در وفی غل و حسد و کینه و عداوت
 مقوله سی غبار و فادوراندن پاک و پاکیزه آدمه مخموم القلب اطلاق اولور (ننی) غنی وزنده
 پاک و نظیف نسته به دینور (شوص) شبنک فخی و واولک سکونیه (موص) شوص وزنده
 بر نسته بی یاقیوب تطهیر ایلک معناسنه در غمویص و نظیف کی (رحیض) نضیض وزنده
 یقائمش نسته به دینور مر حوض و مغسول ککی فارسیده یقائمه شستن و یقائمه
 شسته دینور
 (*) خوش رنگه پاک پارلیان فاقع دخی پارلی دلیص * اشراق نورلو پارلی شمشک یلایق و میض (*)
 (فاقع) لامع وزنده زبده صافی و برلاق رنگونسته به دینور کرک ییاض و کرک صاری
 و قرمز و ساری اولسون باخود خالص صافی قرمز یه مبالغه وصف اولور (دلیص)
 امیر وزنده ملایم و یومشاق اوله رق براق و برلاق نسته به دینور و یلایق و یلدرامق معناسنه در
 والتون صوبیه دینور ماء الذهب معناسنه (اشراق) همزه تک کسریله بر نسته نورلو و ضیالو

معانی ایدوب بارلق معناسنه در وکونش طوغنی معناسنه وکونش معنی و تابان اولوق وشاری روشن و تابدار ایلک معناسنه اطلاق اولور و بواسطه لفظی لازم اولور معنای ثالث کی متعدی اولور رابع کی یعنی همزه بی صیرورت و تعدیه ایچون اولور نه کیم اضافه ده بویه چه لازم و متعدی اولور (و میض) امیر و زننده شمشک سحابک اطرافنی بجایزه ایچکسین و ملاجه

معانی ایدوب بلاجه دینور

(*) آزاباقه لمح طرف کوزلج البصر یک آشکار *

هم کورمه رؤیت کورمه ده ضعیف اولان کیمه ضعیض (*)

(لمحه) حزه و زننده و لمح هاسر و التاج و همزه نک کسریله الماح لمح بوق کی چالوب الم فطر خفیف ایله باقندر (طرف) حرف و زننده کوزه دینور عین معناسنه و طرف منازل فردن بر منزل اسیدر و اول ایکی کوکدر که اند صورتک کوزلری مشابه سنده در و اهل تقویم یننده طرفه ایله متعارفدر و ال ایله طباجه اورمغه دینور ونسی پاک کشی زاده آدمه دینور و هر نسته نک غایتنه و متعاسنه دینور و برشتی صرف و ردایمکه دینور و کوز قباغنی یومعه و کوزک نظر ایدوب باقنده دینور (لمح البصر) صرف النظر و زننده کوزک حد قد سنی یعنی قاره سنی یوقارید ن اشغی به ایندرمک معناسنه در و زیاده واضح و آشکار اولان نسته به دینور امر ظاهر و زننده لمح باصر کی (رؤیت) رانک ضعی و همزه نک سکونیه کوزله کورمکه دینور و قبله کر مکه یعنی عقل ایله مشاهده رتبه سنده بطیکه دینور رؤیت عیندن بصر و رؤیت قلبدن بصیرت ایله تعبیر اولور (غضیض) امیر و زننده کنبده ضعیف و قنور اولان کوزه دینور چشم بیمار کی و ضعیف بصری اولان کیمه به دینور و طر اولور و نازه اولان نسته به اطلاق اولور (*) اولش اوزونلق طول هم عرض این در یتک عقی ایش *

هر پردر یک شیر عقی اینلو اولان نسته عریض (*)

(طول) طانک ضعیله اوزونلق معناسنه در سطله کی فارسیده اوزونه دراز و اوزنلقه در ازی اطلاق اولور و اوزامق معناسنه دینور امتداد و استطاله کی (عرض) فرض و زننده بر نسته نک اینده دینور عراضه کی که طول مقابلدر فارسیده بهنا وری دینور (عقی) عینک قحیله و ضعیله و عقی ضعیله قیو و دکر مقوله سنک در یتلکه دینور که انحطاط انحطاط اوله جقدر نسته کیم هر تفعلاتک ارتفاعنه سنک اطلاق اولور سنک فقی و میم سکونیه (عقی) امیر و زننده قیو و دکر کی هر پردی درین و قری بعد نسته به دینور فارسیده در یک نسته به زرف و مع دینور و در یتلکه زرفی دینور (عریض) طویل و زننده و مقابلدر که اینلو اولان نسته به دینور انحر و افطح و مفتح و مشبوح کی فارسیده بهین و بهنا اطلاق اولور

(*) شر بر جوق شر اید بی کیمه برامزلق دعر * خیر اوکیم جوق خیر ایده کلش او معنایه اریض (*) (شریر) سکین و زننده اوزان مبالغه دندر خلقه جوق اذا و اضار و ظلم و فساد ایله شر کر اولان کیمه به دینور (دعر) قحیله فسق و فجور و فساد و خبانت معناسنه در محابه و کلاه و زننده دعاره و نعره و زننده دعره کی (خیر) سید و زننده خیر و منفعتی و احسان و عنایتی جوق کیمه به دینور کثیر الخیر معناسنه و خیر تخفیف اولوب خیره دینور (اریض) عریض و زننده خیرلو و منفعتلو کیمه به و نسته به دینور

(*) تشحید اولش یله مک هم یلکی مشحذ مسن *

سکین و طللش ایش بجاق کسکین اولان نسته ریمض (*)

(تشحید) تشحید و زننده قلی و بجاق مقوسی آلاقی تیر و کسکین اولوق ایچون یله مک معناسنه در

احداد و تسکین کی فارسیده تیر کر دن دینور (مشحذ) متبر و زننده و (مسن) میم کسری و سنک قحیله کندیسه یا خود اوزرنده دمور آلاقی یلنور اولان شنه دینور که یلک و کوسره تعبیر اولور فارسیده شان و فسان دینور (سکین) سکین و زننده بجاقه دینور مذبوجی حرکتدن تسکین ایلدیکه چون اطلاق اولمشدر (طلش) طانک فقی و لامک سکونیه بجاق معناسنه در شلط و شلطه کی یوک بجاقه شفره دینور جره و زننده فارسیده کار دینور بر کوج نسته تحمل اولمیه جق درجه به وارد قد عرب ضرب مثل ایدوب بلغ السکین العظم دیرلر و یوملک مثلنی عجم ضرب ایتدکده کارد باسخوان رسد دیرلر و یومقامده لاسمزه بجاق کیکه دایندی دینور (ریمض) عریض و زننده پک کسکین و مؤثر نسته به دینور اذلق و ذلیق و وقع کی فارسیده تیر و سیر دینور

(*) عالمده تا کیم صاغ اولم رعدن احسان استرم * مادمت حیاتی الوری من فضل ربی استفیض (*) (مادمت) ترکیبده ما ماء حرفیه اقامندن مصدریه زمانیه در دمت قلت و زننده ثابت و برقرار اولوق معناسنه اولان دوام لفظندن ماضی نفس متکلم وحده اوله رق مانک صله سی یعنی مجموعی تاویل مصدرده در (حیا) حانک فقی و یانک تشدیدیه دیر یلک و صاعلق معناسنه اولان حیاتدن وصف اوله رق فاعل ضمیرندن حالدر یو ترکیب اصلی مده دوا می حیاتدرامدی ظرف حذف اولوب ما صله سیله محذوفه خلف فیلمشدر نسته کیم مصدر صریحه ظرف حذف اولوب جتنک صلاة العصر و آیتک قدوم الحاج دینور وقت صلاة العصر و زمان قدوم الحاج معناسنه (فی الوری) ده فی دمت فعلنه متعلقدر وری فقی و زننده مخلوقاته دینور عالم کی (من فضل ربی) ترکیبده من تبعیضه مؤخر استفیض فعلنه متعلقدر فضل انعام و احسان معناسنه در ربی یو قطعده عنوانده یکدی لکن بوراده فضلك مضاف الیه یندر (استفیض) ستفاضه دن مضارع متکلم وحده در جوق فیض و نعمت طلب ایده رم دیمکر (حاصل معنی) دیناده زنده و صاغ اولدیقم مدیحه جناب پروردگار مک احسان فراوان و الطاف بی پایاندن فیوضات دارنی طلبدن خالی اولم دیمک اولور

(*) اهل نعم شکر ایدوب حقه صفال ایلسون * دائم حسودک قلیددر بج حسد ایله مر یض (*) (اهل نعم) جناب منان کندیلره نعم کثیره بی انعام و احسان ایتدیکی کیمه در (شکر) نعمتک متعینی حق معرفتله یلوب نعمه حسن ثناء و نعمتی خلاف رضا اولان محله صرف و یلندن بجانت و اتقا ایلکدن عبارتدر (حسود) جهول و زننده اوزان مبالغه دندر بر کیمه به عطیه الهیه اولان نعم ظاهره نک یا خود نعم باطنه نک سلب و زوالنی عقی ایتک معنادی اولان کیمه به دینور (رنج) فارسیده محنت و الم معناسنه در (مر یض) علیل و زننده و مراد فیدر که مرض و علت صاحبی سقیم و بیمار کیمه به دینور (حاصل معنی) نائل الطاف خدا اولان اهل اقبال شکر و سپاس ایزد متعال ایله آسوده حال * و مر فدا لیل * اولوب دائم صفای درون ایله امر آرایام و لیل * ایلسون (اما کل ذی نعمه محسود) منطوقیجه قسمت بزدا نه سر نهاده تسلیم و رضا اولوب صنع پروردگار باجماع اعتراض ایدن حسود بر تلبیس بد آیین هر نه قدر اولی نعمتک سلب و زوالنی عقی ایله پیر و ابلیس لعین اولور ایدده محسود شکران نموده اصلا ضرر ابراث ایده من یلکه آتشکده در و زننده فروزان اولان نار حقد و حسد یتنه حسود غمخسود ی رنجور و دلفکار و فزاده آلام اعتباری مجروح و بیمار ایدوب کندی غمه آخرک سروری غمی دخی منضم اوله رق گرفتار غموم اولور دیمک اولور

(*) طاب کلامی لکم لبس اطیط البطیط (*)

(طاب) کال و زننده بر نسته پاک و لذیذ و خوب و اطیط اولوق معناسنه اولان طیب لفظندن

ماضی مفرد در (کلامی) یا متکلمه اضافله بنم کلام دیکدر (لکم) سزک ایچون دیکدر
 کلامی فعلک فاعلی لکم مفعول به غیر صریحدر (لبس) افعال ناقصه دن نفعه موضوعدر
 اسمی نفعنده مستر ضمیردر (اطیط) امیر وزنده سمر و بالان مقوله سی ننه لک جز دینه
 و پور غولقدن ناشی دونه ایکلدینه و آچلقدن فارن قورلدایوب اوغمنه دینور (اطیط)
 اطیط وزنده یلان دینور کذب کچی و قونچی اولیان مست وادک و جدید مقوله سنک باشنه
 دینور اطیط لبس نک خبری و بضبطه مضافدر (حاصل معنی بنم بوکلام سلاست نظم
 و جزال معنی جهنم لیه سزک ایچون لذیذ و سدید و معانی جهنمی متضمن و مفید کلامدر یلان دن
 یعنی یعنی اولان سمر جز دینی و دوه ایکلدینی و فارن قورلدایی دیکدر دیک اولور
 (*) قلبه موافق کلان ننه به دیش البط * پاک نهاد و سخی اولدی جواد و سقیط (*)
 (البط) امیر وزنده محبتی قلبه تعلق ایدن محبوب ننه به دینور (جواد) سخاوت و زنده پک
 طینت کریم و سخی کیمه به دینور (سقیط) امیر وزنده حسب و نسب سخی و کریم کیمه به
 دینور و بین الناس مبتذل و فرومایه کیمه به ده دیکدر ضد اولور
 (*) حسن اداساچی اولدی فصیح و سلیط * خلقله خوش امتزاج ایلیجیدر خلیط (*)
 (فصیح) امیر وزنده طلبی اللسان اولوب کلامی بین و واضح و سخن و خطا و لکندن سالم حسن
 اداساچی اولان متکلمه دینور (سلیط) فصیح و زنده و مرادفیدر که جری اللسان و واضح البیان
 اولور قی منظم و رابطه اوکلام سوبلین آده دینور و ناسزا بدسوز لایله ناسی رنجیده ایدن دبی
 اوزون کیمه به اطلاق اولنور (خلیط) سلیط و زنده ناسله حسن امتزاج ایدوب هر کسک
 مزاج و مشربجه انس و الفت ایدی کیمه به دینور و اورتاغه دینور شریک کچی و قار یشت
 اجناس ناسه دینور و صمان ایله قار یشت جاموره و خاتونک زوجه دینور
 (*) زبر که دیرل ذکی بایی ضعیفه ضعیط * شاشقه مفهوت دی احق اولاند رطیط (*)
 (ذکی) ذال مجیه ایله غنی و زنده عقل و یکاست و ذهن و فطنت صاحبی سر بیع الفهم زبرک
 کیمه به دینور اریب و لیب و رشید کچی فارسیده خرد مند و فرزانه دینور (ضعیط) امیر وزنده
 بایی ضعیف و عقلی خفیف بون و همج کیمه به دینور فارسیده کالیوه و کاوریش دینور
 (مفهوت) مفهوت و زنده و مرادفیدر که معارضه و فتنه جوابی قالمایوب مخیر و مد هوش
 و ایسم و خاموش اولور قی شاشوب قلان کیمه به دینور (رطیط) ضعیط و زنده بون و احق
 کیمه به دینور بیلد و اهور و مائق کچی و حق و بلاهت و صیحه و فریاده اطلاق اولنور
 (*) عقله نهی و حقی عاقله داهی دینور * هابت و دلهم دی عقلی آزا اولان سقیط (*)
 (نهی) هدی و زنده قوت مدر که اولان عقله دینور غرقه و زنده نهی کچی صاحبی قیامیدن
 نهی و زجر ایدی بکی باعث اطلاق اولنور و نهی مفرد اولدینی کچی نهی نک جمعیده اولور هو
 ذوالنهی و هم اولوالنهی کچی (حقی) حاه مهمله مکسوره نک جیم اوزره تقدیمه جی و زنده
 عقل و هوش و فهم و فطنت معناسنه در لب و حجر و ارب کچی فارسیده هوش و خرد دینور
 زکیده اوص تعیر اولنور (داهی) قاضی و زنده و دهی کشف و زنده و داهی هاء مبالغه ایله زیاده
 ذکی و عاقل حسن فکر و وجودت رأی و دقت تدبیر صاحبی اولان جن فکرلی سیوری عقلی
 کیمه به دینور داهی نک جچی دهاه کلور قضاة کچی (هابت) ثابت و زنده مطلقا مجتونه
 دینور علی قول برنسنه دن قورقوسدن عقلی کشف اولان دلی به دینور هیت و مبهوت
 کچی (دلهم) جعفر و زنده بوده علی اطلاقه دیوانه به دینور و علی قول عشق و هوادر
 ناشی بان منلا کچی دیوانه اولمش عاشق آشفته به دینور بعضی مرادفیری سین قافیه سنده

ملوس ماده سی شرحنده ذکر اولندی و دلهم مظم و قراک و لوق معناسنه دینور و غورده
 دینور ذنب کچی (سقیط) رطیط و زنده و مرادفیدر که ناقص العقل اوغوز و ابله کیمه به
 دینور و طلو و قیرانی کچی رطو بتره دینور

(*) شهر آیمش اولی غره بکی آی هلال * حول و دخی عام بیل برسنه کامل قیط (*)
 (شهر) شهر و زنده قریب کیمی سکر منازلی قطع و دور ایلدی بکی ایامدن عبارتدر که گاه اوتوز
 و گاه یکرمی طقوز کون اولور سنه قریه نک اون ایکی جز شدن بر جزئی اوله جقدر ترکیده
 برای تعیر اولنور و شهر بکی آیه دینور هلال کچی و مطلق آیه دینور قمر کچی (غره) غرقه و زنده
 بکی آیه دینور که هلال رؤیت اولدینی کیمه ایله فرداسی کوندن عبارتدر که غره شهر مراددر
 و غره المتاع امتعه نک کزیده و اعلاسنه دینور و غره القوم بر جاعتک سید و زیاتنه دینور
 و غره مطلقا بر شینک الک اول ظاهر اولان برینسه دینور و آت قشمتک النده اولان بیاضه
 و کوله به و جابه به اطلاق اولنور (هلال) هالک کسریله بر کیمه لک آیه یاخود ایکی یاخود
 اوج کیمه به قدر هلال اطلاق اولنور و هر آیک آخرندن یکرمی التخی و یکرمی بدینی کیمه لک
 آیه ده هلال دینور هلالین مایینه قمر اطلاق اولنور هلالک جچی اهله کلور فارسیده هلاله
 ماه نو دینور (حول) قول و زنده یله دینور حجه و سنه کچی جچی احوال کلور (عام) شام و زنده
 یوده یله دینور جچی اعوام کلور فارسیده سال دینور (قیط) امیر وزنده تمام یله اطلاق
 اولنور سنه کامله معناسنه

(*) بیکم دی ضعیفه و هم یتکه ضاله * بولده بولوب آلتان ننه ده اولمش لقیط (*)
 (ضعیه) غمره و زنده برسنه ضایع و تلف اولوق معناسنه در ضعیض و ضایع کچی لسانزده نک
 و غائب اولوق دینور و برسنه اراغیوب متروک و مهمل قالمق معناسنه در و غله و محصولی اولان
 تارلا و حقلک مقوله سی اراضی به دینور عمل و اهتمام اولنور و قدغه ضایع اولدینی چون جچی ضایع
 کلور رجال و زنده (ضاله) دابه و زنده صاحبک بتروب ضایع ایلدی بکی حیوان و سائر نسنه به
 دینور مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور (لقیط) قیط و زنده بولده و پرده بولنوب اخذ
 و انتقاط اولتان نسته به دینور ملقو کچی و گوشه باشنه یاخود سجده بر افش چو جوغه
 دینو لقیطه کچی

(*) قلبک آدی بال ایمش هم طسه بلبال ایمش * قلب صفاسی نشاط اولدی فرح لونبیط (*)
 (بال) حال و زنده قلبه دینور فواد و خلد و جنان کچی فارغ القلبه خلی البال دیندی بکی
 کچی و حال و شان معناسنه دینور مایالک کیف حالک معناسنه اولدینی کچی (بلبال) سلسال
 و زنده قلبه عارض اولغله تلاش و اضطراب و یرن همه و ناسه به و وسوسه به دینور
 بلایل و بلباله کچی فارسیده اندوه دینور (نشاط) سخاوت و زنده دلشاد و خوش دل
 و برسنه به خواهشلی و استکلی اولوق معناسنه در که کسل و قنور مقیابلیدر (نشیط) امیر
 و زنده شاد و شن و فرحلو کیمه به دینور ناشیط کچی و اهل و معلقاتی خوشدل و نشاطلو
 اولان کیمه به اطلاق اولنور

(*) جوزمه ایمش حل و هم عقد و اربه دوکم * باغله در ربط کیم باغلو طواردر ربیط (*)
 (حل) حالک فحی و لامک نشدیده معقود اولان نسته نک دوکمی جوزمه دینور و بومناسنه
 بر معلق و متکل اولان مثله و لغز و معما مقوله لر یشک عقده اشکالنی ازاله ایله معناسنی
 ظاهره اخراج ایتکه ده اطلاق اولنور (عقد) عقد و زنده (اربه) عقد و زنده باغلمش
 دوکومه دینور فارسیده دوکومه کره دینور و دوکم جوزمه کره کشودن دینور (ربط)

ضبط و زننده برنسته بی بند ایدوب باغلق معانسته در عقد و عقل و بند کی فارسیده بستن و بندیدن دینور (ریط) اسپر و زننده باغلو حیوانه دینور و مطلقا باغلقش نسته به دینور می یوط و مشدود کی

(*) اولدی طور و بخت و صاف و بولانق کدر * سبل یوله دی شعب هم بولانق صومسبند (*) (بخت) بانق فتنی و جاء مهمله نك سکونيله مطلقا خالص و صرف و قاریشفسزی غش اولان نسته به دینور که طور و اولق لازمیدر (صافی) و صفوان بولانق اولیوب طور و و خالص و پاکیزه نسته به دینور عبارت ناطقه یا سز صاف و قوی السنه ده متداول اولدیغی اوزره عدم مبالاه مینی قلن اولتور زیر صاف یوکی قرفلقق قوجه دینور و دجالدن عبارت اولان ابن صبادک اسمی یا خود لقی اولغله صفوته اصلا مناسبتی یوقدر و عبارت ده صاف لفظی مخطوف علیه واقع اولغله فاسی مکسور د کادر که اکتفاء بالکسره یاسی محذوف دینلده یوقدر چه ناظم تحریر مترادفاتی تقدیم و تأخیر ایله تحریر ایدوب * اولدی طور و صافی و ش بخت و بولانق کدر * دیسه نظم کدردن صافی و عربی بخت اووردی فافهم (کدر) کشف و زننده و قدر و زننده صافی مقابلیدر که بولانق شینه دینور فارسیده تیره دینور (ثعب) ناک فتنی و عینک سکونيله و ثعب و زننده دره نك صواقد جق برینه دینور میل الوادی معانسته و سیلان ایدوب اقبی نسته به دینلور (مسیط) بسیط و زننده کدورتلو بولانق صوبه دینور سفینه و زننده مسیطه کی و جاموره اطلاق اولتور

(*) عفو ایدوبچسن بری عاصی قوی عفو قیل * انت عفو لنا فاعف لعبد سخیط (*) مضراع اول نائینک ترجه سیدر (انت) مفرد مخاطب ضمیری و مبتدا در خطاب الله تعالی به در (عفو) عفو ایدوبی دیو قطعه شرعیه ده یکدی (لنا) بری و بریمون معانسته کرارا و مرارا یکدی (فاعف) ده فافاه فصیح در اعف ادع و زننده عفو دن امر مخاطب صیغه سنده دعادر (عبد) ده لام تخصیص اعف فعلته متعلقدر عبد قول معانسته در لکن بوراده الله تعالی حضرت نلرنک قوی مراد اولغله رقه و حره شاملدر (سخیط) سقیط و زننده سخیط و غضب اولمش کیسه به دینور که ماک آثم و عاصی و مجرم دیمک اولور عیدک صفتیدر (حاصل معنی یارب سن جیع کاهکارانک جرم و عصیانلرنی مبالغه ایله عفو و نحو ایدوبچسن ایدوبی بو عید کنهکارک یعنی و هجی سهکارک ذنوب و سیئاتی دخی عفو ایله دیمک اولور

(*) یلیدیکی یو عالمک قطره در اول قطره دن * اولدی خدا عینک قطره سی بحر محیط (*) (عالم) جیع مخلوقات اطلاق اولتور لکن یومقامده علم شانندن اولان انواع مراددر که عالم انس و عالم جن و عالم ملائکه دن عبارتدر (قطره) برطامله صوبه دینور (بحر محیط) کره ارضی دائر امدار احاطه ایدن در یادن عبارتدر که بحر اخضر و طیش دکر تعبیر اولتور فصحت و وسعتی کتب جغرافیه هیئت ارضنک کره و بسیط اوله رق مر سوم اولان خریطه لینه امان ایله نظر ایدنلرک اجالا معلوملریدر (حاصل معنی جناب داننده هر بود و نابود یعنی دانای حقایق کافه معدوم و موجودنک مثیل دریای بی ساحل و بی انتها اولان علم قدیم ازلیسنک قطره واحده سی بحر محیط یکران مشابه سنده در و کافه اولوا العلم داد حق و موهبه علام مطلق اولان علوم شتی و معارف لایعد و لایحصری بحر اولک قطره سندن عبارت اولان بحر محیطک بر قطره سی منزله سنده در قسبحان من اعطی عباده من العلم ما اعطی ثم خاطبهم جیعا بقوله جل و علا * وما اوتیم من العلم الا قلیلا *

(*) رینایدق عنا الاحباط (*)

(رینا) ده رب السماء حسن دن اولق اوزره مبتدا و متکلم مع الغیر ضمیر بنده ضافدن معنای متنی کرار ایان اولندی (دفع) دفعدن مضارعدر تحتند مستقر فاعل ضمیری مبتدا و مبتدا و فعل مع فاعله جمله سی مبتدا نك خبریدر و یودفع یودفع کله ری بنفسه تعدیه ایدر نه طرز و تعدید و تحیه معانسته در و حروف جاریدن ایله تعدیه ایدر ایسه اناله و عطا معانسته در و عن ایله تعدیه ایدر ایسه حفظ و جایه معانسته در یوترکیدر اولدیغی کی (عنا) ده عن یودفع فعلند متعلقدر متکلم مع الغیر ضمیری مجروردر و جار مع المجرور فاعلک مفعول به غیر ضمیر مجرور (احباط) همز نك کسری و جاء مهمله نك سکونيله عینک ثوابی باطل و بیهوده فلق معانسته فعلک مفعول به صر مجرور ایدوبی یوترکیدر دفع و جوه استعمالدن ایکی اوجه اوزره یعنی هم بنفسه تعدیه و هم عن ایله تعدیه ایتمکله مستعمل اولدیفندن معنیدن دن هر یوزری اعتبار قابلدر حاصل معنای یزری علمن هبنا مشورا و لمقدن و قایه و جایه ایدر یا خود علمنک ثوابی محو و ضایع اولغی یزرن تحیه و تبعید ایدر دیمک اولور

(*) صاری کل قرمزی کل اولدی و عا ط * یاسینه دخی دنجش سحلاط (*) (وعا ط) کاب و زننده و و عا طه کابه و زننده صاری کله دینور ورد اصغر معانسته علی قول قرمزی کله دینور حوجم و حوجه کی وردا حمر معانسته (سحلاط) سینک و جیمک کسری و لامک تشدیدیه یاسینه دبد کسری چیچکه دینور

(*) چونکه عدل ایتمه مالی اقساط * حتی احقاقده یاردم الطاط (*) (اقساط) همزه نك کسریله عدالت ایتمک معانسته در قسط کی (الطاط) اقساط و زننده ناطمک قوله کوره احقاق حقوق خصوصنده مستحقه اعانه و یاردم ایتمک دینور صاحب قاموسک بیاننه کوره برنسته نك اوزرخی سز ایلمک دینور و بر کیمسه نك حقی انکار ایلمک دینور و داین حقی و الا جاعنی طلبدن ممنوع اولغله دینور

(*) ک اوزون آدمه دیرل مش طاط * هم اوزون اولدی طویل و شرواط (*) (طاط) شاط و زننده اوزون آدمه و اوزون نسته به دینور طوط کی و دلیر و بهادر کیسه به دینور (طویل) امیر و زننده (و شرواط) خرمان و زننده یونلرده اوزون نسته به دینور و شرواط سریع السیر ارکک دوه به دینور

(*) شول خلیقه طاعلش القاط * اوزاق اولغله دخی دیندی شطاط (*) (القاط) همزه نك فحیه دیرمه جائمه اجناس مختلفه و اصناف متفرقه دن تراکم ایش جاعنه اطلاق اولتور (شطاط) سحاب و کاب و زننده بعد و دوری معانسته در که اوزاقلق و ایراقلق تعبیر اولتور

(*) اولدی غوغا غلبه اعط و لغاط * هم اومعانده هباط ایله مباط (*) (لغاط) لامک فتنی و عین مهمله نك سکونيله و طلب و زننده (ولغاط) کاب و زننده غر و و فریاده و شطاط به دینور علی قول نیه مینی و نه اولدیغی متفهم اولیان اصوات مهمله به دینور فارسیده غوغا دینور (هباط) کاب و زننده (ومباط) هباط و زننده غوغا و هر ج و اختلال معانسته در و دفع و زجر و میل و توجه معنای نسته در

(*) قالد پرویده به اورمق ابباط * دخی ایندیرمه اشانی ابباط (*) (ابباط) اسقاط و زننده برنسته بی یوقرو قالدیرد قد نصکره اشانی اتقی معانسته در که به اورمق دینلور جیمک فحیه جلج کی (ابباط) ازال و زننده و مراد فیدر که برنسته بی یوقریدن اشانی به ایندیرمکه دینور هبط و اباط کی

(شطط) طلب و زننده معامله و مطلقا برنسته حد و مقدار بی تجاوز و حق و یا قند ن پک
تباعد ایتک معانسته در (اشطاط) همزه ک کسریه مساومه و معامله ده و بر حکم و ماده ده
حد انصافدن تباعد ایله ظلم و جور و حیف و غدر ایتکه دینور شطط و شطیط کی و اوراق مغازه
و یا بانه چاقوب گنجه دینور

(*) داهیه چونکه مصیبت دعه در * ورطه هم اوبله کلور جعی و راط (*)
(داهیه) حادثه و زننده شعوره خلل ایرات ایتکه درجه سنده اولان نازله عظیمیه و مصیبت
دینور که آفت تعبیر اولنور (ورطه) تیره و زننده کشندیدن خلاص و نجات بولسی عسر و مشکل
اولان بلا و مصیبت اطلاق اولنور و جفوریه و شول جامورلی بنای بره دینور که اکادوشن طوار
مقوله سنک خلاصی دشوار اوله (وراط) و اولک کسریله ورطه نک جمعیدر

(*) پک بیوگنجه تیدخ اولش * هم دخی کبر ایدیمیدر نحاط (*)
(تیدخ) تکبر و زننده و مراد فیدر که نفسی یوک و اولوعد ایتک معانسته در تعظم و دال مهمله
بدلی ذال میجه ایله تیدخ کی (نحاط) شداد و زننده مرقوم کی متکبر و متعبر خوددین کیمیه دینور
خام میجه ایله تحیط و تفاج کی

(*) صفالک پک قیاسی هلوغه * دخی جاوای کوسه به دیندی سناط (*)
(هلوغه) هانک کسری و لام منیده و فاک قحدر به سنوره و زننده * ای هوای فرضا بولینوب
اولسه تقسیم * ایکوز کوسه حیه اوله جقدر صفالم * نشیده سی حقتده انشا و انشا اولنان لحیه
هوای کی پک قیاس و متلو صفاله دینور (سناط) کابا و غراب و زنلرنده و سنوط صبور و زننده
و سنوطی هیولی و زننده هیچ صفالی بتمش جاوای کوسه به دینور علی قول همان الت چکه سنده
شعرات عدیده اولان جن کوسه به دینور

(*) قولنوغه الهه تا ببط اولش * ابط قولنوق که کلور جعی اباط (*)
(تأبط) تعنت و زننده برنسته بی قولنوغه المی معانسته در وقوطه و ازار مقوله سنک اوجنی صاغ
قولنوقی الشدن الوب صول اوموزک اوزرنده آتفه دینور (ابط) همزه ک کسری و یانک
سکونیه و کسرتین ایله ده جائزدر قولنوغه دینور حکه کی (آباط) حالات و زننده ابط
لفظنک جمعیدر مقتضای وزن کاب و زننده اباط اولقدر لکن اباط مفرد اوله رق قولنوغه الثان
نسته به دینور بوصورته (ابط قولنوق که جمعیدر آباط) دینله اولی اولوردی

(*) اوغل اوغلی دیمه مفهومی حفید * ولد اولادیده جله اسباط (*)
(حفید) امیر و زننده طوریه دینور و ولد الولد معانسته که اوغل اوغلو تعبیر اولنور قزینک اوغلو نه ده
شاملدر بلکه اند * استعمالی غالبدر (اسباط) ولد الولد معانسته اولان سبطک جمعیدر که
طور و نلر دیکدر و ان سفل

(*) خیط ایلک دخی هم دیکمکدر * ایکنه ل یوردیدر سم خیاط (*)
(خیط) خانک فخی و یانک سکونیه ایلک تلنه دینور جعی اخیط و خیوط کلور و خیوط مصدر
اولور دیکش دیکمک معانسته بوندن اسم خیاطه در دیکش معانسته (سم خیاط) خط کاب
و زننده ترکیب اضافی اوله رق ایکنه یوردیسی معانسته در چونکه سم سینک فخی و میمک
تشدیدیه دیکه دینور خیاط کاب و زننده ایکنه به اطلاق اولنور ابره و منحصه کی برنسته غایت
طار اوله قد * اضیق من سم الخیط دینور من ثقب الابره معانسته و خیاط کتدیسیه دیکش
دیکلیمک ایلک و ابرشیم مقوله سنده دینور فارسیده ایلکه رشته و بالواسه دینور دیکمکه

دوختن ایکنه به سوزن یوردیده صوفاردینور

(*) کرچه مشهور بشک باغشده * ال ایاق باغی مقاط ایله قاط (*)
(مقاط) کاب و زننده مطلقا ایه دینور علی قول شدید القتل یعنی پک بوکمش اولان قصه جق
ایه دینور که انکه برنسته باغلتور (قاط) کاب و زننده اسیرک و طوتساغک الیری و ایاقلری
بغلدقاری ایه دینور و جوجو قاری بشکده صاروب بغلدقاری بغراق تعبیر اولنان
خرقه به دینور حزام و جیمطه کی فارسیده بقتاق و بغلاق دینور و ذیح اولنه جق حیوانک
ایاقلری باغلدقاری باغه اطلاق اولنور

(*) محنکر صاقلی زاد و زواد * حنطه بغدادی صایجیسی حنط (*)
(حنکر) برمالی رایج و قندن زیاده بهایه چیققی ایچون حبس ایتک معانسته اولان احتکاردن
اسم فاعل صیغه سبله ناسک محتاج اولدقاری زاد و ذخیره مقوله سنی اوجوز ایکن الوب بهایه
چیمسته منظر اوله رق حبس و حفظ ایدن کیمیه دینور کتف و زننده حکر و عثمان و زننده
بندار کی بهالو صائق ایچون امتعه و اشایی حبس ایدن محنکر لسانغده مطرباز تعبیر اولنور
(حنطه) حانک کسریله حیواندن بغدایه دینور فح و برکی (حناط) شداد و زننده بغدای
صایجی کیمیه به دینور به زیاده سبله حنطی کی بغدای مناوی تعبیر اولنور

(*) فاره درغفه دیوب و فقع * قط ارکک کدیر جعی قنطاط (*)
(غفه) غینک ضعی و فاک تشدیدیه (ودیوب) صبور و زننده (وفقع) قنقد و زننده فاره
دیدقاری زبایکاره دینور تصغیر صیغه سبله زکیب و رکیب و فو یسغه کی فارسیده موش و ترکیده
صحن دینلور (قط) قافک کسری و طانک تشدیدیه فاره نک خصم قویسی اولان کدی به
دینور هره و سنور کی ارککنه و دشمنه اطلاق اولنور ارکک کدی به حیدر و زننده ضیون دینور
فارسیده کر به و شک و یوشک دینلور و قط بهره و نصبه و صک و ججه و حساب دقترینه دینور
(قنطاط) قافک کسریله قط مز بورک جمعیدر

(*) اولدی دیوارک ادی حیدر و جدار * هم دخی حانط اودر جعی حباط (*)
(جدر) جیک فخی و دالک سکونیه (و جدار) کاب و زننده دیواره دینور جعی ضمتله جدر
کلور و جدران کلور (حانط) حافظ و زننده دیواره دینور جدار کی (حباط) حانک کسریله
حانطک جمعیدر که حیطان کی

(*) فوقودرنکنت پک طیبی شذی * بحر آغز قوقوسی بد قوقو حطاط (*)
(نکته) رجه و زننده بر کیمه نفسی آخرک برنسته طوغری اخراج ایتکه آغزینک
رایحه سنی اشمام ایدوب قوقوعق معانسته در و بر کیمه نک آغزنی قوقولق معانسته در هاسرنکه
و اسنکاه و نجو کی (شذی) ذال میجه ایله عصا و زننده تیر و قوتلور رایحه طیه ده استعمال اولنور
(بحر) بحر و زننده آغز قوقو سنده استعمالی مشهور در و سارنسته ده اولان بد و منن
قناقو قویه ده دینور تن و رایحه کر به کی فارسیده کنده دینور و آغز قوقو سنده تا تول دینور
(حطاط) غراب و زننده خیط و کر به اولان بد رایحه به اطلاق اولنور

(*) شححه اذن قولاق یومشاغیدر * قرطه و قرط کویه جعی قراط (*)
(شححه الاذن) ترکیب اضافی اوله رق قولاغک یومشاغنه دینور که کویه بکره حک بریدر
چونکه شححه تیره و زننده رایج باغی معانسته اولان شححن برقطعه به دینور و سنز لکه دینور
سم کی اذن همزه نک خیمه کذلک خیمته قولاغه دینور قولاغک یومشاغی لیتنه ایچ یلقنه
مشایه اولدیقندن یا خود سائر اجزاسدن سمزحه اولدیقندن اطلاق اولنور (قرطه) غرقه

اغزده جیانش بغدادی
کلب اسردینی به یاقو
ایکک بالخاصه غایت
یاقع اولدینی قاموسده
سطوردر

وزنده (وقرط) هاسر ز بنت ایچون شحمه اذنه تعلیق اولان کوبه به دینور شنف و حادور کی
 فارسیده کوشوار و منکوش دینور فافک کسریله قرطک جعیدر اقرط و قروط کی
 (*) هم قلاده دخی کردانلقدرد * اویله دراط کلور جعی لطاظ (*)
 (قلاده) کابه وزنده حلی نسواندن بیونه طاقبلان زیننه و بز که دینور که کردانلق تعیر اولنور
 جعی قلاک کلور فارسیده کردن بند دینور (لط) لامک فقی و طانک تشدیدیه بو یاغش حنظل
 چکر دکنیدن نسوان عربک اتخاذ و کردنلرینه تعلیق ایلمدکری قلاده به دینور (لطاظ)
 لامک کسریله لط مز بورک جعیدر

(*) صافنک ایتمدن افراط اسراف * فائقوا عن سرف بالا فراط (*)
 مضراع اول ناینک ترجمه سیدر (فائقوا) حرف ناه و حرف زای قطعه لینگ آخر نده
 یکدیگر اوزره صافنک دیمکدر (عن سرف) ده بعد و تجاوزت ایچون اولان عن فعل امره
 متعلقدر (سرف) تلف وزنده برنسته ده حد اعتدالی تجاوززه دینور اسمدرد و یونک وضعی
 عموم اوزره در لکن عرقده صرف و انفاقد استعمالی غالب اولمدر (وسرف) جهل و غفلت
 و خطایک معنایسته مصدر اولور و سرف شان و شرف و قدر اعتبار معنایسته ده کلور
 جار مع المجرور فعلک مفعول به غیر صریحیدر (بالا فراط) ده بیه ملایه سرفه متعلقدر
 افراط حدی تجاوزتایک معنایسته در (حاصل معنی صرف و انفاقد و ارتکاب مناهی و خصوصیات
 سازه ده حد اعتدالی تجاوزدن احتراز ایدک دیمکدر ز بر سرف غالب از بل شان و شرف اولدیغی
 احوال میراث خواران افلاسکارانند نمایاندر اما افراط ایله اسرافدن تحذیری شاعرك
 * نه دکلوم اولونسه ده سخادن عدا اولور اسراف *

(*) بکارک مشرقی بکدر هله مسک حسییدن *

نشیده سنجیه سخایه دایر اولان اسراف جزئی مساعده کوسرتمکدر
 (*) اوقوماغه یازیدن چوق سعی ایت * که قالور نقشله جاهل خطاط (*)
 (خطاط) شداد وزنده حسن خط ایله شهرتشار وجودت کایت ایله نامدار اولان کیمسه به
 دینور مال معلومدر
 (*) ظهرت دقتا فی الالفاظ (*)

(ظهرت) وضوح و انکشاف معنایسته اولان ظهوردن ماضی مفرد مؤنث غایبه در (دقتا)
 متکلم مع الغیر ضمیر بنه مضاف اوله رق فعلک فاعلیدر (دقت) رقت وزنده و مراد فیدر که
 برنسته ایچنه و باریک اولیق معنایسته در (فی الالفاظ) ده فی علی سبیل التنازع ظهور ایله دقتدن
 هر برلر بنه راجع اولیق محتملدر الفیاض همزه نك قحیله لفظ معنی ملفوظک جعیدر که مراد
 کلام و اجزاء کلام اولان مفردات اوله جقدر (حاصل معنی بو منظومه ده مسطور اولان الالفاظ
 عربیسه نك تحجینده و حسن ترتیبده بزم دقت و اهتمام و اعتنای مالا کلام از معان نظر ایدن
 مدقینه ظاهر و لایح و روشن و واضح اولدی دیمکدر

(*) لازم اولماغه دینور مش الظاظ * نسته در شی و دخی اویله لماظ (*)
 (الظاظ) همزه نك کسریله بر کیمسه یا خود برنسته به علی الدوام ملازمت ایدوب اندن
 آبرلماقی معنایسته در لفظ و لفظ کی و الظاظ برنسته دائمی اولیق معنایسته و بر پرده افانک
 معنایسته در (شی) شینک قحیله کرک واجب و کرک ممکن کرک محسوس و کرک معقول هر موجوده
 اطلاق اولنور فارسیده چیر دینور ترکیده نسته و بعضانون نایه بدلی نایله نسته دینور (لماظ) محاب
 وزنده ناظمک ینانه کوره شی مراد فیدر اما صاحب قاموس ما کولات و مشرویاتدن بردار ملتی

شی قبایله شخص ص ایلمدر نده کیم قدعله شی حقیره و لماق و لواق یمکه متعلق نسته به و خبتور
 بر حالده طور میان نسته به دینور

(*) کبرایله بور یجیدر جواظ * هم بوررکن صالینی جیاط (*)
 (جواظ) شداد وزنده کبر و فخر ایله بورر بی اولان ایری جنهلی کیمسه به دینور و شغریک
 شروفته ایچون چوق سوزلی شماطه جی و عریده جی بوش بوغاز کیمسه به دینور و دایما جمع مال
 ایدن کیمسه به دینور و برنسته و یرمیان بقیل کیمسه به ده دینور (جیاط) شداد وزنده متکبرانه
 خرام و ادا ایله صالینه رق بورر اولان آدمه دینور متجتر و متخطل کی

(*) سوزی سرد سو یلمه اولمش اغلاظ * دخی خو برادله ده دیندی غلاظ (*)
 (اغلاظ) همزه نك کسریله بر کیمسه به سرد و خشنوتلی قاتی سوزسو بلکه دینور و برنسته بی درشت
 و غلیظ بولمغه دینور (غلاظ) کاب وزنده بوغونلغه و خو برادله دینور عینک حرکات ثلاثیه
 غلظت و کتابه وزنده غلاظه و عنب وزنده غلظ کی

(*) بک عداوت دیمه مفهومی نکاظ * هم دخی جنک و جدال اولدی نماظ (*)
 (نکاظ) ناک فقی و طانک تشدیدیه تفاعل وزنده بر بری عاجز و فرومانده قیلوب محنت
 و مشقته اوغرا تمق معنایسته در که مفهوم و ماکی فرط عداوت اولور تنکیم وزن مزبور اوزره
 تلاظ بر بری اوزون ارزادی قوغوب کنک معنایسته اولمغه نکاظ ایله یگمال اولور (نماظ)
 وزن مزبور اوزره عربده ایدوب منازعه و جدال ایله سو کشمکه دینور

(*) خله در دوست و خلوه دوستلق * بیوفا دوسته دینور مش نماظ (*)
 (خله) خالک ضمی و لامک تشدیدیه صداقت و محبتده اصلا خلل اولیان صمیمی دوسته و بار
 وفاداره دینور خلیل و صدیق و صنی و خل و فی کی اسمایی وافر و معنایی غایت نادر اولدیغنه
 شاعرك * سألت الناس عن خل و فی * فقالوا مال هذا سبیل * قوی و آخرک * سمعا بالصدیق
 و ما زاه * علی التحقيق یوجد فی الانام * و احسبه محال انبتوه * علی وجه المجاز من الکلام * نشیده سی
 و دیگرک * لما رأیت بی الزمان و ما بهم * خلا و فبا للشدائد صطی * فعلت ان المستحیل ثلاثة *
 الغول والعنقاء و الخل الوفی * قطعه سی دلیل ظاهر و برهان باهر در (خلوله) خالک
 ضمیله صداقه صافیه ایله دوستلشمغه دینور خالک حرکات ثلاثیه خلاله کی (نماظ) ناک
 و لامک کسری و یمک تشدیدیه سمار وزنده بر فردک مجتنبه دایم و برقرار اولیان بیوفا به

دینور که هر جایی و بار نو بهار دینور صدیق العین کی
 (*) فذ اوکیم غلظت ایله بدلیک ایده * بیخص بدخوی و هم احق جعناظ (*)
 (فناظ) فاک فقی و طانک تشدیدیه بدخویلو قاتی ککولو سرد و بوغون سوزلو غلیظ
 و تاراش کیمسه به دینور که ترک و خو براد تعیر اولنور (جعناظ) جهنک کسریله و جعناظ
 ز برج وزنده بدخویلی غلیظ کیمسه به دینور نون بدلی میم ایله جعناظ ککی و احق
 کیمسه به دینور

(*) دی او یوماغه انامه ارقاد * هم او یاندرمه در انباه ایفاظ (*)
 (انابه) اقامه وزنده (ارقاد) همزه نك کسریله اهجاده وزنده و مراد فیدر که او یانق
 کیمسه بی او یومق معنایسته در تنوم ککی (انباه) ارقاد وزنده (ایفاظ) انباه وزنده
 او یوقوده اولان کیمسه بی او یاندرمق معنایسته در قیبه و نهجید و بعث کی

(*) انقدام و عجله ابو مکدر * دخی ابو درمه در انجال انکاظ (*)
 (انقدام) انهرام وزنده و (عجله) قحطاله بر خصوصیه سرعت و شتاب ایدوب ابو فکه دینور

بدور وبادره کبی (انجاء) همزه نك كسريله و (انكاظ) انجاء وزنده اسراع ايدوب ايدورمكه
دينور تنكيف وارتاف و امعال کبی

(*) توتونه دير ايمش دغ وعكاب * بی دخان شعله آتشد شواظ (*)

(دخ) دالك فتي وضمي وخالك تشديديله توتونه دينور دخان کبی (عكاب) غراب وزنده
توزه دينور غبار کبی و توتونه دينور دخان وایام و محمول کبی (شواظ) غراب
و کاب وزنده توتونسز صافی آتش يالکته اطلاق اولتور و کونك حرارتنه دينور
وصيحه و فرياد ايلکيه دينور وک صوسزلغه اطلاق اولتور و برکيسه به شتم ايدوب
سوککه دينور

(*) آنک قالقمه سنه ديندي نعوظ * آنی قالدرمه ايمش هم انعاظ (*)

(نعوظ) قعود وزنده آت تناسل اولان ذکرک نهوض و قيامنه دينور تونك فتحيله نعوظ و قهقهيله
نعوظ کبی و آت معهوده به قوام و پريجي مقوی نسته به ناعوظ دينور (انعاظ) ايقاظ وزنده آنی
قالدرمه و شهوت غالب اولماغه دينور

(*) جوق جعاع ايمه در انجاء وحتا * هر شيشه شهوتي اولان جلاظ (*)

(انجاء) الحاح وزنده وطی و جعاعه حريص اولوب جوق مجامعت ايتک معناسنه در
وسائل سؤالده يك الحاح و ابرام ايلکيه دينور (حتا) حالك فتي و تاء فوقيه نك سکونی و آخرده
همزه ايله انجاء کبی کثرت جعاعه دينور شدت سبق ملايه سيله معامله زوجيته ولوع
و انهماك قواي حيوانييه نك قوتي سالب وضعف وجود ايرانيه امراض متنوعه بي جالب
اولديشيدن ابن سينا * واحفظ منيك ما استطعت فانه * ماء الحياه يراق في الارحام *
قوليله کثرت مجامعتن بجانب ايله امر ايلندر (جلاظ) جيك كسريله هر شيشه اشتهايله
ميل و رغبت و آرزو و طلب ايدن هوسكار کيسه به دينور

(*) حفظ ايدک نجبه مرای حافظلر * احفظوا نجبتنا يا حفاظ (*)

مصراع اول ثانیك ترجمه سیدر (احفظوا) اعلموا وزنده از بر ايلوب خاطرده طوماق
معناسنه اولان حفظدن امر مخا طب جمع مذکر در فاعلی جمع ضمير بدر (نجبتنا)
انانيتدن احتراز مقامنده متکلم وحده ده مستعمل اولان متکلم مع الغير ضميرينه مضاف
اوله رق فعلک مفعولدر (يا) حرف ندادر (حفاظ) حالك ضمي و فالك تشديديله حافظک
جعيدر فتحاته حفظه کبی (حاصل معنی ای حفظ الفاظه و ضبط معانیه قابليت و اقتداري
اولان اصحاب استعداد بزم بونجه اسميله سمی کا بزمی حفظ و از بر ايدک تا که علم لغت سزه
منقاد و مستخر و اولوجهله علوم سازه بی تحصیل آسان و مبسر اوله ديمکدر

(*) خواب غفلتن آچلاز کوزيمز * ايليه جله مرزی حق ايقاظ (*)

(خواب) خوابه کبی و او معدوله تعبير اولسان و او مکتوبه غير ملفوظه ايله فارسیده
اويقويه دينور نوم معناسنه (غفلت) بر نسته بی قلت تحفظ و تيقظدن ناشي مبالان
ايتيوب سهو و ترك ايتکيه دينور (ايقاظ) او ياندرمه ديوب قطعده ده یکدی (حاصل معنی
خواب کرانه شبيه اولان غفلتن ناشي قلب کوزی اولان بصيرت غشاوه شهوات زائله
و غطاء لذات فانيه ايله محبوب قائمدر حق جل و علا بو غفلتي بزدن ازاله ايدوب باعث حيات
جاودانی اولان اعمال صالحه به موفق ايليه ديمک اولور

(*) ان لنا الباری القادر خير الحفيظ (*)

(ان) همزه نك كسريله حروف مشبهه بالفعلدن مدخولی اولان جله نك مضموتی تا کيد

صدره
اجمل طعماک کل يوم منه
واحد طعما قبل هضم طعام

ايجوندر (لنا) بزمچون ديمک معناسنه مرارا یکدی جار مع الجورر محلا مرفوع اوله رق
ان نك مقدم خبريدر (الباری) ده لام عهد خارجدر باری خالق وزنده و مراد فی اولق
اوزره قطعه شرعيه ده یکدی ولفظا منصوب ان نك مؤخر اسميدر (القادر) ده لام بنه
عهد ايجوندر قادر مراد ايتدیکی نسته بی وجوده کتورمک وسع و اقتدارنده اولان ذات
معناسنه بارنك صفتيدر (خير الحفيظ) اضافتله حفظ و حراست ايدنلرک اتقي و اولی سی
معناسنه منصوب اوله رق بارنك صفت بعد صفتيدر يا خود مرفوع اوله رق مبتدای
مخوفک خبريدر الحفيظه اولان لام جنس يا خود استغراق ايجون اولغله خبر اخافظين
معناسنه اولور حفظ امير وزنده حفظ ايدیجي و صفلايی معناسنه اول قطعه ده کله جکدر
(حاصل معنی تحقیق بزمچون قدرت کامله ايله متصف برخالق لم یزل ولا يزال و اورد و اوردی
مکاره و شدائددن حفظ و وقایه خصرو صند سارحفظ و جایه مرزی متعهد اولانلرک جمله سندن
انفع و اولی در پس انک حول و قوته اعتصام و اکا توکل نام ايله تفویض امور و مهام ايتک
مکاره داریندن فوز و فلاحی موجبدر ديمک اولور

(*) بخت ونصیبی اولان کيسه به ديندي حفيظ * حظا نصيب اولدی چون صفلايی حفيظ (*)
(حفيظ) امير وزنده بر خصوصه موکل اولان کيسه به اطلاق اولتور که ریاست سبيله
بخت يا اور اولوب بهره ياب اولمی مستلزم اولور (حظ) حالك فتي و طالك تشديديله بهره و نصيب
معناسنه در و بخت معناسنه در که اقبالدن و موافق طالعدن عبارتدر (حفيظ) امير وزنده بر نسته بی
وعی و حفظ ايدوب صفلايی کيسه به دينور حافظ کبی

(*) حاجه کرکلا و ايمش جعی حوايج کلور * حوج کرک اولمه در لازم اولاندر لفظيظ (*)

(حاجة) جيك قهقهيله کنه نك محتاج اولديغي شيشه دينور فارسیده بايسته و ترکیده کرکلو
تعبير اولتور و لزوملی و مقتضي شيشه دينور صحرا وزنده حوجا دخی حاجت و لازمه معناسنه در
(حوايج) خوارج وزنده غير قياس اوزره حاجتک جعی يا خود قياس اوزره حاجت معناسنه
اولان حايجه نك جعی يا خود حوجا لفظنک جعی اولان حوايجی نك مقلوبی اولماسنی
دره الغواص شرحنده شهاب ذکر و بيان ايلدر (حوج) حالك فتي و و اول سکونيله احتياج کبی
کرک اوله معناسنه در احواج کيکه محتاج اولتی معناسنه لازمدر و محتاج ايتک معناسنه متعدديه
اولور (لفظيظ) امير وزنده بر نسته به ملازمت و عدم مفارقت معناسنه در

(*) کوز بيکی ناظر و همدی انسان عين * کوز بيکيده بيوک اولنه ديندي بحیظ (*)

(ناظر) صاحب وزنده کوزک ايجنده اولان سیاه نقطه به دينور که بيک تعبیر اولتور
و نفس بصره ده دينور کوز معناسنه و بر نسته به صرف باصره ايدن کيسه به دينور بافيجي
معناسنه (انسان العين) ناظر کبی کوز بيکينه دينور فارسیده مردم دیده دينور (بحیظ) حفيظ
وزنده کوزک مقله سی یعنی آعنی و قاره سی جامع اولان ششمه سی طومالج اولان لقمه کوز
کيسه به دينور جاحظ کبی

(*) غير به بکر ندر بر نسته بی اولش و آم * اولدی مضاهي کبی بکره بيحیده لحيظ (*)

(و آم) و اولک کسری و همزه نك مديله لجام وزنده بر کيسه اطوار و افعالی آخرک اوضاع
و افعاله بکر نك معناسنه در مقاله وزنده مواءمه کبی (مضاهي) ميک ضميمه مجاکي وزنده
بر نسته نك شبيهه و بکره رينه دينور مشاکل و مشابه و مماثل و مضارع کبی (لحيظ) حفيظ
وزنده بوده بر ششک شبيهه و نظيرينه اطلاق اولتور

(*) خبره در اينجه لک اينجه دقتی و رقیق * قالن اولاندر و ثيج اولدی بو غونده غلظ (*)

(حیره) دهرجه و زننده بر کیمه باخود بر نسته نجف و ضعیف اولوب اینجه اولمه دینور دقت و رفت کی (دقیق) امیر و زننده و دال بدل را ایل (رقیق) غلیظ مقابله دیر که یوفته و اینجه نسته به دینور فارسیده باریک و نازین دینور و دقبق او کونلش اونه و رقیق ملوک اولان کوله به و چاره به دینور (وینج) تخمین و زننده و مراد فیدر مصصق قالدین و طقناز اولان نسته به دینور کثیف و مکتب کی (غلیظ) قالدین و یوعون نسته به دینور جرفاس کی

(*) خاطی و جانی کی صوجلویه دیتش انیم * دانه شاهدین طرد اولان دیر لفظ (*)

(خاطی) صاحب و زننده و (جانی) زانی و زننده و (انیم) زنی و زننده صوجلویه و قباحلوی اولان خطا کار کیمه به دینور خطی و مجرم و آثم کی (دلینظ) غلیظ و زننده ابواب ملوکدن دفع و طرد اولوب قوخیلان و سوریلان کیمه به دینور قاموس ترجمه سنده دلینظ ملوک قبولیدن ناسی دفع ایدر اولان قیوی و جاس و قواس مقوله سته دینور دیدکی صاحب قاموس و کامبر المدفع عن ابواب الملوك عبارة سنده واقع اولان اسم مفعول بنیه سیله مضبوط اولان مدفع کله سنی اسم فاعل ظننه باخود دیننده اولان نسخه ده فائک کسریله مضبوط اولسته بنیدر لکن ناظم مصیدر

(*) اینجه اوزون هیکل ایش عدل اوزون نسته در * هم قصه در جوسق و او یله دیکدر عکبظ (*) (هیک) هائک فنی و یا مشاة تختانه ک سکونیه هم اینجه و هم اوزون اولان کیمه به و سارننده به دینور (عدل) جعفر و زننده طویل و اوزون نسته به دینور و زن مزبور اوزره شرع و شرع و صفع و شوب و خلیم و سلیم و سرجم و سرطم و عظیم عدل مرافیدر (جوسق) جعفر و زننده لهجه اللغانه مسطور اولدینی اوزره عربی اوله رق قصیر معنسانه در که کونه و قصه اولان نسته به دینور و جوسق کوشک و قصر معنسانه اولان جو یسه معریدر قصر و صرح و قدن کی فارسیده کاخ دینور لکن قاموسده الجوسق القصر دیکله جوسق معنسانه قصره مقصور و صاحب لهجه القصر لفظی القصر طن ایتکله فهمده قصور و ناظم دخی لهجه به اتباع و اقتدا و استقراء ناقص ایل اکتفا ایتکله اصابتدن دور اولدی طن اولتور زیر صاحب قاموسک تنیع و استقراسی اتم و علوک کی کافه اهل لغات عندنده مسددر بونقدیرجه مصراع تغییر اولوب (قصره) دینور جوسق و شی قصیرده عکبظ دینلسه مستقیم اولور (عکبظ) قصر و زننده و مراد فیدر که بودر کیمه به و قصه نسته به دینور کیمظ و جیدر و کهمس کی (*) نازل خبر اوله مزدهرده بد خوی اولان * لایجد الحیر فی العالم فظ الغلیظ (*)

مصراع اول تائینک ترجمه سیدر (لایجد) جیمک کسریله بولق معنسانه اولان و جداندن مضارع منفیدر (الحیر) فعلک مفعولیدر (فی العالم) فعلک ظرفیدر (فظ الغلیظ) موصوفک صفتیه اضافتی قبیلندن اوله رق فعلک فاعلیدر ترکیب ترتیب طبعیسی لایجد الفظ الغلیظ الحیر فی العالم اولمقدیر تقدیم و تأخیر مقتضای نظم و وجود و خبر و عالم لفظلرنک معناری کرارا یکدی و فظ قطعیه سابقه ده و غلیظ بوقطعه ده یکدی (حاصل معنی قاتی کوکلو و یوعون سوزلو خاطر شکن و دل آزار و بد اخلاق و ستمکار اولان کیمه به و عالم مکافنده خبر و راحت بوله مزو مطلوب و مرغوبیه ظرفیاب اوله مزو برافضالط و غلظتک جزای سزاسی تفرق اجاب و انقباض اولو الباسیدر بوایه باعث خذلان و مستوجب خیت و خسر اندر دیمک اولور

(*) لحظه لحظه جالش کسب کال ایتکه * اولیه تا کیم سکا کیمه شیه و لحظ (*)

(لحظه) نمره و زننده کوز قور و غبله باقاعه دینور لکن السنه ده کوز قور و غبله باقاعه جتی

مقداری جزئی وقت و زمانده استعمالی شایع اولمغه زمان قلیل معنای اصطلاحیسی کی اولشیدر نسته کیم بوراده ده بومعنی مراد در لحظه ثابیده داخل اولان باه مقدره فارسیده اون ایکی وجه اوزره مستعمل اولان باه مفتوحه دن مضاجبت معنای مفید اولمغه لحظه مع لحظه دیکدر که استیجاب ازمنه مراددر (لحظ) بوقطعه ده یکدی مقدرات سازه معلومدر (حاصل معنی اشرف کالات انسانیه اولان علوم و معارفی کسب و تحصیل خصوص سنده و ضمیمه اوقات انجوب آنا فائیدل مقدور و سعی موفور ایله تا که عصر کده فائق الاقران و فشار بالباتک اولمغه فرید الدهر اوله سن دیمک اولور

(*) فهداعین فوز نافع للناس بل انفع (*)

(فهدا) ده فاصصحه محذوفدن منی دره حرف ایضاظ و تنبیهدر ذا مقدر مذکره موضوع اسم اشارت و متدادر مشارالیه یا نظم اعتباریه قطعیه در باخود مجموع کایدر (عین) الفاظ مشترکه نکه اشهری و معنی جهشدن اکثری اوله رق مبتدایک خبریدر و بومقامده مضایق الیه فریده سیله عیندن نفس و ذات معنای مراد در مع ذلك حرف هجاندن حرف عین قافیه سته شروع و آغاز اولدینغه ایما مقصود ناظم دقایق بیدر (فوز) فائک فنی و واولک سکونیه مطلوب و مأموله ظفر و فرصت بولق معنسانه اوله رق عینک مضایق الیهیدر (نافع) صاحب و زننده فائده و منفعتی مشتمل اولان نسته معنسانه عینک صفی باخود مبتدای محذوفک خبریدر (الناس) ده لام تخصیص نافع متعلقدر ناس انسان کی بی آمده دینور جار مع المجرور نافعک مفعول به غیر ضرر بیدر (بل) حرف اضرایدر مدخولی جمله اولدیده ماقبلک حکمی ابطال باخود بر غرضندن غرض آخره اشغال انجوب اولور بوراده اولدینی کی (انفع) اسم تفعلیل اوله رق زیاده نافع معنسانه مبتدای محذوفک خبریدر بل هذا انفع دیکدر و بوراده اسم تفعلیل متعلقدر من ایله مبتدای اوله رق انفع من غیره تقدیرنده در الله اکبر کی (حاصل معنی قطعیه سابقه مطلوب و مأمول اولان تحصیل علم اقبیه باعث فوز و ظفر اولدینی یلندک ایسه آمدی بوقطعه یعنی شونظم تسلیم عین فوز و نفس ظفر در و تحصیل لغت ضد دنده اولان کیمه به سار منظم و مدبر کی نافع و مفید در بلکه بومظومه سلاست نظم و جزالة معنی دن غیری مرعات نظیر و صنعت طباق و تجنیس و ابهام و تلخیص کی نیجه صنایع بدیعیه مشتمل اولمغه مزایای اشعار فی اشعار و طبعه سلاست و سلاست ایزانه مدار اولدینندن سار منظومه اردن انفعدر دیمک اولور

(*) وجودی اعتدال اوزره اولان رعرع و هم رعرع (*)

(*) بریع اولش ظریف و نازه غایتده کوزل اروع (*)

(رعرع) طلال و زننده و (رعرع) ترعرع و هذ و هذ و زننده تناسب اعضا ایله حسن و جمال مضاجبی اولوب سر و سهی کی موزون و معتدل اولان جوانه دینور (بریع) ملج و زننده ظریف و ملج و زننده اولان نازه جوانه دینور (اروع) اجر و زننده بغایت حسن و جمال و ملاحظ منظر ضاجبی اولان دلبر ممتاز دینور

(*) غدیره دیندی ضارقات صاچه یک جوق صاحبیدر افرع (*)

(*) باشی طازلق اولان اصلع دخی کمال باشیدر افرع (*)

(غدیره) سفینه و زننده باشند اشاعی صارقان صاچه و اوزن کسویه دینور جی غدا کور (افرع) اجر و زننده باشک صاچی و قبلاری تام و وافر اولان آدمه دینور مؤنثده حرا و زننده فرعاه دینور که جوق صاچی عورت دیکدر (اصلع) افرع و زننده باخلاق باخود

اختیار اقدن ناشی باشک اولک طرفته قبل بتیوب ناصیه سی یعنی فوق الجبهه شعری اولین
 کیمسه به دینور اصدم کی ترکیده طازلق تعیر اولنور (اقرع) قافله اصلع وزنده باشی کل
 آدمه دینور باشی صکل عورنه فرعاء دینور فارسسی دغسردر
 (*) قصاجتی بویلوذاتنده حقیر اولان ایمش رویع (*)
 (*) دخی احق اولوب هر کوردیکی شخصه او یان امع (*)
 (رویع) راه مهمله ایله جوهر وزنده قصه بویلو کو توخو بیلودنی وحقیرنا کسه دینور وبعه کی
 جوهر ینک زای مجمه ایله رویع ثبت ایلدیکنی صاحب قاموس تصحیفه جل ایتشد (امع)
 همزه ک کسری ویم مشدده مک فحیله وامعه و همزه لک فحیله ده لغندر شول همج وساده دل
 وکنیدی کنیدیته رای وندیردن عاجز وعاطل آدمه دینور که بر کیمسه نک رای اوزره ثابت اولوب
 هر کیم نه رای ایدرسه همانا کاتبیت ایدر اوله قاموس شارحنک بیانه کوره امع لفظی اتی معک
 لفظندن وامعه لفظی اتی معه لفظندن مخوتد کذا فی الاوقیانوس بوتقدیرجه همزه مک فحیله
 امع انا معک امعه انا معه لفظلندن مخوت اولش اولور وامع وامعه طفیل و طلاقواق
 مقوله سنه اطلاق اولنور وکنیدی باشنه برایش کوره میوب دائما ناسه تابع اولغله کویا
 انا مع الناس کلانی کویا اولان آدمه دینور
 (خبیث آدم ایمش الکع الی قطع اولنان اقطع * قولانی پوری مقطوع اولنه دیمش دخی اجدع)
 (الکع) اجر وزنده و لکع صرد وزنده و لکوع صبور وزنده و لکیم امر وزنده لیم وخبیس
 وفرومایه وخبیث اولان آدمه دینور لیمه وخبیسه اولان عورنه لکع دینور قطام وزنده (اقطع)
 اجر وزنده الی کسلش کیمسه به دینور جچی قافک ضعیله قطعان کلور و صاغر آدمه دینور
 اصم کی و مطلقا محسوس و معقول کسلش سنه به دینور مقطوع کی (اجدع) اقطع
 وزنده بروی یاخود قولانی بالی و یادوداغی کسلش کیمسه به دینور مؤثی جنداء درجاء
 وزنده
 (*) صوتی اوقی زیاده جوق اولان بر آیدر مرنع * دخی حیوانلرک اوتلایه جانی برامش مرنع (*)
 (مرنع) نون ایله مقعد وزنده آب روانی فراوان و اعصاب رنکارنکی دافع هموم و طاردا حزان
 اولان روضه به وچزاره دینور مرنع و امیر وزنده مرنع و عمر و عمره کی فارسیده تابه
 دینور (مرنع) مرنع وزنده حیوان دلخواه اوزره اوتلایه جچی مرعایه اطلاق اولنور فارسیده
 چراگاه و چرازار دینور
 (*) نه برده اولسه خانه ربع ایمش جچی ربوع ارباع (*)
 (*) صفای نو بهار ایچون اولان منزل دخی مرنع (*)
 (ربیع) رانک فحی و بانک سکونیه جولوی مشتمل اوه دینور دار معانسه فارسیده خانه دینور کرک
 بلده ایچنده اولسون کرک خارجه اولسون صبیغه دن و شایه دن اعدرو آتی الذکر مرنع کی
 ناسک بهار امانده اقامت ایلدکلی مکانده دینور (ربوع) رفود وزنده و (ارباع) انوات
 وزنده و رباع جبال وزنده خانه معانسه اولان ربیع جعلریدر ربیع اوزره بویلو کیمسه به
 دینور جچی ربعات کلور (مریع) مقعد وزنده فصل ربیع و موسمه بهار مخصوص اولان
 منزله و اقامتگاه دینور که هنگام بهارده ذوق و صفای ایچون مهیا اوله
 (*) دینور مش المبی و بلعی ولودنی جله * ذکا ایچانی اشخاصه ذکی قلب اولدی هم اصم (*)
 (المبی) همزه مک فحیله اجر و زنده و (بلعی) المبی وزنده و المع اجر وزنده و (لودنی)
 جوهری وزنده ولودع جوهر وزنده فرط ذکا و فطنت و حسن فکر و دقت صاحبی اولان

تیر فهم و وزیر کیمسه به دینور داهی کی لسانخیزه جن فکرلو و سنوری عقلو تعیر اولنور (اصم)
 اجر وزنده حدس و انتقالی سریر و رصین و زرای و تدبیری دائما اصابتقرین اولان متوقد
 و متیقظ قلبه دینور (ذکی) غنی وزنده ذهن و فطنت صاحبی کیمسه معانسه (و قلب) کوکل
 معانسه معروف اولدقار ایچون ترجه موقعنده اراد اولدی
 (*) مخادع الدایچی مکر و حیله خدعه اولشدر * اوکونه مکر و حیله صاحبی کیمسه دخی خیدع (*)
 (مخادع) مقاعله دن اسم فاعل صیغه سبله بر کیمسه به مکر و حیله و کید و حیله ایله الدایچی
 حیله کار کیمسه به اطلاق اولنور (خدعه) خانک حرکات ثلاثی و دالک سکونیه بر کیمسه به تقریر
 ایدوب حیله و فتدایله الدایچی و ضرر و زیانه اوغرائقی معانسه در که فارسیده فریبیدن دینور
 و لسانخیزه رانک ایتک و دوباره ایتک تعیر اولنور مکر و حیله و اختداع و مخادع و مخاله و حیله
 و تقریر یونلرده خدعه کی بر کیمسه به الدایچی و دوباره ایتک معانسه در (خیدع) حیدر وزنده
 اصلا دوسلغنه و ثوق و اعتماد اولبان حیله کار و دوباره بهی کیمسه به دینور
 (*) ضرر ایچون دیمک معنوی کرجه لایضر اولش * دخی هیچ فائده ایچونما لی اولدی لایتنفع (*)
 (لایضر) بر کیمسه به خسرو زان ایتک معانسه اولان ضرر اظندن مضارع منفیدر ضرر
 و زیان ایچون دیمک معانسه (لایتنفع) بر کیمسه به فائده لندرمک معانسه اولان نفع لفظندن مضارع
 منفیدر فائده واهی ایچون معانسه
 (*) زید فقیق لیل رسل و علوق اولش سودک آدی * مذیق انک صوقار شمش اولانی خالصی منفع (*)
 (زید) زانک ضمی و بانک سکونیه سودک قیماغه دینور طره و ثماله و طرم و قشده کی اما فحیله
 زید صویک و سارنسنه لک کو پوکنه دینور (لین) قحیله (رسل) رانک کسری و سبنک
 سکونیه و (علوق) صبور وزنده سوده دینور دالک فحیله در و طانک ضعیله طل و قشده
 حلب کی فارسیده سوده شیر و قیغه سرشیر و تو دینور (مذیق) امیر وزنده صوقالشی سوده
 دینور مزوج وزنده ممذوق و معظم وزنده مذوق و ضادک فحیله ضیح کی (منفع) نونک قاف
 اوزره تقدیمه مبر وزنده تبرید اولمش خالص سوده دینور نسخ مطبوعه ده قافک نون اوزره
 تقدیمه منفع ثبت اولدنی غالباً تصحیفدر زبرامقنک معانسنده سود بوقدر
 (*) ناسک باشنه باغلادیفی مندیله در مچر * خار و مقعه یا شمشق یوزا ورتیسی بچه برقع (*)
 (مچر) مبر وزنده طائفه نسوان باشلرینه باغلیوب صارند یقلری مندیله و بزه دینور که انکله
 باشلرینی ترین ایدر رتبه کیم بکائی مرحوم کعبه معظمه مک وصفنده * آرایش ایچون مچر حورای
 جساندر * دوشکده کی اول کسوه مشکین معتبر * دیمشدر (خار) کاب وزنده و (مقعه)
 مکته وزنده نسوان تسترا ایچون باشلرینه اورتوند کلری جار و یا شمشق مقوله سنه دینور قنع و غفار
 و نصیف کی فارسیده مچره سر بند و خار دامن و شامی و سر و دینور (برقع) جذب وزنده
 عورتلرک تسترا ایچون یوزلرینه طوتوند قلری بچه به دینور برقع کی عصفور وزنده
 (*) ایشتمک استمکدر استماع و سمع ایشتمکدر * سمع ایشید یچیدر هم قولاقدر سامعه سمع (*)
 (استماع) افعال وزنده ایشتمکی قصد و طلب ایتک یعنی بر سوره قولق طوتوب دیکلمک
 معانسه در (سمع) جمع وزنده کرک قصدله و کرک قصد ستر سوزی و صوتی ایشتمک معانسه در
 و حواس خشدن حس اذنه اطلاق اولنور که ایشید یچک تعیر اولنور و قولاق ایله ایشیدن
 کلامه و نفس قولاعده اطلاق اولنور سبنلرک فحیله سماع و سماعه و کراهیه وزنده سماعه
 ایشتمک معانسه مصدر در فارسیده شنیدن دینور (سمع) بصیر وزنده فعل بمعنی فاعل اوله رق
 سامع کی ایشید یچ معانسه در لکن سامعدن ابلقدر ویم اولی نک ضمی و ثابته نک کسریله سمع

معناست ده اولور ایشدیر یی دیمکدر (سامعه) جارحه وزنده و (سمع) منبر وزنده قولاخه
اطلاق اولور اذن و صماخ و اصمخ کی سمعک جعی سامع کلور فارسی کوشدر
* فقیر در هر جریص و هب قناعکار در زنکین * فقیر کل ذی حرص غنی کل من یقنع *
مصراع اول تائیک ترجمه سیدر (فقیر) امیر وزنده فقر و فاقه صاحبی کدا و یوخسول کیمه
معناست مقدم خبر در (کل) کافک ضعی و لامک تشدید به الفاظ عمومدر مذخولک جمیع
افرادینه شمول و استغراق افاده ایدر و کل لفظی مابعدنه مضاف و مؤخر میدادر (ذی) ذالک
کسری و مدیه احوال ثلاثه سنده حروف ثلاثه ایله معرب اولان اسماء سته معتله دن صاحب
معناست در (حرص) حاک کسری و رانک سکونیه برنسه یی لزوم و اقتضاستدن زیاده شدله
طلب و رغبت قیحه مذمومه ایله اوزرینه مصر و مکب اولق معناست ذی لفظنک مضاف الیهیدر
(غنی) فعل وزنده غانی و ثروان کی زنکین معناست مقدم خبر در (کل) من موصوفیه مضاف
اوله رق مؤخر میدادر (من) میک قحیله ذوی العقول مخصوص الفاظ عمومدر (یقنع) یقنع
قسمته راضی اولق معناست اولوب باب الثدن و رابعدن مستعمل اولان قناعندن مضارع مفرد
مذکر در تحننه مستزوم لفظنه راجع فاعل ضمیر یله جمله سی من موصوفه ک صفتیدر
(حاصل معنی حرص و آز ایله نعم کثیره کوزینه آزر کورین قاری طوق کوزی آج یعنی ظاهرا
زنکین معاده محتاج اولان قناعنسر و طمعکار کیمه حقیقه فقیر بلکه عندالعقلاء فقیری
نوادنه حقیر در و نحن قسمنا مقسمندن تعیین و تخصیص اولسان قسمته فاعل و راضی اولوب
کتر لایقی دن بهره یاب اولنرک کلبسی حقیقه غنایه واصل و حسن زندگانی به نائل اولنر در
دیمک اولور

* غنیمتین غنای قلب کرتدن دخی قورقه * غناء القلب کتر فاعنم منه ولا تخشع *
ینه اول تائیک ترجمه سیدر (غناء) سماء وزنده زنکینک معناست میدادر (قلب) قافک قحیله
کوکل معناست غنائک مضاف الیهیدر (کتر) کافک قحیله دغینه و خزینه معناست میدانک
خبریدر (فاعنم) ده فافصحه در (اعنم) برنسه یی غنیمت یلک و طیو ملق عدایمک معناست اولان
اغتنام لفظندن امر مخاطبدر (منه) ده من تبعضیه فعل امره متعلق و ضمیر کتره راجعدر و جار مع
المجرور مفعول به غیر صریحدر (ولا تخشع) ده و اعاطفه در لا تخشع تذلل و تواضع معناست
اولان خشوعدن نهی مخاطبدر و یو ولا تخشع جمله انشائی سی فاعنم جمله انشائی سی اوزره
معطوفدر لکن ناظم مرحوم ترجمه سنده قورقه تعیر یله ادا ایتمکه لا تخشع لفظنی لا تخش
ولا تخشع معناست استعمال ایش اولدی خشوع مادمسی ایسه لغته خشوع و تذلل
معناست در خوف و خشیت مفهومی مفید کدر مکرر تذلل و مسکتک بعض کره سبی خوف
و هراس اولغله ذکر مسبب و اراده سبب قیلندن مجاز اوله بوصورنده و لا تخشع موقعنده
ولا تفرع دینله نصف و تکلف بر طرف اولوردی (حاصل معنی غنای قلب که رزاق عالم
حضرتلرینک ضامن اولدینی رزقک بروفق تقدیر حصول و وصوله حسن یقین ایله توکل تلم
و مافی ایدی الناسدن یأس و قطع طمع ایله لابنفد و لایقنی اولان کتر قناعندن تعیش و اغتنامدر
اکا و توفی و اعتماد ایدوب مقنم اول و فرسوده صدمات ضیاع و تلف اولقندن خوف ایله دیمکدر
ونعم ما قبل فی هذا المعنی * توکل علی الرحمن فی الامرکله * فاحاب حفا من علیه توکلا *
* و کن و اتق الله و اصبر لحکمته * تنال الذی ترجوه منه تفضلا *

* بنم اول عیز عرفانکیم دلم در یای معنادر * بو کونه فیض جاری به اتی حق ایش منیع *
(عین) بوراده بیکار کوزی معناست در که صویک قینا یوب چقدینی منعی اوله جقدر یاخود

جریان ایدن صویک مصی معناست در که حوض و برکه و کول مقوله لری اوله جقدر (عرفان)
عران وزنده علم و معرفت معناست در (دل) فارسیدر قلب معناست (کونه) فارسیدر نوع
و در لو معناست (فیض) حیض وزنده کترتندن ناشی صویک جای کی طاشقین افاستنه دینور
(جاری) آقینی معناست (منیع) صویک معیری یعنی چقدینی بر در (حاصل معنی ناظم بحریر
فخریه و ادبسنده تحدیث نعمت ایدوب در که بنم وجود عرفان نمودم باعث حیات و اساس منافع
و خیرات اولغده شیه ماء فرات اولان علوم و معارفک فوران و جریانه منیع زلال و دل آکام
در یای فسیح الارجا کی معانی جمایله متلاطم الامواج و مالا مال در بو کونه فیوضات مسلسله به اتی
جناب حق و فیاض مطلق منیع صافی و منهل وافی قلندر فله الحمد و الا و آخر و باطنا و ظاهرا و الله دره
* ان الانسان هلوع مناع *

(ان) حروف مشبهه بالله معنادر کامر مرارا (انسان) بنی آدم معناست کاد کر کارا لام تعریف
جنس ایچوند (هلوع) صبور وزنده مصائب و مکاره و قوعنده جزع و فزع ایدوب تلاش
و اضطراب ایله ناسه بش شکوی و جع ماله حرص و تهلاک ایدوب صبر و بی جدوی کیمه به
دینور (مناع) شداد وزنده مبالغه اسم فاعلدر برنسه یی مستحقندن در یغ ایدوب و بریمک معنادر
اولان کیمه به دینور صبور وزنده منوع کی (انسان) ان لفظنک اسمی (هلوع) خبری (مناع)
خبریه خبریدر (حاصل معنی جنس انسان از اخلی و طبعه کدینه محنت و مکروه مس و اصابت
ایند که جزوع و خیر و مال اصابتده و جوه به صرف و انفاقدن منوع و بو خصله ذمه مل
اوزره کانه مجبول و مطبوع کیدر الاشول ذوات صفو معانکه یا استعداد خدا داد ایله یا خود
بر مرشدک ابقاظ و ارشاد ایله راه صوابی بولوب یعنی جزع و فزع احباط اجر و ثوابدن غیر
نسنه یی منیع اولدینی و جامع عیوب قلب اولان شیخ و یجل صاحبی بهره یاب و برخوردار
قطرینی یلوب بو مقوله خصال خبیه دن خانه درینی تنقیه و تطهیر و اخلاق حیده ایله
تحلیه و تشویف ایله تهذیب اخلاق اید

* اولدی معناده عقارات ضیاع * تلف اولق دخی مفهومی ضیاع *
(ضیاع) رجال وزنده غله و محصول اولان ترایه و حشک مقوله سی ملک و عقاره اطلاق
اولان ضیعه ک جعیدر غن و وزنده ضیع و قحاله ضیعات کی (ضیاع) محاب وزنده تلف
و هلاک اولق معناست در و برنسه مهمل و متروک قالمق معناست مستعملدر که ضایع مثابه سنده در
و مهمل و متروک اولان شبهه دینور ضیعه کی

* بقعه بر پارچه زمین جعی بقاع * هریانی باغچیل بلده مذارع *
(بقعه) غرقه و نشده و زلزله شول ارض قطعه سته دینور که اطرافنده اولان قطعه لک هیئته
مغایر اولغله ایلرین ممتاز اوله اما مکره وزنده بقعه صوابر کیلان جفوره دینور (بقاع) جبال
وزنده بقعه ک جعیدر (مذارع) مذار و وزنده هر طرفی باغ و باغچه و شلک اولان بلده و قریه به
دینور ناظمک بیان کوره اما صاحب قاموسک بیان کوره بر طرفی باغ و باغچه و بر طرفی خالی
و بیابان اولان بلده دینور بو صکا کوره هریانی موقعنده بر یانی باغچیل دیمک اقتضایدر
و بو مذارعک جعی مذارع و مذارع کلور مساجد و مصایح و زلزله

* کبله در کل و دخی اولحک صاع * هم قولاج باغ و دی ارشونه ذراع *
(کل) کافک فنی و یانک سکونیه کند یله مکبات اولحیلان اولحکه اطلاق اولور صغیر اولسون
کیر اولسون یعنی لسانزده شک و عیار و اولحک و سالار دید بکیر اولخوره شاملدر منبر وزنده
مکبل و محراب وزنده مکبال و مکسه وزنده مکبله کی و کل حیوانات مقوله سنی اولحکه ده

دینور (صاع) حال وزنده بر نوع اول که در کمال خصوصیت معاملة اهل اسلام انک اوزریت
دارد که صاع نبوی دینور اوزریت بغدادی یک قرق درهمه منجمد معتدل الجنه اولان کیمه
ایکی آوجنی بردن طولی و درت دفعه بویجه آوجلیوب بر به وضع ایله ایسته انک مقداری
نسبه ایله طولان اولیجک صاع نبوی مقداری اولدیغی صاحب قانسک تجربه کرده سی اولدیغی
و صحیح و موافق بولدیغی قاموسده محرر در (باع) صاع وزنده قولاج تعیر اولان مقدار
دینور که بر کیمه ایکی قوللریجی آخرق اوزاندیغده حاصل اولان مقدار در (باع) شان و شرفه
و کره اطلاق اولتور (ذراع) کاب وزنده بر کیمه انک در سکندن اورطه بارمغک اوجنه وارنجه
مقداره دینور و اوزی باشند اورطه بارمغک اوجنه وارنجه مجموع قوله دینور مقدار اول
ذراع هریدر مقدار ثانی ذراع خلطی در که اکا مساوی اولان اغاجه ذراع سمیه سی یوندن
اخذ اولتور فارسینده کر ترکیده ارشون دینور

(*) ک عذاب ایتمک دیش اجداع * دخی زندانه قومقدرا اجداع (*)
(اجداع) همزه انک کسر یله بر کیمه انک بروقی یاخود قولاغنی یا الی یاد و داغنی کسمک ایله
عقوبت و مثله ایله عذاب الیم ایتمک دینور (اجداع) کسر همزه ایله بر کیمه سی محبسه وزنده
قیوب حبس و اشکنجه ایتمک دینور

(*) بضع کس و طی و حشا دغذ جاع * هم جاع ایتمک دخی بضع و بضاع (*)
(بضع) بانک ضمیمه عورتک فرجه دینور جهاز و حریر و کس کی (وطی) و اوک فتنی و طانک
سکونیه و (حشا) حانک فتنی و شینک سکونیه و (دغذ) دالک فتنی و عینک سکونی و طلاء
مجهله ایله و غغذ و زنده و (بضع) بانک فحیله و ضمیمه و (بضاع) قتال وزنده جاع ایتمک معانسه در
مباحضه و مجامعه و مفاقه و مماخجه و طه و رفق کی

(*) ایبکشر هم اوچر ایله دردر * اولدی شتی و ثلاث و رباع (*)
(مثنی) معنی وزنده اثین اثین و ثنین ثنین معنایه در یعنی اثین اثین کله لندن معدوللردر
ایبکشر ایبکشر دیمکدر تانک ضمیمه ثناء کی (ثلاث) ثانی اولی انک ضمیمه و مثلث میمک فحیله ثلاثه
ثلاثه کله لندن معدوللردر اوچر اوچر دیمکدر ایکی ثلثه لفظلندن بدل اولدیرق ثلاث و کذلک
مثلث دیدیلر و قس علی هذا (رباع) رانک ضمیمه و مربع میمک فحیله اربعة اربعة لفظلندن
معدوللردر دردر دردر دیمک اولور عدل تحقیقی و وصفیه اصلیه عللریله غیر منصرفلردر احاد
و موحد و فراد و مفرد و خاس و خمس و سائر نظائرلی بونوره مقیدر

(*) همه امر بریجی عورت مرضع * همه امک دیمه در رضع و رضاع (*)
(مرضع) محسن وزنده ارضاعدن اسم فاعلدر بالفعل چو چوق امر زر اولان امر کلو خاتونه
دینور اما حالا ارضاع قصد اولموب بلکه سابقه چو چوق امر زمش یاخود مستقبله امر زمک
شانندن اولان خاتون مراد اولتور ایسه اکا مرضعه دینور ظر کی استمزه سود انا تعیر
اولتور (رضع) رانک فتنی و ضادک سکونیه و (رضاع) سحاب و کاب وزنده همه دن سود
ایتمک دینور رضاعه کی

(*) شمه دی فائده لی نسبه هم * فائده خواهشدر استماع (*)
(متعه) میمک ضمیمه کننده انتفاع اولیجق فائده لی نسبه دینور و فائده هم و متعه دینور متاع کی
و فائده لندر که دینور تمتع کی (استماع) فائده لکم معانسه در و فائده هم خواهش و رغبت
ایتمک دینور

(*) هم و دیمه شوا منات قونیلان * دخی و بر مکدر امانت ایداع (*)

نسخ مطبوعه ده دغذ
موقفنده راه مهله و طلاء
مهله ایله در عطر واقع اولتور
لکن منادان قطع نظر
قاموسده ماده سی یله موجود
دکله رکن دغذ ذکر
کابینی فرجه ادخال جاع
معانسه اولیجق معنای جاع
ظا هر در عطر دغذ محرفی
اواق احتمالی راجعدر

(و دیمه) سغینه وزنده امانت قونیلان نسبه دینور جمعی و دایع کلور (ایداع) همزه انک کسر یله
بر نسبه لی حفظ اولتی ایچون بر کیمه انک فائده امانت قونقی معانسه در و امانتی قبول ایتمک
معانسه در دینور

(*) دی جنای چولکده اوغاب دخی * جنیمده قصه جنای چچی قضاغ (*)
(اوغاب) اسباب وزنده او متاعدن جنای چولک و اوافق تفک تعیر اولان خرد وات خانه
معانسه اولان و غب لفظک جمیدر و احق کیمه ره و فرو مایه و لیم اولان اشخاصه ده
دینور (جمیمه) چیلرک ضمیمه اغاجدن بایلیش چناغده و قواطیه دینور قعب و قف و قروکی
(قصه) غره وزنده مطلق چناغده دینور صحفه کی (قضاغ) خیال وزنده قصه انک جمیدر
عنب وزنده قصع و قضاغده قصعات کی

(*) دیندی مزاح اضیفه کویه * نکته دانلقله ظرافنده نزاع (*)
(مزاح) شداد وزنده لطیفه سوبلیجی و خوراطه ایلیجی کیمه ده دینور فارسینده بزه کوی و ترکیده
شعابی دینور (بزاع) غراب وزنده ظرافت کاستلونکته دان و دقایق شناس و هرایشه ال
باقشور خاذق کیمه ده دینور

(*) سوزی بی راطه بیکشاق ترار * سری فاش ایلیجدر مذباغ (*)
(ترار) سلال وزنده چوق سوزلو لافرن بوش بوغاز اولان اوکوزه و یکشاق کیمه ده دینور
فدود و هدهد و زلزلده جفج و خلخال وزنده جفج کیمه فارسینده باوه کو و بسیار کو دینور
(مذباغ) یاه مثله تحیه ایله محراب وزنده اصلا کتم سر ایلیوب داثاناسه افشا و شایع ایدن
نقال مقاله دینور ترار وزنده مذباغ کی

(*) سبع کرچه بالیلی قورده دینور * برتی جانوران جله شتاع (*)
(سبع) سبنک فتنی و بانک ضمیمه و سبنک فتنی بانک سکونیه آزولی و برتی قورده دینور ذنب
و سر حان کی و عموما برتی جانوره یعنی ارسلان و قیلان و کلب و فهد و عقولاسنه دینور (سباع)
سبنک کسر یله سبع مزبورک جمیدر

(*) طوقله دیندی شبع طوق شعبان * هم طو یورمق دیمه اولش اشباع (*)
(شبع) عنب وزنده طو یورمق و طوقلق معانسه در که جوع مقابلدر و قارن طو یورمق
نسبه ده دینور سبنک کسر یله شبع کی (شعبان) شعبان وزنده قارنی طوق شخصه دینور
بوتی ها ایله شعبانه و سگری وزنده شعی کلور (اشباع) همزه انک کسر یله طو یورمق معانسه در
و بر نسبه بی فراوان و چوق ایتمک معانسه کلور

(*) مبدع احداث ایدیمیدر یوغیکن * یکیدن اتمه در ایجاد ایداع (*)
(مبدع) محسن وزنده بر نسبه بی نمونه سز و مثالسو یکیدن ایجاد و اختراع ایدن کیمه ده
دینور موجود و محدث کی (ایداع) همزه انک کسر یله بر نسبه بی یکیدن ایشا و یندا ایتمک معانسه در
منع وزنده بدع و ابتداع و اختراع کی

(*) رقعده بر پارچه ایش کاغذدن * دخی بر پارچه سبندر جمعی رقاغ (*)
(رقعه) غرقه وزنده اوزرینه یازویازیلان کاغذ پاره سته و دری قطعه سته دینور و برتی انوابه
دیکیلنی بر پارچه سته دینور که ترکیده یامه و یامه لی دینور (رقاع) رانک کسر یله رقعده مزبوره انک
جمیدر

(*) جمعی اعصاب سبکرا و لیدی عصب * هم کک عظم و بانک آدی نخاع (*)
(اعصاب) همزه انک فحیله بدنده اولان سبکله دینور بری برندن منفصل اولیجق مفاصل

نسخ مطبوعه ده دغذ
موقفنده راه مهله و طلاء
مهله ایله در عطر واقع اولتور
لکن منادان قطع نظر
قاموسده ماده سی یله موجود
دکله رکن دغذ ذکر
کابینی فرجه ادخال جاع
معانسه اولیجق معنای جاع
ظا هر در عطر دغذ محرفی
اواق احتمالی راجعدر

تعبیر اولان ککلاک ارتباطی بونلایله اولغله مفاصلک اطانی منزله سنده در (عصب) قحچینه
 بوده مرقوم سیکرله دینور جعدر لکن اعصاب جمع صیفه سی وعصب جمع جنسی در مقرر دی
 ها ایله عصبه اولور بونقدیرجه * جمعی اعصاب سیکردر عصبه * دینله اولی اولور دی
 (عظم) عینک قحی وظانک سکونیه یکیکه دینور جمعی عظام کلور (شعاع) نوک حرکات ثلاثیه
 قورخار ایلاک تعبیر اولسان میاض ایلاک کی نسنه در که ارقدده اولان اوکورغه یکیکک ایچنده
 اولور شعبدری بدنه متفرق اولور سارثیکلرده اولان ایلاک غم دینور

(* فضلا کون کیدر پرتوایله * فالوالفضل کنسمس بشعاع *)

مصراع اول نائینک ترجمه سیدر (ماوا) ده فازانده باخود استیافیه در اولوهرزهک ولانک
 ضمه لری وینلرنده و اومعدوله ایله صاحب معناسنه اولان ذولفظنک جمیدر ماده سنک غیریدن
 اوله رق (فضل) مزبه و شرف و علم و کمال معناسنه اولونک مضاف الیهیدر ایددی اولوالفضل
 اعجاب الفضل معناسنه مبتدادر (کنسمس) ده کاف تشبیه ایچوندر سمس کونش معناسنه در
 جارمع المجرور مبتدایک خبریدر (بشعاع) ده باملاسه باخود فی معناسنه کافدن مستفاد اولان
 تشبیه مطلقدر شعاع غراب ورننده پرتو و ضیاع معناسنه وجه شهیدر زیر مآل اعجاب الفضل
 یشیهون الشمس فی الشعاع سبکنده در (حاصل معنی آفتاب عالم پیرا فوق الافق طلعت نما اولدقده
 عالم محسوسدن غیاهب و طلاق کشف وازاله ایله روی زمین تنور و ضیادار ایددی کی اعجاب
 علم و کمال اولان فضلا دخی سواد جهل و نادانی ایله تیره و تاریک اولان قلوب مظلمه دن ظلمات
 شکوک و اوهامی طرد و ازاحه ایله خالصه درونی تابشک و تابدار ایدر دینک اولور

(* دگله اهل ریاسمه سنی * انسه ده صورت حقندن اسماع *)

(ریاء) قتال ورننده بر عمل ایله رضاء باری کی کوز تمیوب ناسه کوسترمک قصدیه ایشلکه دینور
 (سمعه) غرقه ورننده بر فعلی ناس ایشلک ایچون ایشلکه دینور (اسماع) همزهک کسرله
 برسوزی آخره ایشلکه دینور (حاصل معنی ریاء و سمعه) اعجابی هر نه قدر ترویج مصلحت
 ایچون صورت حقندن کوسترش ایله کنندی مخلص روشده ابراز ایدر سه ده مقال سمعه ما کنی
 سمع قبول ایله استماع ایله دیکدر

(* ان ترصیع کلامی لسان لیدیغ *)

(ان) همزهک کسرله حروف مشبهه بالفعلندر (ترصیع) لغته ترین ورننده و مراد فیدر که
 برنسته زینت و زینت و یرمک معناسنه در و علم بدیع اصطلاحده نژده قرینیک و شعرده
 مصراعینک الفاضلی جیعا باخود بعضا متفقه الاعجاز اولغه دینور (کلامی) ده کلام تکلم
 اولنان سوز معناسنه انک اسمی اولان ترصیعک مضاف الیهی و یا متکلمه مضافدر (لسان)
 ده لام جازه ترصیعه متعلقدر معان معنیک جمیدر اصلی معانی در قاض لفظنک اعلالی کی
 اعلال اولغندر (لیدیغ) ده لام مفتوحه انک خبری اوزره داخل اولان لام ابتدادر بدیع امیر
 ورننده مثالسز اختراع اولسان شی عجب معناسنه در (حاصل معنی چونکه صور عقلمیه دن
 عبارت اولان معنای ظاهرده الفاظ و اصوات ایله جلوه کر اولد یغندن الفاظ معانی په
 لیس زینت مشابه سنده در بناء علیه ناظم تحریر دیر که تحقیق بنم کالای والای
 کلامک عروس معنای آرایش و تزینتی غیر مسوق المثال برشی عجیب و امیر غریبدر
 فله دره

(* میوه اغاجری جوق موضع دلجوی بقیع * دخی تورفنده شی باشوره اولان میوه بقیع *)
 (بقیع) امیر ورننده انواع مختلفه دن اشجار ملقه بی مشتمل اولان جوق اغاجلی طبعه

موافق

حریرینک مناسانه هو
 بطبع الاسجاع بجواهر لفظه
 و بقرع الاسماع بزواج
 و عظه فقر زنده اولان
 ترصیع کی *

باشورن باکورده ورننده بانیغ
 الترمیمی میوه تک هنوز کمال
 بولاش نازه تورفنده سندنور
 بده

موافق مسیره کاه موضعه دینور (بقیع) اولده یاه مشنه تحبیه ایله تورفنده سی اولمش و کال بولمش
 میوه په دینور صاحب ورننده بانیغ کی

(* قبش شتاصیف یاز اولمش کوز هم دیندی خریف * وقت جعبه موسم دی بهار اولدی ریع *)
 (شتاه) کساره ورننده سنه نک فصول اربعه سندن قبش فصلنه دینور که شمسک جدی و دلو
 و حوت برجلرنده اولدیغی مدندر فارسیده زمستان دینور (صیف) ضیف ورننده فصول سنه دن
 یاز فصلنه دینور که شمسک سرطان و اسد و سنبله برجلرنده دورانی هنکا میدر فارسیده تابستان
 دینور (خریف) امیر ورننده فصول اربعه دن کوز فصلنه دینور یاز ایله قبش ما بیندر که
 شمسک میزان و عقرب و قوس برجلرنده جولانی ایامیدر بوفصله خریف اطلاق اختراق شمار
 یعنی میوه دوشربمی وقتی اولدیغیچوندر فارسیده پاییز دینور (موسم) مجلس ورننده اسم زماندر
 برننه نک نشانی و علامتی و قشنه دینور و ناسک بر محله اجتماعی زمانه دینور خصوصاً
 موسم حج الینده یعنی اقطار ارضدن حجاجک پهر سنه مکّه مکرمه ده اجتماعلری هنکامده
 غالب اولدی (ریع) امیر ورننده شتا ایله صیف میا ننده واقع اعتدال هوا و روی
 زمین کلزار جناندن نمونه نما اولدیغی هنکام فرج شتایه دینور فارسیده و ترکیده

بهار دینور

(* صیخدم طک بری آغارمه اسفاردینور * هم او وقت اولدی صباح و فلق و فجر وسطیع *)
 (اسفار) همزه نک کسرله صباح وقتی کیجه نک ظلمتی کدوب طک بری اغاروب ایدنلق
 اولغه دینور (صباح) صحاب ورننده اول نهاره دینور که طک بری اغاروب شفق سوکدیی
 وقته دینور صادق صمیمه صبح و سفینه ورننده صبحه صبی (فلق) طلب ورننده
 صبح و بامداد معناسنه در که صباح بری اغاروب آچلقندن عبارتدر (فجر) زجر ورننده
 سواد لیلک آخرنده طلوع شمسک تقریبی حسبیه افق مشرقده ظاهر اولان جرته
 و بیاضه دینور که سنه ده شفق تعبیر اولور عود آسا مستطیل اولان فجر کاذه و آفاقه
 منشر اولان صبح صادقده اعددر (سطیع) امیر ورننده صبحک ارتفاعی که کون طوغاغه
 قریب و قندر

(* او یوماغه هم او یوماغه نهجدر نیش * او یوسفزلی سهر اولمدر او یومقی نهجیج *)
 (نهجیج) تعدد ورننده هجود و رقود کی او یوماغه دینور و تیغظ و انتباه کی او یوماغه ده
 دینکله اضداد دن اولور فارسیده او یوماغه خوابدن او یوماغه بیدارشدن دینور (سهر)
 قحچینه کیجه او یوما یوب او یانق طور ماق معناسنه در (نهجیج) نهجید ورننده و مراد فیدر که
 او یوماغه دینور تنویم و انامه وارقاد کی

(* جمیع شول قافیهل سوز که فواصل کیدر * سو یلک او یله مقفی سوزی اولمش تسجیج *)
 (تسجیج) سبک قحی و جمیک سکونیه کلام مشورده فقرینک آخر لری حرف واحد اوزره متوافق
 اولغه دینور رضی الناس بالخیار بایع الدین بالذینار فقره لری کی و بوشجیج فی الاصل قری و کوکرچین
 آوازی تردید و ترجیع ایدر رک او تک معناسنه اولدیغندن تعظیا و ادبه رعایه قرآن عظیم الشانک
 آیتلری آخرلنده اولان توافقه تسجیج اطلاق اولغز بلکه فواصل اطلاق اولور * فی سدر
 مخضود و طبع مخضود و ظل مدود * صبی مفردی فاصله در تفصیلی علم بدیعده
 محسنات لفظیه ده در (تسجیج) تسبیح ورننده کلامی تسبیح و مقفی و فواصل رعایتلی
 سونلکه دینور

(* قورقوب کندوسنی چکله اتاندر رابط * پک یورکلوده شجاع و هم اومعاده شجیج *)

(عاطف) بآه موحده نك كسر يله كندى نفسى اختيار يله معر كه به وجكده الفا ايدن
جسور و بهادر كيمه به دينور نسخ مطبوعه ده اجوف اوله رق قائل وزنده عايد
وقوعى تحريف و نصيفدر (شجاع) شبنك حر كات ثلا ثيله و (شجاع) امير وزنده
باس و شدت و حربه و قتال هتكامنده شديد القلب اولان دلاور و بوركلوآمده دينور كتف
وزنده شجاع و اجر وزنده اشجع و احسن و احوس كى

(*) صانجى بايع آلم صانجه ده ديندى مكاس * بيع هم صانجه هم آلم صايلان نسته بيع (*
(بايع) صاحب وزنده متاعى ثمن ايله مبادله ايدن صانجى به و ثنى متاع ايله مبادله ايدن
مشتري به ديتكله ضد اولور (مكاس) مفاعله بابيك مصدر ثابتي اولمى اوزره قتال وزنده
برمتاعك بيع و شراسته حرص و طمع ايله اجر يلك و مطره بازلق ايتك معناسنه در كه بايع
يهودى مبايعه سى كى دكرندن ايكي فات ز ياده استك و مشتري دكرندن نقصان فاحش ايله
الايم ديوجاله مقصدن عبارتدر عما كسه كى بوتقدريجه مكاس غدري منضم اولان آلم صانم
معناسنه اولور امامطلمقا آلم صانم و الكس و يرشه بيع و شرادينور و مبايعه و معامله دينور فارسده
داد و ستد دينور (بيع) بانك فتي و بانك سكويه برنسته بي صانم معناسنه در وصاتون آلم
معناسنه ده اولغله اضداددن اولور تكيم شراده بويه در كامر في قافيه التاء (بيع) مخيط وزنده
صايلان نسته به دينور

(*) اسكى اتواب رعايل و خذافل اولمى * يمل اولدى مرفع بده اورمق ترفع (*
(رعايل) ايا ييل وزنده اسكى ثوبله و كهنه لباسله دينور مفردى ز برجه وزنده رعبله در
(خذافل) حضاجر وزنده صاحب قا موسك ثبته كوره دال مهمله ايله و لهجه صاحبك
يا ننه كوره ذال مجمه ايله كه نخبه نك نسخ مطبوعه ل نده ده ايله جده واقعدر يك
اسكى و مبذل لباسله دينور معاوز معناسنه و بو نك مفردى بو قدر (مرفع) معظم
وزنده يرتيفي اصلاح ايچون رقع اورلمش اولان بده لي ثوبه دينور (ترفع) تريع وزنده
رتنق لباسله بده اورمق معناسنه در وزن مزبور اوزره ترديم و تديم و تجويه و رانك فخبيله
رفع كى

(*) بدقوقار اهل جهنم يكي آتشدن * چولده هم رفورى آجى ديكك آدى ضريع (*
(ضريع) امير وزنده جهنمه بر شجره ناريه در كه مرارق سم قاتلندن اشد و حزارق آتشدن
ازيد و رايحه سى جيفه دن متن و اكراه اوله رق اهل جهنم طعابيدر زقوم و غلبن كى
و باديه ده و چولده بترينكلى نيادركه تازه سته و باشنه شريف و قور يسته ضريع دينور يك آجى
و بدبوى اولد بفتدن انك ستمه طوار يا قلمز

(*) برشرق رفته ده رده انجق عالم * انما العالم في الدهر شريف و رفيع (*
مصراع اول نايك ترجمه سيدر (انما) انجق معناسنه الفاظ قصر دندر كامر في قافيه الالف
(عالم) علمه متصف كيمه معناسنه مبتدادر (في الدهر) ده في مابعدنه متعلقدر دهر دالك
فخبيله زمان طويله دينور و مجاز زمانده واقع اولان حادثه به و محل حوادث اولان عالمده دينور
و بومعناي اخيره كوره ظرف مكان اوله رق شريفك مفعول فيهدر (شريف) امير وزنده مجد
و عزت و شان و شرف صاحب اولان آدم معناسنه مبتدالك خبريدر (رفيع) امير وزنده جليل القدر
و غالبان كيمه معناسنه شريف اوزر ريشه معطوفدر (ر) بآه فارسده نك ضميله كثر معناسنى
مفيددر حاصل معني ظاهر در

(*) صانعك قدرتي فكر ايدنه رك خسته * كار و بارك اوله هر بارمده حسن صانع (*

(صانع) الشايحي و ايجاد ايدى معناسنه در (قدرت) تاب و طاقت و قوت معناسنه در (فكر) تأمل
الملك و دوشك معناسنه در (خشيه) خوف و هراس كى قور قوردر (كار و بار) كار و بار و زنده
ايش كوج معناسنه فارسيدر (هر بار) هر زمان معناسنه فارسيدر (مدد) النسه ده امان و صايقين
معناسنه متداولدر (حسن صانع) صفتك موصوفه اضافي قيتلندن اوله رق كوزل عمل معناسنه در
ما آل (معنى) صانع مصنوعات و موجد كافه موجودات اولان جناب رب العزت كى قدرت قاهره سنده
اعمال قوه فكر به ايله متبصرانه اعيان نظر ايدنه زك جيع اوقات عمر كده ايشك كوجك رأس
الحكمة بخافه الله منطوقه ايساس اخلاص اولان خوف و خشيه مقارن اعمال حسنه و افعال

مستحسنه اولسون ديك اولور

(*) غاب من اعشقه الان وفي القلب رواج (*
(غاب) طاب وزنده كوزدن نهان اولوب كورنم اولمى معناسنه اولان غيتندن ماضى مذكر غابيدر
(من) موصوله فعلك فاعليدر (اعشقه) ده اعشق حب مفرط معناسنه اولان عشق لفظلندن
مضارع متكلم وحده اوله رق من موصوله نك صله سى و فاعلى تحتد * مستترانا ضمير در ضمير
بارغائب موصوله عائددر (الآن) الف لاميله و آن حال وزنده ايچنده حاضر اولديك و قنك
اسمى اوله رق ظرف غير ممكندر شوزمانده و شمدى كى. و قنده ديك معناسنه غاب فعلك ظرفيدر
(وفي القلب) ده و احواليه في ظرفيه (قلب) كوكل معناسنه جارمع المجرور مقدم خبردر (رواج)
سحاب وزنده بو قطعه ده كله جكي اوزره كير لوجه ميل معناسنه مؤخر مبتدادر (حاصل معنى
حسن و جالبه آشفته و مقنون اولديغ معشوق دلارام بوآمده نظر مدن غائب و پنهان اولدى
حال بو كه دل سودارده مده ميل خنى ضمير و محتفيدر يا خود انك بتدن برده يوش اختفا اولمى
جكته مبنى اولغله بته حال قيتده طرفه تعلق خنى در كار در ديك اولور

(*) وقد يك دو كه هلاك ايتددر اهلاك ايتاغ * جش دكك ايله دو كك دنى اورمق افشاغ (*
(وقد) واوك فتي و فاكك سكويه ضرب شديد معناسنه در كه يا انسانى يا حيوانى اولدزمه
مرتبه سنده دو ككدن عبارتدر كذا في اللهجه (اهلاك) همزه نك كسر يله هلاك الملك
معناسنه در كه امانه و اعدام و اضاغه و افساد اهلاك اتوا عيدير (ايتاغ) همزه نك كسر يله
بوده برنسته بي هلاك الملك معناسنه در تدبير و تدبير و اغتيال كى (جش) جيك فتي و شبنك تشديد يله
دكك و عصا مقوله سيله دو كك معناسنه در و برنسته بي بلغور كى ريزه ريزه دو كك
اوقات معناسنه در (افشاغ) همزه نك كسرى و فاكك سكويه بر كيمه به برنسته ايله اورمق
معناسنه در ضرب و هرس كى

(*) سرح و تسريح دنى بعث كى كوندرك * هم ايرشدرمكه ده ديندى بلاغ و ابلاغ (*
(سرح) سبك فتي و رانك سكويه (وتسريح) ترجيل وزنده بر كيمه بي يا خود برنسته بي
برمجلدن محل آخره كوندرك معناسنه در ارسال كى فارسده فرستادن دينور و مواشى بي او تلامق
ايچون مرعايه صاليرمك معناسنه در (بعث) بحث وزنده برنسته بي رسيمه اثاره و توجيه ايتك
معناسنه موضوعدر معنائى ساره بوندن متفرع و منشع در قرآن كر بده سكر معنايه و اردا و لمشدن كه
الهام و احياء موق و ايقاظ و تسليط و نصب حاكم و تعيين و اخراج من القبور و ارسال معناليدر
(بلاغ) سحاب وزنده و ابلاغ ارسال وزنده تبليغ و اناله و اصال و توصيل و الحاق كى برنسته بي
آخره ايرشدرمك و يتشدرمك معناسنه در فارسده رسانيدن دينور

(*) تازه نك تو يسزيدر امر دونو خطى طرير * دنى شابل دل قابلو سى يكتيدر برزاع (*
(امر د) اجرد وزنده هنوز بي كلكه باشلو بلكن چهره سى آينه كى صاف و بيو اولان جوان

ساده رویه دینور (طرز) امیر و زننده به قلمی در لسان اولان بزی پیکر و خوب منظر بخوبی دینور که لسان طرفاده تو خط و چار ابر و تعبیر اولتور (شابل) بیه موحده ایله هابل و زننده اتلو جانلو خوب اندام نازنین دلی قائلویه دینور (برزاغ) فرطاس و زننده و برزوغ عصفور و زننده اینده

طلو تمام بکت اولش دلی قائلویه دینور

(*) صب ایش دوکه دخی سکت و دوکولکده سکوب (*)

(*) اولدی منصب دوکولش صوبی دوکولک افراغ (*)

(منصب) صادق فیتی و بانک تشدیدیه صوبی و سائر اقی شانیدن اولان مایع نشته دیکلک معانسه در (سکب) سینک فیتی و کافک سکونیه (وتسکاب) نذکار و زننده صومقوله سنی دوکولکدر افاضه و اراقه و اهراف و ادهاق کی (سکوب) قعود و زننده صودوکک معانسه در انسکاب و انصواب و نصیب کی (منصب) انصابت اسم فاعل صیغه سیله دوکولش نشته به دینور مصبوب و مسکوب و ساکب و اسکوب کی (افراغ) همزه نک کسر یله صوبی دخی و قرینه مقوله سندن دوکله دینور فارسیده دوکله ریختن دوکولکده ریزدن دینور

(*) جشع و اعوال حریص اوله ایش استیه رک * دخی هم استه میوب ترک ایله قورنله فراغ (*) (جشع) قحچینه اشد حرص ایله حریص اولق یاخود بر کیمه کنده نصیبی الدقدنصره غیرک نصیبیه ده کوز دیکوب طبع ایملک معانسه در (اعوال) همزه نک کسر یله حریص اولق معانسه در و بر کیمه کثیر العیال اولق معانسه و فریاد ایله اغلیق معانسه در و جشع قحچینه مثبت اولدیفتدن جشع ایله اعوال یئنده حرف عطفی اتیان و زنه محل اولغله و او ایملاد ن اجمال اولی اولدینی و ارسته قید اشکالدر (فراغ) سحاب و زننده برایشدن اشتغالی ترک ایله قورنلوب یوش طور مق معانسه در قعود و زننده فروغ کی و برنسه به عزم و قصد ایملک معانسه در

(*) یومعه در بلع کی سلج و ترم سربط * چینه مک مضغ و دخی چینه نلان نشته مضاع (*) (بلع) بانک فیتی و لامک سکونیه و (سلج) سینک فیتی و لامک سکونیه و (ترم) تکلف و زننده و (سربط) سینک ضمی و راه مشده ده نک فیتی و یاه مثانک سکونیه طعمای و لغمدی بوغازدن معینه به جنب ایملک که ترکیده یومقی تعبیر اولتور فارسیده و اریدن و نواریدن و فرو بردن دینور ابتلاع و قحچاله سلجان و ازدقام و استراط و لقم و التقام مراد فاریدر (مضغ) بلع و زننده برنسته بی آغزده جیمک معانسه در جوز و زننده ضوز کی فارسیده خاییدن دینور (مضاع) غراب و زننده و مضاعه ها ایله آغزده چیمش نشته به دینور

(*) بیه زک آدی سوار اولدی اساور جعی * هم قیو مجلفه دی صوغ و قیو جعی صباغ (*) (سوار) کاب و غراب و زننده * طائفه نسوانک یلکلرینه طاققلری یلاز که دینور همزه نک ضمیمه اسوار کی (اساور) مساجد و زننده سوارک جعی اولان اسوارک یاخود اسوره نک جعیدر که سوارک جمع الجعی اولور (صوغ) صادق قحچیه التون و کوش مقوله سنی قالد و کک معانسه در که کابه و زننده صباغه کی قیو مجلیق حرف تیدر (صباغ) و صواغ شداد و زننده و صانع قیو جعی به دینور جعی صاغه کلور فارسیده زور کردینور

(*) علق و هم ملق و وود و مقه سومکدر * سوک حب اولدی دخی کیر لوجه میل ایته رواغ (*) (علق) قحچینه و علاقه سخابه و زننده و علقو قعود و زننده و (ملق) قحچینه و (مقه) عده و زننده و وومق و عده و زننده و (ود) و اوک حرکات ثلاثیه و ووداد سحاب و کاب و غراب و زننده و ووداده سخابه و زننده و ووده محبه و زننده * الفساط مترادفه دندر که بر کیمه به یاخود برنسه به

کوکل ایلمترب محبت ایملک و سومک معانسه در (حب) حاکم ضمیمه و کسر یله و یاه موحده نک تشدیدیه دوستلق و سوکی معانسه در کاب و غراب و زننده حباب و مودت و زننده محبت کی (رواغ) سحاب و زننده بر جانب دن جانب آخره اوغورلین میل ایملکه دینور

(*) مشک و ش زلف نکارم که مشامه خوشبو * صدغ لیلای بریاه کسک لدماغ (*)

مصرع اول نانینک ترجمه سیدر (صدغ) زلف دیو صاد قافیه سی قطع سنک اولنده یکدی و معرفیه اضافیه تعریف کسب ایدوب مبتدا اولمدر (لیلای) ده لیلی سلی و زننده حسن و جمال و غنچ و دلال ایله شهرت شعار پردختری پیکرک اسمی اولغله مشابهت علاقه سیله حسن و آن ایله بنام اولان نسواندن هر برلرینه اطلاق اولتور شه کیم ترجمه ده واقع اولان نکار لغت فارسیده ده صنم و نقش و تصویر معانسه اولوب بو علاقه ایله خوبان مهر و یانده استعمال اولمدر لیلی صدغ مک مضاف الیهی و ضمیر متکلمه مضافدر (بریاه) ده یاه ملاسد یاخود فی معانسه در یا سگری و زننده رایحه طویه معانسه در (کسک) ده کاف تشبیه ایچوندن (مسک) میمک کسر یله طیب معر و فدر که چین افلینده بر نوع کیکرک نافه سنده نکون ایدوب آفاق و اقطاره اورادن منشور اولور صدغ مشبه مسک مشبه به کاف اداه تشبیه ریا وجه شهیدر (لدماغ) ده لام ریا به یاخود مسکه متعلقدر دماغ کاب و زننده باشد اولان یینی به دینور که مشموماتک رایحه سی اکا منتهی اولور محل شم معانسه مقال و زننده مشام دخی دینور ترجمه ده و قوی کی مشک میمک ضمیمه و کسر یله فارسیدر چین و خطا غزالرینک کو بکته دینور مسک کی خوشبو و زل قوقو معانسه فارسیدر (حاصل معنی بنم نکار ملاحتشعارمک کسوی دلجوی غنبر بوی تضوع و ریا به ملا بس اولدینی حالده یاخود فوح و بکته خصوصنده خانه دماغی تعطیر ایته ده نافه مسک آسامو زردر دیمک اولور (*) نور و ش لعه عرفانه بر تویاب اول * نار رشکله اوله سینه حاسد پرداغ (*)

(نور) قطعه سماویه عنوانی شرحنده یکدی (لعه) عمره و زننده یلایق و پارلق معانسه در (عرفان) معرفت و علم معانسه در (بر تویاب) فارسیده مضی و براق معانسه در (نار) * لومدر که آتیه دینور (رشک) رانک فیتی و شینک سکونیه فارسیدر حسد معانسه (سینه) فارسیده کوکس معانسه در صدر کی (حاسد) اخلاق ذمیمه دن حسد ایله متصف کیمه به دینور (پرداغ) فارسیده کزرت معانسی مقید اولان بر لفظیه قرغون دمورایله حیوانک و انسانک جسدینه اوردقلری تمغاونشان معانسه اولان داغدن مرکب در (حاصل معنی نور علم و عرفان ایله ماه تابان کی لامع و درخشان اولکله ظلمتکده جهلده پسمانده تبه حیران اولان حاسد کاسد نادانک سینه بر کینه سی یعنی دل خبائث طینه سی آتش رشک و حسد ایله سوزان و بریان اولسون دیمکدر * کسب کاله ترغیدر

(*) تفاقانا بنظم لورآه بمدح الوصاف (*)

(تفاقانا) ترعرعنا و زننده حرف فای چوق تکلم ایملک معانسه اولان تفاقاؤدن ماضی متکلم مع الفیردر (بنظم) تفاقاؤک مفعول به غیر مصرعیدر (لورآه) ده لولا تفاقاؤ الشاقی لا تفاقاؤ الاول معانسه حرف شرطدر رای کورمک معانسه اولان روئیدن ماضی مفرد در ضمیر بارز نظمه راجعدر (مدح) باب ثانی دن مضارعدر مدح ایدر معانسه (وصاف) شداد و زننده دیوان بلاغت عنوان صاحبی بر شاعر ماهر سخن سنجیک مخلصی اوان اوزره علی سبیل التنازع رای و مدح قهالرینک ماعلیدر که لورآه الوصاف مدحه سبکینه در (حاصل معنی نوبت قافیه حرف قایه رسیده اولغله بزفا قافیه سنده بر قطعه منظومه انشاد ایملک که اگر آتی و صاف

بلاغت اوصاف حیاته اولوب کور مش وایشتمش اولیدی ستایشکوی تحسین اولوردی
دیمک اولور

(*) دینور جوق ماله خلق و مالی آرتوب اوکه در احراف (*)

(*) دخی هم مال و نعمت جوق فقیله آرمه در اتراف (*)

(خلق) حاه مهمله نك كسریله جابلواوله رق جوق ماله یعنی مواشی کثیره به اطلاق اولنور
(احراف) همزه نك كسریله بر کیمسه نك مالی غناء و بر صکت بولغله اوکوب فراوان اولوق
معناسه در وانفاق عیال ایچون امك چکوب کسب و کار ایلک معناسه در (تراف) اسراف
وزنده بر کیمسه بی مال و نعمتک ازدیاد و کثرتی طغیان ایدوب آرمه سنه باعث اولوق معناسه در
و بر کیمسه بغی و ضلالت مصر اولوق معناسه در تزیف و استتراف معنای اولده مراد فلوردر
(*) تکبر ایتمه نجف و کبر ایدن جفاخ و هم نجاف (*)

(*) کبرمک هم یقین اولوق دیمک مفهومیدر احفاف (*)

(جحف) جیمک قحی و خاه میجه نك سکونیه بر کیمسه قدرت و یساختدن اکثر و ازید وجهه
اوکوب فخریه ایلک معناسه در که تکبری مستلزمدر (جفاخ) شداد وزنده و (خجاف)
وزن مزبور اوزره خاتک جیم اوزره تقدیمه کنیدی بکتمک معنای اولان خود بین و متکبر
و مقننر کیمسه به دینور (احفاف) جیمک حاه مهمله اوزره تقدیمی و همزه نك كسریله بر نسته بی
سپور و کونورمک معناسه در و بر نسته به نك یقین و یقین اولغله دینور

(*) بی فرآنده اولمش قوم عادك شهرینك آدی (*)

(*) دینور مشاکری یوگری قوم یغلار بنده احفاف (*)

(احفاف) همزه نك فقیله سوره احقافه اشبو (واذ کرا عاذاذ اندر قوم بالا احفاف) نظم
جلیلک تفسیرنده بیان اولیدی اوزره جزیره العربیدن ارض بمنده عمان ایله عدن بینده
واقع بحر وزنده شهر نام بلده ناحیه سنه بر نیجه اوزون و مرتفع و معوج قوم یغلار بنه
خاصه احقاف دینور که حضرت هود علیه السلام کندیله معوث اولان قوم عادك دیار
و مساکیندر قوم مسفورک اشراک اوزره اصرار و انهمسا کلری و ریج حسوم ایله کیفیت
اهلا کلری تفاسیرده مسطوردر دخی احقاف حاتک کسریله حقیقک جعیدر که عامه اگری
یوگری اولان قوم یغلار بنه اطلاق اولنور جبال و زنده حفاف و حروف وزنده حقوف کی
جمع الجمعی حقایف کلور

(*) عرف اعراف کلش جمعی یو کک قوم ایش عرفه (*)

(*) دخی جنت جهنم آره سنه سوردر اعراف (*)

(عرف) عینک ضمیمی و رانک فقیله سرد وزنده و (اعراف) افضال وزنده جعبلوردر یو کک
قوم لقلره و عالی و مرتفع موضعه دینور (عرفه) عرفه و زنده و عرف هاسر مفرد لیدر که
یو کک قوم لغه و یو کک مکانه اطلاق اولنور (اعراف) همزه نك فقیله جنت ایله جهنم
بینده واقع سور و حجاب دینور سوره اعرافه میندر

(*) تقدم ایلک زلف و زلف ازدلاف ایلک * یقینلقت منزلت زانی یقین ایلک دخی ازلاف (*)
(زلف) زانک فقی و لامک سکونیه و (زلف) تکلف وزنده و (ازدلاف) اعتراف وزنده
بر نسته بی تقدم ایلک معناسه در و بر نسته به تقرب ایدوب یاقینلقت معناسه در (زانی) حبلی
وزنده یقینلقت معناسه در قرب و دنوکی و رتبه و منزلت معناسه در (ازلاف) همزه نك كسریله
بر نسته بی آخره یقین ایلک دینور

(*) کلین خانونی ارسال ایلکه هم خانه زوجه * دینور زلف و زفاف ازدفاف و همدخی ازفاف (*)
(زلف) زانک فقی و فاک تنیدیه (وزفاف) کتاب وزنده و (ازدفاف) ازدواج وزنده
و (ازفاف) ارسال وزنده کلینی زیب و زیور ایله دوزب و قوشوب کویکو خانه سنه کوندرمک
معناسه در ترکیده کرد که قومق تعبیر اولنور نسخ مطبوعه ده ازدفاف موقعتده ازدلاف و قوی
تخریف ناسخ و غلطدر

(*) شذف قلبی محبت یاقه در مجنوندر مشغوف * هوی عشقیله شومک تابع اولوق دیمه در ارداف (*)
(شغف) عین مهمله و غین میجه ایله قلب و طلب و زیور ایله که درت لغتدر عشق و محبت استیلا ایله
قلبی اوسندن بوریمک معناسه در که فرط محبتدن کنایه در (مشغوف) کذلک عین مهمله
و غین میجه ایله دلی به اطلاق اولنور مجنون و محفوف کبی و یورکنه عشق یا خوف مراق
استیلا بش کیمسه به دینور (هوی) الف مقصوره ایله عصا وزنده باب رابعدن مصدر اوله رق
بر نسته به محبت ایلک معناسه در و عشق معناسه اسم اولور که بر نسته به مقننلغه دینور و نفستک
مشتهایه اشتها و آرزوسنه دینور و نفسک آرزو و اراده ایلدیکی نسته به ده دینور معنای اخیر کوره
هوی مهوی معناسه در هوانک جعی احواء کلور (ارداف) همزه نك كسریله تابع اولوق
معناسه در رانک فقیله رد ف کبی و بر کیمسه بی رانک اکه سنه بندرمک معناسه در

(*) دینور مهمانه ضیف و هم اکا اویوب کلن ضیفن (*)

(*) دخی شول کیمه کیم جوق جوق ضیافت ایله مضیاف (*)

(ضیف) صیف وزنده قونوق معناسه در که السنه ده مسافر تعبیر اولنور فارسیده میر
و مهمان دینور میلرک کسریله و ضیف فی الاصل مصدر اولغله مفرده و جمع اطلاق اولنور
و بعضا اضیاف و ضیوف و ضیغان اوزره جعلنور و مذکره و مؤنثه ده اطلاق اولنور و مؤنثه
ناه تأنیث دخی الحاق اونور (ضیفن) حیدر وزنده اسم ضیفک قور و غنه طاقیلان نون کی
ذات ضیفک آردینه دوشوب بر ارجه ضیافته کلان طفیلی به دینور که فارسیده کاسه لبس
و تر کیده طاقاق و بناسمه و اویوتی تعبیر اولنور (مضیاف) مدرار وزنده اوزان
مبالغه دندر که خلق جوق جوق ضیافت و اطعام ایلک معنای اولان خاندان کیمه به دینور
فارسیده میربان و مهمان نواز دینور

(*) سدق ظلمات هم آیدنلق ایش اضداد دندر بو (*)

(*) کیمه اولوق قرانلق همدخی موم یاقه در اسداف (*)

(سدق) قحچنله قراکولغ دینور ظلمات معناست و ضوه معناست آیدنلغه ده دینکله ضد اولور
نمره وزنده سدقه و عرفه وزنده سدقه کی و علی قول ضوئه ظلماتک اختلاطنه دینور که
طلوع فجردن وقت اسفاره قدر اولان اختلاطندن عبارتدر (اسداف) اسراف وزنده
کیمه مظالم و قرانلق معناست در و صباح بری مضی اولوب آیدنلامق معناست دینکله ضد
اولور و موم یاقق و چراغ او یاندرمق معناست در و اویومق معناست در

(*) عیالی ایتمه اتفاق تقصیر ایتمه در تقصیر * زیاده نایجا مصرف ایلک تبذیرش اسراف (*)

(تقصیر) تقصیر وزنده عیالی اتفاق خصوصتده تضییق و تقصیر ایتک یعنی زاد و نفقه سی کنیدی
اوزرینه لازم اولان اولاد و ازواج و عیالک و خدام مقوله لری نك نفقه سنی خست و قلت اوزره
کوروب طارجه قوللغق معناست در قافک فقیله قتر و قعود وزنده قنور و ادبار وزنده
اقتار کی (تبذیر) تقصیر وزنده و (اسراف) ارداف وزنده مالی خدی مجاوز یهوده به صرف
و خرج ایلک یا خود خلاف رضاء باری اولان محله صرف ایلکه دینور

(*) یقینداره اولور طرزنده اکلندر مه در تسویف (*)

(*) اسف بک غصه لمقدر طار لمقدر دخی ایساف (*)

(تسویف) تأخیر وزنده و مراد فیدر که وعد و دین مقوله سی نسته لده قطع امید ابتدای محبوب
سیکون و سوزف یکون دیرک اکلندر و ب امرار وقت اتمک معانسه در مطلق و عاطفه کی (اسف)
اسد وزنده حزن شدید ایله محزون و غمناک اولمق معانسه در و بر کیمسه به غضب ایدوب طار لمق
معانسه در حرد و تهور و غضب کی (ایساف) همزه ک کسر یله بر کیمسه بی اغصاب ایدوب طار لمق
معانسه در تحسبش و احفاظ کی

(*) ابایل اولدی فرقه فرقه قوشلر و احدی یوقدر * شوق لایقج که اولده بار لانه آدی خطاف (*)
(ابایل) سر ایل وزنده قوش و دوه و آت قسمندن بلوکر و سور بلر معانسه در فرق و جماعات
و افواج کی و یومردی اولیان جعدندر عبادید و شطاطیت کی و بعضیلر مفردی اجانه وزنده
اباله و سنور وزنده ابول و سکت وزنده ایل اولدیغه ذاهب اولدیله و بعضیلر ابایل
طالع قر لایقجی دید ککری قوش اولماسته ذاهب اولدیله تنکیم بعض کتب تفاسیرده
و حیوة الحیوانده هر سومدر (خطاف) خاک نمبله رمان وزنده قر لایقج و قر لایقج تعیر اولسان
قوشک اسیدر که اولده یووه ییار

(*) عجایلر خبر و یردی برین بابلده کوردم برین * خبر و یردی قالمی غیدن کاهن کی عراف (*)
(کاهن) ساحر وزنده و (عراف) شداد وزنده لایقج دلیل علم غیب ادعا ایدن یعنی غائبین
خبر و یرمک صورتنده اولان کیمسه به دینور که السنه ده فالجی و باقیچی دینور (بایل)
ساحر وزنده اقلیم عراقده دجله و فرات قر بلرنده واقع و علی قول کوفه نک سواد
و ناحیه سنه کاهن بر بلده اسیدر که بحر و خرا کا نسبت اولنور سلفده ملوک کنعانین مقری
اولوب غرود مردود حضرت ابراهیم علیه السلام جناب لری اوراده ناره القا ایلدیکی کتب
تواریخده مسطوردر (ناظم بر عرفان دور عبد الحمید خاند شاه ابراهه ایلمجیلکه روان اولدقده
کذر کاهی اولان بابه و رودنده بر عراف دروغ اتصاف ایله ملاقی اولوب حوادث کونیه دن
امور غریبه خبر و یردیکی ابرادایدر

(*) رجاء صوح باغلا مقدر الله لهدن کرملره * رجاء نامن اله الخلق عفو الجرم بالاعطاف (*)
مصراع اول نایمک ترجمه سیدر (رجاء) ده رجاء و فاء وزنده ممدود اوله رق برننه بی امید
ایلمک و اومق معانسه در رانک قحیله رجو و سحابه وزنده رجاءه کی ضرورت وزن ایچون
قصرا و لنشدن رجاء متکلم مع الفیر ضمیر نه مضاف اوله رق مبتدادر (من اله الخلق) ترکیبده
من ابتدایه رجاءه متعلقدر (اله) کاب وزنده مألوه معانسه در که معبود دیمکدر کاب مکتوب
و بساط مبسوط معانسه اولدیگی کی (خلق) خاک فقی و لامک سکونیه مخلوق معانسه جمیع
براد لشاره شاملدر لکن بوراده عبادت و قولل شاندن اولان ذوی العقول مراد اولمق ظاهر در
(عفو) عینک فقی و فاء نک سکونیه مسبک اساعتی و مجرمک جرمی محو اتمک یعنی جرم و اساعت
مقابلنده مواخذة ایلامک معانسه مبتدایک خبریدر (جرم) جیم ضمیمه صوح و کاه معانسه در
جریمه و جناح و ذنب کی و عفو مک مضاف الیهیدر (بالاعطاف) ده بیه ملایسه عفو متعلقدر
اعطاف العطف وزنده بر کیمسه بی اسر کیوب شفقت و مرحت اتمک معانسه اولان عطفک
جعیدر و کرم و احسان عطف و شفقتک لازمیدر (حاصل معنی مصنوعاتی ایضاد
ایدن معبود بالحق و عبادته لایق و مستحق اولان الله تعالی و تقدس حضرت نرندن بریم
رجاء و ما مولز محض الطاف شامله و رحمت واسعه سیله جرم و کاهمیزی عفو اتمکدر

(*) نه مشک اولدیغن بوالترامیه تناسیلر * ایدر اعتراف البت اولان صاحب انصاف (*)

(الترام) بدیعون اصطلا حنده محسنات لغظیه دندر که کاتب یا خود شاعر کلامک هر کله سنده
حروف هجاءن بر حرفی التزام ایدوب کتور مستندن عبارتدر مثلاً ناظم نحر رک بوقطعه نک
بریننده اولان لغتدره جحف جفاخ ججاف اجاف کدل رنده ویت دیگرنده زلف زلف ازدفاف
زلفی ازلاف کله رنده حرف فای التزامی کی و شاعرک * رحیم خلیم منع منقول * جیل المساعی
حله حل راجم * یشک هر کله سنده حرف می کتور دیک کی (تناسیل) تقارب وزنده
محسنات معنویه دندر که نژده یا خود نظیده معیار یشنده مناسبت اولان الفاظی جمع اتمکدر
عبارتدر و بوکاتنا سب دیتلیدی کی مرادات نظیر و توفیق ده اطلاق اولنور (مثلاً ناظم
مرحومک بوقطعه نک بریننده شعف مشعوف هوی لفظلرنده ویت دیگرنده ضیف
ضیفن مضیف لفظلرنده مناسبتیه رعایتی کی و تاء قافیه سنده * تنکدر بو وادی نازقه ده آت
اویتامز * کیم بدی و هی قوشویده کندیک میدانه آت * یشنده اولدیگی کی (حاصل معنی اصل
مقصود اولان لغات سیاق اوزره فضله اوله رق بوقطعه محسنات شریعه به ده رعایت اتمک نه رتبه لده
امر عسیر و دشوار اولدیغن رسم انصافی در پیش ایدن ذوات انصاف سمات البت تسلیم و اعتراف
ایدر دیک او اور

(*) ربنا الله الی الخلق رحیم و لطیف (*)

(ربنا الله) ترکیبک معناسی و اعرابی زافیه سنک ایکچی قطعه سنک عنواتی شرحنده
یکدی (الی الخلق) ترکیبده الی حرف جر در مؤخر رحیم متعلقدر خلق مخلوق معانسه رحیمک
مفعول به تعیر صریحیدر (رحیم) علیم وزنده انعام و احسان ایدیگی معانسه اسماء حسنان
اوله رق مبتدای محذوفک خبری یا خود مذکورک خبر بعد خبریدر (لطیف) رحیم وزنده
عبادینه رفی و لطیفه بر و کرم و مخلوقاته ایصال مشافعه ایله احسان ایدیگی جناب مناک
اسم شریقی اوله رق رحیم اوزدینه معطوفدر (حاصل معنی بزم مالک و پروردگار من جمیع مخلوقاته
رحمت و احسان و لطیف بی پایان ایدیگی الله تعالی حضرت نریدر

(*) لفظ و معناده سوزی بوزمغه دیش تحریف * هم کاب ایچره خطا ایچه ما کی تصحیف (*)
(تحریف) تعیر وزنده و مراد فیدر که مطلقا برننه بی تبدیل ایدوب بوزمق معانسه در
و خصوصاً بر کلامک یا خود کله نک صورتی و معناسی تغییر و تبدیل اتمک دینور مثلاً محمد اسم
شریفی تحریف ایدوب اترک ممش واکراد می و سودان مادی دید ککری کی و اکثر عوالم
مزاج موقعنده مجاز و لذت موردنده ذلت دید ککری کی (تصحیف) تحریف وزنده صحیفه ده
مثبت کله و کلامی خطا تغییر اتمک معانسه در که حرفلرک اشتباهندن نشئت ایدر
مثلاً بیه موحده ایله خبر لفظنی بیه مثلاً ایله خبر اوقومق و تاء مهمله ایله فسخ لفظنی مجیه ایله
فسخ اوقومق و یازمق کی

(*) حبر اتمک دخی شول کرده دین بوقفه رفیف (*)

(*) طویه جق مرتبه اکل ایچه مک اولمش تصحیف (*)

(حبر) خاک ضعی و بآنک سکونیه معروفدر که اتمک دینور فارسیده نان دینور بغداد ایدن
و آریه دن و طاریتک انواهندن معمول اولنه و خبر نه مایه قاتیلانه و قاتیلانه و فرونده و تنورده
و صاجده و کولده بشته و یو مشاغنه و قور یسنه شاملدر قوری اتمک جیز و عشم و کوله
کو ملوب بشن اتمک ملیل و طله و طرموس و مضاه و اصلمش اتمک خلاء و طاری اتمک

امینه و آریه و بغدادی او نیله با بلس ملاز اتمکه غلبت دینور (رغیف) نحیف و زننده کرده تعمیر اولسان اتمکه دینور که السنه ده بوقفه و بر دیرمه و کوزله تعمیر اولنور (نحیف) نحیف و زننده بر کیمسه قاری طو بنجه طعام ایتیموب دون الشبع اکل اتمک معنسانه در که شرعا و طایع مدو حدر

(*) اجرت ایله طویلان کیمسه اجیر او نیله عسبف (*)

(*) هر دوزن خدمت ایدیچی اولته دیندی وصف (*)

(اجیر) امیر و زننده و (عسبف) اجیر و زننده و هر ادفیدر که اجرتله طویلان ارغاده و خد متکاره دینور وزن مزبور اوزره عتیل کی جعلری جهلا و زننده اجراء و اسقاء و عتلاء کلور (وصیف) عسبف و زننده خدمتکاره دینور کرک اوغلان و کرک قبر اولسون جعی وصفاء کلور عسقاء و زننده و مؤننده و صیغه دینور

(*) هم نحیف خنی مذهبی اوزره اولمق * استقامت ایله مسلم اولان آدمده حنیف (*)

(نحیف) تکلف و زننده ملت ابراهیمه و شریعت اسلامیه ایله عامل و منشرع اولمق معنسانه در که اصل معنایبیر و بر کیمسه امام شافعی یا خود مالک بن انس رضی الله تعالی عنه یا خود احمد بن حنبل حضرتان دینور بر نیک مذهبی اوزره عامل ایکن رجوع ایدوب امام اعظم ابو حنیفه حضرت تارنیک مذهبه انتقال اتمکه ده دینور (حنیف) امیر و زننده شول مسئله دینور که دین اسلامه میل و محبتی مستقیم و درست اولوب ملت یضای اسلامیه ده ثابت و برقرار و عفتکار اوله

(*) ابولک ایدیچی محسن حسنه ایلکدر * براماز حال اولان کیمسه به ده دیندی ظلیف (*)

(محسن) مؤمن و زننده دائمیانه احسان و ایلک ایدن کیمسه به دینور محراب و زننده محبان کی (حسنة) قحطایله ایولکه و ابوحالنه و ابونسنه به دینور ایولکه بر صلاح و ابونسنه به صلح و اصلحه ده دینور فارسیده ابونسنه به نیک و ایولکه نیکی دینور (ظلیف) امیر و زننده بغایت فقیر و سی الحال کیمسه به و ذلیل و حقیر اولان کیمسه به دینور

(*) اکسک او لحکله صتان کیمسه معنصف اولمش (*)

(*) ازاجق نسته به هم اکسک اولانه دی طقیف (*)

(مطقیف) تطقیفدن اسم فاعل صیغه سیله مکیلان اولان نسته بی اکسک او لحکله و موزونان دین اولان اکسک در هم و ناقص المیار قطار ایله صتان کیمسه به دینور تغیل بایک بناسی تکثیر ایچون اولغله کیله بخش و نقص معنادی اولان کیمسه به دینور (طقیف) طقیف و زننده آرزجه نسته به دینور قلیل کی و تمام نسته به دینور ناقص کی

(*) دوستلق اولدی موالاته دخی دوست سحیر (*)

(*) همدخی مونس اولان همدم ایتمش الف و الیف (*)

(موالاته) مناجات و زننده مودت و صداقت معنسانه در که دوستلق تعمیر اولنور مداجات و مساجره و مصادقه کی (سحیر) امیر و زننده صادق دوسته دینور حیم و خلیل و صنی کی (الف) همزه نیک کسری و لامک سکونیه کندیله الفت اولان همدم و انسه دینور (الیف) امیر و زننده مألوف معنسانه در که کندیله الفت اولمش نسته در

(*) عقلی آزا اولغسه ده سحیف و سحافه دینور (*)

(*) دخی عقلی آزا اولان کیمسه به ده دیندی سحیف (*)

(سحیف) سبک ضعیله و قحطیه و (سحافه) سحابه و زننده عقل و ادراک بوقفه لغته و قلیته

دینور و سائر نسنه لک دخی بوقفه لغته و خفته دینور (سحیف) طقیف و زننده ضعیف العقل و خفیف المشرب کیمسه به دینور

(*) رطب و یابس قوری یاش اصلادیلن نسنه نقوع (*)

(*) دیندی یاش اتمکه ترطیب و قور تمق تحقیف (*)

(رطب) رانک فقی و طانک سکونیه یاش نسته به دینور که قوری مقابلدر و ترا و تازه و ملایم نسته به دینور امیر و زننده رطب دخی بو ایکی معناده رطب کیدر (یابس) صاحب و زننده و ییس امیر و زننده و ییس کشف و زننده مقدما یاش اولوب صکره قوریمش نسته به دینور اما ذاتی و خلقی اوله رق قوری اولان نسته به قحطیه ییس دینور قیس و زننده (نقوع) صبور و زننده صویه بر اقبیلوب اصلادیلن نسته به دینور (ترطیب) ترغیب و زننده قوری نسته بی اصلا تمق و یشار تمق معنسانه در بانک قحطیه بل و کسریله له و ترطیب و زننده تبلیل کی (تحقیف) ترطیب و زننده و ضدیدر که یاش اولان نسته بی قور تماغه دینور

(*) قولاغک آدی حذنه کو چکیدر قنفاء * کو به در شرف آتی طاققه قولاغه تشنیف (*)

(حذنه) حاء مهمله نك و ذال معجمه نك ضعه ری و نونك تشدیدیه عتله و زننده قولاغه دینور اذن و سامعه کی تشنه سنده حذنتان دینور و حذنه قولاغی کوچک کیمسه به دینور صغیر الاذن معنسانه (قنفاء) جراء و زننده کوچک و قالین اوله رق باشه یا بشق قولاغه دینور (شنف) شبنک فقی و نونک سکونیه قولاق اوزره طاقیلان کو به به دینور که اصق کو به تعمیر اولنور جعی شتوف کلور شیوخ و زننده اما قولاغک اسفلنده اولان شحجه اذنه طاقیلان کو به به قرط دینور طا قافیه سنده کچدیکی کی (تشنیف) تشریف و زننده و اشاف اسراف و زننده بر امر آنک قولاغنه آخر کیمسه اصق کو به طابق معنسانه در مزبور کو به بی طاققه تشف دینور تکلف و زننده

(*) دیندی یلدرمکه ایدان دخی ازکان اوله * یجده در علم کی یلده بیلجیدر عریف (*)

(ایذان) همزه نك کسریله بر خصوصی بر کیمسه به اعلام ایدوب یلدرمک معنسانه در و اذان او قومق معنسانه در تعلیم و زننده تأذین کی (ازکان) همزه نك کسریله ایدان کی برآمده بی آخره تفهیم ایدوب یلدرمکه دینور و بر معنایی اکلیوب بیلکه دینور قحطیه زکن کی (یجده) باء مو حده نك قحطیه سیده و زننده علم و شعور کی بیلک معنسانه در و اصل و اساس معنسانه و صحرا و بیابان معنسانه استعمال اولنور (عریف) شریف و زننده معلوماتی چوقی اولان مرد دانه دینور و بر قومک ریسنه دینور و کندی قومک احوالی بیلکه معین و تخصص اولان کیمسه به دینور

(*) جهلا فخری همان اسکی یکی ماله در * افتخار الجهلاء بتلید و طریف (*)

مصراع اول تائینک ترجمه سیدر (افتخار) اعتبار و زننده بر کیمسه متصف اولدینی خصال و فضائل ایله فخر و مساهات ایدوب او کونک معنسانه مبتدا و جهلا به مضافدر (جهلاء) علماء و زننده و مقابلدر که حلیه علمدن عاری اولان نادانلره دینور (بتلید) ده یاه جاره کائن و حاصل مثالبو بر مقدره متعلقدر (تلید) شدید و زننده بر کیمسه نك خانه سنده طوغوب بیومش اولان قول و جاریه و دوای و موایشی مقوله سینه دینور که مال قدیم تعمیر اولنور صاحب و زننده تالد و کاب و زننده تلاد کی و ظرف مستقر اوله رق مبتدا نك خبریدر (طریف) تلید و زننده و مقابلدر که یکی نائل اولمش مال حاده دینور صاحب و زننده طارف و محسن و زننده مطرف ککی

(حاصل معنی جاهل و نادان اولان علم مفلسازی بضاعت علم و هزیدن صفای و واهی و کینه
فوادری بلفه نفیسه معرفتدن خالی و نهی اولق حبیبله همان محالده مفاخره و مباحاتاری
پدرمانده اولان اموال و اشیا و صکره دن کسب ایله نائل اولدقاری زخارف دنیا ایله در دیمک اولور
(*) ایله آدایه رعایت که کرانقدر اوله سن * مجلس اهل معالیده ضاقن اوله خفیف (*)
(آداب) آحاد و زننده ادبک جمعیدر ادب طلب و زننده ظرافت و اوصولق که ناسله قول و فعلا
حسن معالیه و حفظ حدود شرعیه و سلوک طریقت منزهه در که نخبه اخلاق حسنه
ظاهره و سنجایی مستحسنه باطنه مندرجدر (رعایت) کتاب و زننده بر کیمه بی یا خود بر نسته بی
حفظ و نگاه ایدوب کوز تمک و حقنه حرمت و مراعاة ایتمک معنایه در (کرانقدر) فارسیده
آخیر و تمکینلی معنایه اولان کران ایله عربیده شان و شرف معنایه اولان قدر دن فر کیدر
(معانی) عیانی و زننده کسب شرف معنایه مصدر معنی اولان معالیه لفظنک جمعیدر
(خفیف) طریف و زننده بی نسته به و و قارس و تمکینسز چالقی مشرب کیمه به دینور
(حاصل معنی آداب ظاهره و باطنیه مراعاة ایله که جلیل القدر و محترم اوله سن و احراز مراتب
عالیه انجمن اولان ذوات معالیه بزم والای لازم الاحترام لرنده صفتوب بی ادب لکه دائر
خفت ایلمه سن دیو من یصلح له النصحه نصیح و پنددر
(*) هو الکرم فنه رجاؤنا الا لطاف (*)

(هو) ضمیر فانی و مبتدای مرجعی اولان موجود حقیقی جمیع اذهاند موجود و کافه صنایعه
مشهود اولمغه تقدم ذکریدن مستغنی در (کریم) امیر و زننده کرم ایله متصف ذات دینور
پوراده عامه مخلوقات مع و محسن اولان جناب پروردگارک اسماء صفاتیندن اولق اوزره
مبتدایک خبریدر و مستندک تعریف جنسی ایله معرفه ایراد اولمشی جنس کرمی مستدایه قصر
و تخصیص افاده ایدر (فنه) ده فاه فیصحه در ضمیر کرمه راجعیدر جار مع المجرور ظرف مستقر
مقدم خبردر (رجاؤنا) ده رجاء عطاء و زننده امید ایتمک و اوعیق معنایه در و متکلم مع الغیر
ضمیر نه مضاف اوله رق مؤخر مبتدایدر (الطاف) همزه نک کسریله فحیمه لفظنک جمعی اوله رق
رجاؤنک مفعول بهیدر لطف لامک ضمیمه حق جل و علا جانبندن رفق و سهو لته بر و کرم
و مخلوقاتنه ایصال منافع ایله احسان ایتمک معنایه در (حاصل معنی حقیقت کرم ایله انجمن
جناب معنی حقیقی متصفدر که سائر کرمانک کرمی انک کرمی مقابلنده عدم مثابه سنده در آمدی
کرم و احسان جناب کرم و منانه مختص و منحصر اولدیه بزر الطاف فراوانی و احسان
بی حد و بی پایانی انجمن اول ذات کریم در کاهنیدن طلب و امید ایده رزیمک اولور
(*) کتور تمک بر بنده و عدل لطفی اخلاف * او کونه وعده و فایده یجیدر بخلاف (*)

(اخلاف) همزه نک کسریله بر نسته وعده و فایده یجیدر بخلاف ایتمک یعنی بر نسته بی و بریرم
دیوب و بریمک یا خود فلان وقت سکا کلورم دیوایده کلمک معنایه در و آخرک راجحه سی
متغیر اولمغه و قبولن صوچکیمکه و عوض و بدل و یرمکه و بر کیمه بی کبر و اکه منه جو یرمکه
و کیدن نسته بی رد و اعاده ایلمکه دینور (بخلاف) محراب و زننده و عدنده جوق خلف ایدن
کیمه به دینور کثیر الاخلاق معنایه بو خصلت ذمیه ایله کرچه عربدن عرقوب نام
مختص جاهلی شهرت شعار اولوب خلف و عدده و عد عرقوب مثل اولمش ایسه ده * خالف
پیشین مواعیددی کار عصرک * کدیر صبح و منار حمله عرقوبی * نیده سنجه فن اخلاقده
مرقومه فائق ناخلف قتی بک جوقدر
(*) دسبعه جائزه در دیندی بخشه جدوی * باغشله منی هیه هم و هب انجمن دخی اطلاق (*)

(دسبعه) دال همزه ایله سفیده و زننده جوق و یری به و بخشه دینور عطیه جزیه
معنایه (جائزه) نافله و زننده و مراد فی اوله رق عطیه معنایه عربیدر شیوعی حبیبله ترجمه
موقعنده ایراد اولدیدی (جدوی) خوی و زننده عطیه و بخشه دینور (هیه) عده و زننده
(و هب) وعد و زننده و و هب تعب و زننده بر نسته بی بلا عوض اعطا ایتمک معنایه در که
باغشلامق تعبیر اولور و یو و هب ماده سی ماضیده و مضارعده هانک فحیمه و هب یهیب
دیندیکنندن بادی نظرده باب نالندن مستعمل ظن اولور لکن فی الاصل وعد بعد کبی باب نالندن
اولمغه مضارعده و او بین یاه و کسره واقع اولمغه و اواسط اولمشر بعده حرف حلق ایچون
عین الفعلی مفتوح فیلنشد (اطلاف) اطلاق و زننده بوده بر نسته بی باغشلق معنایه در
(*) معونه عضد و هم انجاد یاردم ایتمکدر * ایدوب مساعده حاجت بتورمه در اسعاف (*)
(معونه) مفعوله و زننده و معاونه مقالله و زننده و عوان قتال و زننده بر کیمه به مدد ایتمک و یاردم
ایتمک معنایه در اغانه و زننده اعانه کبی (عضد) عینک فتنی و صادق سکونیه یاردم ایتمک
معنایه مستعملدر که قول قتاد اولق تعبیر اولور معاضده کبی (انجاد) همزه نک کسریله ارفاد
و زننده و مراد فیدر که بر کیمه به نصرت و مظاهر ایدوب یاور و دستگیر اولق معنایه در
(اسعاف) همزه نک کسریله انجاح و زننده و مراد فیدر که بر کیمه نک حاجتی قضا ایتمک وایشنی
بتورمک معنایه در سعف و مساعفه کبی مساعده دخی یاردم ایتمکدر

(*) هم ادم و عمل ایکی آدمی بارشدر منی * بری بری ایله ایدر منک الفنی ایلاف (*)
(ادم) همزه نک فتنی و دالک سکونیه ایکی نسته یعنی بشدر منک و ینلرنده بر و دت اولان ایکی
کشی بی بر یرله بارشدر منی معنایه در همزه نک کسریله ایدام کبی (عمل) سبک فتنی و یمک
سکونیه ینلرنده کینه و عداوت اولان ایکی کیمه نک و ایکی قومک ینلرنی اصلاح ایدوب
بارشدر منی معنایه در اصلاح و زننده اسمال کبی (ایلاف) همزه نک کسریله ایکی کیمه بی
بر یرله انس و الفت ایدر و ب قونشدر مغه دینور و بر کیمه بی بر نسته به یا خود بر یره
الشدرفه دینور

(*) بوجه بنایه دینور عفر و صرح و مجدل کوشک (*)
(*) دخی دی جاردغه غرفه که جمعی کلدی غراف (*)
(عفر) قصر و زننده و (صرح) كذلك قصر و زننده و مراد فیدر که کوشک تعبیر اولنان
مسکنه دینور و عالی بنایه اطلاق اولور (مجدل) منبر و زننده کوشکه دینور قصر و قدن کبی
فارسیده کاخ و جویسه و بالاین دینور (غرفه) عینک ضمیه جاردق تعبیر اولنان مسکنه
دینور علیه کبی فارسیده آشکوب و فر واره دینور و غرفه الی چالمغه الخمش بر اوج صویه دینور
تمامه و زننده غرافه کبی (غراف) جبال و زننده غرفه نک جمعیدر ضمینه غرافات و رانک فحیمه
غرافات و صبرد و زننده غرف کبی

(*) دینادی عصف اکنه هم بنایه ما کول * قتی بل اسمه ظهور ایدر اکین اعصاف (*)
(عصف) عینک فتنی و صادق سکونیه هنوز کال بولمق اکین چنه و تازه پیراغنه دینور
بقل الزرع معنایه و مطلقا اکین معنایه ده کلور زرع کبی فارسیده کشت دینور (ما کول)
محصول و زننده اکل و بلع اولمش یعنی ینلش نسته به دینور (اعصاف) همزه کسریله
بل پک شدتلو اسمک معنایه در عصف و عصف کبی ریح شدید معنایه و اکین هنوز دانه
باغلیوب کولک و تازه چن اوله رق و تازه اولق معنایه در

(*) دی جانه مهجه دخی هم پور کده کی فانه * عبیط دم کبی قاندر بر و ن قانیده رعاف (*)

(مهمه) میک ضعی و هانک سکونیه جان معنایه در نفس و روح کی فارسیده روان دینور و اعضا باطنیه دن یورک تعبیر اولسان عضوک ایچنده اولان قانه دینور دم القلب معنایه فارسیده خون دل اطلاق اولنور و مهمه مطلق قان معنایه ده مستمدر (عیط) عین مهمه ایله امیر وزنده تازه وصافی قانه دینور و طراوتلونه به دینور (دم) دانک فیتی و میک تخفیفیه مطلقا قانه دینور اصلی ناقص وای باخود یاقی اوله رق قحنه به دینور یاخود دمی در (رعاف) غراب وزنده یورن قانه دینور دم الانف کی

(*) سلافه در صیقین نسته دن چیقان اول (*) شرایه هم اوزومک شیرهنه دیندی سلاف (*) (سلافه) سبک ضعیله تمامه وزنده شیرهنه سی التی ایچون صیقین اوزم مقوله سندن اول چیقان شیرهنه دینور (سلاف) غراب وزنده باده به دینور خرمعناسته و بومعناسته هایلله سلافه ده دینور و سلاف اوزمک شیرهنه و صویینه دینور عصیر و عصارة العنب کی فارسیده شیرهنه انکور دینور (*) (رطب) یاش دخی به رطوبه یا شلقدر (*) بیوست اولدی قور یقن انک کیده جفاف (*) (رطب) امیر وزنده یاش نسته به دینور تازه و ملائم شسته دینور رطب کی (به) بانک ضعی و قحیه و لامک تشدیدیه یا شلقه دینور که قور یلق مقابله بانک کسریله به و کتاب وزنده بلال و بازک ضعیله بلول و بلوله و بلاله کی ناظم دخی به قوی بانک قحیه اوقوندی صوریته انداخت خفی دکدر (رطوبه) رانک ضعیله یا شلق معنایه در کرامه وزنده رطابه کی (بیوست) رطوبت وزنده وضدی اولق اوزره اسمد که قور یلقه دینور خلق و عارضیدن ادر اما یاش نسته قور یقن بانک قحیه و ضعیله یس دینور (جفاف) سخاب وزنده یاش نسته قور یقن معنایه در قعود وزنده جفوف کی بوتقدیر چه ناظم تحریر (*) بیوست اولدی قور یلق قور یقن آدی جفاف (*) دیسه اول اولوردی مکرر که لهجه صاحبک بیوست ایله جفف یینارنده ترادف ایاتی ائمه لغتن منقول اوله

(*) شواندان کنی مغبون وغب الدائق (*) حسابسز کوتوری صاتی المعده جراف (*) (مغبون) محزون وزنده دینوی و اخروی معامله ده الدائق کیمیه دینور و رای و تدبیری قاصد و فکر و اندیشه سی ضعیف و قان اولان آدمه دینور غین کی (غب) غین فیتی و بانک سکونیه و قحیه بر کیمیه معامله ده الدائق معنایه در خدع و خدعه و خلاصه و اختلاب کی و بر کیمیه معامله ده الدائق معنایه کلور اغترار و اختداع کی فارسیده فریفتن دینور (جراف) و جزافه جملک حرکان ثلاثیه صاتی الله جق نسته بی کله سی ووزق مجهول اوله رق تخفیه المعه دینور که کوتوری بازار تعبیر اولنور کذاب فارسی معریدر و بر مبعی و زلسر و و کلسز کیمیا اتفق الوب صاعقه مجازفه دینور اجتراف جراف مراد فیدر

(*) دی خصف چار یقه هم جزمه آیدر جرموق (*) مداس و قش بابو جیدر اسکاف (*) (خصف) خانک قحی و صادق سکونیه بر قاج قات کوندن بابو اکتر بادی و یورو بورک طائفه سی و ارغاد مقوله سی ایقلرینه کیدکاری چار یقه دینور فارسیده شم و شم و شعل دینور (جرموق) جیمک ضعیله عصفور وزنده غالباً چوراب یاخود مست یاخود قایلین اوزرینه کیلان ایاق قانه دینور که ترکیده جزمه و فارسیده موزوموزه تعبیر اولنور و یوستال تعبیر اولسان ایاق قانه دینور (مداس) سخاب وزنده قونجی قصه ایاق قانه دینور که بابو ج قشک انواعه شامدر (قش) قاشق فیتی و قانک سکونیه کفش فارسی معرین اولق اوزره بابو ج معنایه در فارسیده کفش و بابوش و پیدان و بابوک و لالک دینور (اسکاف) همزه بانک کسریله بابو جی به و جزمه جی به دینور اسکف و اسکوف و سکاف کی فارسیده کفش دینور

(*) کوزجه خوی یلر ایله سنده بانک اوصاف اول (*) فکن بحسن خصال مذهب الاوصاف (*) مصراع اول ناینگ ترجمه سیدر (فکن) ترکینده فاسنیاف نحوی کن افعال ناقصه دن اولان کنان یکوندن امر مخاطبدر اسمی تحتده مستزانت ضمیریدر سن اول دیمکدر (بحسن خصال) ده بیه جاره ملائسه مصاحبت ایچوندن حسن حانک ضعیله کوز لالک دینور (خصال) رجال وزنده خوی و خلق معنایه و انانده مر کوز اولان مزیت و فضیلت معنایه اولان خصلت لفظنک جعیدر و حنک خصاله اضافی صفتک موصوفه اضافی قیلندن اوله رق بالخصال الحسنة سبکنده کنانک خبرینک مفعول به غیر صریحیدر (مذهب الاوصاف) ترکینده (مذهب) منقح وزنده و مراد فیدر که خالص وصافی و معابیدن با کیره و فی اولان نسته معنایه کانک خبر منصوبیدر (اوصاف) اشراف وزنده بر کیمیه بانک ذاتیه قائم معنادن عبارت اولان وصفک جعیدر مذهب اوصاف اضافه لفظیه ایله مضافدر (حاصل معنی ناظم ناصح من یصلح الخطاب نصح و پند ایدوب بیورد که حل و حیا وجود و سخا و محتاجه بذل و عطا و نعمه شکر و توافقت و رضا و عهد و وفا و توکل علی الله و تعظیم لامر الله و شفقت علی خلق الله مثلاً و اخلاق حیده و اوصاف پسندیده ملازمت ایله تصفیه درون و نهذب اخلاق ایله که زمره اخیاردن اوله سن

(*) مفاعیلن فاعلاتن فمالات (*) معارف اهلته ایتدم بونی دخی اتحاف (*) یعنی بر قطعه بحر محبت من الاجزادندر اصلی مستفعیلن فاعلاتن مستفعیلن فاعلاتن در خبن وقصر عللاری عارض اولمغه محبون و مقصور اولمدر (معارف) معرفتک جعیدر (اتحاف) همزه بانک کسریله بر کیمیه تحفه و ارغمان و یرمک یاخود نویدا و تور فنده نسته و یرمک معنایه در مال معنی اهل عرفان زمرهنه بو نوظهور قطعه بی دخی سابقاری مثلاً و اهدا و بر کذار ایتدم دیمکدر

(*) زنده یلد بکیم انلرک اثر ییدر (*) کیر و کلنره بر شنبی بر اقامش اسلاف (*) (اثر) قحنه به بر نسته بانک ینده قلان بقیه سنده دینور و بر نسته بانک وجودیه دلالت ایدن نسته به دینور و یاغک برده قلان نشانه دینور که ایز تعبیر اولنور و مطلقا علامت و نشان معنایه ده اطلاق اولنور (اسلاف) زمان سابقه کلوب کیمیه معنایه اولان سلف لفظنک جعیدر (حاصل معنی الفضل للمقدم مفاد نجه سلف خلفه فضل و کالان رزقه بر اقامش دیمک اولور کرچه بومعنی حاسه صاحبی ابوعمامک مثل سائر مقوله سندن اولان * کم ترک الاول للاخر * مصراعنه مخاصدر مکر که علامه روم شیخ الاسلام ابو السعود مرحوم مصراع مر قومه واقع کم کله سی تکبیر ایچون خبریه اولیوب بلکه استفهام انکاری به محمول اوله رق مائزک الاول للاخر معنایه مراد اولق جائزدر دید بکنده معنی اوله فافهم

(*) فافنا فاق علی کل جبال الا فاق (*) (فافنا) لفظنده قاف حروف هجاءن یکرمی بر بی حرفک اسمیدر فافیه سی ختامه رسیده اولوب قطعه فافیه بانک عنوان مصراعنده ایراد اولمسی قرینه سیله بومعنی لفظ فافک معنای قرینیدر و تفاسیرده و خریده العجایده و امام سیوطینک هیئت سنیه سی مثلاً کتب معتبره ده آثار صحیحیه ایله وارد اولدینی اوزره قاف بسیط ارضی دائراً ما دار محیط اولوب اشهر اقوال اوزره یشل زمره دن یاخود زبر جددن مخوق و روی زمینده موجود اولان جبال شاهقنک مجموعندن اعظم و ارفع بولان طاغک اسمیدر که حسب المقام لفظ فافه بومعنی بجید و غریبدر لکن ناظم مرحوم ایهام و توریه طریقیه بومعنایه مراد ایدوب بعده بطریق

الاستعاره جبل قاف ايله بومظومه سنی اراده ایتشدور وعبارة ناظمه قاف متکام مع الفیر
ضمیر بنه مضاف اوله رق مبتدادر (فاق) قال وزنده باب اولدن فعل ماضیدو مکانا
یاخود رتبه فائق ومرتفع اولدی معنایه فاعلی تحتد مستر مبتدا به راجع هو ضمیر یدر
جمله سی مرفوع المحل اوله رق مبتدایک خبر یدر (علی) فاق فعلته متعلق حرف جر در
(کل) لفظا مجرور محلا منصوب فعلک مفعول به غیر صریحدر (جبال) رجال
وزنده طایغ معنایه اولان جبلک جمیدر (آفاق) همزه تک مدیه جانب واحد
وطرف معنایه اولان افق لفظک جمیدر (حاصل) معنی ناظم معارف خاص صاد قافیه سنده
* رتلی صاد رصین خطل الفیر رصاص * جمله منظومه ر ایچنده بودر خاص الخاص *
مقاله لری ناید مقامنده بیورد که بنم بومظومه مک سار لغات منظومه به نسبتی جبل قافک
سار جاله نسبتی کیدر

(*) خطبانک سسی خوش کند وبلغی سلاق (*)

(*) اوله هم خوب ادا صوتی بلندی سلاق (*)

(سلاق) محراب وزنده و (سلاق) شداد وزنده و سلاق منبر وزنده خطبانک یعنی
منبر و مجمع کلام تکلم ایدنلرک خوش صدای کوزل ادالی ضرب نطقه مالک سخنور
و بلیغ اولانته دینور

(*) طایفه در ذوق و ذواق وهم اومعاده مذاق (*)

(*) فنی محزون و ملول آدم ایش هم ذواق (*)

(ذوق) شوق وزنده و (ذواق) سحاب وزنده و (مذاق) مقال وزنده و مذاقه مقاله
وزنده برتنه تک طعمی طایفی معنایه در و ذواق طایفه جق جزئیچه شبهه دینور که
طایفه لقی تغییر اولنور (ذواق) شداد وزنده ناظمک یسانه کوره زیاده محزون و مهموم و بغایت
ملول و معوم کیمسه به دینور لکن قاموسده و لجه ده بومعنا مذکور دکلر مکرکه ناظم امهات
سارده استعماله واقف اولمش اوله

(*) فنی ک کوله در اتراف وهم اوله اهراق * اغلامق مخن و بکا اولمش انک کبی اماق (*)

(اتراق) همزه تک کسر یله افراطله جوق کولمک معنایه در و ایفر آق قسراغه آشدورق معنایه در
اتراق کبی (اهراق) اتراف وزنده و معنای اولده مراد فیدر که کثرته ضحک و کولمک معنایه در
زهزقه کبی (مخن) میمک فنی و خاء مجیه تک سکونیه اغلامق معنایه در و جاع ایلک و قیودن
صو جیکمک و برتنه تک قبوغنی صوغنی معنایه کور و خفیف المشرب قصیر القسامه
کیمسه به و طویل القسامه اولان آدمه ده دیکله اضداد دن او لور (بکا) مدایله غراب
وزنده و قصیر ایله هدی وزنده اغلامق معنایه در (اماق) انفاق وزنده کوکس بکوره رک
و ایچنی چکرک اغلامق دینور مقتضای نظم سحاب یاخود کتاب وزنده اماق اولقدر لکن
مر اجعت ایتدیکم کتب لغاتده ظفر باب اوله مدق انجق همزه تک مدیه اماق کوز بیکاری
یعنی کوزک برونن جای اولوب باش آقه جق بری معنایه اولان امق و ما ق لفظلر تک جمیدر
تکیم بوقطعه ده کلور

(*) ک جاغرماعه دی اصلاق و دخی ارمعلال (*)

(*) اولدی لکلک فوشی لقلق دخی سدر لقلق (*)

(اصلاق) همزه تک کسری و صاد مهمله تک سکونیه اصلاح وزنده و (ارمعلال)
اقدمزار وزنده صوت شدید و بلند آواز ایله صبحه ایدوب جاغرماعه دینور داد و ایدید کبی

و یوازان تلاوه اوزره سین
بدل صاد ایله مصلاق
وصلای و مصلاق حسن ادا
صاحبی مشکلم بلیغه دینور

نسخ مطبوعه ده ارمعلال موقعنده محراب وزنده معلال واقع اولمشدر لکن غیر
ایتدیکم کتب لغاتده معنای مزبور و رودندن قطع نظر معلال عتولای دخی مزبور
اولدیغندن مصراع اول تغییر اولمشدر (لقلق) عرعز وزنده و لقلق ثنائ وزنده
لکلک دیدککری مشهور فوشک اسیدر نعلاب وقعق کبی و شیخ الطیورده دینور و لکلک
فارسی لقلق معربی اولق اوزره مر منومدر (لقلق) ثنائ وزنده و مختصری اولان
لقلق آلت تکلم اولان لسانه دینور منبر وزنده مذرب و مفصل و مقلوب کبی و مصدریت
علاقه سیله مجازا لساندن صادر اولان صوته دخی اطلاق بیخیم کرده ناظمدر

(*) اعتبار ایتدیکم اگر اهله دحق و ادحق * هم تخصم کبی دشمنلک اید ستمکده نحاق (*)

(دحق) طرد وزنده و (ادحق) ابعاد وزنده و مراد قلر یدر که عتدنده قدر و اعتباری اولیان
کیمسه بی یاخود حیوانی طرد و ابعاد ایدوب سو روپ قوغق و ابراق ایتک معنایه در خسا و تذوید
و تشرید و اشتقاق کبی (نحاق) ناک قحی و فافک تشدیدله شخصین یاخود قومین یتلر زنده ظهوره
کلان بعضی وعداوت معنایه در محایقه و معاداة و تعدادی و تخصم کبی لسانعزده دشمنلک
اید ستمک دینور

(*) عورتک مهریه آغراغند دندی صداق * دخی جوق عورت آکو بدو بوشایدن مطلقا (*)

(صداق) کتاب وزنده و سحاب وزنده زوجه منکوحه تک مهر مؤجلنه و آغراق تعبیر
اولتان مهر مجلنه دینور صدایق فنی و دالک ضمیمه صدقه و غرقه وزنده صدایق و غرقه وزنده
صدقه و ضمیمه صدقه و قحینه صدقه کبی و میمک فنی و هانک سکونیه مهر دخی هر یکندر
شیوعنه بنه ترجمه فوقعده اراد اولدی قاضیده کاوین و تراکیده کا بین دینور مایه التکاح
اولدینی ایچون التهنه عولمه نکاح اطلاق اولنور (مطلقا) محراب وزنده عورت
آلوب بوشاماق معنای اولان آدمه دینور میمک کسریله مطلق و سکت وزنده
مطلق کبی

(*) دیندی عطبول هر اعضاسی موافق قادینه (*)

(*) کل خندان کبی پک خوش کویلیجی مهر اراق (*)

(عطبول) عنقود وزنده سر نایا متناسب الاعضا غایت خوب و حسن خاتونه دینور و بو عطبول
لفظی معنای مزبور اوله رق دال قافیه سنک قطعه اولی سنده سبق ایتکله تکرار اولمش
اولور مکرکه ناظم معارف عنوان مائل نسوان مهر و بان اولغله اعد ذکر نعمان قیلندن
اوله یاخود قد و قامت و حسن صورت جهتیله ممتاز و مستثنا اولان خاتونه عطبول دینلدی کبی
ها ایله عطبوله و سنبل وزنده عطبل دخی دینلکله بوراده دیندی کبی عطبوله هر اعضاسی
موافق قادینه دیکله یاخود دیندی عطبل همه اعضاسی موافق قادینه دیکله اعاده و تکرار
محدوری متدفع اوله (مهر اراق) محراب وزنده کولج بوزلوشوخ طبع خندان مشرب بلو بنساعه
خاتونه دینور

(*) حیرنور هر دبه قوجه قاری مانند عجز * ناشنه فحله ادب سزری کیم بد اخلاق (*)

(حیرنور) فیلسوف وزنده قوجه قاری به دینور (هر دبه) لجه تک ضمیمه اوزره هانک
کیمری و رانک سکونی و دالک و بیه موحده مفتوحه مخففه تک فحله ز یله و قاموسک ایچانده
کوره بیه مشده ایله مشنه و اختیاره قوجامش عورته دینور نسخ مطبوعه ده حاء مهمله ایله
حردیه نچمیدر (عجز) صبور وزنده قاموسده تعداد اولدینی اوزره یتشیدی معنی یتنده
مشترکد قرق دردنجی معنای شیمه یعنی قوجه قاریلر فارسیده بیه زن دینلور (ناشزه)

باقصه و زننده زوجنه بغض و عداوت ابدوب عصیان و مخالفت ايله معامله ایدن قاری به دینور
(خله) فایک قتی و فایک سکونله نخله و زننده ادب و حیاسن بیز بان و هر کیه شیرایی
به اخلاق قاری به دینور سلطه کی

(*) دوک دق اولدی دوکولش صوده ماء دافق (*)

(*) دوکچی کیمسه به ده مهریق و دوکولش مهراق (*)

(دق) دالک قتی و فایک سکونله صومقوله منی سرعته و شدته صبا ایدوب دوکک معانسه در
(دافق) فاعل یعنی مفعول اوله رق مدفوق معانسه در مصوب و منصوب و منسک کی
ترکیب توصیفی ايله ماء دافق دوکولش صومقوله اولور یا خود دافق صیغه نسبتدر لابن
و تاضی کی ذودق معانسه مال واحد در (مهریق) میم ضمی و هانک قتی و رانک کسرله
اهراق بهرین اهر یا فادن اسم فاعلدر صومقوله سی مایع نسبی دوکچی کیمسه معانسه
(مهراق) میم ضمی و هانک قتی و سکونله ماده مزبور مد اسم مفعولدر دوکولش
نسبه معانسه

(*) شهر ایش بحره بلد همه مدینه کی هب * کویه ده قریه کی کفر دینور هم رستاق (*)

(بحره) بانک قتیله بلده و زننده و مراد فیدر که بیوت کثیری و اسواقی مشتمل اولان بلده به
دینور که اسامی شهرت غیر اولور (بلد) قتیله و (نهمه) نانک قتی و هانک سکونله نمره
و زننده و (مدینه) سفینه و زننده شهر دینور مصر کی (قریه) فایک قتی و کسری و رانک
سکونله ناسک اجتماع ایلدکری موضعه دینور بوجهته شهرت و کویدن اعم اولور لکن
عمر فاکویده استعمالی شایعدر (کفر) کافک قتی و فایک سکونله و (رستاق) فسطاط
و زننده و تابدلی دال ایلر سداق و سین بدلی زایلله رزداق شهرت اطراف و نوا احسنه اولان کویله
دینور فارسیده و ستاوروستای دینور

(*) حالدن حاله دیمکر طباقن طبق * اوله در بر برینک اولسنه قات قاتده طباق (*)

(طباقن طبق) طبق جبل و زننده مرتبه و منزله معانسه و حال و شان معانسه دینور و اشیو
(لرکین طباقن طبق) نظم جلیله حالا عن حال ايله مفسرد و عن طبق منصوب المحل
اوله رق طباق لفظنک صفتدر طباق مجاوز الطبق معانسه در تفصیلی تفاسیرده در (طباق)
قتال و زننده مقاعله یا بدن مصدر در یا خود جبال و زننده جعفر مفردی برنسته به مطابق
و موافق اولوب اولسنده قیاق و پوشیده معانسه اولان طبق لفظدر و اشیو * الذی خاقی سع
سموات طباقا * نظم جلیله بیضاوی لمطابقه بعضها فوق بعض و هو مصدر طابقت العمل
بالنعل او طوبیقت طباقا و ذات طباق جمع طبق دیمکله افراد و جمعه ایما اشد

(*) راحه الایه سی بدال یلک آدی مرفق * ایاغه دیندی قلم انجکده اولمش ساق (*)

(راجه) ساجه و زننده ال ایچ طرفه دینور که ال ایسی تعبیر اولور (ید) بانک قتیله اله دینور
فارسیده دست تعبیر اولور (مرفق) منبر و مجلس و زننده ذراع ايله عضد یتنی وصل ایدن
سورجه کیمکه دینور که ترکیده دیرسک و فارسیده وارن و وارنج دینور اما یلک معانسه موضوع
اولان شاهد و زننده ساعد و منبر و زننده معصم در بوقدرجه ناظم مرحوم * یلک آدی معصم
یا خود دخی دیرسک مرفق * دیسه اصابت ایدردی (قدم) قتیله ایاغه دینور رانک کسرله
رجل مراد فیدر (ساق) طوبق ايله دیرک ارالغی اولان عضوه دینور ایچک تعبیر اوور فارسیده

بوزه دینور

(*) سبق او کدل دیمه در کیم بارش اربابی آلو * ایلرویه کچی کیمسه یارنده سیاق (*)

(سبق) قتیله و غرقه و زننده سبقه او کده دینور که بارش و قوشی ایدلر میانه قورل سارلی
سبق و تقدم ایدن کیمسه اتی اخذ و احراز ایدر (سبق) شداد و زننده یا بان قوشیده سارلی سبق
ایدوب کیمک معنادی اولان کیمسه به و اتلو قوشونده سارلی کچن یوکرک آت دینور که انک
صاحبی او کدل تعبیر اولان مناعی آلو کاجار قصبات سبق دینور بومناستله فضائل جهته
جمله دن فائق اولان آدمه ده سباق و حار قصبات سبق دینور

(*) مله مفهومی زکام و هم او معناده ضناک * او کسورک آدی سعال انجقرغه دیندی فواق (*)

(مله) میم ضمیله متعه و زننده و مله غراب و زننده و مله سراقه و زننده امتلاء معده دن
ناشی حادث اولان زکام علته دینور (ضناک) غراب و زننده و ضنکه غرقه و زننده زکام علته
دینور غراب و زننده طشاء و قعود و زننده ضنود کی فارسیده خشم دینور و غراب و زننده زکام
دخی عربدر شیوعی حسبله ترجمه موقعنده ایراد اولندی علت مرقومه السنه ده دماغی و زله
اطلاق اولان علته در که دماغ ایکی بطن مقدم بزدن فضله رطوبتک برون دلکری به سیلانندن
عبارتدر سبی زله در که غذائیه صالح اولان اطعمه ايله دماغ غذائوب و غذایه صالح اولیاتی
فضله اولوب اغزند و برونندن مدفوق اولور زکام عارضه سنه مبتلا اولان آدمه مزکوم و علوه
دینور (سعال) غراب و زننده آق جگره و اکا متصل اولان اعضا به عارض اولان اذابی دفع
ایچون طبیعتک حرکتدن عبارتدر که او کسورک تعبیر اولان عارضه در جشم و هکاع سعال
مراد فیدر فارسیده خفته و سرفه و سکچ دینور (فواق) غراب و زننده معدن بی اختیار
صعود و نفوق ایدن ریجه دینور که انجقرق و خجقرق دینور فارسیده اسکرک و زغنگ
دینور

(*) ماقه انجقرق اغله مائق احق * کوز بیکاری دخی ماق اولدیکه جچی آماق (*)

(ماقه) قتیله ملکه و زننده برحالتدر که انسانه بکاء حالتده عارض اولور صدرندن انجقرق کی
قویار ترکیده ایچ جکمه و کوس کورمه تعبیر اولور (مائق) صاحب و زننده مال اکلامرغی
واجق کیمسه به دینور ترکیده بون و اوغوز تعبیر اولور فارسیده کالیوه و کاوریش دینور (ماق)
میم قتی و همزه مک سکونله و مؤق میم ضمیله و ماق مال و زننده و ماق قاضی و زننده و مؤق
سوق و زننده و مقیه متعه و زننده کوزک برونندن جانی اولوب یاش اقه جق بریدر که کوز بیکاری
دینور (آماق) آفاق و زننده بونارک جعیدر

(حاسن) آیدر دخی صوک کیمسه سنه دیندی سرار * هفته اسبوع ایچ آخری اوج کونده محاق
(حاسن) صاحب و زننده آیه دینور قطعه سما و یه مک اولنده کچن زرقان و قرقی (سیرار) سحاب
و زننده و کتاب و زننده و سرر و زننده آیک آخر کیمسه سنه دینور استزار و اختفاسنه بناء (اسبوع) اسلوب
و زننده هفته به دینور که ایام سبعة معروفه در هفته بدی کون معانسه فارسیده لسانعزده دخی هفته دینور
و سجود و زننده اسبوع دخی اسبوع کی هفته به دینور و اسبوع و سبوع بدی کره و بدیش کره معانسه ده
مستملدر و این الاعرابینک اشو * ماسعه کلهم اخوان * اسوا بموتون و هم شیان * لم یزهم فی موضع
انسان * لغری ایام هفته اوله جعفر (محاق) میم حرکات ثلاثیه سحاب و کاب و غراب و زننده آیک
آخرنده اولان اوج کیمسه به دینور یا خود آیک آخرینه دینور سلخ و منسلخ دخی آیک آخر کونه دینور
(*) مضحیل اولیجی مفهومی زهوق اولشدر * مضحیل ایچکه اولدر مکده دش ازهاق (*)

(زهوق) صبور و زننده نابود و زائل و معدوم و مضحیل اولیجی نسبه به دینور (ازهاق) همزه مک
کسرله برنسته بی محو و اعدام و مضحیل ایچکه دینور و ذی روحیک روحی بدندن ازاله
ایدوب اولدر مکده دینور

(*) حور نقصان و دخی کوز زاده دیمدر * قور قور خشت و غایتده فقیرلک املاق (*)
 (حور) خالک قحیله نور و زنده نقصان و اکسلک معناسنه در (کوز) حور و زنده زاده لئوب
 ارتق معناسنه در و فی الحدیث نفوذ بالله من الحور بعد الکوز ای من النقصان بعد از زاده نخبه تک
 باصمه نخبه زنده کوز نقصان و دخی حور زاده دیمدر واقع اولسدر لکن سفیدر (خشت) خشت
 هیئت و زنده قور قور و قلبه عارض اولان خوف و قور قور معناسنه در (املاق) همزه تک کسریله پک
 (نور) نور و زنده دخی حور زاده دیمدر واقع اولسدر لکن سفیدر (خشت) خشت
 (*) جان بقایاسی تنده قیامق سدرمق * قوت بومیه ایش بلغه او معنادر (رماق) *
 (سد) سینک فنی و دالک تشدیدیه برنسته تک رختنه سنی و کدیکنی بابون قیامق ایله اصلاح
 و احکام ایتمک دینور (رماق) فحشله ذی روح مقوله سنک وجودنده قلان بقیه حیاته دینور
 پس اضافله سدرمق فرط جوع یاخورد شدت عطش عارضه سیله هلاک مشرف اولان
 کیمسه بی اطعام و اسقا ایله رختنه حیاتی قیابون محافظه و اصلاح ایتمک دینور (بلغه) غرقه
 و زنده بلاغ و کفایت ایله جک مقصداری آرزجه معبسته و دیرلکه دینور که قوت بومیه و بوم
 جدید رزق جدید تعبیر اولنور (رماق) کلاب و سحاب و زلزلنده و جبل و زنده رماق و کتف و زنده
 رماق امسالک رماق ایله جک مقداری یعنی اولیه جک قدر دیرلکه دینور
 (*) خام تکلیف ایله نخبه دینور مش تا و یق * جوق زیارت ایله ثقلت و بریدر معفاق (*)
 (تا و یق) تعویق و زنده و مراد فیدر که بر کیمسه بی برنسته دن صرف ایلمک و برایشدن الیقومق
 معناسنه در و بر کیمسه به لایقیز نسته تکلیف ایتمک نخبه ایدوب اوصاندرمق معناسنه در
 و بر کیمسه بی محنت و مشقته و الم روحانی به گرفتار ایتمک دینور (معفاق) محراب و زنده اجابی
 جوق زیارت ایتمک ثقلت ابرار ایدن آدمه دینور ثقلت زیارت کثرت محبه دال اولدیفنه
 (زرعیازد حیا) حدیثی شاهد دوز و اکثر زیارت موزث ملال و سقامت و مزیل تعظیم و حرمت
 اولدیفنه شاعرک اشبو * آدمی آدم زیارت ایتمه آرایتمک کرک * حرمت اکسلر اوکیم جوق
 جوق زیارت رایشی * مطردیاضه مطر ایلر ضرر اما اگر * کندوی چکسه ال آجوب استرانی
 هر کشتی * قولی دالدر
 (*) خنقه شول ایشکدالک فاعلی غایت اولانه * پک عجیب ایش دخی فلی ایلمک اتی افلاق (*)
 (خنقه) خالک و فالت قحیرله غمره و زنده و خالک کسریله خلقه و زنده فاعلی شرمسار
 و نجل اوله جق فعل قبحه دینور (فلق) فالت کسری و فنی و لامک سکونیه نخبه و استغراب
 و له جق امر عجیه دینور (افلاق) همزه تک کسریله بر امر عجیب پیدا ایلمک معناسنه در
 افلاق کبی
 (*) تکریم خلقه افاضه ایدیمی رزق کثیر * ربنا الله الی الخلق مفیض الارزاق (*)
 (مصرع) اول ثانیک ترجمه سیدر * ربنا الله الی الخلق * ترکی فافیه سنک قطعه نایه سی
 عنوانده تکدی (مفیض) کثرت احسان معناسنه اولان افاضه دن اسم فاعل صیغه سیله
 ربنا مبتدا سنک خبری یاخورد خبر بعد خبریدر (ارزاق) همزه تک قحیله مطلقا کندبسیله تمتع
 و انتفاع اولان شی معناسنه اولان رزق لفظنک جعی و مفیضک مضاف الیهیدر مال
 معلومدر
 (*) ایتمه و هی قولکی غیری قویه محتاج * باب ارزاقی سهولته آجوب یارزاق (*)
 (و هی) نایلم نحریرک مخلصیدر (باب) قویه دینور و بر مقصده وسیله وصول اوله جق شیعه
 دینور بوراده یومعنا می ادد (ارزاق) مرآقا (سهولت) آسانلق معناسنه در یا حرف ندادر

(رزاق) فتاح و زنده اوزان مبالغه دن اوله رقی عموما انواع حیوانه و خصوصا نوع انسانه
 لایعد و لایحصی رزق و نعمت اعطا ایدن جناب شان و هابک اسماء صفاتنددر (حاصل معنی
 ظاهر در
 (*) فتوکلت علی الله ولی التوفیق (*)
 (قد) حرف تحقیق مدخولی اولان فعلک مضمونک تحقق و نبوتنه دلالت ایدر (توکلت)
 فعل بایندن ماضی متکلم وحده ذر (علی الله) توکلت فعلنک مفعول به غیر صریحیدر (ولی)
 غنی و زنده مالک و متصرف معناسنه در و مجرور اوله رقی اسم جلالک صفتی و توفیق مضافدر
 (توفیق) بر کیمه تک مصلحتی مرادینده موافق قیلوب ایشی راست کتومک معناسنه در
 (حاصل معنی) زمام توفیق قبضه قدرینده و تیسیر امور تحت ارادینده مسخر اولان جناب مولای
 تعالی هر خصوصده اعتماد و اتقباد و هر امور بی تحقیقا الله تعالی حضرت نرینه تفویض
 ایدوب اصمردم دیمکدر
 (*) خلق خوی خلق یراقق دخی اوله تخلق * تام الاعضاء یرادلمش اولان آدمده ملیق (*)
 (خلق) خالک ضمی و لامک سکونیه و خلق ضمتیه انسانده جلی یاخود کسبی اولان ملکه
 نفسانیه در که اول ملکه سیدیه افعال اندن من غیر تکلف سهولته صادر اولور لسانم زده
 خوی تعبیر اولنور خلیقه و سحیه و غریزه و عریکه و شکیه و شننه و طبع و طباع خلق
 مراد فیدر فارسیده نهاد و سرشت و منش دینور (خلق) خالک فنی و لامک سکونیه خواص
 الوهیت ندر که برنسته بی مثالسن و اورنکسن ایجاد و ابداع ایلمک معناسنه در ترکیده براتقی
 و یارسیده آفریدن دینور (تخلق) تقدیر و زنده بودنی برنسته بی انشا و ایجاد ایلمک
 معناسنه در و برنسته بی نسویه ایدوب دوزلکه دینور (ملیق) رشیق و زنده ناطمک و قوفنه
 کوره من القرن الی القدم تام الاعضاء و متاسب الخلق آدمه دینور
 (*) سوزی غایتده بلوغ اولنه دیرل منطق * همدخی نیر زبان ناطقه کیسه ذلیق (*)
 (منطق) مکثر و زنده مبالغه صیغه سیله وضع لغته موافق و مقتضای حاله رعایت ایله معنای
 مقصوده مطابق کلام صادق تکلمه مقتدر غایت بلوغ و سخنور آدمه دینور (ذلیق) خطیب
 و زنده (وذلیق) کتف و زنده ضرب نطق صاحبی طلاق و فضا احتواش زبان کیسه به دینور
 (*) اولدی مانند طبعون اون آدی هم ایجه دقیق * ایجه ایلمک دخی یومشاعفه دیش ندقیق (*)
 (طبعون) صبور و زنده فعل بمعنی مفعول اوله رقی مطعون معناسنه در که اوکودلمش اونه دینور
 طالت کسریله طعن کبی (دقیق) رقیق و زنده و مراد فیدر که ایجه و باریک نسته به دینور
 و اوکودلمش اونه دینور طعن کبی (تدقیق) ترقیق و زنده غلیظ لسته بی ایجلمک و برنسته بی
 قیوب اوفاتقی و یومشاعفه دینور
 (*) شق دیش بارینه یارمه برتمق نخریق * فتق و تفیق دخی یارمه مثال تفلیق (*)
 (شق) شینک فنی و فالت تشدیدیه اسم اوله رقی استعمال اولنور که یارینه و برتفه دینور و مصدق
 اوله رقی برنسته بی یارمق و برتمق معناسنه ده مستعملدر و خالک قحیله خرق دخی ایکی معناده شق
 مراد فیدر (نخریق) نخریق و زنده و مراد فیدر که برنسته بی یارمه برتمق معناسنه در و یارمق
 جوق سو یلمک معناسنه ده مستعملدر (فتق) فالت فنی و فالت سکونیه (تفیق) نخریق و زنده
 معنای نایده شق مراد فیدر که برنسته بی یارمق معناسنه در (تفلیق) تفیق و زنده و مراد فیدر که
 یارمق معناسنه در فلی کبی فارسیده کافتن دینور و شکافتن دینور لشفیق و لشفیق و انتفاع
 و تعلق و انفلاق یارلغه دینور

(تبریق) کوز آجوب دفته باغچه دیر تبریق * متصل کوزدیکه رک باغچه ده اولمش تبریق *

(تبریق) تبریق و زننده و مرادفیدر که بر کیمه کوزدیکه رک آجوب برنسته به دفته نظر ایتمک دینور حلقه و اغلال کی (تبریق) تدنق و زننده و مرادفیدر که برنسته به کوزدیکه رک دوام نظر یعنی جوق زمان باغچه دینور طمع و رونو کی

(*) پارلق اولدی بروق و هم او معناده بریق * دخی پارلق قلیجه دیندی اوشهور ابریق *

(بروق) قعود و زننده (و بریق) بصیر و زننده برنسته نک لمعان ایدوب پارلمسته دینور تبریق و توهج و تلالو کی (ابریق) همزه نک کسر یله انیق و زننده زیاده بر اق و شمشک کی لمعان ایدوب قلیجه اطلاق اولنور و معروف امر کلو فایه دینور که لسان زده دخی ابریق اطلاق اولنور و چهره سی الماس کی تابان اولان ماهر و محبوبه به دینور تقول شربت فهوة بالابریق من ید الابریق ای المرأة الحسناء البراقة

(*) جادره خیمه سر اداق دی سرا پرده به هم * پرده در خدر و رواق آئیده چکمک تروبی *

(خیمه) خاک قلیجه باده نشین اولان اعراب و اکراد و یورک و ترکمان مقوله سنک ماوی لری اولان سوته اطلاق اولنور فسطاط کی لسان زده جادر و چر که دینور فارسیده بارگاه و کتان دینور (سرادق) سنک ضمی و دالک کسر یله علایط و زننده جادر توزلفنه و ورانسته نسوان یا خود اتباع اقامت ایلک ایچون خیمه ایچره چکیلان پرده به و جادر اطرافنه چکیلان صوفاعده دینور سر ابرده فارسیدر فی الاصل پرده سرای اولوب مصاف الیه تقدیم اولنور سیاه چنم کی اوتاغ و جادر اتواغ نک تنفته و توزلفنه سنه کارد سر ابرده اطلاق شایع اولغله ترجمه موقعه ابراد اولندی (خدر) خاک کسر یله ستر و زننده طائفه نسوان کورنمک ایچون اولک و جادرک بر طرفنه چکیلان پرده به دینور اسلوب و زننده اخدر کی و خدر مطلقا دروننده اولان نسته بی ساتر اولان شیشه دینور بیت و جادر و پرده و ساتر در لوستاره کی بوجهتند که درون بیته ملازم اولوب ضرور نسر اسواقه بروز و محاکمه حضور معنای اولیان مستوره خاتونه مخدره اطلاق اولنور (رواق) کاب و غراب و زننده اولک اوکنه اصلان پرده به دینور و زردبان باشلر نک اوزر زنده بنا قلیان نشین شاهنشین مثل و جایگاهلره ده اطلاق اولنور (تروبی) تدنق و زننده رواق اتخاذ ایتک و حائل و ستره یا یوب پرده چکمک دینور

(*) الی اوز اوسته به شعبان دی هر صنعتده * حاذق استاد اولان کیمه دخی لبق و لیبی *

(شعبان) شبنک فقی و عینک سکونیه حقه باز کی صنعتده تیر دست الی چاک اوسته به دینور (لیق) باه موحده نک کسر یله کتف و زننده (ولیبی) امیر و زننده ایشی یا قشقی اوزره ایشلیبی اولوب صنعتده حاذق و ماهر اولان اوسته به دینور استاد ذال ایله عربی و دال ایله فارسیدر پیشه گرویش و رکی عربیده حاذق و ماهر و نابل و تقن کامل اوسته به دینور

(*) بسلک تریه بسلک تری اولمش * بسلک ناز و نعیم ایله ما کی تقنیق *

(تریه) تغذیه و زننده و مرادفیدر که ذی روح قوام بدنی اولان غذا و معاشی و یروب بسلک معنای در فارسیده پروریدن و پروردن دینور (تری) تغذی و زننده ما کولات و مشروبات ایله پرورده اولنوب بسلک معنای در فارسیده پرورده شدن دینور (تقنیق) تزییق و زننده بر کیمه بی ناز و نعیمه یعنی نوازش و التفات ملایس اطعمه نقیه و عبثه و اسعه ایله بسلکدر

(*) هم برنگه تری که تزوق اوله * زینت ایتک دخی مفهومیده اولمش تروبی *

(تزیین) تشویف و زننده و مرادفیدر که زیب و زیور ایله بزوب طوفاغی معنای در (تزوق) تزیین و زننده و مرادفیدر تون و تحلی و زردبان و تزییق کی فارسیده اراستن دینور (تروبی)

تزیین و زننده و مرادفیدر که برنسته به زیب و زینت و یروب بزه مک معنای در تحلی و تشویف کی فارسیده آراییدن دینور

(*) شبتور اریه به دیش دخی مشهوری شعر * هم قضیم انت بمتک آریه سیدر اوله علق *

(شبتور) شینک و تالک فقی و عین مهمله نک ضمیمه عتکوت و زننده و عین مهمله بدلی عین مجیه ایله شبتور حبوبات جنسندن اریه به دینور (شعر) امیر و زننده اریه به نوعنک اسم مشهور یدر (قضیم) شعر و زننده حیواناته و یریلان اریه به دینور که یم تعبیر اولنور (علق) قضیم و زننده و مرادفیدر که دایه و یریلان اریه در لکن بونده اریه بی طور به به وضع ایله ایه نک باشنه تعلیق ملحوظدر

(*) بک محبت دیمه مفهومی ایش عشق و عشق *

(*) اولدی و امی دخی عاشق فنی دوشکون عشق *

(عشق) عینک کسر یله و (عشق) قلیجه بر کیمه محبوبه افراطله محبت ایتک معنای در مقعد و زننده معشوق کی (وامق) عاشق و زننده و مرادفیدر که عشق و محبت کرفتار اولان کیمه به دینور و مبق و صب و محب و وود کی (عشق) سکیت و زننده محایبه علاقه و عشق کثیر اولان کیمه به دینور

(*) امر حقدن طشره جیمه ایش فسق و فسوق * داتما فسق و فجور اوزره اولاندر فسق *

(فسق) فالت کسر یله (وفسوق) قعود و زننده حق تعالی جل و علا حضرت تیرینک امری ترک ایتکله عصیان ایدوب سبیل صوابدن خروج ایتک معنای در که اوامری ترک و مناهی بی ارتکابه شاملدر (فسق) سکیت و زننده و فسق صرد و زننده داتما فسق و فجور اوزره اولوب فسقه مصر اولان آدمه دینور

(*) حکمه شایسته اولان عدله ایحق حقد * انما الحق مع العدل الی الحکم حقیق *

(مصرع) اول ثانیک ترجمه سیدر (انما) طرق قصر دندر ایحق معنای افاده ایدر تفصیلی قطعه شرعیه نک او اخرینده یکدی (الحق) اسماء حسنی دن اولمق اوزره مبتدادر (مع العدل) ترکیب اضافیسنده مع مقارنه و مصاحبه دلالت ایدر یله جه و برابرجه معنای (عدل) جور و ظلم دن مجانبت ایله نفوس و عقولده استقامتی ثابت اولان انصافی و حالات فحشسته بی اجرا ایتکدن عبارتدر و مع کله سی مؤخر حکمک ظرفیدر (الی الحکم) ترکیبده (الی) مؤخر حقیق لفظنه متعلق حرف جر در (حکم) حاکم ضمیمه فصل قضا یعنی شونسته شوبله در دیو قطع و امضا ایتک معنای حقیق لفظنک مفعول به غیر مصریحیدر (حقیق) خلیق و زننده و مرادفیدر که لایق و روا و شایسته و سزا معنای مبتدایک خبریدر ایددی بو ترکیب

(*) انما الحق حقیق الی الحکم مع العدل * سیکنده در ضرورت وزن ایچون تقدیم و تأخیر اولنور (حاصل معنی دارینده قسط و عدله ملایس فصل قضا جناب احکم الحاکمین مختصدر

(*) یاوه کویان زمانه بکاقلید ایده من * شکر کیم حقه بقم عصرده اهل تحقیق *

(یاوه کویان) جاره کویان و زننده فارسیدر هذیان و بیهوده سوز معنای اولان یاوه لفظیه سولیحیلر معنای اولان کویان کویان لفظندن مرکب اوله رفی و وصف ترکیبدر هذیان و مالا یعنی سولیحیلر یکدی (تقلید) تشدید و زننده بر کیمه آخره بیروک ایدوب ایشلر کی ایشلک معنای عرفیدر (عصر) قصر و زننده مطلقا زمان معنای در (تحقیق) تدنق و زننده مطلوب و مدعای دلیل و برهان ایله اثبات و بیان ایتکدن عبارتدر (ما ک بیت) ناظم

معارف طراز هم عصری بولسان معشر شمرادن ممتاز و تحقیق مقابله فائق و سرفراز اولدیغی
بیان ایله مفاخره شاعریه و عطیه بهیه جناب فیاض مطلق اولان علم و کمال و تحقیق مقال
مقابلنده تشکر و تحسین نعم الهیه اولمش اولور
(* نظمن الکافی بیسط قد کفاک *)

(نظمن) ترکیبده کلام منظوم معنایه اولان نظم هضمه للنفس متکلم مع الغیر ضمیرینه مضاف
اوله رق مبتدادر (کافی) وافی و زننده کفایت ایدیی یعنی سائرلردن مستغنی قیلمی معنایه
نظمن صغیردر (بیسط) لفظنده بیه سبیه مؤخر کفاک فعلنه متعلقدر (بیسط) بانک قحیله
برنسته بی نشر ایدوب بایمق و توسیع ایلمق و اوزاتمق معنایه در و فکاک مفعول به غیر
صغیر محیدر (قد کفاک) ترکیبده قد حرف تحقیقدر مدخولک مضمری ثابت و تحقیق اولدیغنه
دلالت ایدر (کفاک) ده کفی رمی و زننده باب نائیدن فعل ماضی اوله رق آخرلردن معنی اولدی
دیمکدر فاعلی اولان ضمیر مستتر مبتدایه راجعدر کاف خطاب مفعولدر جمله سی مبتدایک
خبریدر (محصول عنوان بزم بو منظومه کافیه من ککندیده لغات متداوله بسط و بیان
ولندیغی جهتله ای طالب لغات تحقیق سکا کافی و سائر منظومه ره احتیاجدن معنی و وافی
اولدی دیمکدر

(* اولکه عشقکده سنک من فی هواک * قنده کورر اوسنی ابن یراک *)

(من فی هواک) ترکیبده من میلمق قحی و نونک سکون اوزره بناسیله الذی معنایه اسم موصولدر
و مبتدادر اول کیمسه که دیمکدر (فی) فانک کسر و مدیله حروف جاره دندر طرفیت مجازیله
یا خود مصاحبت ایچوندر متعلق فعل عام محذوفدر (هوی) هانک قحی و الف مقصوره ایله
برنسته بی مقنولغه دینور عشق و علاقه کبی کاف ضمیر خطابدر ظرف مستقر مع فاعله جمله سی
موصولک صله سیدر (مفهوم ترکیب سنک عشق و محبتکده اولان کیمسه دیمکدر) ابن یراک
این کیف و زننده استفهامی متضمن ظرف مکان اوله رق مؤخر یراک فعلنک ظرفدر بوندن
ترکیبده قنده وزه ده ایله تعیر اولنور یراک لفظنده بری رؤیدن فعل مضارعدر کورر معنایه
کاف ضمیر خطاب اوله رق مفعولدر فاعلی نختنده مستتر ضمیر غائب اوله رق موصول
راجعدر جمله سی مبتدایک خبری اوله رق (الذی فی عشقک و هواک فی ای مکان یلقاک
و یراک دیمک اولور

(* عاشق اولدی شوقله کورن سنی * کان صبا بالقرام من راک *)

مصرع اول نائینک ترجمه سیدر (کان) افعال ناقصه دندر اولدی معنایه (صب) صادق
قحی بانک تشدیدله فرط محبتله آشفته اولان عاشق معنایه اولدیغی دال قافیه سنک قطعه
اولی سنده یکدی و بوراده صبا منصوب اوله رق کان فعلنک خبریدر (بالقرام) ده بیه ملاپسه
صینه متعلقدر (غرام) سحاب و زننده بر شیه یک دوشکونلکه و مقنولغه دینور
و شوق و اشتیاق و حرص و ولوع معنایه در و صبک مفعول به غیر صغیر محیدر (من راک)
سنی کورن کیمسه معنایه موصول مع صله کان فعلنک اسمیدر چونکه من اسم موصولدر
(رای) رؤیتدن ماضیدر نختنده مستتر فاعل ضمیری موصوله راجعدر کاف خطاب
مفعولیدر

(* یا خلیلی ای بنم یک سوکیم * کوریم برکون سنی یوما راک *)

(یا خلیلی) ترکیبده یا حرف ندا در (خلیل) قلیل و زننده محبتی شایسته خللدن عاری و غل
و غشیدن خالی در نیست و صادق و صافی اولان دوسته دینور خل و فی کبی جمعی اخلاء و خلان

کلور بیه متکلمه مضاف اوله رق ای بنم یار و فادارم و حبیب صداقت عارم دیمکدر (یوما
اراک) ترکیبندن یوم نوم و زننده فیکر طلوعندن شمس غروبیه قدر زماندن عبارت اوله رق
مؤخر اراک فعلنک ظرفی اولی اوزره منصوبدر (اراک) ده اری فعل مضارع نفس متکلم و حده در
فاعلی مستتر انا ضمیریدر کاف خطاب مفعولدر خطاب خلیل مزبوره در که کوناردن برکون
دیدارکده مشرف اولورم دیمکدر

(* سن کلور ایسک بکا لوجنتی * سا که جانمدر فدا روحی فداک *)

(لوجنتی) ترکیبده لوکله سی ضاد قافیه سنک اول قطعه سنک و آخری شرحنده یکدی کبی
مطلق ربط ایچون مستعملدر ان شرطیه معنایه (جنت) ککلی معنایه اولان جاء
لفظندن ماضی مفرد مذکر مخاطبدر (تا) خطاب فعلنک فاعلی (نون) نون و قافیه بیه متکلم
ضمیری اوله رق مفعولدر جمله سی فعل شرطدر (مفهومی) اگر سن بنم مجله کلور ایسک
دیمکدر جزاسی مصراع آتیده واقع روحی فداک جمله سیدر (روحی فداک) ترکیبده روح نوح و زننده
جان معنایه اولدیغی جاء قافیه سنک قطعه ثانیه سنده یکدی بوراده بیه متکلمه اضافیه
مبتدادر (فدا) فانک کسری و الفک قصر یله الی و زننده و الفک مدیه کسه و زننده
برکیمسه بی برورطه و شدندن تخلص ایچون و یریلان بدله دینور کاف خطاب فداک
مضاف الیهی اوله رق مبتدایک خبریدر جمله سی فاء جزایه تقدیر یله شرط سابق
جوابی و جزاسیدر

(* سندن آیرلن بکا اولدی غوم * کان لی الاحزان منک الانفکاک *)

مصرع اول نائینک ترجمه سیدر اصل ترکیب کان الانفکاک منک احزان لی اوله جقدر تقدیم
و تا خبر ضرورت وزن ایچوندر (کان) فعل ناقصدر اولدی معنایه (انفکاک)
انفصال و زننده حیا یا خود معنی متصل اولان نسته رک بری برندن آیرلسی معنایه
کان لفظنک اسمیدر (منک) ده من جاره انفکاک متعلقدر کاف خطاب منصوب
المحل اوله رق انفکاک مفعول به غیر صغیر محیدر (احزان) همزه نک قحیله جمع
اوله رق کان فعلنک خبر منصوبدر مفردی حانک قحیله حزن و قحیله حزن در که
غمه و تاسه به و قیغویه دینور (لی) لام جاره ایله بیه متکلمدن مرکب اوله رق احزان
لفظنک مفعول به غیر صغیر محیدر بکا و بنم ایچون دیمکدر اول قطعه دینور خطابدر
محبوبه در

(* ماشهدناه برآنی کورمک * سوبله کیم کلدی سکاقل من اناک *)

(ماشهدناه) ترکیبده ما نافیله در (شهدنا) علما و زننده باب رابعدن ماضی متکلم مع الغیر اوله رق
حضور مع المشاهده معنایه در هاء ضمیر غائبدر که ترکیبده او و آنی لفظلریله تعبیر اولنور
(مفهوم ترکیب برآنی کورمک دیمک اولور) قل من اناک ترکیبده قل فانک ضمیه امر
حاضر در سن سوبله معنایه (من) میلمق قحیله استفهامیه در که لسانمده کیم ایله تعبیر اولنور
(آنی) رمی و زننده باب نائیدن فعل ماضیدر کلدی معنایه کاف خطاب فعلنک مفعولیدر مفهوم
ترکیب فاعلمک دیدیمکدر

(* ریم اولدی بیه بوقول عامی سکا * ذلک العبد الیهی اوعصاک *)

مصرع اول نائینک ترجمه سیدر (ذلک) مفرد مذکره اشاره موضوع اولان ذا لفظیه
لام عماد و حرف خطابدن مرکب اوله رق ای مخاطب بو وایشته شود دیمکدر (عبد) عینک
قحی و بانک سکونیه بیه مقامده بیع و شرایی صحیح اولان عبد بحکم الشریع معنایه مراد

اولیوب بلکه مطلقا انسانه یعنی حره و عبده شامل اولان عبد بالایجاد و عبد بالخدمه معنای مراد در (الهی) حرف ندا تقدیر یله بالاهی دیمکدر که ای بنم ریم و پروردکارم دیمکدر (لوز) ینه بوقطعه ده یکدیگی کی ان شرطیه معنایه در (عصا) عینک فنی والک قصر یله باب ناییدن ماضی مفرد در (مفهوم مصراع ای بنم مالک و پروردکارم یومجرم قولک هر تقدیر سکا عصیان ایتمش ایسه ده یعنی امر یکه انقیاد ایجاب مسلک خلا فک کش ایسه ده دیمکدر جوابی بیت آتیشک مصراع نایسیدر خطاب حرفی و خطاب اسمی ایله مخاطب جناب رب العزیز

(*) سندن اوز که یوقا کا معبود رب * ماله رب و معبود سوالک (*)

ینه اول ناییشک ترجمه سیدر (ما) کله سی حرفیه اوله رق نفیده و عجله لبس کله سته مشابه اولان مادر که لسانم زده یوق و دکل معنای بی افاده ایدر (لم) لام جاره ایله بیت سابقه مذکور عبده راجع ضمیر غائبین مرکب اوله رق ظرف مستقر محلا منصوب مالک مقدم خبریدر (رب) رانک فنی بانک تشدید یله پروردکار عالم اولان ذات اجل واعظمک اسماء حساستدن اوله رق لفظا مرفوع و مانک مؤخر اسمیدر (معبود) محمود وزنده امر ینه انقیاد و حکمت اطاعت ایله کندن عبادت و قولی اولان معبود بالحق معنایه رب اوزر ینه معطوفدر (سوالک) ده سوی سبنک کسری والف مقصوره ایله غیر معنایه در که لسانم زده اوز که و باشقه ایله تعبیر اولور خطاب الله تعالی حضرت تر ینه در جمله سی شرطک جوابی مقامنده در یعنی جواب محذوفک علنیدر (ما) کلام ای بنم تکریم اگر بو عبد عاصی حسب البشریه نفس و هوایه اتباعله سکا عصیان ایتمش ایسه ده ینه رجحان قطع امید ایتمز زیارستدن غیری رب و معبودی یوقدر دیمک اولور

(*) اختیار ایسم دخی بی اختیار * تکیه عشقه صوبندم بیر پاک (*)

اولکی (اختیار) لفظی لسانم زده متداول اولدیی اوزره مسن و قوجه مش کیمه معنایه در که فارسیده بیر دینور ایکنی (اختیار) عریضه اراده و مثبت معنایه (بی) فارسیده ادات نفیدر (تکیه) مسکن درویشان اولان خانقاه معنایه (ما) ک بیت سن شیخوخته بلوغ ایله هر نه قدر مسن و اختیار و سالخورده روزگار اولش ایسم دخی ینه زاده طبع معارفیه خلل و فتور کلیوب نظم و انشایه شوق و محبت در کاهنده بالاضطرار موانعدن بچرد و تعری ایله براوغوردن بتون بتون صوبندم دیمک اولور که دیباچه ده * اله پیرانه سرالتم قلی * نوجوانلر کی قلدیم همی * بیت یله یکمال اولش اولور

(*) انت لاقلب منی قلبک (*)

(انت) همزه نیک و ناک قحقه (یله) مفرد مذکر مخاطب ضمیریدر که ترکیده سن دینور (لاقلب) فنی استقبال مفرد مذکر مخاطبدر چو یرم سگ و دوندن مرزسک معنایه خبر در لکن بوراده چورمه و دوندن معنایه انشایه ایدر (منی) ده من جاره فعل مذکور متعلقدر یاه متکلم فعلک مفعول به غیر صریحیدر (قلبک) ده قلب احشاء بدندن بورک تغییر اولان عضو ک اسمی اوله رق فعلک مفعول به صریحیدر کاف خطابدر (مفهوم عنوان ای مخاطب سن بدندن محل ادراک معانی اولان قلبی چورمه یعنی سکا افاده والقا ابتدیکم حقایق و دقایقندن اعراض ایله دیمک اولور و قطعه ده ذکر اولنه جق قلب لغوی ره براهه استهلالدر

(*) طمس وطمس ایکیسده محواتک * جذب و جذب کده ما کی چکک (*)

(طمس) لمس وزنده وطمس ایله سبنده قلب مکان ایله (طمس) رسم وزنده ایکیسده برنسنه بی

محواتک یعنی یوزوب بلور سر ایتمک معنایه در (جذب) جیمک فنی و ذالک سکونیه و قلب مکان ایله (جذب) جذب و زنده و مراد فیدر که برنسنه بی صورتی یا خود مغنوی جلب و جرایوب چکک معنایه در

(*) عوطب و عوطب ایتمش داهیه ک * بتل و بتل ایکیس اولش کسمک (*)

(عوطب) جوهر وزنده و حرفین اخیرینک تقدیم و تأخیر یله (عوطب) ینه جوهر وزنده ایکیس دخی یوک بلا و مصیبت عظما و داهیه دهیا معنایه و ذکرک انکین بری معنایه مراد فلردر (بتل) بامو حده ک تاشانه اوزره تقدیمه قتل وزنده و مقلوبی اولان (بتل) ایکیسده کسمک معنایه در

(*) عجم و عجم ایتمک اولش سرعت * سرطه طرسعه اول بوریدی ک (*)

(عجم) عینک فنی و عجم سکونیه عجم وزنده و (عجم) عجم عین اوزره تقدیمه ایکیسده تیر تیر بوریمک و سرعت کتمک معنایه در (سرطه) سبنک تقدیمه در حرجه و زنده و طانک تقدیمه ینه در حرجه و زنده (طرسعه) برنسنه دن قورققدن ناشی سرعتله سکر دوب کتمک و قاجق معنایه در

(*) قار یوزک ادیده باطریق بی * اولدی بطیخ ایله طیح دیمک (*)

(بطیخ) بانک طار اوزر ینه تقدیمه سکین وزنده و طانک تقدیمه ینه سکین وزنده (طیح) قاونه و قار یوزره دینور لکن طیح اهل حجاز لغتی اولمغه لسان مجز بیان نبویدن صدور بی اشعار ایتمشدر (*) جد مقلوبی دیمشرد حک * ایکیسبنکده مائی اوکک (*)

(جد) حانک فنی و عجم سکونیه و ینه وزن مز بور اوزره قلب لغوی ایله (مدح) ایکیسده شکر و سپاس و حسن شادو ذکر جیل ایله ستایش معنایه در که لسانم زده اوکک تعبیر اولور ینه زنده عموم و خصوص مشهوردر

(*) همدخی کرسف و کرفس ینه * حت و تحت اولدی صبحاق کون دیمک (*)

(کرسف) کافک و سبنک ضمیر یله عصفرو زنده و کرسف و عصفور وزنده و قالک سین اوزره تقدیمه ینه عصفرو زنده (و کرفس) بموعه دینور قطن معنایه (حت) حانک میم اوزره تقدیمه ینه جد وزنده و ینه وزن مز بور اوزره میمک حاء اوزره تقدیمه (تحت) ک اسی کونه دینور یوم شدید الحر معنایه

(*) غمغه مغغه سوز صا و قاریشق * عطله عطله بد سوبلیمک (*)

(غمغه) غین اولی ک میم اولی اوزره تقدیمه و (مغغه) میم اولی ک غین اولی اوزره تقدیمه ایکیسده زله و زنده اوله رق سوزی واضح و آشکاره سوبلیوب جم حی واری مبهیم و مشوش میر میری و قاریشق سوبلیمک معنایه در بوراده ده نسخ مطبوعه ده نصیف وارددر (عطله) لامک طار اوزره تقدیمه ایکیسده در حرجه و زنده اوله رق رابطه سن و مناسب سوز سوبلیمک معنایه در ک زوزک و خلط کلام ایتمکدن عبارتدر

(*) ثلطمه و ثلطمه در کوشکک * فطس و فطس اولدی هم آدم اولک (*)

(ثلطمه) ثاء مثله ایله میم ینه لام توسیطیه و (ثلطمه) ثاء ایله لام ینه میم توسیطیه ایکیسده در حرجه و زنده اوله رق بر کیمه سست اندام اولوب وجودی مسترخی و کوشک اولی معنایه در باصمه رده ثلطمه موقعنده ثلطمه واقع اولمغه ینه نصیف و تحریف وارددر (فطس) فاک طاء اوزره تقدیمه و (فطس) طانک تقدیمه عمر وزنده اوله رق ناظمک ینه کوره اولمک معنایه در لکن قاموسده فطس هر سین اغاچک یمشی معنایه و فطس

بو بیتده عجم و سر طعه
و طرسعه لغتاری نسخ
مطبوعه ده سقیم اوله رق
عجم و سر طعه طرسعه
اولش و عجمی سر حده
بیت و املا اولشد بی
اوزره در

جامع ايلك معنائه مقصور اولوب اما هلاك اولوب اولك معنائه اولان لفظ جلوس و زننده
فطوس و فطوس اولفله مصراع ثاني * هم فطوس ايله فطوس در اولك * دينله قابوسه
مطابق اولور دي فافهم

(*) جاه مقلوبی ديمش و جهك * اين حاجب دیدی اویله کر چك (*)
(جاه) حال و زننده اصلی جوه اولفله قدر و منزلت و ارتفاع شان و مزیت معنائه اولان
وجه لفظك مقلوبی اولق صاحب قاموسك تغییریدن و این حاجبك و شارح قاموسك
(تصريح شدن معلومدر)

(*) لغت اربابی خلاف نحوی * بویله قلب دیمشربك شك (*)
یعنی بومقوله مقلوب البعض اوله رق مترادفان اولان لفظ هر هره قدر هر برری الیه مستفله
ایسه ده اهل لغت اخذهایی آخرك مقلوب سدر درر اما علماء نحو و معانیون اصطلاحده
قلب اطلاق اولند قدده قلب مینوی متبادر اولور که لفظ واحد یا خود کلام طریدا و عکبا
قرائت اولنه نون و اویم لفظی کی و فارسیده داماد لفظی کی و کلام منورده * ربك فکیر *
دخی * دام علامه العمد * سرفلا کبابك الفرس * کلامی کی و نظمده مصراع واحد اوله رق
* اراانا الاله هلالا انا * دخی * قلعت فیک هذه * هذه کیف تعلق * مصرعاری کی تفصیلی علم
بدیعهده مسطور در

(*) بومثالوری یوق قرآنده * اودر افصح ارا یوب چکمه امك (*)
یعنی بوقطعه ده ثبت و املا اولتان لغاتك اغلب و اکثری بین الفصحاء غیر مانوسه الاستعمال
اولفله انلرك استعمالی فصاحت و بلاغته نخل اولدیفندن افصح الکلام و ابلغ التظان اولان
کلام ملك علام ده بومقوله و خشت و غرابت ايله موصوف کلمات موجوده دکلدر دیمك اولور
(*) سندن اولك کلدی محقق اویزه * هو قد جاء الينا قبلك (*)

مصراع اول ما تینك ترجمه سیدر (هو) مفرد مذکر غائب ضمیری اوله رق متبادر او کیمسه یا خود
اوشی دیمکدر (قد) حرف تحقیق در (جاه) باب نائیدن فعل ماضی کلدی معنائه تحتده
مسترفاعلی ايله جمله سی مبتدائك خبریدر (الينا) ده ال حرف جر در جاه فعلنه متعلقدر تا تکلم
مع الغیر ضمیری اوله رق فعلك مفعول به غیر صریحیدر الیا مجموعی بزه دیمکدر (قبلك) ده قبل
فانك فحمله بعد کلدنک تفضی در لسانخزده بوندن او کدن و ابلا و لفظیه تعبیر اولور و بوراده
ظرف زماندر و کاف خطابه مضاف اوله رق جاه فعلك ظرفیدر مفهوم مصراع تحقیق او کیمسه
یا خود اونسته بزه سندن مقدم کلدی دیمکدر

(*) عربك بویله عجایب لغتن * معرفدن صایلور او کرنگك (*)
بویت سؤال مقدره جواب اوله رق استیاف یانی اولق ظاهر در زیر ارا فافیه سنده * مرادم
اولدی چوخدمت حدیث و تفسیره * دیمکه بومنظومهك ترتیبیدن غرض حدیث و تفسیرك
تحصیلنه مقدمه و مدار اولسی مقصود اصلی اولدیغنی اشعار و بوقطعهك او اخرنده یانی
اوزده بومثالو لقلتر افصح کلامده بولتمق مطلب مزبوره منافی اولدیغنی بدیداردردیو وارد
اولان اعتراضه جوابدر که کرجه بومقوله صوب مقصوددن خارج ایسده استطرادی
اوله رق بویله غریب لقلتریده بلك بیهوده دکلدر بلکه معارفدن معدوددر و اکثر ایچون
حکم کل وارد

(*) ضاع عمر الحکماء بظنون و شکوک (*)
(ضاع) باب نائیدن ماضی مضارع و تلف اولدی معنائه (عمر) عینك ضعی و فحی و ضعیله ده

بدك روح ايله عمارتی مدتك اسیدر حیات معنائه فارسیده زندکی و ترکیده صباغلق و دیر بلك
دینور و مرفوع اوله رق فعلك فاعلی و مابعدنه مضافدر (حکماء) علماء و زننده حکمت ايله
متصف کیمسه معنائه اولان حکیم لفظك جعیدر لام تعریف عهد خارجیدر (بظنون)
ده باملا بیه یا خود فی معنائه ظرفیه اوله رق ضاع فعلنه متعلقدر (ظنون) فنون و زننده اعتقاد
غیر جازمك طرفینی بیننده حاصل اولان تردد راجحك اسیدر که فارسیده کان و ترکیده صاعده
و سزده دینور و فعلك مفعول به غیر صریحیدر (شکوک) ظنون و زننده تردد و شبهه معنائه
اولان شك لفظك جعی اوله رق ظنون اوزره معطوفدر مفهوم عنوان شرایعهه تمسك
و اسناد ایتمکسزین باری تعالی حضرت تبارك ذاتی و صفاتی و مصنوعاتی مجرد عقله کایینی
یلور زادعائنده اولان فلاسفه و حکما اکثر مطالبده علم یقیندن دور و حقه اصابتیدن جدا
و عمر کرانایه لری شکوک و ظنونده تلف و هبا اولدی دیمکدر

(*) دیندی مافون کی عقلی ضعیفه مافوک * نوک احقلى ایش احق اولاندیر مافوک (*)
(مافون) ماذون و زننده و نون برینه کافله (مافوک) عقل و ادراکی ضعیف و رأی و تدبیری
سخیف اولان کیمسه دینور (نوک) نوک ضعی و فحمله احقلى و بونلك معنائه در حاققت
و بلاد و بلاهت کی (مافوک) بام موحده ايله مافوک و زننده و مرادفیدر که ضعیف العقل
واجق معنائه کشف و زننده ايلك و منبر و زننده مشک کی

(*) عورتك زوجه بغض ایدیمجیسی اولدی فروك * ارککه شوق زیاده اولنه دیندی هلوک (*)
(فروك) صبور و زننده زوجنی سومیوب بغض و عداوت اوزره اولان عورته دینور صاحب و زننده
فارك کی (هلوک) فروك و زننده ارککه شوق و جماعه زیاده حرصی اولان عورته دینور
و سریع الانزال آدمه دینور

(*) زهره در يك آق اولان نسته مهق اقلقدر * يك قره نسته ده ادجن کی اولش حلیكوك (*)
(زهره) غرقه و زننده حسن و صفوته مقارن اولان اقلیغه دینور و صافی بیاضه دینور (مهق)
فحمله شول اقلیغه دینور که براق اولیوب کرج کی بوزه مائل طوقسی اویه و بومقوله بیاض
دکلدر (ادجن) اسود و زننده يك چرکین سیاه اولان نسته ده دینور مؤنثی دجنه در سوداء
و زننده (حلیكوك) حالك ضعیله عصفور و زننده و فحمله قرپوس و زننده يك سیاه اولان
شبهه دینور

(*) ابتدا طوغه سی اولش کونشك کرجه بزوغ * ایرمه سی وقت زواله هم ايلك اولدی دلوك (*)
(بزوغ) طلوع و زننده کونش و آی طوغق یا خود هنوز طوغاغه باشلق معنائه در بانك
فحمله بزغ کی (دلوك) سلوك و زننده کونش وسط سعادن زائل اولق معنائه در که صلاة
ظاهرک اول وقتی اوله جقدر و شمك غروبته ده دینور و اصفرار یته ده دینور که اخشام
و اینکندی و قتلیدر

(*) دیدیلر زنکته ثروان و قنار نکتلك * فقر صعلیک و فقیر اولنه دیمش صعلوك (*)
(ثروان) سکران و زننده متمول و زنکین آدمه دینور و متموله خاتونه ثروی دینور سگری و زننده
(قنا) غنا و زننده کسب و کار ايلك ايله غنی و زنکین اولق معنائه در (صعلیک) عقریت
و زننده فقر و فاقه معنائه اولق ناظمك بعض کتب لغتن و تحقیق کرده سی اولق احتمال غالبدر
لکن قاموسده بوماده ده بوزن مثبت دکلدر بلکه افتقار معنائه تصعك مذکور در تدحرج
و زننده (صعلوك) صادك ضعیله عصفور و زننده عائل و ککدایه و فقیری نویه اطلاق
اولور

(*) خسته اولو بده ضعیف اوله ایش دنف و صفا * خسته لك ايله ضعیف اولنه در بر منهورك (*)
(دنف) قحطیه و (صفا) عصا و زننده بر کیمه شدید و مرمن مرضه مبتلا اولغه دائمی خسته
و ضعیف اولق معنایه در (منهورك) مأذوك و زننده مرض و علت سببیه ضعیف و زبون
اولان کیمه به دینور

(*) جمع رهن اولدی رهن رهنه رافق ارهان * رهن قورنارمه هم آرمه ایش فك و فكوك (*)
(رهن) رانك قحی و هانك سکونیه بر کیمه دن استاده یا خود استعاره اولان نستهك برینه
و بر بلان شبهه دینور که فارسیده کرو و زکیده طوتو تعیر اولنور (رهن) رانك کسریله رهن
مزبورك جمعیه رهنه رهن و رهون کی (ارهان) همزهك کسریله بر نسته کی بر کیمه عذنده
رهن قومق معنایه در (فك) شك و زننده و (فكوك) دلوك و زننده بر نسته کی و پیشق
اولدیغی نسته دن آرمق معنایه در تفریق کی و رهن و بر دیک نسته کی قورناروب چیقارمق
معنایه در تفكك و افكك کی

(*) سافل الحق دیمه در ذل و عنوان قاطق * بوجه سامك دخی یو کسلكه ده دیندی سموك (*)
(سافل) صاحب و زننده عالی مقابلدر که مکان یا خود مرتبه اعتبار یله اشاعی و الحاق اولان
شبهه دینور دخی و وضع کی (ذل) ذالك ضعی و لامك تشدیدیه و (عنو) عینك و نوک ضعی
و واولك تشدیدیه خور و حقیر اولق و تذلل و خضوع ايله سرفرو قاطق معنایه در (سامك)
سافل و زننده و مقابلدر که عالی و مرتفع معنایه (سموك) سلوك و زننده علو و ارتفاع معنایه که
یو کسلك و یو کسلكه دینور

(*) سمیت و مورد بول ایش قوملق اولانیده جاك * طره جق طاع بول خانق اولو بول بولده ضحوك *
(سمیت) سبتك قحی و میك سکونیه بوله دینور طریق معنایه (مورد) مسجد و زننده جاده بوله
دینور و صوبه کلجك بوله دینور (جسك) حاك کسری و باده موحده ايله قوملق اولان بوله
دینور (خانق) صاحب و زننده طاغیرده اولان در بنده و طار بوغازه و طاره جق بوله اطلاق
اولنور (ضحوك) صبور و زننده اولو واسع بوله دینور منهاج کی و کثیر الضحك کوله کن کیمه به
دینور محك و مضحك کی

(*) معتبر در سوز مزکیم اودکل شهیدی سوز * قولنا معتبر لبس کلام مشکوك (*)
مصراع اول نائینك ترجمه سیدر (قولنا) ده قول قافك فحی و واولك سکونیه مطلقا لسانه تکلم
اولان سوز معنایه مبتدادر و متکلم مع الغیر ضمیر به مضاف اوله رق بزم سوز مز دیمکدر (معتبر)
اعتباردن اسم مفعول بنیه سببه مقبول و مستحسن معنایه مبتدك خبریدر (لبس) الف
قافیه سنك آخر قطعه سی شرحنده یکدیکی اوزره دکل معنایه فعل ناقصدر بونه قدرجه
بوراده خبری محذوفدر لبس کلام مشکوك موجودافیه تقدیرنده اولور لکن ترجمه یوکه ملایم
دکدر بوضوئیده معنی الییده مسطور و شاعرك * ابن الموفروالا له الطالب * والاشرم المخلوب
لبس الغالب * قولیه استدلال اولندیغی اوزره نجاه کوفهك یا خود بغداد بونك اثبات ابتدکاری
وجهله لبس کله سی لا کی حرف عاطفه اولغه محمولدر (کلام) محاب و زننده قول و سوز معنایه
لبسك اسمی یا خود معتبر اوزرینه معطوفدر که قولنا قول معتبر لاقول مشکوك دیک اولور
(مشكوك) کندیده شك اولمش شهیدی شی معنایه کلامك صفتدر مال معنی بزم
بومظومه ده ثبت و املا ابتدیکمز اقوال شكوك و شهادت عاری اوله رق مطبوع و مقبول
و محقق و سمع قبول ايله استماعه حق و البقی در دیمك اولور

(*) همزه حسانه احراری قول ایتك یوخسه * بنده اولمز کریم کور مسد عبدملوك (*)

(احرار) همزهك قحطیه آزاده کیشی زاده معنایه اولان حرک جمعیه که عبد مقابلدر (ملوك)
ملوك از قبه یعنی قول و کوله معنایه اوله رق عبدك صفة کاشفه سی یا خود عبد یا خدمه دن احرار
اوله رق صفة مخصوصه سیدر * مالک بیت * الانسان عبد الاحسان * و بالین یسمو عبد الحار *

خوالتیه ذات انسانیه فضل و مزیت و محدود سیادت احرار و براری کرم فزاونانه بنده و لطیف
و احسانه شرمنده قیلوب حین حاجنده کندینه یارو یاور و امرینه منقاد و فرمانبر قیلقدرد
(یوخسه) بخل و امساکی کندویه شعار و جیبدر قضا اولان یادکار احرار شوریه طور سیون
بنده در مخریده شدن دخی مواساة و انقیاد ايله بر خوردار و عز و شرفله کامکار اوله مز
دیمك اولور

(*) لام من یحسد فی نظم کلامی کلاک (*)

(لام) قان و زننده باب اولدن ماضیدر لوم و تعیر ایتدی دیمکدر که لسانمزه قنادی دینلور (من)
موصوله اوله رق صله سببه فعلك فاعلیدر (یحسد) باب اولدن و نائیدن مستعمل اوله رق
مضارعدر تحتیده مستر فاعل ضمیری موصوله راجع و جمله سی موصولك صله سیدر حید
بر کیمه ده بولان نعمتك و فضیلتك سلب و زوالی تمنی ایلکدن عبارت اولان خصیلت ذمیه در
(فی نظم) ده فی کله سی تعلیل ایچوندرد (نظم) دیزیمکه و دیزلمش نسته به دینور (کلامی) ده کلام
نظمك مضاف الیهی و باده متکلمه مضافدر (کلاک) ده کاف حرف تشبیه در لال لالی و زننده لالی
مخفقی اوله رق انجوه معنایه اولان لؤلؤ لفظنك جمعیه مفهوم عنوان بنم لالی منظومه کی
دلپند اولان کلامك حسن نظام و کمال انتظامدن ناشی حاسد یا اندیش لوم و تعیری در پیش
ایلدی یعنی بنم کلام سلیس النظام از هر جهت شایسته تحسین و سزاوار صد آفرین ایکن
لام لیمك لوم و شغاری مجرد طبعنده مر کوز اولان کیمه و حسلک آثاریدر دیمك اولور

(*) خوی سبجه کی خصلت که کلور جمعی خصال * دخی اخلاق و علاماته دینور مش آسال (*)
(سبجه) سلیقه و زننده و (خصلت) خاك فحی و صادق سکونیه خوی و خلق تعیر اولان
ملکه نفسانیه دن عبارت اولدیغی و بعض مراد فلهی قاف قافیه سنك قطعه ثابته سنك اول
بنی شرحنده یکدی (خصال) خاك کسریله خصلت مز بورهك جمعیه در (آسال) همزهك
مدیه آیات و زننده شمائل و اخلاق و علامات و اشراط معنایه در و بوجعدر لکن مفردی
مسموع دکدر

(*) مرسلات اولدی ملکر دخی بلار که ریاح * فرقه فرقه دیمه مفهومیده اولمش ارسال (*)
(مرسلات) محضات و زننده ارسال اولمش نسته معنایه اولان مرسلک جمعیه نظم جلیله
واقع * و المرسلات عرفا * آیه کریمه سنده ملائکه کرام ايله و هوای مختار کدن عبارت
اولان ریاح یعنی بلار و روزگار ايله مفسردر (ارسال) همزهك قحطیه هر نسته دن بر بلوك
و بر سوری معنایه اولان رسالک جمعیه که جبل و زننده در ارسال فرقه فرقه و فوج فوج
و سوری سوری دیمکدر

(*) خبیه ظن ايله خیلوله هم اول معناده * دوشده تشخیص اولتان نسته ایش طیف خیال (*)
(خبیه) خیمه و حبله و زنارنده و (خیلوله) قیلوله و زننده و محاله مقاله و زننده و خبیه مکبیه و زننده
صانع و سزیمك معنایه در فارسیده بنداشتن دینور (طیف خیال) رؤیاده مشاهده و تشخیص
اولتان شبجه و قرالتی به دینور و یوکه یا لکن طیفده دینور قصیده برده اوائلنده امام بوصیری
حضر تازیك * نعم سری طیف من اهوی فارقی * مصرعنده اولدیغی کی خونتکه (طیف)
ضیف و زننده سید و زننده اولان طیف مخفقی اوله رق او یقو ایجره عارض و طایف اولان

خیاله دینورو (خیال) صاحب وزنده برنسته نك شخص وشخته وقراتبنه اطلاق
اولور

(*) اولدی مسرور اولان کیمسه فرح کی زعل * دخی برکیمه بی شاد اینکده دغش ازعال (*)
(فرح) کشف وزنده مسرور وشادان کیمسه دینور صاحب وزنده فارح وعطشان وزنده
فرحان کی (زعل) زانک وعینک قحدر یله برکیمه مسرور ونشاطمند اولق معنانه در ازعل
کی (ازعال) همزه نك کسر یله افراح وزنده ومرا فدر ککه برکیمه بی دلشاد ایدوب
نشاطندرمغه دینور

(*) عیمه مالک ابوسی فی غنیمت اولش * هم غنایم کی اموال غنیمت انفال (*)
(عیمه) عینک کسر یله مالک ودوه نك خیارینه یعنی کزیده واعلاسه دینور (فی) فانک فخی
ویانک سکونیه کفاردن النان غنیمت مائه اطلاق اولور وزوالدنصرکه حاصل اولان کولکده دینور
ورجوع معنانه ونحول وانصراف معنانه وغنیمت الموق معنانه ده کلور (غنایم) سفاین وزنده
غنیمتک جمعدر که اعداء دیندن النان اموال اوله جقدر (انفال) اموال وزنده مال غنیمت معنانه
اولان نفل لفظنک جمعدر نوک کسر یله نفل کی ونفل جبل وزنده در

(*) ابولک بروصلاح ویک ابولکده افق * ورمه در نعمی هم حتی ادا در ازلال (*)
(بر) بانک کسری ورائک تشدید یله انعام واحسان وخیر وحسنه وطاعت وصدق مقوله سی
ابولک انواعنه شاملدر (صلاح) فلاح وزنده فساد مقابلدر که برنسته حداعت الدن
چقیقوب ابو اولق معنانه در صلاحه وعود وزنده صلوح کی (افق) قحینه یله برکیمه
کرم یاخود علم ومعرفت وسائر کمال وفضیلتده نهایت درجیه بالغ اولق معنانه در (ازلال)
همزه نك کسر یله برکیمه انعام واحسان ایلمکده دینور و برکیمه به حق وعلو بندن بر مقدار بی
ادا واعطا اینک معنانه دینور

(*) سوری سرب ودوه قویون سوری اولدی رسل * رعله در آت سوری کلدی انک جچی رعال (*)
(سرب) سبنک کسر یله مطلقا قطع سوری معنانه در اهلی ووحشی جار باو طبور سور یلرندن
هر برینه دینور (رسل) جبل وزنده آفامد کورا اولان ارسال لفظنک جمعدر عمر ماهر بنده دن
بر سوری معنانه وخصوصا دوه دن وقیون ویک فسمندن بر سوری معنانه مستعملدر
(رعله) نمره وزنده بطریق الحقیقه آرجه سواری سور یسه وآنلو بلوکنه دینور علی قول
یکرمی یاخود یکرمی بش مقداری اولان سواری وفرسان بلوکنه دینور فارس لر دن قطع نظر
فقط فرس سور یسه اطلاق مجاز اولور بوصورنده ناظم نحر بر * رعله آنلو سور بی کلدی انک
جچی رعال * دیسه معنای حقیقی بی بیان اینش اولور دی (رعال) رانک کسر یله آنلو سور یلری
معنانه رعله نك جمعدر اما خاصه آت سور یسه قیل وقبله وصفر سور یسه خنظوله
وقوش سور یسه جفاله دینور

(*) تنبله هو جل وعفشل دی در خیل کی * ایشدن آواره اولان کیمسه به دغش بطلال (*)
(هو جل) هانک قحیه هیکل وزنده و (عفشل) به هو جل وزنده وعفشل سفر جل
وزنده وعفشل زنجیل وزنده و (در خیل) دالک ضمیمه شرحیل وزنده بطی * وکر انجان
وایشه برامز کاهل ونبیل کیمسه به دینور (بطلال) شداد وزنده بطلالت وآواره لغه متصف
نابکار تنبله دینور

(*) قفتانه قدغه مراره دی غلاله زینه * کوملکه دیندی قیص ودخی او یله سربالک (*)
(قدغه) قطعه وزنده قیصه جبهه به واوسنه کیلان قرمله ویتن مقوله سی قضا جق ثوبه

دینور (مراره) سحابه وزنده مطلقا اوسته کیلان خلعتنه وقفتانه وفراجه به دینور (غلاله)
کابه وزنده وغله حله وزنده قفتان واوستاک البندن کید کیری زیون ویکل وایچاک تعیر
اولسان لباسله دینور (قیص) امر وزنده و (سربال) قرطاس وزنده ایچ لباسی اولان
کوملکه دینور فارسیده پیراهن دینور

(*) بقادر جیب ویکه کم دی جچی اکام * ذیل انکدر که کلور جچی ذبول واذبال (*)
(جیب) غیب وزنده ثوبک بقاسنه دینور جچی جیوب کلور فارسیده کریبان دینور (کم) کافک
ضمی ومیک تشدید یله لباسک بکنه دینور فارسیده آستین دیرل (اکام) همزه نك قحیه کم
لفظنک جمعدر (ذیل) لیل وزنده ثوبک انکده دینور فارسیده دامن ودامان معنانه
وهر نسته نك آخر وانجاسنه دینور (ذبول) طیور وزنده و (اذبال) اثواب وزنده ذبلک

جمعدر
(*) الی جولاعه اشل دیندی طوبالدر اعرج * عرج اقساقلغه دغش که اومعاده جمال (*)
(اشل) همزه نك وشبنک قحیه ری ولامک تشدید یله الی جولاق کشی به دینور فارسیده چنک
وشیک دیرل (اعرج) اجر وزنده خلق طوبال واعشق اولان کشی به دینور اما وزن مزبور
اوزره افزل واکسج وجعفر وزنده هر جمع خلقی طوباله وصرکه دن طوبال اولسه ده
دینور فارسیده نك دینور (عرج) قحینه یله خلق اولان اقساقلغه وطوبالیه دینور
کسج وقرل وهر جمعه اعددر (جمال) غراب وزنده اقساقلغه دینور قاموسک سیانته
کوره ناظمک ولهجه نك سیانته کوره برعلندر که انسانک مفاصلنه وجوانک قوائمه عارض
اولور انک سبیلله ایاقلری اغشیوب طوباللور وجع مفاصل اوله جقدر

(*) زلزله قدرت باری ایله بر دیرنک * بری دیرنکده دیندی ترزل ززال (*)
(زلزله) قلقله وزنده مطلقا برنسته بی ارغالمق وخصوصا قدرت قاهره باری بری ارغالمق
ودیرنکدر که ارضی تحریک اوله جقدر (ترزل) تفلقل اوزنده ومرا فدر که برنسته نك تحریک
ایدوب ارغالمق و دیرنکی معنانه در (ززال) زانک حرکات ثلاثیه زلزله کی بریشی تحریک
ایدوب ارغالمق وقلداتقی معنانه در پس زلزله ایله ززال تحریک معنانه متعدی ترزل
تحریک معنانه لازمدر بوصورنده ناظم هر حوم * زلزله قدرت باری بری دیرنکدر *

اولدی ترزل دخی تحریک ززال * دیسه نظم مسامحه دن سالم اولوردی
(*) بیاهمشیره سی عه فرنداشیده عم * اناهمشیره سی خاله طاییده اولمش خال (*)
(عمه) شمه وزنده کشتنک باباستنک قز قزداشته دینور جچی عات کلور لسانغزده خاله تعیر
اوانور (عم) غینک فخی ومیمک تشدید یله بدرک ارفرنداشته دینور جچی اعمام کلور ترکیده
عوجه دیرل (خاله) هاله وزنده والده نك قز قزداشته دینور جچی خالات کلور لسانغزده تیره
اطلاق اولور (خال) مال وزنده انانک برادرینه دینور جچی احوال کلور ترکیده دایی وطایی دینور
(*) سمری ربحله وسبحله درسوانک * یک کوزل دیمه مائی دخی اولمش جمال (*)

(ربحله) رانک کسری وحا نك قحیه قطره وزنده و (سبحله) یسه قطره وزنده اتم طولو
ابری کوده لو نام الاعضا خوب وزیسا اوله رق اوزون بویلو خاتونه دینور وایری وجودی
نومند خاتونه هاسر سبیل دخی دینور قطره وزنده (جمال) رمان وزنده وجمال غراب
وزنده حسن وجمال صاحبی کیمسه به دینور

(*) زوله غایتده ظرافتی اولان خاتوندر * دیندی نازلغنه ده دل ودلال واذلال (*)
(زوله) نمره وزنده زیاده زبرک وطر یسه ونازک وسبکروح اولان خاتونه دینور (دل) دالک

(*) دینلدی سافله هر نسته نك اشاغينه * دخی هم اوله دیمك سفل ايله سفل وسفل (*)
(سافله) نافله ورنده هر شیک نصفیدن اشاغينه دینور که عالیه مقابلیدر (سفل)
سینك خنی و کسریله قفل و کفل ورنلرنده و (سفل) سحاب ورنده و (مقول) دخول
ورنده اعلا مقابل اوله رق برسته نك اسفلنه و اشاغينه دینور و اشاغیلق و الحاقلق
معناسته ده دینور

(*) جرب او یوزه دینور مش حصف قوری یکیکه (*)

(*) چبانه دمل و بتر اولدی هم سکل ثولول (*)

(جرب) قحچینه مطلقا او یوز و یکیک تعبیر اولنان علت دینور خوق و حکه کی فارسیده
کر و کرکین دینور او یوز اولمش انسانه و حیوانه جربان و اجرب و جرب دینور عطشان و اجر
و کتف ورنلرنده (حصف) جرب ورنده او یوز لقدن برنوع اولان جرب یاسه یعنی
قوری یکیکه دینور (دمل) سکر ورنده بدنده ظهور ایدن چبانه دینور جعی دما بیل
کلور و چبانه قرحه و حین و حبه دینور فارسیده بناور و سیم دینور (بتر) بانك فخی
و ناه مثله نك سکونیه بدنده چقان سبوجه به و خرده چبانه دینور و بونده قحچینه بتر دخی
اغندر و بتر قلیل و کثیر معنارینه اضداد دندر (ثولول) عصفور ورنده بدنده حادث اولان
خرده خرده دانه جکره دینور که سکل دینور

(*) ارامل اولدی مسکین و شفقیر هم * طسه ملاله قساوتلو کیمه مل و ملول (*)

(ارامل) انا مل ورنده مسکین و محتاج اولان کشی معناسته اولان ارم لفظنک جعیدر اجر
ورنده (مسکین) مصاییح ورنده اصلا برسته به مالک اولیان فقیرله یا خود کفایت مقداری
رفق اولیان فقیرله دینور مفردی میک کسریله و قحچیه مسکین در (ملاله) سحابه ورنده
قلبه عارض اولان موجش خاطره سیبیه طسه لقمی معناسته در و برسته دن اوصافنی
معناسته در (مل) میک فخی و لامک تشدیدیه و (ملول) صبور ورنده مرصندن یا خود
غم و طاسه دن مضطرب و یقار اولغله بری اوته دونوب چبانه معنای معنای تعلل ورنده
عمل کی و ملالتلوا و صافقین کیمه به دینور

(*) دینور او تنغه نییان او نودی ناسی * مال غفلت ایش ذهل انک کیده ذهول (*)

(نییان) عصبان ورنده ونی و نایه و نساوه نونلرک کسریله و نسوه خطوه ورنده
غفلتدن یا خود قوت حافظه نك ضعفندن ناسی برسته بی سهوایدوب او تنغی معناسته در که
حفظ مقابلیدر فارسیده فراموش و فراموش کردن و فراموشیدن دینور (ناسی) غاسی ورنده
او نودی کیمه به دینور و یونسیان ماجیل علیه الانسان اولغله کافه اولاد بی آدمه موروث
یدر اجد و اول الناس اول الناسی مقاله سیله مؤیددر قوت حافظه ضعیف اولغله او تنغان
و کثیر الناس اولان کیمه به غنی ورنده نسی و سکران ورنده نییان دینور (ذهول)
اهل ورنده و (ذهول) دخول ورنده شی آخر ایله مشغولیت سیبیه غفلت ایدوب برسته بی
او تنغی معناسته در یا خود برسته بی قصد او نونمش کی کو ستروب ترك ایلک معناسته در
غفلت قلت تحفظدن ناسی سهو و ترك ایلک معناسته عریسدر شیوعه مینی ترجمه
(موقعنده ابراد اولدی)

(*) نیادن ایلوب یوجهاه هیچ رغبت * خلوصه متوجه اولان خدایه بنول (*)

(بنول) صبور ورنده بنول خایونه دینور که رجال قحچندن بالکلیه اعراف ایدوب اصلا انلره
دار حاجتی و مراجمتی اولغله نکاح و تزویجیدن زهدت و کمال اخلاصه جناب حقه توجه

و عبادت ایلش اوله مریم العذراء رضی الله عنها کبی و بالکلیه ماسودن انقطاع و ابتال
و صدق و خلوصه درگاه ذوالجلاله توجه و اقبال و فضل و دین و حسب جهتلرله طائفه
زنان و کافه نسواندن بتل و انفصال اوزره اولان فاطمه الزهرا رضی الله تعالی عنها حضرت زینب
لقب خاصلیدر

(*) عربیدی ارکنه طول عورت اولدی ارمه هم * تاهل ایتددر احسان و ازدواج و اهل (*)
(عرب) عرب ورنده و معزابه مرصاده ورنده و عزب غریب ورنده و وجهه سی اولیان کیمه به
دینور که ارکن و بکار تعبیر اولنور و ارکنلک حالته جرحه ورنده و عزبه و ضعیفه عزوبه دینور
و یوعرب مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور و مؤنثه ها ایلله عزبه ده دینور (ارمه) ارنیه ورنده یا وفات
یا طلاق سیبیه زوجندن مفارقت ایش اولان طول عورت دینور مذکره اجر ورنده ارمدر جملری
ارامل و ارامله کلور (احسان) احسان ورنده تاهل و تزوج ایلک معناسته در که اولنک دینور
(ازدواج) ازدیاد ورنده بوده تزوج معناسته در (اهول) دخول ورنده اهل تدارک ایتک
یعنی زوجه المی و قوم و عسیرت و احباب ایدنکه دینور و تاهل ایدن کیمه به محسن و متزوج
و متاهل اطلاق اولنور

(*) نساوه موضع معهود سر و حر اولمش * رجالده اولانیده ابر و عجر دوغر مول (*)
(سر) سینک کسری و رانک تشدیدیه نسوانک فرجه دینور و رجالت الت نساوته دینور
و جاعه دینور و درونده کم و اخفا اولنان رازه دینور (حر) سر ورنده و حرج کله سندن
تحقق اولرق رانک تخفیفیه حر عورتک محل قضای شهوت اولان عضوینه دینور فاعوسه
و کشب و زرنب و مشرح کی بعض مراد فلری زا فافیه سنده یکدی (ابر) غیر ورنده (و عجره)
جعفر ورنده (و عرمول) عصفور ورنده رجالده زکری مستهجنی اولان عضو معهوده دینور
قضب و زب و زذب و عجاره کبی فارسیده کبر دینور

(*) وجوده کلک ایش بوغیکن مال حدوث * دخی قدیم دیمک اولدی عدمل و عدمول (*)
(حدوث) حصول ورنده قدم مقابلیدر که برسته مقدم بوغیکن صکر مدن وجوده کلوب
یدا اولقی معناسته در (عدمل) عینک و میک ضمیمه قنقد ورنده (عدمول) عصفور ورنده
بیر ساخوردن قدیم و عتیق معر کیمه به دینور که نوحی تعبیر اولنور و ایزی قدیم انجازه و قوجه
کاره دینور

(*) او عفو ایدیمچینک اولدی امید عفو یزه * هو العفو لانه کلن عفو المأمول (*)
(مصرع اول ناینک ترجمه سیدر (هو) ضمیری او معناسته مبتدادر (عفو) قطعیه
شرعیه ده یکدی اوزره اسماء حسنا دن اوله رق مبتدایک خبریدر (کان) فعل ناقصدر
(عفو) عینک فخی و فاک سکونیه مشیک جرم و اساتنی محو معناسته کان نك اسم مرفوعی
و غائب ضمیرینه مضافدر (مأمول) مسؤل ورنده متوقع و مرجوع معناسته کان لفظنک خبر
منصوبیدر (تا) بریمچون و یزه معناسته اوله رق مأمولک معقول به غیر صریحیدر ترجمه ده واقع
بعض مسامحه معذور و مال معلوفدر

(*) تجاوز ایلده حدی نصیحت ایله قبول * جهانه تالاوه سن حسن حاله مقبول (*)
(یعنی) اقوال و افعا لکده و جمیع احوالکده طریقت ذمیه افراط و تفریطه کیمه و جود و
شرعیه و آداب عرفیه بی سر و تجاوز ایتدوستی مصلح دارینه ارشاد و دلالت و شهرامخبر و متافیه
سوق و هدایت ایدنلرک نصیحت و او کتونلری قبول ایله تا که عالمده حسن حال و پسندیده
خصال ایله مقبول و منتظم الاحوال اوله سن دیمک اولور

(نظمنا) نظم یعنی منظوم و متکلم ضمیر به اضافه افتله مبتدادر (موجز) مختصر معنای نظمنا

صفتیدر ماموصوله در (قل) قافک فخی و لامک تشدید و فتح اوزره بناسیله آزاوادی معنایه باب نائیدن ماضیدر تحتد مسترفاعل ضمیری موصوله راجعدر جمله سی مانک صله سیدر موصول صله سیله مبتدایک خبریدر (دل) قل و زننده باب اولدن ماضیدر دلالت ایتدی معنایه در فاعلی اولان هوضمیری به موصوله راجعدر وجه سی قل جمله سی اوزرنه معطوفدر (مفهوم عنوان) بزم شوختصر منظومه من شول و منظومه در که ایجاز و اختصار ایله یله لغات کثیره نک معنایه دلالت ایتمیله (خیر الکلام ماقل و دل) مضمونه ماضد قدر دیمک اولور

(*) شاشی کوزلو به دینور مشاحول (*) انتقال ایله ده اولدی حول (*)

(احول) اجر و زننده و حول کشف و زننده کوزی شاشی و یلق آدمه دینور و شاشی کوزلو خانونه حوله دینور حراء و زننده مصدرند فحینه حول و احرار و زننده احول دینور که شاشی اولی معنایه فارسیده شاشی کیم به شهاب و کز چشم و کچ بین دینور (حول) غیب و زننده (وحویل) طویل و زننده استمر در تحول و زوال و برآمدن محل آخره انتقال معنایه و منه قوله تعالی * لایغون عنها حولا *

(*) قصه جی بویلو به دیش حبیل * هم اوزون بویلو اولاندر هو جل *

(حبیل) جعفر و زننده قصر القامه بودور کیم به دینور و بیوک قارتلو و ششمان آدمه دینور و البسه دن کور که یا خوداسکی کور که یا خوداسکی خفه و جزمه به دینور عربک (جاء حبیل و علیه حبیل) قولنده معانی مذکور محملدر (هو جل) حبیل و زننده داغایز نیز و جالق جالق بودیم معنای اولان اوزون بویلو احق کیم به دینور و اوزون کیم به لیل طویل معنایه اما مطلقا اوزون بویلو کیم به حرجل دینور قنغ و زننده و حراجل دینور عطارد و زننده و هر جول دینور عصفور و زننده جعی هر اجل کلور اراجیف کچی

(*) یک قدیمه ازل دی هم ازل * لم یزل اویله دیمک کالاول *

(ازلی) ابدی و زننده ازله منسوب اوله رق قدیم معنایه در (ازل) اجل و زننده قدم معنایه در که شینک اول وابتدائی اولمقدن یعنی وجودک جانب ماضیده معتبر ازمنه مقدره غیر متناهی ده دوام و استمرارندن عبارتند که ابدی ابدی جانب مستقبله استمرارندن عبارتند (لم یزل) لم یکد و زننده بوده اولکی کچی یعنی آنقامر بودور و مذکور اولان ازل و ازل لفظی کچی قدیم اولان شیشه اطلاق اولور

(*) ایستدیکندن آکاسورلمز * یعنی لایستل عایفعل *

(لایستل) باب ثالثدن فعل مضارع فی مستقبل مجهولدر سؤال اولنماز و صورلمز معنایه (عما) حروف جاره دن عن ایله ماموصوله دن مرکب اوله رق عن الشئ الذی معنایه (یفعول) یات ثالثدن فعل مضارعدر اینلر معنایه یعنی خدای لم یزل حضرتلرنه افعالندن سؤال و اعراض ممکن و متصور دکلدر

(*) آل اولاد و عیاله دیش * اولدی خدام کرویده خول *

(آل) حال و زننده کینک اولاد و عیالنه و اتباع و احبابنه دینور اصلی اهل ابدی ها همزه به ابدال اولند قدر نصکره همزه ینک توالیسی نقیل اولنله همزه ثانیه الفه قلب اولنوب آل اولدی قصغیرند اویل دینور و اصلنه ردایله اهل دخی دینور (خول) قحینه بر کیم به منع حقیقی حضرتلرنک انعام و احسان ایلدیکی قول و جاریه و خدم و چشم مقوله سنه دینور مغروره و جعه

و مذکره

و مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور

(*) حل و بل اولدی حلال ایله مباح * دیندی مبذول و مباحه مسجل *

(حل) حاکم کسری و لامک تشدید ایله حرام مقابله که حلال اولان شیشه دینور و حرمت مقابلی مصدر اولور حلال اولی معنایه (بل) حل و زننده تناول و استعمال جائز و مریخص اولان مباحه دینور یقال هو حل و بل ای حلال و مباح یا خود بینلرنه و اوتوسط ایتمه رک اتباع طریقله حل بل دینور تون قافیه سنک قطعه ثالثه سنه امثال کثیره سی و شرانطی کله جکدر (مسجل) مصحف و زننده هر که مباح و مبذول و یدر یغ اولان شیشه دینور و مسبب صالیو یلش سنه به اطلاق اولنور مرسل و مطلق کچی

(*) سل سیف اولدی صبر مق قلیبی * قلیحک کسکینی اولش مخصل *

(سل) سنک فخی و لامک تشدید ایله برسته بی رفق و سهولته آخر سنه دن چکوب چقار مق معنایه در که صبر مق تعیر اولنور (سیف) حیف و زننده اسلمه دن قلیحه دینور سل السیف اضافه قلیبی غندن یعنی قیندن صبر و صبر و جیقمق معنایه در اختراط و انتضاء و ادلاق کچی (مخصل) صاد مهمله ایله منبر و زننده کسکین قلیحه دینور وزن مزبور اوزره مقصل و مختم و مهندم و صارم کچی

(*) هر اذنبی مضر اولدر یلور * کل مؤذ و مضر یقتل *

(مضرع) اول نائینک علی وجه الترتیب ترجمه سیدر (کل) کافک ضمی و لامک تشدید ایله الف قافیه سنک آخر قطعه سنه شرح و بیان اولندیغی اوزره الفاظ عمومدر الله ده هر وهب و هبسی وجه سی لفظلریه تعیر اولنور و کل مابعدنه مضاف مبتدادر (مؤذ) ایداه دن اسم فاعلدر جفا کار و اذنبی معنایه اصلی مؤذی ایدی قاض کله سی کچی اعلال اولنغله یایی حذف اولنوب تنوین ماقبلنه و یرلدی (مضر) اضراردن اسم فاعل اوله رق ضرر و زیان ایدی معنایه مؤذی اوزره معطوفدر (یقتل) باب اولدن مضارع مجهول اوله رق اولدی یلور معنایه در و تحتد مستر هوضمیری فعلک نائب فاعلی و جمله سی مبتدایک خبریدر ماکن کلام هر پراذینکار و صاحب اضرار قتل و اعدامه لایق و سزاواردر دیکدر

(*) اولدی یک قورقوبی کیمسه اجفیل * قورقانه دیندی جان و ش زمل *

(اجفیل) اخلیل و زننده و جان سحاب و زننده و جان شداد و زننده و جبین امیر و زننده (وزمل) سکر و زننده و زمل صرد و زننده و زمال رمان و زننده و زماله رمانه و زننده و زمل زبیر و زننده و زمل زبیر و زننده و زمل و خوف و هراس ایله منصف طوشان یورکلو و غور سز قورقاق کیم به

دینور

(*) صاغر یلی عوزنی کورسک دی ثقال * دخی ما کم کسیده صاغری کفل *

(ثقال) سحاب و زننده صاغری سی بیوک یا بحقی خاتونه دینور و اعر طبعملو نمکینلو عورته دینور (ما کم) مقعد و مجلس و زننده و هاء ایله ما کمه و (کفل) قحینه حیوانده صاغری و انسانده اوراق بری و قیچ و اوجه و یا بحقی تعیر اولنایان موضعه دینور جعی افعال کلور فارسیده سرون و سیرین دینور

(*) شامه دیش بکده خال کچی * بکری چوق اولان آدم اخیل *

(شامه) هامه و زننده سائر اعضا ک لونه مغایر جایبندد بولنان نشانه و نقطه به دینور که اسامزده یک و ینک دینور جعی شام و شامات کلور (خال) خال و زننده عرییده و فارسیده یک دیدیکر دانه به و نقطه به دینور که روی رنگین خوبانده و کردن کافور محبوبانده و قوی

مدوح شاعران و صبر سوز عاشقان اولدینی شاعرک اشبو
* دانه خالنه باق جنت رخسارنده * نیجه صبر ایلسون الهی سوریک آدم *
پیتندن نمایاندر (اخل) احز و زننده و خیل مجیب و زننده و بخول و جودی جوق بکلو آدنه دینور
مؤتی خیلا در جراه و زننده

(* یکیدر عز و دخی جفر اوغلاق * قیونه شاه دینور فوزی جل) (*
(عز) کنز و زننده مویشی انواعندن یکینک دیشبسه دینور امام عز و معیز و ماعز یکینک
از ککنده و دیشبسه اطلاق اولنور (جفر) جیک قحیله حفر و زننده یو یوب همه دن کسلکله
اولنغه اعتیاد ایدن یاخود درت ایلغه بالغ اولان ولد معزه یعنی اوغلاغه دینور مؤننده جفره
دینور (شاه) حال و زننده قیونه دینور مغرد در مذکره و مؤننده اطلاق اولنور علی قول
قیونه و یکی به و یکله و جار و حشی به شاملدر جچی همزه ایل شاه کاور و شاه کاور (جل)
جل و زننده فوزی به و طوقلی به دینور جچی جلان کاور

(* قذه و طامر و بر غوث پره * کهله نک آدیده اولمش قل) (*
(طامر) عامر و زننده پیره دیدکری سیاه و خرده مودی به دینور و مبالغه ایل طامر بن طامر دخی
دینور و چکرکه امثال صحرایی نسته ره دینور (برغوث) عصفور و زننده بوده پره به دینور
جچی براغیث کاور عصفور و زننده اصل منظومه ده * پره به دیندی براغیث اخی * واقع اولمش در لکن
جمع مغردله تفسیر اولتی مسامحه سنی دفعه و فائده بی تکثیرا بوجه محرر تغیر اولندی و پیره به
قدومه دینور قافک ضمی و ذالک تشدیدله جچی قذان کاور قافک کسرله فارسیده یک و شکر
درلر (قل) قافک ضمی و میم تشدیدله دمل و زننده بت و کهله تغیر اولنان آق یواش مودی به
دینور و خرده قرنجسه به و فنادسز چکرکه به و کنده بکرز بر نوع بوجه دینور اکینره مستولی
اولوب هنوز نازه ایکن دانه لری صوروب محو ایدر و کهله به غل و زننده قل و عمره و زننده فرعه
و خسته و زننده حکه و ز برج و زننده خنج دینور فارسیده سپش و اسپس دینور
(* اولمش اجذال سو بندرمک هم * دخی شاد اولنغه ده دیندی جذل) (*
(اجذال) همزه نک کسرله بر کیمسه بی مسرور و شادان ایدوب سو بندرمک دینور ابهاج و افراح
و اذغال کچی (جذل) فرح و زننده و مراد فیدرکه شاد و خرم اولوب سو نک معنانه در اجذال

کچی
(* هذیان سو بلك اولمش اخطال * قول فاسد دیمه مفهومی خطل) (*
(اخطال) همزه نک کسرله او زانلق و یکش اقلق ایلک و یهوده هذیان اوله رق جوق کلام
فاسد سو بلكه دینور (خطل) جل و زننده فاسد و رابطه سز کلام کثیره دینور کامر فی شرح
عنوان قطعه الصاد

(* احتیال ایتمک دینش حیل * دخی بک حیل ایدیجی احیل) (*
(احتیال) احتیال و زننده بر کیمسه به مکر و حیل و خدعه و دسبه ایله تغیر ایدوب الدائمق
معنانه در (احیل) افضل و زننده ناسه جوق کید و فند و آل ایدیجی حیل کار و دوباره جی دساس
کیمسه به دینور

(* دی او تاندرمه تخمیل اخیال * هم او تانمق دیمده اولدی تخل) (*
(تخمیل) تخمیل و زننده (اخیال) اخیال و زننده بر کیمسه بی تخمیل و شرمسار قلوب او تاندرمق
معنانه در (تخل) قحیله او تانمق و میهوت و تخمیر اولمق معنانه در خفر و استخفاء
و احتشام دخی او تانمق

(* مختصر سوزله کفایتلنک * اکتفینا بمقال مجل) (*
مصراع اول ثانیک ترجمه سیدر (اکتفینا) افعال یا بندن ماضی متکلم مع الغیر اوله رق
یز کفایتلنک و قانع و مستغنی اولدق معنانه در متکلم ضمیری فعلک فاعلیدر (بمقال) ده بیه جاره
فعله متعلقدر مقال مرام و زننده قول و کلام معنانه مصدر می و فعلک مفعول به غیر صریحیدر
(مجل) مهمل و زننده مفصل مقابلی اوله رق موجز و مختصر معنانه مقالک صغیردر
مال جلغه غنی عن المقال اولنغه اکتفا اولندی

(* بری دوشدیکه محکوی اوله کور * سوزه آله صافن نامجل) (*
(مجل کوی) اصل جوی و زننده وصف ترا بیدر لایقوله تکلم ایدیجی و یرنده سو بلیجی معنانه
دینور (نامجل) فارسیده ادات نفی اولان نایله و فتح با ایله لایقوسر و مناسبلسر معنانه مستعملدر
شاعرک * بخشش نامجل جوددن اولمز معدود * صفر معکوس ایله آرتارمی حسانی رفق * پیتننده
اولدینی کچی (مال) بیت محافل و محالده هرزه و کیل کاشات اولوب زبانی وقف هذیان
و زهات ایله بلکه کلامک در عدن مثابه سنده ایله دخی ینه جوق سو بیه اما حسب الاقتضاء
جایجا لایقوله اداء مرامه مبادرت و بلا مناسبت آخرک اغزندن کلامی آلوب دیردر بندن
محافظت ایله دیو نصیحتدر

(* فاشکروا نعمه رب بغداد واصل) (*
(فاشکروا) فاشکروا فاشکروا اشکروا امر مخاطب جمع مذکر در معنی انعامی ناسه نشر و اعلان
و مقابلنده منعمه جوارح و لسان و جنان ایله خدمت و مدح و ثنا و تعظیم و احترام ایلک
دیمکدر (نعمت) عطیه و احسان معنانه شکرک مفعولیدر (رب) جناب پروردگارک اسماستندن
اوله رق نعمتک مضاف الیهیدر تنوینی تعظیم ایچوندر یاخود مضاف الیهیدن عوض اوله رق
نعمه ربکم تقدیرنده در (بغداد) ده بیه جاره فی معنانه ظرفیه در غداة حصاة و زننده اول
نهاره دینور غرقه و زننده غدوه و بکره کچی و شکرک ظرفیدر (اصل) امیر و زننده آخر
نهاره یعنی ایکنندی ایله احشام از لغته دینور عشی کچی و غداة او زره معطوفدر اول نهاردن عبارت
اولان غداة آخر لیله مجاور و اخر نهادن عبارت اولان اصل اول لیله ولی ایتمکله مراد اسباب اوقاتدر
طرفینک تخصیص بالذکر اولنشی شرف و فضیلتلرینه میندر مفهوم عنوان غنی عن الییاندر
(* برقوناق پردیمه در مرحله هم کوچه رحیل * دخی کوندرمه ده ار حال دوش اولمش ترخیل) (*
(مرحله) مشغله و زننده مسافرک بر کون مقداری زمانده قطع لیدیجی مسافه به دینور که
برقوناق بر تعبیر اولنور جچی مساجد و زننده مر اخل کاور (رحیل) امیر و زننده وار تحال
انتقال و زننده و رحله رانک کسرله و ضمینه و رحل نخل و زننده بر معزلدن معزل آخره انتقال
ایدوب کوچه معنانه در رحل و تحول و تنقل کچی (ار حال) همزه نک کسرله و (ترخیل)
تخمیل و زننده کو چورمک و کوندرمک معنانه در

(* ایتمدر آدمی منسوب ضلالت تضلیل * دیندی بک آزمیش اولان شخص خبیله ضلیل) (*
(تضلیل) ترخیل و زننده بر کیمسه بی ضلالت و از غلغه نسبت اتمک یعنی ضال و گمراهدر دیمک
معنانه بر کیمسه بی غاوی و طاعی قلوب آرد در مق و بولدن جبقاروب اضلال اتمک
معنانه در (ضلیل) سکین و زننده زباده بنی و طغیان و غوایت و عصیان صاحبی کثیر الضلال
اولان گمراهه دینور

(* بک لطافتی اولان حسن کلام اولدی ریل * واضح و روشن او قومق دخی اولمش ریل) (*
(ریل) جبل و زننده و کشف و زننده سلاسل و لطیف و منتظم و متناسب اوله رق تکلم اولنان

کلامه دینور صاد قطعه سنک عنوانی شرحته یکدیگی کی (زبیل) ترحیل و زننده کلای
برلورنده نظام حسن و ترتیب مستحسن اوزره ادا ایلک معانسه در و قرآن عظیم الشانی واضح
و روشن و تانی و تأمل ایدره آهسته آهسته رعایت اوزره اوقومغه دینور

(*) سلسبیل و دخی کوثر ایله نسیم اولمش * جنت ارمقاری آفتدیلی موضعده مسیل (*)
(سلسبیل) زنجیل و زننده لذیذ و لطیف هضمی آسان خوشکوار صویه دینور و زننده
برارماغل اسمیر (کوثر) جوهر و زننده ابرماغه دینور نهر معانسه و زننده برنهر اسمیر که
جیع انهار جنان اندن متفجر و منشعب اولور (نسیم) نسیم و زننده جنته برصویک اسمیر که
جنتک کوشکری و سرابری و غرقدری اوزرندن جریان و هر برلورنده مرور ایله کدران ایدر
(مسیل) مبع و زننده صویک آفتدینی پره و دره به دینور

(*) فضل معانسه در نبل و نیالت چونکیم * قدر و الا ایله مدوح اولنه دیندی نبل (*)
(نبل) نونک قحیله نمل و زننده و ضعیله قفل و زننده ذکاء و فطنت و شرف و عزت و حسب
جهنیه فضل و رجحان و عالیقدر اولمقدن عبارتدر (نباله) سحابه و زننده بر کیمه نبل صفتیه
متصف اولقی یعنی فضل و شرف ایله رفیع القدر اولغه دینور (نبل) امیر و زننده شریف
و حسب و عالیشان کیمه به دینور

(*) نطفه کیم مایه تولید سلاله اولمش * بابانا جل ولده نجل دی مانند سلیل (*)
(سلاله) خلاصه و زننده انسانک و سایر حیوانک وجودینک و ولادتک مایه سی واصل ماده سی
اولان نطفه به و منی به دینور عرقه و زننده نطفه دخی هر پیدر منی کی شیوعنه بناء ترجمه
موقعده ایراد اولندی (ناجل) والد و زننده و مراد فیدر که بابایه دینور ترکیده ائاده دینور
فارسیده پدر دینور (نجل) نجل و زننده ولده دینور و پدره ده دینکله ضد اولور (سلیل)
امیر و زننده نسل و ولد کی اوغوله دینور فارسیده فرزند پدر

(*) حله جی اولدی محلل که مای معلوم * زوجة مفهومی حلیله قوجه به دیندی حلیل (*)
(محلل) مقلد و زننده طلاق ثلاثه ایله مطلقه اولان خاتونی بنه پوشامق شرطیه تزوج ایدن
کیمه به دینور مای زوج اوله نکاحک حلال اولمقلقی یا خود محلل ایله محلل له دن هر برینک
مسحق لمن اولمقلقیدر و صورت مزبوره اوزره اولان تزوجه حاکم کسری و لامک تشدیدیه
حله دینور زوج اوله نکاحک حلیله مؤدی اولدیغیچون عوام تحریف ایدوب حاکم ضعیله
حله دیور (حلیله) منقیه و زننده برآمدن خاتونه و زوجة سته دینور (حلیل) امیر و زننده
هورتک زوجنه دینور و فعلیل معنی فاعل تصور ایله زوجة به ده دینور

(*) کوزله زوج حسن دیندی کوزلکده قسام * اولدی نازلنه تمجید دخی اویله تعویل (*)
(زوج) رانک فحی و واولک سکونیه کوزلکده دینور و راحت و آسایش و رحت معنایه در
(حسن) قحینه و حاسن صاحب و زننده و حسین امیر و زننده و حسان غراب و زننده و حسان
رمان و زننده کوزلکده دینور (قسام) سحاب و زننده حسن و جمال معانسه در که کوزلکده
دینور (تسجیل) تکلف و زننده و (تعویل) تحویل و زننده ناز و شیوه ایلک معانسه در
بعض مراد فیزی لام قافیه سنک قطعه اولی سنده یکدی

(*) زینته زبرج و نیقه دینلور یعنی برك * هم بزنگده نخلی بزه مکدر تسویل (*)
(زبرج) زانک کسری و بانک سکونی و بانک کسریله زینت و آرایش دینور کرک نقش و وشیه
و کرک التون و کوش و سایر جواهر ایله اولسون و زبرج التونه ده دینور (نیقه) نونک کسریله
البنه نقبه کیمکله حاصل اولان زینته دینور و مطلق زینت معانسه ده مستعملدر

فارسیده آرایش و پیرایه و پرمون و ترکیبده برك دینور زینت دخی هر پیدر لسانمزده شهرتیه
بناء ترجمه موقعده ایراد اولندی (نخلی) نخلی و زننده آرایش ایدوب برك معانسه در
ترین و تشوف کی (تسویل) ترین و زننده و مراد فیدر که برنسته میزین بزه مک و زینت
و بر مک دینور نخلیه و تزویق کی و برنسته میزین و کوزلکده کوستر مک معانسه در و تسویل
نفسک و شیطانات اغواسته ده دینور قیچی صوره جسته ده اراکه ایندیگیچون نسجه لده هم
بزنگده نخلی دخی اویله تسویل و قوی سمیت سداد دن بیرون اولغیه تغییر اولندی
(زامله) زامله شول دوه کیم یولچی متاعن کوئور * راکب آردنه بخش اولنه دیندی زمیل (*)
(زامله) حامله و زننده یولده بنلیوب فقط یوک بوکلتور اولان دوه به و بارکیر و قاتره و چاره
اطلاق اولنور که حوله کی یوک حیوانیدر ناطک دوه به تخصیصی اشهر ایله اکتفا قیلنددر
بنید دایه سته راحله و مرکب و مرکوب دینلور (زمیل) ردیف و زننده و مراد فیدر که دایه
اوزره بر کیمه نك آردینه بن آدعه دینور و یوک آردینه بن کیمه به و محفه ده بر آدعه عدیل
اولان کیمه به و یولده یولداشتک دایه سته یوک بوکلتک و بعضایک و بندر مک کی خصوصاً دره
یار و یاور اولان آدعه دینور امار فقی همان یولداشه دینور

(*) زبل سرقین کی فتنی به دینور مش اما * دیندی زنبیله ده زیل و اومعاده زیل (*)
(زبل) زانک کسری و بانک سکونیه (وزیل) امیر و زننده و (سرقین) و سرچین عفریت
و زننده فتنی به و کوریبه دینور (زیل) سکین و زننده و (زیل) امیر و زننده زنبیله دینور که
خرمایر اغندن اور دکری و عا در زنبیل زانک کسریله قندیل و زننده و قحیله متدیل و زننده
عرییدر و ترکیبده دخی بویه مستعملدر

(*) شکر ایله برآزه قائل اولور زاحساندن * نحن نرضی من الاحسان شکور ابقیل (*)
مصراع اول ثانیک ترجمه سندر (نحن) بز معانسه دیوالف قافیه سنک آخر قطعه سنده یکدی
و بوراده مبتدادر (رضی) باب رابعدن مضارع متکلم مع العبر در رضی و خوشنود و قائل و قانع
اولور و دیمکدر نحتنه مستر فاعل ضمیر ایله جمله سی مبتداتک خبریدر (من الاحسان) ده من
جاره مقدر کونه متعلقدر (احسان) همزه نك کسریله ابوالک ایلکه دینور و ورکی به و عطیه به
اطلاق اولنور جار مع المجرور ظرف مستقر اوله رق مؤخر قلبک صفتیدر (شکورا) رضی
فعلتک فاعلندن حال اولقی اوزره منصوبدر و زنی و معناسی راقافیه سنک اول قطعه سنک اولنده
بیان اولندی (بقیل) دمایه جار به رضی فعلته متعلقدر (قلیل) کثیر مقابلی اوله رق آرمعانسه
فعلتک مفعول غیر صریحیدر حق ترکیب نحن نرضی بشی قلیل من الاحسان شکورا در
تقدیم و تأخیر مقتضای نظمدر ماک معلومدر

(*) علمه جدایله که و هی الهی اوکرم * نه قدر عالم ایسک جاهلی ائمه نخبیل (*)
یعنی جناب فیاضک سکا اعطا و احسان ایندیگی علم و کمال مقابلنده حد و ثنا ایله زیرا اوفضل
و کرم قسمت ازایده هر کسه مقدر و هر قوله مبسر اولوب بلکه بعض افراده استعداد
خدادادی مقداری موهبه اکیمه و عطیه ربانیه در امدی هر نه قدر علم و دانش ایله محاکم
و عرفان و کمال ایله سراقراز ایسکده بنه جاهلی تحقیر و شر مسار و کسر خاطر ایله کیمه به
دل آزار ایله دیمکدر

(*) حکمه الله می تدرک کنها بعقول (*)
(حکمه الله) اضافله الله تعالی نك حکمتی معانسه مبتدادر صفات اکیمه دن اولان حکمت
جیع اشایی علم محیط ایله بیلک و علویات و سفلیات یعنی کافه مصنوعات و موجودات بغایت

اتقان واحكام وحسن نظام وانتظام اوزره ایجاد ايلك معناستدر (متى) ميک قتي والفق
 قصيره استغهاي متضمن ظرفدر که انکله برنستهک زمانندن سوال اولنور بجان ونه زمان
 ديمکدر و بوراده استغهام انکاريدر (تدرک) علم معناستدر مستعمل اولان ادراکدن مضارع
 مجهول مفرع مؤنث غائبدر بخنده مستتر نائب فاعلي اولان هي ضميري مبتداه راجعدر وجهه سي
 مبتداتک خبريدر (کنه) کافک ضمني ونونک سکونيله برنستهک اصل وحقيقته دينور
 و برششک غایت وانجامته دينور وقدر ومقدارنه دينور وتدرک فعلتک مفعول مطلق مجازي سي
 يعني مفعول مطلق محذوفک نعتيدر تدرک ادراک کنهها ديمکدر (بعقول) ده بآه جاره تدرک
 فعلته متعلقدر عقول علوم وزنده عقلاک جعيدر عقل برنور روحانيدر که نفس انساني اتک
 واسطه سيله علوم ضروريه ونظريه بي ادراک وانعان وحسن وقيج بيني فرق وتيمير ايدر
 وعقل علم وادراک معناستدر که ذهنده حاصل اولان صورتدن عبارتدر (مفهوم عنوان جناب
 آفريننده کون ومکان تعالى عن الحدوث والامکان حضرت نرنگ مصنوعاتده ايداع اينديکي
 حکمت باهره غير متناهيتهک کنه وحقيقتي وانجام وغايي ذوی العقولک عقول قاصره سي وعلوم
 حادثه غير کامله سيله نه زمان ادراک اولنه ييلور ديمکدر

(*) پک دني کيسه رذال ودي خيسه مر ذول * دخی هم اوله دني ناکسه ديمش مفسول (*)
 (رذال) غراب وزنده ورذيل حقير وزنده دني وخيس ومرتسز کيسه دينور (مر ذول)
 مدخول وزنده انسانک وسائر نستهک کونوسنه والباغته دينور ردی کي (مفسول) مر ذول
 وزنده وفسل نسل وزنده مر ورتسز ناکس دني وفرومايه کيسه دينور وضع وسافل

(*) عاقل اوصلوبه دخی ديندي بياني کي * عقله باغ بندکي عقلی جوق اولانده عقول (*)
 (عاقل) عادل وزنده عقل وانعان وفهم وعرفان صاحبي کيسه دينور ويان کيسه دينور که
 کليک وجيران واهو دينور (عقله) عرفه وزنده بوقاغو وزنجير واپ مقوله سي قيد وينده
 دينور که باغ تعبير اولنور (عقول) صبور وزنده فهم وادراکي غالب رشيد ولبوب وزي کيسه دينور

(*) بهل آزماله دينور مش دخی لعن ايتکه ده * پک کولايي هم اولان خبري جوق آدم بهلول (*)
 (بهل) سهل وزنده ازجه ماله دينور مال قليل معناسته ياخود ازجه صويه دينور ماله قليل
 معناسته لعن ايتکه يعني خير وتوفيقدن محروم اولغله دعاوسب وشتم ايله تحقير وازدرا ايتکه
 دينلور (بهلول) بانک ضميمه عصفور وزنده کثير الضحك خندان وکوله کن آدمه دينور
 وکثير الخير سيد وصالح وعلبان کيسه دينور صورت بجايينده عقلا دن اولان بهلول دانا
 معروف مجذوب اکهيدر

(*) ديمش ارکک دويه غل وغل اما کيم * مطلقا ارککه ده غل دينور جعي غول (*)
 (غل) فانک فخي وحانک سکونيله و (غل) امير وزنده دولي الينور اولان ارکک دويه دينور که
 بوغور تعبير اولنور وغل مطلقا هر حيوانک دولي النان ارککه دينور ايفر وکله وقوج ونکه کي
 (غول) ضميمه غل مزبورک جعيدر

(*) اورمده بور عيرتک آدي ضاغن ايمش * طوارک آدمه رام اولنه ديندي ذلول (*)
 (ضاغن) صاحب وزنده ضرب اولنمده يعني چرباق وقاصبي واورنکي مقوله رله اورمده
 بور عير اولان آه دينور (ذلول) صبور وزنده صعب مقابليدر که بواس ورام ومنقاد اولان
 حيوانده وانسانده دينور

(*) سمره ديندي سمين اولدي سمر لکده * هم اريق انجف ومهر زول اريقلقده ذبول (*)
 (سمن) امير وزنده وسامن صاحب وزنده اتلو جانلو سمن انسانه وحيوانه دينور وديک ونحيص
 وناحص وابطيط کي (سمن) غيب وزنده وسماهه سخابه وزنده سمر مکه وسمر لکده دينور سخامه
 ورياله ورييله کي (انجف) اجر وزنده اريق وضعيف انسانه وناقوان زيون حيوانه دينور
 جعي رجال وزنده عجان وموئي عجان کلور (مهر زول) محصول وزنده ضعف وهزال صاحبي
 اريق ولاغر انسانه وسائر حيوانه دينور هرزل وغث وضامر کي (ذبول) ذالک ضميمه اريقلق
 وآريقلق معناستدر ضرور کي

(*) قارشوشنده برينک طورمق اياغ اوسنده * اوتورر کي ايشمق يره هم اولدي منول (*)
 (منول) دخول وزنده برکيسهک قارشوشنده اياق اوزره ديکيلوب طورمق معناستدر
 و برکيسه يره بابشم کي منقبض اولوب يعني بوزيلوب طورطوب اوله رق اوتورمق معناستدر
 اولغله ضد اولور

(*) فصل ايمش کيسه جوجوغي ممدن کيسه فصال * قطل هم قطع کي کيسه کيلش مقطول (*)
 (فصل) فانک فخي وصادک سکونيله وصل مقابليدر که برنستهک کيسوب آريمق معناستدر
 وولدي سوددن کيسک معناستدر افضال کي (فصال) کاب وزنده فصل مواوددن اسيدر
 جوجوق ممدن واناسنک سوددن کيسکه دينور (قطل) و (قطع) ايکيسه فصل وزنده
 ومراد فريد قصب وقصب کي کيسک معناستدر (مقطول) مقطوع وزنده ومراد فريد که
 کيلش نسته دينور قطل کي

(*) فقود وفقدان ديمدر ضايع ايدوبه آرامق * اولغله غائب ونابود دخی ديندي افول (*)
 (فقد) فصل وزنده و (فقدان) حرمان وزنده وفقود فقود وزنده بروجود نستهک ضايع
 وغائب ايدوب يتورمک معناستدر که اصل ترکيده ياوي قتل دينور ناظم مر حومک فقديه
 فقداکي ضايع ايدوبه آرامق معناستدر ديدکي يعني تفقدوا افتقاد معناسته وريديکي وانقول
 مر حومک اترينه افتقايه اي اولا خطا اندن واقع اولوب ناظم مر حوم اکا اقتدا ايمش اولديغي
 قاموس مترجي عاصم مر حومک فقد وفقدان ماده منده يقال فقد الشيء فقد او فقدانا وفقودا
 من الباب الثاني اذا عدمه ديدکي نصکره وانقول مر حومک غائب ايدوب ارامقيله ترجمه سي
 غائب اوله جق ماده دندر ديدکي کنندن منفهمدر (افول) دخول وزنده برنسته غائب ونابود اولق
 يعني کوزدن نهان وکورنر اولق معناستدر

(*) کسي کي بشياندرايد هر اويي * نادم کالکسي ايداکل عجل (*)
 مصراع اول نايينک ترجمه سيدر (نادم) صاحب وزنده ويند مان سکران وزنده اينديکي
 عله ياخود معامله يه بشيان اولان آدمه دينور وپوترکيده نادم مقدم خبردر (کالکسي) ده
 کاف تشبيهر کي معناسته کسي کافک ضمني وسينک فخي وآخرده يله نسبت ايله قروي وزنده
 ضرر وزنده اولان کس قيله سته منسوب شخص ديمکدر وپوکس بنو ثعلبه بن سعد بن قيس
 غيلان قيله عظيمه شندن منسوب برکوجک قيله در وندامت خصوصنده ضرب مثل اولان
 کسي که غامد بن الحارث الکيسي در اول قيله دندر و مزبورک ندامتده ضرب مثل
 اولديغي ناظم نحر بر آخر کا بده واقع مشروباتده * اندم من کسي ديشه اکر * پک بشيان ديمک
 اولور اظهار * ديونحر رايلدر مر قومک باعث ندامت وناستي وکيفيت تحسروتهلني انشاء الله
 تعالى يبت مزبورک شرحنده بيان اولنور (ايدا) قحطينه هبشه وداما معناستدر (کل)
 الفاظ عمومدر شمول افراد ايجوندر وما بعدنه مضاف اوله رق مؤخر ميندادر (عجل) جهول

وزنده افعال واقولانده تانی وتامل ایلین تیز مزاج و جالقی مشرب بالطبع ابو کن کیمسه به دینورما کلام * ایلاک والجملة فانها ام الندامات * مصداقچه دخی * وصاحب التحیل لایخلومن الندم * مضمر العججه غورث ندامت وموجب وخامت اولان عجله وشتابدن تحذیردز
 (* چیغمنسون آدم اولان طشره به اصلا ندن * بیله لم قدر بی جنت کیدر استابول *)
 یعنی تابی مرخومک خبریه سنده * نه قدر عالمی دور اینه سپهر * بولمز استابوله بکر ز بر شهر *
 * عجله معرفته جای قبول * اولمز الا که مکر اسلامبول * انده در ما حصلی قدر هنر *
 * طشره رده کیم اوقور کیم دکر * ایسانی مغز استیجه وناظم مرخومک طنانه سنده * ستابول
 جله عالمدن عبارت باشقه عالمدر * عجم نصف جهان تعیراید کر چه صفاهانه * نشیده سنجه
 پایه تخت سلاطین وغونه نمای بهشت برین اولان آستانه علیه معارف آشیانه دن اهل کمال
 اولان آدم برادیم طشره چیغمنسون یعنی طشره رده ر ونما اولان دانه دامه فریفته اولوب خرمن
 اعتبار بی غار زده عواصف روز کارا غمنسون دیمک اولور
 (* مالنا مال سوی نقد الکلام *)

(ما) حرف نفیدر کامر فی القطعة السابعة (لنا) بزمن چون دیمکدر کامر فی القطعة السادسة
 (مال) حال وزنده بر کیمسه نک مالک اولدیغی نسته به دینور ماء نافیه لبس کله منه مشبه
 اولغله لنا ظرف مستقر مقدم خبری و مال مؤخر اسمیدر (سوی) سبتک کسریله و ضمیمه
 والفک قصر یله غیر و ماعدا معنای در که ترکیده اوز که و باشقه تعیر اولور و فارسیده جیمک
 ضمیمه جز دینور (نقد) نونک فحی و فافک سکونیه وزن و عباری تام اولان اخیه به و بشین
 و یریلان اخیه دینور (کلام) معلومدر که منشور و منظوم سوز دینور و نقد کلامه اضافتی
 صفتک موصوفه اضافتی قیلندن اوله رق سنوی الکلام المنقود معنای در و استثنا منقطع
 یاخود ادعاء متصل در (مفهوم عنوان رزقه محسوب و غنایان معدود اولان علم و معرفت
 و نقد عزیر مثلاً مقبول و مرغوب کلام تألیفه اقتدار و مکتدن ماعدا بزم ایچون مال اطلاق
 اولور شی معنی به یوقدر دیمک اولور فافهم

(* دیرکنک آدی عنان بولار زمام * قوسقونه دیمش ثمر قولان حزام *)
 (عنان) کتاب وزنده آن کینک دیرکنه دینور جعی اعنه کلور ستانک جعنده استه کبی فارسیده
 سرفسار دینور (زمام) کتاب وزنده حیوانی باغلیه جق بولاره و برنسته بی باغلیه جق باغه
 دینور جعی ازیه کلور اعنه وزنده فارسیده مهار و افسار و بالا هنک دینور (ثمر) نانک و فافک
 فتحه یله و نانک فحی فافک سکونیه آت اکرینک کیر و سنده قایشدن یاخود اییدن مصنوع
 نسته به دینور که قوسقون تعیر اولور و سمر و پلان مقوله سنک و راسته اولانه ده دینور که
 ترکیده بالدم دینور فارسیده قوسقونه و بالذیمه کاشو و باردم و ترکیده بالدم باردم غلطی اولقی
 احتمال را جیدر (حزام) کتاب وزنده و حزامه کابه وزنده مطلقاً قولانه دینور عرضه کبی
 و جوجق بغر داغنه و سائر بومقوله نسته ره دینور فارسیده تنک و برشک دینور
 (* جله بر یوزنده اولانه دخی * انس و جنه خلقه هم دیندی انام *)

(انام) صحاب وزنده و انام ساباط وزنده و انیم امیر وزنده بر یوزنده اولان مخلوقه دینور
 سماوی به اطلاق اولمز علی قول انس و جنه خاصدر و علی قول جیع مخلوقه و کافه مصنوعه
 اطلاق اولور

(* جوق اولان هر نسته دن جم و جیم * جعبده کلش جوم ایله جام *)
 (جم) جیمک فحی و جیمک تشدیدیه و (جیم) امیر وزنده کثیر معنای در که هر نسته دن

جوق و فراوان اولنه دینور (جوم) علوم وزنده و (جام) سهام وزنده شی کثیر معنای
 اولان جم کله سنک جعایدز

(* طوره کری و جباری طوی قوشی * دیشبسی عاله دوه قوشی نعام *)
 (کری) کاف اولنک ضعی و ثانیه نک کسریله کردی وزنده طوره قوشی دید کیری طیر
 معروفک اسمیدر جعی کافک قحیله کراکی کلور فارسیده کلنک دینور (جباری) حاکم ضعی
 والف مقصوره ایله طوی دید کیری قوشه دینور مذکره و مؤنثه و مفرده و جمعه اطلاق
 اولور فارسیده چکا و شواد دینور (عاله) لامک قحیله هاله وزنده دوه قوشنک دیشبسته
 دینور وارکننده دینور (نعام) صحاب وزنده اسم جنسدر دوه قوشنک مفرده و جمعه اطلاق
 اولور مفردی هائیه نعامه در فارسیده شتر مرغ دینور

(* قله الاکل و قنانه آرمک * قوری اتمکدر عشم قاتی ادام *)
 (قله الاکل) آزلق معنای اولان قلته طعام یک معنای اولان اکل لفظنه اضافته
 آرمک یعنی قلیل الطعام اولق معنای در (قنانه) قنانه وزنده بوده طعامی آرمک
 معنای در فارسیده اندک خوردن دینور (عشم) قحیله و عیشم حیدر وزنده قوریش
 اتمکدینور خبر یابیس معنای فارسیده نان خشک دینور (ادام) کاب وزنده اتمکله بنیلن
 نسته به دینور که ترکیده قاتی فارسیده نان خورش دینور

(* ملقط و داخی محشه ماشه در * واهیجه آتش بالکلمتی ضرام *)
 ملقط منبر وزنده کند یسه آتش اله جق ماشه به دینور و مطلقاً یردن نسته الوب فالدره جق
 آله دینور (محشه) میک کسری و حاکم فحی و سبتک و تشدیدیه محش هاسر آتش
 طوته جق ماشه و سائر آتش فارسیده جق کورک و کوسکو و فایحه مقوله سی اکثره دینور
 قاموسده و ترجمه سنده واهیجه ده محشه وجه مزبور اوزره مضبوط اولغله مصراع اول
 تغیر اولندی (واهیجه) واحده وزنده لهب و شعله سی غای بالکی بوجه اولان آتش دینور
 (ضرام) کاب وزنده علولی و بالکلی اودونه دینور و آتش علولنده جک جزء و اودون
 قیر قلرینه دینور که طوزرق تعیر اولور اما آتش بالکلمتی و علولنکه تضرم واضطراب
 و تلظی دینور

(* یوزی اوزره دوشمه مکبوب دی * عاجز اولاندز جهوم و هم عیام *)
 (مکبوب) مکتوب وزنده یوزی اوزره دوشمش یعنی یوزی قیون قیامت کیمسه به دینور
 نسخه ده مکبوب موضعده مکبوب وقوی تحریف ناسخدر (جهوم) صبور وزنده و جهوم
 کتف وزنده عاجز و ضعیف و بمجال کیمسه به دینور (عیام) باد موحده ایله صحاب وزنده
 تکلمدن عاجز سوز بطر نقیل و نادان کیمسه به دینور

(* دی کنهکار اولنه آتم دخی * هم کاهکده جزاسیدر انام *)
 (آتم) فاسم وزنده اتم امیر وزنده و انام شداد وزنده و انوم صبور وزنده مجرم
 و کاهکار کیمسه به دینور که صوخلو تعیر اولور (انام) صحاب وزنده و کتاب وزنده
 عقوبت و نکال و عذاب معنای در که معصیت و کاهک جزاسیدر و جهنده بر دره نک اسمیدر
 (* جام نیشابورده بریده هم * سیدن اولان قدحده اولدی جام *)

(جام) شام وزنده فارس اولکه سنده واقع نیشابور نام شهرک ناجیه زندن بریده اسمیدر که
 مولانا جامی اوریاه منسوبدر و جام کومشدن اولان قدح و کاسه و شرابه مثلاً و آتقی فضیه به دینور
 (* حق بره می ایچکی قیلدی حرام * حرم الله لنا شرب المدام *)

مصرع اول تاينك ترجمه سیدر (حرم الله) تركیده حرم نجر عدن ماضی مفرد مذکر غائبه
اسم جلال فاعلیدر (لنا) ده لام جارح حرم فعلته متعلق متکلم ضمیری فعلک مفعول به غیر صر مجیدر
(شرب) شينك ضميله ايچمك معنائه فعلك مفعول به صریحی و مدامه مضافدر (مدام)
غراب و زننده شربك اسمیدر نجر و راح کی فارسیده باده وی دینور تركیده سچی دینور (مال)
کلام جناب حق و حکیم مطلق بزه یعنی معشر اهل ایمانه ام الحیثات و مفتاح الشرور
اولان خرك شرب و تناولی حرام ایندی و استعمالندن نهی قطعی ایله نهی ابلدی دیمکدر
(*) هر نه دكلو واریسه سهو و خطام * اومه رم معذور اوله عند الكرام (*)

(سهو) لهو و زننده ذهن بشقه نشه فكریده اولغله برخصوصی غفلت ایدوب اوتوق
معنائه در (خطاء) عطاء و زننده صواب مقابلیدر که صوب استقامندن عدول ایتمکه دینور
تركیده باکلتلق تعیر اولنور (کرام) عظام و زننده هغو و سچی غالب اخلاق حیده
صاحی کیمسه معنائه اولان کریم لفظنك جمعیدر یعنی بر مقتضای بشریت بومظومه ده
هر نه قدر جایجا خطا و خطل و سهو و ذلل و وقوع بولش ایسه ده العذر مقبول عند کرام
الناس مفاد بجه اخلاق کزیده ایله موصوف اولان ذوات کرامدن امید و مأمول اولدر که عذر
و بهانه می قبول ایدوب بی معذور طوته از بر اصواب کثیر میانده مغمور اولان خطا و قصور
معفو و معذور اولوق عادت مستمره نیکوکارانندن اولدیغی مشهود و مشهور در دیمکدر
(*) نحن لانعرف الاسماء هو ارب علم (*)

(نحن) بز معنائه متکلم مع الغير ضمیریدر و مبتدادر (نعرف) باب تايندن بی استقبال متکلم
مع الغير در نموده مستتر نحن ضمیری فاعلیدر جمله سی مبتداك خبریدر بز بیلیر معنائه
(الاسماء) ده لام تعریف استغراق ایچوندر اسماء اشیاء و زننده اسمك جمعیدر اسم همزهك
کسر یله و ضميله غیر یلردن تمیز ایچون هر نهك ازاسنه موضوع اولان لفظه دینور که
فارسیده نام و تركیده اد تعیر اولنور و اسماء فعلك مفعولیدر (هو) قطعه شرعیه ك اوائلنده
بیان اولندیغی اوزره ضمیرشان اوله رق مبتدادر (ارب) مالک و پروردکار معنائه اسماء
حسنى دن اوله رق مبتدای تايندر (علم) بیلیمی معنائه مبتدای تاينك خبری و جمله سی
مبتداه اولك خبریدر (مفهوم عنوان بز علم حادث و عرفانز قاصر اولغله جیع سمیالك
استماعی بتلكدن عجز مز ظاهر در كفاة اشیائی و عامه اسمایی علم محیط ازلی صاحی اولان
پروردکار علم و خیر یلور دیمکدر * کئی نقصاتی بتلك کی عرفان اولز * ما لکجه اعتراف
جهل علمدر

(*) خوب سمیالك کوزل یوزلوا اولان کیمه و سیم * کل نوخته کی خوش کویچی اولدی بسیم (*)
(وسیم) امیر و زننده یال و بال و حسن و جمال صاحی خوب سیم و خوشلقا محبوب مستایه
دینور جعی کرماء و زننده و سیم در موشی و سیم در (بسیم) و سیم و زننده (کل نوخته) یعنی
هنوز اچلقه شروع ایش غنچه کی آهسته وادبانه و لطیف و نازکانه بسیم ایله کویچی کیمه یه
دینور کامر فی القطعة الثانية

(*) اصلی غایبه دنی نفسی بخله دی لیم * لوم ولوی قنایق همدخی اوله تلوم (*)
(لیم) کریم و زننده و مقابلیدر که لوم و دنايت و بخل و خیاستایله متصف اچاق و فرومایه
کیمه یه دینور (لوم) نوم و زننده و (لوی) قصر ایله دعوی و زننده و لائمه نافله و زننده
و ملام سحاب و زننده و ملامه سحابه و زننده عدل و عتاب و تعیر و تعیب معنائه در که
فارسیده سرزنش و تركیده قنایق دینلور لومه نوم و زننده موجب لوم و تعیر اولان لایقسر

ایسه دینور (تلوم) تعیب و زننده مبالغه ایله قنایق معنائه در
(*) اولولوق فخم و سلاستلی سوزه دیش هم * دیندی تعظیمده ایچال و هم اوله تفخیم (*)
(فخم) ضخیم و زننده اولو و عظیم نسته یه و قدر و شانی عظیم کیمه یه دینور و صفیر مضدری
ضخامت و زننده فخامت در اولولوق معنائه و فخم فصاحت و بلاغته بمناز سلاستلو
جز التلور تکین کلامه وصف اولور (ایچال) همزهك کسر یله و (تفخیم) تعظیم و زننده
و مراد فیدر که بر کیمه یه تعظیم و بیجیل و توقیر ایدوب اولولغله دینور

(*) هم زطامه اولولوق دیندی کفیل اولغله ده * سید القوم کی اولش اولو کیمه زعیم (*)
(زطامه) سحابه و زننده ریاست و اولولوق معنائه در و کفالت معنائه در که بر کیمهك دیندی
یا خود سار مؤتقی در عهده ایدوب کفیل اولغله دینور (سید القوم) اضافله بر جاعتك سر کرده
وریشی اولان متعین و ذیشان کیمه یه دینور (زعیم) کفیل و زننده و مراد فیدر و بر قومك
سیده و اولوسنه و نافذ القولنه دینور

(*) اولش اتباعله خدام ما کنده حشم * کندودن خوف اولنان و اتانلان کیمه حشم (*)
(حشم) قحطبنله بر کیمهك اهل و اتباعی و عبید و خدای و جبران و متعلقانسه دینور که
اول کیمهك غیرتی چکوب جیتارندن ناشی اعداسنه غضب ایدراوله لر و بومفرد و بیجه
اطلاق اولنور جعی همزهك قحطبه احشام کلور (حشم) حلیم و زننده قاموسك ضبطنه کوره
ناسدن احشام ایدن یعنی شرم و حیالیدر اولان اوتانسی کیمه یه دینور ناطلك بیاتنه کوره
ناس کندودن خوف و حیالیندیکی مهیب کیمه یه دینور و الحاصل قاموسك الحشم المحشم
قولی اسم فاعل صیغه سیه مضبوط اولغله شارحی و مترجی فعیل یعنی فاعل اولوق اوزره شرح
و بیان ایندیبلر ناظم نجر بر فعیل یعنی المفعول اولغله ماعده لغویه بولوق بمختلدر

(*) نوشکیمه او که سرکش اوله هم نفسی شدید * شکم ایش رشوق و یرمک هم اصر مقده شکیم (*)
(نوشکیمه) احوال ثلاثه سنده حروف ثلاثه ایله معرب اولان اسماء سته معمله دن صاحب
معنائه اولان ذولفظنك سفینه و زننده شکیمه یه اضافله عار و غیرت و انقه و حیث صاحی
اولوب اصلا بر کیمه یه سرفرو و انقیاد ایتمز اولان سرکش و شدید النفس آدمه دینور شه کیم
شدید الشکیمه ده بویه ابا و امتاع صاحی کم الماز کیمه یه دینور (شکم) شينك قحی و کافك
سکونیه مقصودینه ایصال نموده بر کیمه یه رشوت و یرمک معنائه در و بر کیمه یه بر نه
مقابلنده عوض و مکافات ائلك معنائه در همزهك کسر یله اشکام کی (شکیم) حکیم و زننده
و شکم شتم و زننده اصر مق معنائه در عرض کی

(*) پك غلیظ اهل جفا کیمه عتل اولشدر * قومك ایچنده کی ییکانه خبیث اولدی زئیم (*)
(عتل) ضمتبنله و لامك تشدید یله اکول و مناع الخبر و جفا کار غلیظ القلب نادان و منعموم کیمه یه
دینور (زئیم) ذمیم و زننده بر قومه صکره دن ملحق اولوب عن اصل انلردن اولمیان کیمه یه
دینور فارسیده ییکانه و ترکیده بیانی دینلور و دنايت و خباثله معروف لیم و فرومایه
کیمه یه دینور

(*) هشم ایش بر قوری شی قرمه دخی باش قرمق * قوری او تکده قرمش اوقاغی اولدی هشم (*)
(هشم) هالك قحی و شينك سکونیه بر قوری نسته یه قیروب اوقاغی یا خود انسانك یا حیوانك
باشی و کیمکی قرمق یا خود هر نسته یه قیروب اوقاغی معنائه در (هشم) حشم و زننده
و محشوم مکسور و زننده قیرلش قوری اولك و سار نستهك قیرنسته و خرده لیمه دینور
و قرلش باشه و کیمکه و سارنه دینور و سارنه دینور

(*) كوتولك اولدى سماجه برامراقده خيال * دخی بك ظلم ابدی كیمه غشوم وظلم (*)
 (سماجه) جیم ایله قباحه ورننده و مرادفیدر که برنسته چرکین و قبیح و کوتو و کره اولی
 معنایست در (خیال) سحاب ورننده و خیل و نرو ورننده فساد و خباثت و زامزلی و شاعت
 معنایست در خیل لفظنك جعی خاك ضمیمه خیل کلور (غشوم) ظلوم ورننده و (ظلم)
 سکین ورننده بك ظالم ویداد ستمکار کیمه به دینور ظلام کی
 (*) سب ایش سوکه سوکشمده نشام اولمش * شتم هم سوکه لقاسی بداولان کیمه شتم (*)
 (سب) سبک فیتی بانك تشدیدله بر کیمه به سوکک یعنی ناموسه خلل ایراث ایده جک کلام ایله
 عرضنی بقوب شانی تحفیره مؤدی سوز سوز بك معنایست در (شتم) تازع ورننده سوکشمک
 ویری بر اینده ناسزا کلام سوز بك معنایست در (شتم) کتم ورننده و شتمه مرحله و مکرمه
 ورننده سب کی سوکه معنایست در (شتم) شکیم ورننده قبیح المنظر و بدلقا چرکین کیمه به
 دینور و سوکولمش آدمه دینور مشوم کی
 (*) عزیم ایش ایتمکه برنسته بی قطعی نیت * هم عزیمت دیمه در ایله اومعاده عزیم (*)
 (عزیم) عینك قحیله و ضمیمه و (عزیمت) غنیمت ورننده و (عزیم) علیم ورننده و معزیم مقعد
 ورننده و معزیم مجلس ورننده و عزیمان عثمان ورننده بر فعلی ایشلکه ربط قلبه قطعی قصد
 و نوجه ایتمکه دینور
 (*) اکلامق اولدی نفرس دخی درك وادراك (*)
 (*) حازم اول کیمه که رشدا و زره اوله اوله حزم (*)
 (نفرس) تفتن ورننده برنسته بی دقت و تأمل ایله واقعه مطابق فهم ایدوب اکلامق معنایست در
 کاتب ورننده فراست بودن اسمدر که ظن و تخمینده دقت ایده رك مصبب اولغه دینور
 (درک) فهم ورننده و (ادراك) امعان ورننده برنسته بی یلوب اکلامق معنایست در (حازم)
 حازم ورننده و (حزم) عزیم ورننده اموری دائما رشد و بصیرتله اتقان و حزم و احتیاطله
 محکم طوئان کیمه به دینور
 (*) دیدیلر بعضیلر قریه اصحاب الکهف * بعضیلر لوحه اسمار بدر دیدی رفیم (*)
 (رفیم) رحیم ورننده اقوال عدیده ایله مفسر در بعضیلر اصحاب کهفک قریه سی اسمدر
 دیدی و بعضیلر رفیم رصاصدن مصنوع یا خود جردن بر لوحه تک اسمدر که انده اصحاب
 کهفک اسفلری و نیلاری و کنیدن خوفله فرار ابتکاری ملک اسمی و سوره کهفده
 مذکور اولان قصه عجیبه لری نقش اولوب مرقدلری اولان غارک قبوسی اوزره وضع اولمشدر
 دیدی و بعضیلر اصحاب کهفک مغاره سی کنندده اولان طاغک یا خود وادینک اسمدر دیدی
 و بعضیلر اصحاب کهفک کلبرینک اسمدر دیدی و بعضیلر اصحاب رفیمی اوج نفر کیمه
 اوله رقی اصحاب کهفک غیری ایله تفسیر ایلدی علی وجه الاجال قصدری بواوج عدد
 کیمه لر یسایانده شدت بارانه طوبیلوب بر مغاره به التجاء و درون غارده انکشاف هوا به
 مرقبلر ایکن ناکهان بالای غاردن بر صخره عظیمه سقوط و باب غاری بالکله سد ویند
 ایندکده قهر قلوب بالآخره هر روزی احسن اعمالندن بر عمل ذکرله درگاه مستعاندن تفریح
 طلب ایتلرله قح باب اولدینی تفسیر قامتی و صحیح بخاریده مبسوطدر
 (*) کلدی تصغیری ایبره نه غریب استعمال * انجمنی لفظدر اولمش علم اول ابراهیم (*)
 (ایبره) چیمینه ورننده و همزه نك و میك طرحیله بره زبیره ورننده و برهم فقط همزه بی
 اسقاطله ابراهیم لفظنك مصغر لر بدر لکن ایبره و بره قاعده تصغیره نظرا نادر الامثال

اوله رقی عجیب و غریب واقع اولمشدر (ابراهیم) همزه نك کسرله و ابراهیم یابی الفیه خلیله
 و ابراهیم هانك ضمیمه و ابرهم یابی حذفله و هانك حرکات ثلاثیه و ابرهم الغسر هانك فتحیه
 یدی لغتدر جله سی انجمنی یعنی عربك غیریك وضع ایتدیکی لفظدر که اهل لغتک و مفسرینك
 بیانته کوره اسم سر بایدر
 (*) قسم برنسته بی قیرمقدر آیرمقیزین * انفصام اولمش انك کی هم اوله تفصیم (*)
 (قسم) فانك فیتی و صادق سکونیه برنسته بی ایکی قطعنه ایتکسزین یعنی تفریق
 ایدوب آیرمقیزین شکست ایدوب قریق معنایست در و مطلقا قریق و کسمک معنایست در
 مستعیدر قافله قسم وها ایله همم و همم و حطم کبی (انفصام) انقطاع ورننده
 و مرادفیدر که قریق و کسمک معنایست قسمک مطاوعیدر تفصیم کی (ناظمک تشبیهده
 سماحه و اردر یعنی انفصام برنسته آیرمقیزین قریق معنایست در دینک استر (تفصیم)
 تفحیم ورننده قسم کی برنسته بی قطع و کسر ایدوب ایکی بلوک ایتکسزین یا خود
 مطلقا قریمقدر
 (*) چوروکه دینیدی رفات و چورو مشدر مرفوت (*)
 (*) چورو مک رمه و نخر و چورو مش نسته ریم (*)
 (رفات) غراب ورننده ریزه ریزه اوفاتمش چوروک نسته به دینور حطام کی (مرفوت)
 مفتوت ورننده چورو مش و بارجه ایش نسته به دینور (رمه) رانك کسری و میك تشدید
 و قحیله (و نخر) نونك و هانك قحیه لایله کیکک چورو یوب اوفاتمش دینور و چورو مش
 کیککه دینور امیر ورننده ریم کی لکن نخر معنای مزبورده قحیله مضبوط اولغله
 مصراع تاق * چورو مکدر نخر و هم چورو مش رمه ریم * دینله و زنا و وضع و معنی
 اعوجاجدن اسم اولوردی زیرا نخر کیکک چورو و می ریم و چورو مشیدر کما
 فی القاموس
 (*) هم فقیر اولغه یوق ایتمکه اعدام دینور * مالی یوق کیمه ده معدم هم اومعاده عدیم (*)
 (اعدام) یوقلغه دویمک یعنی فقیر و محتاج اولق معنایست در و برنسته بی نابود و یوق ایتک
 معنایست در (معدم) محسن ورننده و (عدیم) امیر ورننده مالی اولیان فقیر بینوا به دینور و عدیم
 احق کیمه به و بخونه ده دینور
 (*) قره کولق دیمه غیبه که غیاب جعی * قره کولق کیمه به صبحه دخی دیندی صریم (*)
 (غیبه) حیدر ورننده قره کولق معنایست در ظلمت و دینور کی و یک سیاه یا غزانه و بغایت
 مظلم و قره کواولان کیمه به اطلاق اولنور (غیاب) مساجد ورننده غیبه مزبورک بجعیدر
 (صریم) امیر ورننده کیمه به دینور که قره کولق لازمیدر و صباح و قته ده دینکله ضد اولور
 و صریم کسلس نسته به دینور
 (*) غلله در شهوت و شوقله اولان حرص جاع * اشتها سی اکا غاینده زیاده غلیم (*)
 (غلیم) غرقه ورننده بر کیمه نك جاعه اشتها و شوق و ولوع و حرصی غالب اولق معنایست در
 قحیله غلیم کی (غلیم) سکبت ورننده و غلیم کشف ورننده و غلیم متدیل ورننده شهوت جاعیه سی
 غالب کیمه به دینور
 (*) که خاتونلرک آش برمه سته دیندی و حام * انلره خواهشی اولان بدرمک توجیم (*)
 (و حام) کاب و سحاب ورننده که خاتونلرک آش برمه حالته یعنی درلو درلونه ره
 اشتها حاصل اولسه دینور ایتکک بیانته کوره نونك سینی حامل اولان خاتونک رخی قانوب

دم حیض بدیده فالوب خلط ردی اولغله ابتدای جلدی مخالف نسته آرزو ایدر حتی بعض اوقات کومور و جامور و طیزاق مقوله سی غیر ما کول نسته لری دخی اشتها ایدر بعدد جنین جانلایند قدیم حیض جنبه غذا اولغله اول حالت زایل اولور قحطیله و جم دخی و حام کیدر (توحیم) تقحیم و زننده آش یزن خاتونه ککلی استدیکی نسته بی

(*) دینور دینور

(*) جمه اولدی کومور آدی تو توندی محموم (*)

(*) دینلور هم خصمه اولدی سیحاق صوده حیم (*)

(جمه) خاگ ضمیمه همزه و زننده مفرد در خمه کی بر قطعه کوموره دینور جعی صرد و زننده جم در فجم و فجم کی کوموره دینور (محموم) یعفور و زننده تو تونه دینور دخان معنایه (حیم) یقین خصمه دینور جعی اجاء کلور خلیل و اخلاء کی و بعضا حیم مفرد و جمه و مذکره و مؤنثه اطلاق اولور و جمی اسی صوبه دینور جمیه کی جعی جاتم کلور و صفوق صوبه ده دیغکله ضد اولور و یک اسحاق یاز و قته دینور

(*) اچده در عین و دخی قلبیده زیف و ستوق * دیدار با که فی خالص اولان نسته ضمیمه (*) (عین) زین و زننده سکله و سکله سن التونه و حاضر و نقد اولان ماله و اچده به دینور و معانی کثیره به بالاشترک اطلاق اولور (زیف) حیف و زننده و زائف سالف و زننده قلب و مغشوش اولان کم اچده به دینور (ستوق) تنور و قدوس و زننده و ستوق عصفور و زننده قلب و یکم اچده به دینور سه نوری نارسی معریدر اوج قات دیمکدر که ایچی باقر یا خود قلای یکی بوزلری کوش یا خود التون قابله یا خود بالزلله اولور و مطلقا غشی غالب قلب اچده به ده دینور (نقی) غنی و زننده پاک و نظیف نسته به دینور (صمیم) حیم و زننده هر نسته نک صافی و خالصه و محض و صرفه دینور

(*) یک مسن آمده قسم دینلور کر کیده * هم عمل مانده اولان پیر کهام اوله کهیم (*) (قسم) جعفر و زننده قوجه مش مسن و اختیار کنی به دینور و جوق بشاش قوجه کر کس قوشنه دینور و ابری نسته به دینور و ارسلانه دینور و نه قافیه سنده یکدیکی اوزره ام قسم اولومک و داهیه نک کنیه سیدر (کهام) سخاب و زننده و (کهیم) امیر و زننده پیر فانی و عمل مانده و یک باشلو دوشکون و افتاده آمده وصف اولور یقال رجل کهام و کهیم اذا بلغ اقصى الکبر

(*) دهرده مردم بدخوی حقیر و مذموم * رجل العارم فی الدهر حقیر و ذمیم (*) مصراع اول نائیک ترجمه سیدر (رجل) رانک فیتی و جیک ضمیمه نوع انساندن اوله رق حد بلوغندن آخر عمرینه قدر ذکره دینور صبیانه و نسوانه اطلاق اولور فارسیده مردم و ترکیده ارکنی دینلور (عارم) صارم و زننده داغما نامی قولا و فعلا رنجیده ایدر اولان بدخوی و بد مزاج زیانکار و دل آزار کیسه به دینور رجلاک عارمه اضافتی موصوفک صفته اضافتی قیلنددر بوایه اکثر نجاته کوره جائز دکلدر مکر که بقله الجماء کبی مؤل اوله یا خود بلاتا و یل جوازته ذاهب اوللرک قولنه مبی اوله و رجل معرفه به اضافته مبتدادر (فی الدهر) فی حقیر لفظنه متعلق ظرفیه در دهر دالک فیتی و هانک سکونیه زمان معنایه یا خود مجازا عالم معنایه اوله رق مؤخر حقیرک ظرفیدر (حقیر) خور و ذلیل متذل کیسه معنایه مبتدایک خبریدر (ذمیم) فعلیل یعنی مفعول اوله رق مذموم و ملوم کیسه معنایه حقیر

اوزره معطوفدر (حاصل معنی بد اخلاق و بد مشرب اولان کیسه ابناء زمان عندنده یا خود بونا مانده بلکه دو عالمده حقیر و مستحققر و مذموم و مبتدایک اولور)

(*) نواد ادر که یازلیدی ایکی یوزاؤن درنده * آئمه بابانه صانویه بونی کهینه تقویم (*) یعنی یو منظومه نفیبه طرز لطیف و اسلوب ظریف اوزره تدوین و تألیف اولمش توزمین و نو ایجاد بر منظومه مستندار که تاریخ هجریک یک ایکوز اون درت سالانده انشا اولمشدر بونی اوزرندن ییل یکمش و حکمی معطل اولمش کهینه منجم تقویمی کی ابتداخته طاق

(*) بیان آئمه دیمکدر

(*) پیرلکه بی بوکونه ایدن تازه زبان * همت عالیته حضرت سلطان سلیم (*) یعنی حواس و شعوره مورث ضعیف و فتور اولان هنگام پیریده بی بونک مثلی نظم بدیع نو آورده انشایه باعث قوی حضرت سلطان سلیم ثالث همت عالیته بهمناسی یعنی قدر دان اهل معارف اولغله ارباب عزت قدر و شایسته ترقیع و اعلاسی اولمشدر یک اولور

(*) هو الرحیم الی العبد یغفر الایام (*) (هو) ضمیری آنار جعی هر آن مشهود و کافه اذهانده ذات بی اندادی موجود اولان جناب معبوددن عبارت اوله رق مبتدادر (رحیم) کریم و زننده محسن و منعم معنایه اسماء حسناندن اولوق اوزره مبتدایک خبریدر (الی العبد) ده الی رحیمه متعلق حرف جر در عید لفظی عید بالایجاد معنایه رحیمک مفعول به غیر صریحیدر (یغفر) باب نایدن فعل مضارع در فاعلی محذوفه مستتر هو ضمیری رحیمه را جعدر و وجهه سی رحیمک صفتیدر یا خود اسبیا فیدر (آیام) همزه نک مدیه ذنب و کنایه معنایه اولان انک جعی و فک مک مفعولیدر (مفهوم) عنوان عبادیه محسن حقیقی انجیق غفار الذنوب اولان الله تعالی در یک اولور

(*) شهاه قلبی قوی اوله همز کاسی تمام * فحماهم در اولوق هم اولو کیده همام (*) (شهاه) کرامه و زننده بر کیسه قوی القلب و زکی الفؤاد نیز فهم و ککین ذهنلر اولوق معنایه در بوکونه سریع الفهم یک زریک و زکی کیسه به شهم و مشهور دینلور (فحماهم) کرامه و زننده حسی و معنوی یعنی کرک وجود و جنبه اعتباریه و کرک قدر و شان اعتباریه یو یوک و اولو اولوق معنایه در (همام) غراب و زننده شجاع و سخی اولان سید ذیشان کیسه به دینور

(*) ابل دینوردوه اور کو جیده اولدی ستام * شموخ ایش یوجهلک هم آنک کیده ستام (*) (ابل) همزه نک و بانک کسر یله و تخفیف بانک سکونیه دوه به دینور واحده و جمعه اطلاق اولور یا خود اسم جعدر بر سوری دوه به دینور ایکی سوری دوه به ابلان ایکیدن زیاده دوه سوریسته همزه نک مدیه ابل دینور لفظندن مفردی یوقدر مفرد مذکر یجل مؤثی ناقدر ابلک مصغری ایله در (ستام) سخاب و زننده دوه نک اور کو جنبه دینور و علو و ارتفاع معنایه دینور و مرتفع و یوجه معنایه اطلاق اولور (شموخ) قعود و زننده یوجهلک و یوک کلک معنایه در یوجه نسته به شامخ دینور

(*) مقدمه دینلور اوک بلوک عسکردن * دی آرده خلف و امام اوک هم اولی در قدام (*) (مقدمه) دالک کسر یله محدثه و زننده محاربه ده نفسی سائر عسکر اوزره تقدیم ایدن طایفه به دینور که مقدمه الجیش اوله جقدر فارسیده سر آهنک و ترکیده چرقدی و قراولی تعبیر اولور (خلف) خاگ فیتی و لامک سکونیه جهات هتیه دن آرده دینور و راه کی (امام) سخاب و زننده (وقدام) زنا و زننده خلف مقابلیدر که اوک دینور قیدام و قیدوم کی فارسیده اوک

پیش و آرد پس دینور

(*) مقامه مجلیه دینش دینی جاعت ناس * مکان مقام دینک جایگاه در اویله مقام (*)
(مقامه) مقاله و زنده او توره جنی یه دینور مجلس کی وقوم و جاعت معانسه در (مکان)
میک فحیه و (مقام) مکان و زنده طوره جنی و او توره جنی موضعه دینور فارسیده جایگاه
و جایگاه دینور

(*) شحیم سیز کشید رایج باغن سونده شحیم * دینور مش انت باغن شحیم آتی صتان شحیم (*)
(شحیم) لحیم و زنده اتلی جانلی سیم و سیم کیمسه یه دینور (شحیم) کشف و زنده ایج باغی
ایده سنی سون کشی یه دینور اصل نظمه کلا المعین شحیم لفظنک معناسی اولق اوزره ثبت
اولند یغنه قاموس ماسعد اولند یغندن مصراع تغییر اولندی (شحیم) لحم و زنده حیوانانک جوفندن
چیفان باغه دینور که ایج باغی و انت باغی دینور (شحیم) شداد و زنده و شاحم صاحب و زنده
ایج باغی صتان کیمسه یه دینور

(*) مسومه کودیلن آتله دینور مش هم * کرن طوارله مرعالنده دیندی سوام (*)
(مسومه) معظمه و زنده منیب اوله رق مرعایه صالیو بر بلوب کنندی باشه کودیلن آتله و سائر
مواشی یه دینور و نشان ایچون تمغابا صلمش اولان آتله دینور (سوام) صحاب و زنده کنندی
باشه اولاغده صالیو برلش اولوب مرعاده باشی بوش کرن دوه ره و سائر مواشی و طوارله
دینور

(*) طوار که اولتیه بابانده ساغه اولمش * بها و فینی سو یلشمه نک مائی سوام (*)
(سائه) سائبه و زنده و مر ادفیدر که باشی بوش یسائه صالیو بر بلوب استدیکی برده کرن و ب
اولتیا دابه و مواشی یه دینور (سوام) جدال و زنده یعه عرض اولتان متاعک باغی ایله مشتری
پیننده فینی سو یلشمه یعنی اولاباغی دکرندن زیاده استیوب مشتری آز و یروب بعده طرفیندن
نزل و ترفی ایله بها سو یلشمه رک یلنرنده قرار داده اولوب بازار شتی معانسه در مساومه
و تساوم و استیام کی

(*) بلازی جوزل و دینش کو کر جنه و رقاء * بیان کو کر جنک آدیده یمامه یمام (*)
(جوزل) کو کر جنین بلازیه دینور و نازه جوانه اطلاق اولتور شاپ نورس معانسه و زهره دینلور
سم معانسه (ورقاء) جراء و زنده طیارین کو کر جنه دینور جامه و سعدانه کی (یمامه) صحابه
و زنده و (یمام) صحاب و زنده و یمام فحینه یائی کو کر جنه دینور جام و حشی معانسه و اهلی
کو کر جنه ده اطلاق امام کسایدن هر ویدر

(*) کو کر جنک آدیدر صاعمه بالکیزیرا * بوغازی طوقلی هر بر قوشه دینلدی جام (*)
(جام) صحاب و زنده کو کر جن قوشه دینور علی قول مطلقا بویی مطوق اولان یعنی
اصل لونک غیری لونه فلابه و کردانلق طاقلمش کی اولان قوشه دینور کو کر جن و قری
واوکیک کی مفردی جامه در فارسیده کو کر دینور

(*) او قوا و زاغه کیدن بای ایش طحور و رکوض * نصیه هم اوقده سهم دیندی جعی سهام (*)
(طحور) صبور و زنده و (رکوض) ینه صبور و زنده او قوا و زاق کیدن و چوق منزل آلان
بایه دینور (سهم) سبتک قتی و هانک سکونیه حظ و نصیب معانسه در و اوقه دینور تیل کی
(سهام) جبال و زنده سهم مزبورک جعیدر

(*) جسنده بر برینه اورمه در مصاد مه هم * طوقوشمه صت و تصادم آخته در ایلام (*)
(مصادمه) مقابله و زنده سخت و صلابت و اولان ایکی جسمی بر برینه جار یوب طوقوشدر مق

معانسه در (صب) صادق قتی و تانک تشدید یله ایکی نسه بر بریله طوقوشتی معانسه در
و بر کیمسه بی عنف و قهر ایله اونه قافق معانسه در (تصادم) تضارب و زنده جار یوب
و طوقوشتی معانسه در قوجارک طوقوشمه سی و در یاده قایقارک طوقوشمه سی کی (ایلام) همزه نک
کسر یله بر کیمسه یه الم و یروب جسمی یا خود جانی آجتقدیر

(*) اوکیم توکل ایده حقه قار شور کر مه * فنی توکل للرب صادف الانعام (*)
مصراع اول تانینک ترجه سیدر (فنی) ده فالتینافیه من موصوله در و محلا مرفوع میدادن
(توکل) تفعل یا بندن ماضی مفرد مذکر غائبدر فاعلی اولان ضمیر مستتر موصوله راجعدر
جمله سی موصول صله سیدر (الرب) ده لام جاره علی معانسه در * و یخرون للاذقان *
نظم جلیک ده اولدیغی کی رب اسماء حسنان اوله رق فعلک مفعول به غیر مصریحیدر (صادف)
راست کلک و قاروشتی معانسه اولان مصادفه دن ماضی مفرد در یخنده مستتر هو ضمیری
فاعلی اوله رق میدایه راجعدر جمله سی میدانک خبریدر (انعام) همزه نک کسر یله کرم
واحسان معانسه صادف فعلک مفعولیدر (حاصل معنی شول کیمسه که هر خصوصنده جناب
پرور دکاره تقوین امور و اعتماد و هر حاله استسلام و انقیاد ایده اول کیمسه نائل احسان
و حائر الطاف یزدان اولور دیمکدر

(*) بقار افندیسنک حال و شانه اتباع * سن اول ادیب که اهل ادب اوله خدام (*)
(ادیب) امیر و زنده عدل و سخا و بذل و عطاء و حلم و حیا و امانت و وفاء و صبر و رضا
و عفت و شجاعت و توکل و قناعت و تواضع و شفقت و انصاف و مروت و بالجمله شرعک ایجاب
و عقلاک استحسان ایلدیکی اطوار و اقوال ایله متصف اولان کیمسه یه دینور (خدام) خانک
ضمی و دالک تشدید یله خادمک جعیدر یعنی اتباع و خدم و خشم مقوله سی متبوع یلنک اثرینه
اقتفا و طور و ورشته اقتدا ایتمک عادت مستمره در سن ادب اول که انلر دینی یلنک اخلا فکله
مخلوق اولوب مؤدب و لمغه تابع و متبوع معزز و محترم اوله دیمک اولور
(*) یصل العرش مع الحزن دعاء المظلوم (*)

(یصل) یعد و زنده باب تانیدن فعل مضارع در مصدری بر نسته یه ابریشوب اولاشتی معانسه
قعود و زنده وصول و غرقه و زنده وصله و عده و زنده صله در (عرش) فرش و زنده تحدید
و تقدیری عقول بشریه دن خارج و حقیقی و مقداری علم الهی یه منوط اولان عرش
الرحن در و یورکیده فعلک مفعولیدر (مع) میک و عینک فحیه استمد و ما بعده مضاف
اوله رق ظرفدر و یورکیده جتک مع العصر کبی زمان اجتماعه دلالت ایدر و عند البعض
مع مصاحبت معانسه موضوعدر (حزن) حالک ضمی و زانک سکونیه و فحینه تله تاسه و غم
و اندوه معانسه مضاف الیه در ومع مؤخر دایه متعلقدر (دعاه) تضرع و استکانتله درگاه
قاضی الحاجاتدن بره طلبی نیاز طریقیله استتمک معانسه در (مظلوم) نفسه یا خود مالنه جور
وظلم اولمش عاجز و بیچاره کیمسه یه دینور * ماک عنوان اتق دعوه المظلوم فانه لاجباب
بذنها و بین الله * اثریمه بغیر حق تعالی ورنجیده اولسان مظلومک حزن قلب و انکسار
خاطره مقارن اوله رق ظالم ستمکارک علیه نه اولان دعاسی طباق سبع شدادی خرق ایله
عرش اعلا یه واصل اونور (یعنی درگاه اجانبناه عزنده مقبول و مستجاب اولغله ظالم بلاستی
بولور دیمکدر

(*) بوغازی دیندی یمک بوغمه برینه بلعوم * بلعوم بوغمه بوغازی خلق و حلقوم (*)
(بلعوم) بانک خبله عصفور و زنده و بلعوم قنفذ و زنده بوغازی کائن و براویجی معده یه متصل

محرانك اسعید كه طعمام و شراب اندن مر و رایله معده به واصل اولور و بوكه مرئ دخی دینور
 امیر و زننده و بوغانده بریخرا دخی و اردر كه انك براوچی ربه به یعنی اق جكره متصلدر هوا کبروب
 حیقوب نفس اله جق بحرادر بوكه خجیره دینور حفظه و زننده و قصبه دینور و قصیه الزبه
 دینور ترکیده بوغور تلق و خرطلق تعیر اولور (باجمه) دخرجه و زننده ناظمك یساقی اوزره
 برنسه بی بوغور معنانه در بلع و ابتلاع و التقام و استراط و ازدقام کی يك اكل اولان کیمسه به
 بلغم دینور جعفر و زننده (حلق) حامه مبله نك فحبله و (حلقوق) بلغم و زننده و حایرینه
 زایلله زلقوم انسانك و سائر حیوانك بوغاننه دینور فارسیده كلودینور
 (*) اسب جبریل دیمش صاحب قاموس اما * جوهری جمله ملكر آتیه دیر حیزوم (*)
 (حیزوم) حامه مبله نك فحبله قاموس محیط مؤلفی محمدالدین فیر و زبایدی و وای اوزره جبریل
 امین علیه السلام حضرت تارینك فریخی اسعید كه حضرت موسی علیه السلامی بچردن كچورمك
 ایچون و بدر غزاسنده خاتم الانبیاء علیه الصلاة والسلام حضرت تارینه نصرت ایچون صورت
 بشره عیسی ایلله اول آتیه سوار اولمشیدی و اول آتیه فرس الحیوة دخی اطلاق اولور ضال و مضل
 اولان سامری خبیث دست خبیث پیوسته یایدی عجل صورته انك ایانی ایزدن تراب آلوب
 طرح ایكله حیات بولش ایدی امامشاهیر آتیه لغتدن ابونصر اسماعیل بن حاد الجوهری
 صحاحنده اسب جبریله تخصیص ایتموب علی العموم زبران ملائكه كرام اولان آنردن هر برینه
 دینور دیمكله اسم جنس اولور
 (*) ام كلثوم ایدی يك بنت رسوله كنبه * یوزی جوق اتلوا اولان کیمسه به دیمش كلثوم (*)
 (ام كلثوم) كاف عربیه نك ضحبله عصفور و زننده مخفر كائنات علیه افضل الصلوات افندیمرك
 بنات ازبسته طاهره زندن برینك كنبه سیدر كه انلر زینب و رقیه و ام كلثوم و فاطمه الزهراء
 رضی الله تعالی عنهن حضرت اندر و یوام كلثوم رضی الله عنها حضرت تارینی رسول الله صلی
 الله علیه و سلم حضرت تارینی رقیه رضی الله عنها نك و قاتندن صكره حضرت عثمان بن عفان
 رضی الله عنه ترویج ایكله حضرت عثمان ذوالنورین لقبه ملقب اولمشدر (كنیه) كافك
 ضحبله و كسر یله اب و ام و ابن و بنت كملر یلك بریله مصدر اولان اسم دینور و اكزنا نك كاف
 فارسی ایلله ام كلثوم دیکلری لحن فاحشدر (كلثوم) وزن مزبور اوزره یوزی و یناقلری
 اتلو و طولقون آدمه دینور
 (*) قرم ایتمش شول دوه كیم حفظ اولور مش دول ایچون (*)
 (*) قومك اولوسینه ده قرم دینور جچی قروم (*)
 (قرم) قافك قحی و رانك سكوبله ناقدره چكوب دولتی المق ایچون حفظ و اختیار اولسان
 ارلك دویه دینور و سید و ذیشان اولان اولو کیمسه به دینور (قروم) خول و زننده و معنای
 اولده مراد فی اوله رق قرم مزبورك جمعدر
 (*) جدم هر نسنه نك اصلی كوكی معنانه در * جمیده كلدی اقامیم دیمك اصل اقنوم (*)
 (جدم) جیمك كسری و قحی و ذالك سكوبله هر نسنه نك اصله و سكوكنه دینور انسان
 و حیوان و اشجار مقوله ربه شاملدر اصل و ام و جرثوم و جرثومه كبی (اقنوم) همزه نك ضحبله
 جرثوم و زننده و مر افیدر كه اصل معنانه در (اقانیم) اقالیم و زننده اقنومك جمعدر نصارانك
 اقامیم ثلاثه تعیری اصول ثلاثه دیمكدر و بولفظ رومی معریدر
 (*) اخدم و مخدم ایتمش صاحب اتباع و خدم * دخی جن تابعه لی کیمسه به دیمش مخدوم (*)
 (اخدم) اخد و زننده و (مخدم) مكرم و زننده و مخدم معظم و زننده خدم و خشم صاحبی

کثیر الاتباع کیمسه به دینور (مخدوم) معدوم و زننده جن طائفه سندن تابعه سی اولان کیمسه به
 دینور كه خدام صاحبی تعیر اولور
 (*) آدمه تابعه شول جندن اولان تابع کیم * قنده اولور سینه برابر اوله بوجه لزوم (*)
 (تابعه) صاحب و زننده و (تابع) صاحب و زننده شول جتی و خجینه به اطلاق اولور كه ذاتما
 برانسته صاحب و ملازم اولوب تره به کیدر سینه تابع اولوب برابرجه کیدر اوله
 (*) اولك اولجه ظهور ایلدی اولدی رشم * شول چچك كیم ابو اچلامش اوله برعوم (*)
 (رشم) قیچكته هنوز ظهور ایلكه باشلش اولوب یكی بتوب كلور اولان نیاته دینور (برعوم)
 بلعوم و زننده و برعومه هایلله و برعوم و برعوم قفغذ و قفغذه و زننده هنوز اچلامش چچك دینور كه
 طومور جق دینور
 (*) چون سدوم اولمشیدی قریه سی قوم لوطك * انلرك حاكم بزجور یده قاضی سدوم (*)
 (سدوم) ذال محجه ایلله صبور و زننده دال مبله ایلله سدوم معری اوله رق لوط علیه السلام
 قومك مدینه لری اولان صعبه و صعبه و عمره و دوما و سدوم نام بلیدر لك بریدر و یونلرك مجموعی
 حضرت لوط علیه السلام قوم اوزره زبر و زبر اولغله مؤتفكات تسبیح اولمشدر اعالیسی
 اسافله منقلب اولش و اوستی الله چور یلوب ترسنه دوغش معنانه و تفسیر ابی السعودده
 مسطور اولدینی اوزره بومدائ خسه درتیوزيك نفوسی مشتل ایدی (قاضی سدوم) مدائ
 خسه مزبور بدن سدوم شهرتك قاضی بذر ككه ظلم و جورده مثل اولمشدر زیاده جائز
 و ستمكار اولان کیمسه حقنده (اجور من قاضی سدوم) دینور قاضی ماضینك جلد جورندن بری
 بودر كه بركون حضورنه ایكی خصم كلوب بری آخردن دعوی و یونك ذمندن یك درهم حق
 واردر و اثبات مدعی ایلدی مدعی علیه دخی دخی اقرار ایدوب لكین بش سنه مؤجل اولغله
 وعده می تمامنده مستحق اوله جقدر سزندن نیاز ایدر كه بش سنه تمامنده یك درهمی ادا ایچون
 كنور دكده بلكه بو آدمی بوله كم كرم ایدوب وعده حلوئه قدر بونی حبس ایلد كه اولوقنده
 حاضر بوله كم دیمكله مدعی مرفومی بش سنه حبس ایتمشدر
 (*) يك اوغور او ایتمش این هم اوغور سز خطباء * نامبارك دیمه مفهومیده مشوم و مشوم (*)
 (ایمن) اسعد و زننده و مر افیدر كه زیاده اوغورلو و قوتلو و میرن و مبارك معنانه در فارسیده
 فرخنده و بخت دینور (خطباء) جراء و زننده اوغور سز و خجینسز و مخوس کیمسه معنانه
 اولان احطاب لفظنك مؤشدر (مشوم) مبغوم و زننده و (مشوم) ملوم و زننده نامبارك یعنی
 اوغور سز و مخوس کیمسه دینور
 (*) رجم قتل ایتمه دخی طائفه معنانه در * اوله رجم اولنانه دیندی رجم و مر جوم (*)
 (رجم) رانك قحی و جیمك سكوبله قتل و امانه ایلك معنانه در و بر کیمسه بی طاشلق و طاشه
 طومق معنانه در (رجم) ذمیم و زننده و (مر جوم) مر دود و زننده طاشلش کیمسه به
 دینور و قوغولش مر دود و مطرود کیمسه به دینور
 (*) میو سی رأس شیطین کی بر اهل جیم * قدر دوزخده بر آتشدن اغا جدر زقوم (*)
 (زقوم) تنور و زننده قدر دوزخده یعنی جهنمك اصلنده و دینده نابت بر شجر ناریدر كه اغصانی
 دركات جیمه مر تفع و واصل و میو سی نهایت قبح و كراهت منظرده رؤس خجینه شیطانه شبیه
 و مشاك و خشونت و مر ایدر و كراهه رایحه و شده حرانده اقصابی غایبه بالغ ایكن احجاب
 جیم غلبه جوعدن ناشی یا خود زبانه لك جبر و اگر اهنه معنی مضطر و مجبور اولور اندن اكل
 و تناول ایدر

(*) خلقه الفی جوق ایله مذموم و فبیح * کثرة الخلطة بالناس فیج مذموم (*)
 مصراع اول ثانیك تفسیر و ترجمه سیدر (کثر) کافک فبی و ثناء مثله ک سکونیه جوقله
 دینور قلت مقابلدر و مابعدیه اضافیه معرفه اوله رقی مبتدادر (خلطت) عزالت و زنده
 فارشیق معنایست در مخالطه واختلاط کی (بالناس) دمایه جاره خلطه متعلقدر ناس سین
 قافیه سنک اول قطعه سنده یکدیکی اوزره بنی آدم معنایست خلطتک مفعول به غیر صریحیدر
 (فیج) غلیظ و زنده کوتووچر کین معنایست مبتدایک خبریدر (مذموم) هر جوم و زنده رذیل
 و مبتدل کیسه معنایست مبتدایک خبر بعد خبریدر (حاصل معنی الافلاس الاغیاس الاشیان
 بالناس مفاد کچه محالین ناس اکثر یا مالا یعنی ایله مالا مال و اولیه یاوه کویان ایله الفت و استیسان
 موجب خسران و مستوجب وبال اولغیه او مقوله ناس صورتده نسان ایله کثر محالست
 شرعا و عقلا فیج و مذموم و نفیضی اولان عزالت و وحدتک مدوحیتی امام شافعی حضرت تارینک
 * فظونی نفس و طنت قعدارها * مغلقه الابواب مرخی جابها * قولدن معلومدر *
 (*) علمدر یادارک آل ابوالجور بنی * بوخسه ممکن دکل انسانه کوره جمع علوم (*)
 یعنی علوم غیر متاهیه اولغله دریای محیط بی ساحل مثابه سنده و فنون مسائل قعدر یاده نکون
 ایدن لائی کرانها منزله سنده در پس جیع علوی جیع و احاطه و کافه فنونی استیاع و استفاده
 افراد آفریده دن بر فرد ممکن و متصور دکلدر همان * ماحوی العلم جیعا احد * لاولو مارسه
 الف سنه * اما العلم بعد غوره * فخذوا من کل شیء احسنه * نشیده سنجه ماننددر شهوار اولان
 علوم نافعیه فی تحصیل و اکسابه فیضاب اولدیکندر

(*) قل ما نعرفه الله تعالی اعلم (*)

(قل) لام قافیه سنک اوچینی قطعه سنک عنوانی شرحنده یکدیکی اوزره قبل اولدی معنایست
 ماضیدر (ما) موصولدر (نعرفه) ده نعرف باب نایدن مضارع متکلم مع الغیر در تحتدر مستر
 نحن ضمیری فاعلیدر ضمیر بارز مفعولدر و موصوله راجعدر و جمله سی موصول صله سیدر
 و موصول مع الصله قل فعلتک فاعلیدر (الله) قطعه شرعیده یکدیکی اوزره اسم جلال کبر یادر
 و مبتدادر (تعالی) تفاعل بایندن فعل ماضیدر تعاطف بالوحدانیه فی الالهیه و تدخ بالتفرد
 فی الربوبیه معنایست تحتدر مستر هو ضمیری فاعلیدر و اسم جلاله متعلقدر جمله سی اسم
 جلالک صفتیدر (اعلم) اعظم و زنده اسم تفضیلدر زیاده بیلیجی معنایست تحتدر مستر
 فاعلیله جمله سی مبتدایک خبریدر * مفهوم عنوان * وما اوتیم من العلم الاقلیلا * نص
 جلیلی منطوق کچه بزم یعنی کافه ذوی العقولک یلدیکم بحر دن قطره مثابه سنده اقل قبلدر
 الله تعالی جیع معلوماته عالم و علمی هر سنه به شاملدر دیک اولور

(*) اولدی حریفه ندامتدیمه مفهومی سدم * هم بشیانلغه مانندندیمدی ندم (*)

(سدم) قحمتنه ندم و زنده ندامت و بشیانلق سببیه عکین و محزون اولوق معنایست در یاخود
 مطلقا حزنلو و غمناک اولغه دینور (ندیم) نکل و زنده و (ندم) سدم و زنده بشیانلق و بشیان
 اولوق معنایست در ندامت کی بشیان اولش کیسه به سدم و سدمان و ندم و ندمان دینور سکران
 و زنده

(*) طارقه دیندی ثقی کینلی حقی خشم اضم * بک غضبنا کدی عزاس و غضبدر ضمضم (*)
 (ثقی) ثاک فبی و همز نکل کسر یله طارقین کیسه به دینور غضوب و غضبان کی (حقی)
 ثقی و زنده و حقیق امیر و زنده خشم و ضبط ایدیجی دوه کینلو کیسه به دینور (اضم) غضب
 و زنده و مراد فیدر خشم و طارقلق معنایست در و حقد و کینه معنایست و حسد معنایست اطلاق

اولور و مصدر اوله رقی غضب ایتمک و طارلق معنایست مستعملدر (عزاس) عینک کسر یله
 قسطاس و زنده و عزت ریس عفریت و زنده بک غضبجو جبار و غضبان کیسه به دینور
 مزههر کی (ضمضم) زمزم و زنده غضبجو و طارقین کیسه به دینور کشف و زنده غضب کی
 ناظمک غضبدر ضمضم قولنده غضب ضاذاک کسر یله در لکن غضبجو ضمضم دینلغه تفلیطدن
 سالم اولور دی

(*) غبط ایش کیرلی غضب کظم اقی هضم ایتمکدر * کظم اولدر که سکوت ایلیه جعی کظم (*)
 (غبط) غینک فبی و یانک سکونیه غضب کامن یعنی کیر لو طارقلق معنایست در و مطلقا خشم
 و غضب معنایست در دینور و غضبک حدت و شدت دینور و بر کیسه به فی اغیضاب ایدوب
 طارلق معنایست در دینور (کظم) کافک فبی و طانک سکونیه غضبی و اوفکده بی هضم ایدوب
 یونقی یعنی مغضوب علیهدن اخذ انتقامه قادر ایکن کف نفس ایله اجرا و انتقامی ترک ایتمک
 معنایست در محزون و غمناک کیسه به کظم و مکظوم دینور (کظم) ساکت و زنده و مراد فیدر که
 سو یلیوب ابسم طوران کیسه به دینور (کظم) سلم و زنده کاطمک جمعیدر ساکتون
 معنایست

(*) لطمه سله دخی لطم اولش آتی اورمقده * هم طبعه اوریلن یوزدیمه خدملطم (*)
 (لطمه) عمره و زنده ضرب انواعدن سله و شمار تعیر اولانه دینور (لطم) لطم و زنده کف
 مفتوحه ایله یعنی ال آیه سله بر کیسه نکل یوزینه یاخود چلاق بدنه سله اورمق و شمارلق
 معنایست در صفغ کی (خدملطم) ترکیب توصیفی اوله رقی طبعه ایله یعنی سله ایله
 اوریلن یناغه و یوزه دینور خد الف قافیه سنک التبی قطعه سنده یکدیکی ملطم کیم خیمه
 ملطوم معنایست در

(*) شنشنه عاده دیش دخی خویه طبعه * ییلانک ارکی هم برکسک آدی اخزم (*)
 (شنشنه) شنارک کسر یله زریجه و زنده داب و عاده دخی خویه و طبیعه دینور و بر قطعه اته
 دینور (اخزم) اخر و زنده ارکک ییلانه دینور صمه و اخلف کی وجود و سخا ایله مشهور اولان حاتم
 طائی نکل عیسی یاخود پدرینک عیسی اسمیدر که حاتم مز بورک جدی یاخود جدینک جدی ابو اخزم
 الطائی در اوغلو اخزم و فات ایدوب برقاج اوغلاری قالمشیدی برکون بر ماده ضمینه جمله سی جدی
 اولان ابو اخزم اوزرته خروج و هجوم و ضرب و جرح ایلمرله اشبو * ان بنی زملونی بالدم * شنشنه
 اعرقها من اخزم * یعنی نظم و اراد ایدوب پدری اخزم دخی کندینه بوکونه عقوق و عصیان
 صاحبی اولغله اولادری دخی انک کی بدخوی اولدقلری اشعار ایلدی و بو شنشنه اعرقها
 من اخزم مصراع ضروب امثالدن اولغله ناظم تحریر بو پشته مثل مز بورک خلد
 ایما ایتدی

(*) نحب و غراره قرون ایله رعم اولش روح * نسجه جانه هم انسانه دینور جعی نسج (*)
 (نحب) نوبک فبی و جاء مهمله نکل سکونیه نفس ناطقه و روح حیوانی معنایست در که فارسیده
 و ترکیده جان دینور و نحب بوندن ماعدا اوزنلق معنایست در طول کی و او یقویه دینور نوم کی
 و برهان و حجه دینور و مسابقه و مباحثه اوکدل قومغه دینور و حاجت و مهمه دینور و بر شینک
 مدت محدود سنه دینور و یوریمکه دینور و مباحثه قویلان کرانها اوکده دینور و نذر و ایجاب
 دینور و بگا شدید دینور و قوط و شدة دینور و بر نسنه نکل مدتک نهایتنه دینور و اولومه دینور
 و قار او یوتنه دینور و وقت و زمانه دینور و اوکسور که دینور و قصد و همه دینور و محروپ
 طاو لغمه دینور و عظیم الحنه اولان دوهیه دینور مجد الدین فیروز آبادی بضارده نحب لفظنک

اشوبه کرمی معنای اینست ثلثه درج و نظم اینست که * طول و نوم و برهان مر اهنه * و حاجه
 مده و السیر و الخطر * نذر اشد بکاه شده اجل * والنفس والموت واذکر فعل من قروا * والوقت
 ثم سعال همدی * صمخ الجمال معانی الحب فاختروا * استیبر که علی وجه الترتیب والاجمال ترجمه
 اولی در (غراره) رانک تشدید به غداره و زنده و (قرون) صبور و زنده و قرون هایل و قرین
 امیر و زنده و قرینه هایل و (رعوم) صبور و زنده نفس معنای در که روح انسان در حواء
 و همدی که روح دخی غریب در جان معنای کامر فی قطعه الحار شیوعه بنا ترجمه موقعه
 ابراد اولدی (نسم) قبحاله روحه و جانه دینور و انسانه اطلاق اولور و کوله و جاره به دینور
 و روحک را ختی موجب اولان نفس دینور که صولوق آلب و بر مکن (نسم) قبحینه نسمه نك
 جمع جنسیدر تروم که کبی جمع صیغه سی نعمات کلور

(*) دلسره اخرس و لال اولنه ایکم دیش * یک صاغر کیمه به اطرش دی صاغر اولدی اصم (*)
 (اخرس) احر و زنده دلسره کیمه به دینور جمعی خروس و خرسان کلور خالک ضمیمه (ایکم)
 اخرس و زنده و یکم امیر و زنده خلقی دلسره اولان کیمه به دینور و لاله و نادان اولغله نطقه ن
 عاجز اولان دلسره دینور ایکم جمعی یکم و یکماندر بارک ضمیمه فارسیده دلسره و یکم ن
 عاجز کیمه به لال دینور خال و زنده و بی زبان دینور (اطرش) اخرس و زنده و اطروش اسلوب
 و زنده صاغر و قولانی آخر کیمه به دینور ناظم یک صاغر دینور دیدیکی قاموسه مخالفدر
 زینا قاموسک الطرش اهورن الصم قول اطرش فی الجملة بمعنیه خفا اولان صاغر دینور
 بوقدر جمعی صاغر کیمه به اصل دی دینله اصل اولور دی زیرا اصل اصلا ایشتم اولان
 یاخود اذان پرده سیله صیغه ایتدیکه طوبیسان صاغر دینور (اصم) اعم و زنده صاغر

دینور جمعی صم کلور فارسیده کر دینور

(*) دیدیلر فاتحه هر نسته نك اولرینه * هر شیک آخیده خاتمه در هم خاتم (*)
 (فاتحه) فاتحه و زنده بر شیک اولنه اطلاق اولور حافر و جافره و تابش کبی (خاتمه) فاتحه
 و زنده و مقابلیدر که بر نسته نك انجامه و صوکنه دینور (خاتم) تانک قبحله بودی بر نسته نك
 آخر و انجامه دینور و مهر لته جک نسته اوزره با صیلان مهره دینور و بر ماغه طقیلان یوزکه
 و بر طائفه نك آخیده کلن کیمه به دینور تانک کسریله ده لغتد معنای اخیرده

(*) شوه جرکتانک ایش جرکنه هم دیندی دیم (*)
 (*) صاحب حسن و جمال اولنه دیش فذغم (*)

(شوه) شبنک فنی و واول سکونیه و شوه نم و زنده یوز جرکن و بد و قبح اولی معنای در
 قبح الوجه آدمه اشوه و صکر به المنظر خاتونه شوه دینور (دیم) دال مهمله ایله امیر
 و زنده جته سی حقیر جرکن آدمه دینور جمعی دمام کلور جبال و زنده و مؤثی دیمه در جمعی
 ینه دمام کلور و دمام کلور (فذغم) غین مجله ایله جعفر و زنده متناسب الاعضاء اسلوب و اندامی
 کوزک حسن و جمال صاحبی کیمه به دینور و خوب و دلبر و متلی یعنی طولعون یوزه دینور

(*) حصرم و محصرم اول کیمه که غایتده بخیل * دخی خضرم او که غایتله اوله اهل کرم (*)
 (حصرم) جانک و رانک کسرله یله زبرج و زنده غایتده بخیل و بمسک جری کیمه به دینور شعیب
 و ضنین کبی و اوزومک و خرمانک قوروغنه دینور فارسیده غوره دینور (محصرم) رباعی مجر دین
 اسم مفعول ینله سبله مدرج و زنده بخیل و امساک معنای اولان حصرمه دنکه در حیره
 و زنده در مشتق اوله رفی زیاده بخیل و بغایت ناکس کیمه به دینور لکن وزنه خلل و انکسار
 کلکله بومصرع تغییر اولوب * یک بخیل دی محصرم دخی حصرم اوله * دینله اولی

اولور دی (خضرم) مجتنبین ایله یله زبرج و زنده غایتده کرم الطبع و کثیر العطاسنی و جوامع
 کیمه به دینور و ناسک حواج و مهماتی حول و متکفل متعین و در بادل کیمه به دینور و صوبی
 چوق قویه و یوک دریاه دینور جمعی خضرم و خضرمه کلور

(*) دائم اولماغه عذابه دخی حرصه دی غرام * مبتلا اولنه بر نسته به دیش مغرم (*)
 (غرام) سحاب و زنده دائم و مسترو برقرار اولان شرو کیمه به دینور و مطلقا بر نسته نك دائمی
 اولنه دینور و اشکجه و عذاب معنای در و حرص و ولوع معنای در که بر شیه یک مجبور لکه
 و دو شکونلکه دینور و ملاک و تباب معنای در (مغرم) رانک قبحله مکرم و زنده زنجیر عشقه
 گرفتار اولان اسیر علاقه و عوايه دینور و بار کمران دخی متحمل اولان بیچاره مدیونه دینور
 و بر نسته به خریص و مبتلا و مولع اولان کیمه به دینور

(*) سکا ایتدیک افت اسرارین اشارت اکل * قد اشترنا لک اسرار لغات فافهم (*)
 مصراع اول ترجمه در (قد) حرف تحقیق در کامر مرار (اشترنا) اجوف و اوی اوله رفی افعال
 بایندن ماضی متکلم مع الغیر در مصدری اولان اشارت بر نسته بی بر کیمه به تعیین و تشخیص
 و جملیه کوسرمک معنای در متکلم ضمیری فعلک فاعلیدر (لک) ده لام جاره فعله متعلقدر
 کاف خطاب اشارت مفعول به غیر صریحیدر (اسرار) همزه نك قبحله ابرار و زنده سرک
 جعیدر سر سبک کسری و رانک تشدید در و نه کم و اخفا اولان رازه دینور و هر شیک لب
 و مغزینه و خاص و کزیده سنه دینور و اسرار فعلک مفعول به صریحی و لغاته مضافدر
 (لغات) قضا و زنده لغت لفظک جعیدر لغت انساندن هر صنف غرض و مر املندن کند بیه
 تعبیر و افاده مرام ایتدیک کسری اصوات و الفاظدن عبارتدر (فافهم) ده فافصحه در افهم
 اعم و زنده نك و آکله مق معنای اولان فهمدن امر حاضر در نسته مستتر است ضمیری
 فاعلیدر جمله انشائی فاه فصیح نك انباء ایتدیک شرط محذوفک جوایددر (حاصل معنی
 لغت عربیه نك اسرارینی یعنی تفسیر و حدیثه مستعمل و محاورات ادبیه و متداول اولان افصح
 و اعلالینی علی وجه تعیین سکا کوسرم ایتدی کیفیت و حال بویه اولدیغنی یلنک ایه
 بومظومه در ج اولان لغاتی فهم و حفظ ایله دیکدر

(*) چالش اعلام گروه علمادن اوله سن * صاحب علم اوله نك شهرتیدر توغ و علم (*)
 (اعلام) همزه نك قبحله علمک جعیدر (علم) جبل و زنده بر قومک سید و سرفرازیه و فائق
 الاقران اولان متعین و ممتازینه دینور (گروه) کاف فارسینک ضمیمه جنود و زنده فارسیدر
 فرقه و طائفه معنای (توغ) تانک ضمیمه فارسیدر و ترکیده دخی بویه ججه مستعمل اوله رفی
 و زبایه مخصوص موی رنگامیر ایله مصتوع شفه سز بنوع معروف علمدر (علم) قلم و زنده
 سنجاق تعبیر اولان بپراغه دینور یعنی تضییع اوقات ایتوب خد و سبیل تحصیل علمه مواظبت
 ایله تا که معشر علما نك افاضل و اما نلندن اوله سن زیرا علم و کمال ایله ممتاز اولان اهل هیزک
 شان و شهرتی و زبر توغ برداز علم افرا نك شکوه و شهرتی کبی طنین انداز آفاقدر دیمک
 اولور

(*) بی الیبت حیثی قیبت و نیام (*)
 (بی) جیمک کسری و همزه نك سکونیه بجای بی دن امر مخاطبدر فاعلی نسته مستتر است
 ضمیریدر کل سن دیمکدر (الی الیبت) ده الی انتهاء غایت ایتدندر و بی فعله متعلقدر (بیبت)
 زیت و زنده خانه و منزل کبی او و او طه معنای فعل امرک مفعول به غیر صریحیدر (حیثی) ده
 حیث فعل یعنی مفعول اوله رفی سو کلور و محبوب معنای در کامر فی القطعه الاولى

من قافية الباء وحبيب يا متكلبه مضاف وحرف ندا تقدیر به یا حبیبی دیکدر (فتیت) ده فاء عاطفه تعقیب ایچوندر جمله ثانیه نك مضمونی جمله اولی عقیده اولدیغنی افاده ایدر (نیت) کله سی بات ییتدن مضارع متکلم مع الغیر در تحتده مستر نحن ضمیری فاعل در جمله سی جمله سابقه انشائیة اوزره معطوفدر مصدر لری اولان ییات ومیت ویتوت کیجه وقتی برعل ایله مشغول اولتی وکیجه بی برشغل ایله بکورمک معنایسته در (تام) نام یتام دن یعنی باب رابعدن مضارع متکلم مع الغیر در تحتده مستر فاعل ضمیر به جمله سی نیت جمله سی اوزره معطوفدر (مال عنوان ای بنم محبوب و دلدارم و بار وفا شعارم * ایتدک دل آواره می بخانه و آرام * لطف ایله یور خانه عشاقه بو اخشام * نیده سجه احسان و عنایت ایدوب یتده خانه بی تشریف یورک که برکیجه جک بزده کیجه لیوب انس والف ایدوب اکلنه لم وخنوده پستراستراحت اوله رق همخواب اولوب او یو به لم دیمک اولور

(*) قلبه القا اولنان خیرل نسه الهام * همدخی ایجه در الهامی طلب استلهم (*) (الهام) همزه نك کسر به جناب فیاض متعال بطریق الفیض عبیک قلبه برخیرل نسه فی القا وتلقین ایلک معنایسته در (استلهم) استرحام ورتنده خیرل مطلوبک قلبه الهام اولنسی خدادن طلب ایتمکه دینور

(*) کرجه عشاق کروهنه دینور مش هیام * عشقه اولغه بخون کی هم دیتی هیام (*) (هیام) رمان ورتنده هاتم لفظنک جعیدر مبتلای عشق و محبت اولان عشاقه اطلاق اولتور (هیام) غراب ورتنده فرط عشقندن ناشی عاشقه عارض اولان جنونه مشابه حالتده دینور که سر سملک و آشقه لک تعبیر اولتور ناظم بحر یک بخون کی تعبیرنده صورت بجایینده عقلا دن اولان بخون لیلایه یعنی قیس بن ملوچه تلویح و تلویح وارد

(*) مستهام اولکه آنک قلبی اوله حیرنده * هامه باشک نه سی جعیده کلندر هام (*) (مستهام) مستدام ورتنده مخیر و آشقه واضطراب حیرنده اولان قلبه دینور یو یله قلبی مخیر کیسه به هاتم وهیوم دینور صبور ورتنده (هامه) همک تخفیف به شامه ورتنده انسانک و هر حیوانک باشنه دینور و طیور دن بایقوشه دینور بومه کی (هام) حال ورتنده مزبور هامه نك جعیدر باشله و بایقوشله دینور

(*) غیم دیش بلوده دیندی بلودی کونه ده * هم بلود لته هوا اولدی اغامه اغیام (*) (غیم) غینک قحیله بلوده دینور سحاب و غمام کی و هوا بلودی اولتی معنایسته در (اغامه) اغامه ورتنده (اغیام) همزه نك کسر به و تغیم تغیم ورتنده و تغیم ترجم ورتنده هوا بلود لتی و بلودی اولتی معنایسته در اغام کی

(*) انسجام وسیلان آقا و معناده سجوم * یاغورک متصلا یاغمه سی اولمش انسجام (*) (انسجام) انسجام ورتنده و (سیلان) قحاله جریان ورتنده و (سجوم) قعود ورتنده و (انسجام) کتاب ورتنده کوز باشی و یاغور و سائر مایع نسهل جریان ایدوب آغق معنایسته در و (انسجام) همزه نك کسر به و سجمیم تسلیم ورتنده پیدر پی متصل و اراقسیر یاغور یاغق معنایسته در برنسته داغی و متادی اولتی معنایسته در

(*) اوسته استاذ و دخی نابل و تقن اوله ایش * دیندی تلینده شاکرده کلور جعی تلام (*) (اوستاد) همزه نك ضمی و سبک سکونیه نه صنعتده اولورسه اولسون ماهر و حاذق اولان کیسه به دینور لکن علم و فضلده ماهر اولان کیسه ده استعمال غالبدر جعی استاذ کلور مضایح ورتنده و استاده کلور جهایده ورتنده و ذال میجه بدلی دال مهمله ایله استاد فارسیدر خواجه و معلم معنایسته و فتنده ماهر یشکر و یشوره و اوسته معنایسته (نابل) قابل ورتنده

اوق یا بقده و اوق آتمده اوستاد تیر اندازه دینور و مطلقا برایشده حاذق اولان اوسته به دینور (تقن) ناك کسری و قافک سکونیه استاذ و حاذق و یشکر کیسه به دینور و سجه و طبیعت معنایسته در (تلیند) ناك کسری به عفریت ورتنده استاذدن علم تعلم ایدن طالب علمه و اوسته دن صنعت اوکرنور اولان شاکرده و چراغه دینور و پر کیسه نك تابعنه و خادمنه دینور جعی تلامیذ و تلامذه کک لور (تلام) سحاب ورتنده تلیندک جعی اولان تلامیذ معنایسته ایچی معر بدر شا کردل دیمک اولور یا خود تلام لفظنک اصلی تلامیذ اولوب آخردن یا و ذال حذف و اسقاط اولغله ترخیم اولنشدن منازل و جابجک ترخینده منا و جبا کی

(*) شول چو جوقدر که فطیم اوله کسلش مه دن (*)

(*) چو جوغی هم مه دن کسمکه ده دیندی فطام (*)

(فطیم) امیر ورتنده و مضموم مخدوم ورتنده رضاعدن فصل و فطیم اولمش یعنی مه دن و سوددن کسلش سی به دینور جعی فطیم در کتب ورتنده (فطام) فصام ورتنده و مراد فیدر که چو جوغک مه دن کسله سته دینور

(*) مثلی نایاب اولان اینجوه دینور در ینیم * هم ینیم اوکسوزه دی جعی ینای ایتام (*)

(در ینیم) ترکیب توصیفی اوله رق نادر الوجود اولان یوک و اعلا اینجوه دینور که درون صد فیه ینیم یعنی فرد و یکانه و بالکنز اوله رق نکون ایتکله یوک اولوب دانه سی اوج مثقال مقداری اولدیغی مرویدر (نایاب) قلیل الوجود و کیاب معنایسته فارسیدر شکیم ناظم مرحوم تحفه سنده * بولتور ایدمه نك آز بولتندر نایاب * مصراعنده ینان ایتندر (ینیم) امیر ورتنده پدری وفات ایدن طفل نابالغه دینور بعد البلوغ ینیم اطلاق اولنمکر ما کان علیه اعتبار به بحار اطلاق اولنه و لسانم زده ینیم بآدن اوکسوزه دینور و اتادن اوکسوزه یعنی بالکنز والده سی فوت اولمش صبی به عرییده عجبی دینور غنی ورتنده و والدینی فوت اولمش چو جوغه اطیم دینور ینیم ورتنده و ینیم بالکنز و یکانه اولان نسه به دینور و نظیری آز بولنسان عزیز الوجود نسه به دینور در ینیم کی (ینای) ناك فنی والفک قصر به و (ایتام) همزه نك قحیله ینیمک جعیدر

(*) نك زباده بیچی آمده دیش مطعم * رزقی جوق کیسه ده مطعم عکی جوق مطعام (*)

(مطعم) همک کسر به منبر ورتنده کثیر الاکل کیسه به دینور حرته و مجلج و اکول و سرواط کی فارسیده بسیار خوار و لقمه شمار دینور ترکیده اینهان تعبیر اولتور (مطعم) عینک قحیله مکرم ورتنده رزقی واسع بول در لکلو کیسه به دینور (مطعام) همک کسر به مضیاف ورتنده و مراد فیدر که طعامی مبذول و مسافری جوق کلور کثیر الضیافه کیسه به دینور فارسیده میربان و خاندان دینور

(*) وارش اولدر که ضیافاته کلور بی دعوت * هم طفلی اویدر می عکیده اطعام (*)

(وارش) صاحب ورتنده طعام بین کیسه لک ایجه دعوتسز و جاغر لفسزین صوفیلوب کیرن کیسه به دینور که ترکیده طالقاق و تعبیر اولتور و اهل عشرت میانه کیروب دعوتسز باده لرن ایچن شراب طالقاق و غنه و اغل دینور (طفلی) تصغیر صیغه سیله سهلی ورتنده ضیافتله و لیه زه دعوتسز بی تکلف و ران کیسه به دینور و بوطفلی بیه نسبت ایله طالقاق طائفه سنک پیری و سرنفری اولان طفیل بن زلال الیکوفی به منسوبدر که شخص مرفوم ولیه زه و ضیافتله دعوتسز لا ابالی اوله رق وارد یغندن طفیل الاعراس یا خود طفیل العرائس

ایله ملقب اولشدی بعده هر طالقاوغی اکانست ایدوب طفیلی اطلاق ایلدیلر (اطعام)
همزه نك كسر یله اطعام یدر مکه دینور

(*) سفره ده هب بولنانی یه در قم وفنوك * بوغازی طوقلغه خدمت ایدن کیسه طغام (*)
(قم) قافك فنی وميك تشدیدله (وفنوك) فاك ضمیمه سلوك وزنده برکیسه سفره ده بولنان
طعامك جمله سنی سلوب سپوروب بالیوب بوتمق و صحنده وسفره ده برسته برافوبدو کتمك معانسه
دیرلر (طغام) غین مجیه ایله محاسب وزنده بوغازی طوقلغه انجق قرتی طبورمق ایچون
آخره خدمت ایدن دنی الهمه کیسه ره دینور وفرو مایه ودی کیسه ره دینور مفردی طغامه در
ها ایله

(*) حطبه قنلق یله دیش حطبه دوزخدر * قوری اولك صمانكده اوافاغی اولدی حطام (*)
(حطبه) نمره وغرفه وزنده وحاطوم جارود وزنده و مرادق اوله رق قوراق وفنلق یله دینور
حاض قافیه سنده یکن کلاح کی (حطبه) حاك ضمیمه همزه وزنده دار عذاب اولان جهنم اسمیدر
یاخود ابواب سبعة سنك مشتمل اولدیغی دركادن بردر که نك اسمیدر لظی وسفر وهاویه کی
ومطلقا شدتلو آتیه دینلور (دوزخ) دالك ضمی وزانك فحبله فارسیده جهنم دینور (حطام)

غراب وزنده قوری نسته نك قرنیسته و اوافاغه دینور
(*) خمه وخم کوردهرم انك کی خیم * اولدی اسكات اولان مفهم واسكات اخام (*)
(خمه) نمره وزنده برقطعه کوره دینور (خم) لحم وزنده وخم جبل وزنده (وخیم) امیر
وزنده کورک قیلنه وکثیره اطلاق اولنورلر جعی جبال وزنده خام وهموم وزنده خوم
کلور (مفهم) حاك فحبله مکرم وزنده سوزدن عاجز اولوب لال وخاموش اولان آدمه دینور
(اخم) الزام وزنده برکیسه کلام خصوصنده خصمه غالب اولمغه سویله چکنی دوکدوب
اسكات اتمکه دینور که چاکنه اوت طقامق تعیر اولنور

(*) غابه اورمان دخی ارسلان یتاغی اورمان غیل * اجه بوك دخی بوکرمشه لکتر آجام (*)
(غابه) طابه وزنده اشجار ملتفه دن غبارت اولان صبق اورمانه دینور غبضه کی جعی حذف
ها ایله غابدر (غیل) قبل وزنده بری برینه قارشش وصارشمش صبق و جاللق اغاجلغه وسارلغه
دینور که اکثریا ارسلان وسباع یتاغی اولور (اجه) قحانله بری برینه کیرمش وقارشش صبق
وکور اغاجلغه ومیشه لکه دینور که بوك تعیر اولنور اکثری ماوای سباعدر (آجام) همزه نك
مدله اجه نك جعیدر بوکره دینور

(*) پك بشل اونلی اولان باغچه ایش مدهامه * مائل اولق قره لق رنکته هم ادهیام (*)
(مدهامه) میم اول نك ضمی ونانیه نك فنی وتشدیدله ادهیامدن اسم مفعول مفرد مؤنث
بنیه سیله نباتاتی غایتله کثیر وفرلوان وزیاده تاب وطراوتلو وریان اولمغه رنکی سیاهه مائل قویو
بشل اولان باغچه به وصف اولور جراه وزنده دهماء کی حدیقه مدهامه وروضه دهماء دینور
ومنه قوله تعالی * مدهامتان (ادهیام) اجبرار وزنده برسته سیاه اولق و سیاهلغه مائل
اولق معانسه در

(*) نزع ایش وسوسه ایله بوزوب افساد اتمك * دخی برسته فی اصلاحه دینورمش ائلام (*)
(نزع) نونك فنی وزانك سکونیه قلبه وسوسه القا اتمك معانسه در که وسواس خناس فعیدر
وناس یینتی بوزوب افساد اتمکه بری برینه دوشورمك معانسه در که شیطا طین الانس اولان
مفسد لک کاریدر و دائما میانه ناسی افساد ایدن مفده خبر وزنده مزغ ومکنسه وزنده
مزغه وشداد وزنده نزاغ دینور (ائلام) همزه نك كسری وئا مثله نك سکونیه برانسته نك

نله ورخته سنی یعنی فریغی وکدیکنی اصلاح ایدوبد وزانك معانسه در که افعالک همزه سنی
سلب وازاله ایچوندر نسخه رده بیه موجوده ایله ابلام واقع اولشدر لکن مزاجعت ایندی مکن
کتاب لغاتده ابلام لفظنك اصلاح معانسه کدیکنه ظفر بوله مدق

(*) فرونه دیندی اتون ودخی کلخنده قین * اولدی کلخانیجده قان کدیماس جام (*)
(اتون) صبور وزنده وتشدیدله تنور وزنده انکچی وکرچی وکرمیدی ویردابی
مقوله سنك فرونرینه وجام کلخنده دینور (قین) امین وزنده جام کلخنده دینور ورنسته به
لایق ومناسب اولان شیشه دینور (قان) شداد وزنده جام کلخنده خدمت ایدن کلخانی به
دینور (دیماس) دالك فحبله وکسر یله جامه دینور وکیرلنوب تیسر و تحفظ ایله جک نسته به
ویره دینور پرده وایزه وقلیه کی ولغم وسرداب کی زیرزمینه دینور

(*) قاب دیمك ظرف ماکنده انا ایله وعاء * دخی برسته فی طولدرمغه دیش افعام (*)
(ظرف) حرف وزنده ایچنه نسته قونلان شیشه دینور که قاب قاجاق تعیر اولنور جعی ظروف
کلور حروف وزنده (اناء) کاب وزنده تعبیه وحن و طاس وایریق ولکن وکاسه مثلولقابه
خاغه نه دن اولورسه اولسون جعی آتیه واولی کلور (وعاء) کاب وغراب وزنده ظرف
کی ایچنده نسته حفظ اولان قابه دینور کیرک معدنیاتدن اولسون وکیرک کبسه وطغارجق وحوال
وزندیل وطولوم مقوله سنی ظرفلر اولسون جعی اوعیه کلور (افعام) احرام وزنده عین مهمله
ایله وافعام غین مجیه ایله وتفعیم تفحیم وزنده برقابی برسته ایله طولدرمغه دینور

(*) طوریه محلا و دخی هکبه به دیش عیه * چواله کعد وحوالق دیمك اولشدر نام (*)
(محلا) مفتاح وزنده هکبه تعیر اولان ظرفك شقی ونصنی مثابه سنده اولان طوریه به دینور
وخاصه دیلخی طوریه سته شلاق دینور شداد وزنده (عیه) نمره وزنده ایکی کوزلو کوجک
ظرفه دینور که هکبه تعیر اولنور یوکنه عریسده و ترکیده خرج اطلاق اولنور حانك ضمیمه
(کعد) سعد وزنده حوال دیدیکن وعاء معروفك اسمیدر (حوالق) چمك ولامك کسرله یله
وچمك ضمی ولامك فحبله وینه چمك ضمی ولامك کسرله سراقق وزنده حوال تعیر اولنلان
ظرفك نامی وایدی جعی حوالق وحوالیق کلور صحایف ومصابیح وزنده

(*) پك قرانلق کیجه خندس کیجه در کافرهم * شب یلدا دیمه معانسه در لیل تمام (*)
(خندس) حاء مهمله نك کسرله زبرج وزنده لیل مظلم معانسه در که پك قرانلق کیجه به
دینور مطمشته وزنده مدلهمه کی وقرانلقه دینور ظلمت معانسه جعی خنداس کلور وخنداس
هر آیک آخرنده اولان اوج مظلم کیجه به دینور که انلره محاقده دیناور کامر فی فافیه القاف
لهجه ده خاء مجیه ایله خندس اعجایی بحر یفدر (کافر) ساتر وزنده قرانلق کیجه به ظلمتله هر نسته فی
سروا خفا ایلدیکیچون واکخی به دینور تخمی برده سترایتدیکیچون وایمان وتوحیدی ستر وانکار
ایدن خاسره دینور و منکر نعمت اولان کفوره دینور ومظلم و سیاه بلوده دینور و دزیاه وینوک
دریه وینوک ایرماغه دینور وقرانلقه دینور غیب و ظلمت کی (لیل تمام) نالك کسرله کاب
وزنده وتمام لیلک صفی اوله رق واضافله لیل التمام ونسته لیل تمامی دخی جائزدر اطول لیالی
سته در ککه شمس جدی برجه حلول ایندی کیجه در (شب یلدا) لب دریا وزنده موسم
شتانك اول کیجه سنی اولان شب دراز معانسه فارسیدر ترکیده دخی مشهور اولمغه ترجمه موقعنده

ایراد اولدی

خاجق بریمه مهر که مراغم اویله * آدمك بورتی سورمك پره اولمش ارغام (*)
(مهرپ) مطلب وزنده اسم مکان اوله رق خاجق پره دینور فارسیده جای کر یزدینلور ومصدر

معنی اوله رق انسان یا خود سائر حیوان پرستند دن قورقوب یا خود اور کوب قاجق معنانه در
(مرغم) میک ضعی و غینک قحیله قاجق بره دینور مهرب معنانه و کیده جک بره دینور سر به
و مذهب کی (ارغام) ادغام و زننده پرستند فی طراغه سورمک معنانه در و بر کیمه نک مرغی رغامه
یعنی بورتی طراغه سورمکه دینور که تذلیل و تحقیر دن کایه در

(*) چونکه انکشت شهادت دیمه در سبابه * اوره وسطی دخی باش بارمغه دیش ابهام (*)
(سبابه) عیابه و زننده باش بر ماغک باننده اولان بارماغه دینور سب و تهدید و قشده رفع
اولد یغیون فارسیده انکشت دشتام دینور و بوبارماغه مسجده و مشیره ده اطلاق اولتور مقام
نسب و نجیده و انشاء توحید و تشهد ده رفع ایله اشارت اولد یغیون بومعناجه فارسیده
خداخوان و ترکیده شهادت بارمغی تعبیر اولتور (انکشت) همزه نک فحی و کاف فارستک ضمیمه
فارسیده مطلقا بارمغه دینور (وسطی) و اوک ضعی و الفک قصر یله اوسطک مؤثی اوله رق
اصبع وسطی معنانه اوره بارمغه دینلور (ابهام) همزه نک کسر یله الک و اباعک باش بارمغه
دینور و قوری قیامق معنانه کلور مؤلفینک ابهام و مهم تعبیر لری یوندن مأخوذ در و برایش
مغلق و مشک و منبیه اولق معنانه در

(*) صرجه بارمغه دی خنصر که باننده بنصر * بارمغه دیندی بنان و هم اومعناده بنام (*)
(خنصر) خاتک و صادق کسر یله اصبع صغریه یعنی کوجک برمغه دینور که صرجه بارمق
تعبیر اولتور فارسیده کالوج دینور (بنصر) خنصر و زننده خنصرک باننده یعنی صرجه
بارمق ایله اوره بارمق ییننده اولان بارمغه دینور که ترکیده آدسز بارمق دینور و فارسیده دخی
آدی اولمغه انکشت فی نام دیرلر (بنان) سحاب و زننده بعض اهل لغت قوی اوزره الکرک
و اباقرک بارمقرینه دینور اصابع معنانه ناظمک مختاری بودر و بعض آخرک قولته کوره
بارمقرک اوجلرینه دینور که طرنق اولان بوغلر در انامل معنانه مفردی بنانه در سحابه و زننده
(بنام) آخرده میم ایله وزنا و معنی بنان کی بارمقره یا خود اوجلرینه دینور

(*) خاصه ده عامه ده بو نظم ایدی قانده بی * ذلک النظم مفید لخواص و عوام (*)
مصراع اول ثانیک ترجیه سیدر (ذلک) مفرد مذکره اشارت ایچون موضوع اولان ذالیله
لام عماد و حرف خطابدن مرکب اوله رق ای مخاطب بونسته معنانه مبتدادر (النظم) اسم
اشارتک صفی و مشار الیهیدر (مفید) فائده لندرمک و نفع لندرمک معنانه اولان افاده دن
اسم فاعلدر تختنده مستر هو ضمیری فاعلی اوله رق مبتدایه راجعدر اسم فاعل فاعلیله
مرکب اوله رق مبتدایک خبریدر (لخواص) ده لام جاره مفیده متعلقدر خواص خاتک فحی
و صادق تشدید یله خاصه نک جعیدر خاصه هاء مبالغه ایله شان و شرف صاحبی متعین و ممتاز
کیمسه یه دینور و خواص مفیدک معقول به غیر صریحیدر (عوام) خواص و زننده و مقابلی
اوله رق عامه نک جعیدر که قدر و اعتباری و تعین و امتیازی اولمیان کیمه ره اطلاق اولتور
و خواص اوزره معطوفدر (ما کلام) بو نظم سلبس النظام یعنی نجبه اسمیله موسوم اولان
منظومه رفیعہ المقام حفظ و فهمنی التزام ایدن خواصک شان و شرف فی مضاعف و مزداد
و کثنام و بی شان اولان عوامی دخی حضیض خو لدن اوج شهرته اعلا و اصعادت ایتمکله
خاصه و عامه نفعی شامل و هر مفیده فائده سی حاصلدر دیمک اولور

(*) رزق مقسوم ایدیکن اکل کال و همزه نک * ایتمه غبطه جهلا اولسه ده مرزوق و بکام (*)
(رزق) رانک کسر یله سهم و نصیب و دنیوی و اخروی عطایه و مطلقا کنند یله انتفاع
اولان شیشه دینور (غبطه) نشده و زننده بر کیمه نک نائل اولد یغی نعمتک زوالنی معنی ایتمدرک

کنندیده آنک مثله نائل اولقنی معنی ایتک معنانه در (بکام) بنام و زننده فارسیدر مرادینه
نائل اولان کیمسه یه دینور * معنیون بیت فضل و کمال * و علم عز النال * نحن قسمنا خزانة سندن
قسمت از لیه ایله مقسوم اولان رزق و عطا * و بعض خلص عباده مال مقابلی احسان و اعطا *
اولتان منافع جلیله دن اولد یغی یلوب جهال بی کاله کال بدلی اعطا اولتان ماله * و اولو جهله
اندرده اولان سرور باله * و رفاه حاله رشک و غبطه ایتمه که انک سهمته مال بیثال * سنک
حصه که علم و کمال بیهمال * اصابت ایتمکله نائل نصیب اعلی * و حائر قدح معلی * اولد یغی
ادراک ایدوب قائلک اشبو * رضینا قسمة القدوس فینا * لنا علم و للجهال مال * فان العلم کثر
لبس یغنی * وان المال موته زوال * قطعه سی مفاد نتیجه رزق مقسومک اولان کثر لایغنی نک
قدرتی ییل * و جاهل مقوله رشک و غبطه ایتمه دن صرف نظر قیل دیمکدر
(*) ذاک فی بحر کلامی کالتون (*)

(ذاک) اسم اشارت ایله کاف خطابدن مرکب اوله رق ای مخاطب شو معنانه مبتدادر کلامی
فی عنوان القطعة الثالثة من قافية الباء (فی) ظرفیه و مؤخر نونه متعلقدر (بحر) بانک قحیله
دکره دینور و مطلقا جوق صویه دینور لکن بوراده وسعت و کثرت و نفع علاقه لریله مجازا
بمجموع منظومه ده مستعملدر و بحرک کلامه اضافتی لجین الماء صکی مشبه بک مشبهه اضافتی
قیلندندر (کلامی) یاه متکلمه اضافتله بنم کلام دیمکدر (کالتون) ده کاف تشبیه ایچوندر
نون حروف هجادن بکرمی بشخی حرفک اسمیدر میم قافیه سی رسیده ختام اولوب نون
قافیه سنک قطعه اولی سی عنواننده ابراد اولمغه قریبده سیله بومعنی لفظ نونک معنای قریبدر
و بو قطعه نک اول ییننده کله جکی اوزره نون بالغک اسمیدر که بحسب المقام معنای بعیددر
لکن ناظم بحر بر توریه و ابهام ملریقیله بومعنای مراد ایتد بکننه بحر لفظی ذلیلدر و کالتون
لفظی ظرف مستقر اوله رق مبتدایک خبریدر (مفهوم عنوان کثرت منافعده بحر مشابه
اولان منظومه مک ایچنده شو نظم دلارایعنی بو قطعه رنگین ادا نون منافعهما و حوت و تنقیصا
کیدر دیمکدر

(*) لقب حضرت یونس ذواتون * جمعی اتوان بالغک آدیده نون (*)
(ذواتون) صاحب معنانه اولان ذو کله سنک بالی معنانه اولان نونه اضافتیه صاحب
الحوت معنانه حضرت یونس علی نبینا و علیه السلام جناب لربنک لقب شریف لربدر قصه سی
تفسیرده مبسوطه در (نون) بالغه دینور حوت معنانه و حروف هجادن حرف معرفه
دینور و یازی یازه جق دویده دینور دوا و محبره معنانه (اتوان) همزه نک قحیله نونک جعیدر
نونک کسر یله نشان کی نونات و حیات و محابر معنانه

(*) صالقمک کوک دیی اولش عرجون * خرمانک اوره بوداغیده عهون (*)
(عرجون) عصفور و زننده خرما و اوزم مقوله سنک صالقمه یا خود صالقمک دینه یا خود
صالقم قطع اولند قدغه اغاج اوزرنده قور یوب قلان صالقم دینه دینور ناظمک مختاری معنای
ثالثدر مفسرین کرام عرجون اعوجاج معنانه اولان انعر اجدن فعلون و زننده اولق اوزره
شراخ معوج ایله تفسیر ایلدیلر که جو یلو صالقمک قور یوب اکطسی حالته دینور (عهون)
قعود و زننده ناظمک یسانه کوره خرما اغاجنک تا اورنه سنده اولان بوداغیده دینور لکن
قاموسک تبته کوره عهون جلود و زننده قیون یوک یا خود الوان رنگله یورایتمش یوک معنانه
اولال عهون لفظنک جعیدر اما خرمانک بیی سنه یقین یعنی باشنه قریب برده بتن خرما دانه
عاهن دینور صاحب و زننده جمعی عواهن کلور صواحب و زننده

(*) ذوشجون اولدی قارشمش سوزل * حاجته دیندی شجون جعی شجون (*)
(ذوشجون) شبنك ضمه ذوفتون وزنده داللی بوداقلی شعب وفروع صاحبی نسته به دینور
برقصه ایله قصه اخرايه استدلال اولندقدن ضرب اولسان اشبو (الحديث ذوشجون) مثلی
ذوفتون واغراض معنائه اوله رق فرع وشعبه معنائه اولان شجون لفظنك جمعیدر که
جبل وزنده در (شجون) قحینه حاجته ومهمیه وکرکونسته به دینور وهم وحزن وتاسدیه
دینور ومطلقا هر نسته نك شعبه سنه وفرغه دینور (شجون) فتون وزنده شجون مزبورک
جمعیدر اشجان کی وشجون وشجون که قعود وزنده مفرد اوله رق محزون اولقی معنائه در
ورکیسه بی محزون ایلک معنائه در

(*) دائم اولقی دیمه در دیموه * همدخی کلدی اومعنايه وتون (*)
(دیموه) دالک قحیه کینونه وزنده دائم وقرار وثابت وایدار اولقی معنائه در دوم ودوام کی
(وتون) قعود وزنده ووتنه وعده وزنده برنسته منقطع اولیوب متادی ودائی اولقی
معنائه در مثلاً یاشلی صوکی وثابت برقرار اولان نسته به واتن دینور صاحب وزنده ودائم
ودیموه دینور

(*) لن ترانی بی سن کور مرزن * اونجه اوله ییلور کیف یکون (*)
(لن ترانی) ترکیبده لن لامک فیتی ونونک سکونیه نفی استقباله موضوع حرف ناصبدر تری
رویندن فصل مضارع مفرد مذکر مخاطبدر فاعلی تحتنه مستر انت ضمیریدر نون نون
وقایه در ویاه متکلم فعلک مفعولی اوله رق متکلم وحده ضمیریدر و یو جله نك مفهومی
ای مخاطب سن بی کور مرزن دیمک اولور و بعض اهل لغت لن کله سنک نا کیدنی استقباله
دلالت ایتمنه ذاهب اولمیرله انلره کوره سن بی البته کوره مرزن دیمک اولور (کیف یکون)
ترکیبده کیف کله سی الف قافیه سنک قطعه اخیره سنک و اخیرده شرح ویسان اولندینی
اوزنه نیجه ونه کونه معنائه اداه استفهامدر یکون فعل تام اوله رق وجود و تحقق معنائه در
فاعلی هو ضمیری تحتنه مستر اوله رق مقدم مذکور یاخود متکلم ایله مخاطب بیننده اولان
شی معهوده راجعدر (مفهوم ترکیب اوشی نیجه اولور و نیجه اوله ییلور معنائه در استفهام
تحقیقی به وانکاری به محملدر

(*) رکن هر نسته نك اقوی طرفی * دخی میل ایتمکه ده دیندی رکون (*)
(رکن) رانک ضمی وکافک سکونیه برنسته نك قوی ومحکم اولان جانبیه وکوشه سنه دینور
وامر عظیم معنائه در ومدار قوت اولان نسته به دینور ملک ومال وعسکر ومعتقدات کی وعزت
وشوکت و قوت وقدرته اطلاق اولنور (رکون) قعود وزنده برنسته به صمیمی میل وتوجه
ایلک معنائه در

(*) برده درکن واکندجعی * اولش آتش بقه جق پرکانون (*)
(کن) کافک کسری ونونک تشدیدیه ایچنده برنسته ستر وحفظ اولسان وعايه ومحفظه به
دینور وبرشبنك برده لنوب کیر لسه جکی ستره به دینور واوه واطمه به اطلاق اولنور کافک
کسریله کسه وکان کی (اکنه) اعنه وزنده کن مزبورک جمعیدر اشجار وزنده اکان کی
(کانون) قانون وزنده وکانونه هایلله آتش اوچاغنه دینور آتشی ستر وحفظ ایلدیکنه منی در
وفصل شتاده ایکی شهر روی اسعیدر که کانون اول وکانون ثانی تعبیر اولنور وکانون ثقیل وکران
جان اولغله مجلسه کثافت واغراق ویرن کیمیه به دینور

(*) اسکی ماله دینلور مش عاهن * هم خزینه آدی قیطون یقطون (*)

(عاهن) کاهن وزنده مدت مدیده دنبر والده اولان قدیمی اسکی ماله دینور تالد وتلید کی
وحاضر معنائه در ومقیم وثابت معنائه در وفقر وکدایه دینور و یو قطعه نك بیت ثانی
خرچنده یکدیگی اوزره خرماینبسته یقین برده ثابت اولان خرما دالنه دینور (قیضون)
ججیون وزنده وناظمک یسانه کوره یته وزن مزبور اوزره قلب مکانله (یقطون) ایچنده امتعه
واشباحفظ اولنان خزینه اوطه سنه وکیلاره دینور

(*) دیندی صندوقه صوان ایله صیان * دخی صافلمش اولانه دی مصون (*)
(صوان) صادک حرکات ثلاثیه و (صیان) یته صادک حرکات ثلاثیه سحاب وکتاب وغراب وزنلرنده
ایچنده اثواب حفظ اولنان صندوق مقوله سنه دینور (مصون) مقول وزنده محفوظ اولان
نسته به دینور

(*) عاین اولکیم برامز کوزله باقر * بد نظر دکش اولاندر معیون (*)
(عاین) عاهن وزنده برامز کوزله بقات یعنی باقدینی نسته به کوزی دکر اولان کیمیه به دینور
وکوزی نك دکن بد نظر کیمیه به معیان دینور محراب وزنده وعیون دینور صبور وزنده
(معیون) معیون وزنده برامز کوز دککله نظر ابرمش واصابت عینه اوغرامش نسته به دینور
(*) شنان بغض وعداوت دیمدر * خطب وشان امره دینور جعی شتون (*)
(شنان) قحینه نروان وزنده وشنأ شبنك حرکات ثلاثی ونونک سکونیه وشنأ جزه وزنده
وشتأ مقعد وزنده ومشته مسئله وزنده وشتان سلمان وزنده وهرزه سز شان سحاب
وزنده بغض وعداوت وشنك ایلک معنائه در (خطب) خاک فیتی وطانک سکونیه
مطلقا اینده دینور شان وامر وکار معنائه در کرک صغیر وکرک عظیم اولسون جعی خطوب
کلور خاک ضمه لکن راغبک مفردانده یانی اوزره خطب شول امر عظیمه دینور که انک
حقنه مخاطب ناس کثیر اوله بوصورنده اخص اولور (شان) شبنك فیتی هرزه نك سکونیه
امر و حال وایش معنائه در السنه ده هرزه بی الفه قلبه شان متداولدر (شتون) شجون وزنده
وشتان جبال وزنده شأن مزبورک جمعیدر

(*) ربب شک ایتمه دخی بود هرک * حادثایینه دینور ربب منون (*)
(ربب) عیب وزنده برنسته در حالت توهیمیه واقع اولان شک وشبهه معنائه در وبرماده
سببیه نفس مخدش ومضطرب اولقی معنائه وموجب اضطراب درون اولان حاجته دینور
وباعث تعیب وتعیر اولان نهسته دینور وسوء ظنه دینور ودرونه خدشه واضطراب ابراث
ایدن حوادث ونوابیه دینور (ربب المنون) اضافله دهر وزمانده حادث اولان حادثات ونوابیه
ودواهی ومصابیه دینور زربب موجب قلق واضطراب اولان نایبه ونازله به دینور (منون)
صبور وزنده دهره وزمانه دینور

(*) سربخی فاش ایدیمیدر علنه * آشکار اوله علن کی علون (*)
(علنه) عینک ضمه هرزه وزنده اصلا کتم سرا عیوب ودیعه قوه حافظه سی اولان اسراری
ناسه ابراز وابداء وکشف وافشا ایلک معناده اولان کیمیه به دینور (علن) قحینه و (علون)
ظهور وزنده وعلانیه کراهیه وزنده برنسته ظاهر و آشکار اولقی معنائه در که سرمقابلدر
وفارسیده باز دینور

(*) دل غنا کله قبل حقه نیاز * ادع لله بقلب محزون (*)
(مصرع اول تانینک ترجمه سیدر (ادع) بطریق الخضوع والتذلل حاجت طلب ایلک
معنائه اولان دعا دن امر مخاطبدر تحتنه مستر انت ضمیری فاعلیدر خطاب من یصلح

الخطابه عامدر (الله) لام جاره زائده ايله ادع فعلتك مفعولدر (يقلب) ده باء جاره ادع فعلته متعلقدر قلب اعضاء باطنيه دن يورك وكوكل تعبير اولان عضو لك اسمي اوله رق مفعول به غير مصرحيدر (محزون) مغموم وزنده حزن وغم ايله متصف معنائه قلبك صفتيدر غمناك غمناك وزنده عربي اولان غم ايله فارسده ادات نسبت اولان ناك لغظندن مركب اوله رق غماو وحرزين معنائه در (حاصل معني واضح وهو يندر

(*) سرنوشت كهتر باك اكثر * خاتك تقني كيدر وارون (*)

(سرنوشت) سبتك فتي وراثك سكوتي ونونك ضمي وواوك كسريه فارسده باش بازوسي معنائه در كه تقدير ممتنع التغيير ازليدن عبارتدر تركيده آلن بازوسي تعبير اولنور (كهتر) كاف فارسبك ضمليه جوهر معنائه در كه ذي قيمت طائشه اطلاق اولنور جوهر وزنده كوهركي (وارون) قازون وزنده وراء مهمله برينه زاي فارسبه ايله واژون وها ايله وارونه وواژونه مقلوب ومعكوس ويدبخت ومخوس ترس دونش بر كسته حال نسنه به دينور وازكون وواژكونه كي (محصول بيت افراد ناسدن ظريف واديب وباك نژاد وحبوب يعني هزور ولبوب ويا كبره نهاد واريب اولان دواتك اكثرينك طائعي ياوړه بخي مساعد اولمغله نوشته ناصبه آمالي * اشراف قوم لم ينالوا قوتهم * وشرار قوم في النعم الارغد * نشيده نسخه ظاهر حاله نظرا مقلوب ومعكوس * وقضوض ذي قيمك خطي كي معكوسدر ديمكدر

(*) عون مولانا امان الخاشقين (*)

(عون) عينك فتي وواوك سكوتيه ياردم ومدد معنائه اعانه دن اسعدر ومعين وظهير معنائه در ومولي به اضافتله مبتداز (مولى) ميمك فتي والفك قصريه مالك الملك والملكوت حضرت نرسته اطلاق اولنور ومضلفا معين وناصر معنائه ومنع معنائه ومعاني ساره ده استعمال اولنور ومولى متكلم مع الغير ضميره مضافدر (امان) سلام وزنده وامن سمن وزنده وامن قنجهتله وامنه قنجهتله خوفك ضديدر كه آسوده وقور قوسر اولاق معنائه مبتداتك خبريدر (خاشقين) طائفين وزنده آمن مقابلي اولان خائفك جعي اولاق اوزره قورقوبي كيمسه ال معنائه اما لك مضاف ابهيدر مفهوم عنوان غني عن البياندر

(*) اولادي يارديجي معاون هم معين * استر ياردم ديمكدر نسنين (*)

(معاون) مقابل وزنده و (معين) معين وزنده يارديجي به دينور ولي وظهير ونصير كي فارسده ياوړ وديستكدر دينور (نسنين) استعمال بابتدن مضارع متكلم مع الغيردر عون وياردم استر ديمك معنائه در

(*) شربهم اولمش صوسرل ايجمه سي * طائلي صوكيم باك افار ماء معين (*)

(شرب) شبتك حرركات ثلاثي وراثك سكوتيه صوبي وسائر مشروبات ايجمك معنائه در ناظمك صوسرل ايجمه سي قول تخصيصه مبنى دكلدر بلكه اكثر يا مشروبات دفع عطش وتسكين حرارت ايجون شرب اولمغله حكم اكثرى بي بياندر والا بعضا شرب فقط تلذذ ايجون ويداوي ايجونده اولور (ماء معين) تركيب توصيفي اوله رق ناظمك يسانته كوره ماء عذب جاري وصافي معنائه در كاذا كرفي نظمه لكن اهل لغتك ومفسرينك يسانته كوره معين مكن وزنده ومعين منصور وزنده بر يوزنده ظاهر واشكاره جريان ايدن صوبه دينور كه جري وسيلاتي راى العين مشاهده اولنور اوله واخذ وناول سهل اوله غالبا ناظم هر حومك مأخذنده وماء معين ظاهر جار على وجه الارض سهل المأخذ عبارته سنده نلا ميجمك طاء مهمله ايله هر موم اولنندن نشأت ايلندر بصورتده شول صوكيم ظاهر افار ماء معين

ديتك ظاهر در

(*) هب ايجنر اوله لذتياب هم * ديتك اولمش لذت الشار بين (*)

(لذت الشار بين) طعمنده اصل لاطبعه منافر وصف مكروه بولمغله ايجنر تلذذ وصفاياب اولان لذتلو وخوشكوار صوبه وسائر مشروباته على طريق الوصف اطلاق اولنور زيرا لذت لامك فتي وذلك تشديديه لذت وطائلي معنائه اولان لذت موشي اولمغله بشرقه لذت معنائه اولور ياخود لذت طليلق وخرشلق معنائه مصدر اولور بوقدر بوجه يا تقدير مضاف ايله ذات لذت ياخود رجل عدل قبيك دن اوله رق بطريق المبالغه معصمدر وصف واقع اولمش اولور شار بين ايجي معنائه اولان شار بك ايجيدر

(*) جنته ديتك جنان قلبه جنان * قلبه تصديق ايدنر موقنين (*)

(جنان) جبال وزنده اشجار شجره بي مشتل باعجمد وستان معنائه اولان جنتك ايجيدر (جنان) سحاب وزنده قلبه اطلاق اولنور ياخود قلبه محل سر اولان روعه دينور كه كوكل تعبير اولنور ومطلقا بر نسنه ك جوفه و ايجروسنه دينور ولباسه دينور وكيجه به ياخود كيجه نك نلته دينور وروحه دينور جان معنائه (موقنين) ايقانن اسم فاعل جمع مذ كدر بر نسنه بي شك وشبهه سز اعتقاد صححه ييلوب تصديق ايدن كيمسه درم دينور حالت رفنده موقنون دينور

(*) خلد ايمش هم جنتك برآيد * اهل تقوى جاني منوى المتقين (*)

(خلد) خاك ضمي ولايك سكوتيه جنته اطلاق اولنور فردوس ودار السلام كي واضافته دارالخلد دخي دينور وخلد دوام وبقياعني ابدى ودامي قالمق معنائه در وحلي نسواندن ييلاز بكة دينور سوار معنائه وكوبه به دينور قرط معنائه قنجهتله خلد كي (خوى المتقين) اضافته الله تعالىك عقابتدن نفسى حفظ ووقايه ايدن كيمسه كرك منزل وما واسي واقامتكا هي معنائه در زيرامشوى ماوى وزنده و مراد فيدر كه منزل ومحل اقامت معنائه در متقين اتقانن اسم فاعل جمع مذ كدر در متقى لغته مطلقا بر نسنه دن حذر ايدوب صافيجي معنائه در وشرعه حق جل وعلا حضرت نرستك عذابنه مؤدى اولان معاصيدين نفسى حفظ وصيانت ايديجي كيمسه به دينور

(*) جنت اعلا ده مخصوصا دخي * بيت جد اولمش مقام صابرين (*)

(بيت الحمد) اضافته ائرده وارد اولديغي اوزره جنان عاليه اهل ايمانن قضاء اللهى به رضا وبلا اومصائبه بلا جزع صبر ونحمل ايدن صابرينه مخصوص قصور عالىه ومنازل رفيعه دن هر برينك اسعيدر قضاء ائلى به حسن رضا ومشاق طاعانه صبر ايله عهده وفاوسرا وضرا ده مواظب جد ونا اولمري باعث تسيمه وسبب جزاء اولندر

(*) سز كرك اي مؤمنين آكه ايد * ساكن اولك فادخلوها خالدين (*)

(فادخلوها خالدين) نظم كرىمنده فاعاطفه سيبه در ادخلوها دخولدن امر مخاطب جمع مذ كدر جمع مذ كرىمري على سبيل التغليب مؤمنين ومؤمنانن عبارتدر مؤنث ضميرى جنته راجعدر خالدين خلود دن اسم فاعل جمع مذ كدر كه ابدى ودامي برقرار معنائه اولان خالديك جعبيدر الى غير النهايه مكث واقامتكن مقدر اولديغي خالده اي مؤمنين متقبل شز جنته داخل اولك وكرك ديمكدر مراد ناظم سورة زمرك اواخريده واقع * وقال لهم خزنها سلام عليكم طيم فادخلوها خالدين * نظم جليلك تفسير شفا واما اشارتدر

(*) غصه ليمر ديمك لايجزون * جله سي امينك اوزره آمين (*)

(لا یحزنون) باب رابعدن فعل مضارع نفی استقبال جمع مذکر غائبدر انزل غموم و محزون
اولزل یعنی غصه انزل و طاسه انزل در (آمین) خالدين و زننده آمین لفظنك جعیدر
آمین صاحب و زننده و آمین امیر و زننده قلبنده خوف و اندیشه دن اثر اولوب درونی غصه
و اندوه دن سالم و آسوده اولان کیمسه به دینور

(*) هم یدیحی کوکده علین مقام * صاعدا و لورا کا روح مؤمنین (*)

(علین) عینك و لام مشدده نك كسری و ناك تشدیدیه بطیح و زننده اولان علی کله سنك
جعی اوله رق سماء سابعه ده بر موضع و مقامك اسمیدر که ابدانندن مفارقت ایدن ارواح مؤمنین
اورایه عروج و صعود ایدر یا خود علین اشرف مواضع جناتك اسمیدر نه کیم سچین اشرف
مواضع نیرانك اسمیدر یا خود اشرف امکنه جناتك اهالی و سکا تنك اسمیدر یا خود سماء سابعه نك
اسمیدر یا خود حفظه ملائکه سنك دفتر و دیوانلری اسمیدر که مؤمنینك اعمال صالحه سی اورایه
رفع اولنور یا خود درجات جناتك اعلامی اسمیدر

(*) چونکه غلمان اولدی خدام ارم * انده جنت قزل بدر حور عین (*)

(غلمان) عینك كسریله ولدان و زننده کوله و ملوک معنانه یا خود نوجوان و غلمان معنانه
ولان غلام لفظنك جعیدر مالک و کوله یا خود مراهق و نوبالغ اوغلنلر معنانه در لکن
بطریق القلب اهل جنتك خادمی اولوب حسن و جالده بینال و شباب و طراوتلری ابدالا یاد
دائم و بی زوال اولان نورس محبوبلره اطلاق اولنور (حور عین) جناب خلاق قدیر تعالی شانه
حضرتلرنك عباد مؤمنین ایچون جنتده لایطریق التولد انشا و ایجاد ایندیکی ابتکار بهیه
و عبودیه شهبه به دینور که لسا نغزده حوری تعیر اولنور تعیر و توصیفدن خارج اولان حسن
و جمال و ملاحت بینالرنندن یومقامده فقط دیده عالمهار نيك حسنه یا خود شطرحسن
اولان بیاض جسم ايله ملاحت اولان عین دجاء بیهمتا لرنك لطافتنه تعرض اولندی
زیرا جور حاك صمبله حوراء کله سنك جعیدر حوراء حراء و زننده کوز نيك سیاهی
مستدیر و دکر می و قباقلری اینجه و نازك و اطراف و حوالیسی بیاض اولدیغی حائده چمنك
بیاضنك بیاضلغی صافی و سیاهنك سیاهلغی شدید و قویو اولان دختر پری پیکره دینور
یا خود آهو کوزی کی آغی اولوب بنون سیاه چشم اولان جنت نکار نه دینور یا خود بدنی
سیم صافی کی بیاض اوله رق کوز نيك بیاض و سوادى خالص و قویو اولان محبوبه به دینور
(عین) عینك كسریله عیناء کله سنك جعیدر عیناء حراء و زننده و اسعة العین اولان بادم
کوزلی قزه و خاتونه دینور

(*) شول ملکر کیم یازار اعمالن * آنره دیتس کراما کاتین (*)

(کراما کاتین) ده کرام عظام و زننده کریمك جعیدر کاتین کاتینك جعیدر و ایکسیده
منصوب اوله رق اشبو * وان علیکم لحافظین کراما کاتین * نظم جلیله مقدر اولان
ملائکه نك صفتلریدر زیرا تقدیر نظم کریم وان علیکم ملائکه حافظین در یوملکره
حافظین اطلاق عباد مکلفینك اعمال و افعالی تقیر و قضیر حفظ و ضبط ایند کلر میچوند
و کرام ايله منعت اوللری عندالله کرامت و عزت و علوریت و حرمتلرینه مبنیدر و کاتین ايله
موصوف اوللری یوم قیامتده مکلفینه عرض و اعطا اولنق ایچون دنیاده کندیلردن
صادر اولان اقوال و اعمالی خیراوشرا دفتر اعماللرینه کتب و تحریره مأمور و موکل اولدقلر میچوند
(*) شاهنر حق نکر بی هر عالمك * تشهد الله اله العالمین (*)

(مصرع اول تائینك ترجمه سیدر) باب رابعدن مضارع متکلم مع الفیردر واقعه مطابق

علم قطعی ايله یلور و اقرار ایدره رزیمکدر فاعلی تحشده مستر نحن ضمیر بدر (الله) محذوف ان نك
اسمی اوله رق منصوبدر (اله) کاتب و زننده معبود و تکرر معنانه در وان نك خبری اولنق اوزره
مر فوعدر (عالمین) لامك فتحیه مایعلم به الصانع معنانه اولان عالم لفظنك جعیدر و بعالم
لفظی ماسوی اللهك مجموع من حیث المجموعنه اطلاق اولندیغی کی اجناسدن هر بر جنبه ده
اطلاق اولنور عالم انسان و عالم حیوان و عالم افلاك و عالم عناصر کی و جعیتی بواعث ایلده در
و عالمین الهك مضاف الیهیدر وان اسمیه و خبریه جمله سی منصوب محل اوله رق تشهد فعلنك
مفعولیدر و بحروف مشبهه بالفعلدن اولان ان کله سنك حذف هر تقدیر خارج از قواعد
حذف ایسه ده لاجل الضروره ناظم ارتکاب اینددر

(*) اهل کفرک قهریه او هالکی * انه بالخزى مخزى الکافرین (*)

(نه اول تائینك ترجمه سیدر) انه ده ان همزه نك كسری و نونك تشدیدیه حروف مشبهه
بالفعلدنر کا مر مرارا ضمیر غائب الله تعالی به راجع اولنق اوزره ان نك اسمیدر (بالخزى) ده
یله جاره مؤخر مخزى کله سنه متعلقدر خزى خاتك كسری و نونك سکونیه بر کیمسه بر بلیه به
و رسوائیه او غرامغه بین الناس خور و ذلیل اولنق معنانه در یومعنی ایسه ترجمه به ملایم
دکندر بلکه ترجمه به موافق اولان و اوی اوله رق بالخزوا و لبقدر زیر اخرو خاتك فتحی و نونك
سکونیه قهر و غلبه معنانه در مکر که ثلاثیدن مصدر اولان خزى افعالندن اولان اخزاء
معنانه در که اهانت و رسوا ایلک معنانه در یومعنایه استعمالی ثابت اولور سه اصلاحی قابلدر
و بالخزى مؤخر مخزى نيك مفعول به غیر مصر میچدر (مخزى) افعال بابندن یعنی اخزادن اسم فاعل
اوله رق افضاح و اهانت و رسوائی ایدیغی معنانه در که هلاک معنوی ايله اهلاکی
مستلزمدر و مخزى تقدیرا مرفوع ان نك خبریدر (کافرین) کافرک جعیدر کافر ایمان
و توحیدى سائر اولان خاسره اطلاق اولندیغی ميم قافیه سنك قطعه اخیره سی شرحنده
یکدی قالدیکه هلاک مجاز لغتده و عامه عرب لغتده لازم اولغله هلاک و تبا و اولان شیشه
دینور ناظم ایسه مهلاک معنانه یعنی هلاک ایدیغی معنانه استعمال ایندی مکر که هلاک
لفظنك متعدی اوله رق استعمالی عدلرنده ثابت اولان بی نیم لغته مبنی اوله و الحاصل * اهل کفرک
قهریه او هالکی * انه بالخزى و مخزى الکافرین * دینله اولی اولور دی

(*) پرزبان اولغله انجیق کافران * انما الکفار کا نوا خاسرین (*)

نه مقدم تالینك ترجمه سیدر و ترجمه ده واقع اولان کافران لفظی کافرک آخرینه فارسیده
ادات جمع اولان الف و نون الحاقیه کافرک جعیدر (انما) الف قافیه سنك آخر قطعه سنده
یکدیکی اوزره انجیق معنانه طرق قصر دندر (الکفار) کافک ضمی و قاتك تشدیدیه
کافرک جمع مکسریدر و مبنی ادر (کافوا) افعال ناقصه دن اولان کان فعلنك جمع مذکر
غائبدر جمع ضمیری اسمی اوله رق کفار دن عبارتدر (خاسرین) جمع مذکر سالم صیغه سبله
تیمارنده ضرر و زیانه او غرامغه اصل مان اولان سرمایه بی ضایع و تلف ایدن کیمسه معنانه
اولان خاسرک جعیدر و کان نك خبری اولنق اوزره منصوبدر و کان اسمیه و خبریه
جمله سی مبتدائک خبریدر و بخسراندن مراد خسرا ن آخرتدر که نعيم مقیم مؤیده سبب اولان توحید
و ایمانی اراده لیه ترك ایدوب عذاب الیم مخلدی موجب اولان کفر و ضلالتی ترجیح و اختیار
ایمه لرندن عبارتدر

(*) آدمه شیطاندر خصم مین * شر و مکرندن امان اوله آمین (*)

یعنی شیطان لعین آدمه و بی آدمه خصم قوی وعدو مین در الا مان الحذر صفتین ایلک

شر و فکیده شدن و کونا کون مکر و حیل و سوسه و اغواسته
اتباعه آنک جز شدن اوله دیمکدر

(*) فایع مسلك اهل العرفان (*)

(فاتح) ده فاء فصیحه یا خود اسنیافیه در اتباع همزه نك كسری و تاء مشدده نك فحیه
موافقت و متابعت ایدوب اویق معانسه اولان اتباعدن امر مخاطب مفرد مذکر در فاعلی
تحتنه مستتر انت ضمیر یدرسن تبعیت ایله و اوی معانسه و بوقطعه ده مذکور اولان
اتباعله براعت استهلال حق دیکدر (مسلك) منفع و زننده حسی و معنوی طریق معانسه
فعل امر نك مفعولیدر و مابعد نه مضافدر (اهل) همزه نك فحیه و هانك سکونیه بر نيك یا خود
بر دینك یا خود بر ضمتك یا برینك یا بر بلده نك جمع ایلدیکي کیمسه ره دینور (عرفان) عینك
کسریله بر شتی نامل و تفکر و آتاریخی ملاحظه و تدبیر طریقه ادر نك و معرفت معانسه اهلک
مضاف الیه در مفهوم عنوان علم و عرفان و معرفت یزدان کنیدیری جمع ایلدیکي ذواتك
اثرینه افتقا و انلره اقتدا ایله دیمکدر

(*) صومرا و لاله دی عطشان نطشان (*) ساغب لاغب ایتمش هم آج اولان (*)

(عطشان) سکران و زننده معده سته حرارت عارض اولوب صومرا صومرا کیمسه به دینور
وزن مزبور اوزره حران و نجران و نطشان کیمی مؤثی عطشی و عطشانه در جمعی عینك
کسریله عطشان کلور فارسیده تشنه دینور (نطشان) عطشان و زننده بر افق مملدک عطشان
لفظنه مزاجه و اتباع طریقه ذکر اولنور اتباع همزه نك کسریله اسراف و زننده بر کله
عقبده ذکر اولنور کله مهمله دن عبارندر یقال عطشان نطشان ای طمان و حسن بسن
ای ملج یعنی بونلره کله تانبه ایچون معنای موضوع له یوقدر لسانخزده کاب متاب آتش
مائش یصدق مصدق مقوله زنده اولان مهملات بمعنای کیمی (ساغب) صاحب و زننده
وسغبان عطشان و زننده جابج و جوعان کیمی قاری آج آدمه دینور مؤثنده ساغبه و سغبی و جعنده
سغب دینور (لاغب) ساغب و زننده و مهملدک مزاجه و اتباعه ذکر اولنور

(*) سائغ لائغ ایتمش اوله طعام (*) که اوله بوعه سی هضمی آسان (*)

(سائغ) سائل و زننده و سغ سبف و زننده الماسیه و محلی و فالودج مقوله سی بوغازدن سهولته
لکن و معده به ثقلت و یرموب تیرجه هضم اولان طعامه و خوشکوار اولان شرابه دینور
(لائغ) سائغ و زننده لیغ سغ و زننده سائغ و سغ کله رینه اتباعا ذکر اولنور یقال طعام
سائغ لائغ و سغ لیغ

(*) ناعس و اعس امرغایجیدر (*) دخی سرخوشه دی سکران نکران (*)

(ناعس) نائم و زننده ناعس عارض اولمش کیمسه به دینور که امرغایجی و اویو قلیبی تعبیر اولنور
یا خود اویو کلوب باصفه حواس و قواسته اویوشلق و قور عارض اولان کیمسه به دینور
(واعس) ناعس و زننده و ناعسه اتباع و مزاجه ایله ذکر اولنور (سکران) عطشان و زننده
مست و سرخوش کیمسه به دینور مؤثی صری و زننده سگری و سکرانه در (نکران) وزن مزبور
سکران لفظنه اتباعه ذکر اولنور سرخوش مرخوش کیمی

(*) دیندی فعلنده بشیان اوله (*) نادم و ندمان سدمان (*)

(نادم) خادم و زننده برایشی اشدیکنه یا خود ایشله سی ممکن ایکن ترک ایشدیکنه ندامت
و بشیانلق عارض اولان کیمسه به دینور وزن مزبور اوزره (سادم) نادمه اتباعه ذکر اولنور
(ندمان) سکران و زننده نادم کیمی فعلنده و قولنده بشیان اولان کیمسه به دینور نادمک جمعی جبال

وزنده ندام و ندمانک جمعی نونک فحیه ندامی در سکری و زننده و وزن مزبور اوزره (سدمان)
ندمان کله سته اتباعه ذکر اولنور لکن سادم و سدمان ندامت و بشیانلقه مقارن عینک و مخزون
کیمسه به دینملکه توکید اولیق ظاهر در

(*) ناده ناده ایتمش شی حقیر (*) صقر بقرک دخی معنای بلان (*)

(ناده) ناء مثانه و فایله صاحب و زننده نك ناجیز و کتر حقیر تسنه به دینور (ناده) وزن
مزبور اوزره نوله ناده کله سته مزاجه ایله ذکر اولنور و ناده قورق و ضعف القلب اولان
جبان کیمسه به ده دینور (صقر) صادک ضعی و قافک فحیه زفر و زننده واضح و صریح
اولان فاحش بلانه دینور سمانی و زننده صفاری کیمی وینه وزن مزبور اوزره (بقر)
ناظمک بیانی اوزره لفظ مهمل اولوب صقره اتباعا ذکر اولنور لکن قاموسک البقر کصرد
الکذب و الباهیه قوی دخی یقال جاء بالصقر و البقر و بالصقاری و البقاری ای بالکذب
الصریح قوی که صقر ایله بقر یکننده کذلک صفاری ایله بقراری یکننده و او عاطفه ایرادی
صقر و بقر کذلک صفاری و بقراری (والی قولها کذا و مینا) قیلندن اوله رق احد مترادفینی
آخر اوزره عطف و افاده تا کید اولور فالدیکه مقتضای نظم صقر بقرکله لیتک قافلری
ساکن اولمقدور بوکالیه لغت مساعد دکلدر بو تقدیرجه (صقر بقر ایتمش افک و بلان)
دینله اولی اولوردی مکر که اسکان ضرورت وزن ایچون اولمش اوله

(*) مرتفعدر دخی سامک نامک (*) موضع موج ایتمش امرعبان (*)

(سامک) صاحب و زننده عالی و مرتفع تسنه به دینور باذخ و شامخ و قالص کیمی (نامک) سامک
و زننده و مهملدک اتباعا ذکر اولنور (موضع) ایضا جیدن اسم فاعل بنیه سیله واضح و بارز
معانسته در که ظاهر و عیان اولان تسنه به دینور (موج) وزن مزبور اوزره ظاهر و عیان اولان
تسنه به دینور و موضع لفظنه اتباعه ده ذکر اولنور لکن ایضا ظهور معانسه لازم و ایضا
اظهار معانسه متعدی اولمغه موضع اسم مفعول و موج اسم فاعل اولیق اقتضا ایدر بوایه
اتباعه منافیدر بو تقدیرجه (*) واضح و اجمع ایتمش امرعبان (*) دینله واضح و اجمع اولوردی
(*) هر بزرگده ماکی خفت (*) هابج لایع ایسه شخص جبان (*)

(هر) هانك کسری و زانك تشدیدیه و هابجله هر کسایش خاطر و فرح و مسرتنه و جنبش
تشاطه دینور که ارتباج و خفتی مستبعدر (بز) بانك کسری و زای مشدده ایله هر لفظنه
اتباع و مزاجه ایله تلفظ اولنور (هابج) بایع و زننده و هابج قاض و زننده هم جبان و هم ضعیف
اولان قورق و ناتوان کیمسه به دینور (لایع) هابج و زننده و لایع هابج و زننده مزاجه و اتباعه
تلفظ اولنور یقال رجل هابج لایع و هابج لایع ای جبان ضعیف

(*) قوجه قاری دخی شهله کله (*) مسعد مسعد اولمش طار بلان (*)

(شهله) شین مجیه نك فحیه سمله و زننده قوجه قاری به دینور مجوز و جیز یون کیمی واورته
باشلو عاقله خاتونه دینور (کله) شهله و زننده عند البعض کهل لفظنک مؤثیدر که وجودنده
شیخوخت و قوجه لقی اماره سی ظهور ایتمش اولان خاتونه دینور و بعض اهل لغت عشقنده
رجل کهل دینور امرأه کله دینور الا شهله لفظنه اتباع و ازده امرأه شهله کله دینور
ناظمک مختاری بو قولدر (مسعد) اسعد داددن یعنی اقشعرا رایتدن اسم فاعل صیغه سیله
و غین مجیه رینه عین مهمله ایله مسعدینه مشعر و زننده بر غضب اولوب زیاده ظهور لوب
طار بلان کیمسه به دینور وزن مزبور اوزره همزه ایله (مسعد) بونلره اتباعه تلفظ اولنور
(*) خبطه ببطه دیمه مفهومی زکام (*) قالمیان صبریده عیان ایمان (*)

(خطه) خطه مجمه و باده موحده ايله نمره و زننده هنگام شاده ز کام عشته اوغرامغه دینور (نبطه) نون ايله بنه نمره و زننده خطه لفظه ازدواجله بالمسا کله اراد اولور (عیان) عطشان و زننده قاموسک بانی اوزره اموال و مواشینی تلف و زوجہ سی فوت اولمش کیمسه دینور که نواب و رزبانک توارندن ناشی صبر و تحملی قالماعنی مستعد (ایمان) بنه عطشان و زننده عیان لفظه اتباعله بالمزاجه استعمال اولور یقال رجل عیان ایمان اذا ذهب ابله و ماله و مات امرأته

(*) بر دیمک واحد فاحد اولمش * حاذق باذق ابواستادان (*)

(واحد) معلومدر که مبدأ عدد حساب دینور ترکیده بر تعیر اولور (فاحد) قافله واحد و زننده واحد لفظه اتباعله ازدواج استعمال اولور (حاذق) ذالک کسر یله عله و صنعتہ کری کی ماهر و کامل اولان استاده دینور (باذق) بنه صادق و زننده حاذق لفظه اتباعله اراد اولور و باذق اوزم صوبیدن ادنی طبخله مطبوخ اولوب مسکراولان شرابه ده دینور ترجمه ده واقع استادان قاعده فارسیه اوزره الف و نون الحاقیله استادک جصیدر

(*) ایداسرمد اولوق دائم * فوج موج آدمی سیرک اسپان (*)

(ایدا) قحطیله دائم و جاوید معنانه در و زمان طویل معنانه دینور و زمان بیغایه مستقبله مستعمل ظرف زماندر مقابلی ازل در که زمان ماضی فی نهاییه مستعملدر (سرمد) جمع و زننده همیشه و دائم معنانه موضوع اولفله و عدد حروفده و زننده اید لفظه مشاکل اولمافله اتباع قیلندن اولوب متوالیا ذکر ی تا کیده محمولدر ناظم مر حومک الفاظ مرد و جہ بیننده ذکر ی استطرادیدر (فوج) نظمک باصمه نسخند زنده مر سوم اولدینی اوزره فانک قحطیله فوز و زننده در و ناظمک ترجمه بنه کوره آدمی سیرک اشکین و یور یکن آنه دینور لکن قاموسده فوج جصاصت ناس و راجحه طبیه نک انشاری و نهاریک پروتی معنارندن غیری معنی ذکر اولمامشدر بونلرایسه ناظمک ذکر ابتدکی معنایه اصلا ملائم ذکرلر مکر که سرعتله یوریمک معنانه اولان افاجه دنکه افاده و زننده در اسم اوله باخود ناظم مرحوم امهات سازه ده فوج لفظنک معنای مزبورده استعماله واقف اولمش اوله (موج) فوجه اتباع اولور

(*) کلجیدر دخی بادی قادی * دیندی ایلنه ده شیطان لیطان (*)

(بادی) وادی و زننده ناظمک ترجمه سی اوزره کلجی معنانه در جائی و آتی و قادم کی لکن قاموسده بایی اصلیه اوله رق بادی ظاهر و آشکاره معنانه و بایی همزه دین مقلوب اولان بادی بر فعله شروع ایدیچی و باشلاچی معنانه اولفله کلجی معنانه حقیقت اولماق اقتضایدر سبیت علاقه سیله مجاز اطلاق قابل ایسده استعماله ظفر باب اوله مدق بوصورنده دخی ظاهر دیمه بادی قادی دینله باخود باشلاچی دیمه بادی قادی دینله فهم فاصرمه کوره اولی اولوردی ظن ایدرم (قادی) بنه وادی و زننده بادی کله سنه اتباعله اراد اولور و قادی سرعت ایدیچی معنانه مستعملدر (شیطان) راقافیه سنک ایکنجی قطعه سنده کجیدکی اوزره ابوالجن و ابومره ايله مکنی وسین قافیه سنک قطعه اول سنده سبق ابتدکی اوزره ابلیس و وسواس و خناس ايله مسمی و تله قافیه سنک آخر قطعه سنده کذران ایدن طاغوت لاغوتک اشهر اسمبیدر (لیطان) شیطان و زننده و اتباعله بالمسا کله اراد اولور

(*) بومثلیره اتباع دیمک * اکثر اهل لغت قولی همان (*)

(اتباع) همزه نک کسری و تالک سکونیه اراداف و زننده اتباع فی الکلامدر که اول قطعه ده بیان اولدینی اوزره برکله عقبیده ذکر اولنان کله مهمله دن عبارتدر یعنی بوقطعه ده جفت اوله رق ذکر اولنان لغتدردن و بونلرمانلندن ایکنجی مرتبه ده ذکر اولنان کله ار باب لغتک اکثری عتندنه

اتباع قیلنددر

(*) بعضیله دیدی توکید اما * قول اولده در الحق رجحان (*)

یعنی بومقوله لک معنایی مقصود اولیه رق مجرد اتباع و مزاجیه طریقیه اراد اولمش اهل لغت عتندنه اتفاق اولوب بعضی احباب لغت ثانی اولک مرادفی اولوق اوزره باخود ملائم و مناسب اولوق ملائمه سیله اولک تا کیدنی مقیددر دیدیلر لکن قول اول راجح و ظاهر و قائل اکثر ووافردر

(*) اولوب اولکنه تابع ثانی * انک اولمیه معنایی بیان (*)

ناظم بحر بر قول راجح اوزره اتباعه جل ایدوب لفظ ثانی مهمل و معنایی بیان اولنماق ايله اتباعک معنایی بیان ایلدی

(*) شرطی و اوکیرمه در آره سنه * ایلله اولطرفه عطف عیان (*)

یعنی اتباع و ازدر و ایلک شرطی و علامتی تابع ايله متبوع بیننه و او عطفه نخلال ایتوب بلا و او مسرودا ذکر اولمقددر عطف جابینه عطف عیان یعنی اماله چنام و میل و اقدام ایلله دیمکدر

(*) حق امعانه حق ظاهر اولور * یظه الحق بحق الامعان (*)

مصراع اول ثانیک ترجمه سیدر (یظهر) ظهور دن مضارع مذکر در (الحق) حانک فتنی و قافک تشدید یله ثابت و متحقق و نفس الامر مطابق قول و فعل و اعتقاد دن اعم اوله رق ذلک فاعلیدر (بحق) کله سنده باده جاره یظه فعلنه متعلقدر و بوراده حق لایق و روا و جدر و سیر معنانه اوله رق فعلک مفعول به غیر صریحیدر (امعان) همزه نک کسریله انعام و زننده بر خصوصده اجتهاد و اهتمام ايله سعی بلیغ و بذل مقدور ایلک معنانه جفت مضاف الیهیدر و حقیق امعانه اضافتی صفتک موصوفه اضافتی قیلنددر مفهوم کلام لایق اوزره امعان نظر ايله حق عیان اولور دیمکدر

(*) اتباع ایمین اهل فسقه * اولور اقباله متبوع جهان (*)

مفهوم کلام اهل فسق بدکاره متابعت و موافقت ایتوب یعنی انلرک راه کج و مجنه و مسلاک معوجنه کتوب سمع سدا ده و سبیل رشاده سالک اولان کیمسه اقبال تام و توجه انام ايله خلقی جهان متبوع و پیشوا و اهل صلاحه رهبا اولور دیمکدر

(*) فی المنی نیده هذا الیان (*)

(فی المنی) فی ظرفیه مجازیه در منی میک ضمی و تالک فتنی و نون مشددمک فتنی و الفک قصر یله بنیه لشم یعنی کندینه بر منی دخی ضم اولمافله ایکنجی قات قیلشم نسته به دینور و اصطلاح بخانده مالقی آخره الف او باده مفتوح ماقبلها و نون مکسوره لیدل علی ان معنه مثله من جنسه معنانه موضوعدر و بومقاعده معنای اصطلاحی مراددر و جار مع المجرور ظرف مستقر اوله رق مؤخر نیده نک صفتیدر (نیده) نمره و غمره و زننده بر نسته نک ناحیه سنه و طرفنه و قطعه سنه دینور و مقدم خبردر (هذا) قطعه آتیه دن عبارت اولان بیانه اشارت اولوق اوزره مؤخر مبتدادر (بیان) سحاب و زننده تبیین لفظندن اسم مفعول اولان مبین معنانه یعنی ذکاء و قطعه مقارن ایضاح و اظهار اولشم مرام و مقصود معنانه اسم اشارتک صفتدر مفهوم عنوان بوقطعه مینه کلام عربده تشبیه سیله اراد اولنان اسملردن بنیده و بر مقداردر دیمک اولور

(*) آسمانده آی و کوندرا زهران * مشرق و مغرب دیمکدر خافقان (*)

(ازهران) همزه نك وهاك قبحه ليله اشهبان وزنده تنبيه بنيه سيله كواكب قلكدن آي ايله كونه اطلاق اولتور ازهر غایت حسن وصفوت اوزره آق و براق ونبر ولامع اولان شبنه دینور و بوملا بنه ايله قرك اسماء شندن اولمغه تغلیبا شمس ايله قره ازهران دینور قران صکي و بونلرده لسانه خفیف اولان لفظی ثقیل اوزره تغلیبدر قالدیکه (ناظمك) بوقطعه ده و قطعه آتیه ده ازهران و خافقان و سعدان عنوانده ایرادی حالت رفعتیه بنه در بوخسه نصب وجر حالتلرنده ازهرین و خافقین و حسنین دینور و قس علی هذا (خافقان) و خافقین تنبيه صیغه سيله مغرب ايله مشرقه اطلاق اولتور یاخود افقارینه دینور و عند البعض سماء ايله ارضك انكي طرفلرینه دینور یاخود آسمان ايله زمینك نهایت بولدقاری بره دینور

(*) دی جدیدان کیجه ايله کوندره * هم صباحله ایکندی ابردان (*)

(جدیدان) مدیدان وزنده واجدان همزه نك و ججك فحی و دالك تشدیدله تنبيه صیغه ليله کیجه ايله کوندره اطلاق اولتور دائما متعاقبا تکرر و تجددری باعث اطلاق اولمشدن (ابران) ازهران وزنده تنبيه بنیه سيله صباحله اخشامه اطلاق اولتور ایام شتاده صفوقلری شدید وصفیده سرین اولدقاری چون تکیم ابرین دخی درلر و ابردان ظل و فیه یعنی قبل الزوال و بعد الزوال اولان اولان کولکه به دینور

(*) دیندی مصران بصره ايله کوفه به * مکه و طائف دیمکدر قرینان (*)

(مصران) میك كسری و تنبيه بنیه سيله بصره ايله کوفه به اطلاق اولتور مفردی اولان مصرام الدنيا ايله مکی اولان بلدة معروفه نك اسمیدر (قرینان) و قرینان قافك فحی و رانك سکونیه قریه نك تنبيه سیدر قریه اصل لغته مصر جامع معنانه درکه شهر عظیمه دینور بواعتبار ايله مکه مکرمه به قریه سمیه اولمشدن و اشبو * علی رجل من القرینین عظیمه نظم جلیلنده کی قریندن مراد مکه ايله طائف در مکه تغلیب اولمشدن زیر طائف مکه مکرمه به ایکی مرحله مسافه ده واقع ثقیف قبیله سنك و لا بیلری اسمیدر لکن بلدة معظمه دکلدر و عند البعض قریه ناسك اجتماع ایلدکلری موضعدن عبارتدر بوجهته شهردن و کویدن اعم اولور لکن عرفا کویده استعمال شایدر

(*) اشهران طبل و علم معنانه * امن و عدلکده مآلی افضلان (*)

(اشهران) ازهران وزنده تنبيه بنیه سيله وضوح و شهرتی اولان ایکی عدد نسته به دینور بوملا بنه ايله طبل و علم یعنی طاول ايله بیراخه اطلاق اولتور (افضلان) اشهران وزنده تنبيه اوله رق فضل و مزیه صاحبی شیره دینور بوجهته بین الناس بلند پایه و معتبر اولان امن و سلامته و عدل و عدالتله اطلاق اولتور

(*) انفسان مجد و کرم مفهم و میدر * همدخی سیف و قلدر اقطاعان (*)

(انفسان) افضلان وزنده زیاده نفیس و مرغوب اولان شبنه دینور بوجهته بین الاتام مرغوب و معتبر اولان مجد و سیاده و کرم و سماحته اطلاق اولتور (اقطاعان) افضلان وزنده قطعله و انقطاعله متصف اولان شی معنانه اولان اقطاع لفظنك تنبيه سیدر قاطع و کسیمی اولان قلیح ايله مقطوع و کسلیش اولان قلبه اطلاق اولتور و بواطلاق استعمال واحده مشترک معنیبنی اراده نك جواز بنه منیدر

(*) اطبیان او یقوالله ذوق جماع * باده رنکین ایلها تاجران (*)

(اطبیان) افضلان وزنده قوه ذائقه و باصره و شامه و سامعه و لامه یعنی خواص ظاهره نك

استلذان ایتدیکی نسته معنانه اولان لفظنك تنبيه سیدر بوملا بنه ايله حواسك باعث استراحتی اولان او یقوالله لذی جمع قوايه ساری و باصره ها اعضا بنده جاری اولان وقاعه و ده عامله زوجیه اطلاق اولتور (اجران) اشهران وزنده قرمری نسته معنانه اولان اجرك تنبيه سیدر بوملا بنه شراب شریخ و نكله لمحیه اطلاق اولتور و اصفران کی التون ايله زعفران ده اطلاق اولتور

(*) ایضان نك باغلی ايله کینجلك * التون ايله زعفران ده اصفران (*)

(ایضان) اجران وزنده بیاض و اقلق ايله متصف شی معنانه اولان ایضك تنبيه سیدر زیاده باغلی و سحران ايله شاب و کینجلكه اطلاق اولتور (اصفران) اجران وزنده صاری رنگوشی معنانه اولان اصفرك تنبيه سیدر شی بنیه سيله ایراد اولدقده اصفر اللون اولان التون ايله زعفران مراد اولتور

(*) اجران دیمه فقر و پیرك * آچلیغه چنلا قلغه ذی حافظان (*)

(اجران) همزه نك و میك فحی و رانك تشدیدله زیاده آچی معنانه اولان امر لفظنك تنبيه سی اولق اوزره فقر و احتیاج ايله همزه و بغایت پیرك و اختیار لغه اطلاق اولتور و ادویه دن صاری سیدر دیکلری آچی دارو ايله خردله اطلاق اولتور خردله اولان حدت و خرافت مرارت مزله نزل اولمشدن (حافظان) خافقان وزنده فارن آچلیغه بدن چنلا قلغه اطلاق اولتور و بوجوعله عربانغه حافظین اطلاق مهلكه و بیابانه معنانه و بیلان صوقش کیسه به سلیم اطلاق کی تقال قیلکدن اولدینی نمایاندر

(*) اصفران دیمك زبان و قلب امش * همت و نفس دینور مکی اکبران (*)

(اصفران) اجران وزنده صغیر و کوچك شی معنانه اولان اصفرك تنبيه سی اوله رق لسان ايله قلبه اطلاق اولتور انسانك عز و رفعتی بواکی عضوک خلافت و غلامتدن و ذل و حقارتی حقد و غش امثال آفتدن اولدینی اشعار موقعده ضرب قتل اوله رق * المره باصغریه * دیزل (اکبران) اجران وزنده قوتدن فعله چقارلمی قصد و اراده اولشان خصوصیات خبریه به عزیمت خالصه و همت صادق ايله نفس ناطقه به اطلاق اولتور و حضرت صدیق اکبر ايله فاروق اعظم رضی الله عنهما جابلیرینه دینور

(*) اجوفان غارن بطن و فرج هم * عورتك بوزنی اناهی موقوفان (*)

(اجوفان) اکبران وزنده ایجرونی واسع و گکیش نسته معنانه اولان اجوفك تنبيه سی اوله رق فارن ايله فرجه اطلاق اولتور (غاران) جاران وزنده کهنه و مغاره و باریق معنانه اولان غار لفظنك تنبيه سی اوله رق بطن ايله فرج نسوانه یا خود بطن انسانه و اصل اولان ما کولات و مشروباتی مبدای و طریق اولان اغز ايله فرجه اطلاق اولتور یقال اهلک الناس الاجوفان ای البطن و الفرج و یقال فلان یسعی لغاریه ای لغیه و فرجه (موقوفان) مجلسان وزنده محل وقوف معنانه اولان موقوفدن تنبيه بنیه سيله طائفه نسوانك یوز بنه و یا غنه یا خود کوزلریه اللریته اطلاق اولتور یقال امرأه حسنة الموقفین ای الوجهه و القندم و العینین و الیدین

(*) رافدان نهر فرات و دجله دیر * دیندی مرز اضیله صوبه اسمران (*)

(رافدان) حافظان وزنده تنبيه بنیه سيله کثیر القیض و النفع اولان نهر فرات ايله نهر دجله به اطلاق اولتور (فرات) غراب وزنده مظاهر آنها و عظمای مدن نهر کوفه اطلاق اولان ابرامقدر که ترجان و ارزنجان ستملرندن مرور و نهر مراد ايله جمع اولوب ملاطبه طرفندن روم قلعه سی التندن

عراقده هیت نام بلده دین دشت کر بلایه روان وانه بهر بغداد اولان دالک کسریله و قحطیه
دجله نامیه مشهور اولان ایرماغله مجتمع اولوب بصره تک شرق جانبندن گذران و کوفه
قرینه بحر همره منصبا ولور (اسمران) احزان و زننده یا ضلعی سوادا یله مشرب یعنی قریه یا غر
نسنه معناسنه اولان اسم لک تنیه سی اوله رقی ریح و مرزاعله صویه اطلاق اولور یا خود بغدادی ایل
صویه اطلاق اولور هر نه قیدر صوده لون یو غنیه ده اسم کی کورینور

(*) اسمران هم فارغه ایله قورداش * خیل و جاموسه دینور مش افهیان (*)

(اصمران) اصفران و زننده تنیه بنیه سیله طیور دین فارغه ایله سیاجین قورده دینور و طیور دین
کوکچکن دیک کوری یول قوش ایله فارغه ایل اطلاق اولور یونلره اصمران اطلاق کنوب آریق
معناسنه اولان صرم دین یا خود مکث و آرام ایلک معناسنه اولان صرم دین یا خود اولمقد میندر
واصرمان جدیدان کی لیل و نهله اطلاق اولور گذران و مرور ایل انسانک مدت حیاتی
قطع ابتدکاری ملاحظه سیله در (افهیان) اقطاع و زننده قیل ایله جاموسه اطلاق اولور
جبل عظیم معناسنه اولان قهب لغظندن یا خود در

(*) کیم کلور ایکجی سیله عصره * من تانیها فی الزمان (*)

مصراع اول تانیک ترجه سیدر (من) استفهام انکاری و محلا مفعول متبادر کیم معناسنه
(تانیها) ده یا جارح مؤخر یعنی فعلیه متعلقدر تانی بانی و زننده ایکجی معناسنه فعلک مفعولیه
غیر صریحیدر مضاف الیهی اولان مؤنث صبری یا شونجه اسمیه نام اولان منظومه راجعیدر
(یچی) باب تانیدن مضارع مذکر در کلور معناسنه تحتده مستر هو صبری فاعلی اوله رقی مبتدایه
راجع و جله سی خبریدر (فی الزمان) ده فی یعنی فعلیه متعلقدر الزمان عهد خارجی اوله رقی
یو عصر و یو وقت معناسنه فعلک طرفیدر مفهوم کلام یو عصر و زمانه یو یله سلبس النظم
ورنکین ادا و انواع محستانه دقت و اعتنا اولمش منظومه بلیغه تک ایکجی معناسنه مصاحب یعنی
شبهه و نظیره سی تالیف و ترتیه قادی کیم کلور یعنی کیمه کلز دیکدر ناظمک ترجمه سندن قطع
نظر یا جارح تعدیه ایچون اولوب یو عصرده بیک مثلی کیمه کتورده معناسنه حل اولمقد
بمکندر و هر حالده فخریه شاعرانه قیلنددر

(*) ایکی کره باقمه حاجت دکل * بر کورشدن قدرین آکل عارفان (*)

یعنی یو منظومه تک حسن انتظامی رسیده رتبه بدهات اولمقد اعاده نظر و تفکر و دورادور تأمل
و تدبره محتاج اولوب بیکه اول وهله و بادی نظردر قدر و شرف و سائر منظومه اولور ریحان
و مزین ارباب عرفان فهم و ادراک ایدر دیکدر عارفان لفظی قاعده فارسیه اولور عارفک جعیدر
(*) فکذا ازین نظم التتار (*)

(فکذا) ده فافصیحه کاف ادا تنبیه ذال اسم اشارت مشار الیهی نظم تاو بلیله قطعه سابقه در
(زین) ترتیندن ماضی مفرد مذکر مجهولدر (نظم) منظوم معناسنه زین فعلک نائب فاعلیدر
(تتار) تانک کسریله بتان و زننده ایکی عده موضوع اولان انسان لغظنک مؤنثی اوله رقی
نظمک مضاف الیهیدر مفهوم عنوان قطعه سابقه ذکر و بیان اولان مثلی ایلک ایل
اشو قطعه دخی انک مثل و محاورات عرب عربیه تنیه بنیه سیله ایراد اولان الفاظک نظم
و تالیفیه تخلیه و ترتین اولمقد دریم اولور

(*) مشری زهره ایکجی سعدان * دخی مریخ و زحلدر نجران (*)

(سعدان) سبتک فقی و عینک سکونیه قول و فرخنده و مبارک نسنه معناسنه اولان سعد لغظنک
تنیه سی اولی اوزره کوکب سبعة سیاره دین مشری ایل زهره یلدزلینه دینور (مشری)

اسم فاعل صیغه سیله قطعه سماویه کذران ابتدکی اوزره خنس و کنس اطلاق اولان خسنه
متخیره دین سما سادسه ده مر کوز اولان کوکب اسمیدر فارسیده برجس دیرل (زهره) السه ده شهرقی
اوزره خرقه و زننده و قاموسک ضبطی اوزره هانک قحطیه توده و زننده فلک ثالثه مر کوز اولان
کوکب دری سیارک اسمیدر فارسیده ناهید دینور (نجران) سعدان و زننده وضدی اوله رقی
نامبارک و اوغور سز نسنه معناسنه اولان نحس لغظنک تنیه سی اوله رقی بنه خسنه متخیره دین
مریخ ایل زحل یلدزلینه دینور (مریخ) السه ده شیوعی اوزره میک فقی وراه مشده تک
کسریله و قاموسک نسنه کوره میکه کسریله سکین و زننده فلک خامسه مر کوز اولان
کوکب اسمیدر فارسیده بهرام دینور (زحل) حاء مهمله ایل زفر و زننده غیر منصرف
اوله رقی سما سابعه ده مر کوز اولان یلدزلک اسمیدر فارسیده کیوان دینور و یونلره سعادت
و نحوست اسنادی عالم سفلی ده وقوعه کلان منافع و مضاره مدار و اسباب عادیه جناب
پروردگار اوله رقی عالم علویه حسب الدور و الحر که حادث اولان اتصالات فلکیه یعنی
سبعة سیاره تک قران و مقابله لی و تثلیث و تر یعلری و رجعت و استقامت لری مثلی اوضاع
سماویه در دیان پنجین قوله میندر

(*) انسه جنه دینور مش ثقلان * کیجه کوندز دیمه درهم ملوان (*)

(ثقلان) قحطیه جیلان و زننده ثقل لغظندن تنیه بنیه سیله انسه جنه اطلاق اولور زربانلرک
هر ری سکان ارض اولمقد کوبا که ارضه آغریق و یرلر یا خود حل نقیل اولان نکالینی
واما قی حل ایل منقللدر (ملوان) ثقلان و زننده تنیه بنیه سیله جدیدان کی لیل و نهله
اطلاق اولور یا خود لیل و نهله طرفینه اطلاق اولور که کیجه ایل کوندزک اول و آخر لیدن
عبارتدر مفردی عصا و زننده ملا در

(*) عمران حضرت بو بکر و عمر * هم حینله حسندر حسان (*)

(عمران) عینک صمی و عینک قحطیه عمرک تنیه سیدر علی طریق تغلیب ابو بکر الصدیق و عمر
الفاروق رضی الله تعالی عنهما حضرتلرته اطلاق اولور اکبرین و شیخین کی و بعضا عمر بن
الخطاب و عمر بن عبد العزیز حضرتلری مر ادا اولور (حسان) ثقلان و زننده بنه تغلیب طریقله
سبطی النبی علیه السلام و قرنی عین اهل الاسلام حضرت حسن و حضرت حسین رضی الله تعالی
عنهما جناب والال بنه اطلاق اولور

(*) حرمان مکه مدینه دیمه در * اخشیان مکه ده واقع جیلان (*)

(حرمان) حسان و زننده حرم الله اولان مکه مکرمه ایل حرم رسول الله علیه السلام اولان
مدینه منوره یه اطلاق اولور اما کن سائر ده مباح اولان افعالک بعضی حرمین محترمیدر
محظور و ممنوع اولدیه ایچون (اخشیان) احزان و زننده سخت و خشونتلی نسنه معناسنه یا خود
جبل عظیم معناسنه اولان اخشب لغظنک تنیه سی اوله رقی مکه مکرمه ده کائن جبل
ابی قیس ایل جبل احره اطلاق اولور

(*) عسکران هم عرفاتله منی * کومه التونه دیمش حیران (*)

(عسکران) جعفران و زننده موسم حجه جمعیکه جم غفیر اولان موقف عرفات ایل کشیدیه
دما ذبایح امتا و اراقد اولان منایه اطلاق اولور (منی) عینک کسری و الفک قصر ایل و زننده در
و عسکران معسکران معناسنه در (حیران) حرمان و زننده معدن جیقوب هنوز ذوب و صیافت
اولمقد کومش و التون معناسنه اولان حجر لغظنک تنیه سی اوله رقی مطلقا التونه و کومه
اطلاق اولور

(*) اجردین هم ایکی آی هم ایکی کون * رجان اولدی رجه شعبان *

(اجردان) اجوفان وزنده تام و کامل نسته معناسه اولان اجرد لفظنک تنیه سی اوله رق تمام ایکی کونه اطلاق اولنور کذلک کامل ایکی آیه اطلاق اولنور یقال * مارأیتہ مذاجردان * ای یومان تامان او شهران کاملان (رجبان) حیران زنده شهراتی عشردن و شهر حرمدن اولغله از قدیم ترجیب و تعظیم اولنه کلان شهر رجب ایله اتی ولی ایدن شهر شعبانه تغلیبا اطلاق اولنور

(*) قرنان اولمش ایکنیدیه صباح * دیدیلر لیل و نهاره قنایان (*)

(قرنان) قافک قنای و راتک تشدیدیه هر تان وزنده سرنک معناسه اولان قره نک تنیه سی اولق اوزره صباح وقتی ایله اختتام وقتیه اطلاق اولنور قطعه سابقه ده سبق ایدن ابدان کبی (قنایان) ملوان وزنده شاب و کچ معناسه اولان قنای لفظندن ما خود تنیه بنیه سیله کیجه ایله کوندوزه اطلاق اولنور جدیدان و ملوان کبی تقول ما فاعله ما کر القنایان ای اللیل و النهار

(*) اردلان خوف و حذر دینک امش * حفظ ایده جله بی اندن بزدان (*)

(اردلان) اجران وزنده ردی و منفور و کوتو نسته معناسه اولان اردل لفظنک تنیه سی اوله رق مخلوقدن خوف و خشیت ایله کنیدن حذر اولنه جق مصیبت و مخاطره به اطلاق اولنور و خوف برینه عین الفعلنده راه ایله خرف که اردل عمره بالغ اولغله فرتوت و معنوه اولوب یونامق ایله هلا که مشرف اولق معناسه اولان خطره اطلاق اولنور یقال * عصمتا الله من الارذلین * ای الخوف و انسدر او الخرف و الخطر

(*) بوا یکی نظم راینجو کویا * دره واحده ذالانسان (*)

مقدم تالینک ترجمه سیدر (دره) دالک ضمی و راتک تشدیدیه یوک اینجودانه سنه دینور لؤلؤ کیره معناسه جع جنسی سین قافیه سنک قطعه اولی سنه هرور ایدن در لفظیدر جمع صیغه سی در کور (واحده) اول اعداد اولان بر معناسه دره نک صفت مؤکده سیدر و دره مقدم خبردر (ذا) اشته بومعناسه اسم اشارت اوله رق مؤخر مبتدادر (انسان) واثین همزه نک کسر یله راه قافیه سنه اسماء عدد قطعه سنه یکدیکی اوزره ایکی عدد موضوع اوله رق ذاتک مشار الیه در (وانسان) عددنک معدودی نظم تا و یلیله بوقطعه ایله مافیلنده کی قطعه در مفهوم کلام منی بیاننده نظم و انشاد اولسان شو ایکی قطعه کانه بر در بنیم کرانیها بلکه نزد ارباب عرفانده اندن دخی اعداد دیمک اولور

(*) ایکیده برده اوقو نظم می کیم * در یکاده دینور سه شایان (*)

(ایکیده برده) تعبیری لسانم اصطلاحاتندن اوله رق کاه و یکاه کبی وقتی و قنسن معناسه و جایجا کبی اراق اراق معناسه و کثر اما و کرا را مر ارا کبی جوق کره و جوق جوق معناسه مستعمل اولدینی ثابت لطائف کونک اشبو * ایکیده برده قیوب طورمه بنم خاطر می * کوکلم ای طفل زیانکار او بویجی دکیله * نشیده سندن نمایاندر (در یکا) فارسیده در دانه و عربیده در بنیم کبی درون صد فده فقط بردانه نکون ایتمکله زیاده یوک و رعنا اولان در شهوار بهمتایه دینور (شایان) لایق و حسان معناسه در مال معلومدر (ناظم شعر یک بوا یکی قطعه نک ایکی آخر یتارنده ایکیده برده ایکی بر لفظلری ابراد ایتمه سی محسنات بدیعه دندر

(*) هو الحی البدیع المبدع الخلاق للاکوان (*)

(هو) ضمیری جناب باری تعالی شانه حضرت تهرینه راجع مبتدادر (الحی) قطعه شرعیده

یکدیکی اوزره صفت حیات ایله متصف ذات معناسه مبتدایک خبریدر (البدیع) سمیع وزنده برنسه بی نمونه و مثال یو عینک انشا و ایجاد ایدن ذات معناسه اسماء حسنان اوله رق الحی لفظنک صفتیدر (المبدع) ابداعدن اسم فاعل صیغه سیله بوده بدیع و مبتدع کبی مثالسنر و اورنکسنر برنسه احداث و اختراع ایدی ذات معناسه الحی کله سنک صفت ثانیه سیدر لکن بدیع و مبتدع من حیث المعنی متحد اولغله مجرد تأکید افاده ایدر مکرر بدیع برنسه بی بلا مثال ایجاد مقتدر ذات معناسه و مبتدع بالفعل موجد معناسه محمول اولغله مغایرت اعتباریه یولتوب تأسیس اوله (الخلاق) رزاق وزنده یار ایدی معناسه اوله رق قطعه شرعیه ده کچن خالق لفظنک مبالغه سیدر و حیک یا خود مبتدعک صفتیدر (للاکوان) ده لام جاره خلاقه متعلقدر اکوان همزه نک قحیله وجود و حدوث معناسه اولان کون لفظنک جمعیدر لکن یوراده مصدر یعنی المفعول اولغله کائنات و مکونات و موجودات و مصنوعات معناسه اوله رق خلاق لفظنک مفعول به غیر صریحیدر مفهوم عنوان واضح و غنی عن الیساندر

(*) شوکیم جانلی اوله حیوان جاد اول نسته کیم بیجان (*)

(*) بهیمه چار پا کیم درت ایاغیله کزن حیوان (*)

(حیوان) قحیله نژوان وزنده دیری و جانلی اولان مخلوقاتک جنسیدر که جع انواعنه و افرادنه شاملدر فارسیده راهبر وزنده جانور و جانمند دینور (جاد) سحاب وزنده دیری اولیان جانسنر نسته به دینور فارسیده بیجان دینور (بهیمه) سفینه وزنده درت ایاقلی حیوانک جبعنه اطلاق اولنور بر نسته و بحر یسنه شاملدر فارسیده چار پا دینور که درت ایاقلی دیمکدر علی قول مطلقا تمیز و ادراکی و تکلمه اقتدار و اولیان جانلویه دینور که انساندن ماعدا بالجمله حیوان اولور حیراء وزنده بحما کبی

(*) اسد لیت و غصنفر قسوره ربیال و هم ضرغام (*)

(*) هزیر و حیدره عروه ضبارم هرثمه ارسلان (*)

(اسد) قحیله معروفدر که سلطان السباع اولان ارسلانه دینور (لیت) لامک قحی و یاتک سکونیه و (غصنفر) سفرجل وزنده و (قسوره) جهوره وزنده و (ربیال) همزه ایله وریال یا ایله قرطاس وزنده و (ضرغام) یند قرطاس وزنده و ضرغامه ها ایله و ضرغام جعفر وزنده و (هزیر) هاتک کسری و راتک قحیله سیمل وزنده و هزیر در هم وزنده و هزیر علا بط وزنده (و حیدره) سطره وزنده و حیدر صیقل وزنده و حادر غادر وزنده (وعروه) غرقه وزنده (و ضبارم) ضادک ضمیله علا بط وزنده و ضبارم ها ایله و ضبارم ناه مثله ایله (و هرثمه) هاتک و تاتک قحیله و هرثم جعفر وزنده و هرثم ضبارم وزنده جله سی ارسلانه دینور و یوک اسماسی کشر در لهجه ده یتبوز مقدار مد کوردر

(*) اناک باور یسی شبل و کنیه سی اولمش ابو الحارث * اسامه هم او در خادر اولانی میته ده پنهان (*)

(شبل) شینک کسری و یاتک سکونیه صید و اقتراس ایلک در جه سنه گلش ارسلان ایتکنه دینور جعی اقلس وزنده اشبل و احوال وزنده اشبال و خیول وزنده شبول و جبال وزنده شبال کلور (ابو الحارث) راه قافیه سنه کنیه قطعه سنه سبق ایدن ابو الاشبال کبی ارکک ارسلان کنیه سیدر و حارث راتک کسریله اسماء اسد دندر (اسامه) همزه نک ضمیله ثمامه وزنده معرفه اوله رق ارسلانک علم جنسیدر (خادر) خاء مجیه ایله غادر وزنده ارسلان یتاغی اولان عیبه و اورمان معناسه مستعمل اولان خدر لفظندن وصف اوله رق اکثر اوقاتده یتاغیله

پنهان و مخفی اولان ارسلانه دینور

(*) دخی عزیز و غاب غیضه اولمش مینسه سی انک (*)

(*) شری و ماسده خفان خفیه بجایه شیرستان (*)

(عزیز) سکیت وزنده و عزیزه ها ایله ارسلان بتاغی اولان اورمانلغه دینور عرض عینک کسریله ارسلانه دینور (غاب) حال وزنده و غابه طایه وزنده (و غیضه) غمره وزنده بولک تغییر اولتان صبیق مینسه و اورمانه دینور که اکثری ارسلان بتاغی اولور غیضه نك جعی غیاض و غیاض کلور (شری) عصا وزنده جبل سلی ده ارسلانی کثیر برطریق اسمی و نهامه ده برنجی جانوری چوق برطاغک اسمی اولمغه ارسلان بتاغی معناسده استعمال اولمیشدر (ماسده) مینک و سینگ قحیله اسم مکنادر اسد محلی وارسلان ماسی دیمکدر (خفان) شداد وزنده جاء معیه و جاء مهمله ایله قاموسک بیتانه کوزه دوه قوشنک باور بارینه و خد متکارله و طولوقابه و برنوع اولمکه دینور معنای مزبوره ورودی مذکور دکلدر مکر که دوه قوشی باور یستی صبیق اورمانلو محله ده محافظه ایلمکه حالیت محلیت علاقه سیله مجازا ارسلان بتاغی اولان مینسه زارده مستعمل اوله (خفیه) غنیه وزنده اغاجلری صبیق جالینلی و کور اورمانه دینور که اکثری ارسلان منواسیدر شیرستان فارسیدر شیر یعنی ارسلان محلی دیمکدر

(*) دینور شول برنجی حیوانه بیراندن کامنده * کال خوف و خسته اولور ارسلانلر زان (*) (بیر) باه اولنک فیتی و تانیه نك سکونیه صبر وزنده فارسیدن معرب و السنه ثلانه ده بواسمه معروف برنجی جانورلر دن بر حیواندر که هند ستانده نشأت ایدر وارسلانک دشمنیدر وارسلان اکا مقابله و مقاومت ن عاجز در دیرل برهان قاطع ترجمه سنده مذکور اولدینی اوزره قوت و شجاعت و جرأت و خسارت ایله مشهور جهنم اولان رستم داستان انک برنجی هند ستاندر انقار و شام طاعنلر ده اهلاک ایدوبدر پسندن بر توب دیکدر برب محاربه ایامنده کیردی زرا انک جلدندن اتحاد اولتان نوی لایس اولان کیمه به قطعا سلاح تأثیراتیمک خاصه سیدر و اول جانورلر برنجی نوشروان زمانده ظهور و ابتاء سببی بیخواب و بیخضور ایلمکه دفعیچون یک نفر سواری دلاور تعیین اولدی ظفر بوله مدقلمدن نشقه اکثری هلاک اولدی انشی ملخصا (کلام) کافک صمیمه مدام وزنده مایوی و خوش معناسده در که این تعبیر اولنور و غابه و اورمان معناسه در (ارزان) فارسیده دره مک معناسه اولان لرزه دن صفته مشبه در در برنجی معناسه

(*) سینی غمر و کتم صریح و هم غمر و مجمل * کله ایله دخی کتم دیمکدر جله سی قیلان (*) (سینی) سینگ و باه موخده نك فیتی و بعدنده نونک سکونی و الفک قصریله حبیطی وزنده مشاهیر ساعدن قیلانه دینور و جری و جسون اولان انسانه و حیوانه دینور یاسی الحاق ایچوندر زراستیه دخی دیرلر جعی ثوابت وزنده سیانت کلور (غمر) کتف وزنده و غمر نونک کسریله پوستی نمره لوبی آق و قره بکلوا اولان برنجی جانوره دینور که قیلان تعبیر اولنور (کتم) جعفر وزنده (و صریح) کتم جعفر وزنده (و غمر) قنقد وزنده (و مجمل) انجیل وزنده (و کلد) انجیل وزنده (و کتم) کتم وزنده بوتلرک جله سی بندش و قوت و قهر و سطوت صاحبی اولان قیلانه دینور فارسیده یلنک دیرلر

(*) دیشلر قیله عیشوم و دلم ستمل دخی عیهم (*)

(*) دیشیسی اولدی طحنام انارک ماسی هندستان (*)

(فیل) فانک کسریله نیل وزنده بواسمه مغروق عظیم ایلمه قوی البیه بر حیواندر جعی اقبال و قبول و قیله کلور افراس و حیول و غیب وزنده مؤنن ها ایله قیله در فارسیده باه فارسیده ایله

نیل دینور (عیشوم) عینک قحیله قیصوم وزنده (دلم) دالک ضعی ولانک قحیله (و ستمل) شینلرک کسریله زبرج وزنده (و عیهم) حیدر وزنده قرطاس وزنده عردان و عصفور وزنده کثوم کی جله سی اسماء فیلدر (طحنام) قرطاس وزنده دیشی قیله دینور قیله کی فیل باور یسته دغیل دینور جعفر وزنده و یوقیل نوی ببر و زرافه کی اقلیم هندده تولد و نشأت ایلمکه مایواری هند ستاندر بعضی دیار سارینه مجلوب اولمغه مضرده و جبه ده مشهور مزاولمیشدر

(*) دینور مش قورده ذنب وسید وسیده نهشل و ولان (*)

(*) خلیج و خیتور و والی و سلق سلفد و هم سرحان (*)

(ذنب) ذالک کسری و همزه نك سکونیه و همزه یی یایه ابد الله ذنب کلب البر یعنی کلب و حتی و بیان کو بیکی که ساعدن قورده تغییر اولتان جانورک اسمیدر جعی کلاب وزنده ذناب و کلب وزنده اذوب کلور مؤنن ها ایله ذنبه در (سید) سینگ کسریله سین وزنده قورده دینور وارسلانه ده دینور (سیده) ها ایله دیشی قورده وارسلانه دینور (نهشل) جعفر وزنده (ولان) شداد وزنده (خلیج) امیر وزنده (خیتور) خالک قحیله حیر بون وزنده (القی) همزه نك کسری ولانک سکونیه (سلق) القی وزنده (سلفد) سینگ کسری ولانک سکونی و فانک فیتی و دالک تشدیدله قرشب وزنده و سلفت سینگ کسری ولانک تشدید و فیتی و فانک سکونیه جر دحل وزنده (سرحان) قرطاس وزنده جله سی قورده دینور ذنب کی کیمه سی ابو جعه در کامر فی قافیه الزاء ناظمک عباره سنده سلفد یا خود سلفد موقعده لامسر سفد و قوی هر قدر لهجه به فی الجمه موافق ایسه ده لیکن قاموسنده ذنب معناسه کلستدن قطع نظر سفید کرک دالک تحقیقه و کرک تشدیدله اولدیغندن تغییر اولندی

(*) دخی صر تلاله دیش ضعی و عرجاء و حضاجرهم (*)

(*) دیشیسی ذنبه اولمش ارککی نعلن دخی عیلان (*)

(ضعی) ضادک فیتی و بانک صمیمه صیح وزنده و بانک سکونیه طبع وزنده صر تلال و آندق تعبیر اولتان و قورده شکلنده اولمغه بللی قورده تغییر اولتان برنجی جانوره دینور وضع لفظی مؤنث سماعیدر نه که یوقاید نك قنطعه اخیره سنده کلور و ارککنه ضبعان دینور ضادک کسریله و دیشینه ضبعانه دینور ها ایله و بوضیع ماده سنده خلاف قاعده مؤنث مذکر اوزره یعنی لاجل التخفیف صیح ضبعان اوزره تغلیب اولنور پس ضعی مطلق ذکر اولندقه مذکره و مؤنثه شامل اولور جعی ضباع واضع کلور (عرجاء) جراء وزنده بوده ضعی کی صر تلاله دینور و عرجاء کله سی مؤنثدر بطریق التغلیب مذکره ده اطلاق اولنور مذکره یعنی ارکک صر تلاله اعر ج دینلر و بوفی الاصل و صفدر انکیچون ضعی عرجاء دینور و غلبه استعمال سببیه اسم اوله رق یا انکر عرجاء دخی اطلاق اولنور سبب نسیمه سحر اولوب مفاصللری کوشک اولدیغندن وصول الی بر مقدار قصه اولدیغندن اغسق هیشنده بر طرفه تمایل ایله یکدیره رک یور یمسیدر (حضاجر) حوادر وزنده جمع بینه سیله مفرد اوله رق صر تلالک اسمیدر عظیم البطن بیوک قارنلی اولدیغیچون نسیمه اولمیشدر کانه خالک کسری و ضادک قحیله بیوک قارنلی حیوان معناسه اولان حضجرک جیدر (ذنبه) خاء معیه ایله طینه وزنده دیشی صر تلاله دینور مذکر کی ذنب در یک توبلی اولان ارکک صر تلاله دینور

(نعل) نونک و ثاء مثله نك قحیه لریله جعفر وزنده و (عیلان) حیران وزنده ارکک

صر تلاله اطلاق اولنور

(*) ابودرب جهره دیسم انک باور یستی اولمش * دیشینه و طی ایندر میکیون مائل انسان (*)

(دب) دالک ضعی ویاک شده سیله آو تعبیر اولان معروف جانور ک اسمیدر مؤتی هالایله دبه در جعی همزه نیک فحیله ادبای وعبیه وزنده دبه کاور (جهیزه) یاه مشاة تحتیه وبعنده زای مجیه ایله سفینه وزنده دیشی آویه یاخود باور یسته وایکنه دینور (دیسیم) یاه مشاة ایله حیدر وزنده آوایکنه دینور فسق وزنده حبس وشدید وزنده حبس کی یاخود آوونک کندهینه دینور دب کی عبارۀ ناظمه جهیزه موقعده یاه موحده وراه مسمله ایله جعفر وزنده جهیزه و دیسم موضعده یاه موحده ایله دیسم و قوی ناظم مر حومک صاحب لهجه به اتباعندن نشأت ایتمکله محطی اول متبوعدر ز راجهیر و دیسم لفظایرنک آو وایوایکنه اطلاق اولغنی دکل بو عنوانلر ده معنای آخرده مستعمل اوله رق یله لغت اولدیغنه قاموس دلالت ایتمکله تغییر اولغندر (سنه) سنک فقی ونونک تشدیدله حنه وزنده دشی آویه دینور دبه وفاره وزنده فاره کی ناظم بحر برک تحفه سنده مسطور اولان آشوب * دیشی آویه جقال کاهجه طاعلر ده آشوب * طوغرر آو اوخیوایکنه برز کرشال * یشتدن مستفاد اولدیغنی اوزره آوده شهوت مسافده زیاده غالب اولغله قور دوتلکو و جقال و کلب مقوله رینه مطاوعت وکندهینه وطنی ایتدیر دیکندن ماعد انسان دخی کندویه وطنی و جاع ایتدیر مکیچون اشارت مخصوصه سیله اشارت و دعوت ایدرایمش

(* دیشی مایمون زناه ارکی رباح امش آنک * دینور مش دونه رک اوینایچی اولانه ده رقصان (* (زنانه) صاحب لهجه نیک ضبطی اوزره زانک فقی ونونک تشدیدله شداد وزنده قرده معنایسنه در که دیشی مایمونه دینور (رباح) یاه موحده نیک تشدیدله زمان وزنده ارکک مایمونه دینور وچی اوغلاغنه و دوه کوشکنه دینور و مایمونک اسم مشهوری اولان قرد و جعلری قرد و قرده دال قافیه سنک آخر قطعه سنده یکدی و مایمون تعبیر اولان جانور ک کنیه سی اولان ابوزنه که زانک کسری ونونک تشدیدله در نام فارسیسی اولان بوزینه لفظندن معرب بطن اونور (رقصان) سکران وزنده دونه رک و فالقبرق میون کی اوینان کیمه به دینور صاد قافیه سنده مرورایدن رفاص کی ورقصان مصدرا ولور رقص کی دونه رک اوینامه دینور

(* تعال کلدی جعی دلکو تعلب همدخی سسم *)

(* دیشیسی نهمله یاوریسی تفل حیلله پردازان *)

(تعال) هیاکل وزنده ذکر آئی تعلب لفظنک جعیدر تعلب جعفر وزنده دلکو تعبیر اولان حیلله ایله معروف جانور ک اسمیدر وزن مزبور اوزره غشغل و هبطل کی (سسم) یاه جعفر وزنده و سمس غلابط وزنده بونلر ده تلکویه دینور تعلب کی و تعلب مذکر و مؤنثه دینور و مؤنثه تعلب دخی دینور (نهمله) ماده سنه قاموسده ظفر باب اوله مدق لکن لهجه ده ناه مثله نیک ضعی وهانک سکونی و میم ضمیمه قنفذه وزنده دلکونک دیشیسنه اطلاق اولدیغنی مسطور در (تفل) ناه اول نیک فقی و ناه نایم نیک سکونی وفانک فحیله جعفر وزنده وفانک ضمیمه تفل یشر وزنده و ناه اول نیک وفانک کسریله زبرج وزنده وفانک فحیله درهم وزنده واولک و نالک ضمیمه قنفذ وزنده و نالک فحیله جنب وزنده و ناه نایم اسقاطی وفانک تشدیدله سکر وزنده تفل بدی لغندر مجموعی تلکویه اطلاق اولور تعلب کی یاخود تلکی ایکنه دینور جر و تعلب معنایسنه (حبله پردازان) حبله دوز میبار و حبله کار لر معنایسنه فارسیدر

(* جقال علوش و علوش این آوی کنیه سی آنک *)

(* دخی و عوع اودر کیم بهسه لکنه جفر شورهر آن *)

(علوش) عینک کسری ولامک تشدید و آخرده ضاد مجیه ایله سنور وزنده و (علوش)

ینه سنور وزنده آخرده شین مجیه ایله جقال تعبیر اولان جانور ک اسمیدر که کلبک وحشی برادری و تلکونک اورمان قردا شیدر (ابن آوی) همزه نیک مدی و واولک فقی و مدیله مزبور جقال ک کنیه سیدر اصلی افضل وزنده آواییدی (وعوع) واولک فحیله اورمک واولومق معنای اولان جقاله دینور و تلکویه ده دینور اورمک و چاغر مق معنایسنه اولان و عوعه لفظندن مأخوذ در فارسیده شغال و شغال دینور کاب وزنده

(* دینور سکاره دلغم هم دلق غمس و دخی مقررض *)

(* معربدر که سموره دیش بلغار و تاناران *)

(دلغم) دالک و فافک کسریله زبرج وزنده لهجه ده مسطور اولدیغنی اوزره طاوق و کوکر چین مقوله سی طبور ک عدوجانی اولان سکاره دیدکلری جانور بدکار ک اسمیدر قاموسده دلغم عجز کی قوجه قاری به دینور و یک مسن و باشلوا و لغله دیشلری آشنش اولان ناقه به دینور دیوب سکاره اطلاقه تعرض ایتمشدر (دلق) دالک ولامک فحیله ریه فارسیده فاف بدلی هاه رسیمه ایله وزن مزبور اوزره دله لفظنک معربیدر که ترکیده سکاره تعبیر اولان سموره شبیه جانوره دینور و سمور وزرد و اوقاف تعبیر اولان جانور له اطلاق اولور که هر برز رینک بو ستارندن کورک یاسلور و طاع ک دیسنه ده اطلاق اولور کذا فی ترجمه البرهان القاطع اصل نطقده دلق لفظی دلغم اوزره مقدمدر لکن مقتضای وزن دلق لفظنک لای اسکان اولغنیسی ایجاب ایدر او که ده کتب لغات مساعده اولغله تقدیم و تأخیر ایله تغییر اولندی (غمس) نونک کسری و میم سکونیه لهجه ده مزبور اولدیغنی اوزره دلق کی سکاره دینور و بعض اهل لغت عتدده غمس مصر دیارنده اولور سکاره بکرزیر کوجک جانور در که ییوک یلانلری قتل واکل ایدر دیدی صاحب قاموس قول ثانی به قصر ایستدی قاموس شارحی دیر که حیوان مزبور بصدره شکنده بریصیه جانور در اکثری باغچه بکخیلری ازدهادن و ییوک یلانلردن خوف ایلد کلرند آئی باغچه رینه جلب ایدر لر مقاله سیله هیئتنی بیان ایلدی (مقررض) محسن وزنده سکاره دینور قطع معنایسنه یاخود صاعقه صوله صبارق اگری بوکری یور یوب کتک معنایسنه اولان قرض لفظندن مأخوذ در (سمور) تنور وزنده بو اسمیه معروف برسیاه جانور در در یستدن فاخر و ذی قیمت کورک اولور جسته ده و شکله سکاره بکرز و بو حیوان جانب شمالده دیار بلغارده و تانارستانده نشأت ایتمکله بلغار اهالیسی و تانار طاقه سی عجمه اوله رق سمور نسجه ایشلر صکره عرب تعریب ایدوب حیوان مزبور ده استعمال و مشاکلی اولان سکاره ده اطلاق ایشلر

(* شکیمه فهد دیش پارسه آدی پارسیمه یوز * قره قولاق عناق هیمتفه کیم خادم شیران *) (شکیمه) سفینه وزنده لهجه اللغانه مسطور اولدیغنی اوزره پارس تعبیر اولان برینی جانور ک اسمیدر لکن قاموسده شکیمه نیک معنایسنی بیان مقامنده عار و حیت و طبع و طبیعت و عهد و پیمان و شتم یعنی استکار و ترفع معنایسنی ذکر ایتدیک محله و عهد و شتم موقعده بعض نسخ قاموسده و فهد و سم و قوی بحر یف و غلط اولدیغنی قاموس متر جعی تصریح ایتمشدر فلیراجع و شکیمه نیک بعض معنایسنی میم قافیه سنک ایکنی قطعه سنده یکدی (فهد) مهد وزنده ساعدن پارس دیدکلری حیوانک اسمیدر و یوفهد برنیجیلده و صحرامقده و جوق او یومقده مثلد که افرس من فهد و اوئب من فهد و انوم من فهد و انقل رأسا من فهد دینور پارسک پارسیمه یعنی فارسیجه اسمی (یوز) در یانک ضعی و آخرده زای مجیه ایله رور و وزنده معلوم اوله که عربیده یئرنلر ده تواخی و تناسب اولان حر و فک تبادل و انقلابلری سایغ و زایغ اولدیغنی کی

فارسیده دخی شایع و جائز اولمغه باه فارسیه ایله حرف فایه تبادل ایدرل سید و سفید و فارس و پارس کی پس فارسیجه و پارسیجه بر معنایه در و بوراده پارسیجه دیتلمکده پارسه مناسبت خنی دکدر (عناق) سحاب و زننده و (تفه) تانک ضعی و فاک قحیله شبه و زننده نارسیده پروانک و سیاهکوش و ترکیده قره قولاق تعبیر اولتان جانور عزیسده قنفذ و زننده غنجل و اضافله عناق الارض دخی دیرل و پروانک معری اوله رق فراتق دخی دینور علابط و زننده و جانور مزبور داتما ارسلان اوکونجه سائر جانورلری انداز و ارسلانک قدومی اخبار ایدرلک خادم و جاش مثابه سنده کیدر و بقیه صیدی تناول ایدر

(ابو خالدر آنک کینه سی قوندز آدی حارود * قضاعه هم اودر کیم خایه سی جوق دردا بچون درمان) (ابو خالد) ابوطالب و زننده قوندز تعبیر اولتان جانورک کینه سیدر حیوان مزبور هم پری و هم مائی یعنی هم قرده و هم صوده تعیش اتمکله فارسیده سحاب و سکاکی دینور که سک آب و سک آبی محققیدر و عزیسده کلب الماء و ترکیده صوایق و صوکویکی اطلاق اولنور (حارود) حانوت و زننده مرقوم قوندزک اسمیدر کذا فی اللهجه (قضاعه) فاک ضعیله قراضه و زننده مزبور قوندزک اسمیدر قوندز خایه سی که عزیسده خصیه القضاعه و فارسیده چند پید ستر و آتش بچکان دینور معروف ادویه دندر

(*) کلنجک ابن عرس و سنبه سرعوب اولمندر * هم اوقلی کر بی دلدل درت اناغیله ایدر جولان (*) (ابن عرس) عینک کسریله ترکیده کلنجک و فارسیده راسو و موش خرما تعبیر اولتان فارودن یوک و ابانغی اوزون و کوزینک قباقری دورک و سک قولاقی بر جانوردر که ترکیده آرص دخی دینور (سنبه) سبتک و عینک ضعیله قنفذ و زننده و (سرعوب) اسلوب و زننده مزبور کلنجکک اسمیدر (دلدل) دالارک ضعیله قنفذ و زننده و مراد فیدر که کر بی تعبیر اولتان درت ایاقلی و آرقه سی تیکنلو جانوردر فارسیده خار پشت دیر و و او زیاده سیله دلدل دخی دلدل کی کر بی به دینور یا خود بونلر قنفذدن اخض اوله رق کرینک بیوکنه و اوقلی نوعنه دینور و دلدل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینه اسکندر به ملکک اهدا ایتدکری بغله شهپانک اسمیدر و دلدل امر عظیم و خطب جسیم معنایه مستعبدلر

(*) کدی سنور و هر وقیم و خبطل دیمکدر هم * دخی ضیون انک نوعندن اولان مسکنی بابان (*) (سنور) سبتک کسری و لونک تشدید و قحیله و (هر) هانک کسری و رانک تشدیدله و هر هاز یاده سیله و (قیم) قافله حیدر و زننده و (خبطل) خایه میله یله یته حیدر و زننده کدی تعبیر اولتان مونس و اهلی جانورک اسمیدر عری و فارسی بعض مراد فیری طاقافیه سنک قطعه ثانیه سنده یکدی (ضیون) یته حیدر و زننده فاطمک یسانی اوزره کدی نوعندن وحشی اولوب صحرا و بیابانده ساکن اولانه دینور که بیان کدیسی دینور قاموسک و لهجه نیک یانی اوزره ارکک کدی به دینور

(*) دی کلبه فلس و اعقد زغار تم طازی هبلع (*)

(*) سلوقیه دینور صوی طازی به مقبول صیادان (*)

(فلس) حایه مهمله ایله جعفر و زننده کلبه دینور و قوجه آبه به دینور دب کسیر معنایه و حر یص کیمسه به و وارش و طفیلی کی طالق اوغ و ایوتی به دینور (اعقد) اجر و زننده کلبه اطلاق اولنور و قور و غی بورغاج قورده دینور و لسانده لکنت اولان پلنک کیمسه به دینور کلب لفظی عربی مشهور در فارسیده کاف فارسیه ایله سک و ترکیده ایت و کویک دینلور (تم) ناه مثله لک قحیله فدفد و زننده کلب نوعندن آو بولوب جیقارمه ده مامرسه

و مهادتی اولان کلب معله دینور غرابی و زننده زغاری کی فارسیده یوز و یوزه و یوزک و ترکیده زغار دینور (هبلع) درهم و زننده و هجرع جعفر و زننده کلب معلم قسندن سر یع العدو و شدید القبط جنت و چاک و یوکرک اولان کویکه دینور فارسیده سک طازی و ترکیده طازی دینلور (سلوقیه) سبتک قحیله سر و حیه و زننده سید و شکارده ماهر اولان صتوی و یوکرک طازی به دینور که آو جیلر عسندنه زیاده مقبول و معتبر در حتی بو عقاله طازی بی دوشکندنه برابر باتیران مثلاً مشهور من و طناوشان قوعارکن آفر داس یک بالکتر بولنک دینور جاعروب باغردینی مسوعر اولمندر سلوق و سلوقیه فی الاصل سنده سلوق نام قریه به مقسوب یوک و صوی کلبه و طازی بلره دینوب صکره مطلقاً صوی طازی به اطلاق اولندی اهل سوق طاقفه سنک اکثری یورلیوب اوشمیب داتما البش و پر شده شکار فایق سودا سنده اولمیرله السلوقیه صکار کلاب السلوقیه اقوال عربدن اولدینی صاحب کشف نوابغ الکلم نام مؤلفنده ذکر ایلندر

(*) دینور خنزیره عفر و یاوریسی خنوص ایتل آنک (*)

(*) دخی رت ارککدر جتله سی تانک و مرداران (*)

(عفر) عینک کسری و ضعی و فاک سکونیه فسق و شغل و زننده مطلقاً خنزیره دینور یا خود ارکک خنزیره یا خود موزه تعبیر اولتان انیکینه دینور (خنوص) سنور و زننده خنزیر ایتکینه دینور و هر شبتک کویچک دینور جعی خنایص کلور خنزیر و زننده (رت) رانک فقی و تله مشاة فوقیه نیک تشدیدله ازکک خنزیره دینور و بر قوعارک ریش و سر کرده سنده دینور جعی ز نوت کلور مشهور و زننده خنزیر لفظی عربی مشهور و زده فارسیده خوک و ترکیده طوکوز دینکری مردان و بچمن العین جانوردر

(*) بزه ممکن دکل مخلوق حقک جله سن صایق * لنا تعدد خلق الله کلابس فی الامکان (*) مصرع اول تانینک ترجمه سیدر (انا) ده لام جاره امکانه متعلقدر متکلم مع الغیر خنیری امکان متنی نیک مفعول به غیر صریحی اوله رق بزه و زچون دیمکدر (تعداد) تکرار و زننده عد و اخضا کی صایق معنایه متبادر و مابعدنه مضافدر (خلق الله) اضافله الله تعالی نیک مخلوقات دیمکدر (کلا) فاک ضعی و لامک تشدیدله به فنا مقابل اوله رق متعلقک اجر اشته شمول و استغراق مقید اولتی اوزره جله و جیفنا معنایه تعددک تمیزی اوله رق منصوبدر (لبس) افعال ناقصه دندر اسمی صغیر مشترک تعداده را جعفر (فی الامکان) طرف مستقر اوله رق لبس کله سنک خبریدر و لبس اسمیله خبریله جله سی مبتدایک خبریدر امکان ممکن و مقدور معنایه در (مفهوم کلام) حساب خالق البرانک لایعد و لایحصری اولان مخلوقاتک جیع انواعی علی و تیره الایه قصا عد و اخضا بزم و سمرین خارج و مقید دور مز اولدینی

(*) بهایم طبیعت اوله ضعیله اولکیم ملک تحصیل * کال اولین الساندر حیوان بی اذعان (*) (بهایم) سفاین و زننده صدر قطعه ده سبتک ایدن بهجه نیک جعفردر (طبیعت) خلقت و طبیعت معنایه در (تحصیل) حوی و خلق و قضیلت معنایه در (اذعان) همز نیک کسریله خضوع و سر فر و قلی و رام و متقاد اولتی معنایه در (بی) ادانه فی فارسیده مفهوم کلام فهم و آذر ایدر بی بهره اولان بهایم مثلاً عبد القفا و اللهازم و شکم بنده لک مشاکنه ملازم اوله بلککه تحصیل اذعان و کال و مکارم اخلاقی تنیم و اکماله سعی ایله خضال ملکته بی احرار و بین الانام ممتاز و سر فراز اولنیر احلیه کال و مکارم و هیزدن عاری اولان کیمه صورت انسان حقیقه

بولارسر بر سر کش حیواندر دیمک اولور

* بانی افهم بما کاه ابناء الزمان *

(بانی) ده باحرف ندادن بجایانک ضعی و نونک فتنی و باء مشدده تک فتنی و کسر یله این کله سنک مصغری و باء متکلمه مضاف اوله رق ای بنم او غلیغ دیمکدر اصلی بنوی ایدی بوراده تصغیر تحقیر ایچون دکلدن بلکه اشفاق و محبت ایچوندر (افهم) اعلی و زننده فهمدن امر حاضر در اکله مناسبه نموده مستزانت ضمیری منادی اولان بنیدن عبارت اوله رق فاعلیدر (بما) ده باء جاره افهم فعله متعلقدر ماموصوله اوله رق افهمک مفعول به غیر صریحدر (کاه) کافک فتنی و نونک تشدید یله بر نسته کینه وضع الملک معنایه اولان تکنیده ماضی مفرد مذکر در کینه کافک ضعی و کسر یله اب و این وام و بنت کله ل نیک بر یله مصدر اولان اسم دینور را قافیه سنک ایکنی قطعه سنک عنوانی شرحیده یکدیگی کی مفعول ضمیری موصوله راجعدر (ابناء الزمان) اضافله اسباب الامان و زننده ابناء العصر و بوقطعه ده کله جک بنوا الدنیا و بنوا الایام کی بی آدم دن اوله رق بر عصرده موجود اولان اشخاصیه دینور مفردده این الزمان اطلاق اولتور و این کله سی بناماده سندنر زرا ولدیدرک بنا ایلدیکی عمارتدر بنامه علیه بر نسته دن برشی حاصل اولسه یاخود ترسه سیله نشو و نما بولسه یا تفقد و اهتمام یاخود خدمتده کثرت قیامی یاخود اکا اکثر اوقاتده ملازمت و مصاحبتی اولسه بااضافه اب و این وام و بنت اطلاق اولتور ابوالمسافر و این السبیل وام الفضائل و بنت الصدر کی و بوقطعه ده مذکور اولان کینه ل بوقیلدندر ناظم نحریر اب لفظی ایلله مصدر اولان بعض کینه ل ی را قافیه سنده بر قطعه ده بیان ایلدیکی کی ام و این و بنت لفظیله معنون اولانلرک بعضیسی دخی بوقطعه ده ابراد ایلدی (مفهوم مصراع عنوان ای بنم فرزند مودتندم ابناء زمان اولان فصیحای عربک کینه اوله رق استعمال ایندکلی الفاظی بوقطعه دن فهم و حفظ ایلله دیمکدر

(* آمیان ام النجوم ام السمار کهکشان * ام شله آفتاب وام درزه بوجهان *)

(ام النجوم) آسمانک یعنی افق شرفسندن دائمکواکب طلوع ایدوب طوغارا اولان سماک کینه سیدر (ام السماء) سحاب و زننده ناظم نحریرک الف قافیه سنده واقع قطعه سماویه ده سه زبان اوله رق * هم مجره کهکشان یعنی صمان اوغریسیدر * مصراعیله سلاک نظمده چکدیکی مجره تک کینه سیدر (ام شله) شبنک فتنی و میمک سکونیه نمره و زننده شعاع و ضیاسی مابین الحافیه شامل و بتون بتون روی زمینی احاطه و استیعاب ایدن آفتاب عالماتک یعنی کونشک کینه سیدر و دنیاک و خجک دخی کینه ل یدر (ام درزه) دالک فتنی و راه مهمله تک سکونیه خمره و زننده * دانه و برمز خرمندن مردم دانایه جرخ * بدل ایدرواری اما بولسه بر نادانه هب * نشیده سنجه هم عالمه اصحابی اولان ارباب کالدن صفح و اعراضی اکثر و فرومایه و سافله توجه و اقبال اوفر اولان دنیای ادانی پرورک کینه سیدر اجسا و ادانی و سفله مقوله سنه اولاد درزه اطلاق اولتور یا صمه نهنده لده شله ده میم بدل حاء ایلله شعله و درزه ده راء موقعنده و او ایلله دوزه و قوی ظنم تحریف نساخدر

(* صبحدر این ذکاء ام اللیالی ماهر * در شب مهتابه ده این غیر اهل بیان *)

(این ذکاء) غراب و زننده طلوع شمسن دن حاصل اولان صباح و قشک کینه سیدر ذکاء شمسک علی اولغله اوزر نسته لام تعریف داخل اولر و معرفه و تأیید علت یله غیر منصرفدر کذا فی ترجمه القاموس نظیده ام ایلله مصدر و معرفه باللام اوله رق ام الذکاء و قوی قاموسه مخالف اولغله تعبیر احسان اولندی (ام اللیالی) عوالی و زننده لمعان و نور یله کیجه ره خاص اولان

قرک کینه سیدر (این غیر) ناء مثله ایلله امیر و زننده شب مهتابک یعنی آی ایدنلقی اولان کیجه تک کینه سیدر قاموسده غیر قاعنی اوزر نسته چیقمش سوده یاخود هنوز قایمچی چیقامش سوده دینور دیوب بعده و این غیر اللیل القمر دیوب وجه تکنیه دن سکوت ایتمشدن

(* کیجه و کوندر کینه سی ایتاسمیر ایتاجیر * این یوم ایچق نهاره دیدیلر و شنلاندن *)

(ایتاسمیر) سین مهمله ایلله امیر و زننده و این لفظنک تنیه سی اولان ایتان کله سنک اضافتیه کیجه ایلله کوندر تک کینه سیدر سمیر دهر و زمانه اطلاق اولتور و کیجه بر یله حکایه و افسانه سوبلش یاخون مطلقا محاوره و مکالمه ایدن کیجه لک هر رینه دینور مسامرکی و لیل و نهاره ایتاسمیر اطلاق معنای اوله سیدر بالکن کیجه ده این سمیر اطلاق کندنده مسامره و محاکات واقع اولدیفته محمولدر (ایتاجیر) ایتاسمیر و زننده بوده لیل ایلله نهارک کینه سیدر کندیلده ناسک ایچقماقی واقع اولدیغیچون زیر ایتاجیر ناسک جمعیت کاهلر نسته دینور مجتبع القوم معنایسنه (این یوم) قوم و زننده ایچق کوندره و نهاره دینور یعنی شمسک طلوعندن غروبته قدر زمانک کینه سیدر صاحب قاموسک بصائر نام کابنده بیانی اوزره یوم صحیح ضلالتک طلوعندن شمسک غروبته قدر و نهار طلوع شمسن دن غروبته قدر معتبر اولغله یوم نهارک اصلی و مبدای و نهار کله ایتاسمیر ایتاجیر یومدن متولد کی اولور

(* علمایم ام الفضائل ای ولدسی ایت اکا * جهلدرام الزدائل احترازا یله امان *)

(ام الفضائل) شمائل و زننده خصلت ذاتیه حیده و فضل و شرف جهیلله اولان درجه رفیع معنایسنه اولان فضیلتک بیجی و ام ایلله مصدره اوله رق بیج خصال هر صبه تک مبتدا و منشاء بولتان علمک کینه سیدر (ام الزدائل) ام الفضائل و زننده و مقابلدر که جمله صفات ذمیه و خصال دنییه تک اصل و اساسی اولان جهلک کینه سیدر ناظم نحریر اوله حث و ترغیب و تائید ن زجر و ترهیب ایتمشدن

(* همدخی ام الندامه اولدی نهجیل و شتاب * بلده درام الخبائث کیم انک خبی عیان *)

(ام الندامه) سحابه و زننده ام الندامات جمع بیه سیله عربیده نهجیل و فاریسنده شتابیدن و شتاب و ترکیده ایومک تعبیر اولتان خصلت ذمیه تک کینه سیدر که اکثر باندامت ویشیاللقی یوندن حاصل اولور و بونجیل فقط تزویج بنات و دفن اموات و اطعام اضیاق و انجاز عواید مثالو مواضع غنیده ده محمود و محال ساوره ده مذموم و مطرود در (ام الخبائث) ردائل و زننده بیج ضروره باعث و داعی و کافه فساده سبب و مبادی و قبح خیانتی جمله نه ظاهر و بادی اولان خجک کینه سیدر ام الفساد کی

(* بنت کرم و بنت عنقود و دخی بنت غن * فارسیجه دختر زوش شراب ارغوان *)

(بنت کرم) کافک فتنی و رانک سکونیه (و بنت عنقود) عینک غمیله عرجون و زننده (بنت غن) عینک کسری و نونک فتنیه اوچیده مایه فساد و مفتاح الشرور اولان خجک کینه سیدر غن یاش اوزومه و عنقود صالقمینه و کرم اوزم کندنده حاصل اولان باغه و اصمه به دیمکله کیجی بالواسطه و کیجی بلاواسطه خجک اصل و امی مثابه سنده در فارسیجه خجک اسمی باده و کینه سی دختر و دختر و زدر دخت و زاء زیاده سیله دختر دالرک غمیله قره دینور و زانک فتنی و زای معجه تک سکونیه باغه و اصمه به دینور شراب عربیده مطلقا ایچیلن نسته به دینور ترکیده اوزم صوبندن اتخاذ اولتان مسکرده غلبه ایتاسمیر ارغوان بواسطه معروف قرمز ی چیچکدر بوراده شراب ارغوان ارغوان رنگو شراب دیمکدر

(* بر دایدز که اولش کینه سی ام الطغام * ام مثنوی هم اوخا توتدر که اوله غیر بیان *)

را جعفر (دامغان) ده ذا اسماء سته معنه دن انجق اسماء اجناسه مضاف اوله ر ق صاحب معناسه اولان ذو کله سنک حاله نصي موقعده اولق اوزره کانت فعلک خبر منصوب پیدر باصمه زده یا ايله ذی معان وقوعی غلظدر معانی مانی وزنده الفاظک مدلولی یعنی الفاظ کند ی ازاسنه وضع اولتان صورت ذهنيه دن عبارت اولان معنی لفظنک جعبدر اکتفاء بالکسره یاسی حذف اولمشدر تنوینی تکثیر انجوندز وذا کله سنک مضاف الیه پیدر جمله فعلیه مبتدایک خبر ثانی پیدر (مفهوم کلام یو قطعه نک یا خود مجموع منظومه نک مشتمل اولدیغی ایسات بنم قوت فکریه ايله اعمال ایندیکم شعر لطیفدر ومعانیسی کثیردر دیمکدر

(*) آه کیم اولمش شب بخت سیه کارم عقیق * طوعمازاندن طفل امیدم که اولم شادمان (*)

ناظم بوالکمال رنگین ادا شارح بی نوا ی بوالعنا کی بخت بدوارون وطالع ناماز واز کون حسبله مبتلا زخم ناسور تنکدستی وضیق معاش مهموم پیوسیدن اشتکا ایدوبدر که کندنده روی امل پدیدار اولمق جهته شب تاریک وليلة ظلمایه شبیه اولان بخت سخت سیاهم وطالع نامساعد تیره کاهم شاج مرهم و مراددن عقیق وعافر یعنی هر قدر الیالی حلی مثلج * و آبتن صفا و کدر در لیل هب * کون طوعمادن مشیج شدن نه ل طوعار * نشیده سنجی کیم لرام الحاد ثات ایسده بنم شب دیمچور بختدن طفل امید وامل طالع و ظاهر اولما ز که بنده ارباب اقبال کی شادمان و مسرور و خندان اولم دیمک اولور

(*) ذاک مانث سمع ا بیان (*)

(ذاک) باه قافیه سنک قطعه ثانی سی ونون قافیه سنک قطعه اول سی عنواندرنده بیان اولندیغی اوزره ای مخاطب شو مذکور معناسه مبتدادر (ما) موصوله در (انت) تأنیث کله سندن ماضی مجهولدر نائب فاعلی تحتشده مستر هو ضمیری موصوله راجعدر جمله سی موصولک صله سی وموصول مع صلته مبتدایک خبر پیدر (سمعاً) فعلک نائب فاعلندن حالدر (بیان) ده باه جاره انت فعلته متعلقدر بیان ایضاح و اظهار معناسه فعلک مفعول به غیر صریح پیدر (مفهوم عنوان شوقطعه ده مذکور اولان الفاظ عربیه دن هر برزلی کندیلرده علامت تأنیث اولان تاه والف مقصوره والفاء مدوده یو عیکن عرب عر بادن مؤنث اولدیغی حالده مسموع اولان لفظلرک معنای ماوضع له رینه تعرض اولوب فقط مؤنث سماعی اولدقلری افاده سنده در و بونلر مؤنث اولدقلری کلام فصیحاده مؤنث معامله سی اولمق ايله یعنی دار عامره و نارحامیه و ریج عاصفه مثالی مؤنث ايله موصوف اولمق و مؤنث ضمیری ارجاع اولمق و بعضاً دویره کی نصغیرنده علامت تأنیث کتورلمک کی دلیل ايله ایضاح و بیان اولمشدر دیمکدر

(*) نفس وعین و دخی سن واذنان * دار و دلو ايله هم است و کتفان (*)

(نفس) نونک فتحی و فاک سکونیه روح معناسه و فان معناسه مؤنث سماعیدر بقال نفس مطبشه و نفس سائلة و نفس اماره بونلردن قیری اون اوج معنایه دخی کلور کافی لقناموس (عین) عینک فتحی و یانک سکونیه حرف عین قافیه سنک قطعه اولی سی عنوانی شرحتشده یکدیکی اوزره الفاظ مشترک نک اشهری و معنای جهندن اکثری اوله ر ق کوزه و دیزه و صوبک منبغه و مصبغه و التونه و مال حاضره و حروف هجاندن بحر ف و هر بر نشه نک ممتاز و کزیده سته و بر قوم و قبیله نک ریش و سر کرده سته و جاسوسه و بر نشه نک ذات و حقیقتشده و کونشده و ترا و نک کفه سته و سائر معانیسده موضوع اوله ر ق مؤنث سماعیدر بقال عین باصرة و عین جار یه و عین صغراء و عین مضبشه الی غیر ذلک جمعی عیون و عین کلور افلس و زنده (سر)

سینک کسری ونونک تشدیدیه نسانک و حیوانک دیشنه دینور ضرس معناسه و یاشنه دینور عمر معناسه و یوایکی معناده ده مؤنث سماعیدر جمعی استان و تصغیری سنیه در یقال سن حیدیه و طالت سنه (اذنان) اذک تنیه سیدر اذن همزه نک ضمی و ذالک سکونیه و ضمتیه آلت سمع اولان قولاق معناسه مؤنث سماعیدر یقال اذن واعیه جمعی همزه نک مدیه اذان کلور (دار) عار و زنده ججرات و عرصه بی مشتمل اولوب اطرافی دایراً مادار دیوار ايله محاط اولان منزله و داره معناسه مؤنث سماعیدر و شهر و بلده به و خاصه مدینه منوره به و نشاء اولی به یعنی بتون دنیایه دار اطلاق اولور تکم حریر نک اشبو * دار منی ما اضحکت من یومها * ابکت غذا بعدا لها من دار * پیدنده اولدیغی کی جمعی دیار و دیاره و دیارک و دیران کلور دالرک کسریله وادوار وادوره کلور ابواب و ابویه و زلرنده (دلو) دالک فتحی و لامک سکونیه قیو و دولا ب مقوله لرنده استعمال اولتان قوعه معناسه مؤنث سماعیدر دلو جدیده مملو دینور جمعی کتاب و زنده دلاء کلور (است) همزه وصلک کسری و سینک سکونیه در و مقعد معناسه مؤنث سماعیدر اصلی سینک فتحیه و قحمتیه سته و مصغری سنیه در و است اصل و تمیل و اساس معناسه کلور بومناسنه است الد هر زمان قدیمه اطلاق اولور جمعی همزه نک قحیه استاه کلور ادیار کی (کتفان) کتفک تنیه سیدر کتف کافک فتحی و تانک کسریله و کتف کافک کسریله مثل و زنده و قحمتیه جبل و زنده اوموز باشلرینک آردنده اولان یعنی کیکه دینور که ترکیده کورک و فارسیده شانه دینور مؤنث سماعیدر جمعی ا کاف و کتفه کلور قرده و زنده

(*) هم سعیر ايله جهنم دخی نار * ریج و فاک ايله عصا و عضدان (*)

(سعیر) امیر و زنده یا تمش و علولنش آتش معناسه مؤنث سماعیدر مسعور کی و مطلقاً آتش واهینه ده دینور ساعوره کی (جهنم) جیمک فتحی ونونک تشدیدیه و جهنم جیمک حرکات ثلاثیه جنت مقابلی اولان دار العذابک اسمی اوله ر ق مؤنث سماعیدر تأنیث وعلیت علتلریله غیر منصرفدر و یک عقیق ویدی درین قیویه دینور (نار) دار و زنده آتش معناسه مؤنثدر جمعی نیران و نیره و نیر کلور جیران و فرده و جبال و زلرنده (ریج) رانک کسریله فارسیده باد و ترکیده یل تغییر اولتان هوای منجر که دن عبارت اوله ر ق مؤنث سماعیدر جمعی ریاح و ارباح و ارواح کلور (فلک) فاک ضمی و لامک سکونیه هر کب البحر اولان کی به دینور سفینه معناسه مفرد اولور و سفاین معناسه جمعه اولور جمعه اولان ضمه و سکون مفرده اولان ضمه و سکونه مغایر اعتبار اولمغله مفرد قفل و زنده جمع جز و اسد زنده اولمش اولور و مفرد اولان فلک هر کب تأویلله مذکر و سفینه تأویلله مؤنث سماعیدر یا خود فلک اسم جنسدر مذکره و مؤنثه و مفرده و جمعه اطلاق اولور (عصا) قحمتیه کندینه انکا و اعتماد و هش شمار و اوراق و ما رب اخرا بی مشتمل اولان دکنک معناسه مؤنث سماعیدر جمعی عینک ضمی و صادق کسری و یانک تشدیدیه عجمی و کسریته عصی کلور مکینه و زنده منبشه عصا مرادیدر فارسیده دستواره دینور (عضدان) عضدک تنیه سیدر عضد عینک حرکات ثلاثی و ضاد جمعه نک سکونیه و عینک فتحی و صادق کسریله کتف و زنده و صادق فتحیه ندس و زنده و ضمتیه عتی و زنده مؤنث سماعیدر دیر سکدن اوموز یاشنده کور که وارنجه عضوه دینور که قول و بازو تغییر اولور

(*) هم اظی ايله جیم ايله سقر * جمله سی اویه در ايله اتقان (*)

(اظی) فتحی و زنده آتش باخود علویه و یالککنه دینور و اعاذنا الله تعالى منها نراعه للشوی

اولان جهنك اسماسندن اوله رق مؤنث سماعيدر وعليت وآنث ايله غير منصرفدر (جيم)
 امير وزنده علوی غایتله شدید اولان آتسه دینور وبری برینك اوزرنده قات قات یشان آتسه
 دینور وچقور یده یانان عظیم آتسه دینور و زیاده حار و سیمحاق موضعه دینور و بوجهتلز ايله
 بش المصیر اولان جهنك و نار جهنك اطلاق اولنور مؤنث سماعيدر (سقر) سقر وزنده
 لواحه البشر اولان بش المقرک اسمی اولنور اوزره مؤنث سماعيدر آنث وعلیت یاخود وزن فعل
 وعلیت سبیلله غیر منصرفدر

(*) قدم ورجل و سراویل اویله * اصبع وکف و عین ايله یدان (*)
 (قدم) قلم ووزنده ایاق تعیر اولنان عضوک اسمی اولنور اوزره مؤنث سماعيدر (رجل) رانك
 کسر یله قدم کبی ایاق معناسنه مؤنث سماعيدر قدمك جعی اقدام ورجلك جعی ارجل کلور
 (سراویل) سبک فتحيله صیغه منتهی الجموع ووزنده مفرد و مؤنث اوله رق دیزلك وشلوار مقوله سی
 طونه دینور اما واورینه بابله سراویل قرطاس ووزنده اولان سر بال لفظنك جعی اولنور اوزره
 کوملکه یاخود زرهه یاخود مطلقه ناسه دینور (اصبع) همزه نك حرکات ثلاثی وهر حرکه سنده
 بانك حرکات ثلاثیه لغتدر که طقوز لغت اولور واصبوع اسبوع ووزنده او جعی لغتدر الده
 وایاقده اولان برقی معناسنه مؤنث سماعيدر جعی اصابع کلور (کف) کافك قعی و فافك تشدید یله
 بر مقارک اوجندن یلکه قدر بش بر ماغی مشتل اولان بنجه معناسنه مؤنث سماعيدر اوسنه
 ظاهر الکف وایجنه باطن الکف وراجه دینور ترکیده ال آیه سی و آوج دینور جعی همزه نك
 قعی وکافك ضمیه ا کف وضمیمه کفوف کلور (عین) امیر ووزنده حلف و قسم معناسنه
 مؤنث سماعيدر که ترکیده آنث و فارسیده سوکند تعیر اولنور و عین یسار مقابلی اوله رق
 صاع اله و صاع طرفه دینور و خبر و برکت معناسنه وزور و قوت معناسنه ده مستعملدر جعی
 همزه نك فتحيله ایمان و میك ضمیه ایمن کلور (یدان) یدك تشیه سیدر ید بانك قعی و دالک
 تحقیقه ویده ها ايله وید دالک تشدید یله وید ی قعی ووزنده اعضاء بدیه دن اله دینور
 کف معناسنه یاخود برماقلرک اوجندن اوموز باشنه واریجه اطلاق اولنور مؤنث سماعيدر
 اصلی دالک سکونی و آخرده دخی یا ايله یدی در هندی ووزنده بعده تحقیقه یا حذف اولندی
 قان معناسنه اولان دم کبی جعی ایدی و جمع الجمی ایدی کلور دالک کسر یله وید لفظی
 جاء و منزلت و وقار و زانیت و زور و قوت و قدرت و مکنت و ملک و ولایت و عز و سلطنت و انقیاد
 و اطاعت و احسان و نعمت و جرب و حاجت و معین و ناصر معنای یئنده اطلاق اولنور

(*) مخنیق و دخی قوس و ارنب * ثعلب و درج و ذراع و ورکان (*)
 (مخنیق) میك و جیمك فتحه لری و تون اولی نك سکونیه زنجیل ووزنده و میك کسر یله ده
 لغتدر و مخنون ووزنده مخنوق دم دینور زمان سالقده محاربه لیده انکله اعدا اوزرینه طاش
 آتقلاری آلتک اسمی اوله رق مؤنث سماعيدر ادوات حربیه دن مدفع تعیر اولنان طوب
 و خیره نك حد و بند نصکره مهمل و متروک اولشد جعی مخنیقیات و مخنیق کلور
 (قوس) قافك قعی و واول سکونیه فارسیده کان و ترکیده یای تعیر اولنان آلتک اسمی اوله رق
 مؤنث سماعيدر مضمری قویس و قویسه و جعی قافك کسر ی و ضمیه قبی و قویس و قویس و قویس
 کلور (ارنب) اجر ووزنده وحوش بهادین طوشانه دینور اسم چندر ارکنه و دشبته
 شاملدر بوضوئده ما نحن فیه دن دکلدر و بعض اهل لغت ارکک طوشانه خاء مجیه نك ضمی
 وزاین مجین ايله خرز و دشبته ارنب اطلاق ایندیله این حاجیک و ناظمك مختار لری بودر
 جعی ارناب کلور (ثعلب) جعفر ووزنده مؤنث سماعيدر دخی دلکو به دینور یاخود مذکر

و مؤنثه شاملدر جعی اعال کاور کایر قریبا (درج) دالک کسر ی و رانك سکونیه سینه
 قافیه سنك قطعه اخیره سنده یکدیکی اوزره آتسه مقاله ده بهادر لک کیدی خور خلیق و دین
 مصنوع زر رخ تعیر اولنان لباس معناسنه مؤنث سماعيدر جعی دروع وادن عکالون حصون
 و افلس و نلر نده و بودر ده جوش ولبوس ده دینور کایر و درج نسیوانه مخصوص فر اجه
 و قیور اقی مقوله سی و اوله کتلان یوبه ده دینور (ذراع) ککابه ووزنده مؤنث سماعيدر
 دیزمکن اوزره و ملائک اوجنه و ارنجه مقداره دینور و ساعد کبی قوله دینور که کف ايله امر فقی
 یتیدر و آرشویه دینور کایر فقی لایفه العین مضمری اوزر ده و جعی اذن رخ و ذراع کلور (ورکان)
 و رانك تشیه سیدر و رانك واول قعی و رانك کسر یله کتف ووزنده و رانك سکونیه نلر ووزنده
 و واول کسر یله شریک ووزنده مؤنث سماعيدر همزه ووزنده الیغنی دینور فارسیده و سیر و ن
 و ترکیده اوجه و اوراق بری و قیاق تعیر اولنان عضودر که ایکی طرفلو اولور ایکنسه و رانك
 دینور جعی اوران کلور فغود حالته ایکی قیاق لری به وضع ایکنه اورانک دینور
 (*) غول و فردوس و عرض اشعار * ذهب و شمس ايله ارض و طغیان (*)
 (غول) غینك ضمیه مؤنث سماعيدر بر کیمسه نك هلا کیمه سبک اولان تشیه یه دینور و آفت
 و داهیه یه دینور و غول یسائی تعیر اولنان سعاله معناسنه در که تنها یسایانده بعض مشکل ايله
 انسانیه مرق اولوب یولدن اضلال و زلاعی ایدن بر نوع جن طاشنه سنده دینور ترکیده قونجیلور
 دیدک لری اوله جقدر یقال قانته الغول ای الهلکه اولاله داهیه اولاله علاله و بومعناى اخیره غولك
 وجودنی ننی و آببات و روم ایل اولنکه سنك بعض طرفارنده ظهور ایدن جادو و و اقی دیک لری
 شخص خبیث غول فوعندن اولدیغی ظاموس ترجمه سنده میسوطر قلیراج (فردوس)
 فانک کسر ی و دالک فتحيله قطعه شرعیه ده یکدیکی اوزره انواع اشجار همزه نك مشتل
 باطنیه یه و خاصنه اوزم باطنیه دینور * واکله باطن وطله باطن * نصیله موصوف اولان روضه
 رضوانه دینور و جنت تا و جلیله مؤنث سماعيدر جعی فرادیس کلور مصباح ووزنده (غرض)
 صبور ووزنده مؤنث سماعی اوله رق میزان شعره اطلاق اولنور که فاعلاتی معنایین متفاعلین
 مثالو افاعیل و تفاعیلین عبارتدر شعر انکه معارضه و موارنه اولشوب موزونق یاخود وزندن
 متبر اولور و غرض شعر دن هر بیتك فصراع اولنك جزء اخیر شه دینور تکیم مصرع
 ثانیک جزء اخیر شه ضرب دینور و غرض حکم مکرمة و مدینه منوره و اطراف و خوالیلرینه
 اطلاق اولنور (ذهب) فتحیمه معدنساندن التونه دینور مؤنث سماعیدو مذکرده اولور
 (شمس) قطعه سماویه ده سبق ایندیکی اوزره کوب نهاری اولان کوننك اسمی اوله رق
 مؤنثدر (ارض) قطعه شرعیه ده یکدیکی اوزره به دینور مؤنث سماعيدر (عقیان) غینك
 کسر یله غران ووزنده قاموسك یسایته کوره بر جنس التوند که نبات کبی بزدن ناهید اولور
 فارسیده زور سنده دینور مؤنث سماعيدر الهجه ده زیاده خالص اولان التونه دینور یه طوطی و در
 هم نبات هم خالص اولنله توفیق مکشدن

(*) قوس و کاس و شمال و موسی * فخر و کبر و یکدایله ساقان (*)
 (قوس) فتحیمه آله دینور ارکنه و فخر اخته اطلاق اولنور و فخر اخته اطلاق لغتدر یله
 مؤنث سماعی اولور جعی افراس و قوس کلور قوس زبرج ووزنده مؤنث سماعيدر دوه فتحیمك
 بقاشقنه دینور که طوارک طرفنی برنده در و بواره فرس بر شنه قوس اولقده احتمال بعد
 دکلدر (کاس) کافك قعی و همزه نك سکونیه و تحقیقه طاس ووزنده کاس صوب و شریک
 مقوله سی مشر و ابان الجیله حک قابه دینور مؤنث سماعيدر جعی افلس ووزنده اکوس وضمیمه

کلووس کلور فارسیده جام دینور و کاش ایچله جک مشروب ده اطلاق اولنور و بومعناجه ده مؤنثدر بقال کاش مملوه و کاش طنبه (شمال) کاب وزنده و یله زیاده سیله شمال که اشباع قیلندند و شمال زلال وزنده حصول الیه وصول یانه وصول جهته اطلاق اولنور بین مقابلیدر مؤنث سماعیدر جعی کتب وزنده شمل وافلس وزنده شمل و غیر قیاس اوزره سمائل کلور و شمال خوی و طبیعت معناسنده کلور بونک جعی فقط سمائل کلور (موسی) میک ضحیه اوستردیده کبری آلت حلقک اسمی اوله رق مؤنث سماعیدر اوسی بوسی دق مفعول وزنده اولغله جعی زانده و یادن مقلوب اولان الف اصلیه اولغله الف تأیث دکلدر (قهر) فاک ضحیه یهود طائفه سنک مدرسی یعنی هاویره سی معناسنده مؤنث سماعیدر (کرش) کافک کسیر یله و کرش کتف وزنده اشکبه به دینور که کاوش کنورن حیوانلره اولور انسانک معده سی معناسنده در و بومؤنث سماعیدر (کبد) کتف وزنده و کبد کافک فحی و بانک سکونیه و کبد کافک کسیر یله انسانک و سائر حیوانک جکر بنه دینور مؤنث سماعیدر جعی کود واکادکلور (سافان) سافک تنه سیدر ساق قاف قافیه سنک قطعه اولی سنه بکدیکی اوزره طوق ایله دیزلک اراغی اولان عضوه دینور که ترکیده اینجک و لحم و شحمی طرفته بالدر دینور فارسیده بوزه دینور امارکیده بجاق تعیر اولان عضو قاسقین طپانه و ارجه عتدا اولغله فحذایله ساق مشتمل اولور و بوساق لفظی مؤنث سماعیدر مصری سویره و جعی سنک ضحیه سوق و کسیر یله سیقان

(*) خمر و هم بترایله ملح و عقریب * عنکبوت و دخی حرب و نعلان (*) (خمر) غمر وزنده الفه قافیه سنک التخی قطعه سنه بکدیکی اوزره شرب و تناول ایدن کیمیه سی سرخوش ایدن مسکر معناسنده مؤنث سماعیدر بعضا مذکرده اولور بقال خمر صافیه و خمر مزوج (بش) بانک کسیر یله قوی به دینور مؤنثدر جعی آبار و ابور کلور (ملح) میک کسیر یله مایه لذت اطعمه اولان طوزک بریسته اطلاق اولنور مؤنث سماعیدر قلیلا مذکرده اولور جعی هالیله حله و میک کسیر یله ملاح و همزه مک فحیه املاح کلور (عقرب) جعفر وزنده قطعه سابقه ده امعرب یطایله مکئی اولان موزینک اسمیدر و بونده تأیث غالبدر بعضا مذکرده اولور (عنکبوت) عنک و کافک فحه ری و نونک سکونیه اورجک دیکاری معروف بوخکدر مؤنث اوله رق استعمالی غالبدر و بعضا مؤنثنده عنکبه و عنکبات و عنکبا و مذکرده عنکب دینور جعی عناکب و عنکبوات کلور و غرابنددر که اورجکک سکر یاغی والی کوزی وارددر (حرب) حاکک فحیه جنک و جدال و محاربه و قتال معناسنده مؤنث سماعیدر مقالته اعتبار یله بقال وقعت بینهم الحرب و بعضا قتال اعتبار یله مذکرده اولور جعی حروب کلور (نعلان) نعلک تنیه سیدر نعل نونک فحی و عنیک سکونیه باوج و پاپوش تعیر اولان ایاق فایک انواعه اطلاق اولنور که هر دیارده برکونه دیکوب یا قارینه کیر مؤنث سماعیدر تاه و حدیله نعلده دینور جعی نعل کلور جامور لقه کین نالین نعلین محرفیدر و طوارک یا بوشی مثابه سنه اولان برده مور نعل دینور

(*) ضرب و افعی دیمه ده او یله ایش * ضیع و فاس ایله دخی هم فحذات (*) (ضرب) ضیافک فحیه اهل عروض اصطلاحنده یتک جزء اخیرنه یعنی مصراع ثانیکن اجزاستندن آخر جزه دینور بومعناجه مؤنث سماعیدر و ضرب بریسته ی بریسته ایله اورمق و بریدن سیر و سقرایمک و مطلقا کتک و بریده اقامتایمک و منل و شبیه و صنف و درلو معنایله موضوعیدر بونلرد مذکر در (افعی) افصی وزنده بیلان انواعیدن انکرکه تعیر اولان جیه حیثه تک اسمی اوله رق مؤنث سماعیدر جعی افاعی کلور (ضیع) قطعه سابقه تک فوقده

اولان قطعه ده بسط و بیان اولدینی اوزره صرتلایک اسمی اوله رق مؤنث سماعیدر (فاس) کاش وزنده اناج کسکدری بالطه معناسنده مؤنث سماعیدر جعی افوس و قوش کلور (فحذات) فحذک تنیه سیدر فحذ ذال قافیه سنه بکدیکی اوزره کتف و ننده و نمر وزنده او یلق تعیر اولان عضو اسمی و مؤنث سماعیدر

(*) اولکده تذکیر ایله تأیثنده * سن مخیر اوله سن انده همان (*) یعنی اول قطعه دن بورابه کلجه ذککر اولان لقتلرک اکثرنده تأیث متفق علیه و مطرد و بعضیسنده غالب و راجددر اما اول لقتلرک تأیث و تذکیری مساوی اولغله متکلم مخیر اوله انلر لغات آیه در دیکدر

(*) رحم سکین و قفا و سلطان * سل و مسک دخی عنق ایله لسان (*) (رحم) رانک کسری و حاکک سکونیه و رحم کتف وزنده نسوانده و دیشی حیوانده دول یتاغنه دینور که ولداتک ایچنده تگون ایدر و خصمغه دینور و خصمگک اسباب و وسائلی اولان اخوت و عومت مقوله رینه دینور تأیثی قرابت اعتبار یله درمذکر اوله رقهده مستملدر بقال رحم موصول و رحم موصوله جعی ارحام کلور (سکین) سنک کسری و کافک تشدید یله بجاعه دینور مذبوحی حرکتدن اسکان ایلیسی نصورینه سفیدر مذکر و مؤنث اولور جعی سکا کین کلور (قفا) عصا وزنده و بعضا محدود اوله رق سماء وزنده بیونک ارقه طرفه دینور که اکسه تعیر اولنور و یونک تأیث و تذکیری مساویدر جعی اقفیه واقفاء کلور همزه رک فحیه (سلطان) برهان وزنده حجت و برهان و دلیل معناسنده و والی و پادشاه معناسنده و پادشاهک قدرت و سطوق معناسنده در رجل و برهان اعتبار یله مذکر و حجت و قدرت تصور یله مؤنث اوله رق استعمال اولنور جعی سلاطین کلور (سل) سنک کسری و لامک سکونیه صلح معناسنده در که بارشتمق تعیر اولنور صلح اعتبار یله مذکر تقضی اولان حرب لفظنه حل ایله مؤنث اولور اما سکه سنک ضحی و لامک تشدید یله سکر وزنده در درجه و مرفقات کی تردبانه دینور بونانیثی غالب اولان صنف اول قیلندنددر این حاجیه اقتضایله ناظمک اهمال ایتدیکی قیلندندر (مسک) میک فحیه جلد معناسنده در که حیواناتک در یسته دینور تذکیر و تأیثی جازدر بر قطعه سنه مسکه دینور نمره وزنده جعی مسوک کلور (عنق) عنیک ضحی و نونک سکونیه و عنق ضحیه و عنق صرد وزنده و عنق امیر وزنده جید معناسنده در که یونه و کرده دینور تذکیر و تأیثی مساویدر جعی اعتاق کلور (لسان) کاب وزنده مایه النطق اولان ده دینور تذکیر و تأیثی جازدر و تأیثی جارحه یا خود آلت قول اوله اعتبار یله در جعی السنه والسن کلور

(*) دخی اسماء لیلی و ضعی * حال هم او یله دیر اهل عرفان (*) (لیل) سبل وزنده غروب شمسدن صبح صادق طلوعه قدر یا خود طلوع شمسه قدرمد تن عبارت اوله رق مذکر و مؤنث اولور بقال مضی اللیل و مضی اللیل جعی نظمده مذکر اولدینی اوزره لیلی و یله تأیثی خذقه لیل و قلب مکانه لیل کلور مصغری لیلیه در ولایه لیلک مفردیدر نمر و نمره کی (ضحی) ضادک ضحیه هدی وزنده قبا و شلق تعیر اولان وقت دینور تذکیر و تأیثی مساویدر و ضعی کوننه اطلاق اولنور بقال ارتفعت الضعی ای الشمس و بومعناجه فقط مؤنثدر (حال) بال وزنده انسان کندی اوزرینه اولدینی کیفیت یعنی نفسی و بدنی ووصنی اولان امور متغیره دن انسان مختص اولان هیثه اطلاق اولنور صحت و مرض و قوت و ضعف و غنا و فقر و سرور و غم کی و بوخال کله سی لفظی اعتبار یله مذکر هیثه و صفت اعتبار یله مؤنثدر جعی احوال و احواله کلور

(*) قدر وهم لث وطريق ايله سري * هم سلاح اوله در اكر مردان (*)
 (قدر) فافك كسري و دالك سكونيله اواندين بحره و جوملك مقوله سته دينور باقردن
 و بالحقدين اولاه شاملدر متعنه كى باقردن و طاشدن مصنوع جوملكه مرخل و بالحقدين
 اولاه فجار و اينجده طعام بشراولنه برمه دينور و بوقدر لفظى لفظى اعتباريله مذكر و آلت طبع
 اوله اعتباريله مؤنثدن جنى قدور كلور صدور و زننده (لث) لامك فنى و بانك سكونيله
 ارسلانك ار ككته و دشسته اطلاق اولنور جنى ليون كلور اسود و زننده (طريق) امير
 و زننده معلومدر كه يوله دينور تدبير و تائى مساويدر جمع مؤنثى اطرق كلور افلس و زننده
 و جمع مذكرى طرق و اطرقه و اطرقه كلور نذر و ارغفه و انصبا و زننده جمع الجنى ضمتيله
 طرقات كلور (سري) شينك ضمتيله هدى و زننده كيجه ايله يوله كيكه دينور كرك كيجه نك اولنده
 كرك و سوتنده و كرك آخونده اولسون و بومؤنثه و مذكور و لور تقول اعجبلى سرا و اعجبلى سرا اى سيره
 فى الليل (سلاح) كتاب و زننده عموما آلت حربه ياخود خاصه قليج و مرزاق و پاله و بچاق كى
 دمور دن اولان آلت حربه دينور و سلاح آلت حربه تا و بلبه مؤنث و لفظى اعتباريله مذكر
 اوله زق استعمال اولنور مذكر كى جنى اسلمه مؤنث جنى سلاحات كلور (مردان) فارسده
 ار كسى معناسته اولان فرد و زننده مرد لفظنك جعيدر سلاحى استعمال خواص رجالدن اولغله
 سلاح مؤنث دى اولسه قدرنى و استعمالنى انجق رجال پر مجال فهم ايلردىك اولور
 (*) ابن حاجب بوقدرجه وزنا * ايلش كرجه بلاغله عيان (*)

(منافق) جليله سى مفتاح السعاده ده و تاريخ ابن خلكانده مبسوط اولدينى اوزره تاريخ
 هجرتك بشوز تمش ياخود تمش برسته سى صعيد مصر دن اسنا نام بلدهده پانهاده عالم شهود
 و الشوز قرق التى شوالنك اون التجيسى يوم خيسك سخوه سنده محروسة اسكندريه ده عازم
 دارالخلود اولان صاحب التصانيف المتبحر جلال الدين ابو عمرو عثمان بن عمر الحاجب رجه الله كه
 كافيه و شافيه و مختصر مشهى و مؤلفات معتبره سائر صاحبدر اسماء مؤنثه سماعيه بى دى
 چند ايات منظومه بليغه ايله سلك نظمده كشيده اينشدر بندى اول علامه يكانه و فهمه
 فردوس آشاياك اترينه اقتفا و انك بيان اينديكى مقدار ايله اكتفا ايندم ديمك اولور
 هر قدر باعث اطناپ ايه ده نينا ابن حاجب مرحومك نظمى دى بومحله ثبت و املا و لفظى
 مناسب كورلكه تحرير اولندي

* نفسى الفداء لسائل و افانى * بمسائل فاحت كروض جنانى *
 * اسماء تا نيت بغير علامه * هى يافى فى عرفهم ضربان *
 * قد كان منها ما يؤنث ثم ما * خيرت فيه لاختلاف معان *
 * اما الذى لا بد من تأنيثه * ستون شبه العين والاذنان *
 * والنفس ثم الدار ثم الدلوم * اعدادها والسن والكتفان *
 * وجههم ثم السعير وعقرب * والارض ثم الاست والعضدان *
 * ثم الحميم ونارها ثم العصا * والريح منها والظلي ويدان *
 * والغول والفردوس والفلك التى * فى البحر تجرى وهى فى القرآن *
 * وعروض شعرو الذراع وتعلب * والمخ ثم الفأس والوركان *
 * والقوس ثم الخنق وارنب * والخمر ثم البز والفخذان *
 * وكذلك فى ذهب وفهر حكمهم * ابدأ وفى ضرب بكل مكان *
 * والعين للينوع والدرع التى * هى من حديد قط والقدمان *

* وكذلك فى كبد وفى كرش وفى * سقر ومنها الحرب والنعلان *
 * وكذلك فى فرس وفى كاس وفى * افعى ومنها الشمس والعقبان *
 * والعنكبوت نحوك والموسى معا * ثم اليمين واصبع الانسان *
 * والرجل منها والسراويل التى * فى الرجل كانت زينة العربان *
 * وكذا الشمال من الاناس ومثلها * ضبع ومنها الكف والساقان *
 * اما الذى قد كنت فيه مخبرا * هو كان سته عشر فى البنيان *
 * السلام المسك ثم القدر فى * لغة ومنل الحال كل اوان *
 * واللبث منها والطريق وكالسرى * ويقال فى عنق كذا ولسان *
 * وكذلك سماء اللبالي والضحي * وكذا السلاح لفاك طعان *
 * والحكم هذا فى القفا ابدافى * رجم وفى السكين والسلمان *
 * وقصيدتى نبي واني اكسى * ثوب القناء وكل شئ فان *

(اصل) نظمه نوع اولدن اولان اسماء مؤنثه التمش عدد اولوب ترتيب ناظمده الى طقوز اولسى
 ينبوع الماء معناسته اولان عين لفظى ابن حاجب افراد بالذكر وناظم تحرير مطلق العين ده ادخال
 اينسته منيدر و ابن حاجبك لا بد من تأنيثه قولى اغلب و ارجه محمولدر
 (*) دى سكان قدرين بولشيدم * ايندم انلرى اما تيان (*)
 (يعنى) مؤنث سماعتك اينكى نوعندن اوله رقى اصل نظمه مذكور اولان تمش الى عدد مؤنثان
 غيرى كلام عربده سكان قدر دى اسماء مؤنثه بولش ايدم لكن لعله آتية انلرى سلك
 نظمه نظم ايندم ديمكدر

(*) اوله براهل كاله حاشا * ناسرا ايله عز و نقصان (*)
 (حاشا) كله سى تيره و تزيه افاده ايدر (عزو) عينك فنى و زانك سكونيله بر كيمه به برنى
 نسبت اينكه دينور ناسرا فارسده لايقسن معناسته در يعنى هر تقدير خارج از نظم ابن حاجب
 بر طاقم الفاظ مؤنثه بولدم ايسه ده كندى نظمده قله المدم زيرا انلرى ايراد علامه ابن حاجب
 كى دامن كالى شايبة نقصدن برى اولان ذاته نقصان و قصور عز و اسناد اينك اينجابر ايدر
 بوايسه بزه كوره لايقسن و كساخلفدر ديمك اولور لكن نفس الامر ده اسماء مؤنثه ذكر اولان
 تمش الى عده منحصرا و ليوب بلكه اسماء حروف هجاء و اسماء بلدان و آخر اينك كسرا و زده
 بناسيله عزار و عرعار و قرقار و پاچه معناسته اولان كراخ و تدبير و تائى مساوى اولان جزاده
 و بقره و حمامه مثللو اسماء مؤنثه نك و جوديله اعتراض اولنور ايسه اولاسم عدد حصرى
 مفيد دكدر ديه رك جواب ثانيا مطلع قصيده ده اشعار اولندينى اوزره ابن حاجب فهمه نك
 نظمى سائلك سؤال و طلبدن ناشى اولغله استقرار تام اولتوب همان حالت راهنه ده
 مستحضرى اولان الفاظ مؤنثه بى على الفور سلك نظمده كشيده اينكه نقصان نظمه در
 ناظمده دكدر ديو جواب ممكندر

(*) هر هجا حرفى مؤنث انجق * احتياطا انى ايندم اعلان (*)
 (هجا) كاه و زننده بر لفظك حروفى تقطع اينك معناسته در مثلا الفاظ عربده نك حروفى جامع
 اولان كلك اولى اولان ايندكك سنك حروفى الف باء جيم دال ديوتعداد اينككدن عبارتدر
 و بويكرمى سكر حروفكه حروف هجاء و حروف اينجده تعبير اولنور و بونلرك سماعى اولان
 اب ج د ح فدر اسماسى اولان الف باء جيم دال اسماء مؤنثه در يقال الف مبدوده او مبدوده
 و باء موحده و جيم عربيه و دال مهملة و قس على هذا (احتياط) بر خصوصيه حزم و بصيرت

ایله عمل (واعلان) اظهار معنائه در

(*) هم مؤنثه مذکرده اولور * قدر واریه اسم بلدان (*)

(یعنی) اسماء حروف انجی مؤنث اوله رق مستعمل اولمغه مؤنث سماعینک صنف اولندن اولدیغی کی مصر و دمشق و حلب و حصص کی علامه تأییددن عاری اولان اسماء بلدان یقه و بلده و مدینه و قریه اعتباریه مؤنث و بلد و رستاق تاویلله مذکر اولمغه تأیید و تذکری جائز اولان صنف تأییدن اولور دیمکدر امانکه و مدینه و بصره و کوفه مثلاً علامه تأیید بولنلار مؤنث لفظی غیر حقیقیدر

(*) اوله مانند زنان غفلته * لکن غافله کانسوان (*)

(لکن) کون ناقصدن نهی مخاطب اسمی تحتد مسترانت ضمیری اوله رق سن اوله دیمکدر (غافله) غافله و زنده غافله مؤنث اوله رق ظاهراً فعل ناقص خبر منصوبیدر لکن اسمی مذکر خبری مؤنث اولوب یئرلنده مطابقت و اتحاد خارجی بولنماق حسبیه حل صحیح دیمکدر مکرر غافله لفظی خبر محذوف صفتی اولوب لکن نفساً اودانا غافله تقدیرده اوله یاخود فعل ناقص مذکور خبری محذوف اولوب غافله مقدر نکون لفظنک مقدم خبری اوله رق لکن غافله کونکون النسوان غافله سبکنده اوله یاخود لکل جواد کوه منجیه ناظم شعریر نهی و تحذیر ایتدیکی محذوره واقع اولمغه جمله محتملانددر (کنانسوان) ده کاف حرف تشبیه در نسوان غلمان و زنده لفظنک غیریدن اوله رق امرأه لفظنک جعیدر نهی کی حاصل معنی قلت تیغظ و تبصردن ناشی ماینی بی سهو و زک خصوصنده ناقصات العقول اولان نسوان کی اوله دیمکدر

(*) اراولان واریه جیسون کورهلم * بوهز بخیدر ایشته میدان *

ناظم بحر مؤنثات سماعیه بی بحر عقینده برنوع مذکر سماعی به دخی ایمایدوب دیمک استر که جوق کیمه زی ذکرده جلوه کور و عجمه دعوی مردی و رجولیت ایدرسده نفس الامرده حلیه رجال اولان فضل و کالدن بی بهره و عاری و زنده اوله همان مذکر سماعی قیلنددر میدان معارفده بویه بهز اراز ایدمک مردانا واریه کینکاه خفادن خروج ایتسون کورهلم دیمک اولور

(*) والکم بارهطان لم تنقوا (*)

(والکم) ده والکله سی باب ندیه به مخصوص حرف ندادر مثلاً زیده بردا به و مصیبت اصابت ایتدکده اکاظهار تنجیع و تأسف موقعنده وازیده دینور (لکم) لام تعلیل ایله مندوب اولان ضمیر خطاب جعدن مرکیدر و بوا کله سی انجیع و انلهف منابه نائب اولمغه تقدیر کلام انجیع و انجیزن لاجلکم سبکنده اولور (یارهط) ده یا حرف ندادر (رهط) رانک فقی و هانک سکونیه بر کیمه نک قوم و قبیله شته دینور اصلی یا متکلم ایله یارهطی دراکتفاء بالکسره یاسی حذف اولمشدر یا قوم کی (ان لم تنقوا) ده ان حرف شرطدر لم تنقوا نفسی عذابدن وقایه معنائه اولان اتقادن فعل مضارع جحد مطلق جمع مخاطب اوله رق فعل شرطدر جزاسی ماقبلی قرینه سبیه محذوفدر تقدیر کلام ان لم تنقوا الله ولم یجتنبوا عن المعاصی تستحقوا العقاب دیمکدر (*) سرتیک ایچک کلوا هم و اشربوا * ایچک اسرافدیمک لاتسرفوا (*)

(کلوا) خذوا و زنده طعام مقوله سی تناول ایدوب بیک معنائه اولان اکل لفظدن امر مخاطب جمع مذکر در ایها الرجال سرتیک معنائه مفرد مخاطبی کل مؤنث کلی جمع مؤنث کلن کلور کافله ضمیمه (اشربوا) اعلوا و زنده مشروبات مقوله سی ایچک معنائه اولان شرب

لفظندن به امر مخاطب جمع مذکر در سرتیک معنائه (لاتسرفوا) حدی متجاوز صرف و خرج معنائه یاخود شرعک رخصتی اولیان محله مالی صرف و اتفاق ایچک معنائه اولان اسرافدن نهی مخاطب جمع مذکر در

(*) اولدی روح الله حقک رحقی * کسمه یک امید کر لاتقنطوا (*)

(روح الله) رانک فقی و واولک سکونیه واسم جلاله اضافله حق تعالی حضرت نرینک رحمت واحدی معنائه در و بومعناده رانک ضمیمه روح الله دخی دینور شته که لاتیسوا من روح الله نظم کریمده رانک ضمیمه ده قرائت اولمشدر و رانک قحیله روح راحت و اسایشه و عموم دنیادن فرج و تنفیس و سرین اسن ملایم روزگارده اطلاق اولور (لاتقنطوا) برنسنده دن رجوا و امیدک کسمک معنائه اولان قنوطدن نهی مخاطب جمع مذکر اوله رق و زنا و معنا لاتیسوا کیدر که امید کرزی کسمک دیمکدر

(*) زحف امش عکریور بیک دشمنه * قاچمیک مفهومیدر لاتهر بوا (*)

(زحف) زانک فقی و حاء مهمله نک سکونیه مطلقاً بوی بیک معنائه در قعود و زنده زحوف و قحاطله زحقان کی و زحف نسیمه بالصدر اوله رق دشمن طرفه طوغری چکیلوب کیدن عکرمده دینور (لاتهر بوا) رانک ضمیمه یعنی باب اولدن نهی مخاطب جمع مذکر اوله رق لاتسرفوا معنائه در که قاچمیک و فرار ایچک دیمکدر

(*) شواکه هیچ بطرا کادیندی جهول * بیله در علی اکلیک سزافقها (*)

(جهول) صبور و زنده جاهلک مبالغه سیدر زیاده جاهل و نادان اولان علم و عرفان مفلسی و دانش و استعداد یوخسولی کوردل وای کیمه به دینور (علم) عینک کسریله برنسنه بی حق معرفتله بیک معنائه در که جهل مقابلیدر (افقها) اعلوا و زنده برنسنه بی ذهن و فطنتله فهم ایدوب اکلمق معنائه اولان فقه لفظندن امر مخاطب جمع مذکر در سزافقها بیک واکلیدک دیمک اولور

(*) دوشمه طوح و عثره و ذرو و سقوط * نهض قالمقی قالدیرک سزارفعوا (*)

(طوح) طانک فقی و واولک سکونیه برنسنه الدن یاخود عالی محلدن اشاغی به دوشمک معنائه در و هلاک اولمق یاخود هلا که مشرف اولمق معنائه دینور یائی اوله رق طلیح کی و پرو یا باند یول آزوب متخیر اولمق معنائه در دینور (عثره) عینک فقی و ثاء مثله نک سکونیه و هاسز (عثر) و امیر و زنده (غیر) و کتاب و زنده (عثار) انسانک و سار حیوانک ایانی سورچوب و توکرچوب به دوشمک و قیامتی معنائه در (ذرو) ذالک فقی و رانک سکونیه مطلقاً دوشمک و خصوصاً اغردن دیشار و شوب دوکلمک معنائه در و روزگار برنسنه بی توز یدوب هوا به صاورمق و خرمن مقوله سی صاورمق و برنسنه بی قیرمق و سرعت و شتابله کتمک معنائه در (سقوط) قعود و زنده و مسقط مطلب و زنده دوشمک معنائه در (نهض) نونک فقی و هانک سکونیه و نهوض قعود و زنده قالمقی معنائه در قیام کی (ارفعوا) افعوا و زنده برنسنه بی اشاغیدن بوقری قالدیرمق معنائه اولان رفع لفظندن امر مخاطب جمع مذکر اوله رق سزافقیرک دیمکدر

(*) عهرا بیکد زار و سبو بی * سز یقین اولمک دیمک لاتسرفوا (*)

(عهرا) عینک قحیله و کسریله و قحیله نهرو مصر و مطر و زنده منکوجه و مملوکه اولیان خانونه زنا ایچک معنائه در عینلرک ضمیمه عهرو و عهرو و خیاره و زنده عهرا کی (بی) یلمشده ایله غنی و زنده و بوعبدو و زنده عاهره و فاجر زنا کار عورده دینور عیهره کی یطره و زنده اسامزده باشی طشره روسو دینور (لاتسرفوا) لاتقنطوا و زنده برنسنه بی قریب و یقین

اولی معنای اولان قرب لفظندن اوله رق باب رابعدن نهی مخاطب جمع مذکر در برقعله
قربدن نهی فعلدن نهیدن ابلقدر

(*) صوجلونک نادیی حدجعی حدود * سزاورنگ دفع ایدک هم ادرؤا (*)

(حد) حاکم فقی و دالک تشدیدیه جرم و جایت ایدن کیمه فی بدخی اول قباحته معار دندن
زاجر و سائر لی بالعبره اومقوله معصیه بحاسرت وارنگایدن مانع اولور شی ایلله تأدیب
ونکال ایتک معنایه در که حد زنا وحد قذف وحد شرب خروحد سرقه مثللو حد شرعی
مر ادر (حدود) شهود و زننده حد مزبورک جعیدر وحد ایکی نشه ییننده حاجز و حائل
اولان شبهه دینور که ترصکیده سنور تعیر اولنور وحد برشنگ غایت و متعاسنه دینور و هر
شپنگ حدنلو و کسکین طرفه دینور و دفع و منع ایتک معنایه اطلاق اولنور (ستر) سبک
کسری و تالک سکونیه برنسنه فی حسی یا خود معنوی اورنگ و کبرلک معنایه در غفر و غطی
و تعطیه و نهجیه کی (ادرؤا) اقرؤا و زننده عریده دفع فارسیده باز کشتن و بازداشتن
و ترصکیده صاموق معنایه اولان دره لفظندن امر مخاطب جمع مذکر در ناظم مرحوم
یویننده ادرؤا الحدود بالشبهات حدیث شریفنده واقع حدود و ادرؤا کله رخی بیان ایتندر
(*) اولدی جمع اولی نکا کوکر چه کیم * آچیلوبده طاعلاک افرنقوا (*)

(نکا کو) تزلزل و زننده اشخاص عدیده یا خود اشیاء کثیره بر بر جمع و نشد و احتفال
و تالک ایدوب برک معنایه در زلزله و زننده کاه کی و برنسنه دن خوف ایلکله چلیوب
کبر و دوغمه دینور و نکیدن عاجز اولوب دل طو لاشیق معنایه در عی و فهاهت کی
(افرنقوا) همزه نک و فاذک کسره لایله انکشاف و بی یعنی آچیلوب الارغه اولی و کبر و چکلمک
و طاعلی معنایه اولان افرنقاع لفظندن امر مخاطب جمع مذکر در کبرویه چکیلوب آچیلک
و تفرق ایدوب طاعلیک دیمکدر صحاح جوهریده مذکور اولدیغی اوزره عبسی بن عمر الخوی
برکون راکب چهاراوه رق بر محله کیدرکن اشاء راهده جاردن دو شملکه بر طاق خلق باشنه
تجمع ایدوب برکده که مزبور باعث جمعیدن استقهام و خلقی باشندن صاموق ایلله دفع
زحام داعیه سبله * مالکم نکا کائیم علی نکا کوکم علی ذی جنه افرنقوا عنی * قولنده
و جاحظندن نقلا علامه زنجشیرنک فائق نام کابنده مسطور اولدیغی اوزره ابو علقمه البصری
برکون بصره چاروشونده کیدرکن صفرا سی هیکان و غلبه ایدوب معنی علیه اوله رق دوشد کده
اهل سوق باشنه اوشوب مزبوری مصروع یا خود مجنون اولدی طنیه کیمی بیلکنی و کیمی
باش پارمغی صیق و کیمی قولاغنه اذان او قومق مثللو اوضاع ایلله اذا و تضییق ایتد کلرنده
بر تریب یلرندن و ثوب و نفلت و زحام ناسدن تخلص ایتد کده * مالکم نکا کائیم علی کائک کون
علی ذی جنه افرنقوا عنی * مقاله سنده واقع اولان نکا کو و افرنقاع الفاظ غریبه غیر مأنوسه
الاستعمالدن اولغله ناظم تحریر یویننده معنای بی بیان ایتندر و یوکلر لک غراینه بناء مصرع
ابو علقمه به حاضر اولاردن بعضی دعوه فان شیطان یتکلم بالهنديہ دیمندر یعنی مزبوری
حالتیه رافک زیر تسلط ایدن جئی لغت هنديه ایلله تکلم ایدیور دیمکدر

(*) دی بهیره ست و غری قادیته * هم نکاحیه الک سز انکیوا (*)

(بهیره) بانک فقی و هانک کسریله عقیده و زننده و مراد فیدر که قومی ییننده سیده و محترمه
و نافذه الکلم اولان مخدیره خاتونه دینور که ترکیه قادین و فارسیده بانو دینور (ست) سبک
کسری و تالک تشدیدیه صاحب لهجه نک اطلاقه کوره بهیره مراد فیدر که شریفه و کریمه
خاتونه دینور و بین العرب قادین معنایه ست اطلاق مشهور در لکن قاموسه ست اسماء

عدد دن الی عدد معنایه اولغله قول و جازیه مقوله سی قادیلرینه باستی دیوند و خطاب
ایتد کیری باستی جهاتی تا و یلنده در که تملک نامدن کایه در یا خود سی دیمکدر صواب
اولان سیدی دیمکدر دیمکله غلط اولسنه ذاهب اولسندر (غری) غین مجملک (غنی و راء
مهمله نک تشدیدیه حلی و زننده قوم و قبیله سی ییننده سیده و مطاعه اولان خاتمه و قادینه
دینور (انکیوا) عقد و تزوج معنایه اولان نکاحدن امر مخاطب جمع مذکر در سز ل عقد نکاح
ایله تزوج ایدک دیمکدر و یونک یونک باب نایدن و تالندن مستعمل اولغله امرنده کافک کسریله
اضربوا و زننده و کافک قحیلله افتخروا و زننده دخی جاتدر

(*) لطف و احسان استین جادی ایمش * مرحت ایدک دیمکدر ارجوا (*)

(جادی) هادی و زننده و مجتدی مهتدی و زننده عطیه و احسان و بخشش طلب ایدن کیمه به دینور
مصدری عصا و زننده جدا و غوی و زننده جدوی در که لطف و محبتیه و عطیه به دینور (ارجوا)
اعلوا و زننده رف و شفقت و تعطف و اسرک معنایه اولان رح لفظندن امر مخاطب جمع مذکر در
(*) استمک اولدی رواد و ابتغاء * بغیه مقصود استه یک سز ابتغوا (*)

(رواد) قتال و زننده و مرارده مطالبه و زننده و زیاد کتاب و زننده اراده و مشیت معنایه در که
برنسنه فی طلب ایدوب استمه و دیمکدر دینور (ابتغاء) ابتداء و زننده و بغاء غراب و زننده و بغاهدی
و زننده و بغیه کدره و نشد و زننده و تخی تحدی و زننده و استغناء استسقاء و زننده طلب
ایلمک و استمک معنایه در (بغیه) بانک ضعیله و کسریله یشه کدره و نشد و زننده و بغیه غنیه
و زننده مهم و مقصوده و حاجت و مطلوبیه دینور (ابتغوا) ابتعادن امر مخاطب جمع
(*) ابره مزسز خیره اتفاق ایتندن * لن تنالوا البر حتی تنفقوا (*)

مضارع ترکی مابعدنک تفسیر یدر (لن تنالوا) بر مطلبه نائل و دسترس اولی معنایه نال
یتال نیلادن یعنی باب رابعدن تأکید فی استقبال جمع مذکر مخاطبدر سز واصل و بالغ اوله غز سز
دیمکدر البرده لام تعریف جنس یا خود عهد خارجدر (بر) بانک کسری و بانک تشدیدیه خیر
و فضل و خسته معنایه فعلک مفعولیدر و بر خیر اکمل و احسان اتم و افضلک محلی اولان
جنه اطلاق اولنور (حتی) انتهاء غایت ایچون حرف جر در (تنفقوا) مال مقوله سی خرج
و صرف ایتک معنایه اولان اتفاقدن فعل مضارع جمع مذکر مخاطبدر و مضمران کله سبله
منصوبدر و ان مع الفعل تاویل مصدرده اوله رق حتی ایلله بحر و در و یو باب اکتفادن
اولغله اتفاق متعلق محذوفدر حتی تنفقوا بما تحبون تقدیرنده در (حاصل معنی ایها المؤمنون
سز ل عند کرده محبوب اولان اموال و اشیائک بعضی فی سبیل الله بذل و انفاق ایتد کده بر الله
و بر العبد فی نفسه و بر العبد فی غیره به شامل اولان جنس بره و حقیقه خیره نائل و واصل
و زمره ابرار و اخباره داخل اوله مزسز یا خود الله تعالی حضرت تیرنک فضل و احسانه
و جنت و رضوانه بالغ و نائل اوله مزسز دیمکدر نه کیم ابن کال مرحوم بطریق الاقتباس و الاکتفاء
شوق قطعده ایضاح ایتندر * سودیک اشیا فی اتفاق ایتسک * منزل مقصوده ابر مزسز اوقو *

(*) یوما لک صدقنه شاهدیتر * لن تنالوا البر حتی تنفقوا *

(*) نظم سز آسان و خوشدر اوقویک * نظمنا سهل لطیف اقرؤا (*)

مضارع اول بانیکن ترجمه سیدر (نظمنا) ده نظم متکلم ضمیرنه اضافله بزم نظم سز معنایه
مبتدادر کیم فی عنوان القطعة الثالثة من قافية اللام (سهل) اهل و زننده آسان و قولای
نسته معنایه مبتدایک خبر یدر (لطیف) امیر و زننده خوش و تازک معنایه خبر بعد خبردر
(اقرؤا) افتخروا و زننده اوقومق معنایه اولان قرائندن امر مخاطب جمع مذکر در (حاصل معنی

جادی زعفرانه و نخت
دخی اطلاق اولنور

غنی عن البیان در

(*) یاد کارمند جهانیده بوکاب * قدری عالیذریک سزاعلموا (*)

(یادکار) دالک سکونی و کاف فارسیه ایله تاجدار و زنده دوست طرفندن کلان تحفه و هدیه معناسنه فارسیدر ترکیده دخی مستعملدر ارمغان کی (اعلموا) همزه نك کسریله ارجوا و زنده بلك معناسنه اولان علم لفظندن امر مخاطب جمع مذکر در یعنی بوکاب مستطاب طالب علم سعادتآب اولان احبابه بنم طرفدن یادکار و ارمغاندر و بو تحفه مک قدری عالی و مرتبه سی سامیدر سز ز دخی علوم مرتبه و سمو مرتبه سی لایقوله بلك یعنی فهم و حفظنه تقید و اهتمام ایله لوح در وندن او ساخ جهلی سلك دیمکدر

(*) هؤلاه لنا بفضل اله (*)

(هؤلاه) هاء حرف تشبیه اولاه همزه اولی نك ضمی و لامك فتحی ومدی و آخرك کسرا و زنده بناسیله وهدی و زنده اولی مفرد مذکره اشاره موضوع اولان ذاکله سلك و مفرد مؤنثه اشارت ایچون اولان ذه کله سلك لفظلریک خبریدن جملریدر که ایشته شونلر و ایشته انفرادیک اولور که نظملره یاخود قطعله اشارت اوله جقدر و هؤلاه مبتدایر (لنا) جار مع المجرور ظرف مستقر اوله رق مؤخر فضلندن حالدر (بفضل اله) ده فضل احسان و عنایت و لطف و مزیت معناسنه در و جار مع المجرور ظرف مستقر اوله رق مبتدایک خبریدر اله کاب و زنده معبود معناسنه فضلک مضاف الیهیدر و تکبری تعظیم ایچوندر مفهوم عنوان ایشته شونلرک ترتیب و انشائی بزم ایچون اولدیغی حالده مجرد فضل الیهیدر دیمک اولور

(*) جبهه آلن که کلور جعی جباه * شفه طوداق انکده جعی شفاه (*)

(جبهه) جیمک فتحی باء موحده نك سکونیه انسانک بوزندن سجده حالده یه کلان موضعده دینور چین کی فارسیده پیشانی و ترکیده آلن تغییر اولور و جبهه منازل فردن بر منزل اسمیدر که اسد صورتک جبهه سیدر و جبهه آت نوعنه دینور کا مرفی ثانیة التاء (جباه) جبال و زنده جبهه نك جعیدر التاء معناسنه (شفه) شبنک و فاک قححه لایله و شبنک کسریله ده لغتدر انسانک طودا غنه دینور فارسیده لب دینور (شفاه) جباه و زنده شفه نك جعیدر شفوات کی

(*) قدری افزون اتمه در ایچاه * همدخی قدر و منزلتدر جباه (*)

(ایچاه) همزه نك کسریله بر کیمسه بی شرف و جاهت جباه و منزلت صاحبی قیلوب قدر و اعتبار بی زیاده قلیق معناسنه در توجیه کی (جاه) قدر و منزلت و منصب و رفعت معناسنه در جاهه کی

(*) رو پروا وله در مواجیه ده * بوزینه فارشودر جباه و نجاه (*)

(مواجیه) مقاتله و زنده (ووجه) قتال و زنده بوز بوزه و قرشو قرشو به اولق معناسنه در (وجه) واولک حرکات ثلاثیه (ونجاه) نالک حرکات ثلاثیه بر نسه نك حداسنه و مقابلنه و قرشوسنه دینور

(*) دی تفوه تکلم ایلکه * فوه اغز جعی سوزلور افواه (*)

(تفوه) تکلم و زنده و مرادفیدر که سوز سوز بلك معناسنه در نطق و فوز و زنده فوه کی (فوه) فاک ضمیه اسماء سته معنله دندر که حالت رفعتده نوح و زنده فوه و حالت نصبتده حال و زنده فاه و حالت جزنده تیه و زنده فیه دینور و هایلله فوهه و فاک حرکات ثلاثیه فم کی که جمله سی انسانک و سار حیوانک اغزینه دینور فارسیده دهن و دهان دینور (افواه) افواج و زنده فوهک جعیدر افام کی

(*) فاه طاعت و فاه انک کیدر * طاعت ایتک امش دخی ایقاه (*)

(فاه) فاهله جباه و زنده طاعت و انقیاد و فرمانبری معناسنه در و جابه منزلت معناسنه کلور و وسعت و رفاه اوزره اولان دیر لکه دینور (وقه) واولک قححیه و وعد و زنده بوده طاعت و امثال معناسنه در (ایقاه) همزه نك کسریله و استیقا و استیجاب و زنده انقیاد و اطاعت ایدوب فرمانبر اولغنه دینور

(*) اولدی کرجه تا و آه ایتک * جوق دعا ایدیی اولان اواه (*)

(تاوه) تأسف و زنده و تاویه تنویه و زنده و اوه همزه نك فتحی و واولک سکونیه آلام جسمانیه یاخود اکدار روحانیه عارض اولدقده آه ایتک و اوه دیمک معناسنه در (اواه) اوای و زنده کثیرالدعاء و التضرع اولان کیمسه به دینور یاخود علم بقین صاحبی کیمسه به یاخود اجابت دعایه موقن و جازم اولان آدمه یاخود رجح و شققت صاحبی رقیب القلب کیمسه به یاخود فقیه و عالم کیمسه به اطلاق اولور یاخود مؤمن مرادفیدر و اواه کله سلك معنای حقیقی جوق آه ایدیی کیمسه دیمکدر معانی مزبوره ده ملازمت علاقه سیله مجاز مرسل اوله رق استعمال اولور

(*) بیکر بیکدر مشاکهت اما * هم انکله مرادف اولدی شگاه (*)

(مشاکهت) مشابیهت و زنده و (شگاه) کاب و زنده بر نسه آخره بیکرمک معناسنه در مشابیهت و مشاکله و مضاهاته و مضارعه و محاکاة و عاقله کی فارسیده مانیدن و مانستن دینور

(*) بر کوزل عورت ایدی ماء سماء * دخی حسن و طراوته دی مهاه (*)

(ماء السماء) اضافتله سعادن یعنی سحایدن نازل اولان آب خوشکوار صفت و عذابه اطلاق اولور صکره صفوت و لطافتده مشابیهت مبنی بنات عربیدن بردختر صاف منظریری بیکر بونکله تسمیه اولدی که ملوک عراقدن نعمان ابن المنذرک والده سیدر و بوختایونک سیلاله سندن مستدشین ملکت عراق اولان جاعته بنوماء السماء اطلاق اولور قاموسک سیالنه کوره مزبوره نك یوندن غیری اسمی بو قدر بعضی اسمی ماویه و لقی ماء السماء در دیدکری فی التمشدر (مهاه) سحاب و زنده حسن و طراوت و رونق و لطافت معناسنه در حسن و جمال صاحبی خوب و زیبا نسنه به دینور و رفیق و سهولتله یوروشه دینور و امید و رجایه دینور و سهل و آسان اولان شیئه دینور

(*) هی اول عورت و اوارد هوه * هم انک غیر بیسی دیمکده سواه (*)

(هی) هانک کسری و بانک قححیه و بانک تحفیتی و تشدیدیه مفرد مؤنث غیریدر (هوه) هانک ضمیه مفرد مذکر ضمیریدر و بونلر ذوی العقولک و بهائک و جاداتک مؤنث و مذکرندن کایه اولور ناظمک عورت وار تعبیری مؤنث و مذکر معناسنه در تخصیص ایچون دیمکدر (سواه) ده سوی سبنک کسری و ضمی و الفک قصریله غیری و ماعدا معناسنه در که فارسیده دکر و دیگر و یازونیر لفظلریله و ترکیده اوزکه وارنق و بشقه لفظلریله ادا اولور ضمیر غایبه اضافتله انک ضمیر بیسی دیمک اولور

(*) دهدهه برشی یوارله در * تاس معناسنه کلور دهدهه (*)

(دهدهه) دحرجه و زنده و مرادفیدر که بر نسه بی یوارلق معناسنه در (دهدهه) سیسالی و زنده خلق خرد و کوچک دوه به دینور جعی دهاده کلور و دهاده تاس و بشرکی بی آدم معناسنه ده استعمال اولور یقال مادر ای الددهاه هو ای ای الناس کنانی ترجمه الصیاح للوائی رجحه الله

(*) انباه او یقودن او یاقدر * هم او یاند ریمه دینور انباه (*)

(انباه) انباه و زنده او یقودن او یاقدر معناسنه در نسنه و تیغظ و استیقاظ کی فارسیله

پیدار شدن دینور (انباء) همزه نك كسر يله ايقاظ ورننده و مراد فیدر که او باند مرغ دینور
فارسیده بیدار کردن دینور *

(*) دیندی رافه حضور صاحبیه * وسعت امر عیش اولدی رفاه (*)
(رافه) صاحب ورننده و رفیه امیر ورننده معاشی واسع و رزقی فراوان اولغله راحت
و آسایش و حضور بال صاحبی اولان مترفه کیمسه دینور (رفاه) سخاوت ورننده و رفاهه سخاوت
ورننده و رفاهیه کراهیه ورننده امر معاش وسعت و سهولت اوزره اولوق معناسنه در
و بر کیمسه نك معیشتی تنظیم ایه رفاه و راحت مظهر فطریه ارفاه و رفیه دینور

(*) کنه دی هر شیک نهاییته * کنهنی آره مقدر استکناه (*)
(کنه) کافک ضعی و نونک سکونیه برنسنه نك قصوی و غایتیه و انجام و نهاییته دینور و بر شیک
جوهر حقیقته دینور و برنسنه نك قدر و مقداریه دینور و بر شیک وقت و هنگامه و وسعت و جهته
دینور (استکناه) استقصاء ورننده برنسنه نك انجام و نهاییته و کنه و غایتیه اراشدن و
وارا شدیره رق غایتیه واصل و بالغ اولوق معناسنه در آگاه و آکنه و تقصی کبی

(*) اکلوق استکدر استفهام * دخی صورقی دیکدر استنقاء (*)
(استفهام) استکناه ورننده برنسنه بی فهم ایتک و اکلوق استک معناسنه در استعمال و استعراق
کبی (استنقاء) قافله استفهام ورننده برنسنه بی تفحص ایدوب صورقه رق فهم و ادراک ایتکه دینور
(*) نیم اشباهی شرح ایدن اوغلو * ایتی ابن شارح الاشباه (*)

(مصرع) اول نایینک ترجمه سیدر (اتی) ده ان مکسوره حروف مشبهه بالفعلند در نون ثالثه
نون و قایه یله مکمل محلا منصوب ان کله سنک استیدر (ابن) همزه نك کسر یله ولد ذکر یعنی
اوغول معناسنه ان نك خبریدر (شارح) صاحب ورننده برکابده واقع مشکل و مبهم و مخفی
و موجز مقوله سنی بحر یله کشف و ایضاح ایدن کیمسه اطلاق اولنور و ابن کله سنک
مضاف الیه دینور (اشباه) همزه نك فتحیه معتبرات کتب فقهیه دن زین الدین ابن نجیم مصرینک
مولی اولان کاب معروفک استیدر ناظم بحر بر محمد و هی و پدری اجد راشد و جدی خول
علمدان مرعشی محمد افندی که زمانده مدینه مرعشه مفتی معارفدار و محقق زاده
مرحوم ایه هم عصر و همجوار ایدی اشباه و نظائرک فن اولوق شرح ایدوب توفیق الاله فی شرح
الاشباه دیو نیمه ایلیدر ایدی ناظم مرحوم شارح الاشباهک اوغلو نك اوغلو در اب الاب
اب معزله سته تنزیل اولوق معارفدر

(*) فاعلاتن مفاعیلن فعلن * ایده آباءه مغضرت الله (*)
(یعنی) بوقطعه بحر خفیفند در لکن حشوری مخبون و ضرب و عروضی محذوف و مخبوندر
(آباء) همزه نك مدینه بابا معناسنه اولان ایتک جمعیدر که مراد اب و اجداد اوله جقدیر مال
مصرع شرحه محتاج دکلدر

(*) شاعر المقلی یجلو الکلمات فی فیه (*)

(شاعر) شاطر ورننده شعر سوزیلین یعنی موزونیتی قصد ایه کلام موزون تکلم ایلین آدم معناسنه
متنادر (مقلی) برشی عجیب و امر غریب پیدا ایتک معناسنه اولان افلاق لفظندن اسم فاعل
بینه سبیه مضامین عجیبه و معانی نادره و غریبه اختراع ایدن شاعر ماهر بلیغه اطلاق اولنور
شاعرک مقلقه اضافتی موصوفک صفتیه اضافتی قیلندن اولغله شاعر المقلی سبکنده
اولور و شاعرک عینک العرب مرآت عذیده سنی وارد فصاحت و بلاغته یکانه و طرح مضامین
و سوق معانی و تعبیر دلنشینده فرید زمانه اولان شاعر ماهر شاعر مقلی و خالک کسر یله

فعلیل ورننده خنذ اطلاق اولنور که اعلا می ایدر ایدن دون اولانته شاعر دینور دخی دون
اودننه تصغیر صیغه سبیه شویر دینور دخی منخط اولانته عصفور ورننده شعر ورننده
دخی اشاعی رتبه سته شاعر دینور کذا فی القاموس و نظمی فصاحت و بلاغندن بر محل بعید
و معناسی بی رابطه و ناسدیده اوله رق ادعای شاعریت ایدن هر زکویاد کاره باعردینور کذا فی ترجمه
(بیولو) جیم ایه باب اولدن اوله رق برنسنه بی کشف و عیان ایتک معناسنه یا خود برنسنه نك باصنی
اجوب مصیقل و محلی فطری معناسنه اولان جلو و جلا مصدر لرندن مضارع غایدر و جاء مهمله
ایله حلاوتندن محلو و فتمده صحیحدر (کلمات) معنایه موضوع اولان لفظ معناسنه اولان
کله نك جمعی اوله رق فعلا فاعلیدر جمله سی مبتدائک خبریدر (فی) ظرفیه در (فیه) ده
فی آخر معناسنه در کامر فی شرح القطعة السابعة ضمیر مجرور شاعره راجعدر مفهوم عنوان
شاعر بلیغک تکلم ایتدیکی الفاظ هنوز لسانندن منفک اولقسزین معناسی سامعه متکشف
و عیان اولور یا خود قند مکرر کبی شیرین و طنلو کلور دیکدر

(*) شکل و اندامی بغایت خوش اولان کیمه وجیه (*)
(*) دخی توفیر ایه تعظیم ایه اکلوق تنویه (*)

(وجیه) امیر ورننده بر قومک سید و ذیشانته دینور و مطلقا جاه و رفعت و قدر و منزلت صاحبی
کیمسه دینور ناظم بحر یکه بغایت مناسب الاندام حسن صورت صاحبی کیمسه دینور دیدیکی
اکر یا جاه و منصب صاحبی اولان کیمه آرایش ایه حسن و جمال صاحبی ظن اولغله منی
اولوق محتملدر لکن وفیه مافیه (تنویه) تنویه ورننده بر کیمه بی تعظیم و توقیر و مناقبیه شهر ایه
شان و شرف و یروب یلند قدر و نامدار ایتک معناسنه در و بر کیمه بی رفع صوت و بلند آواز ایه
جاغرمق معناسنه در

(*) فقه و فقه آکله معناسنه در فهم کبی * عالم علم شریعت اوله دیندی فقیه (*)
(فقه) فالت کسری و فالت سکونیه برنسنه بی ذهن و یرره رک کرکی کبی اکلیوب بیک معناسنه در
بعده شرف و فضیلت بنا علم دین و شریعتیه علم غالب اولدیکه علم فقه ایه متعارف اولان
علم شریف اوله جقدیر یا خود اصول و فروع و تفسیر و حدیث مجموعه شاملدر (نقه) نونک فتحی
و فالت سکونیه و نقه فتحیه بیک و اکلوق معناسنه در استنقاء کبی کامر آتفا (فهم) فالت فتحی
و هانک سکونیه و فهم فتحیه و فهمه سخاوت و گاه ورننده و فهمیه بیک تخفیفیه طوابعیه
ورننده اکلوق معناسنه در جنک و درک و زکن و لقن و تفتن کبی (فقیه) امیر ورننده علوم شرعییه
عالم اولان آدمه دینور جمعی فقهاء کلور

(*) قولاق ایتکه ناله که عبادت کیدر * طاعت ایتدیرمه دخی حضرت حقه نالیه (*)
(نالیه) لامک تشدیدیه تکلف ورننده حضرت باری یه قولاق ایتکه در که لازمه دین اسلام
اولان طاعتی ادایه تکلفه سعی و اهتمام ایلیدن عبارتدر (عبادت) کاب ورننده و عبادت
یا مشدده ایه و عبادت و عبادت عینلرک ضعی و ناییده یا مشدده ایه تنسک و ایقاه و استیفاء
کبی طاعت معناسنه در که طاعت و قولاق ایتک تعبیر اولنور (نالیه) تنویه ورننده بر کیمه بی
حق تعالی یه طاعت و قولاق ایتدیرمه دینور

(*) اشتها و شرفه چونکه نباهت دیش * شرف و شهرت و شانی اولان آدمده نیه (*)
(نباهت) کرامت ورننده بر کیمه نام و شان و شرف و شهرت صاحبی اولوق معناسنه در که خول
مقابلیدر (نبیه) امیر ورننده و نایه صاحب ورننده عالیقدر و نامدار شهرت و شان و ذات و زمان
صاحبی کیمسه دینور

(*) واقف اولماغه تنبيه دینور هر شیده * واقف ایلمك دخی برنسته به اولمش تنبيه (*)
 (تنبيه) تكلف وزننده برنسته به واقف و مطلع اولغه دینور او یقودن او بائغه دینور انباء كی
 (تنبيه) تنبيه وزننده بر كیمه بی برنسته به واقف و آشنا قلمغه دینور و بر كیمه بی نومدن
 و غفلتن ابقاظ ایلمكه دینور و كنتم و بیقدر كیمه به شان و شهرت و یرمكه عزیز و نامدار
 ایلمكه دینور

(*) بر عبارتده بامعناده براز ضعف اولسه * اهل تصنیف دیر اول برده و فیه مافیه (*)
 (وفیه مافیه) ده فیه ظرف مستقر مقدم خبر ما موصوله در صله سی اولان ظرف مستقر ناتی ایله
 مؤخر ابتدا در معنای ترکیب بونده اولان بونده وارد در دیمك اولور كه برنسته ده اولان حسن
 و لطافت یا خود قبح و سماجته و احكام و رصانه و ضعف و رخواویه و امور سائر به شامددر
 لكن اكثر یا شراح و محبین بر تركیده براز ضعف و قنور یا خود معناسته بر مقدار خلل و قصور
 اولدقه فیه نظر و فیه خلل موقعارنده استعمال عرف ایتمشدر

(*) هم تصلف دیمه معناه تكلف كیدر * فخریه یهوده صلف كبریه زهو و دخی تیه (*)
 (تصلف) تمدح وزننده و مراد قیدر كه تكلفه اظهار صلف ایلمك یعنی عهده اقتداردن
 خارج ادعای فضل و ظرافت و دعوی رشد و فطانت ایلمكدن عبارتدر و تبصیر و علم
 ایدوب یلنا قلمغه دینور (تكلف) تصلف وزننده بر كیمه كلفتلو و زجتلو و تعب و مشقتل و اولان
 ایشتی التزام ایدوب اوزرینه الملق معناسته در ایدوب وجه مشروح اوزر تكلف مطلقا كلفتلو
 اولان نسته بی نفسنه التزام معناسته نجمش مراد قیدر و تصلف فقط نایمجا فخریه و صلفده
 تكلف و نجمشدر (ناظم نحر يك ینلارنده ترادف ایماسنه و فیه مافیه دینله شایاندر (صلف)
 قنجهنله فخریه یهوده یعنی یعنی ویی فائده لاف و كذاف ایدوب او كیمك معناسته در یا خود
 كبر و خود ینل كیدن ناشی معرفت و ظرافت و رشد و کبایت یابنده رتبه استعدادندن زیاده كال
 ادما ایلمك معناسته در (زهو) سهو وزننده فخر و كبر و عجب معناسته در و حسن منظره به
 و خوب و دلبهره به دینور و تاب و طراوتلو نیانه و نیاتك چیمكنه و چیمكرك رونقنوب
 طراوتلنسته دینور و باطل و بیهوده به ویلان سو نیلمكه و تحقیر و استخفافه دینور و چراغی
 شعله ندر مكه و قلیچ مقوله سنی آجوب پارلقمه و عصا ایله اورمغه و برنسته بی تقدیر و تخمین
 ایلمكه دینور (تیه) تانك كسر یله كبر و صلف معناسته در و الف قافیه سنده
 قطعه ارضیه ده كچك بکی اوزره اوجو یو جاغی و بولی و نشاق اولیان بیابانه دینور و بول
 آزمغه دینور

(*) حبله و خدعه ایله كارنه صورت و یرمك * دیمیری باقیری بالذله در هم غمویه (*)
 (غمویه) تنبيه وزننده بر كیمه حبله و تزویر ایله ایشته صورت و یرمك یعنی زیوفه و كاسدی
 رایج و باطل حق صورتنده ابراز ایده رك مصلحتنه رواج و یرمك معناسته در و تیمور و باقر
 مقوله سنی كوش و التون ایله طلا ایدوب بالذلق معناسته در و یرصولو اولوق و برنسته به
 چوق صوفو مغله آبدار وصولو ایلمك معناسته در و بر كیمه به سؤالنه مخالف خبر اخبار
 ایلمك معناسته مستعملدر

(*) زهه معنای ابراه اوله ایمش زه كی * موجب نومدن اول كیمه كه دور اوله زیه (*)
 (زهه) غره وزننده و (زه) نونك فتنی و زانك سكوتیله برنسته دن بعد و ابراقلق معناسته
 استلدر و زراعت و زراعت مطلقا كریه و ناخوش نسته دن بعد اولوق معناسته در (زهه)
 امیر وزننده حیسی و معنوی مكاره و ناسزادن سالم و موجب اللومدن و مواقع نومدن دور و اید

اولان كیمه به دینور

(*) سوء خلقیه ذلیل اولدی جهاند سغهها * ذل فی العالم من دغونه كل سقیه (*)
 مصراع اول نایندك ترجمه سیدر (ذل) ذالك فتنی و لامك تشدید یله باب نایندن ماضی مذکر
 غایبدر ذلیل و حقیر اولدی معناسته (فی العالم) ده فی حرف جر و ذل فعلته متعلقدر العالم
 لفظده لام تعریف عهد خارجدر كه یو جهان یعنی عالم دنیا مراددر و عالم لفظا بحرور
 و محلا منسوب فعلك مفعول فیهیدر (من دغونه) ده من جاره تعلیل ایچونددر (دغوه) دال مهمله نك
 فتنی و غین میجه نك سكو نیله قمره وزننده و ینته وزن مزبور اوزره یا ایله دغیه سوء خلق یعنی
 كوتوخوی معناسته در جملری قحطاله دغوات و دغیات كلور ضمیر بحرور لفظا مؤخر و رتبه
 مقدم اولان كل سقیه راجعدر (كل) كافك ضمی و لامك تشدید یله مضاف الیه منكر افرادنی
 و مدخول معرفتك اجزاسنی احاطه و استغراقه موضوع اسم مفرد اوله رق ذل فعلك فاعلیدر
 (سقیه) امیر وزننده عقل و ادراکی خفیف سبكمز و جالتی مشرب كیمه به دینور و عقل
 و دراكدن بی بهره اولان كیمه به و جاهل و نادان اطلاق اولنور جعی سغهها كلور امراء وزننده
 تراجه ده واقع اولدیگی كی و سغهها كلور سنك كسر یله مؤثی سقیه در جمع مؤثی سغیهات
 و سغیه كلور و یو تركیده سقیه كل كله سنك مضاف الیهیدر مال ظاهر در

(*) بولینور كچه بودنیاده هزاران مكروه * هله هندمه جهالت كی یوق شی كریه (*)
 (هزاران) هانك قحطیه اعداد دن مرتبه رابعه ده واقع یك عددك اسمی اولان هزار لفظنك
 جعیدر زرا فارسیده آن كله سی اسم جامد آخرنده علامت جمع اولور پس هزاران الوف
 و آلف معناسته نیجه یك دیمكدر كه بغایت كثرندن كایه در (مكروه) معنوه وزننده و (كریه)
 امیر وزننده طبع سلیم كندیدن تنفر ایله خوشنمیب قبح عداوتدیكی نسته در دینور (جهالت)
 رذالت و رتبه علم مقابلیدر كه بطرك و نادانلق معناسته در (محصول یت كچه بودنیای مكاره
 زای دینه ده لایمده و لایمده مكره و منفور نسته ل واردر اما عتدده یعنی ظن و اعتقاد مده
 جهالت و نادانلق جمله سندن زیاده كریه و منفور عنه در دیمكدر

(*) باملتع العلم الی الشمس تساوی (*)

(یا) حرف ندادر (ملتع) اضاء و لمعان ایدوب بلدرامق معناسته اولان یا خود برنسته بی
 اختلاس ایدوب قایوب المق معناسته اولان التماع لفظندن اسم فاعل اوله رق منادی در
 (علم) قوت عاقله دن حاصل اولان صورت ذهنیه معناسته ملتمعك مضاف الیهیدر (الی)
 حرف جر و مؤخر تساوی فعلته متعلقدر (شمس) لمس وزننده تیر اعظم اولان كوش
 معناسته مؤخر فعلك مفعول به غیر صریحیدر (تساوی) برنسته آخر نسته به كیده یا خود
 كیفیه معادل و برابر اولوق معناسته اولان مساواتن مضارع مخاطبدر و فاعلی تحتیده
 مستتر انت ضمیریدر (ناظم نحر یو قطعنه نك عنواتی حرف ندا اولان یا ایله تصدیق ایتمی نظم
 حروفده نوبت قافیه حرف یایه رسیده اولدیغنه رمز و ایمادر (مفهوم عنوان ای نور علمی
 روی زمینی اضاء و اشراق ایدن كیمه یا خود ای انوار علمی نبراس حقیقیدن اقتباس
 و اختلاس ایله ذاتنده كامل و غیر یاری مكمل اولان كیمه بر توانداز آفاق اولمده آفتاب عالمنا به
 معادل و مماثل اولدك دیمكدر

(*) برنسته برابر ایشته غیره ذی مساوی * جینه محاسن دیمه نك جندی مساوی (*)
 (مساوی) میك ضمیمه مساواتن اسم فاعلدر مقدارده یا خود بعض اوصافده غیره نسته به
 برابر و معادل اولان نسته به دینور فارسیده یكسان و یکسون دینور (مساوی) میك قحطیه

مبادی وزنده كك و كوتوك و بدلك و شر و شور و معناسه اولان سبك ضميلة سو، لفظك
غير قياس اوزره جعيدر كه حاك ضميلة حسن لفظك غير قياس اوزره جعي اولان محاسن
كك سنك مقابلي و ضديدر پس مساوی كلكر و كوتوك و بدلك و معناسه و محاسن
اولكر و كوتوك و معناسه اولور و بوجحاسن ايله مساوی من حيث المعنى متضادان ايكن
كك وزنده و كك هر برلى على غير قياس جمع اولمقده يا خود ايكبيده جمع اولوب
مفرد لى مجموع اولمقده توافق و اتحاد رينه بناء ناظم نحر بر عينه عبارت سين تعبير
ايلدى و محاسن محسن لفظندن كه مفرد وزنده اسم مكندر جمع اولور بدن انسانده موضع
حسن و جمال اولان برله دينور

(*) مهمان نوى و دى مقیمه دخی ناوی * منوی دینور منزله کیم جعی مناوی (*)
(نوی) غنی وزنده ضیف معناسه در که فارسیده مهمان و اصل ترکیده نونك ضميلة قونق و لساندره
مسافر نعیرا و نون و مهمان ایچون تهیه و ترتیب اولنا اوه و اوطدیه دینور واسیره و گرفتاره دینور
و حریمین بحر مینك برنده مجاور اولان کیمیه دینور (ناوی) و اولك کسر یله بریده مکت و اقامت
ایدن کیمیه دینور (منوی) ما وی وزنده منزل هر ادفیدر که داروخانه معناسه در و بحر اوده
واقع قوناق برینه اطلاق اولور مضیاف و خاندان کیمیه ابوالمنوی و مضیافه خانونه ام المنوی
تکنیه اولور کامر (مناوی) مینك قحیله منوی نك جعیدر

(*) ما وی دی رجوع ایلده جك منزله هر دم * رجعت ایدرم بن دیمه مفهومیده آری (*)
(ما وی) مینك و واولك قحیله و الفك قصر یله جایجا کنینه رجوع اولور اولان منزله و بورده
دینور باده و مباءه کبی حاله و مقاله و زنارنده (آوی) رجوع رجوع معناسه اولان اوی یا ویدن فعل
مضارع متکلم وحده صیغه سیله بن رجوع ایدرم و کبر و کلورم معناسه در اصلی همزیننده در
تخفیفاً همزه ثانیه الله قلب اولندی

(*) تشبیه طاعنق که شتات اولدی طاعنق * جمع ایدیدر همدخی جامع کبی حاوی (*)
(تشبیه) تفریق وزنده و اشتات اسکات وزنده مجتمع اولان افرادی یا خود اجزای آبروب
طاعنق و پراکنده ایتك معناسه در (شتات) سحاب وزنده لازمه در که طاعنق معناسه
مصدر در و اسم اولور طاعنق و پراکنده معناسه و طاعنق و نارمار ایتك معناسه متعدیه
اولور (جامع) طاعنق نسبه لری بر کدرمك معناسه اولان جمع لفظندن اسم فاعلدر جمع
ایدیجی و بر کدریجی معناسه (حاوی) جمع و احراز ایتك معناسه اولان حوایه دن اسم فاعلدر
بابا و وزنا و اعلا قاضی کله سی کیدر

(*) مشکل مرضك داء عضال اولدی ما کی * مشغول دوا اولمقده دیندی نداوی (*)
(داء عضال) داء زلال وزنده معالجه و مداوات قبول ایتكله اطباء چاره و تدبیردن عاجز قیلن
يك مشکل و دشوار مرضه دینور زیر داء علت و مرض معناسه در عضال غراب وزنده صعب
و دشوار معناسه در (نداوی) نانك فقی و واولك کسر یله مرض علتیه دوا و علاج ایلده مشغول
اولمقده دینور

(*) جوع آجلیغه دی خو و مجامعه دخی اویله * هم جامع و هانی آج اولاندی دخی طاوی (*)
(جوع) جیک ضميلة آجلیغه دینور که طوقلق معناسه اولان شع مقابلدر (خو) خام معنه نك
فقی و واولك تشدید یله جوع معناسه در که آجلیغه دینور و عمل معناسه در که یاله دینور و خانه
و منزل مقوله سی منهدم اولوب یطلق معناسه در (مجامعه) مقاله وزنده آجلیق معناسه
مصدر در جیک قحیله جوع کبی (جامع) صاحب وزنده و جوعان سکران وزنده و صفاردر

قاری آج کیمیه دینور مؤثی جایعه و جوعی در سکری وزنده بجعلری جیک کسر یله خیاع
ورک وزنده جوع کلور (هانی) قاضی وزنده و (طاوی) ینه قاضی وزنده و طوی طانك فقی
کسر یله بولورده آج و کرسنه کیمیه دینور

(*) غی و رهی و بغی و عتو آزمقده دیمش * عاتی کبی آزعن دیمك اولمش دخی غاوی (*)
(غی) غینك فقی و یانك تشدید یله حقندن عدولله سرکشك ایدوب ازغون و کراه اولق
معناسه در سحابه وزنده غوایه کبی و غی متعدیه اولور آخری آزدروب اضلال ایتك معناسه
و غی جهنده پروادی اسمدر اعاذنا الله من ذلك (رهق) قحیله غی و عدوان و سفه و طغیان
معناسه در و برنسنی غشی ایدوب بورمك معناسه در و منهیات و محرماتی و شر و شوری و ظلم
و حقایق ارتکاب ایتكده دینور و حق و خفت معناسه و بر کیمیه ارقه سندن یتشك یا خود
آزنده دوشوب طلب ایدرك یا قشوب چاتق معناسه در (بغی) بانك فقی و غینك سكونیه
کراهلق و طغیان ایتكده دینور و هر نسنده حدی تجاوز و تعدی ایتكده دینور و برنسنی طلب
ایتكده دینور و عورت روسی اولوب زنا ایتكده دینور و بر کیمیه تغلبه ظلم و ستم ایتكده دینور
و یلان سونلکه دینور (عتو) علو وزنده و عتی عینك ضمی و تانك کسری و یانك تشدید یله
و عتی کسر یتله حدی تجاوز و تکبر و سرکشك ایتكده دینور (عاتی) قاضی وزنده و عتی غی وزنده
حدی تجاوز علو و استکبار ایدن آزعون کیمیه دینور (غاوی) قاضی وزنده و غوی غی
وزنده و غیان ریان وزنده و صفاردر آزعون و کراه کیمیه دینور و غاوی کوجك باشه دینور

رأس صغیر معناسه و چکر کیمیه دینور
(*) صحرایی و تاب و جراد اولدی چکر که * حسابان ایش آنک آدی هم جذب و هاوی (*)
(و تاب) شداد وزنده پرتا و ایدوب صحرایق معناسه اولان و توبیدن مبالغه اسم فاعلدر که جوق
پرتا و ایدوب صحرایی انسانه و حیوانه دینور (جراد) سحاب وزنده ایتك جنس اولدیق
چکر که دینور که معروفدر هم و تاب و هم طائر در مفردی جراد دیز و پرتا و ایدوب و توبیدن
میا ویدر مذکره و مؤنثه اطلاق اولور ایتك چکر که عصفور و حنظل و حنظل و حنظل دینور
و جراد ناس معناسه استعمال اولور و سارق اولان کیمیه دینور اوغرا دینی بری یا ایدوب
ایدن جراد تشبیه ایلده (حسان) عیان وزنده چکر که دینور و تعداد ایدوب صایق معناسه در
و حساب لفظندن جمع اولور و عذاب و بلا و شر و شوره و هوایه اغوب چقان عبارت دینور
و کوجك او قله دینور (جذب) جیک ضمی و نونك قحیله و جذب قفد وزنده و جذب در هم
وزنده انواع جراددن برنوع چکر که در بعض اهل لغت ایتك چکر که ایلده و بعضی اوجاق
چکر که سی و کیمیه چکر که سی ایلده بیان ایتدیر (هاوی) غاوی وزنده چکر که ایلده اطلاق اولور
چاقی کبی فارسیده قحیله ملح و خام وزنده خلیك دینور

(*) راوی صویه قانیجی روایت ایدیجی هم * آت اوزره قیام ایدیجی کیمیه دخی ناوی (*)
(راوی) هاوی وزنده صومقوله سی مشرو بادن اولان تشبیه ایچوب قانع معناسه اولان
ری لفظندن اسم فاعل صیغه سیله صویه قانعش سیراب کیمیه دینور که عطشان و طشان
مقابلدر ریان کبی و راوی کاتب وزنده اولان روایت لفظندن اسم فاعل اولق اوزره حلیت
یا خود شعر مقوله سی تحمل و حفظ ایدوب آخره نقل و حکایه ایدیجی کیمیه دینور و راوی آت
اوزره بغلش کبی متین و محکم طوزان قازس و جندی کیمیه دینور کویا که رواه دیدکری
ایپ ایلده مر بوظدر

(*) دکله سوزی کیم نیم ایدیجی روایت * فاسم مکلامی انا راوی انا راوی (*)

(*) نظم اولدی ختامه نزدیک * چوغه طوتسون طرفاوازی *

(ختم) کتاب وزنده برسته نك انجام و آخرينه دينور ختامه كي (نزدیک) نسرين وزنده فارسيدرين و قریب معناسنه در (طرفا) شرفاء وزنده ذكي و زيرك طرفاقلر كيمه معناسنه اولان طرفك جعيدر مال ظاهر در

(*) انما الله اليه الهادي *

(انما) حروف مشبیه بالفعلیدن اولان ان مکسوره ايله ماء کافه دن حرک اوله حق طرق قصير دندر ترکیده انجیق معناسنی افاده ایدر و انما جمله خبریه اوزرینه دخول ایدر اسم جلال مبتدادر (الينا) ده ال حرف جر در و مؤخر هادی لفظنه متعلقدر متکلم مع الغير ضمیری هادی نك مفعول به غیر صریحدر (هادی) قاضی وزنده هدایت ایدی یعنی مطلوبه موصل طریق به ارشاد و دلالت ایدی معناسنه در مفهوم عنوان ظاهر در

(*) به واحد دی برچی هادی * سادس النجی هم اوله سادی *

(واحد) صاحب وزنده مبدأ اعداده دینور که فارسیه نك ترکیده بر تعییر اولنور (هادی) هادی وزنده مرتبه اولی ده واقع اولان نسنه اطلاق اولنور که برچی تعییر اولنور (سادی) صاحب وزنده النجی مرتبه ده اولان شبهه دینور (سادی) هادی وزنده سادس معناسنه در که النجی دیمکدر سینی یا به ابد الله در ته کیم خامس لفظنده خامی دخی لغتدر و سادی مهمل و مسبب دویه و هادی نغمه ايله دوه سور یجسته دینور کاسیجی

(*) نك سخی آدم ایش نادی الکف * نم ندا مجله دیش نادی *

(نادی الکف) حامی الصف وزنده وندی الکف نکی اخذ وزنده الی آجق سخی و کریم کیمسه دینور (ندا) عصا وزنده نمسا کلفه و باشلفه دینور و نیموره دینور و یاش طبراعه دینور و ات باغنه دینور شخم معناسنه (نادی) هادی وزنده وندی غنی وزنده وندوه نمره وزنده ناسک بر کدکری مجلس و انجسته اطلاق اولنور

(*) سن عتاب اینه دیمک لاتهر * اولدی سائل چود یلخی آدی *

(لاتهر) لاتهر وزنده بر کیمه یی زجر و آزار ايله سور مک و بد معامله ايله دفع ایدوب قوغق معناسنه اولان نهر لفظندن نهی مخاطبدر (سائل) عائل وزنده بر کیمه دن مال مقوله سی نسنه یی طلب ایدوب استنك معناسنه اولان سؤال لفظندن اسم فاعل بنیه سیله استیجی و دینجی معناسنه در و بر کیمه دن بر نسنه یی بلك طلب واستعا ایدن کیمسه دینور معنای اولك جوابی ال ايله اولور که سائلك مطلوبی اعطا ایتکدر و معنای ثانیک جوابی دل ايله اولور که صور یلن نسنه یی خبر و بر مکدر

(*) سور یجستی دونه نك هادی العبس * سرعت ایدن دوه آدی هادی *

(هادی العبس) عینک کسر یله نانی العبد وزنده نغمه و ترانه ايله دوه لری تشویق ایدوب سرعت و شتاب ايله سوز یی کیمسه دینور زرا حادی حاء مهمله ايله برچی معناسنه اولدیجی کی غنا و نعمات ايله دوه لری تشویق ایدوب دخواه اوزره سر و سر عتارنه باعث اولان دوه مغنسته دینور و دوه قشنگ صوت حسن ايله نعماتدن زیاده محفوظ و مشوق اولدیجی هم مشهور و هم مشهور در (عبس) فی الاصل شول بیاض دوه لره دینور که بیاضلرینه نوعا قرالقی قاریشق اوله که بوز دوه اوله جقدر و مطلقا دونه اطلاق اولنور مفردی العبس و مؤثی عیاء کلور اجر و جراء کی (هادی) حاء معجمه ايله خالی وزنده آدیلر یی سیرك و ککیش آهرق سرعتله یور یی دوه به دینور مصدری خدی و خدیان کلور قشاله

(*) انشطاب افه ایش مور کی * نهر ارمق دره اولمش وادی *

(انشطاب) انفجار وزنده و مراد فیدر که صومعه و له سی مانع نسنه نك افسه دینور مع قافیه سنك قطعته اخره سنه یکن سجوم و انججام و سیلان کی (مور) میك فتحی و واولك سکونیه افق معناسنه در جری و جریان کی و مور بر نسنه عرضی جهتدن ایکی طرفه طوغری طالعنه کی سیر عتله واروب کلکه دینور و بر نسنه بری اونه دینور نك اومغه و جالفتوب مضطرب اولغه و طبراق توزوب هوا به صاور لغه اطلاق اولنور (نهر) شهر و قر و زلزله صومجرا سنه دینور که جای و ارمق تعییر اولنور فارسیه جوی ورود دینور جعی انهار و ضمتنه نهر و افلس وزنده نهر کلور صاحب مصباحک بیانه کوره نهر ماء جاری فراوان معناسنه اولوب مجاورت علاقه سنه مجراسی اولان دریه اطلاق اولندی پس جری النهر کلامنه جریانی نهره اسناد حقیقی اولمش اولور سال المیزاب قیلندن اولز (وادی) هادی وزنده طاغیر و تیدار از القرنه اولان آجق و چوقور برزه دینور که دره تعییر اولور صوی اولسون و یا اولسون جعی قطعته رضیه کیدیکی اوزره اودیه کلور و اوداء کلور انهار وزنده اوداء کلور ها ايله و اودایه کلور

(*) بضع قائق دخی امعان اوله * دیندی نجران صوسر هم صادی *

(بضع) بلك فتحی و ضادك سکونیه و بضع قعود وزنده و بضاع سحاب وزنده ری معناسنه در که صویه قائق تعییر اولنور فارسیه سیراب دینور و بضع کیمک و ارمق و توزج ایتک و جاع ایتک معنای کلور و بر نسنه دن بر بلوک و قطعته دینور و اوج عدددن طغوزه و ارنجیه عدد دینور بلك کسر یله بضع کی (امعان) همزه نك کسر یله صویه طویوب قائق معناسنه در بقال امعت الارض اذا رويت کذا فی الجوهری و صواق معناسنه در بقال امعن الماء اذا جرى کافی القاموس و امعان نك ابراق سکر نك معناسنه در و بر خصوصنه فوق الحد اجتهاد و مبالغه ایتک معناسنه در که امعان نظر بوندندر و بر کیمه نك مالی چوغا نك معناسنه و مالی آزا و لک معناسنه ده مستعمل اولغه ضند اولور و بر کیمه نك حقی انکار ایدوب آلوب کتمک معناسنه و بر کیمه نك حقی اقرار ایتک معناسنه اولغه بوجهته دخی اضداد دندر (نجران) نولک فتحی و جیمک سکونیه عطشان وزنده و مراد فیدر که صومامش انسانه و حیوانه دینور و قوسوه سنه دینور (صادی) هادی وزنده و صدیان سکران وزنده و صدی کتف وزنده بوندنده صوسر دینور طمان کی مؤثی صادیه و صدیاء در

(*) قوقله می شم و دخی استشمام * قوقوسی خوب دیمکدر قادی *

(شم) شبنك فتحی و میك تشدید یله و (استشمام) استفهام وزنده و شیم امیر وزنده و شیم تکلم وزنده و شیم تفهیم وزنده بر نسنه یی قوقولق معناسنه در که حواس نجس ظاهره دن برونده اولان قوتدن عبارتدر نشق و سوف و استیاف کی (قادی) صادی وزنده و قدی غنی وزنده و قدی بلك تخفیف یله طعمی لذیذ و قوقوسی خوش اولان طعامه دینور چیچک صونیه مزوج سکری طعاملر و کلبشکر و سایر اطعمه تنبیه کی

(*) صار یلق صفرت و صفر صاری * زعفران آدیده ایدع جادی *

(صفرت) صادك ضمی و فاك سکونیه معروفتدر که الواندن صار یلق لونه دینور و سیاهلغده دیمکده اضداددن اولور (اصفر) اجر وزنده صفرتدن و صفرت صاری نسنه دینور فارسیه صاری به زرد و صار یلغه زردی دینور مؤثی صفر ایدر و صفراء التونه اطلاق اولنور (ایدع) همزه نك فتحی و یا مثناء تحتیه نك سکونیه و دالك فتحیه اجد وزنده زعفرانه دینور که مشهور در عانه نجر یله صفران دیرل و بقم اچونه دینور و ایکی قرداش قانی دیدکری دارویه دینور

و برنسته بی مذکور ایدع ایلہ یعنی زعفران ایلہ بو یا معنی تدبیر دینور (جادی) حادی وزنده
 و جادیا الف مقصوره ایلہ زعفرانه دینور و خرو باده دینور
 (*) خارق عاده خلاف معتاد * عادتک نسبتی اولش عادی (*)
 (خارق عاده) اضافتله طائف طایفه وزنده عاده الالهک یا خود معتاد ناسک خلاقی اوزره وقوعه
 کلن شبه اطلاق اولنور آشک یا معنی و انسانک صوا و وزنده یور یوب یا معنی کسی و بو خارق
 انبیاء کرام علیهم الصلوٰۃ والسلام حضرتانندن تحدی به مقارن صادر اولان معجزاته و اولیاء
 الالهدن وقوعه اولان کراماته و بعض مجازیب و مضطربین حقارنده ظهوره کلن معونه اطلاق
 اولنور و مسئله الکذاب مثلوره حاصل اولان اهانت و استدراج و سحر و شعبده مقوله لینه دینور
 (عادی) بانک تشدیدله توره و آیین معانسته اولان عاده منسوب دیمکدر و عادی قدیم ازماندن
 فالش شبه اطلاق اولنور کویا که عاقومنه منسوبدر حصن عادی و بر عادیه کی
 (*) نغمه ایدیچی معنی اولش * دخی خواننده دیش شادی (*)
 (معنی) نغمه دن اسم فاعل بنیه سیله سامعه فرح و طرب ابراث ایدن نغمات مطربه و الحان
 مؤثره ایلہ مقامات موسیقی اجرا ایلده رک موزون اشعار اوقیان کیمسه به دینور فارسیده خواننده
 و خوشخوان و خالک ضعی و نون ساکنه تک یا اوزره تقدیمه خیا کر و خالک کسری و یا ساکنه تک
 نون اوزره تقدیمه خیا کر دینور و ترکیده ایرلایچی تعبیر اولنور (شادی) حادی وزنده نغماتله شعر
 اوقویان مطرب و خواننده به دینور معنی کی و نغماتله دوه سوق ایدن کیمسه به دینور حادی العباس کی
 و بر طرفه قصد و توجه ایدن کیمسه به و برنسته بی آخره بکره دیمی کیمسه به دینور
 (*) سن امین اوله دیمک لاتامن * دیدیلر دشمنه شاقی عادی (*)

(لاتامن) لا تخزن وزنده خوفک ضدی اولان امن لفظندن نهی مخاطبدر سن امین اوله یعنی
 آسوده دل و قورقوسز اوله بلکه خوف و هراس و بیم و احتیاس اوزره اول دیمکدر (شاقی)
 مهموز اللام اوله رفی قاری وزنده و همزه بی یا ابد الله شاقی قاضی وزنده بر کیمسه به بغض و عداوت
 ایدیچی کیمسه به دینور که فارسیده و ترکیده دشمن دینلور (عادی) قاضی وزنده قال و یا غرض
 و عدو کی دشمنه دینور جعی قضاة وزنده عداة کلور
 (*) کرچه آذر دره در اطفا اما * طوغری یول کوستر یجیده هادی (*)
 (اطفاء) اغواء وزنده و مراد فیدر که بر کیمسه بی طاعی و غاوی قیلوب اضلال ایدوب آذر دره
 معانسته و بر خصوصه حد و مقدار بی تجاوز اشد یروب ضال و کراه ایلک معانسته در
 (هادی) بوقطعه تک عنوانی شرحنده یکدیکی اوزره معنی و معنوی طوغری یول کوستر بی
 دلیل و مرشد دینور و افرادندن ایلر و متقدم اولان کیمسه به ونسته به دینور و اوق و مرزاق
 عمرنده و ارسلانه و اعضاء حیواندن بیونه اطلاق اولنور جعی هدایه و هوادی کلور و هوادی
 اللیل کیمه تک اوائلنه اطلاق اولنور و هوادی الابل دوه سور یسک اوکارنده اولوب ایتدا
 ظهور ایدن دوه دینور

(*) انحق اول ایدن اولدی اظم * اما الاظم کان البادی (*)
 مصراع اول نائیک ترجمه سیدر (اما) قطعه شرعیه تک آخرنده بیان اولنور طریق
 قصردندر انحق معنای افاده ایدر (الاظم) ظلمدن افضل تفضیل اوله رق زیاده سیله ظلم
 و جور ایدیچی ستمکار کیمسه معانسته مبتدادر (کان) افعال ناقصه دندر اوادی معانسته
 اسمی مبتدایه راجع ضمیردر (بادی) شاقی کی فی الاصل مهموز اوایب کثرت استعمالله همزه بی
 تخفیف اولنه رق قاضی وزنده برشته بدأ و شروع ایدیچی کیمسه معانسته کان فعلک

خبریدر جله سی مبتدایک خبریدر و بادی معتل اللام اوله رق ظاهر و آشکار معانسته در
 (مفهوم کلام) شخصین یا خود قومین بنشده وقوع بولان ظلم و جیداد طرفیندن اولدقه
 هر برزیده ظالم اطلاق اولنور ایستده ظلمه اول شروع و مباشرت ایدن آخردن اظم اولور
 ز بر اظم ظالم و هم آخرک ظالم اولسته سبب اولغه ظلمی مضاعف اولش اولور بناء علیه البادی
 اظم مثل مجراسته جاری اولشدر و خیر و منفعت خصوصنده بادی بونک خلافت در بناء علیه
 الخیر بالخیر و البادی اکرم و الشر بالشر و البادی اظم دینلشدر
 (*) ایلدم نظم حروفی اتصاف * قیلدی اولرب معین امدادی (*)
 یعنی قافیلری حروف هجائی اوزره نظم و ترتیب اولان منظومه بی جناب پروردگارک اغاه
 و امداد به تکمیل و اتمام و نظم لغات و محلیه و سیده حسن ختام اولدی دیمکدر
 (*) مثنویات لامثال العرب * اینخیا السکل من علم الادب (*)

(مثنویات) مثنوی لفظنک جعی و مبتدایک خبریدر مثنوی معنوی وزنده کلام منظوم
 اتواخذن ایسات عیدیه بی مشتمل شول شعره دینور که هر بیتک مصرع اعلی سیک قافیه لری
 متحد اولوب لکن بیت سابقک و لاحقک قافیه لینه مطابقتی ملزم اولیه بومنتظومه تک
 دیساجه سی و یوندن بویه خسانه قدر ایاتی کی و یوکا فارسیده دو بینی اطلاق اولنور
 (لامثال) ده لام جارح تعلیل ایچوندن امثال همزه تک قفیلله مثل لفظنک جمیدر مثل قفیلله
 شول کلامه دینور که بین الناس فانی و سائر و ایراد و استعمالنده برشتی شی آخره تشبیه و تمثیل
 دایر اوله یعنی موردی اولان هیئت ایله مضری اولان هیئت بنشده وجه مناسبت و نوع
 مشابهت درکار اوله و مثل لفظی یوندن غیری شبه و نظیر معانسته و جت و دلیل معانسته
 و قصه و داستان معانسته مستعملدور و برنسته تک صفت تجمیم سنه اطلاق اولنور (عرب)
 قفیلله ناسدن طائفه معروفه دیر که عجم مقابلیدر (انخیا) برنسته تک کریده و اعلالی بی
 محبوب المی معانسته اولان اینخایدن ماضی متکلم مع الفیدر متکلم ضمیری فاعلیدر (کل)
 کافک ضمی و لامک تشدیدله الفاظ عمومندر لفظ یا خود تقدیرا مضاف الیه تک افرادینه
 یا خود اجزاسته شمول و استغراق افاده ایدر لام تعریف مضاف الیه دن عوضدر کل واحد
 من الامثال المذکوره تقدیرنده اوله رق فعلک مفعولیدر من حرف جر اوله رق اینخیا فعلک
 متعلقدر (علم الادب) اعلم اخصه اضافتیه شول علمه دینور که کلام عربک تلفظی یا خود
 کتابی خصوصارنده وقوع بولان خطا و خلل و خلل مقوله سندن کندیله احتیاز
 اولنه و بوعلموم ادبیه تک اصولی لغت و صرف و اشتقاق و نحو و معانی و بیان و عروض
 و قافیه در و فروعی خط و قرص الشعر و انشا و محاضرات در و کلیات ابوالقیاده علم توارخ ایله
 فن یدیع دخی فتون ادبیه دن معدوددر (حاصل معنی یوندن بویه الی آخر المنظومه طوال
 الاذیال درت عدد قطعه بلاغیاک عرب عربا بنشده شایع الاستعمال اولوب علوم ادبیه دن
 اخذ و التقاط ایله کشیده سلاک الاک اولان مر و ارید ضرور امثال و نوادر جواهر اقوال
 و درر مصطلحات ادب و غیر کتابات فصیله افاده سی بنشده نظم اولش مثنویاتدر که بونلرده
 معنای ماوضع له دن غیری بالنسبه معنای دیگر قصد اولنوب و معنای مقصود ترکیب کلامدن متفهم
 اولوب سماعه موقوف اولغه ناظم بحر رسکسان ایکی عدد قطعه های سابقه ده حقیقت لغویه بی
 ذکر و بیان ایلد کد نصکره سائر از باب نظمک زهاب ظفر اوله مدیعی مجاز مجازده دور دراز
 کرم ران میدان راز و مانند شاهان اوج بالای کتابات و استعارات تمثیلده ده بالا پرواز
 اولوب سخنساز لکنده مهارت اراز و منظومه بلاغی راز بر سائر دن افراد از جمله عرصه معارف

دره و وسیل صوتی مجزاسته دیوور که اکثریابین الجبال اولور مکه مکرمه تک وادیلری صبی
الله تعالی اعلم قبل الهجره صاحب الحجة والسطان علیه صلوات الرحمن حضرت تارینک
یطعاه مکرمه ملازمی باعث تکیه اولوق احتمال اقربدن (۳۱۲)
(حضرت آدم عرش التری) * چون ابوت النین اولدی ابتدا * (۳۱۲)
(عرش التری) اضافله جناب ابوالبشر آدم علیه السلام حضرت تارینک لقب شریفلرین
جوتکه (عرش) عینک کسریله هر تهنه تک اصل واساسه و بی علی و بنیادینه دیوور (ویری)
تاک فنی والفق قصر یله رطو بلو نمناک طراعه دیوور عنصر اعظمی خاک نمناک اولان نوع
انسانک اصل واساسی یعنی ابوت جهنیه عرق و بنیادی جناب آدم صبی الله اولغله عرق التری
اطلاق اولدی

(*) حضرت توح اولدی شیخ الانبیاء * هم نبی الله اودات محبی (*)
(شیخ الانبیاء) اولوالعزم اول و ابوالبشر تاق اولان حضرت توح علیه السلام جنابلرینک
لقب شریفلرینر مهمانسرای عالمه مکث و اقامتلی معاشر انبیاء کرامدن اکثر یعنی
عرش عزیزی سائر یغیران ذوی الاحترام حضرت تارینک عرش شریفلرینر ازید و اوقر اولسی
باعث اطلاق اولشدر نسب شریفلری و مدت مطاولة خیالری حاقافیه سنک ایکنی
قطعه سنک ییت اخیری شرخنده کندی فلیراجع (نبی الله) اضافله بودخی ملاح سفینه هدایت
ونجات جناب توح برکزیده صفات حضرت تارینک لقب خاص اولشدر فرمان ذوالجلال ایلله
ظهوره کلان طغیان باران و طوفان قیامتشان سینله روی زمینده موجود کافه کفار غرقاب
هلاک و تبار اولدقد جناب رب معین توح علیه السلامی مع توابعه سفینه حکمت دغینه ده
حفظ و انجا یوردیغی باعث تلقیب اولشدر

(*) اولدی مفهوم ابو الضیفان هم * اول خلخل الله مبدول النعم (*)
(ابو الضیفان) ضادک کسری و مدیه مسافر و مهمان معنا ستم اولان ضیفک جمعدرسن
ابو الضیفان مسافر لربانی دیمک اولغله مسافرین و غربایه بدل نعم فراوان و بسط بساط
رحمت و احسان خصوصنده اب رحیم مثابه سنده اولان جناب ابراهیم خلیل الله علیه و علی
نبیا صلوات الاله حضرت تارینک مخصوص کینه اولشدر تاریخ قدسده ابن عباس رضی الله
عنهمادن روایت ایدر که حق تعالی حضرت ابراهیم علیه السلامه ثروت و یسار و مال بسیار
و یروب انلردخی شاکر الانعمه غریبا و مسافرینه دارالضیافه اوله رقی ایکی قبولی بر مهمانخانه
بنا ایدوب و سفینه طعام ایلله طولو بر سفره دائما مبسوطه و درون مافر خانه ده طرف طرف
هنگام شتاده قیش النسه سی و ایام صیفنده یاز النسه سی مهیا و آماده و مهمانسرای قبولی
روز و شب مفتوح و کشاده اولغله آینه و روئده بوخانه ییت کندی خانه سی کی کروب سحاط
مبسوطدن دخواهی اوزره نیوب و استدیکی لباسی کیوب جیقوب کیدردی و مهمانخانه ده طعام
و نبات نقصان بولدقد جناب سخاوت مکارم اعتیاد نقصاتی فی الحال اکیال و اتمام ایدردی
و جناب ابراهیم مهمان نواز بلا ضیف طعام یکن معنادی اولغله بالذات کندی و لری مهمان
بولوق قصیده ماشا جوانب اربعه بی جسیجو و بولدق لری کاشان من کان ضیف ایدیتوب
سعاد تخانه سنده بالعینه طعام و ضیفک انواع خدمات و اکرامنده اهتمام و اتفاقا ضیف بولمغله
جایع اولدق لری خالد صائم اولور لری

(*) حضرت عیسی اعلم ذوالخله هم * اولدی روح القدس جبریه علم (*)
(ذوالخله) خرما اناجی صاحبی معنایه اوله رقی جناب روح الله عیسی بن مریم علیه السلام

(*) فخر عالم صاحب الخاتم اودر * سید اولاد آدم هم اودر (*)
(صاحب الخاتم) اضافله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمز حضرت تارینک اسماء
شریفه سندنر سند صحیح ایلله ثابت اولان خلیه سعادتده مین اولدیغی اوزره کتفین مبارکتینی
بیننده جناب احسن الخالقین جل و علا حضرت تارینک ایداع یوردیغی خاتم نبوی حامل اولدیغی
باعث نسیمه اولشدر (سید اولاد آدم) تابع اضافله و سید ولد آدم افراد ایلله باعث خلقت عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمز اسماء مبارکه سندنر و تحذیر نعمت مقباند * اناسید
ولد آدم و لا فخر * جدی لسان معجز بیانلرندن صادر و کافه بی آدمک سیدی و افضل
اولدیغی امر ظاهر در

(*) همدخی ابن العواتک اول رسول * والدی و شاقهاتی پاک اصول (*)
(ابن العواتک) ضوا حک و زننده فانکه تک جمعدرسنک قومی ییتنده شرف و زیاست و قدر
و منزلت صاحبی حسیبه و نسبه خاتون معنایه اولوق ملاسبه سیله اسماء نسواندنر سید
ولد آدم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینک جداتنده طقوز نفر عاتکه کلشدر که انلره
عواتک تعیر اولنور اوج نفری سلیم قبیله سندنر بری عاتکه بنت هلال در که هاشمک جدینک
والده سیدر و بری عاتکه بنت مره بن هلال در که هاشمک والده سیدر و بری عاتکه بنت اوقص
بن مره بن هلال در که وهب بن عید منافک والده سیدر که رسول کبریا حضرت تارینک
من جهة الام جدیه سیدر اشوبی سلیم قبیله سندن اولان عواتک مزید شرفلری و قرب
نسبلی جهندن تخصیص بالذکر طریقیله نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارلی
* انا ابن العواتک من سلیم * یور مشلدر و عواتک مزبور تک الی نفری سلیم قبیله سنک
غیر یندنر یعنی فخر الانام علیه الصلاة والسلام حضرت تارینک آباء واجدادی بجد و سیادت ایلله
متصف اوله یعنی کبی امهات و جداتی دخی اصالت و طهارت صاحبی لیدر و بوجهندن

(*) هم ابو البطحاء اوفخر المرسلین * وار حیدنده بو تعیر مبین (*)
(ابو البطحاء) بودخی فخر الانبیاء علیه و علیهم الصلوات و التحیات حضرت تارینک کینه لری
جله سندن اولدیغی و حدیث نبویه بو تعیر دلپذیرک بولدیغی ناظم تحریرک تصحیح کرده سی
ایمن لیکن بوقبر تحریر شرح انشاده فی الجملة کتب احادیث و سیرتبع ایمن ایسه مدده دسترس
اوله مدغم حدیث هم سوم معلوم در ایتلر و بی اولان فضلادن متوقعدر که هاشم شرحه تحشیه
قبله رقی جبر نقصان یورمل (بطحاء) جزاء و زننده کندیده خرده جافل طاشلری اولان واسع

حضرت تبارک اقدس شریف یزد باغت تلقیب نفعه روح القدس ایل حضرت مریم بنت عمرانک
حلی تحقیق اولدقده بر قاجیل منافع خارج قدسده واقع قریه بیت اللحم واروب وضع حل
اماره لی ظاهر وظهور ولدتقریب ایشد کده استناد واستناد ایچون بر قوریمش وایشی کلمش
خرما اغاجنه الحیا وانکا ایروب اول اناده حضرت عیسی پانهاده عالم شهود اولدقده اول
درخت خشک بیدر فی الحیا نازه وراوله رقی بریزک وبر اولدینی سوره مریمده * وهزی
البک مجذع الخلة تساقط غلک رطاحیا * نظم جلیلتک تفسیردن منباند (روح القدس)
سین قافیه منک ایکی قطعه سنده کیدی اوزره نفوس معصیت مأنوس انسانی اوساخ
عصیاندن مزکی ومطهر اولان آیات قرآنیه وفیوضات سبحانیله معشر انبیاء اوزره نازل اولان
یک رب العزة جبرائیل امین حضرت تبارک علم شریف یزد

(*) هم شعیب ایدی خطیب الانبیا * المثنی قومی غایت اقتدا (*)

(خطیب الانبیاء) اضافتله اشهر اقوال اوزره شعیب بن میکائیل بن یسحیر بن مدین بن ابراهیم
علیه السلام حضرت تبارک لقب مبارک یزد جناب نبوتاً بشعیب کار انبیاء کرامدن اولوب
دل آکهارلی علم وحکمته معدنی وزبان معجز یانلری فصاحت و بلاغتک منبعی اولغله
مباحثه و مناظره ده یمثال و دائماً تبلیغ احکام و عبادت رب الانام ایله اشتغال اوزره اولوب
نیجه موجز و مفصل مواظف حسنه ونصایح لطیفه مستحسنه ایله قومی طریق مستقیمه
وشرع قومی حضرت ابراهیم دعوت یمکن جناب سید الاصفیا شان شریف یزد خطیب
الانبیا دیوشا بیور مشارد

(*) ذوالخلاء بو بکر خیر الناس امش * فخر ایله ذوالرأی هم عباس امش (*)

(ذوالخلاء) خاتک ولامک قبحه لی والفک مدله بر کیمه ایله بالکز قالوب خلوت یمکن
وسرداش اولتی معنایه اولغله ذوالخلاء محرم اسرار معنایه اولور بناء بر بیت * آخر انبیاء
اول یار * ثانی اثین اذهما فی الغار * مفاد نیجه خاتم الانبیاء علیه افضل التحایا حضرت تبارک
یارغار وفاداری و دائم الاوقات مستشار صدقته عاری و محرم اسرار ی اولان صدیق اکبر
و شان ساطع البرهانلریده * ابوبکر خیر الناس الا ان یكون نبی * ودخی * والله ما طلعت الشمس
ولا غربت علی احد بعد النبیین والمرسلین افضل من ابی بکر * حدیث شریفی شهادتله
بعد الانبیاء افضل البشر اولان حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه جنابلرینک
لقب عالی یدر (ذوالرأی) راتک فخی و همزه نک سکونیه رأی رزین وتدیر اصابتقر بن
صاحبی اولان کیمه به دینور بناء علیه عقبال عقول جهور ومزلفه افکار اصحاب شعور
اولان مشکلات امور ناخن رأی صائب و دسیاری فکر ناقبلرله منحل اولان عم النبی علیه
السلام عباس بن عبد المطلب رضی الله تعالی عنه حضرت تبارک لقب اولمشدر حتی اسد الله
الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه وقعه الجمله طلمه بن عبید الله حضرت تباری قضا رسیده
اولدقده دلیل اسمیه مسمی اولان بقله بیضایه سوار و آثار حزن و ملال وجه شریف یزد
ظواهر و بیدار اوله رقی * رحم الله العباس کائما کان یطلع علی الغیب من وراء ستر رقیق
صدق والله ما نلت من هذا الاخر شیئا الا من بعد شراخیر معه * قولله حضرت عباسک
رأی ومشور تنده اصابتی و کیندوسنک رأی عباس ایله عامل اولدقغه ندامتی محمد بن طلحه
عقد الفرید نام کابنده تفصیلاً بیان ایشدر

(*) هم سراج الجنة اول بر نور وفر * حضرت فاروق کیم یعنی عمر (*)

(سراج الجنة) اضافتله جنک سراجی دیمکدر (سراج) کاب وزنده جیم قطعه سنک اولدقده

بکیدی اوزره ایقصاد اولمش شمع وقندیل و شعله مثلی آلت تنویه دینور و چراغ عالمساب
اولان خورشید اتوره اطلاق اولنور (جنت) معلومدر سن سراج الجنة جنک یعنی باخود
شمسی دیمک اولور که مراد سرتا اوزر ذاتی ایله روشن ومنور اولان جنک انهابیسه نور
نور دیمک اولان جناب عبدالجبار عربین الخطاب حضرت تباری اوله جعفر (خریج البراء)
عن ابن عمر رضی الله تعالی عنهما و ابن عساکر عن ابی هریره رضی الله تعالی عنه ان رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم قال * عمر سراج اهل الجنة * لیکن ناظم ضرورت وزن ایچون حذف
مضاف ایشدر و اسماء اصحاب یدرک ناظمی جعفر بر زنجی دخی * و فلاح الامصار فی غزواته *
مصباح اهل الخلد سیدنا عمر * دیمکله سراج ایله جنتی مراد قیلرله تعیر ایشدر و جناب عربین
الخطابه فاروق دخی اطلاق اولنور قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم * ان الله جعل الحق
علی لسان عمر وقلمه و هو الفاروق فرق الله به بین الحق والباطل * کذا فی الصواعق لابن حجر
الهمینی رحمه الله (نور) درونی انوار توحید و معرفتله طولو دیمک اولور (فر) فالتک فخی و راتک
سکونیه فارسیدر نور وضاعتکین و وقار و فضل و مزین و زینت و زینت معنایه در

(*) رابع الاسلام دیمک ایلهم * حضرت عثمان اولمشدر علم (*)

(رابع الاسلام) اضافتله حلیه اسلام ایله تمجیل اولان ذوات کرامک رابعی یعنی شریف ذکور دن
اوله رقی سلطان الانبیاء علیه اکل التحایا حضرت تبارک ایمان ایدن سابقین اولینک در دنجیمی
دیمکدر (صاحب المغازی ابن اسحاق قوی اوزره اول من آمن من الرجال ابو بکر ومن الصبیان
علی ومن الموالی زید بن حارثه و رابعهم عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنهم در و حضرت
عثمان کندیکن اسلامده سابقینی بیان معرضنده اتی رابع اربعة فی الاسلام بیورمشدر
بناء علیه رابع الاسلام جناب جامع القرآن صاحب الحلم والحیا والعرفان عثمان ذوالنورین
حضرت تبارک علم خاص اولمشدر

(*) ک تو اضع کار ایدی بی اریاب * ذات علیای علیدر بوترب (*)

(بوترب) طیراغه ملازم معنایه اوله رقی امیر المؤمنین یعسوب الموحدين قدوة المشايعین
کرار غالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه حضرت تبارک کینه مرغوبه لیدر صحیح بخاری
ومسلمدن مروی اولدینی اوزره برکون سید کائنات علیه افضل التحایا حضرت تباری جناب
علی المرتضی بی مسجد شریفده تراب اوزره یا تمش وارقه سنده کی ردا سنک برشی اوزرندن
دوشمش اولغله جسد شریف یزد توز و طیراق بولاشمش اوله رقی خیمار آلود بولدقده
رسول الله مبارک ایله جناب حیدر فاتح خیرک رأس وجسدنه ملترقی اولان ترابی منیع
وازاله ایده رک مظهر حسن نوازش وتلطیف وایکی دفعه * ثم ابتراب ثم ابتراب * خطاب
مستطابله سمع حقایق جمع عالی بن تشلیف بیورمقله من بعد جناب علی تواضع پیشه به
کنیه اولوب وزد والارنده ابوالحسن و ابوالیحاتین مثلی کتیه لزدن ابو تراب کنیه نبی احب
اولدینی مناقب و ما ترری باینده مسطوردر (تواضع کار) دائماً تواضع معنایه اولان ذاته دینور
(بی اریاب) شکست و شیهه سر دیمکدر

(*) سید اشان اهل الجنة هم * اول حسن ایله حسین محترم (*)

(سید اشان اهل الجنة) ترکیبده سیدان سیدک تشیه سیدر مایهده اضافتله تشیه قوی ساقط
اولمشدر (سید) جید وزنده بر قوم بیئنده شرف و شان صاحبی عظیم القدر و رفیع المیزان
اولان اولو کیمه به دینور (شبان) شبنک ضمیمی و بانک تشدیدله دلی قاتلی جوانلر و کج بکنلر
معنایه جعفر شبنک و باه اولی ک قهملر ایله شاب کی مفروری بانک تشدیدله شاب لفظیدر

پس سید اشکان اهل الجنة دیک اهل جنتك حديث السن وشاب اولئک سركرده
 و سرفرازى دیک اولور که احباب ستنک طرق عديده ايله تخریج ایتدکری * الحسن والحسين
 سید اشباب اهل الجنة * وبعض روایتده * سید اشکان اهل الجنة * حدیثی شهادتیه مراد
 قره العین سید الانبیاء و کبد پاره فاطمة الزهراء و ثمره فؤاد علی المرتضی فخر الدین والدینیا
 امام حسن و امام حسین رضی الله تعالی عنهما حضرت نریدر و بوخبر بشارت اراحتی سبطین محترمین
 حضرت نرینه محمول اولور تنکیم * سید اکھول اهل الجنة شیخین مکرمین * یعنی صدیق اکبر ایله فاروق
 اعظم رضی الله تعالی عنهما حضرت نرینه محمول اولدیغی کی

(*) مادر موسی و عیسی در همین * غالباً خیر نساء العالمین (*)
 (خیر نساء العالمین) خیرک نسیاه و نساك عالمیه اضافتیه عالم ناسك صنف ائانك افضل
 و عند الله رفعت درجه و ثواب جهتله اكلی حضرت موسی علیه السلام مادر سعد اخترى
 یعنی والده عصمتی وری یوخایدن بنت لاوی بن یعقوب علیه السلام ایله حضرت عیسی علیه
 السلام والده محترمه لری مریم بنت عمران بن مائان اولوق قول راجح و احتمال غالبدر زیر
 * و او حینا الی ام موسی ان ارضیه * الایه منطوقجه ام موسی علیه السلام مظهر وحی
 الهام و تأمل تبشیر رب الانام اولسی و * فارسلنا الیه روحاً فتمثل لهما بشراً سوياً * دخی
 * قال انما انا رسول ربك لاهب لك غلاماً زكياً * مدلولجه ام عیسی علیه السلام حامل وحی
 الهی اولان جبریل امین علیه السلامی رأى العین مشاهده و شرف خطاب بشارت ما یله
 مشرفه و بکام اولسی و امام بخاریک ابوسعید الخدری رضی الله عنه حضرت نرینک مرویاتندن
 اوله رقی تخریج ایتدیکی * ان النبی صلی الله علیه و سلم قال الحسن والحسين سید اشباب اهل
 الجنة الا بنی الخالة عیسی بن مریم و یحیی بن زکریا و فاطمة سیده نساء اهل الجنة الا ما کان
 من مریم * حدیث شریفی دلالتیه مریم العذراء رضی الله عنها فاطمة الزهراء رضی الله
 عنها دن افضل و اولوجهله نسوان عالمینک سائر زیندن دخی اکل اولسی لازم کلور * فائده
 حکى العلامة المتقن السراج ابن الملقن رحمه الله فی شرحه لمدة الاحکام خلافا من الاثمة
 فی نبوة مریم و آسیه و ساره و هاجر و حوا و ام موسی و اسمها یوخایدن بنت لاوی بن یعقوب
 بن اسحاق بن ابراهیم علیهم السلام قاله بغوی فی معالیه و ابن الجوزی فی تبصرته و قد قید
 هذا الاسم العلامة الحافظ ابن ناصر الدین بمشاة تحية مضومة ثم و او ساکنه ثم خاء مجمة
 مفتوحة ثم الف ثم باء موحدة مفتوحة ثم ذال مجمة و هو غیر مصر و ف للجمة و اثبات کذا
 فی شرح الامالی للمقدسی و قال الامام السیوطی فی شرح نقایبة العلوم له یوحاند الباء النحیة
 و الخاء المهملة و التون و الذال المجمة اسم ام موسی صلوات الله و سلامه علی نبینا و علیه ائمه
 (*) جلة زوجات خیر المرسلین * هر یری عصمتله ام المؤمنین (*)

(ام المؤمنین) عموم و استغراق مفید جمع محلی باللام اولان مؤمنین لفظنه والده معنائه اولان
 ام لفظنک اضافتیه ججع مؤمنینک والده سی یعنی زوج و نکاحنک حرمت مؤبد ایله تخریمی
 فرموده رب العزت و ازهر جهت احترام و تعظیمی واجبة ذمت امت اولمغله والده شفیه
 منزله سنه منزله اولان ازواج طاهرات عصمت آیات فخر کائنات علیه افضل الصلوات
 حضرت ائندن هر یر لرینه اطلاق اولنور جعنده امهات المؤمنین دینلورننه کیم * النبی اولی
 بالمؤمنین من انفسهم و ازواجه امهاتهم * نص جلیلده و قوی کبی و یوعقد الا لک سلك
 ازدواج پراپتهای جه منتظمه اولان ازواج مطهرة مدخول بها خدیجه بنت خویلد بن اسد
 و سوده بنت زعمه بن قیس و عایشه بنت ابی بکر الصدیق و زینب بنت خزیمه بن الحارث

الانصاریه و حفصه بنت عمر بن الخطاب و ام سلمه هند بنت ابی امیه و زینب بنت جحش الاسدیة
 و ام حبیبہ بنت ابی سفیان و جویریة بنت الحارث المصطلقیه و ریحانة بنت زید التضریة و میوثة
 بنت الحارث الهلالیه و صفیه بنت حبی بن احطب الخیریه رضی الله تعالی عنهن حضرت ایدر
 و معتبرات کتب سیرک بنت و تحقیقی اوزره امهات مؤمنینک رشته ازدواجه انتظاملری دخی
 سلك تخریره کسیده اولدیغی ترتیب اوزره در والله اعلم

(*) کتیه یك اسب فخر الانبیاء * اولدی ام المرتجز عالمیها (*)
 (ام المرتجز) ارتجزاز دن اسم فاعل بنده سلسله شهنشاه کشور رسالت و اشهب سوار میدان
 شجاعت صلی الله علیه و سلم حضرت نرینک طویله بنیداصطبل سعادتلری و شرفیافته فاعلف
 تملکلری اولان افراس جیاد ظفر اعتیاد سبعة متفق علیهادن براسب صیار قنارک کتیه سی
 اولوق اوزره مزسومدر لکن قاموسده ام لفظنی اسقاط ایله مرتجز منطلق و زینده سلطان
 خیل الانبیاء حضرت نرینک سواد بن حارث نام اعرایدن اشترا بوردقلمی اسب رهنورد یادچانک
 اسمی اولوق اوزره مسطور در و فرس مر قومک صهیلی بغایت خوب و بلند اولمغله منشد
 ارجزه معنائه اولان مرتجز ایله تسمیه یورلدیغی مز بورددر اسب مسفورک اسمی مرتجز و کتیه سی
 ام المرتجز اولمغله قولین یثنی توفیق قابل و ام لفظنی اصل و اساس و ملازم معناینده مستعمل
 اولمغله اتوئیت اقتضا ایتدیکی ام الفضائل کبی ظاهر در (فائده زائده قصیده رجبه صحیفه ده
 کیت خامه به جزئیجه رخصت جولان و بر مقدار ارخای عیان ایله میدان و برلک مناسب
 کورلکله اسماء افراس سائره نبوی دخی ذکر و بیان اولمغدر مر بوط اصطبل خاص
 نصرت اختصاص نبوی اولان افراسیدن بری سبنک فخی و کافک سکونیه سبک درکه
 الاول داخل طویله تملکلری اولان اسب عالمیندر بلبسی و قویروغی سیاه طوری اولوب
 جبهه سنده غره سی و ارایدی آب روان کبی منسکب و غایت اشکنلو اولسی باعث تسمیه
 اولمغدر و دیگرى سبک و زنده ورد درکه لونی کلکون یعنی آچق طوری اولمغله ورد ایله
 بنام اولمغدر و دیگرى کتف و زنده طرب درکه غایت شوخ طبیعت و نشاطلو اولسی بادی
 تسمیه اولمغدر مرکه خیره سهسالار کتیه اخبار سعادتله اکاسوار اولمغدی و بری کاب
 و زنده زازدرکه مصر و اسکندریه ملکی مقوقس رسول اکرمکام ولدی ماریه نام جاریه ایله
 و دلدل تام بغله موزون اندام ایله برابر ارسال و اهدا ایلدیکی طونامش اسب دلکش خرامدر
 و اسب مر قومک براسمی دخی میمون در و دیگرى امیر و زنده یاخود زبیر و زنده حیف درکه
 طرف باهر الشرف نبوی به ربیعه بن البراء اهدا ایلشیدی قویروغی قیلاری کور و یک اوزون
 اولمغله عمام اولدیغی محلی چارشف کبی اوزر اولمغله اسم مرقومله تسمیه اولمغدر و آخری
 دخی لام بدل نوله زبیر و زنده نجیف درکه بحسب الخلقه اندامنده نحافت اولوق باعث تسمیه
 اولمغدر (ک) فارسیده بر معنائه (اسب) آت معنائه (عالبها) قدر و قیمتی تقویم مقومیندن
 افزون بلکه دنیا و مافیها اکانسبته حیر اعتباردن ساقط و دون دیمکدر

(*) اولدی جبل الله قرآن کریم * هم دخی دین مبین مستقیم (*)
 (جبل الله) اضافتیه جناب خاتم الانبیاء اوزره منزل اولان قرآن کریمه دینور و وضع الهی
 اولان شرع قویمه و دین مبین مستقیمه اطلاق اولنور * واعتصموا بحبل الله جمیعاً * نظم
 جلیلده بومعنا ایله مفسر ر قال القاضي فی تفسیره واعتصموا بحبل الله ای بدین الاسلام و بکتابه
 لقوله علیه السلام * القرآن جبل الله المتین لا تنقضی عجاویه * الحدیث استعار له الجبل من حیث
 ان التمسک به سبب النجاة عن الردی ای الهلاك فی الدارین کما ان التمسک بالجبل سبب السلامة

اور یحانه بنت شمعون القرظیه
 یعنی ام المؤمنین ریحانه
 حضرت نلری بی التضریر دن
 زیدک دختر سعد اختریمی
 یوخسه بی قریظه دن
 شمعونک شمع انوریمی روات
 بینده اختلاف واقع اولمغدر

عن التردی ای السقوط یعنی مکان مرتفع شدن اورغان و پلامور مثل او حبیل و شیق مأمون
الانقطاع تمسک الیه متدلی اولوب صارقان کیمسه سقوط وهلا کدن امین و مأمول و مطلوبه
وصول الیه ظفر یاب و کامین اولدیغی کبی قرآن عظیم الشانه و دین اسلام متین الارکانه تمسک
و اعتصام ایدن کیمسه دخی درکات بحیمه هوی و سقوطدن مصون و جنان و رضوانه وصول الیه
کامیاب و بمنون اولور دیکدر و حبیل بطریق المجاز کندیله مطلقا برنسته به توصل اولتان شبهه
دینور بوتقد برجه حبیل الله نبی علیه السلامه و عقله ده دینور

(*) ربهقه الاسلام اعیش احکام دین * اهل ایمانه اودر حبیل متین (*)

(ربهقه الاسلام) رانک کسریله فقره و زنده و قحیله عمره و زنده اسلامک قلاده و زینتی یاخود
اهل اسلامک بوغازینه طاقمش بویون باغی منابه سنده اولان نسته دیکدر که مراد دین اسلامک
متضمن اولدیغی عقاید صحیحه و احکام شرعیه در زیر او احکام رصین الاحکام الیه تریق و تقلد
صاحبی محظورات و منهاته انطلاق و تردددن مانعدر اسلام اقرار باللسان و تصدیق بالجنان
و وفاء حق الشرع بالارکان و الاستسلام لله تعالی فی جمیع ماقضی و قدر بالقول و الاذعان الیه
مرفردین و ایمان معلومدر حبیل متین بیت سابقک شرحندن مستفاد

(*) شول حدیث الغاشیه امر عظیم * باقیامت دینیه یانار حیم (*)

(حدیث الغاشیه) ترکیب اضافی سنده حدیث رواتک نقل و اخبار و مستحکم استماعه اعتبار
ایندیکی کلام معنایه در غاشیه برنسته بی حسی یاخود معنوی تفسیه و سترایدوب بور یحی شبهه
دینور صفتدر موصوفی داهیه شیده و بلیه عظیمه اولغله اشو * هل اتیک حدیث الغاشیه *
نظم جلیلنده احوال و شدایدی اهل موقفی احاطه و کتافی ایدن قیامتدن یاخود حرارت و علوی
اهل نازک وجوه و جودنی تغشیه و استعجاب ایدن نار جهنمدن عبارتدر اعادنا الله منها بفضل
(*) نکتة والای فقر الانبیاء * فقر حاله الملک حسن رضا (*)

(فقر الانبیاء) اضافته انبیاء کرام علیهم السلام حضرتانک ضیق معاش و تنگی زندکانیدن اصلا
متضجر اولوب کفاف نفس مقداری بلغه یسیر الیه قناعت و اکتفا و بوحاله حسن رضا و کمال
ارتضارندن عبارتدر زیر اموال دنیای کثیفه دیده حقایق دیده مخلصنده مانند جیفه اولغله انبیاء
عظام حضرتانی تارک دنیا و قلت معاش الیه قناعت و اکتفا بیوردر ایدی یعنی دست استغنا
بیوست عالیه کیرن اموال و امتعه بی دیم اصحاب استحقاقه بذل و انثار و باب احتیاجی ترجیح
و اختیار بیورمق عادت مستمر لری اولوب نفس و عیالریه معاش اولق ایچون ادخار ایتمز ایدی
ضنک معاش الیه تعبشیری انجق اعراض دنیادن کمال مرتبه اعراض و اول متاع کبر المضاری
عدم مبالاة الیه ابغاضلریه منیدر و الانبیاء عظامی مقام مدحده فقر و ضرورته توصیف
جائز دکلدر زیر فقر عند الناس اوصاف تحقیردن معدود اولغله اول وصف الیه توصیفدن احتراز
لازمدر بلکه زهد الیه توصیف دخی سزا دکلدر زیر زهد عند الناس مرغوب و معتبر اولان
نسته دن اعراضه دینور انبیا علیهم السلام عتدده حطام دنیانک ذره قدر قدر و اعتباری
یوقدر که اندن اعراضلریه زهد اطلاق اولنه کابین فی المواهب اللدینه للقسطلانی قال
الشیخ بدر الدین الزرکشی فی شرح البخاری * لم یکن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فقیرا
من المال قط و لاحاله حال الفقر بل کان اغنی الناس بالله لقد کنی امر دنیاه فی نفسه و عیاله *
ثم قال والمراد من قوله * اللهم احیی مسکینا * استکانة القلب لا الفقر و المسکنة و قال العلامة الشیخ
ابن حجر الفقر فخری و به افتخر موضوع قال استاذی و سندی خاتمة المحققین خلیل النعمی
المفتی بمقتب انعمه الله بغفراته و اسکنه فی فرادیس جناته علی تقدیر صحیح الحدیث الفقر الی الرب

والاحتیاج الیه فی کل حال فخری اذ معرفه هذا الفقر بما یفخر به الانسان فانه کمال ایمان و عین
العرفان و الا فالفقر الی المکن و عرض الحاجة الیه سواد الوجه فی الدانین و بحسالة شنیعة
فی النشأتین ایدی فقر الانبیاء تعبیری معنای ظاهری به محمول اولوب بلکه کفاف نفس مقداری
عیش قلیل الیه قناعت و اکتفایه حسن رضا معنایه محمول اولدیغه منی ناظم تحریر نکتة والای
و دقت معنی الیه تعبیر ایلدی (والای) فارسیده اعلام معنایه در

(*) اولدی حرث الآخرة خیر و ثواب * جنة المأوی ایحش نعم المآب (*)

(حرث الآخرة) اضافته اشو * من کان یرید حرث الآخرة فزده فی حرثه * نظم جلیلنده
واقع حرث الآخرة مراد اعمال صالحه دنیویه اوزره دار آخرته ترتب اینه حک اجر و ثواب
اولغله * من کان یرید * باعماله * ثواب الآخرة * دیک اولور حرث فی الاصل ارضه القاء بذور
ایدوب تخم آنکه دینور و القاء بذر سبیل حاصل اولان محصوله دینور و کسب و کار الیه جمع مال
و مثال اینهکه دینور بومقافده اعمال صالحه نک ثمرات و تنایحی اولان اجر و ثوابی بذور دن حاصل
اولان غلال و محصولاته تشبیه الیه بطریق الاستعاره مثوبات اخرویه مراددر * ولذلك
قبل الدنیا من ربح الآخرة (نعم المآب) نعم الثواب و زنده و مراد فیدر که عباد مؤمنینه مأوی
و منزل و مأب و مرجع اولق اوزره اعداد اولتان جنتدر (نعم) نونک کسریله افعال مدحندر
مخصوص بالمدح محذوفدر نعم المآب هی تقدیرنده جنت نه کوزل مرجع و مأب و مکان مستطایدر
دیک اولور

(*) صبغة الله فطرة الله اولدی هم * یاخود اول امر ایندیکی فعل اهم (*)

(صبغة الله) یعنی * صبغة الله و من احسن من الله صبغة * نظم جلیلنده واقع صبغة لفظ شریفی
* فطرة الله التي فطر الناس علیها * نظم کریمده واقع فطرت معنایه در فطرت لفظی خلقت
و طینت و جبلت کی آفرینش و رادیش معنایه در یاخود الله تعالی حضرت ترینک کافه مکلفینه
امر و ایجاب ایندیکی ایمان و اسلام معنایه در پس فطرة الله و صبغة الله جناب فیاض مطلقک
نوع انسانی عقل سلیم الیه بهائندن ممتاز و افراد و معارف آلهیه بی ادرا که و دین مبین اسلامی قبوله
ممکن و تمهی و مستعد اوله برق خلق و ایجاد ایتمندن عبارتدر که * کل مولود یولد علی فطرة
الاسلام * حدیث شریفی مقادیمه مقتضای خلقتری اوزره ترک و ایقا اولنسه در دین قوم و طریق
مستقیم اوزره ملازم و مستمر اولوب سمیت ضلاله کتمز ایدی یعنی دین حق ادیان باطله به تبدیل
ایتمز ایدی لکن شیاطین الانس و الجنک اغوا سبله اکثر ناس موجب خلقی اخلال و تبدیلی
صحیح و مستقیم اولیان تبدیل فطرته اجناسار الیه سالك راه ضلال اولدیله و بوسیغ یعنی بویه
انوابی اوساخ و ادناسدن مطهر و زینت مرغوبه الیه مزین و ثوبک اجزائی یشنه حال و متداخل
اولدیغی کی ایمان و اسلام دخی مؤمنینی ارجاس کفردن مطهر و جليلة معتبره الیه مزین و قلوب
مؤمنینه نافذ و متداخل اولغله علی طریق الاستعاره ایمان و عرفاندن و ملت اسلامدن صبغة الیه
تعبیر اولدی (اهم) اهم و زنده شاننه زیاده اعتنا و اهتمام اولنه حق شبهه دینور

(*) خيمة الله سایه عرش برین * اویله تعبیر ایندی خیر القائلین (*)

(خيمة الله) اضافته عرش اعلایه اطلاق اولنور زیر عرش فرش و زنده کنه و حقیقی و مقدار
و عظمتی افهام ذوی العقولدن بیرون و تحدید و تقدیری علم آلهیه منوط و موهون اولان یاخود
حقیقی بیکاره باقوت احردن و یاز برجد کون برایشل جوهر دن اولوب انوار آلهیه دن متلانی
و تابان و عظمت و جسامتی علم محیط واجب الوجوده مخصوص و شایان اولان عرش الرخانه دینور که
جنتک سقفی و سایانی منزله سنده اولغله عرش دینلدی و عرش خیمه و جادره دخی دیکله عرش

اعظمه خیرة الله اطلاق و بونعیر اصغری القائلین علیه الصلاة والسلام حضرت تبارک بعض احادیث شریفه شده و از اولدینی تبحر کرده (برین) قرین و زنده فارسیدر یک اعلا و زیاده مرتفع استغایه دینور ابیجی برین کی لکن مضراع اول * خیرة الله اولدی هم عرش برین * حبار سینه اولسه اولی اولوزدی زیر عرش و خیرة ظل و سایه یعنی خیر مقابلی اولان کولکه معنایه مستعمل دکلدرد بلکه مظه و سایبان یعنی نموده کولکه لجن

(*) کولکه لك معنایه مستعمل در

(*) سهم الاسلام اولدی معنایه سلام * کیم آنک برزخی کفار لئلام (*) (سهم الاسلام) اضافته اهل اسلام حظ و نصیب معنایه اوله رقی خیرة الاسلام اولان سلام علیکم جمله سه اطلاق اولتور و بوسلام دیناره اهل اسلام مخصوص تحت و دعا اولوب خلل سائر بونصیب دینی بهره و محروم و نشاء اخیری ده دخی * تحتهم بوم بقیه سلام * و تحتهم فیها سلام * نظم جلیلاری منطوقه اهل ایمانه اختصاصی مجزوم در زیر قبل الاسلام طائفه عرب بری برینه ملاقی اولدقده حیاك الله حبار سینه تحت ایدرل ایدیکه طول حیات ایله دعا در بعد الاسلام * فاذا دخلتم بیوتهم فسلموا علی انفسکم خیرة من عند الله مبارکه طینه * نظم کریمی مفاد خیرة اهل اسلام بری برینه ملاقی اولدقده طول حیات منصف و آیات دینه و دینیه دن خلاص و سلامتی مستازم اولان السلام علیکم تحتی نایت و مشروع اولفته سلامه منهم الاسلام اطلاق اولدی و بوسهم لفظی بهره و نصیب معنایه اولدینی کی آلات حریه دن اوق معنایه کولکه اهل اسلام سلاحتن تسلیم کرده حظ موفور و کفار خاسر سواره تیرد لشکاف آسما مورث زخم فاسوز اولد بغنه ناظم تحریر رمز و ایما ایلدی قلله دره (پر) فارسیده طلوم معنایه اولفته ککرت افاده ایدر (زخم) سهم و زنده جراحت و یاره معنایه فارسیدر (لثام) سهام و زنده لثم لفظنک جعی و کفارک صفیدر لثم ذمیم و زنده دنی و فرومایه کیمسه به دینور

(*) دیندی ربانی کال اربانه * علامه عامل علوم اصحابه (*)

(ربانی) رانک قحی و یاه موحدک تک تشدید ایله ربان لفظله منسوبدر که رحان و زنده صفیدر تربیه ایدینی معنایه باخود رب کله سنه منسوبدر که مصدر یعنی الفاعل در زیر عالم اولان کیمسه دائمی تربیه و ترویج ایلک اوزره اولور بونستاره کوره ربانی عالم و دانا و فاضل بهیمتیه اطلاق اولتور باخود رب حقیقی اولان جناب پروردکاره منسوبدر که عارف بالله اولان عالم عامله و جمیع احوال و اطوارده متاله و متعبد اولان انسان کامله اطلاق اولتور و ربانی کلدسی ربه منسوب اولدینی تقدیر جمالف و نون مبالغه نسبت ایچوند

(*) حکمت لقمان نصیح و پندایمیش * هم و صایای حکم بیوندایمیش (*)

(حکمت لقمان) اضافته رفعت عثمان و زنده معنای ترکیبسی حضرت لقمانک حکمتی یعنی موجوداته متعلق اتقان علم و معرفتی و اعمال صالحه و اخلاق فاضله اوزرینه ملکه تامه استحصالیه استکمال نفس انسانی به مکنت و قدرتی و اقوال و افعاله استقامت و اصابتی دیمک اولور لکن عرف ادباده مطلقا بر کیمسه بی مصالح دنیویه به سوق و دلالت و منافع اخرویه به ارشاد و هدایت دایرند و نصیحت و موعظه مؤثره بر عبرته اطلاق اولتور حکمت ایله معروف و مشهور اولان حضرت لقمانک نسبتده و بیوتنده اختلاف اولوب بعضیلر حضرت ابوب علیه السلام همشیره زاده سی یاخود والده سنک همشیره زاده سی اولتی اوزره لقمان بن باعورادر دیوب نبوتنه ذاهب اولدیلر لکن قول جمهور اوزره عبد حبشی اولوب بعد العقی

حضرت داود علیه السلام خود متده مقیم و کثیر الصفت و التفکر بذات دانا و حکیم ایدی جناب لقمانه اعطا کرده فیاض مطلق اولان حکمت نظریه و عملیه یعنی مدار استکمال نفوس بشریه اولان معارف الهیه و اخلاق فاضله هر ضیه کلمات حکمت آیات و عبرت غایتندن معلوم ارباب شعور و حکمت متعلق نصایح و حیره بلیغه و مواعظ مؤثره لطیفه لیک بعضیتی سوره لقمانه محکی و مذکور و بعضیتی دخی تفاسیرده و توار یخده مسبوط و مسطور در فلیراجع (نصح) نونک ضمیمه و عظم و نصیحت ایتک معنایه در که ترکیده اوکوت و یرمک دینور (پند) یاه فارسیه ایله قند و زنده نصیحت و اوکوت معنایه در (وصایا) عطایا و زنده و صبتک جعیدر و صبت بر کیمسه برنسنه تک فعلی یاخود ترکی آخر کیمسه به سیارش ایدوب اصهار لفته دینور (حکم) حانک کسری و کافک قحیه حکمت مزبوره تک جعیدر (بیوند) فرزند و زنده جمع و تألیف و ضم و ترکیب معنایه فارسیدر پس عرفده حکمت لقمان تکمیل نفوسه دائر و صایای حکمت آمیز لیه نصیح و پند دن عبارت اولور

(*) بیلکه آینه اولان قصد السبیل * خیره موصل راهه اولمقدر دلیل (*)

(قصد السبیل) اضافته نصب الدلیل و زنده فی الاصل استقامه الطریق یعنی یول طوغری اولتی معنایه مصدر در لکن اشو * و علی الله قصد السبیل و منها جائز و لو شاء لهدیکم اجمعین * آیت کریمه سنده واقع قصد السبیل بطریق الاستعاره سبیل قاصد و مستقیم معنایه وصف اوله رقی یاخود سالکک حالی سبیله اسناد طریق ایله مجاز اوله رقی نصب ایله و ارسال رسل و ازال کتب ایله الله تعالی حضرت تباری کافه ناسی خیر محض اولان توحید و ایمانه دعوت و نعیم و رضوانه موصل طریق مستقیمه ارشاد و دلالت ایتک معنایه در

(*) واحد ابن الواحد او معروف اولان * قدر عز و شانه موصوف اولان (*)

(واحد ابن الواحد) ترکیب توصیفی ایله معنای ترکیبسی براوغلی بر دیمکدر لکن عرف لغتده کندوی و یدری عز و رفعت و فضل و معرفت و قدر و منزلت و شان و شرف ایله معروف و موصوف اولان کیمسه به اطلاق اولتور و حید ابن وحید و بادخ ابن بادخ کی و الحاصل بوراده وحدت علم و فضیلت و سائر مزیت جهتیه اولفته و حید الدهر و فرید العصر کیدر

(*) ضیف ابراهیم مهمان کریم * هم ملک خصلت اوله هم مستقیم (*)

(ضیف ابراهیم) اضافته اشو مشنوبانک اوائلنده مذکور اولان ابو الضیفان ابراهیم علیه صلوات الرحمن حضرت تباریک مسافر لری دیمکدر که مراد * هل ایتک حدیث ضیف ابراهیم المکرمین * نظم جلیلنک تفسیرنده مذکور اولدینی اوزره انسان صورنده و مهمان هیئتنده جناب خلیل الرحمانک خانه سعادتده قدوم و تشریف ایدن ملائکه کرام حضرت ایدر لکن عرف فصیحاده ضیف ابراهیم صاحب خانه عندنده مکرم و میجل و ذاتنده علم و کمال و فضائل اعمال ایله محلی و مکمل اولوب ضرورات بشریه دن اولان اکل و شرب امثالندن ماعدا خصال ملکیه و فاعال هر ضیه و اقوال و اطوارنده استقامت و اعتدال و حسن سنجیه ایله موصوف اولان ضیف محترمه اطلاق اولتور (ضیف) فاغافیه سنک اول قطعه سنده یکجندی مفردات سائر محتاج بیان دکلدرد

(*) معنی تعبیر اوتاد البلاد * بلده تک ارکانی اهل اعتماد (*)

(اوتاد البلاد) افعال العباد و زنده بلده لک اعیان و اشرافی اولان رؤسا و سرکار زینه و حل و عقد صاحبی اولوب رأی و تدبیریه وثوق و اعتماد اولان ایش اولرینه اطلاق اولتور (اوتاد) همزه تک قحیه و تک جعیدر که مایه الاحکام اولان چیوی به و قازغیه

کعبه معظمه به اهدا و خازن خزانه کعبه دخی اکرب بیت شریف ایچره تعلیق ایلدی من بعد برنسنه زیاده نفس و کراتیها اولدقده اعز من قرطی ماریه و برنسنه به ترغیب و علی ای حال احرار و استحصالی خصوصیه اغرا و تشویق ضمیمه خیده و لو بقرطی ماریه مثل اولدی یعنی اول نسنه تک مقابله ماریه تک کو به لری و یرمک اقتضای دخی و یروب آله سن دیمک اولور

(*) سبحة زیدان اولان هم بیتال * کیم همان منلی بولمقدور محال (*) (سبحة زیدان) ترکیبده سبحة غرقه و زننده لسانه نسیج تغییر اولان مدار تسبیحدن عبارتدر زیدان سلمان و زننده ملوک قطانین تغییر اولان سلاطین بندن سبالقیله ملقب عبد شمس بن یثحب بن یعرب بن قطانک شهراده سی اولوب مووی الیهک هر برده سی ککک مورطه سی بجمنده بر طاقم یاقوت احرایه در بکای بیهنسان مخلوط اوله رق تضید و تنظیم اولمش بر سبحة بیتال اولغله نقاست و عزنده مثل اولوب عادتا نظیری بولمق محال اولان نسنه حقهده (اعز من سبحة زیدان) دیوضرب مثل اولور

(*) زبده الاحقاب نادر بولان * منلی بولماغه لازم جوق زمان (*) (زبده الاحقاب) اضافتله معنای ترکیبی نیجه کره سکان یلارک خلاصه سی دیمکدر زیرا (زبده) عمد و زننده هر نسنه تک کریده سنه و خلاصه سنه دینور (احقاب) همزه تک قحیله باه موحد قافیله سنک ایکنی قطعه سنده یکدیکی اوزره سکان یله اطلاق اولان حقب لفظنک جعیدر لکن عرف بلغاده بر کیمه یاخود برنسنه صفت کالده نوعده تفوق ایله نادر الوجود اولوب انک منلی بر قاج قرنده بر بولور اولورسه اومقوله عزیر الوجود نسنه به زبده الاحقاب دینور

(*) معنی اوتاد ارض اولمش جبال * همدخی اهل علوم برکال (*) (اوتاد الارض) اضافتله برک چو یلری دیمکدر زیرا اوتاد همزه تک قحیله دال قافیله سنک ایکنی قطعه سنده یکدیکی اوزره جوی و قازق معنای اولان و تنک جعیدر ارض قطعه خاصه تک عنوانی شرحده یکدیکی اوزره بره دینور پس اوتاد الارض کره زمینک حسابا باعث منانت و احکامی اولان طاهره دینور کافال الله سبحانه و تعالی * الم یجعل الارض مهادا و الجبال اوتادا * دخی نشر شرایع و احکام ایله عالم سفینتک معنی مدار سکون و آرامی و موجب نظام و انتظامی اولور

(*) چون نماز آدی عماد الدین ایش * قطبان اقی خراب آیین ایش (*) (عماد الدین) اضافتله دینک دیره کی دیمکدر زیرا (عماد) کاب و زننده دیره که دینور دعاه واسطوانه کی (دین) دالک کسر یله مجموع احکام شرعیه دن عبارتدر ناظم بحر بر یوسیتله ایشو * الصلاة عماد الدین فن اقامها فقد اقام الدین و من ترکها فقد هدم الدین * حدیث شریفه و معنای منبغه تلخیص ایدر یعنی ارکان معلومه و افعال مخصوصه دن عبارت اولان نماز که معلوم عالمیاند کانه هیش مجموعه سی حجره میله یاخود قبه مضروبه مثابه سنده اولان امر دینک مدار قوامی اولان دعاه و ستونی معزله سنده اولغله شرائط و ارکانه رعایت ایله محافظه و مداومت ایدن کیمته تک بقیان دخی مؤمنین الارکان و تهاون و تکاسل ایله ادا و اقامه سنندن روگردان اولور خراب آیین و هادم بنا دین اولغله اهل خستران اولدقن بیان ایدر خراب آیین یعقوب و یران ایتک معنادی اولان کیمته معنایه و صفت ترکیب در آیین شاهین و زننده فارسیده رسم و عاده دینور

(*) هم عقیق الجبهه اولدی بی نماز * بوز سوروب چون کیم بره اعتر نیاز (*)

(عقیق الجبهه) اضافتله معنای ترکیبی الی عقیق و بر هر کار دیمکدر زیرا جبهه الی دویه قافیه سنک اول قطعه سنده یکدی (عقیق) خفیف و زننده مجرماندن و قیامدن بر هر واجتباب ایدمی معنایه در لکن یومقنده علی طریق البحرید جزء معنای اولان مطلقا اجتناب و احتراز ایدمی معنایه مستعمل اولغله تفسیر واقع اولان مصراع ثانی مفاد نیجه جبهه سی سبحة رجاندن متباعدود و اولان تارک صلاة معنایه عرف اولشدر (بی نماز) بانک کسر یله فارسیده نماز سن و نماز قیلز اولان بی دینه دینور ترکیده بانک قحیله بی نماز اندن محرفدر (نیاز) حجاز و زننده رجا و عرض احتیاج معنایه فارسیده

(*) ک صلاحه دیدیلر زهد الحسن * یوغیسه زهدک اگر هابن هاسن (*) (زهد الحسن) ترکیب اضافتله (زهد) زانک ضمی و هانک سکونیه عند الناس مرغوب و معتبر اولان لذت فانیه و حظوظات نفسانیه دن بر هر و اعراض ایتکده دینور (الحسن) لام عهد ایله ابوسعید حسن بن یسار البصریدر که اتباع سنت سید المرسلین و اقتداء سیرت اصحاب کریمه رهبر شهره یقین اولان سادات تابعین و کبار سلف صالحیندن بذات ملکات ایدی والد ماجد لری اولان ابوالحسن یسار کاتب وحی الی زیدین ثابت الانصاری الخزرجی رضی الله تعالی عنه حضرت نارینک بنده معارف و یری و مادر سعد اختر لری امهات المؤمنین دن ام سلمه هند رضی الله تعالی عنها حضرت نارینک جاریه عفت کستر لری در مشار الیه حسن بصری حضرت ناری علی و عله امام همام و زهد و عفتده قدوة الا نام و صلاح و تقواده مشهور و شام و فصاحت و بلاغه مقارن مواظط بلیغه مؤثروه اسوه علماء اعلام اولغله زهد و صلاح و سائر اوصاف مزبوره ده ضرب مثل اولدقن معلوم خواص و عوامدر ناظم بحر بر هضم لنفسه کشدن حلیه زهد و صلاح دن عاری عدا ایدوب سائر برهنکام لباس تقوای نفسیه تسویه ایتدیر عنی الله عنه

(*) ییل زکاة الجاه احسان ایتددر * جوق دل ناشادی شادان ایتددر (*) (زکاة الجاه) اضافتله منصب و منزلتک زکاتی دیمکدر (زکاة) حصاه و زننده قطعه شرعیه ده یکدیکی اوزره طهارت و نماز برکت معنایه اولوب بعد عرف شریعه نصایه بالغ اولان ماندن فقرایه اتفاق اولان مقدار معینه اطلاق اولدی اصلی صدقه و زننده زکوة اولغله و اودن منقلب اولاب الف ضرورت و اوده کتب و انلا اولور لکن یتنه الف تلفظ اولور صلاة افطی دخی بر یلمه در (جاه) حال و زننده کاف قافیله سنک قطعه ثانیه سنده یکدیکی اوزره وجه لقلوب یاخود لغت مستقله اوله رق قدر و منزلت و عز و رفعت و منصب و ریاست معنایه در مس احتجاب جاهک احاد ناسه قولا و فعلا و انفا قام اوسای و احسان لری و جوق دل ناشادی یعنی بحر زون و معلوم کوکالری مسرور و شادان ایللری منصب و منزلتک و اینه و عز و رفعتک از دیان و قوامه باعث اولغله عرف ایداده زکات الجاه اطلاق اولدی

(*) اولدی اعط القوس باریم ادمک * اهل تقوی بصل ایله کاری هادیمک (*) (اعط القوس باریم) منبغه (اعط) کلمه سی اعطاد دن امر محاط لری (قوس) قافک فقی و واک سکونیه اسلمه قدیمه دن اولان بای معنایه اعطایک مفعول ثانی سیدر (باری) باری و زننده اغاج یومق معنایه اولان بری لفظند ن اسم فاعل صیغه سیه اغاج مفعول حق یونوب اصلاح ایتکده جذاقت و مهارتی اولان استاد کیم معنایه اعطایک مفعول اولددر مضاف الیهی اولان مؤث ضغیری نون قافیه سنک قطعه اخیر سنده کنان ایتدیکی اوزره مؤث ضغیری جاه بندن اولان قوسه راجعدر (معنای) ترکیبی بای تراش ایتک مراد ایدن مازاش کیم دیر

خطایابی جفت باین صنعتند حاذق اولان کانکر کامله و یروب اکابدر دیمکدر (مدل مریور)
عهده سندن کلیه جفت ایسه مباشرت ایله بیهوده نفسی آغاب و مصلحتی افساد ایچوب اربانه
احاله و تقویض ایت یاخود استقلال اوزره کوره جیجک مصلحتده اهل و قوفدن استعانه
و استمداد ایت دبه جک محله ضرب و ایراد اولورنه کیم شاعرک اشبو * یاباری القوس بریالت
تجسها * لا تفسدنها واعط القوس باریهها * یسندن مستفاد در
(*) اهل تفسیره کوره قول صواب * قلبی ایتک پاک تطهیر الثیاب (*)

(تطهیر الثیاب) اضافله البسه و اتوابی طاهر و پاک ایتک معنایه در زرا (تطهیر) برنده بی
مستقدرا تندن پاک ایتک معنایه در ترکیده آریق دینور (ثیاب) ثوبک جچی دیوبه موحد
قافیه سنک ایتکی قطعه سنده یکدی لکن اشبو و ثیاب قطهر نظم جلیلتک تفسیرده مفسرین
کرام حضرتاتی ثوب لباسی انواع فاذوراتدن حفظ و وقایه و نجمن اصابت ایدرسه غسل ایله
محو و ازاله ایتک معنایه جل ایله تفسیر ایتک کوری کی نفس و قلبی اخلاق ذمیمه و افعال فیجده دن
یعنی قلب و قلبی مالایبغی مقوله سندن تهذیب و تنظیف ایتک ایله ده تاویل ایتدیلر زرا اهل
صلاح و عفته عربیده طاهر الذیل و فارسیده پاکدامن اطلاق و اهل فسق و فجوره ملوث
الثوب و آلوده دامن تعیری حقیقت عرفیه اولمشر ناظم تحریرک قول صواب تعیرندن مرادی
وجه اولی تخطئه دکدر بلکه وجه ثانینک دخی صواب اولدیفن افاده در

(*) ناصح الجیب اولکله غایت پاکدل * اولیه قلبیده اصلا غش و غل (*)
(ناصح الجیب) طاهر الثیاب و زنده خالص و نقی معنایه اولان ناصح لفظنک قلب و صدر
معنایه اولان جیب لفظنه اضافتله درونده اصلا غل و غش اولیوب غایت پاک ضمیر
و صافدل و مأمون العائله اولان کیمسه به اطلاق اولنور (غش) غشک کسری و شبنک تشدیدیه
منافقانه معامله ایله مکر و خیانت دینور (غل) غش و زنده درونده مضمر اولان حقد و کینه به
و عداوت کامنه به دینور

(*) آسمانه دیدیلر تاج الفلک * هم ملوک باقشور اوله دیمک (*)
(تاج الفلک) شجر الاراک و یوم الاحد کی اضافت یانیه ایله یاخود دارالآخرة و حق البقین
مدلا و موصوفک صفتیه اضافتله افلاک تدرجه دن هر برزیه اطلاق اولنور (تاج) الف
قافیه سنک او جتی قطعه سنده یکدی اوزره ملوک و سلاطینک مجوهرات مضبته ایله محلی
و مرصع اوله زرق باشارنه ککید کوری افسر شاهی و اکلیل پادشاهی به دینور (فلک)
فحشبله آسمانه یعنی کوکه دینور معنایه کئی بس افلاک علویه افلاک سفلیه نک و افلاک سفلیه
عالم عناصرک افسر برزیه و زبوری مثابه سنده اولمشر طبقات افلاکدن هر برزیه تاج الفلک
اطلاق اولندی و ملوک و سلاطین تاج الفلک اطلاق عرب عربان دن منقول و مسجع دکل ایسه ده
نور عدلری طرکده ظالمی قاندار و مجله اویه نک باشاری اوزرنده برزلی درکار اولمشر انله دخی
(تاج الفلک) تاج الفلک اطلاق شری و شایاندر دیمکدر

(*) جنة الدنيا ماکی اولدی شام * اولر اوله بلده جنت شام (*)
(جنت الدنيا) ایاضا فله دنیاک جتی دیمکدر جنت الف قافیه سنک اولکی قطعه سنده دنیاک
قطعه سنده مقدور و مشهور و خیر (شام) شام و زنده بلده عظیمه کثیره و قری و قصبات
و قریه بی مشتمل ایلک خطیله نک السیدر لکن بومقاند سنه ناسده مشهور و متداول اولدی
اوزره شهر طغائی اولان دمشق الشام مراد در بلده مزبور نک زبونی جزایان جداول و انه رایله
ربان و ذرونی منبت المجدد و مصلحت الاعصان و کدائق و بوستانی سیره زار و کد تان

اولمشر نمونه غای روضه جنت اولدیفتدن جنت الدنيا اطلاق اولندی جنت شام قوفولی دیمکدر
(*) بر جیلدر شام قریبده لکام * یمش ابدال اللکام ایچون مقام (*)
(لکام) غراب و زنده و لکام رمان و زنده دمشق الشام قریبده بر جیل عظیمک اسیدر که انده
رجال غیددن اوچار ویدیلر و قرقلمقایی وارد که حالا زیارتگاهدن اکا جیل اللکام دینور
و یاجاننده عقد ایچمن عبادت ایدن اهل الله طائفه سنه ابدال اللکام دینور (ابدال) همزه نک
قحیله اولیاء الله زمره سندن بر جاعتدر که حضرت حق جل و علا انلری وجه ارضیده اقامت
یعنی بعض مصالح خلقک نصرفی خصوصتده اذن معنوی ایله مظهر خلافت ایتدیلر و انلر
دائما یمش نفرا و لورل قرق نفزی ایاالت شامده و اوتوز نفزی بلاد ساره ده اولورل ایچازندن بریسی
ار تحال دار بقایلد کده سار ناسدن بری انتخاب و انک برینه اقامه و اجلاس ایدرلر

(*) سرة الارض اولکله بی ریب و کان * معنی اقلیم رابعدر همان (*)
(سرة الارض) اضافتله برک کوبکی یاخود وسطی و الطیف و افضل اولان معتبر محلی دیمکدر زرا
(سرة) سبک ضمی و راه مشدده نک قحیله بدنده کوبک تعبیر اولنان موضعه دینور (وسرة)
الوادى دره نک وسطته و انفع و خوشتر اولان برینه دینور (وسرة الارض) کره ارضدن ربع
مسکونک عمارت جهشتدن اکثری و سکان و قطائی ناسک خلقا و خلقا عدلی و هواسی حرارت
و پرونده معتدل اولمشر انواع ثمرات و اصناف زروع و محصولاتک منبتی اولان اقلیم رابعه اطلاق
اولنور و اقلیم ثالث و خامس دن اقلیم رابعه ولی ایدن اراضی و اهلینک حکمی دخی اقلیم رابع کیدر
معلوم اوله که اهل جغرافیا یعنی هیئت ارض و صورت اقلیم بیانته تصدی ایدن علماء هیئت کره
زمیندن ربع مسکون تعبیر اولنان قطعه ما هو له و معموره بی طول و عرض بدین شرفه یوز سکان درجه
اولق اوزره بدی قسمه تقسیم و هر بر قسمه بر اقلیم نسبه ایتدیلر و بدی طولی بعضی اوقیانوس تعبیر
اولنان بحر محیط غریبک ساحلندن و بعضی بحر دن اون درجه ایچر و جزایر خالدهات و جزایر السعداء
اطلاق اولنان الی عدد جزیردن اعتبار و متعاسی جهت شرقده آخر العمر ثالث اولان اقصای
صین اولق اوزره عدد و شمار ایتدیلر و عرضنا سطح معدل النهارده کائن خط استوا اثره سندن جهت
شمالده منتهای عمارت اولان الشمس الی عرضنه قدر در دینور و مانحن فیه اولان اقلیم رابعک مبدلک
عرضی اوتوز اوج درجه اوتوز بدی دقیقه و اطول نهاری اون درت ساعت قرق بش دقیقه اولق اوزره
عرضی اوتوز سکر درجه الی درت دقیقه و اطول نهاری اون درت ساعت قرق بش دقیقه اولق اوزره
تحریر و بیان ایتدیلر و بلاد غربدن طنجیه و افرنجیه و بحر و مدیه و دوس و قبرس جزیره لری
و انطالیه و طرسوس و طرابلس الشام و انطاکیه و حلب و ملطیه و دیار بکر و ارزنجان و موصل
و تبریز و همدان و کاشان و جرجان و سار بونله محازی اولان بلدان داخل اقلیم رابع اولدیفن
بیان ایتدیلر و بواقلیم رابعده بکر می بش جبل عظیم و بکر می ایکی نهر کبر بولند یغن
و اهل بسنک لوی اسمرا یله ایض میاندده اولدیفن بیان ایتدیلر کذا فی شرح الجغینی لمختصا (ریب)
شبه دیو قطعه شرعیده یکدی (کان) کاف فارسیه نک ضمیمه بمعنی الریب و الظن در

(*) باقی فتوحاتینده شیخ اکبرک * اول قبوضات خدایه مظهرک (*)
(شیخ اکبر) کاشف الحقایق و الاسرار * وزیده الاحقاب و الاعصار * الشیخ الامام محیی الله
والدین ابو عبد الله محمد بن علی العربی الطائی الحنفی الاندلسی قدس الله سره العزیز
حضرت تاریدر شیخ مشار الیه جانب مغربده کائن اندلس جزیره سی بلادندن مرسیه نام
بلده ده هجرتک بشیر الشمس سنه سی روضاتک اون بدی اثین کیمه سی مشیعه عبد مدن
سرمون ساحه وجود او بعلوم ظاهره و باطنه ده پیشوای امثال * و رهتای افاضل *

و اصحاب قوه قدسه دن بر ذات عز و الفضائل ایدی صغیر و کبر مؤلفاتی بشیور دن تجاوز
اولدینی تصحیح کرده نقادند * مکمل مکر مده مجاورتی اناسدن فتوحات مکبه نام کتاب حقایق
نصابی تألیف و املا بعده دمشق الشامه کلوب انده شرف بخش ایا ایاکن التیوز اوتوز سکن
سنه سی ربیع الاخر تک اون ایکنی جمعیه کیمه سی فیوضات الهیه و معارف ربانیه تک محل
ظهوری اولان روح بر فتوح جاری آشیانه بدندن طیران و عازم سوی روضه رضوان اولدقد
جسد شریفی صالحه الشامه دفین خاک سیاه و تربیه متبرک کملری زیارتگاه اولیاء الله
اولدینی معلوم اصحاب انبیا

(*) انده در تفصیل ارض السمسمه * اینمژدراک اقی هر شخص سمه *

(ارض السمسمه) اضافتله معنای لغویسی صوسام یری دیمکدر زیر اسم سم سبیل کسریله
ز برج وزنده شیروغن تعبیر اولتان یاغ کندیدن استخراج اولتان دانه تک اسم جنسیدر واحدی
سمسمه در که بر دانه صوسامه دینور لکن اهل تصوف و ارباب مکاشفه لسانده شیخ مشار الیه
فتوحانده خلقت ابوالشیر آدم علیه السلام باینده مفصلا بیانی اوزره بوعالم جسمانی اطلاق
اولتان عرش اعظم و ماخواه تک و راستده بر ارض واسعة الفضاء و بر عالم غیر معلوم المبدأ
و المنتهی وارد و اول تفصیلک اجالی بودر که جناب عظیم القدرت جل و علا حضرت آدم
علیه السلامی طین بر حکمتدن خلق و تصویر ایند کده خیره طینت آدمدن بر مقدار فضله
قالدی اول فضله دن شجره مبارکه نخله بی خلق ایلدی بوجهته نخله حضرت ابوالشیر
اخی و بزم عتبه مزاولدینی لسان شرع ناطق و نخله بی مؤمنه تشبیه حدیثی طرق عدیده ایله
ثابت و اشجار سائر بی مجاز و نخله ایچون اسرار عجیبه و انسانه مشابهت غریبه متحققدر
* و بعد خلق النخل اول طین حکمتقریندن سمسمه مقداری فضله قالدی جناب باسط و مقتدر
اول فضله بیره بی مدو بسط ایدوب بر عالم وسیع الفضاء قیلدی که عرش و کرسی و سموات
و ارضین و جنان و بحیم اول ارضه وضع اولنسه صحراء وسیعة الانحیاء القا اولتان حلقه
مشابه سنده اولور و اول ارضه طور عقلمدن خارج عجایب و غرائب لایعد و لا یحصی در و جناب
فعال لما یرید اول ارضه هر لحظه ده عوالم کثیره خلق ایدوب انرا دائما ذات مقدس کبریایی
تقدیس ایدر و اول عوالمده بزم صورتنریمز اوزره عالم دخی وارد در که عارف بالله اقی
کورده اول عالمده کندی نفسی مشاهده ایدر و اول ارض اجسام طبعیه طینه بشریه دن
برشی قبول اینمژدراک باب مکاشفه دن اولان عارف اول ارضه دخول مراد ایند کلزنده اجسام
قائیه و هیاکل عارضه لرین بواضع دیساده ترک ایدوب ارواح مجرده لریله دخول ایدر حتی
عرفاء اهل جنت دخی جتدن اول ارضه وصول قصد ایند کلزنده هیاکل باقیه لریدن منسلخ
اولوب فقط ارواحی رهبان وصول اولور و بواضع بعض احوال غرابت اشتعالی
و عوالمده عالم انسانک صوری دخی موجود اولدینی بیان ذیلنده عبدالله بن عباس رضی الله
عنهما حضرت نرینک * حتی ان فیهم ابن عباس مثلی * یوردینی ارباب مشاهده عندنده رسیده
رتبه صدق و صحتدر و بومطلبک بیانی ضممنده اخوان حقایق شناسانر دن باهر الجد و المساعی
الشیخ الفاضل محمد الساعی المغنسی حضرت نرینک لسان ترکی اوزره علی و تیره الاجال کشیده
ساک نظم الال قیلدینی ایات آیه تک بومقامه ادراج اولنسی مناسب کوردی

* شیخ اجل اینمژدراک بیان دیمکه ارض السمسمه * طین ابی الانساندن قالمشدی باقی بریمه *
* اندن یارتدی نخله بی باقی قلوب صوسام قدر * اندن یارتدی بر فضاکیم اولدر ارض سمسمه *
* کر بوجهانی شرف قویسک آنک اورتاسنه * صحرا ده بر صوسام قدر در دیر واران اول عالمه *

* دنیا به هر نه کیم کل اول عرصه ده مثلی اوله * بر برینه فعلی اویه بوسوزک اضلی یوق دیمه *
چون ابن عباس دیندیکم بن کبی اول ارض ایشیره وار * بر ابن عباس داخی در نقل ایندی اهل الله همد *
* مرغوب غرائب نیندل اول عرصه ده مملوددر * اهل شه و داولان کورر سائر لری اندن سمه *
* اول ارضه صرف ارواح کبروره کللری بولده قالور * اهل بصیرت لریلور بتر آقی شخص سمه *

هذا المعنى ما في الفتوحات ومن اراد التفصيل فليرجع اليها

(*) اهل کشف اکثر نه اول ارض وسیع * و اربابش انده نیجه صنع بدیع (*)

(اهل کشف) وراء حجابده اولان امور غیبیه حقیقیه به واقف و مطلع اولان کیمه به دینور
(وسیع) امیر و زننده بول و ککیش نینده دینور * ارض مرغومدنک کمال فسحت و وسعتی
وانده بولسان مصنوعات بدیع و مخلوقات عجیبه تک و قدرت و کثرتی آنقا بسط و بیان اولندی
(*) احتیاط ایلدم ایما سکا * یاد ایدر اهل تصوف جابجا (*)

(احتیاط) همزه تک کسریله حزم و بصیرت اوزره عمل ایلک معنایسته در (ایما) همزه تک
کسریله اشارت معنایسته در (یاد) یاد و زننده فارسیدر بر نسته بی ذکر ایدوب اکتی معنایسته
(تصوف) تکلف و زننده باطنی و ظاهرا آداب شریقه رعایت و سنت سید المرسلین کمال
متابعیت یعنی رذائل اخلاقدن نفس و قانی تخلیه و تصفیه و اعضا و جوارحی انواع آفات
بدنیه دن تطهیر و تزکیه ایله آتام جلبه و خفیه دن محاببت و اخلاصه مقارن مجاهدات
عملیه و ریاضات نفسیه و مراقبات قلبیه به مواظبتدن عبارتدر متوال محرراوزره اهل تصوف
یغایت نادر الوجود اولدیندن امام ابو حامد الغزالی حضرت نرین عسرنده بولسان متصوفه
زمره سندن الا من عصمه الله ایله اسئنا ایندیکندن ما عدا سنی عندالله بخار و منافقیندن
و عندار باب القلوب حقا جاهلیندن عند ایلدیکنی صحیح بخاری شارحی فاضل کرماندن
نقلا راغب اوائل سفینه ده بعبارة بحریر ایلشدر بس شیخ سعدی حضرت نرینک کلستانده
* این مدعیان در طلبش بختیارتد * گفته سی اکثر متصوفه زمانه تک ماصدق حاللری و نای مرغومک
خبریده * هله جوق جرأت و جوق ترک ادب * ایلک دعوائی نزدیک * رب * مقاله سی یاوه کویان
طائفه تک صفت کاشفه احوال لری اولدینی امعان نظره محتاج دکلدر (جابجا) بعض کره
واجبانا ما کنده اولدینی دیباچه ده یکدی

(*) ام انوار السماء خورشید اینمژدراک * فلسفی تورنجوم اندن دیمش (*)

(ام انوار السماء) اضافتله اشرف الکواکب اولان آفتاب عالماتک کینه سیدر زیر ام لفظی
نون قافیه سنک بدیچی قطعه سنده بیان اولدینی اوزره هر سنه تک اصل و اساسنه و منشا
و عبادنه دینور و بر جاعتک ریشنه و اشرفه دینور (انوار) همزه تک قحیله قطعه رابعه تک
عنوانی شرحنده کذرات ایدن تورک جعیدر (سماء) کوکه دینور که معلومدر بس ام انوار
السماء افلاکده مرغوز اولان اجرام مشیره تک یعنی ثوابت و سیارات تعبیر اولتان یلدر لک
اشرف و اشهری و اضواء و انوری دیمک اولور (فلسفی) جمعری و زننده فلاسفه طائفه سنه
منسوب دیمکدر فلاسفه فیلاسوفک جمع جعلیبسیدر (فیلاسوف) فالت قحیله لسان یونانیسده
محب حکمت دیمکدر حکمایه فلاسفه اطلاق بوجهته در (خورشید) خاک قحیله فارسیسده
کوته دینور (نجوم) رجوم و زننده نجمک جعیدر نجم یلدر دیو قطعه رابعه ده یکدی لکن
ناظم مرغومک * فلسفی تورنجوم اندن دیمش * قول بومقامده ام لفظی اصل و منشاء معنایسته
مجمول اولنه و فلاسفه و اهل هیئت عندنده جمع کواکب توری سندن مستفاد اولنه متبدر
مع هذا مذهب اهل هائی بیان تعرضنده شرح جمعیتی و حواشینده الکواکب متبره بالذات

ودائما الا القمر قوللری وشرح موافقك والکواکب کلهما شفافه مضبته بذواتها الا القمر قولی فقط قمرک نوری عارض وشمسین مستفاد اولوب کواکب سائر بذواتها مضبته وشمس اولدیغی عندالحکما متفق علیه اولدیغی اشعار ایدر بوضوح ناطم مر حوم * هم کونندز ام انوار السماء *

جمله انجمن اودر چون برضیاء * دبیة ام انوار السماء کبی روشنا اولوردی

(*) آسمانه دیندی هم ام الفیاض * جایجاغیت ایتدیکیچون ابتعاث (*)

(ام القیاض) اضافله فلکک کینه سیدر ناسک حین احتیاجارنده مدد وغوثی اولان مطر وغیثک مبدأ ومنشائی اولدیغی باعث تکیه اولمشدر زرا غیث مدد ونصرت معنا سنه دیو ثاء مثلثه قافیه سنده کیدی (غیث) یاغور دیوالف قافیه سنک قطعه رابعه سنده کیدی (ابتعاث) افتعال وزنده کوندرمک معنایستدر بعث وارسال کی (جایجا) طرف بطرف وارالق

ارالق معنایستدر فارسیدر کامر مرارا

(*) وعد صادق وعد اسماعیل هم * کیم اوله انجازی البت ملتزم (*)

(وعد اسماعیل) اضافله اسماعیل علیه السلام حضرت تریک وعدی دیمکدر (وعد) واولد فیتی وعینک سکونیه برکجه به سوز ویرمک یعنی بر منفعتی نسته بی ایده جکنی واینلیه جکنی خبر ویرمک معنایستدر (اسماعیل) اجداد والا نژاد فخر کائنات علیه افضل التحیات جمله سندن اسماعیل بن ابراهیم علیهما السلام حضرت ترید که حق تعالی جل وعلا حضرت تری کلام قدیمده آتی * واذکرفی الکتاب اسماعیل انه کان صادقا الوعد * نظم کریمه مدح و ثنا بیور مشدر تفسیر تیسزده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرت تریندن روایت ایدر که حضرت اسماعیل علیه السلام بر قومه بر محله ملاقاتی مواعده ایدوب مشاراله حضرت تری یوم ميعاد ده محل معهوده واروب قوم مزبور خلف ایتارله ایفاء وعد ایچون اول محله بلا زاد ولاطعام علی التوالی اوج کون مکث و آرام بعده قوم مزبور کلکله وعدی انجاز وایتمام ایتدیکیچون مظهر ستایش رب الانام اولدی تفسیر قاضی وابی السعوده مذکوردر که اشبو * قال یابیت افعل ما توهمی سجدتی ان شاء الله من الصابرين * نظم جلیلی منظوم قبحه ذبح اولمقی اوزره صبری وعد ایدوب ظهور فدایه قدر وعد صبره وفا ایلدی یکی صادق الوعد اولدیغی بیلک خصوصنده سکا کافیدر پس اول ذاک وعد کال وفاسی قرآنده مذکور والسنة ده مشهور اولغله من بعد زید وعمرودن هر کیمکه انجاز وعدی نفسانه التزام ایدینورسه انک وعد صادقته وعد اسماعیل اطلاق اولنور (انجاز) همزه نک کسرله وعد وفا ایتکده دینور (البته) دیباچهده بیان اولدیغی اوزره قطعی المقاد اولان مضمون جمله بی تاکید ایچون ایراد اولنور (ملتزم) درعهده اولمش نسته به دینور

(*) قدرت ودولت ایش برد الفراش * روح اورا حجت ایل ایتک انتعاش (*)

(برد الفراش) فصل الخطاب وزنده معنای لغویسی دوشک او یقوسی دیمکدر که دوشک اوزرنده یتان کیمسه نک او یقوسی اوله جعفر اضافت ادنی ملایسه ایچوندر زرا بوراده برد لفظنک معنایستدر نوم معنایستدر مراددر فراشدن مراد فراش ناعدر که نرم و یومشقی اولان جلیته ودوشک مقوله سیدر پس بویه جامه خواب نرم و نازک اوزرنده غنوده پستراستراحت اوابی لازمه رفاه و ثروت اولغله اهل لغت بطریق الکایه دوات وقدرته ومال ومنال وحسن حال ایله آسایش وراحت برد الفراش اطلاق ایتدیلر (روح) رانک فیتی وواوک سکونیه راحت وآسایش معنایستدر (انتعاش) افتعال وزنده ابائی سورجوب دوشن کیمسه نک قافیه سنه دینور لکن کلام ناطمندن متبادر اولان حسن زندگانی ایله انیش معنایستدر

محمول اولقدرد مکرکه بعد الفقر والفاقد دسترس اولنان قدرت و ثروت ملاحظه سته معنی اوله فافهم

(*) بک بیل مفهوم صابون الذنوب * خالص اولان توبه دیر اهل قلوب (*)

(صابون الذنوب) معنای ترکیبسی کاهلرک صابونی دیمکدر چونکه صابون عربی وفارسی وزرکیده مشترک اوله رق مستعمل اولان صابون معروفدر لکن ترکیب مزبورده مضایق الیه اولان ذنوب صابون متعارف ایله غیل و تطهیر اولنور مقوله دن اولدیغی قریبه جمله علی طریق الاستعاره توبه بصوح اطلاق اولنان توبه خالصه معنایستدر استعمال اولدیغی یعنی صابون ایدان وانواب مقوله سندن اوساخ وانجاس محسوسه بی تطهیر ونظیف و آثار ادناسی محو وازاله ایتدیکی کی توبه صادقه دخی * الثائب من الذنوب کن لا ذنب له * منظوم فحده ارجاس معقوله آتای کان لم یکن حکمه ادخال ایده رک بالکلیه محو وازاله ایتکله اهل قلوب وارباب بصیرت توبه خالصه به صابون الذنوب اطلاق ایتدیلر (معلوم اوله که صابون لفظی مترجم قاموسک مصباح منیردن نقلی اوزره دفع ومنع معنایستدر اولان صابن ماده سندن فاعول وزنده صیغه مبالغه در زرا ایدادن وسار نسته دن اوساخ مبالغه ایله ازاله ودفع ایتدیجیدر دیدی (وصاحب اللهبه نک بعض کسندن نقلی اوزره صابونک موجدی عبد الرحمن بونی اولغله بویه بر صنعت بحیه اختراعی هر کس استحسنان و آفرین کویان اوله رق * اصاب البونی * دیمه ربه کثرت استعمالدن ناشی کلام مزبور اختصار اولنوب صابون دیدیلر دیدی (توبه) حاد مهمله قافیه سنک قطعه ثانیه سنده کیدی

مفردات سائر معلومه در

(*) همدخی النقد صابون القلوب * نقد ایلد ایدر دلدن کروب (*)

(صابون القلوب) اضافله اصطلاح ادبانه نقد ایلد معنایستدر مستعملدر زرا آتقیان اولدیغی اوزره آلت تطهیر اولان صابون تطهیر معنوی ایله مطهر معنایستدر مستعملدر پس دراهم جراحات قلوبیه مر اهرم وجین مصالح یتنده تسر الناظرین التون حل ایلد مکتوب اولان دینار * صفراء لانزل الاخران ساحتها * لومسم احجر منبت به سراء * نشیده سنجده ساجده ستر مساجده سی غوم وکرویدن بر اخل بعید اولدیغی نمودار والحاصل النقود تحمل العقود فقره سنجده محتاج مقاصد ومقلاد اوطار اولان نقود موجوده نک ناخن همتی مشکل کشای مطالب دشوار * ومسر نخشای قلوب صغار وکار * اولدیغی اطوار توانکراندن ظاهر ویدیدارد (کروب) قلوب وزنده هم وجرین وناسه معنایستدر اولان کرک جمیدر

(*) ک مطهر نسته در طست العروس * حیل ایده هر با کدل والاقوس (*)

(طست العروس) معنای ترکیبسی کلین لکنی دیمکدر زرا (طست) طانک معنی وسین مهمله نک سکونیه لکن تغییر اولنان انایه وقایه دینور که ایچنده ال وسار نسته یا یشتور بونک ایدلی ایکی سین ایل طس اولغله سین نایه تابه قلب اولمشدر وقاموسک بیانی اوزره عربی الاصل اولمقی طی قیله سی لغتدر لکن سائر اهل لغت بیانی اوزره فارسیده سین معیه ایل طست وطایدی تالیله نشت معرب اولمقی اوزره هر سومدر (عروس) صبور وزنده کویکویه وکلکله دینور دیوزانجهه قافیه سنک اول قطعه سنده کیدی پس کایلرک لکنلری ثروت و یساره کوره کیمی مصیقل کوشدن و کیمی بجلی طوبایق مقوله سندن وادنی مرتبه اوابی نخاسدن اولوب نمیر فلا یلمش اولمقی معناد اولغله کاشما کان بر نسته زیاده پاک ونظیف اولوب ارباب طبیعت اکامیل و رفعت ایدر اولدقده اهل لسان اول شبه طست العروس اطلاق ایدر (مطهر) اسم مفعول بیه شبهه مطهر نسته دقت واهتمام

اولنش نسته به دینور (پاکدل) وصف ترکی اوله رق قلبی صفوتلو کیمسه به دینور (والانفوس)

نفوس والاودوات عالیه معناسه در

(*) اولدی کرسی سلیمان النبی * تختگاه عدل و دادک انجی (*)

(کرسی سلیمان) اضافته حضرت سلیمانک سریری و تختی دیمکدر زیر (کرسی) تخت دیو قطعده
ثالثه ده یکدی سلیمان انبیاء بنی اسرائیلدن سلیمان بن داود علیه السلام تاریخ مرآت کاشانده
وعلامه الزوم ابوالسعود مرحومک اشو * وحشر سلیمان جنوده من الجن والانس والطیر
فهم یوزعون * آیت کریمه سنک تفسیرنده بیان ایندکرتنک اجالی بودر که حضرت سلیمان
صلوات الله وسلامه علی نبینا وعلیه حضرت تارینک اقامتگاه جنود مشوعه سی اولان دیوانخانه
عظمت آشیانه لرتنک طول و عرضی یوزر فرسخ اولوب ربعی یعنی یکری بش فرسخی آرامگاه
نوع انسان و ربع دیگری قرارگاه طوائف جن و شیطان و ربع آخری مأوی اصناف مرغان
و ربع رابعی منوای انواع سائر حیوان اولن اوزر تخصیص و تحدید اولنوب جنود بشریه به
مخصص اولان ربعک حاق و سطنده بر فرسخی یعنی طول او ایکی یک و عرضا کذلک اون
ایکیک ذراع علی معمول جنیان اوله رق زربفت یعنی خالص التون ایله حریردن طوقوش
چارکوشه و یکپاره منلی نادیده و ناشنیده بر بساط بیهمتایله دوشنوب اول بساط موجب الاتساطک
میاننده انواع صنایع بدایع و اصناف جواهر زواهر ایله مرصع زر خالص العیاردن مصنوع
نظاره سی حیرتبخش نظار اولور حیثینده بر تخت عالجت مرتفع وضع اولنوب جناب سلیمان
علیه السلام سعادتله انده اورنک نشین عز و اجلال اولوب انس و جن و وحوش و طیور میاننده
فصل حکم و قضاء و مراسم عدل و دادی کاینجی انفاذ و اجرا ایله احکام دینیهی احکام و امور
ملکیه بی تنظیم و اتمام یوردر ایدی پس بر سر بر سلطانیکه انده مراسم عدل و داد کاهو حق
اجرا و ایراد اولنه اصطلاح اهل لسانده اکا کرسی سلیمان اطلاق اولنور تختگاه ادات اسم مکان
اولان کاه لفظیله تخت بری دیمکدر لکن حلول علاقه سیله نفس تخت مراد اولور داد فارسیده
عدل مراد فیدر (عجب) زیاده اندن تعجب اولنه حق نسنه در

(*) هم اودر حکم سلیمان کیم اکا * وجه اصوله اوله حکم و قضا (*)

(حکم سلیمان) اضافته حضرت سلیمانک حکم و قضای یعنی فصل خصوصته شونسته
شویه در دیو قطع و امضای دیمکدر زیر جناب سلیمان علیه السلام هنوز هنگام طفولیتده ایکن
استعداد مادر زادی اولان ذکا و فطانت و فهم و فراست و امر اجتماعده اصابت رسیده زید
غایت اولغین پدر خلافت و ورزی داود علیه السلام حضرت تری امور معظمه بی یونلر ایله مشاوره
یوردر ایدی و حال صغرنده حکم و قضا ده اصابتی جمله سندن بری قضص انبیاده مذکور اولان
حکم اصابتی بندنر که ایکی خاتون بررولد نوزاده لریله بیابانده بولنوب صیبری بر محله وضع
و کندوری شغلرله مشغولر ایکن نا کهان بر فوررت کلوب کودن شیرخواره نیک برینی اختلاس
و افتراس اینکله باقی قلان طفل رضیعی هر برزری بندنر دیو ادعا و خصوص مر قومی حضور
داود علیه السلام رفع و انهار ایندکرتنه طرفین ینده دن عاجز اولمقین صغیر مز بوری التده طوتوب
کنورن خاتونه ذات الید دیو حکم اولنوب طشره چید قلدنرده حضرت سلیمان راست کلوب
ماوقی قص و حکایه ایندکرتنه امر ایدوب بر حیاق کنور دیار بعده یور دیکه چونکه شاهد کر
یوقدر بوجو جوی ایکی نیمه اینسونلرنا که مناصفه طریقله اقسام ایدم سز دیکده ذی الید
اولان خاتون رضا و ریب او بریسی فریاد ایدرک یاسلیمان بن حصه می خصمه باغشلم نیک
معصوم تلف اولسون دیدکده حضرت سلیمان ولد مز یور رجم و شفقت ایدن خاتونکدر دیو

حکم ایلدیکنی داود علیه السلام استماع ایندکده حکم سلیمان نجسین و امضا و فراست سلیمان
علیه السلام من تعجب و مسرور اولدینجی حالده شکر خدا ایلدی و اول جمله دن بری دخی اشو
* و داود و سلیمان ایندکرتنک فی الحرت * آیه کریمه سنده مذکور اولان حکم سلیمان علیه السلام بدر که
تفسیرده مفصلا مسطور در فارجمع الیه پاس هر بر حکم شرعی که زیاده و غایت صواب و جهله
قضا اولنمش اوله اهل ادب اکاحکم سلیمان اطلاق ایدر

(*) اولدی نقش القص رأی عاقلان * کیم سقمی مستقیم ایده همان (*)

(نقش القص) اضافته معنای لغوی سی خاتمک خطی دیمکدر زیر نقش برنسنه بی لونلر و بویه لریله
الاجد ایلک معناسه اولوب بومعنادخی مثالیاض کاغدا و زره سیاه یا خود سرخه یازو یازمقدمه
موجود اولدینندن مطلقا خطه نقش اطلاق اولنور (قص) فانک حرکات ثلاثی و صادک
تشدیدیه یوزنک فاشنه و خاتمک طاشنه دینور جعی فصوص کلور ایدی نون قافیه سنک اول
قطعه سنک مقطعه بیان اولدینجی اوزره نقش خاتم وارون و معکوس اولغله بادی نظردنه
سقمی کیم کورینوب بعد الطبع و التمهیر حسن و استقامتی ظاهر اولدینجی کیم اهل وقوف و کار
آزما اولان عاقلانک انجام کاری فکر دقیق ایله مطالعه ایدرک متبصرانه رأی و تدبیر لری دخی
سقمی مستقیم یعنی امور مشکله بی روجه سهولت تنظیم مدار قوم اولغله اومقوله رأی رزین
اصابتیه نقش القص اطلاق اصطلاح اولشدر

(*) دیندی ماء الوجه جاه و دولته * همدخی شرم و حیاء و عزته (*)

(ماء الوجه) اضافته یوز صوی دیمکدر زیر ماء صو وجه یوز معناسه معروف و لدر لکن
عریبه ماء الوجه و فارسیده آب روی و ترکیده یوز صوی معروف اولان صو معناسه اولنوب
بلکه دولت و ثروت و قدر و منزلت و شرم و حیاء و عزت و حرمت معنارنده مستعمل در مثلاً
بر کیمه آخر کیمه دن عطیه مقوله سی برنسنه طلب ایندکده بذل فلان ماء وجهه فی هذا
الامر دیر که فلان کیمه شو خصوصه آید روی دو کندی یعنی قدر و منزلت سنی خط
و تزییف ایدی یا خود شرم و حیاسنی ضایع ایدی دیمکدر پس جر و سؤال و عرض احتیاج
طریقله سائلک یوزی صوین آلوب مسؤل و ما مولی اعطا ایدن کیمه حقیقتده اهل همت
و کریم و جوان مرد اولوب بلکه مبادله الشئ بالشئ قبیلندن اولغله ظرفای عجم آتی بخار
مقوله سندن عدایتدگری اشو * سودا کرست هر که دهد زربا آب روی * آنکس که بی سؤال
دهد اهل همت است * ینشدن مسلماندر

(*) اولدی صیاد القلوب اول خوش کلام * کیم ایده جلب قلوب خاص و عام (*)

(صیاد القلوب) اضافته معنای لغوی سی کوکلر آوجسی دیمکدر زیر صیاد شداد و زنده آوجی
و قلوب قلبک جعی اوله رق کوکل معناسه معروف و لدر پس صید قلوب قلوب ناسی جلب
و تسخیردن کایه اولغله اهل لسان اصطلاحنده صیاد القلوب شول کیمه به دینور که کلام
لطافت ارتسام و سخن دلکش بر انتظام ایله جذب جنیان انام و جلب قلوب خواص و عوام
اینکده معروف و بنام اوله

(*) دی غلام الخالیدی کیم شول قوله * یک مؤدب عاقل و صادق اوله (*)

(غلام الخالیدی) معنای اضافی معلومدر که خالیدنک کوله سی دیمکدر مراد شمرادن ابو عثمان
الخالیدی دینکله معروف کیمه نیک غلام صداقت ارتسامدر که کیاست و شهامتده و صدق
و استقامتده و آدابه رعایتله حسن خدمتده کندیننله مثل ضرب اولنوب مناقب عیدنی
جامع و محاسن مالکی مستجمع اولان غلامه اکس من غلام الخالیدی و اصدق من غلام الخالیدی

واجسن ادباً من غلام الخالدی دینور غلام مزبور ک حسن آداب اقصاف ابن سکره الهاشمی به بالغ اولدقده ابو عثمانه نامه تحریر ایدوب نه جنس غلامدر دیو استکشاف ابادکده ابو عثمان جوابیده او عید دکلدر ولد دلیستند مدر دیو جواب تحریری نفع المجلوب نام کابده مسطور در بوسورتده غلامدن مراد مطلقاً نو جوان ودلی قائل اوغلان دیمک اولور

(*) يك يقينلى نكته سى جبل الوريد * برمقاد نظم قرآن مجيد (*)

(جبل الوريد) اضافه پسانده ايله ياخود بلجين الماء قيلندن اولقى اوزره بيونده اولان جان طبرى وشاه طبرى ديدكلى ايكى طمردن هر برلر ينده دینور زبرا (جبل) حاك قحيله ايله دینور وهر عضوده ايله مشابه اوزون وقالين اوله رق اصبل وقوام بدن اولان طمردنه دینور قفادن نازل ارقه طمردنه جبل الظهر وقول طمردنه جبل الذراع دینور کي (وريد) سعيد وزنده صفحه عتق مقدّمه يعنى كردك اول طرفنده حلقومك ايكى جانلارنده باشند وارد ونازل ووتين تعير اولان يورك طمردنه متصل ايكى طمردن هر برلر يندر که انسانه غضب عارض اولدقده منتفج اولوب مسواک کي اولورل تشنه سنده وريدان دینور ايمدى اشبو * ونحن اقرب اليه من جبل الوريد * آيت كريمه سنده واقع جبل الوريددن مراد بوايكى طمردن بریدر بونده وريد فصيل يعنى فاعلدر باشند وارد اولديغچون ياخود يعنى مفعولدر مورد روح اولديغچون پس نظم جليلك مفادى ومفسر ينگ يياقى اوزره جبل الوريد فرط قرب يعنى يك يقينلى مفهومده مثل اولمدر

(*) آسمان مفهومی ذات الرجع ايمش * هب تفاسير اهليده ايله ديمش (*)

(ذات الرجع) اضافته صاحبه الرد والصرف ياخود صاحبه الفائدة والنفع معاننده اولمده سمايه اطلاق اولنور زبرا اشبو * والسماء ذات الرجع * نظم جليلك تفسيرنده مفسرين كرامك يياقى اوزره قالك هر بدوره سنده اجزاسندن جزء معين مبدأ حرکتى اولان موضعه ينده رجوع اتمكله كانه جزئى اول محله صرف سوارجاع ايمش اولديغى ياخود شمس وسائر كواكب غروب ايله غيوبتد نصير كنه ينده مطلقه رد وارجاع ايدر اولديغى ياخود حرکت دوزيه سى سبيله عالم سقى سكانته نفع وفائده افاده ايدر اولديغى ياخود بحارندن آلدیغى صوبى ينده وجه ارضه افاضه وامطار ايدر اولديغى باعث اطلاق اولمدر لکن معنای اخيره كوره سمادن مراد صاحب اولور

(*) اولدى ذات الصدع معناده زمین * شق اولور هر نسته دن چونكیم هيمن (*)

(ذات الصدع) اضافته عناصر رابعه دن غنصر خا که يعنى يروزيته اطلاق اولنور زبرا صدع صابك قحى ودالك سكونيله هر صلابتلو اولان نسته ده كائن يار يغه وحتلاغه دینور وبرى شق ايدوب چيقان نيبانه دینور پس وجه ارض مع صلابتها نباتات واشجار ايله منصدع ومنطلق وعيون وانهار وسيل امطار ايله متأثر ومنشق اولديغچون ذات الصدع اطلاق اولنور (زمین)

يچين وزنده فارسیده به دینور

(*) ماهتابه ديديلرى ريب وشك * فلسفيات اهلى فرير الفلك (*)

(فرير الفلك) اضافته فلكك آهو يچه سى ياخود خفيف المشرب نوجوانى ديمك اولور زبرا فرير كبريت وزنده ورفرور عصفور وزنده ورفرار ثرار وزنده كيك وكي وافر وحشى مقوله شك ياور يلزندن قولده پرتاو ايدوب صخرامه وديشيلرى اوزره نروان ايدوب آسمه كرنه سنده وارمش اولنور ينده دینور وانساندن سبكمشرب خفيف المزاج اولان نور سیده شاب جوايه دینور پس فر حرکه خاصه غنيله اون ايكى بر بى وىكر مى سكر مزل برآیده دور اتمكله سبده

سياره ساره دن تيزرو وشتابان وسريع السير اولديغى غمايان اولمده عند الحكماء بطريق التشبيه فرير الفلك اطلاقده شايان كوريش (ماهتاب) فارسیده آي آيدنليغنه دینور واون درت اون يمش كيمه لك بدر اولمش آيه دینور لکن بوراده مطلق قرمعاننده مستعملدر (فلسفيات) علم حكمته دارمباحندن عبارت اولديغى قريبا بيان اولدى

(*) حامل المسك اولدى معناده انيس * مشك وش بوى موالاى نفيس (*)

(حامل المسك) معنای تركيب اضافسى ياننده مسك طاشي كيمه ديمكدر زبرا حامل برنسته يى يوكا يوك كوتور يچي معنانه در مسك ميك كسرى وشبك سكو نيله غين ميمه قافيه سنده بيان اولنديغى اوزره طب معروفر که اقليم جينك وچين ملحقانندن خطا وختن ديار يشك بريده وياباننده كائن برنوع آهورك كو بکلرنده تگون ايدر كا فارسیده نافه مشك و تركيده كوك مسكى تعير اولنور لکن لسان ادباده حامل المسك شول برانيس عاقل ونبلس صادق وكامله دینور که صداقت صميميه واخلاق حسنه مريضيه به ملابس كلام درى النظام تكلم ايدر كن كويا دهان غاليه فشانندن رايحه طيبه منتشر اولوب دماغ جاقى معطر ايدر اوله (انيس) موانس ومصاحب معنانه در (مشك وش) ميك صمى وشين ميمه ك سكونيله يته غين قافيه سنده بيان اولنديغى اوزره مسك كيمه معنانه فارسيدر (بوى) موى وزنده فارسيدر قوقو ورايحه معنانه (موالات) ميك صميه صداقت ودوستلى (نفيس) مرغوب ومعتبردر

(*) حسن طاووس اولدى حسن برکال * هم كا حسن التدارج يكمال (*)

(حسن طاووس) معنای تركيب طاووسك كوزللكي ديمكدر زبرا (حسن) حاك صميه ملاحت وكوزلك معنانه معروفدر (طاووس) طاووت وزنده بواسطه معروف قوشدر که سر اسمر وجودنده اولان توبلارى انواع الوان رنگين ايله نقش ومزين و بغايت خوب منظر واحسن اولديغندن اشى ابو الحسن وابوالوشى كنهله يله بنام وحسن وجمال رسیده رتبه كال اولان نسته يه بطريق المثل احسن من طاووس اطلاق معروف خواص وعوامدر بشايرين منظر جمال باكال اولان حضرت روح الامينه * طاووس سدره نشين * وسرايائى انداملى حسن عالمفادن عياوت اولان حور عينه وعلان جنان بهجتقرينه * طاووس خلد برين * اطلاق اولنور وزنده حسندار كيمه يه طاووس الحسن اطلاق ايدر (حسن التدارج) تركينده (تدارج) عساكر وزنده تدرج لغطتك جعيدر (تدرج) جعفر وزنده تدرج فارسى معربى اوله رق سوكلون وبعض ديارده قبل قوزوقى تعبير اولنان قوشك اسميدر طائر قوم خيسان طيور دن اولديغى بلكه طاووسدن دخی احسن وز ياعد اولنديغى ابو الحسن ناصر العلونيك طير مرغوى وصف ايجون انشاد اينديكى ايساتدين اشبو * فان فخر الطاووس يوم ابجسته * فلاحسن الادون حسن التدارج * ييتدن مستفاددر بناء عليه حسن منظر صاحبي اولان كيمه يه و آخر نسته يه احسن من التدرج ديو ضرب مثل اولنور

(*) هم رخ الشطرنج او كيم قديرى بلند * مستقيم وركن دولت هوشمند (*)

(رخ الشطرنج) تركينك معنای لغويى شطرنج اوبونك رخ تعبير اولنان مهره سى واكنى ديمكدر زبرا رخ رانك صمى وخاك تشديد يله وفارسیده تخفيف يله طيور خشنندن عتقا كيمه موجود الاسم مفعول الجسم بر عظيم قوشدر که قبل وكر كدان مثل الوجسيم جانورلى نيمه قهريله قاپوت طيران وياور يلزنده طعمه ونواله اولقى ايجون آشيانه سنده روان اولديغى وطير مرغوم خطا وهندا اقليلرنده وچين ايله تركستان مياننده بر باديه غير مسكونه ده بوانديغى مثقول ومكيدر وسطرنج مهره لرندن بر مهر مدر که طير مرغوم اسميله مسمادر (شطرنج) شبنك كسرى

وراثت فحمله وسین مهمله ایله ده لغتدر معروف او یوند که قاموس و برهان قاطع ترجمه دیک
بیانی اوزره لعب مزبوری نوشر وان عهدنده داهر هندی نام حکیم یاخود داهرک اوغلو صیبه
اختراع ایلمدر و درز منجیاده مر سوم اولدیغی اوزره حکمای هنددن جلایک اختراع کرده سیدر
و بوشطری لفظی عربی الاصل اولیوب شبنک فحمله شترک یاخود شترک یاخود صدرک یاخود صدرک
فارسی معریندر عریده جرد حل اینه الحاق ایچون شبنی و سینی مکسور فحله شتر فحی غلط مشهوردر
لکن اصطلاح ادباده رخ الشطرنج بردولنده احراز رتبه رفیع اتمش هوشمندو عاقل و امور
دولتده کارگذار و سداد و استقامتله عامل حل و عقد و رونق و فتق صاحبی اولان ذات والاقدرة
اطلاق اولنوز مهره مر قومهک عرصه سطر نجرده راست و مستقیم اوله رق سیر و حرکتی واسب
و فیل مهره زدن زیاده تصرف و مکنی باعث اطلاق اولندر
(*) معنی حسن البداهه بی کان * حسن خلق ذاتی بهجت نشان (*)
(حسن البداهه) ترکیبک معنای لغویسی صحرانک حسن و نضارتی یاخود برنسنهک اول ظاهر
و پیدا اولان افرادک یاخود اجزاسنک رونق و لطافتی دیمکدر زیرا (حسن) بهجت کی
کوزلکدر (بداهه) صحابه و زنده صحرا و بیابانه دینور و برنسنهک اک اول ظاهر اولانده دینور
لکن ترکیب مزبور لسان فصحا بهر کیمیهک نشووناسی کندی اوزره اولدیغی حسن خلق
مادر زاده و ذات مکار سماتنه آرایش ذاتی اولان خصال حیده خداداده اطلاق اولنوز
موسم بهارده صحرانک انواع ازهار و خضر اوات ایله تاب و طراوتی ملاسمه سی یاخود اول
مایه دمن الشی مقوله سنک بهجت و ملاحظی ملاحظه سی باعث اطلاق اولندر (حسن خلق)
کوزل خوی دیونا فایده سنک اول قطعه سنده یکدی (ذاتی) عرضی و طاری مقابلدر (بهجت نشان)

کوزل علامتو دیمکدر

(*) خلقه حسن مدارا دائما * اولدی رأس العقل سعی ایله اکا (*)
(رأس العقل) معنای ترکیب عقلک باشی و اعلاسی دیمکدر زیرا (رأس) رانک فحی و همزهک
سکونیه اعضاء حیوانیه دن باشه دینور و هر شبنک یوقرینه و اعلاسه دینور (عقل) عینک
فحمله اشیاک حسن و فحی کندی واسطه سیله تمیز و ادراک اولتان قوه معنویه دینور لکن
اهل لیان عرفنده (رأس العقل) دیونا سله دائماری دل کوسزهرک حسن معامله و رفق
و سهولتله نوازش و ملاطفه ایلمک معناسنده مستملدر و یو حسن مدارا و مدارا یعنی احیایله
استیاض و الوقت واجبه مزوت و فتوت و درونده مضمر اولان کینه و عداوتی ستروا خفا یله وقت
فرصته قدر اعدایه تواضع و لذت مستوجب آسایش و استراحت اولدیغی ریب و اشتباهدن
عاری تدکیم خواجه حافظ شیرازیک * آسایش دو کیتی تفسیر این دو حرفست * باد و ستان
تلطیف باد شیمان مدارا * گفته سی و این وردی لامیه سنده * دار جارا الداران جاراوان * لم یجد صبرا
قا حلی النمل * نشیده سی و حکماء عربک جناس تامی متضمن اشبو دارهم مادمت فی دارهم *

و ارضهم مادمت فی ارضهم * مقاله سی مثل بحر اسنه جاری اولندر *

(*) سومک اسب و مالی حب الخیر ایش * بونده چون معنای خیرک غیر ایش (*)
(حب الخیر) اضافیه عند الناس مر غوب اولان نسنه سی سومک معناسنده در زیرا (حب) حاکم
ضمی و کمتری و رانک تشدید یله محبت کی سومک معناسنده در (خیر) کرارا مرارا یکدیکی
اوزره مطلقا خلقک میل و رغبت و علاقه و محبت ایلمدیکی نسنه دینور لکن حضرت سلیمان
علیه السلام دن حکایه اشبو * فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر ربی * نظم جلیلتده خیر خیر
و قرس الله و دخی * و انه حب الخیر تشدید * نظم کریمنده مال کثیر ایله مفسر اولغله اعلم بعض

انواعی مراد اولمش اولور یاخود خیر لفظی خصوصیه خیل معناسنه کذلک مال فراوان
معناسنده موضوع اولغله بونظم جلیلدرده معنای متبادرک غیر مراد اولمش اولور (اسب)
فارسیده آنه دینور

(*) زهره الدنيا بغایت حرص مال * جمع اموال ایلمک روز و لیل (*)

(زهره الدنيا) ترکیب دنیاک زیب و زینتی دیمکدر زیرا (زهره) زای معجمهک فحی و هانک سکونیه
اشجار و نباتاتک چیمکده دینور و دنیا به اضافیه (زهره الدنيا) یو عالم دنیاک حسن و بهجت
و نضارتیه و تاب و رونق و لطافتیه اطلاق اولنوز ناظم مرحومک سیانده کوره ترکیب مزبور
بر کیمیهک زیاده حرص و طمع ایله جمع امواله انهماک و نهالکی و روز و لیل یعنی فی جمیع الاوقات
والاحوال تکثیر و ادخاره اهتمام و تکالی معناسنده مصطلح اولمق اقتضایدر لکن معنای
مزبوره مستعمل اولان * شهوة الدنيا * ترکیب دخی * سکره الدنيا * ترکیبدر زهره الدنياک
معنای مر قومه استعماله ظفر باب اولنه مدیغندن بشقه مناسبت دخی المدیغی خفی دکلدر
فتأمل (روز) فارسیده کوندز معناسنده در (لیل) لیلک جعبدر

(*) این یومه فکر فردا ایتم * خرج و صرفه محابا ایتم (*)

(این یومه) ترکیب این کله سنک یوم لفظنه و یومک ضمیر غایبه اضافیه معنای لغویسی مرجع ضمیر
اولان کیمیه ایچنده بولند یغی کونک اوغلو دیمکدر لکن اصطلاح فصحا ده لایالف الدرهم
المضروب صرنا * لکن بر علیها و هو منطلق * انا اذا اجتمعت یومادر اهما * ظلت الی طرق
المعروف تسبق * قطعه سی صفت کاشفه حالی و مجموع ماملکنی بذل و انفاقده بی پروا و ابالی
* اولان ذات حاتم السمانه کینه اولندر * یوم لفظی نهاری کون و کوندز معناسنده معروفدر
(فکر) اندیشه و تأمل معناسنده در فردا فرما و زننده فارسیده یارنکی کون دیمکدر عرییده
غذیکه سی کی (خرج و صرف) لفظاری بذل و اعطا معناسنده در (محابا) میلمک فحمله مدارا و زننده
توجه و التفات و احتراز و اجتناب معنایدر مستملدر

(*) حسنی خوش کوسترمه سوداء العروس * ضدا یله کشف ایلر اشیا بی نفوس (*)

(سوداء العروس) ترکیب اضافیه سی لفته کلینک سیاه رنگ جامه و البسه مقوله سی نسنه لرنه
دینور زیرا (سوداء) جراء و زننده سودا یله متصف سیاه نسنه معناسنده اولان اسود لفظنک
مؤنیدر (عروس) کلین دیو زای معجمه قافیه سنک قطعه اولی سنده یکدی پس اول نماینده
اراز حسن طلعت و جهره سنکون دوشره بی آچق قصیده لیل زفا فده عروسی جامه
غیر فامله تربین بین العرب داب دیرین اولغله یومعنادن (سوداء العروس) ایله تعبیر و انوب
سکره اصطلاح اهل لسانده خصوص سواد و عروسیدن قطع نظر مطلقا برنسنهک حسن
ذاتی سنه بر قاندخی رونق و نضارت و آب و تاب و ملاحظ و بر مکله باعث فزونی حسن
و جمال اولان زیب و زیوره اطلاق اولندی چونکه الاشیاء تنکشف باضداد ها مفاد نیجه
دلبر زهره بیکر سید اندامی جامه سهفام بغایت خوب و دلارام کوستردیکی شاعر دارمیک
اشبو * قل للملیحیه فی الخمار الاسود * ماذا اردت بزاهد متعب * قد کان شمر للصلاة ازاره *
حتی قعدت له بیاب المسجد * قطعه سندن و شاعر دیکرک * رأیتک فی السواد فقلت بدر *

بدانی ظلمة اللیل البهیم * بیتندن مستملدر

(*) کجاک هنکامیدر برذ الشیاب * پیر زدن صویو لوز مش اول شیب (*)

(برذ الشیاب) ترکیب اضافیه سی لفته کیم کیمیهک لباسی و خرقه سی دیمکدر زیرا برذ و برده
بارک فحمله حیوانی چتراری و قاش مقوله سنه دینور وجه و خرقه تعبیر اولنک البسه به دینور

عربك * جبه البرد جبه البرد * قولر زنده اولديني كي (شباب) سحاب وزنده كجلك زمانته
دينلور وشاب لفظنك جعي اوله رقي كجلك و دلي قائلو بكتلمعناسته كلور كا مر في ثالثة الباء
لكن اصطلاح ادباده بردالشباب كجلك هنكامي وجوانلق زمانتي معناسته عرف اولمشدر
حديث السن اولان شبانك جلود و بشمه لري برديمان كي و نقلو و ملاستلو و رنكن و طراوتلو
اولديني باعث اطلاق قدر وقتا كه هنكام شباب پادر ركاب شباب اولوب شيخوخه و پيري طاري
اولدقد رهزن كاربان يال و بال اولان كذران ماه و سالك دست تعديسه بردالشباب نزاع
وسلب اولنوب اكا بدل جامه كهنه شب پرعيب لباس و اكسا اولنديني جز مكرده پيرو برنادر
(*) اولدي هم يعض الانوق اول بختال * منلي بولمقي عديم الاحتمال (*)

(بيض الانوق) بيت العروس وزنده قرتال بمورطه سي ديمكدر زيرا (بيض) بانك قحيله قوش
نوعنك بمورطه سنه دينور اسم جندر قيله وكشيره اطلاق اولنور واحدی بيضه در عمره كي
(انوق) صبور وزنده قحيله رنجه مراد فیدر كه فارسیده دال و تركیده قرتال تعبير اولسان
مشهور قوشدر طير مرقوم بيضه سني و باور سني تعرض اغباردن محافظه ايجون بغايت صرب
طاغلباشنده ياچين قبارده بووه بابوب بمورطلدنيچون وصولي مشكل وصعب المنال اولان
نستلر حقه عرب بالانكاه مثل ضرب ايدوب * اعز من بيض الانوق و ابعد من بيض
الانوق * ديرلور و نسته زاده اندر نوادر دن اولوب قرطا ماريه كي منلي بولمقي عديم الاحتمال
اولدقد تشبيه بليغ طريقه اكا يعض الانوق اطلاق ايدرلر قالدبكه نسخ مطبوعه ده بيض
الانوق موقعته بيض النوق واقع اولمشدر نوق نوك ضميله ديشي ادوه معناسته اولان ناهه نك
جعي اولمغه معنای تركيب دوه بمورطه سي ديمك اولور بوايه نادر الوجود وصعب المنال
مقوله سندن اولوب بلكه عادتا وجودي محال اولديغندن بشقه قاموسده و لهجه ده و مجمع
الامثال مختصرنده مرسوم اولان اعز من بيض الانوق و ابعد من بيض الانوق منلاري اولوب
بيض النوق مثله ظفر باب اوله مديغندن مصراع اول تغير اولندي

(*) بيضة الديك اولكه بركره اولور * آره بن صاعقه آني هر دم بولور (*)

(بيضة الديك) تركيبي لغته خروس بمورطه سي ديمكدر زيرا بيضه آفك يكدكي اوزره عمره
وزنده بردانه بمورطه به دينور (ديك) دالك كسريله طاق نوغنك ارگنه دينور كه فارسیده
و تركیده خروس و خرو زدينور و بوخروس قشمنك مده عمرنده بركره طغوردني عورطه به
بيضة الديك دينور وقتسن وعقيم بمورطه سي معناسته بيضة العقرا طلاق اولنور لكن اهل
لسان كائنا ما كان برسته بغايت نادر الوقوع اولوب هر زمان دسترس اولنديغندن اكا
بيضة الديك ديرل

(*) يك مزين خانه در بيت العروس * كيم ايدر كسب فرح اندن نفوس (*)

(بيت العروس) لغته بكي كلينك اوي ديمكدر زيرا بيت زينت وزنده او و او طه تعبير اولنان
مترله دينور فارسیده خانه دينلور (عروس) قريبا يكدكي اوزره بكي كلينه دينور و كويكويه
اطلاق اولنور من القديم هر ديارده معناد و متعارف اولديني اوزره زوج ايكار ايدن كيمدلر
علي مقاديرهم نوعروس ايجون برخانه خاصه تخصيص و تعيين * و آنك جذران اربعه سن
انواع جهاز زرين تار ايله همرنك نكار خانه چين رصيع و تربين ايدوب بيت الزفاف
وزفافخانه و جهاز او طه سي تعبير استكاري خانه بي بهانه اوله جقدر * لكن طرفاي اهل
لسان تشبيه بليغ طريقه مطلقا مزين و مجلي اولوب نظاره سي فرخيش نفوس و عيون
و صورت انبساط دون اولان هر برخانه منر مشحونه بيت العروس اطلاق ايدرلر

(*) فارس الابلق اولان شهر شعار * راكب الابلق هم اوله نامدار (*)
(فارس الابلق) و (راكب الابلق) تركيبي نيك معنای لغوي سي الابلق آه بيحي كيميه به ديمكدر
زيرا صاحب وزنده فارس و راكب پياده و يايا مقابلدر كه فارسیده سوار و تركیده بيحي و بندل
كيميه به دينور ابلق اجر و زنده ابلق نيك سكيلى او بلفلرسته و ارمش ارگنه آه دينور كه الابلق
تعبير او نور موي بلفلر قفس ابلق چشم اعدايه افراس سار و دن مهيب كور نكله و تخصيص
روز فيروز غزوه بدرده فارس يكران ميدان شجاعت مقادير الاسود رضی الله تعالى عنه
حضرتلر نيك ادهم ظفر نواملي ابلق اولمغه اصحاب بدره نصرت و امداد ايجون ازال اولنان جنود
محمده ملائكة عظام عليهم السلام حضراتي دحي براي موافقت مقداد ابلق سوار اولد قلري
اصحيح كرده مفسرين كرام اولديغندن فجايعه شهامت و جلالت ايله شهر شعار و بغايت
بهادر و نامدار اولان كيميه كرك پياده و كرك سوار فارس الابلق و راكب الابلق و صفاريله
توصيف اولمغه نزد بلغاده قرار و يرلشدر

(*) يك ذكي اولانرا ذكي من اياس * كيم اوله ادراكي خير بخش ناس (*)

(اذكي من اياس) تركيبي هواذكي من اياس تقديرنده در كه فلان كيميه فهم و فضايله اياسه
فائقدر ديمك اولور زيرا اذكي ذال مجبه ايله و فاء وزنده اولان ذكاه لفظنك اسم تفضيلدر كه
زاده تر فهم و سريع الادراك افكار صائبه و فراست صادقه صاحبي اولان كيميه به دينور (من)
كلاه سي تفضيله در (اياس) كتاب وزنده اعلام رجالدندر بوراده مراد اياس بن معاوية
بن قرة المزني در اياس من بورفرط ذكاهه يكا و رشد و يكاسته بيهمنا ذهن وفاد و طبع نقاد
صاحبي بر ذات فراستهاد اولمغه * اذكي من اياس * و ازكن من اياس * مثلالر نيك موردی
اولمشدر محاضرات و ادبياتده نوادر كثيره سي مسطوردر حتى فاضل مدائني مومي اليهك نوادر
و اخباري مستقلا جمع و تدوين ايدوب كتاب مر سوي زكن اياس ايله موسوم قلمشدر خلفاء
راشدندن معدود اولان عمر بن عبدالعزیز حضرتلري اياس من بوره بصره قضاسي توجه و تقليد
و آنده الى ماشاء الله حكومت ايله شريعت غرايي تأييد ايدوب همرنك بور يكرمي برجي سالنده
روان نادره دانلري سوي راستكويانه روان و جهمان محزن العرفانلري صحيح مضاجع خاموشان
اولمشدر (ادراك) همرنك كسريله علم معناسته در (خير بخش) وصف تركيبي اوله رقي
واله و حيران قيليبي ديمكدر

(*) شول نسيم الراح مقهومي ذكاه * طيب اخلاقه دينور هم جايجا (*)

(نسيم الراح) تركيبي معنای لغوي سي اضافه بيانیه ايله شادي و سرور و لطيف روزگاري باخود
اضافه لاميه ايله دوز و كاشيلى اوله رقي كثير التيات اولان محلك آهسته و ملايم اسن هوايي
ديمك اولور زيرا (نسيم) امير و زنده انسانه صفات و انبساط بخش ايدن لطيف روزگاره دينور
(راح) حال وزنده شادي و سروره دينور و كشد يسنده انواع نباتات بتمش اولان دوز و وسعلو
صحرايه دينور لكن اصطلاح ادباده نسيم الراح تركيبي استكاري فهم و فراست و فرط فطانت
معناسته و بعضا اخلاق حسنه طيبه و اوصاف پسندیده مر صبه معناسته استعمال اولنور
افكار سديده و اخلاق خبيده اصحابي جالبس و قرينه مورث فرح و سرور و باعث صفا و حبور
اولديني علاقه محبته اولمشدر

(*) نبات الفكر او كيم ايلر خطور * خاطر اصحاب رايه في قصور (*)

(نبات الفكر) تركيبي معنای لغوي سي فكر و اندیشه نك قيرلري ديمكدر زيرا (نبات) بانك
فخيه به بنت لفظنك جهميدر كه قيرلر ديمكدر فكر فانك كسريله برسته ده اعمال نظر و تأمل

المكدر و يوبنت كله سي ابن لفظي كي برسته جهندن حاصل اولان شينه دينور كاهر تفصيله
في القطعة السابعة من قافية النون و بوراده بومعاني اراده به مني اهل لسان رأي وتدبير احكاميك
خاطر اصابعظاهريته خطور ايدن فيوضات غيبه وسنوحات قلبه نك كيه سي اولنق اوزده
استعمال ايدر

(*) معني بيت القصيدة منتخب * هر نه ده اولور سه اولسون اويله هب (*)
(بيت القصيدة) انواع شعر دن قصيده تعبير اولنان شعر ك پك كزیده يته دينور زرايت ايكي
مصر اعدن مركب منظومه به اطلاق اولنور (قصيده) سفينه وزنده اكر ادياه عندنه يدي بيتدن
زياده اولوب شاعر انكه تهنيه يا خود تعريه يا خود تاريخ يا خود تدبير معوله سي بمقصود قصيد ايدر
اوله قصيده مر قومه ده ايات سارده دن بليغ و رنگين وجود طبعه تصادفه دلندين واقع اولان
بيت نادر المضمونه بيت القصيده اطلاق اولندي صكره اهل لسان نعيم اديوب هر شينك كزیده
واعلاسته و منتخب و مستناسنه بيت القصيده اطلاق ايلديلر نه كيم عين القلاده و اول الجريده
ودره التاج و قدلكه الحساب امثالي دخی هر نسته نك كزیده و مختاره دينور
(*) همدخی حسن تخلص اول كلام * ايله ما بعدنه تلميح نام (*)

(حسن التخلص) صفتك موصوفه اضافي قيلندن اولورق خروج حسن يا خود انتقال حسن
معناسنه در لکن اهل بلاغت عندنه شاعر و صف خوبان مدح بمدوحه يا خود اختيار
وشكايه واعتذار جناب مقوله رندن تحصيل مناسب ايله بينارنده ملايمته رعایت ايدرك اصل
مقصوده انتقالدن عبارت در كقول البحري في جعفر البرمكي * قد قلت للغيث اركام و لي في * ابراقه
والج في ارياده * لا تعرضن لجعفر منبها * بندي بديه فلسف من انداده * وقول الآخر * اطلع
الشمس نبي ان يوم نك * فقلت كلا ولكن مطلع الجود * السنة ثلاثة ده نظم اولنان قصائد
بليغه ده امثالي جنی دكلدر

(*) نكته حسن البيان اولش همان * پك بلاغته ادای شاعران (*)
(حسن البيان) به صفتك موصوفه اضافيله مطلقا مرام و مقصودي كوزله ايضاح و اظهار
ايك معناسنه در لکن اصطلاحده شعرا زمره سنك مرام و مطلبلر بي سلاسه نظم و جزالة معنياه
مقارن مقتضاي حاله مطابقت و محسنات بديعيه به رعایت ايله بليغانه ادا ايتلر نه دينور
(*) افصح من دغفل اولكم پك فصيح * هر كلاي اوله غايته ملج (*)

(افصح من دغفل) تركنده افصح زياده فصيح معناسنه اسم تفضيلدر فصيح ديو اچق
سوزلو و طلاقنلو اولوب كلاي لحن و خطا و لكندن خالص و سالم اولان متكلمه دينور من
كله سي تفضيله در دغفل دال مهمله نك فتي و عين معجمك سكونيله جعفر وزنده اساميدندر
بوراده مر ادفاصاحده و علم انسايد عصر ينك فریدی اولان دغفل بن حنظله السدوسي
السياني النسابه در كه زمانده قائل غريك نسلي ري اندن اعلم واضبط كيمه بوغيدى حضرت
دعاويه اتی اوغلونه عريه و انساب و نجوم تعلیمی ايجون استاد تعيين ايلديكي مختصر
ربيع الاراده مر سومدر مر قوم دغفل غایت فصيح و هر كلاي لطيف و مليح اولغله
من بعد فصاحتده انكه ضرب مثل اولندي كذاك بر كيمه انساب ناسه غایت آشنا اولدقده يته
مز بورايه ضرب مثل اولنوب (انسب من دغفل) ديتلدي

(*) شول كلامه ديشدي كيم سحر البيان * قلبه تاثير ايد افسون و ش همان (*)
(سحر البيان) تركينده (سحر) سنك كسريه مطلقا مأخذي لطيف و دقيق اولغله ناظر ك
يا خود سامعك قلبي رام و سحر ايدن شينه دينور و جاد اولغله اطلاق اولنور (بيان) سحر و وزنده

متكلم مرام و مقصودني دكاه و فطنته مقارن افصاح و ايضاح ايلكه دينور رس سحر البيان
لجين الماء قيلندن اوله رق البيان كالسحر سيكند اولغله سحر و افسون كي قلبه تاثير ايدن
لطيف و مؤثر كلامه اطلاق اولنور و ناظم سحر بر يوبنتله اشبو (ان من البيان لسحرا) حديث
شريفه تلج ايدر

(*) طيب اشعار اولش انقاس الريح * خوش نفسلر يوبله انقاس اصطلاح (*)
(انقاس الريح) تركيبي ادنا ملايمه ايجون اوليجي اضافيله رواج طيبه نك معتدل و ملايم اسن
روزگار لري ديمكدر زيرا (انقاس) هر نه نك فحمله نفسك جعيدر نفس قحنتله نسيم هوايه
يعني لطيف و ملايم اسن روزگار دينور (رياح) ميا و وزنده رايحه و قوفو معناسنه يا خود خوش
و طيب نسته معناسنه اولان ريح لفظنك جعيدر رس رواج طيبه به ملايس لطيف روزگار مقام
دماغي رشك آورنافه تاثير ايتديكي كي طيب اشعار يعني اشعار طيبه و نظم رنگين دخی مقام
جاني نكته معنويه ايله لبريز و سرشار ايتديكي چون انقاس معطره ايجاي اولان ادياه بخش صفا
جهت جامعه سيله اشعار بليغه به انقاس الريح اطلاق ايتلر در

(*) شاعرك حسن اداده بهتری * من له طبع كطبع البحري (*)
(من له طبع كطبع البحري) تركيبي تفسير معروضده اولان مصراع اول قرينه سيله معنای
مقصودي فصاحت و بلاغه ملايس نظم سليس و تعبير نفيس ايله حسن اداده ماهر اولان
شاعري تعريف و توصيف موقعده اولغله تقدير كلام الشاعر المطلق الحمد للشعر هو الذي
و جوده طبع كاتن كطبع البحري ديمك اولور (طبع) طاك فحمله انساك مجبول و مقطور
اودا يعني سجي و خليفه سته دينور كه فارسده سرشت و تركيده براديلين تعبير اولنور (بحري)
ياك ضمی و حاء مهمله نك سكوني واء منساك دخی صمله بحر نه منسوب ديمكدر بحر قهقرو وزنده
طی قيله سندن بر بطنك بدر كبحري ديمكدر معروف و مشهور اولان ابو عباد و ولد بن
عبد البحري الطائي انك سلاله سندن مر بور ايكوزالتی نار بخنده كوفه ده يانهاده وجود
وايكوز غمش طغور نار بخنده بغداد ده حازم دار الخلود اولسدر كيت اديده ميسطور اولان
اشعاري جودت طبعه شاهد عدلدر (بهتر) فارسده ابو و اعلا معناسنه اولان به لفظيله ادات
تفضيل اولان تركاه سندن مركب اوله رق درهم وزنده زياده كزیده و اعلا معناسنه در

(*) هم عبيد الشعر شول رنگين ادا * سويله آزاده نظم دلگشا (*)
(عبيد الشعر) تصغير به سيله معنای لغويي كلام منظومك بنده چكي و قولنري ديمكدر
لكن ادباء اصطلاحده حق شعري كايي ادا ايدرك نظمي معايب شعر دن سلا و زياده
وانواع محاسن ايله براسنه اعكاه قلوب سامعه كنایش و انسياط افاده ايدر حيثندم نظم
رنگين و شعر بر مضامين سويلين شاعر باهر الاستعداد اطلاق اولنور عبيدك نصغري تركيبي
و تعظيم ايجوندر و عبوديت خدمت و رعایت معناسني متضمن اولغله مارك تركيب خلد الشعر ديمك
اولور آزاده مطلقا عيب و نقصه دن سالم اولان نسته معناسنه (دلگشا) در با وزنده وصف
تركيبي اوله رق كوكل ايجي و قلبه انسياط و ريحي معناسنه فارسدر نظم لفظي ما بعدنه موصافدن
ماقلنه ريطي دخی جا زدر تاامل

(*) نو هو سركيم باز شعر اشدا * ديدلر يا كوره الامار كا (*)
(يا كوره الامار) تركينك معنای لغويي ميوه ترك ترقيده سي ديمكدر و يا كوره ترقيده معناسنه
(وامار) انهار وزنده تجار كي عسلر و ميوه له معناسنه اولديني رام قافيه سنك قطعه رايحه سنده
لكن لي لكن ادباء تركيب مز بوري بطريق التشبيه فن شعره يكي هو سكار اولان ميسلر ك

شکسته و بسته و هنوز نضج و کمال بولدق خام و نابخشده اوله رق کار اولده خود بسته قاله
وقله الدقلزنی الشعر جوضت غارده استعمال ایدر

(*) جائزه و یرک ایش قطع اللسان * اکثر با آوران شاعران (*)

(قطع اللسان) معنای مبتدیری آلت تکلم اولان عضو لسانی که شکسته و کمرده و ناله
بقطع اللسان مفاد بجه اطلاع لسان و زبان درازک ایدن کیمه بی باخود قدح و طعن ايله حرف
اندازک ایتمه شدن نحاشی و احتراز اولان کیمه بی عطیه و احسان ايله اسکات ایلک معنسه
مستعملدر (جائزه) فائده و زنده و یرکو و عطیه معنسه در شاعران شاعرک جمیدر

(*) اولدی هم شعرائن شعره اول حریف * شاعرنا منظم شعری سخیف (*)
(شعرائن شعره) اضافتله این شعره نام کیمه ک شعر و نظمی دیمکدر (شعره) سبک کسر ايله
عانه معنانه در که انشاده فاسق تعیر اولان عضو و انده بن قیلره دینور و این شعره فاسق
قیلک کیمه سیدر لکن اوائلده زعمجه شاعر ماهر کیمین بر مشاعر باعری طرفای
عرب تحقیر و نهکم قصد ايله این شعره لقبه تلقیب و صکره هر بر شعر سخیفکه ایلک اشعار کیمه
و بی مزه سنه بمائل اوله اومقوله هذیان شعرائن شعره اطلاقتی تنسب ایتلر (حریف) امیر
و زنده بر کیمه ک حرف و صنعتده مشارکنه دینور لکن محاوره آمیزده دون مرتبه اولان
شخصده و محقر کیمه معنانه مستعمل اولمقله ناظم دخی اول موقعه ایراد ایلدی نامتظم
لقبه و اسم فاعل صیغه سبله انتظام سبز و رابطه سز نسته به دینور (سخیف) خفیف و زنده
هر تنه ک بوقفه وضعیفه و ایشد برامز اولانسه دینور

(*) نکته و یرکین تزویق اللسان * اولدی ترین کلام خوش بیان (*)

(تزویق اللسان) اضافتله جارحه کلام اولان لسانی ترین و تحسین ایلک معنانه در زیر
(تزویق) ترین و زنده بر نسته بی نفس و نقش ايله محلی و مزین قطعه دینور لکن آیت و محلیت
علاقه ایله کلامه زینت و آرایش و یوب مقصودی بیان واضح ايله ادا ایلک معنانه مستعملدر
(*) ابلغ من جعفر اولکم یک فصیح * جمله گفتاری بلاغته صحیح (*)

(ابلاغ من جعفر) ترکیبده ابلغ لفظی دیاجده مرور ایتدیکی اوزره زیاده بلیغ معنانه اسم
تفضیلدر (بلیغ) دیودروننده مضمر اولان غایه مرآمی الفاظ فصیح و عبارات سلبه ايله ادا
و افاده به قادر اولان متکلمه دینور من تفضیلدر (جعفر) غیر و زنده اعلام مشرکه دندر
بوزاده خلفاء عباسیه ک بشجسی هارون الرشیدک و زرارسطونظیری جعفر بن یحیی بن خالد
البرمکیدر که اخلاق حیده و اطوار بسندیده اوزره بحول و منظور وجود و سخا و احسان
و عطاسی حد و حصر دن بیرون اولدینی مشهور و یواوصاف جمله دن صکره فصاحت و بلاغته
و انشا و کاتبده و حید العضم اولمقله * ابلغ من جعفر * مثلاً متشانی اولدینی معلوم جهورد
تاریخ این خلکانده مسطور اولدینی اوزره مشارالیه بر کیمه هارون الرشید حضورنده حسب
المصالح مواد منفرفه دار مختصر مفید اوله رق یتکدن زیاده مکاتیب و اوامر تحریر ایلدوب جمله سی
قانون بلاغته مطابق و شرح شریفه موافق بولدینی مز یورک بغایت سریع القلم و علم
انشاده علم اولدینه کواه بی اشیاهدر علم فقهی امام ابو یوسف حضر تارندن اخذ و تعلم ایتلدر
جعفر برمکینک هارون الرشید و زارنده احرار ایتدیکی رتبه رفیعده هیچ بر خلیفه ک و زری
نائل اولماس و خلیفه مشار الیهک جعفر بن یحیی به در کار اولان صدق مودت و فرط محبتک
مثلی کورلماش ایلکن * اصحاب السلطان اعظمهم خطراً اعظمهم خطراً * مفاد بجه هجرتک
بوزرستان بدی نار مجتده کشته نیم هارون و آل راکمه ک عروقی مقطوع و زوت و سامانی

وارون اولوب اصابت عین الکمال ايله باعمال و حادثات دهر ايله برهمزده حال اولدقاری مشهور
و کتب توار یخده مسطوردر

(*) کاتب ابلغ ایدی عبدالمجید * حیف کیم منصور آتی ایتدی شهید (*)

ناظم مرحوم بو یته (ابلاغ من عبدالمجید) مثله ایما ایدر مراد عبدالمجید بن یحیی در که
ابتدا فن کاتبک قواعدنی قوانین بلاغته تمهید و انشا و املاک ایلکاتی تشبید ایدن کاتب مجید
حید ایدی بناء علیه * بدت الکتابه بعدالمجید و ختمت باین العید * دینلشدر (عبدالمجید)
مز بور فصاحت و بلاغت و فن انشاده کمال و مهانله مشهور بذات فضائلسمات اولوب ملوک
امویه آتی خدمت کاتبده چوق مدت استخدا و اولوجهله امور سلطنتاری قوام و انتظام
اوزره اولدینی منصور خلیفه جابجا یادونی مرواک غلبه سی بجا جک سنی و عبدالمجیدک فلیله
اولدینق ایراد ایدردی ناظمک تصدی اوزره عبدالمجید مز بور خلفاء عباسیه ک ایلکجسی
اولان منصور خلیفه ک امر ايله قتل و ازهاق و زمره شهدایه الحاق اولمشدر لکن مختصر
ربیع الاربارک هامشده و مرآت کاشاک مسطرده مسطور اولدینی اوزره کاتب مزبور
خلافت منصوره ادراک ایتوب خلفاء عباسیه ک اولی اولان عبد الله السفاک مستند
نشین خلافت اولدینی خلالتده یعنی هجرتک یوز اوتوز ایلکینی سالتده اجل موعود ايله
ارتحال دار بقا ایدن مذهبدرن معدود اولدینی قول ناظمه منافیدر مکرکه منصور
مز بوری برادری سفاک خلالتده نسیم مثلی قتل خنی ايله اعدام ایش اولدینی نصیح
کرده ناظم اوله

(*) چون بنات الدهر اولش حادثات * بد ظهورات جهان بی ثبات (*)

(بنات الدهر) معنای ترکیب زمانک قزری دیمک اولور ز برانک فحیه بنات بنت لفظنک
جمعدر بنت قز دیو تا فیه سنک اول قطعه سنده کجی (دهر) زمان دیورا فافیه سنک
اول قطعه سنده کجی لکن اصطلاحده بنات الدهر زمانک نو بنو پید اولوب ظهوره کلان حوادث
و وقایعه و بلایا و مصائب و دواهی و نوائنه کیمه اولمشدر (حادثات الدهر و حوادث الدهر
و احداث الدهر و حدثان الدهر و ربب النون دخی نو بنو تکنون ایدن موحش داهیه ره دینور
(بد) بانک فحیه فارسیده کوتومعناسته در

(*) غیب خوبان تفاح الفرح * قلب عاشقه قوماز اصلا ترح (*)

(تفاح الفرح) معنانه ترکیب نشاط و سرور و یریمی المادیمک اولور ز بر تفاح رمان و زنده
قوا کهدن المانعیر اولان میوه به دینور کاهری رابعه الراه (فرح) فحیه سرور و ساوچ دیو
حامهله قافیه سنده کجی لکن عرف ادا به بطریق التشبیه محبوب و محبوبه ک چکه سی
التنه مسکت الماسی رسنده کاش کبک و زنده غیب تعیر اولان یومر یجه اته دینور که
سمز کیمه رده اولور اویه کیمه به چشال چکه لی تعیر اولنور و بوغیب دلبر سیمین
تنده باعث فزونی حسن و ملاحه اولدینی ملایسه سی و خاصیت تفاح اولان مفرحیت
و قلبه تقویت ادعاسی سبب اطلاق اولمشدر فارسیده سبب زینخان دینور که چکه الماسی
دیمکدر (خوبان) جمع فارسیدر خوبلر و کوزلر معنانه (ترح) فرح و زنده و ضدیدر که
غم و هم و حزنه دینور

(*) جب یوسف دیمه در جاه دقن * عاشق دلشده در آکادوشن (*)

(جب یوسف) معنای ترکیب یوسف قیوسی دیمکدر که بلادشامدن طبریه شهرینه اون ایکی
میل مقداری مسافه ده واقع یرقودر که آخوه سی یوسف علیه السلامی اول بزه القا ایتلر

ایندی لیکن عرف ادباده جب یوسف ترکیبی بعض خواباک الت جکه سنک وسطنده اولان
نقره و جفوره دینور صکه موجب رونق بازار حسن و آن و افتاد کان عشقک تها فت
و نساقت استدلکاری چاه خطرگاه بی اماندر فارسیده چاه ذفن و چاه زینندان اطلاق اولنور
(چاه) جیم فارسيله قویو معناسنه در عریده جیمک ضعی و بانک تشدید یاه جب و بتر
کبی (ذفن) فتحته چکه واکک معناسنه در فارسیده زنج و زینندان کبی (دلشنه) کواکی
صوسز و قلبی حرارتلی و یونک بانق دیمکدر

(*) طره الصبح اول مغیر کسوان * رونق آرای جین دلبران (*)

(طره الصبح) ترکیبک معنای لغویسی اول نهاریک اوجی و کاری یاخود صبح صادق
کبوسوی سیهناری دیمک اولور ز بر طره طانک ضعی وراه شده ده نک فحیله هرسته نک
طرف و کاریته دینور و نازه دخترک جبهه زنده کار فسدن نشر و ابراز اولسان کبسو و کاکه
اطلاق اولنور (صبح) صادق ضعیله جفر صادق و مطلقا اول نهاره دینور لیکن عرف ادباده
علی و تیره التشیبه دلبرانک چهره ضیا بهره تابناکاریته رونق بخش حسن و بها اولان
کبوسوی غنیر یوی سیهفام طره الصبح نامیله بنام اولندر (مغیر) مجوهر و زنده غنیر و غود
و غالبه مقوله لریله تخیر و تعطیر اولمش خوشبوی نسنه یه دینور (کسوان) نوجوان و زنده
خواباک آلتزنده کاکل اطلاق اولسان زلف قطعه سنه دینور جم فارسیدر (رونق آرا)
حسن یزه بیچی و طلعت جلاله زینت و آرایش و بریچی معناسنه وصف ترکیبدر (جین)
امیر و زنده جبهه مراد فیدر که چهره انسانن آیین تغییر اولسان عضوه دینور فارسیده
پیشانی دینور (دلبران) کوزلردیمکدر

(*) دلبرانک ایتمه سینه اکحال * کوز کوره حرق السیاح اولمش مال (*)

(حرق السیاح) معنای لغویسی ساج اغاجی یا بق معناسنه در ز بر حرق حاه مهمله نک فحیله
برسته بی یا بق معناسنه در احراق کبی (سیاح) میاه و زنده ساج لفظنک جعیدر ساج
ابنوس اغاجی نوعندن دیو جیم قافیه سنه کیدی لکن لسان طرفاده * اسود من محروق السیاح *
مثلجه شجره ساج خلقی سیاه لیکن احراق ایله شدید السواد اولقی جهت جامعه سیله خوبان
عشو خوبان چشم آهورینه کحل صفاهان چکه سیچون مستعار در (اکحال) همزه نک
کسر یله کوزه سورمه چکیمکدر کوز کوره تعبیری محاورته علنا و آشکاره معناسنه مستعملدر
اکحال معنای مقارننده لطافت آشکار در

(*) حبه القلب ایسه خال دلبران * مشک و غنیروش مشام آرای جان (*)

(حبه القلب) حانک و باه مشده نک قحدر یله دال قافیه سنک قطعه اخیره سنه کین سوبده
مراد فیدر که احشاء بدندن یونک تعبیر اولسان مضعه نک وسطنده اولان نقطه کبی سیاه قانه
دینور فارسیده دانه دل تعبیر اولنور لیکن طرفای عرب بطریق الاستعاره * دانه خالنه یا ق
جنت رخسارنده * نیجه صبر ایلسون الهی سورسک آدم * تشیده سجه * رونق زای رخسار
تابدار خوبان * و یفا کر صبر و تحمل افتاد کان * اولان خال غالبه فام غنیر مشامه اطلاق
ایدلر * مانند سوبده دل قلوب عاشقده جاننن * و خیالنه خاطرده مدا با بت و مکن *
اولدینی جهت جامعه در (خال) مال و زنده عریده و فارسیده مشترک اوله رق شول نشانه
و نقطه یه دینور که لونی سار اعضا سنک لونه مخالف اوله صفحه بیضیه نقطه اسود کبی ترکیده
یک ویتک تعبیر اولنور عریده شامه دخی دینور دیمک ضعیله مشک میمک کسر یله و سنک معناسنه
اولدینی غنیر قافیه سنده و بومنیو بانه بیان اولندی (غنیر) جعفر و زنده طیب معروف اسیدر

(مشام آرای جان) وصف ترکیبی اوله رق جان دماغنی مزین و معطر اندی دیمک اولور (خال)
خوبانی سیاهلقده و رابحه ده نافه سنک ایله غنیر تشیه ظاهر در

(*) خال خوبان نقطه المبکار هم * اوله مشکین بوی غنیر یار هم (*)

(نقطه المبکار) ترکیبده مبکار مصباح و زنده میوه سی سارندن اقدم ادراک ایدوب بشور
اولان خرما غاجته دینور و (نقطه المبکار) خرما نک صالحی ایچنده اول قزارمش و قزارمش
اولان دانه یه دینور که غنقودک هیئت مجموعه سنه نسنه یک مشابه سنه اولغله ادراک نمره
مترقب اولنورک نصب عیندر یو ملاسه ایله عشاقک مطمح نظری و مطرح بصری اولان
خال خوبانه بطریق المثل نقطه المبکار اطلاق اولنور قالدیکه نسخ مطبوعه ده مبکار موقعنده
بیکار و قوی تصحیف ظن اولنور ز بر لغات عربیه ده بیکارک معناسی دکل لفظنه بیله
ظفر یو له مدق (مشکین بوی) مشک قوقولی معناسنه (غنیر یار) غنیر باغدر یچی معناسنه
وصف ترکیبدر و بونلر شبهه بیک اوصافندن دکلرایسه ده زعم عشاق اوزره مشبهک
عرض لازمیری اولدیغیچون ایراد اولمشدر

(*) ابن اسبوعین ایمن بدر اولمش آی * روی خوباندر آتی تشیه جای (*)

(ابن اسبوعین) ابن غیر مولودک اسبوعینه اضافیله ایکی هفتک بدر اولمش آیک کینه سیدر چونکه
اسبوعین اسبوع لفظنک تنیه سیدر (اسبوع) اسلوب و زنده فارسیده و ترکیده هفتک تعبیر
اولسان ایلم سبعة معروفه نک اسیدر بعده فصحاء عرب بطریق التشیبه خوبان ماهرویان مهلقایه
ابن اسبوعین اطلاق ایلدیلر بنابرین ظرفاء عجم دخی اوله تورس دلبر ماه بیکر و قرطلقنه
لسانریجه مه دوهفته تعبیر ایلدیلر تنکیم مولانا جای حضر تلی * دوهفته شد که ندیدم
مه دوهفته خودرا * بکاروم به که کویم غم نهفته خود را * بیورمشدر (بدر) قدر و زنده
جرم و دانه سی نور ایله طولمش اولان اون درت اون بش کیجه لک آیه دینور (روی خوبان)
کوزلرک یوزی معناسنه (جای) مکان و محل معناسنه فارسیلدر

(*) شقه الفشق دهان یار ایمش * چونکه طوطی وش شکر گفتار ایمش (*)

(شقه الفشق) معنای ترکیب نشاط و شادینک شقی و نصی دیمک اولور ز بر (شقه) شبنک
کسری و قافک فحی و تشدید یله اوزونلقنه یاریلان نسنه نک بر قطعه سنه دینور (فشق)
فانک و شبنک قحکه لریله نشاط و فرح و نشوه و طرب معناسنه در لیکن عرف ادباده بطریق
الکنایه محبوبلرک لب و دهانته یعنی ناز و شیوه و عجم و عشوه ایله گفتار شیرین مذاقی لذت بخش
ذائقه عشاق اولان اغزنه و دوداغنه اطلاق اولنور (طوطی) مشهور طیر ناطق در (شکر گفتار)
طائلی سوزلی معناسنه در

(*) قوس حاجب ابروان دلبران * عاشق زاره چکر هر دم کان (*)

(قوس الحاجب) اضافت بیانییه ایله یاخود شبهه بیک مشبهه اضافتیله یای کبی قاش دیمکدر
یاخود اضافت لامیه ایله ملوک در بانلریشک یایی دیمکدر ز بر قوس قافک فحیله یاه دینور که
معروفدر (حاجب) صاحب و زنده کوزا و زنده طولانی و مقوس اوله رق بتمش قیلره
دینور که فارسیده ابرو و جعنده ابروان دینور ارغوان و زنده ترکیده قاش تعبیر اولنور و حاجبک
تنیه سنه حاجبان دینور و حاجب ملوک واکار قبولنده آحاد ناسی بلا اذن دخولدن مانع
و خائل اولان دربان و قواس مقوله سنه دینور که قیوچی و نو بیچی تعبیر اولنور اوائلده ابواب
ملوکی اسلمه قدیمه دن اولان اوق و یای ایله بکر لایمش پس ابروی خوبان صورتا
عاشق بیچاره قصدینه قورلمش کان و مرکان خوشحکان بی امانلری هدف سینه افتاد کانه

سهم صائب آسا بلای جان و قضاى ناکهان مشابه سنده اولغله نزد ادباده قوس الحاجب
اطلاقه شایان اولشد

(*) خط خوبانه دینور خط الزوال * تیره ساز صفحه مهر جال (*)

(خط الزوال) اهل هیئت عند سده شمس وسط فلکدن یعنی دائرة نصف النهار دن غروب
سسته دوندیکی موهوم و مفروض جز کیدن عبارتدر و خط بر کیمه نک بوزنده جز کیدر پیدا
اولق معنایه و تازه اوغلان مزلف اولق معنایه مستعملدر که نو خط و خط آورده تعبیر
اولور لکن عند الادبیه خط الزوال خوبان مهر و رک آفتاب جالی غایه الارتفاع درجه سته
ارتفاعه کال بولدقد نصکره مغرب ریش شبرک جانبیه میل وانتقالدن یعنی روی دلجوی
دلبرده سر زده ظهور اولان خط نوخیز سبیل رونی و ضیاء جالک زوالندن کایه اولور که
مزلفلک کرته سته وارمش محایب کدشتکاک و جار بر ورته سته رسیده اولمش جوانانک حالری
وصائب مرحومک * کار بان خط غمی دایم چه بار آورده اند * این قدر دایم که نرخ بوسه
ارزان میشود * نشیده سنجه رایکانی وصالری هنگامیدر (تیره ساز) صافی اولان نسته بی
بولاند ریخی و رونقلى مجلی نسته بی طونوقلاند ریخی معنایه وصف ترکییدر (صفحه) قصعه
وزنده عریض و یصی اولان شنه دینور صفحه القمرکی (مهر جال) شبه بک مشبهه
اضافیه کونش کی تابدار اولان حسن و جمال دیمکدر

(*) دلبرک دنداندیر حب الغمام * اولدی حب المزن هم طولویه نام (*)

(حب الغمام) صب السحاب وزنده و (حب المزن) رب الحسن وزنده دانه معنایه اولان چه
افطنک اسم جنسی اولان حب کله سیک سحاب معنایه اولان غمام و مزن لفظلریه اضافه
بولندانه می دیمکدر که بعضا ایام صیفده بولندانه دانه یاغان بوزار چه رینه دینور که قحطینه برد
و حب القردخی دینور فارسیده نکرک و نیجه و سنجکه و زکیده طولوی تعبیر اولور بین الادبیه
صفوت و لطافت و رونق وجه شهبلیله خوبانک دیشلریه اطلاق اولور (دندان)
خندان وزنده فارسیده دیشه دینور عریضه نغرمبسم و سن دینور جملری نغور و مباسم
واسنان کلور

(*) نو خطانک خطیده حب الشباب * سنبل نوخیز اما مشکتاب (*)

(حب الشباب) یند صب السحاب وزنده کجلیکک علو و ظهوری یا خود حالک کسر یله
طب النشاط وزنده جوانلک جاری و نیاتی دیمک اولور و علی التقديرین مراد محبوبلرک
یعنی تلیوب عذارنده زلف واری ایجه مویله ظهور ایته سندن عبارتدر که فارسیده نو خط
و جعنده نو خطان تعبیر اولور و اشبور و صفة العشاق اولان روی کابوی خوبانده نودمیده
اولان موی شپوری بعض اهل هوا رنگ و رونقده شکوفه انواعندن هنوز آچلمش سنبل ازرقه
تشبیه انگریزیه مینی سنبل زاده مرحوم سنبل نوخیز تعبیر ایلدی و بعضیلر دخی شاعرک اشبو
* لما العی و محی الزمان جاله * و کاه ثوب غمامه و محاق * نبت البنفسج فی حوالی خده *
فسقیته بد معی المهرق * کتب الزمان بخطه فی خده * هذا جزء معذب العشاق *
نظم بلخی مفاد نیجه ازهار مطبوعدن بنفشه به تشبیه ایلدی و الناس فیما یعشون مذاهب
(مشکتاب) خالص و صافی مسک اذفر معنایه فارسیدر مراد رایحه طویه ایلد توصیفدر
(مال کلام) نو خطلری تشبیه و الها و اقتاده لری ترغیب و اغرایه دایر مقدمات
شعریه قیلندندر

(*) اولدی هم طیف التلاقی به مال * دلبرانک ایتمه سنی وعد وصال (*)

(طیف التلاقی) اضافه ملاقات و وصالک خیال نومبسی دیمکدر لری (طیف) ضیف وزنده
او یقوی ایچره عارض و طائف اولان خیاله دینور (تلاقی) تساوی وزنده بری بریه قاونشی
و بولشی و کورشمک معنایه در پس زمره خوبانک عشاق و صلیبویه فلان وقت مشکله
همیزم انس و الفت اولورم دیو وعد و صلیت ایتمه لری اکثر یا مواعید نغز قوب قیلندن
اولوب عالم رؤیاده مشاهده اولمش خیال کی بر حالت اولغله وعد مزبور طیف التلاقی
اطلاق مصطلحاند اولشد

(*) چونکیم آیرلر کوزلردن رقیب * جاره نه دیرر اکا نانی الحییب (*)

(نانی الحییب) اضافه محبویک ایکیچیمی دیمکدر که مراد آویجی زفاری واری پیر و نکار
دلشکار اولان رقیب بد پیکر و نابکار اوله جقدر چونکه رقیب مسفور بین العشاق بغایت
مغروض و مغفور و حتی نام منحوسنی دخی دواوین شعرا ده اکثر یا معکوس و متکوس تحریر
ایلدکری مشهور و مشهور اولغله محبویه اضافتی ازهر جهت ناروا و مذ هب دوستدارانده
عین خطا قیلندندر لکن مودی مرقومک دایما محایبه عرض لازم مشابه سنده مقارنتی درکار
اولغله جار ناچار السنه ادباده نانی الحییب اطلاق ضروری قرار ویرلشدیر دیمک اولور
(رقیب) صلیب وزنده حارس و نگهبان معنایه در که کوزیجی دیمکدر و بر نوع خیبت و مودی
یلانه دینور عاشق رقیبی بوکه تشبیه مینی اولق انصب کورینور

(*) معنی شکوی المحب اولدی خشوع * اشتکاده ایتمک اظهار خضوع (*)

(شکوی المحب) دعوی الحق وزنده دوستک شکایتی یعنی محبوب طرفندن محینه و دوستنه
عائد اولان خفا و جنایتی محبک یند محبونه اخبار و حکایتی دیمکدر بومقوله شکایت عتف
و ظهور ایلد اولوب بلکه رفق و ملائمت و خضوع و استکانت ایلد اولدیقتدن مطلقا تواضع
و تذلل اظهار ایلد رک وقوع بولان بشت شکوایه شکوی المحب اطلاق اولدی شکوی و شکایت
و تشکی و اشتکاد بر کیمه ضعف حالتی آخره اخبار و صبر و تحملدن خارج اولان حزنی خیره
افاده و اظهار ایتمک دینور

(*) هم شفیع المذنب اولمش اعتذار * اولق اقرار ایلد کویاتوبه کار (*)

(شفیع المذنب) کفیل المفسد وزنده صوجلونک شفیع عجبیمی دیمکدر لکن اصطلاح
فصحاده معتذرک اعتذاریه یعنی بر کیمه جحه سنی اقرار و اعتراف ایلد عذر و بهانه سرد
ایده رک قصور بک عفوخی دیمک ایتمه دینور لری * اذا اعتذر الجانی بحی العذر ذنبه *
و کل امرئ لا یقبل العذر مذنب * ما لجمه مذنبک اعتذاری شفیعک شفاعة کی جرم
و قباحتی مالحی و عفو ذنوبه باعث و داعی اولدیقنی بدیدار و کاهنی اعتراف ایلد توبه کار
اولدیقنی آشکاردر

(*) ابته الزرجون شراب بر فرخ * هم ابوالاوار اولشد رفدج (*)

(ابته الزرجون) و بنت الزرجون قحطینه قز بوس وزنده و تحقیقا وانی اصکانیه شمسون وزنده
شراب مفسد نما بک کتبه سیدر (زرجون) عربی الاصل اوله رقی یاخوی التوفیر و نکلی دیمک
معنایه اولان زرجون فارسی معنی اوله رقی و زرم ایتمه سته دیو و بوتقدیر بجه پادشک
کتبه دیکری اولان بنت الکرم مراد فی اولور و مسکت تعبیر اولشان صاری اوزوم اطلاق
اولور بوضوئده بنت العیب و بنت العفود مراد فی اولمش اولور (ابوالاوار) ازهار و فنده
مراد فی اوله رقی بالور قدحک کتبه سیدر دیمک ایجه قویلا شریفا کونا کونک
الوان متنوع سبله ملون کورنمی ازهار رنگارنگه مشبیه حاکمی اولدیقنی باعث تکتبه اولشد

(*) این بدن و همدیگر ام طرب * باده در کیم فسی تولید سبب (*)

(این بدن) کوب زاده معنای باده معیاسد عاده نک کینه لری جله سندر (دن) دالک قبی و نوک تشدید به شراب مقوله سنک طرفی اولان کوب انوعته دینور (ام طرب) بوده نشاء بخش سیرستان وام الفسوق والعصیان اولان شراب خراب آیین خبانت نالک کینه دیگر بدر (طرب) فحشله انسانه کال فرح و سرور بدن یا خود غم و جزیدن عارض اولان خفته و بینلکه دینور

(*) هم اکا دیشکه تریاق الهموم * نوش ایدینه دفع اولورسم غوم (*)

(تریاق الهموم) آلام روحانیه ک دافی و احزان دروینک مزبل و مانعی معنایه مشروبات مسکویه اطلاق اولور (تریاق) تمساح و زنده عریده افی و ترکیده انکرک تسبیح اولان بیلانک لجه بر طاق اجزادن مرکب دوی معروف اسمیدر که سیلان و عریب مثللی زهرلی هوام صوفسک ضررینی دافع و سمیسی نسبه ل تناول ایش اولان کینه به مفید و نافعدر (هموم و غوم) ضعیفله درون انسانه عارض اولان حزن و کدر و اندوهدر (نوش) فارسیده ایچمک معنایه در (سم) سنک قبی و میک تشدید به فارسیده زهر و ترکیده آغو تعیر اولان مضر و مهلك نیندر جعی سموم کلور و یو باعث فراموشی غومه تریاق الهموم اطلاق همومک محمود تسبیحه منی اولد یغن شاعر بی ادبک اشو * انا المسوم ما عنیدی بتریاق ولا راق * ادر کاسا وناولها الا یا ایها الساقی * نشیده سی اشراپ ایتدیکی معلوم هوشیار اندر

(*) دیندی غایت آلیغه حادی الشغب * بولدیغن بزاویه آج الشخاص هب (*)

(حادی الشغب) وادی التعب و زنده تابع الفتنه معنایه در زیر حادی تابع و پرو معنایه در شغباء موحده قافیه سنک قطعه ثابته سنده یکدیکی اوزده فتنه و فساد و شر و شور معنایه در پس (الخله تدعو الی السلة) مثلجه غایت آج و محتاج اولی ارنکاب فتنه و فساد بادی و اومقوله فقر و فاقه اکثر یا تحریک شرو و شوره میادی قیلندن اولغله فرط مجامعده حادی الشغب اطلاق اولندی ناظم نحررک اوله آج کینه بولدیغن بر تعیری بولدیغی هرزه بر دیکدر و بومعی امثال مولدیندن * الکلب الحریص ینقب الاتون * مثلک مفادیدر که ترکیده آج کلب فرون در مثلک مثل و آخلق صوفی بوزار دیکدر ینک ملائیدر

(*) جامع کالدیشه و کالغوه هم * قاری کی کوزی آج اهل شکم (*)

(جامع کالدیشه) دیشی قوردر کی آج دیکدر و (جامع کالغوه) دیشی کلب کی آج دیکدر زیر جامع قاری آج اولان انسانه و سائر حیوانه دینور که شعبان مقابلیدر دیشه ذلک کسری و همزه ک سکونیه سباع و حوشدن قوردر تعیر اولان کلب بیابانینک دیشینه دینور (لغوه) غین مجمک سکونیه کلبه و زنده و مرادفیدر که دیشی کوبکه دینور کینا فی حیوة الحیوان للدمیری و بولک و حشبنک و کلب اهلینک قوه هاضمه لری غایت قویه اولغله آخلق لازمه فرا جاری اولدیغی خصوصاً دیشیری انکلیدیکی وقت فرط جوعله مشهور و ساجه قناعتدن عیرا حل دور اولدیغی و بر قورده رفیقونک ربی کفایت ایدر ایکن فرط جوعدن ناشی ظفر بولدیغی سوزیدن اغنام کشره بی افتراش و انلاف ایتک معنای اولدیغندن آج کوزلور یعنی جع و ادخاره جرایص و میک اولان قناعت سز کینه خفته ادبای عرب یونلر ایله ضرب مثل ایدوب (هوجا کالدیشه و اجوع من الذیشه) دیر (وقلان جامع کالغوه و اجوع من اللغوه) تعیر ایدر (شکم) شینک کسری و کافک فحله فارسیدر انسانک و حیوانک معنایه و انکینه سینه دینور پس اهل شکم

(*) دیدلر بوغاز دهلیز الحیات * چونکیم اجلقندن اولور شاید ممات (*)

(دهلیز الحیات) اضافتله طعامک مدخلی اولان قباله مغری اولان معده یننده اولان بوغاز اطلاق اولور که ماه قوام الحیات اولان ما کولات و اغذیه ک بحر اسیدر چونکه دهلیز عفریت و زنده مدخل حجره اولان باب ایله مقروا راکاه اولان محل مفروشک میانیدر که لسانعزده دهلیز و قبور الیغی دینور حیات صاعلق و دیر بک معنایه در که معلومند پس آجلتک امتدادی و کدرگاه غذا اولان حلقومک انسدادی مورث ممات و عکسی معنایه اولغله استعاره مکینه طریقه بوغاز دهلیز الحیات اطلاق اولندی

(*) اولدی حنف الانف موت با اجل * یعنی فی قتل و قضای رخلل (*)

(حنف الانف) موت و زنده و مرادی اولان حنف لفظک برین معنایه اولان انف لفظنه اضافتیه بر ذی روح فوق اجل قضا تعیر اولان قتل و ضرب و غرق و خرق و افتراس سباع و لدغ هوام مثلاً عارضه را تأثیر به اولوب دوشکنده یا خود اولدیغی برده اجل موعودیه وفات ایلنه اطلاق اولور بر کینه ک بولبله بلا عارضه فوتی بیان موقیعه عرب (مات فلان حنف انه) دیر و بومقوله موتک انه تخصیصی اکثر یا مختصر حالت زعمه صولوغنی پروندن البوب و بره ک قضا محب ایلنه منی در یا خود بعض عرب مر یضک روحی انقندن و مجروحک روحی جرحندن و یاره سندن خروج ایدر دیو زعم و تخیلر ینه منی در

(*) سیف هندی به مهند اولدی نام * اندن اعلا اوله مرتبغ بنام (*)

(مهند) معظم و زنده فی الاصل هندستانده معمول و مصنوع اولش اولان اعلا قلیجه دینور سیف هندی و سیف هندوای معنایه بعد مطلقاً هرگز ینده و نام و بغایت اعلا و ممتاز و بنام اولان قلیجه مهند اطلاق اولندی نه کیم کعب بن زهیر رضی الله عنه حضرت نلرک بانت سعاده ایله مصدره اولان قصیده برده سنده اشو * ان الرسول لسیف یسلفه * مهند من سیوف الله معلول * یننده اولدیغی کی (تبغ) نالک کسری و مدبله فارسیدر شمشیر کی قلیج معنایه بنام معروف و مشهور دیکدر

(*) معنی ساطور قصاب آشکار * اهل غیبت دیلر یحون مستعار (*)

(ساطور القصاب) ساطور العلاف و زنده حیوان بوغازلق حرفتی و تفریق طوم معنای و صنعتی اولان کینه ک یوک مجامعه دینور لکن لسان طرفاده زبان درازلق و حرف اندازلق ایله نالک لحومنی قطع و تفریق و عرض و ناموسی هتک و مزین ایدن اصحاب غیبتک لسان جفانشان مفید نفسانه اطلاق اولور استعاره مکینه طریقه (غیبت) غیبتک کسری و مدبله مغرور قدر

(*) اهل الاهواء اولش انواع ملل * اعتقادای اولور رخلل (*)

(اهل الاهواء) ترکیده اهواء همزه ک فقی و الفک مدبله هوی لفظک جعیدر هوی هتک فقی و الفک قصر به مطلقاً نفسک میل و آرز و ایتدیکی نالجا و لا یفسر نینده دینور لکن عرفده اهل الاهواء دیو جریه و قدریه و روافض و خوارج و شبهه و معطله و مزجیه مثللر هوی نفس اتباعله اهل سنت و الجماعتک معتقدین میل و عدول ایدوب اعتقاد باطل اوزده اولان اهل قباله اطلاق اولور که مله اسلامیه ک فرق ضاله سی اوله جعفر و اهل اسلامک غیری اولان ملل متنوعه کفار دینی دینلور

(*) یل فیج اصحاب روحانی * اهل هتک یند رستان نکینی (*)

(اصحاب الروحانیة) رالک ضعیله هند اقلینده کاش طوائف مشرکیندن بر طایفه در که و علمیه سیمت سارویه نفس و روح آیات ایدوب ارواح کوا که ریاض و عبادت و دعوه زحل و دعوه

مشتري و مرغ و شمس و زهره و عطارد و قمر و امیله موسوم بر طاق عزائم کفریه و افسونهای
 سحریه به کوشش و اشتغال ایله صنعت مهره مهارت اوزره اولد قلری محکدر بت پرستان
 و صنف کبی اولد رفیقه طایفه ایله عکدر عزمیده عبده الاصنام معانسه ناظم بحر طائفه مسفوره تک
 فیج الفعال و اهل نکبت و وبال و احباب شرک و ضلال اولد قلرینه تنیه الی شدر فله دره
 (*) همدخی احباب اشخاص اوله در * حال احباب هیاه کل یوله در (*)
 (احباب الاشخاص) همزه تک فحیله برنسته تک اوزاقدن کورین شیخی و قرالتیسی معانسه
 اولان شخص لفظنک جعید رب بت پرستان همدن طائفه مسفوره به احباب الاشخاص اطلاق
 کواکب مزبور به اشباح و اشخاصیه توجه ایله پرسش و عبادتاری و اناردن مقصود
 و مراملرینه استعانتاری ملائکه سته مبلدر و طائفه مر قومه به همزه تک کسریله افلاس و زننده
 احباب اشخاص دخی اطلاق اولتور تسخیر و قهره دایر سحر و افسون ایله بعض کیمه ری
 تسخیر و ازعاج و تشویش و اضطرابه دوچار ایدوب بچاره و بی علاج قیلرله ملاحظه سته
 مبلدر (احباب الهیاه کل) منازل و زننده هیکلک جعیدر (هیکل جیدر و زننده بوختانه به و صورت
 دینور قدما حکما عتدنده کواکب انوار مجرده تک ظلال و هیاه کل اولغله کواکب نیره تک
 باخصوص سبعة سیاره تک هر برلر بچون اول کوبک لونه و طبیعتیه مناسب برطلمس دوزوب
 و اول طلسم بچون بریت بناء ایدوب اول بیوته هیاه کل التوردر ایدی دیار همدن و ممالک جیده
 احباب سحر و افسون هیاه کل مر سومه ده مکث و آرام ایملرله احباب هیاه کل اطلاق اولمشد
 (*) سحره دایر انارک اعمالی هب * کوسرور جوق فسون بو العجب (*)
 یعنی احباب ال و حایثه و احباب الاشخاص و احباب الهیاه کل اطلاق اولان شرذمه شرذمتک
 اعمال فحیه و افعال رذیه ری سحره متعلق یعنی فتون سحرور اولان علم نیرجات و علم سیما
 و دعوت کواکب و تسخیرار واحد دایر عزائم مثلواستباه تشبث ایله خلاف معانسه امور عجیه
 و کونا کون افعال غریبه احداث و اظهار اید در از انجمله طاشکبری زاده مر حومک مفتاح
 السعاده نام تألیفنده مسطور اولدینی اوزره ملوک هند دن بری دعوت زحل ایله مشغول ایدی
 ناکاه بر ملک عظیم ملک مسفورا اوزره اسبلا قصدیه مقاشه * و عسکر انجم شمار ایله جوانب
 دارالملکی احاطه و محاصره * ایتدکده ملک محصور ک خواص و ارکانی بغایت مضطرب
 و یقزار * و خصمک غلبه و اسبلا سته ترقب و انتظار * اوزره در مانده و ناچار اولوب * ملک
 مزبور ایله اسبلا ممانعت و تحدی و اسباب محاربه به تصدی ایتوب همان دعوت زحل ایله
 اوقا تکدان اولوردی * برکون بعض خواص و ند ماسبله همدن ایکن ناکاه جانب سمدن
 صاعقه و از برشی هولناک نزول * و ارکان مجلس بیم و هراس ایله متفرقا هر بری بر محله حلول
 ایدوب * ملکدن خبری کیمه قائم دینی حالد نازل اولان نسته پیشگاه ملکده مستقر اولدقده
 خواص احبابی چاغردی کوردیلر که نحاسدن مصنوع بر ظرف مثلث الشکل در و زننده دشمن
 جانلری اولان ملکک سز مقلوعی وضع اولمش * و عسکری دخی منهرم و بریشان قیلتمش
 * و کندی ملکری روحانیت زحل ایله منصور بولمش * ملک مر قوم حضار مجلسه خطاب ایدیکه
 یلورم کده دعوت کواکب ایله اشتغال بچون سز زنی تنفی و تمیق ایتدیکر ایدی لکن دعوت
 کوبک ادنی منفعتی اشته بودر دیو ختم کلام ایلدی و امام فخر رازی حضرت نرینه معرو اولان
 سر مکتوم نام کاید بو طائفه به صابیه و عبده کواکب اطلاق اولدینی و سبعة سیاره به دعوات
 و تسخیراری و صورت پریشلاری و اعمال سحریه ایله تمحایین بیند القاء عداوت و زوجین
 میانهمانیت و مضارقت و عقد رجال و عقد اسان و عقد نوم و تسخیر ایدان و تسخیر قلرت

و تحریب منازل و تخریب اصحاء و تسلیط حی مثلوافعال غریبه و اعمال عجیه ناجر ضیه ری
 مبسوط و مفصلدر فلیراجع (فسون) جنون و زننده افسون مخفیدر که ترکیده آوسون درلر سحره
 متعلق رفیه و عزیمتاره دینور (بو العجب) تعجب و استغراب اولنه جوق نسته به دینور
 (*) اولدی کل الصید فی خوف الفرا * ایتک اقرانه تفوق ادعا
 (کل الصید فی خوف الفرا) مثلنده کل کله سی الف قافیه سنک قطعه آخره سنده کیدیکی اوزره
 مدخولنک جیع افرادنه یاخود اجزاسنه شمول و احاطه سته دلالت ایدر (صید) قید و زننده
 صید معانسه در که بری و بحری و وحشی حیوانه دینور که اولامش و قبضه تسخیر الشمس
 اوله کامر فی ثانیة الدال (فی) ظرفیت بچوند (جوف) خوف و زننده انسانک و سائر حیوانک
 غارنه و در و زنه دینور (فرا) سحاب و زننده جار و وحشی به دینور کامر فی الاخره من قافیه الازاء
 لکن کلام مزبور مثل اولوب و مثالر وقف اخیر اوزره موضوع اولغله بوراده همزه دن تجرید
 اولوب عصا و زننده فرادیلور کل کله سی صیده مضاف مبتداء فی جوف الفراطرف مستقر
 خیری اوله در ق مجموع اولر جار و وحشی در و زننده داخل و مندر جدر دیمک اولور مثل مزبورک
 مورد و منشائی ترجمه قاموسده مذکور اولدینی اوزره برکروه و اوجیلر صید شکاره جیقوب کیمی
 طاووشان و کیمی کیک مقوله سی حیوانلر صید ایدوب و بریسی بریان اشکی شکار ایدوب سر کرده
 و امیرلرینه کتور دکلمرند امیر مر قوم جار و وحشی به نسبت خرده وات صیود دن معدود اولان
 خرکوش و آهو مثلور لی نظره التفاتدن ابعاد * و جار و وحشی بی ترجیح و استخسان ایده رک
 کلام مزبوری ایراد ایلدی * کویا که اکبر صیود اولغله مجموعنک مقامنده اولمشد بعده
 اشیاء کیره مقامنه قائم اولان برشی عظیم حقنده ضرب مثل ایلدیلر انتهى لکن جمع الامثال
 مختصر نده مسطور اولدینی اوزره موردی بودر که اوج نفر کیمه صید شکار قصدیه صید کاهه
 جیقوب بری برلندن خبر سز بری برارن و بری برنعل و او بری بر جار و وحشی صید ایدوب
 صاحب الارنب صاحب الثعلب ایله تلاحی و نائل اولدقلری شکارلر ایله افتخار و تباهی ایدرلر ایکن
 جار و وحشی صاحبی دخی ورود و موافاة و کل الصید فی جوف الفرا مقاله سیله همصنعتلرینه
 تفوق و بباهاة ایلدی من بعد برنسته بی یاخود بر کیمه بی اقران و امثالنه ترجیح و تفضیل مقامنده
 ضرب مثل اولندی و منه قوله علیه الصلاة والسلام لابی سفیان بعد اسلامه یا اباسفیان انت
 کما قبل کل الصید فی جوف الفرا انتهى ناظم بحر بر جمع الامثال مسلکی ترجیح و تصریح
 ایلدیکي ظاهر در
 (*) اول الحساد ابليس لعین * هر حود اولمش اکاهم تابعین (*)
 (اول الحساد) ترکیب اضافی سنده اول لفظی همزه تک فقی و واول تشدیدیه آخر مقابیلدر که
 برنسته تک ابتداسنه و مقدمه دینور حساد جار و زننده حاسدک جعی اولدینی و حاسد دیو
 کیمه دینلیدیکی دال قافیه سنک قطعه ثانیه سنک بیت اخیری شرحنده کیدی یعنی بدیع
 فطرت و صنع قدرت اولان حضرت آدم صلی الله علیه و آله عا لیمه با امر که مسجود ملائکه کرام
 * و هزار عز و رفعتله پانهاده دارالسلام * اولدینی مشهود ابليس بر تلبیس اولدقده نهاد
 شیطنیت اعتیادنده مرکوز اولان مکابره نار و اباعلان و اظهار * و شان سعادتشان ابوالشمرده
 سرزده ظهور اولان الطاف بی پایان الهیه بی استکثار * ایله کینه و حسدی درکار * و پوششینه
 شیعیه الاول ملعون ایدیدن صدور ایملکه اول الحساد اطلاقله شهرت شعار * اولدی و بوخصلت
 ذمیه ده پیرو لعین اولان زمرة حسودان توابع شیطان اولمش اولدینی واضح و آشکار در
 (*) دیندی سوء ظنه جاسوس العیوب * یک فنا خصلتدر آتی صاعقه خوب (*)

(جاسوس العیوب) ترکیب اضافیستند جاسوس جاموس و زننده شر و مضربه متعلق اسرار
غیری تجسس ایدوب ارشدین کیسه به دینور (عیوب) صفتیست عیبک جعیدر معنای ترکیب خلقت
خفی و کرلو اولان عیبارنی تفتیش و تفحص ایدینی کیسه دیمک اولور * لیکن اذاساء ظن المرء
ساعت فعاله * و بحث عن عیب النقی وهو معیب * ما لکجه سوء ظن صفة ذمیة سی تجسس
عیوب خصلت ردیه سنک مبادیستدن اولغله لسان ادباده سوء ظنه جاسوس العیوب اطلاق
اولندی (خصلت) خوی دیولام قافیه سنک قطعه اول سنده بکدی

(*) یلنکه رأس الجهل عجب یو العجب * همدخی رأس الخطایادر غضب (*)

(رأس الجهل) ترکیبده (رأس) رانک فتنی و همره نیک سکونیه انسانک و حیوانک باشنه دینور
وهرنسنه نیک بالاسنه و یوقریسنه اطلاق اولنور (جهل) علم و معرفت مقابلدر پس رأس الجهل
جهالت و نادانلغک باشی و نهایت درجه سی دیمک اولور لیکن لسان ادباده برکیسه کنیدی رأینی
و اطوارنی استحسان و استصواب ایدوب بکنک معنای اولان عجب خصلت ذمیة سنده حقیقه عرفیه
اولشدر زرا کنیدی رأینی و اوضاع و اطوارنی بکنش خود پسند کیسه امور و خصوصیه آخر
کیسه لایله مشورت ایتمز * و غیرک نصیح و یندی طومر و جهلک ازاله سی اسبابی استحصال مسکنه
کنز * اولدیغندن حق و جهالتک اقصای مرآتیی اولان جهل مرکب و ادبسنده کراه * و غالب
احوال فاسد و تباه اولدینی بی اشتباهدر (رأس الخطایا) ترکیبده خطایا خیایا و زننده ذنب
و کاه معنای اولان خطیئه لفظنک جعیدر معنای ترکیب کاه و معصیتک باشی دیمک اولور
و یوترکیب حب الدنیا رأس کل خطیئه مفادینجه اخلاق ردیه دن حب دنیا غریزه ذمیة سنده
اطلاق اولدینی کی مساوی اخلاقدن خشم و غضب سنجیه کر یهه سنده اطلاق اولنور زرا
اسنیلا تهور و غضب * هر بر مکروه و منکری ارتکابه بادی و سبب * و باعث هلاک و عطب
اولدینی شاهد و مجربدر *

(*) اولدی قلع الصمغ کیم اولیه غضب * محو مغضوبه اوله کلی سبب (*)

(قلع الصمغ) جمع الجمع و زننده باش اغاجدن ظهوره کلان زرق و ساقز مقوله سنی قو برقی
معنایسنده در زرا قلع برسنه بی قو پارمغه و صمغ صاد مهمله و غین مجمله ایلان اغاج پوصنه و ساقز بنه
دینور لیکن ترکیب مزبور لسان طرفاده شدت غضب و مبالغه دار غلبه اطلاق اولنور که
اول خشم و غضب مغضوب اولان کیسه نیک محو و اعدامنه سبب اولور در جده به بالغ اوله
و یوصف غایت لز و جلی اولغله قلع و انتراعی اغاجک بعض قشرنی برابر قو پارمغی مستلزم
اولدینی باعث اطلاق اولشدر

(*) عفوه مظهر اولق انمار الذنوب * چونکه عفوا یله بولور لذت قلوب (*)

(انمار الذنوب) انهار العیون و زننده کاهلرک میوه لری دیمک اولور و یوترکیب محالب المنیه
قیلندن اوله رق ذنوبی اشجاره و عفو و صفی فواکه و انماره تشبیهه مبنی استعاره مکنیه در که
عقوبت و نکاله مستعد و مترقب اولان مسی و مجرمک جرم و کاهندن عفو و تجاوز اولنقی ایلان
معامله جله * لذت وجدانیه و انبساط روحانیه به وسیله اولدینی باعث استعاره اولشدر *

(*) هم سماحت صیقل الاحساب ایش * چون صفای بخش دل احباب ایش (*)

(صیقل الاحساب) ترکیبده صیقل هیکل و زننده قلع مقوله سنک پاسنی آجوب جلا و یرن
کیسه به دینور احساب همزه نیک قحیله حسب لفظنک جعیدر حسب قحیله علو و رفعت
و شرف اصالت معنای ترکیب شان و شرفه جلا و رونق و یرینی معنای اولوب
صکره جود و عطایا و سماحت سخاوه حقیقت عرفیه اولشدر زرا باندل و عطا دایما صاحبک

قدر و شرفنه شعنه و جلا و قلوب احبابی نیک همومدن تصفیه ایتکله مورث صفا اولدینی رونقادر
(*) بد سوزک تأثیردر جرح اللسان * کیم اوله زخم درون مردمان (*)
(جرح اللسان) قرح الحتان و زننده دل یاره سی دیمکدر که برکیسه بی سبب و شتم و عرض
و ناموسنی قدح و طعنه و هجو و مذمته دائر دل یش و دل آزار اولان کلام ناب و نجس قلب انسانده
تأثیرندن کایه اولور که * جراحات السنان لها التام * و لا یلتام ما جرح اللسان * نشیده سنجیه
جرح سیف و ستاندن اشد و یر و التامی عدم قبولی شاهددر (زخم) یاره (درون) قلب
(مردمان) آدمی معنایسنده فارس یلدر

(*) صدق ثوبه طوغر و سوزدر بی ریا * احتمال کذب آنده ناروا (*)

(صدق ثوبه) ترکیبک مضاف الیهی اولان (ثوبه) لفظی جزیه و زننده اسامیدن اوله رق
ثوبه بن عبید نام راستکوی صادق اللهجه نیک اسمیدر مزبور ثوبه سیرا و ضراوه صدق
و استقامتی در عهده و التزام و نفاق و مدهائنه و صورت معامله مقوله سی اوضاع و معاملاتدن
بجانبی ذمت همینه ایجاب و الزام ایتکله صدق مقالده مثل اولوب سداد و استقامتی محقق
و مجزوم و کذب و دروغ اوله احتمال متنی و معدوم اولان کلام صدق ارتسامه صدق ثوبه
اطلاق اولندی شکیم کذب اولدینی بغایت جلی و احتمال صدق بالکلیه متنی اولان کلامه کذب
مسئله و کذب سجاج اطلاق اولشدر

(*) صدق معنایسنده ظن الالمی * اولیه تعریف ایدینی زیر اصمعی (*)

(ظن الالمی) ترکیبده (ظن) اعتقاد غیر جازمک وجود و عدی یننده راجع اولان تردد
و احتمال دینور که فارسیده کان و ترکیبده سرزمه و صانع تعیر اولنور (المی) اجری و زننده
بغایت جودت ذهن و فرط ذکا و رأی صائب صاحبی کیسه به دینور لیکن امام اصمعی المی
لفظنی الذی یظن بک الظن کان قدرای و قد سمع عباره سیله تعریف ایتکله واقعیه مطابق
و نفس الامر موافق خبر صادق ظن الالمی اطلاق اولندی (اصمعی) اجری و زننده علم
لفظنده و سائر ادبیاتده امام و حدیث و تفسیرده و فتون کثیره ده مشهور و بنام اولان
ابوسعید عبدالمک بن قریب بن اصمغ در که جدنه منسوبدر مزبور اصمعی هارون الرشیدک
و مأمون خلیفه نیک اعتبار و الثقاتلرینه مظهر اولوب ایکوزاون بش تاریخنده عهد مأمونیده
ارتحال دار بقاییدن مشاهیر اعلامدندر

(*) اولدی تاج الهد هد اول شی جلیل * کیم اوله افتاده دست رذیل (*)

(تاج الهد هد) ترکیبده تاج قطعه ناله ده بکدیکی اوزره ملوک مخصوص باش کسوه سیدر
هد هد هالک ضمیمه جاوش قوشی و ایکلو تعیر اولان معروف قوشدر طائر مرقوم محقرات
طیور دن ایکن باشنده خلقی تاج مثابه سنده نیست بولغله فرومایه دن اولان کیسه نیک قبضه
نملکنده اولان شی جلیل القدره بطریق التشبیه تاج الهد هد اطلاق اولندی

(*) ذو عیال اولق ایش جربقر * چکسه انواع ضرورت کیم بقر (*)

(جربقر) ترکیبده جربجک فتنی و رانک تشدیدیه برسنه بی جذب ایدوب چکمه دینور
لیکن یوزاده مصدر اسم فاعل معنایسنده اولغله جار و جاذب معنایسنده در (بقر) قحیله
برخص و صده یوزلق و عاجز و بیچاره قالمق معنایسنده اولغله یوز غلبی و عجز و ضرورتی چکمی
یعنی سوء حاله و اضطراب باله باعث و مؤدی اولی معنایسنده اولور پس برکیسه کثیر العیال
اولق یعنی نفقه و کسوه و سائر مؤتلفی کنیدی اوزرینه لازم کلن اقربا و متعلقاتی جوق اولق
غالباً ضیق معاشه ابتلا و فقر و فاقه به دوچار و مبتلا اولق مستلزم اولدینشدن کثرت عیال

صاحبی اولغه جرابقر دیندی

(*) فقر وفاقه دینده در صفر الانا * برغا ایله بزی یاربنا (*)

(صفر الانا) ترکیبده صفر صادق کسری و ضمیمه بوش و خالی معنایه در انا کاب و زننده تابه و تبحره و صحن و طاس و کاسه مقوله سی ظر و فیه دینور که لسانم زده قاب قاجق تعیر اولنور جعی آیه و جمع الجعی آوای کلور امدی بومقوله اوایتک زاد و زواده و سدر مق ایده جک اقوات و توشه دن تهی و خالی اوله سی فقر وفاقه بی مستلزم اولغه صفر الانا فقر دن و فقیردن کایه اولشد

(*) چونکه ثوب الصحه اولش عافیت * صوبلور امانه چاره عاقبت (*)

(ثوب الصحه) مثبه بهک اضافیه امراض و اسقام و انواع بلا و آلامدن عافیت و سلامت و جمع مکاره دن ازاده و برائت اوزره اولغه اطلاق اولنور وجه تشبیه اشتغال و استیجابدر *

و بونوب مجازی و مستعارک بقاسی ناباب * و انجام کار نزاع و سلبی منصوص و بی ارتباطدر *

(*) یک صفوق صحو الکواین اولدی هم * سن ایچندن کی همان کور کی اودم (*)

(صحو الکواین) ترکیبده صحو محو و زننده کورک بوزنده بلوط اولیوب هوا یاز و اچق اولنر معنایه در کواین قوانین و زننده کانوک جمعیدر کانون وسط شاده ایکی عدد شهر روی اسمیدر که کانون اول و کانون ثانی تعیر اولور صیغه جمع مافوق الواحده محمول اولغه مبنی یا خود کانونی شباطه تعلیه مبنیدر چونکه هنگام شاده هوانک کشاده و مکشوف اوله سی غالباً سخنی سرده و شدت برده بادی اولغه لای الادیاء ترکیب مزبور یک صفوق معنایه معروف و مشهور اولدی کور کی ایچندن کیم تعیری حرارت غریزه به قوت ویره جک اشربه حاره استعمالدن کایه در

(*) دیندی یک قور قافلغه جین الریاح * شول قدر کیم قورقه یک اسسه ریاح (*)

(جین الریاح) ترکیبده جین جیک ضمی و ضمیمه قور قافلغ معنایه در (ریاح) باد موحده ایله صباح و زننده سحیه رضیه شجاعندن بی بهره و بغایت جیان و بی زهره اولان ریاح خراسانی نام کیمه در که * ان احس بعصفور طار فؤاده * و ان طنت بعوضه طال سهاده *

یفزع من صریر الباب * و یرهب من طنین الذیاب * ان نظرت الیه شزرا * اغمی علیه شهره *

بحسب خفوق الریاح * قلفقه السلاح * وقعقه الزماح * اسجاعی صفت کاشفه سیدر مرقوم ریاح حسب الاقتضا و بالضرورة برعکس ایچنده بونوب لشکر کاهده ناکاه حیوان اور کونجلیکی وقوع بولدقده آتک کینی الینه آلوب فرط دهشتندن فرسک رأسله ذنبی فرقه اقتداری مسلوب اوله رق قور یوغندن کله مک داعیه سنده وافر اوغرا شوب اغزی و بورتی بوله مدقه متعیرانه فرسه خطابا فرض ایدلم جهه کعریض اولش اما ناصیه ک نه یک اوزامش دیو کلام حیرت انجم نفوهی رفقا سندن منقولدر بنابرین زیاده خوف و فیل و یم و وجل ایله و هاملغه جین الریاح اطلاق اولندی

(*) هم جیان الکلب اوکیم مضیاف اوله * خانه سی هر دم مسافره طوله (*)

(جیان الکلب) ترکیبک معنای لغویسی ظاهر در که کلی قور قاق دیمکدر لکن فصیحای عرب ترکیب مزبور بی بطریق الکنایه مضیاف و خاندان و دوست دارنده مهمانان اولان کریم و جوانمرد کیم به اطلاق ایله فلان جیان الکلب دیوب مضیاف معنای مراد ایدر زار اخلق چوق ضیافت و اطعام ایتک معنای اولان کیمه یک کلی مهمانلر کورت توارندن اندس اولوب خاموش طومره سی یا خود هر بر مسافره آوردنجه بر طاس بدینکندن قور قوب یک از

اورمه شی باعث اطلاقدر

(*) ایچل من اهل مرو و اویله لیم * کیم اوله بخلله غایبه دیم (*)

(ایچل من اهل مرو) ترکیبده ایچل بخلک افعل تفصیلدر (مرو) بخلک فعی و رانک سکونی و آخرده و اویله خراسان اولکه سنده بر بلده یک اسمیدر نسبتده مروی دینور خرقی و عرقی و زنلنده و خلاف قیاس برزای منقوطه زیاده سبله مروی دینور بلده مزبوره یک غالب اهل بسی بخل و دنائت ولوم و خاست ایله موصوف اولدقلرندن زیاده آج کوزلی عسک و مفصل و بغایت حرص و بخل ایله مذموم و مدخول اولان کیمه به بطریق المثل ایچل من اهل مرو اطلاق اولنور بواهل مرو مسافرت و یکدیگر ایله عقد مر افقت ابتد کدرنده عادتاری هر برزری قصابدن بشقه جبه بشقه جبه متفاوت المقادرات آلوب هر تا کس کندی لیمه بر ایب باغلیه رق طبع ایچون مجموعی بر قدره الفا و هر بری کندی لیمه ایب التده طوبه رق طبع و اشتوا ابتد کدرنده بهری کندی کوشت پاره سنی اخراج ایله آریجه آریجه اکل و التقام بختده لیم مزبوره یک ضوئی حصاری مقدار لیمه اقسام ابتد کدری و بونک امثال خستایکده افراطاری مستظرفده و محاضرانده مسطوردر

(*) حارس المرات شخص بدلقا * اوله عکس صورتی نفرینا (*)

(حارس المرات) صاحب المشکات و زننده معنای ما وضع لهی آینه خفلا بیجی دیمکدر لکن لسان فصیحاده بطریق الکنایه بدینکر و کربه المنظر اولان چرکین کیمه اطلاق اولنور و آخر مشوبانده کله جک جاحظ کبی بد چهره و قبح المنظر اولان کیمه آینه به نظر ابتد کده مر آنده منعکس اولان صورت قبحه سندن متوحش و متفرا و لغله مرآت مجلا به نگاه و نظردن اشتغال کاف ایدر اولدینی باعث اطلاقدر

(*) هم ابوالیضاح حبش اشخص ایش * کینه بالضد ایین اولدیمش (*)

(ابو الیضاء) اخو الجراء و زننده حبش حبشک یعنی حبش عسکر یک و قره (جاعتک کینه سیدر و بونکینه اعمی و مکفوفه ابوالیضاح اطلاق کبی کینه بالضد قیلنددر زیرا حبش حاهمه کله یک و باد موحده یک فحمله ایله قره ل طاشنه سندن برضفک اسمی اولغه طائفه مر قومه ابوالسوداء اطلاقده شایان ایکن صندیه کینه لیمشدر (اشخص) خالک ضمیمه افلس و زننده انسانک و سائر نسته یک قرشودن کور بن شجی و قرالتبسی معنایه اولان شخص لفظک جمعیدر شخص و اشخاص کبی

(*) بغله الشطرنج شخص بی لزوم * شول نفوس زانده کبی ملوم (*)

(بغله الشطرنج) ترکیب لیمه سطرینجک بغله تعیر اولسان مهره موهومه سی اوله جقددر سطرینجک معروف بازی اولدینی و کیم اختراع کرده سی اولدینی و فارسیدن معرب اولدینی مشوبانده * هم رخ الشطرنج اوکیم قدری بلند * یشک شرحده بیسان اولندی و اشوبلعب ایکی شاه کیمه دار پیاده و سوار عسکر ایله رزمگاه و معرکه ده صف بسته خرب و پیکار واحد همتک آخره غلبه سی یا خود یکسان و قیم کله سی بدیدار اولنجه قدر مضارب و مقابله به صرف مکنت و اقتدار ایدر لیک مثالی اولوب و طرفینک ججودنده اسب سوار و فیل سوار اعتبار کرده اهل اعتبار اولغه هر صفت سطرینجده اسب و فیل آلات معتبره کر و فردن محدود و محصی و فاطرک هنگام هیجاده بری اولماغله بی لزوم و بی اقتضا اولدیفندن نفوس زانده و اشخاص بی فائده قیلندن اولوب مصطلحه برامیان کیمه به علی طریقه التخیل بغله الشطرنج اطلاق اولندی کشلک بر کیمه نابجا و بولمنزایش ایشلد کده یا خود وجود منبر و اصلش کلام سوبلد کده

* زاد فی الشطرنج بغله * دیو ضرب مثل اولنور

(* جامع الاحزان مفهومی کیمه * از ترا کدار مفهومی کیمه *)

(جامع الاحزان) ترکیبی معلومدر که آلام روحانیه فی طوبی و یوب بر کدر می دیکدر لیکن اهل لسان میانده مبتلای علل واسقام یا خود هیر و فراق ایله مضطرب و بر آلام اولان کیمه تک کیمه سند اطلاق اولنور زیرا بمقوله کیمه لک شب و نخت زده سی باعث فزونی احزان اولدیی امر القیسک * تطاول لیلک بالاعد * و نام الخلی ولم ترقد * نظندن و نانی مر حومک * وعده خاطر فریک دزد خواب ایندک بوشب * نارو بود جامه خواب سوز و تاب ایندک بوشب * بنشدن مستفاد در

(* یک محاله دیندی تعقاد الرغ * حل مشکل عقده امر اهرم *)

(تعقاد الرغ) ترکیبده (تعقاد) تعداد و زننده بر نسته فی عقد ایلمک یعنی ربط و بندایدوب باغلق معنایه در (رغ) کم و زننده و فحشیده قریلوب او فانونب خرد مرد اولش نسته دینور و سارس اولتان نسته فی تد کرایدوب او غامق ایچون بر کیمه تک یا خود کندینسک بر معنه باغلدینی ایلمکه دینور عمر و زننده رغه کیمه معنای اوله کوره ممکن و تصور اولین نسته ده استعمال اولنور زیرا تفریق اجزاء ایله خرد خاش اولش نسته تک اسکری رابطه بندالتیام اولیق خیر امکاندن ابعده و عاداتا محال و مستبعد اولدینی و اضحاتنددر و معنای ثانیه کوره تنظیم و تسویه سی صنعوتلی و دشوار و حل عقده سی موقوف ناخن مر دکار کذار اولان امور مهمه در استعمال اولنور زیرا سارشی فراموش ایتمک ایچون بر معنه خط بد کیمه باغلق ملزوم الزمیدر (* کردینور سه دونه خراط القناد * کارمککدر دیمک اولور مراد *)

(دونه خراط القناد) مثلنده (دون) دالک ضمیمه امام و قدام معنایه در (خرط) افاج قیوغنی صومق و قناد بر تیکنلی افاجک آدی دیودال قافیه سنک قطعه ناله سنده کیمه دی شجر مر بور بغایت سخت و صلابتلی و تیکنری زیاده صیق و جدبلی اولغله ال ایله قیوغنی صومک یک عبر و صعوبتلی اولدیفندن اهل لسان مشکل اینلرده ضرب مثل ایدوب (اصعب من خراط القناد) و دونه خراط القناد دیرلر که قنادک قشری صومعده اوشنه ظفر بولماز و او مطلوبه نائل اولماز دیمک اولور دونه لفظنده ضمیر غائب بر امر معهوده راجعدر تیه کیم (دون علیان خراط القناد) مثلنده مرجع ضمیر اظهار اولمشدر (و دونه نقل الضحیر) بو مثلك مثلیدر

(* مشکل ایش بولسه سهولت بر مرام * دیرلر اولدمده اکا جذب الذمام *)

(جذب الذمام) ترکیبده (جذب) جیمک فقی و ذال مجمه تک سکونیه بر نسته فی حسی یا خود معنوی چکوب اوزاتمی معنایه در (ذمام) ذال مجمه ایله کاب و زننده حق و حرمت معنایه در که اهرمال واضاعه سی موجب قدح و منقذر پس جذب الذمام بر نسته تک حق و حرمتی لایق اوزره چکوب بر نسته کنورمک مالنده اولغله بر مشکل مصحبت بروفق مراد سهولتله حصولیدر اولدقده مثلاً جیفق بر نسته کلد کده حصل لنا جذب الذمام اطلاق ایدرلر

(* اولدی عام این عمار اول سنه * کیم اوله هر حالتی مستحسنه *)

(عام این عمار) ترکیبده عام شام و زننده سنه و ییل معنایه در عمار شداد و زننده خلقای عباسیه دن معتصم باللهک وزیر احمد بن عمار بن شاذی البصریدر که مراد بن عمارک حج ایدوب مکه ده مجاور اولدینی سنه اوله جقدر اجمال قضیه اولدر که معتصم خلیفه مر بوران عماری وززاندن عزل ایدوب دقتدار اتمک مراد ایندکده استعفا و جانب خلیفه دن نیاز و رجا ایلمدیکه بوسنه مبارکه ده احرام بند حج کیمه علیا و خالک عطر تک روضه مطهره به جین سا

اولوب پر سنه مکه مکرمه ده مجاورت بعده عودت ایله خدمات خلیفه ده بذل جلی مکتب ایلمه قبل خلیفه دن بومسئولنه مساعده اوزان یورلقد نصکره کشدی حواشیه صرف ایچون اون یک التون عطیه و یکرمی بشیک التون دخی جرمین محترمین اهل السنه استدیکی کی تفریق واعطا ایلمک ایچون احسان خلیفه اولدقده ابن عمار بغداد بهشت آبادین فک رابطه اقامت ایله جرمین محترمیه وصول واعطا کرده خلیفه اولان اوتوز بشیک التونی و محکوب معنی اولان اموال فراوان سازه سنی اها لی حرمیه بذل واعطا و فقراء بلدینی بالجمله توانکر و اغنا ایلمکه بین العرب مثل اولوب خیر و برکتی مبذول و هر حالتی مستحسن و مقبول اولان سنه به عام این عمار دینلدی

(* همدخی عام جلیله اوله سال * عالم انده اوله یک فرخنده حال *)

(عام جلیله) ترکیب اضافیسنده (جلیله) سفینه و زننده امرای جلیل الشانین ناصر الدوله محمد بن جلدان نام امیرک دختر سعد اختری جلیله خاتوندر هجرتک اوچونز الشمس الی سائده حج ایدوب موسم حجه کافه حجاجی نبات سکر ایله معمول سویق ایله اسقاوریان و کرمیا لیبیت حرم شریفده اون یک التون تازایله فقراتک جیب آمالترین ملان و هر کیمه تابصباح شموع عتیرایقده ایله ساحه حرم محترمی معطر و پرانوار و اوچونز عدد عبد و ایکبوز رأس جاریه اعتاقیه اکنسای مبار و صلات جزیه ایله فقراء حرمینی قید معاشدن آزاده و حجاج مسلمین یاده رخی ارکاب ایچون بشوز رأس راحله اعداد و آماده ایدوب تفریق اموال و اظهار محاسن نشر مکارم خصوصتده قصه حبی مشهوره و انواع خیرات و میراتی معلومه و مشهوره اولان زیسده خانونه فائقه اولغله سال حبی خیر و برکتده ضرب مثل اولوب خلق عالم کندیده آسایش حال و آرامش بال ایله منتظم الاحوال اولدینی سال مبامن اشتیاله عام جلیله اطلاق اولندی (فرخنده) فایک فقی و خالک ضمیمه فارسیدر مبارک و مسعود و میمون معنایه ترکیبده قوتلو و اوغرلو دینور

(* کینه اولش آتشه ام القری * چونکه طبخ اطعمه محتاج اکا *)

(ام القری) ترکیبده قری الف مقصوره ایله رضا و زننده بر کیمه آخرزی مهمان ایدوب قنوقلق و ضیافت اتمک معنایه در چونکه ضیافت اطعام طعامدن عبارت اولغله آتش ضیافتک اصل و اساسی یعنی اطعمه مطبوخه تک موقوف علیها سی اولدیفندن ام القری ایله کینه لمتندر

(* پاک ایسه طبخ طعام ایچون محل * مطبخ داود اولور ضرب المثل *)

(مطبخ داود) ترکیبده مطبخ مطلب و زننده طعام بشورمک ایچون تخصیص اولتان آتخانه به دینور داود اسامیدندر کچه کتب امثالده و مجمع المیاشهریه طغریاب اوله مدق ایسه ده مراد نبوت ایله سلطنتی جامع اولان حضرت داود علیه السلام اولیق ظاهر در زیر مطبخ داود جقان کالجواب و قدور راسبات ایله مالی اولوب هر دم طبخ اطعمه دن خالی اولماز ایکن ینسه رخام مفروشه سی اوزره باغ و بال مقوله سی نسته دوکله لسان ایله یلانور جیتیده پاک و نوقی اولسبله ضرب مثل اولغله شایاندر

(* روز کاره دیدلرام العذاب * شدندن اولدی چوق پرل خراب *)

(ام العذاب) ریح عقیق و ریح ضرر و ریح غایبه و ریح عاصفه اطلاق اولتان شدتلی روز کارک کینه سدر سوره قرده و سوره حاقده منصوص و مذکور و تفاسیرده مبسوطا مشهور اولدینی اوزره طول قامت و فرط حسامت و کمال قوتلر ینسه مغرورا (من اشد مناقوه) مؤداسته جاهلانه

اجتناب و اجترأ و حضرت هود علیه السلام ایمان و انقاددن اعراض و پرسش اصنام اکیاب
و اضرار ایله سزاوار سوء جزا اولان ماد قومک شدید العصف اولان هوا ایله هلاک و تناب
و بلادینده مالچ نام محل ایله فخر عجم نام موضعک میانده ترصیص و تشید اندک لری بنیان
رصین الاساس و زعمایجه مجمع الاندراس عدایتد کمری حصون حصنه و قصور ذات العمدلری
خراب و بیاب اولدیی و غزوة خندقده احزاب دوزخ ما یک بارگاه و خجایم یزید و کندی و
پیشانی و پراکنده اوله رق هلاک معنوی به مظهر اولدقلر بچون شدید الهبوب اولان روزگار
ام العذاب اطلاق اولندی

(*) هم عذاب الهون شدتلی عذاب * یک اهانت ایله اولتی عقاب (*)

(عذاب الهون) * فالیوم تجزون عذاب الهون بما كنتم تستکبرون * نظم جلیلتک تفسیرندن
مستفاد اولدیغی اوزره ادنی ملاسه ایچون اولان اضافتله ذل و حقارت و فرط اهاتی مشتمل
اولان عذاب شدید دینور زرا هون نون و زننده و هوان عذاب و زننده خاکساری و حقارت
و خری و فضا حته دینور

(*) نکتته عض البان اولش ندم * غیظ ایتمش عض الانامل دینهم (*)

(عض البان) ترکیبده عض عینک فنی وضادک تشدیدله برسته بی دیش ایله اصرمق معانسه
بنان محاب و زننده بر مقار یا خود بر مقارک او جاری معانسه اولغله معنی اغویستی برقی اصرمق
دیمک اولور لکن شاعرك * غیری جنی وانا المعاقب فیکم * فکاتی سیاهه المنتم * نظمندن لایح
اولدیغی اوزره بر کیمسه به بر خصوصدن ندامت و بشیانلق عارض اولدقده غالباً بلا شعور بر معنی
اصرمق وقوعه کلدیکنه منی اهل لسان ترکیب مزبوری بطریق الکتایه ندامت معانسته
استعمال ایدرل (عض الانامل) ترکیبده انامل اصابع و زننده بر مقارک او جاری یعنی کشیده
طرفی اولان بوضوعلرینه دینور مغردی همزه نک و میم حرکات ثلاثیه اتمله در که مجموعی طقوز
لفت اولور و بو ترکیب خشم و غضبک شدتدن و غیظ و کینه نک و عداوت و طار غیظک
و فرتندن کایه اولور نه کیم * و اذا خلوا عضوا علیکم الانامل من الغیظ * آیه کریمه سندن ظاهر در
(*) اولدی خط الرمل ایله عدا الحصى * غایت ایله حزنه اولتی مبتلا (*)

(خط الرمل) عد التمل و زننده قوم اوزرینه جز کو چکمک یا خود اشکال حروقی نقش ایله بازو یازمق
معانسته در (عدا الحصى) شق العصا و زننده خرده و اوفه جق جاقل طاشلری صایق معانسته در
لکن خصوص مزبور لر عبث و بی طائل یعنی فایده سز و بی حاصل اولغله کار عاقل اولدیغندن
اکثر یا بغایت حزن و کدره مبتلا اولان کیمسه لردن مخبرانه صدورینه منی آلم و احزانه ابتلا دن
کایه اولوب فلان یخط الرمل و یعدا الحصى قوللرله هم و حزنه مبتلا در دیمک معانستی مراد ایدرل
(*) معنی اعدی من العقب همین * یک عداوت ایلین خصم مین (*)

(اعدی من العقب) مثلنده اعدی عداوتدن افضل تفضیلدر عقب جعفر و زننده هوامدن
زهرلو و مودی جانور معروفک اسمدر کینه سی نون قافیه سنک بدیجی قطعه سنده یکدیگی اوزره
ام عریضدر و بو عریض کیندویه تعرض ایده نهده و ایتمه نهده تعرض ایدوب صوفقه حیددن
اخبت و هر مخلوقه ضرر و عداوتی اشهر اولغله دشمن جان اولان عدومینه اعدی من العقب
دینلندر

(*) همدخی ظم الجلدایه ما ل * یک زننده ظلمه ایتمک اشتغال (*)

(ظم الجلدایه) ترکیبده جلدایه جیمک ضمی و لامک فنی و الف معدوده ایله و جیمک و لامک ضمه لری
و الف معدوده ایله جلدایه زمان سالقده عجم اولک سنک شاهی اولان ظالم بیدادک اسمدر

لغو تصور تعالینک نفحه ده و قاضینک و ابوالنورک تفسیر زنده بیانه کوره سوره که غده
* و کان و راهم ملک یاخذ کل سفینه غصبا * نظم جلیلتده مذکور اولان ملک غاصبدن مراد
اشبو جلدی بن کر کر نام ظالمدر ظالم مر قومک ظلمی عیوقه جیمش اولغله ضرب مثل اولوب
زیاده ظالم و غدار اولان بی رحم کیمسه به اظم من جلدایه دینلندر

(*) نکتته طوق الجماعه مختلف * لیک اصح اولکیم امارات شرف (*)

(طوق الجماعه) ترکیبده طوق فوق و زننده حلی نسا انواعدن زیب و آرایش ایچون بیوه طاقدر لری
طردانله دینور و مطلقا حلقه و جنبر مثلاً بر نسته نک چوره سته دار امارادار کچور یلان شیشه دینور
جامه سخابه و زننده و جام سخاب و زننده اهلی و یایی کو کر جته و قری و او یک مثلاً بو غازنده
کوق و قلاده اولان هر بر قوشه دینور کایم فی الثالثه من قافیه المیم پس طوق الجماعه کو کر جین
مقوله سنک بو غازنده لوتک غیری لوتله اولان ریش مطوقدن عبارتدر ترکیب مزبورک لسان
فصحاده استعمال مختلف فیه اولوب بعضا بر کیمسه نک بوینده لغت حلقه سی کی کچور لیش ذل
و حقارت و خری و فضا حته مستعمل ایدسه لکن اصح اولان نشان شرف و شان و علامه
عز و بخت اولان امر جلیل العتوانده استعمال اولنور زرا جامه حضرت نوح علیه السلام
سفینه ده یک و راندی اولوب آثار غضب پروردگار دن اولان طوفانک انقطاعی اماره سیله بشیر
ایتمک بچون دعاه ابوالبشر تانی ایله طیور سارندن برای امتیاز طوق شرف ایله سرفراز قیلندی
و مطلقاً بر نسته دایم و لازم و هر حالده مقارن و ملازم اولان شیشه طوق الجماعه مثل ضرب
اولنور کافی نفحه الثعالبی

(*) چون سمندر آدی طیر النار ایتمش * شولکه هم تاب آور آزار ایتمش (*)

(طیر النار) اضافتله آتنده تعیش ایدن قوش دیمک اولور نه کیم صوده تعیش ایدن قوشلره
طیر الماء دینلور و بو مخلوق آتش مألوف تعالینک نفحه ده قطع و حصری و دیمرینک حیوة الحیوانده
و بکریک کتاب المسالك و الممالکده بخار لری اوزره دیار هند و مالک جینه مخصوص بر نوع طیر ناریدر که
بل خاصه کندویه آتش تأثیر ایتمش و آتش ایچنده و قوف ایله ملذذ اولور و بعضلرک روایتی
اوزره چار با انواعدن تلکو حیمنده اوزون قورقلی بیاض و قرمز و ویشل و بنفشه الوان ایله
ملون برساتوردر وجودیه دیکن و بتراق مقوله سی خار و خس یا شیده قیده یا خود بدنی و سخ آلود
اولوب کرکند کده ظفر بولدیی آتیه کبر و خس و خار دن و اوساخ و اوضاردن پاک و وجودی
راحتک اولور و بو کندن طوقش اولان نوبی کرکند کده آتیه القا ایدوب تطهیر ایدرل
و نو کندن مصنوع اولان فیل زیت مقوله سیله قنادیلده مبت مدیده ابقاد اولوب فیلله
اصلاً خلل کلر دیو محکدر و عجایب مخلوق فایده فزونی سمندر مر سومک یوجک فاره مقداری
بر جانور اولدیغی دخی حکایه المفسر و بو اقوال ثلاثیه نک مجموعی صحیح اولوب جانور مزبور
اوج نوع اولغده حوصله امکا دن خارج دکلدر و ما ذلک علی الله بعزیز * و طیر النار
دیو علی طریق التخیل تاب آور آزار یعنی جور و اذایه صبر و تحملی بیدار اولان جفا کش
و محنتکار کیمسه به اطلاق اولنور

(*) اولدی طیر الدوله هم مرغ همای * سایه بالی سعادت آتما (*)

(طیر الدوله) اضافتله دولت قوشی دیمکدر که عرییده بالک ضمی و لامک قبحیه یلم و فارسیده
لسانزده متداول اولدیغی اوزره هانک ضمه همای و امک اخصد اضافتیه مرغ همای دیمک لری
قوش اوله جقدن طائر مر قوم طوغان جته سنده و بر مقدار طولانی احق مائی و کلور قور و غی
منقش جیفه لور بر مسعود و منقش قوش اولدیغندن عرب ضرب مثل ایدوب * ایمن من یلم * دینلندر

السنده مشهور اولدین اوزره ههناک اظلی کیک اوزرینه دوشسه اول کیمسه عز و اجلال و دولت و اقبال ایله مرفه البال و منتظم الاحوال اوله رق سرآمد اقران و امثال اولور * ناظم تحریر ههای من بورك قنادینك كوكله سی سعد و برکته منتهی و منسوب اولدین نظم ادراج ایله طبر الدوله اطلاقك وجهه ایمایلدی

(*) هم عقاب الجو صاحب اعتلا * خیلی مشکل دسترس اولوق اکا (*)

(عقاب الجو) ترکیبده عقاب غراب و زننده سباع طيورك سیدی اولان قره قوش نوعدن طوشجیل دینکری قوشدر (جو) جیک فقی ویاوک تشدیدله هوا یعنی مابین الارض و السماء معنایه در عقاب من بور بالا پرواز و بی آدمک و سباع و حوشك وصولی متعذر اولان اما کن مرتفعه و بالین قیازده لانه ساز اولدیم چون عزت و غلبه و منع طلبه ده کندیله مثل ضرب اولوب اعرس من عقاب الجو و مانع من عقاب الجو دینلور باین عز و علا و رفعت و اعتلا صاحبی اولغله کندویه دسترس اولوق یعنی ال ایشوب ظفر بولوق مشکل و دشوار و مقابله و مقاومتی صعب اولان زور آور و ذوالاقتدار کیمسه به بطریق التشبیه عقاب الجو اطلاق اولنور

(*) ظل سلطان و دخی ظل الغمام * نیز کچو بده اولمایدن بردوام (*)

(ظل السلطان) ترکیبده ظل ظانك کسر یله حفظ و حراست و وقایه معنایه اولغله پادشاه سایه سی یعنی ملك و سلطان جایه سی دیمک اولور (ظل الغمام) ترکیبده غمام صحاب و زننده و مراد فی اولورق صحاب سایه سی یعنی شمس سترایدن بلوط قطعه سنك کولکله سی دیمک اولور لکن یو ترکیب لسان فصحاء ثبات و دوامی و فراوقیای اولموب اینه زمانه صدیقی کیم سرع الانقضاء و تیر کلوب کیم کله قواق کولکله سی کیم عديم البقا اولان نسنده استعمال اولنور

(*) بولدی ضحك الارض او معناده ثبات * ظاهرا و لوق انده ازهار و نبات (*)

(ضحك الارض) اضافتله برکوله سی دیمکدر که بطریق الاستعاره و جهار ضحك حیوة معنوی ایله خنده ناک اولسی یعنی انواع نبات و بهارک تر و تازه اولنندن و اصناف شکوفه و ازهارک اچیلوب ظهوره کینندن عبارتدر ککه خنده از باب مسرته مشابهتی ظاهر در

(*) نکته ضحك الافاعي اولدی هم * خنده پر زهر اهل غم و هم (*)

(ضحك الافاعي) ترکیبده افاعی همزه نك قحیله اضافی و زننده افعیك جمعدر افعی افعی و زننده حیه نوعنك زیاده افعی اولان انكرک سیلانته دیمکله معنای ترکیب انكرک کولکله سی دیمک اولور لکن فصحا ترکیب مزبور ی دل ناشادی معنوم غموم * و هلاهل هموم * ایله دلفکار و معنوم * اولان کیمسه نك بر امر اغرب و وقوعنده احیاناً کولکله سنده استعمال ایدرل شاعرک اشبو * نضحك ان مرتبه محکوره * ضحك الافاعي فی جراب النور * قولنده اولدین کیم درون خباثتموی زهر قتال ایله مشحون اولان افعی * مرقومدك دیشری کورینور حیثیه اغریخی اچغله وقوع بولان خنده صور یسته تشبیه فیندر و عریك * ضحك الجوزة بین الحجرین * مثلی مثل من بورك مثلیدر

(*) صیحه الحلی خطر آوازه سی * هولنك اولور ولادته سسی (*)

(صیحه الحلی) ترکیبده صیحه صادك قحیله سنی قحیدین و قدرتی بتدیکی قدر بلند آواز ایله سسلتمک دینور که ترکیبده جاعرمق و باعرمق و اوانله مک تغییر اولنور حلی الف مقصوره ایله کبری و زننده که خاتونه دینور لکن که خاتونلرک وضع جل ایتاسنده صیحه و صراحی هولنك یعنی قورق و ایشیدن کیمسه لری بلکلدون اوزر کودی اولدین ملائسه سله مطلقا خوف و خطری و فرغ و حذری متضمن اولان غریب و فریاده صیحه الحلی اطلاق زیارت

فصحا او اشدن

(*) جوق اولان نسنه تفاریق العصا * همدخی وافر زمان صاحب بقا (*)

(تفاریق العصا) ترکیبده تفاریق تفرقه نك جعی اوله رق بر نسنه دن آیرلش قطعدرده و پارچلدر در عصا الف مقصوره ایله دکنکه دیمکله قیرلش عصا نك تفرقانی و بولکری دیمک اولور طائفه اعراب شکست اولان عصای قتی جوق تقطیع و اجزاء و هر بر قطعه سندن بر زمانه احداث و انشاء ایتلر یله جوق اولان نسنه و جوق زمان امتداد و بقای اولان شیلره تفاریق العصا اطلاق اولنشدن ترجمه قاموسده * انك خبر من تفاریق العصا * مثلك ابتدا قائل و مثل من بورك موردی و مقطعات عصادن مصنوع اولان لوازمک ییاقی مفصلا مبطور در فلیراجع

(*) پك سمر آدم ایش جازا امیر * هم اکاضیف الامیر اولش نظیر (*)

(جازا امیر) ترکیبده امیر کبر و زننده بر قوم اوزره فرمانروا یعنی امر و نهیله حکمتی انفاذ و اجر ایدن کیمسه دینور که بك و والی و منسل مقوله سی اصحاب ریاستدن عبارتدر پس جازا امیر بلك قومشوسی دیمک اولور که لسانزده بك قولتور غنیده دینور (ضیف الامیر) بلك مهماتی دیمک اولور لکن یو ترکیبعلی طریق الکتابه بسی قبوق کیم جازا بهلو یعنی سمر و حسانتلو اولان کیمسه اطلاق اولنور زبیرا جازم یوزا مثال فارسده دن اولان (ن جازا غدان تاریکست) مثله ماصدق اولموب امیر حق جاره رعایت و مسافریته حرمت ایتدکه جازا و ضیفك تن پرورلکی در کالدر دیمک اولور

(*) هم طویل الذیل اصحاب غنا * اکثری مسرف اولور چون اغنیا (*)

(طویل الذیل) ترکیبده ذیل نك انك معنایه اولغله معنای ترکیب اوزون انكلو دیمک اولور لکن علی وتیره الکتابه ثروت و یسار ضاحی اولان غنی و زنکین کیمسه به اطلاق اولنور * ان الفی طویل الذیل میاس * مفادیمه اکثر اغنیا سرفی شرف ظن ایتلر یله زمانه کیم جامه و لباسلرینك انکثرین * سپورر بولری چاروب سو قاقدر انکم * مصرعته مصداق قیلدی

باعت اطلاق اولنشدن

(*) حصن تیا اولدی شول حصن حصین * کیم اوله غایت رضائله مشین (*)

(حصن تیا) ترکیبده حصن حاک کسر یله اعدادن تحصن و تحفظ اولتبه جق متین قلعه به و محکم بنایه و وصولی قابل اولیان صرب موضع دینور تیا صحراء و زننده شام ایله حجاز مایندکه بر بلده در و آنک زیاده متین بر حصن حصینی وارد در که سد اسکندر کیم احکام و حصانته صرب مثل اولنور اکا حصن تیا دینور و حصن ابلق و ابلق فرد دخی دینلور نفحه تعالیده مبطور اولدین اوزره آتی حضرت سلیمان علیه السلام حجاره دهما ایله کلس ایتندن یعنی الحیدن بنایمکله سواد و تیا نك اختلاطه متنی ابلق تسمیه اولندی و او اطرفلر ده ایدن غیر سی قلعه اولدیغندن فرد اطلاق اولندی حصن مزبوره ملوک بی اسرا ایتلن عادیانام کیمسه بقده و فاء عهدده مثل اولان سمو ل بن عادیا مالک اوللریله بونلره صاحب الحصن ابلق دینلور شعراء جاهلیه دن اعشی * اری عادیا لم یمنع الموت ماله * و فرد بنجاه الیهودی ابلق * بناء سلیمان بن داود حقبة * له ازج صم و طی فونق * یساری کیدات السماء و دونه * ملاط و دارات و کلس و خندق * ایتلر ابلق قرنك دروازه مسدوده سن کشف و ابلاق و در سر بسته سندن ازاله ابهام و اغلاق ایتلدر

(*) اولدی خف ال افصی پك بول دیمک * مسخ پای ایچون آتی بول ایلک (*)

(خف ال افصی) ترکیبده خف خاك صمی و فاك تشدیدله انسانك ایاغته کیدیکی جرمه و مست

فادك وچندك مقوله سى اياق قابنده دينور رافضى فرقه رافضيه به منسوب اولان كيمه به دينور رافضيه شيعه طائفه سندن بر فرقه به اطلاق اولنور كه مقدما زيد بن زين العابدين علي بن الحسين بن علي المرتضى رضي الله عنهم حضرت تارينه بيعت ايدوب بعده زيدك حضرت ابو بكر وعمر رضي الله عنهما دن تيري ايلسي استدعا ايلدك زنده زيد بن علي حضرت تاري انلره جوابنده جدا محمد عليه الصلاة والسلام حضرت تارينك حياتنده وزير و مشير لري و بعد وفاته خليفه عبد التميمي لري اولان شيخين مكرمين جنازلرين نه كونابري ايدوب ابا و امتناع ايتديكيچون زندي ترك ايدوب باندن طاعنه زيله رافضيه اطلاق اولندي نسبتنده رافضى و جعفرنده رافض دينور بوفرقة فتنه انكبر خف اوزره مسي تجوز ايتيوب مذهب باطلاري چلاق اياق اوزره مسح ايتك اولم بقتدن نزاع خفه محتاج اولفقرين اياق اوزره مسح ميسر اولوق داعيه سيله خفقرين واسع و بول ايتلرله وسعت و فراخنده مثل اولوب مطلقا ككبش و يك بول اولان نسبتنده خف الرافضى و اوسع من خف الرافضى دينور

(*) چون ثبات الصدر ايمش مافي الضمير * سننده رازنهان وش جا بكيكر (*)
(ثبات الصدر) نون قافيه سنك قطعه سابعه سنده كين بنت صدرك جعي اوله رق قلب انسانده سر نهان كي مضمير و مستر و سننده دائما جا بكيكر و مستر اولان افكار و انديشه لك كيه سيدر

(*) ايتك مافي الضميرين آشكار * اولمش افصاح حيراي كامكار (*)
(افصاح الحيرين) تركينده افصاح هيريك كسريله صباح ري آغاروب اچلق معانسه حير حاك جيم اوزره تقديمه حصر و زنده حير حظه و زنده اقي طاشلو بر معانسه اولمغه معاني تركيب بياض طاشلو براوزرينه صباحك ايد تلقي دوشوب روشنا اولمغه سدر كه سائر برل دن زياده نايبار و ايد تلقي اولور لكن تشبيه مريك طريقيه يعنى قلب و ضميري كيمه به و انده مضمر اولان معاني ظلت ليل ايله مستور اولان شيشه و معاني مضمرى ابراز و اظهاري صبحك اسفرايينه تشبيهه فصحا تركيب مزبوري اظهار اسرارده استعمال ايلدينار

(*) هم جزاء شوله دركيم شول جزا * ايلو كه كلك بولوب چكك جفا (*)
(جزاء الشوله) تركينده جزاء و فاء و زنده برنسنه مقابلنده اولان مكافاته و ويريلن عوضه دينور (شوله) شينك فحيله شمله و زنده عدوان قيله سندن بزبون و اغوز جاريه جفاك اسيدرك السنه حيريه شوله الناصحه ديتكلمه مشهوره در جفا مزبوره على الاشراك بر فاج كيمه لك مملوكه سى اولوب كلفت و محنت ايله وجوده كلكه حك بعض منافعك كسيله مولد بيه نصيح خمننده اخطار ايتدكده انلر دخی اول عمل دشواري دوش يهوشنه تحمیل ايدوب هزار نعب و مشقت ايله وجوده كتوردكده اولكندن اصعب بر مصلحت ديكرى اخطار انلره آني دخی ايتلكه اجبار و هلم چرا اوقاي بو حال اوزره گذار و دائما نصيح ويندله غير يار منفع اولوب كندوسي نعلت و جفايه گرفتار اولمغه سوء مجازانده جزاء ستمار كمي مثل و نصيح ويندله آخر كيمه منفع و كندوسي متضرر اولان كيمه حقيده شوله الناصحه ضرب مثل اولشدر

(*) نكته شمير ساعد كشف ساق * سعي و همتله اموره اساق (*)
(شمير الساعد) تركينده شمير شمير و زنده قولدن و بجاقدن اتواي بوقري صيغايوب چره مكه دينور ساعد صاحب و زنده انسانك كفتدن درسكنه قدر اولان عضوه دينور پس شمير ساعد قول صغامي اولور (كشف الساق) تركينده ساق طوقدن ديزه قدر اولان

عضوه ديتكلمه بيجاني آچق و صيغامي معانسه او اولور لكن بوزكيكر بر كيمه بر مصلحت سعي و اهتمامه مباشرت ايدوب بد برای حصول اولسنه بدل مقدور ايلسندن كايه اوله رق استعمال اولنور لته كيم لساعزده دخی فلان كيمه شو خصوصه ايتك در ميان ايندي و صيغاندي چرندي و بالديري بيجاني صيغادي تعبير اولنور كه معنای كنهاني زي مراد در اساق اتفاق و زنده برنسنه منتظم اولوق معانسه در

(*) انلره ديتكلمه اقرار الشاء * ناموافق و قتده اوله هياء (*)
(اقرار الشاء) تركينده اقرار هيريك فحيله قرك جعي اولمغه قبش كيمه لرينك آيلري و مهتابلري ديتك اولور لكن قبش كيمه زنده بر دوسرك شدتدن بوجيلر يوله كيمه مديكندن و زيارب ذوق مهناب صفاسي ايد مديكندن * هنكام شتاده ليله قراء ضايع و هيا اولمغه طبعه موافق اوليان و قتده حصوله كلان امر مرغويه قرا الشاء و جعفرنده اقرار الشاء زبازده بلغا اولشدر

(*) خد عذرا كوفه بهجت شتاب * حيف بن كوردم آني غايت خراب (*)
(خد عذرا) تركينده خديكاق معانسه عذرا عذارانك مفردى اوله رق بكر قز معانسه اولديني الف قافيه سنك التخي قطعه سنده كيمش اولمغه مال تركيب جاريه مليحه خريده نك مجمع محسن اولان روي دلجوي ديتك اولور لكن تركيب مزبور بطريق التشبيه نهر فراك كار غريبنده واقع اقليم نالك بلدانندن كوفه شهرينه اطلاق اولنور بلده مزبوره الف قافيه سنك قطعه خامسه سى شرحنده بيان اولديني اوزره عصر سلفده بغايت ابادان و ازهر جهت ايله معمور و رونق و بهجتك مرجع و مافي اولمغه كال حسن ايله مشهور اولديكيچون اطلاق اولشدر في الاصل مانده بغداد بر بندر عظيم اولوب الحانقه هذه برقره مشابه سنده قالدبني و آنكديني يون و منازلي * پاسباني يوم اولوبدر برده داري عنكبوت * مصراعنه ماصدق اولديني ايران سفارتنده ناظمك مشهودي اولمغه اظهار اسف ايلدي

(*) اوادي هم ديك مزيد اول حقير * جلب ايد حددن فزون نفع كثير (*)
(ديك مزيد) تركينده ديك دالك كسريله خروس معانسه در مزيد بيه موحده مشدده نك كسريله محدث و زنده بر رجل اسيدرك مزيد مضحك ديتكلمه معروفدر صاحب المذهب امام مالك حضرت تارينه معاصر ايدى مزيدك و خروسنك قصه سى اولدر كه مزيد مزبور شوخ مزاج و مضحك و عالىجناب اولمغه فقير الحال ايكن بجمال ايدردى زياده ضرورت حالي اتانسنده اتفاق عبادضحي كادي دارا فلاس مدارنده اكلمه صالح فقط بر ساخورده خروستدن غري ننه بولمغه زوجه سنه امر ايتديكه بن صلوة عبيدي ادا ايدوب كلنجه قدر شو خروسي ذبح و طبخ ايت بزه رسم عبيدي اقامه و اجرا ايدلم ديوب مصلبي به كندى خاتون خروسي اخذ و گرفت ايديم در كن ديك مزبور اسان حال ايله اين المفرديه رك بالاى بامه صعود و اندن دار جاره هبوط ايلدي خاتون دخی و راستدن قالمبوب اوراده طومق قصد ايتدكده جاريديرك دارينه جان آندى بومنونال اوزره جداردن جداره و داردن داره پرواز ايدرك كينك ديواندن كرمج و كرمه مقوله سى نسنلر دوشورمكه بن ديواره بولنان نسنلري خاككار و كينك قاروره و چني مثللو او ايتسني شكست مكست ايله اضرار و كينك سود و باغ و بال مقوله سى نسنلر بى دو كلكه هر وارديني دارده بر كونه خسار ايلدي انجام كار خروس خاتونك پنجه قهرينه گرفتار اولدقده جبران مزيد خاتوننه خطاب ايله مبارك كونده بو خروسي بودرجه ازعاج و نغسي بورتبه اتعابك و جهي نه در ديو استفسار اولدخي واقع حالي اظهار و اخبر ايتدكده جبراني اسخياء بى هاشمدن اصحاب يسار اولانه خاتونه بر مقدار توقف ايدوب خروسي ذبح ايله بزجار يرك بو حالده اولسنه راضي اولمليز

دیوب در حال کیمی اوج بش عدد غنم و کیمی برقاج رأس بقرو کیمی انواع ذخائر اهدا و ارسال و دارم زید ناطق و صامت ایله مالامال اولدی خاتون علی الغرر پرکشت منی ذبح یله نصب قدور و اختیاز ایچون نسجیر تنور ایدرکن مزید منزله رجوع ایدوب کوردیکه دارک حولوسی شاه و بقرات ایله ملان و مطبخنی انواع خیر و میرایله طولوب همحال مطبخ توانکران اواش خانونه آباوقدر خیر و غمانه جهندن رونما اولدی دیو سوال اولدخی بیان ماجرا و حکایت حال ایتدکده مزیدک خانه خاطری لبر ز سرور و عیدربالای عبد ایدرک غایت فرحناک و مسرور اولوب مضحک ایکن ضاحک و طائل ایکن مال فراوانه مالک اولدی و دیک میون جانب نفع افزون اولغله فیمابعد رعایت و احترامنده سرموقصور ایله دیو خانونه تنبیه ایدک ایله وصیت ایلدی بیا برین دیک مزید مثل اولوب بیقدر و حقیر ایکن حددن زیاده منافع جلب ایدن کیمسه حقنده و وضیع و مبتذل ایکن شان و شرف تحصیل ایدن کیمسه حقنده ضرب اولدی قازیکه نسخ انقذه صاحب الدیک مدبدوزنده مزید واقع اولمش ایدده ابو منصور تعالینک نفقه سنده و محاضراته مثبت و مفید اولدینی اوزره محدث و زنده مزید اولوب و انجلمدن قطع نظر اولاده مشابهت بولغله نسخ منظومه تحریف و تصحیفه محمول اولهرق مصراع اول تغییر اولندی

(*) دوده القز اولکده غیره نفع ایدر * کندی و نسیبه ویر اما ضرر (*) (دوده القز) ترکیبده دوده دال اولک ضعی و نایندک فحله کوچک قورنجه و بر جکه دینور اغاجده و مویه و سرکه ده و قاذوراته تگون ایدن قورنکر و البیه فی افاد ایدن کویه و اینک بوجکی مقله لری دوده انوا عندندر (قز) قافک فقی و زای میجه نیک تشدیدله اییکه و اریشید دینور پس دود القز و دوده القز اییک قوردی دیکدر که اطوار غریبه و احوال عجیه صاحب اولان بوجکدرو بود ایدک حال و شانی کندی نفسی وقایه ایچون نسج و اعمال ایتدیک حریر کندی اهلک و اعدا منه و غیر یلرک انتفاعه و حصول مرانیه مؤدی اولغله اهل لسان بطریق التخیل کسب ماله حرص و اکباب و جع و ادخار ایچون دائماً نفسی تعاب ایتک معتادی اولان غافل خبیثا آب ایچون ضرب مثل ایتلدر در شه کیم ابو الفتح البستی اشبو * الم تر ان المرء طول حیاته * معنی باهر لایزال یعالجه * کدود کدوده القز بنسج دائماً * و یهلاک غملا وسط ما هو ناسجه * نظیره و شاعر دیکر * یفنی الحریص بجمع المال مدته * و العوائد مایقی و مایده * کدوده القز ماتینه یهلاکها * و غیرها بالذی تنبیه یتفع * تشدیدله بومعنایه ایما ایتلدر

(*) ابره الخیاط هم ایدن زیان * غیرینک نفعن ارا بوب هر زمان (*) (ابره الخیاط) همزه نیک کسریله درزی ایکنه سی دیکدر ایکنه نیک حالی کثرت استعمال ایله آشنق و قیرلق مثل الوضو و زیان و درزی اجرت خیاطت و صاحب النوب کرم و سرودن نفسی وقایه و صیانت ایتک نمایان اولدیغندن اهل لسان ترکیب مزبور ی مثل طریقیله کندی مصالح و منافعی براغوب دائماً بر عشقه آخرک مصلحتیه اوغراش آفرین دلپنه اطلاق ایدرل

(*) دیندی شول اشخاصه تجار هجر * نفع آررکن ایدرک چوق ضرر (*) (تجار هجر) ترکیبده تجار بخار و زنده بیع و شر ایدن تاجرک جمعی هجر فحینه غمانه بصره بینده بحرین اطلاق اولنان بلده نیک مجموع اراضینک اسمی اولغله معنی ترکیب برای تجارت ارض هجره کیدن کیمه لر دیمک اولور که مراد زمان سالقده هنوز طریق تجارتیه مهتدی اولیان نو هوسان تجارتدن برقاج کیمه مال و متاع محلدن اوزاق کتدیکه قیمتی افزون اولور خیالیه ینوع النخل جانیندن کلیتو خرما الوب بلادینه کتدیلر کوردیلر که اول طرفده سرمایه دن رخصت بهایله در اوردن دخی نقل ایله دیار آخره عزم ایتدیلر و الحاصل هر راز قدری برده رایج

اوابوب کاه اولغله طی مراحل ایدرک انواع خرما نیک کافی و جیدی و اعلا سنک معدن و مکانی اولان ارض هجره حظ رحال و بضاعه مزجانلرین دیار بدیار کزدیرمدن ملال کلکله جار و ناچار بوق بهاسنه فروخت ایتکده قرار و برملر یله کلی زبان و خسار ایتدیلر قیام بعد حال خسران مال لری مثل اولوب جستجوی منافع ایدرکن کای ضرر و زیانه اوغرایان کیمسه حقنده ضرب اولدی و دخی انواع معارف و فضائل ایله مخلی اولان ذاتک مجلسنده اظهار کمال داعیه سنده اولان حدی بلز خود فروش کیمسه حقنده * کسب ذضع التمرالی هجر * مثلی ضرب اوانور و هجر یتده بریده نیک و قرب مدینه ده برقریه نیک دخی استلر بدر قلال هجریه بوزلرک برینه منسوبدر

(*) دیندی حسن الظن انکیچون غفلته * مکر ناسه مانع اولور دقته (*) (حسن الظن) اضافله بر کیمسه غیر یلری صادق و مستقیم و ابوصافق معناسنه در لکن سیبیت علاقه سیله مجازا خیال ذهنلکه و غفلته اطلاق اولتورز برا غفلت حیله کاران ناسک مکر و حیله سته و دسبسه و خدعه سته قلت مبالات و عدم دقت ایله حسن ظنه سیدر

(*) اصلی بوقدن کوسترش بی آب و تاب * قوری عنوانیه رقرای السراب (*) (رقرای السراب) ترکیبده (رقرای) و قواق و زنده بلا یق و پارلدا مق معناسنه (سراب) شراب و ننده موسم صیفک صبحاق و نلرند نصف نهار وقتده چوقور اووه لده بره ملاصق اوله رق صوکی لمعان ایدرک کلنده ایراقدن کوریتن بوضار مق معناسنه اولغله معنای ترکیب سراب مزبورک ایتیلوب پارله سته دینور لکن لسان فصحا ده بطریق الاستعاره بر کیمه نیک اصلی فصلی بوق قوری عنوان ایله رونق سز و مال سز عرض کالاکو کوسترش ایدرک پارله سته مستعیدر

(*) وعد کاذبدر دخی لمع السراب * تشکان پارل صانور کویاکه آب (*) (لمع السراب) اضافله سراب مزبورک صوکی لمعان ایدوب پارلسی دیکدر لکن اهل لسان ترکیب مزبور ی بطریق التخیل و عد کاذب معناسنه استعمال ایدرل زبرا سراب محل بعیددن آب ناب هیئنده لایح اولغله تشکان یعنی صوسزلانی صو پارلیور ظنیله سوی سرابه شتاب ایدرل محله و اردقده مأمول لرندن مأیوس اولدقلری کیمی خواهشگران آب احسان دخی احوال ثروتدن کتدیلر برهنه موعود اولدقده انجاس خلیاسیله حرارت ضرورتی اطفایه دلشنه ایکن و ایدر قوییه دن اوا دینی و اضح اولدقده درکار اولان حرمانلری باعث تمشیدر

(*) اولدی هم مخ البعوض ایچون مال * اوبله نادر کیم بولماسی محال (*) (مخ البعوض) ترکیبده مخ میم ضعی و خاء میجه نیک تشدیدله کتکده اولان ایلک معناسنه (بعوض) بورد و زنده سیوری سکک معناسنه اولغله سیوری سکک ایلکی دیمک اولور صاحب کتافک * با من ری مد البعوض جناحها * فی ظله اللیل البهم الالیل * ویری عروق نیاطها فی نحرها * و الخ فی تمک العظام الخ * اغفر لعدنا من فرطاته * ما کان منه فی الزمان الاول * نظیره اولان مناجاتک ظاهری اوزره مخلوقاتک اضعف و اضعفند ن اولان بعوضک عظیم و مخی و ارایسه ده ابصاری بصیر حقیقی به مخنی بر حال و غیر یلرک احساس و مشاهده سی امر محال اولغله مانند کبریت اجر ناموجود یا خود غایت عزیز و نادر الوجود اولان نسه حقنده (اعز من مخ البعوض) مثلی ضرب و ایراد اولتور کذلک شاعرک * ابحتک کل ماتحو به کتی * ولو کلفتی مخ البعوض * قونده اولدینی کیمی موجود اولسان نسه ایله تکلیف اولدقده (کلفتی مخ البعوض) امثال عرب بدندر

(*) زینه الله دینه مقصود و مرام * جامه خوب و مرشد غمام (*)

(زینة الله) ترکیبی * قل من حرم زینة الله التي اخرج لعباده * نظم جلیلتک تفسیرنده مذکور اولدیغی اوزره نباتدن اخراج اولنان قطن وکأن وحبواتدن اخراج اولنان حر بروصوف مقوله سندن اتخاذ اولنان ملابس جنبه به واسباب تجملدن اولان البسه مزینه به اطلاق اولنور (* نکته فالوزج السوق اولدی هم * ظاهر خوب ودرونی اوله کیم *)

(فالوزج السوق) ترکیبده (فالوزج) ذالک فحیه لغت مولده یا خود پالوده فارسیه معری اولق اوزره اطعمه لذیذه دن پلته و محلی و الماسیه تعبیر اولنان حلویاته دینور (سوق) سبک ضمیمه چارسو و بازار معناسنه اولغله معنای ترکیب چارشو محلی سی دیمک اولور چونکه یومقوله اطعمه ک اسواقده خرج عالم اوله رق صائق اوزره معمول اولنور اکثر باینک ویدی تمیزه مقتدر اولیان صبیانی الدائم داعیه سبیله مصنوع اولوب صورت ظاهره سی یاغی پالوده حقیقی بی مزه لکله آلوده اولدیغیچون علی طریقه التخیل شکل و منظری حسن و خوی و خلق بدو مستهجن اولان کیمه حقیقه ضرب ملندر

(* دینسه مرآت الغریبه بل نه در * پاک و صفوتی مجلا نسنه در *) (مرآت الغریبه) منکات الحبیبه وزنده وطن و دیارندن دور و عرض کالای جال ایده جک اهل و حیرانندن اغتراب ایله پر شور اولان خاتونک آینه سی دیمکدر چونکه مبتلای کربت غربت اولان زن نظر مرآت رغبت ایتدیکندن آینه سی ژنک و پاسدن عاری و ناظرک نفسیه طونو قلمقدن خالی اولغله مطلقا پاک و صفوتلو و مجلا اولان نسنه مرآت الغریبه دینلندر لکن نغمه تعالی ده و مجمع الامثال مختصرنده مسطور اولدیغی اوزره غریبه قوم و عشرتک غریبه تزویج اولنان خاتوندرکه وجهنک محاسن و مقابحنه ن برشی اخفا ایتدیک ایچون دائما مرآت جلا و ربوب سطلکی تههد ایدر اولغله آینه سی غایت مجلوه اولور بناء علیه برنسه زیاده نی و صاف اولدقده (اننی من مرآت الغریبه) دیوشرب مثل اولنور و زیاده مجلی و تابدار نسه یوکا تشبیه اولنور ننه که ذوالرمة نام شاعره * ووجه کمرآة الغریبه اسجج * قولنده و افعدر خذ ما صفا و دع ما کدر

(* دیدیلر شول حوضه مرآت السما * کیم اوله آینه وش صفوتما *) (مرآت السما) اضافته فلکک آینه سی دیمکدر لکن ناظمک اشعاری اوزره بطریق تشبیه شول حوضه اطلاق اولنور که درونی نظافتلور پاک و صوفی صافی و یراق اولغله صورت سما کندیده منعکس اولور اوله

(* ربط امنبت ایش جبل الجوار * جبل عی اولش دخی دشوار کار *) (جبل الجوار) ترکیبده جبل حانک فحیه ایش و اورغان مقوله سنه دینور عهد و پیمان اطلاق اولنور (جوار) کباب وزنده قومشولغه دینور و برکیمه به لدی الاقتضا امداد و اعانه و حفظ و حایه ایشک اوزره عهد اولنان عهد و امانه و میثاق و پیمان اطلاق اولنور پس معنای اوللرینه کوره استعاره طریقیله و ثابله کوره اضافه بیانیسه ایله برکیمه به اطمینان ایله ربط قلب ایدوب اندن کمال مرئیه امنبت و دوستلغه وثوق و اعتماد ایتک معناسنه اولور (جبل العی) ترکیبده (عی) عین مهمله نک فحی و باینک تشدیدیه شول کیمیه دینور که مراد ایلدیکی ایشک یولنی ییله میوب و بوله میوب شایوب قالمش اوله یا خود مباشرت ایلدیکی خصوصک عهده سندن کله میوب عاجز و ناچار اولش اوله پس جبل العی عاجز و درمانده ایی دیمک اولوب و برنسه دن اظهار عجز اول ششک عسر و صعوبتی مستلزم اولغله ترکیب مزبور زیاده کوچ و دشوار اولان کار مشکله استعمال اولندی نسخ مطبوعه ده * ایله بدلی

مجه ایله جبل العی دوشمکه از غونلق و ضلال ایی دیمک اولور آنکدخی توجیهی قابلدر (* همدخی مفهوم متدیل الامان * رای ایچون المی اکابر دن نشان *) (متدیل الامان) ترکیبده (متدیل) میک کسر یله قندیل وزنده پیشکر و دستمال مقوله سنه دینور (امان) سحاب وزنده خوف و خطر دن آسوده و قورقمن اولق معناسنه درملوک سالفه دن بری خصمه بحار به اثناسنده برطاق متادیل ملوکانه استیجاب ایدوب حین غلبه ده جانب خصمندن اخذ و گرفت اولان کیمه لدن رای طلب ایدنره علامت امان اولق ایچون بری احسان انلردخی باشلرینه اورتمکله ز پرچایه ده اولدقلرین اعلان ایتلرله فیما بعد کاشنا ما کان رؤسادن رای ایچون النان نشانه اطلاق اولندی

(* حیره النجم اولدی شاشقن کر مه هم * حیره الضب اوله شاشقن دمبم *) (حیره النجم) ترکیبده (حیرت) غیرت وزنده شاشقن معناسنه (نجم) نونک فحیه یلدر معناسنه اولغله یلدرک تحری و شاشقه سی دیمک اولور بوراده نجمدن مراد قطعه سما و یه ده مذکور اولان خنس و کنس درکه سبعة سیاره دن زحل و مشتری و مریخ و زهره و عطارد در بونلرک سائر نجوم کی شرفدن غریبه سبرو حرکتلرندن غیری کندی ندو پرلنده بشقه جه حرکت مخصوصه لری دخی اولوب اول حرکتلرند اوضاع متغیرانه ایله کاه و ثاقل و بطاقت و کاه و شتاب و سرعت و کاه و مکث و اقامت و کاه استقامت اوزره حرکت و کاه دخی ادبار و رجعت ایتلرله بونلره خسته متغیره اطلاق اولندی یوملاسه ایله برکیمه دن صادر اولان حرکات نامنتظمه و الهانه به * حیره النجم * و اومقوله کیمیه * احیرمن النجم * مثلالی اراد اولنور (حیره الضب) ترکیبده ضب ضادک قحی و باینک تشدیدیه حشرات ارضدن کله دیکلری جانوره دینور و یوکلر قششک طبعنده تسیان اولغله اکثر یا حیرنی و اینی ضایع ایدوب اوراده بوراده متغیرانه هیمن و شاشقن شاشقن کشت و کذا و جولان ایتدیکی مشهور اغراب و عربان اولغله حیرت و ضلالیه و حق و بلادنه مثل اولوب یوصفتر ایله متصف اولان کیمیه لر حقیقه * احیرمن الضب و اصل من الضب و ابدا من الضب * دیوشرب مثل اولنور

(* اولدی هم مفهوم اسلوب الحکم * ایتمه تعریض کلامی مستقیم *) (اسلوب الحکم) ترکیبده اسلوب همزه نک صمیمه طریقت و طرز و طور معناسنه (حکم) امیر و زنده حکمت ایله یعنی علم و معرفت و قول و فعلده اصابت ایله متصف کیمیه معناسنه اولغله اسلوب الحکم دیمک کندیویه مهم اولان غیردن سوال ایدن سائله مسئولک غیردن جواب و یرمکه سکالایق اولان اوندن سوال دکلدر بلکه شو جوابک مسئله سندن سوالدر دیمک قصدیه متکلم ایهی ترکی اوزرینه تعریض ایتکدر

(* حاطب اللیل ایلین خلط کلام * سو یلیو یه کفتکوری بی نظام *) (حاطب اللیل) اضافته کیمیه وقتی حطب جمع ایدن اودویچی به دینور لکن ترکیب مزبور بطریق التشبیه درمه جائمه قارمه قاریش نظاممین و رابطه سبز کلام سو یلیسان کیمیه به اطلاق اولنور جهت اطلاق ظلمت لیلده اودون دیوشن کیمیه الله به راست کلورسه ایلدیکی کی بودخی خلط کلام ایدوب لسانه رطب و یاس به کلورسه آتی تقوه ایتدیکدر کذلک سکوتی موسیقی برینه کجکرکن یه آتیزی طور یا یوب صانع صیان کلامله در در بانه مجبور اولان و کشار و یکشار کیمیه به اطلاق اولنور وجه اطلاق حاطب اللیل برکدر دیک جالی جری ایتدیه بعضا سیلان و عقرت مقوله سی موزیات یولغله من حیث لایشرانی دخی حامل اولوب الی بلاسنه اوغرا دینی کی اغرنه نه کلورسه انی سو یلیان یاوه کودخی اکثر نادیل بلاسنه اوغرا دیندر

(*) خبط باطل اولكه غايته طويل * طول قدی حفته اوله دلیل (*)

(خبط باطل) اضافته ایام صیفده نصف نهار وقتلنده جانب سعادن اشانی طوغری اورجک
آغک خبوطی کی اینجه اینجه ایب رستمده اوله رق هواده اویشار کی مرئی اولان خبوط
موهومه به دینور که اوزونلغده و اینجه لکده مثل اولوب * اطول من خبط باطل وادق من خبط
باطل * دینور و بوکا بخاط الشیطان ولعاب الشمس دخی دینلور چوققلر شیطان اورجکی
تعبیر ایدر لکن طرفا ترکیب مزبوری علی طریق الشیبه قیافتنامه قولجه طول قدی حافته
دلالت ایدن پک اوزون بویلو کیمسه به اطلاق ایدر وجه تشبه طول بی طائلدر و حقیقتده
اصلی و وجودی اولیان نسته به ده اطلاق ایدر

(*) پک زباده حق ایمش حق جی * آنکی چون یازدیلر حق ماجر (*)

(حق جی) ترکیبده جی جیک ضعی و حاکم فحیه هدی وزنده فزاره قبیله سندن دجین بن
ثابت نام کیمسه نک لقی یاخود غیری بر کیمسه نک اسمدر و بوجی عربک نصرالدین خواجه سیدر
ساده دل و خالی ذهن بر کیمسه اولغله کندیدن ابلهانه صادر اولان افعال واقواله دأثر فقره
کتاب ادبیه ده مسطور و حکایاتی بین العرب خواجه مرحومک حکایاتی کبی اضافک
مشهوره دندر از جمله ترجمه قاموسده مذکور اولدیغی اوزره بر تارلاده برکون چفت سورر کی
اوتیه بری اولطه ایده رک بر نسته جینجو ایدر کن بر کیمسه کوروب سببندن سؤال ایلدکه
یکین هفته بوتار لاک اینجه بر مقدار اقه دفن اینجیم حالا بوله میوزم دیدی اول کیمسه آبا هیچ
بر نشان ایلدکی دیدکده بلی اول کون اوزنده بر قطعه سیاه سحاب اولغله آتی نشان اینجیم
اول سحابه بی دخی کوره میوزم دیدی و نقیحه تعالیده مسطور اولدیغی اوزره جی برکون
بر طرفه کیدر کن بولده بر طاقم چوققلره تصادق ایدوب اللرنده بر طوغان میده سی اشانی بوقاری
آتوب اوینارلر کوردکده بازی مرده نک اشراسته طالب اولوب بوی بکا بر درهم صتا بر سکر
دیدکده انلردخی بلی دیمکده بر درهم و روب آلدکده چوققلر آبا بواولش طوغان بر صوغان
ایتمز ایکن بر درهم و روب الیغکده نه حافتدر دید کلدنه ای احقار یا بو دری اوله الی
آلتونه و بر مزلر دیو جواب ویدی و مختصر رینغ الاراده مزبور اولدیغی اوزره مر قوم
بر کیمسه بدرینک جاریه لرندن برینک یتاغنه واروب جاریه بی اوخاشاغه باشلدکده جاریه
اویاتوب کیدر او دیدکده صوص بن بوبام دیمکده ججه سنی توریه و اخفا خلیاسله آجقده
بر اقدیمی مثلی حافتلری اکثر من اینجی اولغله فیا بعد حق و بلادی جلی اولان کیمسه
حفته احق من جی ضرب مثل اولدی

(*) حق بیس اوله برشی عجب * کیم اوله احق ایکن حاضر جواب (*)

(حق بیس) ترکیبده بیس حیدر وزنده بین العرب جی و ابن هیفده کبی حافت ایل
معروف بر کیمسه در لکن مع حافتده عجب اولنور خبته مخلکوی و حاضر جواب اولغله
احق حاضر جواب حفته ضرب مثل اولندر از جمله بیس مزبور بر کیمسه ایله نمائی حسحال
ایدر ایکن بر آخر کیمسه کلوب نه بلان سولشور سکر دیدکده سکرک اوصاف ججه و اخلاق
ججه مکر ذکر ایله اکتیور ایدرک دیدکی کبی

(*) کارمکروهه دینور حکم النسا * مرد اولنر اینسون آندن انقا (*)

(حکم النسا) اضافته عورتلرک حکمی یعنی شول نسته شویله در یاخود شویله اولسون دیو
امضا ایلدی معنایه در چونکه طاقه نسوان ناقصات العقل و العرفان اولنر ایله اکثر یا
حکم و قضای نهج اصابتدن بیرون و خطا و خلل و غیرون اولدیغی * شاور و هن و خالق و هن *

آرندن دخی * ذل من استند امره الی امرأة * خبرندن مساندن بس یوملا نسته ایله مطلقا
وهن و خطاده و تنفر و استکراه اولند جق امر تاسزاده ضرور امثالندن اولندر کذلک
(رأی النساء) ترکیب دخی مثل مزبورک مثیلدر تکیم شاعر اشبو * نقتان یجوز ذوالصناعة
عنهما * رأی النساء وامرأة الصبیان * اما النساء فیلهن الی الهوی * و اخوال الصبی یجری
بکل عنان * نظریله ایضاح مآل ایلندر

(*) پک ثقیل آدم ایمش جای روح * میخشوعده اوله ایتندر سئوح (*)

(جی الروح) اضافته روحه عارض اولان سئمه دیمکدر لکن مراد علی طریق التشبیه
غایت کران جان و مغفور القلوب اولان مستقل کیمسه اوله جقد که ثقلت جلدی جای محرقه آسا
اهل مجلسه کلال و انقباض و ملال ابراث ایتکله دفعنه چاره جوی اولور و بویله ثقیل الروح
حفته بوعبر ابتداء هارون الرشیدک ریش الاطیاسی اولان میخشوع بن جبرائیل نام حکیمک
خاطر نسته سئوح ایمش اولدیغی تصحیح کرده ناظم اولمش کی منقهم اولور لکن نقیحه تعالیده
مسطور اولدیغی اوزره میخشوع حکیم ما مون خلفه به (یا امیر المؤمنین لا یجالس الثقیل فانما یجد
فی کتبنا ان محالسه الثقیل جی الروح) دیدکی متقدمین حکایه اولدیغی مفیددر قالدیکه
میخشوع یاه مثناة تحتیه نک فقی و خا میجه نک سکونی و تاه مثناة فوقیه نک فقی و شین میجه و عین
مهمله ایله اسم سریانی اوله رق عبد المسیح معنایه در کذا فی هامش روض الاخبار

(*) اهل ثقلت دفعنه حسن جیل * خاتم طاووس ایمش ضرب المثل (*)

(خاتم الطاووس) ترکیبده خاتم مایختم به معنایه در که مهر تغیر اولنور و بر نسته نک آخریه
و صوکنده دینور (طاووس) طبر معررک اسمدر و کومشه دینور و اسماء و رجالدندر بس
معنای ترکیب طاووس قوشک قویرونی یاخود طاووس نام کیمسه نک مهری یاخود کومشدن
مصنوع خاتم دیمک اولو ناظمک بیانی اوزره طرفا ترکیب مزبوری بر مجلسه بسط بور یای کثافت ایل
ابراث قبض ایدن ثقیل و خراشی اعمال لطائف الحیل ایله دفعه و ازاحه ایتمه خصوصتده ضرب مثل
ایتمز لکن مورد مثله ظفر یاب اولنه مدی

(*) حالب الضأن اولکه غایتده دخی * همدخی خاسی الذهب جو مردغی (*)

(حالب الضأن) ترکیبده حالب جالب وزنده سود صاعی معنایه (ضأن) همزه نک سکونیه
قیون معنایه اولغله معنای ترکیب قیون صاعی دیمک اولور لکن قیون صاعی معنای
اولان کیمسه اکبریا اسافل ناسدن جویان مقوله سی اولمق ملا نسته سیله دخی و مثیل کیمسه دن
کایه اولور (خاسی الذهب) ترکیبده خاسی عاصی وزنده جوز و قندق مقوله سیله باز میجه طافلانندن
اولان جفتی نکمی اوینان دیمکله اتون ایله جفتی نکمی اوینای کیمسه دیمک اولور که آهنگنه
التون و بری غنی سفیدن کا به اولور یاخود (خاسی الذهب) حله مهمله ایله بین العرب جود
و سخا ایله مشهور اولان عبد الله بن جدعان نام کیمسه در که دائما التون طاشدن شرب و احسنای ایتکله
خاسی الذهب نسیمه اولندی بغده بطریق التمثیل هر برضی سخنی به اطلاق اولندی

(*) خسته دیمش دخی دهن الحضا * چون بخیلان شکوش سخنی نما (*)

(دهن الحصى) ترکیبده دهن دالک ضمیه باغ معنایه (حصى) عضا وزنده جنل تعبیر
اولنان اوقاجق طاشلر معنایه اولغله جقل طاشی باغی دیمک اولور لکن تشبیه طریقیه
قلبری طاش کی سخت و قی طاشدن اغ جیمدینی کی لرنندن عطا و احسانه دأثر نسته جیمدیان
بخیلارک خست و امسا کنه اطلاق اولنور

(*) معنی دهن ابی ایوب هم * سحر ایله ایتک عملر دیمدم (*)

(دهن ابی ایوب) اضافله ابو ایوبك تطيب همچون سوزندیکي باغ دیمك اولورکه مراد عباسیه دن منصور خلیفه مك وزیري ابو ایوب الموریانی اوله جقدر وزیر مزبورك انواع عطریات غالبه دن مصنوع زیاده خوشبوی برنوع دهنی اولمغله هر بار حضور منصوره اعتراف ایندکده انکله ندهن ایدردی مرحومك نزد خلیفه ده وقع واعتباری آن یان مرزاد وهر بر خصوصه منصور کندویه مجبور اوله رفق رام ومنتقاد اولدیفنی ارکان دولت معاینه ایندکلرنده ابو ایوبك دهنی سحرایله معمولدر دیمه رینه مبنی عمل سحرده مثل اولوب برکیمه برشاهی یاخود غیري برصاحب جاهی کندویه رام ومنتخیر ایندکده * معه دهن ابی ایوب * دیو ضرب مثل اولدی

(* خبط عشوا کاه اصابت که خطا * هم دینور مطابق خطایه جائجا *)

(خبط عشواء و خبط العشواء) ترکیب اضافی لریده (خبط) خاء معجمه نك فتحیه کیجه وقتی کاه جاموره و جفوره و کاه خس و خمار مقوله سی شیء محذوره باصه رق کور کیدی شی کی کورمه دن کتمک معنائه (عشواء) جراء و زنده کیجه ایله کوزی کورمکله ایاقلارنی کیفا اتفاق اورایه بورایه اوروب چاه رق بور اولان ناقه معنائه اولغله شکور دوه نك کورمه دن کیدی شی دیمک اولور اکن فصحا ترکیب مزبور کی کاهی اصابت و کاهی خطا ایدن کیسه نك حالتی بهان معرضنده ضرب مثل ایدوب بخبط خبط العشواء دیرل تکیم زهیر بن ابی سلی شبو * رأیت النبی خبط عشواء من نصب * تمته ومن تخطی یعمرفیهرم * نظیره ایما ایتشدر و بعضا دخی مطلقا خطاده استعمال ایدوب قول وفعلنده دائما خطا ایدر اولان کیسه حقنده * رکب متن عباء * و خبط خبط عشواء * و اخبط من عشواء * مشارعی ایراد ایدرل

(*) رنج نقرس آدی داء المترفین * اغنیا چونکیم اولور راحت نشین (*)

(داده المرتفین) ترکیبیده داده ایله علت ومرض معنایسته (مرتفین) نعمت جوقلبغی معنایسته اولان اترافدن اسم مفعولک جمعی اولمغله معنای ترکیب رزق و نعمتی و سغلی او حسن زندگانی ایله بکام و رفاهیتلی کیمسه لک رنج وعلنی دیمک اولور لکن ظرفا اکثر یا اعمال شاقه کلفتدن آزاده و امین و ناز و نعيم ایله یستر راحتده تن پرور و مرض بع نسیب اولان کروه مرتفینه اصابت ابدن یا خود انتره چندان مضرا و لمغله حالربنه نوعا ملاجم عدد اولشان نقرس علتیه اطلاق ایدر لر (نقرس) زبرج و تشبیه برکونه ورم و وجع اسمیدر که طوقلرک و اباق برماقلرک مفصلالزنده یعنی او یناق برلنده حادث اولور

(*) اولدی داء البطن اول سرنهان * زاولیه ظاهرده بردرلوعیان (*)

(داء البطن) اضافته بقرآن آفریسی و یورک آفریسی تعبیر اولئان وجع معنساندر لکن بطریق التشبیه درون انسانده مضطرب و نهان اولوب بر وجهه خارجده نشان و اماره سی نمایان اولسان سر سر بیسته به اطلاق اولتور و دفعته چاره و علاج مشکل اولان شرمستوره و فتنه خیمه به دنور تنه کیم بعض سلف حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه فتنه سنی بیانده * ان هذه الفتنه كداء البطن لا بدی من این یوقی له * یورشد و شاعرک * و بعض خلایق الاقوام داء * كداء البطن لبس له دواء * قولنده شرمستوره اطلاق مستور دکلدر * (*) اخون من ذئب بك خائن اولان * هر کسه سهوده خصمه مال و عاقل *)

(اخون من ذئب) ترکیب شده اخون زیاده خائ و غدار معنایسته (ذئب) نون قافیه سنک
قطعه سادسه شده یکدیگی اوزره سباعدن قورد معنایسته در و بوقورد نوعی بین العرب

خیانت و غدر و خذل و خبث طبع و ظلم و عداوت و عدو یعنی سرعت سیر مثالی صفات مختلفه ایله
متصف و بوصف فترده بکانه سباع اولغله هریر وصفی مثل اولوب * فلان اخون من ذئب *
و اغدر من ذئب * و اخذل من ذئب * و اخبث من ذئب * و اعظم من ذئب * و اعدی من ذئب *
و اجول من ذئب * دینلور

(*) ذئب يوسف یوغیکن هیچ نہمتی * تہملک ایلہ یولاق شہرتی (*)

(ذئب يوسف) عليه السلام که قصه و حکایتی و کندو به عز و اولیان نهدت و جشایان بدین
برای توغاسیر و نوار بخنده مخصوصا مولانا جامینک و نظایمینک و خدینک یوسف و زلیخا نام
مؤلفاتند مبطور و السنه ده مشهور اولغله مثل اولوب پرکیسه اصیلا صنعی و مدخلی
اولدینی جنحه قطعه ایله افزایه اوغرایوب اتهام اولندقدنه تشبیه ذئب یوسف
اطلاق اولتور

(*) ذنب الانسان اولدی شیطان لعین * آدمه چونکیم اویر خدیم مین (*)

(ذئب الانسان) بانطق بي ذیشان دشمن دين آدميان اولان شيطان لغت عنوان دن عبارتدر شه ڪيم امام احمد بن حنبل وطبرقي اسناد جيد ايله * الشيطان ذئب الانسان كذب الغم * حديث شريفني روايت ايتشلدردر يعني ذئب معياره نوع غمي نهكونه وادي هلا كه اوغرادوب اغتيال ايدر ايسه شيطان دشمن نوع بني آدمي اولجه ورطه هلا كه القا واضلال ايدر دمل اولور

(*) ذنب اہبان برعجب سر غریب * غیر ناطق سو ملک نطق عجیب (*)

ذنب اهبان) اهبانه تکلم ایدن قورد دیک اولور (اهبان) عثمان و زننده صحابه کرامدن
 اهبان بن اوس الاسلی حضرت نریدر قصه سی اولدر که مویی الیه قبل الاسلام جوارم دینه ده
 یونلری کوردکن ناگاه بر قورد کلوب قبولک برینی سوریدن آرد قدده اهبان دخی صحابه ایدر
 و زنینه هجوم ایدر که قورد قیوی براغوب قور ییغی اوزره اوتوروب کلام فصیح الیه یا عبد الله
 الله رزم یننه حائل می اولور سن دیدی اهبان دخی نه عجب امر غریب سدر که قورد بکا کلام
 و یلیور دید که قورد یننه تکلمه آغاز ایدوب سکا بوندن اعجبی خبر و یرم دیه رک الی الله
 دینه منوره ایه اشارت ایدوب شو خر مالک ایچنده یا خود شو جرتین یننده الله تعالینک رسول
 سه اولشی و اوله جفی خبر و یر و خلق ایمان و توحید و طاعت رب مجیده دعوت ایدر اکا
 جابت ایتمز سکر دید که اهبان حضرت نلری همان قیونلری و دیعه خبر الحافظین ایدر رک
 علی الفور رسول الله کلوب قصه بی وقوی اوزره قص و انیا و شرف اسلامه احرار
 بی عز و علا ایتمک فیا بعد کندویه مکلم الذنب و اولادینه بنوا مکلم الذنب دیمکله شهرتیا
 اید یغی کتب صحیحه احادیثه مستند و مشتهر بنابرین قصه زیاده اعجب و اغرب اولان نسنه
 حقنده هو ذنب اهبان و هذا کذنب اهبان دنو ضرب مثل اولندی

(*) چوق زمان کین طومنه در حقد الجمل * خصلت مذمومه در صانع کوزل (*)

حقد الجمل) ترکیبده حقد حاکم کسریله عداوتی قلبیده. امساک ایتک یعنی درونده کین
و عنق معناسنه (جل) فحشمنه ارکک دوه معناسنه اولغله معنای ترکیب دوه کینی دیمک
بولور چونکه دوه قسمی کنبدن ریجیده و آزار کوردیکی کیمه به کین باغلوب مدت
یده دنصکره دخی فرصت بولورسه اخذ انتقام ایتک معنادی اولغله کینه و انتقامده مثل
لوب بوخصلت ذمیه انسانده دخی بولندفده حقد الجمل اطلاق اولندی و بومقوله حقوق
و کیندار کیمه به لسانغزه دوه کینلی تعبیری رایکاندر.

(حلم التام) ترکیبند حلم حاکم ضمیمه احتلام کبی رونیده جاع ایتک یعنی التام ده دوش

ازمق تعین اولان حالت وقوعه کک معاشنه اولوب و بوجالت سریع الانقضاء برلنت موهومده
مخلاه دن عبارت اولغه سرعت و شتابله عبور ایدن هنگام ذوق و صفادن و مقلوب لایقا اولان
دولت دهر یوفادین کایه اولور * نه کیم بعض حکما تاپوت اسکندری کورد کده * انظار
الی حلم التام کیف انقضی والی سحاب الصیف کیف انجلی * دیمشدر و بعض شعرا وصف دنیاده *
احلام نوم او کطل زائل * ان الیب بمنلهما لا یخدع * دیمشدر

(حلم یقظان) ترکیبند یقظان سکران و زنده نامک ضدی اوله رق او یانق کیمه معاشنه

اولغه بیدار کیمه ک احتلام اوله سی دیمک اولور یو حلم ایسه نوم و رؤیاه مخصوص اولوب
حالت یقظه ده وجودی اولدیغنه مبنی خارجه و جودی اولیه رق قوه و اهمه و متخیله ده
متصور اولان آمال عاقله و امانی باطله مقوله سی مایخولیه اطلاق اولور
* کیرلو ایچک باده بی شرب الیهود * کیفی صافلر اوقوم بدغود *

(شرب الیهود) اضافله یهودیلرک شرب ایچمه سی دیمک اولور چونکه طاقه خائنه یهود
هر نه قهر شرب نجرایله مذاق آلودایسه ده طوائف ساره کبی اعلان و افشا ایچوب صکاری
یهودی لردن دخی ستر و اخفا ایتکله بعض عیاش بد معاشک لغرض ماتک و تنها باده نوش
اولمسنه بطریق التشبیه شرب الیهود اطلاق اولدی

(خدعه الایام) ترکیبند خدعه نم و غرقه و زلزله مکر و حیله معاشنه اولوب مضاف

تقدیر یله خدعه هموم الایام دیمک اولغه انسانه اکثر ازماده عارض اولوب تاب و حرارتی
قلبه تأثیر ایدن غم و حزین طرد و دفعته چاره و حیله دیمک اولور و ایشو مقوله احزانک اندفاعی
شرب منکرات ایلله ازاله عقل و هوشه موقوف اولق زعنده اولان طرفای فساق عیش و نوشه
خدعه الایام اطلاق ایشلار

(سرعه السمع) ترکیبند سرعته السمع اوله هم سیر بدیع *

(سرعه السمع) ترکیبند سمع سبک کسری و میم سکونیه ارک قور دیک دیشی صر تانه
آشمه سیله تولد ایدن جانورک استبدار جانور مر قوم قوتنه ضبعدن و جرأت و خفته ذبیدن فروتر
اولدییی خصوصاً سرعه سیرده ریاح و طیور دن اسر ع و تیز و اولدییی حیوة الحیوانده مسطرر
و بر کره پرتا و اشد کده اوتوز ایشوندن زیاده صحرادیغی ترجمه قاموسده مذکور در پناه علیه
سرعت و شتابده مثل اولوب زیاده تیز رفتار اولان انسان و بغایت بو کرک اولان حیوان حقتده
* اسر ع من سمع * ضرب مثل اولمشر و جانور مر قوم قوتنه سامعه سی نهایت در جه ده
اولغه حس سمعی قوی اولان کیمه حقتده اسمع من سمع دخی ضروب امثال دندر (سرعه العیر)
ترکیبند عیر طبر و زنده جار و حشی معاشنه در و بوجار و حشی چرا کاهه کتد کده
خصوصاً بر محله انسان اولدیغنی حس اشد کده زیاده تیز کیمکله * اسر ع من العیر * ضروب
امثال دن اولمشر

(زهودیک و زهو طاروس و ضرب) یوریمکده ناز و جنبشله شتاب *

زهو الدیک و زهو الطاروس و زهو الغراب (ترکیبند زهو سهو و زنده فخر و تعظم و عجب
(و خیلا و کبر و نخوت معاشنه اولغه معانی تراکب خر و سک فخر و تعظمی و طاروسک عجب

و نداری و قارغیک تکبر و افتخاری دیمک اولور چونکه حسان طیور دن معدود اولان خروس
شوخ طبع و زنده دست مزاج اولغه طاو قرا یله اجتماع هنگامه پهلوان واری آبل آبل
یوریه رک و باشی هوایه دیکوب بیون قباردوب قنادر و یوریه رک خروس لیدیغی و طاووس دخی
حسن صورتده و ریاش منقشه و زیبا سنه نظر ایتد کده خصوصاً دیشی کندیته ناظر
اولدیغی حالده دجاجة هندیه کبی قباردوب کروی قویرق اچهرق و بال و پرینک زینت
و آرایشنه بقارق طفره فروش مباحات اولدیغی و غراب خیانتا ب دخی بطن نه مبنی یوررکن
باشی ایکی طرفه ماله ایلله کاه بر قنادینک و کاهی او بر قنادینک اوزریننه با قدرق اوضاع متکبرانه
ایله خرام و رفتار داعیه سنده اولدیغی مشهور طرفا اولغه یونرک زهو و فخری مثل قلوب
ناز و شیوه ایلله خرامان اولان خود بین و خود فروش حقتده * ازهی من الدیک و ازهی من
الطاروس و ازهی من الغراب * مثالی مضر و ب اولمشر قالدیکه نسخ مطبوعه ک بو محله ده
واقع * جسن طاروس اولدی حسن برکال * بیی منظومه ده الی صحیفه مقدم بعینه مسطور
و اوراده شرح و بیانی مزبور اولغه ثبت و املا دن کف خامه اولدی

(رجل الطاروس) ترکیبند شول شی قیج * زرد زیانسته ده اوله فضیح *

(رجل الطاروس) طاروسک ایغی دیمکدر چونکه نفس طاروس حسن و لطافتده مثل اولدیغی
کبی زیاده قیج اولان ایاقلری دخی قیج و کراهنده مثل اولوب بر زیانسته ک اجزاسنده برشی
کریه بولند قیده یا خود اخلاق حیده کشره ایلله منصف اولان کیمه ده مورث فضاحت
اولور بر خصلت ذمیمه بولند قیده یا خود بر ایو کیمه ک ولدی ناخلف اولد قیده بطریق
التشبییه * رجل طاروس اطلاق اولور نه کیم بومعشار ده * انف الظلی و کلف البدر و شولک
الورد * دخی مثلدر

(شولک) ممکن اولیه شب الغراب * چون اودر دائم سیه بی اریاب *

(شب الغراب) ترکیبند شب عیب و زنده صاج و صقال مقوله سنک اغار مقلغه دیمکله
قارقه ک تو یلرینک اغار ماسی دیمک اولوب غراب ایسه آق بابا کبی طول و دراز معمر اولسه ده
ینه بال و پری اغار میوب دائما سیاه ریش اولدیغی امر آشکار اولغه تأیید ده مثل اولمشر
مثلاً شونسنه ابد اولمزدیمه معرضنده * لایکون ذلک حتی یشب الغراب * دیو و شواشی ایشلک
نم ایچون اصلاً متصور دکلدردیمه موقعنده * لافعله حتی یشب الغراب * تعیر یله ضرب
مثل اولور نه کیم * لافعله حتی یبيض القار و حتی یلج الجمل فی سم الخیاط * دخی امثال
تأیید دندر

(غبار الشب) ترکیبند غبار غراب و زنده توز معاشنه اولغه قوجهلق و اختیارلق توزی

دیمک اولور که بطریق الاستعاره ریش سفیده یعنی صاحبک صفالک اغار مننده مستعملدر ماک
مثل موی سیاه اوزره عارض اولان بیاضلیغی مانند فرس رهوار کشت و کذار ایدن عمر سابق
متلاشینک کردپاینک یعنی اباعندن قالفان بوز توزک سیاه نسنه اوزره ترا کته تشبیهه میندر
* پیرا و لیمه اکلده دم بی خبر * بل بوکک اولدیغنی قوس الکبیر

قوس الکبیر) ترکیبند قوس قافک فقیله بای معاشنه کیر کافک کسری و بایه مو حده ک فقیله
بیرلک و قوجهلق معاشنه اولغه اختیارلق بای دیمک اولور که بیرلک هنگامه بل بوکلوب
بای کبی مقوس اولق حالتده مستعمل مثلدر و بومعشاره مثل اولدیغنه بالفعل نفسیده مشاهده
ایتدیمکده واقف اولدم دیمکدر

(*) اولی حق موی سفیدی آشکار * لجه نك دیر که سر بال الوقار (*)

(سر بال الوقار) ترکیبده سر بال قرطاس وزنده کوملکه دینور و مطلقا ملبوس اولان لباسه دینور وقار سحاب وزنده آغرمش بلولکه دینور که محافظه عرض ناموسی موجب خصلت حیده در چونکه بر کیمه نك مسن اولوب صفالی اغرمقلبی * صبحیری میدمدار کف بنده پیمانه را * هر هم کافور شد موی تو زخم شانه را * نصیحه متصح اولوب خفت مزاجه دار اولان لایق سز نسه لری ترکیه زانتلو و تمکینلو اولسنی مثل اولغله صفالك آغرمسده سر بال الوقار اطلاق اولندی

(*) اولدی یك ما یوسلق یاس الغریق * شدت بیم و خطر هول الحریق (*)

(یاس الغریق) صویه عرق اولش کیمه نك حیانتدن قطع امید ایتی دیمکدر پس بویه غرقاب اولان کیمه سباحث شناس اولدقده وساحه نجاته موصل تثبث ایدجک برنته بولدقده بلغمه حیانتدن بغایت مایوس اولدیغی ملبسه سیله مطلقا فرط یاسله مایوسلقده مثل اولشد (هول الحریق) یانغلك خوف و خطری و اندیشه و تلاشی دیمکدر لکن حریق علونوب شدتندکده زیاده هائل و قور قمع اولق ملبسه سیله مطلقا خوف واضطر ایدجک مثل اولشد

(*) بد نظره بوله درنا که زوال * اهل جاهه نکتة عین الکمال (*)

(عین الکمال) اضافله بر رتبه رفیع صاحبک عز و جاهی درجه کاله بالغ و منتهی اولغله هر کورن کیمه منجب اوله حق کرتیه واردقده ناکه مان نکبات دهر دن بر نکبت اصابتله منکوب اولسه اصابت عین الکمال دینور وجه مزبور کال اصابت عینه بادی اولغله کاله کالک عینی اصابت ایش اولور * ومنه قول بعضهم فی الدعاء لبعض اهل الجاه صرف الله عنک عین الکمال

(*) هر ندم بر کیمه ایلر سه خطا * اولش آگاه ایلک قرع العصا (*)

(قرع العصا) رمی الحصار وزنده القرع بالعصا معنانه در که دکنک ایل برنسه یی اورمق دیمک اولور حکماء عربدن عامر بن الفزرب العدوانی بغایت مسن و بیر اولدقده شعورینه فی الجملة خلل کلوب کند ی رأینه اعتمادی اولغله اوغلارینه تنبیه ایلدی که مصالح ناسی تنظیم و تمسکیت وقتده اگر کلام اسلوب نظامدن چقبوب بیهوده و خلاف مسنده منصرف اولور سه عصا ایله ایشو دیوارده معلق اولان قلفانی قرع ایدوب بی آگاه ایده سز انلردخی مر سومدن بعضا سهو و خطا سر زده ظهور اولدقده بر طبق فرموده پدر عصا ایل قرع بجن ایدوب مزبور منته اولدقده * ان العصار قرت لذی الحلم * دینلکه کلام مزبور مثل اولوب ذی الحلم یعنی عقل ورشد صاحبی کیمه ادنی تنبیه ایله متنبه اولور دیه جک مقامده ضرب اولغله قرع العصار بر کیمه دن جایجا سهو و خطا واقع اولدقده توجهله اوور سه اولسون آئی ایفاظ و آگاه ایتکده مثل اولشد

(*) اولدی قرع السن یسچانلق دیمک * بلرین دیشلره کویاچینه مک (*)

(قرع السن) اضافله دیشلری بر برینه اورمق معنانه اولوب و بمعنی اکثر یا بر کیمه یه بر خصوصندن ندامت عارض اولدقده وقوعه کلکه بد اویشی نلقده مثل اولشد و بر کیمه یه خشم و غضب عارض اولدقده ظهوره کلکه غیظ و تهورده دخی مثل اولشد راسم زده دیشلری قیچر قیچر ایتدی تعیری بومعادندر

(*) ابریلان ایکی محب ایناسات * اولیه ممکن بولشقی تاءات (*)

(ایناسات) ترکیبده مضاف همزه نك کسر یله و مضاف الیه غراب وزنده اوله رق سبات نام کیمه نك اوغلاری دیمک اولور مزبور سبات زاده را یکی برادر اولوب بری شمسک محل طلوعنه اطلاع داعیه سیله مشرق طرفه و اویری محل غروبند و قوف قصد یله مغرب جانبه عزیمت ایدوب من بعد بری برلینه ملاقاتلری مبسر اولماغله بعد الاقتراق اجتماعلری وقوع بولماتلر حقتده ایناسات ضرب مثل اولشد

(*) فاقی عینه اول صاحب خطا * کیم یسچانلقدن ایلر حق بکا (*)

(فاق عینه) ترکیب فاقی لفظنک عینه و عین لفظنک ضمیر غایبه اضافتله کوزلخی کند ی چقاروب کور ایدی کیمه دیمک اولور لکن ترکیب مزبور کند یدن بیوک خطا صدور ایتکده بغایت ندامت و یسچانلق عارض اولوب لیل و نهار کریمه و بکا ایل زار و تزار اولان کیمه یه اطلاق اولور

(*) لیل الحرة اوشب کیم باکره * بکرنی ایتدیریمه زائل اره (*)

(لیل الحرة) ترکیبده حره حاکم ضمیمه دره وزنده نسبه و عتیقه خاتونه دیمکله اصله و کریمه خاتونک کیمه سی دیمک اولور لکن اصطلاح ادباده شول لیل زفافه دینور که عروس باکره داماد چلی یه مغلوبه اولوب بکرنی ازاله ایتدیریمه پس اول کیمه نفی تسلیمدن و زوجنی تمکیندن امتناع ایله لکد کوب پای استغنا اولان عروس منته حقتده * باتت بلیله حرة * دیرل اضافله كذلك * باتت بلیله حرة * دیرل وصفیله کویا اول دختر حره و کریمه اولغله اول کیمه مغلوبه اولدی دیمک یا خود ذات کیمه حره و کریمه اولغله مزبوره ی مغلوبه قتلدی دیمک ملاحظه منته مبیدر و وصفیله اللیله الحرة هر آیک اول کیمه سنه دینور نته که امر بالعکس اولدقده یعنی شب ازدقافده عروس بکرنی ازاله یه زوجنی تمکین ایتدکده * باتت بلیله شبیه * و بلیله الشبیه * دیرل ولیله الشبیه هر آیک آخر کیمه سنه دینور

(*) یك معظم مکر ایش کید النساء * اهل عرضی حفظ ایده اندن خدا (*)

(کید النساء) طائفة زنانک مکر و خیاتی و حبله و خیاتی دیمک اولور لکن زمره نسوانک مکر و حبله سی عظیم اولدیغی عزیز مصر دن حکایه تنصیب کرده نظم قرآن و جمیع ازمنه و امکنده شایع و رایکان اولغله علی طریق التنبیه مطلقا عظیم اولان مکر و حبله یه کید النساء اطلاق اولندی (*) لیل الخلفاء شفق و خور * بومثل ایتدی فرزدقده ظهور (*)

(لیل الخلفاء) ترکیبده حلفاء فاء ایله حراء وزنده جاغر قان و شماغه یی عوزیه دیمکدن صحبه نك کیمه سی دیمک اولور که فرزدق بعض فداق ایله بر کیمه بر دیرانیه نك یعنی سکان مناسرتدن بر نصرانیه نك مهمان خانه سنه واروب مسقوره نك عندنده لم خنیزرتاول و کوس خور تعاطی و تداول اولندقدن صکره مر سومه نك البسه سی استراق واکلسا و انواع وقاحت و فضاخته اجزا ایله ذروه فسق و فجوره ارتقا و نصرانیه مزبوره نك مسلمانلر عیددر کاهدر مقوله سی بانک و صیاحنی اصلا اصفا ایتدیرک بجرجنه یه چیتدقلری کیمه اوله جقدر فیمابعد شخص بی خیا خلاعت و جلاعتک غایتنه بالغ و تعاطی فواحشک نهانیه و اصل اولدیغی کیمه یه * لیل الخلفاء * كذلك * لیل الفرزدق * ضرب مثل اولشد فرزدق شفرجل وزنده مشاهیر شعراء اسلامیه دن ابوقراس ایله مکئی همام بن غالب بن صعصعه نام شاعرک لقیدر فرزدق مزبور جرینام شاعر ایله همصرو همعوار و انکبسی دخی همجرتک یوزاون سالتده عازم دارالقرار اولشدرد (*) یك فصیلتی کیمه لیل الهریر * خله بی ما مون ایده رب قدر (*)

(لیل الهریر) معنای ترکیبسی کلک شره علامت زعم اولان صرله سی یا خود فرط استهاله

یورک سورمه سی کیجه سی دیمک اولور لکن لیل الھریر بکر بن وائل قبیله سیله بی نیم قبیله سی
میانده وقوع بولان محاربه تک کیجه سیدر که فرداسی کونه بوم الھریر دینور انده سید نیم وشجاع
بی مجاشع اولان حارث بن بیه ورجال تمیدن وافر کیجه قتل اولنوب بی نیمه مصیبت عظیمه
اصابت ایتمش اولدیغندن اول کونه بوم الھریر وکیجه سنه لیل الھریر اطلاق اولنمش بعده کندنده
داهیه عظیمه وحادثه فجیعہ ظهوره کلان هر بریل ونهاره لیل الھریر و بوم الھریر بطریق
الشیبه ضرب مثل اولندر

(*) دیندی مکرالله استدرجه هم * چون آتک انجاسیدر غایتده کم (*)
(مکرالله) اضافله اشو * وکروا وکمرالله والله خیر الماکرین * آیت کریمه سنده بطریق
المشاکله جناب مقدس کبریاه اسناد اولتان مکر اوله جعفر که مالی * سنسندر جهیم من حیث
لا یعلمون واملی لهم ان کیدی متین * نظم جلیلندن مستفاد اولان استدراجدر یعنی کافر وعاصی
کفر وعصیانده توغل واصرار ایتمکجه جناب رب العزت ادامة صحت وفزونی نعمت ایله اممال
ودرجه درجده عذاب الیمه تقریب وایصال ایتمه سی کید وکمره تشبیهه منیدر

(*) اورتله خلق ایتمش نقد البلد * اولیان پک معبرک معبر (*)
(نقد البلد) فقد الجلد وزنده بلده تک رایج افجه سی دیمک اولور لکن اکثر بلدانده
بین الناس اخذ وعطاده دوران ایدن نفوذ جودت ایله ردائت بیننده متوسط اولمغه اشرافله
اسافل میاننده اولان اوساط ناسه بطریق التشبیه نقد البلد اطلاق اممال عربدن اولندر
(*) هم اسیر الھند ایله شیخ الغریب * سو یلنر اصل یوق کذب عجیب (*)

(اسیر الھند) ترکیبی کفار هند یندنه اسیر اولمش کیجه دیمکدر لکن اوائلده ابناء عربدن
بر شخص کذوب بن مجوس هند یندنه مدیت مدیده اسیر اولدم و بلاد هندده انجوبه نسنه ل
کوردیم دیو تعجب واستغراب اولنه جق جوق نسنه سو بلش بعد التمجس شخص مرقوم
اوراده اسیر اوله دکل دیار هنددی بلکه رؤیاده یله کورمش اولدیغی تبین ایتمکله استبعاد
اولنه جق اکاذیب عجیبه سو بلان کیجه یه اسیر الھند واکذب من اسیر الھند دیو ضرب مثل
اولندی (شیخ الغریب) اضافت بیانیه ایله کدک الشیخ الغریب وصفیه وطنندن دور
وجدا وسیر و سیاحت ایله شهرتقا اولان پیری نوادن عبارتدر چونکه (جهاننده بسیار کوید
دروغ) مفادینجه بومقوله خانه پردوشلغله اوقانکذار اولان ساخورده روز کار هر وار دیغی
دار و دیارده برطاقم انجوبه اکاذیبی احترام واعتباره مدار اتخاذا نمودار اولمغه مطلقا اصل
واساسی اولیان اکاذیب مخترعه سو بلان کیجه حقیقه مثل اولندر

(*) شول ثقیل اشخاصه کیم بداختلاط * هم رقیبه دیدیلر غیم الشباط (*)
(غیم الشباط) شب الغراب وزنده شهر رومیه دن آخر فصل شتا اولان شباط آتک بلودی
دیمکدر چونکه هنگام شتاده سیمامو سم بهار تک تقریبی اثنا سنده آفتاب عالمنا تک عرض
دیدار ایتمی ناطق وصامتک طباعته حسان هوانک مغیوم ومغوم اولسی مورث انقباض
واحزان اولدیغی ملا بیه سیله سوء معاشرت صاحبی اولان شخص ثقیل ککنافتما وزد
عناقه ایدن انقل وید تراولان رقیب بد لقادن هر بریرینه بطریق المثل غیم الشباط
اطلاق شایان کورلندر

(*) اولکه کافات شتاده عبقره * نکتہ کافات ابن سکره (*)
(کافات الشتاء) کذلک کافات الشتاء اسمکرنک اولری حرف کافله مصدر اوله رق موسم
شتاده الزم اولان نسنه ل دیمک اولور واول نسنه له حاجات الشتاء اطلاق اولنور که شعرا دن

ابن سکره کینه سیله معروف محمد بن عبد الله الهاشمی البغدادی انلری اشبو * جاء الشتاء
وعندی من جوائجه * سمع اذا القطر عن حاجتنا حبسا * کن وکبس وکانون وکاش طلا *
بعد الکباب وکس ناعم وکاش * قطعده سیله تعداد واطهار ومجمود شیرازی بولوازم سبعلک
مر جعی نیی واحد اولدیغی اشبو * یقولون کافات الشتاء کثیره * وماهی الا واحد غیر مغتری *
اذا صبح کاف انکبس فالکل حاصل * ادیک وکل الصيد یوجد فی الفرا * قطعده سیله اقتصار
المشدر قالدیکه ناظم مر جومک نظمی اوزره ابن سکره نمره یاخود غرقه وزنده اولمق
اقتضایا لدر حال بوکه قاموسده واولیانوسده ومقامات حریرینک بکرمی بشی مقامه شده
وروض الاخیارک هامتنده تصریح وتصحیح اولندیغی اوزره شبنک ضمی وکاف مفتوحه تک
تشبیهله ابن سکره اولمغه تغییر بیدار تکاب اولندی (عبر) هر نسنه تک مر غوب ومسناسنه
دینور کامر فی الاول من الدال

(*) کنج ایکن ریش سه مسک الشباب * اندن اعلا اوله من مش مسکناب (*)
(مسک الشباب) اضافله کجک مسک دیمک اولور لکن بطریق الاستعاره ریش سیاهه
یعنی هنگام شبانده آرایش انسان وزیب وزیور ایدان اولان حاجب وشارب ومژگان
مقوله سی مویله هر تک نافه مسک سیاه اولمسنه اطلاق اولنور که زیاده اعلا غایبه دن عالی وغالی در
(*) آق صفالده اولدی کافور الشباب * کورینور یار دایدر زن اجتاب (*)

(کافور الشباب) کجک مسک کافوری دیمکدر چونکه کافور دیک کبری طیب معروف غایت
بیاض اولوب وطبعی زیاده بارد وتناولی طاطع شهوت اولدیغی کبی حبه بیضا دخی سفید
اولوب وکبر سندن نشأت ایتمکله حرارت غریزه تک قورینه وشهوتک انقطاعنه بادی
وشاعرک اشبو * کفک بالشب ذبا عند غایه * وبالشباب شفعایها الرجل * تشیده سی مفادینجه
طائفه زنا تک نفرت و برودتنه باعث اولمقنی ملا بیه سیله آق صفالده کافور الشباب
اطلاق اولندر

(*) هم مطایای حوادث روز و شب * یوکلنور صبح و مساجوق بو العجب (*)
(مطایای الحوادث) ترکینده مطایا عطایا وزنده مطیه تک جمعی اوله رق مر کوب اولان
یتد دایه لری معناسنه (حوادث) حادثه تک جمعی اوله رق دهر بوقلوتک نویسنده اولان
وقایع ونوائی معناسنه اولمغه حادثات دهرک مر کبری ویندری دیمک اولور که مقصود ومرام
دائما کندیلرنده تعجب واستغراب اولنه جق کونا کون وقایع ظهوره کلان لیل ونهار در
و یوزکیک مستعار اولدیغی ظاهر در

(*) باده معناسنه مصباح السرور * دیدیلر زهاد مفتاح السرور (*)
(مصباح السرور) شادی ومسرک چراغی وآلت تنویری دیمک اولور (مفتاح السرور)
انواع فسق وفسادک قبوسنی آچغه آلت وسبب دیمک اولور لکن ترکیب اول عند الفساق
وترکیب ثانی عند الزهاد ام الحباثت اولان تجره اطلاق اولنور بعضیلر ایکسینی دخی اعتراف ایله
الخمیر مصباح السرور لکنها مفتاح السرور دیمشدر

(*) ک لذیذ اولان مذاق الخمیر ایش * کیفله سر مستلر اویله دیمش (*)
(مذاق الخمیر) ترکینده مذاق میم قحیله برنسته تک طعمی طامق معناسنه اولمغه خبر برنجاری طامق
معناسنه اولور کرچه خرداتندن مر المذاق اولمغه نزد هوشیارانده تلکاتک ومنفور در لکن کیف
بلا سیله سر خوشلر لذیذ عدا یتد کلدن زیاده حلوا مذاق معناسنه مذاق الخمیر ویک لذتونسنه حقیقه
الذمن الخمیر دیوب ضرب مثل ایتمشدر

(*) قلة الجرذان فتر وفاقه در * اولف در کیم مستعمل الطاقه در *

(قلة الجرذان) ترکیبده (جرذان) جیمک ضمیمه جردک جعیدر جرد زفر وزنده فاره جنسک
اسامزده که تعبیر اولان یوک نوعه دیمکله ترکیب مزبور فاره رک قلی دیمک اولور و بوراده
قلت عدم دن کایه اولور بردارده فاره قسمنک نابود اوله سی اول دارک زاد و زواده دن فارغه
و خالیه اولسی مستلزم و خلوصه یه فقر و فاقه لازم کلمکله ترکیب مزبور ضیق معاش و ضرورت
حال معاشنده بطریق الکثایه استعمال اولمیشدر نه که ملوک امویه دن عبدالملک بن مروانه
برنجوزده فقیر * ان بیتی لحال عن الجرذان * عبارت سی مشتمل بر عرض حال تقدیم ابلد کده
مشار الیه دقیقه شناس اولغله فهم مراد ایدوب آکافتی وافر اجناس ذخائر احسان ایلشدر
کذلک قیس بن سعد بن عباده حضرت نرینه برخاون خانه مده جردان عصادن قورقز و انسانی
فاچه مزاولدیلر دیکده بن انتری ارسالن کی صحرادیم دیوب خاتونک خانه سی انواع خبر
و میر الیه ملاکن ایلشدر

(*) ناشر الاذنین دی شول طامعه * صبت نفقه ایده وقف سامعه *

(ناشر الاذنین) قولقربی یایوب اچی کیسه دیمک اولور لکن اصطلاحده شول دنی و طمعکار
کیسه دینه دینور که دائما قوه سامعه سی کندویه عائد منافعه دائر کلامی استماعه حصر ایدوب
سائر کلامی قولاغنه قویمن اوله

(*) هم نظیف المطبخ اول شخص لیم * کیم یکن بشمراونده از قدیم *

(نظیف المطبخ) ترکیبده (نظیف) پاک معاشنه (مطبخ) مقعد وزنده اسم مکان اوله رق
آشپخانه یا خود (مطبخ) منبر وزنده اسم آت اوله رق بجره معاشنه اولغله آشپخانه سی یا خود
بجره سی نظافت و کیمه دیمک اولور و یو مطبخ و مطبخک طهارت و نظافتی کندیلرینه طبخ
طعام اولغله عدم استعمالدن ناشی اولغله واریمن مقوله سی خبیس و لیم کیسه دن کایه
اولور صفت ذامه در

(*) ک ثقیله دیندی کابوس السحر * مجلسه ایرکن کلوبه کیچ کیدر *

(کابوس السحر) ترکیبده (کابوس) سین قافیه سنک آخر قطعه سنک اولنده یکدیکی
اوزده اویقوده عارض اولان آغر باصمه حالی معاشنه (سحر) قحطینه کیسه دن آخری یعنی طک
یری آغارمن دن مقدیمه اولان وقت معاشنه اولغله وقت مزبورده عارض اولان کابوس دیمک
اولور چونکه آخر لیده عارض اولان کابوسک ثقلی اشد و زمانی دخی اول لیده وقوع بولاندن
متداوم لغله بر مجلسه بلالزوم بسط بساط کثافت و ایرکن کلوب کیچ کتمکی عادت ایدن ثقیل خاطر
خراس و مندر چوریدن تعبیر اولان ناتراش حقنده (کابوس السحر) و اقل من کابوس السحر
منلری ضرب اولور

(*) نکته کابوس یقظان دیمدهم * ک کرانجان اهل ثقلت بدشیم *

(کابوس الیقظان) ده (یقظان) سکران وزنده اویانق کیسه معاشنه اولغله اویانق حالتده
کور کوره آغر باصمق دیمه اولور و یو کابوس حالت نومده مخصوص بر عارضه اولغله ترکیب مزبور
حقیقی اولیان مجاز قیلنددر که ک کرانجان یعنی بقیات ثقیل الروح و نادان و بد اخلاق
وی عرفان اولان کیسه حقنده اهل لسان بطریق المثل ایراد و اطلاق ایلشدر

(*) هم غراب نوح اویک ناسزا * کیچ کله کندیکی بردن دائما *

(غراب نوح) علیه السلام اول غرابدر که انی جناب نبی الله هنگام طوفانده آیار بوزنده صوفی
حکیم آجیش بر وارمیشدر دیو نجسه مأمور ایدوب سفینه دن ارسال بیورمشیدی غراب

مرسوم صواوزنده برجیقه طافیه بولوب انی تناول الیه امر ار زمان و فرمان شیخ الانبیانی
فراموش و نسیان الیه خدمت مأموره سن ادا و اخباردن بطاقت و تناقلی نمایان اولغله فیما بعد غراب
مزبورک بطاقتی مثل اولوب بر خصوص ایچون بعث و تیار اولسان ساعی و اولاق مقوله سی
کندیکی محلدن کیچ کلدیکنده (ابطاء من غراب نوح) دیو ضرب عمل اولمشدر
(*) قاضی جبل ده شول قاضی الجبل * حکمی نامرضی و کند و مبتذل *

(قاضی الجبل) ترکیبده (جبل) جیمک فقی و یا موحده مشدده نک ضمیمه حص وزنده
و تعالینک فحیه سنده ثبت ایتدیکی اوزره جیمک ضمی و یا مشدده نک قحطیه سکر وزنده
بغداد الیه واسطه میاتنده دجله کارنده واقع بر بلده نک اسمی اولغله بلده مزبوره نک قاضی
دیمک اولور قاضی مر قوم قالدیه قاضی دو که جک برهیکل مصور یعنی صورت بشرده بقر
(واقعه من الحمار) مثلنه شایان برجاهل ایتزایدی برکون بالکنز جده برمدی کلوب برکیسه دن
دعوی ایتدکده احضار خصم ایتکسزین مدعی ایچون حکم ایدوب بده منفرد اولوررق خصمی
کلدکده حکم سابقی نقض ایدوب انک قول مجردی الیه دخی حکم ایتدیکی مأمون خلیفه نک
مسموعی اولوب مر قومی عزل مؤبد الیه عزل ایتکله حالی مثل اولوب حکم و قضای مغایر شرع
و نامقبول و کندیکی بین الناس مبتذل و بدخول اولان قاضی جهول حقنده (اجهمل من
قاضی جبل) دیو ضرب مثل اولمشدر منظومه نک مقتضای مثل مزبور قحطینه قاضی الجبل
اولمشدر که طاع قاضیسی و اورمان حاکی دیمک اولور بودخی معنای مراده ملائم خصوصا
ایویدکلری جانور قاضی الجبل اطلاق جهتیه خیلی مناسبت الوره ایه ده لکن کتب
امثالده و ادبیات سازه ده مقصد ما بیان اولتان وجهل اوزره مثبت و صحیح اولغله تغییر
یسر ارتکاب اولندی

(*) هب برابر درر اسنان الحمار * اوله هر درلو مساوات آشکار *

(اسنان الحمار) جازک دیشلری دیمکدر چونکه جاز فخنک دیشلری یبندده صغیر و کبیر
وجه دیگر الیه تفاوت اولوب جله سی یکسان اولغله تساوی و تماثلده مثل اولوب من
جیع الوجوه مشاكل و سیان اولان نسته لره (سواسیه کاسنان الحمار دخی سواء کاسنان الحمار)
دیو ضرب مثل اولور نه که شاعرک اشبو * سواء کاسنان الحمار فلاتری * لذی شبیه منهم علی
ناشی فضلا * قولنده واقعدر و بومثل (سواسیه کاسنان المشط) مثلنک مثیلدر

(*) ک فنا خوبلر در اخلاق البغال * الحذر اوله اوکونه بد خصال *

(اخلاق البغال) ده (بغال) بانک کسر یله بغلک جعیدر بغل بانک فقی و غین میجه نک سکونیه
دواب جنسندن قازده دیمکله معنای ترکیب قازرک خوبلری دیمک اولور چونکه اخلاقک زیاده
فناسی اعراق متضاده نک تمجاذب ایتدیکی اخلاق متباینه اولوب بوقازر قسمی دایسی آت
اناسی اشک اولغله طبایع مختلفه و اخلاق متفاوته حاجی اولان نوعین متخالفین یبندده متولد
ناجنس اولدیقدن مجمع خصال رده اولغله مثل اولوب غایت فنا و کونو خوبلره و تلون مزاجه
(اخلاق البغال) اطلاق اولندی نه که شاعرک اشبو * مالی رأیتک لاتدوم علی الموده للرجال *

خلاق جدید کل یوم مثل اخلاق البغال * قولنده واقعدر و بومثل (سواسیه کاسنان المشط) مثلنک مثیلدر

(*) خیرا خوالش و اخواخیر اولدی شیر * اخیر سیر ادرده اولمشدر قبل حذر *

(اخواش و اخواخیر) قرانداسی (اخواخیر) خبر و تفعل برادرزی دیمک اولور یعنی خیر و شر و نفع
و ضرر دائما محل واجده توارده و یبنددره در کار اولان تضاد و تضاد الف اکثر الی الخیرین میاتنده
و قوعبولان تنازع و تضاد میاتنده سنل اولغله یبنددره اثبات اخوت اولمشدر

برنا خلف ذمیم اولغه ایکیسی دخی لوم و دناثله مثل اولوب غایتله دخی کیسه به (الام من قرصع والام من ابن قرصع) دینلدی

(*) اولدی مولی الموالی پک رذیل * صدمه فقر و حقارتله ذلیل (*)

(مولی الموالی) ترکیبده مولی میمک فتحی والفک قصر یله معانی کثیره یشده مشترکدر لکن بوراده آزاد اولمش کوله معناسنه یاخود حلیف و معاهد که بی کس و مجهول النسب اولغه برکیسه ایله عقد موالات ایدن کیسه معناسنه اولوب مولی میمک فتحیله مزبور مولی نک جمعی اولغه معنای ترکیب عتیق و آزاد اولمش کوله لک معنی و آزاد بوسی دیمک اولور یاخود بی کس و مجهول النسب اولغه غیرک حلیف و معاهدی اولان کیسه ل ایله عقد موالات ایدن کیسه دیمک اولور و علی التقديرین رذالت و حقارتی مستلزم اولغه مطلقا فقر و حقارتک شمارینی

پیش خوار و حقیر کیسه به مولی الموالی اطلاق اولور

(*) پک شامت دینه در شوم البسوس * نفرت ایلراندن البته نفوس (*)

(شوم البسوس) ترکیبده شوم شبنک ضمیمه نخوست و اوغور سرزاق معناسنه در بسوس عبوس و زننده بسوس بنت منقذ التیمیه دیدکاری قاریدر که شوم قدملکه منلدر نقحه ده و مجمع الامثاله وادیات سائر ده هر سوم اولدیغی اوزره قصد سی اولدر که مشومه مزبوره دیار آخرده اولان همشیره سنی و همشیره زاده سی جاس بن مره بی زیارت قصد یله وطنندن فک رابطه اقامت و جارداری اولان سعد بن شمس الجرمی دخی مسغوره ایله رفاقت ایدوب منزل جساسه حظ راحله شامت ایشلر ایدوب و بوسعد الجرمینک ناقه سی جساسک دوه لریله مرعیه کیدوب جساسک صهری و انشیه سی اولان کلب بن وائلک قور و سته وارمغه کلب قایتک ضیفک ناقه سی اولدیغی بلیه رک جاسدن اخراج ایچون راقی ایدقدن ناقهک ضرعه اصاب ایدوب ناقهک بحر وجه همه سندن سود ایله قان جریان ایدرک جساسک منزله کلدی بسوس بوحالی کوردکده و او بیلا و جارینه اولان اهانندن بک شکوی و اخذ انتقامه تخریض و اغرایه دأر برطاف اشعار فتنه انکیر انشیا بکله جساسک هر ق جینی منتفخ اولوب بسوسه خطابا ای خالته جرج و فرج ایله جار بیکک ناقه سی مقابلنده بر معتبر خل قتل اولور دیدیکی سمع کلیه واصل اولدقدن علویان نام غلنی هر ایدر ظنیه * دون علیان خرط القساد * مثلی ارسال بعده جناس کلی اغفال و بر طعنه مخنه ایله دیار عدمه ایصال بکله جساس ایله کلیک قبیله لری اولان تغلب بن وائل و بکر بن وائل قبیله لری میانده حرب و قتال ایله تعادی تمام قرق سته متمادی اولدیغی اغراء بسوسدن ناشی اولغه شامت و شومسته مثل اولوب غایت شوم قدم و اوغور سز کیسه حقنه * اشام من البسوس * دینلدی قاموسده و اوقیانوسده بسوس مخوسه یهودیه اولوب شامنی جهت دیگر ایله اولدیغی هر سومدر فلیراجع بسوس تمیمه و بسوس امر ایلمه دن هریری سیر آمدن مؤمن اولوب ایکیسده مثل مزبوره مورد و منشا اولقدن

(*) جمله اولادنا ایچون تمام * کینه اولمش ابن احلام النیام (*)

(ابن احلام النیام) ترکیبده احلام همزهک فتحیله دوش آرمق معناسنه اولان حمل لفظنک جمعی نیام جبال و زننده نائمک جمعی اولغه او بقوده احلام اولان کیسه لک ولدی دیمک اولور لکن اصطلاح ادباده و طبعی حرامدن و جوده کش ولد زنازه کینه اولمش و تنکیم (ابناء الد هالیز و ابناء السکک و ابشاء الفرائش المشترك و ابناء البغایا) دخی بویه مجهول الاب حرام زاده بجزله اطلاق اولور

(*) ابن ثله اولدی شخص کاردان * ابن حره پاک دامن مرد مان (*)
(ابن ثله) نالک ضمیمی و لام مشددهک فتحیله جماعت انسانی معناسنه اولغه قوم و جماعتک اوغلی دیمک اولور که مراد کاردان یعنی ایش بیلچی و امور مصالحه حسن صورت ایله تمسبت و بریحی کیسه اوله جقدر چونکه بویه مصالح ناسی لایقیه تنظیم و تسویه صدقده اولان شخص کار کذار قوم و قبیله سته و لدبار مثابه سنده اولدیغی امر آشکاردر (ابن حره) ثله و زننده نسیبه و کریمه خاتونک اوغلو معناسنه اولور ق عفتلو و برهیر کار عرق طاهر کیسه نک کینه سیدر (*) شول عبیر وحده اولمش مکر * اختلاط ناسدن ایدن حذر (*)

(عبیر وحده) مصغر و مضاعفا یعنی غیر لفظی کار بان معناسنه اولان عبیرک تصغیری اوله رق وحده لفظنه اضافله ناسله الفت و اختلاطدن احتراز ایدن مزوی کیسه به دینور و دانا کندی رأی پکتور اولان خود بین و متفرد بال رأی اولان کیسه به دینور و زیاده بخیل اولغه طعانی بالکرتجه یوب مسافردن خوشلتر جری کیسه دن کایه اولور کانه کار بان و جمعیله کیدیه جک محله بالکرتجه کیدر دیمک تصورینه میندر

(*) اولدی هم مفهوم کسی من بصل * قات بقات جامه کین اهل کتل (*)

(کسی من البصل) و کسی من بصله صوفاندن زیاده لباس کیچی دیمکدر یعنی لباس معرفندن عاری اولان مر المذاق کیسه صوغان و لاهنه کچی قات بقات ثیاب ایله ظاهرینه آرایش و پردکده بطریق المثل * هو کسی من البصل * و کسی من التکرنب * دینلوز مرحوم خواجه نصر الدین برکون دکرمانه و ارمش اتفاق بر قاج کیسه ل تازو بوغاجه پشمر مشلر و بر قاج باش صوغان کیمشدر مر قوملر خواجه بی کوردکده هر جاس ایدوب خواجه دخی برکات ایله دعا ائشاندن * طرف الفنی یخبر عن ضمیره * مثلیه مرحومک باقشدن طعنه اشتهاستی جس ایند کلریده ایچلرندن بر بسی بطریق المطایبه خواجه افندی مقامه مناسب فارسی بر قطعه سو بلیک شرطیه سزده یورک دیدکده بلا توقف * دکرمنت دوزاست * اوکودنلر کیدر است * بوغاجه کولکچک قالمش * صوغان قات قات کبراست * دیه رک مثل مزبوره تلحیح ایله بوغاجه نک باشنه کیدیکی منقودر

(*) نکته نار الذبالة دیمه هم * آتش قلب حسود بدشیم (*)

(نار الذبالة) ترکیبده ذبالة ذالک ضمیمه غامه و زننده و بانک تشدید یله ذبالة رمانه و زننده موم و چراغ و قندیل مقوله سنک ابقاد اولمش فیتله دینور لکن علی طریق التشبیه درونی نار حیدر ایله محترق ایکن ینه محسوده نوازش ایدوب یوزه کولچی حسوده اطلاق اولور سته کد ابن المعترک اشبو * کم حاسد حنق علی بلا * جرم فیل یضرق الحنق * متضاحک نحوی کا ضحکت * نار الذبالة و هی تحترق * قطعه سنده واقعدر * و غیره نفی اولوب کندی نفنه ضرر ایدن کیسه به اطلاق اولور

(*) اولدی صب الزیت فی القندیل هم * رشوتیه کسب انوار هم (*)

(صب الزیت فی القندیل) ترکیبده صب ماضی مجهول زیت نائب فاعلی قندیلک الف لامی عهد خارجی یاخود مضاف الیه دن عوض اولوب صب الزیت فی قندیله معناسنه اولغه فلانک قندیلک زیتون یاغی دوکادی و قوندلی دیمک اولور لکن ترکیب مزبور مال و منالی و شهرت و شانی اولین کیسه راه ارتشای لغت انما به سلوکله کسب رفاه ایدوب بارله دقده بطریق المثل ابراد اولور (*) هر رشاء الحاجه دیندی رشوته * چونکه بادی آب و تاب حاجته (*)

(رشاء الحاجه) ترکیبده (رشاء) کساء و زننده * جبل وایب معناسنه (حاجه) جیمک فتحیله

کشدنک محتاج اولدیغی نسته معناسنه اولمغه معنای ترکیب حاجت و مارمه ک ایی دیمک اولور چونکه ایب واورغان ایله قیودن صوجتارمق و یوک باغلق مقوله سی منافعه توصل اولدیغی کی بر مطلبک حصولی ضمیمه ویریلن رشوت ایله دخی اومطلبک حصوله توسل اولمغه بطریق التشبیه رشوته (رشاء الحاجه) دینلدی

(*) اولدی کافور التجارب آق صفال * پیرلردر آز مایشکار حال (*)

(کافور التجارب) ترکیبده (کافور) غایت بیاض صمغ معروفدر (تجارب) مساجد و زننده برنسته بی تکرار بتکرار اختیار ایدوب صبه مق معناسنه اولان تجربه نک جعبدر و بوتربکب حقیقی اولین مجاز قییلندن اوله رفی آزمایشکار حال یعنی مره بعد آخری اموری امتحان ایله واقف احوال اولان پیرلر آق صفالنه دینور

(*) یاسمین الشیب ایش موی سفید * جابجا اولدقد. اما نودمید (*)

(یاسمین الشیب و یاسمین الشیب) ترکیبده (یاسمین) و یاسمین سینلرک قحیله عالین و عالون و زنلده شکوفه انواعدن معروف بیاض چمکدر (شیب) عیب و زننده قوجه لقدر و بوتربکب دخی حقیقی اولیان مجاز قییلندن اوله رفی سحر اسمیک اوراق سبزی میانشده دمیده و ظاهر اولان بیاض چمکده تشبیه سیاه صفال ایچنده اراق اراق ظهوره کلان موی سفیده یعنی بیاضلق دوشوب قریسمکه دینور

(*) مهرکنده بولکه غایت ذی بها * کرقر اوغلان اولسه کوچ بتر اگا (*)

(مهرکنده) ترکیبده (مهر) مهر و زننده خاتون تزوجده تسبیح و تعیین اولتان بدل نکاحدرکه فارسیده و ترکیبده کابین تعبیر اولنور (کنده) کافک کسریله قائل بمندن برقیله درقیله مرسومه قزلرینی یوزدوه دن اقل مهرا به تزویج ایتوب بعضایک دوه به قدر مهر و پردگری والدقاری اولمغه فرط غلاده مثل اولوب برنسته غایت کرانها و غالی اولدقد (اغلی من مهرور کنده) دیو ضرب مثل اولنور

(*) دینسه نقب اللؤلؤ اولدرکیم مال * دخترالوب ایلمک بکرین مزال (*)

(نقب اللؤلؤ) ترکیبده (نقب) ناه منلشه نک فقی و فافک سکونیه دلمک دلمک معناسنه (لؤلؤ) لامرک صبه لری و همزه لک سکونیه مجوهرات اقامندن اینجو معناسنه اولمغه معنای ترکیب خریدنه بی یعنی دلمک اینجوبی دلمک معناسنه در لکن بطریق التشبیه قز اوغلان قز تعبیر اولتان دختر خریدنه بی جامه خواب وصاله الوب بکرینی ازاله ایتکه دینور و جوه تشبیه اظهر من ان تخفی در

(*) دیندی کسر الفستقه بکر المغه * لجه تنک صفایه طالمغه (*)

(کسر الفستقه ده) فستقه فافک و فافک صبه لریله ففقه و زننده و فافک قحیله جندبه و زننده فستق جنسک واحدی اولمغه شام فستقی تعبیر اولتان میوه دن بردانه به دینور معنای ترکیب فستق قرق اولور لکن بودخی نقب اللؤلؤ کی بکر بالمغه المق و دلخواه اوزره بر مراد اولوب ذوق و صفا بچربنه طالمق معناسنه اصطلاح طرفادن اولندر

(*) اولدی فتح الحصن اول معناده هم * قلعه فتح ایتک کی کویا هم (*)

(فتح الحصن) معلومدر که غیرک دست تصرفنده اولان قلعه دخی فهر و غلبه ایله قبضه تسخیر الوب متصرف اولمغه دینور لکن بودخی سابقری ایشلوا فتراغ و اقتضاض یعنی عذراء شبه نک بکرینی ازاله نائل مراد اولمق معناسنه مصطلحات ادبادن اولندر

(*) اتصال الحبل مفهومی زفاف * ربط الفت ایله اولمق سبه صاف (*)

(اتصال الحبل) ترکیبده (اتصال) برنسته آخره اولاشق و بشتک اولمق معناسنه (حبل) ایب واورغان یاخود عهد و پیمان معناسنه اولمغه ایپلرک یاخود عهدک اتصال دیمک اولور لکن بوراده حبلدن مراد کندیسه انس و الفت ربط اولتان حبل مجازی اولمغه داماد ایله عروسک ایشده و صلتده عقددر بسمان محبت ایله سینه صاف بلکه حباله آغوشه چکوب ناف بناف اولدقاری لیه زفافه دینور

(*) نکته ادخال بسره فی النواة * اجتماع جامعین و جامعات (*)

(ادخال البسره فی النواة) ترکیبده (بسر) بانک ضمیمه خرما قوروغی معناسنه (نواة) حصاة و زننده چکرکی معناسنه اولمغه خرما بی چکرک کنه ادخال ایدوب برلندرک دیمه اولور لکن ترکیب معنای حقیقی متصور اولوب بلکه ذات خرما بی املس و طولانی اولمغه الت رجله تشبیه و فوافک شق و شکافی نسوانک موضع معهودنه تشبیه طریقیله رجل جامع ایله مرآه جامعته نک اثنا و طی ده و قوعولان مجامعتلری حالتیچون مستعار اولندر

(*) اولدی فض الکبس و اعلاق الحتام * بکر ازاله ایتمه بروقی مرام (*)

(فض الکبس) ترکیبده (فض) فافک فقی و ضافک تشبیه مهر لو نسته نک مهرینی یوزمق معناسنه (کبس) کافک کسری و مدبله نسوانک رجنده جوجق بتاغی اولان مشیه معناسنه اولمغه مقصود اولان ازاله بکر دلالتی ظاهر در (اعلاق الحتام) ده (اعلاق) همزه نک کسریله برعضوه الزاق علق ایتک یعنی سلوک یا بشدرمق معناسنه (ختم) کاب و زننده مهر موی معناسنه اولمغه مال ترکیب مهر موی سلوک واری یا بشدرمق دیمه اولور لکن الت تناسلی درازلقده مهر موی و دختر دوشیره نک سلوکیه جک عضومعهوده اصابت ایتدکده اجرای دم ایتمه ده سلوک تشبیه ایله ازاله بکر ایچون مستعاردر

(*) قاصرات الطرف اوخوش منظر نسا * زوجک غیر بنده باقره دایما (*)

(قاصرات الطرف) ترکیبده (قاصرات) قاصره نک جمیدر قاصره حایسه معناسنه در (طرف) حرف و زننده کوز معناسنه در عین کی بس قاصرات الطرف اسم فاعلک مفعولنه اضافتیه نسا قصرن ابصارهن علی ازواجهن معناسنه اولمغه کوزلرینی زوجلرینک دیدارینه قصر وجبس ایله زوجک غیریدن کف ابصار ایدن نسا عفتمداردن عبارتدر مفردنده قاصرة الطرف دینور خوش منظرلق یعنی ذات جمال اولمق مفهومتدن جزء و کل ایسه ده حسن عالمها ایله متصفه اولان نسا جنانک مدحده وارد اولدیغه تلمیح ایچون تفسیر اولندی

(*) دی بنات الطارق اول حناره * نسلی پاک وحسنی منشاره (*)

(بنات الطارق) غلام بن الطارق بن الحارث بن امیه بن عبد شمس قزلی دیمکدر مز بوردر علو حیده و شرف نیده سائرلر دن مستنا و ممتاز و حسن و جالده بهمتا و سرافراز اوللریله ضرب مثل اوللندر رسته که انردن هند بنت عتبه و قعنه احد ده مخاذیل مشرکینی اغراق صیده اشوبن بنات طارق نمشی علی المنارق الدر فی الخافق و المسک فی المفارق ان تقبلوا نعانق اوتدیر و انقارق قراق غیر و امق ارجوزه سله مباحات ایشدر بنابرین مطلقا ذات جمال اولان نسویه بنات طارق اطلاق اولنور

(*) ام قرفه نک عزیر اولان نسا * اصل و نسلی صاحب عز و علا (*)

(ام قرفه) فافک کسریله ربیعته بن بدرك قزلی و مالک بن حذیفه بن بدرك زوج سیدر مر سومه نک دائره سنده چله سی ککندی محرماری اوله رفی الی عدد دلاور زور آورک الی

قبضه سيف صارماری اصلشیدی بناء علیه اصل ونسلی عزیز و عالی اولان عزیزه و منیعہ
خاتون حقندہ مر سومہ ایله ضرب مثل اولوب (اعز من ام قرقه و امنع من ام قرقه) دینلور
(*) هم انایب القنا دیمک تمام * مدحت آبا واجداد کرام (*)

(انایب القنا) ترکیبده انایب مصابیح و زننده انوبک جمعی انوب اسلوب و زننده بو غوم
معناسته (قنا) عصا و زننده فارغی مزارق معناسته اولان قناتک جمعی اولغله معنای ترکیب
فارغی مزارغک بو غوملری دیمک اولور لکن انایب القنا منتظم و هموار و منساوی المقدار
اولغده مثل اولوب آباء واجدادی شان شرفده حائز قصبات السبق اولان کیمسه حقندہ
آباؤه کانايب القنا دیو ضرب مثل اولور

(*) اولکه خضره الدمن بین النساء * کندی خوب واصل و نسلی ناسزا (*)

(خضره الدمن) ترکیبده خضره جراه و زننده ترونازه اولان بقول و نباتاته دینور سبز و ات
معناسته (دمن) دالک کسریله سپورندی و فاذورات آیلان مزبله به دینور جمعی عنب و زننده
دمن کلور معنای ترکیب سپورندیلک سبز سی دیمک اولور لکن بطریق المثل فر و مایه تسبدن
وجوده کیش اولان جیل و حسنا خاتونه دینور که اشبو * ایا کم و خضره الدمن * حدیث شریفه
اندین تحذیر یورلشدر و بو مثل ابتداء لسان بلاغتشان نبویدن صادر اولان جوامع الکلمدن
اولغله شرف خطاب ایله مشرف اوللردن بعضیسی و ما ذلک یارسول الله دیدکده * المرأة
الحسنة فی منبت السوء * ایله بیان یورلشدر

(*) یاقه الزجس مجوز بدلقا * موسفید و زرد روی و سیر پا (*)

(یاقه الزجس) ترکیبده یاقه ناقه و زننده برطونام شکوفه به و بریمت اونه دینور (زجس)
نوبک فنی و کسریله ترکیب فارسیدن معرب اوله رق معروف چمکدر که زرین قدح تعبیر
اولور مال ترکیب برطونام ترکس دیمک اولور و بوزجسک ساقی سیاهه مائل یشل و شکوفه سنک
ذیل بیاض و اونه سنده صاری قدسی اولق ملبسه سیله بطریق التثنیه صاحبی اغارمش
و یوزی صرارمش و بجاقلری قرارمش و شاعر که اشبو * مجوزه من وجهها * کم غاب بدر و احجب *
فشعرها کفضه * والسن لاشک ذهب * قطعه سنه ماصدق اولور کرته به و ارمش بد پیکر و کریمه
المنظر اولان بیر زن فرتونه اطلاق اولور

(*) رقة الحافر فسادات زنان * هر بری تحذیرده در ناخن زنان (*)

(رقة الحافر) ترکیبده رقت دقت و زننده تنک و یوفقه معناسته (حافر) فالتک کسریله دابه تک
طرنغی معناسته اولغله معنای ترکیب طرنغی یوفقه یعنی دیمک اولور لکن علی و تیره الکتابه زنا
و خور ایله درون زجاله ناخن زن تحذیر اولان فاحشه لک فشنه اطلاق اولور تنکیم بویه
فاجرله لسانمزده طرنغی قرنجیل تعبیر اولور

(*) ذات نحین اوله در رسوای عام * شغل بخل و حرصه بین الانام (*)

(ذات نحین) ترکیبده نحین نحیک تنیه سیدر (نحی) نوبک کسریله فسق و زننده و قحیله
و حی و زننده مطلقا طلومه دینور نق کی علی قول خاصه یاغ طلومه دینور معنای ترکیب ایکی
طلوم صاحبه سی خاتونه دیمک اولور ناظم تحریر بویتسه * اشغل من ذات النحین * مثلنک
مورده و مضر بنه ایما ایلشدر اصلی بودر که نیم الله بن ثعلبه قیلده سندن برخاتون زمان جاهلیتک
واخرنده ایکی طلوم یاغ ایله سوق عکاظه کلوب خارج بازارده زحامدن خالی بر محله یاغ
صناردی خوات بن جبر الانصاری رضی الله عنه قبل الاسلام یاغ المی صورتیه یانه کلوب جاشنبه
باقی ایچون طلومک بر بنک اغرنی چوزدری اندن بر کره طابقدن صکره دیکر طلومک اغرنی دخی

جوز دروب اندن دخی طماندی خاتون طلومازی آغز لری باغسز اوله رق بر دربر اللریله
طوبندقدہ میدانی خالی بولغله مایعه بی غیر کونا معامله به جوز بروب بر بشقه آکس و بریشه
مباشرت ایلدی خاتون مدافعه به تصدی ایله یاغ بالکلیه هند اوله جفی بدیدار اولغله
بالضروره بو بازارغده رضا کوستردی من بعد بغایت مشغول اولان کیمسه حقندہ اشغل من ذات
النحین مثل اولدی بعد زمان خوات توحید و اسلامه شرفیاب و غزوه بدره شهود ایله کادرا احباب
گرامدن اولدقدہ احیانا سرور انام علیه الصلاة والسلام ماده من بوره به تعریض ایله ملاظفد
بیور قلزنده امامت خلافت یو جواب و بریادی

(*) اوله مشکل عار کیم عار النساء * قومنه اوله ابد خجلت فزنا (*)

(عار النساء) ده عار نار و زننده عیب و نقیصه لازم کله جک و مورث شرم و خجالت اوله جق
شبهه دیمکله طمانه نسوانک موجب فضاحت اوله جق افعال فیجده سی دیمک اولور لکن
مطلقا بر کیمسه دن صدور ایدن فعل منکر مجموع متعلقانک عرض و ناموسنی مختل و مکدر
ایدوب مدت متطاووله تحت خجالتده سرنگون اوللرین ایجاب ایدر حیثیتده اولدقدہ بطریق
المثل عار النساء دینور

(*) ربنا الرحمن ستار العیوب * انه بالعفو غفار الذنوب (*)

(ربنا) مبتدا (الرحمن) صفتی یاخود خبریدر (ستار العیوب) اضافتله مبتدایک خبری یاخود خبر
بعد خبریدر انه ضمیر به راجع ان کله سنک اسمی (بالعفو) ده باد سبیه مایه دهنه متعلق اولغله
عفو له غفر غفارتک مفعول به غیر صریحی اولور (غفار الذنوب) اضافتله انک خبریدر بومفرداتک
معناری کرارا امرارا یکدی حاصل معنی بزم منعم حقیقی اولان ربم عبادتک عیلمی مبالغه
ستر ایدیدر تحقیق اول ذات خطا پوش مجرد عفو و رحمتی سبیل اهل ایمانک کاهلری مفرقت
ایدیدر دیمک اولور

(*) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن * اول محامدله بنشدیده صفات (*)

یعنی مشو یاندن بو قطعه بحر مل مسدس الاجز اندر لکن عزوض و ضرب بلری سابع ساکنی
حذف ایله مقصوردر ناظم بحر یذیل قطعه ده افراد متعلقه خطابا مدح و ستایشه بادی اولان
خصالی کسبله یعنی اشبو مشو یاندن سلاک نظمه مندرج اولان درر معارف احراز ایله اوصاف
و اطواری بکنش لردن اول دیو نصیح ایلشدر

(*) هکذا من نقایس الامثال * نادر ات جواهر الاقوال (*)

(هکذا) الف قافیه سنک قطعه اخیره سنده یکدیکی اوزره شو بلجه و بونک کی معناسته مبتدادر
(من نقایس الامثال) ظرف مستقر (نادر ات) رفعله ظرف مستقرک فاعلی اوله رق مبتدایک
خبریدر نادر ات جواهر جواهر اقواله مضافدر (حاصل معنی شو قطعه سابقه ده ایراد اولنان
نقیس و مریغوب مثل کی اشبو قطعه مشروع فیهاده ذکر و ایراد اولنه جق و نادر الوجود اولان
جواهر کرانیه کی مثل و نظیری غایت از بولنه جق اقوال فصیح ادخی نقایس امثالنددر دیمک اولور
مراد ناظم امثال آیه تک حفظنه تشویقدر

(*) معنی صاحب الهراوه بلی * وصف فخر رسیده اولدی جلی (*)

(صاحب الهراوه) ترکیبده هراوه هانک کسریله حایه و زننده مطلقا عصایه یاخود خنقا مثلور
بالججه عصایه دیمکله معنای ترکیب عصا صاحبی یاخود عصای خنقه صاحبی دیمک اولور
و بونکله صاحب القضا و صاحب اللواء و صاحب البراق کی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
توصیف و انور زیر اکتب سالقه ده خاتم الانبیاء صاحب الهراوه ایله مسمی اولدینی و رسول اکرم

صلی الله تعالی علیه وسلم اکثر اوقاتید مؤید زنده ام کذا عصا واکا انکا واعتصا بوردی
و صحراده اداء صلاة اثنا عشر امامنه رکز عصا اولدینی ولین العضا اولدینی یعنی طرح مکارم
مالیزنده اصلا تهور و غفلت اولیوب رفیق و ملائمتله حسن سیاست صاحب اولدینی باحتساج
و توصیف اولمندر

(*) کرجلاه القلوب دینسه همان صفوتیه تلاوت قرآن (*)

(جلاه القلوب) ترکیبده جلاه چیک کسری والک مدیه فلیج و آینه مقوله سنک باقی آجوب صیقل
ایمک معانسته و بر کیمه تک غم و جزئی کشف و ازاله ایمک معانسته اولغله معنای ترکیب قلبیک
زک معنوی یعنی کیده زوب صاف ایمک یا خود هم و غمی دفع و رفع ایدوب فرحناک فلیق معانسته
اولور چونکه حضور قلبه تأمل و تدبره مقارن تلاوت قرآن هموم دینی ازاله و قلوبیدن اوساخ
و ساوسی دفع و اماطه ایمکه وسیله اولدینی مآ نور و مشعور اهل شعور اولغله مبالغه جلاه
القلوب اطلاق اولمندر

(*) عمل صالح اولقدر پرنور * کا کادیدیلر مهوور الحور (*)

(مهوور الحور) ترکیبده مهوور شهرور و زنده قریب مهوور کیده بایده بکن مهرک جمیدر (حور) نور
و زنده نور قافیه سنک ایکجی قطعه سنده جنت قزلری دیو ذکر اولتان حور عین دن عبارتدر
یس مهوور الحور جنت قزلریک تزوجنده نسیمه و تعیین اولتان بدل نکاح دیمک اولور چونکه
نصریح کرده آتار اولدینی اوزره جنتک ثمنی ایمان و توحید و حور عینک مهرری اعمال صالحه در
یعنی انلره بونلرایله واصل و نائل اولنور دیمکدر

(*) دیمک اولش جانیل الاسلام * عهد ادبانی ر بط و استحکام (*)

(جانیل الاسلام) ترکیبده جانیل قبائل و زنده عهد و میثاق معانسته اولان حبک غیر قیاس
اوزره جمعی اولغله اسلامک عهد و پیمانلری دیمک اولور یعنی دین اسلامی کا هو حقه التزام ایدن
کیمه اوزره لازم کلان اعتقادات حقه و اعمال صالحه دن عبارت اولور

(*) کیمیه السعاده فضل و کمال * ایتدهم حسن خلق استکمال (*)

(کیمیه السعاده) ترکیبده کیمیا کافک و میمک کسر مله سیما و زنده لغت و موله یا خود معرب
اوله رقی اکبر تعیر اولتان جوهر در که باقره طلا اولنسه التون اولور درلر که زای میجه
قافیه سنک ایکجی قطعه سنده فی الجمله بیان اولندی (سعاده) کرامه و زنده نیکبخت و خوب طالع
اولنی معانسته در یس کیمیه السعاده بخنی ابو و طالعی کوزل و قوتوا اولاب کیمیه تک نائل
اولدینی کیمیا دیمک اولور که ناظم مر حومک یقه قطعه مز بورده * کیمیا فضل و هیزر و اریسه
دنباده * قول اوزره علم و هنر و فضل و کمالدن عبارتدر و کیمیه السعاده مکارم اخلاقه دخی
اطلاق اولنور

(*) جهل اعمش حجت زنادقه هم * اوله کور علمه جهنده علم (*)

(جهل زنادقه) ترکیبده حجت حاکم ضمیمه دلیل و برهان معانسته در زنادقه عمالقه و زنده زنده ک
جمیدر زندق زانک کسر مله ایکی آله قدیم اثبات ایدن ثویه طائفه سنه دینور یا خود ربو بیتد
و آخرته ایمان و اعتقادی اولمین کافر بی دینه دینور یا خود دروننده کفری اضممار و اخفا ایدوب
صورتا ایمان و اسلام اظهار ایدن ملحد و منافقه دینور ایدوب معنای ترکیب زندقه دلیل دیمک
اولور چونکه بومقوله زندقه لک بدیهی البطلان اولان مذهب لری اثبات معروضده ایراد
ابتد کفری شبهات جهل مرکبیدن ناشی جهل مخصوصدر لکن مجازا هر برجهله حجه زنادقه
اطلاق اولندی

(*) دیندی برجسه کاتب الافلاک * سرین اهل قلم ایدر ادراک (*)

(کاتب الافلاک) صاحب الاملاک و زنده کوکبرک کاتبی دیمکدر که عرب و فرس و روم مجملریک
اتفاقیه سیمه سیاره دن سماء ثابته مر کوز اولان عطار دینلر بدر که فارسیده تیر دینور نه که
ناهنده مر کوز اولان زهریه فارسیده ناعبد و خامسه اولان مرغنه بهرام و سادسه اولان
مشرقی به برجیس و سابعده اولان زحله کیوان دینلور نه که ناظم مر حومک تحفه سنده نور
قافیه سنده دخی مر سومدر یس اجاع اهل لغت و اتفاق اهل نجوم اوزره عریده کاتب الافلاک
فارسیده دبیر جرخ و دبیر آسمان اطلاق اولتان کوکب فارسیده تیر تعیر اولتان عطار ددر یو خسته
برجیس اطلاق اولتان مشرقی دکلدر و بوعطار د کاتب سپهر اولغله رئیس الکتاب اولوب از باب
قلم حاکمدر که سائر سیارات ایله اتصالندن نشأت ایدن سعد و نحس دن زمره کاتب و اهل قلم
بهره مند شادی و الم اولور یو جهته انک اسرار نه اول بابل از باب قلم واقف اولد قلمی ناظم اشعار
اولمندر و کاتب دیوان آسمان عطار د اولدینی باقی مر حوم دخی ترتیب سیارات اوزره انشا ایتدیکی
قصیده سنده اشبو * دست اور مشیدی کلک شهابه دبیر جرخ * طفرانو یس حکم خداوندانس
و جان * دینله و مشرقی وزرا و علما و حکامه منسوب اولوب حال و شاقی تدبیر امور جمهور اولدین
اشبو * تدبیر عظیمات امور جهان ایچون * یاقتدی شمع فکری برجیس نکته دان * دینله ایضاح
ایلمدر ایدوب یو تفصیلدن معلوم اولدیکه دبیر آسمان تیردر برجیس دکلدر یس ناظمک
* دیندی برجسه کاتب الافلاک * دیدیکی دینلشه بکرمیور بوضورده * دیندی هم تیره کاتب
الافلاک * دینلشه سقیم مقال تیرکی مستقیم و هدف غرضیه راست کلوب اصابت ایمکله تقویم
بولنور یس اولنور برجیس درویش و ادب یس و زنده در

(*) نازیه دیدیلر لسان البید * نطقی آنک زباندن ازید (*)

(لسان البید) انک بدلی دیمکدر که بدک کاری اولان یازی ایچون مستعار در زبانی لسان مافی الضمیری
ایله و ابواب ایتدیکی کی خط دخی خانه خاطر ده اولاتی ابراز و افشا ایدر بلکه لسانک مافی الضمیره
دلالتی فقط مخاطبه حاصل و خطک دلالتی حاضر و غایبه و قریب و بعیده شامل و مدی الدهور
انطابق و استنطابق قابل اولغله نطق بد نطق لساندن ازید اولدینی و ارسته قید اشکالدر
بناء علیه * لسان البید انطق * دینور نه که * لسان الحال انطق من لسان المقال * دینلور
* و لسان الدمع * و لسان المیزان * دخی بویله در

(*) خیرایله مرده جی حمامه نوح * که بشارتله اوله راحت روح (*)

(حمامه نوح) علیه السلام اول کوکرجیندر که (هم غراب نوح او یسک ناسرا) یعنی شرحنده ذکر
گذران ایدن غراب نکبت مآب معوث اولدینی خدمتده فرمانبر اولیوب ابطا ایتدکده جناب
نبی الله تعالی وجه ارضده صوبی چکیلوب منکشف اولش پروار میدر یو نجسه مأمور یورد قلمی
حمامه در که فرمان شیخ الانبیا ایله بالا پرواز و اطراف و آفاقه دقتله نظر انداز اوله رقی چوق زمان
یکدم دین ارض بارزه به وصول و اندن بر قاج دانه اوزی مشعل برهتوددی در منقار و ایاق لری
طین مسرتدار ایله تطمین ایله علی الفور قفول ایدوب اصحاب سفینه بی نوید مسرتله دلشاد
و بشارت ایمکله مرده و بشارتده مثل اولوب من بعد پیام مسرت انجامله تبشیر ایدن مرده جی به
حمامه نوح اطلاق اولندی و بواک حمامه السفینه دخی دینلور و بعضی احوالی (نکته طوق الحمامه
مخلف) بیته ادا اولندی فلیراجع

(*) ازکن من ایاس اهل ذکا * که اوله عقل ورشدی بیهمنا (*)

(ازکن من ایاس) ترکیبده ازکن قوت حافظه و یکاست قافیه و فراست صائبه ضاحی تیر فهم

وحاضر جواب کیمه معنایه اولان رکن لفظندن افعیل تفضیلدر ایاس کاب وزنده مزینه قبیله سندن ایاس بن معاویه بن قرة المزنی در که تفصیل احوالی و زکن و ذکاده مثل اولدیغی مشورتک بوندن ایکوز بکری طغوز بیت اقدم یکن * یک ذکی آدمدر اذکی من ایاس * بینی شرحنده یکیندی اورایه مراجعت اولسون

(*) عدل واحسان سیره العمرین * حسن طلعتده صورة القمرین (*)

(سیره العمرین) ترکیبده سیرت سبک کسریله سنت و طریقت و حالت و هیئت و طرز و روش معنایه (عمرین) تغلیب طریقه بقیله حضرت ابو بکر و عمر رضی الله تعالی عنهما حضرت نارینه اطلاق اولمغله بونلرک طرز و طریقتلری و رعیتلرینه عدل و داد ایله حسن سیاستلری دیمک اولور و عصر سعادت نصکره هیچ بر عصرده بونلرک عدل و دادلری کبی عدالت و سیرت حسنه لری کبی حسن سیرت معهود اولدیغندن عدل واحسانده مثل اولمندر (صورة القمرین) بطریق التغلیب شمس ایله قمرک صورت و هیئتلری دیمکدر بونلر موجودات جسمانیه تک اضواء و انوری اولمغله حسن طلعتده و کمال جالده مثل اولمندر بناء علیه حسن طلعت و حسن سیرت کندیده مجتمع اولان کیمه حقیقه بلغاه * رأیت بقلان صورة القمرین و سیره العمرین * دیرلرتکیم ناظم تحریر دیباچه ده جمع اولوب انده خصال العمرین طلعت ذاتی جمال القمرین دیمندر

(*) سیره اردشیر اردشیر طرز حسن * که اوله جله طوری مستحسن (*)

(سیره اردشیر) ترکیبده اردشیر زنجیل وزنده اول ملوک سامانیان اولان اردشیر بن بابک بن ساساندر مزبور بغایت عاقل و عادل و امرر یاستده و حسن سیاستده ماهر و کامل ایدی کرچه آتش پرست و مجوس ملت ایدی لکن صاحب حسن تدبیر و عدل و داد ایله تنظیم احوال عبادده اهل دقت ایدی مزبورک ریاست و سیاسته و تسویه احوال رعیتده دائر کلمات عبرت سمائی قتی چوقدر ازجمله اذا رغب الملك عن العدل رغب الرعية عن الطاعة و اوحش الاشياء عند الملوك رأس صار ذنباً و ذنب صار رأساً * و لاسلطان الا برجال و لارجال الا بمال و لامال الا بالعمارة و لا عمارة الا بالعدل و حسن السياسة و شر الملوك من خافة البری و اعتمد علیه الجری مثللو کلمات دلاویز نصیحت امیر ایله اقراندن ممتاز بر شاه سرفراز نصیحت دلاویز اولمغله حسن سیرته مثل اولمندر

(*) اولکه غایتده مطعم و مضیاف * کینه اولمش اکا ابو الاضیاف (*)

(ابو الاضیاف) ضیفلرک و مهمانلرک باباسی دیمکدر که مسافر و رعایت و جوق چوق طعام و ضیافت انک معنادی اولان خاندان و مهمان نواز کیمه تک کینه سیدر

(*) ابن ماء السماء ماکی همان * آب احسانی چوق ایدن جریان (*)

(ابن ماء السماء) ابن الغيث و ابن المطر کی یاغور اوغلو دیمکدر که خلق اوزره آب احسانی نازل و جاری و باران نسان کی نفع و طائلی جله به شامل و ساری اولان کیمه تک کینه سیدر یاخود ماء السماء ملوک عراقدن نعمان بن المنذرک والده سی اسمی اولمغله ابن ماء السماء انعام واحسانده مثل اولان نعمان اولوب کثیر العطا و جزیل الاحسان اولان کیمه به بطریق المثل اطلاق اولنور

(*) رمضان آیدر ابو البرکات * نعمت حقد رانده بی غایات (*)

(ابو البرکات) نما و برکتلرک اصل و منشائی معنایه ماه رمضان کثیر فیضاتک کینه سیدر شهر مزبور اهل صومه دنیوی و اخروی منبع فیوضات الهیه و هر مع نعم شاهیه اولدیغی باعث تکینه اولمندر

(*) باب الابواب دیمه در توبه * داخل اولمغله جالش اول صوبه (*)

(باب الابواب) قبولرک قیوسی یعنی ابواب عدیده بی مشتمل اولان سرایک دروازه سی و حول و قوسی دیمکدر که بطریق التمثیل هشت بهشت دخولک باب اولی اولان توبه مراد اولور زیرا شرک جلی و خفیدن و سایر معاصی و مناهیدن توبه و رجوع بولمغله سالکده باب رضا فتح اولمغله جفی و محل رضوانه دخول و وصول بولمغله جفی تنصیب کرده تزییل میندر

(*) ام آدم دیمک زمین اولمش * خلقک اصل جوتکه طین اولمش (*)

(ام آدم) حضرت آدم علیه السلام والد مسی یعنی خلقت و فطرتک اصل و منشائی دیمکدر زیرا جناب ابو البشرک عنصر اغلی و جن اعظمی تراب معینت ما آب اولدیغی تصریح کرده قرآن معلوم کافه آدمیاندر

(*) احذروا من اصابع الاتام * اللرین بددعایه آچه مرام (*)

(احذروا من اصابع الاتام) معنای ترکیب بتملرک بارمقارندن حذر ایدک دیمکدر که انلرک اللرینی بددعایه قالدبر و آب آچه بادی اولان ظلم و تعدیدن نحاشی و احتراز ایدک دیمک اولور و بونعیر بعض سلفدن ما توردر تکیم فرزدقک اشبو * رب امری ترکتی بجهده * حذرا من اصابع الاتام * قولنده واقعدر

(*) هم بلوغ الاشد ذنبه ما ل * کله در برصی به رشد و کمال (*)

(بلوغ الاشد) ترکیبده اشد همزه تک فحقی و شبک ضمیمه کمال قوت و عقلمدر که افسانده بعد البلوغ حاصل اولور و لفظ مزبور بعض اهل لغت عندنده جمع بینه سی اوزره مفرد و بعض آخر عندنده مفردی مستعمل اولیان جوعه دندر و بولمغله * ثم لتبلغوا الشدیم * دخی * حتی اذ بلغ اشد * نظم کریملرده استحکام قوت و متانت عقل ایله مفسر اولمغله ما ل صیبتک جسمه قوت و عقلنه رشد و متانت کادیمی جاغ دیمک اولور

(*) اصدق من قطا دینور سه مراد * دائم اصدق ایلین معناد (*)

(اصدق من قطا) ترکیبده قطا حصا و وزنده طپوردن بغرتلق قوشی دیمکله معروف قوشلر معنایه جعفری مفردی حصاة و وزنده قطاة در طائر مر قوم دائم ایتیق واحد اوزره اوتوب صوتی تغییر ایدمیکندن و صوتی دخی قطا قطا اولمغله اسمی طوغرجه بیان و حکایه اولدیغندن صدق ایله موصوف و راستگو بلیق ایله مثل اولوب دائم اصدق اعتیاد ایدن کیمه حقیقه اصدق من القطا دیو ضرب مثل اولنور

(*) امراء الکلام شاعرلر * یک بلاغته نظمیه قادرلر (*)

(امراء الکلام) شعراء المرام و وزنده * واسئل القرية * قیلندن اوله رقی امراء اهل الکلام معنایه در که از باب سخنتک امیر لری یعنی رؤسا و سرکرده لری دیمک اولور لکن اصطلاحده فصاحت و بلاغته مقارن نظم سلبس انشایه مقتدر اولان شعراء سخنورانه اطلاق اولنور

(*) الحلیانة العراق دیمک * نوع لکته نازل سو بلیک (*)

(الحلیانة العراق) ترکیبده الحلیانة طنطرائیه و وزنده ناکید نسبت ایچون الف و نون زیاده سبله الحلیانة منسوب دیمکدر الحلیانة زلزله و وزنده متکلم کلامی سلاسته ادا الحلیوب اغرنده لغمه چیمکدر کی زید ایدرک نوع لکته یعنی بلیک واری سو بلیک معنایه در (عراق) کاب و وزنده بر واسع اولکدر که دارالملکی بغداددر بصره و کوفه و واسط کی نیجه مالکی مشتملدر بس الحلیانة

العراق تفریمضاف الیه الجلیانیة اهل العراق دیمک اولور یونلرک اکثر سکانی سیمای نسوان و خوبانی
نویا پیله کی یایدانیسی سویلملر الیه الجلیانیة مطلقا اولوله ادا الیه نازل و شیوه
سویلمکله الجلیانیة العراق دینلمندر

(*) اولدی هم غفلة الرقیب دیمک * وقت فرصت نه وقت طیب دیمک (*)

(غفلة الرقیب) ترکیبده غفلت برسته بی قلت تحفظدن ناشی سهو و ترک ایتک معانسته (رقیب) عموما
نکبهان و کونجی معانسته و خصوصاً محبو بلرک ناظر و حامیسی معانسته اولغله معنای ترکیب محبو بلرک
نظارته نصب نفس ایدن رقیب غفلت و ذهول دیمک اولور پس انلرک غفلتی عتافک وقت فرصتی
و هنگام وصلتی اولغله لدی العتاف زیاده اطیب اولد یغندن اختلاس فرصتده مثل اولوب
هرنه مطلبه اولور سه اولسون فرصت و قته غفلة الرقیب اطلاق اولتور و مطلقا طیب و لذیذ
عد اولتان نسمیه دینور * نه که بعض حکماء حیات دنیا نیک زیاده محبوب و مشتهی و بغایت
سریع الانقضا اولدیغین وصف معرضنده * الدنیا طیب من غفلة الرقیب واقصر من جلسته
الخطیب * دینمندر

(*) اعمر من دوید عمری طویل * که معمر اوله فتی جوق ییل (*)

(اعمر من دوید) ترکیبده دوید و اولک فحیله زبیر و زننده رجال جاهلیه دن دوید بن زید نام
کیسه در سه در تیزو زالی سنه معمر اولوب زمان اسلامی معنوه و بی شعور اولدیغی وقت
ادراک ایلدی شخص بر سوم طول عمرده مثل اولوب وزمانه نسبتله جوقه یشاین کیسه به اعمر
من دوید دینلدی

(*) شول کیجه لیل العروس اولمش * کیم نشاط آور نفوس اولمش (*)

(لیل العروس) زفاف کیجه سی دیمکدر که غایت مفرحاندن اولدیغی جای اشباه دکلدر بنا
علیه هر برشب فرخ و اولیل نشاط افزایه بطریق التشبیه * لیل العروس * اطلاق مصطلحات
طرفادن اولمندر

(*) هم نسادر شقایق الاعوام * باخصوص اوله رخلری کلغام (*)

(شقایق الاعوام) ترکیبده شقایق کلجک لاله سی دید کلری قرمز ی و خوشمنظر شکوفه
معروفه در که موسم بهارده زینتبخش دشت و صحرا در اعوام ییل وسنه معانسته اولان عامک
جعبدر پس شقایق الاعوام کیجه سنه لک کون و بهجت من اولان لاله دیمکدر که بطریق التشبیه
طائفة نسوانه خصوصاً خدور خسار لری هم لک شقایق النعمان اولان زنانه اطلاق اولتور
شقایق معهوده کی وقت ر بعه بنایس اولوب فصول اربعه ده شقایق بلند یغیمون اعوام
مضاف فیلمندر

(*) غیرة الدیک اولدی شول غیرت * ایتک حفظ عرضنه دقت (*)

(غیرة الدیک) ترکیبده غیرت عرض و ناموسه خلل کله جک حالتدن عرضنی حایه ایتک
معانسته در که قسقاغق تعیر اولتور بومعنا خروسک ازواج معامله سی ایتدیکی طاوقلری جیننده
یدیدار اولغله خروس امر غیرتده مثل اولوب عرضنه غیور و حامی اولان کیسه حقته * اغیرمن
الدیک * دیو ضرب مثل اولتور

(*) اوله هم غیرة الجمل دیمک * زوجه سن حفظه اهتمام ایتک (*)

(غیرة الجمل) ازکک دومک حفظ و حتی یعنی مایه تعیر اولتان ناقدی آخر دوه ردن قسقاغق
صافقه سی دیمک اولور بومعنی دوده دخی مشهود و مشهور اولغله غیرت و جیننده مثل اولوب
او مقوله حامی الجمل و غیور کیسه حقته اغیرمن الجمل دیو ضرب مثل اولتور

(*) اول نسادر صواحب یوسف * بدخصائل سزای لومثف (*)

(صواحب یوسف) ترکیبده صواحب صاحبک جعی صاحبیه بر کیمیه مصاحبه و مقارنه
اولان خاتونه دیمکله (صواحب یوسف) شول خاتون در که جناب زلیخا حضرت یوسف علیه
السلامی انلره عرض ایلندر قصه لری تقیاس برده و توار یخده مسطور و سوء اخلاق لری مذکور
اولغله مثل اولوب من بعد اخلاق ذمیه و خصال رده الیه لوم و تعیر سز اولان نسیایه صواحب
یوسف اطلاق اولندی

(*) زن ثیب بحال الراکب * که آرر نیز سوار اولان صاحب (*)

(بحال الراکب) ترکیبده بحال عینک ضعیله تیرالدن بحال تریب اولتان ماحضر شی معانسته
اولغله معنای ترکیب دایه سنه بنوب برسته کیده جک کیمیه ایچون مختصری و ما حضر نسته
دیمکدر که انک ایچون مک ایتک اقتضا ایتمز اوله عربک التمر بحال الراکب قولنده اولدیغی کی
پس زن ثیبک یعنی زوجی وفات ایتکله یا خود طلاق و یرمکله طول قلات خاتونک تزوجی
ما حضر قهوه التي ترتیبی کی سهل الحصول اولغله و ثیب مزبوره تیرالدت را کب اوله جق
صاحبدن نفسی دریغ ایتمکله را کب علی الفور مقصودنه وصول بولغله * الثیب بحال الراکب *
انلادن اولوب هر بر سهل الحصول نسته ده ضرب اولتور

(*) همدخی عفة الازار دیمک * ییل زندان مجانبت ایتک (*)

(عفة الازار) ترکیبده عفت عصمت و زننده قیامچدن و منکراندن برهیز و اجتناب ایتک معانسته
ازار همزه نیک کسر یله بلدن اشاعی طویلان قوطه و یشمال مقوله سی معانسته اولغله معنای
ترکیب ازارک عفاف و طهارتی دیمکدر که صاحبک عفتی مراد در پس بر کیمیه عقیف الازار
دیمک نامحرمة کشف عورت و رفع ازار ایتمش دیمک اولور که وطی حرامدن مجانبت ایدیغی دیمه
اولور شه که بویه عقیف کیسه به فارسیده پاکدامن و ترکیده حرامه او چقور جوزمش دینور
(*) بوسه دلبران بریدالنیک * ابتدادن اوفعله اولدر ییک (*)

(بریدالنیک) ترکیبده برید فربد و زننده الجی و اولاق و ساعی معانسته نیک نونک فحیله
ججاج معانسته اولغله معنای ترکیب نیک بیکی و ساعیسی یعنی ججاج مبدی و داعیسی
دیمک اولور چونکه خوبانی در کار الیه یوس و تقیل محک شهور اولغله و قاعه یادی اولدیغی
کبر الوقوعدر

(*) رأی فاسد اطاعة النسوان * انلرک چونکه عقلیدر نقصان (*)

(اطاعة النسوان) همزه نیک کسر یله عورتلره مطیع و منقاد اولق معانسته در لیکن ناقصات
العقل اولان نسوانه اطاعت و انقیاد رأی و اندیشه ده موجب خطا و فساد اولغله فلان کیسه
شوخصوصده فکر فاسد ایتدی دیمکدر که مصطلحات ادبادن اوله رق فلان اطاع النسوان دینلور

(*) عیة الرأی ایتش خطا ایتک * تیر اندیشه نایجا کتمک (*)

(عیة الرأی) ترکیبده عیة هفوه و زننده و مرادق اوله رق زلفه الرأی یشنده بکیدی کی
بر کیمیه نیک اباعی قایوب سورچکله بره قیامق معانسته در لیکن عیة الرأی استعاره مکنیه
طریقله فکر و اندیشه ده خطا ایتک و سهم نظر هدف مقصوددن منحرف کتمک معانسته مستعملدر

(*) آه کجلاک که بی ثبات اولمش * آدی باکوره الحیاة اولمش (*)

(باکوره الحیاة) ترکیبده باکوره کافک ضعیله اول ایریشن نسته به وابتدایشن مینوه به دینور
کامر قی رابعة الراء (حیاة) دیر یلکدن و عمر دن عیانتدر پس باکوره الحیاة استعاره بالکنایه
طریقله یعنی عمر و حیات فاکه لذبده به تشبیهله فاکه غیر متعارفه نیک ترفنده سی اولان

هنكام شباب في ثبات معنائه مستعمل

(*) انعم من حريم دينه مال * فيض نعمته اوله در خوشحال (*)

(انعم من حريم) تركينده حريم امير وزنده دائر شده وبصيرت له اموري مضبوط ايدوب اتقان واستحكام جهته طوتان مدير كيميه يعني آئين ييلن آئين ييلن فقير اولزمصر اعنه ماصدق اولان حازم ومتبصر آمده ديمكله وبوقوله منع وخوشحال اولفته مثل اولفته فيضان نعمت ايله رفاه حال صاحبي اولان كيميه حفته انعم من حريم ديو ضرب مثل اولنمندر (*) دينه خط الملائكة فرضا * يازينك ذمى ايدرايما (*)

(خط الملائكة) تركيبي بطريق التشبيه خط كريمه اطلاق اولنور وبوقوله صورت مدحه ذمي مفيد اولان تعبير اندر زير املايكه كرامك خطوطي بو عاده بي آدم اوقيه بلك ممكن ومتصور اولديفتدن هر بر قاعده سز و رابطه سز اوقونمز در جده ردي اولان خطه بطريق التمثيل خط الملائكة اطلاق اولنور

(*) اولدي هم ابصر من الوطواط * كيميه اينجه يازي يازن خطاط (*)

(ابصر من الوطواط) تركينده وطواط واوك فحيله يراسه قوشى ديو شين قافيه سنك ايكنجي قطعه سنده كجدي وبوطواط كرجه روز روشننده كورمز لكن بعد الغروب وقبل الطلوع زياده بينا وحديد ابصر اولوب بعوضه مقوله سي خردوات ذبابي صدا بتديكندن كيميه وقتي فرط ابصارده مثل اولغين كيميه يازي يازن واوقيان كيميه حفته ابصر من الوطواط بالليل ديو ضرب مثل اولنور

(*) نكته فآرة العرم ديمه هم * بك قوى ايش كورن ضعيف آدم (*)

(فآرة العرم) تركينده فآره معلومدر كه صبحان ديد كلري جاتور مؤذير (عرم) عينك فتي وزيانك كسر يله ايكي طايغ اراستنده واقع دره نك صونى حبس ايچون بايلان سد وينده دينور يس فآرة العرم الف قافيه سنك بدني قطعه سي شرحنده يكن * تفرقوا ايدي سبا * مثلنك موردى اولان سباء خلقنك املاك وضيا علمي ورياض وجنائن غارتزه سبول اوله دن وقايه وتخصين ايچون جيلين يينده واقع نهر ك اوكنه غابت رصانت واحكامه سد اسكندر آسپا بنا وتشيد ايشه كلري سد سديدي نعب ايدوب دلكله * فارسنا عليهم سيل العرم * نص جليلنك مضنون عبرتوني ظهوره كلوب كفر وطفيا ناريك جزاي سزاسي بولمريشه سبب اولان قاره معهوده يا خود قاره نو عتدن كو سبك تعبير اولنان كور صبحاندر قصه بر حصه ليلك تفضيلي تفاسيرده وقصص انبياده مسطور وقطعه مز بورده اجالا مز بور در فليراجع ايمدي شاعرك اشبو * قد غرقت املاك جبر فآره * وبعوضه قتلتي كنعان * تشيده سجه بر بعوضه ناچيزه نمردن كنعان كي جبار عبيدي قتل ابتدكي كي بر فآره حقيره دخی بو قدر كفار پليدي غارتزه خيل سيل ايدوب املاك وضيا علمي بالكلية افنا وهبا وكنديلر بن مورد مثل تفرقوا ايدي سبا قطبي آية من آيات الله اولغله مثل اولوب بر ضعيف كيميه غابت متين مصلحت كورد كده وبر شخص حقير بر امر عظيمه مباشرت ايدوب آني وجوده كتورد كده اول كيميه بطريق المثل فآرة العرم اطلاق ايدور (*) دينه لصحة السفينة همان * في صداقت كور شمه در ياران (*)

(صحة السفينة) كيميه وقايقه بولنان كيميه لك بر بر يله الفت ومصاحبت ايتلرندن عيار ندر چونكه بيت واحد مشابه سنده اولان سفينه اكثرا اشخاص مختلفه الطباعي حاوي وبالضروره بكد بكر ايله الفت واسلئناسي مقتضى اولوب لكن هر برى ديكر ك محرم

اسراري

اسراري و محرم الاطوارى اولديفتدن حسبحال بيمال ك صوري اويله سطحى جده بر الفت اولديفتنه ميني صداقت سز و حقيقت سز كور شمه كنه كايه اولغله بويله صورت معامله محاوره ايدن كيميه له صبحوا صحة السفينة ديتلور

(*) معنى قوة القلوب نه خوب * وصلته وعده ايتدر محبوب (*)

(قوة القلوب) قلبك احكام وقوى يعنى باعث وثوق واطمينان اولان حالتى ديمكدر كه انسان ظرفاده خوباك وعده خاطر فرييله وعد وصال وقلوب عشاق خوشحال ايمه رينه اطلاق اولنور

(*) خال خوبان قراضه الابريز * خرده زردا كا كوره ناچيز (*)

(قراضه الابريز) تركينده قراضه فاك ضعيله حذافه وزنده كسنى وقريندى معنائه (ابريز) همزه نك كسر يله اصلا غشى اوليان خالص التون معنائه اولغله معنای تركيب زر خالص العيارك قطعه سي وقرينديسي ديمك اولور لكن اصطلاح ظرفاده دلبرانك روى دلجوى وكردن سيم كونلرند جبه القلب اولان خال زرين فامه اطلاق اولنور كه التون جبه اكا نسبتله زره ناچيز كي يقدر وبي اعتباردر

(*) غالبات الشباب موى سياه * بيرلكده سفيد اولور ابواه (*)

(غالبات الشباب) تركينده غالبات غاليه نك جعيدر غاليه عاليه وزنده طيب معروف اسميدر كه تركيده نحر يغه قليه مسك تعبير اولنور كويك مسكى وعنبر وبان ياغي وسائر خوشبو ادهاندن ومعطر نسيلر دن هر كيدر ابتدا آني جالينوس حكيم اختراع المندر زياده قيتلو وكرانبها اولغله غاليه نسيمه اولنمندر لكن شابه اضافله كجلك غاليه لري ديمك اولور كه غاليه كي سياه وهر غوب اولان مول ويز كان واپور معنائه مصطلحاندن اولمندر (مسك الشباب) كي لكن بو غاليه نك فوقوسى جيقوب باسمين الشبب ايله كافور الشببانيك رايجه لري استعمال اولديفتنه بير روش ضمير اظهار اسف ايلمندر

(*) ديمك اولش ضرائر الحسناء * بد جسودان زمرة فضلا (*)

(ضرائر الحسناء) تركينده ضرائر ضايفه ضربه نك جعي ضربه ذره وزنده برز وچك تحت نكاحنده اولان ايكي زوجنه نك هر بر رزيه ديمكله معنای تركيب كوزل خاتونك ضربه لري واورتاقلري ديمك اولور چونكه بر مقتضى غيرت جليله ضرائر يينده نحاسد وتباغض دركار خصوصاً ضربه حسنايه حسد وكيلى امر آشكاردر بنس بومناستله فضلا كرامك حساد لثامه ضرائر الحسناء اطلاق امثال اديبان اولمندر نيكيم شاعرك * حسدوا الفئ اذل بنالواسعيه * فالقوم اعداه وخصوم * كضرائر الحسناء قلن لوحها * حسد او يغيا انها ليم * قطعه سينده واقعدر بناء عليه ييلرند بغض وعداوت دائمه وكن و حسد راسخه اولان كيميه حفته * يينهم داء الضرائر * ديو ضرب مثل اولنور

(*) اصلد من زناد او شخص بخيل * سنكدل سخت روزيم وريزيل (*)

(اصلد من زناد) تركينده اصلد اخر وزنده صفاق طاش كي غابت سخت وقتي نينه معنائه در (زناد) جياذ وزنده زندك جعيدر زند قند وزنده جماعه وجماع طاشنه دينور معنای تركيب جقمق طاشندن قتي ديمك اولور لكن بطريق التمثيل فلي قتي وبتكين وريزيلك دريسي خشين بين الناس مذموم وريزيل اولان بخيل كيميه حفته (اصلد من زناد) ديو ضرب مثل اولنور

(*) طبران العصافيق وشقاق * بغضه تبديل اولمده حسن وفاق (*)

(طيران العضا) نزوان القطا وزنده عصاك او جفليغي يعنى قوت بازو ايله آتلقده هوا ده اوچركي كيملكي ديمك اولور لكن بطريق الكتايه برقوم وجاعت يئنده اولان حسن وفاق والفت بغض وشقاق ومانفرته بيدل اولوب افراق آرا ايله هر برى برطرفه بوى چكد كده * طارت عصايى فلان شققا * ووقع يئنه طيران العضا * ديو ضرب مثل اولور * شمه ديش قطيفة المسكين * كرماس برهنگان زمين *

(قطيفة المسكين) ده قطيفة سفينه وزنده يانبولى كه سى واحرام كي توبلو وهاولو ثوبه ديمك معنای تركيب فقير وجيلاق كيمه لك كه سى واحرامى ديمك اولور يعنى بومقوله صحيا قلو وهاولو ثوب بور يئان كيمه يي كرماس اولوب ايصتديغي كي شمس دى برهنه وعر يان اولان كيمه يي هنگام شتاده ايصيدوب قزدرديغي ملايه سيله آفتاب عريانتا به قطيفة المسكين اطلاق اولدى

(*) دى قرن الغزاله كفتارى * مهربك اول ظهور انوارى *

(قرن الغزاله) تركينده قرن قافك فتي ورائك سكونيله قرن الشمدر كه كوش طلوع ايدر كن دائرة قرصك اك اول ظهور ايدن جز شدن عبارتدر كه حاجب الشمس دى اطلاق اولور يا خود برتو وشعا عاك اولنه دينور كه ابتدا ظاهر ومستفيض اولور (غزاله) سحابه وزنده اسماء شمندر كيا مرفى رابعة الالف بومهر منبره غزاله اطلاق خيوط الشمس ولعاب الشمس وخط باطل اطلاق اولسان خيوط شعاعى ايلك غزل ايدر كي احداث وتمديد ايلديكي تصويره مبيد راس قرن الغزاله جرم شمك اعتلا سى يا خود اول ظهور ايدن نور وضياى معناسنده حقيقت لغويه ايسه ده اول امر دن ذهنه تبادر ايدن كيك بونوزى معناسى اولمغه مصطلحات سلكنه منسلك قيلمشدر

(*) صفة الفرقدين او خوش الفت * كه ايله ايكي دوست جوق مدت *

(صفة الفرقدين) تركينده (فرقدين) جعفرين وزنده قطب شمالى به قريب ايكي كوكبدر هر يري يئنه فرقدين اطلاق اولور وجانب قبله ده ايكي كوكبه دى دينور و بونر مازار القللك بر بر يئنه مصاحب وملازم اوللاريله دوام صحبتده مثل اولوب ايكي ياره همد مدت مديده حسن الفت ايتد كرينده (صحب صفة الفرقدين) ديوشرب مثل اولور (واطول صفة من الفرقدين) ديو ضرب مثل اولور

(*) نكته افقر من العريان * بك فقير وحقير اولان انسان *

(افقر من العريان) تركينده (عريان) عينك ضميمه جيلاق كيمه معناسنه والاسماء تنزل من السماء مقاديرجه بر جيلاق زكورد كيمه لك اسمى اولمغه فقر وفاقه ده مثل اولوب غايته فقير وخور وحقير اولان بى كساء وصفر الاتاء كيمه حقنده (افقر من العريان واحوج من العريان) ديوشرب مثل اولور

(*) همدى صفة ابى غيشان * ايتد دركار وكسبه خسران *

(صفة ابى غيشان) تركينده (صفة) عمره وزنده بيعك انعقادى وقتنده بايع ايله مشترى ال اله المغه دينور كه از قدیم بيعك قطعى اولديغى ابراز موقعنده متعارف اولمغه بيع بات قطعى معناسنده استعمال اولدى (ابى غيشان) كيمه سنده (غيشان) غين ميمه لك فتي وضمي وباه موحد لك سكونيله سلمان وعثمان وزنده خزاعه قبيله سى رجائندن بر كيمه دركه (اخسر صفة من ابى غيشان) مثلك مناشيدر اصلى بودر كه قريش دن مقدم بيت معظمك خدمتى ومقاسى خزاعه قبيله سى يئنده اولمغه ابو غيشان الخراسانى بيت

مكرمك

مكرمك خدمته متولى ومتصرف وصاحب مقناحلق شرفيله مشرف ايدى بزكون مرقوم خيانتاب رؤسا قريش دن قصى بن كلاب ايله طائفده همبرم شراب اولوب كركي كيمى خراب اولديغى حالده مفتاح كيمه يي برطلوم شراب مقابلنده قصى جانبارينه بيع وتسليم قصى دى عقد مرقومه برقاج كيمه لى اشهاد ايله رشتة معامله يي توثيق وتيم ايلد كد نصكره درحال مفتاح بيتى اوغلو عبدالدار بن قصى به اعطا وعلى جناح الاستحجال مكه مكرمه يه اطاره واسرا ايلدى مزبور عبدالدار شتاب ايله مكه يه وصولنده صوت بالا ايله ندا ايدوب اى معشر قريش ايشته جديكن اسماعيل عليه السلامك بيتك مقناحى الله تعالى سزه غدر سز و ظلم سزرد ايلدى ديه رك خدمت كيمه لك تولىته نائل اولدى بعده ابو غيشان هو شيار اولوب كيف بلاسيه وقوعه كلان كيفت ها ئله يه واقف اولدقده يعنى ابلغ نافعى اخبت مضره بيع واسيدال ايتديكنه وبين القبائل مائة شرف وامتياز لى اولان سدانة بيت مفت ومجانا الله ن كنديكنه بغايت نادم وبشيان وحق وخسراتى طنين انداز مسامع عالميان اولمغه احوال برملاى مثل اولوب زياده نادم ومقصر و بغايت احق و باحر و بيع وشرا ده مبالغه مغبون وخاسر اولان كيمه لره (اندم من ابى غيشان واحق من ابى غيشان واخسر من ابى غيشان) ديو ضرب امثال اولور قال بعض الشعراء * باعت خراصة بيت الله اذ سكرت * بزق خرفافازت ولا ربححت *

(*) شخص محسوس ايمش غراب البين * اتى كورمك اوله نخوست عين *

(غراب البين) تركينده بين ياتك قحيله فرقت وجدالقي معناسنه اولمغه معناسى تركيب ايريلق قرغه سى ديمك اولور چونكه طائفة عرب غرايك استمدن غريب وغربت واغترابى من جهة الاشتقاق اخذ ايتلر به تشاؤم ايدوب كورد كلرى برده طاشلوب ازجاج ايتلر يئنه مبنى بى آدمدن زياده توحش ونفور ايدر ايكن وقتا كه برقوم مرقومى طليحون بوزرت دكند يروب آخر محله كوحد كرينده درحال غراب مواضع نيوتلر يئنه يم ويئنه جك بولمچيون شتاب ايدوب كاسه وسپورنديل كرينده اشتمك معنادى اولمغه مشا زله كلز الاينونت وفراد نصكره كلور ديوشرب البين نعيمه سيله تشاؤم ايتلر به تشاؤم مجرذ برامر ادعاى اولوب قطعا اصلى وفصلى بوق ايسده صنف اعراب بوزرم اوزره كلوب كاتلر به شتافت ونخوستده مثل اولوب لقاسى عين نخوست عدا ولتان اوغور سزه (اشام من غراب البين) ديتلدى

(*) بر قوشك مالك الحزين آدى * هم اولان غصه ليمه معنادى *

(مالك الحزين) تركينده (مالك) لفظى مالك المياء معناسنه (الحزين) لفظى رفعله عطش يسان اوله رق بطور قسمندن اياقلى و بونو اوزون بلشون ديدكلرى قوشدر كه دائما انهار و عيونك منملا رينه قريب اما كنده مكث وآرام ايتكله مالك المياء ديتلشدن وصول نقصان بولمغه باشلدقده زياده محزون اولمغه حزين اطلاق اولمشدر امام دميريك جاحظ دن نقلى اوزره طائر مرقومك حال وشاق اعاجيب عبرتخاندن در برا مرغ مزبور دائما منبع انهاره ملازم وفصل ريبعدده آب روان جوش وخروش ايله جزيان ايلديكي اوانده زياده طربناك وفرحان اولوب وقتا كه صيف وخريفده ميا به قلت ونقصان طارى اولدقغه غناك ومحزون و بلكه صود و كسور ديوشوفند ن ناشى شرب وسدرمق ترك ايله عطشان اوله رق هلاك اولور ايمش بوملايه ايله نقاد ازراق خصوصنده غصه وانده وهى اعتياد ايدن حريض واجهه بطريق التمثيل مالك الحزين اطلاق اولدى

(*) هم طلاق الرجال عزل اولمش * شخص معزوله خيلى هرل اوامش *

(طلاق الرجال) ترکیبده (طلاق) طلاق قحیله مطلقا قیددن تخلیه معنایه موضوع اولفله
معنای ترکیب ارکک کیمسه لک قید و بند منابه سنده اولان حکومت و ریاستدن تخلیه و عزل
اولنسی معنایه استعمال اولمشدر لکن ریاستدن معزول اولان کیمسه قید نکاحدن
خلاص اولش یعنی زوجندن بوشاغله باشی بوش قالمش خاتون کی اولسی تصویرینه منی عزله
(طلاق الرجال) و شخص معزوله (امیر طالق و حاکم مطلق) اطلاق هزل و مخزیه بی
متضمن اولندر

(*) اکذب من اخذ صبحان هم * ک یلا تخی خیت اولان آدم (*)
(اکذب من الاخذ الصبحان) مثلنده (اخذ) امیر و زنده ما خود معنایه در که اسیر
و طوتساق تعبیر اولنور (صبحان) صادق و باده موحده نک قحله لیه صبح شریفه تعجیل
ایدن آدمه و بر حله سحری ایرکن کیدن کیمیه دینور منشأ منل اولدر که بر قبیله دن بر کیمیه
کیمیه ایله ارکن قالمقوب بادیه ده کیدرکن بر بلوک عسکره ملاقی اولوب جیش مرقم یونی اخذ
و گرفت ایله قومنک محندن سوال ایتد کلرنده جیش مزبورک دماغلرنده فساد اولوب اخذ
مر سومک قومنی اغاره داعیه سنده اولدقارنی فهم ایتکلده سمیت دروغه کیدوب بن
طشره ده ایدم اولنور قالمقوب اوزاق محله کتملر ایکی کوند رنده ارارم یوله مدم بادیه ده نباتات ایله
سدرمق ایدم رم دیدکده حربه ایله بطنی طعن ایدوب قارندن سود جیمقله کذب ظاهر اولوب
بر مقدار دخی کتد کلرنده شخون قصد ایتد کلری قبیله مرقومه به واصل اولدیلر من بعد
اخذ مزبور کذب و دروغه ضرب مثل اولدی

(*) چونکه کذب مسئله مشهور * اکذب اخذ ایدی اول مقهور (*)
(کذب مسئله) ترکیبده مسئله میمک ضعی و لامک کسر یله یمامه اهلستدن بتوحقیقه
قبیله سندن ابونامه کیمیه سیله مکی مسئله بن حیب نام اکذب واکفردر که عصر سعادتک
واخرینده ادعای نبوت ایدوب خلافت صدیق اکبرده حربه وحشی ایله اهلاک و اغتیا ل
و مکر کذا بیسته ارسال اولمشدر اکاذبی حق هینقدهدن اشهر و جهل ابی جهلندن اظهاردر
از جمله بکنازل اولان وحی سماویدر دیه رک * اذکرو انعمه ربکم و اشکروها اذ جعل لکم الشمس
سراجا و النیث نجاجا و جعل لکم کبشا و نعاجا و دیک و دجاجا و فضة و زجاجا و ذها
و دیا جا و من نعمته علیکم اذ اخرج لکم من الارض رمانا و عنباً و زیتونا و حنطة
وارزانا مثلاً و کلمات مسجعه (والقیل ما القیل و ما ادریک ما القیل له ذنب و یل و خرطوم
طویل مقوله سی ترهات یمنایله سبکمرزان یمامه بی اغفال و اضلال ایلندر کندیوه
ایمان ایدنلردن بریکچشم کیمیه مجزه اوله رق عین عوراسنک صحتی التماس ایلدکده دست
بر آورده دعا اولوب بعده عین ما و فیه اوزره بزاق کراهمذاقنی القا ایتدیک کی او برکوزی دخی
کور اولوب لبث عینه سواء تمیسنک خلاقی ظهور ایتدیک کی هر خارق عادلی اهانندن
عبارت اولفله * اکذب من دب و من درج * مثلنده ماصدق اولوب من بعد حدی متجاوز مبالغه ایله
آشری بلان سویلن کذاب خیت حقیقه * اکذب من مسئله الکذاب * دیو ضرب مثل اولندی
(*) شعر ناس از و ناستد ادا * قعقعات الریح ایش کویا (*)

(قعقعات الریح) ترکیبده قعقعات قافارک قحله یله قعقه نک جمیدر زلازل و زنده قعاقع کی
قعقه زلزله و زنده سلاح آواز سی و کول کورلسی و دکرمان کورلنسی کبی زمزمه و صوتلره
دینور ریحی حاه مهله ایله عصا و زنده دکرمانه دینور پس قعقه الریح و قعقعات الریح دکرمان
طاشلرینک بر برینه مساندن و جقلدا قارینک تحرک واضطر ایدن حاصل اولان اصوات

متابعه سی و کورلنسی دیمک اولور لکن تشبیهها شاعر باعرك ناساز و رابطه سز و ارباب سلیقه
عندنده سز و ارباب سز اولوب دکرمان کورلنسی کی یعنی اولان شعر بجا آنه اطلاق اولنور
قعقه و زنده جمعه دخی بو یلجه درنده که وعدایدوب و فایتن کیمیه حقیقه * جمعه ولاری
طحننا * دیو ضرب مثل اولنور اسمع جمعه دیمکدر

(*) اولدی هم غرة السراب دیمک * اصلی یوق نسته دن امید ایتک (*)
(غرة السراب) ترکیبده غرة غینک کسری و راه مشده نک قحیله بر کیمیه بی باطل و بیوده نسته
اطماعیله الدائم معنایه (سراب) قطعه سابقه ده رقاق السراب ترکیبده مشروح اولدیی اوزره
ایام حاره ده چقور اووه لده صو هیتندن لمعان ایدن بوسار قدن عبارت اولفله معنای ترکیب
سرایک صوسر کیمیه لی الدائمسی دیمک اولور لکن مواعید عرقوب کی اصلی یوق نسته دن
امید نفع ایتکده علی طریق الاستعاره غرة السراب اطلاق و بویله اصل سز آمال باطله و امانی عاطله
ایله طمع خام و خلیای بی انجامه دوچار اولان کیمیه به مغرور السراب اطلاق مصطلح ایدن اولندر
(*) دیندی ادباره مشبه السرطان * بکرو اولفله بخت ادباران (*)

(مشبه السرطان) ترکیبده مشبه میمک کسریله یوریمک و یوریش معنایه سرطان قحیله
یتکچ تعبیر اولان حیوان مایندر که داغما اهل ادبارک بخت و اروق کی بکرو یعنی آگری و بان یان
کتمک معنایه پس معنای ترکیب یتکچک یوریشی دیمک اولور لکن بطریق المثل اقبالک ضدی
اولان ادبار و نحو سنده مستعملدر تشبیه شاعرک اشبو * فرأیک فی الادبار رأی اخذته * و علمته
من مشبه السرطان * قوائده واقعدروا نامل السرطان ترکیبی اوقومعه دن مراخط کر یهده مستعملدر
تنه که بعضی ظرفای کتاب بر خط ردینک وصفده نظرت فی خط من خطک طارجل البط علی الشط
و انا نامل السرطان فی الحیطان دیمشدر

(*) هم حدیث خرافه در او کلام * اصلی یوق در دیه آنکی چون انا م (*)
(حدیث خرافه) ترکیبده خرافه خاء مجمه نک ضمیله ثمامه و زنده عذره قبیله سندن بر کیمیه در که
آنی جن طاشه سی قابوب بر زمان جیلر ایله کشت و کذا را بخت ایدی بعد وقت ینه قبیله سنده
عودت ایدوب مشاهده ایلدیک بجائی و طور عقلمدن خارج غرائی نقل ایدر ایدی ناس کند یسقی
تکذیب ایلر یله من بعد حدیث خرافه کذب صریحه مثل اولوب نجیب و استغراب اولنه حق اخبار
لغیقه کاذبه و حکایات غریبه نادره خصوص سنده ضروب امثالدن اولوب اکاذیب نام مقوله به
حدیث خرافه اطلاق اولندی

(*) شول نمایش که خبری یوق اصلا * دیندی نار الحجاب اشته اکا (*)
(نار الحجاب) ترکیبده معنای لغوی سنده اقاویل مختلفه وارد زرا حجاب جاه اولی نک ضمی
و نایه نک کسریله علابط و زنده بر نوع بوجکه دینور که کیمیه وقتی قنادلی و قو بروغی شمع کی
لمعان ایدر فارسیده شتاب و ترکیده آتش بوجکی و یلدز بوجکی دینلور و حجاب با خود ابو حجاب
محارب قبیله سندن غایت بخیل بر کیمیه ایدیکه مهمان خوفندن کیمیه ایله خیمه سنده آتش یا قزایدی
بالضروره باقی ایجاب ایتدکده خرده و اینجه او طونلر ایله یقار ایدیکه نک پارلقه ذهاب و ایاب
ایندلر کوروب کلیدر شاید نار یله استضاء و انتفاع ایدجک بر کیمیه حس ایتدیکنده فی الحال
اطفا ایدر ایدی قطامی نام شاعرک اشبو * الا انما نیران قیس اذا شتوا * لطارق لیل مثل نار الحجاب *
قولی بو معنایه ملائمدر و بعضی نار الحجاب آت قسمی سر عتله کیدرکن نعلاری طاشه طوقمقله
خجقان شراره و قعلیم تعبیر اولان آتشدردیدی و انما ادبیه دن جاحظ کوز ایله کور یلوب طلب
اولندقه حقیقی وجودی اولیان ناردر دیندی نابغه نک اشبو * و یوقدن بالاضتقاع نار الحجاب

قول معنای اخیر را ملائیمد و علی جمیع التقادیر بر نسنه ک غماشی و کور بنشی خبر لو و منفعلو طان
اولوب لکن اصلا نفع و طانی اولد قدده نار الحاحیاب دیو ضرب مثل اولتور

(*) ترهات الباسیاس اوله مقال * که مائی اوله خیال محال (*)

(ترهات الباسیاس) ترکیبده ترهات تالک ضعی و راه مشددک قحیله ترهاتک جعیدر ترهه سکره
وزنده و تره هاء اصلیه ایله سکر وزنده فی الاصل اوتسز و صوسز قفر خالی یعنی قیرو بیابان معناسه
اولوب بعده یهوده و باطل نسنه ایچون و کلام بحانین کی صاچه صیان و فائده دن خالی هرزه
وهذیان اولان کلام ایچون استعاره اولندی بسایس و ساوس وزنده بسبک جعیدر بسبس
بالک قحیله عسوس وزنده بوده تره کی اوتسز و صوسز حول و بیابان معناسه موضوع اولوب
یهوده اشیا و باطل و یعنی کلام ایچون مستعار در پس ترهاتک بسایس اضافتی بیاید اولغله
تا کیدافاده ایدوب عقل و خیال باطل و محال عدایتدیکی کلام بیالکره اطلاق اولتور

(*) دیمک اولمش نجاهل العارف * یلیدیکندن نذاهل عارف (*)

(نجاهل العارف) معنای ترکیب بر نسنه بی یلن کیمه بطرک اظهار ایدوب لادری دیسی باخود
بیطر لکدن کلوب استفهام ایتمه سی معناسه محسنات بدیعه معنویه دندر و بوکا امام سکاکی
سوق المعلوم مساق غیره لکنه نسیمه ایلددر نه که بعض بلغاتک مدحده مبالغه نکته سبله
اشبو * لادری ایدر زاهر ام جینه * و بحر زاهر ام جینه * قولنده و شاعرک * انفر ماری ام حقوان *
وقدماری ام خبر زان * و طرف ماقلب ام حسام * و لفظ ما ناقط ام جان * نظمنده اولدیغی کی
(*) شی نادر نسیم المکروب * مانع خنده در چون حزن و کروب (*)

(نسیم المکروب) معنای ترکیب مکروب و مخزون اولان کیمه کوله سی دیمکدر لکن بویه
غماک و غصه لو کیمه کندن اولوب کوله سی نو ایدردن اولوق ملاسه سبله مطلقا نادر الوقوع
اولان نسنه اصطلاح اولشد

(*) معنی قد تحلل العقیدی * یل غضبیر سکونته دیندی (*)

قد تحلل العقد) ترکیبده قد حرف تحقیق تحلل فعل بائندن فعل ماضیدر انحل کی جوزلدی معناسه
عقد عینک ضعی و قافک قحیله عقده ک جعی و ففک فاعلیدر عقده دو که دینور و خشم و غضبه
اطلاق اولتور پس ترکیب مزبورک تحقیق دو کوملر جوزلدی معناسه دلالتی متبادر و عقده
درون اولان غضب و کینه ساکن و زائل اولدی معناسه دلالتی غیر متبادر اولغله مصطلحات
سلکته ادراج اولندی قال فی الفاسوس تحلل عقده اذ اسکن غضبه ناظم تحریک فعلی مذکر
ایراد میث غیر حقیقیک ظاهره اسناد اولنسنه منیدر لکن عقدی لفظنک آخرنده کی
بیه ظاهر اذ الک کسره سنی اشباعدن حاصل اولغله عقده ک جری بی وجهدر مکر که قد کله سنی
حد فله مصدر مضاف اوله رق تحلل العقیدی دینه باخود بیه نسیمه اولغله اجری و اجوری
کی نفسنه نسبت قیلندن اولدیغی تحجیم کرده ناظم اوله فتدیر

(*) آیه من عماره دینه مراد * فخر و کبری ایدن کثی معتاد (*)

(آیه من عماره) ترکیبده آیه افضل و زنده متکبر و معظم معناسه اولان تابه و تابه و تبهان
لفظ لرینک افعول تفضیلیدر عماره تمامه و زنده اسامیدندر بو مراد عماره بن جزه بن
معمودر که سخاو کرده علم و بغایت عالیجناب و فخر و تعظیم صاحبی بذات تراهما ابیدی
خلفاء عباسیه ک اولی اولان سفاحد بعده منصور خلیفه ک دفتر دار عالیقدر لری و ندیم معالیدار لری
ایدی بغایت علو جنابه محافظه و قاری و تراحت طبع ایله تعظیم و افتخاری مثل اولوب زیاده عظمت
فروش اولان کیمه حقیقه آیه من عماره دیو ضرب مثل اولتور مزبورک تراحت طبعی و کبر

و نخوتی

و نخوتی بر کون سفاحد خلیفه زوجه سی ام سلمه به وصف ایلد کده ام سلمه خلیفه یهدیدیکه شعی عماره بی
دعوت ایدوب شو محوهر نسیم که الی سیک التونه اشتر ایلدم کدینه هیه ایله قبول ایدر سه انک اولسون
ایترایسه کال تراحتی رأی العین مشهود من اولسون دیمکله خلیفه عماره بی جز منسرایه دعوت و انشای
محدثه ده شو سچده ظرف و تحف قیلندن بونی یادکارم اوله رق سیر استعمال ایلد بو اوزر نه آندی
عماره دخی سیمه بی او کتد وضع ایدوب ختام مجلسده علی حالها براقوب کتدی غالباً اولندی
دیه رک و راستدن برخادم ایله ارسال ایتدکدرنده بیه الله المایوب غلام هر قومه بیده سکاچه ایلدم
دیوب کیمکله خادم رجوع قهقری و وقوع حالی اخبار و انبا ایلد کده ام سلمه خادمه سیک التون
اعطا ایدوب سیمه بی الدینی و عماره ک علوه بی نمایان اولدیغی ککذک متصور خلیفه ک
مجلسنده دخی محافظه شرف و وقاره دائر بر قصه دیگری مستظرف ک بکرمی طقوز زینی
باینده مسطور در

(*) یک تکبر نجبر قیصر * عادتی اولوق افتخار اکثر (*)

(نجبر قیصر) ترکیبده نجبر تکبر و زنده و مراد فی اوله رق کبر لکم و یو کلکم معناسه در قیصر
صیقل و زنده روم ملنک قرال لرینک لقبدر عجم شاه لرینه کسری لقبی کی وابتدا قیصر ایله
ملقب اولان اغستوس نام قرال ایدی قبل ولادته والده سی فوت اولوب بطنی شقی ایله اخراج
ایلدیلر روم لغتده اول رسمه تولد ایدن مولوده قیصر دیمکله مسفوره و اخلافه قیصر اطلاق
اولندی و بو قیصره بغایت کبر و نخوتله آلوده متکبر و خود بین اولملرله تعظیم و جبر و نه مثل
اولوب بوقوله تعظیم و افتخاره نجبر قیصر دیو ضرب مثل اولندی

(*) هم دیمکدر تلون الحربا * حالدن حاله دوعه صبح و مسا (*)

(تلون الحربا) ترکیبده تلون بر نسنه ک رنگدن رنگه کر مکلیکنه و کونا کون کور نمکلیکنه دینور
حرباء حاک کسری و الفک مدیه ترکیده قیا کلری و فارسیده آفتاب پرست دیدکلری جانورک
اسمیدر دائما کونه توجه و استقبال ایدوب شمسک دور یله یله جه دور ایمکله مجوسی
و ابوازدیق اطلاق اولندی حین طلوعده بوز رنگلو بر کلر اولوب بعد الارتفاع لونه رونق
کلوب حرارتک تأثیری تراید ایتدیکه کونا کون الوان ایله متلون اولور پس بوملا سه ایله متلون
المزاج اولوب اخشای صباخته بلکه بر ساعتی او بر ساعتی او بیجان دوامسز کیمه حقیقه فلان
یتلون تلون الحرباء دیو ضرب مثل اولتور

(*) احوال من ابی براقش هم * متلون محیل اولان آدم (*)

(احوال من ابی براقش) مثلنده احوال بر حالدن بر حاله دوعک معناسه اولان خول لفظندن
افعل تفضیلدر ابو براقش بانک فعی و قافک کسریله قاموسک بیانه کوره کرکی حجمده بر کوچک
طائر یا ایدر که تو بلرینک او بی غایت آق و اورنه سی قرمز و اشاعسی سیاه اولور بر نسنه دن
قورقوب اور کده تو بلری قیاسروب طاوس کی کونا کون الوانله متلون اولور و قر و نی ک
بجایب مخلوقاتده یازدیغی اوزره بونی و ایاقلری اوزون و منقاری قرمز و لعلق قوشی
حجمده کوزل صوتلی بر قوشدر هر ساعتده اصغر و اجر و ازق و اخضر لونلر ایله متلون اوله رق
کورینور بوجهت لر ایله تلون مزاج حسیله داللدن داله قونان کیمه یه (ابو براقش اطلاق اولتور
و بو الهوس و بی ثبات و خداع و حیل کار و هر جایی یادکار حقیقه) (احوال من ابی براقش دیو
ضرب مثل اولتور

(*) اکادیمشکه هم ابو قلون * اوله غایت تلونات نمون (*)

(ابو قلون) قافک و لامک قحیه لر بیه بر نوع دیبای روی به دینور که حالا جانقر ابحر کی اوله رق

اولان زمان معدلتشان کتی ستانده کرك و زراء و كرك سائر رؤساء بلاموجب شرعى قتل و اعدامدن
بالكلية رها و بشارت داده لكن عصر عباسيه دن تا عصر باهر التصرفى نعمت جهان سلطان
عبد المجيد خان خلد الله خلافته الى آخر الدوران حضرت نازيك زمان سعداقرانه قدر معلوم
تاريخ شناسان اولدينى اوزره قتي جوق و زراء كشته تنج عدوان اولماليه آفة و زراء قتل و اعدامدن
كايه اولمدر شيخ تاطمك مصراع نائيه اولان دعاستك آتاراجاني قرق سته عامنده ظهوره كيشدر
(*) هم مال و كيل عزرائيل (*) مهلك خستكان طيب و ذيل (*)

(وكيل عزرائيل) حضرت ملك الموت و كيل و قاتلخاني ديمك اولور لكن بطريق التشبيه
تخصيص امر اضمه و علتة موافق مداوات و معالجه و وقوف و اطلاعي بوعيككن ادعاء طبابت
ايدوب خستدرى اهلا كه بادي اولان متطيلره اطلاق اولتوركانه بعض مريضلرك روحي
قبض خصوصى عزرائيل عليه السلام كندويه سبارش و تقويض ايلشدر
(*) اصفرار الانامل اولمش فوت (*) اولمدر برمش اوليحق كشي فوت (*)

(اصفرار الانامل) يرمقارك اوچلرك صرارمسي ديمكدر لكن نزع روح الشانده دم فجمد
اولوب ظاهر بدندن جرت زائل اولغله صفرت طاري اولق ملايمه سيله اصفرار الانامل
موتدن كايه اولور تاطمك بر كيمه فوت اولدقده اصفرانامله دبرلمات معانسته ته كه موت ايله
حرارت عز ريزه منطقي اولديغيجون بردجندم دبرلمات معانسته
(*) اضطراب العنان هن يمتدر (*) كه سزاي عدوي دولتدر (*)

(اضطراب العنان) ديزكك مختل و مشوش اولسي معانسته اولور لكن اهل لسان دين و دولتك
اغداسته سزاوشان اولان حاللدين يعنى جنكدر بوزيلوب قاچقندن كايه ايدوب جاء فلان
مضطرب العنان دبرل منهر ما معانسته

(*) اولدي استنجع الذباب ديمك (*) دشمنان دوست طرزي كوسترمك (*)
(استنجع الذباب) و (استنجع الذباب) تركيلرنده استنجع نجهلنك يعنى قيون كي كوزنك معانسته
ذباب ذبكي جعي اوله رقي قورنلر معانسته اولغله معنای تركيب قورنلرك قيون طرزنده كورنكلركي
ديمك اولور لكن تركيب مزبور دشمنلرك دوست صورتنده كورنشدن كايه اوله رقي مستعملدر
ته كه بويه دروننده عداوت كامنه سي وار ايكن ابراز صداقت ايدن كيمه سيه لساغزده قيون
باشلي قورت تعبير اولتور باصمه نجهلرده استنجع موقعنده استنجع وقوعى استنجع محرفي
كيدر لكن اوده وزنه كلمكه فعل تكبر اولندي

(*) شول وساوس برازخ الايمان (*) كثورر قلبه دمبم شيطان (*)
(برازخ الايمان) تركينده برازخ عسا كروزننده برزخك جميدر برزخ جعفر و زننده ايكي نسته ارانسته
حاجز و خائل اولان فاصله و حجاب ديتور و بومناستله وقت موتدن قيامته قدر امتداد اولان زمانه
يعنى دنيا ايله آخرت بيننده اولان عالمه اطلاق اولتور و برازخ الايمان ايمانك اولي ايله آخرى ما بيني
يعنى اخلاسي اولان ايمان بالله و رسوله ايله ادنائى شعي اولان اماطه الاذى عن الطريق بيننده
اولان برزخلر ديمكدر كه وساوس خناس اولان شيطان عبد مؤمن ايله بوفضائل بيني حاجز
اولق قصبيله دائما قلبه طرح و القا ايتديكي وساوسدن عبارتدر قالدبكه نظرك نسخ
مطبوعه سنده ايمان موقعنده انسان وقوعى طغيان قلم طابعدر زير اعد الله بن مسعود رضى الله
عنه حضرت نازيك مروي اولدينى اوزره بعض اصحاب ايمان و اعماله دائر و وقوع اولان و وسوسه لردن
سؤال ايلدكده (*) نلك برازخ الايمان (*) حديث شريفيله جواب و برلشدر مقصود ناظم
بوحديثه ايماندر

(*) حادث اولسه تحلة الايمان (*) ديندى كفارتن ادايه همان (*)
(تحلة الايمان) تركينده تحلة ناك فتحي و حالك كسرى و لام مشدده نك فتحيه تحليل كي مصدر در
چوزمك معانسته ايمان همزمك فتحيه عينك جميدر قسم معانسته يس تحلة الايمان عقده يعنى
حل ايدن كفارتدر كه اون فقيرى اطعام يا خود اكاء يا خود تحرير رقيه و بونلردن عاجز ايسه
اوج كون صيامن عبارتدر و به فسر قوله تعالى (*) قد فرض الله لكم تحلة ايمانكم (*) اى بين لكم
ما تحل به عقبة ايمانكم من الكفارة زير ايمينده حادث اولان كيمه كفارتنى ادا ايلدكده عقده
يعنى حل ايدوب عقوبة اخرويه دن خلاص اولور

(*) آفة العلم دينى نسيانه (*) ترك ايله عارض اولور انسانيه (*)
(آفة العلم) على افساد واضاعه ايدن عارضه و بليه معانسته سهو و نسيانه اطلاق اولتور
و بواقف انرا تعليم و تعلی و مطالعة كشي ترك سبيله عارض اولان دواهيدين اولدينى ناظم
اشعار المشرر

(*) امهات الخطيئة معناسي (*) بحر ص و كبر و حسد خطاياسي (*)
(امهات الخطيئة) زهات السفه و زننده ذنب و كاهلرك اصول و مرنجلى معانسته اخلاق
ذميدن اوج خصلت فيجهميه اطلاق اولتور بريسى حرص على المالدر كه (*) حب الدنيا رأس
كل خطيئة (*) حديثن معلومدر ايكنجيسى كبر او خبيثى حسد ذميدر ايدن كه اولي المتكبرين
و اول الحساد اولان ايلس اعينك ملا اعلادن طرد و تبعيدته بونلر باعث اولدينى محكم نيزينده
منصوص و محرز و مدر

(*) هم جار الحوايج اول يدكار (*) بار خلقى چكر كرز هر بار (*)
(جار الحوايج) ناسك محتاج اولدينى شيلرك مر كمي معانستدر كه بطريق التثيل ايشكدار الى
ادعاسيله كندى مصالح و حوايجي ترك ايدوب يهوده بره دائما خلقك يو كي اوزرينده المغله ايلك
ايشك اوستمسي كندى ايشك خستمي تعبير اولان احق نايكاره اطلاق اولتور و بر كيمه سي
ناس ذلت و حقارتله استخدام ايندكده (*) اتخذوا فلانا جارا الحوايج (*) ديو ضرب مثل اولتور
و بومقوله كيمه سيه (جار القوم) دخی ديلتور

(*) ديندى يك ذلته هوان قعبس (*) اولمدر مشكل ذليل نفس نفيس (*)
(هوان قعبس) تركينده (هوان) محباب و زننده خورلق و حقارت معانستدر (قعبس) امير
و زننده يا خود قعبس زير و زننده تمام قيله سندن قعبس بن مقاس نام كيمه در كه هوان و ذلته
مثل اولمدر اصلي بودر كه مزبورك پدري مقاس فوت اولدقده عتمه سي برصاع بغدادى
مقابلنده قعبس بر كيمه سيه رهن و يروب من بعدفك رهن اتمكله بغدادى صاحبي عادت جاهليه
اوزره مزبوري استبعاد ايدوب مزبور مدت العمر خياطك عبيدى اولمدر زننده كه شاعر ك
اشو هوان البخيل على اهله هوان قعبس على عتمه پيشنده واقعدر بنا برين نفس نفيسك
شي خبيث مقابلنده كرفتار اولدينى ذلته هوان قعبس ضرب مثل اولمدر

(*) اولدي هم كلبه بنى اصنى (*) اولمكه جاتن ايد طعانه فدا (*)
(كلبه بنى اصنى) اصنى نام كيمه نك اوغوللرينك ديشي كلبي ديمكدر كه طعام تناولنه شدت
شرهه مثل اولمدر (منشائي) اولدركه مزبورك بر كمي اولوب خيمه لزينك حاميبي
ايسه ده ما كولت و مشر و يادن نيه ظفر بولورسه يوب ايچوب افساد ايدر اولديغندن
بر قاج كونلر آج صوسر زبط و ينش ايلشدر مر بوط اولدينى خيل منبى بر كيمه ديشلرله
كسوب بوشامش اتفاقي فرك طلوعى وقتته تصادف اتمكله قرص قري زغيف انور قياستله

کوزی آیه دیکوب مطلع قره طوغری شتاب ایدرکن ناکاه بریوکسک قبادن وادی سنکساره
سقوط ایله یوینی قیریلوب (الطبع النکاذب یدق الرقبه) مثلته ماصدق اولغله من بعد
طبع خام وحرص علی الطعام خصوصتده مثل اولوب طعام یولنه جاتی فدا اید
درجه سنده عبدالطین وشکم بنده اولان کیمسه حقنده (صکلبه بنی اصق) ضررب
امثالدن اولشدر

(*) اجرد من جراد اوشخص اکول * کیم نه بولورسه ایله ما کول (*)

(اجرد من جراد) ترکیبده (اجرد) بر نسته بی صوبوب تعریه ایدی معناسنه اولان
جاردک افضل تفضیلدر جراد صحاب وزنده معروفدر که چکر که به دینور و یوکا جراد
اطلاقی برک یوزینی نیایدن تجرید ایتدیکی ملائسه نیله درکه (کالجراد لایق ولایدر)
مثلجه نه بولورسه یوب محو وافتا ایتک معتباد قدیدر پس بومناسنه رطب وایس
نه بولورسه اکل و بلع ایدر اولان آج وکول وکول کیمسه به (اجرد من جراد) دیو ضرب
مثل اولشدر

(*) دیک اولش ثریده غسان * انفس اطعمه مآلی همان (*)

(ثریده غسان) ترکیبده (ثریده) جریده وزنده وهاسر ثرید تفسیر کشفده شاعرک اشو
اذا ما الحظ نادمه یلم فذاک امانه الله الثرید قوی مفادنیجه اتمکی خرده خرده طوغریوب
اث ضویله اصلایوب اوزرینه ات دوکک ایله معمول اولان طعامدر که لسانزده تحریفه
ثرید اطلاق اولشدر (غسان) حسان وزنده یتمده برقیله درکه ملوک غسان وال جفته
انلردندر بونلر ملوک عربک استیاسندن و بغایت مضیافی اولان خاندانندن اوللرله داغما
خلق ضیافتده باغلواب ایله مضیوع ثرید ایله اطعام وتناول ایدلر بغایت استلذاذ واستعظام
ایتملرله طیب لذتده مثل اولوب مطلقه اطیب والذ اولان اطعمه نفیسه به (ثریده غسان)
دیو (اطیب من ثریده غسان والذ من ثریده غسان) دیو ضرب امثال اولشدر که (مضیره
معاویه فالوذ ج ابن جدعان دخی بویلمه در

(*) اصبر من قضیب اولش هم * غایت ایله صبور اولان آدم (*)

(اصبر من قضیب) مثلنده (قضیب) خطیب وزنده ضیه قبیله سندن برکیمه نک اسمیدر که
ذل و محنته بغایت صبر و تحمل ایله شهرت شعار اولغله جفا کشکده مثل اولوب زیاده صابر
و تحمل و بغایت حول و دریادل اولان کیمسه حقنده (اصبر من قضیب) دیو ضرب
مثل اولشدر

(*) اتقل من رقیب اوله ثقیل * که اوله مانع صفای جیل (*)

(اتقل من رقیب) مثلنده (رقیب) مطلقا حارس و نگهبان معناسنه در که کوزجی تعیر اولشدر لکن
بوراده مراد خصوصیه محاییک حارس و نگهبانی اوله جفدر که نزد عشا قدغه بغایت کران
و بغوض اولغله اقصای آمالری مغورک هلاکی اولد یتمه شاعرک اشو جان الچی جان
الورسک وار رقیب جانن ال هم منک ایشک بهرهم خیل متدر بکانشیده سی و امثال ترکیه دن
رقیب اولشونده نه یوزدن اولورسه اولسون تعیر لری کال مغوضینه کواهدر ایددی بوملاسه
ایله مانع صفای جیل اولان هر برک انجان ثقیل حقنده (اتقل من رقیب بین محین) دیو
ضرب مثل اولشدر

(*) دیسه ل اتقل من الکانون * یک ثقیله نه آتشین مضمون (*)

(اتقل من الکانون) مثلنده (کانون) قانون وزنده آتش اوجاغنه دینور که خانه زده

و مطبخلرده بیوک طاشدن وکیلرده تیور دن اتخا ایدرلر (وکانون) قلب شتاده ایکی شهر
روی اسمیدر که کانون اول وکانون ثانی دیرلر معنای اوله کوره ثقلت حسب اولورثانی به کوره
قطعه سابقه ده بکن کافات شتاده بیان اولندیغی اوزره حوایج و مؤتارک ثقلت مغویه سی
اولور لکن ناظمک آتشین مضمون تعیرینک معنای اوله مساسی اظهاردر پس هر خالده
کانونده ثقلت درکار اولغله مثل اولوب یک ثقیل کیمسه حقنده (اتقل من الکانون) دیو
ضرب مثل اولشدر

(*) نکتة جلسة الخطیب دیمک * یک جوق اونور مدن همان کیمک (*)

(جلسة الخطیب) جیمک کسر یله خطیبک بر کونا اونوریشی دیمکدر که مراد خطیبین
یتمده بر دقیقه مقداری اولان جلسته خفیه سیدر بوملاسه ایله برکیمه بر مجلسه وارد قدغه
حق الداخل علی الکرام قلة الکلام وسرعة القیام مضمونیه عامل اولوب اوصاندر مدین
کندکده (جلس فلان جلسته الخطیب) دینلور

(*) شویله کیم توبه الزمان دیمه هم * قیله نکدر ایدوب صکره کرم (*)

(توبه الزمان) زمانک ندامت و ایتدیکی اسانندن رجوع وعودتی دیمک اولور که (عسر المرء
مقدمه البسر) مفادنیجه برکیمه بر زمانده کرب و شتاده دوجار اولوب بعد زمان کندویه سعه
و فرج حصولی کانه زمان کندی حقنده اوله اساءت ایدوب بعده اسانته نادم اولغله تلطف
واحسان ایتد تصویرینه منی استعاره بالکتابه طریقه به (توبه الزمان) اطلاق اولندی بعده
برکیمه آخر کیمسه بی بالا یحباب یا خود بلا موجب نکدر و ازعاج ایدوب بعده کرم فاحسان
ایله دلشاد و ابهاج ایتلنده استعمال اولندی

(*) کج ایکن صاج صقالده اوله سیاه * حیف کیم صبغة الشباب ایتش آه (*)

(صبغة الشباب) صادق کسر یله کجک بویه سی دیمکدر که مسک الشباب کیم هنگام جوانیده
صاجک صقالک سیاه اوله سندن کایله اولور که بیرلک حسبیه اغاز می موجب تلهف و تحسدر
(*) معنی جرأة الذباب دیمک * یک ضعیفک جبارتی بی شک (*)

(جرأة الذباب) سرعة الغراب وزنده سنکک جسارت و شجاعتی دیمک اولور زرا ذباب
اضعف مخلوقاتدن ایکن اشجع حیوانات اولان ارسلانک الله واغزینه و ملک جبارک بورنه و کوزینه
قونوب کاذب آب ما لیجه هر بارذب و طرد اولندیقه به معاودت ایله نهمزه اقدام ایلدی بکچون
جرات و جسارنده مثل اولوب زیاده جسور کیمسه حقنده (جرأ من ذباب) دیو ضرب
مثل اولشدر و ضعیف و حقیر اولان کیمه نک منیع الجباب اولان کیمسه اوزرینه صوله سنه
(جرأة الذباب) اطلاق اولندی

(*) اولدی نسخین از رشوق جدید * یعنی ایتک عشقی تجدید (*)

(نسخین الازر) ترکیبده (نسخین) قز درمق معناسنه از هرزه نک قیچله ظهر وزنده
و مرادق اوله رق ارقه معناسنه اولغله معنای لغویسی ارقه بی و بی قز درمق اولور لکن
اصطلاح ادباده برکیمه نک معشوقه اولان هوا و محبت کسل کلوب صوغود قد نصرکه به
یکی باشند آتش عشقه دوشوب شمع جاله شوق جدید ایله سوزان و متن عشقی تجدید ایله ایجاد
خوان آشفکان اولسند دینور

(*) دیدیلر التقاء الرفین * یعنی لفظ مجامعت عینی (*)

(التقاء الرفین) ترکیبده (التقاء) همز مک کسر یله مشارکت ایچون اولغله ایکی نسته نک
بر برینه تصادق و قواشعه سی دیمک اولور (رفین) رفیع لفظنک تنیه سیدر رفیع رانک ضمیمه

فرجك چوره سى معناسنه اولوب فرج دخی رجال ونسالك موضع معهودلرینه دیمكله
 (التقاء الرفیقین التقاء الحائنین) کی جاعدن کایه اولور
 (*) مثل تیس بی جان دیمه هم * پک کثیر الجماع اولان آدم (*)
 (مثل تیس بی جان) مثلنده (تیس) تانك قحجیه لبس وزنده یکی ویک مقوله سنك ارگکنه
 ونکه سنه دینور (بی جان) جاء مهمله یک کسری ویک تشدیدیه نیم قبیلله سندن
 بر جاعتدر وانلک برنکه لری وارایدیکه شده غله ده یعنی شهوت سفادیه سنك غالب اوله سی
 خصوصنده مثل اولشدر دیشی یکلره وقتلی وقتسز آشفله راحت و برندیکندن خصیبتی
 دق اولندقدنصکره ینه یمش رأس یکی ایله نسافد ایدوب جفتشدیکی نفعه تعالیده
 مسطوردر ینشاء علیه شدت شفقده وکثرت مجامعده مثل اولوب غایتله کثیر الجماع اولان
 کیمسه حقتده (فلان مثل تیس بی جان واغلم من تیس بی جان) دیو ضرب مثل اولنور
 (*) هم صریر الحامل اولدی احوال * ایشیدلک ملاعبات وصال (*)
 (صریر الحامل) ترکینده (صریر) امیر وزنده صوت و سس معناسنه (محامل) میك قحجیه
 مغازل وزنده الت تناسلک کوکنده اولان طمر ایله در یسته دیمکله معنای ترکیب محامل
 ذکرک سسی دیمک اولور که الذالجماع الحقه ما لجه اثناء جاعده عضونیک مس عنیقندن
 ناشی مسموع اولان تجردی و شیردین کایه اولور
 (*) شول ابوارب ایدن زیاده جاع * اتی اول ذوق ایجه اشباع (*)
 (ابوارب) ده (ارب) همزه نك کسریله ورائك سکونیه عضونا محرم اولان فرج معناسنه
 اولغله مال ترکیب ملازم فرج دیمک اولوب کثرت جاعدن کایه اولور بعض ادیانده وقوفزه
 کوره ابوذر وزنده ابوار اولق اوزده هر سومدر ارهمزه نك فتی ورائك تشدیدیه مجامعت
 واجه کی اسماء جاعدن اولغله ملازم جاع معناسنه صریح اولور تته که اوقیانوسده
 ارکی ارایتک لطافتدن اولدیغی نصریح ایشدر پس ابوارب کذلک ابوار شهوت جاعیه سی
 غالب اولغله ذوق جاعه طوبیوب انامشغول یاری فاطموا العلم غیری ما کفی قاله یاخودلسان
 حاله ناطق اولان کیمه نك کنه سی اولشدر
 (*) نکتة شهوة التیبه دیمک * کیف تفخیز بره ا کلنک (*)
 (شهوة التیبه) ترکینده (شهوت) برنسته میل و رغبت معناسنه (تیبه) لذیذ وزنده خرما
 شرابنه دیمکله معنای ترکیب تیبه تناولنه رغبت واشتهای دیمک اولور لکن لسان ظرفاده
 قضاء شهوت ایتمک هر ادایدن کیمه ابلاچ واد خال ایله ارکی ارایتمیوب بلکه تبطین و تفخیز
 یعنی خاتونک بطنه و او یلوغنه عضو معهودی سورتمکله اکدش کبی کی دوزجه بر ذوق
 ایله تلذذ ایلمک معناسنه مستعجلدر زرباده نوشانده نشوه تیبه نشوه خچردن دون اولدیغی
 کی خواهشکران قضاء شهوت عندنده لذت تفخیز لذت وقاعدن ادق اولدیغی ملاسه سیله
 شهوت تیبه تفخیز ایچون مستعار اولشدر
 (*) کوز کوره انکح من الاعی * نصب عینی جاع اهل هوا (*)
 (انکح من الاعی) مثلنده (انکح) وطی و جاع ایدی معناسنه اولان ناکح لفظنک افعیل تفضیلدر
 چونکه اکثر یا طائفه عیان مائل زنان و صاحب سنان اولملریله کثرت وقاعده مشار بالبان
 اولدقاریچون خصوص مزبورده مثل اولوب روزشب نصب عینی و مطمح نظری مانند
 تیس بی جان موافقت نسوان اولوب * صبر مفتاح فرج دیمه همان * دیر ایدی ساکن
 اوقورابی امان * دین صوبولی زاده کی زدنوست کیمه حقتده (انکح من اعی) دیو

ضرب مثل اولنور
 (*) جمع المیم بالقلم دیمه هم * مغل ایتدی دیمک تلوط کم (*)
 (جمع المیم بالقلم) ترکینده جمع افعال باندن اسم فاعل بنیه سیله جمع ایدی معناسنه در
 (میم) حرف معروفک استمیر (قل) الت کایتدر پس معنای ترکیب می قلم ایله بریره
 کتور بی دیمک اولور لکن طول واستقامتده مغلک لایقال سنی قلمه واستداره و دکر میلکده
 کون داده لک کوتی مدور الرأس اولان حرف میه تشبیه ایله (فلان جمع المیم بالقلم) دیوب
 غلاماره و لواطه ایدی معناسنی اراده ایدرل (تلوط) تغوط وزنده و ملاوطه معامله وزنده
 غلام تصرف ایتمک دینور لواطه کی
 (*) دیسدر الوط من الرهبان * شولکه کافرجه فاعل غلمان (*)
 (الوط من الرهبان) مثلنده الوط لواطه دن افعیل تفضیلدر (رهبان) رانك ضمیمه راهب
 جعی یاخود تعبیه کی مفرد اوله رق نصاری طائفه سنك پاپاسلرینه دینور چونکه
 نصاری پاپاسلرینک مجرد اولسی رأی خودلرینه کوره معتبر اولغله اکثری اول نابکارلر
 تأهل ایتوب معنی ل ایله معامله دادوستدی او یوشدر معی عادت شبعه لری اولدیغندن
 کثرت تلوطده مثل اولوب کافرجه غلمان تصرف ایدن اوطیلره (الوط من الرهبان) دیو
 ضرب مثل اولنور
 (*) بونی ایهام ایدوبده بعض خیر * مغله راهب ایتدیلر تعیر (*)
 یعنی مثل مزبوره واقف اولان بعض ظرفا یومعنای ایهام ایدوب لوطی مغله راهب
 اطلاق ایلدیلر
 (*) هم دواء السهره مست اولق * یا جاع ایلویده بست اولق (*)
 (دواء السهره) ترکینده سهر قحجیه رعتلدر که متلاسی هر کیمه او یو یامیوب بیدار اولور
 سبی صفرائک یاخود سودانك غلبه سندن و ما یخولیا و مراق مقوله سی حادثه لذن اولور
 دواسی کت طیده مسطوردر لکن یومقوله کیمه عیش و نوش ایله خلیا و مراق فراموش
 ایدوب بر مقدار او یوماغله یاخود مجامعت ایله وجودنه تعب عارض اولوب او یوقو کلکله
 مطلقا سنی و سر خوشلغه کذلک معامله زوجیت ایله تلذذ و خوشلغه (دواء السهره)
 اطلاق اولندی
 (*) فاعلان مضاعفین * یوری طورمه هنر بولنده بولن (*)
 یعنی یو قطعه بحر خفیف سدس الاجزادندر که اصلی فاعلان مستفعلن فاعلان در
 لکن صدر و ابتدای سالم و حشوی مخبون و عروض و ضربلری کیمی مخبون مقصور
 و کیمی اصل و کیمی اصل مسعود ناظم تحریر ینه معنای اوزره اصحاب استعدادی مسلک
 هنر ارشاد ایشدر
 (*) وکذا مصطلحات الادباء * التي انخبوها البلاء (*)
 (کذا) یو یلجه بونک کیدر معناسنه مقدم خبر (مصطلحات الادباء) اضافله مؤخر مبتدادر
 (التي) اسم موصول مؤنثی اوله رق مصطلحاتک صفتیدر (انخبوا) انتخابدن جمع مذکر
 حاضر جمع ضمیری ادبیه راجع و فعلک فاعلی و جمله سی موصولک صله سیدر و ضمیر منصوب
 مصطلحاته راجعدر (بلاء) رفعله فاعل ضمیرندن بدل اولغله اکلونی البراغیث قیلندن
 اولور مفردات ماسبقدن معاومدر (حاصل معنی شوق طعمه مشروع فیهاده ذکر و ایراد
 اولندحق مصطلحات و اشغال قطعه سابقه رده سلاک نظمه کشیده اولنانلر کی ادبا و بلغاتک

انتخاب ایندیکی منتخبات جمله مستند در دینک اولور

(*) حضرت آدم ایمن ابن الطین * فهم ایدر اصلنی ارباب یقین (*)

(ابن الطین) طانک کسریله حضرت ابو البشر صلوات الله وسلامه علی نبینا وعلیه
ایدر بزمک کنیه سیدر * ائی خالق بشر من طین * آیت کریمه سی منطوقه بالحقن مخلوق
اولمغه کانه جزء غالی اولان طیندن تولد ایتسی تصور بنه منیدر و بونیه نک وجهنی یاخود
جناب آدم علیه السلامک اصلنی وماده وجودنی یاخود کنیدی اصلنک کیفیت خلقنی
ارباب عرفان واصحاب ایقان یلورل دیکندر

(*) تکریدن قورقه لباس التقوی * کیر اول جامه بی انجیق صلحا (*)

(لباس التقوی) اضافت بیانیله ایله الله تعالی حضرت تکریدن قورق معنسانه در تنکیم
* ولباس التقوی ذلک خیر * نظم جلیله خشیة الله ایله مفسر در زیر لباس لایسنی
مشتعل اولوب حرارت و پروتک مضر تنیدن وقایه ایندیکی کبی اوامر آلهیه به امثال
ونواهیدن اجتنابدن عبارت اولان تقوی لباسی دخی منلبس اولان صلحا بی جهنمک نار
وزمهر یرندن وقایه ایدر

(*) عالمان اولدی مصابیح الارض * برتوفضلی ایدرل چون عرض (*)

(مصابیح الارض) یروزنک آت نورلری یعنی چراغ و مشعل لری معنسانه علماء شریعت
اطلاق اولور زیر انجوم وکواکب عالم افلاکک مصابیحی اوالب ظلمت حسیه بی دفع وازاله
ایندک لری کبی علماء دین دخی نور علی نشر و عرض ایله عالم عناصرک مصابیحی اولوب
قلوب جهاندن ظلمت جهلی ازاله و برتو علم ایله تنور واضائه ایلرله (مصابیح الارض
و مصابیح الضل) اطلاق اولمشد

(*) جهل معنسانه موت الاحیاء * چون ایدر عالمی عالم احیاء (*)

(موت الاحیاء) همزه نک قحیله دیر یارک اولسی یعنی حال حیاتنده اصحاب قبور دن معدود
اولسی معنسانه جهالت و نادانلغه اطلاق اولور تنکیم شاعرک اشبو * الجهل قبل الموت
موت لاهله * واجامهم قبل القبور قبور * وان امرؤ لم یحی بالعبادیت * ولبس له حتی النشور
نشور * قطعه سنده و بعضی اضافتک * موت اتقی حیوة لانقاد لها * قدمات قوم وهم
فی الناس احیاء * نظمنده واقع در لکن بحکم تضاد معشر علما عالمی زنده واجبا ایتلرله
بعد وفاتهم زمره زندکندن معدود در تنکیم شاعرک اشبو * مامات من کان حیا ذکره ابدا *
وفی الدفاتر قد تبلی فوائده * ولم یزل علمه فی الناس منشرا * وینفع الخلق فی الدنیا عوائده *

قطعه سندن ظاهر در

(*) عدل و داد ایتده میران الله * الحذر ظلمدن ای عایجه (*)

(میران الله) عدل واستقامتده اطلاق اولور تنه کیم بعضی سلف * العدل میران الله
والجور مکبال الشیطان * تعبیر ایلدر بر هر براموری میران الله ایله وزن ایدوب مکبال
شیطان ایله کیلدن احتراز ظل الله معدن تنه و سائر اصحاب جاهه و کافه عباد الله
امر لازمدر

(*) ک عدالت دخی عدل المیزان * اولیه معدنلنده نقصان (*)

(عدل المیزان) اضافتله عدل فاروقی کبی غایت تام وسوی و شایع جور و تعداتدن بری اولان عدالت
کامله شامله یه اطلاق اولمغه بومقوله تام العدل اولان کیمیه حقنده (عدل من المیزان السدید
وعدل من القسطاس المستقیم) دیو ضرب مثل اولور

(*) اولدی هم عدل من نوشروان * عدلی ایله پراولان ملک جهان (*)

(عدل من نوشروان) مثلننده نوشروان ملوک ساسانیان تعبیر اولان نجم شاهلرندن
نوشروان بن قبادین فیروز در که کفرندن و آتش پرستلکندن قطع نظر اطوار حیده و آثار
پسندیده سی و عدل وانصافه دائر حکایات عجیبه سی نصایح الملوکده و کتب اخلاقده
ومرات کائناتده و سائر توازیح معتبر اتده مفصلا مسطور در واشبو بین الناس حدیث دیو
مشهور اولان * ولدت فی زمن الملك العادل * اتفاق محدثین ایله موضوع و باطل ایسه ده
لکن سید الانبیاء علیه السلامک الحیا ایتدیمز حضرت نوری مسفورک زمان سلطنتنده
یا نهاده عالم شهود اولدی بنی رسیده رتبه صحت او اشد در مزبورک عدل وانصافی
ولوله ساز آفاق جهان و لطف واحسانی کافه زبردستانه شامل و رایگان اولدینی دللرده
داستان اولمغه عدل واحسانی جمله یه شامل اولان کیمیه حقنده (عدل من نوشروان)
دیو ضرب مثل اولور

(*) عمل خیره دی عقد ملکوت * چون ملک خصلت اولاندر منعت (*)

(عقد ملکوت) ترکیبنده عقد عینک کسریله ترین انجمن طاقیلان قلاده و کردانلغه
دینور (ملکوت) تافاقیه منک قطعه اخیره سی شرحنده یکدیکی اوزره عالم غیبیه
اطلاق اولور پس مالک ترکیب ملا اعلاک و سکان عالم بالانک آرایش و زینتی دیمک
اولور که مراد خصال ملائکه دن اولان اعمال صالحه و طاعت کامله در که انکله متصف اولان
نعت جلیل ایله منعت اولور

(*) عنبر الشجر او کیم خلق حسن * بوی آدابی اوله مستحسن (*)

(عنبر الشجر) ترکیبنده شجر حله مهمله نک سکونیه بحر وزنده اقصای جزیره العربده
شهر عمان ایله عدن یننده واقع ساحلک اسمیدر که نیمه بلاد وقصایق مشتمل ولایت
مخصوصه در قایت اعلا اولان عنبر اشهب اورایه نسبت اولوب عنبر شجر دیوور لکن
لسان ادباده بطریق التمثیل اخلاق و اطواری زیاده احسن و رایحه آدابی عنبر کبی مقبوله
و مستحسن اولان کیمیه یه اطلاق اولور

(*) دی بکاره جلساء جشید * که اوله هر بری دانا ورشید (*)

(جلساء جشید) ترکیبنده جلساء شرفاء وزنده جلسایک جمعی اوله رق بر کیمیه نک ندیملرینه
ومصاحبلرینه دینور (جشید) جیمک قحیله ملوک پیشداد یاندن بر ملک عظیمدر نسبتده
وزماننده و دیننده اولان اقوال مختلفه مرات کائناتده مر سومدر برهان قاطع ترجمه سنده
طهورنک برادر و ملوک پیشدادیانک رابعی جشید بن هوشنک بن سیامک بن کیومرث دیو
مستور در مزبور ملک و سلطنتده نائل اسبیداد واستقلال و دائمی علم و عرفان اصحابی ندما
و همیشلر ایله کذارنده ایام و لیل اولمغه قیام بعد سلاطین و ملوکک همیشین و مقربلری
اولان کبار معارفدار مصالحگذار ریشه بطریق التمثیل (جلساء جشید) اطلاق
اولمشد

(*) صیقل القلب لطیفه دیمه در * هر لاله کاهی صفا ایله در (*)

(صیقل القلب) اضافتله قلبه جلا و رونق و یرنجی نسته معنسانه مزاج و لطیفه یه اطلاق
اولور زیر انجمنلنده چایجا نکتته امیر سوزلر ایله طرح لطائف اولنق قلبه ککاشایش
ایرات ایندیکی وجد ایتدیر

(*) شجر الارح ایمن ذات اصل * اصل و قرعی اوله یک طیب و جلیل (*)

(شجر الارج) تركبته ارج همزه نك وراك ضمى وجيك تشديد به تركبه اغاج قاوى
تعبير اولان ميوه به ديمكله معنای تركب اغاج قاوتك اغاجي ديمك اولور لكن شجر مزبور
عوارض خريف وشتا ايله خزانديده اولنديقي مشهور وميوه سنده منافع عديده موجود
اولق ملاينه سبله بطريق التمثيل اصالت ذاتيه ونجات فرعيه سى اولان حبيب الذات
وجليل القدر والصفات كيميه به اطلاق اولتور

(*) ابن اجلى ودخى ابن جلا * ذات معروف ديمكدر مثلاً *

(ابن اجلى) اعلى وزنده و (ابن جلا) عصا وزنده بين الناس شان وشرقي واضح وجلى
واوصاف جيله سى هر كسه متكشف ومنجلى اولان معروف كيميه به اطلاق اولتور
نته كيم سحيم نام شاعرك اشبو * انا ابن جلا وطلاع الثنايا * متى اضغ الغمامه تعرفونى *

فخر به سنده واقعدر

(*) مثل افرس من بسطام هم * بك فرو سبتى اولان آدم *

(افرس من بسطام) مثله افرس فارسك افعلى تفضيلى اولغله بيجيلكده ماهر جندى
كيميه به دينور (بسطام) قرطاس وزنده فارس ريجه اولان بسطام بن قيس بن مسعود
الشيباني كده مشاهير فرسان عربدن اولان اوج فارسك برادر ايكچيسي فارس نيم اولان
هتية بن الحارث بن شهاب اوچچيسي فارس قيس اولان عامر بن الطفيلدر بسطام
مزبور فرو سبت ودلاورلكله بغايت مشهور اولغله من بعد فرو سبتده ماهر وسيف
وسنان ايله عرصه وغاده شهادت وشجاعتى ظاهر اولان كيميه حقهده (افرس من بسطام)
ديو ضرب مثل اولتور

(*) ثمن الجنة ايمش حسن الظن * نطق والاى نيدر بوسخن *

(ثمن الجنة) اضافته جنتك قيمتى وعوضى ديمكدر كه (ثمن الجنة حسن الظن) حديث
شريفنده وارد اولنديقي اوزره ككشيك ايمانى واعتقادى وطاعات وعباداتى مقابلنده
جنت رحمتنايدن جنت اعطاسنى حسن ظنله رجا واميده سندن عبارتدر كه اشبو
* انا عند ظن عبدى بنى * حديث قدسي مفاد بجه الله تعالى به حسن ظن نعيم مخلده
ناثل اوله نك معظم اسبابنددر

(*) بقر الجنة او كيم ايله اوله * استقامته كنده طوغرو بوله *

(بقر الجنة) اضافته جنت او كوزى ديمكدر كه مراد كاودل يعنى ايله واحق اولوب ناسك حيله
وخدعه سنى ادراك ايتز مع ذلك دائماً استقامته مثله مسلك مستقيم سالك اولوب انحراف
واعساف سمته كتمز اولان اوعوز وساده دل و بى غش وغل كيميه به اطلاق اولتور

(*) ثمر الصبر ظفر باب اولق * يعنى صبرك ثمرات بولق *

(ثمر الصبر) صبرك ميوه سى يعنى مكاره وشدانده صبر و تحملك نفع وفا نده سى ديمكدر كه
مطلوب ومقصوده ظفر بولق معناسى مراد اولتور نته كيم (من صبر ظفر) دخى (الصبر
مفتاح الفرج) جوامع الكلم قيلنددر

(*) بك عذاب دني عذاب جرجيس * شهدايمهم اودر راس رئيس *

(عذاب جرجيس) عذابك معقولنه اضافته حضرت جرجيسه اولسان عقوبت واشكجه
ديمكدر (جرجيس) انجيل وزنده عرائس تعليمده وهب بن منبه دن مروى اولنديقي اوزره
حواريون شاگرد نندن اولوب قدسه قريب رمله شهرنده مقیم ايكن موصل شهرينه
هجرت وانيه اولان دادويه نام ملك جبار بت پرستى توحيد و ايمانه دعوت ايتد كده

جبار ستكار غضبك اولوب جناب جرجيسى بردار و عجز طراف ايله وجود كرامتو دني
ظرادوب اوزر يته سر كه وطوز لوصو دو كدر ملكه اعضا واجزاسنى متفرقه وتار مار
ايتدركده قدرت حقه به صحيح الاعضا اوله رقى حيات بولوب دعوتى تكرار ومسفور دخى
عنو و طغيانده اصرار ايدوب عقوبت سابقه دن اشد بر توع عذاب ايله دخى شهيد ايدوب
والحاصل بندي سته طرفنده انواع عقوبات ايله درت دفعه شهيد ايدوب هر برنده يته حيات
بولنديقي وتفصيلي اطنايه مؤدى عظيم حارق عاده ل اظهار ايتديكى ونبوتنده اختلاف وكرامتنده
اتفاق اولنديقي مسطور در وقوايح مسكده ده جرجيس عليه السلام انبياء كرامدن اولوب پيش
كره انواع قتل ايله قتل اولوب هر برنده فى الحال حيات بولمشدر ديو مذكور در ومن رام التفصيل
فليراجع الى القصص والتواريخ

(*) ككشيك خانه سى جلباب الله * اچيله خير ايله اول باب الله *

(جلباب الله) جيك كسريله ونعمت جلبله بنى منم حقيقى به اضافته الله تعالى نك اعطاء واحسان
ايتديكى قبض وكوماك معناسه اولوب بطريق التمثيل قطان وسكاتى ازهر جهت ستر
وتغطيه ايدن خانه وميزله اطلاق اولتور واول خانه نك دروازه سته وجناب ستانك كرم واحسانده
باب الله اطلاق اولتور

(*) بسط كفتارده حسن التعليل * بك لطافت ايله ايراد دليل *

(حسن التعليل) علم بديعده شول محسن معنوى به دينور كه متكلم كلامنده واقع بر وصف ايجون
اعتبار لطيف غير حقيقى ايله برعله مناسبه ادعا ومعرض دليلده ايراد ايتش اوله نته كه شاعرك
اشبو * لم يحك نائلك السحاب وانما * حجت به فصبيها الرخصاء * يبتنده وشاعر ديكرك اشبو
* فان زينب بنتي محاسن وجهه * فلاغر وفهوى حسنه شمس * يبتنده ونظائر نده واقعدر
(*) دى ابو عذر نوايجاد ايدنه * بكر مضمون دخى ايراد ايدنه *

(ابو عذر) كنيه سنده (عذر) عينك ضمى و ذال مجهه نك سكوتيله عذره كى بكار و قبح لوق
معناسه اولغله ابو عذر و ابو عذره ازاله بكر ايدن كيميه به دينور بناه عليه خاتون بكرى
ازاله ايدن زوج اولق فراموش ايتز معروضده (ان المرأه لا تنسى انا عذرتها) ديرل و بر كيميه
نوايجاد يعنى منلى مسبوق اولدق بر نسته اختراع ايلد كده يا خود كيميه نك خاطرينه كلك
بر غريب نو مضمون سويلد كده بطريق الاستعاره (هو ابو عذرها وفلان ابو عذرتها)
اطلاق اولتور

(*) بك بليغ ابلغ من سحبان هم * چونكه سحبان بلاغته علم *

(ابليغ من سحبان) مثلهده (سحبان) ديباجه نظميك دردنجي ييتك شيرخنده ككديكى اوزره
شعراء غنضميندن شعر وانشاده يكا وفصاحت وبلاغته بيه تار سخنور شهرتغا اولغله
طلاقت وبلاغته مثل اولوب من بعد خطيب بليغ وشاعر بليغ حقلزنده (ابليغ من سحبان)
ديو ضرب مثل اولتور

(*) عى باقل كه مثلهده مشهور * سوز بنى ككخده شول ناعقدور *

(عى باقل) تركب اضافتنده (عى) عينك كسرى و ياك تشديد ايله كلام ايله عى امى تفهيم
وافاده دن عاجز اولق معناسه در (باقل) باقل وزنده ويجه قيله سته ان براحق وتكلمدن
عاجز كيميه نك ايتدرك (عاعى من باقل) مثلك معناسه در مزبور بركون برضاد دن اون بر
درهمه بركيك اشبو ايدوب قوجاقلوب كو قوزر ايكن بولده بر قاج كيميه در راسن كلك كده
برسى بواهورى قاجه الدك ديو سوال ايتد ككخده لسانه اول بر درهمه الدك ديكى ادا

ایده نمیکند. اشارت به تفهیم آیه داعیه سببه اوست بر معنی آیه ایچون آو جلی ری آجوب و بر عده اشارت ایچون لسانی دخی چقار قد آهوق جاعندن پرتا و ایل (افلت و انحص الذنب) مثله و باقل دخی (اخب من القابض علی الماء) مثله ماصدق اولدیله بعد ازین مرامنی کلامه افاده به مقتدر اولیان همج و نادان کیمه حقنده (اعی من باقل) دیو ضرب مثل اولندی

(*) بر سوزه دینه کلام البیغاء * آخرک قول دیمکدر معنا (*)

(کلام البیغاء) ده (بیغاء) به موحده اولانک فنی و نایه تک سکونیه بر نوع یثل قومشک اسمیدر که ترکیده تحریر فله پاپاغان دینور فارسیده طوطی دیرل معروف قوشدر قابل تعایم اولغله بر کیمه تک کلامنی ایستد کده علی وجه التقليد اولدنی اوصکلامی بعینه سوبلر بوملابسه ایل بر کیمه آخرک کلامنی کندنی قریحه سندن سوبلر کی ابهام ایده رک سوبلد کده ارباب فطرافت اول کلامه (کلام البیغاء) اطلاق ایدرل

(*) اولدی هم قول حزام شو کلام * اوله شایسته تصدیق انام (*)

(قول حزام) قولنده (حزام) حاء مهمله تک فنی و آخرک کسر اوزره بناسیله قطام وزننده عربین بر خاتونک اسمیدر که حزم و احتیاطله و صدق رأیه مشهوره اولغله (احزم من حزام و اصدق من حزام) مثله ریک منشایدر اصلی بودر که مزبوره حزام بر کیمه کار بانه بر محله کیدرل ایکن پیشکارلندن قضا قوشلری فالقوب پرواز ایتمکله اشبو * ولولا المزعجات من الانام * لما ترك القطا طيب الشام * یعنی انشا و کار بانی سیر و سرادن تحذیر ایلها و محله نزول و تا بصباح یتوتنه تحریر یض و اغرا ایتش ایسه ده قوی سمع قبوله اصفا ایتوب بر میل مقداری دخی کتد کلرنده اثناء راهده مترصد اولان حرامیلره مرور و قطاع طریقه مال و منالارین غارت ایتمکله اقلس من دیور اولدقلرنده رهروان پر خسراندن بعضی بعد خراب البصره اشبو * اذا قالت حزام فصدقوها * فان القول ما قالت حزام * نشیده سببه مرسو مدنی تصدیق ایتمکله من بعد صدق مقاله مثل اولوب هر بر تصدیق و قبوله سزاوشایان اولان قوله بطریق التمثیل (قول حزام) اطلاق اولندی

(*) حافظ سوره یوسف دیمه هم * علی آذر دیمک الله اعلم (*)

(حافظ سوره یوسف) بین الادبیه قلیل العلم اولان کیمه دن کایه اولور اوائلده سوره یوسف علیه السلامی حقتد ایدوب از براوقیان جوق اولوب لیکن اکثرینک علی و حفظی اول سوره جلبله به مقصور کی بولغله مطلقا علم و دانشی از اولان کیمه به اطلاق اولندی (الله اعلم) ده ضرورت ایچون هاه اسکان اولمشدر

(*) اولدی شول نسته که تفاح الشام * اوله غایده لطافله بنام (*)

(تفاح الشام) شام ابالتک الماسی دیمکدر چونکه تفاح شامک اوننده صفوت در و جرت باقوت و شعاع ذهب و بیاض فضه و صفرت فاقعه موجود اولغله ماصدق * تسر الناظرین * و بغایت خوشبو و طعمی لذیذ اولغله (لذة للاکلین) اولوب قوه باصره و شامه و ذائقه به لذتبخش اولدینندن خلفاء عباسیه عصرنده بهرمنه ارض شامدن اوتوزریک الما بغداده ارسال و اسیر اولغنی موظف ایدی بنابرین حسن صورتده و طیب لذتده مثل اولوب مطلقا مصلح و مفید الطیف و اطیب اولان نسته به (تفاح الشام) دینلدی

(*) جنة الارض دینور بغداده * اولیا بریجی بهشت آباده (*)

(جنة الارض) بر یوزینک اجنی معنایه ذال مجیه قاضیه معصومه کور اولان بغداد بهشتیه اطلاق اولنور نسته که واسطه الدنيا و مدینه السلام و قبة الاسلام و زهر دجله ایله قزاق کنندده

اجتماع ایتمکله مجتمع الرافدین دخی اطلاق اولنور چونکه بغداد بهشت آباد دار الخلافت اولغله مجمع المحاسن و معدن الطرائف و منبع الکمال و مقر اهل الله و مرجع النشایس و اللطائف اولوب ظاهره و باطنا معمور و آباد اولغله جنت الارض اطلاقه شایان اولمشدر نسته که شاعرک اشبو * سقى الله بغداد من جنة * حوت کل ما نتهی الانفس * علی انهم انیة الموسرین * ولیکنها حسرة المفلس * قطعده سندن مسنادر

(*) الف الوصل قدخوباندر * سرو بالای ریاض جاندور (*)

(الف الوصل) اصطلاحده شول الفه دینور که حرف روید نصکره روی حرفک حرکه سنی وصل ایچون مذکور اولور شاعرک اشبو * استعمال الصبر یجنی بعده العلاء * ولزم الباب حقا تبلغ الاملا * یتنده اولدیغی کییکه حرف رویدر لامل و لامک قححه منی اشباعدن حاصل اولان الف الف الوصل و حروف وصلدن و او الوصل و به الوصل دخی بوکا مقبدر مثلاً * سقت الغيث ایتها الحیامو * مصراعنده دخی * کانت منازله من الایامی * مصراعنده اولان وا والوصل و به الوصل کی و بوالف الوصل اکثر کابک معنای اوزره سار افلردن طویلیجه کابیت اولغله و کتدیله وصلته تقال بولغله بطریق التمثیل روضه جاتک سر و سرافرازی مثابه سنده اولان قدبالای خویانه الف الوصل اطلاق اولندی * قدباره کیمسی عرعر دیمش کیمی الف جله تک مقصودی براما روایت مختلف *

(*) اتصال الالف باللام هم * دائماً مجتمع ابکی آدم (*)

(اتصال الالف باللام) حرف و هجاءن لام الف تعبیر اولتان حرفینک اتصال دیمک اولور که معلومدر و یونلر بعضاً ایکسیده کچ و معوج و بعضاً بری مستقیم و بری معوج و بعضاً ایکسیده راست و مستقیم اوله رق بر لرندن منفصل و منفک اولدقلری ملابسه سببه مطلقاً فرقدان کی بری بر لینه ملازم و مقارن اولان کیمه رک مصاحبت و اتصاله بطریق التمثیل اطلاق اولندی

(*) ابین من فلق الصبح همان * اولدی شول نسته که غایده عیان (*)

(ابین من فلق الصبح) مثله ابین افضل تفضیل بنیه سببه زیاده بین و ظاهر معنایه (فلق) فقتنبه فرق وزننده و مرادنی اوله رق فجر کی صبح بری اغاروب آخلق معنایه اولغله معنای ترکیب صبح صادق و وقت استقراردن زیاده روشن و آشکار دیمک اولدینندن بغایت جلی و ظاهر اولان نسته حقنده * ابین من فلق الصبح * و اظهر من فرق الصبح * دیو ضرب مثل اولنور

(*) وتد الشری محبت ماله * کنور آدمی جوق بدحاله (*)

(تد الشر) ترکیبنده و تدکا مر فی ثانیة الدال طلب و کتف و زلزله فایغه دیمکله معنای ترکیب شر و ضرر قازیغی و جویسی دیمک اولور لیکن بطریق التمثیل انسانی کونا کون ورطه ره گرفتار ایدن حرصه و حب ماله و جع و ادخاره اکباب و اصراره اطلاق اولنور زیرا بومقوله کیمه شری کندنی نفسنه و تد ایلها احکام ایتش کی اولوب انجم کار حرص مالک شر نه دوجار اولدیغی امر آشکاردر

(*) اولیان نسته به ضمی آسان * دیندی تحذیر ایلها مال السلطان (*)

(مال السلطان) معلومدر که پادشاه مالی دیمکدر لیکن ترکیب مزبوری ادبیه تعاطی و تناولنده خطر و محذور اولان نسته دن تحذیر مقایمده استعمال ایدرل مثلاً شوشیه دست درازلق کار عاقل دکدر دبه جک یرده (هذا مال السلطان) دیرل زبرا اموال سلاطینه خیانت ایدن

کیمسه نك اغزله يديكي بوزندن كاديكي يعني خيانتك وخامت ووبالتي بولديغي كثير الامثالدر
لسمزده ييلان كيكي بولمزل مالى بونك مثليدر

(*) كنج باد آورامش كتراليج * اديتده اولمش نصريح (*)

(كنزاليج) كنج باد آور ترجمه سي اولمق اوزده روز كارك كنورد يكي خزينه ديمكدر كه خسرو بن
پرويز بن نوشروان عادللك خزان ثمانية سندن ايگنجي خزينه اسميدر اصلي بودر كه قيصر روم ايله
خسرو پرويز ميانه سنده مخالفت واقع اولغله خسرو عسكرا انجم شمار ايله قيصر اوزرينه
عزم ندم ايلدكه قيصر خوفه تابع اولوب آبا واجدادندن بطريق التوارث مالك اولديغي
خزان كثيره سن سفينه ره تحصيل وحت تصرفنده اولان صعب الوصول جزيره ره بعث
وتسبيل ايلدى از قضا ريزكار مخالف اول كيلري خسرو پرويزك مملكتي سواحله سوق
واجرا ايمكلاه (دوات كنجيه يل اوفورر صوكتورر) ما كنجيه مجموعي طرف خسرو دن
ضبط اولنوب كنج باد آور ترجمه اولدى ايمدى كتب ادبياتده كتراليج تير ايتدكري خزينه
مرفومه دن عبارتدر

(*) لمعة البارق ايدن تير كذيان * پارليان فرصتي فوت ايمده همان (*)

(لمعة البارق) تركينده لمعة نمره وزنده بارلق معناسه (بارق) طارق وزنده شمشلكي بلوط
معناسه اولغله مال تركيب شمشلك بارلسي اولور لكن بولمسان برق زمان فرصت وهتكام
شادي ومسيرت كي سربيع الانقضاء اولغله بطريق التميل مطلقا تيركلوب كين دوامسز
وي بقا نسته به الحلاق اولنور و بويله تير كين نسته حقتده (اسرع من لمعة البارق واسرع
من البرق الخاطف) ديو ضرب مثل اولنور

(*) ليث الغاب آده دي ليث الغاب * شير نركي اوله شهر تاب (*)

(ليث الغاب) تركينده ليث ارسلان ديو و (غاب) مبهته لك واورمان ديو نون قافيه سنك
التخي قطعه سنده بكدي بس ليث الغاب ملتفة الاشجار اولان صيق اورماني ماسده ده
نشأت ايدن ارسلان ديمك اولور چونكه بويله مبهته زارك ارسلان نري چول ارسلان نرندن
جري وجسور اواديغيجون اهل لسان بغايت بهادر ودلاور اولان كيمسه به بطريق الاستعاره
(ليث الغاب) اطلاق ايدر

(*) اولدى مفهوم هلال شوال * رؤي دلدن ايدن رفع ملال (*)

(هلال شوال) اضافته ماه شوالك بر كيمه لك يكي آبي ديمكدر كه عبيد فطر كيمه سي
رؤيت اولسان ماه نو در چونكه فرداسي عيد سعيد مسرتمز يد اولغله اهل صيام رؤيت
ومشاهده سنده ديد دوز انتظار وطلعت غراسبله استهلال واستيشار يديدار اولغله بطريق
التخييل مشاهده وابصاري قلوبدن كروب وهموي كسف وازاله وآلام روحانيه بي رفع
وازاخه ايدن خلان محبوب اللفانك ديدار فرحناسته اطلاق اولنور حسب الاتفاق
بوينك شرحي اشبوابكوز اللى التي سنده سي هلال شوال رؤيت اولند يغي ليلة مبار كده
وقوع بولشدر

(*) واقع الطائر اوعا اليقذار * كه اوله نصف حلم ووقار (*)

(واقع الطائر) قوش قوش واوركيوب طور يحي معناسه تمكيلي وزياتلي وقور مشرب
اولان كيمه دن كايه اولور كويا كه باشه بر قوش قوشغله كال تمكين ووفارندن ناشي آني جاد
ظن ايدوب متوحش اولماز ايمدى بومقوله صاحب حلم ووقار حقتده * فلان ساكن الطائر
واقع الطائر * ديو ضرب مثل اولنور

(*) اول وفادر كه وفاء السموه * عهد بن ايفايه ايد غدرى قبول (*)

(وفاء السموه) تركينده سموه مثنوياتك اول قطعه سنده مذكور اولان حصن تيا وحصن
البلق نام حصن حصنك ملكي اولان سموه بن عاديا واسرائيليدر كه (اوفي من السموه) مثلنك
منشائيدر اصلي بودر كه امرئ القيس بن بحر الكندي لمصلحة ملك الروم اولان قيصره كتمك
مراد ايتدكه ذي قيمت اولان دروع واسلمه واموال ساره سني مزبور سموه عسندنده وديعه
اوله رقي راغوب كتمش ايدى قبل العودت فوت اولديغي ملك كندهك سموه اولوب اموال
مرفومه بي غصب داعيه سيله سموه آدم كوندروب وديعه مزبوره بي مطالبه ايتدكه
سموه جواننده امانت اهلنك غيري به ويرلك جائز دكلدر دپورد ايمش ايسه ده ملك مسفور
مجاب اولوب يته آدم لمار اساليه اصرار ايتدكه سموه دخی بن اما نته خيانت ايمم واوزر يمه
واجب اولان وفائي ترك ايدوب سمع غدره كتم ديو ياس ايله جواب ويرد كده ملك كنده
سموه اوزره عسكرك چكوب حصن تياي محاصره ايتدكه از قضا سموه لك اوغلو خارج حصنده
بولماغله اخذ وكرفت اولنوب مدت مديده محاصره دنصكره مایوس اولد قده سموه خطايا
ندا ايلديكه اشته اوغلك المده اسيردر با امرئ القيسك اموالي وروب اوغلكي تخلص ايله
ياخود كوزلك قارشوسنده ذبح ايدرم اخرايها شت ديدكده سموه بن اما تي مستحقندن
غيري به ويرم نه پيارسك ياب ديو جواب ويرمكله ملك ظالم فرزند مظلومي كشته تيغ غدر
ايدوب رجعت وادبار ايله يقلوب كتدي بعد زمان امرئ القيسك ونه سي كلدكده وديعه
مورثري اولان اموالي اناره ادا وحفظ عهد باینده قره العيني فدا ايمكله من بعد ايفاي عهده
مثل اولوب عهد واما نته وفا مقابلنده كندويه غدر وحيف اولنق تجوز كرده همت
ذمتي اولان صاحب وفا حقتده (اوفي من السموه) ديو ضرب مثل اولنور قالدبيكه نظم
نظرا مزبورك اسمي شمعون وزنده سموه اولمق اقتضا ايدر لكن قاموسده سفرجل وزنده
سموه اولمق اوزره مرسومدر

(*) كلف البدر شوعيب خويان * كه ويره حسنه جزئي نقصان (*)

(كلف البدر) شرف القدر وزنده جرم ودازه سي نور ايله طولمش آيك يوزنده اولان
سياهه مائل طوقلفه دينور كه دقت اولند قده نمايان ويدر انورك طلعت بريجهته في الجملة
مورث رخته ونقصاندر بس بوملاسه ايله بطريق الاستعاره مهلقارك چهره تابناكلرنده
چسان وچچك مقوله سي عارضه لدن قالمش بلو بلور سيز اولان اثر ونشانه (كلف البدر)
اطلاقي اولنور

(*) بك سخاوت ديمه در بسط اليد * اجمك يعني كرجولري رد (*)

(بسط اليد) بانك فتحيله ال ككشليكي وال آچهليغي معناسه دركه جود وسخاادن وبذل
وعطادن كايه اولور بس زياده سخني وجوانمرد اولوب طالب معروف وجوينده احسان
اولان كيمه لري دلشاد ايدن كيمسه به بسط اليد دينور وكولج يوزلو باششلو كيمسه به
بسط الوجه ديتلور

(*) لذة الملك ملوكه شايان * ذوق عدليه صفای احسان (*)

(لذة الملك) ميمك كسريله ملك وسلطنتك طادي وصفاسي معناسه دركه رعيه پرور
اولان ملوكك زياده تلذذ ايدوب خوشلنديغي عدل وداد واتواع احسان ايله خلق
برمراد الملك وصفارندن كايه در وبو وصفار ملوكه شايسته وبايسته اولان اوصاف
جمله دندر

(*) فروة الصیف سماحت دیمه در * اسخایه کوره خلعت دیمه در (*)

(فروة الصیف) نمره الضیف وزنده کبارک احبانا موسم بهارده کیدکری فاقوم مقوله سی خفیف کورده دینور و بو مستغنی عنه قیلندن اولغله غالباً نخلی و تیزین ایچون ملبوس اولدیفتندن حلیه وزینندن کایه اولوب بعده بحازمینی علی الکتابیه اوله رق انسانه حلیه کمال اولان سماحتده استعمال اولوب فلان کیمسه سخنی و جواد در دیه جک برده (فلان لایس فروة الصیف) دیرل

(*) اولدی هم فروة ابن ساره * جامه کهنه پاره پاره (*)

(فروة ابن ساره) عربان عراقدن ابن ساره نام بیچاره نک کورکی دیمکدر مزبور مع فقره کورک کیمکه مالوف اولوب لیکن نچد بد و تمیرینه قدر تیاب اوله مدیفندن بو سنک تو یلری دو کیلوب برر قابینه دوندیکنی و جامه سنک هر طرفی فرسوده لوب برتیلان پاره لری زور خار و خس اولدی یعنی مین بر قصیده طویله انشا انجمله من بعد کهنه لکده مثل اولغله جناتی نام شاعر رومیک اشبو * بکا برجامه نصب اولدی بو کهنه فلک * ارتکاب ایتز آتی کیمکی کوکلی کوک * فرق اولمز انکیه بقاسی چا کندن * نه یقا قالدی فابولوق انده نه انک * بوزدد رنکی انک هر بقاسی کوز کوزدر * دام ماهی دیر ایدم طورسه دروننده سمک * نشیده سنه ماصدق اولان نیاب کهنه حقنده (اخلق من فروة ابن ساره) دیو ضرب مثل اولنور

(*) عبدعین اولدی مداهن اشخاص * اصلی یوقدن کور بنور بنده خاص (*)

(عبد العین) اضافت ایله شول مداهن و مرآت کیمسه به دینور که سنی کور دکده عرض کالای عبودیت ایدوب تعلق و تبصص ایدر کوز کدن غائب اولدیغی ساعت کربوه خلاف و نفاقه کیدر تکیم شاعرک اشبو * ومولی کعب العین امالقاؤه * فیرضی واما غیبه فظنین * یئنده واقعدر

(*) طلب القرن وضیاع الاذنین * اوله در مطلی خسران العین (*)

(طلب القرن وضیاع الاذنین) اضافتله اشبو (کطالب القرن جدعت اذنه) مثلته دخی (ذهب البکر یطلب قرناً فاضاع اذنيه) مثلته ابعاد که لسانمزد دوه بو یوز ارارکن ایکی قولاددن چیقدی مثلثک مثلیدر تمثیلات عربدندر که بر کج دوه کندی باشنه مرعاده کررکن بر عظیم الر وق یعنی یوک بو یوزلی بفره نصادف ایدوب تولیدی بنده سنک کی ذوالقرنین اولیدم ذوالقرنین کی زور آور اولوب کیمسه به رام وفرمانبر اولماز ایدم دید کده دوه بی یاردن اوچوران بر طوتام اوندن مثلجه بقر مزبور جل باطل الاملی طمع خام ایله اطماع ایدوب شو جبال وراسته کثیر العشب برمر تع وارد انده بر مدت مکث و آرام وکیا و میاهندن تناول ایله مظلوم بکزه نازل اولوب مقضی المرام اولمکز متوقعدر دیمکله همان جل بی اذعان صوب مرعایه روان اولدی واقعا طبق منقول کثیر الماء والکلاء برمرعای و سبغ الاشجایه وصول بولدی و انده چند ایام و لیال اعتساب و انتقال ایله تن و ورلک ایدوب نبت قر و نه مترقب ایکن مکر اول چراگاه بر ملکک حساسی ایش مأمور بحفاظتله سی اولان دشمنانلر ییکانه دوه بی کور مکله تهور لوب اشتر مر قومک قولاقلری کسوب حد و دهر عادن طرد و تبعید ایلدیلر ایدم تمثیل مزبوره منی مالک مطلبلری عین خسران اولان کیمیا کران کی اتلاف ماله بادی اولان امری نامعقولک حصوله طالب وسای اولان کیمسه ل حقنده مثل مزبورلر ضرب و ایراد اولنور

(*) اولدی هم شرب صبح حیان * و قلسر بولم ریاست ایله شان (*)

(شرب صبح حیان) ترکیبده شرب شبنک ضمیمه (صبح) صبور وزنده (حیان) شداد وزنده حیان بن ثروان نام کیمسه نک صباح و قنده یاده ایچمه سی دیمک اولور مزبور حیان اسافل ناسدن بر شخص کتنام و بی شان اولوب بر سکون علی الصباح بر قاج صکاری ناخلق ایله عیش و نوش ایدوب خیار خیر کاسه سرلرین سرشار ایتد کده کیف بلا سیله طشره جیقوب بلده نک ملکی حقنده ندر بوظالمک الدن چکدیکمز جائنه طویان یاغمه کلسون اداسیله اسواقده ندا ایده رک کشت و کذار و ملک مزبور ذاتنده غدار و ستمکار اولغین دست تعدیسندن بیرار اولان بر طاقم او باش مسفورک باشنه تجمع و تجسد ایدوب کاوه اهنکرک سخاک ماری اوزره هجومی کی هجوم ایتلریله ملک مر قوم فرار و مزبور حیان آنسزین جانشین امارت اولوب برنده استقرار ایتکله و بو بی وقت ریاسته شرب صبح سبب اولغله نجاة توجه ایدن شان و شرفه (شرب صبح حیان) دینلدی

(*) شولکه مفهوم غراب الاعصم * مثلنی کورمیش اوله عالم (*)

(الغراب الاعصم) توصیفله شول قارغه قوشنه دینور که جیع اندامی سیاه و بر ایانی بیاض اوله لیکن بو منانا و غراب به لغمه غله مثلنی کورمیش نسته ده مثل اولوب * اعز من الغراب الاعصم * دینلور ننه که ام المؤمنین عائشه صدیقه رضی الله عنها حقنده * ان عائشة فی النساء کالغراب الاعصم * بیورلندر

(*) اولکه غاینده حذا قتل حکیم * دیمه در لایق اکا ابن حزم (*)

(ابن حزم) نظمیه نظر الامر و زنده و مفتاح السعاده ده مر سوم اولدیغی اوزره حاکم فقی و زانک سکونیه ابن حزم در که اعلام فقهاء شافعیه دن و رئیس اطباء مصریه دن تسلیف فائمه صاحبی علی بن الحزم علاء الدین بن النفیس در که معتبرات کتب طبعدن موجز و شامل و شرح کلیات القانون مزبورک تألیفاندندر مزبور پدرینه نسبت ایله ابن الحزم یا خود ابن حزم کیمه سجیله معروف اولدیغی کی جدنه نسبت ایله ابن النفیس کیمه سیله ده مشهوردر عصرنده روی زمینده مثلنی اولدیغی و ابن سبناد نصرکه تفسیری کلدیکی اصحاب فلک مسلندر ولادتی التیوزیدی سائنده اولوب التیوز سکان یدی ذی القعدة سنده معالجه بیمار اندن ال حکمدر مومی الیه اطبای اسلامیه دن خاتمه الحذاق اولغله فن طبعده ماهر و حاذق و بیمار یارنده اقران و امثالنه فائق اولان طیب دقایق شناسه بطریق التخیل ابن حزم اطلاق اولنور و اویله نبض شناس و معالجه موافقه ایله مداوته موفق اولان حکیمه * احذق من ابن النفیس * دیو ضرب مثل اولنور

(*) ابن زنجیه دینور مش قله * که دوات اولدی سبب بو علمه (*)

(ابن زنجیه) زانک قحیله سیاه عرب تعبیر اولشان سودان و زنجیره منسوب معناسنه فلک علیدر ز بر آلت کابیت اولان قلم همرک زنگیان ادهم اولغله و الحاله هذه برنجیدن و کوشدن مصنوع اولان دویدر کی اوائلده ساج و ابنوس اغاجلرندن معمول قلمداندرا اولوب داغما قلم انلرک ایچنه موضوع و ملازم بولغله خاتمه عباسی جائمه ابن زنجیه اطلاق اولنور

(*) دخی مفهوم ضلال بن ضلال * بیاسی کندوسی مجهول الحال (*)

(ضلال بن ضلال) ضادلرک قحیله * و ضل بن ضل * ضادلرک کسریله و ضمیمه و لامرک تشدیدله کندوسی و بیاسی مجهول اولوب کیم ایدوکی و کیمک اوغلو ایدوکی معلوم اولیان شانسز و شرفسز کتنام کیمیه اطلاق اولنور و کرا هلقده و ازغونلقده متوغل و منهک اولان

کثیر الضلال کیمسه به اطلاق اولنور

(*) ابن کسب ایله دخی ابن حرام * ولد زانیه مفهومی تمام (*)

(ابن الکسب) کافک قحیله زوجک صنعی ومدخلی اولقسنین زانیه نک کسب حرام ایله کسب ابتدایی بیچدن عبارتند (ابن الحرام) وطنی حرامدن وجوده کیش یعنی زنا و فجور دن حاصل اولش حرام زاده به دینور

(*) کیمسه معنایه بن الکروان * ابن لیل اولکیم اولور کیمسه روان (*)

(ابن الکروان) کنیه سنده کروان سلمان وزنده طوی قوشی نوعدن جعفران طوی دیدکری قوشدر که کروان قوشی دخی دبرر و بوکروان اویقو معنایه اولان کری لفظندن مأخوذ اولغله کیمسه زده اصلا اویومز اولان قوشه اطلاق تسمیه بالضد قیلندندر و کیمسه به ابن الکروان اطلاق کویا طائر من قوم بتون کیمسه ییدار اولغله کیمسه بی تریه واحیا ایتمه تصوریند میندر (ابن لیل) کیمسه ایله یوله کتک معنای اولان کیمسه نک کنیه سیدر کیمسه ایله بن سبیل اولوب علی الصباح بریده ده اثبات وجود ایتمه سی ایله حبلی دن تولد ایتمش کبی بر معنی اولدینی تصویرنه میندر

(*) دی غرب آدمه ابن القسطل * که اودر شفقت واحسانه محل (*)

(ابن القسطل) کنیه سنده قسطل جعفر وزنده نفق وغبار مراد فی اوله رق توز معنایه اولغله و محنت و مشقته دخی دیمکله وطنندن جدا اولق حبسیله وجودی و ایسه سی آلوده غبار انواع محنت و مشقته دوجار اولوب شفقت واحسانه سزاوار اولان غریب الدیاره دینور

(*) غربا اولدی فقید الاخوان * چونکه غربنده بولنر خلان (*)

(فقید الاخوان) ترکیبده فقید فعل یعنی مفعول اوله رق مفقود وغائب اولان نسته معنایه اولغله معنای ترکیب دوستلری غائب ایتمش و بتورمش کیمسه دیمک اولور که وطنندن جدا و دور و قوم و قبیله سندن بعید و مهاجور اولش اولان غریب الدیار کیمسه رذن عبارتند (*) خستک اشغی بخل المنصور * که آنک بخلی ایدی بک مشهور (*)

(بخل المنصور) ده منصور خلفاء عباسیه نک ایکنجیسی منصور بن محمد بن علی بن عبدالله ابن عباس رضی الله عنه در مومی البهل اسمی عبدالله اولوب لقی منصور اولغله انکله مشهور اولندر بخل و خسته و جمع ماله اهتمام و دقتده مبالغه حسابی اولوب جزیه و خراج ارض و سایر مواد مالیه اوزره مولی قیلدینی عاملردن و جایلردن حین محاسبده بر درهمک سدسی اولان دانقه قدر حساب ایدوب الدیفته مبنی منصور دوانی دیمکله شهرت باب اولندر مومی البه حج شریف قصیده سالک راه حجاز اولدقده بوجه معنادر کیمسه ترانه و نعمانله دوه لی سرعت سیره بادی اولان سلم حادی الحسان طبعه مطربه ایله بعض موالیا اوقیوب خلیفه به کمال طرب و انبساط حاصل اولغله عرق سخاسی نهیج ایدوب وزیر بری ریه خطایاسله نصف درهم فضا اعطاسیله امر ایندکده سلم دخی معرض استقلالده بامیر المؤمنین بن هشام ابن عبدالملک طریق حجه بر کیمسه حادیکه بنم ایچون اوتوز یک درهم امر ابتدی دیمکله منصور غضب ایدوب هشام بیت الماله خسار ایتمش یاربع بونک اوزرینه مباشر تعیین ایدوب مبلغ مرقومی استرداد ایله دیو امر ایلدکده ربیع اصلاح ذات ینسه سعی بلخ ایدوب منصور حجه واروب کلنج قدر اثناء راهده هر کیمسه سلم حادی مفت و بجان اوله رق حادیکه ایتمه شرطیله سلمی تغریمدن تخلص ایلدیکی و بوسکا مقبس خست و اما که دائر حکایاتی کتب ادبیه ده مسطور و البته ده مشهور اولغله بخل و اما کده مثل اولوب بخل شایع ایله

بخل

بخیل اولان کیمسه حقنده * بخل من المنصور * دیو ضرب مثل اولنور

(*) اولدی مفهوم نوا الزیتون * خبر سز فائده سز مردم دون (*)

(نوا الزیتون) نونک قحیله زیتون چکر دی دیمکدر چونکه زیتون کثیر المنافع برثمره مبارکه اولدینی معلومدر لکن چکر دی اکل و علفه صالح اولدیفندن و آخر کونه منافعی دخی معروف اولدیفندن عدم نفعده مثل اولوب ناسه منفعتسز برایشه برامز اولان کیمسه به بطریق التمثیل نوا الزیتون اطلاق اولنور

(*) باهلی دیندی لیم النسبه * شخص ناباک و دخی الحسبه (*)

(باهلی) جاهلی وزنده باهله قبیله سنه منسوب دیمکدر قبیله مزبوره بین العرب لثم و دنانت و خب و خاست ایله مشهور و بغایت مذموم و مغفور اولغله ناکسلکده مثل اولوب ذاتا و نسبا مروت و کرمدن بی بهره اولان فرومایه کیمسه به باهلی اطلاق اولنور و اصولی کریم ایکن کندی ناخلف و لیم اولان کیمسه به ده دینور نه که شاعریک * و ما یمنع الاصل من هاشم * اذا کانت النفس من باهله * نظمنده واقعدر

(*) دیندی جوزی شود نانت شیمه * قورقدینی بیره و یرن متهمه (*)

(جوزی) فوزی وزنده بایع الجوز معنایه در که جوز هندی یا خود جوز رومی آلوب صان کیمسه به دینور و جوز مجموع حجاز اولکه سنه دیمکله جوزی حجازی معنایه اولور لکن اهل لسان بونی قورقدینی بره حبه واحده و یریموب انجق قورقدینی محله بذل و اعطا ایدن شخص متهم ذمیم الشیمه اطلاق ایلمش لکن نزد قاصریده بولتان کتب ادبیه ده باعث اطلاقه ظفر بولندی

(*) کثرت اکل ایش اکل الصوفی * جبقار سفره باشند صوفی (*)

(اکل الصوفی) اضافله (اکل من الصوفی و اکل من الصوفیه) مثله ایمادر یعنی تفسیر الشکل لاجل الاکل مفهومه ماصدق و متوکلون زینده متأکلون زهره سندن اولد قاری محقق اولان طائفه متصوفه که * جاعه ذنبه خبسه * همتها الترید والهیریه * صفت کاشفه حالری و شاعریک اشبو * اباجیل التصوف شرحیل * لقد جثم بامر مستحیل * اتی القرآن قال الله فیکم * کلوا اکل البهائم و ارقصوالی * قطعه سی مبین احوالریدر بوفرقه نک عاطل و مارقلری یعنی صورتا زاهد حقیقته سارقلری عملده مانع دکل اما طعامده ربا اولماز مضمونک جزء اولنی حالله و جزء ثانیهی قالله کویا اوله رق سفره باشنه کلدکده خرقة بی جبقاروب خواهشله کتاخانه اکل و بلع ایتمک معنادری اولغین شدت حرص ایله کثرت اکلده مثل اولوب مطلقا اکول و عبد البطن اولان حقنده (اکل من الصوفی) دیو ضرب مثل اولنور

(*) کلبه حومل اوکیم غایت آج * بر دیم اتمکده اوله محتاج (*)

(کلبه حومل) ترکیبده حومل جوهر وزنده اعرابدن برخا تونک اسمیدر که (اجوع من کلبه حومل) مثلنک منشا یدر مزبوره نک بردیشی کلپی وار ایدی کوندز آج باغلیوب کیمسه صالیور ایدی و بتون کیمسه چادریک اطرافنی طولانوب حراست ایدر ایدی برکون باغلندینی برده آجلق جائنه کار ایدوب سدرمق ایده جک بر نسته بولماغله ناچار کندی قوروغنی بالتام اکل ایلدی بعده بغایت آج و کفاف نفس ایده جک نان وزاده محتاج اولان کیمسه حقنده مثل اولوب (اجوع من کلبه حومل) دیندی شاعریک * کما زینبت جوعا وسوء رعایت * بکایتها فی سالف الدهر حومل * ینشی مثل مزبوره ملحقدر

(*) کوفته خوراک کروه اعراب يك فقير ديدى كلب القصاب (*)
(كلب القصاب) قصاب قناره سته ملازم اولان كلب ديمكدر كلب مزبور دائما سمن اتلري
وشتنه نيمتلى كوروب تئاولندن محروم اولق ملايمه سيله طائفه اعرابك كوفته خورلري
ونادان وبي ادبلري اختيايه همچوار اولان فقيرى نوايه بطريق التمثيل سوء تعبیر ايله
(كلب القصاب) ديديلر

(*) عطر منشم ديمه درشول مشوم * كد اوله بوى نحوست مشوم (*)
(عطر منشم) تركينده (منشم) مجلس وزنده منشم بنت وجه نام خاتوندر كه
زمان جاهليتده عطاره اولوب مكه مكرمه ده عطريات صناردى قبائل عربدن مقابله
مراد ايند كلرنده انك عطريه تعطر ايدوب جنك و قتاله مباشرت ايدرل ايدى واول
محاربه ده قتال مشد و مقتول كنير اولور ايدى و بويكيتي انك خاصه سندن عد ايدرلدى
بناء عليه برسته دن رايحه نحوست لايح و مشوم اولدقده (اشام من عطر منشم) ديو
ضرب مثل اولدى

(*) عرضته غيرتى يوق سقله نهاده * اولدى معاذه غير بغداد (*)
(غير بغداد) ادنى ملايمه همچون اضافله و (غير بغدادى) توصيف و نسبتله اهل بغداددن
غير نام بر ديوث ايدى مزبورك كيمي سازنده و كيمي رقاصه بر طاقم جاريه لري اولوب مأوى لزواى
اولان دارخو رمدارى مزدحم اهل هوا و كنديسى كارخانه جلاك كاريله شهرتقا ايدى
كنديدن متولدركه بركون بعض يارانله همبزم صفا و جاريه لري ساز ورقص ايله نشد بخش
جلساء ايكن اهل مجلسدن برى جاريه لردن برينه نهائى اشارت ايدوب طشره جيقدفلى
مشهودم اولدقده غالبا بونلرك دماغنده فساد اولق محمئلدر ديو قلمه بر خاطره كلكله واسم غير
اولديفنندن غيرت بى حالمه بر اقامغله و رالزندن بندنى جيقدم كورد مكه درون دارده بر حجره
خاليه به كيرديلر سوء ظن تقوى ايدوب قبويه واردم فى الحال قبوي اردندن كيدلنلر دق باب
ايلدم آچديلر بودفعه قتالغه دائر بر معنى منفعه اولغله عرق جيم مخضر اولوب اليه بريانه
آلوب قبوي قيروب حاللرينه واقف اولغنى قوردم لكن صبر و ثباتك عاقبتى مدوح وحدت
مزاجله عجله نك و سوء ظنك منعم اولديغنى ملاحظه ايله شايد برخفى صحبتلى اولق محمئلدر
يهوده ازعاج ايله هم كسرباب وهم كسر خاطر كار عاقل دكلدر ديو حاللري اوزره بر اقوب
بنه جمع احبابه عودت ايلدم بعد زمان كلكلرنده كنديلردن تحقيق ماده ايلدمكه اول كيمه
كيجدند او يقوسز قالمش اولغله غنوده پستراحت اولمش و جاريه لري قومه مر و حد جنبان
اوله رق خد مت ضيفده بولنش ديو شجاعت عرض ايدر كن مر دقبطى سرقتن سويلر ما لجه
غبور لغنى بيان معرضنده ديو ثلغنى عيان ايلش بعد از بن قبادت و ديو ثلغده مثل اولوب
عرض و ناموسنه غيرت و جيتى اوليان الحق طبيعتلى كيمه به بطريق التمثيل (غير
بغدادى) اطلاق اولدى

(*) اولدى جار الجنب اول همسايه * كه قرابندن اوله بى وايه (*)
(الجار الجنب) ضمتبيله سوره نسا ده اشو * والجار ذى القربى والجار الجنب والصاب بالجنب *
آيت كريمة سنده رعايت واحسانى مأمور به اولان همسايه و قومشودركه سنك قرايتى
اولوب فقط جار الدار اوله و خانه سى خانه كه متصل اولوب منفصل و اوزاجق اولان
قومشويه ده ديتور

(*) ذوق دنيايه دى خنر الشيطان * كه ايدر آدمى كوا سكران (*)

(خنر الشيطان) اضافت ايله مفتون و مجبور لر ين مست مدام آسايى شعور ايدن نشو
دنياه و دنيا لك ذوق و سرور ينه اطلاق اولنور نته كيم سادات صوفيه دن يحيى ابن
معاذ الرازى حضر تلى * الدنيا خنر الشيطان فن شرب منها لم يبق من سكر نهها *

بيور مشلردر

(*) اوبه كيم اوتينه ابليسك امان * مسلكد ر خطوات الشيطان (*)
(خطوات الشيطان) ضمتبيله خطوه نك جعيدر خطوه خايك ضمتبيله مابين القدمين در كه آدم
تعبير اولنور واشو * ولا تتبعوا خطوات الشيطان * نظم جليلنده امام زجاج خطواتى شيطانك
سالك اولديغنى طرق ضلال ايله دخی اتباع هواده لعينك اترنه اقتفا و اقتدا ايله تفسير ايتكله
ناظم خنر بر معنيته ايما ابلسدر فله دره

(*) اندم من كسى * اندم من كسى ديسنه اكر * بك پشيمان ديمك اولور اظهر (*)
(اندم من كسى) مثلنده كسى قروى وزنده لام قافيه سنك قطعه اخيره سنك آخرنده بيان
اولنديغنى اوزره زفر وزنده اولان كسع قيله سته منسوب شخص ديمكدر كسى مزبورك اسمى
قاموسده مر سوم اولديغنى اوزره غامدين الحارث و فقهده و مجمع الامثله مر قوم اولديغنى اوزره
محارب بن قيس در كه فرط ندامتده مثل اولمشدر اصلى بودركه مزبور بركون دوه كودركن
بر صعب الوصول صخره نك ارالغنده نابت عريده سندر و فارسيد غوش و تركيده قابن اغاجى
ديدكلرى متين اغاجى كوروب بوندن اعلايائى اولور ديو وقت كالنه قدر متعهد و متزقب اولوب
بعد الكمال قطع ايدوب اندن بريائى و بش عدد اوق يابدى بر كيمه اول يايى و اوقلري آلوب
جار و حشيلرك كندر كاھى اولان بر محله كينكاه يابوب اخنفا ايلدى اول ائنده ناكاه بر سوري
جارالوحشى ظهور و يشكاه كسبدن مرور ايتكله برى نشانه آلوب آندقده اوق وراء صبيده
برقيايه تصادق ايتكله جفماق كى شراره ظهور ايتدكده اصابت ايتدى ظنيله نأسف ايتدى
بعد بر سوري دخی كلوب كركن كذلك برينه تيرانداز اولدى اولدنى و نيره سابقه اوزره رونون
اولدى خلاصه بوسياق اوزره اوقك بشنى دخی آتوب حال منوال مسرود اوزره اولمشله كال
افعالندن همان قوس مزبورى طاشه جالوب شكست ايلدى وقتا كه صباح اولدقده كيمه
آنديغنى اوقار جانبته متوجه اولوب كورديكه هر آيتلان اوق برشكاره اصابت و بعد التفوذ
طاشه طوقنور اولمشله بش دانه جار وحشى كشته تيرشانه اولمش سريلوب ياتورلر بو حال
مشاهده ايتدكده كال ندامت و تأسفدن قيريله سى الم يايى همچون قيردى ديه رك باش بر مغنى
قطعه ابتدار واشو * ندمت ندامه لوان نفسى * تقطاعنى اذا لقطعت نجسى * تبين لى سقاء
الراى منى * لعمر ايك حين كسرت قوسى * قطعه سنى انشاد ايله فرط ندامتن اظهار ايلدى
بناء عليه كندى كسب يدى اولان كار ناهموار اوزره متأسف و نادم اولان كيمه حقدده
(اندم من كسى) ديو ضرب مثل اولدى نكيم فرزدق نوار نام زوجه سنى تظليق ايدوب صكره
ندم اولدقده اشو * ندمت ندامه الكسبى لما * غدت منى مطلقه نوار * وكنت كفاق *

عنيه جهلا * فاصح لا يضى له نهار * نظيله مثل مزبوره نلصح ايلمشدر
(*) مكنت نكتهده سبت الصبيان * شولكه غايته كلور طبعه كران (*)
(سبت الصبيان) اضافتله جوجقلرك جمعه ايرنسى كوتى ديمكدر چونكه از قدیم متعارف اولديغنى
اوزره اطفال مكنت بالطبع مغفور لري اولان مكنتيه خواه و ناخواه ايام هفته دن متمادي
التي كون حضور و حين جين معلدن بغايت آزده و بيحضور اولوب جمعه كوتى تعطيل ايله
آسوده و آزاد و دلخواه لري اوزره ملعبه صبيان ايله متلذذ و دلشاد ايكن * فكر شنبه تلخ دارد

جعه اطفال را * مصر اعجمه فرداسی به غائله دبیرستانی فکر و اندیشه درون صفات و نثرین
تحدیش و تشویشه دوشور مکه ثقلت و وخامته مثل اولوب طبعه بغایت صکران و نفسه
زیاده ثقیل کلان اوضاع و اطواره و شخص نازش و ناهواره بطریق التخیل (سبت الصبیان)
اطلاق شان کورلندر

(* جرأة الليل او که از باب فتور * کیمه و فتنه اولور کاهی جسور *)

(جرأة الليل) سرعة السير و زننده و ضرب اليوم کی اضافت بمعنی فی اوله رق کیمه ابله
و قوعبولان جرأت و جسارت دیمک اولور که کوندلری قار و او شکر اولوب کیمه عمنده جری
و جسور اولان کیمه نک حالیدر یا خود کوندلر زده عجز و جانت کوسر و کیمه زده جسور اولان
و کوندوز جاموسدن قورقوب کیمه در یسی یوزن کیمه نک حالیدر

(* کذب پیرانه دینور کذب رتن * یک مسن ایسه بلانسن دیمه سن *)

(کذب رتن) ترکیبده رتن رانک و نه مشک قححه لیل رتن بن کر یال بن رتن الهندی
البتندی نام شخص دروغ زنده که هجرتک التیوز تار یخندن صکره هند ستانده ظهور ایدوب
بقیه اصحاب کرامدن اولدیغن و التیوز یلدن زیاده عمر اولوب چوق غرائب کور دیکن
زعم و ادعا ایدر ایدی جقای هنددن خیل کیمه ل مز یوزن دروغ بی فروغنی تصدیق ایتلر لیل
حالا السنه هند یانده یابارتن هندی دیو متداول اولان شخص کذاب یواوله جقدر مد عاسنی رد
و قبوله دائر کلام قاموس ترجمه سنده و سفینه راغبده مر سومدر فلیراجع ایددی شخص مرغوم
زعم کیمه پیروشن ضمیر و بر طالع احادیث موضوعه بی زبان معجز یان فخر جهاندن و افواه
اصحاب کرامدن بالذات مسموع اولمدر دیو روایت ایله خلیجه شهرت کبر اولغله فیما بعد
بویله مسن و اختیار اولان کیمه ل دن صدور ایدن اکاذیب بطریق التخیل (کذب رتن)
اطلاق اولندی

(* جفر کاذب ذنب السرحاندر * اوده یا قورده خودارسلاندر *)

(ذنب السرحان) طلب العرفان و زننده نون قافیه سنک التخی قطع سنه نظرا قورده
قو بروغی و هذیل لغتسه کوره ارسلان قو بروغی دیمک اولور لکن تبسید طریقله جفر کاذبه
اطلاق حقیقت عرفیه قیلندن اولمدر و جفر کاذب صبح صادق قورده افق شرقیده عود واری
ظهور ایدن بیاض مستطیلدر

(* عز الأعمش دخی عز الأخفش * شول مصاحبه اوله یک اخفش *)

(عز الأعمش) ترکیبده عز کنز و زننده دیشی یکی به دینور (اعمش) اجر و زننده کبار تابعیندن
و اعلام محدثیندن سلیمان مهران حضرت تریک لقیدر موی الیهک بردیشی یکیمی اولوب
اولاد صفاری آنک سودی ایله تعیش ایدر ایدی ناکاه اول یکی خسته اولوب صبیان اعمش
معاشنه خلل کلدیکی احبستدن خیمه بن عبد الرحمان معلوی اولغله هر صباح و مساء عز
مر قو مک عباد سنه کلوب بیچاره کیمی نصحیح مزاج ایلدی و علفنی تناوله باشلیدی دیو
استفسار ایدر ایدی و کیدر کن امام اعمش او توردی کیمه نک الته اوج بش التون قو بوب
کیدر ایدی بو منوال اوزره آمد شد ایله اعمش او چوز اتونندن زیاده احسانه نائل و یکینک
یوز قاتدن افزون قیمتی کندی به واصل اولوب رفاه حال حاصل اولغله معز مز یوزر شایسته
توقیر و احترام اولدی دیو بیتون ایتدیکی خانه ده برابرجه آرام و مصاحبت و ملازمتی التزام
ایدر ایدی (عز الأخفش) ترکیبده اخفش شین قافیه سنک ایکیمی قطع سی شرحنده بیان
اولمدر یعنی اوزره ائمه نحو دن اوج ذاتک لقیدر و مفتاح السعاده ده مر سوم اولدی یعنی اوزره

اهل علمدن اون برغز ذواتک لقیلدر اسامی و نسبلی کتاب مز یوزده مز یوزدن و اخفش
یکیمی مشهور در لکن اخفشه دن قنقسنک اولدیغه واقف اوله مدق صاحب المعز اولان
اخفش اوائل حالده استاذندن اخذ ایلدیکی مسائلی ذهنده ثبت ایچون آخره تقریر
ایمکه حریص اولوب لکن مخاطب مستفید بولمغله بر کیمی الوب ائی مخاطب انجازه تقریر
مسائل ایتدیکنه معنی عزن الاخفش مشهور اولمدر پس بر عاقل و دانانک مصباح
و هم نشینی جاهل و نادان اولوب شایسته صحبت و قابل خطاب اولدیقه بطریق التبیانه

(* غضب العاشق ایچم کیم او غضب * نیر یکوب اولیه بادی تعبه *)

(غضب العاشق) معذرت فاعله اضافتله عاشق معشوق جا نیته نادر الوقوع اوله رقی
و قوعبولان غضب و انفعالندن عبارتدر که ادنی عذر و بهانه ایله در حال زائل اولوب کان لم بغضب
حکمه کبر رقین بو ملا یسه ایله مطلقا سریع الانحلال اولان غضب و انفعال غضب
العاشق اطلاق اولنور بلکه صحابه الصیف کی مطلقا نیر کلوب کچن نیته به بطریق
التبیه اطلاق اولنور

(* قسوة الصخره دیمک قسوت قلب * مرحت ایدن اولمش اوله سلب *)

(قسوة الصخره) ترکیبده قسوه عمره و زننده غلظت و قاتلیق معنایسته (صخره) فخر و زننده
قیل تغییر اولان یوک طاش معنایسته اولغله معنای ترکیب طیشک یکیمی و قاتلیق دیمک اولور
لکن بطریق التبیانه کننیده شفقت و مرحت آتاری اولان بی رحم کیمه نک قلبک
غلظت و قسوته اطلاق اولنور

(* مثل اطمع من اشعب هم * حرصی غالب طمعی جوق آدم *)

(اطمع من اشعب) مثله اشعب عبدالله بن الزبیر رضی الله عنهما حضرت تریک معنی اشعب بن
جیردر که مبتلا طمع خام اولغله اشعب طماع دیمکله بنام ایدی مز یوزن حرص و طمعنه دایر
بعض نوادری باه موحده قافیه سنک قطعه اخیر سنده * بر طمعکار ایدی اشعب مشهور *
مصرعنک شرحنده مذ کوردن فلیراجع و اول جمله دندار که بر کون برخزافک کار خانه سنه
واروب قصعه و کاسلر یار کورد کده کرم ایدوب شوق قصعه لری بر مقدار دخی یلویک باه سن
دیمکله اخراف آتی مشتری طنبله قاج دانه آله جفسن دیکده بن آله جق دیکم آلین کیمه ل
شاید یونکله بکارشی اهدا ایدر ایسه جوقه آسون دیو یوک اولمش سبارش ایدر رم دندی
امدی مز یوزر بغایت طبعه مشهور اولدیغندن زیاده حریص و طمعکار اولان کیمه حقیقه

* اطمع من اشعب * دیو ضرب مثل اولدی

(* قالب الصخره طمعکاره دی هم * که طمعدن اوله محضولی ندم *)

(قالب الصخره) طالب التره و زننده یوک طاش چو بری یعنی التی اوسته دوتور بی معنایسته
اوله رق بر طمع خام صاحبی کیمه نک لقیدر مز یوزر زرمیندن دینه اخراجنه حریص
و مجبور و عامه افکار و آمالی بوکا محصور اولغله بزم قضای او هام بر کیمه رؤیاسته اوینک
برکوشه سنک اسانده کاش صخره نک الشده اتون ایله مالامال بر کنز سهل المنال کورمکله * ائ اراک
تقدم رجلا و توخر اخی * مثله منفعته موهومه ایله مضرت مجزومه یشنده و اقر تردد نصکره
* حبک الشی یعنی و یصم * ما کیمه مضرتندن کوز یو موب انقضاض عمل امتداد املدن
اولی و اهدم قصر او اخی مصرع مقاله سی کویا اولرق هر چه بادا باد دیو صخره مز یوزر بی قلب
و کندی ایله اوخی هدم و تخریب ایمکله قالب الصخره ایله ملقب اولدی فیما بعد مقدمات طمعی منج

اندامت اولان کیمینه تشبیه طریقه بقیه قالب الصخره اطلاق اولندی و ابو منصور الثعالی تک النفع
 المجلوب من آثار القلوب نام کایته مرسوم اولدی و اوزده شخص مرقوم معبد بن عدنان قبیلہ سندن
 بریدر فخر اولوب بلاد بخند کشت و کذا را بدکن بریده بر صخره عظیمه کوردیکه اوزرنده
 خط عتبات ایلہ یعنی بحر قبیلہ سنه منسوب بر نوع خط ایلہ * اقلنی انفعک * یازلش یعنی بی
 جو بر ایدیکه منفع اولور و کمال قازلش شخص مرقوم نفع موهومی منعت مالیه به حل ایلہ
 تحت صخره و کرمه خون اولوق خلیاسنه ذاهب اولوب مده مدیده کلفت شدیده حکوب صخره بی
 قلب ایتدیکه کوردیکه او بر طرفند * رب طمع یهدی الی طمع * یازلش یعنی جوق کره طمع انسانی
 گرفتار ذل و حقار و کفدر و بی اعتبار ایدر مفهومی نقش اولمش پس مرقوم مقد مات آمالی
 منج یاس و حرم مان اولدی یعنی مشاهده ایتدیکه تلف و ناسفله باشی من بورطاشه ضرب ایدہ
 ایدہ دماغی منتشر اولوب هلاک اولغله فجا بعد طمع خامده مثل اولوب طبعی موجب و خامت
 اولان طمعکار حقند * اطلع من قالب الصخره * دیو ضرب مثل اولندی
 * ماه یخبت قرا المقنع ایش * اوفسونه لدبا اویله دیمش *
 (قر المقنع) ترکیبده مقنع تفعلیدن اسم مفعول بنیه سبله مصنع و زننده نور بن عمیر یا خود
 حکیم بن عطاء نام شقاوت بنیه تک لقبیدر که خلفاء عباسیه دن مهدی خایفہ تک زمان
 خلافتنه ماوراء النهرده ظهور ایدوب حلول و تاسخ اعتقادند بر کافر و ادعاه الوهیه دخی
 متجاسر ایددی فن سجزده و سیمیا و نیر نیچانده ماهر اولغله بعض خارق عاده ل ابراز ایدوب
 بلاد خراسان کس و کاشغر و نسف و سمرقند و تاشکند اهل بسک اکثر بی کنیدنه منقاد
 و فرما نیر قطفله روز بروز تکثیر سواد ایلہ شوکت افروز اولدی مرقوم بغایت بد چهره
 و کریمه المنظر و دجال کبی یکچشم و اعور اولغله محاسندن بی بهره اولان چهره سنی ناسدن ستر
 و اخفا یچون قناع و نقابله ستر ایدیکدن مقنع ایلہ تلقیب اولندی کذا فی ترجمه القاموس لکن ناطمک
 بو نظمنده و تحفه سنده لقب مسفور افعالندن مقصد و زننده مقنع اولمشی اقتضایدر و تحفه ده *
 او آیدر ماه نجش ابن مقنع ایش ایجاد * دیمسبله مقهور مسفور مقنعیدر یو خسه بن مقنعیدر
 تشویش ایلشدور و قرمز بورک ایاکی بودر که شقی مرقوم سمرقند ایلہ تاشکند میاننده کائن سیام
 نام طافک دامتده واقع جام نجش نام قبودن شعبده و نیر تک ایلہ بر آری صورتی اظهار ایلدی ماه
 آسمان غروب ایتدیکه جبل من بورک و راستدن نمایان اولوب هر طرفدن درت فرسخ بره قدر
 ضیا و بر ایدی جزه اعظمی حیوه ایدی شقی سمرقند فساد و شوکتی اوج سنه دن زیاده
 تمتد اولوب بکند کجه مر داد اولدی تا که هجرتک یوز التمش تار یچنده مهدی خلیفه مسفوری
 از ایلہ بلاد خراسانی چرک شرکدن تطهیر اچون عسکر کوندوروب بالذفات
 محاربه دنصکره شوکتی منکسر اولوب دردست اوله جغنی جزم و تیق ایتدیکه سم هلاهل ایلہ
 آلوده برکاشه شربت مسمومه آماده ایدوب عیال و اولادین خطایا بن سیمایه عروج ایدہ حکم
 هر کیم بخله همصعود اولوق دیار سه پوشش یسندن بر جرعه نوش ایلسون دیه رک جله سنی نسیم
 ایلہ اهللک بعد کندی دخی اچمکه فی الحال مرد و هلاک اولوب ماوراء النهر رجس و جودندن
 پاک اولدی نفعه یعالیه مرسومیدر قرمز پوره فارسینده ماه نجش و ماه سیام و ماه کس
 و ماه کاشغر و ماه مقنع و ماه مزور نسیم اولور (فسون جنون و زننده سحره دائر قیه ره دینور
 * شهر صبر ایلہ دخی شهر کساد * رمضان آینه اولشدرد *)

(شهر الصبر) اضافه شهر رمضان اطلاق اولور صائم اولان کیمیه نفسی منتهیات مبطره دن
 کف و نجس ایدوب مخالفت نفس مشقنه صبر و تحمل ایتدیکچون تکیم حدیث شریفده

* صم شهر الصبر * وارد اولشدرد (شهر الکساد) دفع الفساد و زننده بوده ماه رمضان
 المبارک اطلاق اولور اصحاب فسق و اهل هوا میاننده رایج و متداول اولان مسکرات و آلات
 ملاحی و سائر منکرات و مناهی بویاده اوقات سائره مثلوا تعاطی اولنجوب بازار فساد کساد
 کلدیکی ملاحظه سبله در

(* فقهایه کوره قطاع طریق * اولدی صوفیه گروهی تحقیق *)
 قطاع الطريق (سراق السویق و زننده فارسیده رهن و ترکیده یول کسیجی تغییر اولشان
 اشقا و ساعی بالفسادله دینور لکن علماء حقیقت یوق طریق دینک زهر ناری و دین اوغریلری
 اولان جهله صوفیه به اطلاق ایدرل زرا انلر مسافه سیر و سلوک هنوز وضع قدم ایتماش
 و بی حد و بی پایان اولان مطلوب حقیقتک شهر اهنده بر خطوه کتاش ایکن دعاوی
 ضمیمه ایلہ کنیدلری جنید سیرت یازید منعت عارف واصل مرشد کامل کوسروب ناسی
 ارشاد معرضنده ضلال و فساد و اعمال اظائف الحیل ایلہ بضاعه اعتقادلرین اضاعه و افتاد
 ایدرل تکیم سری سقطنی حضرتلرینک اصحابندن و جنید بغدادی حضرتلرینک اقراندن
 ابو الحسن النوری قدس الله اسرارهم حضرتلری (التصوف کان حالا خصار قال اثم ذهب
 الحال والقال وبقی الاحیال) بیور شدرد امدی کروه صوفیه تک حالت نیراس نبوته اقرب اولان
 عهدده اویله اولججه یوزمانده نیه منجر اولدی بی اهل انصافه پوشیده دکلدر اغاذنا الله من
 شرور انفسنا و عصمتا من شرور قطاع الطريق

(* دیندی زندانه قبور الاحیاء * مجرمه قتلہ بدلدر کوبا *)
 (قبور الاحیاء) عبور الاشیاء و زننده حالاحیاته اولان کیمیه لک قبری معنایه اولوب تشبیه
 طریقه زندانه و حبسخانه به اطلاق اولندی و یونعیر ابتدا یوسف صدیق ضلوات الله و سلامه
 علی نبیا و علیه حضرتلرینک صادر اولدی یعنی بحکمه خفته ذات تراهنجات والاری کندنده
 معتکف اولدی سجنک قبوس اوزره * هذا منزل البلاء * و قبور الاحیاء * و تجربه الاصدقاه
 * و شجانه الاعداء * کلماتی تحریر یزور دینی مرقوم یزور دینو فقه تعالی نسا بودیده مرقوم
 (* تحفه المؤمن ایش مونه مال * کذا اولور رخت حقله خولجیجک *)
 (تحفه المؤمن) تحفه عرفه و زننده مؤمنه واصل اولان زواجستان و هدیه و ارمغان معنایه اولغله
 اهل ایمانه جناب و هابک تحفه جزیه بی اولان مونه اطلاق اولور زننده که ائوده * الموت تحفه المؤمن
 بیور شدرد زراموت ایلہ مؤمن سجن عظم مثابه سنده اولان عالم اکداردن خروج و محل رضوان
 عالم قدسه عروج ایدر بناء علیه * اول سرور بدخل علی المؤمن الموت الماری من کزامة الله تعالی
 بیور شدرد

(* نکته قول تفاریق الشبب * صفاله دوشمده دز اقلق بی رب *)
 (تفاریق الشبب) قوجه لغت قطعه متفرقه لری و پارچه لری معنایه بر کیمیه تک صاحبته
 و صفاتنه یناض دوشوب قبر سجنه سندن کایمدر که اماره شیخوخت ظاهر اولوب رفته رفته
 اختیارلق کله کره سیدر

(* فعل مشور جلاء المرأة * که آتی ستراید هر صافی صفات *)
 (جلاء المرأة) کاب المرات و زننده آینه تک جلا و صفوی دیمکدر که مراد مجلی و مصیقل
 اولوب کشفیده اشیا تک عکسی منطبع و مرقی اولده سنه باعث اولان صری اوله جقدرد که
 آینه تک او بر یوزنده مفعول و مشور در بوملا بسنه ایلہ آینه کی پاشکند و بی عمل اولان
 صافی صفات کیمیه تک اغیاردن ستر و اخفا ایلدیک شلره علی الاطلاق (جلاء المرأة)

اطلاق اولمشدر

(*) دخی مفهوم جلاء الجوزاء * اتمك زجر وعبدین اجرا (*)
 (جلاء الجوزاء) ترکیبده جلاء سحاب وزنده بر کیمه فی وطنندن دورا بلك معانسه در (جوزاء)
 جزاء وزنده بروج اتی عشر فلکبه دن برج بلك اسمیدر وساف الزمانده گلش بکمش
 بر خاتونک اسمیدر که بنیده بلفس کی ملک ومنعه صاحبیه سی اولوب رعیتدن برینه زیاده
 خشم وغضب ایتدکده نی واجلا ایله امر ایدوب بنه جلاء وطن ایتزدن اقدم عفو ایدر اولمغه
 عفو وصفیده مثل اولوب وعید ونهیدینی ایقاعه مقتدر ایتکن اجرا ایتوب عفو ایتکه بطریق
 التمثیل (جلاء الجوزاء) اطلاق اولمشدر
 (*) بولدی زرقاء بمامه شهرت * وارا بیدی باصره سنده حدت (*)
 (زرقاء البمامه) ترکیبده زرقاء جزاء وزنده ازرقك مؤنثدر کوك کوزلی خاتونه دینور (بمامه)
 جامه وزنده مدینه ایله مکة نک شرقی وسطندن بصره وکوفه به اوبالتی مرحله به قدر عمد
 بر واسع اولمکه نک اسمیدر که زرقاء مر سومه اورا به منسوبدر ووزرقاء ارض بمامه ده ساکن
 جدیس قبیله سندن برکوک کوزلو خاتونک لقبیدر که اوج کونلک مسافده اولان نسنه کی کرک کی
 کوروب شخصیت اتمسبله حدت بصره مثل اولوب قوه باصره سی زیاده قوی اولان کیمسه
 حقنده (ابصر من زرقاء البمامه) دیوضرب مثل اولندی واولیاده من بور اولدینی اوزره عربدن
 اول من اکحل بالامد من بوره در
 (*) دائم اولمغه بقاء النسرین * هم اومعاده بقاء العسیرین (*)
 (بقاء النسرین) ترکیبده نسرین نونک قحیله قره قوش نوعندن کرکس دیکری قوشک اسمی
 اولان نسرک تشبیه سیدر لکن بوراده مراد قطب شمالی سمتده کواکب عدیده دن مرکب ایکی نسر
 صورتلریدر که بری مصموم الخناجین کی مرئی اولدیغندن بریره قومش کی نمایان اولمغه نسر واقع
 و دیکری ميسوط الخناجین صورتده محسوس اولدیغیچون نسر طائر نسجه اولمشدر و بولر
 آخرینش عالم دنیرو بوهیت اوزره باقی اولمیرله دوام و بقاده مثل اولوب مدت مدیده بقا و امتدادی
 اولان نسنه (ابی من النسرین) دیوضرب مثل اولندی (بقاء العسیرین) ده عصرین کیمه ایله
 کوندره کذلک صباح و قتیله اشنام وقته دینور که بولدره خلقت عالم دنیرو متعاقبا و متکررا
 موجود دوام و بقای مشهور اولمغه جوق زمان ثابت و پایدار اولان نسنه (ابی من النسرین)
 دیوضرب مثل اولنور
 (*) صوغک الطفیدر برد الورد * اعتدال اوزره نه پک کرم ونه سرد (*)
 (برد الورد) اضافتله کل موسمک صوغی دیکدر فصل ربیعک واسطنده لاحار ولابارد
 قیلندن اولان و شاندیه (الطف الورد برد الورد) دینلش اولان برد مستطادرتکیم شاعرك
 * اغتم برد الربیع سیمای وقت السحر * واجتز برد الحریف سیمای المطر * نسنه سندن
 وشاعر دیکرک * زمن الورد اطیب الازمان * واولان الربیع خیر اوان * مقاله سندن مسیبا ندر
 بناء علیه نه وقت اولور سه اولسون کرم وسرد یعنی حر وبرد میانه متوسط ومعتدل اولان هوا به
 بطریق التشبیه برد الورد دینور مقابلی برد الحور دینور
 (*) فهم قبل قلب شتائش اولور * حکمی اول وقت کوره دلکش اولور (*)
 (قلب الشتاء) ده قلب زلفی آخرندن بده ایله معکوس الترتیب قیلندن حاصل اولان لفظه دینور
 بوده بعضا اولک عینی اولور داماد لفظی کی و بعضا غیری اولور برقع لفظک قلبی عقر
 اولدینی کی مایع فی بوقیله دینر لکن شتاء قبش معانسه عربی اولوب مقلوبی اولان آتش

فارسی اولمغه عربک قلبه صیغیاجق بر معاندر هر نه ایسه شتاک قلبی آتشدر اولمغه (الآتش فاکمه)
 الشتاء ثمره نسجه اولوقت مقبول و دلکشدر
 (*) ليله العاشق او وزن کیمه در * او یومز دیر که جیم نجه در (*)
 (لילה العاشق) مبتلای غم فراق اولان عاشق هجرانکشک خلیای وصال یار ایله بتون کیمه انجیم
 سمار اولدینی شب حشر عمد اورد لیله من بوره بچاره به نسبت (اطول من السنة المجدیة) مثله
 مثال اولمغه طول و امتدادده مثل اولوب شب یلدا کی غایت اوزون کیمه به (اطول من ليله العاشق)
 واطول من لیل الفراق دیوضرب مثل اولنور خسته لک کیمه سیده بویه اولمغه (اطول من ليله
 المر یض) دخی بویه در
 (*) قرية النمل ایش اولداره ماک * انده غایت جوق اوله اهل و عیال (*)
 (قریه النمل) قرنجه یواسنه اطلاق اولنور و بوقرنجه قسمی غایت کثرت اوزره اولوب قابل تناول
 اولان نسنه لری اکل و افساد ایله خلیجه خسار (واجع من غلة) مثله جمع و ادخله صالح
 اولنور یواسنه طامعنه اضرار عبادده اصرار ایتکه کثیر الاهل و العیال اولان کیمسه نک خانه سنده
 بطریق التشبیه (قریه النمل) اطلاق اولندی
 (*) قصر غمدان دیمه شول قصر بلند * که متاتده بولنر مانند (*)
 (قصر غمدان) عصر غمدان وزنده از قدیم پای تخت ملوک بمن اولان صنعا شهرنده واقع
 و عجایب دهر دن معدود بر بناء عجیب الطرح ایدیکه بخدران از بغه سنده بری فقط قرمز
 سماقیدن و بری بالک صاری سماقیدن و دیکری رخام ایضدن و او بردیوانی شیشیل بشندن
 اولوب دره سنده بدی طبقه بر قصر عالی و ارا بیکه هر طبقه نک ارتفاعی اوز ذراع اولمغه
 قصر من بورك مملک و ارتفاعی یمش ذراع اولوب طبقه علیسی قطری جهان نما ایدینی زلفان
 سالفده ملوک بمنک تختگاهی و حصن و پشاهی ایکن قشکره مستعدون قلعه کلا نه تحول
 ایتلرله رفته رفته خرابه مشرف اولوب حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه خلافتده امر ایله
 هدم اولندی قال فی النسخة یقال ان قصر غمدان اول مانی من الابنية العجیبه بعد الطوفان
 پس بنا برین ارتفاع و حصانده مثل اولوب بغایت متین و عالی اولان قصر والا به (قصر غمدان)
 اطلاق اولندی
 (*) نكته لطیفة ابن جذعان * صورت زجرده اتمك احشاک (*)
 (لطفه ابن جذعان) ترکیبده لطفه ثمره وزنده بر کیمه نک یوزینه یا کیمه شتال آیه سبله اوزمق
 و شمار بقی معانسه در (ابن جذعان) عثمان وزنده اهل مکة دن جود و سخاوت بیل و عطا ایله معروف
 عبد الله بن جذعان نام کیمه در که غایت مضایف و مهمان نوازا اولمغه ضیافت مهمان ایتچون فالوزج
 دیکدری طعام نفیسی ابتداء بر بورا خراج ایتکه (فالوزج ابن جذعان) دیتکه بنام اولمشدر برکون
 مردخ ناسنده من بورك رداسی و راستن بر اعرابی من حیث لا یسعر چیکیثوب اکتد فار داسی
 دوشمکه خشم ایدوب اعرابنک چهره سته بر شمار اوزوب در حال نادم اولمغه اعتدازه ابتدار
 و اعرابی من صومی احسان فراوان ایله مغبوط روز کار ایتکه فیما بعد مثل اولوب بر کیمه فی اسات
 جزیه حقینده احسان کلی ایلد لشداد و مجور الفؤاد قلمده * لطفه بن جذعان * اطلاق اولندی
 (*) ان تأسف دیمه در لهف قضیب * چکمه الدن کیده حزن عجیب (*)
 (لهف قضیب) ترکیبده لهف قحیلله و حروف خلقتدن اولمغه هائی السکانه بر نسنه
 تحسروا سفت ایدوب محزون اولمق معانسه در قضیب خطیب وزنده عربدن بر کیمه نک
 اسمیدر که بصره ایله عثمان میسانده اولان بخزین نام بلده ده کائن بر خرما فروشدن خرما اکوب

من نخله مريم) دیوضرب مثل اولنور

(*) انجب من عاتکه شول ظاهره * نسلی نجابتده اوله ظاهره (*)

(انجب من عاتکه) مثلنده (انجب) افضل وزنده زیاده انجب یعنی کریم وحسب عرفی طاهر صوری پاک کیمه یه دینور و نجابتلو اولاد باکیر ادا صاحبی اولان آدمه و جاتویه دینور عاتکه اسماندنر بوراده مراد عاتکه بنت مره بن هلالدرکه اجداد فخر الانام علیه الصلاة والسلامدن عبد مناف بن قصیک زوجہ سی و هاشم بن عبد منافک والده سی اولغله جدات اصلتسمات مغیر کائنات علیه الصلاة والسلامدن اولان هواتن تسبعه تک بریدر کامرق اوائل المنشوبات عبد منافک عاتکه من بوره دن وجوده کلان هاشم و عبد شمس و مطلب نام اوغوللری بغایت اصیل و حسب و اشراف قریشه اوله رفیق کریم و نجیب اولمیرله والده لری نجابتده مثل اولوب قیامتده اولاد انجاب مادی اولان خاتون پاکینه هاد حقده (انجب من عاتکه) دیوضرب مثل اولندی

(*) صدق ای ذر کلامی صحیح * صدق ای ذر قول نبیده صریح (*)

(صدق ای ذر) ترکینده (ابو ذر) ذال معجه تک قبی ورائک تشدیدله اصحاب کرامک اعلامندن وزهادندن جذبت بن جناده الغفاری رضی الله تعالی عنه حضرت تری تک کنیه سید مکه مکرمه ده قدیم اسلامه شرفیاب اولوب علی قول خامس الاسلام اولغله تعین و امتیاز بولوب اصلی بی کانه دن غفار قبیله سندن اولغله اول قبیله سنه هجرت ایدوب بعده خندق غزوه سی عقیتده مدینه منوره یه هجرت و تاریخ هجرتک اوتوز ایکنی سالتده خلافة عثمان رضی الله تعالی عنه ده مدینه مشرفه قرینده واقع زیده نام قریه ده دار بقایه رحلت ایتمکله عبد الله بن مسعود خضر تری غازی قیلوب قریه من بوره ده مدفون اولمشدر موی الیه بغایت راستکوی و صادق القول اولغله بی علیه السلام انک شاندن (ما ظلت الخضراء ولا اقلت الغبراء بعد النین اصدق لهجة من ای ذر) یورملرله صدق کلامده ضرب مثل اولمشدر

(*) اهل بصیرت دخی ایدوب نظر * دیدی حیا ایتمکله غض البصر (*)

(غض البصر) اضافتله حق البشر وزنده کوزی یومار کی اشاغی بقیق معناستنه درکه محاسن کبراده ادب کاریدر و نظردر قدم خصلته ملازم اولان اصحاب سلوک شیوه سیدر یوملاسه ایلله ادباتک متبصر لری مطلقا شرم و حیا و احتشام و استیذان کنایه اوله رق استعمال ایدر

(*) اجل من بدر او صاحب جمال * برتو حنیله اوله برکال (*)

(اجل من بدر) مثلنده (بدر) قدر وزنده جرم و دائره سی نور ایلله طولش اون درت اون بش کیجه لک آیه دینور و بومرات صغیمه سی لبرز انوار اولان ماه تابان حسن طلعت ایلله شهرة افاق جهان اولغله بغایت خوب منظر و صاحب جمال و برتو حسن علی وفق الکمال اولان کیمه حقده (اجل من بدر و انور من بدر) دیوضرب مثل اولنور (واشهر من یوم بدر) دخی امثالدر لکن بوراده بدر غزوه بدر کئندنه واقع اولان محکم الحامیدر

(*) وقت سحر اولدی تباشیر صبح * اول فیض آورتنور صبح (*)

(تباشیر الصبح) ترکینده (تباشیر) تعاشیب و تعاجیب کله لری کی جمع صغیمه سی اوزده وارد اولان مقرر دندر بشرای کامله و مزده بالغه معناستنه مستعملدر یاخود تقدیرا تباشیرک جمیعدرکه تباشیر معناستنه در پس تباشیر الصبح وقت صباحک اوائلی اولان هنگام سحره

اطلاق اولنورکه آفتاب عالماتک افق شرقی یه دنو واقترایله روی زمینه افاضده انوار ایتمکله شروع و آغاز ایدر کی زمانک اولیدر کویا ظلام لیلک زوال و ادباری و انوار صبحک قدوم و اقبالنی مرده و تباشیر ایدر و هر سنه تک اوائله و هر میوه تک ترفته سنه دینور تباشیرالربع و تباشیرالطب و تباشیرالعنب کی

(*) خط رخ بار اولیحق آشکار * دیندی تأسف ایلله لوم العذار (*)

(لوم العذار) ترکینده (لوم) نوم وزنده سرزنش و عتاب معناستنه درکه قنایق تغییر اولنور یاخود لامک ضعی و همزه تک سکونیه لوم درکه خست و دناوت و فرومایه لقی معناستنه در (عذار) کاب وزنده صفحه و جهدن قولق یومغله صفای بتدیکی برک اراغنده اولان یه و مجاورت علاقه سیله منابت حلیه دن عذاره مجاور و ملاصق اولان برلره دینور بس اجوف اوله رق لوم العذار ملوم العذار معناستنه درکه تیره ساز صفحه مهر جمال اولان خط الزوالک ظهور یله عذار تایداریک بر مقدار ملوم و محبوب اوله سیدر بنا برین بعض خوبان کدشتکان کویا عیب خطی سترو پنهان ایدر کی الی عذار اوزره وضعی معتاد ایتلری شاعر ترکی اشبو * بکی خط کلدکده یوزه جیفدی بهاسی حسنک * بدی روینده طویر قصدی یوز الی کورینور * مضمون رنکینی ایلله تلخ ایشدر و مهور اوله رق اوم العذار رخسار یارده جایجا موی شبیه نمودار اولغله من لفلک کره سنه رسید اولدینی حالتدرکه حسن بکرا نبها تک قینی فی الجملة رخیص و ارزان اولدینی زمان تأسف نشاند

(*) فصل بهار اولدی شباب الزمان * تازه لنور انده کل و گلستان (*)

(شباب الزمان) زمانک کجلیکی و جوانلغی دیمکدرکه استاد مجاز عقلی اوله رق وجه ارضک قوه نامیه سنک ازادی زمانی و انواع نباتک نصاری و اجناس شکوفه تک بهجت و لطافتی اوانی اولان فصل ربیعیه و موسم بهاره اطلاق اولنورکه * لظافتدن کورندی آسمانک رنکی هر برده * چنده بشقه بر عالم نمایان اولدینی دمدر * نشیده سی صفت کاشفیه سی اولان زمان رونق نشاند

(*) ام جاحب دیمه دنیا ایش * برتوی بی اصل تماشا ایش (*)

(ام الجاحب) ترکینده جاحب مشوباتک ایکنی قطعه سنده ناز الجاحب مثلنده بیان اولدینی اوزره جکر کبه شبیه بر یوجکدرکه کیجه ایلله بلد زکی لمعان ایدر ترکیده بلدز یوجکی دیدکدر یور یور یوجکک برتو و نوری لمعان سراب کی صوری اولوب اصل و اساسی و نفع و وفاسی اولدینی ملاسه سیله هنرنکی اولان دنیای بی وفایه ام الجاحب کنیه سی مناسب کورلشدر تماشاتک قحیله فارسیدر بر سنه یه حظ و صفا جهتیله نظرایتمکله دینور و عبرت نظر یله باغفده اطلاق اولنور

(*) ابلیغ من قس مالی همان * دنگ اولور افصح رنکین بیان (*)

(ابلیغ من قس) مثلنده قس قافک ضعی و سبتک تشدیدله کاب وزنده اولان ایلاد قبیله سندن قس بن ساعدة الایادی درکه بحران نصاراسنک عالمی و اسقنی و حکماء عربک احکمی و خطباء ایلدک ابلیغی و اخطبی در فصاحت و بلاغده مانند سبحان و خطبه بلیغه انشاندن بغایت رنکین بیان اولغله (ابلیغ من قس و اخطب من قس) مثالرینک منشایدر قس مزبور زمان فترده و عصر سعادتک قیلنده مجرد عقل و کسانیه جناب واجب الوجودی موحد و بعث و نشوری محروم و معترف اولغله شاندن اشبو (رحم الله قسانی لارجو یوم القیمة ان یبعث امة واحدة) حدیث شریفی وارد اولمشدر مزبور یوز سکان سنه معمر اولوب بعثدن مقدمه ارتحال دار بقا ایشدر

(*) اسیر من شعر دینلسه مراد * ایله چوق کشت و کذار بلاد (*)
 (اسیر من الشعر) مثلنده اسیر کشت و کذار ایدوب کزملک معانسه اولان سیردن افعیل تفضیلدر
 شعر شبنک کسریله کلام موزون و مقفی معانسه در پس معنای ترکیب شاعرک شعر ندن زیاد
 کزیمی دیمک اولور چونکه سخن موزون و شعر رنگین مضمون کیت خامه و حصان لسان
 مظاهر سیله کشت و کذار ایدوب اهل حضرک محافل و اندیشه سته و اهل و برک بارگاه و اخیه سته
 بی محاباد خول و هر محله بلانکلف حلول ایتمکله سیر و سیاحتده مثل اولوب اشبو * تقاضای ایام
 بی فکاتی * ولایت امر مساحه الا فاق * نشیده سته ماصدق اولان سیاح جهان دیده حفته
 (اسیر من شعر) دیو ضرب مثل اولندی
 (*) جائزه ابن مدیر صلوات * ایلر ایدی شعر فیه صلات (*)
 (جائزه ابن مدیر) ترکیبده جائزه فائده و زننده عطیه واحسانه دینور ابن مدیر مجرب و زننده
 متولان عربدن زعمجه شاعر کچنور برمنشاعرک کنه سیدرک شعری سخیف و طبعی ریک
 اولغله مزایای شعره شعوری اولدیغندن اشعار بلیغه بی استهجان و اشعار سخیفه بی استحسان
 ایدوب شاعر باعزله صلات کتیره و عطا یای و فیه اعطا و احسان ایدوب ایدی بناء علیه ارباب
 استحقاقی محروم و بی نوا و لایق سز محله انخاف و اهدا ایدن کیمده عطفه ناجیاسته بطریق المثل
 (جائزه ابن مدیر) اطلاق اولندی صلوات و صلات صادلک کسره لریله عطیه معانسه
 اولان صله ناک جملر بدر
 (*) اولدی مجازات ستاره هم * ایلک ایچون کورمه مکافات کم (*)
 (مجازات ستاره) مثلنده مجازات مکافات و زننده و مراد فیدرک عمل و خدمت مقابلنده و بریلن
 عوض و اجرت دینور ستاره سینک و نونک کسری و میملک تشدیدله صنعت بناده هزار فن و بغایت
 استاد کامل اولان معمار روحی اسیدرک مجاب دهر دن معدود اولان خوردنی نام قصرینا فامک
 بانیسیدر معمار مسفور قصر مزبوری خارج کوفده انهارار بعد جناندن اولدیغنی مآثور اولان
 نهر فرات نام جوی دجلویک ساحه سته بغایت رصین و دلنشین اوله رق برکونه طرح عجیب
 و رسم غریب اوزده تاسیس و ترصیص ایلدیکه همیرک بوقلون الوان کونا کون ایله رونمون
 اولوردی یعنی صباح و قنده چرخ کبود آسمانی و وقت ضحاده هوای و نصف نهاده بیاض
 صافی و عصر عصرده ابریز خالص العیار کی صاری کور بنوردی قصر مزبورک بنا و تشبیه و نقش
 و تزئینه اون سته دن مجاور کوشش و اشتغال ایدوب رسیده ختام اولدقده صاحب قصر اولان
 نعمان بن منذر یا خود نعمان بن امرئ القیس نام ملک صاحب احشام سلطنت و دارایله ورود
 و قصر خورتک طیفه عالیاسنه صعود ایتدکده بر روزنه سندن جانب نهره احاله نظر ایدوب
 کوردیکه درون فراتده انواع حیوان کروه کروه کذران و ملاجین ایسه پیاده زور قلرده الحان مطربه
 ایله ترنم ساز اوله رق سوسو جریان ایتمکده و شاطی نهرده انواع اشجار ملتفه الاغصان رونق بخش
 چشم جهان و خلال در ختانه بلبلان نوا سازان ایسه شوق آوردل و جان اولمده و دریمجه
 دیگر ندن جانب بره مدنکاه التفات ایتدکده کوردیکه نزهتگاه حیاض و ریاضی نمونه نمایی باغ ارم
 و ساحه حدائق شکوفه های رنگارنگ ایله بشقه بر عالم و پیشکاه قصرده کذرکاه انام اولان
 شهره هموار الوان رخام ایله آرایشده اولو الابصار اولمش و کار بانان ایسه آواز طرب
 پرواز ایله موالیا خوان اوله رق بی دربی کشت و کذار ایتمکله مسیره کاه عیده دوغش پس نعمان
 مومی ایله قصر مشروحک طرح مستثناسی و موقع دلکشانی بغایت بسند و استحسان ایتمکله
 معمار مزبورک کجینه آمانن سیم اوزدایله مالا مال و سر تا پا خلعت فاخره ملوکانه الباسیه دلشاد

و مسرور انبال ایلدی چونکه ستار خد دن افزون عطیه و اعتباری کوردکده متأسفانه
 دیدیکه اگر بوقصر دلنشین نزد دولتکرده بوزنه سزاوار تحسین اوله جخی معلوم چاکرانه
 اولیدی دخی بوندن زیاده صنایع بدیعه اظهار ایدردم از جمله بوقصری بریل حکمت اوزره
 وضع ایدوب مانند حرابه دور محسه تابع قیلردم که شمس نه سمت میل ایدرسه بوقصر دخی
 اکاتب و منوجه اولور ایدی دیو ارباز حذاقت ایلدی پس نعمان معمارک بوقصر دخی متفعل
 و منخشد اولوب شاید دیار آخره کیدوب ملوک سارهدن برینه وضع مشروع اوزره بوقصر
 بنایدر ایسه بویاده نفرد و امتیازم باطل اولور ملاحظه سیله معمار مر قومی بام قصر دن اشانی
 آتدیروب بنیده وجودن قصر قارون آساختف و خراب ایتمکله جزای ناسزای ستار ندن قالدی
 بعد ازین احسان مقابلنده خلاف مأمول ظهوره کلان اساشه * جزاء ستار و مجازاة ستار *
 دیو ضرب مثل اولندی نه که شاعرک * جزتا بنوسعد بحسن فعالنا * جزاء ستار و ما کان
 ذاذنب * قولنده واقعدر

(*) دینک ایش عاد بخی حنین * اولدی سفر حاصلی خسران عین (*)
 (عاد بخی حنین) مثلنده عادکده یکی بردن دونوب کیر و کلک معانسه اولان عود لفظندن فعل
 ماضی در فاعلی ضمیر مستتر در باره جاره عاد فعلنه متعلقدر بخی خانی ضمی و فاک تشدیدله
 ایاق قایتدن مست و جرعه مقوله لریک اسمی اولان خف لفظنک تشبیه سیدر اضافتله تشبیه
 نونی ساقط اولمشدر حنین زبیر و زننده بر جرعه بی اسمیدر که مثل مزبورک منشا ایدر اصلی
 بیدر که برکون مزبوره بر اعرابی کلوب بر جفت جرعه سته مشتری اولدی لکن یک دون بها
 و بر مکله حنین متفعل اولوب بدوی مر قومی دفع ایلدی بعده حنین مکیده کارمز یور و جرعه مز
 اعمال اطاشف الحیل ایله اعرابی مزبوره بر خالی فیت ایله طوز لیجه فروخت ایتمه سودا سیله
 خفین مزبوری در بغل ایدوب خارج بلده به روان و اعرابنک خر و چنه مترقب و نکران
 اولدی و قتا که اعرابنک ظهور بی مشاهده ایتدکده همایه جرعه مدخل برنگی کانه بر کیمه
 دوشورمش کی مزبورک ره راسته طرح و القاء و خفیه ورله وادی به طولانوب برنگی دخی
 اورایه وضع و ارماء ایدوب بر کیمه کاهیده اختلا ایلدی اعرابی اولکی تکی کوردکده شش و جرعه
 حنینک جرعه سته عجب مشاهد برنگی دخی اولیدی اینوب آلودم دیه رله مر و ایدوب یکدی
 و قتا که ایلرویه وارد قده او برنگی دخی بولغله غنیمت بیلوب طابق النعل بالنعق دیه رله همان
 دوه سنی اورایه ربط و تشبیه او برنگی آلفه راهی اولدقده حنین کیمه کاهیدن جیقوت علی
 القور دوه به سوار و ایلغسار ایله فرار ایلدی پس اعرابی جرعه بی آلوب کیر و کلدکده کوردیکه
 دوه ک برنده یلار اسرار اطراف و اکافه و افرنگا بویله جیج و ایدوب ظفر باب اولمغله * فراخ راه الله
 دیه رله چار و ناچار جرعه لری الله آلوب پیاده و شکبار قبیله سته رجوع و حال خسرانما کی
 بین القبائل شوع بولغله مثل اولوب ما حصل سفری عین خسران اولغله حاجت و مطلوب بندن
 تهی دست رجوع و عودت ایدن کیمه حفته * رجع بخی حنین و عاد بخی حنین *

دیو ضرب مثل اولندی
 (*) نکته قد جاء باذنی عنانی * کلدیده کذب ایلدی دیمک هم نقاق (*)
 (قد جاء باذنی عنانی) مثانده باه جاره مصاحبت یا خود تعذیه ایچوندن عناق سحاب و زننده
 و عناق الارض اضافتله کیدین بیوک و کلیدن کوجک سراج و حوشیدن بر بر بی جانور در که
 جرعه قشمتدن غیری طوریه و طوی بقوله بی طیوری دخی صنعتله صید ایدر و بعضا انسانه
 دخی آیلوت افزان ایدر نون قافیه سنک قطعده سادسه سنده یکدیکی اوزره تفه دخی دینور

فارسیده سیاهکوش و ترکیده قره قولاق تعیر اولنور که ارسلاک قولاغوزیدر معنای ترکیب تحقیق فلان کیمسه قره قولاغک قولقار به کلدی یا خود قولقاری کنوردی دیمک اولور چونکه جانور من قوم داتما سلطان السباع اولان ارسلاک رهبری و پیشروی اولغله حاجی ونکه باقی شیردلیرا ولد یغندن آتی صید وشکار ایتک * دونه قلل الجبال * وقولقاری کسوب کنوردی قریب من المحال اولوب عادتاً تصدیق اولنور مواد دن اولغله * جاء باذی عناق * مثلی کذب ونفاق ایلدی و اینا نیلجایق بلان سولیدی معرضنده ایراد اولنور (* دینسه دخی جاء بقرنی جاز * کذبیه کلدی دیمه در آشکار *)

(جاء بقرنی جاز) مثلنده قرنین قافک قحیله بو بنوز معنای اولان قرن لفظتک تشبه سیدر معنای ترکیب جازک بو بنوز لری کنوردی یعنی اشکک باشنده بو بنوز بتوردی دیمک اولور بوايه عادتاً محال اولغله مثل من بور کذب و باطل اختراعيله مذموم و محذور و کلامی صدق واستقامتدن دورادور اولان دروغ زن و فشنه کوی کیمسه حقنده ضرب و ایراد اولنور (* اکذب من فاخته دینسه مال * کذبیه مالوف اولان بد خصال *)

(اکذب من فاخته) مثلنده فاخته کاذبه و زننده طیور فسمندن او کیک قوشنه دینور طائر مر قومک صوتک حکایه سی فصل شتاده و موسم ریعبده * هذا وان الرطب * اولوب یعنی بو وقت تازه خرماتک ایزیشوب وجوده کلدیکی زماندر دیمک اولوب بوايه واقعک خلا فی اولغله مرغ من بور کذب و دروغنده مثل اولوب داتما کذب و خلاف معناد * وافک و افیکه بی اعتیاد * ایدن کذب بد خصال و مزور المقال کیمسه حقنده * اکذب من فاخته * دیو ضرب مثل اولنور * و اکذب من بلع و اکذب من السراب * مثلی یونک ضدیدر نته که شاعرک اشبو * وقد کنت تصدق صدق انقطا کین * اصدق من قطا * مثلی یونک ضدیدر نته که شاعرک اشبو * وقد کنت تصدق صدق انقطا فاصبحت اکذب من فاخته * قولی مثلین متضاد بی جامعدر

(* اقیح من جاحظ اولان زشت روی * اولسه دخی خوب ادا نکتہ کوی *)

(اقیح من الجاحظ) مثلنده جاحظ حافظ و زننده مشاهیر خولدن وائمه معتزله دن عمرو بن بحر بن محبوبک لقبیدر جاحظ لقبده کوزینک مقله سی طومالچ اولان لقبه کوز کیمسه به دینور من یوزک کوز لری وجه مشروح اوزره اولغله جاحظ لقبيله مشهور و بنام اولدی مر قومک فصاحت و بلاغته کفی غایت اعلا و انواع فضائل ایله آراسته و محلی ایدی لیکن شکل و اندامی غایتله قبیح و نازیبا و محاسن خلقتدن بی بهره و غیر ایدی بنابرین هم عصری اولان شعرادن بری کراحت منظر ندۀ اطرا ایدوب * لو مسیح الخنزیر میحانایا * ما کان الادون قبح الجاحظ * دیمشدن بلس بو جهته بد قیفا قتلکده مثل اولوب زیاده زشت روی و چرکین یوزلو کیمسه به

(* اقیح من الجاحظ * دیو ضرب مثل اولنور

(* اقیح من قرد دخی بدلقا * چهره سی مایمون کی نقرتغا *)

(اقیح من قرد) مثلنده قرد قافک کسریله دال قافیه سنک قطعه اخیره سنده یکدیگی اوزره مایمون تعیر اولان جانور که به المنظرک اسمی اولغله ترکیب مزبور مایموندن قبیح و چرکین معنایه مثل اولوب چهره سی مایمون کی بدلقا و بد صورت * و هیکل کریمه سی ناظرینه باعث نفرت * و پرکره یوزینه بقاتک قرق کون ایشی راست کلز دیدکلری درجه ده پر خموسیت * اولان کیمسه حقنده اقیح من قرد دیو ضرب مثل اولنور (واقیح من خنزیر و اقیح من الغول) مثلی لری دخی مثل من قومک مثل لری

(* افسد من ارضه دینسه مراد * یک ضرری جوق اولان اهل فساد *)

(افسد من ارضه) مثلنده ارضه تمزه و زننده اغاج قوردی دید کلری دوده نک اسمیدر که اغاجک قشری ایچنده تگون ایدوب قوغک ایلج طرفی اکل ایچکله اغاجی قورایدوب افساد ایدر اولان مضر خفیدر سنک کسریله (سرفه و فادجه) کی بو ملا بسا ایله کید و فسادۀ اقدام و اصرار و من حیث لایدری خلقی رنجیده و اضریان ایدر اولان زیاده مفسد و مکار کیمسه حقنده (افسد من ارضه) دیو ضرب مثل اولنور (افسد من السوسن فی الصوف) مثلی یونکله بکما کدر

(* هم اکادیغنه فساد الجراد * مکاری ایله یک ضرر ایدۀ عباد *)

(فساد الجراد) چکرکه نک ضرر و فسادی دیمکد ر چونکه چند جراد پر یوزنی نساتدن تجرید ایله روی زمینی افساد و اتلاف محصولات ایله اضرار عباد ایچکله خصوص من بورده مثل اولوب (کالجراد لایق و لایذر) مثلنه مظهر اولان کیمسه نک فساد و مضرتنه (فساد الجراد) اطلاق اولندی و اویله کثیر الضرر اولان مفسد و غدار حقنده (افسد من الجراد و اچرد من الجراد) دیو ایراد مثل اولندی

(* اظلم من حیه او کیم ظلمی جوق * زهر مظالم ایله بر عدلی یوق *)

(اظلم من حیه) مثلنده حیه حاک و یاه مشدده نک قحقه لریله فارسیده مار و ترکیده ییلان تعیر اولنسان زهرلی موزیدر که الوان شتی ایله ملون اصناف کثیره سی و اوصاف خبیثه سی و اسماء و فیه سی حیوة الحیوانده و لهجه ده مر سوم و انواع خباثت و تعدیسی السنه ده مشهور و دفاترده مر قوم و تفصیلی ییلان مثلی کی اطایه مؤدی اوله جفی معلومدر مجمع الامثال منخینده مسطور اولدینی اوزره جمله ظلمندن بری حشرات ارضدن برینک بحرینه و اینته کیردکده آتی تغلباضبط ایدوب صاحبی اخراج و ازاج ایچکله غصب و ظلمده مثل اولشدن بته علیه برابره عدل و انصافدن عاری و سموم مظالمی استغاف عبادۀ ساری مار مشرب و عقرب مزاج اولان ظلوم کیمسه حقنده (اظلم من حیه) دیو ضرب مثل اولنور و فلان کیمسه غایت خبیث و غدار دبه جک برده (فلان حیه البلد و حیه الوادی) دینلور

(* اظلم من ذئب دیمکدن مراد * ظلمی ایدن کیمسه ایش اعتیاد *)

(اظلم من ذئب) مثلنک مالک مشروبات امثالک اول قطعه سنک آخرته قریب * اخون من ذئب یک خائن * اولان یشک شرخندن میلاندر اوریاه مر اجعت اولنسون

(* اشام من اجر عاد اولدی هم * شوم و شقاوتله اولان متهم *)

(اشام من اجر عاد) کذا فی مجمع الامثال و اشام من اجر نمود کذا فی النفع المجلوب للشعالي یعنی اجر من بوردن مراد قدارین سائف نام شخص شقاوت اعتیاددر که اصلی عاد قوم منشدن اولوب تولد و نشأتی قوم نمود یشنده اولغله کاه عاده و کاه نموده مضاف و منسوب اولشدن و بغایت قزل چهره لی اولغله اجر اطلاق اولشدن شقی بدکار ناقه صالح علیه السلامی عقر و قله ابتدار و بویله جریمه عظیمه به اجزا و اجناسار آغه سیله خشم و غضب جبار نمودار اولوب * فاخذتهم الرخفة فاصبحوا فی دیارهم جائمین * نظم مبینی مفادینجه قوم نمود باجهم هلاک و نابود اولماری شقی مر قومک شامیه اولدینندن فیما بعد شامت و شقاوتده مثل اولوب زیاده مشوم و اوغور سنز و بغایت شقی و بدبخت کیمسه حقنده (اشام من اجر عاد و اشق من اجر نمود) دیو ضرب مثل اولندی

(* انجل من کلب بی ساعده * اولکیم ایدۀ خستی بد قاعده *)

(انجل من کلب بی ساعده) مثلنده بنو ساعده مدینه منوره ده کائن خنرج قبیله میندن

برجاعتند برقرار بخند انزل بر ایزی جمل کلب عقور لری وار ایش حسب الوقوع برلاشه
باشند وارد قد (مرك خرسوسى سكست) مثلجده جیفه اوزره مجمع ایدن کلابی بالمقابله
دفع اید و بن مانع و مزاحسن استدیکی کی بدکده صکره ینه سرلاشه دن منفک اولوب
تراجم ایدن کلابی البعاد واقضا واجد جیه ینه ینه رک بالکریاشنه تعرق و افلاو جوندگان
جیفه بی تناولدن مجرؤم و ینوا ایدر اولغله بین العرب بخل و خسته مثل اولشدر بوملابسه ايله
خست و اساکى اعتبار و داتما طعانی بالکری می معتاد ایدن آج کوزلی بخل کیمه حقند
باخصوص باعجوان کلبی اینه بکری نه یوب و نه بدیر راولان لیم و جری حقند (بخل من کلب
بی ساعده) دیو ضرب مثل اولنور

(*) انقل من ظل او شخص ثقیل * ثقلت داتما اوله بی عدیل (*)
(انقل من ظل) مثلنده ظلدن مراند بلوطسز کونده یله کیدن کیمه نک کواکبه سیدر چونکه
اول سایه پیوایه داتما صاحب زومسز ملازم اولغله ثقلت روحانی ایشنده مثل اولوب مجلس ظرفیه
ایکیده بروراه پرده دن قاره کوز دوشر کی پاته دق دوشوب کا بوس سحر کی مورت کشف
و جای روح آتما موجب انقباض و سامت اولان ثقیل الروح کیمه حقند (انقل من ظل)
دیو ضرب مثل اولنور

(*) انقل من فیل دیمک اوله هم * شخص کراخجان قبح الشیم (*)
(انقل من فیل) مثلنده فیل تون قافیه سنک التبی قطعه سنده کدیکی اوزره بواسطه معروف
عظیم الخشنه بر حیوان هندیدر (ودوم دن یوک فیل وار) مثلجده حیوان مزبور متعارف
و مشهور اولان بهائیک جمله سندن جسم واکبر و کراتی و زانله باعرف و سوء اخلاقه اشهر
اولغله و خامت و ثقلند مثل اولشدر بناء علیه قبح الشیم و سى الاخلاق بی مروت و آدمینسز
کیمه و فکری ضعیف و رای و تدبیر بی خف خطا کار کیمه به فیل اطلاق اولنور و کراخجان
و ثقیل الروح کیمه حقند (انقل من فیل) دیو ضرب مثل اولنور تنکیم بعض طرفاء برانقل النقاء
هیچونده * انت باهذا ثقیل و ثقیل و ثقیل * انت فی المنظر انسان و فی المیران فیل * بیتله
مثل مزبور ایلما ایلشدر

(*) احق اولان کیمه طویل الجاد * اولش انک مثل عریض الوساد (*)
(طویل الجاد) ترکیبده نجاد کاب و زنده فیل باغند دیمکله (فلان طویل الجاد) دیمک
اونک قلمک باغی اوز و ندر دیمه اولور لیکن بر کیمه نک قوشاندی قلمک قیطانی اوزون اولی
یو بی اوزن اولسنى مستلزم اولغله طویل قامتدن کایه اولور و طول قامتدنخی (کل طویل احق)
قضیه مشهوره سنه منی حق و بلادته انتقال اولغله (طویل الجاد) بطریق الکنایه
عریض و احق معنایه مستعیدر (عریض الوساد) ترکیبده وساد کاب و زنده باش یصد یغند
دیمکله معنای ترکیب یصد یغنی اینلی دیمک اولور لیکن عراضه وساده کثرت نومی مقتضی و کثرت
نوم بطلالت و کسالتی مستوجب و بطلالت و کسالت حق و غیاوتی مستلزم اولغله (عریض الوساد)
بالوسائط احق کیمه دن کایه اولور

(*) احقه هم دیندی عریض القفا * بقله جقاعیه شایان کا (*)
(عریض القفا) ترکیبده قفا عصا و زنده باشک اکسه طرفه یعنی ارقه سی اوزره بیان
کیمه نک باشک یصد یغنه کلن برینه دیمکله و قفالت اینلی و یوک اولسنى کثرت نومی
و کثرت نوم بلادیت و غیاوتی مستلزم اولغله (عریض القفا) دخی اهو ج و احق کیمه دن
کایه اولور (بقله الجقاء) سمن اوقی دیکلری نایندر اکثر یا مجرای سیوله و ایاق الی برلده

تمکله حقه منسوبدر ناظم مر حومک بویه ینیبی صغوق کیمسه نک درجه ثالثه ده طبعی
بارد اولان بقله الجقاعیه سی لایقدر دیمه سی جاقنده مشارکتلرینه میندر

(*) اجن من صافر اولان پک جبان * قور قوایله ایده حذر هر زمان (*)
(اجن من صافر) مثلنده اجن قور قافلی معنایه اولان جانتدن افعل تفضیلدر (صافر)
فانک کسر یله نمرجه قوشی حیمده بر نوع قوشدر که هر نسته دن حذر اید و ب قور قوب
واورکک معنایدر عجایب مخلوقاتده قزوینیک بیانه کوره طائر مر قوم هر کیمه براغاج دانه
ایاقلریله محکم صار بلوب و باشی اشغی اکوب شاید کواک اوزریمه یقلور دیو خوفندن ناشی
تابصباح صبحه و فریاد ایدر ایش العهده علی الراوی ماحصل صافر مر سوم بغایت بی زهره
و جبان اولغله جانتنده مثل اولوب غایتله و هام و قور قاف اولان طوشان یورکلو کیمه حقند
(اجن من صافر) دیو ضرب مثل اولنور

(*) احذر من ذئب دینورسه اگر * ایلچی کیمه ایش پک حذر (*)
(احذر من ذئب) مثلی قوزندن زیاده صاقوب احتراز ایدمی دیمکدر سباعدن قورت قسمی
بی آدمدن بغایت حذر اوزره اولغله زیاده سیله متیقف و متبصر کیمه حقند (احذر من ذئب)
دیو ضرب مثل اولنور

(*) امله التله اولان پک قصر * عنقه البقه دخی پک صغیر (*)
(امله التله) ترکیبده امله هرزه نک و مینک حرکات ثلاثیه که مجموعی طفوز لغت اولور
برماغک اوچنده طرناق اولان بوغومه دینور (مله) تیره و زنده قرنجیه به دینور معنای ترکیب
قرنجیه نک برماغک اوجی دیمک اولور و بوامله التله (مالذباب و مامرقه) مثلجده صغیر
و محقر اولغله اقصر قصر و احقر حقیر اولان نسته حشده (اقصر من امله التله) دیو
ضرب مثل اولنور (عنقه البقه) ترکیبده عنقه دحرجه و زنده آلت دوداق ايله چکه
ارالغنده بتن آرجه و خفیفه صقال تلرینه دینور و اول شعراتک منبته دینور مغفله کبی
(بقه) بانک فنی و فافک تشدیدله سیوری سبکه دینور و خنه بی دیکلری خیشه ده دینور
پس عنقه البقه سیوری سبکک یاخود نخه قور یسک الت دوداغله چکه سی ارالغندن
عبارت اولوب بوایه کوزک شویله طور سوه برتوسز ايله باقلسه یسه یوق کی
برشی اولغله صغر و کهر لکده مثل اولوب بغایت خرده و کوچک اولان نسته به (اصغر
من عنقه البقه) دیو ضرب مثل اولنور

(*) ارض خراب اولدیکه جوف الحمار * قهر خدا ايله اوله تار مار (*)
(جوف الحمار) ترکیبده جوف خوف و زنده ایکی جانلری عالی و مرتفع اولوب وادی طرزنده اولان
دوز و اوزاقلری اوومه دینور و بویه ارض مطمئنه وادی دخی اطلاق اولنور (جار) حاکک کسر یله
عاد قومندن جار بن مالک یاخود سهار بن مویلع نام کیمه در که (اکفر من جار و اخلی من جوف
الحمار) مثلرینک منشایدر اصلی بودر که جار مر قومک دست تملکند و ید تصرفنده طولی
تمام برمر حله و عرضی درت فرسخ پروادسی و ارایدیکه جوف الحمار دیمکله شهر تشعار ایدی
و وادی مر سوده سو بسواب روان فراوان اولغله انواع اشجار مثله ايله معمور و آبادان
و دیار عریده اندن اخصب و محصولدار وادی اولغله شهرت شایعه سی ولوله ساز مسامع جهانیان
ایدی و حمار مزبور قوم عاده مبعوث اولان بی ذبانه ایمان و فقرا و مساکینه برواحسان ايله
مدوح الخصال و صلبندن اون نفر اولاد ذکوره نائل و نعم دنیاک انواع و اصنافی کشیده
موجود و حاصل اولغله قومی ایشده حکمی نافذ ملک مطاع ایدی برکون مجموع اولادی

صيد شکار داعیه سیله شکارگاهه جیغوب اصطیاد واقتناص ایدر زایکن ناکاه هوا تغیر و تغییر
ایدوب رعد و برق ملاس غیث و ابل باران بلاکی بولری محیط وشامل اولغله برشجر عظیم
زیر جایه سنه التجالیله در طوب اولدقلرنده * از باران کریمه وزیر ناودان آمده * منلجه یعنی
بغور دن خار کن طلویه اوغرای ما لجه بقضاء الله تعالی برصاعقه نزولیه جله سی بدن
چراگاه فنادن اقلیم عدمه ارنحال ایلدکری * ابلد من جار * منلجه سزاوار اولان جارک
مسووی اولدقلده قضاء الهی به رضادن روکردن اولادیمی بویه نابود واعدام ایدن
معبوده فیما بعد عبادت اتم دیوالعباد بالله کفر وارندادی اعلان ایلد قومی کفر وارنداده داعی وایمانده
ثابت قدم اولنری قتل و تنکیله ساعی اولغله حقنده قهر و غضب جبار ظهوره کلوب داروداری
ووادی محصولداری آفات سجاویه ایلد خراب و بیاب و کندوسی دخی بلامهل عازم ظلمتکده
بش المآب اولغله کندوسی کفر و شقاده وجوف و اراضی خرابی و خلاده مثل اولوب اشد
کفری مرتکب اولان کیمه حقنده * اکفر من جار * دیو و غضب ربانی ایلد تار مار و خراب
و منافعدن خالی اولان اراضی خصوصنده * اخلی من جوف الحار * دیو ضرب مثل اولندی
(*) ابد من صب الی النون احوال * کیم ایکبسی بریره کلک محال (*)

(ابد من الضب الی النون) منلده ضب ضادک فقی و بانک تشدیدیه حشراندن کلر دیکلری
جانور بری به دینور نون کا مر فی اول النون حیوانات بحریه دن بالغه اطلاق اولنور و بولکر
قسمی مدت عمرنده بر قطره صوابچیز و صوبک سمندن دخی یکمز بلکه اجبا نانشه لک
عارض اولدقلده مهیب ریاحه توجده واستقبال واغزینی هوایه اچغله دفع عطش ایدوب
ربان اولوب بالقی ایسه داغما صوده تعیش اتمکله صودن جیغدیغی ساعت موت وهلاکی
نمایان اولور پس بوجهته ضب ایلد نون میاننده تنافر طبیعت درکار و تضاد و مابینت بیدار
اولوب ایکبسی بریره کلک امر محال اولغله حاللری منافرت و ماعدنده مثل اولوب ایکبسی
برمخلده اجتماع اتمی متصور اولیان کیمه ل و سارنملر حقنده (ابد من الضب الی النون)
دیو ضرب مثل اولنور و بن فلان کیمه ایلد ابد اتمیت والفت اتم دیه جک برده (لا آلفه حتی بالف
الضب والنون) دینلور

(*) ابصر من هد اهدا و شخص بصیر * باصره ده حدی بک بی نظیر (*)

(ابصر من هد هد) اشلنده هدهد هارک خمدلر یله جاش قوشی وایبک قوشی و قوقارایبک
دیدکلری قوشه دینور طائر مر قوم برالنده اولان صولری انسانک زجاج و بلور اچینده اولان
صولری کوردیکی کپی کورمکله حضرت سلیمان صلوات الله و سلامه علی نبیا وعلیه آتی
قعرارنده اولان میاهک موضع لر بی اراه و تعیین و مقدار غفلت بی تعریف و تبیین خصوصنه
دلیل تخصیص بیور ملر یله حدت بصره مثل اولوب زر قاء الیماه کپی باصره سنده حدت
و غیر بلر کوره مدیکی سنه لری رویت و ابصاره کندیده مکنت اولان کیمه حقنده * ابصر
من هد هد * دیو ضرب مثل اولنور

(*) ابصر من نسر دخی اولیه هم * رویتک حدی غایت اتم (*)

(ابصر من نسر) منلده نسر نونک فقی و سبنک سکونیه سیاع طبورک اسبی و اکبری
واغمری اولان کرکس قوشیدر کا مر فی النساء المنلثة حیوة الحیوانده مرسوم اولدیغی اوزره
طائر مر قوم طیران جهندن جیبع طبوردن اشد واسرع و جناحی سارزدوات الاجنهک
پروبالرندن اقوی وقوت باصره سی بغایت حدت و اولغله اچیقدیغی وقت جو هوایه اعتلا ایدوب
اطراف و آفاقه اجهاله نظر ایتدکه درتوز فرسخ مسافه دن جیفه بی مشاهده و ابصار و فی الحال

اوزرینه

اوزرینه وقوع ایلد اکل و تناوله ابتدای ایدر ایش پس بوجهته قوت باصره سنک حدی غایت
اتم و اکل اولان کیمه حقنده * ابصر من نسر * دیو ضرب مثل اولندی
(*) خائنه الاعین اولوب اهل شر * محرمک غیره ایدن نظر (*)

(خائنه الاعین) اضافه لامیه و تقدیر مضاف و مجازی الاسناد اوله رق النظرة الخائنه للاعین
دیمکدر زیر حقیقته خائن ناظر در نظره دکلدر یشاء علیه اشبو * یلم خائنه الاعین و ماتخی
الصدور * نظم جلیلنده مفسرین نظری حرام اولان ناخرمه نظره جقدانصکره نظره
ثانیله باقی واستراق نظریله اجنبیه خائنه کر لوجه باقی و کوز ایلد رمز و اشارت اتمک ایلد
تفسیر ایلدیلر و دخی خائنه لفظی عافیه و کاذبه کی مصدر اوله رق خائنه الاعین معنایه اولغله
تجویر ایلدیلر لکن ناظم مر حوم ناخرمه نظر ایدن اهل شر و صاحب معصیت ایلد ترجمه
ایتمکله قول اولی اختیار ایلد

(*) زندقه مزدک احوال قبیح * جله حرام اولنی اولق مبیح (*)

(زندقه مزدک) ترکیبده زندقه دحرجه و زنده زندیقلغه دینور زندیق عفریت و زنده جناب بارینک
ربویشته ایمان و اعتقادی اولیان و عالم دنیا ک قدم و بقاسنه ذاهب اولغله آخری منکر اولان کافر
بی دینه دینور مزدک جعفر و جندب و زلزنده طائفه تنویه دن مانی مذهبه اولوب آیین زندقه بی
احداث و اختراع ایدن ملعون سرمدینک اسمیدر لعین مسفور نوشر و انک پدیری قباد شاه
عصرنده ادعاء نبوت ایدوب آیین آتش پرستی حقدر دیوناسی دین مجوس مخصوصه دعوت ایلدی
وانسانه کافه اشیا مباحدر و بر شخصک زوجه سیله شخص آخر استمتاع اتمک جائزدر و مجموع
ناس مال و منالده و جله احوالده یکساندر یعنی بخصوصه کیمه ده تصرف خاص یوقدر هر
شبدیه جله افراد ناس مساوی و مشترکدر و فقر اغنیایک ماله ظفر بولدقلده آلمق و جالمق
لا بأسدر * والحاصل انسان ایچون محظور و محرم اطلاق اولنور نسه یوقدر دیو کونا کون
هرزه ییوب اموال و فر و جی اباحه اتمکله و بومذهب اکثر ناسک مزاجنه موافق کلکله مزدک
مسفوره قتی حوق کیمه اتباع ایلدی و مر قوم شاه قباد کفر نهاد دخی غایت زندوست اولغله
آنک دخی هواسته ملایم کلدیکندن نبوتی تصدیق ایدوب آیین باطلنه رواج و پردی و قشاکه
نوبت سلطنت اوغلونوشر وانه کلد کلد اول جلوسنده ضیافت عامه بهانه سیله مزدکی
و خواصی دعوت و بعد الاچایه امر ایدوب همان بلا امان مزدکی قتل و احراق بالنار و سکسان یک
قدر اتباعی صدمه تیغ آتشبار ایلد فرستاده منزل بش القرا ایلدیلر لعین مر قوم عامه اباحیونک
پیشواسی و مذهب باطلی الی الان حوق کیمه نك موافق نفس و هواسی اولغله توابعی حالافتی
یک چوقدر * از جله عشار ترکا نان تارک ایماندن جاعت چنبان غارتگران * اباحه اموال
خصوصنده مسفوره ایمان * و مذهب باطلی استخوان اتملر یله کندی عشرت لر ایچون سرقه نك
حلنه ذاهب اولدقلرندن ممالک اناطولیک اکثر الویه سی دست تعدیلرندن الامان کوباند *
ملت مکروهه بکتاشیان اباحه عمومیده ملعونک خواص اتباعندن اولدیغی غنی عن البیاند *
حتی زندقه بکتاشیه دن برینک انشاء محاوره ده شریعتده شوسنک شو بنم طریقتده هم سنک
هم بنم حقیقتده نه سنک نه بنم دیه رک طریقت باطله سنده بخصوصه کیمه ده تصرف خاص
اولدیغی تصریحی مسموعز اولددر * عصمتنا الله تعالی و جیبع المؤمنین من اقوالهم الباطله
وافعالهم العاطله و عقاید هم الفاویه الموصلة الی الهاویه آمین * پس تفصیل مر سومدن
مسئبان اولدیغی اوزره زندیق مر قومک اطوار فضیحه سی بین الناس رایکان و اغله محرماتی
اباحه ده اکاتباع ایدن ملاجده نك افعال قبیحه سته تشبیه بلیغ طریقیله زندقه مزدک اطلاق اولنور

(*) شول او طه لقلره عمارات نوم * وصلیدر مایدراحت نوم (*)

(عمارات النوم) ترکیبده عمارات عینک کسریله عمارتک جمعیدر عمارت کندیله برسنه نک معمور و آباد اوله جنی شنه دیمکله مال ترکیب او یقولک عمارتی یعنی بریشان و پراکنده اولمیرق صفاوراحت اوزره اولقلیقی دیمک اولور لکن اصطلاح ظرفاده ترکیبده او طه لقل و عریده سینک ضعی و راه مشدیده نک کسریله سریه تعبیر اولتان جاریه لره اطلاق انور زیراجره منکوحده نسبت یونلر اکثر یا مؤنث لری قلیل و نفقه لری خفیف و خدمت لری رضایه موافق و حسن معاشرت لری طبعه مطابق اولمغه مولارینه تعب و نصب و برمد کلریدن واریاب ذوقک (*) الوصفه الوسیمة من الذم الجسمة دخی السرور فی السرازی * قوللری مفادیمه سریه اتخاذ ایدنلر مسرور اوله کلدکلرندن نیل و وصلنلری باعث دلشادی و در آغوش لری خواهر راحته بادی اولان او طه لقلره * عمارات النوم * اطلاق اولنور

(*) پرده کتایان نکات امور * دیدیلر ابکاره نبات الحدور (*)

(بنات الحدور) کنیه سنده خدور خاک صمبله قدور و زننده خدرک جمعیدر خدر خاک کسریله برسنه ستر و پنهان ایدن شنه دینور چادر و برده مقوله سی و نسوانکیمه ویشقی و فراجیه و اورتو تعبیر اولتان قناع و خمار و برقع مثلاً و ستاره لری کبی پس بوملاسه ایله دقایق امور لک پرده و پوشیده لری یعنی خفی و مشک اولان معانی غامضه لری کنف و ایضاح ایدن ادبی اهل لسان رجاله ابداء زینتدن نحاشی ایله بغایت مخدیره و مخجبه و عقیقه اولان پاکدامن قیر لره کنیه اوله رق (بنات الحدور) اطلاق ایلدیلر

(*) مفدة الحب ماکی وقاع * شوقه اولور چون سبب اندفاع (*)

(مفدة الحب) ترکیبده مفده حبک فحشیه مصلمه و زننده و ضدی اوله رق برشیک کلیا ضایع و فاسد اولسنه باخود خلل برر اولوب نقصان بولسنه باعث اولان شنه دیمکله معنای ترکیب محبت و مودتک فساد و نقصاننه بادی اولان نسنه دیمک اولور کرچه عقده محبتک انحلالی اسبابی چوقدر لکن اصطلاح ظرفاده عاشقک وصلت ایله بکام اولسنده مستعملدر چونکه ثابت مرحومک اشبو * کلور شوقه کسل البت وصال یاردن صکره * اولور عارض کرانلق صاعقه افطاردن صکره * بینی ما لیمه قضای و طیر شهوت تابش عشق و شغفک انطفاء و اندفاعه و کرمیت علاقه و شوقک فی الجملة سر دیننه بادی اولدینی نزد ارباب و صلتنده وجدانیدر (وقاع) و زنا و معنی جماع و بضاع ککیدر

(*) ک اجلوب شوقه سخاقلر * دیدی سراویله غلاف القمر (*)

(غلاف القمر) ترکیبده غلاف کاب و زننده برسنه بی محیط و مشکل اولان ظرفدینور که ترکیبده نحر یقله قلف تعبیر اولنور معنای ترکیب آیک قلفی دیمک اولور لکن ظرفای زندوستان زبان زنان طبقر ناندن حکایه طریقله نسوان سیم اندامک عضو معهودلرین ماه تابداره و کسوه نسوه اولان شلوارلرین آیک پوشیده و غلافنه تشبیه جهتیله بانوی مهرورک شلوار زنارلرینه (غلاف القمر) اطلاق ایلنلر سخاقله سبابه و زننده زنان یلنده سوچی تعبیر یله متعارف اولان عورتیه دینور مال بیت غلاف القمر تعبیر شهوت انکیزی هر نه قدر دائره ایدن دورایسده بری برینی سوچی اچق مشرب شرم و حیا سز سخاقلر شوق و توقان هنکامنده عار و ناموسی برطرف ایدوب بویه دیدیلر دیمک اولور

(*) عرضنه شول غیرتی یوق نابکار * دیمک ایمش یلکده قصر الجدار (*)

(قصر الجدار) معنای ترکیب الخاق دیوار لودیمکد لکن اصطلاحده سالف الذکر

غیر بغدادی کی عرضنه غیرت و اهتمام اولیان دیوت مزاج نابکار و لا قید کیمسه دن کایه اولور زیر بر کیمسه نک دازه سنک جدران و حیاطانی بست و کوتاه اولدقده اهل فسادک تسور ایدر نک حریم خانه به آمدشدنی دفعه مقتدر اوله مدینی ملاسه سیله بستی جداره عدم غیرت لازم کلکله فلان کیمسه نک عرضنی حفظ و حیا به غیرت و اهتمامی بوقدر ذیه جک مخلده (فلان قصر الجدار) اطلاق اولنور

(*) اسجد من هدهد او مفعول اولان * هیز غلامان کی مجعول اولان (*)

(اسجد من هدهد) ایک قوشندن زیاده سجده ایدینی دیمکد چونکه هدهد سر بر زمین دنیه هوامیکند * مصرعیمه دائما سجده ایدر طرزنده قویروغنی هوایه قالدیروب متغایرینی بره دیمک معنای اولمغه کثرت سجوده مثل اولمشر لکن هر قومک سجودی سجده عبادت اولوب بلیکله همان باش اسکوب قویرق قالدیروندن عبارت اولمغه ظرفای عرب علت مسکوت عنها و داء عسیر الدواء تعبیر اولسان غائله ابانت ایله متهم اولان کیمسه حقنده (اسجد من هدهد) دیو ضرب مثل ایلدیلر (هیز) هانک کسریله خبر کی فارسیدر بحث و مأیون و مفعول و مجعول کی پوشنره دینور

(*) الوط من دب مالی همین * فعل شنیع ایلینی مغیلن (*)

(الوط من دب) مثلنده دب دلاک ضعی و بایک تشدید یله سباعدن آو تعبیر اولسان جانور دکلدر بلیکله حیوة الحیوانده هر سوم اولدینی اوزره طائفه عربدن بر کیمسه نک اسمی اولوب دب هر قوم فعل شنیع لواطده حد افراطی متجاوز بر لوطی متعارف اولمغه بین العرب غلامساره لکده مثل اولوب قیایعدز زیاده مغلم و بغایت تازه باز کیمسه حقنده (الوط من دب) دیو ضرب مثل اولدی (*) همدخی ادخال قلم بالدوات * اینه در اول فعل شنیع الصفات (*)

(ادخال القلم بالدوات) مثلنده دواتک قلمجه کاتیلرک یازی یازدق لری مرکب حقنه سنه دینور لکن بوراده قانون ادبه متافی تشبیه نایمجا طریقیله مغلم خبیثک لایقال سنه قیومد کرسمای اولان مختک کون کوه آلودینه دوات اطلاقنه مینی فعل قبیح لواطیه مباشرتده مثل اولمشر (*) جلد عمیره دیمده جلق ایمش * آتی ایدن سوخته کی خلق ایمش (*)

(جلد عمیره) ترکیبده جلد جیمک قحی و لامک سکونیه جماع ایتک معنایه کلکله عمیره عینک ضعیله جهینه و زننده ال آیه سنه دیمکله جلد عمیره ترکیب نکاح الیدکی ال ایلله تجلیق و استنادن کنایه در اسم صریحی زلزله و زننده خصخصه در فارسیده کاردست کردن تعبیر اولنور قالدیکه ناظم نحر پرک کاردستی تخصیص بالذکر ایله سوخته واته اسنادی تخصیص یلا تخصیص کیدر شوقد رکه اصناف ناسک بکارانی توقان شهوت عروشنده اسکریازنا و لواطه مثلاً و محرماتی ارتکابدن اجتناب ایتیبوب کبار و فواحشه اجناسار ایدر اما سوختکان ضعی نفسی و رطبات کباردن وقایه ختمنده لدی التوقان اطفاء ناره شهوت ایچون بوکار مکر و هک انلره و قوعی اکثر اولوق ملاحظه سیله صورتاً تخصیص بالذکر ایدوب بعده کی تعبیر یله تعمیمه ایما ایلدیلر

ظرفادن بریسی بر بلده عریسه ده برخانه پیشکاهندن بکرکن دروندن برزن فریادی ایشیدوب قبوسنده بولسان چو جوغه او غم ایچمروده کی جزعک اصلی ندر دیو صور دقیده مکر عمیره نام بر جاریلری اولوب مادری جاریه مزبورینی بر صوجندن ناشی ضرب ایدر من چو جوق بومعنای ای تجلد عمیره ایله تعبیر ایتدکده چونکه جلد عمیره بوجه مشروح استنابالبدن کایه اوله رق قول مزبور صبی والدوم جلق صبرر معنای ایهام ایتکله ظریف هر قومه قهقهه بخش اولمش اولدینی اکثر اسفار محاضرانده مسطور در

(* نكته زینده حسن الختام * خوب ادا له تمام اولدی كلام *)

(حسن الختام) اولده جاء مهمله نك ضمی تائیده جاء معجه نك كسريله اصطلاح بلغاده شاعر نظمینی الفاظ ملیحه فصیحه ومعانی لطیفه انقدا به ختم و تمام ایتمكه دینور حسن المقطع و حسن الانتهاء کی نته كه قصیده طنظرانیته نك مقطعه اشبو * دم عار غم العدی وارتم بعود الغیدی * دولة غراء فیها ادوم اللطاف طاف * یتنده و اکثر قصائد بلغاتك ختامنده اولدیغی کی پس ناظم بر عرفان علیه رجه المنان حضرت نوری دخی حسن الختام نكته سنه ربایت ایدوب امثال عرب و مصطلحات بلغاتك انتها سنده حسن الختام ترکیب اصطلاح حبسیله ختم كلام * و منظومه ثریا نظامنه غایت رونق و انتظام * و یردی فله دره (زینده) زانك كسريله زیندن فارسیدن اسم فاعلدر خوب و مناسب و یاقشقی و دلپسند معنالیته در زیبا کی (* مقتعلن مقتعلن فاعلن * حق ایده مأجور بو و هی قولن *)

یعنی بوقطعه بحر سرریع مسدس الاجزاندركه اصلی ایکی کره مستعلن مستعلن مفعولات یدى لكن مفعولات جزیندن رابع ساکنی حذفله طبع و سابع متحرکی اسقاطله کشف علتاری اعراضه و لمغله مفعلا قالبوب فاعلن جزئیه نقل اولمغله عروض و ضر بلری مطویه و مکسوفه در و صدر و ابتدار و حشوردن فقط رابع ساکن طی اولمغله مستعلن قالبوب اوده مقتعلن جزئیه نقل اولمغله مطوی اولمش اولورل * ناظم مرحوم بوسی جلی یعنی علم حدیث و تفسیره عین عون اولان اثر جلیل بی عدیلی مقابلنده جناب حق و فیاض مطلق در کاه رجهت پناهندن جوینده اجر جزیل اولدیغن افصاح * و متهای اعلی استجلاب ثنوبات اخرویه اولدیغن ایضاح البشدر * اعظم الله اجره فی عقبه * و جعل دار النعم مقبله و منواه * بحرمه من علی العالمین اصطفا * و اولاه

فی اولاه و اخراه

المجد لله الذی بنعمته تم الصالحات * والصلوة والسلام علی من ختم به الرسالة و انزل علیه الكتاب الباهر انجاز به افصح اللغات * بعد ذلک لایدرک الوصف المطری خصائصه * و ان یکن سابقا فی کل ما وصفا * نشیده سنه ماصدق اولان جنتمکان محمد الوهی علیه الرجة والرضوان حضرت تیرنك اشبو نخبه نام نظم متخضك مفرداتی ضبط و بیان * و امثال و کنایاتی و سایر مرکبات و مصطلحاتی حل و ایضاح ایله کشف و عیان * و ادیسته مع اخفوف الزوادة * و قله البضاعة فی الصناعة * عطف عنان عزیمت * و دوچار انواع شواغل و غوائل ایکن یتنه مهمما امکن صرف نقدینه مکت * ابدن احقر الوری اجد رشید المتوطن بقریه یایا من نواحی مغنیا * حق الله عنه و عن كافة متعلقاته و احبه و عصمهم عن البأساء * دسترس اولدیغی کتب لغاتی و فنون ادبیاتی تتبع و تصفح ایده ركه ما آخذ معتبره ده ثبت و املاء اولان اقوال موثوق بهایی در عهد و التزام * و بعض مال ترکیب و حاصل معنی کی خصوصاً دره قریحه فاصره سندن اشیاء بسیره الخاق و ادراج ایله ایضاح مرئی و افصاح مرام * و بوملابه ایله بزم عالمده يك كننام اولیه حق قدر بر اثر یسر ترك و ابقاسنه تشمیر ساعدا هتمام * ایدوب متوكلا علی الفیاض المفضل المنعم * شرو عكرده عاجزانه سی اولان تسوید ناجیز بتوفیقه تعالی اشبو یك ايكیوز الی الی الی سالی ذی الحجه سنك لیله عاشره سی اولان شب عبد الصحاده رهین ختام و خلال مطالعه چندین عبارات مقتضیه درج اولنه رقی قرطاس بیاضه چکیلان اشبو نسخته میبضه دخی سال فرخ فال جدید یعنی الی یدی صفر الحیرتک او اخرنده رسیده

انجام

انجام اولمشدر در کاه معلاى مجیب الدعان متضرع و مستعدا در كه بو اثر حقیری موجب تد کیر فقیر و مستوجب بر غزیر و خیر کثیر قلوب و سبله عفو و عفران و ذریعه نیل رضوان ایلله آمین
بجاء النبی العربی
الامین

له الحمد والمنه * مهر سپهر شوکت * و سپهر مهر سلطنت * پادشاه دیندار * و شهنشاه نامدار * السلطان ابن السلطان (السلطان عبد المجید خان) لازال شموس شوکت شارقه * و اقدار دولته یارقه * افتدیمز حضرت تیرنك سایه کردون یائنه ملوکانه لنده * رافع رایات الفصاحه * جامع آیات البلاغه * نخبة الشعرا * زبده الطرفا * ناظم الخفیه و هی افندی مرحومك * آثار برکزیده لرندن لغات عربیه بی شامل اوله رقی سلك نظمه کشیده ایلمش اولدقاری نخبه اسمیه بنام * منظومه لطافت اسمارینك * مفرداتی ضبط و بیان * و کنایات و مصطلحاتی کشف و عیان ایدرك * حقایق بین * و دقایق رهین * یایا قریه لی اجد رشید افندیك جمع و تلیق ایلمش اولدیغی اشبو شرح لطیفك طبع و تمثیل * داعی قدیم دولت * یساری زاده مصطفی عزتک نظارت عاجزانه سبله * ماه خیرك او اسطنده

رسیده حد ختام اولمشدر

۱۲۵۹

(* الحاح خضر افندیك بولدیغی تاریخدر *)

یایا کوینده ساکن حضرت راشد افندی کیم لغتده نخبه بی شرح ابتد و هیدر دکل کسی نه شرح برمن ایا و معانی و دقایق و تفسیر ابرشمس کو ییا اول ذاته حقندن هاتف غیبی کهر و شجقیدی تاریخی دوشق خامه دن خضر افندی * و شرح نخبه و هی ۱۲۵۹ جوق الطف طبع اولدی نو بو شرح نخبه و هی

(* دولته و حافظ باشا حضرت تیرنك خزیننده داری اسحق حقینك بولدیغی تاریخ زینبدر *)

نخبة فن تمام لطافت	نسخه ذات شه ملك آرا
باددر محفظة فیض ازل	آن شهنشاه عجم الا
یافت در سایه فرخ اثرش	نکته دانان بسی شوق و صفا
شده مطبوع بحسن کرمش	این بهین شرح فوائد پیرا
کفت تاریخ بجزهر حق	شرح نخبه شده مطبوع عیجا

۱۲۵۹

(* خواجکان دیوان همایوندن و مکتوبی مالیه خلفاسی مستعدانندن *)

(* جازم افندیك تاریخ زینبدر *)

شهنشاه جهان عبد المجید خان تخت شوکتنده

جهان دور دخی دورسون مظهر اواسون لطف خلاقه

نیجه آنا رنوباق سایه سنده طبع اولمغله
رواج علم و عرفان شعشعه بخش اولدی نه طاقه

بری از جمله سنبل زاده نخبه سی شرحی
باصلدی نشر اولدی باعث اولدی دلدۀ اشواقه
اوشاهک نسخه اجلال و عرین حق ایدۀ افزون
بازلدیجه جهانبده حرف و نقطه وجه اوراقه
آردکن طبعه جازم کلدی بر تارنج جوهر دار
کوزل باصلدی حقاً شرح نخبه مرده آفاقه ۱۲۵۹

(*) تقویم وقایع مقابلہ حبسی خواجکان دیوان ہمایون دین و مکتوبی حضرت صدارتیناہی (*)
(*) خلافت سدن لطفی افندیك شرح مذکور طبعہ حساب ابتدائی تاریخ مستطابدر (*)

سریر آرای شوکت نسخه زینده دولت
شهنشاه جهان عبد المجید خان کرم مجبول
نیجه کتب نفیسه سایه سنده طبع اولمقدمه
خدا عمرین ایدہ جد عداد انجمہ موصول
خصوصاً طبع اولندی اشو شرح نخبہ پاک رنگین
سبقخوانان اولدی انشراح قبلہ مشمول
بفای زینت شیرازہ عدلیہ فیلسون حق
رفاء افزای عالم اول شهنشاهی بودر مسئول

جواهرله مزین اولدی لطفی لوح ناریخی
قیلندی نخبه شرحی طبع ایله دجلوی هم مقبول ۱۲۵۹

(*) انور و قابع مصححي موالى عظامدن اچال افنديك اسبوشرح نجيده نك طبعته (*)
(*) نه ليدنه تار خودر (*)

* برقله زرفشان اولدی بوتارینه جال *

* طبعه لائق مطبع اولندی شرح تجرید پاک نفیس *

...
 ...
 ...
 ...

(*) من المستحسن أن يكتب في كل صفحة رقم الصفحة

1. *Chrysomelidae* (17) 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528.

مستفاد من كتابه في تاريخه في تاريخه في تاريخه

18